RAGIP PAŞA
2461/1-2

مؤلفی اسمی طبع لسانی فنی
علی حسن – کتاب النفقات ۱۲۹۲ ترکجه فقه

توحیدلو کی کتابده دها وار
۱۷۲۱

مترجمی
جلدلی توحیدلو کتابده مؤلفی
ادهم
لئون دوکی

مؤلفی مترجمی اسمی
لئون دوکی ادهم حقوق اساسیه برنجی جلد استانبول مطبعه‌سی
۱۳۳۶

لسانی فنی
ترکجه قانون
۱۷۶۲ [illegible] حقوق اساسیه

الجزء الاول

من

الاحكام الشرعية فى الاحوال الشخصية

(وقفدر)

T. C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP PAŞA KÜTÜPHANELİĞİ
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 2461/1-2

كتاب النفقات

نورو
٤٢٢

T. C. İst. Ragıp Paşa Kütüphanesi

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٣

R-Y
2829

١٧٤١ نورو كتابده حقوق
اساسيه ٤٣٢ ايكى كره
كركر ده جلد تجديد

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله وحده والصلاة والسلام على من لانبى بعده وعلى آله واصحابه البررة غبه

علم جليل فقهك امر دنيايه تعلق ايدن احكامى كتب فقيه‌ده مفصلا مسطور ايسه‌ده جمله‌سى بريرده كتاب شكلنده مجموع اولمديغندن حادثاتك ظهورنده كتب عديده‌ده تحرئ احكامه ودورا دور تتبعاته مجبوريت الويريور .

مؤلفات فقهيه‌نك جمله‌سيده مطبوع ومنتشر اولمديغى كبى بر مبحثه عائد بعض مسائل دخى بالمناسبه ديكر مباحث ميانده اتيان ايدلمش وبعضا برحكم شرعى بيان اولنديغى زمان آنك قيود وشروط لازمه‌سى بيان ايدلمامش اولديغندن احتياج حاصل اولان مسائله باطرافها دسترس اولمق جدا امر عسير اوليور .

على‌الخصوص كتب فقهيه لسان عذب‌البيان عربى اوزره محرر بولنديغى جهتله هركس محتاج اولديغى مسئله‌يه ظفرياب اوله‌ميه‌جغى كبى ظفرياب اولسه‌ده دقايقنى فهم ادراكه قادر اوله‌ماز . چونكه لسان عربينك شيوه‌سى مقتضاسنجه بعض مسائل مهمه‌نك احكامى دلالت واشارت طريقيله بيان اولنديغندن يكنظرده مسئلهٔ مطلوبه‌نك حكمنه وقوف بالطبع هركس ايچون سهل دكلدر . وبرده بحربى پايان اولان علم جليل فقهدن دررمسائل لازمه‌يى استخراج ايله حل اشكال ايده‌بيلمك خيلى مهارت وملكه‌يه موقوف اولوب بوده هرفرده ميسر اوله‌ماز .

مذهب حنفى اوزره مجتهد فى‌الشرع ، مجتهد فى‌المذهب ، مجتهد فى‌الفتوى كبى طبقات متفاوته‌ده پك چوق مجتهدلر كلوب اختلافات كثيره وقوع بولمش وبو سببله فقه حنفى غايتله متسع وتوسع نسبتنده متشتت اولمشدر بناءً عليه اقوال متخالفه اره‌سنده قول صحيح وراجحى تميز ايله امر حادثك آكا توفيقنده فوق‌العاده عسرت واردر .

بعضا بر قاضى يابر مفتى بر حادثه‌يه تطبيق اولنه‌جق مسئلهٔ صريحه‌يى بولوب حكمنى، فتواسنى اكا كوره ويرديكى حالده بولنان مسئله خلاف مختار اولمق يابعض قيود ايله مقيد بولنمق اعتباريله قضا وفتواسى غير صحيح عد ايدلمكه مجبوريت حاصل اولمقده‌در .

مسائل فقهيه‌يى احاطه وغورينه وصول حقيقةً دشوار اولوب اختلافاتدن عارى ويالكز اقوال مختاره‌يى حاوى آثار شمدى‌يه قدر ميدانه كتيرلمامش اولديغندن قضاياى شرعيه وفتاواى شريفه اره‌سنده بعضاً تضاد وتدافع بيله واقع اولمقده‌در .

بناءً علیه اختلافاتدن عاری ویالکز اقوال مختاره‌یی حاوی اولمق اوزره جامع الاطراف وسهل المأخذ بر کتاب وجوده کتیرلسه عموما ناس وخصوصا قاضی ومفتیلر ایچون عظیم فائده‌سی اوله‌جغندن هرکس ایشنی وسعی مرتبه‌سنده شرع شریفه توفیق ایتمش اولور ایشته بویله بر اثر عالی وخیرینک وجوده کلمه‌سی امرنده فتواخانه‌ده‌کی علما وفقهادن بر هیئت فقهیه وجوده کتیریله‌رك اول امرده نفقات ونکاح وطلاق ایله متفرعاتنه دائر بالجمله مسائل مختاره‌نك جمع وتدوینی مقام مشیختجه تنسیب ایدلمشدر. وهیئت فقهیه بر سعی متمادی ایله چالیشه‌رق مطبوع وغیر مطبوع نیجه آثار فقهیه‌یی تتبع ایدوب بر مجموعهٔ جلیله وجوده کتیردکدن صکره اختلافاتدن عاری واقوال مختاره‌یی حاوی اولمق اوزره ترکجه‌یه ترجمه وترتیب ایدیله‌رك [الاحکام الشرعیه فی الاحوال الشخصیه] اسمیله تسمیه‌سی مناسب کورلمشدر .

امت مرحومه‌نك ایدیٔ تبجیلنه تودیع ایدیلان بو مجموعهٔ نفیسه‌ده مذهب حنفینك خارجنه چیقیلمیوب مواد مندرجه‌سنك قسم اعظمی الحالة هذه فتواخانه‌ده معتبر ومعمول به اولدیغندن بونلردن بحثه لزوم یوقدر . قسم اقلی ایسه ینه سادات حنفیه‌دن بعض فحول ائمه‌نك اقوال معتبره‌سی اولوب ناسه ارفق ومصلحت عصره اوفق اولمق حسبیله اختیار ایدلمشدر .

مذهب حنفی‌یه کوره ممتدة الطهر بولنان مرئه‌نك عدتی سن ایاسه یعنی اللی‌بش یاخود آلتمش یاشنه واصل اولدقدن صکره اوچ آی بولنمش اولدیغنه کوره قرق بش یا اللی سنه متمادیا زوج ، مطلقه‌سنی انفاقه مجبوره اوله‌جغی کبی یارم عصر قدر بویله بر مدت ظرفنده مطلقه‌دیکر زوجه‌وارمقدن ممنوع بولنمق نتیجه‌سنی ویردیکی جهتله امام کردری علیه رحمة الباری کبی بعض اجلهٔ فقهاء حنفیه ممتدة الطهر حقنده‌کی عدتك امام مالك رحمه الله تعالینك مذهبی اوزره طقوز آی مروریله تمام اولمق ایله افتا اولنمسی موافق اوله‌جغنی بیان ایلدیکندن ممتدة الطهر حقنده‌کی عدت امام کردری مشار الیهك افتاسی وجهله یازلمشدر .

مسائل مختلف فیهاده امام المسلمین حضرتلری هانکی قول ایله عمل اولنمسنی امر ایدر ایسه موجبنجه عمل ایدلمك واجب اولور . بناءً علیه بو مجموعهٔ جلیله‌نك احکام مندرجه‌سیله عمل اولنمسنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت خلافتپناهی شرفصادر اولدیغی صورتده بوکا مخالف اقوال ایله حکم وعملدن قاضی ومفتی ممنوع اولورلر .

اشبو مجموعهٔ نفیسه‌نك نقول فقهیه‌سی دخی برلکده طبع ایدیله‌رك اولوجهله مسائلك حکمیات وفلسفه‌سنه اسباب وقوف دخی تسهیل ایدلمشدر .

کتاب النفقات

نفقات بیانده اولوب بر مقدمه ایله سکز بابی محتویدر

مقدمه

بعض اصطلاحات فقهیه بیانده‌در

١ ماده

نفقه ، لغة کشینك عیالنه انفاق ایتدیکی نسنه‌در .
شرعا طعام وکسوه وسکنادن عبارتدر .

٢ ماده

من له النفقه ، نفقه‌سی دیکر کمسنه اوزرینه لازم کلان کیمسه‌در .
مثلا اب اوزرینه ولدینك نفقه‌سی لازم کلدکده ولده من له النفقه دینلور .
نته‌کم ابن اوزرینه ابك نفقه‌سی واجب اولدقده ابه من له النفقه اطلاق اولنور .

٣ ماده

من علیه النفقه ، دیکر کمسنه‌نك نفقه‌سی اوزرینه لازم کلان کیمسه‌در .
مثلا ابك نفقه‌سی ابن اوزرینه لازم کلدکده ابنه من علیه النفقه اطلاق ایدیلور .

٤ ماده

نفقهٔ مقضیه قاضینك قضا وتقدیریله اولان نفقه‌در .

٥ ماده

نفقهٔ مرضیه ، من له النفقه ایله من علیه النفقه‌نك بالتراضی کندی اره‌لرنده و قاضی‌یه مراجعت ایتمکسزین قرارلشدیردقلری نفقه‌در .
مقضیه ومرضیه‌نك هر ایکسنه دخی نفقهٔ مفروضه اطلاق اولنور .

٦ ماده

قضاء تقدیر ، قاضینك نفقه‌یی اصنافا یاخود نقود اوله‌رق تقدیر و حکم ایتمسندن عبارتدر .

٧ ماده

رضاء تقدیر ، طرفینك یعنی من له‌النفقه ایله من علیه‌النفقه‌نك اصنافا یا نقود اوله‌رق نفقه‌نك مقدار معینی اوزرینه تراضی ایتملرندن عبارتدر .

٨ ماده

جنس نفقه، آلتون وكومش یعنی نقودایله ات واتمك و اون وملبوسات كبی شیلردن عبارتدر .

تبر ، یعنی غیر مسكوك آلتون وكومش‌ایله معامله متعارف اولورایسه نقود قیلندندر.

٩ ماده

جنس نفقه‌دن اولمیان اموال عروض وحیوانات وعقار واثاث بیت كبی شیلردر .

١٠ ماده

كسوه ، كافك كسری وضمی ایله لباس یعنی كیله‌جك شی .

١١ ماده

سكنی ، اسكاندن اسمدركه اسكان دخی اوده ومنزلده اوطورتمقدر .

١٢ ماده

قدر معروف ، وسط دیمكدر .

مثلا زوج زوجه‌سنه قدر معروف نفقه ویرمه‌سی ایجاب ایدر دینلدكده وسط درجه‌سی دیمك اولور .

١٣ ماده

اخوت ، قرداشلق وعمومت ، عموجه‌لك وخؤلت خالالق دیمكدر .

دایی‌یه خال وتیزه‌یه خاله دینلور. نته‌كم عموجه‌یه عم وخالایه عمه تسمیه ایدیلور.

١٤ ماده

اوكس ، انقص ودكر وقیمتی آز دیمكدر .

١٥ ماده

یسار ، ایساردن اسمدركه استغنا وزنكینلك‌در .

١٦ ماده

اعسار، افتقار یعنی فقیرلكدر .

الجزء الاول

من

الاحكام الشرعیة فی‌الاحوال الشخصیة

كتاب النفقات

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٣

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله وحده والصلاة والسلام علی من لا نبی بعده وعلی آله واصحابه البررة غبه

علم جلیل فقهك امر دنیایه تعلق ایدن احکامی کتب فقهیه‌ده مفصلا مسطور ایسه‌ده جمله‌سی بریرده کتاب شکلنده مجموع اولمدیغندن حادثاتك ظهورنده کتب عدیده‌ده تحری احکامه ودورا دور تتبعاته مجبوریت الوریبور .

مؤلفات فقهیه‌نك جمله‌سیده مطبوع ومنتشر اولمدیغی کبی بر مبحثه عائد بعض مسائل دخی بالمناسبه دیکر مباحث میاننده اتیان ایدلمش وبعضا برحکم شرعی بیان اولندیغی زمان آنك قیود وشروط لازمه‌سی بیان ایدلمامش اولدیغندن احتیاج حاصل اولان مسائله باطرافها دسترس اولمق جدا امر عسیر اولیور .

علی‌الخصوص کتب فقهیه لسان عذب‌البیان عربی اوزره محرر بولندیغی جهتله هرکس محتاج اولدیغی مسئله‌یه ظفریاب اوله‌میه‌جغی کبی ظفریاب اولسه‌ده دقایقنی فهم ادراکه قادر اوله‌ماز . چونکه لسان عربینك شیوه‌سی مقتضاسنجه بعض مسائل مهمه‌نك احکامی دلالت واشارت طریقیله بیان اولندیغندن یکنظرده مسئلهٔ مطلوبه‌نك حکمنه وقوف بالطبع هرکس ایچون سهل دکلدر . وبرده بحربی پایان اولان علم جلیل فقهدن دررمسائل لازمه‌یی استخراج ایله حل اشکال ایده‌بیلمك خیلی مهارت وملکه‌یه موقوف اولوب بوده هرفرده میسر اوله‌ماز .

مذهب حنفی اوزره مجتهد فی‌الشرع ، مجتهد فی‌المذهب ، مجتهد فی‌الفتوی کبی طبقات متفاوته‌ده پك چوق مجتهدلر کلوب اختلافات کثیره وقوع بولمش وبو سببله فقه حنفی غایتله متسع وتوسع نسبتنده متشتت اولمشدر بناءً علیه اقوال متخالفه ارەسنده قول صحیح وراجحی تمییز ایله امر حادثك آکا توفیقنده فوق‌العاده عسرت واردر .

بعضا بر قاضی یابر مفتی بر حادثه‌یه تطبیق اولنه‌جق مسئلهٔ صریحه‌یی بولوب حکمنی، فتواسنی اکا کوره ویردیکی حالده بولنان مسئله خلاف مختار اولمق یا بعض قیود ایله مقید بولنمق اعتباریله قضا وفتواسی غیر صحیح عد ایدلمکه مجبوریت حاصل اولمقده‌در .

مسائل فقهیه‌یی احاطه وغورینه وصول حقیقةً دشوار اولوب اختلافاتدن عاری ویالکز اقوال مختاره‌یی حاوی آثار شمدی‌یه قدر میدانه کتیرلمامش اولدیغندن قضایای شرعیه وفتاوای شریفه ارەسنده بعضاً تضاد وتدافع بیله واقع اولمقده‌در .

بناءً عليه اختلافاتدن عاری ویالکز اقوال مختاره‌یی حاوی اولمق اوزره جامع الاطراف وسهل المأخذ بر کتاب وجوده کتیرلسه عموما ناس وخصوصا قاضی ومفتیلر ایچون عظیم فائده‌سی اوله‌جغندن هرکس ایشنی وسعی مرتبه‌سنده شرع شریفه توفیق ایتمش اولور ایشته بویله بر اثر عالی وخیرینك وجوده کلمه‌سی امرنده فتواخانه‌ده‌کی علما وفقهادن بر هیئت فقهیه وجوده کتیریله‌رك اول امرده نفقات ونکاح وطلاق ایله متفرعاتنه دائر بالجمله مسائل مختاره‌نك جمع وتدوینی مقام مشیختجه تنسیب ایدلمشدر. وهیئت فقهیه بر سعی متمادی ایله چالیشه‌رق مطبوع وغیر مطبوع نیجه آثار فقهیه‌یی تتبع ایدوب بر مجموعهٔ جلیله وجوده کتیردکدن صکره اختلافاتدن عاری واقوال مختاره‌یی حاوی اولمق اوزره ترکجه‌یه ترجمه وترتیب ایدیله‌رك [الاحکام الشرعیه فی الاحوال الشخصیه] اسمیله تسمیه‌سی مناسب کورلمشدر .

امت مرحومه‌نك ایدیٔ تجیلنه تودیع ایدیلان بو مجموعهٔ نفیسه‌ده مذهب حنفینك خارجنه چیقیلمیوب مواد مندرجه‌سنك قسم اعظمی الحالة هذه فتواخانه‌ده معتبر ومعمول به اولدیغندن بونلردن بحثه لزوم یوقدر . قسم اقلی ایسه ینه سادات حنفیه‌دن بعض فحول ائمه‌نك اقوال معتبره‌سی اولوب ناسه ارفق ومصلحت عصره اوفق اولمق حسبیله اختیار ایدلمشدر .

مذهب حنفی‌یه کوره ممتدة الطهر بولنان مرئه‌نك عدتی سن ایاسه یعنی اللی بش یاخود آلتمش یاشنه واصل اولدقدن صکره اوچ آی بولنمش اولدیغنه کوره قرق بش یا اللی سنه متمادیا زوج ، مطلقه‌سنی انفاقه مجبوره اوله‌جغی کبی یارم عصر قدر بویله بر مدت ظرفنده مطلقه دیکر زوجه‌وارمقدن ممنوع بولنمق نتیجه‌سنی ویردیکی جهتله امام کردری علیه رحمة الباری کبی بعض اجلهٔ فقهاء حنفیه ممتدة الطهر حقنده‌کی عدتك امام مالك رحمة الله تعالینك مذهبی اوزره طقوز آی مروریله تمام اولمق ایله افتا اولنمسی موافق اوله‌جغنی بیان ایلدیکندن ممتدة الطهر حقنده‌کی عدت امام کردری مشار الیهك افتاسی وجهله یازلمشدر .

مسائل مختلف فیهاده امام المسلمین حضرتلری هانکی قول ایله عمل اولنمسنی امر ایدر ایسه موجبنجه عمل ایدلمك واجب اولور . بناءً علیه بو مجموعهٔ جلیله‌نك احکام مندرجه‌سیله عمل اولنمسنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت خلافتپناهی شرفصادر اولدیغی صورتده بوکا مخالف اقوال ایله حکم وعملدن قاضی ومفتی ممنوع اولورلر .

اشبو مجموعهٔ نفیسه‌نك نقول فقهیه‌سی دخی برلکده طبع ایدیله‌رك اولوجهله مسائلك حکمیات وفلسفه‌سنه اسباب وقوف دخی تسهیل ایدلمشدر .

کتاب النفقات

نفقات بیانده اولوب بر مقدمه ایله سکز بابی محتویدر

مقدمه

بعض اصطلاحات فقهیه بیانده‌در

١ ماده

نفقه ، لغة کشینك عیالنه انفاق ایتدیکی نسنه‌در .

شرعا طعام وکسوه وسکنادن عبارتدر .

٢ ماده

من له النفقه ، نفقه‌سی دیکر کمسنه اوزرینه لازم کلان کیمسه‌در .

مثلا اب اوزرینه ولدینك نفقه‌سی لازم کلدکده ولده من له النفقه دینلور .

نته‌کم ابن اوزرینه ابك نفقه‌سی واجب اولدقده ابه من له النفقه اطلاق اولنور .

٣ ماده

من علیه النفقه ، دیکر کمسنه‌نك نفقه‌سی اوزرینه لازم کلان کیمسه‌در .

مثلا ابك نفقه‌سی ابن اوزرینه لازم کلدکده ابنه من علیه النفقه اطلاق ایدیلور .

٤ ماده

نفقهٔ مقضیه قاضینك قضا وتقدیریله اولان نفقه‌در .

٥ ماده

نفقهٔ مرضیه ، من له النفقه ایله من علیه النفقه‌نك بالتراضی کندی اره‌لرنده و قاضی‌یه مراجعت ایتمکسزین قرارلشدیردقلری نفقه‌در .

مقضیه ومرضیه‌نك هر ایکسنه دخی نفقهٔ مفروضه اطلاق اولنور .

٦ ماده

قضاء تقدیر ، قاضینك نفقه‌یی اصنافا یاخود نقود اوله‌رق تقدیر و حکم ایتمسندن عبارتدر .

٧ ماده

رضاء تقدیر ، طرفینك یعنی من له النفقه ایله من علیه النفقه نك اصنافا یا نقود اوله رق نفقه نك مقدار معینی اوزرینه تراضی ایتملرندن عبارتدر .

٨ ماده

جنس نفقه ، آلتون وکومش یعنی نقودایله ات واتمك و اون وملبوسات کبی شیلردن عبارتدر .

تبر ، یعنی غیر مسکوك آلتون وکومش ایله معامله متعارف اولورایسه نقود قبیلندندر.

٩ ماده

جنس نفقه دن اولیان اموال عروض وحیوانات وعقار واثاث بیت کبی شیلردر .

١٠ ماده

کسوه ، کافك کسری وضمی ایله لباس یعنی کیله جك شی .

١١ ماده

سکنی ، اسکاندن اسمدرکه اسکان دخی اوده ومنزلده اوطورتمقدر .

١٢ ماده

قدر معروف ، وسط دیمکدر .

مثلا زوج زوجه سنه قدر معروف نفقه ویرمه سی ایجاب ایدر دینلدکده وسط درجه سی دیمك اولور .

١٣ ماده

اخوت ، قرداشلق وعمومت ، عموجه لك وخؤلت خالالق دیمکدر .

دایی یه خال وتیزه یه خاله دینلور. نته کم عموجه یه عم وخالایه عمه تسمیه ایدیلور.

١٤ ماده

اوکس ، انقص ودکر وقیمتی آز دیمکدر .

١٥ ماده

یسار ، ایساردن اسمدرکه استغنا وزنکینلکدر .

١٦ ماده

اعسار، افتقار یعنی فقیرلکدر .

١٧ ماده

ذوعسره ، اعسار صاحبی وحال میسره وقت یسار دیمکدر .

١٨ ماده

مسئلهٔ ناس ، ناسدن تسأل ایدیله رك آلنان مال دیمکدر .

١٩ ماده

نحل ، نونك کسریله نحله نك جمعیدر .

نحله دخی ملت وطریق ودیانت دیمکدر .

٢٠ ماده

نوافل ، نافله نك جمعیدر .

نافله ، دخی ولدالولد یعنی حفید دیمکدر .

٢١ ماده

حواشی ، عمودالنسب یعنی اصل یا فرع بولنمیان کمسنه دیمکدر .

مثلا اب یا ابن ، عمودالنسبدر.

اما اخ واخت وعم وعمه وخال وخاله عمودالنسب دکلدر .

بوتعبیر مولی العتاقه یه دخی تناول ایدر .

٢٢ ماده

شقیق ، لابوین دیمکدر .

اخ شقیق دینلیورکه لابوین برادر معناسنه در .

نته کیم اخت شقیقه دنیلورکه لابوین همشیره دیمکدر .

وعم شقیق لابوین عموجه معناسنه در .

٢٣ ماده

اخوهٔ متفرقین ، لابوین ویالکز لاب ویالکز لام ارکك قرنداشلردر .

٢٤ ماده

اخوات متفرقات ، لابوین ویالکز لاب ویالکز لام قز قرنداشلردر.

٢٥ ماده

حمأ ، حانك فتحى وكسرى وميمك سكونى ايله زوجه‌نك قاين پدرى كبى زوج جانبندن اولان محرمه‌نك اقرباسيدركه جمعى احماء كلور .

٢٦ ماده

ضره ، رانك تشديدى وضادك فتحى ايله قومه يعنى اورتاق معناسنه‌در ، بر كيمسه‌نك ايكى زوجه‌سى بولندقده بونلردن برى ديكرينه ضره اولور .

٢٧ ماده

ناشزه ، نشوزدن مأخوذدر .

نشوز ، لغة زوجه ، زوجدن قاچوب نفرت ايتمك ديمكدر .

شرعا ، زوجنك خانه‌سندن بلا اذن چيقان ونفسنى زوجدن بغير حق منع ايدن زوجه‌در .

٢٨ ماده

نقله ، نونك فتحيله بر موضعدن ديكر موضعه انتقالدر .

زوجه پدرينك منزلندن زوجنك خانه‌سنه كتمسى كبى .

٢٩ ماده

زمن ، ميمك كسريله كوتورم كيمسه‌دركه مصدرى زمانتدر . وعلم بابندندر .

٣٠ ماده

زمانت ، لغة كوتورم اولمقدر .

اصطلاحا ، عاهت وبلادن عبارتدركه آتى صورتله اولور .

عمى وفقد اليدين وفقد الرجلين وفقد اليد والرجل من جانب وخرس وفلج ايله حاصل اولور .

٣١ ماده

استمتاع ، فائده‌لنمك وانتفاع ايلك .

٣٢ ماده

حامل ، كبه اولان وحائل كبه اولميان مرئه‌در .

٣٣ ماده

امه ، جاريهٔ مملوكه وام ولد ، مولاسندن چوجق كتيران امه‌در .

٣٤ ماده

مدبر ، مولى وفاتمدن صوكره آزاد اولسون ديديكى عبددر .

بويله دنيلان امه اولورسه مدبره دنيلور .

٣٥ ماده

مكاتب ، مولى عبدينه شوقدر غروش قازان ويرده آزاد اول ديدكده اول عبد مكاتب اولور .

بويله دنيلان امه اولورسه مكاتبه اولور .

٣٦ ماده

طفل ، تولدندن بلوغنه قدر اولان صغير وصغيره ولده اطلاق اولنور .

٣٧ ماده

رضيع ، سوت امن چوجق وفطيم سوتدن كسيلان صغيردر .

٣٨ ماده

تبوئه ، مولى امه‌سنى زوجنك منزلنده زوجنه بالتسليم كنديسى يا اهل و عيالى مزبوره‌يى استخدام ايتمامكدر .

٣٩ ماده

تمون ، اهل وعياله انفاق ايلمك معناسنه‌در .

ثلاثيسى عون وزننده مون‌در .

٤٠ ماده

تقتير ، امساك ايتمك ولايق وجهله انفاق ايتمامكدر .

٤١ ماده

ادلا ، انتساب ديمكدر . انتساب ايدنه مدلى دنيلور .

مثلا بر كيمسه جد صحيحنه پدرى ايله انتساب ايتمكده‌در .

وجد مرقوم مدلا اولمش اولور .

٤٢ ماده

صاحب مائده ، خانه‌سنده اطعمه طبخ ايتديروب اهل وعيالنى اطعام ايدن كيمسه‌در .

صاحب مائده اولمق ايچون نفقه‌سى اوزرينه واجب اولميانلرى اطعام ايتمكده بولنمق شرط دكلدر .

باب اول

نفقه‌نك اسبابی ونفقاته عائد ضوابط عمومیه وزوجات وخادمنك نفقه‌لری وزوجه‌نك نشوزی بیاننده اولوب بش فصلی محتویدر

فصل اول

نفقه‌نك اسباب لزومی بیاننده‌در

٤٣ ماده

نفقه‌نك سبب لزومی اوچدر .

زوجیت وقرابت وملكدن عبارتدر .

بناءً علیه بر اجنبینك نفقه‌سی دیكر اجنبی اوزرینه لازم كلمز .

مثلا اب ، اوغلنك زوجه‌سنی انفاقه مجبور دكلدر .

عكسی دخی بویله‌در .

٤٤ ماده

مادهٔ آنفه‌ده‌كی زوجیتدن مقصد ، نكاح صحیح ایله زوجه اولمقدن عبارتدر .

بناءً علیه نكاح فاسد ایله منكوحه‌نك نفقه‌سی زوج اوزرینه لازم اولماز .

نته‌كیم نكاح فاسددن صكره فرقت یاخود بشبهة وطیٔ عدتنده بولنان مرئه دخی نفقه‌یه مستحقه اولماز .

مثلا بر كیمسه ، بر مرئه‌یی بالتزوج بش آی قدر تقدیر قاضی ایله مزبوره‌یی انفاق ایتدكدن‌صكره زوج سابقندن حامل اولدیغی زوجه‌نك اقراری ایله تبین ایتسه مزبوره ، بش آیلق نفقه‌یی رد واعاده ایلر .

كذا نكاحك من حیث‌الظاهر صحتنه مبنی قاضی ، زوجه ایچون نفقه تقدیر ایتدكدن صكره زوجه‌نك مثلا رضاعا اخت اولمسی یاخود نكاحك بلاشهود وقوعی ثابت اوله‌رق قاضی بینلرینی تفریق ایتسه زوجه‌نك مأخوذی بولنان نفقه‌یی ضمانا زوجنه اعاده ایتمسی لازم كلور .

شوقدركه زوج بلا فرض القاضی مزبوره زوجه‌سنی كندی رضاسیله انفاق ایتسه رجوع ایده‌مز.

نته‌كیم بر معتده‌یی زوجنك غیریسی بشبهته وطیٔ ایده‌رك مزبوره اوزرینه عدت اخری لازم كلسه مزبورنك نفقهٔ عدتی زوج اول اوزرینه لازم كلور .

٤٥ ماده

ملل غیر مسلمه‌نك تناكحلرنده‌كی صحت كندی مذهبلرینه كوره‌در .

ونفقه دخی لازم كلور .

بناءً علیه ملل غیر مسلمه شرعاً محارمدن معدود بولنان برینی تزوج ایدوبده زوجه ، زوجندن نفقه طلب ایتسه طرف قاضیدن‌نفقه تقدیر اولنور. زوجه ، محارمدن‌بری اولمقله نكاح و نفقه غیر لازمدر دنیله‌مز .

نته‌كیم ملل غیر مسلمه اره‌لرنده بغیر شهود نكاح واقع اولسه اره‌لرنده بو نكاحك صحتنی اقتضا ایده‌جكنه مبنی زوجه ، نفقه‌یه مستحقه اولور .

حتی مؤخر ایكیسی دخی مسلم اولسه بروجه محرر بلا شهود اولان نكاح سابق فسخ اولنه‌ماز .

فصل ثانی

نفقاته دائر ضوابط عمومیه بیاننده اولوب ایكی مبحثی حاویدر «

مبحث اول

عموم نفقات حقنده ضوابط عمومیه بیاننده‌در «

٤٦ ماده

اختلاف دین ، زوجه‌نك واصول وفروعك نفقه‌سنه مانع دكلدر .

بناءً علیه زوج مسلم ، غیر مسلمه بولنان زوجه‌سنی انفاقه مجبور اولدیغی كبی بر مسلم غیر مسلم بولنان‌ابوین واجدادوجدات مثللواصولنی و اولاد و نوافلنی انفاقه‌دخی‌مجبوردر.

عكسنده دخی حكم منوال مشروح اوزره‌در .

یعنی بر غیر مسلم، مسلم بولنان اب وجد وجده وولد و ولد ولدینی انفاقه مجبوردر.

٤٧ ماده

اقاربده نفقه‌یه استحقاق ، صفت وارثت ایله قائمدر .

بناءً علیه اختلاف دین، مادهٔ آنفه‌ده‌کی کسانك غیری اقاربك نفقه‌سنه مانعدر .

مثلا بر غیر مسلم اوزرینه مسلم برادرینك نفقه‌سی لازم اولمیه‌جغی کبی مسلمه اوزرینه غیر مسلم قرنداشنك نفقه‌سی دخی واجب اولماز .

٤٨ ماده اختلاف دین ، مسلم و غیری مسلم اولمقله‌اولور .

بناءعلیه فرق اسلامیه اره‌سنده اختلاف دین یوقدر .

بو صورتده برسنینك نفقه‌سی شیعیٔ مفضل اولان قریب موسر اوزرینه لازم کلور .

شو قدرکه اعتقادلری کفره مؤدی اولان فرق ضاله مسلمین عد اولنمازلر .

معذلك بونلر کفره مؤدی اعتقادات باطله اصحابندن بولندقلرینی منکر اولدقلری کبی بینه دخی بولنمدیغی تقدیرده حاللری بشقه دورلو مشتهر اولسه دخی ظاهر ایله معامله یعنی مسلمین عداولنورلر .

٤٩ ماده

ملل غیر مسلمه مع اختلاف‌النحل ملت واحده عد اولنورلر .

بناءً علیه آره‌لرنده توارث جاری اولدیغی کبی نفقه‌یه استحقاق اصولی دخی مرعیدر .

بو صورتله بر نصرانی یهودی بولنان فقیر برادرینك نفقه‌سنی ویرمکه مجبور اولدیغی کبی عکسیده بویله‌در .

سائر اقاربده‌کی حکم دخی بوکا مقیسدر .

٥٠ ماده

غیر مسلم بر اجنبی، زوجه‌سی بولنان غیر مسلمه اجنبیه‌ایله مستأمن اوله‌رق ممالك اسلامیه‌یه داخل اولدقلرندن صکره زوجهٔ مزبوره ، قاضی‌یه بالمراجعه زوجندن نفقه طلب ایتسه قاضی نفقه‌یی تقدیر ایده‌مز . مکرکه بونلر تابعیت اسلامیه‌یی قبول ایتمش اولسونلر .

٥١ ماده

انقطاع عصمت مانع نفقه‌در .

بناءً علیه زوجیندن بری ممالك اجنبیه‌دن ممالك اسلامیه‌یه مسلم اوله‌رق داخل اولدقدن صکره دیکریده ممالك اسلامیه‌یه کلیویرسه زوج زوجهٔ سابقهٔ مزبوره‌نك نفقهٔ عدتنی ویرمسی لازم کلمز .

نته‌کم برمسلم اسیر ایدیله‌رك ممالك اجنبیه‌یه نقل اولندقدن صکره آنك اوزرینه زوجه‌سی

یاابوینی یا ولدی ایچون طرف قاضیدن نفقه تقدیر اولنوب مؤخرا قاضینك تقدیرندن مقدم مزبورك ارتدادی ثابت اولسه تقدیر قاضی باطل ومثلا مرئه‌نك مأخوذینی رد ایتمسی لازم اولور .

بو صوتده مرئه ، مأخوذینی نفقهٔ عدته محسوب ایده‌مز . زیرا بو مسئله‌ده نفقهٔ عدت دخی یوقدر .

٥٢ ماده

اختلاف‌الدار دخی نفقه‌یه مانعدر .

بناءً علیه برمسلم‌یاذمی تبعهٔ اجنبیه‌دن‌اولوب غیرمسلم بولنان ابوینی‌انفاقه جبراولنه‌ماز.

ولوکه بو اجنبیلر ممالك اسلامیه‌ده مستأمن اوله‌رق بولنسونلر .

نته‌کم تبعهٔ اجنبیه‌دن بری بامان ممالك اسلامیه‌ده بولندقده مسلم یاذمی بولنان ابوینی انفاقه مجبور دکلدر .

کذازوج وزوجه‌دن عبارت ایکی‌اجنبی امان‌ایله داراسلامه کلوبده بونلرك داراسلامده مسلم اوغلی بولنسه مرقومانك نفقه‌لری اول ابن اوزرینه لازم کلمز . شوقدرکه زوج ، اجنبی وزوجه ذمیه اولور ایسه زوج، مزبوره‌نك نفقه‌سنی ویرمسی لازم کله‌جکی کبی‌زوج مزبوره‌یی بعدالدخول تطلیق ایتسه نفقهٔ عدتنی دخی ویرمسی ایجاب ایدر .

٥٣ ماده

ملك غیرده بلا اذن تصرف جائز دکلدر .

بناءً علیه مستودع یا مدیون یدنده یاذمتنده بولنان اموالدن مودعك یا داینك یاخود قاضینك امری اولمقسزین من‌له‌النفقه‌یه ویرسه ضامن اولور. زیرا صاحب‌الید حفظه‌مأمور اولوب حالبوکه صرف ایتمك اوزره دیکره ویرمك حفظ دکلدر .

٥٤ ماده

صباوت نفس اهلیت وجوبه منافی دکلدر.

بناءً علیه صغیر یاصغیره موسر اولدقلری تقدیرده ذی رحم محرملرینك نفقه‌لری اوزرلرینه لازم‌اولوب صغارك‌وصیلری صغارمرقومونك امواللرندن‌تأدیه ایتملری‌لازم‌کلور.

معتوه ومجنونده دخی حکم بویله‌در .

٥٥ ماده

حوائج اصلیه وضروریه‌نك وجودی موجب غنا دکلدر .

بناءً علیه بر کیمسه‌نك انجق کندینه کافی ولزومندن غیر زائد بولنان منزلی یا حیوانی یا خادمی کبی اصول حوائجی موجود اولسه بونکله اول کیمسه غنی عداولنه‌ماز . بناءً علیه مستحق النفقه اولور . اول کیمسه کرك صغیر کرك کبیر اولسون .

بو ضابطه والدین ومولودین وسائر محارم نفقه‌لرنده جاریدر .

مثلا غیر متزوجه بولنان بر مرئهٔ معسره‌نك آنجق کندی سکناسنه کافی منزلی بولندیغی حالده مزبوره‌نك موسر برادری بولنسه مزبوره‌نك نفقه‌سی اخ مرقوم اوزینه لازم کلور . اخ، مزبوره ، منزلنی صاته‌رق نفسنه انفاق ایتدکدن صکره نفقه ویریرم کراده اوطورسون دیه‌مز .

نته‌کم صغیرك سکناسنه کافی منزلی بولنسه بو منزل بیع ایدیله‌رك ثمنی نفسنه صرف ایدلسون دنیله‌میوب بو صورتده صبی مرقومك بشقه مالی اولمدیغی تقدیرده نفقه‌سی ابی کبی من علیه النفقه اوزرینه لازم کلور .

لزوم واحتیاج بولنان امتعهٔ بیت منزل کبیدر .

٥٦ ماده

حوائج اصلیه وضروریه‌دن فضله ولوکه جنس نفقه‌دن غیری مالك وجودی موجب غنادر

بناءً علیه من له النفقه‌نك نقودی یاعقار و مواشیسی کبی آخره بالبیع آندن نفسنه انفاق ممکن اولان اموالی بولندیغی حالده قریبندن نفقه طلب ایده‌مز .

نته‌کم من له النفقه‌نك مسکنی احتیاجندن فضله اولوبده مذکور مسکنك یالکز برقسمی کندیسنه کافی وباقیسنك صاتلمسی قابل اولدیغی تقدیرده اویله یاپیلور .

مثلا من له النفقه‌نك بر قوناغی بولنوبده یالکز بر طرفی کندیسنه کافی کلدیکی تقدیرده فضله‌سنی صاتوب نفسنه انفاق ایتمدکجه قریبندن نفقه طلب ایده‌مز . فضله‌سنی بالبیع نفسنه بعد الانفاق طلب ایده بیلور .

کذا من له النفقه‌نك قیمتلو بر آتی اولوبده مادونی کندیسنه کافی بولندیغی تقدیرده بونی صاتوب اوکس بر حیوانی تدارك و فضله‌سنی نفقه‌سنه صرف وبوندن صکره نفقه‌سنی من علیه النفقه‌دن طلب ایده‌بیلور .

بو ماده‌نك حکمی عموم ذوی الارحامده مرعیدر .

٥٧ ماده

من له النفقه زوجه اولنجه مجرد فرض وتقدیر یعنی قضا یا رضا ایله نفقه دین اولور . بالفعل استدانه شرط دکلدر .

بناءً علیه زوجه استدانه ایتمیه‌رك نفسنی کندی مالندن یا مسئلهٔ ناسدن انفاق ایتسه‌بیله نفقهٔ مقضیه یا مرضیه‌یی زوجندن اخذ واستیفا ایده‌بیلور ومجرد مرور مدتله ساقط اولماز .

٥٨ ماده

زوجه‌دن ماعداسنك نفقه‌سی مجرد فرض وتقدیر ایله دین اولماز . ولوکه من له النفقه ابن صغیر اولسون یعنی من علیه النفقه‌یه یا ترکه‌سنه رجوع ایچون بالفعل استدانه شرط ومجرد طرف قاضیدن فرض وتقدیر ایله‌برابر امر بالاستدانه‌رجوع ایچون غیر کافیدر.

بو صورتده من له النفقه ایچون طرف قاضیدن من علیه النفقه اوزرینه نفقه فرض وتقدیر واستدانه ایله امر اولندقده نظر اولنور. من له النفقه بالفعل استدانه ایتمش ایسه من علیه ـ النفقه‌یه رجوع ایدر من علیه النفقه‌نك وفاتیله نفقهٔ مذکوره ساقط اولماز .

بالفعل استدانه ایتمامش ایسه مجرد استدانه ایله امره مبنی رجوع ایده‌مز .

نته‌کیم نصف مقدارینی بالاستدانه صرف ایتدیکی حالده دیکر نصفنی بلا استدانه انفاق ایتسه یالکز مستدانه اولان قسمی من علیه النفقه‌دن آلنه‌بیلور .

مثلا صغار ایچون اب اوزرینه طرف قاضیدن نفقه تقدیر واستدانه ایله امه امر اولندیغی حالده مزبوره استدانه ایتمیه‌رك کندی مالندن یاخود مسئلهٔ ناسدن صغاری انفاق ایتسه ابه رجوع ایده‌مز .

فقط قاضی ، امه کندی مالندن ادانه‌یه امر ایتمسی موجب رجوع اولور .

٥٩ ماده

امر قاضی ایله بالفعل استدانه ایدلدکدن صکره مستدانه‌دن انفاق ایدلمیوبده بشقه مالدن انفاق ومستدانه‌دن تأدیه ایدلسه نفقه ینه ساقط اولماز .

٦٠ ماده

زوجه‌دن ماعداسنك نفقهٔ مقدره‌سی مادون الشهر مقداری ساقط اولماز. زیرا بو مدت قصیره اولوب مدت قصیره نفقه‌سی ساقط اولنجه قضا وحکمده فائده قالماز.

متلا قاضی بر کیمسه ایچون اول کیمسه‌نك ذی رحم محرمی علیهنه نفقه تقدیر ایدوبده اول کیمسه یکرمی کون نفقه‌یی آلمامش اولسه بو مقدار نفقه ساقط اولمیوب استحصال ایده‌بیلور .

٦١ ماده

صفات عارضه‌ده اصل اولان عدمدر .

بناءً علیه زوج اوزرینه زوجه ایچون نفقه فرض وتقدیر اولندقدن صکره زوجه نفقه‌یی طلب ایتدیکندن زوج، ویرمش اولدیغنی ادعا وزوجه انکار ایتسه سوز زوجه‌نکدر .

٦٢ ماده

زوجه‌نك نفقه‌سی علی‌الاطلاق زوج اوزرینه لازم کلور .

زوجه ، کرك موسره کرك معسره وزوج کرك فقیر کرك غنی وکرك حاضر وکرك غائب ویاجدا صغیر اولسون .

بناءً علیه زوج صغیر اولمغله برابر مالی دخی بولنمسه زوجك پدری اوزرینه مزبوره‌نك نفقه‌سی لازم کلز .

٦٣ ماده

مأمور ، کرك من له‌النفقه اولسون کرك اولماسون من علیه النفقه‌یه رجوع ایده‌بیلمسنده بروجه امر استدانه یا کندی مالندن انفاق ایتدیکنك ثبوتی لازمدر. زیرا رجوع ، دعوای دین اولوب مدعی‌الدین اثبات دینه مجبوردر .

بناءً علیه قاضی مثلا مالی غائب اولان یتیم ایچون نفقه تقدیر ایدوب لدی‌الایجاب کندی مالندن انفاق وبعده مال یتیمه مراجعت ایتمنی صغیرك امنه امر ایدوبده مزبوره‌نك بونی یاپدیغی ثابت اولورسه رجوع ایده‌بیلور .

والا ایده‌مز .

٦٤ ماده

زوجه و فروع و ممالیکك غیری من له‌النفقه ایچون قریب اوزرینه لزوم نفقه‌ده او قریبك یعنی من علیه‌النفقه‌نك یسارالفطره ایله موسر اولمسی شرطدر .

بناءً علیه غیر موسر کسبه قادر اولسه بیله آنك اوزرینه اقاربك نفقه‌سی لازم کلز .

مثلا بر صغیرهٔ فقیره‌نك نفقه‌سی فقیر بولنان برادری اوزرینه لازم کلز .

ولوکه اخ مرقوم عمل ایله اکتساب ایدر طاقتدن اولسون .

نته‌کیم ابن ، معسر اولدیغی صورتده ابوینی معسر اولسه دخی مرقومانه مستقلا نفقه ویرمسی لازم کلیوب مرقومان معسر اولدقلری تقدیرده سفره‌سنه آله‌رق اطعام ایتمسی لازم کلور .

نته‌کیم بر معتده‌یی زوجنك غیریسی بشبهته وطئ ایده‌رك مزبوره اوزرینه عدت اخری لازم کلسه مزبوره‌نك نفقهٔ عدتی زوج اول اوزرینه لازم کلور .

٤٥ ماده

ملل غیر مسلمه‌نك تناکحلرنده‌کی صحت کندی مذهبلرینه کوره‌در .

ونفقه دخی لازم کلور .

بناءً علیه ملل غیر مسلمه شرعاً محارمدن معدود بولنان برینی تزوج ایدوبده زوجه، زوجندن نفقه طلب ایتسه طرف قاضیدن نفقه تقدیر اولنور. زوجه، محارمدن بری اولمغله نکاح و نفقه غیر لازمدر دنیله‌مز .

نته‌کیم ملل غیر مسلمه اره‌لرنده بغیر شهود نکاح واقع اولسه اره‌لرنده بو نکاحك صحتنی اقتضا ایده‌جکنه مبنی زوجه ، نفقه‌یه مستحقه اولور .

حتی مؤخر ایکیسی دخی مسلم اولسه بروجه محرر بلا شهود اولان نکاح سابق فسخ اوله‌ماز .

فصل ثانی

نفقاته دائر ضوابط عمومیه بیانده اولوب ایکی مبحثی حاویدر »

مبحث اول

عموم نفقات حقنده ضوابط عمومیه بیانده‌در »

٤٦ ماده

اختلاف دین ، زوجه‌نك واصول وفروعك نفقه‌سنه مانع دکلدر .

بناءً علیه زوج مسلم ، غیر مسلمه بولنان زوجه‌سنی انفاقه مجبور اولدیغی کبی بر مسلم غیر مسلم بولنان ابوین واجدادوجدات مثللو اصولنی و اولاد و نوافلنی انفاقه دخی مجبوردر.

عکسنده دخی حکم منوال مشروح اوزره‌در .

یعنی بر غیر مسلم، مسلم بولنان اب وجد وجده و ولد و ولد ولدینی انفاقه مجبوردر.

٤٧ ماده

اقاربده نفقه‌یه استحقاق ، صفت وارثت ایله قائمدر .

بناءً علیه اختلاف دین، مادهٔ آنفه‌ده‌کی کسانك غیری اقار بك نفقه‌سنه مانعدر .

مثلا بر غیر مسلم اوزرینه مسلم برادرینك نفقه‌سی لازم اولمیه‌جغی کبی مسلمه اوزرینه غیر مسلم قرنداشنك نفقه‌سی دخی واجب اولماز .

٤٨ ماده اختلاف دین ، مسلم و غیری مسلم اولمقله‌اولور .

بناءعلیه فرق اسلامیه اره‌سنده اختلاف دین یوقدر .

بو صورتده برسنینك نفقه‌سی شیعیٔ مفضل اولان قریب موسر اوزرینه لازم کلور.

شو قدرکه اعتقادلری کفره مؤدی اولان فرق ضاله مسلمین عد اولنمازلر .

معذلك بونلر کفره مؤدی اعتقادات باطله اصحابندن بولندقلرینی منکر اولدقلری کبی بینه دخی بولنمدیغی تقدیرده حاللری بشقه دورلو مشتهر اولسه دخی ظاهر ایله معامله یعنی مسملین عداولنورلر .

٤٩ ماده

ملل غیر مسلمه مع اختلاف‌النحل ملت واحده عد اولنورلر .

بناءً علیه آره‌لرنده توارث جاری اولدیغی کبی نفقه‌یه استحقاق اصولی دخی مرعیدر .

بو صورتله بر نصرانی یهودی بولنان فقیر برادرینك نفقه‌سنی ویرمکه مجبور اولدیغی کبی عکسیده بویله‌در .

سائر اقاربده‌کی حکم دخی بوکا مقیسدر .

٥٠ ماده

غیر مسلم بر اجنبی، زوجه‌سی بولنان غیر مسـلمه اجنبیه‌ایله مستأمن اوله‌رق ممالك اسلامیه‌یه داخل اولدقلرندن صکره زوجهٔ مزبوره ، قاضی‌یه بالمراجعه زوجندن نفقه طلب ایتسه قاضی نفقه‌یی تقدیر ایده‌مز . مکرکه بونلر تابعیت اسلامیه‌یی قبول ایتمش اولسونلر .

٥١ ماده

انقطاع عصمت مانع نفقه‌در .

بناءً علیه زوجیندن بری ممالك اجنبیه‌دن ممالك اسلامیه‌یه مسلم اوله‌رق داخل اولدقدن صکره دیکریده ممالك اسلامیه‌یه کلیویرسه زوج زوجهٔ سابقهٔ مزبوره‌نك نفقهٔ عدتنی ویرمسی لازم کلمز .

نته‌کم برمسلم اسیر ایدیله‌رك ممالك اجنبیه‌یه نقل اولندقدن صکره آنك اوزرینه زوجه‌سی

یاابوینی یا ولدی ایچون طرف قاضیدن نفقه تقدیر اولنوب مؤخرا قاضینك تقدیرندن مقدم مزبورك ارتدادی ثابت اولسه تقدیر قاضی باطل ومثلا مرئه‌نك مأخوذینی رد ایتمسی لازم اولور .

بو صوتده مرئه ، مأخوذینی نفقهٔ عدته محسوب ایده‌مز . زیرا بو مسئله‌ده نفقهٔ عدت دخی یوقدر .

٥٢ ماده

اختلاف‌الدار دخی نفقه‌یه مانعدر .

بناءً علیه برمسلم‌یاذمی تبعهٔ اجنبیه‌دن‌اولوب غیرمسلم بولنان ابوینی‌انفاقه جبراولنه‌ماز.

ولوکه بو اجنبیلر ممالك اسلامیه‌ده مستأمن اوله‌رق بولنسونلر .

نته‌کم تبعهٔ اجنبیه‌دن بری بامان ممالك اسلامیه‌ده بولندقده مسلم یاذمی بولنان ابوینی انفاقه مجبور دکلدر .

کذازوج وزوجه‌دن عبارت ایکی‌اجنبی امان‌ایله داراسلامه کلوبده بونلرك داراسلامده مسلم اوغلی بولنسـه مرقومانك نفقه‌لری اول ابن اوزرینه لازم کلمز . شـوقدرکه زوج ، اجنبی وزوجه ذمیه اولور ایسه زوج، مزبوره‌نك نفقه‌سنی ویرمسی لازم کله‌جکی کبی زوج مزبوره‌یی بعدالدخول تطلیق ایتسه نفقهٔ عدتنی دخی ویرمسی ایجاب ایدر .

٥٣ ماده

ملك غیرده بلا اذن تصرف جائز دکلدر .

بناءً علیه مستودع یا مدیون یدنده یاذمتنده بولنان اموالدن مودعك یا دائنك یاخود قاضینك امری اولمقسزین من‌له‌النفقه‌یه ویرسه ضامن اولور. زیرا صاحب‌الید حفظه‌مأمور اولوب حالبوکه صرف ایتمك اوزره دیکره ویرمك حفظ دکلدر .

٥٤ ماده

صباوت نفس اهلیت وجوبه منافی دکلدر.

بناءً علیه صـغیر یاصغیره موسر اولدقلری تقدیرده ذی رحم محرملرینك نفقه‌لری اوزرلرینه لازم‌اولوب صغارك‌وصیلری صغارمرقومونك اموال‌لرندن‌تأدیه ایتملری‌لازم‌کلور.

معتوه ومجنونده دخی حکم بویله‌در .

٥٥ ماده

حوائج اصلیه وضروریه‌نك وجودی موجب غنا دکلدر .

بناءً علیه بر کیمسه‌نك انجق کندینه کافی ولزومندن غیر زائد بولنان منزلی یا حیوانی یا خادمی کبی اصول حوائجی موجود اولسه بونکله اول کیمسه غنی عداولنه‌ماز . بناءً علیه مستحق النفقه اولور . اول کیمسه کرك صغیر کرك کبیر اولسون .

بو ضابطه والدین ومولودین وسائر محارم نفقه‌لرنده جاریدر .

مثلا غیر متزوجه بولنان بر مرئهٔ معسره‌نك آنجق کندی سکناسنه کافی منزلی بولندیغی حالده مزبوره‌نك موسر برادری بولنسه مزبوره‌نك نفقه‌سی اخ مرقوم اوزینه لازم کلور. اخ، مزبوره ، منزلنی صاته‌رق نفسنه انفاق ایتدکدن صکره نفقه ویریرم کراده اوطورسون دیه‌مز .

نته‌کم صغیرك سکناسنه کافی منزلی بولنسه بو منزل بیع ایدیله‌رك ثمنی نفسنه صرف ایدلسون دنیله‌میوب بو صورتده صبی مرقومك بشقه مالی اولمدیغی تقدیرده نفقه‌سی ابی کبی من علیه النفقه اوزرینه لازم کلور .

لزوم واحتیاج بولنان امتعهٔ بیت منزل کبیدر .

٥٦ ماده

حوائج اصلیه وضروریه‌دن فضله ولوکه جنس نفقه‌دن غیری مالك وجودی موجب غنادر

بناءً علیه من له النفقه‌نك نقودی یاعقار و مواشیسی کبی آخره بالبیع آندن نفسنه انفاق ممکن اولان اموالی بولندیغی حالده قریبندن نفقه طلب ایده‌مز .

نته‌کم من له النفقه‌نك مسکنی احتیاجندن فضله اولوبده مذکور مسکنك یالکز برقسمی کندیسنه کافی وباقیسنك صاتلمسی قابل اولدیغی تقدیرده اویله یاپیلور .

مثلا من له النفقه‌نك بر قوناغی بولنوبده یالکز بر طرفی کندیسنه کافی کلدیکی تقدیرده فضله‌سنی صاتوب نفسنه انفاق ایتمدکجه قریبندن نفقه طلب ایده‌مز . فضله‌سنی بالبیع نفسنه بعدالانفاق طلب ایده بیلور .

کذا من له النفقه‌نك قیمتلو بر آتی اولوبده مادونی کندیسنه کافی بولندیغی تقدیرده بونی صاتوب اوکس بر حیوانی تدارك و فضله‌سنی نفقه‌سنه صرف وبوندن صکره نفقه‌سنی من علیه النفقه‌دن طلب ایده بیلور .

بو ماده‌نك حکمی عموم ذوی الارحامده مرعیدر .

٥٧ ماده

من له النفقه زوجه اولنجه مجرد فرض وتقدیر یعنی قضا یا رضا ایله نفقه دین اولور . بالفعل استدانه شرط دکلدر .

بناءً علیه زوجه استدانه ایتمیه‌رك نفسنی کندی مالندن یا مسئلهٔ ناسدن انفاق ایتسه بیله نفقهٔ مقضیه یا مرضیه‌یی زوجندن اخذ واستیفا ایده بیلور ومجرد مرور مدتله ساقط اولماز .

٥٨ ماده

زوجه‌دن ماعداسنك نفقه‌سی مجرد فرض وتقدیر ایله دین اولماز . ولوکه من له النفقه ابن صغیر اولسون یعنی من علیه النفقه‌یه یا ترکه‌سنه رجوع ایچون بالفعل استدانه شرط ومجرد طرف قاضیدن فرض وتقدیر ایله برابر امر بالاستدانه رجوع ایچون غیر کافیدر.

بو صورتده من له النفقه ایچون طرف قاضیدن من علیه النفقه اوزرینه نفقه فرض وتقدیر واستدانه ایله امر اولندقده نظر اولنور. من له النفقه بالفعل استدانه ایتمش ایسه من علیه‌النفقه‌یه رجوع ایدر من علیه النفقه‌نك وفاتیله نفقهٔ مذکوره ساقط اولماز .

بالفعل استدانه ایتمامش ایسه مجرد استدانه ایله امره مبنی رجوع ایده‌مز .

نته‌کیم نصف مقدارینی بالاستدانه صرف ایتدیکی حالده دیکر نصفنی بلا استدانه انفاق ایتسه یالکز مستدانه اولان قسمی من علیه النفقه‌دن آلنه بیلور .

مثلا صغار ایچون اب اوزرینه طرف قاضیدن نفقه تقدیر واستدانه ایله امه امر اولندیغی حالده مزبوره استدانه ایتمیه‌رك کندی مالندن یاخود مسئلهٔ ناسدن صغاری انفاق ایتسه ابه رجوع ایده‌مز .

فقط قاضی ، امه کندی مالندن ادانه‌یه امر ایتمسی موجب رجوع اولور .

٥٩ ماده

امر قاضی ایله بالفعل استدانه ایدلدکدن صکره مستدانه‌دن انفاق ایدلمیوبده بشقه مالدن انفاق ومستدانه‌دن تأدیه ایدلسه نفقه ینه ساقط اولماز .

٦٠ ماده

زوجه‌دن ماعداسنك نفقهٔ مقدره‌سی مادون الشهر مقداری ساقط اولماز. زیرا بو مدت قصیره اولوب مدت قصیره نفقه‌سی ساقط اولنجه قضا وحکمده فائده قالماز.

مثلا قاضی بر کیمسه ایچون اول کیمسه‌نك ذی رحم محرمی علیهنه نفقه تقدیر ایدوبده اول کیمسه یکرمی کون نفقه‌یی آلمامش اولسه بو مقدار نفقه ساقط اولمیوب استحصال ایده بیلور .

٦١ ماده

صفات عارضه‌ده اصل اولان عدمدر .

بناءً علیه زوج اوزرینه زوجه ایچون نفقه فرض وتقدیر اولندقدن صکره زوجه نفقه‌یی طلب ایتدیکندن زوج، ویرمش اولدیغنی ادعا وزوجه انکار ایتسه سوز زوجه‌نکدر .

٦٢ ماده

زوجه‌نك نفقه‌سی علی‌الاطلاق زوج اوزرینه لازم کلور .

زوجه ، کرك موسره کرك معسره وزوج کرك فقیر کرك غنی وکرك حاضر وکرك غائب ویاجدا صغیر اولسون .

بناءً علیه زوج صغیر اولمغله برابر مالی دخی بولنمسه زوجك پدری اوزرینه مزبوره‌نك نفقه‌سی لازم کلمز .

٦٣ ماده

مأمور ، کرك من له‌النفقه اولسون کرك اولماسون من علیه النفقه‌یه رجوع ایده‌بیلمسنده بروجه امر استدانه یا کندی مالندن انفاق ایتدیکنك ثبوتی لازمدر. زیرا رجوع ، دعوای دین اولوب مدعی‌الدین اثبات دینه مجبوردر .

بناءً علیه قاضی مثلا مالی غائب اولان یتیم ایچون نفقه تقدیر ایدوب لدی‌الایجاب کندی مالندن انفاق وبعده مال یتیمه مراجعت ایتمسنی صغیرك امنه امر ایدوبده مزبوره‌نك بونی یاپدیغی ثابت اولورسه رجوع ایده‌بیلور .

والا ایده‌مز .

٦٤ ماده

زوجه و فروع و ممالیکك غیری من له‌النفقه ایچون قریب اوزرینه لزوم نفقه‌ده او قریبك یعنی من علیه‌النفقه‌نك یسارالفطره ایله موسر اولمسی شرطدر .

بناءً علیه غیر موسر کسبه قادر اولسه بیله آنك اوزرینه اقاربك نفقه‌سی لازم کلمز .

مثلا بر صغیرهٔ فقیره‌نك نفقه‌سی فقیر بولنان برادری اوزرینه لازم کلمز .

ولوکه اخ مرقوم عمل ایله اکتساب ایدر طاقتدن اولسون .

نته‌کیم ابن، معسر اولدیغی صورتده ابوینی معسر اولسه دخی مرقومانه مستقلا نفقه ویرمسی لازم کلیوب مرقومان معسر اولدقلری تقدیرده سفره‌سنه آله‌رق اطعام ایتمسی لازم کلور .

٦٥ ماده

بر کیمسه معسر اولسه دخی زمن اولمدیغی صورتده زوجه‌سنی واولاد صغار ایله زمن اولمق کبی بر علت سببیله کسبه غیر قادر بولنان ارکك اولاد کبارك و بر علت ایله معلوله اولمسه‌لر بیله صغار وکبار اولاد اناثك نفقه‌لری اول کیمسه‌یعنی اب مرقوم اوزرینه لازم کلیر .

واب، اولاد اناثی زوجه وارنجه‌یه قدر انفاق ایتمسی اقتضا ایدر .

بو نفقه‌ده ام تشریك اولنه‌ماز .

جد صحیح، اب وجد فاسد، اخ منزلنده‌در.

٦٦ ماده

یسارالفطره ، صدقه‌نك اخذنی حرام قیله‌جق یعنی‌ایکیوزدرهم کومش یا دها زیاده مقداردن عبارتدر .

یوقسه زکاتی موجب بولنان نصاب نامی دیمك دکلدر .

٦٧ ماده

نفقهٔ زوجه‌ده یسار واعسار ، نفقهٔ اقاربده‌کی یسار واعسار معناسنه اولمیوب عرفه مفوض وانفاقده توسع وعدم توسع نظر اعتباره آلنمق مقتضی اولور .

٦٨ ماده

موسر اولان بر کیمسه اوزرینه ذی رحم محرمی بولنان معسر بر کمسنه‌نك نفقه‌سی لازم کلدکده اول کیمسه او کمسنه‌یی بن انفاق ایده‌رم مستقلا نفقه ویرمم دیسه التفات اولنه‌ماز.

مثلا ذات‌الزوج بولنمیان بر فقیره موسر بولنان لابوین ار قرنداشندن نفقه طلب ایتدکده بن اطعام ایده‌رم مستقلا نفقه ویرمم دیه‌مز :

نته‌کیم زمن بولنان ابن کبیر ، پدرندن نفقه طلب ایتدکده بن اطعام ایده‌رم بشقه‌نسنه ویرمم دیسه التفات ایدیله‌مز .

هر محرمك نفقه‌سنده حکم بویله‌در .

٦٩ ماده

نفقه‌یی اصنافا تقدیر ایله نقود ایله تقدیر بیننده. قاضی مخیردر .

یعنی نفقه‌نك اصنافا تقدیری جائز اولدیغی كبی حوائجك قیمتلری نظر اعتباره آلنه‌رق نقود ایله دخی فرض وتقدیری جائز اولور . شوقدركه زمانمزده استانبول كبی شهرلرده حوائج بشریه متنوع ومتفاوت وعینا تعداد وتقدیری نزاعی غیر قاطع اولدیغندن نفقه‌نك نقود ایله تقدیری متعارف ومستحسن اولمشدر .

٧٠ ماده

نفقهٔ واجبه‌نك اصنافی اتمك یا اون وایچمك وییقانمق وچماشور ایچون صو وطوز واودون ویاغ وموم وطراق وصابون كبی حسب العاده برای معیشت لازم اولان شیلر والبسه ومسكندن عبارتدر .

یعنی من علیه النفقه اوزرینه واجب اولان نفقه مأكولات وملبوسات ومسكن ومن ـ له النفقه رضیع ایسه اجرت رضاع ومن له النفقه ، زمن اولمق كبی بر وجهله خادمه محتاج بولنوبده خادمی بولنسه نفقهٔ خادمدن عبارتدر .

٧١ ماده

فرض وتقدیرك استقراری امر لازم دكلدر .

بناءً علیه نفقهٔ مقدره‌نك تزیید وتنزیلی جائزدر .

یعنی قدر كفایه‌دن دون تقدیر ایدلمش ایسه بالطلب تزیید اولنه‌جغی كبی اسعار ترقی ایده‌رك غلا حاصل اولسه بالطلب تزیید اولنه‌بیلیر .

تنقیص وتنزیلده دخی حكم بوكا مماثلدر .

٧٢ ماده

فقر واعسار اصل وغنا ویسار خلاف اصلدر .

بناءً علیه اعسار ادعاسنده بولنان یمین ایله مصدق اولوب یساری ادعا ایدن بالبینه اثبات ایتمسی لازم كلور .

مثلا بر كیمسه ، فقیر ومحتاج نفقه اولوبده بونك بر همشیره‌سی وبرده موسره عمه‌سی بولندیغی حالده همشیره‌سی اعساری ادعا ایتسه یمینله تصدیق اولنوب اول كیمسه‌نك نفقه‌سی عمه اوزرینه لازم كلور .

فقط همشیره‌نك یساری بالبینه ثابت اولورسه اول كیمسه‌نك نفقه‌سی مزبوره اوزرینه واجب اولوب یوقسه عمه اوزرینه لازم كلمز .

نته‌كیم آتیده ایضاح اولنور .

٧٣ ماده

نفقه‌یه عائد یسار دعواسی دعاوئ سائره كبی بالبینه اثبات اولنه‌بیله‌جكی كبی ایكی مخبر عدلك اخباریله دخی ثابت اوله‌بیلور مثلا مدعئ یسارك دعواسی بالبینه اثبات ایده‌میوبده تحقیقات اجراسی قاضیدن طلب اولنسه اجرای تحقیقات ایتمك قاضی اوزرینه لازم اولماز . شوقدركه قاضی تحقیقات اجرا ایدرسه حسن اولور . بو صورتده بر مخبر عادلك یساری خبر ویرمسی غیر كافی وایكی مخبر عدلك اخباری لازمدر .

وایكی مخبر عدل ، یساری خبر ویرسه قاضی نفقه ایله حكم ایدر .

٧٤ ماده

نفقه ، من علیه النفقه ایچون موجب سهولت اوله‌جق صورتده فرض اولنور .

شویله‌كه من علیه النفقه یومیه ایله چالیشان ارباب حرفدن ایسه هر كونلك وهفته‌لك ایله چالیشان طاقمدن ایسه هر هفته‌لك وتجاراندن ایسه هر آیلق وزراعدن ایسه هر سنه‌لك اوله‌رق فرض وتقدیر ایدیلور .

اما البسه هر آلتی آیده بر اولمق اوزره تقدیر اولنور .

شوقدركه صبیانك مدت كسوه‌سی درت آیدر .

٧٥ ماده

اقاربك نفقه وكسوه‌لری بعد التسلیم ضایع اولسه دفعهٔ ثانیه‌ده ویرلمك لازم كلور .

مثلا اب ایچون ابن اوزرینه نفقه فرض اولندقدن صكره ابن، بر آیلق نفقه ایله بر سنه‌لك كسوه‌یی معجلا اعطا ایتدكدن صكره اب ضایع اولدی تكرار ایسترم دیدكده سوزنده صادق اولدیغی معلوم ایسه ابن ، تكرار اعطایه جبر اولنور . سائر محارمك نفقه‌لرنده دخی حكم بویله‌در .

اما زوجه‌نك نفقه‌سی وكسوه‌سی بعد الاعطا والتسلیم ضایع اولسه زوجی مسئول وتكرار ویرمسی لازم اولماز .

٧٦ ماده

كیمكه بر كیمسنه‌یی حیاتنده انفاقه اجبار اولنور وفاتنده دخی آنی تجهیز وتكفینه اجبار ایدیلور .

ذوی الارحام وزوجه مع الزوج وعبد مع المولی كبی .

اما انفاقه مجبوریت بولنمیان کمسنه‌نك تکفیننه‌ده مجبوریت یوقدر . اولاد الاعمام والعمات واولادالاخوال والخالات کبی

٧٧ ماده

من له‌النفقه ایچون ثابت اولان حق، من علیه‌النفقه‌نك حجریله باطل اولماز .

بناءً مدیون مفلسك مدت محجوریتنده زوجه‌سی کبی اوزرینه نفقه‌سی لازم کلان کمسنه‌لر کندی یعنی او مفلسك مالندن انفاق اولنور .

٧٨ ماده

آدمی اهل استحقاقدندر .

اما سائر حیوانات اهل استحقاقدن دکلدر .

بناءً علیه نفقهٔ آدمی بر کمسنه اوزرینه لازم کلدکده حاکم آنی انفاقه اجبار ایدر .

اما نفقهٔ حیوانك وجوبی دیانة اولدیغندن حاکم طرفندن انفاقه‌جبر جائز دکلدر .

٧٩ ماده

نفقه، من وجه صله‌در.

بناءً علیه موت ایله نفقهٔ معجله‌نك حق استردادی منقطع اولور .

مثلا زوج، زوجه‌سنك بش آیلق نفقه‌سی اولمق اوزره یکرمی آلتونی معجلا اعطا وتسلیم ایتدکدن ایکی آی صکره زوجه وفات ایتسه باقی اوچ آیه اصابت ایدن اون ایکی آلتونی زوج ، ترکهٔ زوجه‌دن عینا موجود اولسه دخی استرداد ایده‌مز .

کسوه‌ده دخی حکم بویله اولدیغی کبی وفات زوجده دخی حکم منوال مشروح اوزره‌در .

نته‌کیم زوجك پدری اوغلنك زوجه‌سنه نفقه اولمق اوزره معجلا بر مقدار نقودی اعطا ایتدکدن صکره زوجه وفات ایتسه استرداد اولنه‌ماز. زیرا بو اعطا، عادة ابنی طرفندن اعطا عد اولنور .

موت حقنده بالاده ذکر ایدیلان احکام ، طلاقده دخی جاریدر .

٨٠ ماده

غیر لازم اولان ماله کفالت باطلدر.

بناءً علیه برکیمسه، بالقضا یا بالرضا تقرر ایتمیان نفقهٔ زوجه‌یه کفیل اولسه کفالت باطل اولوب کفیل اوزرینه نسنه لازم کلمز .

نته‌کیم زوجهٔ مطلقه صغیره قزیله سفره کیتمك ایستدکده مزبوره قزك موسر بولنان پدری، قزك نفقه‌سنی تعهد ایتمدکچه براقمم دیمکله مطلقه‌ده تعهد ایتسه بوده باطل اولور .

اماقضا یارضا ایله تقرر ایدن نفقه‌یه یعنی نفقهٔ مقضیه یامرضیه‌یه کفالت صحیح اولور.

بناءً علیه قضاء قاضی یاتراضی طرفین ایله زوجه ایچون زوج اوزرینه شهری مثلا بشر آلتون نفقه تقرر ایتدکدن صکره برکیمسه برسنه ایچون یاخود زوجین برحیات اولدقجه مبلغ مذکوره کفیل اولسه صحیح اولوب کفیل مؤاخذه اولنور .

٨١ ماده

برکیمسه ، دیکر کمسنه‌نك ولدینك نفقه‌سنه ابدا یاخود زوجه‌سنك خادمنك نفقه‌سنه خادم حیاتده اولدقجه کفیل اولسه صحیح اولماز . زیرا ولد ، کسب یسار ایتدکده یا بالغ اولدقده نفقه‌سی ساقط اوله‌جغی کبی مرئه‌نك خادمدن استغناسی حاصل اولدیغی تقدیرده نفقه‌سی ساقط وبوجهتله وقت مجهول اولور .

٨٢ ماده

غیر لازمی التزام ، موجب لزوم دکلدر .

بناءً علیه آناسی وابن عمی ومالی بولنان بر صغیره‌نك آناسی مزبوره‌یی اون بش سنه تبرعاً انفاق ایده‌جکنی تعهد ایتدیکی کبی ابن عمی دخی ام مزبوره ، براجنبی ایله تزوج ایتسه دخی مزبوره‌یی آناسندن آلمیه‌جغنی تعهد ایتسه بوندن صکره مزبوران تعهدلرندن فراغت ایده‌بیلور .

٨٣ ماده

مطلق اطلاقی اوزره جاری اولور .

بناءً علیه برکیمسه ، مطلقه‌سنك حضانه‌سنده بولنان صغیره قزینه بعده کندیسنه رجوع ایتمك اوزره انفاق ایتمه‌سنی مزبوره قزك لام جدینه امر ایدوبده اوده برموجب امر ، صغیره‌یی بلوغندن صوکره دخی انفاقده دوام ایتسه جد مرقوم اول کیمسه‌یه رجوع ایدر . واول کیمسه امرم مدت حضانه‌یه مقصور ایدی دیه‌مز .

٨٤ ماده

قضا علی الغائب باطلدر .

بناءً علیه بر کیمسه بلدهٔ بعیده‌ده غائب ایکن اول کیمسه‌نك اخ وعم کبی اقارب غیر ولادی ومثلا معسره همشیره‌سی قاضی‌یه بالمراجعه غائب برادری علیهنه نفقه تقدیر ایدلمسنی طلب ایتسه قاضی نفقه‌یی فرض وتقدیر ایده‌مز . زیرا بونلرك نفقه‌لری قبل القضا واجب اولمادیغندن قضا وحکم ، ابتداء ایجاب اولور بوایسه غائب علیهنه جائز دکلدر .

٨٥ ماده

قبل القضـا غائب اوزرینه لازم اولان حقك ایفاسیله امر ، قضـا اولمیوب فتوا واعانه‌در .

بناءً علیه غائبك نفقه جنسندن اولان مالندن اول غائبك زوجه‌سی واُصولی وفروعی ایچون نفقه تقدیری جائز اولور .

٨٦ ماده

معسر ، میت کبی عد اولنور .

بناءً علیه بر کیمسه درت اولادصغارینی واوچ بالغه قزلرینی ترك ایده‌رك وفات ایدوبده صغار ، محتاج نفقه اولدقلری کبی بنات بالغات دخی معسرات بولندقلری حالده بو صغارك موسره اولان لابوین عمه‌لری بولنسه اول صغارك نفقه‌لری عمهٔ مزبوره اوزرینه لازم کلور . وصغیره اقرب بولنان بنات مزبورات میت کبی عد اولنورلر .

شوقدرکه اب معسر اولور ایسه زمن اولمادقجه میت عد اولنماز .

نته‌کیم مادهٔ آتیه‌دن منفهم اولور .

٨٧ ماده

معسرلر ، اوچ نوعدر .

نوع اول ، مالی اولمدیغی کبی کسبدن دخی عاجز بولنان کیمسه‌در .

بونك اوزرینه اقاربدن کیمسه‌نك نفقه‌سی واجب اولماز .

نوع ثانی ، مالی اولمیوب فقط کسبه قادر اولان کیمسه‌در .

بونك اوزرینه فقیر ابوینی سفره‌سنه آله‌رق نفقه‌سنه تشریك ایلمسی لازم کلیر .

نوع ثالث ، مالی اولمیوب فقط یومیه قزاندیغی مقداری ، کندی رزقندن فضله اولان کیمسه‌در . بونك اوزرینه اولاد صغار واناثنك نفقه‌لری لازم کلور . اما بونلردن بشقه ذی رحم محرمنك نفقه‌لری لازم کلمك ایچون ٦٦ ماده‌ده محرر نصابه مالك اولمق شرطدر .

٨٨ ماده

زوجك غیری زمن معسر ، میته ملحق اولور .

یعنی من علیه النفقه زمن معسر اولسه میت کبی عد اولنه‌رق من له النفقه ایچون بوندن صکره‌کی من علیه النفقه اوزرینه نفقه فرض وتقدیر اولنور . ولوکه زمن ، اب اولسون .

وبو تقدیرده من علیه النفقه ابه مراجعت ایده‌مز .

کسبه غیر مقتدر اولان کیمسه ، زمن اولمسه بیله زمن حکمنده‌در .

٨٩ ماده

قضا یا رضا ایله نفقه تقرر ایتمدن مقدم کچن ایامك نفقه‌سی ساقط اولور .

ولوکه مستدانه اولسون .

بناءً علیه مثلا زوجه ، نفقه‌یی قضایا رضادن مقدم استدانه یا کندی مالندن نفقه‌سنه صرف ایتسه زوجنه رجوع ایده‌مز .

٩٠ ماده

قبل الاستدانه دین نفقه ، دیون سائره‌دن اضعفدر .

بناءً علیه دین نفقه دیون سائره ایله بدون الرضا تقاص واقع اولماز .

مثلا زوجك ، زوجه‌سی ذمتنده جهت قرضدن اله‌جغی اولوبده مزبوره ، زوجندن نفقه طلب ایتسه زوجك نفقه ایله تقاص حقنده رضاسی اولمدقجه تقاص واقع اولماز .

٩١ ماده

دعوای نفقه‌ده مدعی علیه ، مدعی‌یه دها قریب ، موسر کیمسه موجود بولندیغنی ادعا ایتسه دفع شرعی اولور .

بناءً علیه من له النفقه ، من علیه النفقه ، بولنـان کیمسـه‌دن نفقه‌یی طلب وادعا ایتدیکنده اول کیمسه ، من له النفقه‌نك دها قریب وموسر کمسنه‌سی بولندیغنی ادعاومدعی انکار ایدوبده مدعی علیه بالبینه اثبات ایتسه اول کیمسه نفقه‌دن کلاویاقسما بری اولور .

مثلا بر مرئهٔ معسره ، موسر بولنـان عموجه‌سنی حضور قاضی‌یه بالاحضـار نفقه‌یی دعوی ایتدیکنده عم دخی مزبوره‌نك موسر برادری بولندیغنی ادعا وبالبینه اثبات مدعا ایتسه عم مرقوم نفقه‌دن بری اولور .

٩٢ ماده

تحلیف ، دعوای صحیحه اوزرینه ترتب ایدر .

بناءً علیه مبلغ معین اوزرینه تقدیر نفقه‌ده ابك رضاسی یاخود حاكمك حكم وقضاسی واقع اولدقدن صكره برمدت كچوبده ام ، ابك نفقه ویرمامكده اولدیغنی ادعا واب انكار ایتسه بالطلب تحلیف اولنور .

اما رضا یا قضا ایله نفقه تقدیر ایدلمه‌دن مقدم عدم انفاق ادعاسنده اب تحلیف وحتی اقراری تقدیرنده الزام اولنماز .

٩٣ ماده

استصحاب حجت مثبته دكلدر .

بناءً علیه ظاهر حال ، اثبات استحقاق ایچون حجت اوله‌ماز .

مثلا اب فقرینی بیان ایله ابنندن نفقه طلب ایتدكده ابن ، ابك غنی اولدیغنی ادعا ایتسه هرنقدر ٧٢ ماده‌یه مبنی آدمده ظاهر اولان فقر ایسه‌ده سوز ابنك اولور . وابك معسرم سوزی قبول و قول مجرد ایله نفقه تقدیر اولنه‌ماز وایكیسیده اقامهٔ بینه ایتسه‌لر ابك بینه‌سی ترجیح اولنور .

٩٤ ماده

استصحاب حجت دافعه اولور .

بناءً علیه حال ، ماضی‌یه دلیل اتخاذ ودفع ضمان ایچون حجت عد اولنور .

مثلا اب ، ابنك مالندن نفسنه انفاق ایتدكدن صكره ابن ، موسر ایكن انفاق ایتدك ضامن اول واب ، معسر ایكن انفاق ایتدم ضمان لازم كلمز دیدكلرنده بینه بولنمدیغی صورتده ابك یوم خصومتده‌كی حالنه نظر ولنور. اب یوم خصومتده معسر ایسه زمان انفاقده‌دخی معسر عد اولنه‌رق نفقهٔ مثانده سوزی قبول اولنور . وموسر ایسه سوز ابنك اولور .

٩٥ ماده

بینه امر عارض وخلاف اصلی اثبات ایدن ایچوندر .

بناءً علیه مادهٔ آنفه‌ده ایكیسیده اقامهٔ بینه ایتسه ضمانی موجب وزیاده‌یی مثبت اولمق جهتیله ابنك بینه‌سی ترجیح اولنور . وبینه‌نك وجودی تقدیرنده تحكیم حاله باقلماز.

٩٦ ماده

ذی رحم محرمده لزوم نفقه احتیاجه مبنیدر .

بناءً علیه ابن ، نفقهٔ مقدرهٔ شهریه‌یی پدرینه معجلاً اعطا وشهر ، مرور ایتدیكی حالده نفقه هنوز صرف ایدلمیوب عندالاب موجود بولنسه یاخود تصدق كبی برصورتله ابك یدینه مال كچسه موجود مذكور ، صرف ایدلمدكجه ابنك بشقه نفقه ویرمسی لازم كلمز .

٩٧ ماده

غیبت ، اعسار كبیدر .

یعنی من علیه النفقه اولان اقرب ، غائب اولسه بعده غائب اقربه مراجعت ایتمك اوزره ابعد ، من له النفقه‌یی انفاقه جبر اولنور . غائب كرك ابن یا اب یا ام اولسون وكرك اخ اولسون وابعد اولان حاضر موسر كرك خال یا عم وكرك جد اولسون .

بناءً علیه ، اب ، ابن غائبك ولدینی بعده غائبه مراجعت ایتمك اوزره انفاقه جبر اولنه‌جغی كبی ام موسره دخی بعده غائبه مراجعت ایلمك اوزره ولدینی انفاقه جبر اولنور .

نته كیم ابن ، بعده زوجه مراجعت ایتمك اوزره ذات الزوج ومعسره بولنان آناسنی انفاقه مجبور اولدیغی كبی اخ ، بعده ابه یعنی ابوالاولاده مراجعت ایتمك اوزره برادرینك اولادینی انفاقه جبر اولنور .

كذا ایكی صغیرك پدرلری غیبت منقطعه ایله غائب وآنالری دخی معسره بولندیغی حالده موسر عملری بولنسه بعده اب غائبه مراجعت ایتمك اوزره عم مزبور بونلری انفاقه جبر اولنور.

٩٨ ماده

من علیه النفقه‌نك انفاق ایله امر مجردی موجب رجوعدر .

بناءً علیه بر كیمسه كندوسی یاخود اهل وعیالی ایچون مصرف ایتمك اوزره آخر كمسنه‌یه امر ایتدكده صكره مصرفكی بن ویره‌یم دیو رجوعی شرط ایتمامش اولسه بیله اول كمسنه صرف ایتدیكی قدر معروف مصرفنی آمردن آله‌بیلور .

٩٩ ماده

زوجه‌نك نفقه‌سیله قریبك نفقه‌سی آره‌سنده وجوه آتیه ایله فرق واردر .

زوجه‌نك نفقه‌سی زوجینك عسر ویسرده‌كی حاللرینه كوره مختلف اولدیغی حالده اولادك غیری قریبك نفقه‌سی مقدار كفایه‌در .

زوجه‌نك نفقه‌سی تقدیر قاضی یا تراضیٔ طرفین ایله تقرر ایتدكدن صكره مرور مدت ایله ساقط اولمدیغی حالده قریبك نفقه‌سی شهر ومافوقی مدتك كچمسیله ساقط اولور .

نفقهٔ قریبك لزومنده اوقریبك اعسار واصولدن ماعداسنك زمانتی مشروط ایكن زوجه‌نك نفقه‌سنده بو شرطلر یوقدر .

قریبه اعطا قلنان نفقه سرقت ایدلسه یا ضایع اولسه تكرار ویرلمك لابد ایكن زوجه‌نك نفقه‌سی تكرار ویرلمك لازم كلمز .

١٠٠ ماده

من عليه‌النفقه ، من له‌النفقه‌نك عيالنى انفاقه مجبور دكلدر.

بناءً عليه بر كيمسه ، معسر وزمن اولوبده معسره زوجه‌سى بولنسه اول كيمسه‌نك موسر پدرى مرقومى انفاقه جبر اولنور ايسه‌ده زوجه‌سنى انفاقه جبر اولنه‌ماز . عكسى دخى بويله‌در .

١٠١ ماده

نفقه ، حوائج اصليه‌دندر .

بناءً عليه مفلس اولان بر كيمسه‌نك كندى نفقه‌سى حقوق غرمادن مقدم اولديغى كبى زوجه‌سنك واولاد صغارينك وذوى‌الارحامنك نفقه‌لرى دخى حقوق غرمايه تقدم ايدر .

٧٧ ماده‌يه باق

١٠٢ ماده

تبرعاً انفاقده حق رجوع يوقدر .

بناءً عليه بر كيمسه برفقيرى بلا امر انفاق ايلسه بعده مصرفنى اوفقيردن طلب ايده‌مز . نته‌كيم وصى بلاشرط الرجوع صغيرى بلوغنه دكين كندى چوربا واتمكى يعنى اطعمه‌سى ايله بسلسه اول وصى ، صغيره رجوع ايده‌مز .

١٠٣ ماده

ذمت زوجده قضا يا رضا ايله دين اولان نفقهٔ ماضيه ، زوجه‌نك ابرا ياهبه‌سيله ساقط اوله‌جغى كبى بامر القاضى استدانه ايدلمش اولمديغى تقديرده زوجيندن برينك وفاتيله دخى ساقط اولور .

اما امر قاضى ايله استدانه ايدلمش اولديغى صورتده طلاق ايله ساقط اولمديغى كبى احد زوجينك وفاتيله دخى ساقط اولماز .

١٠٤ ماده

صاحب حق جنس حقنه ظفرياب اولدقده حقى مقدارينى بالذات يعنى بلا قضاء ولا رضاء استيفا ايده بيلور .

والدين ومولودين وزوجه‌نك نفقه‌لرى قبل القضا دخى واجبدر .

بناءً عليه بونلر من عليه‌النفقه‌نك اموالنك جنس نفقه‌دن اولان قسمنه ظفرياب اولدقلرنده بلا تقدير القاضى ولا اذن دخى آلابيلورلر .

وبعده غائب حاضر اولدقده مطالبه ايده‌مز .

١٠٥ ماده

زوجه ووالدين ومولودينك غيرى اقاربك نفقه‌لرى قضايا رضا واقع اولمدقجه واجب ولازم دكلدر.

بناءً عليه بونلر من عليه‌النفقه‌نك اموالنك جنس نفقه‌دن اولان قسمنه ظفرياب اولسه‌لر بلا قضاء ولارضاء الامازلر .

١٠٦ ماده

عزيمت ونيتك تغير حقيقتده تأثيرى يوقدر .

بناءً عليه اب ، ابننك عروضنى براى حفظ بيع ايتمك حقنه مالك اولوب بو ، بر حقيقتدر . بو صورتده اب ، ابن كبير غائبك عروضنى ثمننى كندى نفقه‌سنه صرف ايتمك نيتيله بيع ايتسه بوده جائز اولوب نيت مذكوره حقيقتى تبديل ايده‌مز .

اما زوجه يا اولاد يا ام كبى محتاج نفقه اقارب غائبك نفقه جنسندن اولميان اموالى صاتوب نفقه‌لرينه صرف ايده‌مزلر . بو اموال كرك عروض وكرك عقار اولسون .

مبحث ثانى

اقربانك نفقه‌لرى حقنده بعض ضوابط بياننده‌در

١٠٧ ماده

قرابت ولادك غيرى ذى رحم محرمده لزوم نفقه ، اهليت ارث ايله ثابت اولوب حقيقت ارث معتبر دكلدر .

بناءً عليه برفقيرك خالى ايله ابن عمى بولنسه نفقه‌سى حصرا خالى اوزرينه لازم كلور .

١٠٨ ماده

قرابت ولادتده لزوم نفقه ، حق ولادتدن طولاييدر .

يوقسه حق وراثتدن طولايى دكلدر .

بناءً عليه بونده ارث جهتى آرانماز .

١٠٩ ماده

نفقه‌يى موجب قرابت ، حال انفرادده بولنور يعنى بر كمسنه‌دن بشقه من عليه‌النفقه بولنمازايسه وجوب نفقه‌نك شرائطى استجماع ايتدكده كل نفقه آنك اوزرينه لازم كلور.

اما قرابت مذکوره حال اجتماعده بولندقده مواد آتیه احکامنه توفیق اولنور .

١١٠ ماده

برکیمسه اوزرینه اصولنك نفقه‌سنك لزومنده بونلرك یالکز فقیر بولنملری کافیدر . کسبدن عاجز بولنملری شرط دکلدر .

اما برکیمسه اوزرینه اصولنك غیری برکمسه‌نك نفقه‌سنك لزومنده اوکمسه‌نك هم فقیر همده صغر یا زمانت یاانوثت یا خرق – عدم احسان الصنعه – یا ذوی البیوتات یا طالب علم بولنمق کبی برسببله کسبدن عاجز بولنملری لازمدر .

مثلا برکیمسه بالغ اولوب زمن یعنی کسبدن عاجز بولنمیان ابنی انفاقه مجبور دکلدر .

١١١ ماده

قرابت ، ایکی قسمدر .

قسم اول ، قرابت ولادتدرکه اصول ایله فروع ارەسنده‌کی قرابتدن عبارتدر .

قسم ثانی ، قرابت غیرولادتدرکه اخوت وعمومت وخؤلت کبی قرابتلردن عبارتدر .

١١٢ ماده

قرابت غیر ولادت ایکی نوعدر .

نوع اول ، قرابت محرمه للنکاحدرکه بوکبی اقربایه ذی رحم محرم اطلاق اولنور . اخوت وعمومت وخؤلت کبی .

نوع ثانی ، قرابت غیر محرمه للنکاحدرکه بومثللو اقربایه ذی‌رحم غیر محرم اطلاق اولنور . اولاد اعمام واولاد اخوال واولاد خالات کبی .

١١٣ ماده

مجبوریت انفاق ، یالکز قسم اول قرابت ایله قسم ثانی قرابتك نوع اولنده ثابت اولور .

اما قسم ثانی قرابتك نوع ثانیسنده نفقه لازم دکلدر .

١١٤ ماده

قرابت ولادتده یعنی والدین ومولودین نفقه‌لرنده آتی‌البیان اوچ اصله علی الترتیب مراعات ایدلمك لازم کلور .

١١٥ ماده

اصل اول ، بعدالجزئیه قربه اعتبار اولنور .

یعنی اقرب ایله ابعد اجتماع ایتدکده نفقه اقرب اوزرینه لازم کلور .

یوقسه میراثه اعتبار اولنماز .

بناءً علیه بر فقیرك موسر ابنی ایله موسر ابن الابنی اجتماع ایتدکده اول فقیرك نفقه‌سی ابن اوزرینه لازم کلور . زیرا ابن ، فقیر مرقومه ابن الابندن اقدمدر .

نته‌کیم موسره بنتی ایله موسرابن الابنی بولندقده نفقه بنت اوزرینه لازم‌کلور. زیرا بنت اقربدر . حالبوکه میراث بینلرنده مناصفه تقسیم اولنور .

کذا بر فقیرك موسر ولد بنتی ایله موسر ابن الاخی بولنسه مرقومك نفقه‌سی ولد بنت اوزرینه لازم کلور . ولد مرقوم ، کرك ذکر کرك انثی اولسون . زیرا ولد بنتی کندی جزئیدر اخ ایسه جزئی دکلدر . حالبوکه اول فقیرك کل میراثی اخه عائد اولور.

نته‌کیم بر مسلم فقیرك . ابن نصرانی ایله برده اخ مسلمی بولنسه اوفقیرك نفقه‌سی ابن نصرانی اوزرینه لازم کلور . حالبوکه فقیر مرقومك کل میراثی اخ مرقومه عائددر .

کذلك بر فقیرك موسره بنتی ایله اخت لابوینی بولنسه نفقه‌سی بنت اوزرینه لازم کلور . حالبوکه اول فقیرك میراثی بنت ایله اخت لابوین مناصفته اخذ ایدرلر .

بو اصل ، فروع اوزرینه واجب اولان نفقهٔ اصولده مرعیدر . یوقسه عکسنده مرعی دکلدر .

١١٦ ماده

اصل ثانی ، قربده مساوات بولندیغی تقدیرده ثانیا نوع رجحان نظر اعتباره آلنه‌رق قربده مساوی بولنانلر آره‌سنده نوع رجحان صاحبی کمسنه بولنور ایسه بو کمسنه نفقه‌یی تحملده اقدم اولور . یوقسه نفقه علی قدر المیراث انقسام ایتمز .

بو اصل ، قرابت ولاده منحصر اولدیغی کبی مذکور قرابت ایکی جهتدن اولدیغی یعنی اصل مع‌الفرع اجتماع ایتدیکی تقدیرده دخی مرعیدر . اب ایله ابنك وجد ایله ابن الابنك اجتماعی کبی .

بناءً علیه بر فقیرك موسر ابی ایله موسر ابنی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سی یالکز ابن اوزرینه لازم کلور. هرنه‌قدر فقیره قربده ایکیسیده مساوی ایسه‌ده ابنده نوع رجحان واردرکه اوده « انت ومالك لابیك » حدیث شریفدر .

١١٧ ماده

اصل ثالث ، قربده مساوات بولندیغی حالده نوع رجحان دخی بولنمسه ثالثاً ارثه اعتبار اولنور . یعنی من له النفقه اولان کمسه‌نك میراثی من علیه النفقه بولنانلره نه صورتله دوشیور ایسه اول فقیرك نفقه‌سنی دخی اول صورتله یعنی مقدار میراثه کوره ویرملری لازم کلور .

بناءً علیه برفقیرك موسر جدیله موسر ابن الابنی بولنسه نفقه‌یی میراثلری مقداری اوزره اعطا ایتمه‌لری ایجاب ایدر . یعنی نفقه‌نك سدسنی جد و باقیسنی ابن الابن ویرمسی اقتضا ایلر .

١١٨ ماده

هر موضعده‌کی نفقهٔ ولد لازمدر دنیلور ولد تعبیرنده اولاد بنین داخل اولدیغی کبی اولاد بنات دخی داخل اولور .

١١٩ ماده

اب معسر اولورسه نفقهٔ اولادك مقداری قدر کفایه‌دن عبارتدر .

اما موسر اولورسه حاکم مناسب کوردیکی مقدار معروفی تقدیر ایدر .

١٢٠ ماده

فقیرك قرابتنده ـ ابك غیری ـ موسر ایله معسر اجتماع ایتدکده معسره نظر اولنور . معسر ، اول فقیرك کل میراثنی احراز ایدن مقوله‌دن ایسه اول معسر ، معدوم کبی قلنه‌رق آنك نفقه‌سی دیکر من علیه‌النفقه‌لر اوزرینه میراثلری وجهله تقدیر اولنور .

اما معسر اول فقیرك کل میراثنی احراز ایدن مقوله‌دن دکل ایسه نفقه، اول معسر ایله انکله برلکده وارث اولانلر اوزرینه تقسیم ایدیله‌رك معسر مرقوم ، موسرلر اوزرینه لازم کله‌ن نفقه‌نك مقدارینی تعیین مقصدیله موجود عد وصکره معسر مرقوم معدوم وکندیسنه اصابت ایدن حصه دخی کان لم یکن فرض اولندقدن صکره کل نفقه موسرلر اوزرینه تقدیر اولنور .

مثلا برفقیرك معسره امی بولندیغی کبی مزبوره امك هر بری موسره لر اخت لابوین واخت لاب واخت لامی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سی فقیر مرقومك لابوین خاله‌سی یعنی ام مزبوره‌نك لابوین همشیره‌سی ارزرینه لازم کلور . زیرا بو مثالده ام ، کل میراثنی احراز ایتدیکندن معدومه کبی قلنشدر .

فقط مزبوره امك نفقه‌سی اوچ همشیره‌لری اوزرینه لازم کلورکه اوچ خمسی لابوین همشیره‌سنك وبرر خمسی دخی اخت لاب ایله اخت لامك ویرمسی ایجاب ایدر .

کذا برزمن ومعسر کیمسه‌نك صغیر وفقیر ابنی بولندیغی کبی اول کیمسه‌نك اوچ فریق قرنداشلری ـ لابوین ویالکز لاب ویالکز لام ـ بولنسه اول صغیرك نفقه‌سی یالکز لابوین عمی یعنی اول کیمسه‌نك لابوین قرنداشی اوزرینه لازم کلور . زیرا اب ، کل میراثنی احراز ایتدیکی جهتله معدوم کبی قلندقده ابن فقیرك وارثی یالکز لابوین عمی اولور .

فقط اول کیمسه‌نك نفقه‌سنی لابوین اخی ایله لام اخی اعتبارا بالمیراث اسداسا ویررلر .

بومثال اخیرده‌کی صغیر ، بنت فرض اولندقده هم اول کیمسه‌نك همده بنت مزبوره‌نك نفقه‌لرینی اول کیمسه‌نك اخ لابوینی اوزرینه لازم کلور . زیرا اب ، معدوم کبی قلندیغندن صغیره‌نك یکانه وارثی مرقوم عمی اولور .

ابك نفقه‌سنه کلنجه آنك دخی مع البنت وارثی اخ اوله‌جغندن بنت ، معدومه کبی قلنماز .

وکذا بالاده‌کی مثالده مذکور اولان اوچ اخوهٔ متفرقه یرنده اخوات متفرقات اجتماع ایدوبده ولد دخی ذکر اولسه ابنك نفقه‌سی حصرا اخت لابوین اوزرینه لازم کلور . زیرا عند عدم الاب ، ابنك میراثی مزبوره‌یه عائد اولدیغی کبی نفقه‌سی دخی اکا راجع اولور .

فقط ابك نفقه‌سی اعتبارا بالمیراث بش سهم اوزره اخوات متفرقات اوزرلرینه لازم کلورکه اوچ خمسی شقیقه‌نك وبرر خمسدن ایکی خمسی دخی اخت لاب ایله اخت لامك ویرمسی اقتضا ایدر . زیرا ابن ایله مزبوره‌لرك هیچ بریسی وارثه اولمیه‌جغندن ابن ، معدوم کبی قلنور .

اما بر فقیر صغیرك موسره امی ایله موسره لابوین اختی بولندیغی کبی یالکز لاب ویالکز لام ایکی معسره اختی دها بولنسه اول صغیرك نفقه‌سی ام ایله اخت لابوین اوزرینه ارباعا لازم کلور .

دیکر ایکی معسره اخت اوزرینه نسنه لازم کلمز .

زیرا ارثك نصفی شقیقه‌نك وبرر سدس امك واخت لابك واخت لامك و بناءً علیه شقیقه ایله امك حصه‌لری درت اولور . بو صورتده نفقه‌نك ربعی امك وثلاثهٔ ارباعی شقیقه‌نك ویرمسی لازم کلور .

بو مثالده عسرلری جهتیله نفقه‌دن معفو طوتیلان اخت لاب ایله اخت لام اصلا معدوم کبی قیلنسه نفقه اخماسا لازم کله‌جك ایدیکه اعتباراً بالمیراث اوچ خمسی اخت لابوین وایکی خمسی ام ویرمسی ایجاب ایدر ایدی .

فصل ثالث

نفقهٔ زوجات بیانده‌در .

١٢١ ماده

زوجه‌نك نفقه‌سی یالکز زوج اوزرینه لازم کلور. بشقه‌سی نفقه‌ده تشریك اولنه‌ماز.

بناءً علیه صغیرك تزویجنده مصلحت بولنوبده بر بالغه آكا تزویج اولندیغی حالده زوج مزبورك صغری جهتیله اکتسابه مقتدر اولمدیغی کبی مالی دخی بولنمسه زوجه‌نك نفقه‌سی صغیرك پدری اوزرینه لازم کلمز .

نته‌کیم بر مرئه‌نك زوجی فقیر اولوبده مزبوره‌نك دیکر زوجندن اولان اوغلی یاخود برادری موسر اولسه مزبوره‌نك نفقه‌سی اوغلی یابرادری یاپدری اوزرینه لازم کلمیوب حصرا زوجی اوزرینه لازم کلور .

٤٣ ماده‌یه باق .

١٢٢ ماده

زوج ، یسریله برابر زوجه‌سنی انفاقدن امتناع ایتسه بینلری تفریق اولنه‌ماز .

حاکم زوجك مالنی صاتارق زوجه‌سنك نفقه‌سنه صرف ایدر .

شوقدرکه مسکنی کبی اصول حوائجی صاتیله‌مز .

وزوجك قابل بیع مالنی بوله‌ماسه قاضی برای انفاق زوجی حبس ایلر .

١٢٣ ماده

استمتاعه قابلیتی اولمیان زوجهٔ صغیره زوجنك اونده خدمت یا استیناس ایچون امساك اولنسه نفقه لازم کلور والا لازم کلمز .

بناءً علیه بوکبی قابل استمتاع اولمیوب زوجنك اونده بولنمیان صغیره‌نك پدری زوجندن نفقه طلب ایدوبده زوج دخی لازم کلور ظنیله زوجه‌سنه نفقه تقدیر ایتسه نفقهٔ مقدره‌یی اعطا ایتمسی لازم کلمز .

٨٢ ماده‌یه باق

١٢٤ ماده

استمتاعه قابلیت ، سن ایله تقدیر اولنه‌ماز .

بناءً علیه زوجه سمینهٔ ضخمه اولور ایسه صغیرة السن اولسه دخی ولو مادون الفرج جماعه یاخود استمتاعه قابلیتی اولور . بوصورتده نفقه‌سی زوجی اوزرینه لازم کلور .

١٢٥ ماده

لزوم نفقه‌ده زوج جانبندن قدرت استمتاع آرانماز .

بناءً علیه زوج ، زوجه‌سیله استمتاعه غیر مقتدر صغیر اولسه دخی زوجه‌نك نفقه‌سی زوج مرقوم اوزرینه لازم کلور .

١٢٦ ماده

زوج فقیر اولسه دخی بالغ واکتسابه مقتدر اولدیغی صورتده بالاکتساب زوجه‌سنی انفاق ایلسی لازم کلور .

٦٢ و ١٢١ ماده‌لره باقیکز .

بناءً علیه بر کیمسه‌نك زوجه‌سی معسره اولدیغی کبی کندیسی دخی معسر بولنسه زوجه ، پدری یا دیکر زوجندن اولان اوغلی یا برادری کبی ذی رحم محرمندن نفقه طلب ایده‌مز .

شو قدرکه زوجك عجزی یا غیبتی سببیله زوجه محتاج نفقه بولنسه زوج بولنمدیغی تقدیرده مزبوره‌نك نفقه‌سی کندی اوزرینه لازم کلان کمسنه ، بعده زوجه رجوع ایتمك اوزره زوجه‌یه اقراض ایتمکه مجبوردر . اقراض ایتمز ایسه طرف قاضیدن اقراضه جبر اولنور . امتناع ایدر ایسه حبس ایدیلور .

نته‌کیم بر مرئهٔ فقیره‌نك ابن صغیری بولنوبده بونلركماللری اولمدیغی کبی مزبوره‌نك زوجی معسر ودیننده طولانی مسجون وانفاقه غیر مقتدر اولدیغی تقدیرده مزبوره‌نك موسر اولان پدرندن بشقه کمسنه‌سی بولنمسه مزبوره‌نك پدری بعده زوجه مراجعت ایتمك اوزره مزبوره‌یی و ولد صغیرینی اتفاقه جبر اولنور .

مزبوره‌نك پدری بولنمیوبده موسر اوغلی یا برادری یا عموجه‌سی یا دایسی کبی دیکر ذی رحم محرمی بولنسه بونلر دخی علی الترتیب بر وجه مشروح انفاقه جبر اولنور .

١١٧ ماده

زوج معسر اولدیغی کبی زوجه دخی معسره اولمق جهتیله مادهٔ آنفه وجهله زوجه‌نك اقرباسی طرفندن مزبوره‌یی انفاقه مجبوریت زوجه‌نك اجنبیدن استقراض ایتمکه مقتدر اوله‌مامسیله مقید ومشروط دکلدر .

١٢٨ ماده

بر کیمسه اوغلنك زوجه‌سنی انفاقه جبر ایدیله‌مز . ولوکه اوغلی صغیر وفقیر

بولنسون . بو صورتده مزبوره فقیره ومحتاج نفقه اولور ایسه **١٢٦** ماده وجهله مدار معیشتی تأمین اولنور .

نته‌کیم ولد ، صغیر بولندیغی وزوج وزوجه و ولد ، معسرلر ویا زوج غائب اولدیغی تقدیرده زوجك پدری بعده اوغلنه مراجعت ایتمك اوزره حفیدینه ادانه‌یه مجبور اولدیغی کبی زوجه‌نك قریب موسری دخی بعده زوجه مراجعت ایتمك اوزره مزبوره‌یه ادانه‌یه جبر اولنور .

زوج زمنده دخی حکم بویله‌در .

١٢٩ ماده

زوجه‌نك نفقهٔ مقضیه یا مرضیه‌سنه کفالت جائزدر .

بناءً علیه بر کیمسه صغیر ابننك زوجه‌سنك نفقهٔ مقدره‌سنه کفیل اولسه نفقهٔ مذکوره اول کیمسه اوزرینه دخی لازم کلور .

١٣٠ ماده

بر کیمسه مشتهاة اولان یتیمه‌یی وصیسی بولنان آناسندن تزوج وقبل ایفاءالمعجل دخول ایتدکدن صکره آناسنه بالاعاده انفاقدن امتناع ایتسه ام مزبوره ، اول یتیمه‌نك نفقه‌سنی ومهر معجلنی اول کیمسه‌دن دعوی ایده بیلور .

١٣١ ماده

نفقهٔ زوجه ، احتباسه مقابلدر .

بناءً علیه زوج طرفندن اولان بر سببدن طولایی احتباس فوت اولسه زوج اوزرینه ینه زوجه‌سنك نفقه‌سی لازم کلور . زوجك صغیر رضیع اولمسی ویا زوج ولو ظلما حبس ایدلمسی یافرار ایلمسی یا زوج مریض یاعنین یا مجبوب بولنمسی کبی .

نته‌کیم زوج ، اجنبینك الاجغندن طولایی حبس ایدلسه زوجه‌سنك نفقه‌سنی ویرمسی لازم کلور .

١٣٢ ماده

زوجه جانبندن اولان بر سببدن طولایی احتباس فوت اولسه زوج اوزرینه نفقه لازم کلمز . زوجه‌نك ناشزه یا غیر قابل استمتاع صغیره اولمسی کبی .

بناءً علیه زوجه ولوظلما ، محبوسه کرك کرها کرك زوجه‌نك رضاسیله مغصوبه یاخود قبل‌الزفاف یا بعدالزفاف برای حج فرض یا تطوع یا عمره زوجنك غیریسیله مسافره

اولان زوجه‌نك نفقه‌سی ساقط اولور . مسافرت ولوکه زوجه‌نك محرمیله اولسون .

مثلا زوجه ، بر اجنبی‌یه اولان دینندن طولایی حبس ایدلدکده کرك ایفای دینه مقتدر اولسون کرك اولمسون زوجه‌نك محبوسه اولدیغی مدتده مزبوره‌نك نفقه‌سی زوجی اوزرینه لازم کلمز . حبس مذکور کرك قبل‌النقله اولسون کرك بعدالنقله اولسون .

شوقدرکه محبسده بر محل مخصوص بولنوبده زوجك اوراده زوجه‌سیله استمتاعی ممکن اولور ایسه ینه نفقه لازم کلور .

١٣٣ ماده

زوجه زوجنك الاجغندن طولایی زوجك طلبیله حبس ایدلمش اولسه مزبوره نفقه‌یه مستحقه اولور .

نته‌کیم زوجه ، زوجی ذمتنده‌کی آله‌جغندن طولایی زوجنی حبس ایتدیرسه زوج ، مزبوره‌نك نفقه‌سنی ویرمسی لازم کلوب زوج حبسخانه‌ده خالی وتنها محلده بنم ایله برابر اولسون دیسه التفات اولنماز .

١٣٤ ماده

زوجه ، زوجیله برلکده حج وعمره وتجارت کبی بر مقصدله سفره کتدکده زوج اوزرینه یالکز نفقهٔ حضر لازم کلور . یعنی وقت حضرده اقامت ایتدکلری بلده‌ده‌کی مأکولات ومشروباتك بدلی نه ایسه سفرده دخی آنی ویرمك ایجاب ایدر .

اما کرا کبی مصارف سفریه زوج اوزرینه لازم کلمز . بو کبی مصرفلری مزبوره کندی مالندن تسویه ایدر . شوقدرکه زوج زوجه‌سنی مثلا حجه کندیسی کوتورمش ایسه زوجه‌نك بالجمله نفقه ومصارف سفریه‌سنی زوجك تسویه ایتمسی لازم کلور .

١٣٥ ماده

زوج اوزرینه لزوم نفقه‌ده نفسنی زوجنه لیلاً ونهاراً تسلیم ایدن زوجهٔ حره‌دن بعض ازمانده امکان استمتاع کافیدر جمیع ازمانده امکان استمتاع لازم دکلدر .

بناءً علیه زوجه‌نك صوم وصلات وحیض ونفاس زمانلرنده‌کی نفقه‌سی دخی زوجی اوزرینه لازم کلور .

١٣٦ ماده

زوجه بغیر حق نقله‌دن امتناع ایتمش اولمدقچه زوجنك خانه‌سنه نقل وزفافی اجرا

ایدلمه‌دن دخی نفقه‌یه مستحق اولور . یعنی زوج اوزرینه لزوم نفقه‌ده قابل استمتاع اولمق شرطیله ولو صغیره اولسون ، زوجنك منزلنده بولنمسیله مشروط دکلدر .

بناءً علیه زوجه ، زوجنك خانه‌سنده بولندقده زوجی اوزرینه نفقه‌سی لازم کلدیکی کبی زوجه ، مثلا پدرینك خانه‌سنده اولدیغی صورتده دخی زوجندن نفقه طلب ایده‌بیلور. و زوج ، زوجه‌سنك کندی خانه‌سنه کلمسنی طلب ایدوب مزبوره‌نك بغیر حق امتناعی واقع اولمدقجه زوج نفقه ویرمکه مجبور اولور .

١٣٧ ماده

زوجه عائله‌سنك خانه‌سنده ایکن قبل الزفاف یا بعدالزفاف مریضه اولوبده زوجنك خانه‌سنه سدیه وعربه کبی وسائط ایله دخی نقلی ممکن اولمسه زوج اوزرینه مزبوره‌یه نفقه ویرمك لازم کلور .

اما بو کبی وسائطایله نقلی ممکن وزوج طالب ایکن زوجه امتناع ایتسه نفقه الاماز.

١٣٨ ماده

برکیمسه‌نك تزوج ایندیکی مرئه قبل التزوج زنادن حامل بولندیغی تبین ایتسه مزبوره تولید ایدنجه‌یه قدر نفقه‌یه مستحقه اوله‌ماز .

چونکه زوج ، قبل الولاده مزبوره‌یی وطئدن ممنوعدر .

شوقدرکه زوج حملك کندی زناسندن اولدیغنی مقر ایسه نکاح ، صحیح و زوج وطئدن غیر ممنوع و بناءً علیه نفقه ویرمسی لازم اولور .

١٣٩ ماده

زوجه نك منزل زوجه کتمکدن امتناعی بحق اولورایسه زوجه ، ینه نفقه‌یه مستحقه اولور .

بناءً علیه زوجه ، نصابا عرفا معجل اولان مهرینی طلب ایتدیکی حالده.زوج تماما تسویه ایتمدیکی جهتله زوجه ، زفافدن امتناع ایتسه ینه زوجدن نفقه آلیر .

١٤٠ ماده

نفقۀ زوجه ، دین ورق وحریت جهتلرینك اختلافیله مختلف اولماز .

بناءً علیه برکیمسه‌نك حره وامه ومسلمه وکتابیه اولمق اوزره مختلف زوجاتی بولنسه هر بری ایچون قدر معروف نفقه فرض وتقدیر اولنور .

حرۀ مسلمه‌نك نفقه‌سی امه‌نك یا ذمیه‌نك نفقه‌سی اوزرینه مجرد بری حره دیکری امه یا ذمیه اولمسندن طولایی زیاده ایدلمسی لازم کلمز .

شوقدرکه آتیده ایضاح اولنه‌جغی اوزره زوجینك یسار واعسار حاللری نظره آلنه‌رق آکا کوره نفقه‌نك مقداری تعیین اولنور . ٩٩ ماده‌یه باق

١٤١ ماده

اجرت مداوات نفقۀ لازمه‌دن معدود دکلدر .

بناءً علیه زوجه ، مریضه اولسه اجرت مداوات زوج اوزرینه لازم کلمز .

مثلا طبیب اجرتی وادویه اثمانی وفصد وحجامت ایچون اقتضا ایدن مبالغ زوج اوزرینه لازم کلمز . یعنی بونلری تسویه ایتمکه زوج حکم قاضی ایله جبر اولنه‌ماز .

١٤٢ ماده

بغیر حق اخذ ایدیلانك اعاده‌سی لازم کلور .

بناءً علیه نکاحك من حیث الظاهر صحتنه مبنی قاضی زوجه ایچون نفقه تقدیر ایتدکدن و اوده مثلا بر آیلق نفقه الدقدن صکره منکوحه ، زوجك رضاعا اختی یاخود نکاح بغیر شهود اولدیغی تبین ایتسه‌ده قاضی زوجینی تفریق ایلسه زوجه‌نك آلدیغی نفقه‌یی ضمانا زوجنه رد و اعاده ایلسی لازم کلور .

شو قدرکه زوج ، نفقه‌یی من غیر فرض القاضی سمحا ویرمش ایسه زوج بونی استرداد ایده‌مز .

١٤٣ ماده

زوجه ، زوجنك نکاحنده ایکن مزبوره‌نك زنادن حامل قالمسی نفقه‌یی مسقط دکلدر .

بناءً علیه بر صغیرك زوجه‌سی اوصغیرك پدری طرفندن حسب الکفاله بر مدت انفاق اولندقدن صکره مزبوره ، زنادن حامل بولندیغنی اعتراف ایتسه اخذ ایتمش اولدیغی نفقه‌یی اعاده ایتمسی لازم کلمز .

١٤٤ ماده

امه اولان زوجه ، تبوئه ایدلمدکچه نفقه‌یه مستحقه اولماز .

بناءً علیه مزبوره ، زوجنه مولاسی طرفندن یالکز لیلا تسلیم ایدلسه زوج اوزرینه یالکز نفقۀ لیل ومولاسی اوزرینه‌ده نفقۀ نهار لازم کلور .

١٤٥ ماده

امه اولان زوجه ، زوجنه بتوئه ایدلدکدن صکره مزبوره زوجنك خانه‌سنده ایکن مولاسی مزبوره‌یی خیاطه وغزل کبی کندی امورنده استخدام ایتسه بقاء احتباسه بناء تبوئه باطل اولماز .

نته‌کم امه، بعض اوقاتده مولاسنك اوینه کیدوبده مولاسی مزبوره‌یی استخدام ایتمکسزین مزبوره کندیلکندن مولاسنك بعض اموری کورسه نفقه‌سی ساقط اولماز .

١٤٦ ماده

زوجه ، رتقا یا قرنا یا استمتاعه مانع بر مرض ایله معلوله یا مجنونه یا کبرندن طولایی وطئ غیر ممکن اولسه دخی ینه مزبوره‌نك نفقه‌سی زوج اوزرینه لازوم کلور .

بو عوارض ، زوجه‌یه کرك قبل النقله وکرك بعد النقله عارض اولسون حکم بردر .

١٤٧ ماده

زوج ، زوجه‌سنه ایلا یا ظهار ایتمسیله نفقه‌سی ساقط اولماز .

بناءً علیه زوجهٔ مزبوره‌یه زوجی طرفندن نفقه ویرلمك ایجاب ایدر .

١٤٨ ماده

زوج ، منکوحه‌سنك اختنی یا عمه‌سنی یا خاله‌سنی بیلمیه‌رك تزوج و آکا دخول ایتدکدن صکره قاضی بینلرینی تفریق ایتسه زوج اوزرینه بونلرك عدتنك انقضاسنه قدر کندی منکوحهٔ صحیحه‌سندن اعتزال ایتمك لازم کلور .

مدت مذکوره‌ده دخی زوج زوجه‌سنك نفقه‌سنی ویرمکه مجبور اولور. فقط مفرقه‌لرك نفقهٔ عدتلری لازم کلمز .

١٤٩ ماده

زوجك ، زوجه‌سی اوزرنده‌کی حقی فرض کفایه‌دن مقدمدر .

بناءً علیه زوجه قابله یاغاسله اولوب باشقه قابله ویاغاسله بولندیغی حالده زوج، بو صنعتلری اجرادن زوجه‌سنی منع ایده‌بیلور . وبعد المنع خانه‌دن چیقارسه ناشزه اولور .

اما زوج منع ایتمه‌دکجه زوجه قابله‌لك یا مغسله‌لك ایچون خانه‌دن چیقه‌بیلور .

١٥٠ ماده

فرض عین حق زوجدن مقدمدر .

بناءً علیه زوج اذن ویرمسه بیله زوجه محرمیله فرض حجه کیده‌بیله‌جکی کبی ابوینی مریضه ومحتاج خدمت اولوبده خدمت ایده‌جك کیمسه بولنمسه زوجه ابوینك خدمتنه کیده‌بیلور . فقط زوجه، بو صورتلرده نفقه‌یه مستحقه اولماز .

١٥١ ماده

زوج زوجه‌سنی وجودینه ایراث ضعف وزوجك حقنی اخلال ایلیه‌جك شیلردن منع ایده‌بیلور .

مثلا زوج ، زوجه‌سنی خانه‌سنده غزل ایتمك وبز طقومق ولو اجرت مقابلنده اولسون غیرك ولدینی ارضاع ایلمکدن و اجرت ایله یا مجانا دیکرك ایشنی کورمکدن و زوجك رائحه‌سندن متاذی اوله‌جغی شیئی یمکدن منع ایلیه‌بیلور .

حتی زوج ، زوجه‌سنك دیکر زوجندن اولان ولدینی ارضاعندن وآنك تربیه‌سیله اشتغالدن زوجه‌سنی منع ایده‌بیلور .

نته‌کیم زوجه ، سهر وتعبه مؤدی و جمالنی تنقیصه بادی اولاجغنه مبنی زوجه‌سنی صلات تهجددن وصوم تطوعدن منع ایده‌بیلور .

اما سنن روابتدن منع ایده‌مز .

١٥٢ ماده

زوج ، آرزو ایتدیکی حالده زینتی ونمازی و غسل فرضی زوجه‌نك ترك ایتمسندن وفراشه دعوت ایتمشیکن عدم اجابتندن وبلا اذن خانهٔ زوجدن خارجه چیقماسندن طولایی زوجه‌سنی تادیب وتعزیر ایده‌بیلور .

١٥٣ ماده

زوج ، زوجه‌سنه مثلا آلتی آیلق نفقه اعطا ایتدکدن صکره ایکی آی تمامنده تطلیق ایتسه درت آیلق نفقه‌یی استرداد ایده‌مز .

اما بر کیمسه ، اجنبیه‌یی تزوج ایتمك ایستیوبده مزبوره‌نك نفقه‌سنی معجلا ویردکدن صکره اول کیمسه وفات ایتسه مزبوره‌نك نفقهٔ مأخوذه‌سی استرداد اولنه‌بیلور .

١٥٤ ماده

زوجه ، نفسنی بغیر حق زوجدن منع ایتسه ناشزه ونفقه‌سی ساقط اولور .

اما زوجه‌نك نفسنی منع ایتمسی بحق اولور ایسه ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولماز .

نته‌کم فصل آتیده بیان اولنور .

فصل رابع

زوجه‌نك نشوزينى ايجاب ايدوب ايتميان احوال حقنده اولوب ايكى مبحثى حاويدر .

مبحث اول

زوجه‌نك نشوز‌ن ايجاب ايدن احوال حقنده‌در .

١٥٥ ماده

زوجه‌نك زفافدن امتناعى بغير حق اولور ايسه زوجه ، ناشزه ونفقه‌سى ساقط اولور .

بناءً عليه زوج ، مهر معجلى تماماً ايفا يازوجه ، مهر مذكورى زوجنه هبه ويا آندن ابرا ايلمش ياخود مهرك كليسى مؤجل و مسكن شرعى مهيا بولنمش ايكن زوجه زفافدن امتناع ايتسه نفقه‌دن محرومه اولور .

١٥٦ ماده

نقصان تسليم زوجه‌نك نشوزينى ايجاب ايدر .

بناءً عليه زوجه نفسنى ليلاً تسليم ايتديكى حالده نهاراً تسليمدن ياخود نهاراً نفسنى تسليم ايلمش ايكن ليلاً تسليمدن امتناع ايتسه ناشزه اولور .

مثلا بر مرئه ، محترفاتدن اولوبده نهاراً مصالحنده اولديغى حالده ليلاً زوجى نزدنده بولنسه نفقه‌يه مستحقه اولماز .

١٥٧ ماده

شرطلره بقدرالامكان مراعات ايدلمك لازم كلور .

بناءً عليه مهرك كليسى مؤجل اولوبده زوج قبل حلول الاجل زفاف ودخولنى شرط وزوجه دخى بالغه وعاقله اولديغى حالده بو شرطى قبول ايتمش ايسه‌زوجه ، زفافدن امتناع ايده‌مز . ايدر ايسه ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولور .

١٥٨ ماده

مهرك تعجيل وتأجيل وصفى ذكر اولنمقسزين عقد نكاح اولندقده معجلاً تأديه‌سى متعارف اولان مقدار تأديه ايدلمدكجه زوجه زفافدن و تسليم نفسدن امتناع ايده‌بيلور . وبو امتناعى سببيله زوجه ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولماز .

١٥٩ ماده

ز‌جه ، زوجنك بشقه زوجه‌سندن اولان اولادى جماعى فهم ايده‌ميه‌جك مرتبه صغار اولدقلرى تقديرده بونلر ايله اوطورمم بشقه مسكن ايسترم ديه‌مز .

ديسه‌ده نفسنى زوجدن منع ايتسه ناشزه اولور .

١٦٠ ماده

زوج ، تارك صلات اولمسندن طولايى زوجه ، مرقومك يانده اقامت ايتمكدن امتناع ايده‌مز . ايدر ايسه ناشزه اولور .

١٦١ ماده

زوج ، نكاحى ادعا و زوجه انكار ايتدكده اقامهٔ بينه ايله نكاحه حكمك لحوقندن اولكى مدتده زوجه نفقه‌يه مستحقه اولماز .

١٦٢ ماده

منزل ، ملكا يا اجارة زوجه‌نك اولوبده زوجه كندى خانه‌سنه يا استكرا ايده‌جكى منزله نقلنى تكليف ايتمدن مقدم زوجه ، زوجنى اورايه دخولدن منع ايتسه‌ناشزه اولور .

اما زوجه ، كندى مملوك يا مستأجر خانه‌سنه كوتورمسنى زوجندن طلب ايتديكى حالده زوج ، امتناع ايتسه‌ده بوندن صكره زوجه ، زوجنى خانه‌سنه قويمسه ناشزه وبطلان نفقه‌يى موجب اولماز .

١٦٣ ماده

شبهه‌دن امتناع مندوب وحق زوج بوندن مقدمدر .

بناءً عليه زوجه ، اراضئ اميريه‌ده وياسلطان طرفندن اعطا قلنان منزلده اقامت ايتمكدن متناع ايتسه ناشزه اولور .

١٦٤ ماده

نشوز ، نفقهٔ ماضيه‌نك دخى سقوطنى ايجاب ايدر .

مكركه نفقهٔ مذكوره امر قاضى ايله مستدانه اوله . اوحالده مستدانه اولان مقدار ساقط اولماز .

مثلا شهور ايله نفقه تقدير ايدلمش اولوبده ايكى آيلق نفقه تراكم ايتدكدن صكره زوجه اوچنجى آيده ناشزه اولسه ايشلمش اولان ايكى آيلق نفقه‌سى دخى ساقط اولور .

شو قدر که زوجه ، مذکور ایکی آیلق نفقه‌یی امر قاضی ایله استدانه ایلمش ایسه بو نفقه ساقط اولماز .

١٦٥ ماده

نشوز ایله بروجه بالا نفقهٔ مقضیه و مرضیه ساقط اولور ایسه‌ده نفس فرض و تقدیر باطل اولماز .

بناءً علیه زوجه ایچون تقدیر اولنان نفقه ، زوجه ترك نشوز ایتدیکی تاریخدن اعتباراً ایشلر ومجددا فرض و تقدیره احتیاج قالماز .

١٦٦ ماده

ساقط اولان عودت ایتمز .

بناءً علیه نفقهٔ ماضیه ، نشوز ایله ساقط اولدقدن صکره زوجه نشوزی بالترك زوجنه اطاعت ایتسه ساقط اولان نفقه کرو کلمز .

١٦٧ ماده

زوجه ، ناشزه اولدقده ترك نشوز ایتمدکجه نفقه‌یه مستحقه اولماز .

بناءً علیه زوجه‌نك نشوزندن مقدم مزبوره ایچون نفقه تقدیر ایدلدکدن صکره ناشزه اولسه تاریخ نشوزندن اعتباراً نفقه‌سی ساقط اولور .

١٦٨ ماده

عدم نشوزده سوز مع الیمین زوجه‌نکدر .

بناءً علیه زوج ایله زوجه‌زوجه‌نك فی الحال نشوزنده اختلاف ایتدکلرنده زوجه زوجنك منزلنده اولدقجه زوج ، نشوزنی بالبینه اثبات ایده‌مدیکی تقدیرده عدم نشوزده سوز مع الیمین زوجه‌نکدر .

نته کیم زوج شهر ماضیده زوجه‌سنك نشوزنی وبناءً علیه نفقه‌سنك سقوطنی ادعا وزوجه انکار ایتدکده سوز ینه زوجه‌نکدر.

١٦٩ ماده

مانع زائل اولدقده ممنوع عودت ایدر .

بناءً علیه ترك نشوز عودت نفقه‌یی ایجاب ایدر .

مثلا زوجه ، بر مدت ناشزه وزوجك منزلندن خارجه اولدقدن صکره منزل زوجه عودت ایتسه ترك نشوز ایله اطاعت تاریخندن اعتباراً نفقه‌یه مستحقه اولور .

١٧٠ ماده

ترك نشوزك صحتی حضور زوجله مشروط دکلدر .

بناءً علیه زوج ، مسافرت طریقیله بر محله کیتدکدن صکره زوجه ، زوجنك منزلنه عودت ایتسه نفقه‌یه مستحقه اولور . بوصورتده مقدما فرض وتقدیر اولنمامش ایسه نفقه کوندرمسنی زوجه یازیلور . یاخود کیفیت قاضی‌یه عرض اولنه‌رق مزبوره ایچون نفقه تقدیر اولنور . اما مزبوره بلا فرض نفسنه انفاق ایتسه بعده زوجنه رجوع ایده‌مز .

١٧١ ماده

دعوای مجرده‌ده مدار حکم دکلدر .

بناءً علیه زوجه ، عائله‌سنك اونده بولنمسی باذن الزوج اولدیغنی ادعا وزوج انکار ایتدکده زوجه ، مجرد قولیله تصدیق اولنه‌میه‌جغی کبی نشوزی ثابت اولدقدن مثلا بر آی صکره عائله‌سنك خانه‌سنده اقامته زوجنك اذن ویرمش اولدیغنی زوجه ادعا ایتسه بوسوزی قبول اولنه‌ماز .

١٧٢ ماده

زوجه ، زوجنك منزلنده بولنمدیغی حالده نشوزینه شهادت ایدنلر مهر معجلك ایفا اولندیغنی بیان ایتدکلری تقدیرده نفقه ساقط اولور .

اما شهود ، مجرد زوجه زوجنك طاعتنده بولنمدیغنه شهادت ایتسه‌لر زوجه زوجنك منزلنده بولنمق احتمالنه وبو تقدیرده زوج ، زوجه‌سنه غالب کله‌رك او امر مشروعه‌سنه اطاعت ایتدیره‌جکنه مبنی بو شهادت قبول اولنه‌ماز .

نته کیم مبحث ثانیده بیان اولنور .

١٧٣ ماده

زوجه قابله یاغاسله اولوبده زوج بو صنعتلری اجرادن وخارجه چیقمقدن زوجه‌سنی منع ایتدکدن صکره زوجه خارجه چقسه خارجده بولندیغی مدتجه ناشزه اولور. ١٤٩ ماده‌یه باق

مبحث ثانی

زوجه‌نك نشوزنی ایجاب ایتمیان احوال حقنده‌در

١٧٤ ماده

زوجه منزل زوجده ایکن مجرد نفسنی زوجنه تمکیندن امتناع ایتمسیله ناشزه اولماز.

زیرا زوج ، زوجه‌سنه غلبه ایده‌رك اوامر مشروعه‌سنه اطاعت ایتدیرمسی ممکندر .

مثلا زوجه زوجنك خانه‌سنك بر اوطه‌سنده قپانوبده زوجنه تمکیندن امتناع ایتسه ناشزه عد اولنه‌ماز .

فقط زوجه ، کندی منزلنده ایکن زوجنی نفسنه تمکیندن امتناع ایلسه ناشزه اولور .

١٧٥ ماده

زوج زوجه‌سنه ولو بالرضا داخل اولدقدن صکره دخی زوجه ، مهر معجلی آلمق ایچون خانهٔ زوجی ترك وزوجنه اطاعتدن امتناع ایده‌بیلور . اولجه تسلیم نفس ایتمش اولمسی بو حقنی ابطال ایتمز .

بناءً علیه زوجهٔ کبیره رضاسیله زفاف ایدیله‌رك زوجنه مطاوعت ایتدکدن صکره دخی مهر معجلی استیفا ایچون زوجنك خانه‌سنده بولنمقدن امتناع ایتمکه حقی واردر . بوامتناع سببیله زوجه ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولماز .

١٧٦ ماده

موسرهٔ شریفه اولان زوجه ، ضره ویا احماسنك بولندیغی خانه‌ده بولنمقدن امتناع ایده‌بیلور .

بناءً علیه زوج مستقل مسکن تدارك ایدنجه‌یه قدر مزبوره نفسنی زوجنه تسلیمدن امتناع ایتسه ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولماز .

اما زوجه ، زوجنك جاریه‌سیله بر اوده اوطورمه دیمکه حقی اوله‌ماز .

١٧٧ ماده

زوجه ، مشرف خراب ومائل سقوط وانهدام اولان منزلده سکنادن امتناع ایده‌بیلور . بناءً علیه زوجه بوندن طولایی ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولماز .

١٧٨ ماده

زوجه ، اهلنك خانه‌سنده بولنمسی باذن الزوج اولور ایسه نفقه‌سی زوجی اوزرینه لازم اولور .

مثلا زوجه پدرینه کتمك اوزره زوجندن اذن ایستدیکنده زوج ، کتدکدن صکره بر سنه تمام اولمدن عودت ایدر ایسك بوش اول دیوبده زوجه کتدیکی جهتله ختام سنه‌یه قدر اوراده قالمسنه زوج ، مزبوره‌یه اذن ویرسه نفقه ویرمسی لازم اولور .

١٧٩ ماده

حرامدن امتناع واجبدر .

بناءً علیه زوج ، مغصوب ارض یا خانه‌ده ساکن اولوبده زوجه اوراده سکنادن بالامتناع چقسه ناشزه ونفقه‌دن محرومه اولماز .

١٨٠ ماده

زوجه ، دارحربده و ملحدینك ساکن بولندقلری محال وبلادده سکنادن امتناع ایده‌بیلور . زوجه بوندن طولایی ناشزه و نفقه‌دن محرومه اولماز .

١٨١ ماده

زوجه ، زوجیله سفره کتمکدن امتناع ایده‌بیلور . ولوکه زوج مزبوره‌نك مهرمعجلنی تماما ایفا ایتمش بولنسون .

شو قدرکه زوجه ، نکاح اجرا اولندیغی محلدن زوجیله برابر مدت سفر بعید اولان بر محله کتدکدن صکره زوجی مزبوره‌یی ینه اولکی محله نقل ایتمك ایسته‌سه مزبوره امتناع ایده‌مز .

١٨٢ ماده

زوج ، زوجه‌سنی مادون السفر اولمق شرطیله کویدن قصبه‌یه و قصبه‌دن کویه و بر قریه‌دن دیکر قریه‌یه نقل ایده‌بیلور . ولوکه بو ایکی محل آره‌سنده برکونلك یا زیاده مسافه بولنسون .

شو قدرکه زوجك بو نقلندن مقصدی زوجه‌یی اهلندن بالتبعید دیکر محلده اضرار و ایذاء اولدیغی یاخود زوجه بنات اشرافدن اولوبده کیدیله‌جك قریه‌ده بومثللو اشرافك اقامتنه صالح مسکن بولنمدیغی تقدیرده نقله مساعده اولنماز .

١٨٣ ماده

زوج ، زوجه‌سنی خانه‌سنه نقل ایتمك اوزره مزبوره‌یه براجنبی‌یی یعنی زوجه‌یه محرم بولنمیان کمسنه‌یی کوندروبده مزبوره اول اجنبی ایله کتمکدن امتناع ایتسه ناشزه اولماز .

اما محرم بولنان کمسنه‌یی کوندردکده بونکله کتمکدن امتناع ایده‌مز ایدر ایسه ناشزه اولور .

١٨٤ ماده

زوج ، شريف اولسه بيله زوجه ، زوجينك خانه‌سندن چيقمدقجه بلا اذن الزوج نفسنى ارضاع صبى ايچون ايجار ايتمكله ناشزه اولماز .

شو قدركه زوج ، اجاره‌يى فسخ ايده‌بيلور .

فصل خامس

زوجه‌نك خادمنك نفقه‌سنه دائردر .

١٨٥ ماده

زوج ، موسر اولوب زوجه‌سنك مملوك يا مملوكه خادمى بولنديغى تقديرده زوج اوزرينه خادمك نفقه‌سى لازم كلور .

بو خادم ولوكه خدمته مقتدر صغير اولسون .

١٨٦ ماده

زوجه‌نك خادمى ملك تام ايله زوجه‌نك مملوكى اولمدقجه نفقه‌سى زوج اوزرينه لازم كلمز .

بناءً عليه بر كيمسه‌نك زوجه‌سى مكاتبه اولوبده مزبوره‌نك مملوك خادمى بولنسه مزبورك نفقه‌سى زوج اوزرينه لازم كلمز .

١٨٧ ماده

خادم زوجه ، مكاتب اولسه دخى نفقه‌سى زوج اوزرينه لازم كلور .

بناءً عليه بر كيمسه‌نك زوجۀ حره‌سنك مكاتبه امه‌سى بولنوبده زوجه‌نك خدمته ملازمه بولنسه مزبوره‌نك نفقه‌سى زوجك ويرمسى اقتضا ايدر .

١٨٨ ماده

زوج ، معسر اولور ايسه اوزرينه زوجه‌نك خادمنك نفقه‌سى لازم اولماز .

بو صورتده زوجين يسار و اعسارده اختلاف ايتسه‌لر سوز زوجكدر . زيرا زوج اصله متمسك وسبب وجوبى منكردر .

وزوجين اقامۀ بينه ايدرلرسه زوجه‌نك بينه‌سى ترجيح اولنور .

١٨٩ ماده

زوجه‌نك ايكى يا زياده خادمى بولنسه زوج اوزرينه بردن زياده‌سنك نفقه‌سى لازم

كلمز . وزوج ، زوجه‌سنك بردن زياده خادمنك خانه‌سنده بولنديرمقدن امتناع ايده‌بيلور .

شو قدركه زوجه‌نك زوجندن اولاد كثيره‌سى بولنوبده بر خادمدن زياده خادمه حاجت مس ايدر ايسه زوج اوزرينه بردن زياده خادمنك نفقه‌سى لازم كلور .

١٩٠ ماده

زوج ، زوجه‌سنك خادمنك كوره‌جكى ايشلرى كنديسى بالذات كوره‌جكى يا كندى خادمنه كورديره‌جكى بيانيله بر خادمك نفقه‌سنى اعطادن امتناع ايده‌مز . مكركه زوجه ، راضيه اوله .

١٩١ ماده

زوجه‌نك خادمى امين اولميوب امتعۀ بيتى اختلاس ايدر اولدقده زوجه تبديل ايتمديكى صورتده زوج ، بو خادمى خانه‌سندن اخراج ايده‌بيلور .

بو تقديرده زوج ، زوجه‌سنه امين بر خادمى كتيره‌جك اولسه زوجه قبوله مجبوره و رضاسنه غير متوقفدر .

١٩٢ ماده

زوجه ، بنات اشرافدن اولديغى ويا معلوله بولنديغى و زوج ، زوجه‌سنى يمك پشورمكله مكلف ايتميوبده حاضر ومهيا طعام صاحبى يعنى كنديسنك آشچيسى بولنديغى صورتده زوج اوزرينه نفقۀ خادم لازم كلمز .

فقط مهيا طعام صاحبى اولمديغى تقديرده زوجك تهيۀ طعام ايچون خادم طوتمسى لازم كلور .

١٩٣ ماده

زوجه‌نك مملوك خادمى بولنمديغى صورتده زوجه طرفندن استيجار اولنان خادمك نفقه‌سى زوج اوزرينه لازم كليه‌جكى كبى زوج اوزرينه زوجه‌سى ايچون خادم استيجارى دخى لازم كلمز .

فقط بو تقديرده زوجه‌يه لازم اولان حوائجى چارشودن كتيرمك زوج اوزرينه لازم كلور .

١٩٤ ماده

خادمه ويريلان نفقه خدمت مقابليدر .

بناءً عليه خادمك خدمت زوجه‌دن بشقه ايشى بولنسه ياخود بشقه ايشى اولماملقله برابر خدمتى ايفا ايتمز ايسه آنك نفقه‌سى زوج اوزرينه لازم كلمز .

١٩٥ ماده

زوج ، زوجه‌سنك خادمنی استخدام ایده‌بیلور .

و زوجه خادمنی خدمت زوجدن منع ایتسه نفقه‌سی زوجدن ساقط اولور .

١٩٦ ماده

نفقهٔ خادم ، برمعسرك زوجه‌سنه ویره‌جکی نفقه‌درکه بوده ادنی الکفایه‌دن عبارتدر .

بونفقه ، نقوددن تقدیر اولنمیوب علی وجه‌المعروف خادمه کافی مقدار اولمسی لازم کلور .

١٩٧ ماده

نفقهٔ خادم ، ادام اعتباریله نفقهٔ زوجه‌یه معادل اوله‌ماز .

بناءً علیه نفقهٔ خادم ، زوجه‌نك نفقه‌سندن قاتیق جهتیله نقصان تقدیر اولنور .

اما اتمك اعتباریله تنقیص ایدیله‌میوب قدر کفایه ویرلمسی لازم کلور .

١٩٨ ماده

زوج ، زوجه‌سنك خادمی ایچون علی حسب العرف والعاده مقدار کفایه البسه ویرمسی لازم کلور . وبو البسه وقت وزمان ومکانك اختلافیله مختلف اولور .

١٩٩ ماده

زوجه ، مریضه اولوبده خادمی بولنمدیغی تقدیرده مزبوره‌یه خدمت ایتمك زوج اوزرینه واجب اولور. زوجه ولوکه امه اولسون .

٢٠٠ ماده

زوجه‌نك متعدد مملوکلری اولوبده زوجنه مهرمدن انلره انفاق ایت دیه امر ایتمکله زوج ، بر موجب امر انفاق ایتدکدن صکره مصرفنك قدر معروفنی زوجه‌نك مهرینه محسوب ایدر .

زوجه اول ممالیکی زوجم دخی استخدام ایتمکله مصرفنك مهرمدن محسوبنی قبول ایتم دیه‌مز .

باب ثانی

زوجه ایچون تقدیر نفقه حقنده اولوب
یدی فصلی حاویدر .

فصل اول

زوج حاضر ایکن زوجه‌نك صورت انفاق ونفقات
مقدره‌نك احکامی وکسوه بیانده‌در

٢٠١ ماده

زوج ، زوجه‌سنی بالذات انفاق ایده‌رك مزبوره‌یی قاضی‌یه مراجعته مجبور ایتمامیدر .

وزوج ، زوجه‌سیله حسن معاشرته مأمور اولدیغندن کندی یدیکندن اطعام ایتمك مستحبدر .

٢٠٢ ماده

زوج ، زوجه‌سنی هیچ انفاق ایتمدیکی یاخود غیر کافی مقدار نفقه ویردیکی صورتده زوجه قاضی‌یه مراجعت ایده‌بیلور .

٢٠٣ ماده

زوجه قاضی‌یه بالمراجعه زوجی اوزرینه کندی ایچون نفقه تقدیرینی طلب ایتدکده قاضی‌یه لایق اولان زوجین آره‌لرنده حسن معاشرتی تأسیس ایده‌رك برلکده یه‌لرینی توصیه ونصیحت ایتمکدر .

وزوجه معسره واولاد فقرادن اولسه دخی زوج ، موسر اولدیغی صورتده زوجه‌سنی کندی سفره‌سنه آله‌رق کندی یمکندن اطعام ایتمك مستحبدر . اما بویله یاپمق زوج اوزرینه واجب دکلدر .

متنصح اولدقلری تقدیرده فبها . والانظر اولنور. زوج حاضر وصاحب مائده اولوبده زوجه ایچون قدر کفایه بوندن تناول ایتمك ممکن اولور ایسه زوجه‌یه آیروجه نفقه تقدیر اولنماز وزوجه بوندن تناول ایدر . صاحب مائده اولمیوبده زوجك نفقهٔ زوجه‌ده مطل وتقصیری ظاهر اولور ایسه طرفینك حاللرینه کوره زوج اوزرینه نفقه تقدیر ولدی‌الحاجه استدانه ایله زوجه‌یه امر اولنور .

٢٠٤ ماده

مادۂ آنفه وجهله زوجك انفاقده مطل وتقصیری ظاهر اولوبده زوج علیهنه نفقه تقدیر ایدلدیکی تقدیرده زوجه ، نفقۂ مقدره‌یی اخذ ایده‌رك كندی نفسنی انفاق ایلر .

٢٠٥ ماده

نفقه، انجق قاضینك تقدیری یاخود طرفینك رضاسی ایله لازم اولور .

مجرد نكاحده واقع اولان شرطله نفقه ، لازم اولماز . ولوكه عقد نكاحك و شرط مذكورك صحتیله حاكم مالكی حكم ایتمش اولسون. بناءً علیه عقد نكاحده نفقه‌نك من غیر تقدیر اعطا اولنمسی شرطی درمیان ایدلسه بوشرطك حكمی یوقدر .

زیرا شرط ایدلسون ایدلمسون نفقه ، نفس عقد ایله ذاتاً واجبدر . تراضی یا قضای قاضی ایله تقدیرك لزومی زوج ذمتنده دین اولمق ومضی زمان ایله ساقط اولمامق ایچوندر .

بوصورتده بوشرطدن صكره‌لدی‌الحاجه نفقه‌نك تقدیرینی زوجه طلب ودعوی ایده‌بیلیر .

٢٠٦ ماده

زوج ، صاحب مائده اولمقله برابر زوجه‌سنی انفاق ایتامكده وآكا اذا وجفا ایلمكده اولدیغی عندالقاضی ظاهر اولور ایسه ینه طرفینك حاللرینه كوره نفقه تقدیر اولنور .

٢٠٧ ماده

استدانه ویره‌سیه مال آلمقله اوله‌بیله‌جكی كبی استقراض ایله دخی اولور .

بناءً علیه قاضی زوجه‌یه ، بعده زوجه مراجعت ایتمك اوزره ات واتمك والبسه كبی لوازمی صاتون آل دیمكله استدانه ایله امر ایتمش اوله‌جغی كبی زوجه‌یه استقراض ایت دیمكله دخی استدانه‌یه امر ایتمش اولور .

٢٠٨ ماده

زوجه ، انفاقی انكار ایتدكده سوز مع‌الیمین زوجه‌نكدر .

٢٠٩ ماده

قاضینك زوجه ایچون نفقه تقدیر ایتمسی من وجه حكم وقضادر . ولوكه حكم ایتدم كبی قضایی مشعر سوز بولنمسون . بناءً علیه بوحكم بر مدتك مروریله منتهی اولماز .

مثلا قاضی هر كون یا هر شهر یا هر سنه دیه زوجه ایچون نفقه تقدیر ایتدیكی صورتده بر كونك یا بر شهرك یا بر سنه‌نك ختامیله تقدیر نفقه منتهی اولماز . نكاح قائم ودائم اولدقجه دوام ایلر وشاید اسعار غلاءً ورخصاً تغیر ایدرسه تزیید وتنقیصی‌ده جائز اولور.

بوصورتده هر آیده شوقدر دیه واقع اولان حكمده شهر اولده‌كی حكم منجز اوله‌جغی كبی شهور آتیه‌ده‌كی حكم مضاف اولوب هر شهر حلول ایتدكجه قضا تنجز ایدر.

شو قدركه زوجه‌نك نشوزی كبی دوام نفقه‌یه مانع حال ظهور ایدرسه نفقه‌سی ساقط اولور .

نتكیم زوج ، مسكن شرعی‌یی تهیئه یاخود مهر معجلنی اعطا ایتمدیكندن زوجه ایچون نفقه تقدیر اولندقدن صكره مسكن شرعی‌یی تهیه یا مهر معجلی اعطا ایده‌رك زوجه‌سنك اطاعتنی طلب ایتدیكی حالده مزبوره اطاعت ایتمسه نفقه‌سی قطع اولنور .

٢١٠ ماده

تموین لاحق فرض سابقی ابطال ایدر .

بناءً علیه طرف قاضیدن نفقه فرض وتقدیر اولندقدن صكره زوج وزوجه برلكده یمه‌لرنده اتفاق ایتسه‌لر فرض سابق باطل اولور.

نته‌كیم زوج ، زوجه‌سنك اوینه ایچ كوه‌كی كیروب بالتراضی زوجه‌سی ایچون نفقه تقدیر اولندقدن صكره زوجه‌سنی خانه‌سنه نقل ایتسه‌ده مائدۂ مستحضره‌دن اكلده اتفاق ایلسه‌لر تاریخ اتفاقدن اعتباراً تقدیر سابق باطل اولور .

٢١١ ماده

زوجه‌نك استدانه‌سی زوج علیهنه اولمق ایچون حین استدانه‌ده زوجم علیهنه استدانه ایدییورم دیه تصریح یاخود بدون التصریح نیت ایتمسی لازمدر .

تصریح ایتمدیكی كبی نیت دخی ایتمش اولمسه زوجی علیهنه استدانه ایتمش اولماز .

بو صورتده زوجه زوجی علیهنه استدانه‌یه نیت ایتدیكنی ادعا وزوج انكار ایتسه سوز زوجكدر .

٢١٢ ماده

مدت ماضیه نفقه‌سی ولوكه نفقۂ عدت اولسون مقضیه یا مرضیه اولمدقجه ساقط اولور.

٨٩ ماده‌یه باق

بناءً علیه زوج، مدت ماضیه ایچون ذمتنده نفقه‌دن شوقدر دینی اولدیغنی اقرار ایتدكده زوجه مدعیه ایسه قاضی مزبوره‌یه سؤال ایدر. زوجه، مقربه اولان نفقه، مقضیه یا مرضیه اولمدیغنی اقرار ایدرسه زوج اقرار مذكور ایله مؤاخذه ایدلمز .والا مؤاخذه اولنه‌رق

قاضی ، مقره سؤال ایلمز . زیرا زوجك اقراری نفقهٔ مرضیه یامقضیه‌یه حمل اولنور . شو قدرکه زوجه ، بلا سؤال ، نفقهٔ مذکوره مقضیه یا مرضیه اولمدیغنی تصدیق ایدرسه قاضی ینه حکم ایتمز .

٢١٣ ماده

زوج اوزرینه نفقه ، نقوددن اوله‌رق تقدیر اولندقده زوجه‌یه لازم کلان حوائجی چارشودن زوج صاتون آله‌رق زوجه‌سنه ویرمسی و بدلنی نفقهٔ مقدره‌دن تسویه ایتمسی لازم کلور . ١٩٣ ماده‌نك فقرهٔ اخیره‌سنه باق . و نفقهٔ مقرره‌دن آرتان قسمی زوجه‌یه عائد اولور .

٢١٤ ماده

زوجه ، نفقهٔ مقدره‌یی قبض ایتدکده آکا مالك اولور .

بناءً علیه آنده هبه و صدقه کبی تصرفاته مقتدردر .

و زوجه ، نفقهٔ مقضیه یا مرضیه‌یی استیفا ایتدکدن صکره مزبوره کندی امواليله یاخود غیرك اعانه‌سیله تعیش ایلسه زوج ، نفقهٔ مسلمه‌یی استرداد ایده‌مز .

٢١٥ ماده

نفقه آیلق اوله‌رق تقدیر اولندقده هر آیلغی معجلاً اعطا اولنور .

فقط زوج رضاسیله بر آیلغی اعطا ایتمدیکی کبی زوجه دخی هر کونك نفقه‌سنی طلب ایتدکده هر یومك نفقه‌سی او یومدن مقدم کونك اقشامنده زوج ، زوجه‌سنه تسویه ایتمکه مجبوردر .

٢١٦ ماده

زوجه‌نك زمان مستقبل نفقه‌سی تقدیر قاضی یا تراضیٔ طرفین ایله لازم التأدیه دین اولور . بالفعل استدانه شرط دکلدر . ٥٧ ماده‌یه باق

بناءً علیه برقاچ آیلغی زوجه اخذ و استیفا ایتمدن مرور ایتسه مجرد مدتك مروریله ساقط اولمیوب زوجك واجب الاداء بورجی اولور . شو قدرکه زوجه‌نك استدانه‌سی بلا امر القاضی اولور ایسه مدین ، یالکز زوجه‌یه مراجعت ایدر . زوجه مراجعت ایده‌مز .

اما استدانه‌یی بامر القاضی یاپمش و حین استدانه‌ده زوجی علیهنه اولدیغنی تصریح و یا نیت ایلمش اولور ایسه زوجه ، مدیننی زوجی اوزرینه حواله ایده بیلور .

نته کیم زوجه ایچون نفقه قضاء یا رضاء تقدیر ایدلدکدن صکره مزبوره کندی مالندن یاخود بالتسأل آلدیغی صدقاتدن تعیش ایتسه نفقهٔ مقضیه یا مرضیه ایله زوجنه مراجعت ایدر .

٢١٧ ماده

مادهٔ آنفه‌ده‌کی حواله‌دن مقصود ، زوجه‌نك داین و مقرضه زوجنی کوسترمسندن یعنی زوجم فلاندر آندن ایسته دیمه‌سندن عبارتدر . یوقسه بونده حوالهٔ شرعیه مقصود دکلدر .

٢١٨ ماده

زوجه‌نك مقضیه یا مرضیه نفقهٔ متراکمه‌سی زوج یا زوجه‌دن برینك وفاتیله ساقط اولور . مکر که امر قاضی ایله بالفعل استدانه ایدلمش اولسون . او حالده ساقط اولماز .

اما بلا امر القاضی استدانه ایدلمش اولور ایسه‌ینه ساقط اولور .

٢١٩ ماده

نفقهٔ مقضیه یا مرضیه طلاق ایله ساقط اولماز . ولوکه مستدانه اولمسون . طلاق کرك رجعی کرك بائن اولسون فرق یوقدر .

٢٢٠ ماده

نفقهٔ مقدره‌نك ماضیه قسمی قابل ابرادر .

بناءً علیه برآی یازیاده مدته عائد نفقه ، ذمت زوجده تراکم ایتدکدن صکره زوجه ، مذکور نفقه‌دن زوجنی ابراء ایتسه ابراء صحیح و نفقهٔ متراکمه ساقط اولور .

٢٢١ ماده

مثلا شهور ایله تقدیر اولنان نفقه‌نك مستقبله عائد اولان قسمی ابرا اولندقده یالکز اولی دخول ایتمش بر شهره اصابت ایدن قسمدن ابرا صحیح اولور .

٢٢٢ ماده

نفقه‌نك مقداری اسعارك و اوقاتك و مواضعك و طبایع و احوال ناسك و زوجینك اعسار و یسارینك اختلافیله مختلف اولور .

بناءً علیه نفقه‌نك تقدیری اثناسنده اسعارك غلا و رخصی و طرفینك اعسار و یسارده‌کی حاللری و صیف و شتا وقتلری نظر اعتباره آلنه‌رق بلا سرف و لا تقتیر قدر معروف تقدیر اولنور .

٢٢٣ ماده

نفقهٔ مقدره‌نك عین حالده استقراری لازم دکلدر .

بناءً علیه برزمانده تقدیر اولنان نفقه اسعارده یااحوال زوجنده اعسارا ویسارا
تبدل حاصل اولدقده تزید یا تنزیل اولنور .

نته‌کیم قاضی خطا ایده‌رك قدر کفایه‌نك دوننده تقدیر ایتسه زوجه‌نك طلبیله تزید
اولنه‌جغی کبی قاضینك خطاسنه مبنی قدر معروفدن فضله نفقه تقدیر اولنسه زوجك طلبیله
دخی تنزیل اولنور . ٧١ ماده‌یه باق

٢٢٤ ماده

نفقهٔ زوجه‌ده طرفینك یسارا واعسارا حاللری نظر اعتباره آلنمق لازم کلور .

بناءً علیه طرفین غنی اولورلر ایسه زوجه، اغنیانك اعتیاد ایتدیکی نفقه‌یه مستحقه
اولور . حتی طرفین یسارده افراط اوزره بولنسه‌لر زوجه ایچون آکاکوره نفقه تقدیر
ایدلمك لازم کله‌جکی کبی طرفین متوسط الحال بولنسه‌لر متوسطلرك اعتیاد ایتدکلری نفقه
تقدیر اولنور .

نته‌کیم طرفین فقیر ایسه‌لر فقرانك اعتیاد ایتدکلری نفقه‌دن مقدار کافی تقدیر اولنور .
٩٩ ماده‌یه باق .

٢٢٥ ماده

زوج ، موسروزوجه معسره یاخود امر برعکس اولور ایسه فرض وتقدیر اولنه‌جق
نفقه ، زوجه معسره اولدیغی تقدیرده لازم کله‌جك نفقه‌نك فوقنده و زوجه موسره
بولندیغی صورتده ایجاب ایدن نفقه‌نك دوننده اولمق اوزره متوسط بر مقدار اولمق
لازم کلور .

٢٢٦ ماده

زوجه‌نك اعسار ویساری دخی اموال ذاتیه‌سی اعتباریله اوله‌بیله‌جکی کبی پدری مثللو
اهل بیتنك یسار و اعساری دخی مقیاس اتخاذ ایدیله‌رك آکاکوره نفقه تقدیر اولنور .

٢٢٧ ماده

زوجه‌نك نفقه‌سنده‌کی یسار و اعسار خصوصی عرف وعادت تحکیم ایدیله‌رك اتفاقده
توسعك لزوم وعدم لزومی حل ایدلمك لازم کلور .

مثلا زوجی فرط یساره مالك اولوبده فرانجوله اکمکی و طاووق اتی تناول ایدن
مقوله‌دن ایکن زوجه‌سی ید اعساره مبتلا و اهلنك اونده آربه اتمکی ایله تغدی ایتمکده
اولدیغنده زوج ، زوجه‌سنه متوسط نفقه یعنی بغدای اتمکی ایله قیون اتی ویرر .

٢٢٨ ماده

زوجه ایچون واجب اولان نفقه‌نك اصنافی اون یا اتمك وشرب واغتسال وغسل
ثیاب ایچون صو وطوز واودون ویاغ وموم وزوج موسر ایسه بر نوع یمش وصابون
وطراق کبی حسب العاده برای معیشت لازم ولابد اولان شیلر والبسه ومسکندن
عبارتدر ٧٠ ماده‌یه باق .

اما قهوه وتوتون کبی شیلر زوج اوزرینه لازم کلمز .

٢٢٩ ماده

مادهٔ آنفه وجهله زوجه‌نك البسه‌سی دخی زوج اوزرینه لازم کلور .

بو البسه ، عادات وأماکن وازمنه‌نك اختلافیله مختلف اولور .

بناءً علیه قاضی ، زمان ومکان وعادتی نظره آله‌رق وحرا وبردا احتیاج تجدد
ایده‌جکندن هر آلتی آیده بر یعنی صیفا وشتاء مختلف البسه تقدیر ایتمسی وشتاده‌کی
البسه‌نك صیفده‌کندن زیاده اولمسی لازم کلور .

٢٣٠ ماده

البسه دخی دیکر نفقه کبی معجلا اعطا ایدلمسی لازم کلور . یوقسه تمام مدتدن
صکره‌یه تعلیق اولنه‌ماز .

بناءً علیه بر کیمسه بر مرئه‌یی تزوج ودخول ایتدیکی حالده البسه‌سنی ویرمش
اولمسه آلتی آی تمام اولمدن البسه‌یی ویرمسی اقتضا ایدر .

٢٣١ ماده

قاضی البسه‌یی دیلرسه اصنافا یعنی چارشاب وطون وکوملك وانتاری وباش اورتی
وایاق قابی ودوشك ویورغان ویاصدق ودوشك ویورغان چارشابلری قومیتلرینی نظره
آله‌رق بر وجه متعارف تقدیر ایدر . وایسترسه تقویم ایده‌رك قیمتلرینی تقدیر ایلر .

٢٣٢ ماده

البسه دخی نفقات سائره کبی مقضیه یا مرضیه صفتنی اکتساب ایتمدکجه ذمت زوجده
دین اولماز .

٢٣٣ ماده

زوجه ، کندیسی ایچون تقدیر اولنان نفقه‌یی تقتیر وتصرف ایتسه زوج ، قاضی‌یه

بالمراجعه بروجه مفروض نفسنه انفاق ایتمسنی زوجه‌سنه امر ایتدیره‌بیلور ١٥١ ماده‌یه‌باق .

٢٣٤ ماده

زوج ، زوجه‌سنك البسه وكسوه‌سنه بدل ، نقود تقدیر ایده‌رك مزبوره‌ده راضیه وحكم قاضی لاحق اولدقدن صكره مزبوره بوندن بالرجوع عینا البسه وكسوه طلب ایتمكه حقی اولور .

٢٣٥ ماده

زوجه ایچون مستقل فراش لازمدر .

بناءً علیه زوجك فراشیله اكتفا اولنه‌ماز .

٢٣٦ ماده

كسوه دخی دیكر قسم نفقه‌ده اولدیغی كبی زوجینك حاللرینه كوره تقدیر ایدلمك لازم اولور .

٢٣٧ ماده

اوطه ومسكنك كچه وكلیم وحصیر ومندر وپرده كبی مفروشاتی كسوه قبیلندن اولوب زوج اوزرینه لازم كلور .

٢٣٨ ماده

زوجه ، كندی نفقه‌سیله اولاد صغارینك نفقه‌سنی زوجندن اخذ ایتدكدن صكره كلیسی ضایع اولسه زوجه ، كندی نفقه‌سنی مرة اخری طلب ایده‌مز .

فقط صغارك نفقه‌سنی طلب ایده بیلور ٧٥ ماده‌یه باق .

٢٣٩ ماده

زوجه‌یه اعطا قلنان البسه دیكرینك وقت اعطاسی حلول ایتمدن مقدم فرسوده اولسه نظر اونور . بر معتاد استعمال ایتمسندن طولایی فرسوده اولمش ایسه زوجنك بشقه‌سنی تدارك واعطا ایتمسی لازم كلور . زیرا كسوه‌نك طیانه‌میه‌جغی بر مدت توقیت ایتمك صورتیله قاضی تقدیرده خطا ایتمشدر . خلاف معتاد استعمال ایلمسندن ناشی فرسوده اولمش ایسه دیكر البسه‌نك وقتی كلمه‌دن بشقه‌سی ویرلمك لازم كلمز . زیرا بو صورتده تقدیرده خطا ظاهر اولمامشدر .

٢٤٠ ماده

زوجه‌یه اعطا قلنان البسه بعدالمدة باقی قالدقده نظر اولنور . زوجه البسه‌یی بر معتاد استعمال وتلبس ایلمش ایكن فرسوده اولمامش ایسه بشقه البسه ویرلمك لازم كلمز . زیرا كسوه قاضینك تعیین ایتدیكی مدتدن دها زیاده طیانقلی اولدیغی آكلاشلمقله قاضی تقدیرده خطا ایتمشدر .

اما هیچ كیمه‌مش یاخود احیانا كیمش واحیانا بشقه البسه تلبس ایتمش اولمسندن طولایی اسكیمه‌مش ایسه مدتی كلدیكی زمان بشقه البسه ویرلمك لازم كلور . زیرا تقدیرده خطانك ظاهر اولدیغی متیقن دكلدر .

٢٤١ ماده

قاضینك تقدیرده یقینا خطاسی ظاهر اولور ایسه اصلاح ایدر . والا ابقا ایلر .

بناءً علیه زوجه ایچون مثلا بهر شهر بش آلتون نفقه تقدیر اولنمش ایكن زوجه تقتیر ایدرك كلیسنی صرف ایتمیوبده ختام شهرده ایكی آلتون آرتیرسه دیكر آیك حصه‌سی اولان بش آلتون ویرلمك لازم كلور .

نته‌كیم زوجه نفقه‌ده اسراف ایتسه وقتی كلمه‌دن بشقه نفقه ویرلمك لازم كلمز .

٢٤٢ ماده

زوجه‌نك خادمی ایچون تعیین واعطا قلنان كسوه اسكیدلمش اولمدقجه دیكر كسوه ویرلمك لازم كلمز .

٢٤٣ ماده

زوجه كندی اشیا ولوازمی ایله اكتفایه جبر اولنه‌ماز .

بناءً علیه زوجه‌نك كندی اشیا ولوازمی مكمل بولنسه دخی بونلری بالذات كندیسی استعمال ایتمیوب زوجه دخی استعمال ایتدیرمیوب زوجندن طلب ایتمكه حقی واردر .

مثلا زوجه‌نك محتاج اولدیغی البسه واثاث بیت زوج اوزرینه لازم كلوب زوجه بونلره مالكه بولنمسیله زوج تداركندن وارسته قاله‌ماز .

وزوج بونلری بالاستحضار زوجه‌سنه تسلیم ایلر یاخود طرف قاضیدن اصنافا یاخود نقود اوله‌رق تقدیر اولنور . ونقود تقدیر اولنتجه ینه زوج صاتون آلملیدر . ٢١٣ ماده‌یه باق .

شوقدرکه زوجك شراده خیانتی ظاهر اولورسه او حالده زوجه آلیر . یا امینه آلدیرر .

٢٤٤ ماده

زوج ، زوجه‌نك پدرینه قبل‌النکاح آغیرلق یا باشلق یا دستیمان نامیله بر مقدار نقود کوندردکده نظر اولنور . عقد نکاحده بو نقود مهره ضم وادخال ایدلمش ایسه مهر معجل اولور . بو تقدیرده زوج جهازی طلب ایده‌مز . زیرا بر شی ایچون ایکی عوض اوله‌ماز . ادخال ایدلمه‌مش اولوبده زوج ایچون جهاز یاپیلمق اوزره ویرلمش ایسه هبه بشرط‌العوض کبی اوله‌رق زوج علی حسب‌العرف والعاده کوندردیکی نقوده لایق جهاز طلب ایده بیلور . والانقودی استرداد ایدر .

شو قدرکه زوج بر زمان سکوت ایتسه‌که رضاسی عرفاً معلوم اولور بوندن صکره نسنه طلب ایده‌مز .

٢٤٥ ماده

زوج مادهٔ آنفه وجهله کندیسی ایچون جهاز کتورمك ایچون نقود ویروبده زوجه دخی جهاز کتیرسه بو قسم یعنی زوجه عائد اولمق اوزره کتیریلان جهاز زوجك ملکی اولور . وزوج بونکله انتفاع ایده بیلور . استانبولده زوج ایچون زوجه طرفندن یاپدیریلان البسه وچاشور کبی .

اما جهازك مرئه‌یه عائد اولان قسمی مزبوره‌نك مال وملکی دیمکدر .

٢٤٦ ماده

هنوز واجب اولمیان حقه معطوف اولان مقاوله صحیح ومعتبر دکلدر .

بناءً علیه زوج ، حین تزوجده نفقه‌نك مقدار کفایه عینیات اوله‌جغی والبسه‌نك دخی صیفاً وشتاءً اعطا ایدیله‌جکی ونفقه نقود ایله تقدیر ایدلمیه‌جکی حقنده مقاوله اولنسه دخی زوجه قدر معروف نفقه‌یی طلب ایده‌بیله‌جکی کبی قاضی نقود ایله دخی نفقه تقدیر ایده بیلور .

٢٤٧ ماده

کشی وسعنده بولنمیان شی ایله مکلف ایدیله‌مز .

بناءً علیه زوجه موسره و زوج معسر اولوبده زوجه ایچون ٢٢٤ ماده وجهله

متوسط نفقه تقدیر اولندقده زوج ، فی‌الحال یالکز معسرات نفقه‌سی مقدارینی تأدیه ایتمکه مجبور اولور . وباقیسی وقت یسرنده تأدیه ایتمك اوزره ذمتنده دینی اولور .

٢٤٨ ماده

زوج معسر اولدیغی بیانیله آکا کوره نفقه ویره‌جکنی دعوی وزوجه زوجنك موسر بولندیغنی ادعا ایتدکده سوز مع‌الیمین زوجکدر .

اما ایکیسیده اقامهٔ بینه ایتدکلری صورتده مرئه‌نك اقامه ایده‌جکی یسار بینه‌سی ترجیح وموسر نفقه‌سی تقدیر اولنور . ٧٢ ماده‌یه باق .

٢٤٩ ماده

قاضی احد متخاصمین ایچون استحضار حجته مجبور دکلدر .

بناءً علیه زوجین یسار واعسارده بالاختلاف هیچ بریسی مدعاسنی اثبات ایده‌میوبده زوجه ، زوجنك یسارینی سراً تدقیق وتحقیق ایتمسنی قاضیدن طلب ایتسه قاضی بوطلبی قبوله مجبور دکلدر .

٢٥٠ ماده

اخبار یسارده عدد شرطدر .

اما لفظ شهادت شرط دکلدر .

بناءً علیه بر مخبر عدلك زوجك یسارینی اخبار ایتمسی کافی وبوقدرله یسار ثابت اولماز .

اما ایکی عادل کشی زوجك یسارینی بدون لفظ الشهاده اخبار ایتسه‌لر کافی وبونکله یسار ثابت اوله‌جغی کبی شهادت لفظی ایله اخبار ایتسه‌لر بونکله دخی یسار ثابت اولور .

٢٥١ ماده

یساره سماع ایله شهادت واخبار مقبول دکلدر .

بناءً علیه مخبرلر زوجك موسر اولدیغی السنهٔ ناسدن ایشتدك یاخود بزه خبر ویرلدی دیسه‌لر مقبول وبونکله یسار ثابت اولماز .

٢٥٢ ماده

اعسار نفقه‌سیله حکم اولندقدن صکره زوجین یاخود یالکز بریسی کسب یسار ایتمکله زوجه نفقه‌نك تزییدینی طلب ایتسه ٢٢٤ و ٢٢٥ ماده‌لر وجهله مستقبل ایچون نفقهٔ یسار تقدیر اولنور ٧١ ماده‌یه باق .

اما ماضی حقنده ولوکه بعد عروض الیسار مدت ایچون اولسون زوجه راضیه عد اولنه‌رق فضله طلب اولنه‌ماز.

نته‌کیم یسار نفقه‌سیله حکم اولندقدن صکره زوجین یاخود یالکز بریسی دوچار اعسار اولسه‌ده زوج، نفقه‌نك تنزیلنی طلب ایتسه ۲۲٤ و ۱۲٥ ماده‌لر موجبنجه مستقبل ایچون نفقه تنزیل اولنور.

۲٥۳ ماده

زوجك زوجه‌سنده نکاح ایله ثابت اولان حقی زوجه‌نك برای استمتاع نفسنی زوجنه تسلیم ایتمسیدر.

بو صورتده خانه ایشلرینی تسویه ایتمکه زوجه قضاء اجبار اولنه‌ماز.

بناءً علیه زوجه یمك یاتمك پیشورمك اوزره اجبار اولنه‌میوب زوج، یا آشچی طوتمغه یاخود طعام مستحضری کتیرمکه مجبور اولور.

مثلا زوجه ایچون نفقه اوله‌رق أت وسبزه و حوائج تقدیر اولنوبده زوجه، بن بونلری پیشورمم دیسه زوجی یا اطعمهٔ مطبوخه‌یی کتیرر یاخود بر آشچی کتیره‌رك طبخ ایتدیرر.

شوقدرکه زوجه کندی خدمتلرینی کندی کورور مقوله‌دن ایسه زوج اوزرینه اطعمهٔ مطبوخه کتیرمك یا آشچی طوتمق لازم کلمز. مکرکه زوجه، طبخه مانع بر علت ایله معلوله اوله.

۲٥٤ ماده

اعمال داخل بیت یعنی غسل ثیاب وکنس بیت وطبخ وخبز کبی خانه ایشلرینی کورمك زوجه اوزرینه دیانةً واجبدر.

بناءً علیه زوج، زوجه‌سنی خانه‌ده تناول اولنه‌جق اطعمه‌نك طبخی ایچون اجرت معلومه ایله استیجار وزوجه دخی ایفای خدمت ایتسه زوجندن اجرت طلب ایده‌مز.

۲٥٥ ماده

اعمال خارج بیت زوجه اوزرینه دیانة واجب دکلدر.

بناءً علیه زوج، صاتمق اوزره اطعمه پیشورمك ایچون زوجه‌سنی اجرت ایله استیجار ایتسه صحیح وزوج، اجر مسمایی تأدیه ایتمکه مجبور اولور.

۲٥٦ ماده

قابله اجرتی مستأجره عائددر.

بناءً علیه قابله‌یی زوج استیجار ایتمش ایسه اجرتی زوجك ویرمسی لازم کله‌جکی کبی زوجه، استیجار ایتمش ایسه زوجه‌نك تأدیه ایتمسی لازم کلور.

وقابله بلا اجارة کلمش ایسه اجرتی زوجك ویرمسی موفق اولور. زیرا نفع قابله‌نك بیوك قسمی ولده عائد وبناءً علیه قابله اجرتی زوجه راجع اولور.

۲٥۷ ماده

زوجه فوت اولسه کفن و تجهیز مصارفنی زوجك ویرمسی لازم کلور. ولو که زوج، عبد وزوجه، غنیه اولسون.

۲٥۸ ماده

تقدیر نفقه‌نك صحت ومشروعیتنده زوجه‌نك طلب وادعاسی شرط اولدیغی کبی اثناء طلب ودعواده احضاری ممکن اولان زوجك دخی حضوری شرطدر.

بناءً علیه زوجك بلا مشقة مجلس حکمه احضاری ممکن ایکن احضار اولنمقسزین زوجه یا صغار اولادی ایچون نفقه تقدیر اولنسه صحیح وبو نفقه زوج اوزرینه لازم اولماز.

فصل ثانی

زوج غائب ایکن زوجه ایچون تقدیر نفقه حقنده‌کی احکام بیانده‌در.

۲٥۹ ماده

زوج، مسافهٔ سفر یاخود مسافهٔ سفردن دون بر محله غائب یاخود متواری ومختفی یا مفقود اولوبده مجلس حکمه احضاری ممکن اولمسه غیابنده زوجه‌سی ایچون نفقه تقدیر ایدلمسی صحیح اولور.

زوجك منزلنده یا مستودعی نزدنده یا مدیونی ذمتنده زوج غائبك جنس نفقه‌دن اموالی کرك بولنسون کرك بولنمسون.

۲٦۰ ماده

زوجه ایچون غائب اوزرینه نفقه تقدیر ایدلمسنك صحتنده زوج مزبورك مالی یوق ایسه زوجیتك بالبینه ثابت اولمسی شرطدر.

بناءً علیه قاضی تقدیر نفقه ایچون زوجه‌دن زوجیتی اثبات ایتمك اوزره شاهد ایستر . اثبات ایدرسه یالکز نفقه‌یی تقدیر ایدر .

٢٦١ ماده

مادۀ آنفه وجهله نکاح اوزرینه اقامه اولنان بینه مجرد تقدیر نفقه ایچوندر .

یوقسه بو بینه ایله صورت قطعیه‌ده نکاح ثابت اولمش عدو نکاح ایله حکم ایدلمز . بناءً علیه بعده زوج حاضر اولدقده نظر اولنور. نکاحی اقرار ایدرسه زوجه ، نفقۀ مفروضه‌یی اخذ واستیفا ایدر . انکار ایدرسه زوجه‌نك نکاح اوزرینه اعادۀ بینه ایتمسی لازم‌کلور. ایده‌مز ایسه سوز مع‌الیمین زوجك اولوب زوجه نفقۀ مستدانه‌دن دخی نسنه آلاماز .

٢٦٢ ماده

زوجك غیبتنده بالبینه زوجیت اثبات ایدیله‌رك طرف قاضیدن نفقه تقدیر ایدیله‌جك اولدقده قاضی مزبوره‌یه « صادق ایسه‌ك غائب زوجنك اوزرینه شو قدر نفقه فرض وتقدیر ایتدم » دیه مقیدا فرض وتفهیم وتسجیل ایلر .

٢٦٣ ماده

زوجه ایچون زوج غائب اوزرینه مال حاضردن نفقه تقدیر اولنه‌جق اولدقده زوجه، طرف قاضیدن تحلیف اولنور. یعنی زوج غائبی کندیسنه نفقه ویرمش اولمدیغنه وکندیسی الان ناشزه یا عدتی منقضیه اولمش مطلقه بولنمدیغنه یمین ویریلور .

٢٦٤ ماده

قاضی ، زوج غائب علیهنه زوجه ایچون نفقه تقدیر ایتدیکی اثناده زوجه‌یه بالاستدانه صرفه وعندالظفر زوجنه رجوعه امر ویره بیلور .

٢٦٥ ماده

زوجه ، زوجنك نفقه جنسندن اولان اموالنه ظفریاب اولدقده زوج راضی اولمسه بیله زوجه ، آشکاره یا کیزلی اوله‌رق نفقه‌سنه کافی ومعروف مقداری اخذ ایده بیلور . بو اخذك جوازنده امر وتقدیر قاضی شرط دکلدر . ١٠٤ ماده‌یه باق .

٢٦٦ ماده

زوجه برای نفقه غائب اولان زوجنك نفقه جنسندن اولمیان عروضنی

وحیواناتی وعقارینی بیع ایده‌میه‌جکی کبی قاضی دخی بونلری بیع ایدوب اثمانندن نفقه‌لنمسی ایچون زوجه‌یه امر واذن ویرمسی مشروع اولماز .

مثلا زوج غائبك خانه‌سنده یا مستودعی نزدنده حیوانات واثاث بیت یا عقار کبی اموالی بولندیغی تقدیرده زوجه برای نفقه کندی کندینه بیع ایده‌میه‌جکی کبی قاضی دخی بیع ایده‌مز .

٢٦٧ ماده

جنس نفقه‌دن اولان اموال غائبدن نفقه تقدیر اولنه بیلور .

بناءً علیه زوج غائبك منزلنده جنس نفقه‌دن اولان بغدای واون وباغ وپرنج والتون وکومش سکه کبی مال بولندیغی تقدیرده بو مالدن نفقه تقدیر اولنه‌رق نفقه‌سنه صرف ایتمسی ایچون طرف قاضیدن زوجه‌یه اذن ویریله بیلور .

غیر مضروب آلتون وکومش اخذ و اعطاده تداولی معروف اولورسه بوده جنس نفقه‌دندر .

٢٦٨ ماده

وقفك یاعقارك غله‌لرندن دخی نفقه‌نك تقدیری جائزدر .

بناءً علیه زوج غائبك بر وقفك غله‌سندن استحقاقی بولنوبده متولی آنی مقر اولدیغی تقدیرده مذکور غله‌دن زوجه ایچون نفقه تقدیر اولنه بیلور .

٢٦٩ ماده

زوج غائبك برکمسنه نزدنده امانت اولان ونفقه جنسندن بولنان مالندن دخی تقدیر نفقه جائز اولور .

بناءً علیه صاحب ودیعه غائب اولوبده زوجه‌سنك مراجعتی اوزرینه قاضی اول غائبك مستودعی نزدنده بولنان ونفقه جنسندن اولان مالندن زوجه ایچون نفقه تقدیر ایدرك زوجه‌یه ویرمسنی مستودعه امر ایدر .

وبو امره مبنی مستودع دخی مذکور ودیعه‌یی زوجه‌نك نفقه‌سنه صرف ایتسه ضمان لازم کلمز .

فقط مستودع ، بلا امرالقاضی صرف ایدرسه ضامن اولور . ٥٣ ماده‌یه باق .

٢٧٠ ماده

مادهٔ آنفه وجهله ودیعه‌دن زوجه ایچون نفقه تقدیر اولنمسی مستودعك ودیعه‌یی اقرار ایتمسی وزوجیتك ثابت بولنمسی شرطیله مشروطدر .

بناءً علیه مستودع ودیعه واماتی اقرار ایدرسه نفقه تقدیر اولنه بیلور .

اما مستودع ودیعه‌یی یازوجیتی انکار ایلدیکی صورتده مستودعه یمین ویریله‌مز .

٢٧١ ماده

مستودع ، ودیعه‌یی مودع بولنان زوج غائبه رد واعاده ایتدیکنی ادعا وزوجه انکار ایتدیکی صورتده مستودعه رد واعاده ایتدیکنه زوجه‌نك طلبیله یمین ویریله‌مز .

٢٧٢ ماده

مستودع ، زوجیتی مقر اولور ایسه ودیعه‌دن تقدیر نفقه جائز اولدیغی کبی زوجیتی انکار ایتدیکی صورتده زوجه زوجیتی بالبینه اثبات ایتدکده بو بینه یالکز تقدیر نفقه ایچون قبول اولنور. فقط بو بینه ایله زوجیته حکم اولنه‌ماز. ٢٦١ ماده‌یه باق

٢٧٣ ماده

مستودع ، زوج غائب ودیعه‌یی زوجه‌سنه اعطا ایتمامکلکمی بکا امر ایتدی دیسه بوکا التفات اولنماز قاضی دفع و اعطا ایله امر ایدر .

٢٧٤ ماده

زوج غائبك مدیونی ذمتنده‌کی نفقه جنسندن اولان مالندن دخی نفقه تقدیر اولنه بیلور . فقط مدیونك دینی اقرار ایتمسی شرطدر .

اما مدیون ، زوجیتی انکار ایتسه زوجه اثبات ایده بیلور . ٢٦١ ماده‌یه باق .

٢٧٥ ماده

مستودع یامدیون، زوج غائبك قبل الغیبه زوجه‌یه شوقدر مدتده کافی مقدارده نفقه براقدیغنه یاخود مزبوره‌یی تطلیق ایتمش وعدتی منقضی اولمش ایدوکنه اقامهٔ بینه ایتسه بوبینه مستودعك یدنده یا مدیونك ذمتنده بولنان ماله تعرضدن منعی ایچون قبول اولنور .

٢٧٦ ماده

ودیعه‌دن زوجه ایچون نفقه تقدیر اولندقدن صکره مستودع ودیعه‌یی زوجه‌یه اعطا ایتدیکنی ادعا ایتسه سوزی قبول اولنور .

مادیندن نفقه تقدیر اولنوبده مدیون دینی زوجه‌یه ویردیکنی ادعا ایتسه زوجه مقره یاخود بالبینه ثابت اولمدقچه مدیون بری اولماز .

٢٧٧ ماده

زوجك منزلده یامستودعی کبی امینی نزدنده یاخود مدیونی ذمتنده زوج غائبك جنس نفقه‌دن اولان مالندن نفقه تقدیر اولندقده زوجه اولاً ٢٦٤ ماده وجهله تحلیف اولندقدن صکره ایلروده زوجه عدتی منقضی اولمش مطلقه یاناشزه یانفقه‌یی ایفا ایدلمش اولمق کبی بروجهله زوجه‌نك آلدیغی نفقه بغیر حق اولدیغی تحقق ایدرسه زوج غائبه ضامن اولمق اوزره زوجه‌دن کفیل آلنمسی واجب اولور .

زوجه‌دن بشقه نفقه‌یی اخذ ایدن هرکیمسه بروجه مشروح تحلیف وتکفیل ایدیلور.

٢٧٨ ماده

زوج غائب علیهنه نفقه تقدیر اولنه‌جق اولدقده زوجنك کندیسنه نفقه براقامش اولدیغنی بالبینه اثبات ایتمسنه حاجت یوقدر .

فصل ثالث

سکنی حقنده‌کی مسائل بیانندهدر .

٢٧٩ ماده

سکنی دخی نفقه کبی زوجینك یسار واعسارده‌کی حاللریله متناسب ومعروفه موافق اولمسی لازم کلور . ومسکن اغنیاء مسکن فقرا کبی اوله‌ماز .

٢٨٠ ماده

مسکن شرعی، زوجك زوجه‌سنه تخصیص ایده‌جکی مکاندرکه ناسك وعرف وعادتك اختلافیله مختلف اولور .

مثلا زوجهٔ موسرهٔ شریفه ایچون مستقلا خانه تخصیص ایدلمك لازم کله‌جکی کبی متوسطة الحال زوجه حقنده دخی مع مرافق یعنی بیت خلا ومطبخیله برابر مستقل کلیدی بولنان اوطه تخصیص ایدلمك لازم کلور . فقط زوجهٔ فقیره‌یه خلا ایله مطبخی مشترك کلیدی بولنان براوطه مسکن شرعی اوله‌بیلور .

٢٨١ ماده

مسکن ، زوجه‌نك دين ودنيا مصالحنه اعانه‌يه وزوج ، زوجه‌سنه ظلم ايتمك ايستسه منع ايتمكه مقتدر جيران صالحين آره‌سنده واقع اولمق وزوجه اورادەمالنه جاننه امنيت اوزره اقامت ايده‌بيلمك وزوجك اورادەزوجه‌سيله استمتاع ايده بيلمسى قابل بولنمق لازمدر.

بناءً عليه جيران صالحين اره‌سنده بولنميان مسكن ، مسكن شرعى اوله‌ماز .

٢٨٢ ماده

اقرباء زوجدن زوجه‌يه مخصوص مسكنده كيمسه‌نك بولنمامسى لازمدر .

فقط زوجه ، راضيه اولورسه بونلر بولنه بيله‌جكلرى كبى زوجك امه‌سى وام ولدى ياخود ديكر زوجه‌سندن اولوب فهم جماعه غير مقتدر بولنان صغير ولدى بولنه بيلير .

زوجه بونلر دخى بولنمسونلر ديه‌مز .

١٥٩ ماده‌يه باق .

٢٨٣ ماده

زوج ، زوجه‌سنك اهل ومتعلقاتندن بولنان كمسه‌نك وحتى زوجه‌سنك ديكر زوجندن اولان ولد صغيرينى اونده بولنديرمامغه حقى واردر .

خانه كرك كندى ملكى كرك مأجور يا مستعار اولسون .

٢٨٤ ماده

زوجه ، كندى منزلنى زوجنه ايجار ايده‌رك كنديسيده برلكده اوطوره بيلور .

وزوج ، زوجه‌سى دخى برلكده اوطورديغندن طولايى كرا ويرمكدن امتناع ايده‌مز .

٢٨٥ ماده

حقوق عقد عاقده عائددر .

بناءً عليه زوجه ، استيجار صورتيله بر مسكنده ساكنه ايكن زوجنى اورايه آلدقدن صكره زوجه‌دن بدل ايجار طلب اولندقده عاقده اولمق اعتباريله كرايى زوجه‌نك ويرمسى لازم كلور .

وزوجه ، بو مسكنى كرا ايله طوتمش اولديغنى سكا سويله‌مش ايدم بدل ايجار سكا لازم كلور ديه زوجنى مؤاخذه ايده‌مز .

٢٨٦ ماده

اجر مثل متبوع اوزرينه لازم كلور .

بناءً عليه زوج ايله زوجه منافعى مضمون بولنان عقارده غصبا برلكده ساكن اولسه‌لر اجرت ، زوج اوزرينه لازم كلور. فقط زوجه غصبا اوراده اوطورركن زوجنى اورايه آلسه‌ده اوده اوراده اقامت ايتسه زوج ، اورايه كيرديكى تاريخدن اعتباراً مغصوب منه ، كرايى ديلرسه زوجه‌دن وديلرسه زوجدن دعوى ايدر .

٢٨٧ ماده

مسكن درونند. قويو يا صهرنج بولنمامسى مسكن شرعى اولمغه مانع تشكيل ايتمز .

الويركه جميع حوائج ايله برابر زوج ، لازم اولان صويى دخى اول مسكنه كتيرسين .

فصل رابع

زوج غائب عليهنه زوجه ايچون نفقه تقدير اولندقدن صكره زوجك عودتى حالنده‌كى احكام بيانده‌در .

٢٨٨ ماده

زوج غائب عليهنه زوجه ايچون نفقه تقدير اولنه‌رق مزبوره بر مدت زوجنك مالندن نفقه استيفا ايتدكدن صكره زوج ، عودت ايتديكنده نكاحى اقرار وفقط مثلا بش سنه‌لك نفقه‌يى زوجه‌سنه معجلا ويرمش ياخود غربتدن كوندرمش اولديغنى ادعا وزوجه انكار ايتسه زوج ، بالبينه اثبات ايدرسه زوجه ، مأخوذنى ضامن اولور .

يعنى مزبوره‌نك زوجنك منزلندن يا مستودعندن يا مديونندن آلمش اولديغى مالى ضمانا رد واعاده ايتمسى لازم كلور .

بو صورتده زوج ديلرسه زوجه‌دن ديلرسه كفيلندن ديلرسه بر مقدارينى برندن متباقيسنى ديكرندن طلب واخذ ايدر .

٢٨٩ ماده

مادهٔ آنفه‌ده زوج اقامهٔ بينه ايده‌مسه زوجه تحليف اولنور .

زوجه‌نك تحليفى كافى اولوب آرتق كفيله يمين ويرلمز .

زوجه ، يمين ايدرسه زوج ، مزبوره‌دن يا كفيلندن نسنه طلب ايده‌مز .

اما زوجه یمیندن نکول ایدرسه ۲۷۸ ماده‌ده مذکور صورت کفالته مبنی زوج مخیردر دیلرسه زوجه‌دن دیلرسه کفیلندن مطالبه ایدر. شوقدرکه مزبوره اقرار ایدرسه یالکز کندوسی ضامن اولوب کفیله سرایت ایتمز

۲۹۰ ماده

زوج نکاحی انکار ایدرسه زوجه‌نك بالبینه اثبات ایتمسی لازم کلور.
ایده‌مز ایسه سوز مع‌الیمین زوجکدر.

بو تقدیرده زوج ، زوجه‌نك مأخوذی اولان مالی زوجه‌دن یا کفیلندن تضمین ایتدیرر . یوقسه مستودعه ویا مدیونه تضمین ایتدیره‌مز .

۲۹۱ ماده

زوج ، طلاق وانقضاء عدتی بالبینه اثبات ایدرسه زوجه یا کفیلی ضامن اولور .
اما دافع یعنی مستودع ومدیون ضامن اولماز .
مکرکه زوج، دافعك طلاقه وانقضاء عدته علمی بولندیغنی دخی بالبینه اثبات ایتسون .
فقط دافع زوجیتی بیلیوردم طلاقی بیلمیوردم دیسه دافعه ضمان لازم کلمز .
شو قدرکه زوج طلاقی بیلمدیکنه دافعی تحلیف ایده بیلور .

فصل خامس

تقدیر نفقه‌ده زوجك اموالنده ترتیبه مراعات حقنده‌كی احكام بیانده‌در .

۲۹۲ ماده

رعیه اوزرینه تصرف مصلحته منوطدر .
بناءً علیه قاضی ، اولی وانفع ایله عمله مجبوردر .
مثلا زوج غائبك هم مستودعی همده مدیونی نزدنده وذمتنده جنس نفقه‌دن مالی بولندیغی تقدیرده اولا ودیعه‌دن ویرلمسنی امر ایدر . زیرا ودیعه‌نك تلفی ملحوظدر .

شوقدرکه مدیونك افلاس یافرار یاخود آتیده دینی انکار ایتمسندن خوف اولنور ایسه دیندن باشلامق اولادر .

فصل سادس

زوجك زوجه‌سنی انفاقدن یامهر معجلی ایفادن عجزی حالنده‌كی احكام بیانده‌در .

۲۹۳ ماده

عجز عن الانفاق موجب تفریق دکلدر .
بناءً علیه زوج ، زوجه‌سنی انفاقدن عاجز اولوبده زوجه ، بوندن طولایی تفریقنی طلب ایتسه قاضیٔ حنفی تفریق ایله حکم ایده‌مز . زوج ، نفقه‌نك کرك کل اقسامندن عاجز اولسون کرك یالکز برقسمندن عاجز اولسون حکم بردر .
فقط زوج ، زوجه‌سنی انفاقدن عاجز قالدقده زوجه‌نك طلبیله زوجی علیهنه طرف قاضیدن نفقه تقدیر اولنور . وزوجه ، لدی‌الایجاب استدانه واستقراض ایده‌رك نفسنی انفاق ایدوب بعده زوجك یسری زماننده آکا مراجعت ایدر. نته‌کیم مواد سالفه‌ده بیان اولندی

۲۹۴ ماده

زوج، قبل‌الدخول مهر معجلی ایفادن عاجز قالسه ینه بینلری تفریق اولنه‌ماز .

۲۹۵ ماده

زوج، غائب یاحاضر ایکن انفاق زوجه‌دن عاجز اولسه زوجك عدمی تقدیرنده مرئه‌نك نفقه‌سی کیمك اوزرینه لازم کلورسه مزبوره‌نك نفقه‌سی اقراض صورتیله آنك اوزرینه لازم کلور . بعده زوجه رجوع ایدر . نته‌کیم ۱۲۷ ماده‌ده ذکر اولندی .

۲۹۶ ماده

زوج ، زوجه‌سنی انفاقدن عاجز قالدیغی تقدیرده زوجه‌دن ضرری ازاله وزوجه‌سنی تطلیق یاخود اسباب انفاقی استحضار ایتمك زوج اوزرینه واجب اولور .

۲۹۷ ماده

هم زوج همده زوجه معسرلر اولوب زوجه‌نك اقرباسندن مزبوره‌یی انفاق ایده‌جك کمسنه موجود اولمدیغی کبی زوجه‌یه اقراض ایلیه‌جك کمسنه دخی موجود بولنمدیغی وزوج حاضر اولدیغی صورتده قاضی ، شافعی‌المذهب بر قاضی‌یی استخلاف ایده‌رك زوجه‌نك زوجندن تفریق ایتدیرمسی وصکره‌ده بوحکمی کندیسی تنفیذ ایلمسی مستحسن اولور .

فصل سابع

زوجه ایچون مونسه یعنی ارقداش تدارکی حقنده‌در .

۲۹۸ ماده

مسکن، صغیر وجیران صالحین اره‌سنده واقع اولوبده زوجه خوف وخشیته دوچار اولمیه‌جغی معلوم اولورسه زوجه‌سنه مونسه تدارکی زوج اوزرینه لازم اولماز .

اما مسکن خالیة السکان مرتفعة الجدران قوناق اولمق کبی متسع اولوبده زوجه توحش ایدرك عقلنك اختلالنه باعث اوله‌جغی معلوم اولورسه مونسه تدارك ایتمك زوج اوزرینه لازم کلور .

۲۹۹ ماده

لزوم مونسه اشخاصك ومساکنك اختلافیله مختلف اولور .

بناءً علیه یالکز اوطه‌ده اقامت وبیتوتت ایتمکدن توحش ایدر طاقندن اولور ایسه مسکن صغیر اولسه بیله مونسه تدارکی لازم کلور .

حتی زوجه صغیره ویالکز اوله‌رق اقامتدن دوچار خوف اولور مقوله‌دن اولنجه زوج اوزرینه تدارك مونسه اقتضا ایدر .

باب ثالث

نفقهٔ مستدانه‌نك واموال زوجه مراجعتك وزوجه‌یه اعطا قلنان اموالك جهت اعطاسنده واقع اولان اختلافك ونفقه ایچون اخذ کفیلك بیاننده اولوب آلتی فصلی حاویدر

فصل اول

نفقهٔ مقضیه ومرضیه ومستدانه‌نك احکامی بیاننده‌در

۳۰۰ ماده

قاضی زوجه ایچون نفقه تقدیر واستدانه ایله مزبوره‌یه امر ایتدکدن صکره زوجه، استدانه ایتدکده احد زوجینك وفاتی یاطلاق ایله نفقهٔ مستدانه ساقط اولماز .

بناء علیه زوج وفات ایدرسه زوجه‌سی نفقهٔ مستدانه ایله ترکه‌سنه مراجعت ایده بیله‌جکی کبی زوجه وفات ایدر ایسه ورثه‌سی زوجه مراجعت ایدرلر .

طلاقده دخی حکم بویله‌در .

۳۰۱ ماده

وقوع استدانه حقنده زوجه‌نك قول مجردی قبول اولنه‌ماز .

بناء علیه طرف قاضیدن فرض وتقدیر وامر قاضی ایله استدانه ایدلمش اولان نفقه‌یی مدین، زوجدن طلب ایتدکده زوج، ادانه‌یی انکار ایتسه زوجه‌نك ادانه‌یی اقرار وتصدیق ایتمسی زوجی الزامده کافی دکلدر .

نته‌کیم مثلا زوج وفات ایتدکدن صکره زوجه امر قاضی ایله شوقدر مبلغی استدانه ایلمش اولدیغنی ادعا وترکه‌یه رجوعنی دعوی ایتدکده قاضینك مجرد استدانه ایله امر ویرمش اولدیغنك ثبوتی کافی اولمیوب فعلا وحقیقة استدانه‌نك ثبوتی لازمدر .

۳۰۲ ماده

بلاامر القاضی مستدانه‌ده مدینك زوجه حق رجوعی یوقدر .

بناء علیه قاضی نفقه تقدیر ایدوبده استدانه ایله امر ایتمدیکی حالده زوجه استدانه ایتسه مدین ، طوغریدن طوغری‌یه زوجه رجوع ایده‌مز بلکه مدین زوجه‌دن طلب ایدر . اوده زوجنه رجوع ایلر .

٣٠٣ ماده

زوجه ، حین استدانه‌ده زوجی اوزرینه استدانه ایتدیکنی تصریح وبیان ایدرك استدانه ایدرسه مدینك طوغریدن طوغری‌یه زوجه حق مراجعتی اولور .

٢١١ ماده‌یه باق .

اما بووجهله تصریح ایتمدیکی کبی نیت دخی ایتمسه مدین ، انجق زوجه‌یه مراجعت ایدر . اوده بعده زوجدن اخذ واستیفا ایلر .

٣٠٤ ماده

زوجه حین استدانه‌ده زوجی علیهنه استدانه ایتدیکنی یالکز نیت ایدوب قولا سویلدیکی تقدیرده زوج ، نیتی اقرار ایدرسه مدین ، زوجه مراجعت ایده‌بیلور . والا زوجه‌یه رجوع ایدر . اوده بعده زوجدن اخذ ایلر . وزوج ، نیتی انکار ایدرسه سوز زوجکدر .

٣٠٥ ماده

زوجه ، نفقه‌یی اجنبیدن استدانه ایده‌بیله‌جکی کبی کندی اقرباسندن دخی استدانه ایده‌بیلور . وزوج ، اقرباسندن اولان استدانه‌یی قبول ایتمم دیه‌مز .

٣٠٦ ماده

نفقهٔ زوجه ، من وجه عوض ومن وجه صله‌در .

عوض اولمق جهتیله نفقهٔ زوجه ، قاضینك فرض وتقدیری یاخود زوجینك مقدار معلوم اوزرینه تراضیلری ایله زوج اوزرینه دین اولور .

صله اولمق اعتباریله قضا یا رضا اولمقسزین دین اولماز .

بناء علیه زوجه بلاقضاء القاضی وبلاتراضی الطرفین کچن مدتك نفقه‌سنی ولوکه بونلر البسه نوعندن اولسون زوجدن دعوی ایتسه قاضی حکم ایده‌مز .

٣٠٧ ماده

قاضی ، تقدیر نفقه ایدر ایکن تاریخ تقدیر وحکمدن معتبر اولمق اوزره تقدیر ایدر. زمان ماضی‌یه تشمیل ایده‌مز .

بناء علیه قاضی ، معین برماضیدن یعنی مثلا زوجه‌نك استدعایی قاضی‌یه ویردیکی تاریخدن اعتباراً نفقه‌یی تقدیر ایتسه صحیح اولماز .

٣٠٨ ماده

٣٠٦ ماده‌ده‌کی رضادن مقصود ، زوجینك مقدار معین نفقه اوزرینه اتفاق ایتملرندن عبارتدر . بواتفاق نقود اوزرینه صحیح اوله‌جغی کبی اصنافاً کولات ولوازم اوزرینه دخی صحیح اولور .

٦٩ ماده‌یه باق .

٣٠٩ ماده

لازم اولمیان برشیئی تعهد والتزام ایتمك صحیح دکلدر.

٨٢ ماده‌یه باق .

بناء علیه بلاقضاء ولارضاء کچن مدتك نفقه‌سی ایچون زوج وزوجه معین برمقدار اوزرینه اتفاق ایتسه‌لر زوج ، بونی ویرمکه اجبار اولنه‌ماز .

٣١٠ ماده

زوجه ، تقدیر قاضیدن فضله برمقدار استدانه ایتسه زوج ، بومقدار زائدی ویرمکه مجبور دکلدر .

٣١١ ماده

زوجه‌یه انفاقله آخره امر موجب رجوعدر .

بناء علیه زوج ، زوجه‌سی ایچون مصرف ایتمسنی برکمسنه‌یه امر ایتدکده صکره مصرفکی بن ویره‌یم دیه رجوعی شرط ایتمامش اولسه‌بیله اول کمسنه صرف ایتدیکی قدر معروف مبلغی زوجدن اخذ ایدر . وزوج وفات ایتمش ایسه ترکه‌سندن طلب ایلر . یوقسه زوجه‌دن طلب ایده‌مز .

٣١٢ ماده

برکیمسه‌نك قولی دیکر کمسنه علیهنه حجت ودلیل اوله‌ماز .

بناءً علیه مادهٔ آنفه وجهله انفاق ایله مأمور اولان کمسنه انفاق ایتدیکنی اثبات ایتمسی لازم کلور . زوجه‌نك قولی یعنی او کمسه‌نك کندیسنی انفاق ایلدیکنی تصدیق ایلمسی صرفك ثبوتنده کافی دکلدر .

٣١٣ ماده

زوجه ایچون نفقهٔ مرضیه یامقضیه‌ده حق مراجعت ثابتدر .

بناءعليه نفقه تراضئ زوجين يا تقدير قاضى ايله تقرر ايتدكدن صكره زوجه كندى مالندن نفسنى انفاق ايتسه ينه نفقۀ مقرره ايله زوجنه مراجعت ايده بيلور .

٥٧ مادەيه باق .

اما زوجەنك غيرى ذى رحم محرم نفقەسندە من لەالنفقه نفسنى كندى مالندن انفاق ايتسه من عليهالنفقەيه رجوع ايدەمز .

٣١٤ مادە

نفقۀ غير مستدانه ، احد زوجينك وفاتيله ساقط اولور .

بناءعليه زوجەايچون تراضئ طرفين ياقضا ايله نفقه تقدير وقاضى طرفندن استدانەيه امر ايديلوبده زوجه استدانه ايتميەرك كندى مالندن تعيش ايتسه زوج ، يا زوجەدن برينك وفاتيله نفقات متراكمه ساقط اولور .

اما امر قاضى ايله زوجه بالفعل استدانه ايتمش اولور ايسه زوج يا زوجەدن برينك وفاتيله ساقط اولميوب زوج اوزرينه لازمالتأديه دين اولور .

٣١٥ مادە

نفقۀ غير مستدانه برآيلق يادها زياده اولسه بيله طلاق رجعى يابائن ايله ساقط اولماز .

١٠٣ مادەيه باق .

٣١٦ مادە

زوجه ، زوجندن نفقه دعوى ايتديكنده زوج ، شوقدر زمان مقدم بوشامش وعدتى منقضيه اولمش اولديغنى ادعا ايتديكى تقديردە زوجه ، تصديق ايدر ايسه نفقەيى الاماز .

امازوجه طلاقك زمان ماضىيه اسنادينى تكذيب ايدرسه قاضى بالطلب همان قدر معروف نفقەيى تقدير ايدر . بوندن صكره زوجدن زمان ماضيده بوشاديغنه وزوجەنك مثلا اوچ حيض ايله انقضاء عدتى اقرار ايلديكنه بينه طلب اولنور . اقامۀ بينه ايدرسه زوجه نفقه الاماز . ومفروض قطع اولنور . وآلمش ايسه رد ايتمسى لازم كلور . اثبات ايدەمز ايسه مزبوره اوزرينه وقت دعوادن يعنى زوجك طلاقى بيان ايتديكى زماندن اعتبارا عدت لازم كلور . وزوج نفقۀ عدتى اعطا ايتمكه مجبور اولور .

٣١٧ مادە

زوجه ، امر قاضى ايله فعلا استدانه ايتدكدن صكره وفات ايتدكده داين ديلرسه

زوجدن مطالبه واستيفا ايلر ديلرسه زوجەنك تركەسنه مراجعت ايدر . بوصورتده زوجەنك ورثەسى كندى حصەلرى مقدارنجه زوجه رجوع ايدرلر .

٣١٨ مادە

بركيمسه زوجەسنى باينا بوشايوبده طقوز آيلق نفقەسنى معجلا اعطا وتسليم ايتدكدن صكره زوجه طلاق زماندن اعتباراً اون كون تمامنده برجنينى اسقاط ايدرك عدتى منقضى اولسه زوج ، اون كوندن فضله مدته اصابت ايدن نفقەيى استرداد ايدەمز .

٧٩ مادەيه باق .

فصل ثالى

استحصال نفقه ايچون زوجك اموالنه مراجعت وزوجك حبسى بياندەدر

٣١٩ مادە

ذوعسره ، حال ميسرەيه تأجيل اولنور .

بناءعليه زوج ، حال عسرتده اولديغى معلوم اولور ايسه قاضى مرقومى براى نفقه حبس ايدەمز . ومعسر اولديغى معلوم اولميوب عدم انفاق جهتيله زوجه قاضىيه شكايت ايدرسه قاضى ، مزبورەيى انفاق ايتمسنى و ايتمديكى تقديردە حبس ايدەجكنى زوجه اخطار ايدر .

بوندن صكره مزبوره ، ثانيا ويا ثالثا بالمراجعه عدم انفاقى ملابسەسيله حبسنى طلب اتسه حاكم مرقومى حبس ايلر . يوقسه مرقومى بدون النصيحه مرۀ اولاده حبس ايتمسى لايق دكلدر .

٣٢٠ مادە

زوجه نفقۀ مقضيه يا مرضيەيى طلب ايدوبده زوج اعتراف ايتديكى حالده عسرينى ادعا ايتسه عسرى حقندەكى سوزى معاليمين قبلالحبس دخى قبول ايديلەرك غناسى ثابت اولمدقجه حبس اولنەماز .

٣٢١ مادە

زوج ، قبلالحبس معسر اولديغنه اقامۀ بينه ايتسه قبول اولنوب آرتق حبس اولنەماز . فقط ايكيسى دخى اقامۀ بينه ايدەجك اولسه يسار بينەسى اعسار بينەسى اوزرينه راجح اولور .

مثلا زوج ، معسر اولدیغنی بالبینه اثبات ایتدیکی کبی زوجه دخی زوجنك موسر اولدیغنی بالبینه اثبات ایتسه یساربینه‌سی ترجیح اولنور . فقط اعسار طاریده زوجك بینه‌سی ترجیح اولنور .

٣٢٢ ماده

یسری ثابت اولان زوج ، برای نفقه حبس اولنور .

بروجه مشروح یسری ثابت اولوب حبس اولنان زوج ، اعطای نفقه‌دن تمرد ایتسه زوجه‌نك رضاسی اولمدقجه حبسدن اخراج اولنه‌ماز .

٣٢٣ ماده

زوج برای نفقه محبوس قالدیغی مدتجه دخی زوجه‌سنه نفقه ویرمکه مجبوردر .

بناءعلیه قاضی ، زوجه‌یه بعده زوجنه مراجعت ایتمك اوزره استدانه ایدرك نفسنه انفاق ایتمسیله امر ایدر . بوده زوجك لازم التأدیه بورجی وبونك ایفاسی ایچون دخی تمدید محبوسیتی لازم اولور .

٣٢٤ ماده

زوجك جنس نفقه‌نك غیری اموالی وارایكن دین نفقه‌نك تأدیه‌سندن امتناع ایتدکده قاضی ، زوجه‌نك طلبیله زوجی حجر ایدر .

وکندوسی مالنی صاتوبده نفقه‌یی ادادن امتناع ایتدکده حاکم انك مالنی صاتوب نفقه‌یی تأدیه ایلر . ومدیون حقنده بیعی اهون اولاندن بدأ ایله صکره‌ده بوترتیب اوزره اهونی بالتقدیم عروضنی وعروض دخی وفا ایتمز ایسه عقارنی صاتار .

٣٢٥ ماده

برکیمسه‌نك اصول حوائجی دیکرك حقندن مقدمدر .

بناءعلیه برای نفقه زوجك مسکنی صاتیله‌میه‌جغی کبی بر یا ایکی قات البسه‌سی دخی صاتیله‌مز . کندیسنه ترك ایدلمك لازم کلور . شوقدرکه زوجك قیمتلو البسه‌سی اولوبده مادونیله اکتفا قابل اولور ایسه اول البسه دخی صاتیلوب ثمنندن کندوسنه برقات اوجوز البسه آلنه‌رق باقیسی نفقه‌یه ویریلور .

کذلك برقوناغی اولوبده مادونی آکا کفایت ایدرایسه اول قوناق صاتیلوب ثمنندن حالنه مناسب برمسکن آلنور وباقیسی زوجه‌نك نفقه‌سنه اعطا اولنور .

٣٢٦ ماده

قضا علی الغائب جائز دکلدر .

بناءعلیه زوج، غائب اولورسه اصلا مالی بیع اولنه‌ماز .

٣٢٧ ماده

نفقه‌نك تقدیر قلندیغی مبدأ حقنده اختلاف اولنسه سوز زوجك وبینه زوجه‌نكدر.

بناءعلیه زوجه ، زوجم ایله بالتراضی والاتفاق درت ماه مقدم شهری دردر لیرا نفقه تقرر ایتمشیدی دیه دعوی وزوج برآی اول تقرر ایلمشیدی دیه ادعا ایتدکده زوجه، بالبینه اثبات ایده‌مدیکی صورتده سوزمع الیمین زوجکدر. زیرا زوجه ، زیادهٔ دینی مدعی اولدیغی حالده زوج منکردر .

قاضینك تاریخ فرض وتقدیرنده اختلاف اولنسه حکم شرعی بروجه مشروحدر

٣٢٨ ماده

زوج وزوجه ، نفقهٔ مرضیه‌نك مقدارنده ویا جنسنده اختلاف ایتسه‌لر سوزمع الیمین زوجك وبینه زوجه‌نكدر . نزاع زوجك یمین ایتمسیله حل ایدیله‌رك زوجك ادعا ایتدیکی مقدار نفقه ، زمان ماضی ایچون تعین ایتدکده بومقدار فی الحال قدر کفایه ومقدار معروف ایسه فبها . والازوجه‌نك طلبیله حد کفایه‌یه ابلاغ اولنور . قاضینك حکما وقضاء تقدیر ایتدیکی نفقه‌نك مقدارنده اختلاف ایتسه‌لر حکم منوال مشروح اوزه‌در .

٣٢٩ ماده

زوجك رسولی کندی نائبیدر .

بناءعلیه زوج ، نفقه‌یی کندی رسولی ایله زوجه‌سنه کوندوروبده رسول زوجه‌یه تسلیم ایتدیکنی ادعا ایتدیکی حالده زوجه قبضنی انکار ایتسه سوز مع الیمین زوجه‌نكدر. رسول ویردم دیسه بیله زوجه حقنده سوزی مقبول دکلدر .

٣٣٠ ماده

زوجه‌نك رسولی کندی وکیلیدر .

بناءعلیه زوج ، نفقه‌یی زوجه‌نك رسولی ایله مزبوره‌یه کوندروبده مزبوره رسولنه تسلیم ایدلدیکنی معترفه ایکن بن آلمادم دیه ادعا ایتسه قبول ایدلمز .

فصل ثالث

زوجه‌یه اعطا قلنان اموالك جهت اعطاسنده اختلاف حقنده كی احكام بیانند‌ه‌در .

٣٣١ ماده

جهت تملیكی بیانده سوز مملككدر .

بناء علیه زوجه ایچون جانب قاضیدن نفقه فرض وتقدیر اولندقدن صكره زوج زوجه‌سنه برمقدار نسنه یعنی عادة مهره مقابل اعطا اولنه بیلور مال ویروبده زوج ، مهره محسوبا ویردم وزوجه نفقه‌یه مقابل ویردك دیه اختلاف ایتدكلرنده سوز زوجكدر.

مثلا زوجك ذمتنده مهر مؤجلدن اللی آلتون بورجی اولدیغی كبی زوجه‌سنه شهری بشر آلتون اولمق اوزره بالتراضی نفقه تقرر ایتدكدن صكره زوج ، هر آیده زوجه‌سنه بشر لیرا اعطا ایدركن مهر مؤجل نیتیله تسلیم ایتدیكی حالده زوجه نفقه نیتیله تسلم وصرف ایتدكده مهره مقابل ویروب نفقه‌یه مقابل ویرمدیكی حقنده زوجك سوزی قبول اولنور .

اما عادة مهره مقابل ویریله‌میه‌جك برشیئی یعنی مثلا برچوزك یا بركاسه یوغورت یا بر طباق یمش ویروبده زوج مهره محسوبا ویردیكنی ادعا ایتسه قبول اولنماز .

نته كیم زوج ، زوجه‌سنه البسه‌لك كوندروبده زوجه هدیه وزوج كسوه ونفقه ایدوكنی ادعا ایتسه سوز مع الیمین زوجك اولور . فقط زوجه مدعاسنه اقامهٔ بینه ایدرسه قبول اولنور .

ایكیسی دخی اقامهٔ بینه ایدرسه زوجك بینه‌سی ترجیح اولنور . بوصورتده سوز زوجك اولدیغی كبی بینه دخی زوجك اولور . كذا زوج ، زوجه‌سنه برمقدار نقود ویردكدن صكره زوجه هدیه ایدی وزوج نفقه ایدی دیه اختلاف ایتسه‌لر سوز زوجكدر.

٣٣٢ ماده

زوج ، زوجه‌سنه البسه یاپوبده مزبوره بالتلبس فرسوده‌لشوب هلاك اولدقدن صكره زوج ، مهره محسوبا ویردم وزوجه ، كسوهٔ واجبه ایچون ویردك دیه اختلاف ایتسه‌لر سوز ، مع الیمین زوجه‌نك اولور .

فقط البسه موجود ایسه سوز زوجكدر بوتقدیرده زوجه ، نفقهٔ واجبه‌یی زوجندن طلب ایده بیلور .

فصل رابع

زوجه‌نك زوجندن كفیل طلبنه ونفقه‌یه كفالته دائردر

٣٣٣ ماده

زوجه قاضی‌یه بالمراجعه زوجنك تغیب ایده‌جكنه مبنی كندیسندن شهور مستقبله ایچون كفیل آلنمسنی طلب ایتدكده زوجك سفرده قاله‌جغی مدت معلوم ایسه یعنی بر سنه اولمق وسفر حجه كتمك كبی معین اولور ایسه زوج مدت غیبته عائد نفقه ایچون كفیل ویرمكه استحسانا مجبور اولور .

اما مدت غیبتی معلوم اولمدیغی تقدیرده نفقه كرك مفروضه اولسون كرك اولمسون قاضی یالكز برآیلق نفقه‌سی ایچون كفیل آلیردها زیاده مدت ایچون كفیل طلب اولنه‌ماز .

فقط بوتقدیرده زوج ، مستقبل برآیه عائد نفقه‌یی معجلا ویردیكی حالده آرتق بشقه كفیل طلب ایدیله‌مز .

٣٣٤ ماده

نفقه ، مقضیه یامرضیه ایكن مدت ماضیه‌ده تراكم ایتمش اولدیغی حالده زوج ، بونلری تأدیه ایتمدن آخر دیاره كیده‌جك اولدقده زوجه ، حاكمه مراجعتله آندن كفیل آلنمسنی طلب ایتسه زوج كفیل ویرمكه مجبور اولور .

٣٣٥ ماده

نفقهٔ زوجه‌یه علی الاطلاق كفالت ابده مصروف اولور .

بناءً علیه بركیمسه ، مطلقا یعنی تعیین مدت ایتمكسزین فلانك زوجه‌سنك نفقه‌سنه كفیلم دیسه بوكفالت ابده یعنی نكاح باقی اولدیغی مدته مصروف اولور .

هرآیلق نفقه‌یه كفالت دخی ابده معطوف اولور .

بناءً علیه بركیمسه دیكر كمسنه‌نك زوجه‌سنك هر آیلق نفقه‌سنه كفالت ایتسه بوكفالت زوجیت قائم اولدقچه تمادی ایدر . ولو كه ابدا تعبیری كفالتده ذكر ایدلمسون مثلا بركیمسه دیكر كمسنه‌نك زوجه‌سنه سنك هرآیلق نفقه‌كی هرآیده اون آلتون اولمق اوزره كفیل وضامنم دیسه زوجه ، زوجنك تحت نكاحنده بولندقچه مذكور نفقه كفیلدن طلب اولنه بیلور .

۳۳٦ ماده

برکیمسه نکاح باقی ویاخود زوجین حیاتده اولدقجه یاخود ابدا یاخود زوجیت موجود بولندقجه تعبیریله کفالت ایتسه بوده صحیح وجمیع عمره مصروف یعنی نکاحک انقطاعنه قدر دوام ایتمسی مقتضی اولور .

۳۳۷ ماده

برکیمسه برمرئه یه فلان کمسنه ایله تزوج ایت سکا عائد هر آیک نفقه سنی ضامنم دیوب اوده انکله ازدواج ایتسه بوکفالت دخی جمیع عمره مصروف اولور .

۳۳۸ ماده

مواد سابقه وجهله کفالت زمان عدته دخی شامل اولور .

یعنی کفالت مذکوره بعدالطلاق دخی انقضاء عدته قدر دوام ایلر .

۳۳۹ ماده

مدت معلومه ده کی نفقه یه کفالت صحیح وکفیل یالکز اومدتده کی نفقه ایله مسؤل اولور.

بناءً علیه برکیمسه ، دیکر کمسنه نک زوجه سنه برسنه لك نفقه که کفیلم دیسه یالکز برسنه لك نفقه یی ضامن اولور. آلتی آی یاخود اون آی دیه کفالتده کی حکم دخی بویله در.

۳٤۰ ماده

برکمیسه برزوجه نك خادمنك نفقه سنه اوخادم برحیات اولدقجه کفیل اولسه جائز اولماز . زیرا خادمدن زوجه نك استغناسی حاصل اولدیغی کبی نفقه نك وجوبی دخی ساقط وبواعتباریله نفقه ، مجهول یعنی لازم اولان مقدار غیر معلوم اولور .

فصل خامس

نفقه دن صلح حقنده کی احکام بیانده در .

۳٤۱ ماده

نفقه دن صلح جائز اولور .

بوصلح ایکی قسمدر . صلح بطریق التقدیر وصلح بطریق المعاوضه در .

۳٤۲ ماده

صلح، نفقه جنسندن اولان شی یاخود نقود اوزرینه واقع اولور ایسه بوصلح ،

تقدیر نفقه اولور. یوقسه معاوضه اولماز. صلح مذکور کرك نفقه نك متضیه یامرضیه اولمقله تقرردن صکره اولسون وکرك اول اولسون حکمده مساویدر .

۳٤۳ ماده

بطریق التقدیر اولان صلحك ازمنهٔ آتیه ده دوام واستقراری لازم کلیوب تزیید وتنقیص اولنه بیلور .

۷۱ ماده یه باق .

بناءً علیه زوجه ، صلحا مقرر اولان مقدار، غیر کافی اولدیغی یاخود مؤخرا غلاء اسعار حصوله کلدیکنی حضور قاضیده ادعا وعدم کفایتی زوجك اقراری یا یمیندن نکولی یا بینه ایله تحقق ایتدکده قاضی، نفقه یی مقدار کفایه یه وقدر معروفه ابلاغ ایده بیلور.

نته کیم زوج، صلحا تقرر ایدن مقدار قدر کفایه ومقدار معروفدن فضله اولوب بوکا مقتدر اولمدیغنی ادعا وتنزیلی طلب ایتسه قاضی تحقیقات اجرا ایلر زوجك بوکا مقتدر اولدیغی تحقیقاتدن اکلاشیلور ایسه قاضی ، صلح مقرری ابقا ایلر . مقتدر اولمدیغی تحقق ایدرسه قدر کفایه یه تنزیل ایدر .

کذا زوج فرض وتقدیردن صکره رخص اسعار حاصل اولمسندن طولایی تنزیلنی طلب ایلیه بیلور . نته کیم صلح ، نقود اوزینه واقع اولدقدن صکره زوج، اضنافا اعطا ایده جکندن بحثله صلحك نقضی طلب ایده بیلور .

۳٤٤ ماده

صلح ، جنس نفقه نك خلافی اوزرینه عقد ایدلدکده نظر اولنور .

اکر صلح قاضینك نفقه تقدیرندن یاخود زوج وزوجه نك تراضیلرندن اول واقع اولور ایسه بوصلح دخی تقدیر نفقه اولوب مادهٔ آنفه وجهله تزییدوتنقیصی جائز اولور .

واکر قاضینك تقدیرندن ویاخود زوجینك مقدر معلوم اوزرینه تراضیلرندن صکره واقع اولور ایسه بوصلح ، معاوضه واولکی تقدیری مبطل وناسخ اولوب تزیید ویا تنقیص ایدلمسی غیر جائز اولور .

مثلا زوج وزوجه برسنه لك نفقه اوتوز آلتون اولمق اوزره بینلرنده تقرر ایتدکدن صکره زوج ، مذکور اوتوز آلتونه بدل زوجه سنك رضاسیله اکا ایکی اینك یاخود بردکان ویرسه بوصلح معاوضه اولوب بوندن صکره زوجه ، برسنه ده اوتوز آلتون کافی دکلدر فضله ایسترم ادعاسنده بولنه ماز .

٣٤٥ ماده

کسوه‌دن صلحده دخی مواد سالفه احکامی مرعیدر .

مثلا زوج ، زوجه‌سنه شو جنس البسه‌لك ویرمك اوزره صلح اولسه صحیح اولور . و وصفك مجهول اولمسی یاخود البسه‌لکك معین و مشارالیه اولمامسی مانع صحت دکلدر .

٣٤٦ ماده

بطریق المعاوضه اولان صلحده افتراق دین عن دین واقع اولسه بو صلح ، باطل اولور .

بناءً علیه زوج وزوجه ، بر آیلق نفقه اوچ آلتون اولمق اوزره تقدیر ایتدکلرندن وآی مرور ایتدکدن صکره بوکا مقابل زوج ، زوجه‌سنه یوزقیه دقیق یاخود اون بش مجیدیه ویرمك اوزره صلح اولدقده دقیقی ویا مجیدیه‌لری او مجلسده تسلیم ایدرسه صحیح والا باطل اولور .

٣٤٧ ماده

بطریق المعاوضه اولان صلحده بدل صلحك معین ومعلوم اولمسی لازمدر . مجهول اولورسه صحیح اولماز .

مثلا نفقهٔ مقضیه یا مرضیه‌دن زوجین وسط بردکان یاخود اورته بر آت اوزرینه صلح اولسه‌لر بو صلح جائز اولماز اما قضا یا رضا ایله هنوز متقرر اولمیان نفقه‌دن صلحده بدل صلحك جهالتی صلحی اخلال ایتمز . اورته بر آت اوزرینه صلح کبی

٣٤٨ ماده

نفقه‌ده صلح غبن ایله واقع اولدقده نظر اولنور .

غبن فاحش ایله اولور ایسه زیاده‌سی مردود ونفقهٔ مثلی لازم اولور .

بناء علیه نفقه‌ده غبن فاحش ایله زیاده اوزرینه واقع اولان صلح طرف زوجدن رد یعنی یالکز زیاده مقدار ابطال اولنه‌بیلور . زیرا زیاده مقدار ، تبرع اولوب زوج دیلرسه قبول وامضا ایدر . دیلرسه یالکز زیاده مقداری رد وابطال ایدر . بوندن طولایی مقدار کفایه حقنده‌کی قرار وقضا باطل اولماز .

اما غبن یسیر ایله زیاده اوزرینه صلح صحیح اولور .

٣٤٩ ماده

زوج برسنه‌لك نفقه‌دن زوجه‌سیله البسه اوزرینه صلح اولدقدن صکره مذکور

البسه‌یی زوجه‌سنه بعد التسلیم بر مستحق طرفندن بالاستحقاق ضبط اولنسه بو صلح منفسخ اولور بو تقدیرده زوجه نفقهٔ مفروضه‌یی زوجندن مطالبه ایدر .

٣٥٠ ماده

نفقه هنوز مقضیه یا مرضیه اولمدیغی حالده زوجین ابتداء نفقه‌دن بر عین اوزرینه صلح اولسه‌لرده بعده بو عین بالاستحقاق ضبط اولنسه زوجه ، او عینك بدلنی یعنی مثلیاتدن ایسه مثلنی وقیمیاتدن ایسه قیمتی زوجندن طلب ایدر .

٣٥١ ماده

بر کیمسه‌نك بری حره دیکری امه ایکی زوجه‌سی بولنوبده امه‌نك مولاسی امه‌یی تبوئه ایتدکدن صکره زوج ، زوجه‌لریله نفقه اوزرینه صلح اولوبده امه‌نك نفقه‌سی حره‌نك نفقه‌سندن زیاده اولسه جائز اولور . بو صورتده نفقهٔ امه‌دن صلح اولمغه امه‌نك حقی اولدیغی کبی مولانك دخی حقی اولور .

اما مولی ، تبوئه ایتمش دکل ایکن صلح اولسه صحیح اولماز .

فصل سادس

نفقه‌دن ابرا حقنده‌در .

٣٥٢ ماده

استیفا قبل الوجوب جائزدر .

بناءً علیه زوج ، نفقهٔ عدتدن کندیسنی ابرا ایتمك اوزره زوجه‌سیله خلع اولسه صحیح وسکنادن ماعدا نفقهٔ عدت ساقط اولور . زیرا بو ابرا قبل الوجوب استیفا اولمغله صحیح اولور .

٣٥٣ ماده

قضا یا رضا صورتیله هرکون ایچون شوقدر نفقه تقدیر اولندقدن صکره زوجه ، نفقات آتیه‌دن زوجنی ابرا ایتسه زوج یالکز بر کونلك مستقبل نفقه‌دن بری اولور . نته‌کیم هرآی ایچون تقدیر اولندن صکره زوجه نفقات مستقبله‌دن زوجنی ابرا ایتسه یالکز بر آیلق نفقه‌دن بری اولور . هر آلتی آی‌ده یالکز بر آلتی آیدن وهر سنه‌ده

يالكز بر سنه‌دن برى اولور . شو قدركه ابرا اولنان قسمك اولى دخول ايتمش بولنمسى شرطدر .

اما هر سنه‌ده ديه نفقه تقدير اولندقدن صكره نفقات مستقبله‌دن ابراده بر سنه‌دن صكره ايشليه‌جك نفقاتدن برى اولماز .

٣٥٤ ماده

نفقهٔ مقضيه يا مرضيه مرورمدتله ساقطاولماز . كرك مستدانه اواسون كرك اولمسون يعنى مقدر نفقه استيفا اولنمدن بر مدت كچمش وزمت زوجده زوج عاجز يامتعنت يا غائب اولمق كبى بر سببله تراكم ايلمش اولمسيله زوجين برحيات اولدقجه ساقط اولماز . زيرا قاضينك زوجه ايچون نفقه تقدير ايتمسى حكمدر ولوكه قاضى بونكله حكم ايتدم ديمش اولمسون . ومن عليه‌النفقه‌نك نفسى‌اوزرينه ولايتى قاضينك ولايتندن‌اقوادر.

٥٧ ماده‌يه باق .

باب سابع

نفقهٔ معتدات وتزوج قصديله اجنبيه‌يى انفاق ونكاح وطلاقده اختلاف هنكامنده نفقهٔ عدت بياننده اولوب درت‌فصلى حاويدر

فصل اول

نفقهٔ معتدات بياننده‌در

٣٥٥ ماده

فرقت ، زوج جهتندن‌واقع اولورسه زوجه ، نفقهٔ عدته مستحقه اولور . فرقت ، كرك معصيت وكرك غير معصيت سببيله واقع اولسون .

٣٥٦ ماده

فرقت زوجه طرفندن واقع اولديغى تقديرده نظر اولنور. معصيت قبيلندن بر سببله فرقت حاصل اولورسه سكنادن بشقه زوجه ايچون نفقه يوقدر . اما معصيت قبيلندن اولميان سببدن نشأت ايلمش ايسه نفقه‌يه مستحقه اولور .

٣٥٧ ماده

فرقت زوجه‌نك غيرى بر كمسنه قبلندن اولور ايسه زوجه ينه نفقه‌يه مستحقه‌اولور. فرقت مذكوره كرك معصيت اولسون كرك بغير معصية اولسون .

سالف‌الذكر اصول ثلاثه مواد آتيه ايله متضح اولور .

٣٥٨ ماده

معتدهٔ طلاق ، عدت باقى اولدقجه نفقه وسكنا وكسوه‌يه مستحقه اولور . طلاق كرك رجعى كرك بائن كرك ثلاث اولسون ومرئه كرك حامل وكرك حائل اولسون وحيض ايله اولان عدت ولوكه طقوز آى تمادى ايتسون بناء عليه معتده‌نك عدتى‌تمادى ايدرسه منكوحه‌ده اولديغى كبى كسوه دخى لازم كلور .

اما اوچ آيده منقضى اولمق كبى قليل مدتده اولور ايسه كسوه لازم كلمز .

٣٥٩ ماده

ذات الحيض اولان مرئەنك عدتی اوچ حيض ایله منقضیه اولور .

فقط مزبوره، ممتدةالطهر اولورایسه عدتی طقوز آی وذات الحیض اولمیان مرئەنك عدتی‌ده اوچ آی مرورنده ، منقضیه اولور .

٣٦٠ ماده

معتده‌نك نفقه‌يه استحقاقنده شرائط آتیه‌نك وجودی لازمدر .

اولا ، معتده بیت عدتده ملازمت ایتمکده اولملیدر .

بناءً علیه من غیر عذر شرعی برزمان ، بیت عدتدن چقسه ناشزه ونفقه‌یه غیر مستحقه اولور .

ثانیا ، نکاح صحیحدن معتده اولملیدر .

بناءً علیه نکاح فاسددن معتده ایچون نفقهٔ عدت یوقدر .

ثالثا ، زوجه حره یاخود تبوئه ایدلمش امه اولملیدر .

بناءً علیه تبوئه ایدلمامش امه‌نك حال قیام نکاحده نفقه‌سی اولمدیغی کبی حال عدتده دخی نفقه‌سی یوقدر .

٣٦١ ماده

اثناء عدتده نشوز ایله سقوط نفقه‌ده مبانه ایله معتدة الرجعی بیننده فرق یوقدر . اما مبانه اثناء عدتده زوجیله حرمت مصاهره‌يی موجب فعلی ولوطایعة ایقاع ایتسه نفقهٔ عدتی ساقط اولماز .

٣٦٢ ماده

نفقهٔ عدت ، نفقهٔ نکاحك نظیریدر .

بناءً علیه نفقهٔ عدتك دخی قدر معروف اولمسی لازم کلور .

٣٦٣ ماده

هر مرئه که حال قیام نکاحده نفقه‌یه مستحقه اولور حال قیام عدتده دخی نفقه‌یه مستحقه‌در . وهرمرئه‌که حال قیام نکاحده نفقه‌یه مستحقه اولماز حال عدتده دخی نفقه‌یه مستحقه دکلدر . نکاح فاسددن تفریق ایدیلوبده معتده ویا ناشزه ویا مولی طرفندن تبوئه ایدلمامش امه . کبی

بوجهتله مولی امه‌سنی خدمتندن کلیا بالقطع زوجنه تسلیم ایتدکده نفقه‌یه مستحقه اوله‌جغی کبی مزبوره عدتنده دخی بروجه مشروح زوجنه مسلّمه اولدیغی صورتده نفقهٔ عدته مستحقه اولور . والا اولماز . ومزبوره حال طلاقده زوجنه مسلمه ایکن بعدالطلاق مولاسی استرداد ایتسه نفقه‌سی ساقط اولور . فقط صکره تکرار اعاده ایتسه باقی مدتك نفقه‌سی لازم کلور .

٣٦٤ ماده

معتده‌یی قبل الطلاق زوجیله ساکنه اولدیغی منزلده عدتنی اکمال ایتمك ایچون زوجك اسکان ایتمسی افضلدر. بناءً علیه منزل بیوت عدیده‌یی محتوی بر محل اولوبده بر اوطه‌سنده زوجه اختیار عزلت ایدرك اکمال عدت ایدر . منزل بوکا مساعد دکل ایسه زوج ، منزلندن چقوب زوجه‌یی اوراده براقیر . بوده ممکن دکل ایسه زوجهٔ مطلقه ایچون برمنزل تدارك ایدرك اوراده اکمال عدت ایدر . ومنزلك کراسنی زوج ویرر .

٣٦٥ ماده

زوج ، معسر اولوبده منزلك کراسنی تأدیه ایده‌مسه نفقه‌ده اولدیغی کبی مطلقه امر قاضی ایله زوجی علیهنه استدانه ایدرك بعده رجوع ایلر .

٣٦٦ ماده

زوجه‌نك نفقه وسکناسی اولمامق اوزره زوج و زوجه خلع اولسه زوجه ، نفقه‌یه مستحقه اولماز ایسه‌ده سکنایه مستحقه اولور . شو قدرکه زوجه مؤنت سکنادن زوجنی ابرا یاخود مؤنت سکنایی کندی مالندن التزام ایتسه یاخود زوجه کندی سکناسنده عدت بکلمکه راضیه اولسه صحیح اولوب آرتق بوندن صکره زوجه نفقهٔ سکنایی دخی طلب ایده‌مز.

٣٦٧ ماده

اقرار حجت قاصره‌در .

بناءً علیه زوج ، زوجه‌سنك نکاحی فاسد اولدیغنی اقرار ایتدیکی حالده زوجه تکذیب ایتسه‌ده قاضی بینلرینی تفریق ایتسه زوج ، زوجه‌سنه دخول ایتمش اولدیغی صورتده زوجه ، نفقه وسکنایه مستحقه اولور .

٣٦٨ ماده

لعان وخلع مطلق وایلاءً وردت زوج ایله مبانه اولان زوجه ، نفقهٔ عدته مستحقه

اولور. نته کیم زوج ، حرمت مصاهره‌یی موجب افعاله مباشرت ایتمك سببیله زوجه‌سیله فرقت واقع اولسه زوجه نفقه‌یه مستحقه اولور.

٣٥٥ ماده‌یه باق.

٣٦٩ ماده

زوج ، عنین یامجبوب اولمسندن طولایی زوجه فرقتی اختیار ایتمسیله مبانه اولسه یاخود عدم کفائت یاخود مهر مسمی مهر مثلندن دون اولمسی سببیله بعدالدخول تفریق واقع اولسه زوجه نفقه‌یه مستحقه اولور.

٣٥٦ ماده‌یه باق.

اما تفریق واقع قبل‌الدخول ایسه نفقه‌یه مستحقه اولماز.

٣٧٠ ماده

خیار عتق وخیار بلوغ ایله فسخ نکاحده دخی زوجه نفقه‌یه مستحقه اولور.

نته‌کیم زوجك اسلامیتدن ابا ایتمسندن طولایی فرقت واقع اولسه ینه نفقه لازم کلور. یعنی زوجه اسلامه کلوبده زوجنه اسلامیت تکلیف اولندیغی حالده امتناع ایتمسندن طولایی فرقت واقع اولسه زوجه نفقهٔ عدته مستحقه اولور.

٣٥٦ ماده‌یه باق.

٣٧١ ماده

زوجه مرتده اولمق یاخود زوجیله حرمت مصاهره‌یی موجب اولان برفعله بالرضا مباشرت ایتمك یاخود زوجه وثنیه یامجوسیه ایکن زوج مسلم اولدیغی حالده زوجه قبول اسلامیتدن امتناع ایتمك سببیله فرقت واقع اولسه زوجه نفقهٔ عدته مستحقه اولماز.

٣٥٦ ماده‌یه باق فقط سکنایه مستحقه اولور.

شوقدرکه زوجهٔ مزبوره ، زوجنك منزلندن چیقارسه بوندن صکره سکنایه دخی مستحقه اولماز.

٣٧٢ ماده

طلاق رجعیده فرقت ، طلاق ایله واقع اولمیوب انقضاء عدت ایله واقع اولور. بناءً علیه طلاق رجعی ایله معتده اولان مرتّه ، طوع و رضاسیله زوجنه حرمت مصاهره‌یی موجب برفعلی ایقاع ایتسه نفقهٔ عدتی ساقط اولور.

٣٥٦ ماده‌یه باق

[stamp]

اما طلاق بائنده یاخود لاعن طلاق فرقت ایله معتده‌ده بونك ایله نفقهٔ عدت ساقط اولماز.

٣٧٣ ماده

زوجه ، زوجیله حرمت مصاهره‌یی موجب برفعلی مکرهة ایقاع ایدرك فرقت واقع اولسه زوجه ، نفقهٔ عدته مستحقه اولور.

٣٥٧ ماده‌یه باق.

٣٧٤ ماده

مجرد خلع ایله یعنی شرط ایدلمدکجه نفقهٔ ولد ومؤنت رضاع ساقط اولماز.

اما بونلرك سقوطی خلعده شرط اولندقده بر یا ایکی یا اوچ سنه کبی بر مدت تعیین وبیان اولنور ایسه جائز وبونلر ساقط اولور.

حتی بروجه مشروح توقیت ایدیلوبده وقت معین کلمدن ولد وفات ایتسه زوج ، تمام مدته قدر اولان مدت باقیه‌نك اجرت رضاعنی یعنی اجرمثلنی مطلقه‌دن استیفا ایده‌بیلور.

شو قدرکه زوج ، زوجه‌سنه ایکی سنه‌یه قدر نفقهٔ ولددن بری اولمقلغم اوزره مخالعه اولدم ولد بعض سنه‌ده وفات ایدرسه سکا رجوعه حقم اولمامق اوزره دیسه‌ده بوشرطله خلع اولسه ولدك وفاتندن صکره‌کی مدت ایچون حق رجوع قالماز.

٣٧٥ ماده

زوجه ، مهر ونفقه عدتی کندی اوزرینه اولمق وولدی یدی سنه امساك وانفاق ایتمك اوزره زوجیله خلع اولسه مزبوره بوشرطی ایفایه یعنی ولدنی یدی سنه انفاقه جبر اولنور.

حتی زوجه ولدی پدرینه بالترك فرار ایتسه چوجغك یدی سنه‌لك نفقه‌سی مزبوره اوزرینه لازم کلور.

٣٧٦ ماده

زوجه ، نفقهٔ عدتندن وولدینك نفقه‌سندن - بو ولد کرك رضیع اولسون کرك اولمسون - وبطننده بولنان ولدك نفقه‌سندن زوجی بری اولمق اوزره زوجیله خلع اولسه مزبوره اخذ ایتمش اولدیغی مهری زوجنه اعاده ایتمسی لازم کلور. وولدك نفقه‌سی مزبوره اوزرینه لازم کلمز. وزوجه عدتنده اولدقجه زوج ، مزبوره‌نك نفقهٔ عدتنی مهره محسوب ایده‌بیلور.

٣٧٧ ماده

معتده نهارا من غیر عذر محل عدتندن چیقه‌ماز.

چیقار ایسه ناشزه ونفقه‌یه غیر مستحقه اولور .

حتی نفقهٔ عدت کندی اوزرینه اولمق اوزره خلع اولان زوجه کوندوز دخی سوقاغه چقمقدن ممنوعه‌در .

٣٧٨ ماده

بیت عدتدن خروجك علی سبیل الدوام اولمسی سقوط نفقه‌ده شرط دکلدر .

بناءً علیه معتده بیت عدتدن بر زمان چیقسه وبر زمان دخی اوراده ساکن اولسه چیقدیغی زمانك نفقه‌سی ساقط اولور .

یعنی معتده جانب زوجدن تخصیص اولنان مسکندن چیقوب دیکر محله کیتسه او محلده ساکنه اولدقجه ناشزه ونفقه‌سی ساقط اولور .

٣٧٩ ماده

حال عدت ، حال نکاح ایله مقایسه اولنور .

بناء علیه زوج ، زوجه‌سنی حال نشوزنده تطلیق ایتدکدن صکره مزبوره نشوزی ترك ایتسه نفقهٔ عدت لازم کلور .

وعدت ، ارتفاع حیض سببیله اوزامش اولسه طقوز ای مرورینه قدر نفقه‌نك دوامی ایجاب ایدر .

٣٨٠ ماده

شول مرئه که نفقه‌سی فرقت ایله باطل اولماز مزبوره‌نك نفقه‌سی عارض بر سببله عدتده ایکن باطل اولوب فقط هنوز عدت منقضیه اولمدن او عارض زائل اولسه مزبوره‌نك نفقه‌سی عدت باقیه ایچون عودت ایدر . بناء علیه مطلقه ناشزه اولسه‌ده بیت عدتدن چقسه نشوزنده مصره اولدقجه نفقه‌سی ساقط اولور . فقط بعده نشوزی بالترك بیت عدته عودت ایتسه نفقهٔ مستقبله‌سی لازم کلور .

نته‌کیم طلاق ثلاث یابایندن معتده بولنان بر مرئه عدتنده مرتده اولمغله حبس ایدلسه نفقه‌سی ساقط اولور . فقط بعده قبل لحوق دارالحرب مسلمه اولوب تخلیه اولنسه نفقه‌سی لازم کلور .

اما مرتده اولوبده حبس ایدلمیوب بیت زوجده قالسه نفقه‌یی اعطاده دوام اولنه‌جغی کبی زوجه طلاق ثلاث یابایندن طولایی معتده ایکن زوجنه حرمت مصاهره‌یی موجب فعلی ایقاع ایتسه نفقه‌سی ساقط اولماز .

٣٨١ ماده

زوجه عدتنده ایکن بالارتداد دار حربه التحاق ایدرك لحاق ایله حکم واقع اولدقدن صکره عودت ایدوب مسلمه اولسه یا سبی اولنسه ـ اعتاق ایدلسون ایدلمسون ـ نفقه‌سی عودت ایتمز .

اما لحاق ایله حکم قاضیدن مقدم عودت ایتسه نفقه‌سی لازم کلور .

٣٨٢ ماده

شول مرئه که نفقه‌سی مجرد فرقت ایله باطل اوله سبب فرقت ، عدتده زائل اولسه بیله نفقه‌سی عودت ایتمز .

بناء علیه زوجه‌نك ارتدادی سببیله فرقت واقع اولوبده مزبوره عدتنده ایکن مسلمه اولسه باقی عدتك نفقه‌سی لازم کلمز .

٣٧١ ماده‌یه باق

٣٨٣ ماده

زوجهٔ معتده ، برای دین حبس ایدلمك کبی بر صورتله حقه مقرون اوله‌رق حبس اولنسه یا حجه کیتسه نفقهٔ عدت ساقط اولور .

٣٨٤ ماده

زوجی وفات ایدن مرئه‌نك نفقه‌سی وسکناسی وکسوه‌سی یوقدر . کرك حامل کرك حائل اولسون . بو صورتده مزبوره نفقه‌سنی کندی مالندن تسویه ایتمسی لازم کلور .

بناء علیه وصی ، حاملك نفقه‌سی ایچون ترکه‌دن پاره صرف ایتسه ورثه آندن مطالبه ایدرلر وصی دخی مرئه‌یه رجوع ایدر .

٣٨٥ ماده

حامل ، ام ولد اولورسه تولید ایدنجه‌یه قدر اولان نفقه‌سی جمیع مالدن لازم کلور . چونکه مزبوره وارثه دکلدر .

یعنی برامه ، سیدندن حامل اولوبده سیدی حیاتده ایکن حمل کندیسندن اولدیغنی بعد الاعتراف قبل الولاده وفات ایتسه مزبوره چوجغی تولید ایدنجه‌یه دکین ترکه‌نك جمیع اموالندن انفاق ایدلمك اقتضا ایدر .

٣٨٦ ماده

معتده طبخ طعامدن امتناع ایتسه بونده‌کی احکام ، منکوحه‌نك احکامی کیدر .

بناء عليه مزبوره بنات اشرافدن ياخود معلوليتی جهتيله طبخه غير مقتدره اولسه زوجك ، حاضر اطعمه‌يی ياخود آشجی‌يی تدارك ايتمسی لازم كلور .

اما بنات اشرافدن يا معلوله دكل ايسه طبخی مزبوره‌نك ياپماسی ايجاب ايدر .

٣٨٧ ماده

برزمانده ثابت اولان شيئك خلافنه دليل اولمدقجه بقاسيله حكم اولنور .

بناءً عليه انقضاء عدتده اختلاف اولنسه سوز مرئه‌نك اولور . عدت ، كرك اوزامش اولسون كرك اولمسون وكرك هنوز انقضاء عدت ممكن اوله‌جق مدتده اولسون .

بناءً عليه قاضی ، معتده ايچون نفقه فرض وتقدير ايتدكدن صكره زوج عدتی منقضيه اولديغنی وزوجه منقضيه اولمديغنی ادعا واختلاف ايتدكلرنده سوز عدتی منقضيه اولمديغنه دائر يمينيله زوجه‌نكدر . يمين ايدرسه نفقه‌سنی آلير . نكول ايدرسه نفقه‌يه مستحقه اولمديغنی اقرار ايتمش اولور .

٣٨٨ ماده

بينه ايله ثابت اولان شی عيانا ثابت كبيدر .

بناء عليه زوج ، مطلقه‌نك انقضاء عدتی اقرار ايلديكنه اقامهٔ بينه ايتسه قبول اولنور ، بوصورتده زوج نفقه‌دن بری اولور .

شو قدر كه عدت منقضيه اوله‌جق برمدت كچمش اولمسی شرطدر . اوقدر مدت كچمش اولمدقچه زوجك يازوجه‌نك انقضاء عدت حقنده‌كی سوزی قبول اولنماز .

فقط زوجه ، مستبين الخلقه برجنين اسقاط ايلديكنی ادعا ايتدكده انقضاء عدت ممكن اوله‌جق مدت كچمش اولمسه‌بيله زوجه‌نك انقضاء عدت حقنده‌كی سوزی قبول اولنور .

٣٨٩ ماده

زوجه‌نك هنوز عدتی منقضيه اولمديغی حقنده‌كی افاده‌سی زوجك نفقه‌دن بشقه جهتنده‌كی حقوقنه تأثير ايتمز .

بناء عليه زوج ، زوجه‌سنك عدتی منقضيه اولديغی امكان انقضا بولنان برمدتده افاده ايتديكی تقديرده مطلقه‌نك اختنی تزوج ايده‌بيلور .

٣٩٠ ماده

معتده حامل اولديغنی ادعا وزوج تكذيب ايتدكده سوز زوجه‌نكدر . قابله‌نك

معاينه‌سنه ياخود ظهور وانكشاف حمل ايچون برمدت ، انتظاره حاجت يوقدر .

بوتقديرده زوجه ، وقت طلاقدن ايكی سنه‌يه قدر نفقه‌يه مستحقه اولور . ايكی سنه تمام اولديغی حالده حملی ظهور ايتمينجه ممتدة الطهر اولديغی تحقق ايتمكله عدتی منقضيه اولوب نفقه ساقط اولور .

٣٩١ ماده

زوجه مادهٔ آنفه وجهله نفقهٔ عدتی طول مدت اخذ ايتدكدن صكره فلان تاريخدن اعتباراً عدتی منقضيه اولوب حامل بولنمديغنی اقرار ايتسه مزبوره انقضاء عدتندن صكره مأخوذی اولان نفقاتی زوجنه ضامن اولور .

٣٩٢ ماده

حملك عدمی حالنده نفقه‌نك ضمانی شرطی باطلدر .

بناء عليه زوجه ، حملی ادعا وزوج تكذيب ايدوب مؤخرا حامل اولمديغی تبين ايتديكی تقديرده نفقه‌يی رد ايتمك شرطيله انفاق ايتسه دخی بو شرط باطل اولوب موجب ضمان دكلدر .

٣٩٣ ماده

بركيمسه زوجه‌سنی ثلاثا تطليق وناسدن كتم ايدوبده مزبوره‌يی ايكی حيضه‌دن صكره وطیٔ ايتمكله موطوئه حامل اولوب بعده اول كيمسه طلاقنی اقرار ايتسه وضع حمل ايدنجه‌يه قدر مزبوره‌نك نفقه‌سنی ويرمسی لازم كلور .

٣٩٤ ماده

بركيمسه مثلی جماع ايدلمك ممكن اولان وفقط مراهقه بولنميان صغيره زوجه‌سنی بعدالدخول تطليق ايتدكده مزبوره اوچ آی عدت بكلر . وبومدتك نفقه‌سی اول كيمسه اوزرينه لازم كلور . وبواوچ آی ايچنده مزبوره حيض كورسه عدتنی حيض ايله استقبال ايده‌رك انقضاء عدته دكين انفاق ايدلمك اقتضا ايدر .

اما مزبوره مراهقه اولور ايسه مجرد اوچ آی مروريله عدتی منقضيه اولميوب بلكه حامل اولوب اولمديغی اكلاشيلنجه‌يه قدر توقف اولنمق لازم كلور . فراغ رحمی ظاهر اولنجه‌يه‌دك اعطای نفقه‌ده دوام اولنور .

٣٩٥ ماده

حربی بولنان زوجيندن بری مسلما دار اسلامه كلدكدن صكره ديكريده دار اسلامه كليورسه مرئه نفقه الاماز .

٣٩٦ ماده

حال قیام نکاحده مولی امه‌سنی تبوئه ایتمش دکل ایکن بعدالطلاق تبوئه ایدرك نفقهٔ عدتی طلب ایتمکه مولانك حقی یوقدر . نته‌کیم مولی امه‌سنی تبوئه ایتدکدن صکره قبل‌الطلاق مزبوره‌یی استردادایدوب بعده زوجی مزبوره‌یی بوشادیغنده مولی مزبوره‌یی تبوئه ایتسه نفقه‌یی زوجدن طلب ایلیه‌مز .

٣٩٧ ماده

قضا یارضا اولمدن مرور ایدن مدتك نفقهٔ عدتی لازم کلمز .

بناء علیه زوج ، غائب اولوبده زوجهٔ معتده بلاقضاء ولارضاء استدانه ایتسه مؤخرا زوجنه رجوع ایده‌مز . بوصورتده قبل‌القضاء والرضا عدت منقضیه اولسه مطلقه نسنه طلب ایده‌مز .

٣٩٨ ماده

برکیمسه غائب ایکن زوجه‌سنی تطلیق ایتدکده مزبوره ، زوجنك نفقه جنسندن اولان مالندن مقدار کفایه اخذ ایدرك انقضاء عدتنه دکین نفسنی انفاق ایده‌بیلور .

٣٩٩ ماده

نفقهٔ عدت طرف قاضیدن بالقضا ویا بالرضا تقدیر اولندقدن صکره زوجه بالفعل استدانه ایتمش اولمسه بیله زوج اوزرینه لازم‌التأدیه دیندر.

بناء علیه زوجه نسنه قبض ایتمدن عدت مرورایتسه زوجه زوجندن طلب واستحصال ایده بیلور .

٤٠٠ ماده

نفقهٔ عدت صله حکمنده اولمغله بلاامرالقاضی مستدانه اولسه بیله زوجك وفاتیله ساقط اولوب ترکه‌سندن استیفا اولنه‌مز . اما مزبوره بامرالقاضی استدانه ایتدکدن صکره زوجی وفات ایتسه ساقط اولمیوب نفقهٔ متراکمه‌یی زوجنك ترکه‌سندن اخذ ایده بیله‌جکی کبی مزبوره‌نك وفاتیله ورثه‌سی دخی زوجدن مطالبه ایده بیلیرلر .

٤٠١ ماده

نفقهٔ عدت ، کلا یا قسما تسویه اولندقدن صکره احد زوجین فوت اولسه نفقهٔ مقبوضه استرداد اولنه‌مز .

بناء علیه زوجه وفات ایتمش اولور ایسه حیاتنده قبض ایتمش اولدیغی نفقه ترکه‌سندن معدود و ورثه‌سنه موروث اولور .

٤٠٢ ماده

برکیمسه ، منکوحةالغیری منکوحه اولدیغنی بیلمیه‌رك تزوج ایتسه‌ده بعده تفریق اولنسه مزبوره اوزرینه عدت لازم کلور ایسه‌ده ، نفقهٔ عدته مستحقه اولماز .

مثلا برکیمسه ، تغیب ایتدکدن صکره زوجه‌سی زوج آخره واروب زوج ثانی ، مزبوره‌یه داخل اولدقدن صکره زوج اول ، عودت ایتسه قاضی ، مزبوره‌یی زوج ثانیدن تفریق ایدر . و زوج ثانی مزبوره‌نك منکوحه اولدیغنی بیلمبور ایدیسه مزبوره اوزرینه عدت لازم کلور. فقط نفقهٔ عدتی زوج اول اوزرینه لازم کلمز .

زیرا مزبوره ناشزه‌در . زوج ثانی اوزرینه دخی لازم کلمز . زیرا نکاح ثانی ، فاسددر . وزوج ثانی ، مزبوره‌نك منکوحة الغیر اولدیغنی بیلیورایدیسه عدت دخی لازم کلمز.

٤٠٣ ماده

ثلاثا یا باینا مطلقه ، اثنای عدتنده زوج آخره واروب زوج ثانی داخل اولدقدن صوکره قاضی تفریق ایدرك مزبوره اوزرینه عدت لازم کلدکده نظر اولنور. مزبوره بیت عدتده مقیمه ایکن تزوج ایدوب زوج ثانی‌یی اورایه آلمش اولنجه مزبوره‌نك نفقه‌سی زوج اول اوزرینه لازم کلور . اما بیت عدتدن چیقوب دیکر محله کیتمش ایسه نفقهٔ عدت زوج اول اوزرینه لازم کلیه‌جکی کبی زوج ثانی اوزرینه دخی لازم کلمز .

٣٦٠ ماده‌یه باق .

٤٠٤ ماده

زوج ، امه اولان زوجه‌سنی طلاق رجعی ایله تطلیق ایتدکدن صکره مولاسی مزبوره‌یی اعتاق ایتدکده مزبوره زوجندن نفقهٔ عدتی طلب ایده‌بیلور .

اماطلاق مذکور باین اولور ایسه مزبوره قبل‌الطلاق زوجه تبوئه ایدلمش اولمینجه آرتق زوجنك اوطه‌سنده اقامت ایده‌میه‌جکی کبی بشقه مسکن ونفقه‌یی دخی طلب ایده‌مز .

٣٩٦ ماده‌یه باق .

٤٠٥ ماده

ام ولد نفقهٔ عدته مستحقه اوله‌ماز .

بناءً عليه بر كيمسه ام ولدنی اعتاق ايتسه نفقهٔ عدته مستحقه اولميه‌جغی كبی مولاسی وفات ايتسه تركه‌دن نفقهٔ عدت آله‌ماز . فقط مزبوره‌نك ولدی وارايسه ام معسره‌نك نفقه‌سی ولدينه لازم كله‌جكنه مبنی ولد مرقومك مالندن مزبوره قدر كفايه نفقه اخذ ايده‌بيلور .

فصل ثانی

تزوج ايتمك قصديله اجنبيه‌يی انفاق حقنده‌در .

٤٠٦ ماده

شرط تزوجله انفاق موجب ضماندر .

بناءً عليه بر كيمسه غ . ك معتده‌سنه انقضاء عدته قدر سنی انفاق ايده‌جكم شو شرطله‌كه بعدالعده نفسنی بكا تزويج ايده‌سن ديوبده اوده بونی بالقبول انفاق ايتسه اول كيمسه انفاق ايتديكنی تضمين ايتديره‌بيلور كرك تزوج ايتسون كرك ايتمسون . زيرا شرط فاسدله انفاق ايتمشدر .

٤٠٧ ماده

قصد تزوجله انفاق موجب ضماندر ١٥٣ ماده‌يه باق .

بناءً عليه بر كيمسه ، معتدةالغيری شرط تزوجله اولميوب بلكه عرف وعادتك دلالتيله قصد تزوجله انفاق ايتديكی حالده بعده معتده تزوجه موافقت ايتسون ايتمسون اول كيمسه مصروفنی معتده‌يه تضمين ايتديرر .

٤٠٨ ماده

بر كيمسه‌نك بر مرئه ايله نامزدلكی اجرا اولندقدن واول كيمسه مرئه‌نك پدرينه متنوع يمش وشكر كبی شيلر كوندردكدن صكره اب تزويجدن واز كچسه مرسل اشيانك ناسه توزيعنی امرايتمكله اوده توزيع ايتمش اولسه حق رجوع يوقدر والا حق رجوع واردر .

فصل ثالث

نكاح وطلاقده اختلاف واقع اولديغی هنكامده‌كی نفقهٔ عدت بيانده‌در

٤٠٩ ماده

ايكی شاهد ، زوجك زوجه‌سنی ثلاثا بوشامش اولديغنه شهادت ايتدكلرنده قاضی ، تزكيهٔ شهود ايله اشتغالدن مقدم همان زوجه‌سنه دخولدن وآكا خلوت ايتمكدن زوجی منع ايدر .

بو منعی تأمين ايچون قاضی ، امينه بر مرئه‌يی مطلقه‌نك بولنديغی زوجك اونده مزبوره‌نك اقامت ايتديكی اوطه‌ده اقامه ايدر . بو مرئه ، زوجك زوجه‌سيله اختلاطنی منع ايلر . وبو مرئه‌نك نفقه‌سی جانب بيت المالدن تسويه اولنور .

يوقسه قاضی زوجه‌يی همان زوجك اوندن اخراج ايتمز .

زوجه ، طلاقی كرك ادعا ايتسون كرك ايتمسون كرك انكار ايتسون كرك بيلمم ديسون بونده فرق يوقدر .

٤١٠ ماده

شك ايله يقين زائل اولماز .

بناء عليه مادهٔ سالفه‌ده زوجه ، زوجندن نفقه طلب ايتدكده مدخول بها ايسه همان قدر معروف نفقه ، عدت مقداری تقدير اولنور . زيرا مزبوره كرك منكوحه كرك مطلقه اولسون يقينا نفقه‌يه مستحقه اولوب يالكز سقوطنده شك واقع اولمشدر .

وقاضی ، بوندن صكره شهودی سرا وعلنا تزكيه ايلر عدل ومقبول الشهاده ايدوكلری تحقق ايدرسه نفقهٔ عدتك فرض وتقديرينی ابقا ايلر .

وشهود تعديل وتزكيه ايدلمز ايسه فرض وتقديری ابطال ايده‌جكی كبی زوجه فرض سابقه مبنی نفقه آلمش ايسه آنی زوجنه رد واعاده ايدر . زيرا مزبوره ، منكوحه وفقط زوجندن ممنوعه اولديغی زمانده نفقه‌يی آلمش وبو ايسه بغير حق آلنمش اولديغی تبين ايتمشدر . ١٤١ ماده‌يه باق .

مكركه زوج ، علی سبيل الاباحه يعنی بلا فرض القاضی ويرمش بولنسون .

وزوجه، بروجه مشروح زوجندن منع اولندیغی مدتده زوجیت نفقه‌سی دخی لازم کلمز .

اما زوجه مدخول بها دکل ایسه قاضی ، نفقه‌یی تقدیر ایتمز . زیرا بو صورتده مطلقه‌یه عدت لازم کلمیه‌جکنه مبنی مزبوره نفقهٔ عدته مستحقه اوله‌میه‌جغی کبی زوجندن ممنوعه بولندیغندن نفقهٔ نکاح دخی لازم کلمز .

٤١١ ماده

مادهٔ آنفه وجهله زوجه‌یه عدت مقداری قدر معروف نفقه تقدیر اولندقدن صکره تزکیهٔ شهود اوزایوبده بو اثناده مزبوره‌نك عدتی منقضیه اولسه آرتق بوندن صکره مزبوره ایچون بشقه‌جه نفقه تقدیر اولنه‌ماز . زیرا مزبوره‌نك نفقه‌سی یقینا ساقط اولمشدر . چونکه معتده فرض ایدلسه عدتی کچمش و منکوحه عد اولنسه زوجندن ممنوعه بولنمشدر .

٤١٢ ماده

شك ایله زوج اوزرینه نفقه لازم کلمز .

بناءً علیه برمرئه برکیمسه علیهنه نکاح بینه‌سنی اقامه ایتدکده شهود علی الاصول تزکیه ایدیله‌رك عدالتلری تحقق ایتمدکجه قاضی ، زوجه‌یه نفقه تقدیر ایده‌مز .

یالکز نکاحله حکمك لحوقندن صکره زوجه‌نك طلبیله نفقه تقدیر اولنور .

شوقدرکه بوصورتده زوجه قبل الحکم نفقه‌نك تقدیرینی طلب ایتدکده قاضی بوطلبنك ترویجنی موافق کوررسه زوجه‌یه انجاع قضایعنی حکمنی مقیدا اعطا ایدرك دیرکه. سن مدعی علیهك زوجه‌سی ایسه‌ك هر آیده شوقدر غروش نفقه فرض وتقدیر ایتدم . وبوكا اشهاد ایدر .

بوندن صکره شهود تزکیه اولنوبده نکاح ایله حکم اولنور ایسه زوجه ، نفقهٔ مفروضهٔ مستدانه‌یی زوجندن اخذ ایدر .

٤١٣ ماده

زوج ، نکاحی ادعا وزوجه انکار ایتدکده زوجه ، نکاحی تصدیق ایتمدکجه یاخود نکاح بالبینه ثابت وحکم لاحق اولمدقجه نفقه تقدیر اولنه‌ماز . زیرا بو صورتده مزبوره زوجك فعلیله اولمیه‌رق زوجندن ممنوعه برمنکوحه اولیور .

٤١٤ ماده

ایکی همشیره‌دن هربری کندیسنی برکیمسه‌نك تزوج ایتدیکنی ادعا و ول کیمسه انکار ایدوبده هربری نکاح ودخولی اثبات ایتدیکی صورتده هانکیسنك تاریخی مقدم ایسه آنك بینه‌سی تعدیل وتزکیه و دیکری رد اولنور . ونفقه حقنده ٤١٣ ماده وجهله معامله اولنور .

تاریخ بیان اولنمامش ایسه زوجه‌لر تزکیهٔ شهوددن اول تقدیر نفقه طلبنده بولندقلری صورتده ایکی بینه‌دن برینك تزکیه ایدلمسی اغلب احتمال اولمقله ایکی زوجه ایچون یالکز بر زوجه‌نك نفقه‌سی تقدیر اولنور . وبونفقه‌یی مرئه‌لر مناصفة اقتسام ایدرلر .

فصل رابع

نفقهٔ عدتدن صلح حقنده‌در .

٤١٥ ماده

برکیمسه مطلقه‌سی عدتده اولدیغی مدت ایچون انقضاء عدته قدر زیاده ایدلمامك اوزره مزبوره ایله صلح اولدقده نظر اولنور . عدت ، حیض ایله اولور ایسه بوصلح جائز دکلدر . زیرا جائزکه طهر امتداد ایدر . یعنی احتمالکه ایکی آیده اوچ حیض کورر وجائزکه سکز آیده اوچ حیض کورمز .

بوصورتده حیض ایله اولان عدت اوزایوبده فضله نفقه‌یه احتیاج مس ایتسه زوجك نفقهٔ مثلی ویرمسی لازم کله‌جکی کبی عدتی منقضیه اولدیغی حالده صلحاً ویریلان مبلغ فضله اولدیغی تحقق ایتسه زوج فضله‌سنی استرداد ایدر. حامل دخی ذات الحیض حکمنده‌در .

وعدت اشهر ایله اولورایسه صلح جائز اولور .

٤١٦ ماده

مصالح عنه ، مصالحك حقی بولنمسی صحت صلحده شرطدر .

بوجهتله حق شرعیدن صلح جائز دکلدر .

مثلا برکیمسه زوجه‌سیله خلع اولدقدن یاخود منبوره‌یی باینا بوشادقدن صکره زوجه ایچون زوج اوزرینه شرعا لازم کلان سکنادن مبلغ معین اوزرینه صلح اولسه جائز اولماز.
ینه بوجهتله نکاح فاسدله منکوحه نفقه‌دن طولایی زوجیله مبلغ معین اوزرینه صلح اولسه صحیح اولماز .
٤٤ ماده‌یه باق .

باب خامس

اقاربك نفقاتی حقنده اولوب یدی فصلی محتویدر .

فصل اول

اولاد صغارك نفقه‌لری حقنده‌در .

٤١٧ ماده

اولاد صغارك نفقه‌لری اب اوزرینه لازم کلور .
آنلرك — انفاقنده ام وسائر اقربا ابه تشریك ایدیله‌من .
اکراب انفاقدن امتناع ایدرسه حبس ایله تضییق اولنور .
اولاد صغار ، کرك ذکور وکرك اناث اولسون .
بناءً علیه برکیمسه قزینك ایکی صغیر اولادینك نفقه‌لرینی تعهد ایتسه بو صغیرلرك پدرلری حاضر وموسر اولنجه اول کیمسه تعهدندن رجوع ایده‌بیلور .

٤١٨ ماده

اولاد صغارك معسر اولملری استحقاق نفقه‌ده شرطدر .
بناء علیه بونلر مال صاحبی وموسر اولورلر ایسه نفقه‌لری کندیماللرندن لازم کلور.
بومال ، عقار وارديه وثیابه دخی شامل اولور . بوصورتده اب بونلری بیع ایده‌رك ولدینی انفاق ایلر .
زیرا بواموال ایله صغیر غنی عد اولنور .
٥٥ ماده‌یه باق

٤١٩ ماده

اولاد صغارك احرار اولملری اب اوزرینه لزوم نفقه‌ده شرطدر .
بناء علیه احرار اولمدقلری تقدیرده نفقه‌لری پدرلری اوزرینه لازم کلمز . نته‌کیم باب سابعده بیان اولنور .

٤٢٠ ماده

ابك حر اولمسی، اوزرینه اولادینك نفقه‌لرینك لزومنده شرطدر.

بناء علیه اب ، عبد اولور ایسه اولادینك نفقه‌لری اب اوزرینه لازم كلمز .

نته‌كیم باب سابعده بیان اولنور .

٤٢١ ماده

اب ، اولاد صغارینی انفاقه مقتدر ایكن انفاقدن امتناع ایتسه قاضی آنی حبس ایله اجبار ایدر بونكله‌ده ممكن اوله‌مز ویا اب غائب اولورسه قاضی ، اب اوزرینه نفقه‌فرض وتقدیر ایده‌رك بالاستدانه صغاری انفاق ایتمسنی امه امر ایدر .

صكره ام ، ابه رجوع ایلر

مؤنت رضاعده دخی حكم بویله‌در .

یعنی معسر طفلك اجرت رضاعنی ابك ویرمسی لازم كلور . فقط طفلك مالی وار ایسه سائر نفقه‌سی كبی بوده مالندن تسویه اولنور .

٤٢٢ ماده

نفقهٔ اولاد ، نفقهٔ زوجه كبی عسرتله ساقط اولماز .

بناء علیه اب ، معسر اولدیغی كبی صغیر دخی فقیر بولنسه نظر اولنور .

اب ، زمن یا مقعد اولوبده كسبدن عاجز دكلسه اب ، اكتساب ایده‌رك انفاقه جبر اولنور . كسبدن امتناع ایدرسه حبسیله كسبه اجبار ایدیلور .

وكسبدن عاجز اوله‌رق اجبار ممكن اولمسه یاخود كسبی نفقه‌یه وفا ایتمسه صغار ، دیكر اقرب اقرباسی طرفندن انفاق ایدلمك لازم كلور بونلر ، بعده زمن اولمیان ابه رجوع ایدرلر .

مثلا صغیرك ابی معسر ایكن امی یاخود جده‌سی موسره اولسه بونلر او صغیری انفاقه جبر اولنورلر وبعده ابه رجوع ایدرلر .

٦٠ ماده‌یه باق .

كذا اب معسرك موسر برادری یعنی صغیرك عمی بولنسه بعده ابه رجوع ایتمك اوزره اخ مرقوم صغیری انفاقه جبر اولنور .

٤٢٣ ماده

اب فقری ادعا ایدرسه نفقهٔ اولاددن طولایی حبس ایدیله‌مز .

بناء علیه اب اوزرینه مادهٔ آنفه وجهله نفقه تقدیر ایدیلوبده مدتك نفقه‌سی تراكم ایتسه اب فقری ادعا ایدنجه بونك تحصیلی ایچون حبس اولنه‌ماز .

٣١٩ ماده‌یه باق .

٤٢٤ ماده

اب ، زمن اولمدقجه معسر اولسه دخی میته ملحق ونفقهٔ ولددن وارسته‌اولماز .

بناء علیه اب اوزرینه یساری حالنده لازم كلان نفقه اعساری تقدیرنده اب میت فرض ایدلدیكی صورتده ولدك نفقه‌سی هانكی كمسنه اوزرینه لازم كلور ایسه بعده ابه رجوعه حقی اولمق اوزره او كیمسه‌اوزرینه انفاق ایتمك لازمكلور. جد وام واخ وعم كبی.

مثلا برصغیرك پدری معسر كاسب وجدی موسر اولور ایسه‌اب ، میته ملحق عد واو فقیرك نفقه‌سی جد اوزرینه فرض وتقدیر اولنه‌ماز .

شو قدركه جد مرقوم بعده ابه مراجعت ایتمك اوزره او فقیر حفیدینی انفاقله امر اولنور .

نته‌كیم صبینك وابك مالی بولنمدیغی حالده امك مالی بولنسه‌نفقه ینه‌اب اوزرینه لازم‌كلور. فقط ام ، بعده ابه مراجعت ایتمك اوزره انفاقه جبر اولنور . وام ، بروجه مشروح امر قاضی ایله انفاق ایتدكده ام ، بعده ابه رجوع ایدر .

٤٢٥ ماده

اب غائب اولمسیله دخی میته ملحق اولماز .

بناء علیه بر كیمسه فقرا بولنان اولاد صغارینی بلا نفقه ولا منفق ترك ایتدیكی كبی جنس نفقه‌دن مال حاضری دخی موجود اولمادیغی حالده ام ، ذات یسار اولسه بعده ابه مراجعت ایتمك اوزره ام انفاقه جبر اولنور .

نته‌كیم ام دخی معسره اولوبده غائبك موسر وحاضر برادری بولنسه بعده غائبه مراجعت ایتمك اوزره اخ حاضر صغاری انفاقه جبر اولنور .

٤٢٦ ماده

اب ، فقیر اولمغله برابر زمن اولمق كبی بر سبیله كسبه غیر قادر اولور ایسه میته ملحق اولور .

بناء علیه بونك اولاد صغارینك نفقه‌سی ابدن صکره کلان قریبه لازم کلور .
وبو قریب صغیره انفاق ایتدکده ابه رجوع ایده‌مز .
مثلا بر کیمسه زمن وفقیر اولسه بونك واولاد صغارینك نفقه‌لری اول کیمسه‌نك پدری اوزرینه لازم کلور .
واول پدر ، اعطا ایتدیکی نفقه ایله ابه رجوع ایده‌مز . ٨٨ ماده‌یه باق .

٤٢٧ ماده

جد ، یعنی اب‌الاب عند عدم‌الاب اب منزلنده‌در .
بناء علیه بر کیمسه وفات ایدوبده معسر ولد صغیری ایله پدرینی ترك ایتسه اول صغیرك نفقه‌سی جد مرقوم اوزرینه لازم کلور .

٤٢٨ ماده

اب ، انفاقدن صکره مال صغیره مراجعت ایتمك آرزو ایتدکده اذن‌قاضی ایله‌انفاق ایدر . بلا اذن القاضی انفاقده حق رجوع یوقدر . مکرکه بعده رجوع ایتمك اوزره انفاق ایده‌جکنه اشهاد ایتدکدن صکره انفاق ایده . او حالده ینه رجوع ایده‌بیلور .
١٠٢ ماده‌یه باق .
اما امر قاضی اولمدیغی کبی اشهاد دخی اولمقسزین مجرد رجوع نیتیله انفاق ایتدیکی صورتده حق رجوع یوقدر . بو ماده‌ده اب معسر اولدیغی صورتده جداب کیدر .

٤٢٩ ماده

اب ، موسر اولان اولاد صغارینی بشرط‌الرجوع کندی مالندن اشهاد ایدرك انفاق ایدرسه اولادینه رجوع ایده‌بیلور .
اما اولادمرقومون معسر اولورلرایسه اشهادك حکمی اولمیوب حق مراجعتی یوقدر .

٤٣٠ ماده

صغیرك پدری ذمتنده آله‌جغی اولوبده پدر ، صغیر مرقومی کندی مالندن انفاق ایتسه صبی‌یه اولان بورجندن بری اولماز . شوقدرکه اب ، صغیر اوغلی ایچون ذمتنده‌کی دینه محسوبا مأکولات وملبوسات کبی لوازم انفاقیه‌یی اشترا ایده‌جکنه اشهاد ایتمش اولسه بورجیله تقاص ایده‌بیلور .

٤٣١ ماده

ابك ، مجرد معسر یعنی غیرزمن اولمسندن طولایی صغیرك انفاقی دیکر اقرب‌اقرباسی

وقف

بولنان من‌علیه‌النفقه اوزرینه لازم اولوب انفاق ایتدکده اوده بعده ابه رجوع ایدر .
مرقوم من‌علیه‌النفقه کرك ام کرك بشقه ذی‌رحم محرم بولنسون فرق یوقدر .
نته‌کیم مادهٔ آنفه‌نك مثاللرندن منفهم اولور .

٤٣٢ ماده

غائب اولان مال معدوم حکمنده‌در .
بناء علیه صغیرك مالی غائب اولوبده فی‌الحال مذکور مالدن انفاق ایتمك ممکن اولمسه حضور مالنه دکین او صغیری انفاق ایتمسی اب اوزرینه لازم کلور .
صکره اب ، مال صغیره مراجعت ایدر .
بوصورتده اب دخی معسر اولوبده اول‌صغیرك لاب جدی بولنسه جد مرقوم ، بعده ابه وابده‌مال صغیره مراجعت ایتمك اوزره جدمرقومك اول صغیری انفاق ایتمسی لازم‌کلور .

٤٣٣ ماده

صغیرك بروقفده غله‌سی بولنوبده هنوز وقت استحقاقی حلول ایتمش بولنمسه مذکور غله‌دخی مال غائب حکمنده‌در .

٤٣٤ ماده

ابك اعساری حالنده بعده‌ابه رجوع ایتمك‌اوزره نفقهٔ صغیری تحمله ام ، سائراقاربدن اولادر .
بناءعلیه اب ، معسر اولوبده ام موسره اولدیغی کبی صغیرك جدی دخی موسر اولسه بعده ابه رجوع ایتمك اوزره ام ، اول صغیری انفاقه مجبوره اولوب یوقسه جد دکلدر .
ومثلا ام ، نفقه‌نك یالکز نصفنی امرقاضی‌ایله ویرسه آنجق نصفیله رجوع ایدر .
واقعا ٥٤١ ماده‌ده بیان اولنه‌جغی اوزره اب وفات ایتدکده صغیرك نفقه‌سی‌ام وجد اوزرینه علی‌قدرالمیراث اثلاثا لازم کلورسه‌ده بوماده‌ده اولدیغی کبی اب ، معسر اولدیغی صورتده نفقه‌سی ینه اب اوزرینه لازم‌کلور . فقط ام ، جددن اقرب اولدیغی جهتله بعده ابه مراجعت ایتمك اوزره صغیری انفاق ایتمك ام اوزرینه لازم کلور .

٤٣٥ ماده

اب ، معسر اولدیغی کبی ام دخی معسره بولندیغی حالده بشقه من‌علیه‌النفقه دخی بولنمسه ام ، امرقاضی ایله بالاستدانه صغیری انفاق وبعده ابه رجوع ایلر .
ام بونی طلب ایتمسه دخی قاضی یاپار .

٤٣٦ ماده

اب ، ابن صغيرينى حدكسبه واصل اولنجه‌يه قدر انفاق ايدر .

حدكسبه واصل اولنجه هنوز بالغ اولمسه بيله اب ، آنى برصنعته تسليم ياخود ايجار ايده‌رك كسبندن انفاق ايلر وفضله قاليرايسه صغيرك بلوغنده كنديسنه تسليم ايدلمك اوزره حفظ ايدر . ونقصان قاليرسه نقصانى اكمال ايدر .

٤٣٧ ماده

مادهٔ سالفه وجهله جواز ايجار اولاد اناثده جارى دكلدر .

شوقدركه اناث دخى ترزيلك كبى كنـدى خانه‌لرنده اجراى صنعت وياخود محرم اولان كمسنه‌لره ايجار ايله اكتساب ثروت ايلملرى ممكن اولديغى صورتده آنلرده دخى اويله ياپيلور . ومكتسباتلرى كافى كلمز ايسه نقصانى اب اكمال ايدر .

٤٣٨ ماده

اب مبذر اولوبده صغيرك فضله كسبنى سوء استعمال ايده‌جكى اكلاشلسه صغيرك فضله كسبى طرف قاضيدن تعيين اولنان امينه تسليم اولنور . وبعدالبلوغ صغيره رد ايديلور .

واب يا ام فقير اولوبده بوفضله‌يه محتاج بولنسه‌لر محتاج اولدقلرى مقدارى كندى نفسلرى ايچون صرف ايده‌بيلورلر .

فصل ثانى

ارضاع ومؤنت ارضاع ومرضعه بيانندهدر .

٤٣٩ ماده

ام اوزرينه ولدينى ارضاع ايتمك ديانةً واجب ايسه‌ده قضاءً واجب دكلدر .

شوقدركه اب فقير اولمغله اجرت ايله مرضعه‌يى طوتمغه مقتدر اولمسه يامرضعه‌يى بولمسه ام ارضاعه جبراولنه‌جغى كبى رضيع بشقه‌سنك ممه‌سنى آلماز اولسه ينه ام ارضاعه جبر اولنور .

بوقسه صغيره صورسائره ايله تغذى ايتديرلسون دينلمز . زيرا مرضه وهلاكه مؤدى اولور.

بوماده حكمنده امك تحت نكاحده يا مطلقه اولمسنده برفرق يوقدر .

٤٤٠ ماده

اب مرضعه‌يى تدارك ايتمكه مجبور اولديغى مسائلده حق حضانه صاحبه‌سى بولنان امك نزدنده ارضاع ايتمك اوزره مرضعه‌يى تدارك ايدر .

حق حضانه كنديسى ايچون ثابت اولان ديكرمرئه بوحكمده ام كبيدر .

٤٤١ ماده

مرضعه‌نك حين استيجارنده امك نزدنده بولنمسى شرط ايديلور ايسه شرط وجهله ايفاى خدمت ايلمسى مرضعه اوزرينه واجب اولور .

اما بويله شرط درميان ايدلمامش ايسه مرضعه اوقات ارضاعده امك نزدنده بولنه‌رق ارضاع ايدر وبشقه وقتلرده كندى منزلنه عودت ايلر ياخود اوقات ارضاعده صبى ، مرضعه‌نك اوينه نقل ايديلوب بعدالارضاع والده‌سنه اعاده اولنور .

٤٤٢ ماده

ام ، مرضعه‌نك دائما نزدنده بولنمسنى ارزو ايتديكى حالده مرضعه موافقت ايتمزايسه اب ، صورت دائمه‌ده امك نزدنده بولنه‌جق مرضعه‌يى تدارك ايتمكه مجبوردر .

٤٤٣ ماده

مرضعه اوچ آى كبى موقت مدت ايچون استيجار اولنوبده مدت منقضيه اولديغى حالده صغير بشقه‌سنك ممه‌سنى آلماز اولسه مرضعه امتناع ايتسه‌بيله اجارهٔ سابقه‌يى ابقا ايله ارضاعه اجبار ومدت اجاره جبراً تمديد اولنور .

٤٤٤ ماده

بركيمسه‌نك امه‌سى يام ولدى برچوجق توليد ايتسه اول كيمسه ديلرسه امه‌سنى ويا ام ولدينى ارضاعه اجبار ايلر . ديلرسه ديكر برمرضعه‌يه تسليم ايلر امه يا ام ولد ، بن ارضاع ايده‌جكم ديه ممانعت ايده‌مز .

٤٤٥ ماده

ديانةً واجب اولان خدمتك ايفاسى مقابلنده شرط اجرت باطلدر .

بناءً عليه بركيمسه ، منكوحه‌سنى يارجعيا مطلقه‌سنى مزبوره‌دن متولد ولدينى ارضاع ايتمك اوزره استيجار ايتسه اجرت لازم اولماز . ٢٥٥ ماده‌يه باق .

٤٤٦ ماده

صلحك حكمى استيجارك حكمى كبيدر .

بناء عليه زوجه اجرت رضاعدن زوجيله برشى اوزرينه صالح اولدقده نظر اولنور . صلح مذكور نكاحك ياخود طلاق رجعيده عدتك قيامنده اولورايسه صحيح اولمز .

اما بعدالعدة اولورايسه صحيح اولديغى كبى طلاق باين ياثلاث ايله مطلقه ايكن صلح اولسه صحيح اولور .

٤٤٧ ماده

صلح جائز اولديغى مواضعده بدل صلحك معين اولمسى شرطدر .

بناء عليه بدل صلح غيرمعين شئ اولورايسه جائز اولماز .

مكركه مجلس صلحده تسليم ايديله‌رك تعين ايدوب بيع الدين بالدين اولمغه مؤدى اولميه .

٤٤٨ ماده

ارضاع مقابلنده ابك كندى مالندن امه اجرت ويرمسى لازم اولمديغى كبى صغيرك مالندن دخى مزبوره‌يه اجرت ويرلمسى جائز اولماز .

٤٤٩ ماده

اجرت رضاعه استحقاقده مدت رضاع ايكى سنه‌دن عبارتدر .

بناء عليه ايكى سنهٔ عربيه تمام اولديغى كبى اجرت رضاع ساقط اولور .

بوندن صكره ارضاع ايله ام، اجرته مستحقه اولماز .

٤٥٠ ماده

اجرت رضاعه استحقاق ، عقد اجاره ايله اولور .

بناء عليه مطلقه بلا عقد ولدينى ارضاع ايتسه اجرت طلب ايده‌مز .

٤٥١ ماده

ام باينا مطلقه بولنور ياخود طلاق رجعيده عدت منقضيه اولوبده بعده ارضاع ايچون زوج اوزرينه اجرت شرط اولنورايسه بو اجرته ام مستحقه اولور .

٤٥٢ ماده

صغيرى تبرعا ارضاع ايدن ترجيح اولنور .

بناء عليه ام ، صغيرى مجانا ارضاعدن استنكاف ايتديكى حالده ديكر بر مرضعه ولوكه اجنبيه اولسون تبرعا ومجانا ارضاع ايده‌جك اولدقده متبرعه‌يه ارضاع ايتديرلمك لازم كلور . وبو تقديرده ام اجرت رضاعى طلب ايده‌مز . ولوكه اب ، معسر اولمسون .

٤٥٣ ماده

حضانه امه عائد ومقابلنده اجرته مستحقه اولور .

بناء عليه ام ، اجرت ايله حضانه‌يى طلب ايتديكى حالده عمه ، بلا اجرة حضانه ايده‌جكنى بيان ايتديكى تقديرده نظر اولنور . اب موسر وصغير معسر اولورسه صغير امك الندن آلنه‌ماز . وامه، اجرت حضانه ويرلمك لازم كلور . زيرا اب موسر وصغير معسر اولنجه صغيره فائده ايچون امه اجرت ويرمكه اب جبر اولنوب ديكر متبرعه امدن اولى اوله‌ماز .

اما اب وصغير موسرلر وياخود اب معسر وصغير موسر اولوبده عمه تبرعا حضانه ايده‌جكنى ووالده‌سندن دخى منع ايتميه‌جكنى بيان ايتديكى صورتده امك ، يا تبرعا حضانه ايتمسى ياخود عمه‌يه تسليم ايلمسى لازم كلور .

شوقدركه مجانا حضانه ايده‌جكنى بيان ايدن مرضعه ، حق حضانه‌سى بولنميان اجنبيه اولور ايسه اجنبيهٔ مزبوره اولى اوله‌ماز .

٤٥٤ ماده

ام ، غيرك طلب ايتديكى اجرت ايله ارضاعه راضيه اولدقده ام ، اولى اولور .

بناء عليه ام ، غيرك ارضاع ايده‌جكى اجرت ايله ياخود بلا اجرة ولدينى ارضاع ايده‌جكنى بيان ايتديكى صورتده ابك صغيرى امه ارضاع ايتديرمسى لازم كلور . امدن آله‌رق ديكرينه ويره‌مز .

اما ام، غيرك راضى اولديغى اجرتدن — ولوكه، بو اجرت اجر مثلندن دون اولسون — فضله اجرت طلب ايتسه — ولوكه بو فضله اجر مثل اولسون — صغير غيره ارضاع ايتديريلور . بو تقديرده بلا اجرة ياخود دون اجرت ايله ارضاع ايدن مرضعه‌نك طفلى امك حضانه‌سنده ايكن ارضاع ايتمسى ايجاب ايدر .

٤٥٥ ماده

زوج ، منكوحه‌سنى يارجعيا معتده‌سنى ديكر زوجه‌سندن متولد صغيرى ارضاع ايتمك اوزره استيجار ايتسه جائز ومرضعه اجرته مستحقه اولور .

٤٥٦ ماده

هر موضعكه ارضاع ايچون استيجار جائز واجرت لازم اولور مذكور اجرت زوجك وفاتيله ساقط اولماز . وام ، اجرتده غرمايه مشاركت ايدر .

٤٥٧ ماده

تبرعا انفاق ، حق حضانه‌نك سلبنی موجب دکلدر .

بناءعلیه حاضنه بولنان ام ، صغیر ایچون پدری اوزرینه نفقه تقدیر ایتدیروب تحت حضانه‌سنده بسلر ایکن صغیرك عمه‌سی صغیری مجانا بسلیه‌جکنی بالبیان صغیرك اکا تسلیمنی مزبوره ایله صغیرك پدری ادعا ایتسه التفات اولنماز .

عمه دیلرسه صغیرك نفقه‌سنی امه ویرر .

فصل ثالث

صغارك نفقه‌لرینك مقداری وصغار ایچون خادم تدارکی ونفقه تقدیری ونفقهٔ مستدانه‌نك حکمی بیاننده‌در

٤٥٨ ماده

ولد صغیرك نفقه‌سی کفایت مقدارندن عبارتدر .

شوقدرکه اب ، موسر اولورایسه نفقهٔ اولادده وسعت کوسترلمك لازم کلور .

بناء علیه قاضی مناسب کوردیکی مقدارده نفقه‌یی توسیع ایلر .

ومقدار نفقه ، صغیرك سننك اختلافیله مختلف اولور .

١١٩ ماده‌یه باق .

٤٥٩ ماده

صغیر، خادمه محتاج اولورسه‌موسرالوسط اولان اب صغیرایچون برخادمی تدارك ایتمك دخی‌لازم کلور . صغاره برخادم کفایت ایتمز ایسه ایکی خادم تدارك ایتمك ایجاب ایدر .

٤٦٠ ماده

صغیرك حضانه اولنه‌جغی مسکنك اجرتی دخی اب اوزرینه لازم کلور .

اب ، یوق ایسه مذکور اجرتی اقرب اقرباسی تادیه ایدر .

شوقدرکه امك مسکنی بولنوبده ولدك اومسکنده حضانه ایدلمسی ممکن ولور یسه شقه‌جه اجرت مسکن طلب اولنه‌ماز .

٤٦١ ماده

برکیمسه‌نك بعضیسی رضیع وبعضیسی فطیم اولاد صغاری اولدیغی کبی بواولادك

آنالری دخی تحت نکاحده ایکن اولادكماللری اولمامقله آنالری قاضی‌یه بالمراجعه بابالرینك تقتیرندن شکایت ایدرك اولاد، صغار اولدقلری مدتجه بابالری اوزرینه نفقه‌نك فرض وتقدیرینی طلب ایتدکده قاضی بومراجعتی قبول واولاد ایچون نفقه تقدیر ایدرك امه ویرلمسنی ابه اخطار ایلر .

حاضنه جده اولسه حکم منوال مشروح اوزره‌در .

٤٦٢ ماده

ام ؛ ثقه‌دن اولمدیغی تقدیرده نفقهٔ صغار برامینه تسلیم اولنور .

بناء علیه اب ، امك نفقهٔ کافه‌یی کندیسندن اخذ ایتدیکی حالده اولاده انفاق ایتمامکده اولدیغنی بالبیان اجرای تحقیقات ایدلمسنی طلب ایدکده ابك بوبابدکی قول مجردی قبول اولنه‌ماز زیرا ام ، امینه اولوب امین اوزرینه خیانت دعواسی بلا حجة قبول ایدلمز .

بوصورتده قاضی ، مزبوره ایله اختلاطی کثیر اولانلردن مزبوره‌نك حالنی تحقیق ایلر .

بونلر ابك دیدیکی اخباراتده بولندقلری تقدیرده قاضی امی بوندن زجر ومنع ایلر .

وقاضی دیلرسه صغارك نفقه‌سنی برثقه‌یه صباحا ومساءً اعطا ایدرك امه جملةً ویرمز .

ودیلرسه اولاده انفاق خصوصنی امك غیریسنه تودیع ایلر .

٤٦٣ ماده

نفقه‌نك نقود ایله تقدیری متعین دکلدر .

بناءعلیه اب ؛ ولد صغیرك مقدار کفایه وقدر معروف ملبوسات ومأکولات ومشروباتنی ویردیکی حالده اب اوزرینه نقوددن اوله‌رق تقدیر نفقه جائز دکلدر .

٤٦٤ ماده

نفقهٔ اقاربك یالکز برآیلقدن آز مقداری تقدیر قاضی ایله دین اولور لوکه استدانه ایدلمش اولمسون .

بناء علیه ام، اب علیهنه صغیر ولدی، ایچون نفقه تقدیرایتدیردکدن صکره برآیلقدن آز ترا کم ایتسه بونی ابدن جبرا تحصیل ایده‌بیلور .

٤٦٥ ماده

قاضی موسر اولان یتم ایچون مقدار معلوم نفقه فرض وتقدیرایده‌رك لدی‌الایجاب کندی مالندن بالانفاق بعده مال یتیمه مراجعت ایتمسنی برکیمسه‌یه امر ایدوبده اووده اویله یاپسه ارل کیمسه بالبینه اثبات ایتدیکی تقدیرده مال‌یتیمه مراجعت ایده‌بیلور .

٤٦٦ ماده

صغیر ایچون تقدیر اولنان نفقه‌یی ام، امر قاضی ایله استدانه ایتدکدن صکره مستدانه‌دن انفاق ایتمیوبده بشقه مالدن انفاق ومستدانه‌دن تأدیه یلسه صحیح اولور.

٥٩ ماده‌یه باق .

٤٦٧ ماده

امك کندی مالندن بلا امر القاضی انفاق ایتمسی استدانه مقامنه قائم دکلدر .

بناءعلیه ام صغیر ولدی ایچون اب اوزرینه نفقه تقدیر ایتدیروب استدانه ایچون امر الدقدن صکره ام، استدانه ایتمیوب کندی مالندن انفاق ایتسه نفقهٔ مقدره‌یی ابدن طلب ایده‌مز.

٥٨ ماده‌یه باق .

٤٦٨ ماده

اقربك اعسار یاغیبتنه مبنی ابعده انفاقله امر استدانه ایله امر حکمنده‌در .

بناءعلیه اب، معسر یاغائب اولوبده ام، قاضی‌یه مراجعت ایتدیکنده ام، موسره اولدیغی تقدیرده قاضی، کندی مالندن صغیرك نفقه‌سی ایچون ادانه ایتمسی صکره ابه مراجعت ایلمسنی امه امر ایدر .

بو امره مبنی ام، نفقهٔ صغیر ایچون کندی مالندن ادانه ایتدکده ابه رجوع ایدر .

اما قاضی امه بشقه‌سندن استدانه‌یه امر ایتدیکی حالده کندی مالندن انفاق ایتسه رجوع ایده‌مز.

٤٦٩ ماده

حاضنه‌سنه صغیر ایچون معجلاً ویریلان نفقه‌دن ارتانی ابه رد واعاده اولنمق لازم کلور.

مثلا صغیرك بش آیلق نفقه‌سی اولمق اوزره آیده ایکیشر آلتوندن اون آلتون صغیرك حاضنه‌سی بولنان آناسنه جانب ابدن تسلیم اولندقدن اوچ آی صکره مزبور صغیره اجنبی بولنان کمسنه ایله ازدواج ایدرك حق حضانه‌سی ساقط اولسه ایکی آیلق نفقه‌یی ابه اعاده ایتمسی لازم کلور .

٤٧٠ ماده

کشی اقراریله الزام اولور .

بناءعلیه مطلقه اولاد صغارینك بش آیلق نفقه‌سنی قبض ایتدیکنی اقرار ایتدیکی حالده بعده قبض ایتدیکم یوز غروشدر بش آیلق نفقه ایسه بش یوز غروش ایدردیه ادعا ایتسه بو ادعاسی قبول ایدلمز . وبش آیلق نفقه‌سنی قبض ایتدم سوزی نفقهٔ مثلی قبضی اقراره حمل اولنور.

وقف

٤٧١ ماده

ام حاضنه، صغارك نفقه‌سنی قبض ایتدیکنی اقرار ایتدکدن صکره ضایع اولدیغنی ادعا ایتسه اب اوزرینه تکرار نفقهٔ مثل لازم کلور .

اما ام، کندی نفقه‌سی همده صغارك نفقه‌سی ضایع اولدیغنی ادعا ایتسه کندی نفقه‌سنی تکرار طلب ایده‌مز .

٧٥ ماده‌یه باق

٤٧٢ ماده

امر قاضی ایله استدانه ابك بالذات استدانه‌سی حکمنده‌در .

بناء علیه ام، امر قاضی ایله نفقهٔ اولاد ایچون استدانه ایتسه بالذات اب، استدانه ایتمش حکمنده اوله‌رق وفات اب ایله مستدانه ساقط اولماز .

مثلا برصغیر ایچون قاضی، اب اوزرینه نفقه تقدیر ایدوبده بالاستدانه انفاق ایتمسنی امه امر ایتدکدن صکره مزبوره‌ده استدانه ومستدانه‌دن انفاق ایتدیکی حالده قبل الاستیفا اب، وفات ایتسه ترکه‌سندن استیفا اولنور . اما قاضی، اولاد ایچون نفقه فرض وتقدیر ایدوب فقط استدانه ایله امر ایتمدیکی حالده ام، استدانه ایتسه ترکه‌سنه رجوع ایده‌مز.

٤٧٣ ماده

بالامر نفقه‌یه صرف اولنان آمرك دینی اولور .

بناءً علیه اب، کندی اوزرینه صغیر ایچون هرکونده شو قدر غروش نفقه فرض وتقدیر ایدوبده بومبلغی صرف ایتمك ایچون کندی مطلقه‌سی اولان صغیرك آناسنه امر ایتسه‌ده اوده صرف ایتدکدن صکره قبل الاستیفا اب، وفات ایتسه ام، ترکه‌سنه رجوع ایدر.

٤٧٤ ماده

وصینك امری صحیح وموجب رجوع اولور .

بناءً علیه ام، صغار اولادینه وصی تعیین اولندقدن صکره مزبوره کندی زوجنه صغاره انفاق ایت بعده اموالنه مراجعت ایله دیدکدن صکره اوده انفاق ایتسه حق رجوعی اولور .

٤٧٥ ماده

قاضی، استدانه ایله امر ایتدکده بو امر آنجق صغیرك مالی یاخود صغیر ایچون اوزرینه نفقه‌سی واجب اولان کمسنه موجود اولدیغی تقدیرده صحیح اولور .

اما بویله اولمدیغی حالده استدانه ایله امر صحیح دکلدر .

بناءً علیه بر صغیرك مالی اولمدیغی کبی امنك دخی مالی بولنمیوبده ام مزبوره بعده صغیره مراجعت ایتمك اوزره امر قاضی ایله استدانه وانفاق ایتسه بوامر، صحیح اولمیوب بعدالبلوغ صغیره رجوع ایده‌مز .

فصل رابع

اولاد کبارك نفقه‌لری حقنده‌در .

٤٧٦ ماده

ابن کبیر ، فقیر اولسه دخی نفقه‌سی پدری اوزرینه لازم کلمز .

مکرکه کسبدن عاجز اوله .

نته‌کیم مواد آتیه‌ده بیان اولنور .

٤٧٧ ماده

ابن ابناء کرامدن اولوبده ناس آنی استیجار ایتمز اولسه کسبدن عاجز عد اولنور.

بناءً علیه ابن مرقومك نفقه‌سی دخی اب اوزرینه لازم کلور .

٤٧٨ ماده

طلبهٔ علوم، علوم شرعیه‌نك تحصیلی ایله مشغول صاحب رشد اولوبده کسبدن عاجز و کسبك طریقنه غیر عالم اولسه‌لر نفقه‌لری پدرلری اوزرینه لازم کلور .

اما علوم شرعیه ایله اشتغال ایتمیوب خلافیات رکیکه وعقلیه وهذیانات فلاسفه ایله اشتغال ایدن ویا سفیه بولنان طلبه‌نك نفقه‌لری پدرلری اوزرینه لازم کلمز .

٤٧٩ ماده

اولاد اناث فقیره اولدقلری تقدیرده ذات زوج اولمنجه نفقه‌لری پدرلری اوزرینه لازم کلور.

مثلا برکیمسه کسوب اولوبده کندی کفافندن فضله قزانمقده اولدیغی حالده مرقومك بالغه و فقیره قیزی آندن نفقه طلب ایتسه ویرمسی لازم کلور .

٤٨٠ ماده

انثی تزوج ایتدکده نفقه‌ی پدرندن ساقط وزوجی اوزرینه لازم اولور .

فقط مؤخراً تطلیق ایدیله‌رك عدتی منقضیه اولدقده مزبوره‌نك نفقه‌سی پدرینه عودت ایدر. (١)

٤٨١ ماده

ابن کبیر، زمن یاخود مقعد یامفلوج یااشل الیدین یا مقطوع الیدین یا مقطوع الرجلین یامعتوه یااعمی یامجنون اولمق کبی بر علته مبنی عمله غیر قادر یاخود عمله مقتدر ایسه‌ده خرقی یعنی فقدان ذکاسی سببیله ایشه اهلیتی اولمدیغی یاخود مانع اکتساب سائر اسباب بولندیغی تقدیرده بونك مالی یوق ایسه نفقه‌سی پدری اوزرینه لازم کلور .

اب موجود اولمدیغی تقدیرده اب الاب نفقه‌ده اب منزلنده‌در .

٤٨٢ ماده

مادهٔ انفه‌ده‌کی معلول کندیسنه غیر کافی مقدارك کسبنه قادر اولدیغی تقدیرده پدری مقدار کفایه‌یه ابلاغ ایتمسی لازم کلور .

٤٨٣ ماده

کسبدن عاجز اولاد کبارك نفقه‌لری اولاد صغارك نفقه‌لری کبی یالکز اب اوزرینه لازم کلور . بونده دخی ام تشریك اولنه‌ماز .

٤٨٤ ماده

اولاد کبار مواد آنفه احکامنجه نفقه‌یه مستحق اولوبده قاضی‌یه بالمراجعه پدرلری اوزرینه نفقه تقدیرینی طلب ایتدکده قاضی نفقه‌یی تقدیر و کندیلرینه ویرمسنی ابه امر ایدر. زیرا بونفقه اولادك حقی اولوب کندیلرینك استیفایه ولایتلری ثابتدر. بوتقدیرده اب ، بونلری بن اطعام ایدرم نفقه‌یی آنلره ویرمم دیسه التفات اولنماز .

هرذی رحم محرمك نفقه‌سنده حکم ، منوال مشروح اوزره‌در .

---

(١) [زوجه ناشزه اوله‌رق نفقه‌سی زوجندن ساقط اولنجه مزبوره‌نك پدری اوزرینه نفقه‌سی واجب اولورمی محل ترددر. ترك نشوز، زوجه اوزرینه واجب اولدیغی حالده پدری طرفندن انفاق معصیته اعانه اوله‌جغندن ناشزه‌یی معروفه ارجاع ایچون نفقه ویرلمامك موافق اولور.]

٤٨٥ ماده

بر كيمسه كبير و صحيح ابننك زوجه‌سنی انفاقه مجبور دكلدر شوقدركه ابن بنفسه اكل و شربه و سائر لوازم ضروريه‌يی كورمكه غير مقتدر صغير ويا زمن كبی معلول وخدمته محتاج معسر بولنسه اب ، ابننك خادمنك نفقه‌سنی تسويه‌يه‌مجبوردر بوخادم كرك ابننك زوجه‌سی و كرك امه‌سی اولسون و كرك اجنبی بولنسون .

فصل خامس

اولاد صغارك نفقه‌سندن صلح حقنده‌در

٤٨٦ ماده

مرثه اولاد صغارك نفقه‌لرندن زوجيله صلح اولسه صحيح اولور . زوج كرك معسر و كرك موسر اولسون . زيرا اب ، جانبندن عاقد اولور . ياخود اب كندی طرفندن ام دخی صغار جانبندن عقد ايتمش اولورلر . چونكه صغارك نفقه‌سی اسباب حضانه‌دن اولوب حضانه ايسه امكدر. بو تقديرده نظر اولنور . بدل صلح ، تمام نفقهٔ مثل وقدر معروف اولدقده صحيح اوله‌جغی كبی اونده برمثللو غبن يسير ايله زياده اولسه ينه صحيح اولور .

اما غبن فاحش ايله اكثره صلح اولسه زياده‌سی تنزيل اولنور .

مثلا نفقهٔمثل وقدرمعروف اون‌غروش ايكن‌اون‌بش يايكرمی غروشه صلح‌اولسه‌لر اون غروشدن زياده‌سی تنزيل اولنور .

وبدل‌صلح قدرمعروفدن دون اولديغی تقديرده قدر معروفه ابلاغ ايدلمك لازم‌كلور.

٤٨٧ ماده

غير لازم اولان شی ، صلح ايله لازم اولماز .

٨٢ ماده‌يه باق .

بناء عليه فروعك غيری برمعسر نفقهٔ اقاربدن بر مقدار اوزرينه صلح اولسه صحيح اولماز . زيرا نفقهٔ اقارب ، انجق موسر اوزرينه لازم كلور .

٦٤ ماده‌يه باق .

فصل سادس

مال غائبدن نفقه تقديرينه دائراولان مسائل بيانده‌در .

٤٨٨ ماده

غائبك نفقه جنسندن اولان مالندن زوجه‌سی ايچون نفقه تقدير اولنديغی كبی اصول وفروعی ايچون دخی نفقه تقدير اولنه بيلور .

٨٥ ماده‌يه باق .

بناءً عليه بركيمسه غائب‌ايكن اول كيمسه‌نك ابوينی ياخود اولادی‌ايچون اول كيمسه اوزرينه آنك نفقه جنسندن اولان مالندن نفقه تقدير اولنمسی صحيح اولور.

اما نفقه جنسندن اولميان اموالندن نفقه تقدير اولنه‌ماز. زيرا بونلر بيعه محتاج‌اولوب مال غائب ايسه بيع ايديله‌مز .

٤٨٩ ماده

مادهٔ آنفه‌ده كی كسان يعنی من له‌النفقه نزدنده غائبك نفقه جنسندن اولان اموالی موجود اولديغی كبی نسبی بالبينه ثابت اولسه مذكور مالدن نفسلرينه انفاق ايلملرينی قاضی انلره امر ايدر .

٤٩٠ ماده

جنس نفقه‌دن اولان وديعه‌دن دخی نفقه تقدير اولنه بيلور .

بناء عليه غائبك نفقه جنسندن اولان مالی بركيمسه‌نك نزدنده وديعه اولديغی حالده اول كيمسه وديعه‌يی ونسبی مقر اولديغی صورتده قاضی مذكور وديعه‌دن دخی نفقه تقدير ايده‌رك من له‌النفقه‌يه اعطا ايتمسنی اول كيمسه‌يه امر ايدر . غائبك مضاربی يامديونی نزدنده يا ذمتنده بولنان مالدن دخی بروجه مشروح نفقه تقديری جائز اولور .

٤٩١ ماده

غائبك وقفده اولان استحقاقندن دخی نفقه تقدير اولنه بيلور .

بناء عليه فقير بركيمسه‌نك اوغلی غائب اولوبده اول كيمسه قاضی‌يه بالمراجعه فلان وقف اهليدن غائب مرقومك حقی بولنوب ناظر وقفك يدنده اولديغنی بيان ايتديكی كبی ناظر دخی بونی وابوتی مقر اولديغی تقديرده قاضی بوندن نفقه تقدير ايدر نفقهٔ اولادده دخی حكم مشروح جاريدر .

۴۹۲ ماده

غائبك امواله واضع‌اليد بولنان مستودع ويا مضارب يا مديون اموال مذكوره‌يى انكار ايتديكى تقديرده اقرباء الولاد بو اموالى اثبات ايچون اقامهٔ بينه ايده‌جك اولسه قبول اولنه‌ماز .

۴۹۳ ماده

مستودع ومضارب ومديون كبيلر غائبك مالنى بلاامر القاضى والمالك غائبك زوجه‌سى ويا اقرباء ولادى كبى من له النفقه‌يه صرف ايتسه‌لر قضاء ضامن اولورلر ومديون دخى دينندن برى اولماز .

۵۳ ماده‌يه باق .

اما ديانة ضامن اولمازلر، چونكه مقصدلرى خير واصلاحدر . حتى غائب وفات ايتدكده بونلر ورثه‌يه قارشو ورثه‌نك كنديلرنده هيچ برحقى بولنمديغنه يمين ايده‌بيلورلر . وبونلر ضامن اولدقلرندن صكره من له النفقه‌يه مراجعت ايده‌مزلر . زيرا بونلر ضمان ايله وقت تعدى‌يه استنادا مالك اوله‌جقلرندن كندى مالل‌رينى تبرعا انفاق ايتمش اولورلر .

نته‌كيم بونلر اموال مذكوره‌يى قاضى‌يه مراجعت ورأيني استحصال ايتمك ممكن اولميان موضعده من له النفقه‌يه ويرسه‌لر يا انفاق ايتسه‌لر استحسانا ضمان لازم كلمز ايسه‌ده قضاءً لازم كلور .

۴۹۴ ماده

اجازت لاحقه وكالت سابقه حكمنده‌در .

بناء عليه مادهٔ آنفه وجهله مستودع وسائره‌نك صرفياتنى واعطاسنى اخيراً مالك مجيز اولسه جائز وبواجازت ضماندن ابرا اولوب بوندن صكره مالك تضمين ايتديره‌مز.

۴۹۵ ماده

مدفوع اليه بدل ضمانه مالك اولمغله معطى ضماندن برى اولور .

بناء عليه مستودع وديعه‌يى بلاامر القاضى من له النفقه‌يه ويردكدن صكره غائب مودع وفات ايتسه‌ده وراثتى من له النفقه بولنان آخذه منحصر اولسه آرتق مستودعه ضمان لازم كلمز.

۴۹۶ ماده

غائبك اموال موجوده‌سندن نفقه تقدير اولندقده من له النفقه‌نك تحليفى ايله برابر كنديسندن كفيل بالمال آلنمسى لازم كلور .

بناء عليه مواد آنفه احكامنه توفيقا غائبك اموالندن ويرلمك اوزره اقرباء ولاده امر قاضى ايله نفقه تقدير اولنه‌جغى صره‌ده شايد قبل الغيبه غائب بونلرك نفقه‌لرينى ويرمش ياخود محل غيبتدن كوندرمش اولديغى تحقق ايدرسه من له النفقه بولنان اقرباء ولادك مأخوذلرينى ضامن اولمق اوزره قاضينك من له النفقه‌دن كفيل آلمسى اقتضا ايدر .

اما بركيمسه زوجه‌سنى بلا نفقه ولا منفق شرعى ترك ايدوبده تغيب ايتدكده مزبوره حاكمه بالمراجعه نفقه تقدير واستدانه‌يه امر ويرلمسنى طلب ايلسه زوجه بروجه مشروح يالكز تحليف اولنور . لكن من له النفقه صغير اولورسه بالضروره صبى‌يه يمين توجيه اولنه‌ماز ايسه‌ده صغيرك حاضنه‌سى بولنان مثلا امى تحليف اولنور .

۴۹۷ ماده

غائبك املاكى وارداتندن دخى مواد آنفه احكامنه توفيقاً امر قاضى ايله من له النفقه ايچون نفقه تقدير اولنه‌بيلور. اما غائبك بوكبى اموالندن غائب مرقومك ديونى ايفا اولنه‌ماز يعنى قاضى ايفا يده‌مز. ولوكه بوكبى امواله واضع اليد اولنلر دينى اقرار ايتمكده بولنسونلر.

۴۹۸ ماده

جواز شرعى ضمانه منافيدر .

بناء عليه غائبك ولدى ياخود ابوينى نزدنده نفقه‌لرى جنسندن اولان مال‌لرى بولندقده بونلر مذكور مالدن نفقه‌لرى مقدارينى اخذ واستيفا ايدرلر وبعده غائب حاضر اولدقده تضمين ايتديره‌مز.

فصل سابع

تركه‌دن ورثه‌نك صورت انفاقلرى بيانده‌در .

۴۹۹ ماده

بركيمسه وفات ايدوبده اموال واولاد صغارى ترك ايتديكى تقديرده اولادك نفقه‌لرى كندى حصص ارثيه‌لرندن تسويه اولنه‌جغى كبى زوجات مثللو هر وارثك نفقه‌سى كندى حصهٔ ارثيه‌سندن تسويه اولنمق لازم كلور. زوجات كرك حامل كرك حائل اولسونلر .

۵۰۰ ماده

متوفى وصى تعيين ايلمش ايسه وصى، صغارى انصبالرندن انفاق ايدر .

وصی تعیین ایتمامش ایسه قاضی هر صغیر ایچون کندی حصه سندن اموالنك وسعت وضیقنی نظر اعتباره آله رق محتاج اولدیغی نفقه یی تقدیر و بر وصی تعیین ایده رك انفاقنی امر ایدر.

٥٠١ ماده

وصی ، صغیری صغیرك مالندن انفاق ایتدیکنی ادعا ایتدکده مدت انفاقده کی نفقهٔ مثلده تصدیق اولنور . اما وصی ، کندی مالندن صغیری انفاق ایتدیکنی بالبیان مال یتیمه رجوعنی دعوی ایتدکده مجرد سوزی قبول اولنمیوب بالبینه اثبات ایتمسی لازمدر.

٥٠٢ ماده

قاضی ، اذن ویرمش اولمسه بیله وصی ، یتیم ایچون موجب خیر اولنجه صغیرك نفقهٔ مفروضه سنی کندی مالیله خلط ایدرك بالاشتراك قدر معروف اوزره تناول ایدرلر. نته کیم ایتام ایچون موجب خیر اولور ایسه وصی ، بعض ایتامك اموالنی دیکر بعض ایتامك امواليله خلط ایدرك بالاشتراك علی وجه المعروف انفاق ایدر .

٥٠٣ ماده

برکیمسه وفات ایدوبده بالغ وصغیر اولادینی ترك ایتدیکی صورتده اخ کبیر یا ام یا سائر محارم صفت وصایتی حائز ایسه صغیری انفاق ایده بیله جکی کبی وصی تعیین ایدلمیوب فقط اخ صغیر ، اخ کبیرك حجر و تربیه سنده بولندیغی تقدیرده کرك بلده ده قاضی بولنسون کرك بولنمسون اخ کبیر ، صغیری آنك مالنك نفقه یاخود نقود جنسندن اولان قسمیله انفاق ایده بیلور .

اما حجر و تربیه سنده بولنمدیغی صورتده نفقه جنسندن اولان امواليله انفاق ایده بیلور ایسه ده عروضنی بیع یاخود نقودینی صرف ایتمك صورتیله انفاق ایده مز .

٥٣ ماده یه باق .

٥٠٤ ماده

وصی ، صغیری کندی اموال واطعمه سندن بلوغنه قدر انفاق ایتسه صغیره رجوع ایده مز. شوقدرکه صغیره رجوع ایتمك شرطیله انفاق ایتدیکی ثابت اولورسه رجوع ایده بیلور.

٥٠٥ ماده

قاضی ، صغارك محتاج اولدقلری هرشیٔ صاتون آلابیلور .

بناء علیه صغار خادمه محتاج اولدقلری تقدیرده بونی دخی تدارك ایده بیلور .

وقف

٥٠٦ ماده

ایکی رفیق سفرده ایکن بریسی مغمی علیه اولوبده دیکری آنك مالندن آکا انفاق ایتسه یاخود بریسی وفات ایدوبده دیکری آنك مالندن مرقومی تجهیز ایتسه بطریق الاستحسان دیانة ضامن اولماز ایسه ده قضاء ضامن اولور .

٥٠٧ ماده

حق مشروعده اعانه مسئولیت معنویه یی داعی دکلدر .

بناء علیه ورثهٔ کبار ورثهٔ صغاره صغارك حصص ارثیه لرندن مقدار کفایه انفاق ایتدکدن صکره انفاق اولنان مقدار حصه لری بالکتم حصص باقیهٔ صغاری اعتراف وتمامیله اظهار ایتسه لر وحتی لدی الایجاب صغارك بوندن بشقه حصه لری بولنمدیغنه یمین ایتسه لر مسئولیت معنویه ترتب ایتمیه جکی امید اولنور . نته کیم وصی ، متوفانك برکمسه یه بورجی بولندیغنی یقینا بیلدیکی جهتله مبلغ مذکوری خفیا تأدیه ایدوبده قاضی و ورثه بونی بیلمسه لر یاپدیغنه اثم ترتب ایتمز .

کذلك متوفانك مستودعی یامدیونی متوفای مرقومك فلان کیمسه یه بورجی اولدیغنی یقینا بیلدیکی جهتله آنی ورثه یه خبر ویرمدن تأدیه ایتسه معنا مسئول اولماز .

باب سادس

نفقهٔ اصول واقربا حقنده اولوب سکز فصلی حاویدر

فصل اول

من علیه النفقه یالکز فروع اولدقلری تقدیرده کی مسائل بیانندهدر .

٥٠٨ ماده

فروع اوزرینه اصولك نفقهسی لازم کلور . ولوکه فروع صغیر اولسونلر .

واصولك نفقهلری ایچون فروعه کمسنه تشریك اولنهماز .

بناء علیه برکیمسه اوزرینه اول کیمسهنك ابوینك واجداد وجداتنك نفقهلری لازم اولور بونلر کرك لاب کرك لام اولسون .

٥٠٩ ماده

بوفصلده دخی نفقهدن مراد ، مأکولات ومشروبات وکسوه وسکنادن ولدی الحاجه نفقهٔ خادمدن عبارتدر .

٥١٠ ماده

فروع اوزرینه نفقهٔ اصولك لزومنده یالکز قرب وجزئیت معتبردر .

یوقسه ارث معتبر دکلدر .

١١٥ مادهیه باق .

یعنی فروع من له النفقه اولان اصوله قربا متفاوت اولدقلری تقدیرده جزئیت جهتیله اقرب اولان تحمل نفقهده مقدمدر . بناء علیه برفقیرك موسر ابنی ایله ابن الابنی بولنسه اول فقیرك نفقهسی یالکز ابن اوزرینه لازم کلور.

زیرا ابن ، ابن الابندن فقیره اقربدر .

کذا معسرك موسره بنتی ایله موسر ابن الابنی بولنسه اول فقیرك نفقهسی بنت اوزرینه لازم کلور . ابن الابنی نفقهده تشریك اولنهماز .

٥١١ ماده

فروع اوزرینه نفقهٔ اصولك سبب وجوبی ولادتدر . یوقسه ارث دکلدر .

بناء علیه فروعك اصوله قربا مساواتلری تحمل نفقهده مساواتلرینی ایجاب ایدر .

میراث نظر اعتباره آلنماز .

بوصورتده فروع ذکورا واناثا مختلط وقربا مساوی اولسهلر بونلر اصولك نفقهلرینی علی السویه ویرملری لازم کلور . یوقسه اناثك حصص ارثیهلری ذکوردن دون اولمغله حصهٔ میراثلرینه کوره نفقه تحمیل اولنهماز . مثلا برکیمسهنك هربری موسرلر اوغلی وقیزی بولنسه اول کیمسهنك نفقهسنی بونلرك علی السویه ویرملری لازم کلور . یوقسه ارثده اولدیغی کبی نفقهنك ثلثانی ابن وثلثنی قیز ویرمسی لازم کلمز .

نته کیم اول کیمسهنك هربری موسرلر ابن الابنی ایله بنت البنتی بولنسه آنك نفقهسنی متساویا ویرملری لازم کلور .

٥١٢ ماده

نفقهٔ اصولده اختلاف دین مانع نفقه دکلدر .

بناء علیه موسر اولان ولد ، معسر بولنان اصولنی انفاقه جبر اولنور . بواصول کرك مسلم کرك غیر مسلم ذمی اولسون .

٤٦ مادهیه باق .

اما اختلاف تابعیت غیر مسلملر حقنده مانع نفقهدر .

بناء علیه برکیمسه اوزرینه تبعهٔ اجنبیهدن غیر مسلم اولان اصولنك نفقهسی لازم کلمز . ولوکه بواجنبیلر مستأمن اولسونلر .

٥٢ مادهیه باق .

٥١٣ ماده

اصولك نفقهیه استحقاقنده کسبدن عجزلری شرط دکلدر .

بناء علیه بونلر مجرد فقری سببیله فروعندن نفقه آلمغه کسب استحقاق ایدرلر .

مثلا اب یا ام فقیر اولنجه ابن موسردن نفقه آله بیلور . ایشه کوجه مقتدردر .

قزانسون دینلمز .

١١٠ مادهیه باق .

٥١٤ ماده

ولد ، مدعیٔ نفقه بولنان ابك غناسنی ادعا واب ، انكار ایتدكده سوز ابكدر .
اما ابن پدرینك غناسنی بالبینه اثبات ایدرسه قبول اولنور .

٥١٥ ماده

رضاعك نفقه‌ده تأثیری یوقدر .

بناء علیه رضاعا والدك نفقه‌سی رضاعاً ولد اوزرینه لازم گلیه‌جكی كبی رضاعا ولدك نفقه‌سی دخی رضاعا والد اوزرینه لازم گلز.

٥١٦ ماده

برفقیرك یسارده مختلف ایكی اوغلی بولندقده نظر اولنور .

یسارده كی تفاوتلری یسیر ایسه ابك نفقه‌سنی سویاً ویررلر .

اما یسارده كی تفاوتلری فاحش ایسه قدر نفقه‌ده دخی تفاوتلری لازم گلور .

قاضی، معسر پدر ایچون ایكی موسر اوغلی اوزرینه نفقه تقدیر ایدوبده بریسی نفقهٔ مقدره‌یی اعطادن امتناع یاخود غیوبت ایتسه‌ده جبرا استیفا ایدلك ممكن اوله‌مسه قاضی دیكر اوغلنه ممتنعك حصه‌سنی دخی بعده آكا رجوع ایتمك اوزره ویرمسنی امر ایدر .

٥١٧ ماده

بركیمسه ، صحیح وسالم پدرینك زوجه‌سنی انفاقه مجبور دكلدر . چونكه اول كیمسه ایله بومرئه ارەسنده قرابت یوقدر . پدرینك ام ولدینی یا امه‌سنی انفاقه مجبور اولمدیغی كبی
٤٣ ماده‌یه باق .

شوقدر كه اب ، زمن یامریض اولمق كبی بروجهله محتاج خدمت ایسه ابن پدرینك خادمنك نفقه وكسوه‌سنی دخی تسویه ایتمكه مجبوردر . بوخادم ، كرك ابك زوجه‌سی كرك ام ولدی یاامه‌سی اولسون .

٥١٨ ماده

مادهٔ آنفه‌ده كی زوجه ، ابنك امی بولندیغی تقدیرده اب ، محتاج خدمت اولمسه دخی كرك اب وكرك ام، معسر اولدقلری صورتده هم امك همده ابك نفقه‌لری ابن مرقوم اوزرینه لازم گلور .

٥١٩ ماده

ماده اب فقیر اولنجه نفقه‌سی موسر ابنی اوزرینه لازم گلور ایسه‌ده ابك فقرا اولاد صغاری بولندیغی تقدیرده بواولادك نفقه‌لرنده ، ٤٢٢ ماده‌نك حكمی نظر اعتباره آلنمق ایجاب ایدر .

٥٢٠ ماده

ماده مالالری وكسبلری بولنمیان یتیملرك معسره امی ایله موسره جده لابدن بشقه كیمسه‌لری بولنسه یتیملرك نفقه‌لری جدهٔ مزبوره اوزرینه لازم گلور .

٥٢١ ماده

ام ، فقیره اولوبده ذات‌الزوج بولنمدیغی صورتده نفقه‌سی اولادی اوزرینه لازم‌گلور.
اما ذات‌الزوج اولورسه مزبوره‌نك نفقه‌سی حصرا زوجی اوزرینه لازم گلور . شوقدركه زوجی دخی فقیر اولورسه ١٢٦ ماده وجهله معامله اولنور .
١٢١ ماده‌یه باق .

٥٢٢ ماده

ام ، نفقه‌یه ابدن احقدر .

بناء علیه بركیمسه‌نك هم ابی همده امی محتاج نفقه ایكن اول كیمسه یالكز بریسنك نفقه‌سنی اعطایه مقتدر بولنسه امنك نفقه‌سنی اعطا ایتمسی اقتضا ایدر .

٥٢٣ ماده

طفل ، نفقه‌یه ابدن احقدر .

بناء علیه بركیمسه‌نك محتاج نفقه طفلی وابی بولندیغی حالده اول كیمسه بوایكیسندن یالكز بریسنك نفقه‌سنی ویرمكه مقتدر بولنسه طفلك نفقه‌سنی ویرمسی ایجاب ایدر .

٥٢٤ ماده

بركیمسه‌نك محتاج نفقه زمن ابوینی بولنوبده هیچ بریسنه مستقلا نفقه ویرمكه مقتدر اوله‌مسه مزبورلری سفره‌سنه الارق كندی یدیكندن یدیرمكه مجبوردر . فقط ابن معسرك عیالی اولمیوبده تك باشنه بولندیغی تقدیرده مزبورلری نفسنه ضم ایتمكه قضاء جبر اولنه‌ماز ایسه‌ده دیانة بویله یاپمغه مجبوردر .

بناء عليه كسبی قوتندن فضله بولنمديغی حالده تك باشنه اولميوبده زوجه‌سی واولاد صغاری بولنسه ابن مرقومك بونلری عيالی ميانه بالادخال سفره‌سنه تشريك ايلسی لازم كلور يعنی بوكا قضاء اجبار اولنور . آيريجه بونلره نفقه ويرمكه جبر اولنه‌مز . اما ابن فقير ، كسوب اولوبده كسبنده كفايتندن فضله بولنورايسه بوفضله‌سندن مزبورلری انفاقه مجبوردر .

٥٢٥ ماده

اب زمن ، اوغلم هم بكا همده كنديسنه كافی مقداری اكتسابه مقتدر ايكن برشی آرتيروب بكا ويرمامك ايچون لايقيله چالشميور ديه قاضی‌يه شكايت ايتدكده ، قاضی ابنك سالك اولديغی طريق كسبك ارباب صنعتندن سؤال ايدر . نتيجهٔ تحقيقاتده ابك ادعاسی حقه مقرون اولديغی آكلاشيلور ايسه مزبور پدرينی انفاقه ابنی اجبار ايلر .

٥٢٦ ماده

جدك نفقه‌يه استحقاقنده ابده اولديغی كبی يالكز فقر معتبردر .

كسبدن عجز شرط دكلدر .

بناء عليه جد ، فقير اولديغی تقديرده موسر حفيد اوزرينه جد مرقومك نفقه‌سی لازم كلور .

٥٢٧ ماده

من قبل الام جد دخی من قبل الاب جد كبی حفيدی اوزرينه نفقه‌يه مستحق اولور . نته كيم من قبل الام جدات ايچون دخی حفيدلری اوزرينه نفقه تقدير اولنور .

٥٢٨ ماده

جداتك نفقه‌يه استحقاقلرنده اجدادك نفقه‌يه مستحق اولملرنده‌كی شروط معتبردر .

فصل ثانی

اصولك غائب فروعك اموالندن نفقه اخذ ايتملری حقنده‌در .

٥٢٩ ماده

اب محتاج نفقه اولدقده كبير ياصغير بولنان ولد غائبنك عروضنی برای نفقه يالكز نفقه‌سنه كافی مقداری بيع ايده‌بيلور . زياده‌سنی بيع ايده‌مز .

٥٣ و ١٠٦ ماده‌لره باق .

اما اب ، بشقه الاجغندن طولايی بيع ايده‌مز .

٥٣٠ ماده

اب ، ولد غائبنك عروضنی غائب مرقومك زوجه‌سی يا اولاد صغاری يا اناسنك نفقه‌لری ايچون دخی بيع ايده‌بيلور .

٥٣١ ماده

اب ، صغير يامجنون اولان ولدينك كرك حاضر كرك غائب اولسون هم عروضنی همده عقارينی حسب الولايه بيع ايده‌بيلور . ومحتاج نفقه اولدقده اثمانتی كندی نفقه‌سنه صرف ايده‌بيلور .

١٠٦ ماده‌يه باق .

٥٣٢ ماده

اب ، حاضر ياغائب اولان ولد كبير عاقلنك برای نفقه عقارينی بيع ايده‌ميه‌جكی كبی ولد ، حاضر اولديغی تقديرده عروضنی دخی بيع ايده‌مز .

٥٣ ماده‌يه باق .

٥٣٣ ماده

ضرورتلر ممنوع اولان شيلری مباح قيلار .

بناء عليه اب فقير ومحتاج انفاق ايكن ابنی آنی انفاقدن امتناع ايتديكی حالده مراجعت اولنه‌جق قاضی بولنمسه كندی نفقه‌سنه كافی مقدار اولمق اوزره اوغلنك مالنی خفيا آله‌رق نفسنه صرف ايده‌بيلور .

١٠٤ ماده‌يه باق .

نته كيم اوغلی پدرينه نفقه اوله‌رق مقدار كفايه‌دن دون ويرمكده اولديغی تقديرده نقصانتی خفيا اخذ ايليه‌بيلور . اما قاضی‌يه مراجعت ايتمك ممكن ايكن مراجعت ايتمدن خفيا آلسه آثم اوله‌جغی كبی مقدار كفايه‌دن فضله اخذ ايتسه ينه آثم اولور .

فصل ثالث

اقربا یعنی من علیه‌النفقه فروع وحواشی اوله‌رق
اجتماع ایتدکلری تقدیرده‌کی احکام نفقه بیانند‌ه‌در .

٥٣٤ ماده

فروع وحواشی اجتماع ایتدکده لزوم نفقه‌ده ینه قرب وجزئیت یعنی هر برینك یاخود یالکز برینك معسره قربی وجزئیتی معتبردر .

١١٥ ماده‌یه باق .

یعنی ایکیسنك یاخود یالکز بریسنك قرب وجزئیتی نظره آلنوب قریب وجزء اولان نفقه‌یی تحمل ایدر . وحواشی نفقه‌یی تحملدن ساقط اولور . یوقه بونده ارث معتبر دکلدر .

بناء علیه برمعسر یامعسره‌نك موسره بربنتی وبرده معسره اخت لابوینی بولنسه آنك نفقه‌سی یالکز بنت اوزرینه لازم کلور . جزئیت صفتی موجود اولمدیغندن حواشیدن اولان اخت اوزرینه نسنه لازم کلمز حالبوکه ارثده متساویدرلر . نته کیم برفقیر مسلمك موسر برنصرانی اوغلی ایله برده مسلم برادری بولنسه نفقه یالکز ابن اوزرینه لازم کلور . زیرا ابنك قرب وجزئیتده اختصاصی واردر .

کذا ولد بنت ایله اخ شقیق اجتماع ایتدکده نفقه ولد بنت اوزرینه لازم کلور . جزئیت بولنمدیغندن حواشیدن بولنان اخ اوزرینه نسنه لازم کلمز . حالبوکه من له النفقه‌نك ارثی یالکز اخ شقیقه عائددر .

کذلك برفقیرك موسره ایکی قزیله برده موسر ابن اخ شقیقی بولنسه اول کیمسه‌نك نفقه‌سی حصرا ایکی قزینه لازم کلور . وکذلك برفقیرك موسره بنتی ایله برده موسر مولی العتاقه‌سی بولنسه نفقه حصرا بنت اوزرینه لازم کلور . حالبوکه اول کیمسه‌نك میراثنی بونلر مناصفة اقتسام ایدرلر .

٥٣٥ ماده

برفقیره مرئه‌نك بری غنیه دیکری فقیره ایکی بنتی ایله عصبه‌دن درت موسر ابن اخی بولنسه مزبوره‌نك جمله نفقه‌سی بنت غنیه اوزرینه لازم کلور زیرا فروع موجود اولنجه حواشی اوزرینه نفقه لازم کلمز .

فصل رابع

اقربا یعنی من علیه‌النفقه فروع واصول اوله‌رق اجتماع ایتدکلری
تقدیرده‌کی احکام بیانند‌ه‌در .

٥٣٦ ماده

برفقیرك فروع ایله اصولی اجتماع ایتدکده اولا جزئیت جهتندن اقربیت نظر اعتباره آلنیر .

بناء علیه برفقیرك موسر ابنی ایله موسر جدی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سنی حصرا ابنی ویرمسی لازم کلور . نته کیم برفقیرك موسر ابی ایله موسر ابن الابنی یا موسره بنت البنتی بولنسه اول کیمسه‌نك نفقه‌سی حصرا اب اوزرینه لازم کلور . زیرا اب جزئیتده اقربدر . ومرجح بولنان قربیت موجود اولدیغندن تساوی منتفیدر و ولدك نفقه‌سی اب اوزرینه لازم کلوب دیکری مشارکت ایتمز .

جزئیت جهتندن اقربیت بولنمسه ثانیا نوع ترجیح ، معتبر اولور .

مثلا برفقیرك موسر ابی وابنی بولنسه نفقه‌سی حصرا ابن اوزرینه لازم کلور . هر نقدر بو مسئله‌ده اب وابنك فقیره قربده مساواتلری وار ایسه‌ده «سن ومالك پدریککدر» مألنده‌کی حدیث شریف باعث ترجیح وتحمیل اولور . نته کیم بر فقیره مرئه‌نك ولد موسر ایله والدین موسرینی بولنسه مزبوره‌نك نفقه‌سی ولد اوزرینه لازم کلوب ابوین نفقه‌ده تشریك اولنه‌ماز .

کذا برمعتوه فقیرك موسر ابنی ایله موسر پدری بولنسه نفقه‌سی حصرا ابن اوزرینه لازم کلور . اب ، تشریك ایدیله‌مز وکذا برفقیرك موسره امی ایله موسر اوغلی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سی حصرا اوغلی اوزرینه لازم لازم کلور . واحد ابوینك نفقه‌سنده ولده کمسنه مشارکت ایدمز .

بوده موجود دکل ایسه ثالثا ارث معتبر طوتیلور .

مثلا برفقیرك موسر جدیله موسر ابن الابنی بولنسه بونلر اوفقیرك نفقه‌سنی اسداسا تسویه ایدرلر یعنی سدسنی جدك وخمسهٔ اسداسنی ابن الابنك ویرمسی لازم کلور . زیرا بونلر قربده واصل ارثده مساوی اولوب وجه آخرله مرجح دخی یوقدر . وغرامت غنیمته کوره‌در .

فصل خامس

من علیه‌النفقه فروع واصول وحواشی اوله‌رق اجتماع ایتدکلری صورتده‌کی احکام نفقه بیانده‌در.

٥٣٧ ماده

فروع واصول وحواشی اجتماع ایتدکده فروعك وجودی سببیله حواشی لزوم نفقه‌دن ساقط اولور . بوصورتده فروع ایله اصول قالمش اولور .

بوصورتك حکمی فصل رابعده مرور ایدن مسائلك حکمی کیبدر .

فصل سادس

من علیه‌النفقه یالکز اصول بولندیغی تقدیرده کی احکام بیانده‌در .

٥٣٨ ماده

اب ، سائر اصولدن تحمل نفقه‌ده اقدمدر .

بناء علیه برفقیرك اقرباسی یالکز اصولدن عبارت وبواصولك میاننده اول فقیرك ابی موجود اولور ایسه اول فقیرك نفقه‌سی یالکز اب اوزرینه لازم کلور . مذکور نفقه‌ده ابدن بشقه‌سی تشریك اولنه‌ماز .

مثلا برفقیرك موسر پدریله موسر جدی یاخود موسره آناسی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سی یالکز اب اوزرینه لازم کلور .

٥٣٩ ماده

بین‌الاصول اب بولنمدیغی تقدیرده بعض اصول وارث و بعضیسی غیر وارث اوله‌رق اجتماع ایتسه جزئیت اعتباریله اقرب اولان کیمسه نفقه‌یی تحمل ایدر .

مثلا برفقیرك موسره آناسیله جدلامی بولنسه اول کیمسه‌نك نفقه‌سی جزئیت اعتباریله اقرب اولان ام اوزرینه لازم کلور .

٥٤٠ ماده

اصول اره‌سنده اب بولنمدیغی حالده وارث وغیر وارث اولمق اوزره اصول یعنی اجدادوجدات اجتماع ایتمکله برابر جمله‌سی قربده‌مساوی‌اولسه‌لر وارث تحمل نفقه‌ده‌اقدمدر.

بناء علیه جدلام ایله جدلاب اجتماع ایتدکده فقیر اولان حفیدك نفقه‌سی جدلاب اوزرینه لازم کلور .

٥٤١ ماده

اب بولنمدیغی حالده اجتماع ایدن اصولك کلیسی وارث اولسه میراثلری مقدارنجه نفقه‌یی تحمل ایتملری لازم کلور .

مثلا برفقیرك موسره امی ایله موسر جدلابی بولنسه نفقه‌یی اثلاثا تسویه ایدرلر . یعنی ثلثنی ام وثلثانی جدلاب اعطا ایدر .

فصل سابع

من علیه‌النفقه اصول وحواشی اولمق اوزره اجتماع ایتدکلری تقدیرده کی احکام نفقه بیانده‌در .

٥٤٢ ماده

بوفصلده جدلاب ، اب منزلنه تنزیل اولنور .

بناء علیه بر فقیرك موسره امی وموسر جدلابی وموسر اخی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سی یالکز جدلاب اوزرینه لازم کلور .

٥٤٣ ماده

اصول وحواشی اجتماع ایتدکده احد صنفین غیر وارث اولور ایسه فقیرك نفقه‌سی یالکز اصول اوزرینه لازم کلور . وجزئیت باعث ترجیح اولور . وارث اولان کرك اصول اولسون کرك صنف آخر اولسون بونده ارثده مشارکت موجود اولمدیغندن بقدرالمیراث نفقه‌نك لزومنه امکان یوقدر .

مثلا برفقیرك موسر جدلابی وبرده موسر اخ شقیقی بولنسه آنك نفقه‌سی جدلاب اوزرینه لازم کلور. و بونده وارث یالکز جددر . اخ شقیق جدایله ساقطدر .

وکذا برفقیرك موسر جدلام ایله عمی بولنسه آنك نفقه‌سی جد اوزرینه لازم‌کلور عم اوزرینه لازم کلمز . بونده وارث یالکز عمدر .

٥٤٤ ماده

اصول وحواشی اجتماع ایتمکله برابر ایکی صنف دخی وارث اولسه بقدرالمیراث نفقه‌یی تحمل ایدرلر .

بناء علیه برفقیرك موسره آناسیله عصبه‌دن بولنان موسر اخ یاخود ابن اخ یاخود عمی یاخود بشقه عصبه‌سی بولنسه اول کیمسه‌نك نفقه‌سنك ثلثنی امك وثلثانی اخك یا ابن الاخك یا عمك یا دیکر عصبه‌نك ویرمسی لازم کلور . نته‌کیم برفقیرك هر بری موسر امی وعمی وجد لامی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سنی ام ایله عم اثلاثا تحمل ایدرلر. وجد لام اوزرینه نسنه‌لازم کلمز زیرا اقربیت، جمله‌سی وارث اولمازلر ایسه انجق اووقت باعث تقدم اولور .

٥٤٥ ماده

برمعسر صغیرك معسره اناسیله اناسنك هربری موسره اخوات متفرقاتی بولنسه اول صغیرك نفقه‌سی صغیر مرقومك لابوین خاله یعنی امك لابوین همشیره‌سی اوزرینه لازم کلور . زیرا ام ، کل میراثی احراز ایتمکله برابر معسره اولمغله معدومه کبی قلنور .

۱۲۰ ماده‌یه باق .

اما امك نفقه‌سی اخواتی اوزرینه اخماسا لازم لازم کلورکه ثلاثة اخماسی شقیقه‌اوزرینه وبرر خمسی دخی دیکر اخوات اوزرینه لازم کلور .

٥٤٦ ماده

نفقهٔ رضاع ، نفقهٔ فطام کبیدر .

بناء علیه بررضیع صغیر فقیرك امی واخ لابوینی وعمی بولنسه نفقهٔ رضاعك ثلثی ام وثلثانی اخ اوزرینه میراثلری وجهله لازم کلور .

نته‌کیم صبی مرقومك امی وعمی بولنسه نفقهٔ رضاعك ثلثنی ام وثلثانی عم تسویه‌ایدر.

٥٤٧ ماده

برفقیرهٔ یتیمه‌نك موسره اناسیله موسرخالی وابناء عمی بولنسه نفقه‌سی ام اوزرینه لازم کلور . خال اوزرینه لازم کلمیه‌جکی کبی ابناء عم اوزرینه دخی لازم کلمز .

اما برفقیرك موسره امی ایله موسر عمی بولنسه نفقه‌سنی اثلاثا تسویه ایدرلر .

ثلثنی ام وثلثانی عم اعطایه مجبور اولور .

٥٤٨ ماده

برفقیر صغیرك ، حضانه‌سنده بولنان موسره امی بولندیغی کبی موسره لاب جده‌سی وایکی فقیر عصبه‌سی وبرده فقیره عمه‌سی بولنسه اول صغیرك نفقه‌سی حصرا اناسی اوزرینه لازم کلور .

فقط برفقیرك موسره امی ایله هر بری موسرلر اخ لابوینی واخ لامی بولنسه اول فقیرك نفقه‌سنك سدسی ام وخمسهٔ اسداسی اخ لابوین اوزرینه اعتبارا بالمیراث لازم کلور .

٥٤٩ ماده

برصغیر فقیرك ام موسره‌سیله عم معسری بولنسه نفقه‌سی ام اوزرینه لازم کلوب عم معسر اوزرینه لازم کلمز .

٦٤ ماده‌یه باق .

٥٥٠ ماده

بوفصلده اصول ایکی نوع اولمق اوزره اجتماع ایتسه فصل سادسده معتبر اولان خصوصات بونده دخی معتبر اولور .

بناءً علیه برفقیرك هر بری موسر جدلاب وجدلام واخ شقیقی بولنسه اعطای نفقه‌ده جدلاب تقدم ایدر. زیرا ایکیسیده جزئیتده مساوی ایسه‌ده ارثده جدلاب جدلام اوزرینه مقدمدر .

نته‌کیم برفقیرك هر بری موسر امی وجدلابی وعصبه‌دن بولنان اخی یا ابن اخی یاخود عمی بولنسه نفقه یالکز جدلابی اوزرینه لازم کلور . بوصورتده ام نفقه‌ده تشریك اولنه‌مز زیرا جد ، اب منزلنه تنزیل اولنور واب حقیقة بولندقده ام نفقه‌ده تشریك ایدیله‌مز وعصبات مذکوره جد سببیله ارثدن محروم اولملریله آنلرده جده نفقه‌ده تشریك اولنه‌مز .

٥٥١ ماده

برطفل فقیرك فقیره امی ایله موسره جده‌لابی وموسر عمی بولنسه نفقه‌سی یالکز عم اوزرینه لازم کلور .

نته كيم برفقيرك عمى ايله جدلامى بولنسه نفقه‌سى جدلام اوزرينه لازم كلور. حالبوكه كل ميراثى عمه عائددر .

٥٥٢ ماده

برفقيرك معسر جد لابى وموسره امى وموسر عمى بولنسه كل نفقه ام اوزرينه لازم كلور. جد، معسر اولمغله نفقه‌دن معاف اولديغى كبى اعمام دخى جد ايله ارثدن محروم بولنملرى ايله اوزرينه نفقه لازم كلمز .

٥٥٣ ماده

برفقيرك هر برى موسر بولنان امى وعمى وجدلامى بولنسه اول فقيرك نفقه‌سنى ام وعم اثلاثا تحمل ايدرلر .

فصل ثامن

منله‌النفقه يالكز حواشى بولندقلرى تقديرده‌كى احكام نفقه بيانندە اولوب ايكى مبحثى حاويدر .

مبحث اول

حواشى اوزرينه لزوم نفقه‌نك شرائطى بيانندە‌در .

٥٥٤ ماده

حواشى اوزرينه لزوم نفقه‌ده بونلرك منله‌النفقه‌يه هم ذى رحم همده رحم جهتندن محرم اولملرى شرطدر . اخوت وخؤلت وعمومت كبى .

١١٣ ماده‌يه باق .

بناء عليه رضاعا اخ كبى محرم اولوب ذى رحم بولنميان ياخود ابن عم كبى يالكز ذى رحم اولوب محرم اولميان كمسنه اوزرينه نفقه لازم كلميه‌جكى كبى هم ابن العم همده رضاعا اخ اولان شخص اوزرينه دخى نفقه لازم كلمز. زيرا بوشخص هرنقدرذى رحم ومحرم ايسه‌ده محرميتى ذى رحم اولمسندن طولايى اولميوب رضاعدن ناشيدر .

مثلا برفقيرك موسر خالى ايله موسر ابن عمى بولنسه اول فقيرك نفقه‌سى خالى اوزرينه لازم كلور ابن عم اوزرينه لازم كلمز . زيرا خال محرمدر ابن عم ايسه محرم دكلدر .

٥٥٥ ماده

حواشى اوزرينه لزوم نفقه‌ده اهليت ارث شرطدر .

بناء عليه اهليت ارثك فقدانى جهتيله اختلاف دينده نفقه لازم كلمز .

٤٧ ماده‌يه باق .

مثلا برمسلم فقير وصغيرك موسر نصرانى برادرى بولنسه مرقوم نصرانى اوزرينه اول فقيرك نفقه‌سى لازم كلمز .

٥٥٦ ماده

حواشى اوزرينه لزوم نفقه‌ده منله‌النفقه‌نك اعسارى كافى اولميوب كسبدن عاجز اولمسى شرطدر .

١١٠ ماده‌نك فقرۀ ثانيه‌سنه باق .

٥٥٧ ماده

حواشيدن اولوب كسبه قادر بولنان منله‌النفقه غنى عد اولنور .

بناءً عليه بركيمسه فقير وفقط كسبه قادر بولنسه بونك نفقه‌سى مثلا موسر اولان عمى اوزرينه لازم كلمز . بوصورتده ذوى الاوحام رجال اصحادن اولدقلرى تقديرده نفقه‌لرينى كنديسى وعمل واكتسابلرى ايله استحصال ايتملرى لازم كلور

٥٥٨ ماده

اناث ، صحيحات ، بالغات اولسه‌لر دخى كسبه قادر عد اولنمازلر .

بناء عليه بونلر نفقه‌يه محتاج اولدقلرندن من عليه‌النفقه طرفندن انفاق اولنمق لازم كلور . صغارده دخى حكم منوال مشروح اوزره‌در .

شوقدركه اناث، قابله وغاسله اولمق كبى بروجهله بالفعل مكتسبه ايسه‌لر بونلر ايچون نفقه يوقدر .

٥٥٩ ماده

زمانت ياعته يا عمى يافلج يامقطوع اليدين يا مقطوع الرجلين ياخود بر جانبدن مقطوع اليد

ومقطوع الرجل اولمق كبی بر علتدن طولايی كسبه غير قادر بولنان كمسنه‌لر بالغ اولسه‌لر دخی فقير اولدقلری تقديرده بونلرك نفقه‌لری لازم كلور .

نته‌كيم اعيان واشراف ناسدن اولوبده كسب طريقنی بيله‌مز وياخود ناس آنی استيجار ايتمز مقوله‌دن بولنسه ياخود ذی رشد طالب علم شرعی اولوبده كسبه وقت بوله‌مسه بونلرك دخی نفقه‌لری لازم كلور .

٥٦٠ ماده

مادهٔ آنفه‌ده‌كه اعذار ، عادةً كسبه مانع اولوب بونلر كسب ايله تكليف اولنه‌مازلر. فقط مثلا اعمی طولاب چويرمك ومقطوع اليدين دوس عنب ايتمك واخرس دخی كوزتمك كبی قزانجلی برايش درعهده ايدرك بونكله كفاف نفسلرينی تدارك ايتدكلری تقديرده غير اوزرينه نفقه‌لری لازم كلمز .

مبحث ثانی

حواشی اوزرينه لزوم نفقه‌نك ضوابطی ايله مسائل متفرعه‌سی بياننده‌در .

٥٦١ ماده

حواشی اوزرينه لزوم نفقه‌ده آتی الذكر اوچ اصل نظر اعتباره آلنمق ايجاب ايدر . اصول مذكوره من عليه النفقه‌يی تعيين ايده‌جكی كبی مقدار نفقه‌يی دخی تعيين ايلر .

٥٦٢ ماده

اصل اول ، حواشيده يالكز اهليت ارث معتبردر حقيقة الارث معتبر دكلدر . زيرا حقيقة الارث آنجق بعدالموت تحقق ايدر .

٥٦٣ ماده

اصل ثانی ، اهليت ارثده تساوی بولنسه معسر اولمديغی تقديرده فی الحال وارث ترجيح اولنور . اما معسر اولور ايسه معدوم وميت كبی قلنور . يعنی نفقه حقيقة وارث اوزرينه لازم كلور .

مثلا برفقيرك موسر عمی وخالی بولنسه اول فقيرك نفقه‌سی عم اوزرينه لازم كلور. خال ، نفقه‌ده تشريك اولنه‌ماز . زيرا عم ايله ذی رحم محرميتده مساوی اولمغله برابر

[stamp]

عم ، حقيقة وارث اولمسندن طولايی اعطای نفقه‌ده ترجيح ايديلور . نته‌كيم عم وعمه وخاله اجتماع ايتدكده نفقه حصرا عم اوزرينه لازم كلور . شوقدر كه عم معسر اولورسه معدوم كبی قلنور

٥٦٤ ماده

اصل ثالث ، حواشی و ذوی الارحامدن بولنان متعدد من عليه النفقه‌نك جمله‌سی حقيقةً وارث اولور ايسه من له النفقه‌نك نفقه‌سنی علی قدر الميراث ويرملری لازم كلور .

يعنی ذی رحم محرميتده مشترك متعدد اقربا ومن عليه النفقه‌نك وجودی تقديرنده جمله‌سی فی الحال وارث بولنسه‌لر نفقه‌يی مقدار ميراثلرينه كوره ويرملری اقتضا ايدر .

مثلا برفقيرك موسره عمه‌سيله موسره خاله‌سی بولنسه اول فقيرك نفقه‌سنی بونلرك اثلاثا ويرملری يعنی ثلثانی عمه‌نك وثلثی خاله‌نك اعطا ايتمسی لازم كلور .

٥٦٥ ماده

برفقيرك هربری موسر عمه لابوين ايله خال لابوينی بولنسه اول فقيرك نفقه‌سی بونلرك اوزرينه اثلاثا لازم كلوركه ثلثانی عمه وثلثی خال ويرمك ايجاب ايدر .

٥٦٦ ماده

ام فقيره‌نك تحت حضانه‌سنده بولنان فقراء ايتامك موسر عم شقيقی ايله موسر عم لامی بولنسه ايتامك نفقه‌لری كاملا عم شقيق اوزرينه لازم كلور .

نته‌كيم برمعسره مرئه‌نك اوچ مختلف اخوه‌سنك بناتی بولنسه اول مرئه‌نك نفقه‌سی اسداسا لازم كلوركه سدسی اخ لامك بنتی وخمسة اسداسی اخ لابوينك بنتی اوزرينه لازم كلور .

٥٦٧ ماده

معسر وزمن اولان بركمسه‌نك اركك وفقير بر ولد صغيری بولنديغی كبی هر بری موسر اولان اوچ متفرق اخوه‌سی بولنسه اول كيمسه‌نك نفقه‌سی اخ شقيق ايله اخ لام اوزرينه اعتباراً بالميراث اسداسا لازم كلور . اما صغيرك نفقه‌سی صغير مرقومك يالكز عم شقيقی اوزرينه لازم كلور . زيرا اب ، ابنك كل ميراثنی احراز ايتمك جهتيله معدوم كبی قلندقده ولد مرقومه وارث آنجق عم شقيق اولور .

٥٦٨ ماده

مادۀ سابقه‌ده‌کی ولد قیز اولورایسه اب معدوم کبی قیلندیغندن آنك وکذا ابنتك نفقه‌لری یالکز ابك اخ شقیقی اوزرینه لازم کلور .

٥٦٩ ماده

٥٦٧ ماده‌ده‌کی اوچ متفرق اخوه یرنده اوچ اخوات متفرقات بولندیغی کبی ارکك ولدصغیر دخی بولنسه‌اول کیمسه‌نك یعنی ابك نفقه‌سی اخماسا لازم کلورکه اوچ خمسنی اخت شقیقه وبررخمسنی دخی اخت لاب ایله اخت لامك ویرمسی‌لازم کلور. اما ابنك نفقه‌سی شقیقه اوزرینه لازم کلور زیرا عند عدم‌الاب ارث مزبوره‌نك اوله‌جغی کبی نفقه دخی آکا لازم اولور .

٥٧٠ ماده

برفقیره یتیمه‌نك معسره امی ایله معسراخی بولندیغی کبی موسر ایکی عمی بولنسه مزبوره‌نك نفقه‌سی عملری اوزرینه لازم کلور .

٨٦ ماده‌یه باق

٥٧١ ماده

فقیره وعمیاء برمرئه‌نك ابن فقیری ایله موسر ابن‌الابنی بولنوب ابن‌مزبورك‌هرنقدر کسبی واراایسه‌ده کندیسنك وعیالنك نفقه‌سنه غیرکافی‌اولسه مزبوره‌نك نفقه‌سی ابن‌الابن اوزرینه لازم کلور .

٨٦ ماده‌یه باق .

٥٧٢ ماده

برمجنون فقیرك فقرا وغیرکسوب اولاد صغاری وبرده فقیره آناسی وایکی موسر وعصبه عملری بولنسه جمله‌سنك نفقه‌لری عملری اوزرینه لازم کلور . بعده بونلر ابه رجوع ایده‌مزلر . زیرا اب فقیر وزمن اولمغله میته ملحق اولور .

٨٨ ماده‌یه باق .

٥٧٣ ماده

برفقیر غیرمسلمك کسبلری بولنمیان اولاد صغاری وبرده غیرمسلمه وموسره اخت شقیقه‌سی بولنسه اول فقیرایله اولادینك نفقه‌لری اخت مزبوره اوزرینه لازم کلور .

باب سابع

عبد اولان زوج اوزرینه زوجه‌سی ایچون لازم کلان نفقه‌نك وعبدك اولادینك ومماليكك نفقه‌لری بیاننده اولوب اوچ فصلی حاویدر .

فصل اول

مملوكك تزوجی ونفقه‌لری بیاننده‌در .

٥٧٤ ماده

عبد ، باذن‌المولی تزوج ایتدکده زوجه‌سنك نفقه‌سی عبد اوزرینه لازم کلور .

٥٧٥ ماده

زوجۀ عبدك نفقه‌سنی قاضی فرض وتقدیر ایدر .

عبد محجور اولدیغندن مولاسنك اذنی اولمقسزین بالذات کندیسی زوجه‌سیله‌بالاتفاق تقدیر ایتسه صحیح اولماز .

٥٧٦ ماده

نفقۀ زوجه ، تقدیر قاضی ایله ذمت عبده ترتب ایدر .

بناء علیه دین نفقه ، زوجك ادادن عجزینی موجب مقداره بالغ اولدیغی صورتده ذمت مترتبه‌نك ایفاسی لازم کلور. بوصورتده عبدك مولاسی مذکور بورجی تأدیه ایلر .

مولی تأدیه‌دن وعبدی بیعدن امتناع ایدرسه قاضی ، مولانك حضوریله عبدی بیع ایدرك ثمن ایله دین نفقه‌یی تأدیه‌ایلر. ثمن‌وفاایتمزایسه‌باقی‌نفقه ایچون عبدتکرار صاتیله‌مز.

اماعبدك اولادینك نفقه‌لری عبد اوزرینه لازم کلمیه‌جکندن بوندن طولایی عبدبیع اولنه‌ماز .

٥٧٧ ماده

زوجه‌نك حقی نفقه‌ده‌در . نفس عبدده دکلدر .

بناء علیه ذمت عبده ترتب ایدن دین نفقه‌یی مولانك تماما ایفا ایدرك عبدی صاتدیرمامغه حقی واردر .

٥٧٨ ماده

نفقات متجدده‌دن طولایی عبدك مرة بعد اخری بیعی جائزدر .

مثلا برعبد ، بر کیمسه‌نك ملکنده ایکن انك اذنیله تزوج ایدوبده نفقهٔ مقضیهٔ متراکمه‌دن طولایی دیکر کمسنه‌یه بیع ایدیلوب او کمسنه‌ده بیله‌رك اشترا ایتدکدن یاخود بیلمیه‌رك صاتون آلوبده بعده راضی اولدقدن صکره مشترینك ملکنده ایکن مجددا نفقه تراکم ایتسه بونفقات متجددهٔ متراکمه‌نك استیفاسی ایچون عبد تکرار صاتیله بیلور . مشتریٔ ثانی وثالث یدلرنده دخی بومعامله تکرر ایده‌بیلور .

اما مشتری ، عبدك بروجه محرر حالنی حین شراده بیلمدیکی یاخود بعدالشراء واقف اولوبده راضی اولمدیغی تقدیرده عبدی بایعنه رد واعاده ایده بیلور .

٥٧٩ ماده

دیون عبددن طولایی مولاسی مؤاخذه اولنه‌ماز .

بناء علیه عبد وفات ایتسه تراکم ایدن نفقهٔ مقضیه ساقط اولور . نته‌کیم عبد قتل اولنسه نفقه ، مستدانه دکل ایسه ساقط اولوب دیتندن تسویه‌سی لازم کلمز . فقط مستدانه ایسه دیتندن تسویه اولنمسی لازمدر .

٥٨٠ ماده

مدبر ، مولاسنك اذنیله تزوج ایتدکده زوجه‌سنك نفقه‌سی کسبنه تعلق ایدر . یعنی مدبرك قازانوب زوجه‌سنی انفاق ایتمسی لازم کلور . یوقسه مدبر ، قابل بیع اولمدیغندن نفقهٔ زوجه انك رقبه‌سنه تعلق ایتمز .

٥٨١ ماده

مکاتب تزوج ایتدکده نفقه‌سی کسبنه تعلق ایدر .

شو قدر که مکاتب مؤخرا بدل کتابتی ایفادن عاجز اولسه بوندن صکره برای نفقه بیع اولنور .

٥٨٢ ماده

عبد ومدبر ومکاتب ومعتق البعض بلااذن المولی تزوج ایتدکلرنده بونلرك اوزرلرینه

فی الحال مهر لازم کلمیه‌جکی کبی نفقه دخی لازم کلمز . زیرا بلااذن المولی نکاحلری نافذ دکلدر .

وبونلردن مهر و نفقه بعدالعتق مطالبه اولنه بیلور . و بعدالعتق نکاح نافذ واوزرلرینه مهر و نفقهٔ مستقبله لازم کلور .

فصل ثانی

امه اولان زوجه‌نك نفقه‌سی بیانده‌در .

٥٨٣ ماده

تبوئه ، مولی اوزرینه لازم دکلدر .

بناء علیه مولی امه‌سنی برمدت زوجنه تبوئه ایتدکدن صکره کیرو استرداد ایتمکه حقی واردر . ومولانك استردادندن اعتباراً اعاده ایتمدیکی مدتجه مزبوره‌نك نفقه‌سی زوجندن ساقط اولور .

٥٨٤ ماده

امه تبوئه ایدلمشیکن بلاطلب اره‌صره مولاسنك ایشلرینی کورمسیله تبوئه باطل ونفقه ساقط اولماز . اما مولی ، امه‌یی زوجنك بیتندن چیقاروب استخدام ایتسه تبوئه باطل ونفقه ساقط اولور .

٥٨٥ ماده

مولانك اهل وعیالنك استخدامی مولانك استخدامی کبیدر .

بنا علیه امه مولاسی طرفندن زوجنه تبوئه ایدلدکدن صکره مولانك خانه‌ده بولنمدیغی بر زمانده امهٔ مزبوره مولاسنك اهل وعیالی طرفندن الیقونیله‌رق استخدام ایدلسه زوجندن نفقه ساقط اولور .

٥٨٦ ماده

امه بتون کون مولاسنك خدمتیله اشتغال ایتدیکی کبی کیجه‌لریده زوجنك خدمتیله اشتغال ایتسه کوندوز نفقه‌سی مولی وکیجه نفقه‌سی زوج اوزرینه لازم کلور .

٥٨٧ ماده

مکاتبه حره کبی اولوب زوجی اوزرینه لزوم نفقه‌ده مولی طرفندن تبوئه‌یه حاجت یوقدر .

بناء عليه مكاتبه ، مولاسنك اذنيله ازدواج ايتدكدن صكره زوجى اوزرينه نفقه‌يه مستحقه اولور . تبوئه بولنسون بولنمسون فرق يوقدر .

٥٨٨ ماده

مولى امه‌سنى عبدينه تزويج ايتدكده زوجه‌نك وزوجك نفقه‌لرى مولى اوزرينه لازم كلور . مولى امه‌يى كرك تبوئه ايتمش اولسون كرك اولمسون .

مولى ، انفاقدن امتناع ايدرسه يا صات يا انفاق ايت ديه‌طرف قاضيدن جبر اولنور.

٥٨٩ ماده

بركيمسه ، كندى قزينى كندى عبدينه تزويج ايتسه مزبوره‌نك نفقه‌سى عبد اوزرينه لازم كلور .

٥٩٠ ماده

بركيمسه‌نك منكوحه‌سى امه يا مدبره يا ام ولد اولديغى تقديرده مزبوره اول كمسه‌يه تبوئه ايدلمش ايسه نفقه‌سى انك اوزرينه لازم كلور . اما هنوز تبوئه ايدلمامش ايسه‌زوج اوزرينه نفقه لازم كلمز . زوج كرك داخل اولسون كرك اولمسون . زيرا تسليمسز نفقه لازم كلمز . بوصورتده مثلا امه‌نك تبوئه‌سندن اول ، نفقه تقدير اولنمسى باطلدر .

فصل ثالث

احرار اولميان‌دن حاصل اولان اولادك نفقه‌لرى بياننده‌در

٥٩١ ماده

عبد ومدبر ومكاتب مولانك اذنيله تزوج ايدوبده اولاد حاصل اولسه پدرلرى بواولادى انفاقه جبر اولنه‌ماز . زوجه‌لرى كرك حره كرك مملوكه يا مدبره يا ام ولد يا مكاتبه اولسون مذكور اولادك نفقه‌لرى مواد آتيه وجهله تسويه اولنور .

٥٩٢ ماده

زوجه ، مكاتبه اولور ايسه اولادى دخى كتابتده اكا تابع وبناء عليه نفقۀ اولاد ، مكاتبه مزبوره اوزرينه لازم اولور .

٥٩٣ ماده

زوجه ، مدبره يا ام ولد اولور ايسه اولادى دخى كندى منزلنده‌در .

بناء عليه بواولادك نفقه‌لرى مزبورلرك مولالرينه لازم كلور .

٥٩٤ ماده

زوجۀ عبد ديكر كمسه‌نك امه‌سى اولديغى تقديرده مزبوره‌نك اولادينك نفقه‌لرى مولاسى اوزرينه لازم كلور .

٥٩٥ ماده

زوجه ، حره اولديغى تقديرده اولادينك نفقه‌لرى ام اوزرينه لازم كلور . اكر مزبوره‌نك مالى يوق ايسه اولاده كيم وارث ايسه اول اولادك نفقه‌لرى آنك اوزرينه الاقرب فالاقرب قاعده‌سنه توفيقا لازم كلور .

٥٩٦ ماده

حر اولان بركيمسه امه يامكاتبه يا ام ولد يامدبره‌يى تزوج ايدوبده بونلردن اولاد كلسه بواولادك نفقه‌لرى سالف الذكر مواد ثلاثه احكامنه يعنى عبدك ومدبرك ومكاتبك اولادلرينك نفقه‌لرينه توفيقا لازم كلور . شوقدركه زوج ، اولادك حر اولملرينى شرط ايتمش ايسه بونلرك نفقه‌لرى پدرلرى بولنان زوج مرقوم اوزرينه لازم كلور .

٥٩٧ ماده

امه وام ولد ومدبره‌نك مولالرى فقير اولوب مزبوره‌لردن متولد اولادك حر اولان پدرلرى غنى اولور ايسه نظر اولنور اكر اول اولادك والده‌لرى امه ايسه ابه انفاقله امر اولنماز . يا انفاق يا بيع ايت ديه مولايه جبر اولنور و اكر ام ولد يا مدبره ايسه پدرلرى بعده مولايه حق مراجعتى اولمق اوزره انفاقه جبر اولنور .

٥٩٨ ماده

بركيمسه عبدينى وامه‌سنى بدل كتابته ربط ايتدكدن صكره اول امه‌يى مزبور عبده تزويج ايدوبده ولد كلسه اول ولدك نفقه‌سى اب اوزرينه لازم كلميوب ام اوزرينه لازم كلور .

٥٩٩ ماده

مكاتب ، كندى امه‌سنى وطئ ايدوبده ولد كلسه اشبو ولدك نفقه‌سى مكاتب اوزرينه لازم كلور .

باب ثامن

مماليكك نفقه‌لری بیانندە اولوب اوچ فصلی محتویدر .

فصل اول

عبد وامه کبی مملوکلرك نفقه‌لری بیانندەدر .

٦٠٠ ماده

مملوك‌المنافع اولانك انفاقنه مالك یعنی مولی مجبوردر .

بناءً علیه برکیمسه عبدینی وامه‌سنی وام ولدینی ومدبرینی انفاقه اجباراولنور . بونلر کرك صغیر یا کبیر کرك زمن یا صحیح کرك اعمی یا بصیر کرك مرهون یامستأجر اولسون.

٦٠١ ماده

ظلمك دفعی واجب وتقریر وتثبیتی حرام وممنوعدر .

بناء علیه مولی مملوك‌المنافع اولنلرك انفاقندن امتناع ایتسه بروجه‌آتی معامله اولنور شویله‌که قابل ایجار اولنلری قاضی بالایجار اجرتندن انفاق ایدر کافی کلمز ایسه مولاسی اکمال ایلر . فضله قالیرسه مولایه رد اولنور .

مملوك صغیر یاجاریهٔ حسنه‌اولمق کبی ایجار ایدلمکه قابل اولمیانی انفاقله یاخود عبدمثللو قابل بیع اولنلری مولاسی بیعه‌جبراً ایدیلور. امتناع ایدرایسه قاضی بیع ایدر. فقط‌مدبر وام ولد مثللو قابل بیع بولنمیانلری مولی‌یالکز انفاق ایتمکه اجبار اولنور .

٦٠٢ ماده

عبد ، کسبه قادر اولنجه مولاسنك مالندن بلا اذن اکل ایده‌من . اکتساب ایدوب نفسنی انفاق‌ایتمسی‌لازم کلور فقط کسبدن‌عاجز اولورسه مولاسنك مالندن اکل‌ایده‌بیلور.

٦٠٣ ماده

عبد کسبه قادر ایکن مولاسی منع ایتسه عبد مولاسنه یانی انفاق یاخود اکتسابه مساعده ایت دیر. مولی‌اکتسابه مساعده‌ایتمزایسه عبد، مولاسنك مالندن‌اکل ایده‌بیلور.

٦٠٤ ماده

مملوك‌المنافع اولمیانلرك انفاقنه مولی اجبار اولنه‌ماز .

بناء علیه مکاتبك ومعتق‌البعضك نفقه‌سی مولی اوزرینه لازم کلمز .

٦٠٥ ماده

مملوكك نفقه‌سی اوبلده‌ده معیشتجه غالبا استعمال اولنان اتمك وقاتق والبسه‌دن عبارتدر یوقسه البسه‌ده سترعورت مقداریله اکتفا اولنه‌ماز .

٦٠٦ ماده

مولی ، شح وبخلی یاریاضتی جهتیله معتادك مادونی ایله اکتفا ایتسه بیله رقیق‌ایچون غالب ومعتاده رعایت ایتمك واجب اولور .

٦٠٧ ماده

مولی ، طعام وادام وکسوه‌ده اعلا جنسنی استعمال ایتمك صورتیله متنعم اولدیغی تقدیرده مملوکنه دخی اویله یاپمق مولی اوزرینه واجب دکلدر .

شوقدر که اویله یاپمش اولسه مستحب اولور .

٦٠٨ ماده

تواضع ومکارم‌اخلاقه‌موافق ومندوب‌اولان‌مولی، مملوکلرینی‌سفره‌سنه آله‌رق برابریمکدر.

٦٠٩ ماده

برکیمسه‌نك متعدد ممالیکی یعنی عبید وامائی بولنسه بونلری طعام و ادام وکسوه‌ده مساوی طوتمق مستحبدر. شوقدرکه استمتاع ایچون اولان جاریه‌نك البسه‌سی عرفه مبنی تزیید اولنور .

٦١٠ ماده

برکیمسه عبد آبق بولوب صاحبنه رد ایتمك اوزره بالاخذ انفاق ایتسه متبرع اولوب صکره مولاسنه رجوع ایده‌من ، وملتقط یعنی اول کیمسه قاضی‌یه بالمراجعه انفاق ایله امری طلب ایتسه اقامهٔ بینه ایتمدکجه قولنه التفات اولنماز . ولقطه اولدیغنی بالبینه اثبات ایده‌جك اولدقده قاضی ، دیلرسه بینه‌یی قبول‌ایدر . دیلرسه ایتمز . قبول ایتدکده قاضی، مال صاحبی حقنده اهون اولانی یاپار. شویله‌که انفاق ایله امراهون ایسه انفاقله‌امرایدر. ونفقه، مملوکك بدلنی استیعاب‌ایتمسندن خوف اولنورسه بیع وثمنی مالکی‌ایچون محافظه‌ایلر.

مادە ٦١١

برکیمسه برصغیر یاصغیرەیی یاخود زمنی اعتاق ایدوبده انفاق ایتمسه نفقەلری بیت المالدن تسویه اولنور .

مادە ٦١٢

عبد مبیع مشتری یه تسلیم ایدلمدکجه نفقەسی بایعه عائددر .

بناء علیه برکیمسه عبدینی دیکر کمسنه یه صاتوبده هنوز تسلیم ایتمش اولمسه مذکور عبدك نفقەسی بایع اوزرینه لازم کلور فقط خیار ایله اولان بیعده نفقهٔ عبد وقت وجوب نفقەده من له الملك اوزرینەدر .

مادە ٦١٣

ودیعه اولان عبدك نفقەسی مودع ومستعار عبدك نفقەسی مستعیر اوزرینەدر .

فقط مودع غائب اولمغله مستودع قاضی یه مراجعت ایتدیکنده قاضی ، ایجار ایدرك اجرتندن انفاق ایتمسنی امر ایدەجکی کبی عبدی صاتمنی قاضی موافق کورر ایسه بالبیع ثمنی حفظ ایدەبیلور. مرهونیتی ثابت اولان عبدده دخی حکم منوال مشروح اوزرەدر .

مادە ٦١٤

برکیمسه دیکر کمسنه یه بوصغیر ، سنك عبدك ویدمده ودیعەدر دیدیکی حالده اوکمسنه انکار ایتسه بوعبدی اول کمسه یه ایداع ایتمدیکنه اکا یمین ویریلور . یمین ایتدکدن صکره نفقەسنی ذی الیدك ویرمسی لازم کلور. اما عبد ، کبیر اولور ایسه مدعی علیهه یمین ویرلمز. ونفقەسی اوکمسنه یعنی مقر له اوزرینه لازم کلیوب عبد مرقومك کندی مالی اولدیغنی کیم ادعا ایدییورسه اکا واجب اولور .

مادە ٦١٥

غاصب ، مغصوب عبدی مالکنه رد ایدنجه یه قدر انفاقه مجبوردر .

اکر غاصب انفاق یاخود آخره بیع ایچون اذن شرعی ویرلمسنی قاضیدن طلب ایتسه قاضی بوطلبنی اسعاف ایتمز. شوقدرکه غاصبك عبدی اضاعه ایتمسندن خوف اولنور ایسه قاضی عبدی مرقومك الندن آلەرق بالبیع اثمانی حفظ ایدر .

مادە ٦١٦

غرامت غنیمته کورەدر .

بناء علیه بر عبدك رقبەسی برکیمسه یه وصیت اولندقده اول عبدك نفقەسی صاحب خدمت اوزرینه لازم کلور .

شوقدرکه عبد هنوز صغیر اولوبده غیر قابل استخدام بولنور ایسه سن خدمته واصل اولنجه یه قدر صاحب رقبه وآندن صوکرەده صاحب خدمت انفاق ایدر .

مادە ٦١٧

مادهٔ آنفه‌ده کی عبد ، صاحب خدمت یدنده خسته اولدقده نظر اولنور. اکر خستەلغی زمانت کبی آنی استخدامه مانع اولور ایسه نفقەسی موصی له بالرقبه اوزرینه لازم کلور . واکر مانع اولماز ایسه موصی له بالخدمه طرفندن تسویه اولنور .

شوقدرکه مرض تطاول ایدوبده قاضی طرفندن عبد صاتیلەرق ثمنی ایله آنك مقامنه قائم اولمق اوزره دیکری آلنمق خصوصی موافق کوریلور ایسه اویله یاپیلور .

مادە ٦١٨

برکیمسه جاریەسنی برکمسنه یه وحملنی دیکر شخصه وصیت ایتسه مزبورەنك نفقەسی موصی له بالرقبه اولان اوکمسنه اوزرینه لازم کلور .

مادە ٦١٩

ایکی کیمسه بینلرنده مشترك بولنان مملوکك نفقەسنی مقدار ملکلری نسبتنده تسویه ایتمکه مجبوردرلر .

نته کیم ایکی کشینك یدنده بولنان برمملوك ایچون هربری مستقلا ملکی اولدیغنی ادعا ایتدیکی حالده اثبات ایدەمسه اول مملوکك نفقەسنی مناصفة ویرملری لازم کلور.

مادە ٦٢٠

ایکی کیمسه بیننده مشترك بر مملوك بولنوبده بریسی حصەم مقداری انفاق ایدرم دیدیکی حالده دیکری نسنەم یوقدر دیسه قاضی یه لایق اولان ممتنعك حصەسنی انفاق ایدەجك کمسنه یه صاتمالیدر . بونی یاپمق ممکن اولمسه قاضی ، ممتنع اوزرینه بالاستدانه انفاق ایدر . بوده قابل اولمسه بیت المالدن انفاق اولنور .

مادە ٦٢١

مادهٔ آنفه‌ده مملوکه انفاق ایتمك ایستیان شریك ، ممتنعك حصەسنی دخی آنك بورجی اولمق اوزره انفاق ایدەجکنی سویلر ایسه قاضی ، بوکا مساعده ایدر . اما جبر ایدەمز.

وبونفقه ، عبدك قيمتنى تجاوز ايتسه بيله ممتنعك بورجى اولوب عبدك رقبه‌سنه تعلق ايتمز حتى عبد وفات ايتسه دخى بونفقه‌يى ممتنعك ينه اوده‌مسى لازم كلور .

٦٢٢ ماده

ايكى كيمسه بيننده مشترك برجاريه‌دن بر ولد تولد ايدوبده ايكيسى دخى دعوت ايتسه ولدك نفقه‌سنى ايكيسى مناصفه صورتيله تسويه ايتمكه مجبوردرلر. وولد بالغ وغنى اولوبده اول كيمسه‌لر فقير بولنسه‌لر ولد مرقوم ايكيسنى دخى انفاقه جبر اولنور .

٦٢٣ ماده

ايكى كشى بيننده مشترك برعبد اولوب بونلردن برى غائب اولدقده ديكرى اول عبدى بلاامر انفاق ايتسه متبرع اولور فقط شريك حاضر كيفيتى قاضى‌يه اخبار ايدرك مملوك ، مشترك ، وشريكى غائب اولديغنى بالبينه اثبات ايده‌جك اولسه قاضى مخيردر . ديلرسه بوبينه‌يى قبول ايدرك ٦١٤ ماده‌ده‌كى وديعه كبى معامله ايدر . ديلرسه قبول ايتمز .

٦٢٤ ماده

بر كيمسه‌نك يدنده بولنان امه‌نك حرة‌الاصل يامعتقه اولديغنه ولوكه بلاسبق‌الدعوى شهود حسبه شهادت ايتدكده قبول اولنور . شاهدلرك تزكيه‌لرى اثناسنده امه ، عادله بولنان برامينه مرئه‌نك يدينه وضع اولنوب امينه‌نك اجرتى بيت‌المالدن تأديه اولنه‌جنى كبى بواثناده امه‌يى انفاقه اول كيمسه جبر اولنور.

بوندن صكره شهود تزكيه ايديله‌رك حريت ايله حكم اولنورايسه مزبوره ، نفقه آلمش اولديغى تقديرده اول كيمسه‌يه رده مجبور اولور . وشهود جرح اولنور ايسه نفقهٔ مأخوذه‌نك ردى لازم كلمز .

٦٢٥ ماده

بر كيمسه‌نك يدنده‌كى امه‌يى ديكر كمسنه كندى ملكى ايدوكنى ادعا ومدعى‌عليه انكار ايتمكله مدعى دعواسنه اقامهٔ بينه ايتسه تزكيهٔ شهوده قدر قاضى مزبوره‌يى يد امينه‌يه وضع ايدرك مزبوره‌يى انفاقله مدعى عليهه امر ايدر . بوندن صكره شهود جرح ايديلور ايسه امه مدعى‌عليهه اعاده اولنور . تزكيه ايديلور ايسه مدعى ايچون حكم ايديلور . بوصورتده يدى يد غصب اولديغى اكلاشلديغندن نفقهٔ معروفه‌سيله مدعى‌عليه مدعى‌يه رجوع ايده‌مز .

٦٢٦ ماده

مادهٔ آنفه‌ده‌كى امه مقامنده عبد بولنسه قاضى ، اول عبدى يد عدله وضع ايتمز. شوقدركه مدعى‌عليه نفسى وعبد مرقوم ايچون كفيل ويره‌مديكى كبى عبدى تغييب ايده‌جكى ملحوظ ياخود مدعى‌عليه فاسق وحب غلمان ايله معروف بولنور ايسه اول عبدى امه‌ده اولديغى كبى يد عدله وضع ايدر .

وبروجه مشروح يدعدله وضع اولنان عبد كسبه قادر ايسه بالكسب نفسنه انفاق ايتمسنى قاضى عبده اخطار ايلر . وعبد مريض ياصغير اولمق كبى برسببله كسبدن عاجز بولنور ايسه مدعى عليه انفاقه جبر اولنور .

٦٢٧ ماده

بر كيمسه‌نك يدنده‌كى امه ، كنديسنى انفاق ايتمديكنى قاضى‌يه شكايت ايتدكده قاضى دخى اول كيمسه‌يه مزبوره‌يى انفاق يابيع ايتمسنى امر ايدر . قاضى اول كيمسه‌يى بروجه مشروح انفاقه اجبار ايتدكدن صكره مزبوره حرة‌الاصل اولديغنى بالبينه اثبات ايتسه آلديغى نفقه‌يى واول كيمسه‌نك اذنى اولميه‌رق يديكى مالى ضامن اولور .

اما اذنيله يديكنى ضامن اولماز .

فصل ثانى

آت واينك كبى حيواناتك نفقه‌لرى وسائره بياننده‌در .

٦٢٨ ماده

تضييع اموال مكروهدر .

بناءعليه بر كيمسه ، مالك اولديغى حيواناتى انفاق ايدرك تلفدن محافظه ايتمسى ديانة مقتضيدر ، امر بالمعروف ونهى عن المنكر قبيلندن اوله‌رق ياصات يا انفاق ايت ديه قاضى ، مالكه امر ايدر . اما مالكنى قضاء انفاق يابيعه اجبار ايده‌مز .

٦٢٩ ماده

قلت علف كبى اسبابدن طولايى حيوانى صاغمقده استقصاء حيوانه مضر اولور ايسه استقصاء مذكور مكروه اولديغى كبى صاغمامقله حيوانه ايراث مضرت دخى مكروه اولور .

وحالب ، حيوانه اذاني موجب اولمامق اوزره اظفارينى قطع ايتمك مستحبدر .

٦٣٠ ماده

هنوز سوتدن بشقه‌سيله تغدى ايتمز ياوروسى بولنان حيوانك سوددن يالكز ياوريدن آرتانى صاغمقله اكتفا ايتمك مستحبدر .

٦٣١ ماده

حيوانه آغر يوك يوكلتمك وسيرينى ادامه ايتمك كبى موذى احوال مكروهدر .

٦٣٢ ماده

ايكى كشى بيننده مشترك بر حيوان اولوبده بريسى آنى بسلامكدن امتناع ايتمكله ديكرى قاضى‌يه بالمراجعه بعده شريكنه رجوع ايتمك اوزره انفاقه امرى طلب ايتسه قاضى ابا ايدن حصه‌داره يا حصه‌كى صات ياخود حيوانى بسله ديو امر ايدر .

٦٣٣ ماده

بر كيمسه مالك اولديغى آريلرك بالنى قواننده آلاجق اولدقده قوانده بر مقدار بال براقق وزمان ، شتا اولور ايسه براقيلان بال زياده اولمق مستحب اولور .

شوندر كه حيوانلرك غدالرى ايچون بال مقامنه قائم اوله‌جق بر شيئى وار ايسه بالك ابقاسى متعين اولماز .

فصل ثالث

اكين وباغ وباغچه وخانه كبى املاكك نفقه‌لرى بياننده‌در .

٦٣٤ ماده

بر كيمسه كندى زرعنى وباغ وباغچه وخانه‌سنى سقى واصلاح وتعمير وترميم ايتمك اوزره طرف قاضيدن اول كيمسه‌يه جبر ايدلمك جائز اولماز .

قدتم بعون الله تعالى وتوفيقه طبع هذا لكتاب المستطاب بعد تحرير مسائله الفريدة وتنقيح مباحثه المفيدة حتى غدا كتابا لم تكتحل اعين العلماء بمطالعة مثاله ولم تنسج قريحة الفقهاء على منواله و لعمرى قد حل العويصات و اوضح المشكلات و كشف القناع عن المعضلات من مسائل النفقات يحتاج اليه الخاص والعام ويعتمد عليه القضاة و الحكام

لا معدل لهم عنه ولا مرجع الا اليه ولا يعولون فى الاحكام الا عليه برز لاولى الابصار يختال بثوب الفضل والافتخار فى عصر مولانا امير المؤمنين وظل الله على العالمين وناصر احكام شريعة سيد المرسلين السلطان ابن السلطان السلطان الغازى فى سبيل الرحمن محمد رشاد خان .

مليك له بأس شديد وانه ... بعون من الرحمن حقا مؤيد

حمى بيضة الاسلام بالسيف والتقى ... وبالعدل اسوار البلاد مشيد

لذا الملك والسلطان والحكم والهدى ... وللامن فليحى الرشاد محمد

ادام الله ايام سلطنته بالتوفيق والظفر والانتصار وكتب على اعدائه الخيبة والتقهقر والانكسار آمين وذلك فى زمن مشيخة عمدة الاماثل ومجمع الكمالات والفضائل جامع محاسن الاخلاق شيخ الاسلام ومفتى الانام مولانا مصطفى خيرى افندى حفظه الله وبنعمه وتوفيقه تولاه وللنفع العام اصطفاه وسلام على اشرف المخلوقات والحمد لله الذى بنعمته تتم الصالحات ،

رتبه احقر الورى المحتاج الى رحمة المولى على حيدر امين الفتوى

كل ذلك بتوفيق ربه الاعلى له الحمد فى الاولى والاخرى

غره رجب سنه ١٣٣٣

فهرس كتاب النفقات

صحيفه

٥ — كتاب النفقات نفقات زوجات واقارب ومماليك حقنده اولوب برمقدمه ايله سكز بابی حاويدر .

٥ — مقدمه بعض اصطلاحات فقهيه بيانندهدر .

١٠ — باب اول نفقهنك اسباب لزومی ونفقاته دائر ضوابط عموميه وزوجات وخادمك نفقهلری وزوجهنك نشوزی بيانده اولوب بش فصلی محتويدر .

١٠ — فصل اول نفقهنك اسباب لزومی بيانندهدر .

١١ — فصل ثانی نفقاته دائر ضوابط عموميه بيانده اولوب ايكی مبحثی حاويدر .

١١ — مبحث اول عموم نفقات حقنده ضوابط عموميه بيانندهدر .

٢٧ — مبحث ثانی نفقات اقارب حقنده بعض ضوابط عموميه بيانندهدر .

٣٢ — فصل ثالث نفقهٔ زوجات بيانندهدر .

٤٠ — فصل رابع زوجهنك نشوزينی ايجاب ايدوب ايتميان احوال حقنده اولوب ايكی مبحثی حاويدر .

٤٠ — مبحث اول زوجهنك نشوزينی ايجاب ايدن احوال حقندهدر .

٤٣ — مبحث ثانی زوجهنك نشوزينی ايجاب ايتميان احوال حقندهدر .

٤٦ — فصل خامس زوجهنك خادمنك نفقهسنه دائردر .

٤٩ — باب ثانی زوجه ايچون نفقه تقديری حقنده اولوب يدی فصلی حاويدر .

٤٩ — فصل اول زوج حاضر ايكن زوجهنك صورت انفاقی ونفقات مقدرهنك احكامی بيانندهدر .

٦١ — فصل ثانی ، زوج غائب ايكن زوجه ايچون تقدير نفقه حقندهكی احكام بيانندهدر .

٦٥ = فصل ثالث سكنی حقندهكی مسائل بيانندهدر .

٦٧ — فصل رابع غائب اولان زوج عليهنه زوجه ايچون نفقه تقدير اولندقدن صكره زوجك عودتی حقندهكی مسائل بيانندهدر .

٦٨ — فصل خامس تقدير نفقهده زوجك اموالنده ترتيبه مراعات حقندهكی احكام بيانندهدر .

صحيفه

٦٩ — فصل سادس ، زوجك زوجهسنی ، انفاقدن يامهر معجلی ايفادن عجزی حالندهكی احكام بيانندهدر .

٧٠ — فصل سابع ، زوجه ايچون مونسه تداركی حقندهدر .

٧١ — باب ثالث نفقهٔ مستدانهنك واموال زوجه مراجعتك وزوجهيه اعطا قلنان اموالك جهت اعطاسنده واقع اولان اختلافك ونفقه ايچون اخذ كفيلك بيانده اولوب التی فصلی حاويدر .

٧١ — فصل اول ، نفقهٔ مستدانه ومقضيه ومرضيهنك احكامی بيانندهدر .

٧٥ — فصل ثانی ، استحصال نفقه ايچون زوجك اموالنه مراجعت وزوجك حبسی بيانندهدر .

٧٨ — فصل ثالث ، زوجهيه اعطا قلنان اموالك جهت اعطاسنده اختلاف حقندهكی احكام بيانندهدر .

٧٩ — فصل رابع ، زوج تغيب ايدهجكندن بحثله زوجهنك زوجندن كفيل طلب وادعا ايتمسی ونفقهيه كفالت حقندهدر .

٨٠ — فصل خامس ، نفقهدن صلح حقندهكی احكام بيانندهدر .

٨٣ — فصل سادس ، نفقهدن ابرا حقندهدر .

٨٥ — باب رابع ، نفقهٔ معتدات وتزوج قصديله اجنبيهيی انفاق ونكاح وطلاقده اختلاف هنكامنده نفقهٔ عدت بيانده اولوب درت فصلی حاويدر .

٨٥ — فصل اول ، نفقهٔ معتدات بيانندهدر .

٩٦ — فصل ثانی ، تزوج ايتمك قصديله اجنبيهيی انفاق حقندهدر .

٩٧ — فصل ثالث ، نكاح وطلاقده اختلاف واقع اولديغی هنكامدهكی نفقهٔ عدت بيانندهدر .

٩٩ — فصل رابع ، نفقهٔ عدتدن صلح حقندهدر .

١٠١ — باب خامس ، اقاربك نفقاتی حقنده اولوب يدی فصلی محتويدر .

١٠١ — فصل اول ، اولاد صغارك نفقهلری حقندهدر .

١٠٦ — فصل ثانی ، ارضاع ومؤنت ارضاع ومرضعه بيانندهدر .

١١٠ — فصل ثالث ، صغارك نفقهلرينك مقداری وصغار ايچون خادم تداركی ونفقهنك تقديری ونفقهٔ مستدانهنك حكمی بيانندهدر .

١١٤ — فصل رابع ، اولاد كبارك نفقهلری حقندهدر .

١١٦ — فصل خامس ، نفقهٔ اولاد صغاردن صلح حقندهدر .

صحيفه
١١٧— فصل سادس ، مال غائبدن نفقه تقديرينه دائر اولان مسائل بيانندهدر .
١١٩— فصل سابع ، تركهدن ورثهنك صورت انفاقلرى بيانندهدر .
١٢٢— باب سادس ، نفقهٔ اصول واقربا حقنده اولوب سكز فصلى حاويدر .
١٢٢— فصل اول ، من عليه النفقه يالكز فروع اولدقلرى تقديردهكى مسائل بيانندهدر .
١٢٦— فصل ثانى ، اصولك غائب فروعك اموالندن نفقه اخذ ايتملرى حقندهدر .
١٢٨— فصل ثالث ، اقربا يعنى من عليها نفقه اصول وحواشى اولهرق اجتماع ايتدكلرى تقديردهكى احكام نفقه بيانندهدر .
١٢٩— فصل رابع ، اقربا ، فروع واصول اولهرق اجتماع ابتدكلرى تقديردهكى احكام بيانندهدر .
١٣٠— فصل خامس ، من عليه النفقه فروع واصول وحواشى اولهرق اجتماع ايتدكلرى صورتدهكى احكام نفقه بيانندهدر .
١٣٠— فصل سادس، من عليه النفقه يالكز اصول بولنديغى تقديردهكى احكام نفقه بيانندهدر.
١٣١— فصل سابع من عليه النفقه اصول وحواشى اولمق اوزره اجتماع ايتدكلرى تقديـ دهكى احكام نفقه بيانندهدر .
١٣٤— فصل ثامن من له النفقه يالكز حواشى بولندقلرى تقديردهكى احكام نفقه بيانده اولوب ايكى مبحثى حاويدر .
١٣٤— مبحث اول ، حواشى اوزرينه لزوم نفقهنك شرائطى بيانندهدر .
١٣٦— مبحث ثانى ؛ حواشى اوزرينه لزوم نفقهنك ضوابطى ايله مسائل متفرعهسى بيانندهدر .
١٣٩— باب سابع ، عبد اولان زوج اوزرينه زوجهسى ايچون لازم كلان نفقهنك وعبدك اولادلرينك ومماليكك نفقهلرى بيانده اولوب اوچ فصلى حاويدر ،
١٣٩— فصل اول ، مملوكك تزوجى ونفقهلرى بيانندهدر .
١٤١— فصل ثانى امه اولان زوجهنك نفقهسى بيانندهدر .
١٤٢— فصل ثالث احرار اولميان كساندن حاصل اولان اولادك نفقهلرى بيانندهدر .
١٤٤— باب ثامن مماليكك نفقهلرى بيانده اولوب اوچ فصلى محتويدر .
١٤٤— فصل اول ، عبد وامه كبى مملوكلرك نفقهلرى بيانندهدر .
١٤٩— فصل ثانى ، آت واينك كبى حيواناتك نفقهلرى وسائره بيانندهدر ،
١٥٠— فصل ثالث ؛ اكين و باغ و باغچه وخانه كبى املاكك نفقهلرى بيانندهدر .

لغتچهٔ كتاب

آبِقْ	افنديسنى ترك ايدوب قاچان كوله : عبد آبق
آثِمْ	كنهكار
اِثْمْ	كناه
اِحْتِباسْ	حبس ايتمك وحبس اولنمق
اَخْ	برادر
اُخْتْ	همشيره
اَخْرَسْ	ديلسز
اَخْماسْ	بشده بر ديمك اولان (خمسك جمعى)
اَخْوالْ	دايى معناسنه اولان (خال)ك جمعى . مؤنثى (خاله) وجمعى (خالات) در
اِدامْ	قاتيق
اَدْنَى الْكِفايَه	مقدار كفايهنك اك آزى
اَرْباعْ	درتده بر ديمك اولان (ربع) ك جمعى
اَرْدِيَه	بلدن يوقارى‌يه مخصوص اورتو معناسنه اولان كسر راء ايله (رداء) ك جمعى رداءك مقابلى (ازار) در
اِسْتِجْماعْ	جامع اولمق
اِسْتِقْصاءْ	صوكنه قدر وارمق
اَسْداسْ	آلتيده بر ديمك اولان (سدس) ك جمعى
اَشَلُّ الْيَدَيْن	ايكى الى چولاق اولان

اَظْفار طرناق ديمك اولان (ظفر) ك جمعى

اَعْمام عمجه معناسنه كلن (عم) ك جمعى . مؤنثى (عمه) وجمعى (عمات) در

اِقْتِسام پايلاشمق

اِماء جاريهٔ مملوكه معناسنه اولان (امه) نك جمعيدر

اِمْساك طوتمق ، آليقومق ، بخل ايتمك ، بخل

اُنُوثَت قادينلق

اِيذاء اذيت ايتمك ، اينجتمك

ايلاء لغتده على الاطلاق يمين ايتمك معناسنه‌در اصطلاح فقهاده زوجك درت آى يادها زياده بر مدت زوجه‌سنه تقرب ايتمه‌مك اوزره يمين ايتمسى ديمكدر

بُخل خسيسلك

بِدُونِ النَّصيحَه نصيحت ايتمكسزين

بَرْداً برد يعنى صغوق سببيله

بَنِين (ابن) جمعى اولان (بنون) ك حالت نصبى وجرى

تَعزِير تأديب ايتمك يعنى حدشرعيدن آز ضرب ايله‌مك معناسنه‌در توقير وتعظيم معناسنه‌ده كلير بو صورتده اضداددندر

تَناوُل بر شيئى ال صونوب آلمق

تَنَجُّز اولوب بيتمك ، نتيجه‌لنمك .

جَدّات والده‌نك ياخود پدرك والده‌سى ديمك اولان (جده) نك جمعى

جِيران قومشو معناسنه اولان (جار) ك جمعيدر

حائِل كبه اولمايان قادين . (حامل) ك ضدى

حاضِنَه چوجوقلرى تربيه ايدن ، بيوتن دايه خاتون .

حالِب سود صاغمق معناسنه اولان فتح حا وسكون لام ايله (حلب) دن اسم فاعلدر

حَجْر قاضى بر كيمسه‌يى مالنده تصرفدن منع ايتمك . كسر وضم حا ايله‌ده لغتدر

حِجْر قوجاق ، آغوش ، كنار

حَرّاً حر يعنى صيجاق سببيله

حِرَف صنعت معناسنه اولان كسر حا ايله (حرفت) ك جمعى

حِضانَه چوجوغى قوجاغنه آلوب بسله‌مك

خالِيَةُ السُّكّان ايچنده كيمسه ساكن اولمايان محل

خَبْز خمير يوغورمق

خَرَس ديلسزلك

خِياطَه ديكيش

دَوْس عِنَب اوزوم چيكنه‌مك ، ازمك

ذِمِّيَّه اهل ذمت يعنى رعيه ، خرجكذار اولان غير مسلم معناسنه كلن (ذمى) نك مؤنثى

ذَوِى الْاَرْحام (ذى رحم) ك جمعى : اقربا

ذَوِى الْبُيُوتات اصحاب شرف

ذِى رَحِم اقربا

رَتْقاء فرجى مانع جماع صورتده بيتيشك خاتون

رُخْصِ اَسْعار اوجوزاق (غلای اسعار) مقابلی : رخص وغلا .

رَسُولْ مرسل یعنی کوندریلن آدم ، ایلچی

سَرَفْ اسراف

سَمْحاً سماحةً یعنی جوانمردلك ایدەرك

سَمینَهٔ ضَخِمَه اتنه طولغون ملحم قادین

سَهَرْ کیجەلری اویومامق

شح شینك حرکات ثلاثەسی ایله خسیسلك .

شیعیٔ مُفَضِّلْ علی رضی الله عنهی ابوبکر وعمر رضی الله عنهمایه تفضیل ایدن شیعی

صِلَه عطیه ، جائزه ، احسان

ظِهارْ لغةً بر کیمسەنك ، زوجەسنه « سن بکا آنامك ظهری کبیسك » دیمەسیدر اصطلاح فقهادەزوجك زوجەیی یابرعضوینی کندی محارمندن بر خاتونك سبب حرمتله باقەمیەجغی بر عضوینه تشبیه ایلەمسیدر .

عاهَه آفت

عَدْلْ عادل . مثلا (مخبر عدل) (شاهد عدل) مخبر عادل ، شاهد عادل دیمکدر

عُرُوضْ (عرض) ك جمعیدر نقود و حیواناتدن و مکیلات وموزوناتدن بشقه اولان متاع وقماش وامثالی شیلر .

عَزِیمَتْ بر شیئی ایشلەمکه ربط قلب ایله قصد و توجه ایتمك ، عزم ایلەمك .
« مردرا عزیمت باید ناهزیمت ناید »

عَلَفْ حیوان یمی .

عُمْرَه وقت مخصوصه تابع اولمیەرق یالکز احرام وطواف وسعی وحلق یاخود تقصیردن عبارت فعل حج . بوکا (حج اصغر) دیرلر .

عَمْیاءْ (اعمی) نك مؤنثی

عِنْدَالظَّفَرْ بولندقده ، الده ایدلدکده ، بر کیمسه بر شیئه ظفریاب یعنی دسترس اولدقده

عِنِّینْ جماعه مقتدر اولمایان کیمسەسینك کسری ونونك کسر وتشدیدیله (سکین) وزننده ویاخود عینك فتحی ونونك کسر وتخفیفیله «فعیل» وزنندەومؤنثی « عنینة » در

غاسِلَه اولو ییقایجی قادین

غُرَما داین ومدیون معناسنه اضداددن اولان (غریم) ك جمعی

غَزْل ایپلك اکیرمك

غَسْلُ الثِّیابْ البسه ییقامق

غَیْرِ وَلادی اصول وفروعك غیری . قرداش ، عمجه ، دایی کبی

فَرْض تعیین ، تقدیر ایتمك

فِطامْ چوجوغك سوددن کسلمەسی .

فطیم ممەدن کسیلمش چوجوق .

قِبَلْ جهت ، جانب .

قَرْناءْ فرجند . فضله ات یا کمیك کبی مانع جماع بر شی بولنان خاتون .

کِتابِیَّه اهل کتابدن یعنی بر کتاب منزله تابع اولانلردن بر قادین

کَسُوبْ چوق قازانان

کَنْسُ الْبَیْت او سوپورمك

لُقَطَه بولوتی

لِعانْ ملاعنه وتلاعن كبی مصدردر زوج زوجه‌سنی زنا ایله قذف ایدوب ده حضور حاكمده زوج وزوجه‌نك یكدیگری علیهنده یمینلرله مؤكد ولعن وغضبه مقرون شهادتده بولنملری دیمكدركه نتیجهٔ تلاعنده حاكم بینلرینی تفریق ایدر .

مُبانَه طلاق بائن ایله مطلقه اولان قادین

مُبَذِّرْ مالنی تبذیر ایدن یعنی صاچوب داغیدان ، اسراف ایدن . قال الله تعالی: ان المبذرین كانو اخوان الشیاطین

مُتَعَنِّتْ زحمت ومشقته ، شدت ومحنته دوچار اولمق .

مُتَوارِی صاقلی ، كیزلی ، مختفی .

مَجْبُوبْ خایه‌لری كسیلمش كیمسه . خادم ، طواشی .

مَحارِمْ كشینك اجانبدن حمایه‌سی لازم اولان اهل و عیالی . مفردی : محرمه

مُحْتَرِفاتْ حرفت یعنی صنعت صاحبه‌سی دیمك اولان (محترفه) نك جمعی

مُدِینْ ادانه ایدن ، داین .

مَرَّةً اُخْرٰی دیكر دفعه ، بشقه كره .

مَرَّةً اُولٰی برنجی دفعه

مَرَّةً بَعْدَ اُخْرٰی تكراراً

مُرْتَفِعَةُ الْجُدْرانْ دیوارلری یوكسك

مُرْضِعَه سود آناسی

مُسْتَبِینُ الْخِلْقَه خلقتی ظاهر یعنی اعضای وجودی فرق اولونور اولان

مُشْتَهاةْ داعیٔ شهوت بر سنده اولان قز

مُضارِبْ شركت مضاربه‌ده سعی وعمل تعهدایدن شریك عامل . مقابلی (رب المال)

١٣٤٢

توركیه جمهوریتی
معارف وكالتی نشریاتندن
عدد : ٤٦

حقوق اساسیه

مؤلفی
لئون دوكی
بوردو حقوق فاكولته‌سی رئیس مدرسینی

مترجمی
منمنلی زاده ادهم
طولوز دارالفنونی حقوق دوقتورلرندن

نورو
٤٢٢

برنجی جلد

قاعدهٔ حقوقیه ـ دولت مسئله‌سی

تألیف وترجمه هیئتنجه قبول اولنمشدر

استانبول — مطبعهٔ عامره
١٣٣٩

مترجمك افادهٔ مرامی

بوردو حقوق فاكولته‌سی رئیس مدرسینی استاد اكرم له‌ئون دوكی‌یه ، اشبو ترجمه‌لری نشر ایچون مساعده‌لرینی طلب ضمننده یازدیغم مكتوبده بیان ایتدیكم كبی ، حقوقك حقیقیه نقطهٔ نظرندن مثبت بر مذهب مبدأ‌لرینه مستند برفكر تدقیقله مطالعه‌سنده ، نتیجه اعتباریله خلق ایچون سعادت فعلیه واردر . اجتماعیات ایله حقوق ، ساحهٔ شموللری ، اصول اعتباریله ، متفرق كورونمكله برابر بوكون بربرندن آیری اولارق تدقیق ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده ممزوجدرلر . فی‌الحقیقه ، بوكون حقوق ، آرتق برشخصك یاخود بر هیئت اشخاصك صاحب اولدیغی بر اقتدار اولارق دكل ، فقط عینی زمانده فردی و اجتماعی اولان واحتیاجات مادیه ومعنویه‌سنی آنجق جمعیت داخلنده تطمین ایده‌بیله‌جكنی وجداناً مدرك بولنان انسانلرك افعالنه تطبیق اولنور بر قاعدهٔ خط حركت صورتنده تلقی اولنمقده‌در. بوقاعده‌دن برشخص ویا برهیئت اشخاص منفعتنه ، دیكرلری ایچون واجب التبعیه براقتدار تولد ایتمز . اساسی اعتباریله اجتماعی اولان بوقاعده‌نك جهت تطبیقیه‌سی منحصراً اشخاص انسانیه‌در . كلمه‌لرك واسع معنالریله اخلاقیات واقتصادیات وادیسنده بنفسه یاخود اسباب و وسائط متعدده طولاییسیله تحصل ایده‌ن دستورلر ، معین بر جمعیت داخلنده یاشایان انسانلری بربرلرینه ربط ایده‌ن وجمعیتك ركن اصلیسی اولان تساند اجتماعی‌یه موافق اولدقلرینه وبونلرك تطبیقنك قوهٔ جبریه ایله تنفیذی تساند اجتماعی‌یه خادم وحس عدالته مقارن بولندیغنه كتلهٔ افرادك وجدان حاصل ایتدیكی زمان دساتیر حقوقیه‌یه منقلب اولورلر. تعبیر آخرله ، حقوق انفسیه تلقیسی یرینه حقوق آفاقیه تلقیسی قائم اولمشدر .

بوتلقی‌یه كوره ، قدرت سیاسیه آرتق سمادن نازل ویا خلقدن صادر اولان ، طریق مبعوثیت ویا تمثیل ایله یاخودده طوغرودن طوغرویه خلق طرفندن تطبیق اولنور مابعد الطبیعی و فرضی جواهر اصلیه‌نك صاحب اولدقلری بر اقتدار دكلدر . لكن ، قدرت سیاسیه موجوددر وهر جمعیتده بوكا ، صور مختلفه ایله ، ذی الید اولانلر بولنمقده‌در . هر جمعیتده ، مادی ، معنوی ، عددی ویا اقتصادی سببلر الجا آتیله دیكرلرندن دها زیاده قدرته مالك انسانلر بولونمقده‌در . بونلره حكمرانلر نامی ویرلمكده‌در . بو دها زیاده قوت ،

بر شخصك ، برهیئت اشخاصك وكالت الهیه ویا برعقد طولاییسیله صاحب اولدیغی برحق اولارق تلقی ایدلمه‌یوب سادەجه ، بر واقعهٔ اجتماعیه اولارق تظاهر ایتمكده‌در . بو دها زیاده قدرت واقعه‌سی ، حد ذاتنده ، مشروع دكلدر ، لكن تطبیقاتی اعتباریله مشروع اولابیلیر ؛ شومعنایه‌كه ، دها زیاده قوت ، حكمرانلرك‌ده ، اداره اولنانلر كبی ، تابع اولدقلری قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق برصورتده تطبیق اولندیغی زمان مشروع اولور .

بوصورتله ، اجتماعیات اهمال ایدیله‌رك حقوق مطالعه‌سنك ممكن اولامیه‌جغی واجتماعیات‌ده حقوق برطرف ایدیله‌رك تدقیق ایدیله‌میه‌جكی عیاناً تظاهر ایدەر . ایمدی ، حقوق بوكون واسع واجتماعی بر فندر . ومابعدالطبیعه ، قضایای فرضیه ، اعتقادات قبلیه برطرف ایدیله‌رك ، سادەجه واقعه‌لر نظر اعتباره آلنارق ، حقیقیه نقطهٔ نظرندن برفن مثبت اولارق تدقیق ایدلمه‌لیدر . ایشته بوصورتله والا بوصورتله حریت حقیقیه ، تأسیسات اجتماعیهٔ منتظمه ممكندر ؛ فردك مختاریتی ، رفاهی ، حیثیت معنویه‌سی آنجق بو صورتله تجاوزدن مصون اولابیلیر .

بو فكرلر اوزون ومتمادی برسعی ، آجی تجربه‌لر ، ارتدادلر ، عكس العمللردن صوكره توضح ایتمش وقسماً ، تطبیقات ساحه‌سنه‌ده كیرمشدر . متن كتابده بوتكاملك تاریخی ، مختصر اولمغله برابر ، حیران اولناجق برمنطق ووضوح ایله نظر تدقیقه عرض ایدلمشدر .

ییقمق قولایدر ، دیرلر ، یاپمق كوچدر . تاریخ كوستریوركه بعض جمعیاتده تدریجی بر تكامل ایله ، بعضیلرنده افكار فلسفیه‌نك حاضرلادیغی انقلاب فكری‌یی تطبیق ایچون قوت وشدتله ، دیكر بعضیلرنده ایسه بواستحضارات خارجنده صرف تقلید ایله عنعنوی اعتقادات وتأسیسات اجتماعیه یرینه باشقه اعتقادات باشقه تأسیسات وضع اولنمشدر . یكی فكرلر طوغرو اولمق شرطیله انقلاباتك بوصور تطبیقیه‌سی ، نتیجه اعتباریله ، اساسلی بر فرق اظهار ایتمزلر . درایت ، حس حقیقت ، عقل سلیم ، ارتدادلره ، ارتجاعلره رغماً مظفر اولور .

هیچ شبهه یوقكه ، ایكی عصردن بری حصوله كلن بوتون بو انقلابلر ، خصوصیله آمریقا وفرانسز انقلاب كبیرلرندن بری ، برشخصك یاخود برهیئت اشخاصك استبدادینه ، ادارهٔ شخصیه‌سنه قارشی مختاریت فردیه‌یی ، حریت خلقی صیانت صددنده وجوده كتیرلمشدر . حسن نیت شایان تبجیلدر . مختاریت فردیه ، حریت حقیقیه ، رفاه اجتماعی یولنده حسن نیتله اجرا ایدیله‌ن هر تشبث بر سعی مشكوردر . لكن ، بو انقلابلردن نتیجهٔ مطلوبه

استحصال ایدیله‌بیلمشمیدر ؟ خایر ؛ زیرا ، قدرت سیاسیه بر قوتدن آلنمش ، دیكر برقوته ویرلمشدر . بلكه بوصورتله ، دوقونیلاماز ظن اولنان اعتقاداتك تخریب بیله ایدیله‌بیله‌جكی فكری تعمیم ایدیله‌رك بوكونكی حقیقتلرك تظاهرینه یاردیم ایدلمشدر ؛ فقط قدرت سیاسیه ، حدذاتنده ، مابعدالطبیعه‌لقدن قورتاریلامامشدر . اولجه بر حكمدارك اقتدار ارادتی اولدیغی ایچون واجب التبعیه اولان قوت ، بوكون عدداً دها زیاده اولانلرك ، اكثریتك اقتدار ارادتی اولدیغی ایچون مجبورالرعایه برقدرت سیاسیه اولارق تلقی ایدلمشدر . حق حاكمیتك مسندالیهی بلكه تبدل ایتمشدر ، فقط ، اساس مسئله اولدیغی كبی باقی قالمشدر . فرد برحاكمك تغلبندن دیكر برحاكمك تحكمنه آتیلمشدر .

ترجمه ایتدیكم بو اثرده اك زیاده رواج بولدقلری وتطبیق اولندقلری زمان صره‌سیله بالجمله نظریات تشهیر وحقیقیه نقطهٔ نظرندن تنقید ایدلمشدر . بونلرك تدقیقی تورك ملتنك كچیرمكده اولدیغی شوعمیق تحولات و انقلابات اجتماعیه دوره‌سنده ، اقتدار سیاسی‌یه ذی الید اولانلرك فكرلرنده مركوز اولدیغی بیانات رسمیه‌لرندن مستبان اولان عنعنوی اعتقادات باطله ، مابعدالطبیعی تلقیات یرینه ، حكمرانلرك واداره اولنانلرك برسعی مشتركی ایله حریت حقیقیه بناسنك تأسسنه خادم اولاجق افكار وتلقیات مثبته‌یی الهام ایده‌جك اولورسه ، تورك ملتی ایچون بوندن تحصل ایده‌جك ایلكده بلكه بنم‌ده كوچك برحصهٔ غروروم اولور .

*
* *

ترجمه‌ده ، اك زیاده لسانمزده الآن موجود اولمایان تعبیرات طولاییسیله دوچار مشكلات اولدم . باخصوص « Sujet » ی مسند الیه كلمه‌سیله ترجمه‌یه قرارویردم . فاعل ، صاحب ، من له الحق كلمه‌لرینك بو فكری افاده ایچون حقوق اثرلرنده استعمال ایدلمش اولدقلرینی كوردی ایسه‌م‌ده ، مسند الیه كلمه‌سنی بونلرك جمله‌سنه ترجیح ایتدم ؛ سبب ترجیح بو كلمه‌نك حقوق مفهومنه دها ملایم كلمه‌سیدر . فی الحقیقه مادامكه حقوق آرتق برینك صاحب دیكرینك تابع اولدیغی براقتدار ارادت صورتنده تلقی ایدلمه‌یوب جمعیت داخلنده یاشایان انسانلرك جمله‌سنه بلا استثنا شامل بر دستور خط حركت اولارق قبول ایدیلیور وحقیقتده بومركزده‌در ، او حالده حقوقك من له الحقی ، صاحبی یاخود تابعی اولاماز . بوسببدن طولایی « مسند الیه » كلمه‌سنی Sujet مقابلی اولارق استعمال ایدیورم .

دیگر کلمات وتعبیراتده تمامیله موفق اولدیغمی ادعا ایتمك فکرمدن پك اوزاقدر . مشکلی فرانسزجه‌لرینی کلمات وتعبیرات مذکوره‌نك یاننه‌علاوه ایتمکله‌حله سعی ایتدم . شوراسنی‌ده اعتراف ایتمه‌لی‌یم‌که متن اصلیده‌کی معنایی تمامیله محافظه ایچون بعضاً شکلی فدایه مجبور اولدم . غایهٔ اصلیه‌ده موفقیت وار ایسه قارئین کرامك شکله عائد قصورلری عفو ایتمه‌لرینی تمنی ایده‌رم .

منتشی زاده ادهم

مؤلفك ایکنجی تألیف حقنده افادهٔ مرامی

بو اثرك برنجی تألیفی تام حرب عمومینك اعلانی آواننده ختامه ایرمش بولنیوردی. فورطنه‌نك دوام ایتدیکی بش سنه اثناسنده اثرك یکیدن نشرینه تشبث موضوع بحث اولامازدی. صلحك عقدینی متعاقباً سعیه مباشرت ایله‌دم. ارادهم خارجنده بعض احوال ووقوعات، معاملهٔ طبیعه‌یی تأخیر ایتمش والتی آیدن بری حاضر اولان برنجی جلد آنجق شمدی انتشار ایده بیلمشدر.

اشبو جلد بر مدخلدن باشقه بر شی دکلدر. « حقوق اساسیه » نك برنجی تألیفی ایکی جلددن مرکب ایدی ؛ بو تألیف اوچ جلدی (*) حاوی اولاجقدر. ایکنجی جلد دولت نظریهٔ عمومیه‌سنه، اوچنجی جلد ایسه دولت ایله حقوقك مناسباتنه وفرانسز دولتنك تشکیلات سیاسیه‌سنه حصروتخصیص ایدیله‌جکدر. اشبو انتشار ایده‌ن برنجی جلد حقوق ومسئلهٔ دولت حقنده‌کی مذهبمك شکل اخیرنده‌کی موضوعنی‌احتوا ایتمکده‌در .

حیاتك صوك دملرینه واصل اولان هر متفکر انسانك، کندینی طوپلایه‌رق مدافعه ایتدیکی وملهم اولدیغی‌فکرلرك قیمت آفاقیه‌سنی سکون وصدق‌ایله تدقیق ایتمه‌سی‌مناسبدر. بو وجیبه باخصوص، دیکرلری تعلیم وتدریس وظیفهٔ اصلیه ومخوفه‌سنی حائز اولان واوزون مدتدن بری همان متفقاً مقبول بعض مفهوملری ده‌ویرمك‌تشبث متجاسرانه‌سنه توسل ایده‌ن کیمسه‌یه توجه ایله‌ر .

(L’Etat, le droit objectif et la loi positive) نام اثرمك تاریخ انتشاری اولان ۱۹۰۱ سنه‌سندن بری خارق‌العاده وقایع، بلکه‌ده تاریخك الك عظیم وقایعی حدوث ایتمش ومدنی خلقلرك حیات اجتماعیه‌سنده تحولات عمیقه حصوله کتیرمشدر. وقایع مذکوره‌یی سرین قانلیلقله، اولدن مصمم ویا طرفکیرانه هردرلو افکاردن بری اولارق تدقیق‌ایتدکده یکرمی سنه اول وضع ایتدیکم نظریاتی تأیید ایتدکلرینه قناعتم برکمالدر.

---

[*] مؤلف ، بالاخره تبدیل فکر ایده‌رك اثرینی درت‌جلداوزره ترتیبه قرار ویرمش واوچنجی جلدی تماماً دولت نظریهٔ عمومیه‌سنه و دولت حقوقیه اساسلرینه دردنجی جلدی‌ده فرانسز دولتنك تنظیمات سیاسیه‌سنه تخصیص ایله‌مشدر .

دیکر طرفدن، اختلال کبیر واسطه‌سیله رومادن وقرون وسطی سقولاستیکندن بزه قدر ایریشه‌ن فردانی، انفسی ومابعدالطبیعی بنای حقوقینك زمانی کچمش اولدیغنی، بوکون افراد و جماعات بیننده تولدایده‌ن غایت معضل وغایت مختلف مناسباتك اسکی چارچیوه‌لره ادخالی ممکن اولمادیغنی ویوروجی وعقیم مناقشات بی نهایه منبعی اولان جوهر اصلی، مسند الیه حقوق، حقوق انفسیه مفهوملرینی آرتق علم حقوقدن تمامیله طرد واخراج ایتمك لازم کلدیکنی بیان ایتمش ایدم.

یکانه غیر قابل اعتراض اولان وغیر قابل اعتراض قالان شیئك، اصلی محض جمعیتده بولنان، هیئت اعضاسنه امری و نهیی وجائب تحمیل ایده‌ن برقاعده‌نك موجودیتی اولدیغنی، بو وظائفك ارادات انسانیه‌نك اصلنه دوقونمامقده وقوهٔ تنفیذیه‌سی، نقضی حالنده، هیئت داخلنده حصوله کلن عکس العملدن عبارت بولندیغنی علاوه ایتمش ایدم. فضله اولارق، عموم بشریتك، انسانیت اساسنه مبتنی ومحض انسانیت قدر عمومی بر قاعدهٔ خط حرکته تابع واسع برجمعیت تشکیل ایتدیکنی وقاعدهٔ مذکوره‌نك، لزومنه هرکون دها واضح بروجدان اکتساب ایده‌ن بالجمله انسانلر ایچون واجب الرعایه اولدیغنی‌ده اثبات ایله‌مش ایدم.

دیکر طرفدن، تبعه‌سنك اراداتنه فائق بر ماهیتی حائز اولماسی طولاییسیله ارادهٔ حاکمه‌سنی مجبوری الرعایه قیلان قدرت عمومیه صاحبی دولت مفهومنك خیالی اولدیغنی، هیچ بر حقیقته مستند بولنمادیغنی واشبو ادعا اولنان حاکمیت دولت مفهومنك نه فوق الطبیعی‌یه اعتقادی استلزام ایده‌ن حقوق الهیه ایله، نه‌ده بادهوا، اثبات ایدلمه‌مش واثباتی غیرقابل بر فرضیه اولان ارادت خلق ایله تعبیر وایضاح ایدیله‌مه‌دیکنی ادعا ایتمش ایدم. وینه ادعا ایله‌مش ایدم‌که دولت، ساده‌جه، بعضاً پك بسیط، بعضاً غایت معضل عینی هیئت اجتماعیه انسانلری بیننده بر تفاوت طبیعیه محصولی اولوب بو تفاوتدن، اصلی اعتباریله دکل فقط یالکز قاعدهٔ حقوقیه‌یه توفیقاً ایفا ایتدیکی خدمات طولاییسیله کسب مشروعیت ایده‌بیله‌ن قدرت عمومیه حصوله کلیر؛ بناءً علیه، دولت متأخره کوندن کونه، اداره ایده‌نلرك نظارت ومراقبه‌لری تحتنده، اعضای جمعیتك احتیاجات مادیه ومعنویه‌لرینك تطمینی تحقیقه مؤتلفا سعی ایده‌ن برهیئت افراد اولارق تظاهر ایله‌ر؛ بو صورتله، خدمت عمومیه مفهومی قدرت عمومیه مفهومی مقامنه قائم اولور؛ دولت امر ایده‌ن برقدرت حالندن، چالیشان بر هیئت حالنه منقلب اولور وقدرت عمومیه‌یه ذی الید اولانلر بونی محضا مشترك تشریك مساعی‌یی تأمین ایچون مشروع برصورتده تحریك ایده‌بیلیرلر.

حرب عمومی واقعه‌لری ایله، اهمیتی هیچ برکیمسه طرفندن انکار ایدیله‌میه‌جك اولان سندیقا حرکتی‌ده داخل اولمق اوزره یکرمی سنه‌دن بری حادث اولمش اولان بالجمله وقوعاتك، بالاده خاطره کتیردیکم فکرلرك تأیید بارزی اولدیغنه عمیق برصورتده قانعم.

لکن، مقام اعتراضده دنیلیورکه، بالعکس، دولت هیچ برزمان بو کوندن دها قدرتلی اولمامشدر، فاعلیتی دها واسع برصورتده تظاهر ایتمه‌مش، محاربلرك قدرت حاکمیتلری حرب عمومی اثناسنده اولدیغندن دها دهشتلی اولمامشدر؛ بناءً علیه، بوکون، تحول دولتدن بحث ایله قدرت حاکمیت تلقیسنك یرینه خدمات عمومیه هیئت مجموعه‌سی تلقیسنك قائم اولدیغنی ادعا ایتمك جداً متجاسرانه وغریب بر حرکتدر.

شبهه‌سز دولت هیچ بر زمان حرب عمومی اثناسنده‌کی قدر فعال وقوی اولمامشدر. بونی انکار ایتمك بداهتی انکار ایتمك دیمك اولور. لکن بنم ادعا ایتدیکم، قوت پرنسیپنك هیچ برزمان، حرب عمومیده‌کی قدر، معنادن، قیمتدن وتأثیردن معرا اولارق کورلمه‌مش اولماسیدر. شبهه‌سز، یالکز فرانسه‌دن بحث ایدیلیرسه، بعض متمرد ارادتلر موجود اولمشدر؛ لکن عددلری پك جزئی اولان بو ارادتلر همان افکار عامه طرفندن شکست ایدلمشلردر. مدافعهٔ مملکتك تحققنه خادم اولان، حیات ملیه محرکلرینی قیریله‌جق درجه‌ده کره‌ن، تمامیٔ ملتی عازم ومرتعش برغلیانله دشمن متجاوزه قارشی آیاقلاندیران فرانسز دولتنك، وجودی ادعا اولنان ارادهٔ قدرتی دکل، فقط توتون باربارلغنه غلبه ایچون خارق العاده برجهد اطرافنده اتحاد ایده‌ن بویوك کوچك، حکمران، اداره اولونان، بالجمله فرانسزلرك ارادات فردیه‌لری اولمشدر. ینه، کچن مایس آینده بر قاچ بیك اخلاقسز وجانینك طرق حدیدیه تعطیل اشغالنی احداث صورتیله مملکتی آجلغه وخرابی‌یه سوق ایتمك وسفالت وآلام تولیدیله بیلمم ناصل بر بولشه‌ویست اختلالی میدانه کتیرمك ایسته‌دکلری زمان دخی بو حرکتی قیران، مدعا قدرت حاکمهٔ دولت دکل، فقط ارادات فردیه‌نك فعال وعازم اشتراك اعمالی اولمشدر.

پك طوغرو اولارق، حرب زائل ایکی زمرهٔ مللك مصادمه‌سی دکل، فقط ایکی فکرك مصادمه‌سی اولدیغی بیان ایدلمشدر. حرب عمومی، قدرت آمره، قدرت حاکمه اولان دولت فکرینك، عدالتك ورفاه حالك تحققنه ال برلکیله سعی ایده‌ن برهیئت ملیه اعضاسنك اشتراك مساعیسی اولان دولت فکری علیهنه مجادله‌سی اولمشدر. بالجمله آلمان حقوق عامه علماسی طرفندن ادعا اولنان قدرت دولت فکری، متشبثی فرانسه اولان ومارن ساحللرنده

و وەردون خندقلرنده مظفریتی قازانان، دولتك اشتراك مساعی اولارق تلقیسی فكرینه تصادم ایتمشدر. فرانسه، مشكلاته وحمق وشرك غلبۀ موقتەسنه رغماً بونك تحقق تامنی تأمینه موفق اولاجقدر.

برنجی جلد، اشبو فكرلرك توسعنی محتوی بولنمقدەدر. اعتراف ایدەرمكه بو جلد هر شیدن اول بر اثر منفیدر. حقوقانفسیه، مسند الیه حقوق وحاكمیت عنعنوی مفهوملرینك هیچلكنی ارائەیه صرف مقدرت ایلەدم. دیكر بر اثرده منحصراً قاعدۀ حقوقیه فكری اوزرینه بر بنای حقوقی تأسیسنه تشبث ایتمش ایدم. بلكه وهمه قاپیلیورم، لكن علیهمده سردایدلمش اولان اعتراضاتك، تشبثمی تماماً خراب ایدەمەدكلرینی ظن ایتمكده مصرم. بوسعیه تكرار مباشرتله حسن نتیجەیه اقتران ایچون قوت وزمانه مالك اولابیلەجكمی امید ایدیورم؛ بو سعی تعقیب ایدەجك ایكی جلدك موضوعنی تشكیل ایدەجكدر.

بر صوك سوز دها. اشتراك اعمال اولارق تلقی ایدیلەن دولت فرانسز فكرینی، قدرت دولت آلمان فكرینه مخالف اولارق ارائه ایتدم وبونك مغلوب اولدیغنی بیان ایلەدم. بناءً علیه دینیله‌بیلیركه، او حالده نه ایچون بو درجه صیق آلمان حقوقیوننه مراجعت ایدیورسكز؟ بونك جوابی شودر:

شبهه یوقكه، پك نادر استثنالر برطرف ایدیلەجك اولورسه آلمان حقوق عامه علماسی، علی الاكثر ماهرانه اولان نظریەلرینی تأسیس ایتدكلری زمان، دولتك غیرمحدود حاكمیتنی، حكمرانلرك داخلده استبدادینی وخارجده استیلا وغصب سیاستنی ظواهر حقوقیه اساسنه استناد ایتدیرمك آرزوسیله حركت ایتمشلردر. اشبو تمایلی افشا الزم اولدیغی كبی، یازی یازمغه باشلادیغم زماندن بری برجهد مستمر ایله رد وجرحنه ساعی اولدیغم آلمان نظریەلرندن ملهم اولدیغم حقنده حربدن اول وقوفسز انتقاداتەده شخصاً جواب ویرمك مجبوریتنی حس ایدیوردم.

لكن، دیكر طرفدن‌ده، شو صوك قرق سنەنك آلمان حقوقیونی پك قادر ذكا صاحبی اولدقلری كبی تجاهل ایدلمەسی جائز اولمایان تحلیللر حصوله كتیرمشلر، تقدیرلر كشاد ایتمشلر ونظریەلر تأسیس ایلەمشلردر. كیركه، ایسەرینغ، یەللنیەك — یالكز بونلری ذكر ایتمكله اكتفا ایدیورم — پك یوكسك حقوقشناساندندرلر و، افكار مضمرەلری نه اولورسه اولسون، اثرلرینی اهمال ایتمك ممكن دكلدر. بونلره، بعضاً تصویب واكثریا تنقید ایچون مراجعت ایتدم؛ هر حقوق عامه مؤلفی بونلری نظر اعتباره آلمغه مجبوردر.

امید ایدەرمكه قارئین اشبو كتابه دخی اولكیلره كوستردیكی حسن قبولی ابذال ایدەجكدر. احتمالكه بو كتابده موضوع اولان فكرلر رد وجرح ایدیلەنلردن دها صحیح دكلدر. احتمالكه بن‌ده یاكیلیورم وحقیقت باشقه طرفدەدر؛ هر حالده حقیقته خادم اولمقدن باشقه غایەم اولمادیغی وجدانه مالكم.

بوردو، ٣١ تشرین اول ١٩٢٠

برنجی باب

قاعدهٔ مقرفیه

§ ۱ – حقوق مسئله‌سی

حقوق نه‌در ؟ حقوق، جمعیت داخلنده یاشایان انسان ایچون مجبوری‌الرعایه برقاعدهٔ خط حرکت اولارقمی ، یوقسه بعض ارادات انسانیه‌یه عائد براقتدار صورتنده‌می تلقی اولنمالیدر ؟ اکرحقوق برقاعدهٔ خط حرکت ایسه ، بوقاعده‌نك اساسی، موضوعی وسعتی قوهٔ تنفیذیه‌سی نه‌در؟ اشبو قاعدهٔ خط حرکت ، معین برهیئت اجتماعیه‌یی تشکیل ایده‌ن بالجمله انسانلر یعنی حکمران تسمیه اولنانلر ایله اداره اولنانلر ایچون‌ده مجبوریمیدر ؟ قاعدهٔ مبحوثه ، یالکز عینی هیئت داخلنده یاشایان انسانلرك بربرلریله مناسباتنده‌می مجبوریدر، یوقسه ، دیکر برهیئت اجتماعیه‌اعضاسیله مناسباتنه‌ده شاملمیدر ؟

اکر حقوق ، ارادات سائره ایچون واجب‌الانقیاد بعض ارادات فردیه‌یه مخصوص براقتدار ایسه ، اشبو اقتدار نه‌وجهله ایضاح اولنور ؟ بر ارادهٔ فردیه‌نك دیکر ارادات فردیه‌یه فائق‌اولابیلمه‌سی ناصل‌ادراك اولنابیلیر؟ یالکز اردات‌انسانیهٔ فردیه‌می‌موجوددر؟ عجبا ارادات انسانیهٔ مشترکه دخی موجود دکلیدر؟ ملت ، ایالت، بلده ، عائله ، شرکت، جمعیت کبی مختلف هیئآت اجتماعیه ، بوهیئآتی تشکیل ایده‌ن اعضانك اراداتندن فرقلی برارادە‌یه مالکمیدرلر؟ اشبو ارادات موجود ایسه دیکرارادات فردیه ویا مشترکه ایچون واجب‌الانقیاد بعض اقتدارلره مالکمیدرلر ؟ حقوقه مالکمیدرلر ؟ شاید مالك ایسه‌لر بونلرك اساس ووسعتی نه‌در ؟

ایشته هپ بونلر انسان حیات‌اجتماعیه مسائلی حقنده تفکره باشلادیغی زماندن بری موضوع و، واسع برجهده رغماً ، حقیقةً صریح برصورت حله ربط ایدیله‌مه‌مش‌اولان

برچوق مسئله‌لر تشکیل ایتمکده‌در . حقوقك موجودیتنی ادعا ایتمیه‌ن ، حقوقك فلان وفلان شیئی امر ویا نهی ایتدیکنی ، فلان کیمسه‌نك فلان شیئی اجرایه حقی اولدیغنی ویا اولمادیغنی ، فلان ملتك ویا فلان هیئت اجتماعیه‌نك حقوقه مالك اولدیغنی بیان وتأیید ایله‌مه‌ین کیمسه یوقدر . هر مدنی مملکتده حقوق‌مدرسه ومدرسلری، یعنی فن‌حقوق تعبیراولنان علمك تدریس ایدلدیکی مبانی وبوعلمی‌تدریس ایله متوغل انسانلر موجوددر. بونکله برابر ، دنیا قدر اسکی اولان بوتون بو ادعالرك درجهٔ شمولنی واضح برصورتده تعیین میسر اولامامشدر. ایشته برفن‌که، غایت جسیم ادبیاتنه رغماً ، موضوعنی تصریحده وساحه‌سنی تعیینده اتفاق حاصل اولامامشدر .

حقوقك نه‌دن عبارت اولدیغنی مثبت برصورتده تعیین لزومی موجود ایسه، بولزوم، درت بویوك ملتك حقوق نامنه ، بابارلق ایمپراطورلقلری علیهنه مدهش بر حرب اداره وحقوقك غلبه وتعالیسی ایچون میلیونلرجه انسانلرك فدای جان ایتدکلری شو زمانمزده دها بویوك برمبرمیت کسب ایتمشدر . شو ذهاب حاصل اولیورکه، حس حقوق نه‌درجه زیاده‌له‌شیور ، حقوقك موجودیتی ، واجب‌الانقیاد اولدیغی ، حیات اممك محرکی وجهد وغیرتلرینك موضوع اصلیسی بولندیغی نه‌درجه ادعاایدیلیورسه ، فکر اساسیسی‌اودرجه غیر معین وساحه‌سی اونسبتده غیر صریح بولنمقده دوام ایدیور .

بونك سببنی ، شوایچنده بولندیغمز فنون مثبته وصریحه عصرنده حقوق ساحه‌سنك تماميله مابعدالطبیعی بر طاقم فکرلرله تغلیط ایدلمش بر حالده قالمش اولماسنده ، حقوق مسئله‌سنك مطالعه‌سنده جداً وتماميله حقیقیه مسلکنه تابع اولنماماسنده آرامالیدر . حقیقةً مستبان‌اولمایان هرهانکی برواقعه‌یی و، بالخاصه ، تماميله مابعدالطبیعی اولان‌حقوق انفسیه فکرینی یعنی برارادە‌نك دیکر اراداته ، محضا اقتدار اولدیغی ایچون ، کندینی مجبوری الانقیاد قیلمق اقتدارینی برطرف ایتمك ؛ ایشته حقوقك ساحه‌سنی فعلی ومثبت برصورتده تعیین ایچون الزم اولان شرط بودر .

بوواديده‌ابذال‌مساعی‌یه‌تشبث‌ایدیورم. موفق اولوب‌اولمادیغمك تقدیرینی قارئینه ترك‌ایده‌رم. اثرك فرانسزجه متننده بومباحثه عائد تألیفات اسامیسی مندرج بولنمقده‌در. (صحیفه۳)

§ ۲ – انفسی تلقیلر

حقوقك‌موجوداولوب‌اولمادیغی‌ونه‌اولدیغی‌سؤال‌ایده‌رکن‌ایکی مسئله‌نظراعتباره‌النابیلیر:

برنجیسی، معین برجمعیت داخلنده یاشایان انسانك، جمعیت داخلنده یاشاماسی طولاییسیله، اخلالی ، قابل تنظیم برعکس العمل اجتماعی حصوله کتیره‌ن بر قاعدهٔ خط حرکته تابع اولوب اولمادیغنی بیلمکدر. بوصورتله تعریف اولونان قاعدهٔ خط حرکت موجود ایسه ، بونی تعبیرات جاریه میانه کیرمش اولان (Droit objectif) حقوق آفاقیه تسمیه ایده‌جکم. تعبیر مذکور بعضیلری طرفندن آز چوق نکته‌لی انتقادانه هدف اولمشدر. بنجه بونك حکمی یوقدر. کلمه ، بوکون عمومیتله مقبولدر والویرشلی اولمغله برابر، حد ذاتنده، ساده برفکری دخی صراحةً افاده ایتمکده اولدیغندن بونی استعمالده دوام ایدیورم ؛ مع مافیه کلمهٔ مذکوره‌یی غایت فرقلی اولمغله برابر، اوفکره یقین دیکر بعض فکرلرله قاریشدیرماملی وبونلری کلمات سائره ایله افاده ایتمه‌لیدر .

شاید ، حقوقك ماهیتی واساسی حقنده تحریات اجرا ایده‌نلر یالکز اشبو ایلك سوألی وضع ایتمش اولسه‌یدیلر ، یعنی یالکز حقوق آفاقیه مسئله‌سنی موضوع بحث ایتمش اولسه‌یدیلر بوکا ویریله‌جك صورت حل ، فکرمجه ، نسبةً آسان اولور ایدی. هرحالده مسئله‌یه مثبت بر صورت حل ویریله‌بیلیردی . تفرعاته عائد واهمیت تالیه‌یی حائز نقاط حقنده مناقشات باش کوستره‌بیلیردی ؛ لکن ، تماميله حقیقیه نقطهٔ نظرینه کوره وضعیت آلمق وهرهانکی برعنصر مابعدالطبیعی‌یی برطرف ایتمك شرطیله اساس مسئله ایچون عموماً مقبول برصورت حل بولونماسی امکانی حاصل اولوردی .

بالعکس ، غریب براصرار ایله ، انسان عصرلردن بری حقوق آفاقیه مسئله‌سنی ، برطرف ایتمیورسه‌ده ، ایکنجی درجه‌یه ایندیره‌رك اك اول حلی غیر قابل اولان حقوق انفسیه (Droit subjectif) مسئله‌سنی بر صورت حله ربط ایتمك ایستیور . ایلریده (§§ ٢٢ _ ٢٣) حقوق انفسیه فکری اطرافنده جریان ایده‌ن نتیجه‌سز مناقشاتدن بحث ایدلدیکی زمان کوریله‌جکدرکه ، هرهانکی صورت حل قبول ایدیلیرسه ایدیلسین، مسئله شو صورته رجوع ایدیور : ارادات سائره ایچون واجب الرعایه براقتدار دائمی ویا موقت بخش ایده‌ن صفت مخصوصه‌یی حائز بعض ارادات موجودمیدر ؟ اکر بواقتدار موجود ایسه برحق انفسیدر . بوصورتله ، حق انفسی ، بعض اراداتك صفت مخصوصه‌سیدرکه بونی حائز اولان اراده‌لر دیکر اراده‌لری کندیلرینه انقیاده مجبور ایده‌رلر وبریکیلرده بالمقابله اولکیلره قارشی بروجیبهٔ انفسیه ایله مکلف اولورلر .

حقوق انفسیه تعبیری دخی ، حقوق آفاقیه تعبیرینه رواکوریله‌ن عینی انتقادات واستهزالره هدف اولمقده‌در . بوکا رغماً وبالاده ذکر اولنان اسبابدن طولایی، ایکیسنی‌ده استعمالده دوام ایدیورم . یازیق اونلره‌که اشبو ایکی تعبیرك تعیین ایتدکلری پك مختلف ایکی شی بینده‌کی تفاوتی اکلامق ایسته‌میه‌رك بربرندن تماميله فرقلی ایکی شیئی عینی حقوق کله‌سیله افاده‌ده دوام ایدیورلر .

حقوق نه‌در ؛ حقوقك اساسی ، ساحه‌سی نه‌در ؛ حقوق ، قوتی کندیسنه انقیاده مجبور ایده‌رمی یاخود حقوقه ، قوتمی موجودیت بخش ایده‌ر، سوأللری ایراد ایدلدکده محضا حقوق انفسیه نظر اعتباره اولنمقده‌در . حقوق بشردن ، حقوق دولتدن ، حقوق مللدن بحث ایدلدیکی زمان دائما حقوق انفسیه دوشونولمکده‌در. ایمدی، حقوق انفسیه‌نك اساسی وماهیتی مسئله‌سی تماميله غیر قابل حلدر وانفسی تلقی برنجی درجه‌یه وضع ایدلمکده اصرار ایدلدیکی ایچوندرکه حقوق ساحه‌سنده ، اشبو بابك بدایتنده اشارت ایتدیکمز ، شبهه وترددلر ، غیرمعینلك ومبهمیت دوام ایده‌کلمکده‌در .

حقوق انفسیه‌نك اساس وماهیتی غیر قابل حلدر ؛ زیرا اکر حقوق انفسیه براقتدار، ارادهٔ انسانیه‌نك برصفتی ایسه اشبو اقتدارك ، اشبو صفتك نه‌اولدیغنی تعیین ایچون انسانك طبیعت صمیمیه‌سنه واقف اولمق اقتضا ایده‌ر. حال بوکه، انسان بوکا قادردکلدر وهیچ بر زمان قادر اولامایاجقدر ؛ زیرا بواویله برعنصردرکه انسانك فهم وادراکی و ملاحظاتی بوکا یتیشه‌مز . فیلسوفلر موجود اولالیدن بری انسانك سربست براراده‌یه مالك اولوب اولمادیغی مسئله‌سنی مناقشه ایتمکده ایسه‌لرده مسئله‌نك حلی برخطوه بیله ایلریله‌مشدر. مسئله‌نك صورت وضعی خصوصنده بیله ائتلاف حاصل اولامامشدر . مسئله‌یی هیچ بروقت نه‌حل ایتمك ، نه‌ده معین برصورتده وضع ایتمك ممکن اولامایه‌جکدر ، زیرا اشبو مسئله‌نك عناصرینی تعیین اقتدارنده دکلز ، بطریق الاولی بونی حل ایتمکه مقتدر اولامایز . بعضاً ، آتیده‌کی استدلالاته واصل اولنمقده‌در : انسان سربستدر ، زیرا حریتنی وجداناً مدرکدر ودائما بووجدانه مالك اولمشدر . ایمدی ، اکر برچوق انسانلر سربست اولدقلرینی وجداناً مدرك ایسه‌لر ، پك چوقلری ، بالعکس، سربست اولمادقلرینه قانعدرلر . یالکز شودنیله‌بیلیرکه ، بن بر شیئی ایسته‌دیکم زمان بنی تقریر واماله ایده‌ن برغایه موجوددر . لکن بوغایه ایله معین اولماییلیرمی ایدم وباشقه بر صورت حل وباشقه برغایه انتخاب ایده‌بیلیرمی ایدم ، بوجهتی بیله‌مم وهیچ کیمسه ، هیچ برزمان بیله‌میه‌جکدر. اشبو حریت ادعاسنده براعتقاد دینی، برقناعت فلسفیه ، براMel، برخیال موجود اولابیلیر؛

فقط بو ، هیچ برزمان فن دائره‌سنده براثبات مدعا تشکیل ایده‌مز . اراده‌نك ماهیتی حقنده هیچ بروقوفه مالك اولامادیغمز حالده ، ارادات انسانیه‌نك برصفتی اولارق تلقی ایدیله‌ن حقوق انفسیه مسئله‌سنی ناصل حل ایتمك ادعاسنی درپیش ایده‌بیلیرز ؟

هپسی بوندن عبارت دكل . حقوقك تلقیء انفسیسی رجحانی یالکز حقوق فردیه مسئله‌سنده تقرر ایتمکله قالمامشدر ؛ بوتلقی ، صوك زمانلرده اولکندن زیاده ، حقوق اجتماعیه‌یه‌ده تشمیل ایدلمشدر. منزوی انسان موجود دکلدر؛ انسان ، عائله، بلده ، ملت، صوك زمانلرده سندیقا حالنده تشکله میال صنوف مسلکیه کبی آزچوق منسجم، آزچوق واسع هیئتلره داخلدر . بناءً علیه ، حقوق اجتماعیه مسئله‌سنك موضوع بحث اولماسی مقتضی ایدی. ایشته بومسئله بوکون هرزماندن دها حار برصورتده موضوع بحث اولمشدر. اشبو مسئله ، ملتلر داخلنده بنفسه تشکل ایده‌ن متعدد مسلکی هیئتلر ایچون موضوع اولمقده‌در . مسئلهء مبحوثه ، ملیتلر تسمیه ایدیله‌ن مسئله‌دن طولایی ، مناسبات بین‌الملیه ایچون‌ده موضوعدر . فی‌الحقیقه ، ملیتلری تشکیل ایده‌ن شیئك نه اولدیغنی تعیین مشکل ایسه‌ده بونلرك مستدعیاتی، حرب عمومینك حدوثنده وبوکون اوروپانك یکیدن تشکلی امرنده ابذال ایدیله‌ن تشبثاته وجهد وغیرته عامل اساسی تشکیل ایتمکده‌در. حقوق فردیه ایچون یاپیلدیغی کبی، حقوق اجتماعیه ایچون‌ده مسئله انفسی نقطهٔ نظردن وضع ایدلمکده‌در؛ دائما ایلك صفه انفسی تصور کچیرلمکده‌در. بوصورتله ، حقوق اجتماعیه مسئله‌سی ، حقوق فردیه مسئله‌سندن دها غیرقابل حل برحاله صوقولمقده‌در .

فی‌الحقیقه ، اکر هیئتلر حقوق انفسیه‌یه مالك ایسه‌لر، بوهیئتلری تشکیل ایده‌ن افرادك اراده‌سندن فرقلی براراده‌یه مالکدرلر . لکن ، اشبو ارادهٔ مشترکه‌نك موجود اولدیغنی بیله ادعا ایدیله‌مز؛ زیرا کوریله‌ن، مستبان اولان شی ارادات فردیه‌نك تظاهراتندن باشقه برشی دکلدر . بوانکار ایدیلیور وتظاهرات فردیه‌دن فرقلی تظاهرات مشترکه‌نك موجودیتی ادعا اولنیور . ملتك روحندن ، خلقك فکرندن ، بویوك اشخاص معنویه اولان ملتك، عائله‌نك ، صنفلرك ، ایالاتك بلده‌لرك مشترك بنلکندن بحث اولنیور . بوبویوك کلمه‌لرك بر حقیقت افاده ایتدکلرینه ایناتمیانلر عادی برر مادیونجی غبی انسانلر اولارق تجریم ایدیلیورلر . بوتون بونلر ادبیات وشعردن باشقه برشی دکلدر. بوبوك هیئتلرك شخصیتنه، روحنه، اراده‌سنه اعتقاد، مابعدالطبیعی براعتقاددر که برمحرك قویء فاعلیت تشکیل ایده‌بیلیر

وسوسیولوغلرك اهمال ایده‌میه‌جکی برواقعهٔ اجتماعیه اولابیلیر؛ فقط برفن مثبت مسئله‌سنك اساطیری اعتقادات ، آزچوق شاعرانه الفاظ ایله حلنه امکان یوقدر .

حقوقك اشبو انفسی تلقیاتنده‌کی اصرار ناصل تعریف ایدیله‌بیلیر؟ بواصرار، تدقیقات متشبثه‌مزده هرلحظه تصادف ایده‌جکمز برسببله تعریف اولونابیلیر : طبیعت انسانیه‌نك لازم غیرمفارقی بر احتیاج واردرکه بونك ادراك حقیقیسی فکر انسانینك بوتون تاریخنی تنویر ایده‌ر . انسان دائما مرئی‌یی غیرمرئی ایله تعریف ایتمك ، طوغرودن طوغرویه استبانه ایتدیکی برعلامت ظاهره ارقاسنه ، بوعلامت ظاهره‌یه محرك وعلت فاعلیه اولارق غیرمرئی بر جوهر ذاتی وضع ایله‌مك احتیاجنی دائما حس ایتمشدر .

انسان ، علوم طبیعیه صددنده بواحتیاجدن وارسته اولابیلمش ایسه‌ده فنون اجتماعیه واخلاقیه مبحثلرنده احتیاج مذکوردن تجرده موفق اولامامشدر. حادثات طبیعت هیئت مجموعه‌سی ارقاسنه ایجاد واداره ایدیجی برجوهر اصلی وضع ایدلمشدر ؛ هرهانکی برحکمت طبیعیه حادثه‌سی ارقاسنده برنوع مادهٔ غیرمرئیه، بر سیاله، ازمنهٔ قدیمه‌ده Phlogistique برچوق زمانلر سیالهء الکتریقیه یاخود بوکا مشابه بر مادهٔ مخیله تخیل ایدلمکده ایدی ؛ حادثات حیات ارقاسنه مبدأ حیات، علم امراض حادثاتی ارقاسنه استعداد مرضی، تفکر حادثاتی ارقاسنه روح وضع ایدلمشدر. عینیله ایراث ایدیله‌ن هرخلل بزه آزچوق متشکل برعکس العمل مشترك حصوله کتیرر برصورتده نمایان اولان وضعیت فردیه واجتماعیه‌لر ارقاسنده‌ده ، بونلری ایضاح ایچون ، مابعدالطبیعی برمادهٔ اصلیه وضع ایدلمشدرکه بوکا « حقوق » نامی ویرلمکده‌در . ساده‌جه ، اشبو وضعیتلره ایراث ایدیله‌ن خلل ، جمعیت داخلنده یاشایان انسانلر ایچون واجب‌الاتباع برقاعده‌یی نقض ایدیور ، دنیله‌جك یرده ، مسئله، ایراث ایدیله‌ن اشبو خللك، اراده‌قابلیتنی حائز و ارادات سائره‌یی کندیسنه رعایته مجبور قیلاجق برنوع سجیهٔ داخلیه‌یه مالك بر ماده‌یه ایراث مضرت ایدیور یولنده وضع ایدلمکده‌در . بوصورتله حرکت ، آتشك Phlogisitque اساسنه تبعاً یاندیغنی ، ذراتك حیات اساسنه تبعاً یاشادیغنی، فکرك روح موجود اولدیغی ایچون دوشوندیکنی، دنیانك برخالقك موجودیتندن طولایی تکون ایتدیکنی ادعا ایله مساویدر . فن نقطهٔ نظرندن بومختلف ادعالرك کافه‌سی عینی قیمتی حائزدر ، یعنی هیچ برقیمت فنیه‌لری یوقدر .

بناءً علیه ، حقوق مسئله‌سنك وضعنده انفسی نقطهٔ نظری قطعیاً برطرف ایتمه‌لیدر ؛ زیرا بونقطهٔ نظردن مسئله تماميله غیرقابل حلدر . حقوق مسئله‌سی ، انجق اشبو اثرده

اساس اتخاذ ایتدیکم آفاقی (Objectif) نقطهٔ نظردن وضع وحل اولونابیلیر. جداً حقیقی برحقوق ودولت نظریه‌سی میدانه کتیرمك وفنی دینیله بیله‌جك صورحلیه ویرمك ایچون بوصورتله حرکتك برشرط مبرم اولدیغنه هر زماندن زیاده قناعت کامله‌م برکالدر .

۳ § — دستور اجتماعی

اشبو آفاقی نقطهٔ نظردن مسئلهٔ حقوقك وضعی آساندر . هرشیدن اول طوغرودن طوغرویه ایکی واقعهٔ تدقیق موجودرکه بونلره هیچ کیمسه اعتراض ایده‌مز .

اولا ، انسان افعالنی وجداناً مدرك برمخلوقدر ؛ ثانیاً ، انسان منزوی یاشایاماز وهمجنسلریله جمعیت داخلنده یاشار و دائما جمعیت داخلنده یاشامشدر . جمعیات بشریه هانکی شکلی احتوا ایتمشلردر وبوکون هانکی شکلی احتوا ایتمکده‌درلر ؟ انسان یالکز طوغرودن طوغرویه منسوب اولدیغی ملت ، عائله،قبیله‌کبی هیآت اجتماعیه اعضاسندنمیدر، یوقسه عموم‌انسانیتك تشکیل ایتدیکی واسع جمعیتك اعضاسندن اولارقده‌می تلقی ایدلمه‌لیدر؟ بوسوأللره ویریله‌جك جوابلر حائز اهمیت دکلدر. برقضیهٔ قبلیه اولارق دکل،فقط بالعکس طوغرودن طوغرویه استبانه صورتیله مقرر اولان شی انسانك ، افعالنی وجداناً مدرك اجتماعی برمخلوق اولماسیدر .

بواساس وضع ایدیلنجه ، جمعیت داخلنده یاشایان انسان ایچون رعایتی مجبوری بر قانون لزومی ایله بوقانونك صفتی همان مشاهده اولونور . واقعه‌لرك طوغرودن طوغرویه استبانه‌سی ، ارادهٔ انسانیه‌یه یاخود بعض‌اراده‌لره عائد اقتدارك موجودیتنی فهمه مساعده ایتمیورسه‌ده جمعیت داخلنده یاشایان انسانلر ایچون واجب التبعیه بر قانونك موجودیتنی ، بالعکس، طوغرودن طوغرویه میدانه قویمقده‌در. اشبوقانون ، ساده‌جه، انسانلری جمعیت داخلنده یاشامغه مجبور ایده‌ن‌قانوندر؛ زیرا انسانلر، طبیعتلری اعتباریله ، جمعیت‌داخلنده یاشامامازلق ایده‌مزلر. جمعیات بشریه‌نك موجودیتی طولاییسیله ـ انسانلر موجود اولدقجه جمعیات بشریه‌نك موجود اولماماسی قابل دکلدر ـ برقانون اجتماعی موجوددر . انسانك اجتماعی برمخلوق اولدیغنی، جمعیت داخلنده یاشادیغنی‌وانجق جمعیت داخلنده یاشایابیلدیکنی ادعا ایتمك ، عینی زمانده ، برقانون اجتماعینك موجودیتنی ادعا ایتمك دیمکدر . بو ، قبلی

بر ادعادن ، مابعدالطبیعی بر اعتقاددن عبارت دکلدر ؛ زیرا قانون مذکور ، واقعه‌لرك مشاهده‌سندن وانسانك تشکلات بدنیه وروحیه‌ـندن منبعثدر .

اشبو قانونك صفت ممتازه‌سی‌نه در ؟ انسانك ، افعالنی وجداناً مدرك برمخلوق‌اولدیغی واسباب معینه طولاییسیله حرکت ایتدیکی نظردقتده طوتیلاجق‌اولورسه قانون مذکورك صفت ممیزه‌سی همان مشاهده اولنور ؛ انسان ، اسباب معینه‌یی سربستجه انتخاب ایتسین ، ایتمه‌سین بونك حکمی یوقدر . اولجه‌ده بیان ایدلدیکی وجهله ، بو نقطه‌یی فهم و ادراك اقتدارمز خارجنده‌در . ذاتاً بونك بر اهمیت فنیه‌سی‌ده یوقدر . غیر قابل اعتراض اولان جهت ، انسانك ذی‌شعور بر مخلوق اولماسی ، ایسته‌دیکنی ، کندیسنی ارزو وعمله سوق و اماله ایده‌ن سائقی وجداناً مدرك بولونماسیدر. بعضیلری، انسانك بواراده‌سنك سربست اولدیغنی، دیکرلری، واقعه‌لرله، فیزیولوژیقی وبدنی‌اسبابله معین اولدیغنی بیان‌ایتمکده‌درلر. کیمسه بو خصوصده وقوفه مالك دکلدر واولمایاجقدر . طوغرودن طوغرویه مشاهده‌ایله مستبان اولمش اولماسندن طولایی امین اولدیغمز بر شی وارسه اوده فاعلیت انسانیه‌نك ، برغایه‌نك علت مشعوره‌سی صورتنده تجلی ایتمه‌سیدر. انسانك فاعلیت ارادیه‌سی برصورت مشعوره‌ده برغایه تعقیب ایده‌ن بر قوتدر . انسانك هر فعلی ، علت فاعلیه‌سنی کندندن‌الیر کبی تظاهر ایتمکده‌در . اشبو فعل ، بر چوق غیر مشعور واقعه‌لرك شرطیدر ؛ لکن‌علتی کندنده ، یاخود ، دها طوغروسی ، بر فعل اراده ایفا ایده‌ن انسانك وجدان مدرکنده بولور . موتورنی حرکته کتیره‌ن براوتوموبیل شوفوری واصل اولمق ایسته‌دیکی بر غایهٔ مشعوره ایله معیندر : بر نقطه‌دن دیکر بر نقطه‌یه کیتمك . شوفورك فعل اراده‌سی ، علتنی کندنده بولور ؛ بوکا دیکر بر واقعه سبب اولمامشدر ؛ لکن وجداناً تعقیب ایدلمش بر غایه ایله معیندر و بو ، بربرینی ولی ایده‌ن غیر مشعور یاخود اغلب احتمال غیر مشعور واقعه‌لره شرط تشکیل ایله‌ر .

خلاصةً ، هر فعل ارادهٔ انسانی، فاعلك قوهٔ داخلیه‌سنك محصولی اولان بر حرکت بدنیه اولارق تظاهر ایده‌رکه بر مقصده وصول ایچون خارجده مشعور بر صورتده نمایان اولور و بر قانون دائره‌سنده بربرینی تعقیب ایده‌ن بر چوق غیر مشعور واقعه‌لره شرط تشکیل ایله‌ر .

بوجهت قبول اولونجه‌که قبول اولونمامق قابل دکلدر، زیرا حقیقت محضه‌در،برجمعیت اعضاسندن اولان انسانك تابع اولدیغی قانون ، بر قانون علت دکلدر. همجنسلریله‌مناسبته

کیرەن انسانك بالجمله افعالی ، واقعات اجتماعیه تسمیه اولنورسه، بالجمله واقعات اجتماعیه‌نك واقعات ارادیه اولدیغی یعنی هرهانکی برغایه‌یی تعقیب ایده‌ن انسانك فاعلیت مشعوره‌سندن متحصل واقعه‌لر بولندیغی بیان ایدلمه‌لیدر . واقعهٔ اجتماعیه‌لر ایله واقعهٔ طبیعیه‌لر بیننده اك بارز فرق بوراده مشاهده اولونمقده‌در. بوده کوسته‌ریورکه عالم طبیعی وعالم حیاتیات قوانینی ایله قوانین اجتماعیه اراسنده هیچ بر صورتله هیچ بر مماثلت امکانی یوقدر. بعض نظریون متأخره‌نك احداث ایتمك ایسته‌دكلری بویله بر مماثلت، اولجه جرح ایتدیکم مابعدالطبیعی، قبلی اساسات درجه‌سنده ، فنون اجتماعیه‌نك انکشافنی تأخیر ایتمش وحقوق فکرینك واضح بر صورتده تعیننه مانع اولمشدر .

ایمدی ، انسان کندینی برعلت مخصوصه ، ذات الحرکه بر علت اولارق، کلمه‌نك معنای فنیسیله ، بر قوهٔ فعاله (énergie) حاصل ایدیور کبی تلقی ایتمکده‌در. انسان، مارالذکر مثالده‌کی شرارهٔ الکتریقیه‌یی ویره‌ن قوهٔ فعالهٔ مشعوره و ارادیه‌در. انسانك، قوهٔ فعاله‌یی ذات الحرکه بر صورتده حاصل ایتدیکی حقنده‌کی وجدانی زمان و زمینه و افراده کوره آز ویا چوق واضحدر ؛ فقط دائما موجوددر ، ابتدائی قبیله‌لر افرادنده موجود اولدیغی کبی دول معظمهٔ متأخره اعضاسندن اولان اك متکامل افرادده دخی موجوددر .

مع مافیه علاوه ایدلمه‌لیدرکه اسباب عملی وجداناً انتخاب، فاعلیت انسانیه‌نك یکانه عاملی دکلدر . هیچ شبهه‌سز ، فاعلیت انسانیه اوزرینه اجرای تأثیر ایده‌ن و انسانك ادراك وجدانیسی خارجنده قالان بعض واقعه‌لر موجوددر . بو عناصر، حقیقت حالده ، فاعلیت انسانیه‌یی تعیین و تقریر ایتمزلر ؛ اشبو فاعلیته بعض اعراض علاوه ایده‌رلر ، لکن غایات ایله معین فاعلیت وجدانیه یی تبدیل ایتمزلر . عناصر مذکوره‌نك نه درجه اجرای تأثیر ایتدکلرینی تعیین وتثبیت ممکن دکلدر. لکن بونلرك تأثیرینی انکار ایتمك ویا فاعلیت انسانیه، بالاضطرار بونلرله معیندر دیمك عینی صورتله خطا تشکیل ایده‌ر. بو ، برمکتبك وبالخاصه « تەن » ك (Taine) محیط نظریه‌سیله ، بر خطای عظیمی اولمشدر . شومشهور جمله : « فضیلت و رذیلت ، شکر وزاج کبی برر محصولدرلر » غیر فنیدر، زیرا بوصورتله بربرندن تمامیله متفرق ایکی نوع شائیت اولان افعال وجدانیهٔ انسانیه ایله کیمیا عکس العملی محصول غیر مشعوری بیننده التباس حصوله کتیرلمش اولویور .

اراضی ، اقلیم، عرق کبی عناصر، واقعات اجتماعیه اوزرینه اجرای تأثیر ایتدکلری حالده ، وجدان انسانی بونلره ایریشه‌مز . بونلرك تأثیری محققدر ، فقط بونلرده بر تأثیر

قطعی و دافع کورمك بونلری انکار ایتمك درجه‌سنده خطادر. انسانك فعل ارادیسی دائما بر مقصدله معین و وجدان ایله ـ سربست دیمه‌یورم ـ انتخاب اولنمش بر فعل مشعور اولارق باقیدر. انسان بالنتیجه کندیسنی تعیین وتقریر ایده‌ن مقصدی انتخاب ایتمیه‌بیله‌جکنی وجداناً مدرکدر؛ بونك بر وهم حواس (illusion) اولماسی حائز اهمیت دکلدر . واقعه میدانده‌در : دنیاده هیچ بر انسان یوقدرکه انتخاب ایتدیکی غایه‌نك غیری بر مقصدله قرار ویره‌بیله‌جکنی، یاپدیغی ایشك غیری برایشی یاپابیله‌جکنی حس ایتدیکنی اعتراف ایتمه‌سین.

افعال انسانیه، وقایع طبیعیه‌نك بزه نمایان اولدیغی وجهله بربرینی تعقیب ایده‌ن ، بری دیکرینك مسببی اولان اعمی و غیرمشعور بر قوتك محصولی دکلدرلر . افعال انسانیه ، مقصدك بر تعین وجدانیسی، وجداناً یاپیلمش بر انتخابه کوره، شو ویا بو استقامته طوغرو، بر مقدار قوهٔ فعاله حصوله کتیره‌ن بر تظاهر ارادی محصولیدر .

بو اساس وضع ایدیلنجه ، مادامکه موجودیتنی تصدیق ایتدیکمز قانون اجتماعی ، افعال ارادیه و وجدانیهٔ انسانیه‌یه تطبیق اولنیور ، او حالده برقانون علت اولاماز. قانون مذکور انجق بر قانون غایه ، انسانك فاعلیت ارادیه و وجدانیه‌سنی اداره و تحدید ایده‌ن، بر ارزوسنك غایه و موضوعنی تثبیت ایله‌ین ، انسانه بعض افعالی نهی ، بعضیلرینی امر ایده‌ن بر قاعده ، بر دستور اولابیلیر.

دستور اجتماعی ، افعالنی مدرك مخلوقاتدن مرکب جمعیات بشریه‌نك موجود اولماسی سبب یکانه‌سیله موجوددر. انسان جمعیت داخلنده یاشار وانجق جمعیت داخلنده یاشایابیلیر. بر جمعیت انجق ، جمعیتی تشکیل ایده‌ن افرادك وجود اجتماعی قانوننه تابع اولملریله موجود اولابیلیر. اشبو افراد افعالنی مدرك اولدقلرندن وبرمقصدله معین بعض شیلر ایسته‌دکلرندن قانون اجتماعی ، بالطبع یالکز بونلرك اراده‌لرینك موضوعی ایله بو اراده‌یی تعیین ایده‌ن غایه‌یی تقریر وتحقیق ایده‌ر، جمعیت ودستور اجتماعی بربرینك لازم غیرمفارقی ایکی واقعه‌در. دستور اجتماعی برغایت قانونیدر. علت قانونی دکلدر : بودستور افعال وجدانیه‌یی امر ویانهی ایده‌ر.

§ ٤ — دستور اجتماعینك اوصاف ممیزه‌سی

بردستور اجتماعینك موجودیتی، حقیقت حالده ، هیچ کیمسه طرفندن جای اعتراض کورمه‌مکده‌در. فلان ویافلان اراده‌یه معطوف هرهانکی بر صفت مخصوصه‌یی برطرف ایده‌رك دستور اجتماعی‌یی، محضا دستور اجتماعی اولارق، تلقی ایتمك ، بالاده (§ ٢) ده رد وجرح

ایتدیکم انفسی نقطهٔ نظره مقابل، آفاقی نقطهٔ نظری قبول ایتمك دیمکدر. لکن، آفاقی نقطهٔ نظره بیله اساسات مابعدالطبیعیه ادخال ایدلمش و بونلر بوراده دخی مثبت بر فن اجتماعینك وبالخاصه فن حقوقك تأسسنه مانعه‌لر تشکیل ایتمشلردر .

فی الحقیقه معارضلرمز آتیده‌کی فکرلری ایلری سورمشلردر: دستور مفهومی، اشبو دستوره تابع اولان انسانك تبعیته مجبور اولدیغی بر اساس عالی فکرینی قبول ایتمکی استلزام ایده‌ر . بر قاعدهٔ خط حرکت انسان ایچون انجق مافوق البشر بر مبدأ متعاله مربوط اولمق شرطیله واجب الرعایه اولابیلیر . ١٩٠٠ تاریخنده « دولت ، حقوق آفاقیه وقانون موضوع » نام اثرمده واثر حاضرك برنجی تألیفنده تشهیر ایتدیکم نظریه‌یه قارشی روا کوریله‌ن متعدد اعتراضلر شو صورتله خلاصه ایدیله‌بیلیر: انسانه متوجه اولان هر قاعدهٔ خط حرکت، انجق انسانه فائق بر اساسه مستند اولمق شرطیله فهم وادراك اولنابیلیر؛ ساده‌جه بر واقعه ، بر قاعده‌یی ، بر قانون غایتی جدی بر صورتده ایضاحه کافی دکلدر. صاحب رفعت مسلکداش ودوستم «ژه‌نی» (Gény)نك نظریه‌مه قارشی سرد ایله‌دیکی اوزون وشدید اعتراض بالاده‌کی جمله‌ده خلاصه ایدلمش اولور. ژه‌نی دییورکه: « بوصورتله میدانه قونیلان اصولك غیرقابل تداوی معلولیتی وبونی تمامیله غیرقابل قبول بر حاله افراغ ایده‌ن کیفیت، توحیدینی ادعا ایله‌دیکی ایکی تعبیر بیننده موجود عدم توافق تامدر . جمعیت داخلنده یاشایان انسانلر ایچون مجبوری الرعایه اولان بر قاعدهٔ خط حرکتك صحتنی اثبات ایله بونی قبول ایتمك لازمدر . ساده‌جه ، محض حیات اجتماعیه‌یی تشکیل ایده‌ن تساند و ترابط (interdépendance) واقعه‌سی ایلری سورولیور ... ایمدی ، غیر قابل اعتراض دخی فرض ایدلسه ، بزه بر واقعه‌نك ناصل او واقعه‌یی ادامه وتوسیع مجبوریتنی تولید ایله‌دیکنی اثبات ایله‌مك لازمدر. تساند، جمعیت داخلنده حیاتك شرط اساسیسی اولارق تظاهر ایتدیکندن اشبو حیاتدن فراغت ایده‌مه‌ین انسانك تساندی قبول مجبوریتنده اولدیغی ادعا ایدلمکده‌در . بر واقعه اولان اشبو احتیاجك نه صورتله حقوقه منقلب اولدیغنی دائما سؤال ایتمك مجبوریتنده‌یر .

[Gény, Seience et teclınique en droit pjrivé positif, II, p. 262

اشبو اعتراضك ، بونی سرد ایده‌نلر بیله فرقنده اولمیارق ، دائما انفسی ومابعدالطبیعی تصوراتدن ملهم اولدیغنی ادعاده دوام ایدیورم. (§ ٢) ده بعض اراده‌لرك بر صفت مخصوصه‌سی اولوب حقوق تسمیه ایدیله‌ن بر نوع اقتدار تصورینی رد و جرح ایتمش ایدم . بوراده عینی طرزده وعینی درجه‌ده واهی بر تلقی قارشیسنده بولنیورز. اکر بر قاعدهٔ خط حرکت ،

بر دستور بعض اراده‌لر ایچون ، بونلرك اصل و اساسلرینه نفوذ ایله‌ین بر صفت مخصوصه تشکیل ایده‌جك صورتده مجبوری بر وجیبه تحمیل ایده‌رسه، اشبو قاعده بر واقعه اوزرینه، واقعهٔ اجتماعیه اوزرینه تأسیس ایدیله‌مز . بر اراده‌یه خاص بر صفت مخصوصه اولان ، اشبو اراده ایچون ، دیکرلرینك مالك اولمادقلری بر اقتدار تشکیل ایده‌ن حقوق مفهومنی رد و جرح ایتمش ایدم . عینی صورتله ، بعض ارادتلر ایچون بر صفت مخصوصه، بونلرك ارادات تابعه حالنه کیرمه‌لرینی مستلزم بر نوع اقتدار منفی تولید ایتدیکی معناسنده تلقی اولنان وجیبه مفهومنی‌ده برطرف ایدیورم . اوت ، بویله برقدرتی حائز اولاجق برقاعده انجق براساس عالی، مابعدالطبیعی برتصور اوزرینه مستند اولابیلیر. بوصورتله اکلاشیلان وجیبه مفهومی ، بو صورتله اکلاشیلان حقوق مفهومی کبی مابعدالطبیعی بر مفهومدر . وجیبه بو صورتده تلقی ایدلدکده « اوکوست قونت » Auguste Comte ك آتیده‌کی طرز افاده‌سی وجائب ایچون‌ده حقوق ایچون‌ده عینی صورتله طوغرو اولمق لازم کلیر : «حقیقی حقوق ، انجق منتظم اقتدارلرك ارادات مابعدالطبیعیه‌دن صادر اولدقلری مدتجه موجود اولمشدر » .

لکن بن انسانلر ایچون مجبوری الرعایه و واقعهٔ اجتماعیه‌یه مستند بر دستوردن بحث ایتدیکم زمان کندیسنی فعلاً انسانلره مجبور التبعیه قیلان، اونلرك سجیهٔ موجودیتلرینی، اساس اراده‌لرینی اصلا تبدیل ایتمیه‌ن، بر سلسلهٔ مراتب ارادات تأسیس ایله‌مه‌ین ، بعض ارادتی دیکرلرینه منقاد ، بر دیکرینی اوته‌کیلره فائق قیلمیان برقاعده‌یی نظر اعتباره الیورم .

عموماً مصدقدرکه بر عضویتی تشکیل ایده‌ن حجیرات ، او عضویتك قانونه تابعدرلر ، وبو عضویتك قانونی اونك تشکل وتوسعنه خادم اولان قانوندر . عینیله بر هیئتی تشکیل ایده‌ن انسانلرده اشبو هیئتك قانونه تابعدرلر . بوقانون، هیئتك تشکل وتکاملنه خادمدر. عضویت قانونی دستور تسمیه ایتمیورز ، چونکه عضویتی تشکیل ایده‌ن حجیراتك صاحب وجدان وادراك اولوب اولمادقلرینی بیلمیورز . بر هیئت قانونتی دستور تسمیه ایدیورز ، چونکه هیئتك اعضاسی اولان افراد وجداناً حرکت ایده‌رلر وبر شیئی ادراك ایتدکلری برسائق طولاییسیله ایسته‌رلر. لکن بوفرقدن ماعدا ذی حیات بروجود ایله جمعیت بشریه اراسنده دیکر بر فرق موجود دکلدر و اکر حیاتیات قانونی وجود اولان واقعه‌یه مستند ایسه، دستور اجتماعینك جمعیت اولان واقعه‌یه نه‌دن مستند اولمیاجغی اکلاشیلاماز.

بو صورتی قبوله بر نفرت ظاهره حس اولندیغنك، تألیفات سالفه‌مده تشهیر ایدیله‌ن

فكرلرك ، اولجه اشارت ایتدیكم شدید تنقیداته هدف اولمش اولماسنك سببی بنم قبول ایتدیكم وبكایكانه فنی كورینه‌ن وضعیت خارجنده مطالعه یورودلمسنده‌در. یااجتماعی واقعه‌لر طبیعت مادیه یاخود عالم ذی‌حیات واقعه‌لریله برلشدیریلیور وبو صورتله ، بو ایكی نوع قانون حقیقةً علت قوانینی اولدقلرندن‌قوانین اجتماعیه ، حكمت طبیعیه وحیاتیات قوانینه تشبیه‌ایدیلیور. بوتقدیرده،حقوق‌واخلاق‌فنون‌دستوریه‌صره‌سنه‌دكل، فقط یالكز مؤسساتك تكاملنی تعیین ایده‌ن وفاعلیتك هر هانكی بر اساس ناظمنی ، عملك هر هانكی بر قاعدهٔ تقییدیه‌سنی بر طرف ایله‌ین فنون مشاهده صره‌سنه كچیریلیور . یاخودده حریت فردیه تصور مابعدالطبیعیسی ادامه ایدیله‌رك، دستور اجتماعی بعض حریتلرك تحدیدی عداولنیور وبونده بعض اراده‌لره مخصوص بر اقتدار ، بشرك مادهٔ اصلیه‌سنده اجرا ایدلمش بعض تعدیلات اساسلری كورولیور ؛ بوصورتله ، حقیقت حالده، بویله بر دستورك موجودیتی منطقا آنجق فائق برمخلوقك انسانه جبراً قبول ایتدیردیكی براساس عالی اوزرینه مستند اولارق قبول ایدیله‌بیلیر . حقیقت فنیه بوایكی طرز تلقینك نه برنده نه‌ده اوته‌كنده‌در . برنجیسی اجتماعی واقعه‌لرله علم‌طبیعت وعلم حیات واقعه‌لری بیننده موجود فرق واضحی نظراعتباره آلمیور . ایكنجیسی‌حریت فردیه تصورمصری تحت حكمنده بولونیور. بن، هم‌ساحه‌لری متفرق‌واقعه‌لرك بربرینه تشبیه وتمثیلی ایله خارج ازفن اولان‌اعتقادی برطرف ایدییورم هم‌ده دستور اجتماعی‌یی برهیئت اجتماعیه تشكیل‌ایده‌ن افرادك انسجام وانتظامنی تأمین، حركاتنی‌تحدید، افراده بعض افعال تحمیل ایله‌ین، فقط قوهٔ‌ارادیه‌لری‌مادهٔ اصلیه‌سنی حالیله براقان برقانون غایت اولارق اورتایه قوییورم . بشرك حریت مابعدالطبیعه‌سنی برطرف ایدییورم ؛ بوحریت ، احتمال‌كه موجوددر ، فقط عقل وازعان خارجنده‌در . و ، اكر موجود ایسه ، قانونك تطبیقنه رغماً علی‌حاله باقی قالیر .

دستور اجتماعیٔ حقوقینك براساس فائقك مداخله‌سی اولمادن سجیهٔ مذكوره ایله موجود اولدیغی ، بعض دستور اجتماعیلرك عینی سجیه ایله موجودیتنك عموماً مقبول اولماسی كیفیتیله عیاناً تظاهرایده‌ر ؛ مادام‌كه دستور اجتماعی مارالذكر سجیه ایله مقبولدر، اشبودستورك‌قاعدهٔ‌حقوقیه‌اولدیغی‌زمان‌سجیهٔ‌مذكوره‌یی‌نه‌دن‌محافظه‌ایده‌میه‌جكی‌اكلاشیلاماز.

§ ٥ — دستور اجتماعینك موضوعی

دستور اجتماعینك موضوعی، مقصود عنهی فاعلیت فردیه‌نك تنظیمی ، انسانك یاپمغه یاخود یاپمامغه مجبور اولدیغی افعالی تعیین وتحقیقدن عبارتدر. مجبوریتدن بحث ایده‌ركن،

اولجه‌ده ایضاح ایتدیكم وجهله ، فردك ارادهٔ اساسیه‌سنی‌تعدیل ایده‌جك برمجبوریت موضوع بحث اولمایوب ساده‌جه‌برمجبوریت اجتماعیه موضوع بحثدر ، یعنی شوصورتله‌كه، اشبو مجبوریت ایفا ایدلمیه‌جك اولورسه هیئت اجتماعیه‌یی تشكیل ایده‌ن عناصر ایچنده برعدم توزان و ، بناءً علیه ، برعكس العمل اجتماعی یعنی توازنی تكرار تأسیس ایچون برجهد وغیرت حصوله كلیر . تعبیر آخرله ، دستور اجتماعی ، برخلل اجتماعی حصولنه باعث اولاجق هرفعل ویاهر امتناعی منع ایده‌ر ؛ دستور مذكوره مغایر برحركت وقوعنده محیط اجتماعیده انتظامی تكرار تأمینه برتمایل حاصل اولور .

عینیله، دستور اجتماعی‌هرفرده وسعی‌درجه‌سنده تشریك مساعی‌یی، انتظام اجتماعینك تحقیقنی امر ایده‌ر ؛ زیرا ، اكر فرد بوصورتله حركت ایتمیه‌جك اولورسه بوندن هیئته عائد برضیاع مشترك و،بالنتیجه ، برعكس‌العمل اجتماعی حصوله كلیر .

افعال فردیه دستوری ، محض حیات جمعیت قانونیدر : كندینی ، حیات اجتماعیه‌یه اشتراك ایده‌ن مجبرات ایچون مجبوری‌التبعیه قیلار، اونلره حیات‌مذكوره‌یی‌اخلال‌ایده‌جك هرحركتی‌منع وحیات مذكوره‌یه خادم اولاجق‌هر فعلی ایفایی امر ایلر . بوندن متحصل مجبوریت برمجبوریت اخلاقیه دكل ، فقط ساده‌جه بر مجبوریت اجتماعیه‌در . بودستورك اخلالی حالنده براخلاق مبدأ عالیسنه دكل ، فقط ساده‌جه هیئت اجتماعیه موازنه‌سنه مضرت ایراث ایدلمش اولور ؛ بوصورتله برنوع خلل حصوله كلیركه دستوری اخلال ایده‌نه قارشی ازویاچوق قوتلی برعكس‌العملی انتاج ایده‌ر.

فردیت نظریات جدیده‌سی مروجلری ، بوكون غیرقابل مدافعه عد ایدیله‌ن، هرجمعیته مقدم وفائق‌حقوق انفسیهٔ فردیه مفهومنی ردوجرح ایتمكله برابر، هر دستور اجتماعینك موضوع اساسیسی‌مختاریت فردیه‌یه‌رعایت اولدیغنی ادعا ایتمكده‌درلر؛ مادام‌كه فرد جمعیت داخلنده بالذات كندینه صاحب اولارق باقیدر وجمعیت انجق افرادسایه‌سنده بقا بولیور ویاشایور ، اوحالده هردستوراجتماعینك موضوعی وأساسی انجق مختاریت فردیه اولابیلیر.

آتیده (§ ١٥) ده حقوق فردیه وشخص بشرك مختاریتی مسئله‌سنی مذاكره ایده‌جكم . فقط شمدیدن شونی سویلمك لازمدركه بونظریه‌لرك نقصانی بشری تشكیل ایده‌ن عناصردن یالكز برینی ، عنصرفردی‌یی، موضوع بحث ایتمكدر. اوت ، شبهه‌سز ، انسان برمخلوق فردیدر ، مختاردر ووجداناً بومختاریتنی مدركدر. لكن انسان عینی زمانده برمخلوق اجتماعیدر . بونی اونوتمق حقیقتك بوتون برقسمنی انكار ایتمك دیمكدر .

ایمدی ، دستور اجتماعی ، انسانك ، فردی واجتماعی تمامیٔ انسانك فاعلیتنی تنظیم

ايدەر . دستور اجتماعی انسانك بوتون بنلكنی احاطه ايلەر. مختاريت فرديه حيات جمعيتك برعنصری اولمق اعتباريله، دستوراجتماعينك موضوعی، شبهەسز، مختاريت فرديەيەرعايتدر؛ فقط هيئت اجتماعيەيه داخل اولماسی ، بوهيئتك انكشافنه اشتراك ايلەمسی اعتباريله انسان فردينك مختاريتنه رعايتدر . انسانی يالكز وحدذاتنده نظراعتباره المق حقيقتك يالكز برقسمنی كورمكدر . بو ، انسانی مجرد ومطلق برصورتده تصور ايدەن ١٨ نجی عصرك بويوك برخطاسی اولمشدر . انسان منسوب اولديغی وبوكون ملت شكلنی المش اولان محيطدن ، هيئتدن فكراً تجريد ايديلەميەجك برمخلوق مشخصدر (Concret) . بناءً عليه دستور اجتماعينك موضوعی ، هرفردی ، ملتك برعنصری اولمق اعتباريله افرادسائرەنك وكنديسنك مختاريتنەرعايتە مجبور ايدەجك صورتده حركته اجبار ايتمكدر. انسان ناصل حيات مليەنك برعنصريدر وحيات مليەنك ادامه وانكشافنی تأمين ايچون ناصل حركت ايتمەليدر ؟ ايشته وراده تساند اجتماعی واقعۀ كبيرەسی نمايان اولمقدەدر .

اشبو تساند اجتماعی واقعەسی دورقهايم (Durkheim) طرفندن ١٨٩١ ده « تقسيم اشغال اجتماعيه» (Division du Travail social) نام اثرندەمدققانەتعريف ايدلمشدر. بن «دولت حقوق آفاقيەوقانون موضوع» (L E'at, le droit objectif et la loi positive 1901) نام اثرمده واثرلاحقك برنجی تأليفنده (١٩١١، برنجی جلد، صحيفه ١٤) بوفكری دورقهايمك نقطۀنظرندن برآز فرقلی برصورتده ايضاح ايتدم . مساعدەلريله قارئينی اورايه مراجعته دعوته مجبورم . بوراده يالكز اساس مسئلەدن بحث ايدەبيلەجكم .

انسانلر جمعيتده مجتمعدرلر ومجتمع قاليرلر، خصوصيله صوك زمانلرده انسانلر جمعيات مليەده مجتمعدرلر ومجتمع قالمقدەدرلر ، زيرا مشترك احتياجلری وعينی زمانده متفرق ومختلف احتياجلری اولديغی كبی مختلف ومتفرق استعدادلرەده مالكدرلر .

انسانلر مشترك احتياجلره مالكدرلر وبونلرك انجق مشترك برحيات ايله تطمينی قابلدر. انسانلر ، خير مشتركلرينی ، استعداد مماثللرينی برلشديرمك صورتيله تحقيق ايچون بربرلرينه متقابلاً ابراز معاونت ايدەرلر. بو، حيات اجتماعيەنك برنجی عنصرينی ودورقهايمك مماثلت اعتباريله تساند ياخود ميخانيكی تساند تسميه ايتديكی رابطەيی تشكيل ايدەر.

ديكر طرفدن ، انسانلر مختلف استعدادلره ومتفرق احتياجلره مالكدرلر . انسانلر اشبو احتياجلرك تطمينی برمبادلۀ خدمات ايله تأمين ايدەرلر، هركس كندی استعداد مخصوصنی ديكرلرك احتياجلرينی تطمينه صرف ايتمەسی مقابلنده ديكرلرندن برحصۀ خدمت

اخذ ايدەر. بوصورتله، جمعيات بشريەده صيقی بررابطه تشكيل ايدەن واسع برتقسيم اعمال حصوله كلير كه بوده، ينه « دورقهايم » ك تعبيری وجهله ، تقسيم اشغال اعتباريله تساند ياخود تساند عضوی (orgabirue) تسميه اولونمقدەدر. فاعليت فرديەنەدرجه فضلەتوسع ايدەرسه اشبو تساندا ونسبتده دهاصيقی اولاجغندن، مختاريت فرديه بوراده تسانداجتماعينك برعنصر اساسيسی اولارق تظاهر ايتمكدەدر . افرادك فاعليتی نەدرجه قوی وسربست انكشاف ايدەرسه احتياجات مختلفەده اودرجه ايی تطمين ايديلير ، رابطۀ اجتماعيه اودرجه قوی اولور وحيات اجتماعيه اودرجه وسعت كسب ايلەر.

تساند اجتماعی واقعەسی جای اعتراض كورمەمشدر ؛ حقيقت حالدەده قابل اعتراض دكلدر: مناقشاته موضوع تشكيل ايدەميەجك برواقعۀاستبصاردر. بعضاً جمعيات متأخرەده اولديغی كبی ، تقسيم اشغال اعتباريله تساند ، بعضاًده ، مدنيتك ايلك قدمەسنده بولنان جمعياتده اولديغی كبی ، مماثلت اعتباريله تساند حائز تفوق كبی كورنمكدەدر . هر حالده تساند ، دائمی و دائما كندينه مطابق اولوب هر بر هيئت اجتماعيەنك تقليل قبول ايتمز عنصريدر. لكن ، هر نه قدر تساند واقعەسی ، حد ذاتنده ، اعتراضی موجب اولمامقده ايسەده بر واقعه ، بر قاعدۀ مجبوريه تشكيل ايدەميەجكی كبی بر ارادەيی او قاعدەيەاطاعتەده اجبار ايليەميەجكندن واقعۀ مذكورەنك دستور اجتماعی‌يه اساس ، بناءً عليه ، اشبو دستوره موضوع تشكيل ايدەميەجكی اثبات اولونمقدەدر .

اكر دستور اجتماعيده صاحب ارادتك ارادتنی تقليل ايديجی بر وجيبه توليد ايدەن، كلمەنك معنای مابعدالطبيعيسيله ، صاحب ارادت ايچون بر وظيفۀ اخلاقيه احداث، اساس ارادتنی تعديل ايلەين بر قاعده مفهومی تصور ايديليرسه اعتراضك محق اولارق قبول ايديلەبيلەجكنی (§ § ٣ و ٤) ده ايضاح ايتمش ايدم . فقط مسئله بويله دكلدر . اشبو دستور ، بر قاعدەدركه بالجمله ارادانی علی حاله براقير ، نقضی برعكس العمل انتاج ايدەر و نقض ايدلمەمەسی لازم كلير ؛ زيرا نقض ايديلەجك اولورسه افرادك عينی زمانده خادمی و منفعتداری اولدقلری حيات اجتماعيەيه خلل طاری اولور و بو صورتله عضويت اجتماعيه، اخلال مسببنه قارشی اجرای تأثير ايدەر . معمافيه ، بو قاعده بر قانون علم حيات دكلدر؛ زيرا قاعدۀ مذكوره افراده تطبيق اولونور ، افراد ايسه افعالنی و بو افعالی تعيين وتقرير ايدەن وسائلی وجداناً مدركدر .

بو صورتله اكلاشيلان دستور اجتماعی، بالجمله افعال انسانيەيی احاطه ايدەرمی؟ بالطبع

ایده‌مز . بر چوق افعال انسانیه بونك خارجنده وبوكا بیكانه‌در . دستور اجتماعینك احاطه ایتدیكی افعال انسانیه‌یه، افعال اجتماعیه ودستور مذكور خارجنده قالانلره‌ده افعال فردیه نامی ویریله‌بیلیر . شبهه‌سز ، بر معنایه كوره بالجمله افعال انسانیه افعال فردیه‌در ؛ افعال انسانیه ، مسند الیهی فرد اولان بر فاعلیت اراده‌یه‌دن صادر اولور . هیأت اجتماعیه‌نك ، بنفسه ، كندیلرینی تشكیل ایده‌ن افرادك فاعلیتلرندن و اراده‌لرندن فرقلی بر فاعلیت وبر اراده‌نك مسند الیهی اولدقلری شمدی‌یه قدر اثبات ایدیله‌مه‌مش اولدیغی كبی هیچ بر زمانده اثبات ایدیله‌میه‌جكدر . لكن تردد قبول ایتمزكه فاعلیت فردیه‌نك تظاهراتندن بعضیلری اجتماعی،دیكرلری ساده‌جه‌فردی سجیاتی‌حائزدرلرو بونلردن یالكز برنجیلری ، تظاهرات مذكوره‌یی‌امر ویانهی ایده‌ن دستور اجتماعینك موضوعلریدرلر. بونلری‌بربرندن تفریق ایده‌جك قسطاس (Critère) نه‌در ؟

بوقسطاس انجق سلبی اولابیلیر ؛ حتی ، قولایلقله اعتراف ایده‌رمكه ، غایت مغلق وتمامیله تكاملیدر. انسانی منفرد یاشایور فرض ایتدیكمزده، عینی شرائط داخلنده‌حصوله كله‌جك بالجمله افعال انسانیه یاخود ، تعبیر آخرله، تساند اجتماعی عناصرینه هیچ بروجهله تماس ایتمیه‌ن افعال ، دستور اجتماعینك نفوذی خارجنده‌درلر. بر فعلك صفت اجتماعیه‌سی فاعل طرفندن ایفا ایدلدیكی ویا ایدلمه‌دیكی زمان حصوله كله‌ن‌عكس‌العمل ایله تظاهر ایده‌ر. دورقهایم دییوركه: « بر واقعهٔ اجتماعیه ، بر وضعیت اجتماعیه ، افراد اوزرینه اجرا ایتدیكی ویا ایتمك استعدادینی حائز اولدیغی جبر خارجی اقتداریله تمیز اولونور؛ اشبو اقتدار ایسه كرك بعض معین وسائط اجرائیه‌نك موجودیتیله ، كرك وضعیت مذكوره‌یه هرهانكی بر خلل تشبث فردیسنه قارشو واقعه‌نك حصوله كتیره‌جكی مخالفتله معلوم اولابیلیر . »

(Les régles de la mèthode sociologique, p.15)

اشبو قسطاس دائما متحول ، دائما متكاملدر . بر زمانده دستور اجتماعی خارجنده قالان عینی افعال دیكر بر زمانده تمامیله دستور مذكورك نفوذی تحتنده بولونور . یمك زمانی ، اكل ایدیله‌ن اطعمه‌نك نوع و مقداری كبی تمامیله فردی‌اولان شیلر بعضاً ، مثلا حرب اثناسنده، صیقی بعض احكام اجتماعیه‌یی استلزام ایده‌ر . معكوساً ، عصرلرجه‌شدیداً مجبوری‌التبعیه اولان بعض افعال كوندن كونه هر درلو امری قواعد خارجنده افعال‌فردیه اولمق تمایلنده‌درلر . مثلادینی وادیده‌كی افعال هر مملكتده كوندن كونه تمامیله‌فردی‌افعال حالنه كیرمكده‌درلر. اولجه تمامیله افعال‌فردیه‌دن معدود اولان معین بر تدریس اكتسابی،

اختیارلغه و معلولیته قارشو سیغورطه مثللو معاملات احتیاطیه ، امور خیریه‌یه اشتراك كبی دیكر افعال ، كیتدكجه اجتماعی اولمق استعدادنده‌درلر . لكن بوتون بونلر توضح و توسعه احتیاج كوسترمیه‌ن نقاطدر .

§ ٦ — دستور حقوقی

اساسنی و موضوعنی تعیین ایده كلدیكم دستور اجتماعی كافهٔ اقسامنده عینی درجهٔ قوتی حائزمی‌در ؟ دستور اجتماعینك نقضی هیئت داخلنده دائما بر عكس‌العمل حصوله كتیرر (دستور اجتماعینك‌خاصهٔ ممیزه‌سی بودر)، فقط اشبو عكس‌العمل‌دائما عینی‌صفتله‌می تظاهر ایده‌ر؟ یاخود، بالعكس، اشبو عكس‌العملك‌صورت حصولنده‌فرقلر موجودمیدركه بونلردن ، دستور اجتماعی اوامرینی تقدیرایچون برنوع قدمات‌قیمت‌استنتاج‌ایدیله‌بیلسین؟

اشبو سؤاللره مثبت جواب ویرلمه‌لیدر . دستور ، اساسی،سجیه‌سی،موضوعی‌اعتباریله وحیددر ؛ فقط نقضك حصوله كتیردیكی عكس‌العملك درجهٔ وسعتی اعتباریله معضل و مختلفدر . اشبو نقطه‌یی اساسندن تدقیق ایتمك ایسته‌مه‌مكله برابر ـ كه بویله بر تدقیق اوزون صحیفه‌لره‌محتاجدر ـ دستور اجتماعینك نوعما قدمات متصاعده اوزرنده اوچ قسمی احتوا ایتدیكنی وبونلرك بربرنده متقابلاً مزج اولدیغنی ، هربرینك‌ساحه‌سی،زمان‌و مكانه كوره فوق‌الحد متخالف بولندیغنی و، مع‌مافیه ، مدققك نظرنده دائما نمایان‌اولدیغنی‌اثبات ایتمك ایسترم. دستور اجتماعی ، هیئت عمومیه‌سیله، دساتیر اقتصادیه‌یی ،دساتیر اخلاقیه‌یی، ودساتیر حقوقیه‌یی احتوا ایده‌ركه بونلر دستور اجتماعینك الك‌عالی‌اقسامنی تشكیل ایده‌رلر.

دستور اقتصادی، ثروتك استحصالنه، تداولنه واستهلاكنه عائد بالجمله افعال‌انسانیه‌یی اداره ایده‌ر ـ بوراده ثروت كلمه‌سی عمومی بر معناده، یعنی براحتیاج انسانی‌یی تطمینه صالح برشیء افاده‌ایچون استعمال اولونمقده‌در. اقتصادی واقعه‌لر، عالم‌طبیعی وعالم‌ذی‌حیات واقعه‌لریله تشبیهه الك‌زیاده میل ایدیله‌ن واقعه‌لردر. حتی پك‌چوق علم اقتصاد متخصصلری، تدقیقاتلرنده ، حكمت طبیعیه ایچون یاپیلدیغی كبی ، ریاضیه‌یی استعماله قدر كیتمشلردر . یقیندن تدقیق ایدلدكده كورولوركه بوصورتله حركت بر خطای محضدر . اقتصادی تعبیر اولونان‌بالجمله واقعه‌لر ارادی ووجدانی افعال فردیه‌دن منبعثدرلر وافعال‌مذكوره‌نك‌حصوله كتیردكلری اجتماعی عكس‌العمللری تشكیل ایده‌رلر. بر محصولك ندرتی، فضله استحصالی فیأتلرك ترفعی، صناعی بحرانلر، یومیه‌لرك ترفعی وسائر بالجمله حادثات اقتصادیه، آز چوق

وجدان و ادراك ايله ، جمعيت داخلنده ياشايان انسانلرك احتياجلرينه لازم اولان شيلرك استحصالنه ، تداولنه و استهلاكنه عائد دستور اجتماعی‌يه موافق ويا مغاير اولارق ايفا ايدلمش افعال فرديه‌نك نتايجندن باشقه برشی دكلدر . اقتصادی قاعده‌نك نقضی ، يالكز اقتصادی اولديغی تقديرده ، انجق ثروته ، بونك استحصال واستعمالنه عائد برعكس العمل اجتماعی حصوله كتيرر .

اشبو دساتير اقتصاديه‌نك دساتير اجتماعيه اولارق موجوديتی هيچ كيمسه طرفندن اعتراضه هدف اولمامقده‌در . هيچ كيمسه بونلرك اساسنده محض جمعيت اولديغی، تساند اقتصادی واقعه‌سی اوزرينه مستند بولنديغنی انكار ايتمه‌مكده‌در وهيچ كيمسه، بووادیده، بسيط برواقعه اولديغندن طولايی ، تساند واقعه‌سنك برقاعده‌يه اساس تشكيل ايده‌ميه‌جكی وبرمجبوريت توليد ايليه‌ميه‌جكی حقنده براعتراض سرديني دوشونمه‌مكده‌در . بومجبوريت موجوددر وبونك قوهٔ تأييديه‌سی ، نقضی حالنده حصوله كله‌ن عكس العمل اقتصاديدر . دستور اقتصادينك قوهٔ امريه‌سنه قارشی سرد اعتراض ايدلمه‌ديكی حالده تدقيقنه واصل اولديغمز دستور حقوقينك قوهٔ امريه‌سنه قارشی نه‌دن ونه‌صورتله اعتراض ايديله‌بيله‌جكی كوريله‌مه‌مكده‌در .

دستور اجتماعی ، برچوق اوامر اخلاقيه‌يی احتوا ايده‌ركه بونلر دستور مذكورك ايكنجی قدمه‌سنی تشكيل ايله‌رلر .

اشبو تعبيری استعمال ايله حد ذاتنده ايی ويا فنا وبوكا نظراً امر ويا نهی اولونمش برشيئك مصداقنی افاده ايده‌ن براساس عالی‌يه مستند برقاعده مراد ايتميورم. بوصورتله تصور اولونان اخلاق موجودميدر ؟ ايشته غايت واسع برمسئله‌كه انسانلری دوشونمكه باشلادقلری زماندنبری ابتلا درجه‌سنده مشغول ايتمشدر ؛ فقط فن مثبت خارجنده بولونديغندن بونی موضوع مناقشه ايتمكده معذورم .

بوراده ، قواعد اخلاقيه‌دن مقصدم معين بردور ومملكتده ياشايان هر انسانه تطبيق اولونان قواعددر . قواعد مذكوره انسانه ، تظاهرات خارجيه‌سنده، مثلا طرز تلبسنده، اقامتكاهنده، معاشرتندن، اجرای آيين دينيسنده معين برطرز حركت تحميل ايده‌ر. خلاصةً قواعد اخلاقيه تعبيرندن مقصدم هر انسانی ، حياتنده برجمعيتك عادات واخلاق تسميه اولونان تطبيقات وفعلياتك هيئت عموميه‌سنه مطابقته اجبار ايله‌ين قواعددر. انسان اشبو قواعده مطابقت ايتمه‌ديكی تقديرده ، بنفسه حصوله كله‌ن برعكس العمل اجتماعی‌يه معروض قالير كه

بو ، آز ويا چوق قوتلی اولابيلير ، فقط هرحالده محققدر . بوصورتله ، قواعد مذكوره مجبوری الرعايه‌درلر . قواعد مذكوره‌نك مجبوری الرعايه‌لكی، مثلا البسه موادسنده تظاهر ايتديكی كبی دها عالی بروادیده‌كی تطبيقات وفعلياتده ده نمايان اولور. انسان بريره ، اويرده تلبسی معتاد البسه‌دن غيری برالبسه ايله كيتسه، پارمقله كوسته‌ريلير وبعضاً‌ده اورادن اخراج وبردها اوحالی تكرار ايده‌ميه‌جك بروضعيته قونور . اعتقادات دينيه الآن وجدان فرديه عميق برصورتده يرلشمش بولنان مملكتلرده آيين دينی‌يی ايفادن استنكاف ايده‌ن انسان دينسزلك وملعنتله اتهام ايديلير. بوطرزده برچوق مثاللر دها كتيريله‌بيلير .

ايشته بردستور اجتماعی دها كه قوهٔ امريه‌سی انكار قبول ايده‌مز . مع مافيه ، بونك اساسی محض واقعهٔ اجتماعيه‌دن باشقه برشی دكلدر . بودستوره قارشی ، برواقعه اوزرينه مؤسس اولوب براساس عالی‌يه مستند بولونماديغی اعتراضی سرد ايدلمه‌مكده‌در .

بودستورك موضوعی جمعيت داخلنده ياشايان افرادك مناسبتی اولوب مناسبات مذكوره‌نك موجوديتی اوزرينه مستنددر . انسان بودستوره ، انسان اولديغی ايچون ، تابعدر و بوصورتله ، ضبط و ربط اجتماعی رابطه‌لری ايچنده بولونمقده‌در . بوراده طوغرودن طوغرويه واقعهٔ اجتماعيه‌دن متحصل برقاعدهٔ مثبته موجوددر .

نه دستور اقتصادی ، نه‌ده دستور اخلاقی ، بوصفتلرندن طولايی ، دستور حقوقی دكلدرلر . هردستور حقوقی ، يا اخلاقی ياخود اقتصاديدر ، لكن هردستور اخلاقی ويا اقتصادی مطلقا حقوقی دكلدر . اوحالده ، دستور اقتصادی ويا اخلاقينك دستور حقوقی اولديغی زمانی تعيين ايتمك مقتضيدر . لكن شمديدن، اولجه دستور اقتصادی ايچون بيان ايتديكمز شيئ دستور اخلاقی ايچونده سرد ايتمك لازمدر. مادامكه تماميله اجتماعی ومثبت اولان اساسی دستور اخلاقی‌يی مجبوری قيليور، بونك دستور حقوقی شكلنه منقلب اولديغی زمان نه ايچون مجبوری اولمقدن چيقاجغی ونه‌سببدن طولايی امری اولماسی ايچون اونی عالی براساسه ، مابعد الطبيعی برنصه ربط ايتمك اقتضا ايده‌جكی اكلاشيلامامقده‌در .

حربك عرفه‌سنده ، آلمان حقوقيوننك نفوذی آلتنده ، فرانسه‌ده كوندن كونه رواج بولمقده اولان برنظريه موجود ايدی كه، برقاعدهٔ اقتصاديه ويا اخلاقيه‌نك انجق دولت طرفندن وضع وتأييد اولونديغی ياخود هيچ اولمازسه دولت طرفنده طوغرودن طوغرويه ويا بالواسطه تصديق وتأييد ايدلديكی زمان قاعدهٔ حقوقيه اولابيله‌جكنی تدريس ايده‌ردی. هرحالكی برصورتله ، صراحةً وياضمناً دولت مداخله ايتمه‌دكجه، دينيلوردی ، اقتصادی

ویا اخلاقی برقاعدهٔ خط حرکت موجوددر ، فقط بردستور حقوقی موجود دکلدر . قاعدهٔ حقوقیه برارادهٔ فائقه‌نك برارادهٔ تابعه‌یه امر ایتمه‌سیدر؛ اشبو ارادهٔ فائقه انجق ارادهٔ دولت اولابیلیر . بناءً علیه ، قاعدهٔ حقوقیه انجق قدرت امریه اولان دولت ، اراده‌سنی تبعه‌سنه جبراً قبول ایتدیردیکی تقدیرده موجود اولابیلیر . دولتك اشبو مداخله‌سی طوغرودن طوغرویه ویا نسبةً ضمنی اولابیلیر . دولت آز ویاچوق مترقی برتشکل وانکشافه واصل اولمش اولابیلیر ، بونك اهمیتی یوقدر ؛ قاعدهٔ حقوقیه مفهومی دولتك موجودیتنی استلزام ایده‌ر ، زیرا انجق دولت اشبو قاعده‌یه صفت اساسیه‌سی اولان صفت امریه‌یی اعطا ایده‌بیلیر وحقوقك موجودیتی ایچون الزم اولان قوهٔ تأییدیه‌نك مداخله‌سی انجق دولت واسطه‌سیله ممکندر .

اشبو دولت نظریه‌سنك بانیسی آلمانیاده فکر حقوق اوزرینه پك واسع بر تأثیر اجرا ایتمش اولان « هه‌غه‌ل » (Hegcl) در .

« هه‌غه‌ل » ك نظریهٔ سیاسیه و حقوقیه‌سنی تحلیل ایچون مراجعت : Duguit, The Law and The State, numéro spécial de la Harvard law review, nov. 1917, p. 57 et.. I.-I. Roussau' kant et Hegel. Revue du droit pubclie, 1918, p, 325 ets.

المانیانك الك بیوك حقوقشناسی اولان « اییه‌رینغ » Yherin g اشبو فکری واضح برصورتده تصریح ایتمشدر. اییه‌رینغ حقوقی: « بردولت داخلنده تطبیق اولنان قوهٔ جبریه قواعدینك هیئت مجموعه‌سی » دیه تعریف ایدیور . «اییه‌رینغ»ه کوره بوتعبیری ایکی عنصر تشکیل ایدیور . قاعده (Norm) وبوقاعده‌نك قوهٔ جبریه‌ایله تحققی (Zwang). بوصورتله، یالکز جمعیت طرفندن وضع ایدیله‌ن وارقالرنده قوهٔ جبریه بولونان قواعد، قواعد حقوقیه نامنی آلیرلر . ایمدی « اییه‌رینغ » ه کوره دولت ، معین براراضی داخلنده قوهٔ جبریه‌نك انحصارینه مالك اولدیغندن، انجق ارقالرنده قوهٔ جبریهٔ دولت بولنان قاعده‌لر قواعد حقوقیه‌درلر. اییه‌رینغ : « قواعد حقوقیه انجق دولتك بوصفتی بخش ایتدیکی قواعددر. » دیور .

(Ihering, Der Zweck im Rechte, p. 311-313)

آلمان حقوقیوننك عظیم براکثریتی عینی نظریه‌یی تدریس ایتمکده‌درلر ؛ اشبو اثرك ایلریلرنده بوبحثه تکرار کلنه‌جکدر .

مع مافیه « کیرکه » Gierke بوصنفدن استثنا ایدلمه‌لیدر . « کیرکه » بونظریه‌یه اعتراض ایتمش ودولتدن آیری اولمقله برابر دولتدن صادر اولان حقوق مفهوم متناقضلرینی مزج

ایتمکه سعی ایتمشدر . « کیرکه » دییورکه : « حقوق ایله دولت بیننده پك یقین وصمیمی بر امتزاج موجوددر. حقوق ، دولتك فطرتنده مرکوزدر . حقوق ، دولت طرفندن تولید ایدلمه‌دیکی کبی دولت‌ده حقوق طرفندن تولید ایدلمه‌مشدر . لکن ایکیسی‌ده ، کندیلرینه مخصوص حکمت وجودلری اولمقله برابر، بربرینی اتمام ایچون بربرلری واسطه‌سیله انکشاف وتکامل ایده‌رلر... بوکون دولت حقوقی تشکیل ایده‌ن بر عضو اولارق حرکت ایدیور . لکن بوصورتله دولت نه حقوقك مصدر نهائیسی نه‌ده یکانه عضو تشکلی حالنه کیرمیور. حقوقك مصدر نهائیسی دها زیاده برموجودیت اجتماعیه وجدان مشترکنده مندمجدر . برشیئك حقوق اولدیغی اعتقاد شترکنك ، قاعدهٔ حقوقیه اولارق تحقق خارجی‌یه واصل اوله‌بیلمه‌سی ایچون ، بر افادهٔ اجتماعیه ایله مادیلشمکه احتیاجی واردر ... علی الاکثر بوافاده، باشلیجه رولی ، قانونده خلقك وجدان حقوقیسنی بیان ایتمك اولان دولت طرفندن وقوعبولمقده‌در . لکن دیکر بعض عناصر اجتماعیه دخی حقوقی افاده وبیان ایده‌بیلیرلر.. حیات حقوقیه وحیات دولت ، حیات اجتماعیه‌نك مختار ایکی جانبیدرلر. قدرت، دولتك شرط عقلیسی اولدیغی حالده‌ـ که قدرت فائقه‌سز بردولت ، دولت دکلدر ـ حقوق مفهومی ایچون کندینه مخصوص قدرت خارجیه وسائطی موجود اولماسی حائز اهمیت دکلدر وحقوق ، قدرتسز اولارق‌ده حقوق اولمقده دوام ایده‌ر. »

[Gierke, le fondement du dorit public et les nouvelles théories du droit public zeitschrift für die gesammte Staatsurwissenschaft. Tübingen, 1874,p 196]

بوراده ، حقوقك تماميله دولتك ایجاد کرده‌سی اولدیغی نتایجی منطقاً استنباط اولنان نظریهٔ جاریه‌یی تخفیف ایچون « یه‌للینه‌ك » (Jellinek) طرفندن صرف ایدیله‌ن مساعی‌یی‌ده ذکر ایتمك موافقدر .

قاعدهٔ حقوقیه موجود اولمق ایچون « یه‌للینه‌ك » ه کوره ، اشبو قاعده‌نك تأمینات تطبیقیه‌سی موجود بولنمق مقتضی وفقط کافیدر . اشبو تأمینات ، شبهه‌سز ، علی اکثر قوت دولتك مداخله‌سندن عبارتدر ؛ فقط ، مثلا افکار عمومیه قوتی ، دولتك تشکیلات عمومیه‌سی کبی، باشقه شیلردن‌ده منبعث اولابیلیر. « یه‌للینه‌ك » دییورکه: «قاعدهٔ حقوقیه‌نك علامت فارقهٔ اساسیه‌سنی تشکیل ایده‌ن قوهٔ جبریهٔ مادیه (Der Zwang) دکل، فقط بعض تأميناتدرکه قوهٔ جبریه بونلرك برعرضندن عبارتدر . بوتأمینات ، حقیقت حالده ، قوهٔ

جبریه دستورلری دکل ، فقط تأمین ایدلمش دستورلردر (Jellinek, Allgemeine Staatslehre, 1900 .p .303 et 306)

فرانسه‌ده ، حربدن اول ، کنج مؤلفلر بیننده قاعدهٔ حقوقیه‌یی منحصراً دولتك تولید ایله‌دیکی نظریه‌سنی ترویجه برتمایل جدی موجود ایدی. مسلکداش‌ودوستم « ژه‌ز » Jèze برچوق دفعه‌لر بنی سیاسی واخلاقی نقطهٔ نظرله حقوقی نقطهٔ نظری قاریشدیرمقله معاتب طوتمشدر . بالخاصه خدمات عمومیه بحثندن طولایی « ژه‌ز » دیبورکه : « مدرس دوکی » هرنه‌قدر اجتماعیات نقطهٔ نظرندن خدمات عمومیه‌نك انکشاف وتوسعنه طوغرو موجود تمایل متأخری ارائه ایدیورسه‌ده خدمت عمومیه‌نك طرز حقوقیسی فلان معین نقطه‌ده ارزوایدیلوب ایدلمه‌دیکنی بیلمکه مساعد قسطاس حقوقی‌یی میدانه چیقاره‌مامشدر.
(Principes généraux du droit administratif, 2 édit. 1914 , p . 247)

عینی‌مدعایی، « قاره دومالبه‌رغ » ك (Carré de Malberg) Contribution à la théorie générale de l'Elat, 1920 نامی‌التنده‌نشرایلدیکی نفیس اثرده‌دخی تعجبله کوردیکمی اعتراف ایده‌رم . بومؤلف کتابنك ٥٧ نجی صحیفه‌سنك التنجی حاشیه‌سنده دیورکه : « ... حقیقت اجتماعیه ساحه‌سنده ، قانون دولته مقدم بر حقوق موجود اولاماز ... زیرا قاعدهٔ حقوقیه‌نك محض اساسی، بلا واسطه قوهٔ جبریه وسائطی یعنی وسائط انسانیه ایله مؤید بولنماسیدر. بناءً علیه حقوق، بالضروره ، افرادی، کندی‌طرفندن وضع ایدلمش اوامره اطاعته اجباره قادربرقوهٔ عمومیه‌نك‌موجودیتنی‌استلزام ایده‌ر. بوصورتله ، حقوق اولارق ، انجق حقوق موضوعه موجود اولابیلیر . »

سنمك ایلروله‌دیکی ، حقوق مسئله‌سنی تدقیق وتعمیق ایتدیکم نسبتده قناعتم تزاید ایدیورکه حقوق ، دولتك ایجادی دکلدر ، حقوق دولت خارجنده موجوددر ، حقوق مفهومی، دولت مفهومندن تماميله آیریدر وقاعدهٔ حقوقیه افراد ایچون‌ده، دولت‌ایچون‌ده واجب‌التبعیه‌در . ایلروده کوریله‌جکی وجهله بواثرده شو فکر حاکمدرکه دولتك‌حرکتی برقاعدهٔ حقوقیه ایله تحدید ایدلمشدر وبو، بویله اولمالیدر وباشقه درلو اولاماز وبویله اولمادیغی تقدیرده حیات اجتماعیه امکانسزدر . ایمدی ، اکر حقوق صرف دولتك‌ایجادی اولسه‌یدی وقاعدهٔ حقوقیه انجق دولت طرفندن وضع ویا قبول اولنمق صورتیله موجود بولونسه‌یدی، دولتك حرکتنك قاعدهٔ حقوقیه‌ایله تحدید ایدلمش اولماسی‌ادراك‌اولنامازدی. فی‌الحقیقه، دنیلیورکه، دولت حقوقی احداث‌ایده‌ر؛ فقط دولت حقوق‌ایله مربوطدر،

زیرا برصورت اختیاریه‌ده حقوقه تبعیت‌ایده‌ر. دولت‌کندینی بذاتها تحدید ایله‌ر (L' Etat s' autolimite) . (§٥٥) ده کوریله‌جکی وجهله، بونظریه المانیانك اك یوکسك حقوقیونی وتخصیص « ایه‌رینغ » (Ihering) و «یه‌للینه‌ك» (Jellinek) طرفندن مدافعه ایدلمشدر . نظریهٔ مذکوره ، فعلیاتده ، شایان قبول دکلدر، زیرا اختیاری اولاجق برتحدید، برتحدید تشکیل ایده‌مز واکر دولت حقوق ایله تحدید ایدلمزسه حقوق عامه موجود اولاماز ؛ حقوق عامه‌نك موجود اولماماسی ایسه قابل دکلدر. مع‌مافیه حقیقتی‌سویلمك لازم کلیرسه، بوصورتله مطالعه یوروتمك حقوقی‌اولمقدن زیاده حسیدر؛ هرصورت حلی، دائما واقعه‌لری نظر تدقیق وملاحظه‌یه الارق میدانه کتیرمه‌لیدر .

× ایمدی ، بعض هیأت اجتماعیه واردرکه داخلنده هیچ بر تفاوت سیاسیه موجود دکلدر ، یعنی اراده‌لرینی دیکرلرینه مجبوری الرعایه قیلمق ، اونلره تعیین استقامت ایتمك ایسته‌یه‌نلر وبواوامری قبول‌ایده‌نلر، حتی بونلرك کندیلرینه قوهٔ‌جبریه‌ایله تحمیل‌ایدلمه‌سنی ایسته‌یه‌نلر بیننده‌برفرق‌یوقدر. واقعهً ، اداره ایده‌نلرله اداره‌اولنانلر اراسنده هیچ‌برتفاوت حصوله کلمه‌مش‌بعض جمعیتلر موجوددر. بوکبی جمعیتلرده قواعد حقوقیه‌موجودمیدر؟ بویله جمعیتلرده‌قواعدحقوقیه‌نك‌موجودیتی‌انکاراولوناماز. سوسیولوغلر، ارالرنده هیچ‌برتفاوت سیاسیه‌موجود اولمایان، لکن افرادك آزچوق‌مبهم‌بروجدان‌ایله‌ادراك ایتدکاری‌بعض قواعد بولنان « أسکیمو » قبائلنی ذکر ایتمکده‌درلر. قواعد مذکوره ، اولجه بیان ایتدیکم‌ضبط وربط‌اجتماعی‌یی‌تشکیل‌ایده‌رلر. بوضبط وربط اجتماعینك موجوداولماماسی امکانی یوقدر ؛ بونسزدائمی برهیئتك موجودیتی قابل‌دکلدر. قاعده‌نك قوهٔ تأییدیه‌سی، شبهه‌سزکه، الآن غیرمتشکلدر ؛ فقط بوسببدن‌طولایی غیرموجوددکلدر؛ قوهٔ تأییدیه، نقضی اجرا ایده‌نلر علیهنه هیئتك عموماً، بنفسه، عکس‌العملندن عبارتدر .

بوحالده، شومحاکمه مواجهه‌سنده‌بولنیورز: برقاعدهٔ حقوقیه‌نك دولته مقدم‌ودولتدن خارج اولارق ، بذاتها موجودیتی ممکندر ؛ لکن ، اکر بویله ایسه ، بو، انسانك تبعیته میل ایتدیکی براساس عالی‌یی آز چوق واضح اولارق وجدانا ادراك ایتمه‌سندن‌منبعثدر ؛ خلاصهً ، اکر دولت خارجنده ودولته فائق حقوق موجود ایسه ، کلمه‌نك معنای عنعنویسیله ، برحقوق طبیعیه ، عقل انسانی‌یه ملهم براساس عالی‌یه مستند بر حقوقدر ؛ ابتدائی وجدانلر بونی برحس تحدسی (Intuitif) ایله، مدنی انسانك وجدان فائقی دها واضح برصورتده فهم وادراك ایله‌مکده وبواساسك تحققنه انسان ، دائمی برجهد ایله ،

بلا انقطاع سعی ایتمکده‌در ؛ ایمدی حقوقه براساس مثبت ویرلدیکندن بحث ایتمه‌ملیدر؛ زیرا دولتدن مستقل بر حقوقك موجودیتنی ادعا ایتمك وعینی زمانده بوكا تماميله مثبت بر اساس بخش ایتمك عیان بر تناقض میدانه کتیرمکدر ، دینلیور وعلاوه ایدیلیورکه : حقوق یا دولتدن صادر اولور ، اوحالده دولت ایچون مجبوری التبعیه دکلدر ، یاخود حقوق دولت ایچون مجبوری‌الرعایه‌در ، چونکه براساس عالی‌یه مستنددر . بوصورتله ، حقوقه بر صورت انشائیهٔ مثبته ویرمك خصوصنده‌کی هردرلو تشبثات محکوم عقامت اولمش اولیور .

مسرودات سالفه ، آثار سابقه‌مه قارشو بالخاصه موسیو « ژه‌نی » (Gény) طرفندن سرد ایدیله‌ن انتقاداتی تشکیل ایده‌رلر . موسیو« ژه‌نی » دیبورکه : « ... دوکی... قاعدهٔ حقوقی بزه‌اساسی اعتباریله غیر قابل تحول، تطبیقاتنده متحول اولارق کوسترمك صورتیله محض حقوق آفاقیه‌نك استلزام ایتدیکی دائمیتی ادعا ایتمکده‌در. فقط بو وجهله، منحصراً اثباتیه‌نقطهٔ نظرینی برطرف ایله‌حادثاتك قابلیت‌تحولیه‌سنه فائق برعنصر فائقك موجودیتنی اقرار ایدیور .» (Science et technique en droit positif' 1915, I, p. 271.) موسیو « داوی » (Davy) (L'idéalisme et les conceptions réalistes du droit, Revue philosophique, mars-avril 1920, p, 276) نام اثرنده عینی انتقاداتی سرد ایدیور ودیبورکه: «دوکی آتیده‌کی قیاس مقسم (Dilemme) قارشیسنده بولنمقده‌در: یا ساحه‌سی یك طار اولان اصولنك قوتلی منطقنه تماميله‌صادق قالارق حقوقك قیمت مفکورویه‌سنی ایضاحه قادر اولامیور ؛ یاخود بوقیمتی ایضاحه سعی ایدیورسه‌ده بونی آنجق رد وجرح ایتدیکی مابعدالطبیعی افتکاریته (Idéalisme) آزچوق غیر اختیاری ومتناقض برصورتده مراجعتله یاپابیلیور . »

« ژه‌نی » نك اسناد ایتدیکی کبی شمدی‌یه قدر مسئله‌یی حل ایچون بر قاچامق یولنه صاپدیغمی و داوی نك دیدیکی کبی تناقضه دوشدیکمی ظن ایتمیورم . لکن مادامکه بویله کوروندم تعذیری برطرف ایتمکی آرزوایده‌رم . اداره ایده‌نلر واداره اولنانلر، دولت وتبعه هرکس ایچون مجبوری برقاعده‌نك موجودیتی، مابعدالطبیعی بر اساس عالی‌یه ربط ایدلمکه احتیاج اولمقسزین ادراك اولندیغنه ، دیکر طرفدن ، بوقاعده‌نك دولتك مداخله‌سی اولمقسزین موجود بولندیغنه ، تعبیر آخرله ، اقتصادی و اخلاقی بر قاعده‌نك ، بر زمان معینده، دولتك مداخله‌سی‌خارجنده قاعدهٔ حقوقیه‌صفتنی احراز ایتدیکنه قناعت فکریه‌م

برکالدر . هیچ شبهه یوقکه ، تکامل حقوقینك دورهٔ تشریعیه‌سنه واصل اولمش اولان ملل‌متأخره‌ده دولت اکثریا ، حتی همان دائما مداخله ایده‌ر؛ لکن قاعده‌یه دستورحقوقی صفتنی بخش‌ایده‌ن دولتك مداخله‌سی‌دکلدر؛ اکر قاعده بوصفتی بنفسه حائز اولمامش‌اولسه بو مداخله‌نك بو صفتی بخش اقتداری اولاماز . بر قاعدهٔ اقتصادیه ویا اخلاقیه ، معین بر هیئت اجتماعیه‌یی تشکیل ایده‌ن کتلهٔ افرادك وجدان و ادراکنه ، بالذات هیئتك یاخود هیئت داخلنده اك زیاده قوتی حائز اولانلرك بو قاعده‌نك نقضنی تأدیب ضمننده مداخله ایده‌بیله‌جکلری فکری یرلشدیکی زمان ، قاعدهٔ حقوقیه صفتنی احراز ایده‌ر.

دیکر بر شکل ایله افادهٔ مرام ایده‌لم : قاعدهٔ حقوقیه آنجق، قاعده‌یی نقض‌ایده‌نلره قارشـو برعکس‌العملك اجتماعاً تنظیم وتأسیس اولنابیله‌جکنی هیئت افراد وجداناً ادراك وقبول ایتدیکی زمان ، موجود اولور. بوتشکیلات موجود اولمیابیلیر ، بعضاً پك ابتدائی ورشیمی ، بعضاًده یالکز بعض قواعد ایچون‌موجوداولابیلیر ؛ بونك حکمی یوقدر . کتلهٔ افراد ، بو تشکیلات وتأسیساتی ادراك ، ارزو و تنظیمنی استجلاب ایتدیکی زمان قاعدهٔ حقوقیه‌تظاهر ایده‌ر. لکن بو قضیه بعض توسع و توضحه محتاجدر.

§ ٧ — دستوری قواعد حقوقیه وانشائی قواعد حقوقیه

فکرمه کوره، بوتفریق‌پك اساسلیدر. بونی «دولت، حقوق آفاقیه وقانون موضوع» نام اثرمده، صحیفه ٥٥١ الخ ، ارائه ایتدی ایسه‌مده دها ایلری کوتورمه‌دیکمه خطا ایتدم.

موسیو « سه‌ل » Scelle مسئولیت دولت بحثنده دیبورکه : « الآن پك جزئی تحری‌یه مظهر اولمش اولان دستوری قوانین ایله انشـائی قوانین بیننده‌کی فرق نتایجنك برندن بوراده استفاده امکانی واردر . . . انشـائی قانونلرك ، دسـتوری قانونك وضع ایتدیکی اساساتی موقع فعله وضعدن باشقه بر فائده‌سی یوقدر (Revue du droit public, 1912, p. 660) حقوقیونك پك چوغی بوفرقی تماميله رد ایتمکده‌درلر . آلمان مسلکنده بوفرقك‌اثری کورلمدیکی کبی نه‌هرقاعدهٔ حقوقیه‌یی دولتك‌ایجادی‌اولارق قبول ایده‌ن ، نه‌ده ، » یه‌للینه‌ك » کبی ، حقوقك بنفسه تشکلنی قسماً تصدیق ایله‌ین‌مؤلفلر بوندن بحث ایتمه‌مشلردر. فرانسه‌ده « ساله‌ی » (Saleilles) « ژه‌نی » (Gény) میشو (Michoud) هرنه‌قدر فن انشائیٔ حقوقیدن بحث ایدیورلرسه‌ده بوکا اودرجه واسع بر موقع ویریورلرکه همان همان قواعد حقوقیه‌نك تکمیل ساحه‌سنی استیعاب ایدیور .

[بو مسئله حقنده ژه‌نینك آثار معروفه‌سنه بتخصیص (Science et Technique en droit privé positif, I. 1914) «ساله‌ى»‌ك (La personnalité juridique) نه و موسیو «ره‌غلاد» (Regiade) طرفندن (La coutume en droit public) نامیله یازیلان بوردو فاكولته‌سنده ۱۹۱۹ ده دوقتورا « تەز » نه مراجعت فائده‌لیدر .]

دستوری قاعدهٔ حقوقیه یاخود دستور حقوقی ، جمعیت داخلنده یاشایان هر انسانه بر عملی ویا بر امتناعی مجبوری قیلار . دستور حقوقی ، حقیقت حالده عینی فكری افاده ایتدكلری ایچون ارزو ایدیلن ایكی تعبیردن بری استعمال اولنمق اوزره برشیئی امر یاخود نهی ایده‌ر؛ زیرا، نهی معین بر امتناعی امردن، امر ایسه معین بر امتناعك ممنوعیتندن عبارتدر. امردن بحث ایده‌ركن، امر بر ارادتك تابع برارادته ویردیكی امری نظر اعتباره آلمیورم . اولجه‌ده بیان ایتدیكم وجهله ، بویله بر فكر تماميله غیر قابل قبولدر ، زیرا بو، طبیعتی اعتباریله ، دیكر اراداته فائق بر ارادتك موجودیتنی طانیمغی استلزام ایله‌ر . قاعدهٔ حقوقیه ، یالكز هیئتك اعضاسی اولان بالجمله افرادی بالضروره باغلایان بر ناظم اجتماعی اولمق معناسنه امریدر . قاعدهٔ مذكوره حیات اجتماعیه‌نك ادامه‌سنه شرط محضدر . فرد بوقاعده‌یی آز چوق وضوح ایله ادراك ایده‌ر . لكن فرد هرنه‌قدر ابتدائی اولسه قاعدهٔ مذكوره‌یه رعایت ایتمدیكی تقدیرده هیئت اجتماعیه‌نك تماميله علیهنه اجرای عكس العمل ایلیه‌جكنی و دستورك اجراسنی طوغریدن طوغری‌یه و یا بالواسطه تأمین ایچون قواعد وضع ایدیله‌جكنی بیلیر و آكلار ، هیچ اولمازسه ، حس ایده‌ر . ایشته بو قواعد ، انشائی قواعد حقوقیه‌دن باشقه برشی دكلدر .

بوصورتله، دستوری قواعد حقوقیه‌نك تطبیقنی مهماامكن تأمین ایچون وضع ایدیله‌ن قواعده، انشائی ویا ته‌كنیك قواعدحقوقیه نامنی ویریورم. قواعد مذكوره، تدابیرلازمه‌یی تنظیم ، صلاحیتلری تعیین ، و ، قیصه برافاده ایله ، دستور حقوقنك قوهٔ جبریه‌سنی تأمینه صالح طرق حقوقیه‌یی احداث ایده‌رلر. آلمانلر ، قواعد انشائیه‌نك موضوعنی افاده‌ایچون غایت قوللانشلی بر كلمه‌یه مالكدرلر: (anspruch)؛ كلمهٔ مذكوره‌نك فرانسزجه‌ده مترادفی موجود دكلسه‌ده ، ظنمه كوره ، « طرق حقوقیه » (voie de droit) تعبیریله الكطوغری بر صورتده ایفاده ایدیله‌بیلیر .

هرهانكی شكل وصورتده اولورسه اولسون، طرق حقوقیه ، حقوقك قوهٔ جبریه ایله تحققنی مجبوری قیلمق ایچون قوته ذی‌الید بولنان برعضوك مداخله‌سنی استلزام ایده‌رلر. بونلر آزچوق واقفانه تنظیم 'یدلمش اولابیلیرلر ؛ لكن مقصد نهائی دائما عینیدر. قواعد انشائیه

قوته‌ذی الید بولنان عنصرك نه‌كبی شرائط تحتنده مداخله ایده‌بیله‌جكنی‌ده تعیین ایده‌رلر ؛ عنصر مذكورك اقتدارلرینی و مقرراتی نتیجه و شمولنی تعیین وتحدید ایله‌رلر.

قواعدحقوقیهٔ انشائیه آزویاچوق رشیمی، آزویاخودچوق متكامل بردولتك موجودیتنی استلزام ایده‌رمی ؟ ایلروده ، (§١١)ده كوریله‌جكی وجهله ، قواعد مذكوره‌نك بر قانون موضوع مكتوبده تصریح ایدلمش اولماسی مقتضی دكلدر. لكن، تردد قبول ایتمزكه، قاعدهٔ انشائیه، قوهٔجبریه‌نك قاعدهٔ تنظیمیه‌سی اولدیغندن، معین برهیئتده بر قوهٔ جبریه انحصارینك و، بناءً علیه، دولتك موجودیتنی استلزام ایده‌ر؛ زیرا، ایلروده كوریله‌جكی وجهله، دولت انجق قوهٔ جبریه انحصاری موجود اولدیغی زمان موجود اولور و اشبو انحصار وجود بولنجه دولت تظاهر ایده‌ر . بو ، دولتك تقلیل قبول ایتمز صفت ممیزه‌سیدر.

قاعدهٔ حقوقیهٔ انشائیه دولتك وجودینی استلزام ایده‌رسه‌ده حائزاولدیغی صفت امریه‌یی دولتدن اخذ ایتمز . بونك امكانی یوقدر ، زیرا ، اولجه سویلدیكمز و ایلروده‌ده توسیعاً ایضاح ایلیه‌جكمز وجهله، دولتك ادعا ایدیله‌ن اوامری برفرددن یاخود بر هیئت افرادیدن صادر اولور؛ بونلرك اراده‌لری ، تابع و مطیع دیكر ارادات فردیه‌یه امر ایده‌ن ارادات اولامازلر . بویله بر سلسلهٔ مراتب ارادات موجود دكلدر و موجود اولاماز . قواعد انشائیه ، موقع اجرایه وضع ایدلمه‌سنی تأمین ایتدكلری دستور اجتماعی‌یه مربوط اولمالری طولاییسیله امریدرلر . مجبوری‌الرعایه اولمق ایچون هرقاعدهٔ انشائیه‌نك ارقاسنده، تطبیق و رعایت ایدلمه‌سنی تأمین ایلدیكی بر دستور حقوقی موجود اولمالیدر . فكرمی تماميله ایضاح ایچون غایت ساده بر مثال ارائه‌سی كافیدر . « بر انسانی اولدیرمیه‌جكسك، الا كه اونك طرفندن هجومه معروض اولاسك» قاعده‌سی جمعیت داخلنده یاشایان هرانسان‌ایچون واجب التبعیه اولان بر قاعدهٔ حقوقیه ، بر دستور حقوقیدر . بو ، یالكز قاعدهٔ اخلاق دكلدر ؛ عینی زمانده قاعدهٔ حقوقیه‌در . بو قاعده ، هر انسانی همجنسنك حیاتنه رعایته مجبور ایده‌ن بر اساس عالی، برحقوق طبیعیه اساس ازلیسی موجود اولدیغندن طولایی بر قاعدهٔ حقوقیه دكلدر ، فقط شرائط حیات اجتماعیه‌نك هركس طرفندن دیكرلرك حیاتنه رعایتی استلزام ایتدیكنی ادراك ایده‌ن و عینی هیئت اجتماعیه داخلنده یاشایان انسانلرك وجدانلرینه نفوذ ایتمش بر قاعده‌نك موجودیتندن طولایی بر قاعدهٔ حقوقیه ، بر دستور حقوقیدر. قتلی نهی ایده‌ن قاعده، قوهٔ اجتماعیه عناصرینك، دائمی صورتده بو قاعده‌نك قوهٔاجرائیه‌سنی تأمین ایتمه‌لری لزومی ادراك اولندیغی ثانیه‌دن اعتباراً قاعدهٔ حقوقیه‌حالنه كیرمشدر . قتلك ممنوعیتی بر قانون موضوع جزا طرفندن تصریح ایدلمزدن چوق اول

بر قاعدهٔ حقوقیه ایدی . دها ایلری کیده‌رك دیمه‌لیدرکه قوانین متأخره‌نك اکثریسی بو قاعده‌یی ذکر بیله ایتمه‌مشلردر : بونك موجودیتنی فرض ایده‌رلر ، فقط قانون موضوع اولارق تصریح ایتمزلر . یالکز بو قاعده‌نك قوهٔ اجرائیه‌سنی تأمین ایچون آز چوق شدید ، آز چوق معضل مواد درج ایتمکده‌درلر .

قانون موضوعك تجزیه ایتدیکی پك چوق جرائم ایچون عینی ملاحظه درمیان ایدیله‌بیلیر . جزا قانونلرنده و اصول محاکمات جزائیه قوانیننده مندرج احکام ، امری ویا نهیی دستور جزائیلره رعایتی تأمینه مخصوص انشائی مادهٔ قانونیه‌لردن عبارتدر .

قوانین مدنیه‌ده ، هر شیدن اول ، افرادك ، دیکر افراد ایله مناسباتنده ، وحائبنی وتعهداتنی تعیین ایده‌ن جزئی مقدارده قواعد دستوریه‌یی موقع اجرایه وضعه مقتضی اصول فنیه‌یی احداث وتنظیم ایله‌ین قواعد انشائیه مشاهده اولنمقده‌در . اکر « قود ناپولئون » مثال اولارق الناجق اولورسه ، حقوق عائله استثنا ایدلمك شرطیله ، انجق اوچ دستور حقوقی مشاهده اولنور: سربستیٔ مقاولات ، رعایت ومصونیت ملك ، بر خطا طولایسیله آخره ایراث ایدیله‌ن مضرتك تضمینی. دیکر بالجمله مواد ، مواد انشائیه‌در که مجبوری الرعایه‌لکلری قوتنی ، تحققنی تأمین ایتدکلری بو اوچ قاعدهٔ اساسیه‌دن استخراج ایده‌رلر .

قوانین موضوعه‌مزك پك مهم بر قسمی بو صورتله ، آز چوق متکامل بر تشکیلات سیاسیه‌یی استلزام ایده‌ن انشائی ماده‌لردن متشکلدر. مواد مذکوره ، حقیقت حالده ، اداره ایده‌نلره یاخود بونلرك وکیللرینه راجعدرلر . — کله‌جك بابلرده کوریله‌جکی وجهله ، بونلر قوتلرینی دولتك ادعا اولنان قدرت آمریه‌سندن اخذ ایده‌مزلر ؛ حتی بونلر دولت طرفندن بر قانون ایله تصریح ایدلمه‌مش ساده‌جه تعاملی دخی اولابیلیرلر . بویله اولمغله برابر اداره ایده‌نلرله وکیللری ایچون مجبوری الرعایه‌درلر . اشبو قواعد انشائیه‌نك مجبوری الرعایه‌لکی قوتی ، انجق بونلرك قاعدهٔ حقوقیه‌یه مستند اولدقلری قبول ایدلمك شرطیله قابل ایضاحدر. ایمدی ، اخلاقی اولسون ، اقتصادی بولونسون ، بر دستور اجتماعینك نه زمان بر آز اول تعریف ایدیله‌ن بر قاعدهٔ انشائیه‌نك قوامی اولمغه صالح دستور اجتماعی صفتنی احراز ایده‌بیله‌جکنك بیلنمه‌سی کیفیتی الآن باقیدر .

بوندن اولکی مبحثده (§ ٦) بو سؤاله ویردیکم جواب شیمدی توسیع وتوضیح ایدلمه‌لیدر . اقتصادی اولسون ، اخلاقی بولونسون ، بر قاعدهٔ اجتماعیه انجق ، معین بر جمعیت داخلنده‌کی افکار انسانیه ، بو قاعده‌نك قوهٔ جبریهٔ اجرائیه‌سی دائمی صورتده

آز چوق متکامل بر تشکیلاتی حائز بر عکس العمل اجتماعی واسطه‌سیله تأمین ایدیله‌جکنه ، مختلف اولابیلن اسبابدن طولایی ، ادراك حاصل ایتدیکی زمان دستور حقوقی صفتنی احراز ایده‌ر. اولجه‌ده بیان ایتدیکم کبی بو صورتله تماميله عمومی ماهیتی حائز بر قضیه درمیان ایدیورسه‌م‌ده بونی معین جمعیتلرك درجهٔ توسع و تکاملنه کوره تطبیق ایتمك آساندر .

اولجه ذکر ایدلمش اولان أسکیمو جمعیتلری کبی درونده هیچ بر تفاوت سیاسیه موجود اولمیان ، تماميله حال ابتدائیده اولان بر جمعیت نظر اعتباره الناجق اولور ایسه ، بو کبی بر جمعیتده دستور اجتماعی انجق ، اعضای جمعیتك پك ابتدائی اولان وجداننده ، قاعده‌یه قارشو وقوعبولاجق نقضك فاعلی علیهنه هیئتك کافه‌سنك مستمر ومصر بر صورتده حرکت ایده‌جکلری حسی موجود اولدیغی زمان ، دستور حقوقی صفتنی احراز ایده‌ر . اکثریا ابتدائی اهالی نزدنده دائمی بر قوهٔ جبریه لزومی حسی آمریقالیلرك « له‌نشاژ » دیدکلری شکلده تظاهر ایده‌ر . دیکر بعض محللرده ، تعاملاً مشروع و بعضاً‌ده تنظیم ایدلمش شخصی بر انتقام شکلنده تظاهر ایتمکده‌در . بونلر قاعدهٔ حقوقیه‌یه ویریله‌ن قوهٔ جبریه فکرینك صور ابتدائیه‌سی ، بر قاعدهٔ اجتماعیه‌نك قاعدهٔ حقوقیه صفتنی احراز ایتدیکنه دائر وجدانك الك بسیط تجلیات و تظاهراتیدرلر . بونلرده الآن بحقٍ قواعد انشائیه موجود دکلدر .

بر هیئت داخلنده اداره ایده‌نلرله اداره اولنانلر بیننده بر تفاوت حصوله کلدیکی زمان بر قاعدهٔ اجتماعیه‌نك قاعدهٔ حقوقیه اولماسی ایچون بونك اداره ایده‌نلر طرفندن قانون موضوع شکلنده تصریح ایدلمش اولماسی مقتضی دکلدر ؛ حتی بونك اداره ایده‌نلر طرفندن قبول وتصدیق ایدلمه‌سی بیله لازم دکلدر . افکار انسانیه‌نك کتلهٔ مهمه‌سی بو قاعده‌نك قوهٔ جبریه‌سنك اداره ایده‌نلر یدنده بولنان قوت ایله تأیید ایدلمه‌سنی قبول ایلمه‌سی کافیدر. فکرلرده ، قانون موضوع فکری تشکل ایتمزدن و بر هیئت قوانین مکتوبه وضعیله تحقق ایتمزدن چوق اول قواعد حقوقیه موجود اولمشدر .

اداره ایده‌نلردن قانون وضع ایتمه‌لری طلب اولونمادن اول ، اونلردن منتظم و مستمر بر صورتده معین بعض قواعدك قوهٔ جبریه‌سنك تامینی طلب اولنمشدر . جمعیتلرده وظیفهٔ قضائیه ، وظیفهٔ تشریعیه‌دن چوق زمان اول میدانه کلمشدر . بویله اولماسی منطقیدر ویك اسکی حقوق حقنده‌کی وقوفمز بونی تأیید ایتمکده‌در. ایمدی ، قاعدهٔ اجتماعیه ، دولت و اداره ایده‌نلر طرفندن تصدیق و تعیین و قوهٔ جبریه ایله تایید ایدلدیکی تقدیرده قاعدهٔ حقوقیه

صفتنی احراز ایده‌ردیمك طوغرو دكلدر؛ قاعدهٔ اجتماعیه‌نك، اشبو قاعده‌یه رعایتی مجبوری قیلمق ، اونی نقض ایده‌نلری تأدیب ایتمك ، كیفیت نقضدن حصوله كلن اغتشاش اجتماعی‌یی ممكن مرتبه تعمیر ایله‌مك ایچون اداره ایده‌نلرك اصول و نظامی دائره‌سنده مداخله‌لری مقتضی اولدیغنه افكار عامه‌ده از چوق صریح بر قناعت و وجدان حاصل اولدیغی زمان قاعدهٔ حقوقیه صفتنی احراز ایده‌جكنی بیان ایتمك دوغرو اولور .

حتی ، بزم شو ایچنده یاشادیغمز تكامل اجتماعینك تشریعی دنیلن دوره‌سنده ، یعنی هر دستور حقوقینك افاده و بیانك بر قانون موضوعده لزوم تصریحی تلقیسی جاری اولان دورده بیله ، بر قاعدهٔ حقوقیه‌نك قانون ایله مصرح اولدیغی ایچون موجود بولندیغی ظن ایتمك یا كلش بر ذهابدر. قضیه‌یی افادهٔ معكوسه ایله وضع دها طوغرو اولور، شو صورتله كه اداره ایده‌نلر طرفندن موضوع احكام، انجق معین بر هیئت اجتماعیه‌یی تشكیل ایده‌ن افرادك وجدانلری طرفندن دستور حقوقی اولارق اولجه قبول اولنمش اولدیغی تقدیرده قانون صفتنی احراز ایله‌ر . حتی جمعیات متأخره‌ده بیله بر قاعده‌یه قاعدهٔ حقوقیه صفتنی بخش ایده‌ن ، قانون موضوع واضعنك قراری دكل ، فقط بو قاعده‌نك اداره ایده‌نلر طرفندن قوهٔ جبریه‌سنك موضوع و منتظم بر صورتده تأیید اولنماسی لزومنه حاصل اولان وجدان و قناعتدر . قانونده مصرح بعض قاعده‌لر موجوددر كه قاعدهٔ حقوقیه دكلدرلر و قانون موضوع حالنه كیرمه‌مش پك چوق قواعد حقوقیه موجوددر. دها قواعد حقوقیه صفتنی احراز ایتمه‌مش قواعدی درج و تصریح ایده‌ن قوانین هیچ بر قدرته مالك دكلدرلر و تشكیل و تنظیم ایتدكلری طرق و وسائط حقوقیه بیهوده‌در . دستور اجتماعی ، بر قانون طرفندن تصریح ایدلمزدن و قوهٔ جبریه‌سی تشكیل ایدلمزدن اول دستور حقوقی اولورسه بو ، وسائط منتظمه ایله مؤید دكلدر . بوكا رغماً ، قاعده‌نك نقضی بر عكس العمل حصوله كتیرر ، اولصورتله كه واضع قانون چوق كچمه‌دن مداخله‌یه مجبور اولور .

جمعیات متأخره‌ده ، بو مضاعف شائبت اوزرینه متعدد مثاللر ایرادی قابلدر . مثلا، محتاج اختیارلره ، معلولینه ، غیر قابل شفا اولانلره معاونت مجبوریتی ١٤ تموز ١٩٠٥ قانوننك بو قاعده‌یی تحقیق و قوهٔ جبریه‌سنی تنظیم ایتمزدن اولده قاعدهٔ حقوقیه اولارق موجود ایدی. بو قانون انجق اولجه موجود بر قاعدهٔ حقوقیه‌یی تعیین و بونك قوهٔ جبریه‌سنی تنظیم ایله اكتفا ایتمشدر . معكوساً ، ٥ نیسان ١٩١٠ قانونی چفتجی و عمله ایچون حق تقاعد مجبوریتنی وضع ایتدی ایسه‌ده بونی بر دستور حقوقی حالنه افراغ ایده‌مدی .

قانون مذكورك قصد ایتدیكی چفتجیلرك اكثریت عظیمه‌سی و عمله‌نك ثلثانی بوكا مطاوعت ایتمه‌مشلردر. اشبو تقاعد مجبوریتی الآن وجدان عامه‌یه كیرمه‌مش اولدیغندن اداره ایده‌نلرك قوتی ، قانون مذكورك تولید ایلدیكی طرق حقوقیه‌یی موقع تطبیقه وضعه قادر دكلدر . مجبوری تقاعد قاعده‌سی انجق وجدان عامه ، اداره ایده‌نلرك بویله بر مجبوریتك تطبیقنی قوهٔ جبریه ایله تأیید ایتمه‌لری لزومنه قائل اولدیغی زمان قاعدهٔ حقوقیه صفتنی احراز ایده‌جكدر . زائد اولماسه دیكر باشقه مثاللر دها ایراد اولنابیلیر .

مع مافیه شوراسی علاوه ایدلمه‌لیدر كه ، واضع قانونك وقتسز مداخله‌سی بیله بر ملتك وجدان حقوقیسنك تشكلنه اجرای تأثیر ایده‌ر؛ شویله كه بعض احكام ، وضع ایدلدكلری زمان دستور حقوقی اولمادقلری حالده واضع قانون طرفندن بر قانون موضوعله تعیین و تصریح ایدلدكلرندن طولایی دها سریع بر صورتده بو صفتی احراز ایتمشلردر . قانون موضوع حقوق آفاقیه‌یی احداث ایتمز ؛ فقط هیچ شبهه یوق كه ، بونك تشكلنه مهم بر عاملدر . (بو خصوصی (§ ١٢) ده بالخاصه تصریح ایده‌جكم .)

هر حالده بالاده مسرود ملاحظه طوغرودر . اكر بر قاعده ذاتاً دستور حقوقی صفتنی حائز دكلسه، جداً بر قانون موضوع دوری اولان زمانمزده بیله ، واضع قانونك مداخله‌سی اوكا بو صفتی بخش ایتمكه قادر دكلدر و قانون طرفندن تعیین و تصریح ایدلمه‌دن اول بو صفتی حائز اولان قاعده ، كندیسنی واضع قانون ایچون دخی مجبوری الرعایه قیلار و واضع قانون قریب بر آتیده بونی قانون موضوع اولارق وضع و قوهٔ جبریه‌سنی تنظیمه مجبور اولور . بوده صراحةً كوستریوركه قاعدهٔ حقوقیه‌یی احداث ایده‌ن واضع قانون دكلدر؛ بو قاعده واضع قانون خارجنده تشكل ایله‌ر و واضع قانون ایچون بیله واجب الرعایه اولور. واضع قانون یالكز بو قاعده‌یی مستبان قیلار . وقتندن اول مداخله‌سی وقوعنده واضع قانونك الك فضله یاپابیلدیكی شی یكی بر دستورك حدوثنه سبب اولاجق اولان بر حالت وجدانیه‌نك تشكلنی تسریعدن عبارتدر .

قواعد انشائیه‌یه كلنجه ، حقیقت حالده ، بونلر قانون مخصوص طرفندن احداث اولنمشلردر . بونلرك محتویاتی دستور حقوقینك تحققنه خادم صور فنیه‌دن عبارتدر. قواعد انشائیه‌یه بیله، بالاده تعریف اولنان معناده ، مجبوری الرعایه‌لك صفتنی ویره‌ن واضع قانون اولمادیغی نه قدر تكرار ایدلسه یریدر. قواعد انشائیه قوهٔ امریه‌لرینی ، تعیین و تحققنی تأمین ایتدكلری دستور حقوقیدن و بو مقصدله موضوع اولدقلرینه و بو مقصدی تأمین ایده‌بیله‌جكلرینه

قانع اولان وجدان انسانیدن اخذ ایده‌رلر؛ یوقسه اونلر دخی قوتسز، نتیجه‌سز، معطل قالیرلر.

حقوقی احداث ایده‌ن منبع، نتیجة الامر، اولجه تعریف ایتدیکمز، حالت وجداندر. حقوقی تشکیله ایکی عامل اصلی خادمدر. ایکی واقعه‌که برینه اجتماعیلك حسی دیکرینه عدالت حسی ناملرینی ویریورم. یقین بر تدقیقك قولایلقله مستبان قیلدیغی بو ایکی عنصر صمیمی بر صورتده بربرلرنده ممزوجدرلر، لکن تحلیل اونلری تفریق ایتمه‌لیدر. حسدن بحث ایدیورم، چونکه کلمه شمولّلی اولمقله برابر نظر مطالعه‌یه آلدیغم عنصرلری واضح بر صورتده انجق بو کلمه‌نك تعبیر ایده‌بیلدیکنی ظن ایدیورم. مفهوم (Notion)، تصور (Conception)، فکر، (idée) کلمه‌لری بعض ایضاحاتی استلزام ایده‌رلر که بونلرك بوراده حقیقت حاله توافق ایتمه‌مك احتمالی واردر.

حسیاتدن بحث ایدیورم، زیرا بوراده وجدان انسانینك نظری بر قضیه‌سی موضوع بحث دکلدر. بر فکر مطلق صورتنده کندینی قبول ایتدیرن عالی بر اساس مفهومی دکل، لکن بر واقعه‌نك ،واقعهٔ اجتماعیه‌نك استبانه‌سی، اشبو واقعهٔ اجتماعیه‌نك عنصر متشکلی اولان ایکی شکلنده تساند، مماثلت اعتباریله تساند ایله تقسیم اعمال اعتباریله تساند، یاخود « هه‌غه‌ل » ك تعبیری وجهله، احتیاجلر سیستمی موضوع بحثدر. بو برنجی عنصر ایچون مفهوم (notion) کلمه‌سنی قوللانمایوب‌ده حس کلمه‌سنی قوللاندیغمك سببی، انسانلرك بیوك بر کتله‌سی ایچون تساند اجتماعی فکرینك آز معین اولماسیدر؛ بو فکر غیر واضح، نیم مشعوردر و، اکر به‌رغسونیه‌ن فلسفه‌سی کلمه‌یه عطف ایتمك ایسته‌مدیکم بر معنا وشمولی ویرمه‌مش اولسه‌یدی، تحدسی (intuitif) بر حالده‌در، دیردم. حسدن بحث ایدیورم، زیرا بو کلمه‌یی دستور حقوقینك تشکلنده بیوك بر دخلی اولان دیکر بر عنصر ایچون‌ده استعمال ایدیورم. اولکی تألیفاتمده لزومی قدر ایضاح ایتمه‌دیکمه خطا ایتدیکم بو عنصر حس عدالتدر؛ اشبو عنصرك نه اولمادیغی بیان، نه اولدیغی افاده‌دن دها قولایدر. اجتماعیلك حسی ایله عدالت حسی؛ ایشته فکرلرده، بر زمان معینده، بر قاعده‌نك دستور حقوقی اولدیغی وجدانی حصوله خادم ایکی عنصر بونلردر.

× § ٨ — اجتماعیلك حسی و عدالت حسی

برنجیسی، بر قاعدهٔ اقتصادیه ویا اخلاقیه‌یه رعایت، طرق و وسائط حقوقیه ایله واجب الرعایه قیلنمادیغی تقدیرده، کمال و تمامیت اجتماعیه‌یی ادامه ایده‌ن تساند رابطه‌سنك شکت اولاجغی حقنده، قبیله، عائله، بلده، ملت کبی معین

بر هیئت اجتماعیه داخلنده یاشایان هیئت انسانیه‌ده حاصل اولان حسدر. نقضنك، تساند اجتماعینك خللدار اولماسنی انتاج ایده‌جکی حس اولنان قواعد اقتصادیه و اخلاقیه هر زمان عینی دکلدر. لکن بعض قواعد ایچون بو حس موجوددر؛ وافکارك مجموعنده یاخود همان جمله‌سنده موجود اولدیغی زمان، موضوع بحث قاعده، دستور حقوقی صفتنی احراز ایده‌ر. هر زمان بو صفتله تظاهر ایده‌ن عینی قواعد دکلدر؛ احوال بی‌نهایه متحولدر. بر مملکتده، بر زمانده بو صفتی حائز اولارق نمایان اولان بعض قواعد دیکر زمانده یاخود دیکر ممالکده اولجه اوصفتی حائز اولمایابیلیرلر یاخود بالآخره اولمایاجقلردر. دائمی بر صفت ممیزه ارائه‌سی امکانی یوقدر؛ لکن صورت دائمه‌ده متحول، مع مافیه دائما قابل تفهم وتصور بر صفت ممیزه بولنابیلیر.

فی الحقیقه، فعلیاتده، بر قاعده‌یه ویرلمه‌سی لازم کله‌ن قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه لزومنی، افکار عامه‌نك نه زمان تفهم وتصور ایتدیکنی تعیین ممکن دکلدر، دینلمکده خطا ایدلمشدر. بونی تعیین مشکل اولابیلیر، فقط غیر ممکن دکلدر. ایشته حقوقیونك وظیفه‌سی بو زمانی تعیین ایتمك وبونی، حکمت طبیعیه ساحه‌سنده اولدیغی کبی، علم اجتماعی ساحه‌سنده‌ده یکانه فنی اصول اولان استبصار اصولیله میدانه چیقارمقدر. بو حس و وجدان، شبهه‌سز، افکار انسانیه‌نك پك چوغنده قاراکلق و تحدسی بر حالده بولنمقده‌در. فقط بالجمله ادوارده، بعضیلری نزدنده، مثلا افکار عمومیه سائقلری نزدنده دها واضح اولمشدر. بالجمله جمعیاتده، اك متواضعلرنده اولدیغی کبی جمعیات کبیرهٔ متأخره‌ده‌ده بو مقوله افکار عمومیه سائقلری موجوددر. لکن عینی زمانده شوراسی‌ده نظر ملاحظه‌یه آلنمالیدرکه، دها زیاده قوته ذی الید کورینه‌نلر و افکار عامه‌یی افاده ایتدکلرینی ادعا ایده‌نلر، افکار مذکوره‌نك ترجمان صادقلری دکلدرلر. بوراده، علی العاده مشکل کورینه‌ن واقتحامی اصلا غیر قابل اولمیان اوزون بر علم الروح اجتماعی تدقیقی لازمدرکه بو مبحثده تفصیلاتنه کیریشمك ممکن دکلدر. اشبو تساند اجتماعی وبعض قواعده قوهٔ جبریه بخشی وجوبی حقنده‌کی وجدانك تجلی ایتدیکی صور عمومیه‌یی ارائه ایتمك، عینی زمانده‌ده اصول استبصاردن علل ضلالی برطرف ایتمك کافیدر.

طرز تلقیم، هر زمان عینی اولان وتمامیله مثبت بر اساس اوزرینه بر قاعدهٔ حقوقیه وضعی ایچون واقع اولان اشبو تشبثمك هر خطوه‌سنده قارشومه چیقان بر اعتراضه هدف اولمقده‌در. دینلیورکه: حقوقی، فلان قاعده تساند اجتماعینك ادامه‌سی ایچون اساسلی

اولدیغی وبونك نقضی اشبو تساندی اخلال ایده‌جکندن منتظم بر قوهٔ جبریه‌یی حائز اولماسی لازم کلدیکی حقنده افکار عامه‌نك حسیاتی اوزرینه بنا ایتمك ، حقوقه پك ضعیف براساس ویرمکدر . هیچ برشی افکار انسانیه قدر ثباتسز ، متحول ، مبهم ومتموج دکلدر . خرص ، کین و غرض ، حسد وسائر لایعد اسباب ضلال انسانیه ، افکارفردیه وافکار عامه اوزرینه اجرای تأثیر ایده‌رلر؛ وبوصورتله تصوراولنان قاعدهٔ حقوقیه، بعض کیمسه‌لرك اثر جنتی اولمادیغی زمان ، عوامك متلون و ثباتسز هوساتی محصولی اولور .

اعتراض ، اولدن بیان ایتدیکم وجهله قوتدن بری دکلدر ؛ فقط اکر بونی سرد ایدنلرك بنم نقطهٔ نظرمدن تمامیله فرقلی برنقطهٔ‌نظردن مطالعه یوروتدکلری تأمل ایدیله‌جك اولورسه ، اعتراض مذکور تمامیله برطرف ایدیلیر . بر مناظره ، طرفینك عینی غایه‌یی تعقیب ایتمه‌لرینی ، عینی نقطهٔ نظری ملاحظه‌یه المالرینی استلزام ایده‌ر . ایمدی ، اعتراض مذکوری سرد ایده‌نلر وبن مختلف مقصدلر تعقیب ایدیورز ونقطهٔ نظرلرده بربرینه تمامیله مخالف بولنیور. بونلر مطلق، دائما عینی، برخلقك، برملتك، برجمعیتك دائما تعقیب ایتمه‌سی لازم کله‌ن غایهٔ کمال صورتنده تلقی ایتدکلری بر قاعدهٔ حقوقیه تعیینه یلته‌نیورلر . بونلر خارج ازفن وتمامیله مابعدالطبیعی بر نقطهٔ نظر تعقیب ایدیورلر . بنم فکرم ، بالعکس ، هردرلو مابعدالطبیعهٔ حقوقیه‌یی برطرف ایتمکدر . بن مفکوروی ، مطلق بر حقوق تعیینی تحری ایتمیورم . درین بر اعتقاده مالکم‌که معارضلرمك تلقیسی برعقیده تشکیل ایده‌بیلیر ، فقط اصلا برتبیین فنی‌یه اساسی اولاماز . مثبت نقطهٔ نظردن، بن، منحصراً، برهیئت داخلنده‌کی افرادك آز چوق وضوح ایله تفهم ایتدکلری بر قاعده‌نك نه زمان قاعدهٔ حقوقیه اولدیغنی، تعیینه سعی ایدیورم. بونقطهٔ نطردن، اشبو سوأله انجق آتیده‌کی جواب تظاهر ایدیور : بوزمان، برقاعده‌یه رعایت، تساند اجتماعینك ادامه‌سنه بوقاعده‌نك قوهٔ جبریه ایله تأییدینی طلب ایده‌جك درجه‌ده اساسلی بولندیغنی افکار عامه‌نك حس ایتدیکی آندر . بوقاعده‌نك بوصورتله مطلقا احسن وبرحقوق فائقه مفکوره‌سنه مطابق اولاجغنی ادعا ایتمیورم ؛ بنم دیدیکم ، یالکز ، اوزمان بوقاعده‌نك معین برهیئت اجتماعیه ایچون برقاعدهٔ حقوقیه اولدیغیدر .

قاعدهٔ حقوقیه تشکلنه دیکر بر عنصرك‌ده واسع مقیاسده داخل اولدیغنی و اولکی عنصر ایله صمیمی برصورتده مزج ایدلدیکنی بیان ایتمشدم ؛ ایشته بوایکنجی عنصرحس عدالتدر . بورادده ، « هه‌غه‌ل » ك تعبیراتی وجهله ، بذاته ولذاته بر عدالت مفهومی

تحریسندن اجتناب ایتمك لازمدر. حس عدالتدن بحث ایتدیکم زمان، برهیئت داخلنده، برزمانده ، انسانلرك برشیئك حقلی ویا حقسز اولدیغنه دائر آز چوق مبهم بر صورتده حاصل ایتدکلری مفهومی نظر اعتباره آلیورم . محق وغیر محق مفهوملری ، نهایتسز درجه‌ده متخالف ومتحولدر . لکن حق وناحق مفهومی طبیعت انسانیه‌نك برعنصر مستمریدر . بومفهوم هرزمانده و مدنیتك هردرجه‌سنده ، اك عالم واك جاهل ، بالجمله انسانلرك روحنده مرکوزدر. حقیقت حالده حس عدالت نه‌در و قاعدهٔ حقوقیه‌نك تشکلنده نه‌درجه حصه‌سی واردر ؟ غایت جدی و غایت معضل اولان بومسئله‌نك بورادە انجق صورت حلنی اختصار ایده‌بیله‌جکم .

حس عدالت اعتراض قبول ایده‌مز . حتی ، دنیله‌بیلیرکه ، حس عدالته نه‌درجه درین خللر ایراث ایدیله‌جك اولور ایسه اودرجه بویوك برقوتله تأید ایله‌ر . یبرتیجی بر ملت طرفندن عدالته قارشی ارتکاب ایدلمش اولان جنایات مدهشه، عالمده واسع برحرکت تقبیحیه‌یی استجلاب ایتمشدر . حس عدالت ، هیچ برزمان ، حرب عمومینك فجایعی ارتکاب اولنمقده بولندیغی زماندن دها قدرتلی اولارق تظاهر ایتمه‌مشدر. جنایات مبحوثه بالجمله ملتلر نزدنده برحرکت نفرت تولید ایده‌رك اونلری اتفاقه سوق ایتمشدر . اوحالده، عدالت مفهومی قوهٔ تطبیقیه‌سی اولمایان ساده‌جه بر مفکوره‌دن عبارتدر ، دیمك دوغرو اولاماز . کوزمزك اوکنده جریان ایده‌ن صحنهٔ کبرا قطعی وقاطع برصورتده اثبات ایله‌رکه حس عدالت قدرتلی برحقیقت اولدنغی کبی اجتماعیلك و عدالت اساس مضاعفی اوزرینه مستند حقوق تصور مثبتی‌ده واهی برفکر دکلدر .

اجتماعیلك حسی دیدیکم کبی حس عدالت‌ده دیورم ؛ عدالت واجتماعیلك مفهومی دیمه‌یورم‌وبوصورتله نه‌بورادە نه‌ده اولجه بیان‌ایتدیکم بحثده فکرمده قبلی برمفهوم، متعال برتصور موضوع بحث اولمادیغنی ارائه ایتمك ایستیورم. انسان ، برمخلوق اجتماعی اولدیغی ایچون دیکر افراده مربوطیتی حسنه مالکدر ؛ ایشته اجتماعیلك حسی بودر . لکن ، عینی زمانده ، انسان برنوع مختاریته‌ده مالك اولدیغنی حس ایده‌ر ؛ انسان کندیسنك بنلکنی حس ایله‌ر. انسان ، کلمه‌نك معنای مخصوص واستطلا حیسیله ، خودکام اولدیغنی حس ایده‌رکه حس عدالت بونك دوامندن prolongement باشـقه بر شی دکلدر . عدالت عقلاً ملهم ، عقلی ، مطلق برفکر دکلدر. عدالت ، طبیعت انسانیه‌یه خاص بر حسدر .فاعلیت انسانیه دائما انسانك اجتماعیلك صفتی ومختاریت فردیه‌سی حس مضاعفنك

تحت تأثیرنده‌در . بوصوك حس ، ساده‌جه ، حس عدالتدر . بوكا طوغرودن طوغرویه ایراث ایدیله‌ن هرخلل عینی زمانده تساند اجتماعی‌یه‌ده مضر اولاجغندن ، انسانه ، دستور اجتماعیٔ اساسی‌یه مغایر اولارق تظاهر ایده‌ر . جمعیت عموماً بویله برفعلك فاعلی علیهنه قیام ایله‌ر ، بوصورتله ، دستور مذکور ، دستور حقوقی صفتنی احراز ایده‌ر .

عینی افعالك ، هرزمانده وهرمملکتده عدالته موافق ویامغایر اولارق تظاهرایتدكلرینی ادعا ایتمك فکرمدن پك اوزاقدر . بوانجق عدالتی عقلی ، عالشمول وقبلی براساسه مستند اولارق قبول ایده‌نلرجه ممکندر . حس عدالت ، انسانه عائدهرشی کبی ، تطبیقاتنده وتکاملنده دائما مختلف اولمشدر . لکن اکر عناصر ذاتیه‌سنه تنزیل ایدیله‌جك اولورسه بوحس ، تظاهراتنده متمادیاً متحول ، فقط اساسنده دائما عینی و حیات اجتماعیه‌یه متعلق امور اوزرینه افرادك آز چوق واضح ویا مبهم فکرینی برصورت مضاعفه‌ده اظهارایده‌ن ایکی ماده‌یی حاویدر .

انسان ، هرفردك هیئت اجتماعیه‌یه ابراز ایتدیکی خدمات نسبتنده بر اجرته نائل اولماسی یاخود ، تعبیر آخرله ، هرفردك جمعیتده ایفا ایتدیکی وظیفه‌یه ، خدماته مقابل بر موقع اشغال ایله‌مسی لزومی حسنه مالکدر . شوراسی نظر اعتباره آلنمالیدرکه ، حقیقت حالده ، مسئله‌نك بویله‌جریان‌ایتدیکنی یعنی‌عینی‌هیئت ایچنده یاشایان‌انسانلربینندههیئته ابراز ایتدكلری خدمات نسبتنده برتقسیم منافع موجود اولدیغنی ادعا ایتمه‌یورم. فقط هروجدان فردیده بویله اولماسی ارزوی دائمی و قویسی موجود اولدیغنی افاده ایدیورم. آریستونك وعلوم الهیه نظریونك عدالت توزیعیه (La justice distributive) تسمیه ایتدكلری عدالت ایشته بوصورتله تلقی اولنان عدالتدر .

حس عدالتك ایکنجی ماده‌سی ، رابطهٔ اجتماعیه‌یی بحق تشکیل ایده‌ن وتقسیم اعمال اعتباریله تساند اجتماعی‌یه اساس اولارق قیمت وخدمتلرك تعاطیسنده ، مبادله ایدیله‌ن قیمت وخدمت بیننده ممکن اولدیغی مرتبه برمساوات بولنماسی حقنده هر وجدان انسانیده مرکوز حسدر . بوراده دخی کیفیتك ، حقیقت حالده بوصورتله جریان ایتدیکنی افاده ایتمیورم ؛ لکن ادعا ایدییورم‌که اشبومساواتك‌موجوداولماسی حقنده مستمروقوی‌برارزو هرفردده موجوددر . واشبو حسه ایراث ایدیله‌ن خلل اویله برحرکت‌وجدانیه تولید ایده‌رکه ارکچ ، بردستور اجتماعینك تأسیسنی‌وبونك قوهٔجبریه‌سنك تنظیمنی استلزام ایله‌ر ؛ بودستور ، بوصورتله ، قاعدهٔ حقوقیه اولور . بوراده موضوع بحث اولان عدالت ،

اریستوت وعلوم الهیه نظریونی طرفندن عدالت تعویضیه (Justice commutative) تسمیه اولنان عدالتدر .

حس عدالت «عزیز طوما دا کن» (Saint Thomas d,Aquin) طرفندن دائما فائق قالاجق برصورت بلیغه‌ده تحلیل ایدلمشدر ؛ بونك بوراده اقتباسی فائده‌دن خالی دکلدر : « عدالت یقینمزله مناسباتمزه عائددر . عدالت یالکز افعال واشیای خارجیه‌یه تطبیق اولنور ؛ حتی بوراده بیله بونلره خصوصی برماهیت ویره‌لی ویالکز برانسانك دیکر برانسانله تأسیسنه خادم اولدیغی مناسباته منحصر قیلمالیدر . عدالت خصوصیه ، جزؤك تامه داخل اولدیغی مثللو هیئته داخل اولان شخص اولارق تلقی ایدیله‌ن هرشخص خصوصی‌یه تطبیق اولنور . ایمدی ، هیئت تامه‌نك جزؤندن بحث اولوندیغی زمان ایکی نوع اصول نظر اعتباره آلنمالیدر : بری جزؤدن جزؤه ، عینیله بر شخص خصوصیدن ، دیکر بر شخص خصوصی‌یه اولدیغی کبی ؛ ایشته بو ، عدالت تعویضیه‌نك تعیین ایتدیکی اشخاص خصوصیه بیننده‌کی مناسبات متقابله‌یی تنظیمه خادم اصولدر . ایکنجی بر اصول دها واردرکه هیئت تامه ایله جزؤلر بیننده موجود اولان اصولدر ، وبو ، هیئت اجتماعیه ایله اونی تشکیل ایده‌ن اشخاص خصوصیه بیننده جاری اولان اصولك عینیدر. موضوعی معین برنسبت دائره‌سنده اموال مشترکه‌نك توزیع وتقسیمی اولان بو اصول ، عدالت توزیعیه واسطه‌سیله تنظیم اولونمشدر . بناءً علیه ، حقیقةً ایکی نوع عدالت موجودر : عدالت تعویضیه ، عدالت توزیعیه . عدالتك شکل عمومیسی مساواتدر . بو وادیده عدالت توزیعیه ، عدالت تعویضیه‌دن فرقلی دکلدر . یالکز مساوات برنده (عدالت توزیعیه) علم هندسه مناسبتی ، دیکرنده (عدالت تعویضیه) علم حساب مناسبتی اعتباریله تلقی ایدیلیر.»

(Somme théologique, 2° partie de la 2° partie, question LVIII, art. 8; question LXI, art.1 et 2, édit. Lachat-Vive, VII, p. 449, 490, et 494)

هربر هیئت اجتماعیه‌ده ، بر زمانده ، دائما برعدالت ادراك عمومیسی موجود اولمشدر ودائماده اولاجقدر . بعض قواعد موجود اولمشدر و دائماده اولاجقدرکه بونلرك نقضی حس عدالته خلل ایراث ایده‌جکی مصدقدر . قواعد مذکوره ایله امر ویا نهی ایدیله‌ن شیلر دائما متفرق ومختلف اولمشدر و اولاجقدر . اولجه محق اولارق تظاهر ایده‌ن بعض قواعد بوکون بو صفتی حائز دکلدرلر . لکن حقسز کورینه‌ن بر شی ، اوزمان معینده عدالت تعویضیه ویا عدالت توزیعیه‌یه مغایر حس اولندیغندن طولایی حقسزدر .

بو صورتله تلقی ایدیلن قاعدهٔ عدالت نقض ایدیله‌بیلیر ؛ حقیقت حالده ، دائما نقض ایدلمکده‌در . لکن ، اولجه بیان ایتدیکم وجهله ، نقض ایدلدکجه دها زیاده تأیید ایده‌ر ، زیرا بو نقضلرك ، خلللرك هر بری دها قوی برر عکس‌العمل جلب ایله‌ر . حس عدالت ، بونك الهام ایتدیکی قواعدی نقض ایده‌نلرك بیله وجداننده تأیید ایتمکده‌در .

حس عدالت ، طرزی و صورت تطبیقیه‌سی اعتباریله متخالفدر ؛ لکن ، عینی زمانده نسبت ومساوات اولان اصلنده دائمی و عمومیدر . بوحس ، انسانك عینی زمانده اجتماعی وفردی اولان طبیعتنده او درجه مرکوزدرکه ذکای اجتماعیمزك نوعما بر شکلی مثابه‌سنده‌در ، دیه‌بیلیرم . بوندن مقصدم ، انسان جمعیته متعلق شیلری عدالت چارچیوه‌سی خارجنده تصور ایده‌مز وبونلری عدالت تعویضیه وعدالت توزیعیه قسطاسنه (Criterium) ارجاعه متمایلدر . جمعیته متعلق شیلری بوصورتله تلقی ، بعض کیمسه‌لر نزدنده مظلم ، ناتمام ، مبهم برصورتده ، دیکرلری نزدنده واضح وقوت ووضوح ایله افاده وبیان اولنور ؛ فقط هر انسانده ، هر زمان موجوددر .

مخلوق بشر ، اجتماعی و فردیدر ؛ انسان ، بوصفتله ، اعراضی و تطبیقاتی اعتباریله متخالف لکن عناصر اساسیه‌سنده مستمر و عینی اولان ایکی حسك تحت تأثیرنده‌در : اجتماعیلك حسی ، عدالت حسی . بو تعیین ایدنجه ، قاعدهٔ حقوقیه‌نك صورت تعیننی اکمال ایده‌بیلیرم . بر قاعدهٔ اخلاقیه یاخود اقتصادیه ، بوقاعده‌یه رعایت قوهٔ اجتماعیه استعمالیله تأمین ایدلمیه‌جك اولورسه تساند اجتماعینك اساسلی بر صورتده خللدار اوله‌جغی حسی ، بر جمعیتی تشکیل ایده‌ن افراد نزدنده عموماً ویا مهم بر اکثریتله حاصل اولدیغی زمان ، قاعدهٔ حقوقیه اولور . شمدی شوراسنی‌ده علاوه ایدیورم‌که قاعدهٔ حقوقیه‌نك موجودیتی ایچون برقاعدهٔ اجتماعیه‌نك ، قوهٔ مشترکه استعمالیله قوهٔ جبریه‌سنك تنظیمی عدالت تعویضیه وعدالت توزیعیه حسلرینه موافق اولماسی لازم وبو قاعده‌یه قوهٔ جبریه ویرمه‌مك بو مضاعف حسه مغایر بولنمالیدر ؛ زیرا قاعدهٔ مذکوره‌یی نقض ایده‌ن فعل ، عدالتك شکل مضاعفندن برینه خلل ایراث ایده‌ر . معین بر جمعیت افرادینك هیئت مجموعه‌سی ویا مهم بر کتله‌سی نزدنده تساند اجتماعینك ادامه‌سی ایچون فلان قاعدهٔ اخلاقیه ویا اقتصادیه‌نك مقتضی اولدیغی وبو قاعده‌یه بر قوهٔ جبریه عطف ایتمك محق بولوندیغی حقنده حاصل اولان وجدان ؛ ایشته قاعدهٔ حقوقیه‌نك تشکل وتحولنه مدار اساس اولان ایکی عنصر بونلردر .

حس عدالتی بوصورتله علاوه ایتمکله اولجه بیان ایتدیکم اعتراضی تمامیله برطرف ایتمش

اولیورم ظننده‌یم . اعتراض مذکور شودر : حقوقه اساس اولارق ساده‌جه برشیئك تساند اجتماعی‌یه موافق ویامغایر اولماسی حقنده افکار عامه ارائه ایدیله‌مز ؛ زیرا افکار تمامیله متحول ، جاهل ونحیفدر ، زیرا افکار ، حد ذاتنده ، بر قیمتی حائز دکلدر ؛ چونکه افرادك بویوك بر اکثریتی حائز قیمت دکلدر .

ویردیکم جوابده ، هرنه‌قدر ، حقیقةً ، افرادك بویوك بر اکثریتی تساند اجتماعی‌یی تشکیل ایده‌ن شی حقنده واضح بر فکره مالك دکلسه‌ده ، قاعدهٔ حقوقیه‌یه مثبت براساس ویرمکه قادر بلکه مظلم فقط عمیق و حقیقی بر تساند اجتماعی حسی موجود اولدیغنی افاده ایتمشدم . شمدی دیورم‌که ، بر قاعده‌نك دستور حقوقی اولابیلمه‌سی ایچون تساند اجتماعی حسنه موافق اولماسی کافی دکلدر ، فضله اولارق ، کتلهٔ افرادك عدالت حقنده تشکیل ایتدکلری حس ایله‌ده تقابل ایتمه‌سی مقتضیدر . برجمعیت انسانیه‌نك موجودیتی واقعه‌سیله اشبو عدالت وجدان وادراکی ، جمله انسانلر نزدنده آزچوق واضح ، آزچوق قوی ، فقط هر حالده محقق بر صورتده موجوددر . وجدان مذکور ، قاعده‌یی اك اچیق بر صورتده نقض ایدنلر نزدنده‌ده موجوددر . اشبو حس عدالتك موجود اولدیغی تخمین ایدلسه بیله بو ، تمامیله عارضی و متخالف بر شیدرکه محق اولارق تلقی اولنان بر قاعده‌نك حقیقةً محق اولماسنی استلزام ایده‌مز ، دنیلمکده‌در .

بو ، دفعاتله رد وجرح ایتدیکم عینی اعتراضدر . بن ، مطلق برقاعدهٔ حقوقیه اساسی تعیین ایتمك ادعاسنده بولنمیورم ؛ بنم فکرم ، بالعکس ، بر قاعدهٔ اجتماعیه‌نك اساس مثبتی تعییندن عبارتدر . اشبو اساس آنجق محض جمعیتده مندمج اولابیلیر ، وفاعلیت انسانیه‌نك محرك اساسیسنی تشکیل ایده‌ن حسیاتده مرکوزدر ؛ بوجهتی تعیین ایتدیکمی ظن ایدیورم .

عدالت مفهومی حقنده خیلی آثار نشر ایدلمشدر . بوراده مکمل بر آثار جدولی ترتیبی ادعاسنده دکلم . یالکز تخصیص حقوقیون طرفندن میدانه کتیرلمش آثار جدیده‌نك اسامیسنی درج ایله اکتفا ایده‌جکم :

Gény, méfhode d'interprétation, 2·cdit, 1919, 2, p. 109; Van der Eyken, méthode positive de l'interprétation Juridique 1907, p. 332; Gareis, vom Begriff der Gerechtichkeit, 1909; Stammler, Die Lchre von den rechtichen Rechte, 1902, p. 21à170.

§ ٩ – دستور حقوقنك قوامى (Support)

قاعدهٔ اقتصاديه ويا اخلاقيه قاعدهٔ حقوقيه اوليور، چونكه معين بر هيئتى تشكيل ايدهن افراد، بوكا رعايتك تساند اجتماعينك ادامه‌سيچون الزم اولديغنى و بو قاعده‌يى قوهٔ جبريه‌يه ربط ايتمه‌نك محق اولاجغنى، ادراك ايديورلر . بو صورتله حقوق انسانلرك افكارنده ، بنفسه، تشكل ايديور. بونى اكلامش اولمق اون‌طقوزنجى عصرك نصف اولنده المان مكتب تاريخيسى ايچون، « نى بور » Niehbuhr، پوختا Puchta ، ساوينى Savigny، بعزمله Beseler ، باشده اولمق اوزره، بر شرفدر. بوكون، كيركه (Gierke) وچيتلمان (Zittelmann) بو مكتبه تابعدرلر .

حقوقك بنفسه تشكلى، سائر باجمله تأسيسات اجتماعيه كبى، سوسيولوژى علم متأخرى طرفندن متحداً قبول اولنمشدر . فقط ، اولجه‌ده بيان اولنديغى وجهله ، سوسيولوژيده قوانين اجتماعيه‌يى قوانين علم حياته تشبيهه ياكلاش بر تمايل موجوددر. و، ديكر طرفدن، بر دستور اجتماعينك دستور حقوقى اولديغى زمان صريحى تعيينه تشبث ايدهن بر سوسيولوژى عالمى درخاطر ايده‌ميورم. بووظيفه حقوقيونه ترتب ايديور؛ فرانسه‌ده بوكا عالم مسلكداش ومحبم « ژه‌نى » (Geny) حقيقةً مكمل اولان و دائما مراجعت ايدلمه‌سى لازم كلهن اثرنده تشبث ايتمشدر .

La méthode d'interprètation, 1919, 2° édit. I. p. 316-446; Science et technique en droit positif I et II, 1914 et 1915.-

بو نظريه‌لرك پك‌چوغنده آز چوق صريح فقط محقق بر صورتده دستور اجتماعينك وبالخاصه دستور حقوقينك قوامى اولان وجدانك ، هيئت اجتماعيه‌يى تشكيل ايدهن افراددن غيرى بر حقيقت مشخصه‌يى حائز اولان بو هيئتك وجدانى اولديغى تلقيسى تظاهر ايتمكده‌در . فكر يكى دكلدر ، زيرا ، بر آز باشقه بر شكلده، روما حقوقيونده‌ده كورلمكده‌در ؛ بونلر ديورلر كه : « قانون مكتوب ايله اهالى طوغرودن طوغرى‌يه وصريح بر صورتده ارادتنى افاده ايدر؛ قانون غير مكتوب ايله بونى ضمنى بر صورتده ايما ايلر . » (Gauis, 3, § 82)

بو فكر ، آلمان مكتب تاريخيسى طرفندن تكرار اله آلنارق، توسيع وتصريح ودها عالمانه بر شكلده ميدانه وضع ايدلمشدر. مكتب مذكور، فكر اهاليدن ، وجدان وارادت خلقدن بحث وبونده بنفسه تشكل ايدهن قاعدهٔ حقوقيه‌نك قوامنى كورمكده‌در. انسانلرك افعالى ، دنيلمكده‌در ، بزه فردى اولارق تظاهر ايتمكده‌درلر ؛ لكن ، حقيقت حالده ، بونلر خلقك وجدان مشتركى محصوليدرلر . « پوختا » حقوق تعامليه‌نك قوهٔ مجبوريه‌سى اساسنك نه اولديغى سوألنى ايراد ايتمكده وشو صورتله جواب ويرمكده‌در :

« اكر حقوق تعامليه‌نك اهالى مفهوم طبيعيسيله صيقى بر رابطه‌سى اولديغى طوغرو ايسه و اهالينك حقوقه عائد فاعليتك طوغرودن طوغرويه بر نتيجه‌سى ايسه مسئله موضوع بحث اولاماز ... حقوقك موجود ومجبورى اولديغى، بر وجدان خلق، اهاليلر موجود بولنديغى ايچون حقوق تعامليه موجود ومجبورى الرعايه‌در . زيرا ، معين بر خلقك حقيقى اولارق وجودى مشاهد اولونجه عينى زمانده فكر اهالينك بر فاعليتى ، بر وجدان اخلاقى وحقوقيسى كوريلير واشبو وجدانك طوغرودن طوغرويه تشكل طبيعيسندن عبارت بولنان حقوق تعامليه ، بالضروره ، اهالينك موجوديتيله موجوددر. « پوختا »، اهالينك بو وجدان مشتركنى قبول ايتمه‌يلرى شديداً مؤاخذه ايديور وديوركه « ظواهره مربوط وكنديلرى ايچون غير مرئى مفهوملر موجود اولميان عادى و معلوماتسز ذكالرك فكرى اولديغى ايچون صنعى و عوام پسندانه بر فكردر. » دها صوكره‌لرى رونان (Renan) جمعيات كبيره‌نك حقيقت پسيقولوژيقيه‌سنى انكار ايده‌نلرى « قبا حقيقيون » ديه توصيف ايتمكده‌در . (ژان ژاق روسو) عقد اجتماعيدن متولد مشترك بنلكى ، ارادت عموميه‌يى ادعا ايتمكده ايدى . بو فكر ، شيمدى‌يه قدر انامى ملتلرك تأسيسات سياسيه‌لرينك مبتنى اولديغى ارادت مليه مفهوم مابعدالطبيعيسيدر . افادهٔ تامه‌سنى پروفسور « أسمه‌ن »ك اثر معروفنده بولنان قيلاسيق نظريات ، ارادات فرديه‌دن فرقلى اولان و انتخاب عمومى ايله بيان وافاده اولنان ارادت مليه‌ده افكارك صورت حقوقيه‌سنى كورمكده‌در. اجتماعيات و تاريخ متأخرين علماسى مختلف جمعيتلر وجدانك حقيقيلكنى قبول ايتمكده‌درلر . موسيو أسپيناس Epinas بو نقطه اوزرينه خاصةً اصرار ايتمشدر .

(Revue philosophipne ,1901, p.478) رونان (Renan) ديوركه : فرانسه ، آلمانيا ، انكلتره كبى ملتلر معين بر فطرته ، فرانسه مالك اشخاص كبى حركت ايده‌رلر، اشخاص اوزرينه يوروديله‌جك ملاحظه و مطالعه بونلر حقنده‌ده سرد ايدله‌بيلير . ملت

کليسا (هيئت روحانيه) بلده فرددن زياده موجوددرلر، زيرا فرد قابا بر حقيقيه‌جيلكك محض مجردات اولارق تلقی ايتديكی بو مواد جوهريه اوغرينه كنديني فدا ايتمكده‌در . (Dis:ours et fragments philosophiques, p 81, 91, 99) « رووو فيلوزوفيك » ك مارت ــ نيسان ومايس ــ حزيران ١٩٢٠ نسخه‌سنده نشر ايتديكی شايان دقت برمقاله‌ده، موسيو داوی (M. Davy) نظريه‌مي غايت صريح و تمام بر صورتده تلخيص ايتدكدن صوكره ديبوركه : « اكر دوكی اجتماعياته بنای فكر ايديورسه .. اجتماعيات ايله حقيقةً مطابق قالماليدر . بونك ايچون ... هرشيدن اول مسئله‌نك كنهنه كيده‌رك اجتماعياتك ابتناء ايتديكی موضوعه‌يی قبول ايتمك لازمدر ... ، كه اوده بر حقيقت فرديه‌دن ، بر وجدان و ارادت فرديه‌دن فرقلی بر حقيقت مشتركه‌نك، بر وجدان وارادت مشتركه‌نك موجوديتيدر . (صحيفه ٢٧٤) .

اشبو تلقيلری دائما رد ايتدم وهيچ بر حقيقته مستند اولمايان وفردك هيئت داخلنده بلع وامحاسنی استلزام ايتمكله نتايج مهلكه‌يه ايصال ايده‌ن مشخصيت هيأت مفهومنك فكرك ساده‌جه بررؤيتندن عبارت اولديغنی ادعاده هرزماندن زياده مصرم . بو فكر ايله ، بر توسع منطق نتيجه‌سی اولارق، افراد فرديه‌يه هر درلو قيمتی رد ايتمك و « پوختا » كبی افعال مذكوره‌يی هيئتك وجدان مشتركی تظاهراتی اولارق تلقی ايتمك وياخودده پك چوق اجتماعيون كبی يالكز اجتماعی وجدان وارادته قيمت عطف ايله‌مك نتيجه‌سنه واصل اولنور ؛ حالبوكه ، حقيقت حالده ، « اجتماعی بنلك » ه (moi so:ial) قارشی عصيان ايده‌ن وجدان وارادت فرديه‌لر موجوددر. اكر افعال فرديه، افعال فرديه اولارق نظر ملاحظه‌يه آلنمايا جق اولورسه واقعات اجتماعيه حقنده تماميله ناقص برمفهوم حاصل ايديلير.

ديكر طرفدن، فردی وجدانلردن فرقلی برحقيقت اولارق وجدان اجتماعينك موجوديتنی ادعا ايتمك تماميله خارج ازفن بر ساحه‌يه كيرمك ديمكدر. « رونان » ك كلمه‌سنه رغماً، فن ايله حتی فن اجتماعی ايله انجق حقائق احوال ساحه‌سنده قالمقله مشغول اولنابيلير. وجدان ملينك قوام ماديسنك موجوديتی طوغرودن طوغرويه طريق استبانه ايله اثبات ايديله‌مدكجه، بونك موجوديتنی ادعايه وبرمذهب مثبتده بوندن بحثه مساغ اولاماز .

مع مافيه بوراده اكلاشمق لازمدر. بن جمعيات انسانيه‌نك، متأخر ملتلرك بر حقيقت اولمادقلرينی ادعا ايتميورم . بونلری محض مجردات اولارق تلقی ايتمك خطا اولور. حقيقةً اجتماعی افعال موجود اولمايوب يالكز فردی افعالك موجوديتنی ده ادعا ايتميورم. بالعكس

بن ظن ايديورم كه ـ ذاتاً باشقه درلو دوشونمك بداهته قارشی كيتمك ديمكدر ـ بن تفكر ايديورم كه عينی هيئته منسوب افرادی بربرينه باغلايان رابطه حقيقی برشيدر. بو رابطه‌نك، مبادلهٔ خدمات واشتراك احتياج اساسندن منتج حقيقی برتساندن عبارت اولديغنی اولجه ايضاح ايتمش ايدم . هيچ شبهه يوقكه پك چوق افعالده صفت اجتماعيه‌يی حائزدرلر، زيرا بونلر حيات اجتماعيه‌نك عكس العمللری محصولی يعنی، تعبير دها مرجح ايسه، بونلر جمعيتده ياشايان انسانلرك بربرلرينه قارشی اجرا ايتدكلری اعمال متقابله ايله معيندرلر . الحاصل، شبهه يوقكه، وجدان فردينك مظروفنی تشكيل ايده‌ن حسيات وافكارك، كافه‌سی دكلسه بيله ، قسم اعظمی حيات اجتماعيه محصوليدرلر ، و ، سائق اولدقلری افعال كبی ، بونلرده عينی هيئت اعضاسندن اولان افرادك بربرلری اوزرينه اجرا ايتدكلری تأثيرلردن نشأت ايده‌رلر . لكن ، بر هيئتك وجدان وارادته مالك اولديغنی ، جمعيتك ، افرادك وجدان وارادسندن فرقلی بر وجدان واراده‌يه مالك برشخص حقيقی ايديكنی، حقيقةً وجدان واراده‌يه مالك بر « شخص ملت » ك موجوديتنی فناً تأييد ايده‌بيلمك ممكن اولماديغنی ادعاسنده‌يم . اصرار ايديورم كه ارادت مليه‌دن ، روح مليدن بحث ايتمك مجازی ، استعاری تعبيرلر استعمالندن باشقه برشی دكلدر .

اعتراض قبول ايتمزكه، برزمانده، عينی اسبابك تأثيريله، عينی احوالك الجاآتيله عينی تعامله تابع، عينی هدفی ويامفكوره‌يی تعقيب ايده‌ن برهيئت مليه اعضاسی عينی شيلری دوشونه‌بيليرلر وارزوايده‌بيليرلر. معين برزمانده اونلری بربرلرينه باغلايان تساند دها صيقی، دها درين بر صورتده تظاهر ايده‌بيلير . فرانسه تاريخنك بعض دورلرنده، باربارلغه قارشی اراضينك مدافعه‌سی ايچون مجادله وجوبنده، مثلا حرب عمومی اثناسنده اولديغی كبی، عينی مملكت افرادی بيننده اودرجه صميمی تفكر ، حسيات، فراست وارادت اتحادی تظاهر ايدركه بوتون ملت برشخص كبی تجلی ايله‌ر و « روح ملت » تعبيری، طبيعی برصورتده افاده وتحرير اولنور . هيچ برزمان روح ملتك اتحادی حرب عموميده اولديغی قدر قوتلی تظاهر ايتمه‌مشدر وشجاعت وثباتيله عالم مدنيتی قورتاران فرانسز ملتی اولمشدر ديمك پك محقدر. فقط بو ، ادبی برتعبيردن فضله برشی دكلدر. حقيقت حالده، اذيت چكن، آرزو وحركت ايدن ، افراد اولارق ، فرانسزلر اولمشدر. مجادله ايده‌نلر فرانسزلر ايدی. بوتون قوتلری ايله باربار استيلاسنه قارشی مجادله‌يی كندی كنديلرينه مديون اولدقلرينی وجدان فرديلرنده ادراك ايله‌ين فرانسزلر اولمشدر. وجدان اجتماعی هيچ برطرفده مشاهده اولونامامقده‌در.

« رونان » ك ديديكی قابا حقيقيه‌جيلكده قالالم : انجق افراد ووجدان فردی موجوددر ؛ فناً انجق افرادك ووجدان افرادك موجوديتی ادعا ايديله‌بيلير .

ادعا اولنان اشبو وجدان اجتماعی‌يی ايضاح ايچون صرف ايديلەن مساعی « ژان ـ ژاق روسو » نك بو بابده ويرمش اولديغی تعريفه منجر اولور .

روسويه كوره ، بو وجدان اجتماعی ، عقد اجتماعينك يعنی، دها طوغروسی، هيئتك بالجمله افرادينك حيات مشتركه‌يه ويردكاری ضمنی موافقتك محصوليدر . روسو بوخصوصده دييوركه: « بوفعل اشتراك عاقدينك هربرينك شخص فرديسی‌يرينه اجتماعك اراسی‌نسبتنده اعضادن متشكل مشترك ومعنوی برهيئت‌حصوله كتيرر؛ بوهيئت، وحدتی « مشترك بنلكنی » ، حياتی ، ارادتی مارالذكر فعل اشترا كدن استحصال ايدەر. » (Cont at socill, L·I ، chap· VI) بوراده بادهوا براعادن باشـقه برشی اولماديغنی كورميه‌ن وارميدر ؟ بيك ، ايكی بيك ..... كشينك عينی‌شيئی ارزو ايتمه‌سی، عينی‌مقصدله معين اولماسی ، عينی نتيجه‌يه وصول ايچون مشتركاً حركتی ارزو ايتمه‌سی، بيك، ايكی‌بيك فردك شخصيتلرندن فرقلی وعينی زمانده وحيد ومشترك بر وجدانك ، برارادتك ، بر شخصيتك تشكلنی انتاج ايدەمز . بويوزكره سويلنمش برسوزدر ، ذاتاً محض بداهتدر ، بناءً عليه بووادیده اصراره حاجت يوقدر .

اكثريا عينی هيئته منسوب افرادك متقابل عكس‌العمللری محصولی اولان افرادك فاعليات وجدانيه‌سی ارقاسنه اشبوفاعليتلره قوام اولمق اوزره بروجدان مشترك وضع ايدەن اجتماعيون وحقوقيون تماماً ، مجبرات وجوديه‌نك حادثات حياتيه‌سی ارقاسنه اساس حياتيه تعبير ايتدكلری برجوهر مخيل وضع ايدەن اسكی فيزيولوژی علماسی ، ياخودده طوغرودن طوغرويه مشاهده ايديله‌بيله‌ن حادثات روحيه ارقاسنه روح دنيلان ولزوم حس ايديله‌جك اولورسه اينانيله‌بيلير فقط اثبات ايدلمه‌مش وايديله‌مز اولديغی ايچون موجوديتی غيرفنی برمادۀ اصليۀ متفكره‌يی وضع ايله‌ين روحيون كبی حركت ايتمكده‌درلر .

عموماً دساتيراجتماعيه‌نك وخصوصاً دساتير حقوقيه‌نك قوامی، عكسی اثبات ايديلنجه‌يه دكين ـ كه خودپسندلك ايتمكسزين بواثباتك ممكن اولاماياجغنی اتيان ايديله بيلير ـ انجق وجدان افراددر . برقاعدۀ حقوقيه ، معين برجمعيتی تشكيل ايدەن كتلۀ افرادك ، شايد بوقاعده قوۀ جبريه ايله مجبوری قالنماياجق اولورسه كنديلرينی توحيد ايدەن تساندك كلی صورتده خللدار اولاجغنی ادراك وعينی زمانده بوقوۀ تأييديه‌نك موجوديتنك محق اولديغنی

حس ايتديكی زمان، موجود اولور ديمكدن مقصدم آيری آيری وشخصی اولارق افرادك اشبو وجدان وادرا كه وحسه مالك اولدقلرينی بياندر .

پروفسور « يه‌للينه‌ك » قاعدۀ حقوقيه‌يی تشكيل ايدەن عينی ملت افرادينك برقاعدۀ حقوقيه‌نك موجوديتنه اعتقاديدر ، ديور . « چيتلمان » Zitelmann ديوركه : « حقوقك قوۀ جبريه‌سی انجق روحی (Psychologique) اولابيلير، يعنی قابليت ادراكمزه كوره، اسباب واحوال معينه ايچون برنظامك قوۀ جبريه‌سی تلقيسی حاصل اولور. » بوايكی مؤلف ده حقليدرلر.

§ ١٠ — دستور حقوقينك واجب الرعايه‌لكی قوتی

بالاده تعريف ايتديكم كبی اكلاشيلان دستور حقوقينك قوۀجبريه‌سنی ادراك منطقاً ممكنميدر . بوسوأله برچوق علما سلبی جواب ويرمكده‌درلر . بوصورتله اكلاشيلان بردستوره قوۀ جبريه عطف ايتمه‌نك حد ذاتنده متناقض بركيفيت اولاجغنی ، برواقعه‌نك برقاعدۀ خط حركته اساس تشكيل ايده‌ميه‌جكنی، برحس فردينك افراد ايچون بروجيبه اساسی اولاماياجغنی ادعا ايدييورلر. اشبو اعتراضه اولجه تصادف ايتمش ايدك. (§§٤ـ٥)ده آثار سالفه‌مه قارشی سرد ايديله‌ن اعتراضاتك يوقاريده‌كی شكل افاده ايله اختصار ايديله‌بيله‌جكنی افاده ايتمشيدم . شمدی بونی اساسلی برصورتده مناقشه زمانی كلمشدر .

بونك ايچون مسئله‌نك درجۀ شمولی وصورت وضعی اوزرنده اكلاشمق مقتضيدر . برقاعده‌نك حقوقاً واجب الرعايه‌لكی قوتی واردر ، ديمكدن نه مراد ايدييورم ؟ اولجه (§§ ٢ و ٤) ده نظردقتی جلب ايتدم‌كه بردستور اجتماعينك مجبورالرعايه اولديغنی بياندن مقصدم بونك ، برشخص اوزرينه مافوق الطبيعی بروظيفه تحميل وياخود برشخص لهنه برحقوق انفسی توليد ايتديكنی ادعا دكلدر . وظيفه مفهومی انجق برشخص معينك ارادت ساحه‌سنی تنقيص صورتنده تلقی ايديله‌بيلير ؛ بو ، برايستەمك عدم اقتداريدر . ايمدی ، هيچ شبهه يوق‌كه ، تماميله انسانی اولان برقاعده بونی توليد ايدەمز . ارادت انسانيه موجوددر ؛ ارادت انسانيه نه ايسه اودر ؛ بونك تظاهراتی مشاهده ايدييورز ؛ فقط اصل صميميسنی وبناءً عليه ، اقتدارينك درجۀ شمولنی بيلميورز والی‌الابد ده بيله‌ميه‌جكز .

« اوغوست قونت » ك (Auguste comte) بيان ايتديكی مافوق الطبيعی ارادتلره ، روحانی قوتلره اعتقاد ايدلمه‌ديكی تقديرده ، هرنه اولورسه اولسون ، برقاعدۀ انسانيه ،

برارادت فرديه‌نك اساسنى تعديل، اقتدارى ساحه‌سنى تنقيص قابليتنى حائز اولاماز. قاعدهٔ انسانيهٔ مذكوره، ارادت فرديه اساسنى تزييد صورتيله تعديل يعنى اقتدارى ساحه‌سنى تزييد ايده‌ميه‌جكى كبى اوكا طبيعةً حائز اولماديغى برقدرت دخى اعطا ايده‌مز. خلاصةً، بوقاعده ارادت فرديه‌يه برحقوق انفسى بخش ايليه‌مز. ايلروده، اوچنجى بابده حقوق انفسينك طبيعتى حقنده ميدانه كلش اولان نهايتسز معارضه‌لر كوريله‌جكدر. مادام‌كه حقوق انفسى تلقيسى مابعدالطبيعى برقضيهٔ فرضيه‌دن عبارتدر، بومعارضه‌لرك وجودى شايان تعجب اولاماز. ايلروده كوريله‌جكى وجهله، حقوق انفسيه، تعريفاتنك جمله‌سنده، ارادت انسانيه‌نك برتوسعى، بعض افرادك حائز اولدقلرى، ديكرلرينك حائز اولمادقلرى براقتدار، ارادت انسانيه اساسنده، تزييد صورتيله، اجرا ايدلمش تعديلات اولارق ارائه ايدلمكده‌در. بوفكره كوره برشخصك منفعتنه حقوق توليد ايتمك وبوشخص لهنه بروظيفه ايفا قلنمق معناسنه مجبورى‌الرعايه اولان برقاعده، انجق برقدرت فائقه‌دن صادر اولابيلير. ايمدى، بويله برقدرتك موجوديتى عقيدهٔ دينيه ياخود مابعدالطبيعى برساحه‌يه عائد اولوب، ساحهٔ فن خارجنده اولديغنه كوره، بزدستور حقوقينك مجبورى‌الرعايه‌لكى قوتندن بحث ايدركن بومعنايى مراد ايتميورز. بز انجق بونى مثبت، انسانى، اجتماعى نقطهٔ نظرندن تلقى ايده‌بيليرز. بزم ايچون، بردستور، دستور حقوقى اولارق مجبورى‌الرعايه‌در، ديديكمز زمان مقصدمز، معين برزمانده برهيئت داخلنده اشبو دستور نقض ايدلدكده، كتلهٔ افرادك اوزمانده عدالت حقنده حاصل ايتديكى حسه كوره تساند اجتماعينك ادامه‌سى ايچون هيئت داخلنده موجود اولابيله‌ن قوهٔ مشعوره‌نك اشبو نقضى ايفا ايده‌نى تأديب وترهيب ايتمه‌سى محق اولديغنى اكلامش اولماسنى افاده‌در. برقاعدهٔ حقوقيه‌نك مجبورى‌الرعايه‌لكى قوتنه باشقه معنا وباشقه شمول عطف ايتمك، حقائق احوالدن تجرد ايده‌رك مافوق‌الطبيعى قضاياى فرضيه ساحه‌سنه كيرمك ديمكدر. بوراده خاطره كتيرمه‌لى‌يم‌كه، كتلهٔ افرادك محق اولارق قبول ايتديكى شيئى افاده ايتمكله، (§٨) ده تصريح ايتديكم وجهله، نسبى وعارضى برمعناده برعدالت حسندن بحث ايتمكى مراد ايديورم.

بوجهت اكلاشيلنجه، شبهه‌يوق‌كه برهيئته منسوب افرادك اشبو هيئتده تساند حقنده تشكيل ايتدكلرى وجدان ومشبوع اولدقلرى حس عدالت اوزرينه مؤسس برقاعده حقوقاً مجبورى‌الرعايه‌لك قوتى احراز ايده‌بيلير وقيمت حقوقيه‌يه مالك اولابيلير؛ المانلر بونى (juristische Geltung) تسميه ايده‌رلر. برقانون موضوع ايله الآن تصريح ايدلمه‌مش

اولديغى تقديرده، قاعدهٔ مذكوره، هيئت داخلنده افعال مغايره ايفا اولنديغى زمان انظاره تظاهر ايده‌ر عوامدن دها منور فكرلى بعض كيمسه‌لر بونى مشاهده ايده‌رك نفوذلرى سايه‌سنده وجدان خلقده بومفهومك تشكلنى تعجيل ايده‌بيليرلر. لكن برقاعده‌يى اهالى‌يه تظاهر ايتديره‌ن اوقاعده‌نك نقضى، نقض مكرريدر. اجتماعيونك ابتدائى جمعيتلر حقنده‌كى مشاهداتى بونى ارائه وجمعيات متأخره‌ده جريان ايده‌ن احوال بومشاهداتى اتمام ايتمكده‌در. قانون جزا ايله منع ايدلمه‌مش اولان نه‌قدر واقعه‌لر موجوددركه تكررلرى اونلرى منع ايده‌ن دستورك موجوديتنى بالجمله فكرلره ارائه ايتمش وبرقانون موضوع ترتيب واصدارينى استجلاب ايله‌مشدر؛ قانون مذكور، بوصورتله، ذاتاً اولدن موجود اولان دستورى توليد ايتمش اولماز، اونى ساده‌جه ترتيب وتنظيم ايتمكله اكتفا ايده‌ر. بوراسى اشارت ايديلنجه قولايلقله كورولوركه، اهالى طرفندن ادراك ايديله‌ن قاعده نقض ايدلديكى تقديرده وجدان اهالى غليانه كلير وهيئت داخلنده موجود اولان بالجمله قوتلرك، بونقضى تأديب وفاعلنى ترهيب ايچون وياامر ايدلمش اولان برفعلى ايفايه طوغرودن طوغرويه ويا بالواسطه مجبور ايتمك ايچون مداخله‌سنى طلب ايله‌ر. قوهٔ مشتركه‌نك اشبو مداخله‌سى، تشكيلات اجتماعيه‌نك درجه‌سنه كوره، صور مختلفه ايله حصوله كلير. داخلنده الآن تفاوت سياسيه موجود اولمايان جمعيتلرده، كيفيت نقضدن متضرر اولان شخص يالكز ياخود ديكر برقاچ كيمسه‌نك معاونتيله مداخله ايده‌ر. جزئى بر فرق، برتشكيلات سياسيه موجود اولونجه قوهٔ جبريه‌يى تأمين ايچون بررئيس مداخله ايدرو، اكر مداخله ايتميه‌جك اولورسه قانون هيئتك قوهٔ جبريه‌سنى تأمين اقتدارينى وخلقك كنديسنه اولان اعتمادينه مستند بولنان اشبو رئيسلك صفتنى غائب ايله‌ر. رئيس يا طوغرودن طوغرويه قوهٔ جبريه‌يى استعمال صورتيله ياخودده مظاهرت طريقيله بالواسطه مداخله ايده‌ر؛ بوحالده ضرره اوغرايان كيمسه بالذات مداخله ايله‌ر.

تفاوت وتشكيلات سياسيه يوكسك بردرجه‌يه واصل اولمش اولان جمعيتلرده منتظم ومعين طرق ووسائط حقوقيه موجوددر. فقط دائماً عينى حال واقعدر: عينى حادثهٔ اجتماعيه موجوددر. بعض افعال ايفا اولندقده بونلر كتلهٔ انسانيه‌نك وجدان فرديلرنده عينى زمانده تساند اجتماعى‌يه وحس عدالته نقيصه ايراث ايديورلر كبى تلقى ايديليرسه، او زمان حقوقاً واجب‌الرعايه‌لك صفتنى احراز ايده‌ن بر دستورك نقضى صورتنده تظاهر ايله‌رلر؛ زيرا قاعده‌نك قوهٔ تأييديه‌سنى تحقيق ايچون طرق حقوقيه‌نك تنظيم وموقع فعله وضعى هركسجه مشروع ولازم بركيفيت اولارق حس وادراك اولنور. ايشته قاعدهٔ حقوقك مجبورى‌الرعايه‌لكى قوتنى تشكيل ايده‌ن بو ويالكز بودر.

بومسئله‌يی بوصورتله تلقی برموجوديت حقيقيه‌يی حائز اولان وجدان مشترك اهالی طرفدارانندن صادر اولان ديكر واديده براعتراضی‌ده رده مساعددر . اشبو اعتراض شودر : حقوقك واجب‌الرعايه‌لكی قوتی انجق دستور حقوقی اساسنك جمعيت مشخصه وجدان وارادتنده بولونديغی قبول ايدلديكی تقديرده ايضاح اولنابيلير، زيرا انجق اوزمان افراده فائق برشخصيتدن صادر اولور ويالكز بوصورتله افراده تحميل اولنابيلير.

بوتلقينك آلمان مكتب تاريخيسنك فكری اولديغی معلومدر . بومكتبه كوره ، قاعدهٔ حقوقيه وجدان فرديلره فائق اولان اهالينك وجدان مشتركندن متولد اولديغی ايچون مجبوری‌التبعيه‌در. فردی وجدانلردن فرقلی ومختار وجدان اهالی ديمك ، ارادت عموميه، برشخص تشكيل ايده‌ن جمعيتك ارادتی، ارادت اهالی ياخود ارادت مليه ديمكدركه بالطبع ارادت فرديه‌يه فائقدر . قانون مكتوبده مصرح قاعدهٔ حقوقيه ، قانون مكتوب وجدان وارادت اهالينك افادهٔ شكليه‌سی اولديغندن طولايی اهالی ايچون مجبوری‌الرعايه‌در. تعامل ايله افاده اولنمقده اولان قواعد حقوقيه دخی اهالينك ضمنی ارادت وجدانيه‌سندن صادر اولدقلری ايچون مجبوری‌الرعايه‌درلر .

« پوختا » ديوركه : « اهالينك بو بلاواسطه وجدانی اعضای اهاليده موجوددر... اعضای اهالينك وجدانلری بوراده انجق اساسلری طوغرودن طوغرويه مارالذكر جماعت طبيعيه اولمق اعتباريله بررولی حائز اولابيليرلر ... بوحقيقتی دها واضح برصورتده تعريف ايچون ، اشبو وجدان اهالی، اعضانك وجدانلرنده‌ده تظاهر ايده‌ر وبو صورتله ، بالضروره، اشبووجدان اهالی طرفندن اداره اولنان افعالده‌ده نمايان اولوركه افعال مذكوره حقوقك تطبيقاتی، اجراسيدرلر . بو مقوله افعال ، لذاته تلقی اولنديغی زمان ، شبهه‌سز اونلری ايفا ايده‌ن افرادك افعاليدر؛ لكن افعال مذكوره‌ده، عينی زمانده، برمشتركلكده واردر ، زيرا بونلر بر وجدان مشتركدن ، فراست اهاليدن نشأت ايده‌رلر. افراد، افراد اولمق اعتباريله، حقوق تعامليه اولسون، حقوق موضوعه اولسون ياخود حقوق حقوقيون اولسون هيچ بر حقوق ميدانه كتيره‌مزلر. برانسان خصوصينك وجدانی حقوق ياپاماز؛ بروجدان مشترك موجودايسه حقوقی توليد ايده‌ن جماعت، افرادك اتحاديله حصوله كليور وافراد اتحادده افراد اولارق موجود اولميور ... حقوق تعامليه‌نك مصدری وجدان اهالينك رضای طبيعيسيدر. اهالينك بووجدانی عرف وعادتله تثبيت اولنمشدر. بوصورتله حقوق تعامليه اهالی مفهوم طبيعيسيله صيقی برمربوطيت مقضيه ايله باغليدر واهالينك حقوقـه متعلق فاعليت طبيعيه‌سی نتيجه‌سيدر . حقيقت حالده ، حقوق تعامليه‌نك

نه‌ايچون حقوق قيمتنده اولديغی سوألی وارد اولاماز ؛ حقوق تعامله ، حقوقك موجود اولديغی اسبابه بناءً موجوددر وحائز قيمتدر. » بالاده، « پوختا » نك اشبو وجدان اهالی فكرينی قبول ايتمه‌يوب‌ده يالكز وجدان فردی موجوديتنی قبول ايده‌نلرك فكرينی سطحی وعوام پسندانه صفتيله تصوير ايتديكنی بيان ايتمشيدك . پوختا ديوركه : . . . بوفكر عوام پسندانه‌در ، چونكه مروجلری ساده‌جه ، عوامه مخصوص ، معلوماتسز ظواهره تابع برفكره مالك اولوب غيرمرئی اولان شيلر اونلر ايچون موجود دكلدر .

(Das Gewohnheitsrecht, 1828, I. p. 54, 152, 180)

مع‌مافيه ، دستور حقوقينك منبع واساسی وجدان فرديلر اولوب اهالينك ادعا اولنان وجدان مشتركی بولنماديغی فكرينی قبول ايده‌ن آلمان حقوقيون ممتازه‌سی موجوددر . بالخاصه « چيتلمان » (Zitelmann) ، «پوختا» نك نظريه‌سنی تنقيد ايديور و، فكرمجه، پك طوغرو اولارق يازيوركه: «حقيقةً برحادثهٔ مشتركهٔ روحيه‌نك موجوداولديغی فكری مكتب تاريخی نظريه‌سنك صفت ممتازه‌سنی تشكيل ايتمكده‌در؛ بوكا وجدان مشترك اهالی نامی ويريليور؛ بوحادثهٔ مشتركهٔ روحيه بالضروره بالجمله افرادك وجدانی اولمايوب وجدان هيئت اولارق تلقی ايديليور و، بوصورتله، وجدان جمعيت، افرادك وجدان حقوقيلری يكونندن فرقلی برشی صورتنده تلقی ايديليور. بوصورتله، ادراك اولنان بروجدان مشتركی غيرقابل مدافعه وامكانسز عدم ايده‌رم. عادی برماديتجی اولارق تلقی ايدلمه‌يی كوزه آلديرارق بوفكری رد ايده‌رم. بوراده ملاحظات نظريه ياپمغه احتياج يوقدر. حقيقت حالده موجود اولانی كورمك كافيدر . فكرمه كوره ، وجدان افرادك هيئت موجوده‌سندن فرقلی اولمغله برابر حقيقی بروجدان مختار معناسنه آلنان وجدان مشترك مفهومنك تشكلنده تجربه‌دن مستخرج برمفهومی تماميله يابانجی برساحه‌يه وضع ايتمك صورتيله ميدانه كتيرلمش برتقديم وتاخير كيفيتی موجوددر . »

(Gewohnheit und Irrtum, archiv für civilistische Praxis. LXVI, 188, p. 419.)

قاعدهٔ حقوقيه‌نك، قوامنی وجدان مشتركده ، افراد ايچون مجبوری اولان ارادت هيئتده بولديغی ادعا ايده‌ن نظريه‌نك خطاسی، حقوقك واجب‌الرعايه‌لكی قوتی ، دستور حقوقينك قيمتی (Geltung) حقنده حاصل ايتديكی ياكلش مفهومدن منبعثدر. دستور حقوقينك بر ارادهٔ فائقه‌نك ديكر تابع اراداته ويرديكی حقيقی برامری حاوی اولديغی

وبو تابع ارادتلر اساسنی تحویل ایتدیکی فکرینك تحت تأثیرنده بولندیغی ایچون، حقوقك مجبوری الرعایه‌لکی قوتنی انسانیته فائق براساسه استناد ایتدیرمك ایسته‌نلمکده‌در. عینی سبیله‌درکه، نهایت پك محق اولارق بومابعدالطبیعی ایضاحی برطرف ایدوب طبیعی برساحه‌ده قالنق ایسته‌نلدیکی زمان برسلسلهٔ مراتب ایله بربرندن فرقلی وحقیقی اولان اشبو ایکی نوع وجدانك موجودیتی تخیل ایدلمشدر: وجدان فائق اولان وجدان جمعیت، وجدان تابع اولان وجدان فرد. لکن وجدان فرددن فرقلی بر وجدان جمعیتك موجودیتی ادعاسی قاعدهٔ حقوقیه‌یی انسانلره مجبوری قیلان برجوهر ذاتیٔ مابعدالطبیعینك موجودیتی ادعاسندن دها زیاده برقیمتی حائز دکلدر.

اشبو مبحثك بدایتنده سرد ایدیلن فکر داخلنده قالناجق اولورسه ماالذکر ادعا تماميله بيهوده برزحمت اولور. قاعدهٔ حقوقیه‌نك واجب الرعایه‌لکی قوتندن بحث ایتمك، قوهٔ اجتماعیه‌نك یعنی هیئت داخلنده موجوداولان قوهٔ مادیه‌نك مداخله‌سی اشبوقاعده‌نك قوهٔ تأییدیه‌سنی تأمین ایچون، هیئتی تشکیل ایدن افراداهالی‌یه لازم ومشروع اولارق تظاهر ایتدیکنی افاده‌دن باشقه برشی دکلدر. بونك ایچون، بر وجدان مشترکك موجود اولوب اولماماسنك نه حکمی واردر؟ حرکت وتفکر ایده‌نلر انسانلردر. فلسفه لساننده بزه دنیله بیلیر که: افعال وافکار فردیه لذاته (Für sich) افعال وافکار فردیه‌درلر؛ لکن بذاته (an sich) (en soi) افعال اجتماعیه‌درلر. بونلر تماميله برکله کورولتوسندن باشقه برشی دکلدر. افراد دوشونیور وحرکت ایدیور. مادام که افراد جمعیت داخلنده یاشایورلر، بعض قواعد خط حرکته تابع اولدقلری وجداننه مالکدرلر. بوقواعد مختلف وادیلره، ساحه‌لره عائددر. هرنه اولورایسه اولسون، موجوددر زیرا افراد، فرد اولارق، بونلرك موجود اولماسی لازم کلدیکنی وحیات اجتماعیه‌نك عینی زمانده شرط ونتیجه‌لری بولندیغنی ادراك ایتمکده‌در. اخلاق واقتصاد قاعده‌سنك قوامی وجدان وارادت فردیه اولدیغی قبول وتصدیق ایدیلیور. عدالت واجتماعیلك حس مضاعفنك تحت تأثیرنده قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه ایله مجبوری الرعایه‌لکی تأیید ایدلمش بر قاعدهٔ اخلاقیه ویا اقتصادیه‌دن باشقه برشی اولمایان قاعدهٔ حقوقیه ایچون نه‌دن باشقه درلو اولمالیدر؟

خلاصةً، شوایکی شقدن برینی ترجیح ایتمه‌لیدر. یا دستور حقوقینك مجبوری الرعایه‌لکی قوتنی، انسانه مابعدالطبیعی برقوت طرفندن الهام اولنمش براساس مطلقه ربط ایتمه‌لیدر؛ اوحالده دستور حقوقی، کلمه‌نك معنای مابعدالطبیعیسیله، حقوق ووجیبه تولید ایده‌ر. یاخودده

قاعدهٔ حقوقیه‌یه تماميله انسانی بر اساس ویرمك لازمدر؛ اوحالده اکر قاعدهٔ حقوقیه برمجبوری الرعایه‌لك قوتنه مالك ایسه، بو انجق بالاده بیان اولندیغی وجهله، یعنی قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه‌نك تطبیقیله تأمین وتأیید ایدلمش برقوتدن عبارتدر. بوصورتله، قاعدهٔ حقوقیه مجبوری الرعایه‌لکی اساسنی، طبیعی اولارق، وجدان افرادك قبولنده بولور؛ مدقق برنظر، بوقبولك بی‌نهایه دکیشه‌ن، زمان ومکانه کوره دائمی صورتده متحول فقط دائما محسوس اولان تساند اجتماعی واقعه‌سی ایله تظاهراتنده مختلف فقط اساسنده دائمی اولان حس عدالته مستند بولنان مظروفنی تعیین ایده‌ر.

بوصورتله اکلاشیلان دستور اجتماعی‌یه حقوق طبیعیه نامی ویرلسون وموسیو «ژه‌نی» (Geny)، موسیو « پلاتون » M. Platon، موسیو « شارمون » (M. Charmont) کبی حقوق طبیعیه‌یه رجوع ایتمك دیمك اولدیغی بیان ایدلسین بوکا براعتراضم یوقدر. یالکز، کلمه‌لر اوزرنده اکلاشمق لازمدر. شمدی‌یه قدر حقوق طبیعیه، اساس اصلیسنده دائما عینی، تظاهراتنده مختلف براساس عالی‌یه مستند برحقوق اولارق تلقی ایدیلیوردی؛ بو، انسانلرك هرکون دها زیاده یاقلاشمالری مقتضی، مطلق ومفکوروی برحقوقدر. بم اکلادیغم کبی دستور حقوقی، بالعکس، واقعه‌لرك عارضی محصولیدر؛ دائمی صورتده حال تکاملده‌در. جمعیتلرك برغایه‌یه متمایل اولمالری ممکندر، بونی انکار ایتمه‌یورم؛ فقط بوغایه‌نك نه اولدیغنی بیلمیورم. انسانلر مستمر برتساند ایله بربرلرینه تابعدرلر؛ بوتساندسز حیات اجتماعیه قابل اولاماز. انسانلر حس ایده‌رلرکه بعض قواعده رعایت، حیات اجتماعیه‌لری وبوکا تابع اولان حیات فردیه‌لری ایچون الزمدر؛ انسانلر بوقاعده‌لرك مجبوری الرعایه‌لکلرینك تأیید ایدلمه‌سنك محق اولدیغی حسنه مالکدرلر: بوقاعده‌لر دستور حقوقی تعبیر ایتدیکمز قاعده‌لردر. بونلری حقوق طبیعیه دیه تسمیه ایتسینلر، پك اعلا، فقط اوحالده عینی تعبیر ایله تماميله باشقه برشی افاده ایتدکلرینه قانع وقائل اولسونلر.

§ ١١ تعامل واجتهاد حقوقی Jurisprudence

قاعدهٔ حقوقیه‌نك اساسی، صفت ممیزه‌سی وموضوعی تعین ایدنجه بونك مدققه‌نه صورتله تظاهر ایتدیکی کیفیتی ارائه قالیرکه بوده بزی حقوق تعاملیه، اجتهاد حقوقی وقانون موضوع مسئله‌سنه سوق ایده‌ر.

مسئله، علی العاده، شوصورتله وضع اولنور: تعامل، اجتهاد حقوقی وقانون موضوع

مصدر حقوقیدرلر ؟ اکر مصدر حقوق ایسه‌لر ، عینی قوتی جائزمیدرلر وناصل مصدر حقوقدرلر ؟

بوصورتله مسئله فنا وضع ایدلمشدر؛ نه ایچون فنا اولدیغنی بالاده‌کی ایضاحاتمز کوسترر. فلان عنصر اجتماعی مصدر حقوقیدر ، دیه سوأل ایتمك اشبو عنصر اجتماعی برقاعده‌یی بالاده ایضاح ایتدیکمز معناده، یعنی عنصر مذکور وجدان فردیء اهالی‌یه بر جمعیت داخلنده موجود اولان قوهٔ جبریه‌نك بوقاعده‌نك مجبوری الرعایه‌لکنی تأییدایچون مداخله‌سنی مشروع کوستره‌جك برصورتده تظاهر ایده‌رمی؛ دیه سوأل ایتمکدن باشقه برشی دکلدر . ایمدی برقاعده‌یه بوصفتی بخش ایده‌بیله‌جك یکانه عنصر اجتماعی، قوهٔ جبریه وتأییدیهٔ اجتماعیه‌نك مداخله‌سی تساند اجتماعینك ادامه‌سی ایچون لازم و محق اولدیغنه برهیئت اجتماعیه‌یی تشکیل ایده‌ن افراد بیننده جاری وجدان وادراکدر .

بوحالده ، نه تعامل ، نه اجتهاد حقوقی ، نه‌ده قانون موضوع بوعنصری ، چیتلمانك Zitelmann ك تعبیری وجهله ، تماميله مابعدالطبیعی اولان بوعنصری ، تشکیل ایده‌مز.

بونلر یالکز مدقق ایچون عنصر مذکوری مشاهده‌یه خادم اولورلر . اولجه استعمال ایتمش اولدیغم برشکل افاده‌یه کوره دیه‌جکم که تعامل ، اجتهاد حقوقی وقانون موضوع مصدر حقوق دکل، فقط قاعدهٔ حقوقیه وسائط استبانه‌سیدرلر .

اولا تعامل . تکلیفمك معناسنی ودرجهٔ شمولنی آکلامق ایچون قواعد حقوقیهٔ انشائیه وقواعد حقوقیهٔ دستوریه حقنده اولجه (۷§)ده بیان ایتدیکم فرقه برکلمه‌ایله ارجاع نظر لازمدر .

دستوری قاعدهٔ حقوقیه امری ویا نهی برقانوندر . قاعدهٔ حقوقیهٔ انشائیه امر ویا نهیك تحققنی ، مجبوری اولان فعلك ایفاسنی ، منع ایدیلان وضعیتك حذفنی ، ممنوع اولان فعلك مجازاتنی تأمین ایچون استعمال اولنان طریقی تعیین ایده‌ر. قواعد انشائیه‌نك موجودیتی ، معین برجمعیت داخلنده هرنه‌قدر ابتدائی اولورسه اولسون برفرق سیاسی‌یی یعنی ضعیفلر ایله قوتلیلر ، قوهٔ اجتماعیه اللرنده بولنانلر ایله دیکر افراد بیننده ، خلاصةً اداره ایده‌نلرله اداره اولنانلر بیننده برفرقی استلزام ایلر. حقیقت حالده بوقاعده‌لر، تعبیرك کنیش معناده استعمال ایدلمك وهرهانکی شکلده اولورسه اولسون اجتماعی برقوهٔ جبریه‌یه ذی الید بولنانلری افاده ایتمك شرطیله ، منحصراً حکمرانلره عائددر .

بوجهت تعین ایدنجه، تعاملی قاعدهٔ حقوقیه اولارق تظاهر ایده‌ن هرشی، تدقیق ایدلدکده کورولورکه نظر اعتباره آلنان حقوق هرهانکی دائره‌یه عائد اولورسه اولسون ، محضا قواعد انشائیه‌دن عبارتدر. بونی تام برصورتده اثبات ایچون تفرعاتلی برمطالعهٔ تاریخیه‌یه کیریشمك اقتضا ایده‌رکه بوراده قابل دکلدر. بعض مثاللر ارائه‌سی کافیدر.

هیچ شبهه یوقکه ، الك اسکی اولارق، حقوق تعامليه حقوق جزا ساحه‌سنده میدانه کلمشلردر . ابتدائی اهالی‌یه والك اسکی جرمن وروما تعاملنه عائد وقوفمز بزه بونی ارائه ایدیور . قوته ذی الید اولان ، تعامله تطبیقا مداخله ایده‌ر. مثلا، انتقام شخصی جاری اولدیغی دورده قوت یدنده بولنان ، تعامله رعايةً ، انتقام شخصی‌یی حمایه ایچون مداخله ایده‌ر . اسکی جرمن اهالیسنده اولدیغی کبی ، جرمك تجزیه‌سی فاعل جرمك متضرر اولان شخصه ویاعائله‌سنه قارشی مجبور اولدیغی برتضمیندن عبارت بولندیغی زمانلر ، حائز قوت اولان، بوتضمینی ایفایه اجبار ایچون مداخله ایلر. حقوق جزانك اشکال عتیقه‌سی نظر تدقیقدن کچیریله‌جك اولورسه دائما کوریله‌جکدرکه دستور جزائی‌یه مجبورالرعایه‌لك قوتی ویره‌ن وسائطی تعامل تعیین ایده‌ر. تعامل دستوری تولید ایتمز ؛ یالکز دستوره مجبوری الرعایه‌لکنی تأمین ایده‌ن طرق ووسائطی احداث ایلر. اکر تعامل برقاعدهٔ مجبوریه تشکیل ایدیورسه بومجبوریلك کندنده مندمج اولدیغندن ، تعامل برمصدر حقوق بولندیغندن دکل، فقط ساده‌جه عرف وعادتدن منبعث طرق ووسائطك غایه ونتیجه‌سی اولدیغندن،اولجه ایضاح ایتدیکمز اسبابدن طولایی حدذاتنده مجبورالرعایه اولان بردستور حقوقی‌یی تعییندن عبارت ایدوکندندر .

برزمانده برجمعیت داخلنده قتلی وسرقتی منع ایده‌ن دستوری تولید ایلیه‌ن تعامل دکلدر . تعامل یالکز بو ممنوعیتی تأیید ایده‌ن طرق ووسائطی تولید ایتمشدر . تعاملك حقوقاً مجبوری الرعایه‌لکی قوتنك (Rechtliche Geltung) ناصل ایضاح ایدیله‌جکنی تحری‌یه لزوم یوقدر . بوخصوصده تکلیف ایدلمش اولان متعدد اصوللره هیچ براحتیاج یوقدر ؛ مسئله موضوع اولاماز. تعامل کندیسنه مقدم وبنفسه مجبوری الرعایه بردستورك مجبوریلکنی تأیید ایچون استعمال ایدیله‌ن طرق ووسائطی تولید ایده‌ر ؛ بوتون قوتی، مجبوری الرعایه‌لکی قوتی تأییده خادم اولدیغی دستور حقوقیدن اخذ ایده‌ر. مدقق ایچون تعامل ، دستوری ادراك ایچون الویریشلی وحقوق آفاقیه‌یی مستبان قیلمغه خادم برچاره‌دن باشقه برشی دکلدر. تعامله دائر حقوق جزا وادیسنده سویلدیکم، حقوق مدنیه وادیسنده

وتخصيص حقوق عقديه‌ده دخی طوغرودر . روما ويك اسكی فرانسه حقوقنده تعاملك توليدايتديكی مقاوله‌نك شكله عائد قواعدی، افرادك بربرلريله اولان مناسباتنه وخصوصيله عاقدينی مقاوله‌لره رعايته مجبور ايده‌ن دساتيرك تحققنی تأمين ايچون استعمال اولنان وسائط ماديه‌نك هيئت مجموعه‌سندن باشقه برشی دكلدر. وسائط اكثريا قاباوتعقيب ايديله‌ن مقصدی آشاجق صورتده تظاهر ايده‌ر. فقط بو ، ساده‌جه برقابليت تطبيقيه كيفيتيدركه نقصانی مدنيتجه آز متوسع جمعيتلرده شايان استغراب دكلدر .

تعاملك ، تاريخنی بيلديكمز اهالی بيننده توليد ايتديكی حقوقی مراسمك كافه‌سی قواعد انشائيه‌يی احتوا ايتمكده‌دركه غايه‌لری كنديلرنده مندمج دكلدر ، فقط موجوديتنی بزه الهام ايتدكلری بردستورك تحققه خادمدرلر. (Rituelle) مراسمی بر تعامل ، صفت مجبوريه‌سنی ، توسعندن عبارت بولنديغی بردستوردن اخذ ايده‌ر. تعامل ، اولجه موجود برقاعدهٔ دستوريه‌نك واسطهٔ انشائيه‌سندن باشقه برشی تأسيس ايتمز .

بالاخره ، مراسم وشكليت زائل اولوب تعامل ، عاقدينك سكوتنه انضمام ايتديكی واحكام عقدك ساحه وشمولنی تعيين ايله‌ديكی زمان ينه بزه تماميله برقاعدهٔ انشائيه صفتنی حائز اولارق تظاهر ايديور . تعاملك مخاطبی منحصراً حقوقك تأمينيله مكلف مأمورينيدر. عاقدين مفصل عقدلر ميدانه كتيره‌بيليرلر . فقط بويله ياپمازلرسه ، حاكم ، عقدك تفسيری ايچون تعاملی ، يعنی صورت عموميه‌ده ياپيلان عقدلری تطبيق ايده‌ر؛ حاكم، طبيعی اولارق، عاقدينك تصريح ايتمه‌دكلری مواد حقنده تعامله تابع اولمق ايسته‌دكلرينی تخمين ايده‌ر . بوصورتله تعامل، افراد ايچون مجبوری برامری محتوی اولمايوب حاكم ايچون برقاعدهٔ تفسيريه‌يی احتوا ايده‌ر. تعامل، بورادده، مقاوله‌لره رعايتی امر ايده‌ن بر دستور حقوقينك تعين وتحققی ايچون وسائط فنيه تأسيسندن باشقه برشی ياپماز. تعامل بورادده ، اولجه اولديغندن فضله برمصدر حقوق دكلدر .

بعض تعامللر، مثلا وراثت اصولنی تنظيم ايده‌نلر ايچون باشقه درلو مطالعه يوروتمك اقتضا ايتديكی ادعاسی وارد اولابيلير ، زيرا وراثت اصولی واديسنده ، وهلهٔ اولاده ، بوكا اساس اولاجق قاعدهٔ دستوريه‌نك موجوديتی كورلمه‌مكده‌در . مع مافيه ، بوكبی تعامللركده تحققی تأمينه خادم اولدقلری، تحتنده مستتر، بر دستور حقوقی‌يه مربوط قواعد تاليه اولدقلری مطالعه‌سنده‌يم . حقيقت حالده ، هردرلو اصول وراثت برعائله تلقيسنه مستندر وعائله‌نك تكامل تاريخيسی طوغرودن طوغرويه وصراحةً اصول وراثتك

تكاملنده مترجمدر . اشبو فكری روما حقوقندن ، اسكی فرانسز حقوقندن وحقوق متأخره‌دن مستخرج متعدد مثاللرله تأييد پك آساندر . ايمدی وراثت تعامللرينه اساس تشكيل ايده‌ن قاعدهٔ دستوريه، عائله تشكيلاتنده، عائله حقنده برزمانده حصوله كله‌ن تلقيده، عينی نسله منسوب انسانلرك ممكن مرتبه متحد قالملرينی قرارلشديران دستورده مشاهده اولنمقده‌در .

تعاملك تماميله انشائيلك صفتی ، وضع قانون دوره‌سنك بوكون واصل اولديغمز تكامل حقوقيسنده ، ساحهٔ تعامل اولارق قالمش اولان ، حقوق تجارتدن دها صريح برصورتده هيچ بريرده تظاهر ايتمز . اولا تعامل تجاری ايله توليد ايديلوب اكثريا قانون موضوع ايله تصديق ايدلمش اولان بالجمله وسائط ، عموميتی اعتباريله حقوق عقديه مناسباتی تحقيق وقوهٔ جبريه ايله تأييد صور سريعه‌سنی تعييندن بشقه برمقصده معطوف دكلدرلر وكافه‌سنك اساسی مقاوله‌لره رعايتی امر ايده‌ن دستوردن باشقه برشی دكلدر. اشبو وسائط الويريشلی اولدقلری ايچون موافق كورلمكله زمان ايله عموميت كسب ايتمشلردر . بوصورتله حاكم اونلری تصديق وتأمين ايتمكه سوق واماله ايدلمشدر. بونلر منحصراً حاكم ايچون مجبوری‌الرعايه برقوت كسب ايتمشلردر . افراد بونلره مراجعته اصلا مجبور دكلدرلر . تجاری تعامللرك عنصرلری، قيمتلرينی ارقالرنده بولنان دستوردن استخراج ايده‌ن تماميله تكنيك واسطه‌لردن عبارتدر . حقوق مدنيه ايچون اولجه سرد ايتديكم مطالعاتك كافه‌سی تعاملك پك بويوك بررول اوينادیغی مقاولات تجاريه ايچون‌ده جای تطبيق بولور .

الحاصل، حقوق عامه ساحه‌سنده، تعاملك تماميله انشائی اولان صفتی محض حقيقت حالنده‌در. بووادیده قاعدهٔ فنيه‌يی ميدانه كتيره‌ن، قوهٔ عموميه وكيللری طرفندن اجرا ايديله‌ن تطبيقاتدر. قوته ذی‌اليد بولنانلر، اولجه موجود بر قاعده‌يی قوهٔ جبريه ايله تأييد ايچون شو ويا بوصورتله حركتی اعتياد ايدنمش اولملرندركه دائما عينی صورتله حركته كنديلرينی مجبور عد ايده‌رلر. مادامكه اهالينك هيئت عموميه‌سی دكل، فقط يالكز قدرت سياسيه‌يه ذی‌اليد بولنان بركوچك هيئت يعنی حكمرانلر ياخود اونلرك وكيللری مداخله ايتمكده‌در ، بوراده وجدان اهاليدن بحثه امكان اولاماز. حكمرانلر ويا وكيللری طرفندن استعمال اولنان وسائط تدريجاً بر قاعدهٔ حقوقيه اولور، زيرا بو وسائط، افكار عامه‌يه عميق برصورتده نفوذ ايتمش وتساند اجتماعی ايچون لزوملی وعدالته موافق اولارق وجداناً ادراك ايدلمش اولان برقاعده‌نك واجب‌الرعايه‌لكی قوتی تأييده خادمدر . بونی ايضاح

ایچون مثاللر متعدددر. بوراده حقوق متأخرەنك اك شایان نظردقت تولیدات تعاملیەسندن برینی، «تجاوز اقتدار طولاییسیله طریق مراجعت »ی (Recours pous excès de pouvoir) ارائه ایتمك کافیدر . بوطریق مراجعت ، زمانمزده وجدان حقوقی‌یه پك عمیق برصورتده نفوذ ایتمش اولان واولجه مؤسس وعمومی اولارق موضوع برمتنه موافق اولمادقچه هیچ برقرار فردی اتخاذ ایدیله‌میه‌جکنه‌دائر بولنان دستوره مجبوری‌الرعایه‌لك قوتی‌ویرمك ایچون بروساطهٔ فنیه ، برطریق حقوقی احداثندن باشقه برشی دکلدر .

بوصورتله اکلاشیلان تعاملك ، اولجه سویلدیکم کبی، برمصدر حقوق اولوب اولمادیغی وناصل مصدر حقوق اولابیله‌جکی حقنده‌کی حدسز حسابسز مناقشه‌لر بی‌لزوم اولورلر . عینی زمانده ، اجتهاد حقوقینك وظیفه وصفتی نظر ملاحظه‌یه تبادر ایده‌ر. بوراده بوکلمه‌یی واسع برمعناده استعمال ایدیورم که بونك معنای اصطلاحیسی وفرانسز حقوقیونك نظریه‌یه ضد اولارق استعمالی عادت ایدندکلری معنادن فرقلیدر . بنم اکلادیغم صورتده اجتهاد حقوقی معین برمملکتده حقوقه وقوفی اولدیغی تخمین اولنان کیمسه‌لر، حقوقیون ومأمورین طرفندن ویریله‌ن صور حلیه‌نك هیئت عمومیه‌سیدر .

آلمان مکتب تاریخیسی ، ساوینی (Savigny) ، پوختا (Puchta) بەزلەر (Beseler) باشده اولمق اوزره، حقوق حقوقیونی (Juhris ten-Recht) تعامله وقانونه ضمیمةً حقوقك اوچنجی مصدری اولارق تلقی ایدیور. بونك سببنی بردرلو اکلایامادم. بونلر اغلب احتمال روما تاریخنك حقوقه عائد بعض اساسلرندن ملهم اولسه‌لر کرکدر . فقط روما حقوقنك بو خاطره‌لرینك بوراده یری یوقدر واك عالم حقوقیون طرفندن، متحداً دخی اولسه ، میدانه کتیرلمش برقاعده‌نك نه سببدن طولایی ، حد ذاتنده ، بر دستور حقوقی تشکیل ایده‌بیله‌جکی اکلاشیلامامقده‌در . لکن حقوقیون حقیقی قاعدهٔ حقوقیه‌یی کشفه سعی ایده‌بیلیرلر وایتمه‌لیدرلر؛ فقط بونی ، قبلی (apriori) برتعیین ایله دکل بالعکس اونی مستبان قیلمغه خادم بالجمله عنصرلری تدقیق صورتیله بولمالیدرلر ؛ بوعنصرلری قانون موضوع، فعلاً تعقیب اولنان عادات، احتیاجات اقتصادیه ، عدل ونصفتك تحققنه تمایل، خلاصةً ، دستور حقوقی‌یی حصوله کتیره‌ن واقعات اجتماعیه‌نك هیئت مجموعه‌سی تشکیل ایده‌رلر . عینی زمانده روحی، اخلاقی، اقتصادی و مادی اولان بو تدقیق ومشاهده، اصول انتقاد قواعدینه تبعاً میدانه کتیرلمه‌لیدر .

حقوقیونك وظیفه‌سی وجدان اجتماعی محصولی اولان دستوری بوصورتله کشفه منحصر

قالماز وقالمامالیدر ؛ حقوقیون برنوع حالت وجدانیه‌نك تشکلنه یاردیم ایتمك ایسته‌مه‌لی وبالفعل ایتمه‌لیدرلر . برهیئت اجتماعیه‌نك تشکل افکارینه ، بعض افکار مدیره‌نك نفوذ فوق العاده‌سنه اعتقادم یوقدر ؛ فقط بونلرك تأثیرلرینك‌ده انکار ایدیله‌میه‌جکنه قانعم . حقوقیون، هیچ شبهه‌یوق که، برجمعیت داخلنده برحالت وجدانیه‌نك تشکلنه خادم اولابیلیرلر وبوندن بردستور حقوقی میدانه چیقابیلیر. ایشته انجق آلمان مکتب تاریخیسنك بیان ایتدیکی « حقوق حقوقیون » (Juristenrecht) بوصورتله شایان قبول اولابیلیر . فقط بوتأثیر انجق سعی فنی بویوك برانکشافه مظهر اولدیغی، بناءً علیه تکامل حقوقینك پك ایلریله‌دیکی برزمانده حقیقی اولابیلیر . دیکر طرفدن بوتأثیر که‌جك مبحثده بیان ایدیله‌جکی وجهله، قوانینك جمع وتلفیق ایله تحدید ایدلمشدر . الحاصل بر قاعده‌یی دستور حقوقی یاپان ، اتفاق آرا ایله دخی اولسه ، حقوقیونك رضا وموافقتی دکلدر . حقوقیون انجق وجدان اهالیده ذاتاً موجود برقاعده‌یی میدانه چیقارابیلیرلر وبوکا صریح برشکل افاده ویره‌بیلیرلر. هرنه قدر حقوقیون، قاعدهٔ حقوقیه‌نك تحصل ایتدیکی برحالت وجدانیه‌نك تشکلنه یاردیم ایده‌بیلیرلرسه‌ده، قاعده‌یه حقوقاً مجبوری‌الرعایه‌لکی قوتی بخش ایده‌ن دائما ومحضا برهیئت اجتماعیه داخلنده‌کی فردی وجدانلرك رضاسیدر .

حقوقیون بوصورتله حقیقی برصنعت حقوق اثری میدانه کتیره‌بیلیرلر . مناسبات اجتماعیه‌نك، کیتدکچه متفرق ومعضل اولدیغی برزمانده‌وسائط فنیهٔ حقوقیه طبیعتیله کیتدکچه مغلق برحال کسب ایتمکده‌در . حقوقیون بونلری تأسیس، اثر تشریعی‌یی احضار و تسهیل وظیفه‌سیله مکلفدرلر . علی الاکثر ، قانون موضوعك مداخله‌سندن اقدم بعض وسائط فنیه‌یی تعیین ایده‌ن برتعامل تشکیل ایله‌ر . حقوقیونك مداخله‌سی اشبو وسائطك اداره واتمامنه مفید برصورتده خادم اولور . بوراده دخی بر « حقیون حقوقی » موجود دکلدر. پك مساعد والویریشلی اولان اشبو تعبیر قوللانلمق ارزو ایدیلیورسه اوکا یالکز برشومعنا ویرلمه‌لیدر: اجتهاد حقوقی تدقیقاتی برتشکیل تعامل عنصریدر؛ تدقیقات مذکوره، دستور حقوقیلره مربوط، قوهٔ مجبوریه‌لرینی او دستورلردن اخذ ایده‌ن قواعد انشائیه‌یی تولیده خادم اولورلر .

بوصورتله حقوقیونك سعی مضاعف ایجه تظاهر ایده‌ر : سعی فنی : واقعات اجتماعیه التندن قاعدهٔ حقوقیه‌یی کشف ایتمك ؛ صنعت فنیه سعی : قاعدهٔ تعاملیه ومکتوبه‌یی یعنی دستورك تحققی تأمینه وشمولنی تعیینه خادم قاعدهٔ انشائیه‌یی احضار ایله‌مك. حقوقیون

اونو تمامیلدرلر که عهده‌لرینه ترتب ایده‌ن بومضاعف وظیفه‌ده دائما مثبت براصول تعقیب ایتمکه وهردرلو مابعدالطبیعی وقبلی تلقیلری وصنعی واعتباری وتیره‌لری برطرف ایله‌مکه مجبوردرلر. بوکتابك ایلریلرنده اکثریا حقوقیونك پك چوقلرینك بو یولده یاپمش اولدقلری خطالری ارائه‌یه فرصت الویره‌جکدر . حقوقیونك اجتهاد حقوقیسی تأید ایتمه‌دن اول ، هیچ شبهه یوق که ، اجتهاد حقوقیٔ محاکم یعنی مأمورین طرفندن قرارلرینه مودوع مسائل منازع فیها حقنده اتخاذ ایدلمش اولان مقرراتك هیئت مجموعه‌سی تشکل ایتمشدر . جمعیات بشریه تاریخنك ایلك زمانلرنده ، حکمرانلرك وظیفهٔ قضائیه‌سنك تظاهر ایتدیکی شبهه‌سزدر وبو، اشبووظیفه‌نك صفات حقیقیه‌سی حقنده جدی برفکر ایدینلمه‌دن چوق اول میدانه کلمشدر. قوته مالك اولانلرك طرز مداخله‌سی بی‌نهایه متحول اولمشدر؛ وظیفهٔ قضائیه‌نك اشکال ابتدائیه‌سی حقنده بوراده مفصل مطالعه یوروتمك پلانم داخلنده دکلدر . لکن ، حال ابتدائیده قالمش اهالی حقنده اهالیٔ تاریخیه‌نك پك اسکی حقوقنه دائر هرنه بیلیورسه‌ق بزه کوستریبور که ایلك اوکجه عینی هیئته منسوب ایکی ویادها زیاده اعضا بیننده تکون ایده‌ن مسائل منازع فیها اوهیئتده قوته ذی‌الید بولنانلر ویااونلرك وکیللری حضورینه کوتورلمش وبونلردن هیئت ایچون واجب الاتباع تلقی ایدیله‌ن برقاعده‌نك تطبیق وتأمینی طلب اولنمشدر. آمرك صورمداخله‌سی بی‌نهایه مختلف اولمشدر. اونك وظیفه‌سی ، بعضاً ، طرفین اراسنده متحدث منازعهٔ مادیه نتیجه‌سنی مستبان قیلمقدن عبارت قالمشدر . باشقه یرلرده ، آمرك مداخله‌سی بعض مقرر افادات شکلیه‌نك ، مراسم آیینیه‌نك ایفاسنه مشروط اولمشدر . اشبو عناصر مختلفه براهمیت تالیه‌یی حائزدر ؛ شوراسی محققدر که الك اسکی زمانلردن بری الآن ابتدائی اهالی اولسون ، یاخود بویوك ملل متأخره بولونسون ، هیئت اجتماعیه اعضاسندن ایکیسی ویا دها زیاده‌سی بیننده اختلاف حدوثنده، قوته‌ذی‌الید بولنان کیمسه، اختلافی فصل ایچون مداخله وبوبابده اولیاته رعایةً اتخاذ قرار ایده‌ر؛ بوصورتله عینی ماّلده برسلسلهٔ مقررات حصوله کلنجه بر اجتهاد حقوقی قاعده‌سی میدانه کلیر که قانون مکتوب اشبو قاعده‌یی تأیید ، تعدیل ویا لغو ایدنجه‌یه قدر – شاید بوکا مقتدر ایسه – مقررات آتیه بوکا تبعاً اتخاذ اولنور .

ایمدی ، بوصورتله ، عجبا حقوق تعاملیه یاننده برده حقوق محاکم موجودمیدر ؟ اصلا ! حقوق حقوقیون اولمادیغی کبی حقوق محاکمده موجود دکلدر . ارزو ایدیلیرسه حقوق محاکمدن بحث ایدیله‌بیلیر ، فقط بونی « حقوق حقوقیون » تعبیرینه ویردیکم معنا

وشمول ایله استعمال ایتمك شرطیله. فکرمجه ، محاکمك اجتهادی حقوقیونك نظریه‌سنك تمامیله عینیدر . براختلافی حله مأمور محاکم، اشبو اختلافك حلنه خادم اولاجق دستور حقوقی‌یی مستبان قیلمغه سعی ایتملی وبونك ایچون حقوقیون کبی حرکت ایتمه‌لیدرلر : واقعه‌لری تدقیق ، تمایلات زمانیه‌یی و تساند اجتماعی احتیاجلریله حس عدالتك استلزام ایتدیکی صورت حلی تحری ایله‌مك . عینی مسئلهٔ منازع فیهانك حلنه مأمور اولان حکام عینی صورت حلیه‌یه واصل اولورلر و، طبیعی اولارق ، عینی قاعده‌یی تطبیق ایدره‌لر . حکامك قرارلری سطحی برمدققه یکی بردستور حقوقینك احداثی صورتنده تظاهر ایده‌بیلیر. حقیقت حال بویله دکلدر . حاکملر انجق مفسردرلر . فی‌الحقیقه بر قاعده‌نك نمایان اولماسنه خادم اولورلر؛ فقط بوقاعده اونلرك مقرراتنه مقدمدر واونلر ایچونده مجبوری‌الرعایه‌در. بوقاعده مجبوری‌الرعایه‌لکی قوتی ، حاکمك تکرر ایده‌ن شکل افاده‌سندن دکل ، فقط قاعده‌نك تحصل ایتدیکی آز چوق قاراکلق وجدان فردیلردن استحصال ایله‌ر. حاکمك اشبو مقرراتنك بلا مقاومت تطبیق اولونماسی ، هیئت افرادك بوقراره انقیاد ایتمه‌سی ، بونلرك حقیقی دستور حقوقه موافق اولدقلرینك بردلیلیدر . اکثریاده حاکمك قراری هیئت اجتماعیه‌ده طریق تشکلده بولنان تلقی‌یی تسهیل واتمام ایده‌بیلیر. حکام، الهام وایقاظ ایده‌بیلیرلر ؛ فقط هیچ برصورتله ایجاد ایتمزلر وایده‌مزلر .

حقوقیون مثللی حکامده قواعد انشائیه اصول فنیه‌سی میدانه کتیرلر؛ بو، اونلرك اساسلی وظیفه‌سیدر . ایشته بو، رومادە حاکمك (Preteur) و فرانسه‌ده محکمهٔ اداریه اولارق اتخاذ قرار ایده‌ن شورای دولتك الك معتنا برسعی مشکوری اولمشدر. اشبوقواعد انشائیه قانون موضوع طرفندن قبول ووضع ایدلمه‌دن حقوق اجتهاد ، تعامل قاعده‌لری اولورلر . حقوق محاکمدن بحث ایدیله‌بیلیر ، فقط حقوق حقوقیون حقنده سرد ایتدیکم معنا وشمول داخلنده قالمق شرطیله. محاکم، قاعدهٔ دستوریه‌یی اخذ وافاده ایده‌رلر ؛ اونی تولید ایتمزلر ؛ قاعدهٔ دستوریه بنفسها حائز قیمتدر . محاکم ، بعض تعاملی قواعد انشائیه‌نك تشکلنه یاردیم ایدره‌لر؛ محاکم ، تعاملك تشکلنه اهمیتلی برعنصر تولید ایله‌رلر . فقط حقوقیونك تشکیل ایتدکاری حقوق تعامل مجبوری‌الرعایه‌لکی قوتی بونلرك فکرندن استخراج ایتمه‌دیکی کبی بوصورتله تشکل ایده‌ن حقوق تعاملیه‌ده مجبوری‌الرعایه‌لکی قوتی مقررات محاکمدن اخذ ایتمزلر . حقوق تعاملیه ، صورت تشکلی نه اولورسه اولسون ، قوتی منحصراً، موقع تطبیقه وضعنه خادم اولدیغی دستور حقوقیدن اخذ ایده‌ن برحقوق

انشائی وقیدر . بوصورتله ، اجتهاد حقوقیٔ حقوقیونك و یا محاکمك قوهٔ تأییدیه‌سنك ناصل تعبیر وتعریف ایدلمه‌سی لازم کلدیکی حقنده موضوع مناقشه اولان مسئله حل ایدلمش اولور . حقیقت حالده ، عمومیتله تعاملك قوهٔ تأییدیه‌سی مسئله‌سی کبی اشبو مسئله‌ده موضوع بحث اولاماز .

تعاملك واجتهاد حقوقینك وظیفه وقیمتنی ، قانون موضوعی برطرف ایتمك صورتیله مطالعه ایتدم ؛ زیرا بوصورتله حرکت مسئله‌یی جهت حقیقیه‌سندن مطالعه واوکا حقیقی صورت حلنی ویرمك ایچون یکانه اصول ایدی . لکن جمعیات متأخره‌ده تعامل واجتهاد حقوقی مسئله‌سی بویله منفرد برصورتده موضوع اولاماز . فی‌الحقیقه ، مسئله نزه تعامل واجتهاد حقوقینك قانون موضوع ایله مزجی شکلنده تظاهر ایتمکده‌درکه بو ، ایلریده تدقیق ایدیله‌جکدر .

تعامل واجتهاد حقوقینك رولی وطبیعتی حقنده فرانسه ، المانیا وایتالیاده میدانه کتیرلمش اولان واسع ادبیاتدن بعضیلرینك اسامیسی متن اثرده مذکوردر. صحیفه ٨٤ نوط.

§ ١٢ — قانون مکتوب

دستوری وانشائی قواعد حقوقیه‌یی ترتیب وتنظیم ونشرایتمك ، ایشته قانون مکتوب ویا قانون موضوع تعبیر اولنان شیئك موضوعی بودر. هیچ شبهه یوقکه، سلسلهٔ ازمان اعتباریله دولتك اك صوك وظیفه‌سی بواولمشدر . فی‌الحقیقه ، پك مترقی بردرجهٔ مدنیتی استلزام ایدن دولتك بووظیفه‌سی بوکونکی دول مترقیه‌ده، اك واسعی دکلسه بیله هرحالده اك اهمیتلیسی اولمشدر ، زیرا دیکرلری هپ بوندن مبعثدرلر . دولت متأخره‌ده وظیفهٔ تشریعیه‌نك صفت حقیقیه‌سی نه‌در ؟ دولتك دیکر ایکی وظیفه‌سنی تشکیل ایدن وظیفهٔ اداریه ایله وظیفهٔ قضائیه نه‌صورتله وظفهٔ تشریعیه‌یه تابعدرلر ؟ بونلر اشبو اثرك ایکنجی واوچنجی جلدلرنده تفرعاتیله تدقیق ایدیله‌جك مسئله‌لردر؛ بوراده یالکز قانون موضوعك بنفسه تشکل ایدن دستور حقوقیدن فرقلی برمصدر حقوق تشکیل ایدوب ایتمه‌دیکنی و تعامل و اجتهاد حقوقینك قانون موضوعه قارشی وضعیتلرینك نه اولدیغنی تحری ایله اکتفا ایده‌جکم .

آثار سالفه‌مده، رد وجرح ایلدیکم وعالم مدنیتك کچیرمش اولدیغی وقوعاتك تمامیله خراب ایتدیکی فکر حاکمه کوره ، هردولت حاکمدر، یعنی انجق بذاته تعین ایدن وتبعه ایچون مجبوری‌الرعایه اولان براراده‌نه مالکدر. اشبو حاکمیتك اك‌باهر تظاهری ومحصولی، حاکمیت دولتدن صادر اولمق اعتباریله ، اشبو حاکمیتك تبعه‌سی ایچون مجبوری‌الرعایه بر امری اولان قانون مکتوبدر . اشبو تلقی‌یی مناقشه وتماميله بررؤیت فکر اولوب هیچ بر حقیقی اساسه مستند اولمادیغنی ارائه زمانی کلمشدر . یالکز، شیمدی ارائه ایدلمك لازمدرکه قانون موضوع ، صادر اولدیغی حاکمیت دولت مسئله‌سنی برطرف ایتمك شرطیله بنفسه برمصدر حقوق تشکیل ایده‌مز و ، حدذاتنده بردستور حقوقی اولاماز .

اکر فی‌الحقیقه، حقوقك عینی زمانده احتیاج اجتماعی وعدالت حسلرندن ملهم وجدان فردیلرك محصولی اولدیغی طوغرو ایسه، دستور حقوقی بوندن باشقه برشی دکلدر واولاماز. وجدان فردیلرك اشبو محصولی دستور حقوقیدر . اشبو محصولدن باشقه دستور حقوقی اولابیله‌جك هیچ برشی موجود اولاماز. بنفسه وجدان فردیلردن تولد ایدن وبراحتیاج اجتماعی‌یه وحس عدالته موافق اولدیغی ایچون مجبوری اولان برقاعدهٔ حقوقیه ایله عینی زمانده، آمر وحاکم براراده‌دن صادر اولدیغی ایچون مجبوری دیکر برقاعدهٔ حقوقیه موجود اولاماز . برثنائیت حقوقیه، یعنی بنفسه بردستور حقوقی وجبراً قبول ایتدیرلمش دیکر بردستور حقوقی موجود اولاماز .

اوحالده، قانون موضوع، محضا قاعدهٔ حقوقیه‌نك برطرز افاده‌سندن باشقه برصورتله تلقی ایدیله‌مز. واضع قانون بونی تولید ایتمز، یالکز تعیین وتثبیت ایده‌ر؛ وقانون موضوع اشبو قاعده‌یه موافق اولدیغی درجه‌ده مجبوری‌الرعایه‌در . قانونه ، قانون اولدیغی ایچون دکل ، فقط بردستور حقوقی‌یی افاده وبونی موقع تطبیقه وضع ایتدیکی ایچون اطاعت مجبوریدر . لکن قانون ، قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق تخمین ایدیله‌بیلیر. قانون، حکمرانلردن صادر اولور؛ بونلر کیم اولورسه اولسون ، انجق فعللری وقرارلری هیئتی تشکیل ایدن افراد کتله‌سنك تمایلات ، احتیاجات ومطالباتنه موافق اولمق صورتیله موقع اقتدارده قالابیلیرلر . قانون موضوع ، علی‌الاکثر ، بوکتلهٔ افراد طرفندن شایان قبولدر وبونك ایچون قانونه اطاعت ایدیلیر . مدقق سطحی ، قانونك مجبوری‌الرعایه‌لکی قوتنی ، محتوی اولدیغی وحکومتدن صادراولان امره اسناد ایده‌ر. یقیندن تدقیق ایدلدکده بونك برتخیلدن عبارت بولوندیغی وبرقانونك؛ انجق کندندن اول موجود ومتوجه اولدیغی افرادك وجدان

وادرا کندن متولد بردستور حقوقی‌یی افاده ایتدیکی زمان مجبوری‌الرعایه اولدیغی کوریلیر.

بوندن ماعدا ، اکر قانون حقوق آفاقیه‌نك تشکل وتحقق نقطهٔ نظرندن مطالعه ایدیله‌جك اولورسه واضع قانونك وظیفه‌سنده تعامله واجتهاد حقوقی‌یه عطف ایتدیکمز وظیفه‌دن فرقلی برشی کوریله‌مز . یالکز ، قانون موضوع دستور حقوقینك تعاملدن واجتهاد حقوقیدن دها واضح برطرز تحققنی تشکیل ایده‌ر. واضع قانون افکار حقوقیه‌نك تشکلنده اجتهاد حقوقیدن دها مؤثر برفاعلیت ابراز ایده‌بیلیر. الحاصل ، قانون موضوع ، افکار متأخره‌ده ، حکومت مأمور ووکیللرینه قارشی اداره اولنانلر واصحاب دعاوی ایچون قیمتلی برتأمینات اولان برتحدید تشکیل ایتمکده‌در .

هرنه‌قدر تعامل واجتهاد حقوقی ، حقوق آفاقیه‌نك برطرز تحقق ایسه‌لرده بونلر ، هیچ شبهه یوق‌که ، اولدقجه غیرواضح واولدقجه متموج برر طرزدرلر . دیکر طرفدن ، تعامل واجتهاد حقوقی ، بردستور حقوقینك تعیینی تأمین ایچون ، انجق اولدقجه ناتمام صور انشائیه تنظیم ایده‌بیلیرلر . وحتی بوکا برچوق تعلللردن صوکره موفق اولورلر . اشبو صور انشائیه بعضاً اولدقجه سریع برصورتده تبلر ایده‌بیلیرلرسه‌ده اکثریا ، بالعکس ، اوزون مدت غیرمعین ، نارین ومتحول قالیرلر . قانون موضوع ، تحقق وتعیینی تأمینه خادم اولدیغی دستور حقوقیلری واضح برصورتده ترتیب وبونلرك قوهٔ تأییدیه‌سنی تأمین ایده‌جك اولان صور انشائیه‌یی واضح وتمام برصورتده بردن‌بره تنظیم ایده‌بیلمك تفوقنی حائزدر . قانون موضوع افراده وباخصوص مداخله ایله مکلف قضا واداره مأمورلرینه سریعاً برقاعدهٔ خط حرکت چیزه‌ر. شوراسی نظردقته آلنمالیدرکه بنم‌فکرمه کوره قانون نه‌انشائی نه‌ده دستوری قسمنده ، بنفسه ، برامری حاوی دکلدر . متون انشائیه حقوقاً مجبوری‌الرعایه‌لك قوتنی حائزدرلر ، زیرا بونلر عیاناً مبین وضمناً معتبر بردستور حقوقی‌یه مربوطدرلر . اصول انشائی آزچوق مترقی اولابیلیر . قوانین متأخره‌ده اصول انشائیه یوکسك بردرجهٔ توسع واختلاطه واصل اولمشدر ؛ اصول انشائیه ، بوکون ، اولجه تعبیر ایتدیکم صنعت حقوقك برمحصولیدر . لکن حدذاتنده اجتهاد حقوقینك تولید ایتدیکی اصول انشائیه‌دن فضله برقوهٔ مجبوریه‌یه مالك دکلدر ؛ مع‌مافیه حقوقك تشکلنه تأثیری دها فضله اولمغله برابر بعضاً ده حقوقك توسع وتشکلنی تأخیر ایده‌بیلیر .

هرنه‌قدر واضع قانون ، بنفسه دستور حقوقی اولمایان برقاعده‌یی وضع ایتمکله بونی دستور حقوقی حالنه افراغ ایده‌مز وبذاته وجدان افرادده متولد بردستوره مربوط

اولمایان قواعد انشائیه‌یی مجبوری‌الرعایه قیلاماز ایسه‌ده بونلرك تشکلنی تسریعه غایت فعال برصورتده خادم اولابیلیر . اولجه کورلدیکی کبی ، اجتهاد حقوقی ایچون طوغرو اولان بو خاصه قانون ایچون‌ده طوغرودر. قانون حکمرانلردن صادراولور. حکمرانلرك اقتداری، قوتلیلر ایله ضعیفلرك طبیعی وبنفسه حصوله کلن فرقندن عبارتدر . اشبو فرق شرائط متحوله داخلنده‌وقوعه کلمشدر؛ فقط اشبو فرقك ادامه‌سی انجق کتلهٔ افکارك حکمرانلره دیکر افرادك حائز اولمادقلری بعض صفاتی عطف ایتمکده دوام ایتمه‌سیله ممکندر. ایمدی، حکمرانلر، طبیعی اولارق، افکار اوزرینه برتأثیر مخصوص اجرا ایده‌بیلیرلر. انامی بویوك جمعیات متأخره‌ده قدرت حکمرانیه‌یی، آز چوق طوغرو اولارق، اکثریتی تمثیل ایده‌نلر حائزدرلر و ، دنیله بیلیرکه ، قانونلر، عمومیتی اعتباریله، افکار عمومیه‌نك افاده‌سیدر. بر قانون ایله افکار عمومیه بیننده بر توافق تام بولنمادیغی وارد اولابیلیر وبوحال ، حقیقت حالده، بعضاً وارد ایسه‌ده شوراسی‌ده محققدرکه قانونی احداث ایده‌ن پارلمنتو افکاراوزرینه برتأثیر اجرا ایله‌ر وپارلمنتو ایله افکار بیننده بر سلسلهٔ عمل وعکس‌العمل موجوددرکه بوصورتله قانونك اساسنك کتلهٔ اذهان طرفندن جای‌قبول کورمه‌سی تسریع ایدیله‌بیلیر. خلاصةً واضع قانون کیم اولورسه اولسون، افکار هانکی شکلده تظاهر ایدرسه ایتسین، تخصیص پارلمنتو آرای عامه ایله انتخاب ایدلمش و افکار حریت مطبوعات ، حریت اجتماع کبی اشکال مختلفه‌سنده حریت تامه‌یه مالك اولمش اولان انامی برمملکتده ، افکار ایله واضع قانون بیننده دائمی برنفوذ وتأثیر متقابل موجوددر ؛ حتی بونفوذ وتأثیر متقابل افکارك پولیس طرزاداره‌سنه تابع بولندیغی قرالیت مطلقه‌لرده‌دخی موجوددر . سربست ده‌موقراسی مملکتلرنده پارلمنتو ایله افکارك عمل وعکس‌العمللری تأثیری ، هیچ شبهه یوق‌که، اك یوکسك درجه‌سنی بولمشدر؛ ایشته بو ، قانونك اکثریت افکار طرفندن جای قبول کوره‌ن دستور حقوقی‌یه توافق ایتمه‌مه‌سی ناصل نادرالوقوع اولدیغنی ودیکرطرفدن، واضع قانونك تلقیات حقوقیه اوزرینه ناصل اجرای نفوذ ایتدیکنی تعریف و ایضاح ایده‌ر .

الحاصل ، قانون موضوع برنوع قوهٔ سلبیه‌یی حائزدرکه بونی اجتهاد حقوقی‌یه حتی تعامله‌ده عطف ایتمك مشکلدر ؛ بوقوهٔ سلبیه اولجه بیان ایدلمش اولان شوطرز افاده ایله تعبیر اولونابیلیر : قانون موضوع حقوقیون ایچون بروثیقه، حاکم واداره‌مأموری ایچون برتحدیددر .

بوندن مراد اولنان شودرکه، اولا، حقوقیونك سربست حق انتقادی تماميله باقيدر، حقوقیون ، برمتن قانونده ، متن قانون اولديغی ايچون ، بر قاعدهٔ حقوقيه كورمكه مجبور دكلدرلر، ايی براصول انتقاد وسائطيله حقيقی قاعدهٔ حقوقيه‌نك هانكيسی اولديغی تحری وتماميله مستقل برصورتده ، موضوع متنك حقيقةً موجود بردستور حقوقی‌يی افاده ايدوب ايتمه‌ديكنی وقاعدهٔ حقوقيه‌ايله آهنكدار قواعدانشائيه احداث ايله‌يوب ايله‌مه‌ديكنی صراحةً بيان ايتمه‌ليدرلر .

فرانسه‌ده الآن بعض مروجلری بولنان وآلمان مؤلفلرينك قسم اعظمی طرفندن مدافعه ايدلمكده اولان برتمايله قارشی نه‌درجه سرد اعتراض ايتسه‌م آزدر . اشبو تمايل، برمملكتك عضو تشريعيسی طرفندن منتظماً صادر اولان هرقانون بردستور حقوقيدركه حقوقیونك هيچ برشی سويله‌مكسزين سرفرو وانقياده مجبور اولديغی ادعادن عبارتدر . اكر بويله ايسه تدقيق حقوق بردقيقه‌لق سعی وجهده بيله دكمز ؛ تماميله برال ايشجيلكی مساعيسندن عبارت قالير . قانون ، حقوقيون ايچون بروثيقه‌دن باشقه برشی دكلدر ؛ يعنی قانون حقوقيونك برهيئت داخلنده ، برزمانده ، مجبوری‌الرعايه اولان دستور حقوقی‌يی وبونك تطبيقنه خادم اك صالح وسائط فنيه‌يی تحريلری ايچون برعنصر تشكيل ايده‌ر . اولجه سرد ايديله‌ن افاداته نظراً قانون حقوقيون ايچون قيمتدار بروثيقه‌در ، فقط هرحالده بروثيقه‌دن باشقه برشی دكلدر .

قانون، اداره مأموری وحاكم ايچون برتحديددر. ايلريده، اداره مأمورينك وحاكمك وظيفه‌لرندن بحث ايتديكم زمان بوتحديد دها زياده وضوح ايله تظاهر ايده‌جكدر . قانون برشيئی تصريح ايتمه‌ديكی ياخود مغلق برصورتده افاده ايتديكی زمان، قوهٔ عموميه مأمورينه غايت واسع برحريت تقدير طانيمق مقتضيدر ؛ مأمور ياخود وكيل مذكور ، تعاملك ، محاكم واداره‌نك اجتهاد حقوقيسنك اومسائله تطبيق اولنانلرينك هانكيلری اولدقلرينی تحری واونلرك ارائه ايده‌جكلری طرقه توفيقاً حركت ايتمه‌ليدر. لكن ، قانون موضوعك صريح اولديغی يرلرده مأمور ويا وكيل حركاتنده قانون مذكور ايله محدوددر ؛ مادهٔ قانونيه‌يه طوغرودن طوغرويه مغاير هيچ برحركتده بولوناماز . مأمور ويا وكيل ، كيم اولورسه اولسون سلسلهٔ مراتب اعتباريله ، واضع قانونه تابع ، اونك معيتنده‌در . افكار متأخره اصحابی ، غيرقابل اعتراض بردستور اجتماعی تلقيسی اولان شوتلقی‌يه واصل اولمشلردركه ، برقوهٔ عموميه وكيلی طرفندن عمومه شامل اولارق تنظيم وترتيب ايدلمش احكام قانونيه‌يه

مغاير اولارق هيچ برفعل فردی اجرا ايديله‌مز . بوقاعدهٔ اساسيه‌نك اصلی حكمرانلرك افعال ومعاملات عنديه‌لرينه قارشی اك معتنا برتأمينات اولديغی حسيدر . لكن قاعدهٔ مذكوره‌نك تطبيق اولونابيلمه‌سی ايچون قانونده مصرح برقرار بولونماليدر .

بعضاً اويله برزمان كليركه قانون موضوع احكامی ، برزمانده، وجدان حقوقی‌يه اودرجه عيان برصورتده مغايردركه بونك اداره مأموری وحاكم ايچون برتحديد تشكيل ايتديكی ادعا ايديله‌مز .

مأمور وياوكيل طرفندن ، قانوناً مجبور اولديغی بهانه‌سيله ، اتخاذ ايديله‌جك بعض مقرراتی وجدان عمومی اويله شديد برصورتده رد ايده‌ركه مأمورك اشبو قراری تطبيق اولوناماز ومأمورده بوقراری بردها اتخاذ ايده‌مز. بوصورتله، برمتن قانون مجبوری‌الرعايه‌لكنی غائب ايده‌ر ، تعبير جاری‌يه كوره ، استعمالدن ساقط اولور . تعامل ، قانونك برحكم صريحنی لغو ايده‌بيليرمی ؟ اكثريا بومسئله ، بوصورتله وضع ايدلمكده ايسه‌ده ياكلشدر . تعامل وقانون حدذاتلرنده قاعدهٔ حقوقيه دكلدرلرو برينك ديكری طرفندن لغوی موضوع بحث اولاماز . لكن ، حقيقتده اولديغی كبی، دستور حقوقی‌يی تظاهر ايتديره‌ن تعامل بولونديغی ومتن قانون اشبو تعامله جداً مغايراولديغی زمان قوهٔ عموميه وكيلنك نه صورتله حركت ايتمه‌سی لازم كلديكی مسئله‌سی موضوع اولور . فكرمجه تعاملك اظهار ايتديكی دستوری تطبيق ايتمه‌سی مقتضيدر . لكن هيچ شبهه يوقكه ، وكيل پك چوق تقيدات ايله حركت ايتمه‌لی ومتبصر هرقوهٔ تشريعيه معاملات عنديه تهلكه‌سنی حداصغری‌يه تنزيل ايچون قوی برسلسلهٔ مراتب عدلی واداری اصولی ترتيب وتنظيم ايله‌مه‌ليدر .

اشبو مسئله بزی ، ايچنده بولنديغمز زمان كبی ، تماميله تشريعی بر دور ده نظريه واجتهاد حقوقیٔ محاكمك متن قانون ساكت ومغلق اولديغی زمان قانونه قارشی نه‌صورتله حركت ايتمه‌لری لزومی نقطه‌سنه ايصال ايله‌ر . شواعتقادده‌يم‌كه حقوقك بنفسه تشكلی برطرف ايدلمز ، حاكم تقديرنده تماميله حردر وواضع قانونك افاده ايدلمه‌مش اولمغله برابر حقيقی فكری اولماسی لازم كله‌ن شی ايله حركاتنده اشكال ايديله‌مز . متن مكتوب ، متن مكتوبدن باشقه برشی دكلدر : واضع قانونك فكر صميمی وغيرمسروده‌سنی تحری‌يه هيچده لزوم يوقدر. متن، حدذاتنده اولديغی كبی تلقی ايدلمه‌ليدر؛ متن‌شكل افادهٔ صريحيله قوهٔ عموميه وكيلنك افعالنی تحديد ايده‌ر ، فقط اوندن ايلری كيده‌مز .

« قود سيويل » ك يوزنجی سنهٔ دوريه‌سی مراسمنده ، موسيو بالو - بوپره

(M.Ballot-Beaupré) ایراد ایتدیکی نطقده محکمهٔ تمیز رئیسی صفتنك کندیسنه بخش ایتدیکی نفوذ وصلاحیت ایله اجتهاد حکامك اشبو حریتنی رسماً اعلان ایتمشدر : « متن بعض اعوجاج ومغلقیت ابراز ایتدیکی زمان . . . حاکم یوز سنه اول « قود » محررلرینك فکرینك نه اولدیغنی تحری ایله اضاعهٔ وقت ایتمهمه‌لیدر . . . حاکمك اومحررلر « قود » ی بوکون میدانه کتیرسه‌لردی نه صورتله تحریر ایده‌جکلرینی دوشونمه‌سی لازمدر . » ایشته ، حقیقت حالده اجتهاد حکامك قانونه‌قارشی حقیقی وظیفه‌سی بودر . ایشته بونك ایچوندرکه جداً تشریعی اولان زمانمزده‌بیله حقوقك بالجمله اقسامنده و تخصیص حقوق عامه‌ده اجتهاد حقوقینك سعی پك فائده‌لی اولمقده در . بوراسی ایجادات اجتهادیه‌نك مع تفرعات مطالعه‌سی یری دکل ایسه‌ده بعض مثاللر ارائه‌سی فائده‌دن خالی دکلدر .

بعضاً ، اجتهاد حقوقیٔ حکام آز چوق ادراك ایله مکرراً تطبیق ایتدیکی حقیقی بر دستور حقوقی‌یی میدانه چیقارر . حقوقیون بونی مقررات محاکمدن استخراج و بعضاً قانون شکلنده ترتیب و تنظیم ایده‌ر . لکن حقیقت حالده ، دستور مذکوری تولید ایدن نه اجتهاد حقوقیدر نه‌ده قانون ؛ دستور حقوقی بنفسه بر جمعتك برزمانده وجدان حقوقیسنك محصولیدر .

مسئولیت مادیه دنیلان مفهومك صورت تشکلی بوخصوصده برمثال جلی تشکیل ایتمکده‌در . مسئولیت دستوری ، « قود ناپولئون » ك ١٣٨٢ نجی ماده‌سی احکامنده تمامیله محتویدر واشبو آبدهٔ تشریعینك پك نادر احکام دستوریه‌سندن بریدر . اشبو ماده دیورکه : « برانسانك آخره ضرر ایراث ایده‌ن هرهانکی برفعلی ، خطاسیله ایراث ضرر ایده‌نی ضرر مذکوری تعمیر وتضمینه اجبار ایله‌ر . » دیمك اولیورکه هرکیم که کندی خطاسیله آخره برضرر ایراث ایدر ، بوضرری تعمیره مجبوردر وبوضرری تعمیره انجق خطا حالنده مجبوریت واردر . عصرلرجه ، وجدان حقوقی دها ایلری کیتمه‌مشدر . بالاخره‌زمانمزده کشفیات فنیه‌دن‌وبویوك صناعتدن متولد اقتصادی‌تحولات عمیقه سرمایه‌نك تمرکزی حادثهٔ ممیزه‌سی تحت تأثیرنده اولارق ، مسئولیت دستور قدیمنك کافی کلمدیکی حس اولنمش وبونك توسعی مقتضی کوریله‌رك ، خطاسز دخی اولسه ، برفردویا برهیئت منفعتنه اجرا ایدیله‌ن فاعلیتك ایراث ایتدیکی ضررك بونلر طرفندن یاخود ایراث ایده‌ن شیئك صاحبی طرفندن تعمیر وتضمینی لزومی قبول اولونمشدر .

بو صورتله ، یکی بر دستور حقوقی میدانه چیقمش و خطا ایچون مسئولیت قواعد

عتیقه‌سیله مزج ایدلمشدر . بونی اجتهاد حقوقی تولید ایتدی ، دنیله‌مز . اجتهاد حقوقی بونی مشاهده ایتمش و تطبیق ایله‌مشدر ، باشقه برشی یاپمامشدر . خطا ایچون مسئولیت تشریعی شکل افاده‌سی ، تهلکه‌یه معروضیت ایچون مسئولیتك‌ده تولدینه مانع اولامامشدر. بعض نقاطده تهلکه‌یه معروضیت طولاییسیله مسئولیتی تصریح ایتمش اولان قانون موضوع بیله‌اوکا قوهٔ‌حقوقیه‌سنی بخش ایتمه‌مشدر ، زیرا بوقوهٔ حقوقیه واضع قانونك مداخله‌سندن اول موجود بولنیوردی . بالعکس بوقوهٔ حقوقیه‌نك موجودیتیدرکه بو دستورك بر قسم مخصوصنی تطبیق ایده‌ن عمله قضالری حقنده ١٨٩٨ فرانسز قانونی‌کبی قوانین انشائیه‌یه قوهٔ حقوقیه بخش ایتمشدر .

١٩ نجی عصرك ایجادات تعاملیه واجتهادیه‌سندن اك مهمی ، هیچ شبهه یوقکه ، اقتداری تجاوز واقتداری سؤاستعمال طولاییسیله طریق مراجعتدر. بوراده ، حقوق متأخره‌نك بر دستور اصلیسی اساسنه استناد ایده‌ن تمامیله انشائی بر قاعده موجوددر ؛ اختلال کبیردن بری فرانسزلرك وجدانه عمیق برصورتده نفوذ ایتمش اولان اشبو دستور براداره مأمورینك عمومه شامل احکام قانونیه ویا نظامیه‌یه مغایر هیچ بر فعل ایفا ایده‌میه‌جکی اساسیدر. اشبو دستوری مجبوری‌الرعایه قیلمغه خادم واسطهٔ فنیه ، شورای دولتك اجتهاد حقوقیسی تأثیریله تدریجاً تأید ایتمشدر . اشبو واسطهٔ فنیه ، احراز ایتدیکی واسع تکامل ایله ، تجاوز اقتدار طولاییسیله طریق مراجعتدر که اساسی ، ٢٤ مایس ١٨٧٢ تاریخلی قانونك ٩ نجی ماده‌سیله موجودیتندن وتطبیقندن پك‌چوق صوکره تعین‌ایدلمشدر. شورای دولتك تعاملی ومقرراتی برتأسیس حقوقی‌یی ناصل تولید ایتدیکی سوأل اولوناماز. تأسیس مذکور ، بالجمله تأسیسات انسانیه مثللو ، بنفسه تأید ایتمشدر . تأسیس مذکوری تشکیل ایده‌ن قاعدهٔ انشائیه ، مجبورالرعایه‌لکی قوتنی تعاملدن ، اجتهاد حقوقیدن وقانوندن دکل ، فقط احاطه وتحقیق وتعین ایله‌دیکی قاعدهٔ دستوریه‌دن استخراج ایده‌ر .

الحاصل ، بعضاً واضع قانون ، بذاته ، قاعدهٔ دستوریه‌یی میدانه چیقاریر وبونی ترتیب وتنظیم‌ایده‌ر ، تعامل‌واجتهاد حقوقی‌ده بونك تطبیقنی تامین‌ایده‌ن واسطهٔ فنیه‌یی‌احداث‌ایله‌ر.

بو صورت جریانك اك بارز مثالی ٢ کانون ثانی ١٩٠٧ قانونی ایله اجتهاد حقوقینك طوغریدن طوغرویه احداث ایتدیکی اصول حمایه‌درکه بوندن ، قانونك افاده ایتدیکی دستوره رعایتی تامین ایچون بر قاعدهٔ انشائیه تولد ایتمشدر . فرانسز قتولیکلرینه ، ٩ کانون‌اول ١٩٠٥ کلیسانك حکومتدن تفریقی قانونه‌کوره جمعیات‌مذهبیه تشکیل ایتمه‌لرینی

منع ایدەن پاپانك امری اوزرینه وضع ایدلمش اولان ۱۹۰۷ قانونی (ماده ٤) ، جمعیات مذهبیه فقدانه رغماً مبانیٔ مذهبیەنك و بونلره عائد اشیانك ، اجرای آیین ضمننده ، مذهبه منسوب افراد و مأمورینه ترك ایدلمش اولدیغنی اعلان ایتمکدەدر . اشبو متن ایله برابر هیچ برقاعدۀ انشائیه موجود دکلدر. قانونك اشبو سکوتی ایچنده همان وطوغرودن طوغرویه بر طاقم وسائط حقوقیه تشکل ایتمشدر که کلیسالرك پاپاسلر و منسوبین مذهب طرفلرندن استعمال اولونابیلمەلرینی تأمین ایلەمشدر. شیمدی ، تعامل و اجتهادك تولید ایتدیکی برسلسلهٔ اصول انشائی ۱۹۰۷ احکام قانونیەسنه التحاق ایتمشدر. بو اصول انشائی قوۀحقوقیەسنی اجتهاد حقوقی مقرراتندن اخذایتمدیکی کبی ۱۹۰۷ قانونیده قوۀحقوقیەسنی واضع قانونك ارادتندن استخراج ایتمز. اشبو قاعده تمامیٔ قوتی ، وضع ایدلدیکی زمان، فرانسەنك وجدان حقوقیسنه موافق اولدیغندن استخراج ایلەر وقاعدۀ مذکوره، جهت تطبیقیەسنی تأمین ایدەن اصول انشائیەنك قوامنی تشکیل ایلەر .

ایمدی ، ایشته بوصورتله ، حقیقی بردورۀ تشریعیه اولان زمانمزده بیله حقوقك بنفسه تأییدینی ، برقانونده مصرح اولسون اولماسین ، دستور حقوقینك واجب الرعایه لکی قوتنك اساسی انجق معین بر هیئتك وجدانی تشکیل ایدەر. قانونك یاننده بعض حقوقی قواعد دستوریه تشکل ایدەبیلیرکه بالآخره قانون بونلری تصریح ایلەر . قانون خارجنده بعض قواعد انشائیه دخی تأسس ایدەرکه بعضاً قانون بونلری تصریح ایدەر، فقط اکثریا تجاهل ایلەر وبوکا رغماً بونلر تطبیق اولنمقدەدرلر . بعضاً ده قانون هرنەقدر بردستور تعیین وتأسیسنه سعی ایتسه و بونك تطبیقنی عالمانه احکام انشائیه ایله تنظیم ایلەسەده ینه بودستور تطبیق اولوناماز ، وبواحکام انشائیه تأثیرسز قالیر . بوده حقوقك، قوتی تمامیله وجدان فردیلردن استخراج ایتدیکنه بر دلیل باهردر . بالخاصه بو وادیده صفت ممیزەیی حائز برمثال اولجه ذکر ایدلمش اولان ٥ نیسان ۱۹۱۰ قانونیدر . اشبو قانونك برنجی و ایکنجی مادەلری قادین وارکك بالجمله صنایع ، تجارت و زراعت یومیەجیلرینه برتقاعدیه ویرمەلرینی امر ایتمکدەدر. اون سنەدن بری بواحکام قانونیەیه رعایت ایدلمەمکدەدر. کوندەلکجیلرك پك چوغی قانون مذکوره طوعاً موافقت ایتمەدیلر دکل ؛ فقط بویوك برکتله بوکا تمامیله بیکانه قالمش وقدرت عمومیه قانون مذکورك تطبیقنی تأمین ایچون کندیسنه مودوع قوۀ جبریه وسائطنی استعمالدن فراغت ایتمشدر . تعبیر آخرله ، وجدانلرده بوکون موجود اولان دستور حقوقی تقاعد اختیاریدر ؛ تقاعد مجبوری الآن کتلهٔ افرادك وجدانلرینه نفوذ

ایتمەمشدر . قوۀ تشریعیەنك تأثیریله آتیٔ قریبدە بویولده تکامل حصولی غیر ممکن دکلدر؛ لکن شیمدیکی حالده تقاعد مجبورینك برقاعدۀ حقوقیه اولدیغنی ادعا ایتمك برخطا اولور؛ بوکون بو ، برقاعدۀ تشریعیەدر ، برقاعدۀ حقوقیه دکلدر .

ایمدی ، بوتون بوایضاحاتدن استخراج اولونان نتیجه شودرکه ، جمعیات متأخرەده واضع قانونك احراز ایتدیکی غایت واسع فاعلیته رغماً دستور حقوقی ایله قانون بیننده ، حقوق آفاقیه ایله حقوق تشریعیه بیننده تمامیٔ مطابقت موجود دکلدر . مع مافیه بوعدم تطابق مشاهده وتعیین ایدلدکدن صوکره حقوق آفاقیه ، قاعدۀ حقوقیه وقانون تعبیرلری ایضاحاتی تسهیل ضمننده، استعمال اولونابیلیر. لکن شوراسی دائمانظر دقتده طوتملیدرکه قانون حقوق اولمایابیلیر وهرحالده قانون اصلا تمامیٔ حقوق اولاماز .

(L Etat, le droit قانونك تشکلی و واجب الرعایەلکی قوتی حقنده قارئلری (objective et la loi positive 1901) نام اثرمك دردنجی ویدنجی بابلرینه مراجعته سوق ایدەجکم .

اولکی مبحثده ذکر اولنان آثاردن ماعدا شونلریده ذکر ایدەلم :

Leroy, La Loi, essai sur la théorie de l'autorite dans la démocratie, 1908; Cruet, La vie du droit et l'impuissance des lois; Aillet, la démocratie et la loi, Revue de metaphysique et de morale XVII, 1919, p. 57 et s. Millieux; L'exégèse des codes, 1908; Bonnecase, L'école de l exégèse, 1920; Biding, die normen, 2e édtion 1890; Jellinek, Gesetz und Verordnung, 1887; Allgemeine Staatslehre 1905; p. 556 ets.; Dicey, Le droit et l'opinion publique en Angleterre; Gény, méthode d'interprétation en droit privé positif, 2e édition 2 vol. 1919.

§ ۱۳ — بین الجمعیات دستور حقوق

شیمدی یه قدر منحصراً معین برهیئت اجتماعیه داخلندەکی قاعدۀ حقوقیەیی، برهیئتی تشکیل ایدەن افرادك بربرلریله مناسباتنه تطبیق اولونان منزوی برهیئتك حقوق آفاقیەسی اولارق تدقیق ومطالعه ایتدم. متفرق ایکی ویا دها زیاده هیئتلر بیننده مناسبات موجودمیدر؟

بو ، مشهورواساسلی حقوق ملل مسئله‌سندن باشقه‌برشی دکلدر. برحقوق ملل موجودمیدر وموجود اولابیلیرمی؟ صورت قطعیه‌ده : أوت جوابنی ویریرم ؛ والتی سنه‌دن بری جریان ایدن وقایع بوقناعتمی صارصمق شویله طورسون تماميله تأييد و ترصين ايتمشدر .

حقوق مللك اساسنی ناصل ادراك ایتدیکمی تشهیر ایچون بسیطدن مرکبه کیتمك اصولنی تعقیب ایده‌جکم واولا غایت بسیط ونوعما سموی برحاله ارجاع اولونمش فرض ایدیله‌ن هیآت بیننده تأسس ایده‌بیله‌جك مناسباتی نظر ملاحظه‌یه الاجغم .

صراحةً معین ایکی ویا دها فضله هیئت اجتماعیه‌لر اویله بروضعیتده‌درلرکه بونلرك اعضاسی بیننده مناسبات تأسیس ایده‌ر . اشبو مناسباتك بردستوره تابع اولدقلری تیقن ایدیلیرمی؟ مسئله بوصورتله وضع ایدیلنجه مثبت جواب ویرلمك اقتضا ایده‌رسه‌ده بوجواب ایکی ایضاحی استلزام ایله‌ر . اولا ، اشبو دستور منحصراً ایکی هیئتك افراد اولارق الناں اعضاسنه تطبیق اولونور، اونلری تشکیل ایده‌ن فردیتلردن متفرق برشخصیت حقیقیه‌یی حائز تلقی ایدیله‌ن هیئتلره تطبیق اولونماز . دیکر طرفدن ، اشبو دستورك اساسی محضا مختلف هیئتلری تشکیل ایده‌ن وجدان افرادك یالکز هرهیئتك اعضاسنی دکل ، فقط مختلف هیئتلر اعضاسنی بربرلرینه ربط ایله‌ین تساندی ادراك ایتمه‌لریدر . حقیقتده پك ابتدائی اولان بو دستور ، اقتصادی ویا اخلاقیدر . الك ابتدائی هیآت اجتماعیه مناسباتنده بعض قواعد موجوددرکه بونلره دائر هر هیئت افرادی آز چوق بر وجدانه مالکدرلر، بونلرك لزومنی حس وبونلره فعلاً تبعیت ایده‌رلر . ایشته بر نقطه‌که غیرقابل اعتراض اولارق تظاهر ایتمکده وبالجمله ملاحظات سوسیولوژیقیه بونی تأیید ایله‌مکده‌در. بونی صراحةً تعیین پك اساسلیدر .

مختلف هیآت اجتماعیه‌یه منسوب افرادك مناسباتی ایچون موجود اولان اشبو قواعد اقتصادیه و اخلاقیه ، بر زمانده ، قاعدهٔ حقوقیه صفتنی احراز ایده‌بیلیرلرمی ؟ مباحث سالفه‌ده ، بر قاعدهٔ اقتصادیه واخلاقیه‌نك نه زمان وناصل قاعدهٔ حقوقیه اولاجغنی ایضاح ایتمش ایدم . بین‌الجمعیات برقاعدهٔ اقتصادیه ویا اخلاقیه‌نك ناصل و نه‌زمان بین‌الجمعیات بر قاعدهٔ حقوقیه اولدیغنی تعیین امکانی وارمیدر؟ ظن ایده‌رم‌که واردر. لکن شمدیدن قطعی اولارق تظاهر ایده‌بیله‌ن شی ، قاعدهٔ حقوقیه اولان بین‌الجمعیات قاعدهٔ اخلاقیه واقتصادیه عینی صفات اصلیه‌یی محافظه ایده‌رلر . قاعدهٔ مذکوره‌نك اساس اولیسی مختلف هیئتلر اعضاسی بیننده موجود تسانددر . قاعدهٔ مذکوره مشخص هیآت اجتماعیه دکل ، فقط

اشبو هیآته منسوب افراده ، فرداً انجق صورتیله ، عائددر . اصلی اولان قاعدهٔ اخلاقیه و اقتصادیه کبی قاعدهٔ مذکوره‌ده اساس اعتباریله اجتماعی یاخود مابین‌الاجتماعیدر ، فقط تطبیقاتنده فردیدر .

قاعدهٔ مذکوره هیئتلره ، هیئت اولمق اعتباریله ، تطبیق اولونماز و اولناماز؛ بونلر حقیقت شخصیه‌یه مالك اولمادقلری کبی نه‌وجدانه نه‌ده اراده‌یه مالك دکللردر . قاعدهٔ حقوقیه مختلف جمعیتلرك افرادینه تطبیق اولونور، اشبو افراد بیننده برطاقم مناسبات تأسس ایده‌رکه تنظیمی مقتضی اولور . تعبیر آخرله ، هر برهیئت اجتماعیه، داخلی حقوق آفاقیه اولان بر ضبط وربطی استلزام ایتدیکی کبی ، مختلف هیآته منسوب افراد بیننده تساند رابطه‌لری تأسس ایتدیکی زمان بین‌الجمعیات برهیئت تشکل ایده‌رکه بین‌الجمعیات برضبطوربطی استلزام ایله‌ر ؛ بوایسه حقوق بین‌الجمعیات وبوکونکی حقوق دولك موجودیت رشیمیه‌سیدر .

لکن، بین‌الجمعیات قاعدهٔ اقتصادیه نه‌زمان‌دستور حقوقی‌اولور ؟ بوکا جواب‌اولکینك عینیدر . قاعدهٔ حقوقیه کتلهٔ افراد بیننده فلان قاعدهٔ اقتصادیه و یا اخلاقیه بین‌الجمعیات مناسبات ایچون واجب‌الرعایه‌لکی قوتنك ترتیب وتنظیمنی مقتضی قیلاجق درجه‌ده اهمیتلی تلقی ایدلدیکی و عینی زمانده اشبو قوهٔ تأییدیه‌نك تنظیمنك محق اولدیغی حسی موجود بولوندیغی زمان تظاهر ایده‌ر .

بو، طبیعی‌اولارق مختلف هیئتلر اعضاسی بیننده اولدقجه‌صیقی‌واولدقجه دواملی‌مناسباتی استلزام ایده‌رکه بونلرك جمله‌سنده ، اولجه‌ده بیان ایدلدیکی وجهله ، اجتماعیلك وعدالت حسنك انکشاف ایتمش وبین‌الجمعیات برحس حالنه کیرمش اولارق تشکلی قابل اولسون شوصورتله‌که : یالکز عینی هیئت اعضاسی بیننده دکل ، فقط مختلف هیئتلر اعضاسی بیننده دخی صیقی برتساند وترابط موجود اولدیغی حسی ، بین‌الجمعیات عدالت ، یعنی ، اولجه تعبیر ایتدیکم ، عدالت تعویضیه وعدالت توزیعیه حسنه هم بر جمعیته منسوب افراد مناسباتنده هم‌ده مختلف جمعیتلره منسوب افراد مناسباتنده رعایت ایدلمه‌سی حسی تشکل ایده‌بیلسین . اشبو اجتماعیلك وعدالت حس مضاعفنك موجودیتی انجق تاریخ بشرك اولدقجه ایلریله‌مش بردوره‌سنده تظاهر ایده‌بیلمشدر . هیچ شبهه یوق‌که ، برزمان کلمشدرکه بومضاعف حس موجود اولمش و اوزون ومتعدد ادوار ارتجاعیه‌یه رغماً ادامهٔ موجودیت ایده‌بیلمشدر . بوصورتله حقوق بین‌الجمعیات ، حقوق جمعیت مثللو ، وعینی مقاومتله تشکل ایتمشدر. فی‌الحقیقه، اوزمان بومختلف هیئتلره منسوب کتلهٔ اهالی فکرنده

حقیق بر وجدان حقوقی تشکل ایتمشدرکه بو، بربرلرینه قارشی بعض قواعده رعایت صورتیله ایفای حرکات ایتمه‌لری لزومنك ادرا کیدر ؛ شاید بو قواعد نقض ایدیله‌جك اولورسه، معین جمعیات مختلفه کتلهٔ افرادی میانده ، قواعد مذکوره‌نك قوهٔ جبریه‌سنی تحقیق وتعیینه خادم بر عکس العمل حصوله کلیر . ایشته بین‌الملل دستور حقوقی بودر .

اجتماعی دستور حقوقی ایچون سرد ایدیله‌ن مطالعه بین‌الملل دستور حقوقی ایچون‌دخی طوغرودر: اشبو دستور، اذهان افرادده، بو قاعده‌نك نقضی حالنده بین‌الجمعیات برعکس العمل حصوله کله‌جکی، مختلف هیئتلر اعضاسنی بربرلرینه ربط ایده‌ن تسانده خلل طاری اولاجغی وایراث ضرر ایده‌نلره قارشی بین‌الجمعیات بر قوهٔ جبریه‌نك تنظیم وتشکیلنك محق اولدیغی وجدانی موجود بولندیغی زمان تظاهر ایلر .

بو صورتله دستوری بر حقوق ملل اساسی عیاناً ظاهر اولور . اشبو نقطهٔ نظردن صور مختلفه ایله سرد ایدیله‌ن اعتراضاتك تمرکز ایتدیکی مشکلات برطرف ایدلمش اولور. دائما دنیلمش ودنیلمکده‌درکه : بین‌الجمعیات بر حقوق موجود اولاماز، زیرا تابع هیئتلره بر قانون فائقی مجبوری قیلاجق فوق‌الجمعیات بر قدرت موجود دکلدر .

بزم یاپدیغمز کبی قاعدهٔ حقوقیه، فائق بر ارادت طرفندن تابع اراداته مجبوری قیلنمش برامر اولمایوب تطبیقندن اول مجبوری‌الرعایه ومجبوری‌الرعایه‌لکی قوتنك تنظیم وتأییدی مقتضی بر دستور اولارق تلقی ایدیله‌جك اولورسه اعتراض مذکور کندیلکندن ساقط اولور .

دستوری حقوق بین‌الجمعیاتك اساسنی تعیین ایچون کوچك وبسیط هیآت اجتماعیه‌یی نظر ملاحظه‌یه الدق وبونلر داخلنده الان هیچ بر تفاوت سیاسیه موجود اولمادیغنی فرض ایتدك . شمدی، بالعکس درونده تفاوت سیاسیه موجود اولان و، بناءً علیه، شکللری هرنه اولورسه اولسون، ازمنهٔ متقدمه‌نك کوچك بلده‌لری اولسون یاخود متأخر دولت کبیره بولونسون، دولت حالنده تشکل ایده‌ن جمعیات حقیقیه‌یی نظر ملاحظه‌یه آلاجق اولورسه‌ق دستور بین‌الجمعیات حقنده ویریله‌ن ایضاحات وصورت تلقی طوغرو اولارق قالیر. غیرقابل اعتراض بر طاقم تساند رابطه‌لری، یالکز بر دولتك تبعه‌سنی کندی آرالرنده دکل، فقط مختلف دولتلر تبعه‌سنی‌ده برلشدیرر . اشبو مختلف دولتلر اعضاسی مناسباتنه عائد قواعد اخلاقیه و اقتصادیه ، بو تساند اساسنه بناءً تأسس ایتمشدر . اشبو قواعد برر شخص اولارق تلقی ایدیله‌ن بالذات دولتلره تطبیق اولونماز، زیرا دولتلرده اصللری اولان هیآت اجتماعیه‌دن فضله برر

حقیقت مشخصه دکلردر . اشبو بین‌الملل قواعد اقتصادیه و اخلاقیه بو مختلف دولتلرك تبعه‌سی اولان افراده تطبیق اولنورلر ؛ حقیقت حالده ، بوکا هیچ بر وقت اعتراض ایدلمه‌مشدر . مذکور قواعد اخلاقیه واقتصادیه‌نك اساسی ، معین دولتلرك تبعه‌سی اولان افرادك، اشبو قاعده‌یه تابع اولونمادیغی تقدیرده بین‌الملل برعکس العمل حصوله کلوب کندیلرینی انقیاده اجبار ایده‌جکی حقنده‌کی وجدان وادرا کلریدر . قواعد اخلاقیه واقتصادیهٔ مبحوثه، معین هیآت دولیه اعضاسنك کافه‌سنه تطبیق اولنورلر ؛ فقط بونلر حکمرانلره یعنی هرهیئتده قوت انحصارینی حائز اولان افراده تمامیله خصوصی بر صورتده تطبیق اولنورلر . بربرلریله مناسبات بین‌الملليه‌یه کیریشه‌ن ، اداره اولونانلرك منافع اقتصادیه‌لرینی مدافعه ایده‌ن بونلردر. تخصیص بین‌الملل قواعد اخلاقیه واقتصادیه‌یه تابع اولان، حکمرانلر بیننده تأسس ایده‌ن مناسباتدر .

اکر دول متأخره تبعه‌سی مناسباتنده دساتیر اخلاقیه واقتصادیه‌نك موجودیتی قبول اولنورسه ـ که بونی قبول ایتمه‌مك ، ظنمه کوره ، ممکن دکلدر ـ عینی مناسباتده دساتیر حقوقیه‌نك موجودیتنك نه صورتله انکار ایدیله‌بیله‌جکی کوریله‌مه‌مکده‌در . بورادەده قاعدهٔ اخلاقیه واقتصادیه ، افکار عامه‌نك ، تساند بین‌الملل وبر احتیاج شدید عدالت طولاییسیله قاعدهٔ مذکوره‌نك مجبوری‌الرعایه قلنماسی وبوکا ایراث ایدیله‌جك نقیصه‌لرك تأدیبی لازم کلدیکنی ادراك ایتدیکی زمان قاعدهٔ حقوقیه صفتنی احراز ایدر. ایشته اشبو تلقی ویالکز بو تلقیدرکه بین‌الدول قاعده‌نك اساسنی تشکیل ایلر . اداره ایده‌نلرك واداره اولونانلرك وجدانیدرکه ، تظاهراتیله بین‌الجمعیات بر دستوره صفت حقوقیه‌یی بخش ایدر . ایکی مختلف هیئت ملیه‌نك حکمرانلری بر ائتلاف عقد ایتدکلری زمان بوندن متحصل تعهدك بلامجازات نقض ایدیله‌بیلمه‌سی عینی زمانده تساند بین‌الملل ایچون تهلکه‌لی وحس عدالته مغایر اولاجغی افکار عامه‌یه عمیق بر صورتده نفوذ ایتمش اولدیغندندرکه بین‌الملل هرهانکی بر مقاوله‌نك اومقاوله‌یی عقد ایده‌ن حکمرانلر ایچون مجبوری‌الرعایه اولدیغی حقنده‌کی قاعدهٔ حقوقیه مفهومی حاصل اولمشدر .

بین‌الملل دستورلر، تساند بین‌الملل وحس عدالت قیودی اوزرینه مؤسس اولدقلری و،ادعا ایدلدیکی کبی، مخیل شخصیتلر اولان ملتلرله دولتلره‌دکل، فقط بونلری تشکیل ایده‌ن افراده ، حکمرانلره‌ده اداره اولونانلره‌ده تطبیق اولندقلری صورتنده تلقی ایدیلنجه ، حقوق دوله قارشی دائما صور مختلفه‌ده سرد ایدلمکده اولان اعتراضاتدن قورتولنمش اولور.

اعتراضات مذكوره خلاصةً شوندن عبارتدر : حقوق بين‌الدول موجود اولاماز ، زيرا مختلف دولتلره بردستور بين‌المللی مجبوری‌الرعايه قيلاجق برقدرت آمريه موجود دكلدر .

اكر ، بوندن اولكی مبحثلرده ياپديغمی ظن ايتديكم كبی ، حقوق داخلينك واجب‌الرعايه‌لكی قوتی تشكيل ايده‌ن ، تابع ارادات ايچون مجبوری الانقياد برقدرت آمريه‌نك موجوديتی اولمايوب بوقاعده‌نك قوهٔ جبريه‌سنك تأييدی لزومی حقنده افراد نزدنده حاصل اولان وجدان اولديغی اثبات ايديله‌جك اولورسه اعتراض مذكور برطرف ايدلمش اولور. دستور حقوقينك مجبوری‌الرعايه‌لكی قوتی تابع برارادت ايچون مجبوری‌الانقياد برارادت فائقه‌نك وجودينی استلزام ايتمز ؛ قاعدهٔ مذكوره ، يالكز مجبوری‌الرعايه‌لكی سجيه‌سنك كتلهٔ اذهانده وجداناً ادرا كنی يعنی ، اولجه بركلمه ايله تعبير ايتديكم، وجدان حقوقی‌يی استلزام ايده‌ر. بين‌الملل قاعدهٔ حقوقيه‌ده‌دخی عينيله تابع دولتلره ارادتنی جبراً قبول ايتديره‌جك برفائق دولتك موجوديتی لازم دكلدر ؛ بين‌الدول قاعدهٔ حقوقيه يالكز بروجدان حقوقينك وجودينی يعنی مختلف هيآت دوليه‌يه منسوب وبربرلريله مناسباته كيريشه‌ن افكار عامه‌نك، برقاعدهٔ اخلاقيه ويا اقتصاديه‌نك حين حاجتده استعمال قوتله ، مجبوری‌الرعايه‌لكنی تأييد لزومی‌واشبو قاعده‌يه رعايت تساند بين‌المللك ادامه‌سی ايچون الزم بولنديغی حقنده وجدان وادرا كنی استلزام ايده‌ر . اشبو قوهٔ تأييديه‌يی اجرا ايده‌جك قوت تنظيم ايدلسين ياخود ايدلمه‌سين ، حتی موجود بيله اولاماسين بونك اهميتی يوقدر .

برقاعده‌يه رعايت لازم كلديكی ، بويله اولماسی محق‌اولديغی، بين‌الملل تساندك ادامه‌سی ايچون بونك الزم بولونديغی حقنده بر وجدان بين‌المللك وجوديله بين‌الملل دستور حقوقی موجود اولور .

لكن ، دنيلمكده‌در ، بو تماميله دستوری حقوق بين‌المللك موجوديتی قبول اولونسه وهيچ‌اولمازسه مشكوك‌اولان، وجدان بين‌الملل‌اوزرينه تأسيس‌ايدلسه دخی، حقيقت‌حالده، برحقوق‌دكلدر ؛ هرقاعدهٔ حقوقيه، قوهٔ جبريه‌سی تنفيذايدلمش ياخود لااقل تأمين ايدلمش برقاعده‌در ؛ بوراده، اعظمی اولارق ، فهم ايدلمش برحقوق واردر، فقط قوهٔ تنفيذيه‌يی حاوی ياخود تأمين ايدلمش برحقوق موجود دكلدر. داخلی دستور حقوقی دائما ، كلمه‌نك الك عمومی معناسيله ، تحققنه خادم وسائط حقوقيه‌يی ميدانه كتيره‌ن قواعد انشائيه ايله محاطدرلر ؛ دستوری حقوق يانده دائمـا ، بنم‌ده هرزمان ديديكم كبی ، برهيئت اجتماعيه داخلنده قوتليلرايله ضعيفلر بيننده برفرق‌سياسی‌يی‌استلزام‌ايده‌ن حقوق‌انشائيه موجوددر ؛

ايمدی بوكا مشابه برشيئه عموماً بين‌الجمعيات مناسباتده وتخصيص مناسبات دوليه‌ده تصادف ايديله‌مه‌مكده‌در . دستوری برحقوق ملل موجود اولابيلير ؛ ياخود دها طوغروسی بين‌الملل براخلاق قبول ايديله‌بيلير ؛ فقط انشائی برحقوق دول ادراك اولوناماز و، حقيقت حالده ، موجود دكلدر واولاماز . بين‌الملل وسائط حقوقيه تنظيم ايديله‌مز وبوبابده واقع اولان بالجمله تشبثات عقيم قالمشدر .

بوصورتله مطالعه‌حرب عموميدن‌اول محق اولارق‌يوروديله بيليردی ؛ بوكون‌دستوری حقوق بين‌الملل ايله برانشائی حقوق‌دول‌تأسيسی امكانك تظاهرات باهره‌سی‌اولان‌وقايعدن صوكره بومطالعه طوغرو اولاماز . ١٩١٤ سنه‌سی اغستوسنده المانيانك جنايات فجيعه‌سی ارتكاب اولونديغی زمان ، الك رسمی تعهداته رغماً ، آلمان اردولری بلچيقايی استيلا ، فرانسه‌نك شمال وشمال شرقيسنه آلام واكدار صاچدقلری ، برلين حكومتنك تشويقيله اصول دائره‌سنده تنظيم ايدلمش خرابی‌يی كتيردكلری زمان ، بر ارالق حقوق دولك موجوديتی متفكرك برخيالندن ، اخلاقيونك برتخيلندن عبارت بر شيئمی ايدوكی ويالكز « قوت حقوقه حاكمدر » (a force prime le droit) تعبير مشهوری ايله «هه‌غه‌ل»ك « تاريخ ، عالمك محكمه‌سيدر » جمله‌سنك‌می حقيقته موافق اولديغی دوشونلمش اولابيلير. بونی بن‌ده دوشونديكمی اعتراف ايده‌رم ؛ بن‌ده بر آرالق حقوق دولی مثبت براساس اوزرينه تأسيسه متمايل سعی وجهدلرك بيهوده و خيالی اولوب اولمادقلرينی كندی كنديمه سؤال ايتدم . بالآخره وقوعات ، بی‌امان برمنطق ايله بربرينی ولی ايتدی . وجدان عالم عظيم بررعشهٔ نفرتله اياقلاندی . كافهٔ اهالیٔ متمدنه دستور بين‌المللك ناقضی عليهنه قيام ايتدی . يالكز بعض قوتسز ، اخلاقی افساد ايدلمش ياخود الآن باربار ملتلر ساكت قالديلر ، ياخود دعوای حق نظر اعتباره الماديلر . بنفسه ، غير قابل مقاومت بر كتلهٔ قويه تشكل ايده‌رك آلمان حكمرانلرينی حقوقه رعايته اجبار ايتمش ، بونلرك افعال قبيحه‌لرينی تجزيه‌يی وبونلردن تعميرات وتأمينات طلبنی قرالشديرمشدر . بومجازاتك ، تعميرات وتأميناتك حصول بولمياجغنی تخمين ايده‌مم ؛ بو ، تماميله‌متفق حكمرانلرك النده برشيدر وبين‌الملل وجدان بونلری ايركچ حركته اماله ايده‌جكدر . ايشته بزه بو صورتله حقيقةً حقوق دولك‌موجود اولماسی ايچون‌طلب اولنان وسائط حقوقيه، بين‌الملل‌ساحه‌ده تظاهر ايتمكده‌در .

رئيس ويلسون بر زمان مختلف بياناتنده وجدان عالمه ترجمان اولمشدر . بالآخره

تردد ایدەر کبی اولمشدر . طرز حرکتی معما شکلنی آلدی؛ سؤ تفهملر حصوله کلدی؛ لکن بی‌نهایه معضل ومغلق اولان بر وضعیتدن متولد بو رجوعلره ، بوتعللره ، هرنوع مشکلاته رغماً فرانسه ، انکلتره ، ایتالیا و آمریقا کبی جهانك درت حریتپرور بویوك ملتنك،حقوق دولك قوۀ جبریەسنی تنظیمه موفق اولاجقلری شبهەسزدر . ١٩١٨ ایلولنك برنده رئیس ویلسون آمریقا عملەسنه خطاباً دییوردی‌که : « بو حرب، هدفی بوتون دنیا ملل واهالیسنی المان حکومت عندیەسی کبی برقدرت‌دولته قارشی محافظه ومدافعەیه معطوف برمجادله‌در . بو برخلاص محاربەسیدر و مظفر اولنمادقجه انسانلر هیچ بریرده قورقوسز یاشایامیاجقلر، هرکونلك ایشلرینی، سربست تنفس ایدرك ، کورەمیەجکلر وحکمرانلرك، کندیلرینك افندیلری دکل،فقط خادملری اولدقلرینی سویلیەمیەجکلردر.» آمریقا مطبوعاتی بوفکری پك قوتلی برصورتده میدانه قویارق ١٩١٨ آغستوسنده آلمانلرك صلح قونغرەسنده سوزلری اولمایاجغنی ، صلح اونلرله بالمذاکره دکل ، فقط اجبار صورتیله عقد ایدیلەجکنی شدید برلسانله نشر ایتمشلردر .

آمریقانك اك معتنا غزتەسی اولان « نویورق غلوب » ٣٠ اغستوس ١٩١٨ ده شو صورتله ادارۀ لسان ایدیوردی: «پولیس طرفندن ضبط ایدلمش وحضور محکمەیه چیقارلمش برآدامك مجازاتنی ترتیب ایچون حاکمك یاننده اخذ موقع ایتمەسی عادت دکلدر. قونفرانسده آلمان مرخصلری محضا شکل اعتباریله حاضر بولناجقلردر . متفق مرخصلر اوراده آلمانیایی دیکلەمك ایچون دکل ، فقط اوکا ایراد کلام ایتمك ایچون بولناجقلردر .»

ایمدی ، حقیقت‌حالده ، احوال‌پارسده بوصورتله جریان‌ایتدی ؛ وەرسای معاهدەسی شرائطی آلمان مرخصلری غیابنده تعیین ایدلمش وبونلره تبلیغ اولونمشدر. شبهەسز ترتیب ایدلمش اولان مجازات لزومی قدرشدید ، آلمان باربارلغنه قارشی النان تأمینات لزومی‌قدر تمام ومعاهدەنك تطبیقنی تأمین ضمننده متفقلرك مداخلەسی لزومی قدر قوتلی اولمامشدر؛ اکن شوراسی محققدرکه وەرسای معاهدەسی عینی‌زمانده‌دستوری‌وانشائی بین‌الملل برقاعدۀ حقوقیەنك برتأیید رسمی وقطعیسیدر .

هربرهیئت اجتماعیه داخلنده ضعیفلر ایله قوتلیلر آراسنده‌کی فرق‌وقاعدۀ حقوقیەنك قوۀ مجبوریەسنی تأییده خادم وسائل و وسائط حقوقیەنك تنظیم و تشکیلی انجق تدریجاً حصول بولمشدر . لکن بوقاعده ، فرق مذکور حصولبولمادن و وسائل وسائط تأییدیه تنظیم ایدلمەدن اول موجود ایدی . مناسبات بین‌الملليەده دخی عینی تکامل حصول بولمق

اوزره کبی کورنمکدەدر . حقوق داخلیه ایچون‌اصول وطرز انشائیلری وطرق ووسائط حقوقیەیی تنظیم ایچون خیلی اوزون سعی و غیرتلر صرف اولنمشدر و قاعدۀ حقوقیەیه رعایتی مجبوری قیلان قوۀ سیاسیه نسبةً کچ برزمانده مداخله ایتمشدر ؛ لکن بونلردن چوق اول دستور حقوقی موجود اولمشدر. مناسبات بین‌الملليەده وسائط‌انشائیه تولیدی، بین‌الملل خدمات عمومیه تشکیلی ایچون متعدد ومشکلاتلی تشبثات وقوعبولمش ایسەده الآن قوای تأییدیه تأسیس وتنظیم ایدیلەمەمشدر . برآرالق ، جریان ایتمش اولان‌وقایع اخیرەدن حقوقی نقضه جسارتیاب اولاجق هربردولتی قوۀجبریه ایله حقوقه رعایته مجبور ایدەجك بر عضویتك میدانه چیقاجغی تخمین اولنمش ایدی ؛ فقط اولادمزك قهرمانلغنه رغماً بوکیفیت شمدیلك تحقق ایدەمەمشدر . مع مافیه بوکا رغماً بین‌الملل دستور حقوقی محقق ، تغیر قبول ایتمز برصورتده موجوددر .

اشبو بین‌الملل دستور حقوقی ، اجتماعی (داخلی) دستور حقوقی‌یه انضمام ایدیور ؛ ایکیسنك‌ده اساسی عینیدر ، و حرب زائل بونلرك حقیقتلرینی انکاره سوق ایتمز ، بالعکس بونلرك موجودیتنی پارلاق برصورتده تأیید ایدەر. حرب‌مذکور ، شمدی‌یەقدر دستوری برحقوق حالنده اولوب کیتدکجه حقوق انشائی صفتنی‌احراز ایدەن حقوق‌مللك واجب‌الرعایەلکی قوتنی تأیید ایدەجك اولان اصول انشائیەیی تأسیس ایدەمەمش ایسەده هرحالده بونك تأسسنی احضار ایلەمشدر .

لکن ایشك دها ایلروسنه کیدوب دولتلرك ، ملتلرك ، اهالینك حقوقندن بحث ایتمەیەلم . افرادك حقوقندن بحث ایدیلەمیەجکی کبی بونلرك‌ده حقوقندن بحث ایدیلەمز . برحقوق آفاقیه موجوددرکه انسانلرك‌اجتماعی‌وبین‌الملل مناسباتنده منحصراً انسانلر ایچون مجبورالرعایەدر. افرادك ، ارادەلرینه مخصوص براقتدار شکلنده‌حقوق انفسیەلری یوقدر. کلەجك بابده بونی ایضاحه صرف غیرت ایدەجکم . بطریق اولالی ، قبیله ، بلده ، عائله ، ملت،دولت کبی هیچ برهیئت اجتماعیەنك‌حقوق انفسیەسی موجود اولاماز؛ بویله برحقوقه برالهام دینی اولارق اعتقاد ایلەبیلیر ؛ فقط فناً اشبو هیئتلرك شخصیت حقیقیەلری اثبات ایدیلەمیەجکی کبی حقوق انفسیه مفهومنك حقیقتی‌ده ادعا ایدیلەمز. اشبوملتلرك حقوقنه اعتقاد ، تحولات اجتماعیه وایجادات حقوقیه ایچون اهمیتلی بر عنصر تشکیل ایدەبیلیر ؛ حتی‌بویله اولدیغنی‌انکارده مشکلدر. کرك‌برواقعه اولان اشبو اعتقادی ، کرکسه حاکمیت ملیه اعتقادینی مدقق اهمال ایدەمز ؛ لکن نه بری نەده دیکری هیچ بر حقیقته مستند

دكلدر ؛ فناً اهالینك حقوق انفسیه‌سندن بحث ایدیله‌مز ، زیرا نه اهالینك شخصیتی نه‌ده حقوق انفسیه‌نك موجودیتی ادعا واثبات ایدیله‌مز . افرادك حقوق انفسیه‌سی اولمادیغی كبی هیا‌تك‌ده حقوق انفسیه‌سی اولاماز .

حقوق مللك اساسی حقنده انجق بعض اثارك اسملرینی وره‌جكم ، زیرا حربدن اولكی آثار اكثریتله اسكیمش ویكیلرده پك نادردر. حربدن اولكی آثارمیاننده آتیده‌كیلری ذكرایده‌جكم:

Pillet, Les droits fondamentaux des Etats. 1899,

اثرك عنوانندده آكلاشیله‌جغی وجهله ، محرر بین‌الملل حقوق دولتلره عائد حقوق انفسیه‌نك قبول‌اولنمسی اساسنه اسناد ایتمكده‌در وبوصورتله ایضاح ایتدیكم فكره‌تمامیله مغایر برنقطهٔ‌نظر تعقیب ایلمكده‌در .

Nys, Le droit international. les principes. les faits, 3 V. 1912.

محاربه‌دن صوكره‌كی آثار میاننده یالكز شونلری ذكر ایله اكتفا ایده‌جكم .

Moye, Le droit des gens moderne, 1920

Scelle. Le pacte des nations et sa liaison avec le traité de paix. 1920 ; la morale des traités de paix- 1920.

ایكنجی باب

وضعیت مفرقه

---

١٤ § فردیت نظریه‌سی

لكن بابده قاعدهٔ حقوقیه‌یی وضع ایتدم. انسان، دیدم، جمعیت داخلنده یاشار وانجق جمعیت داخلنده یاشایابیلیر ؛ بوصورتله انسان ، اساسی اعتباریله اجتماعی ، تطبیقاتنده فردی برقاعدهٔ خط حركته تابعدر ؛ اشبو قاعده‌یی محض جمعیت استلزام ایتدیكندن موجود اولماماسی امكانی یوقدر . بر ضبط و ربط اجتماعی وجمعیتی تشكیل ایده‌ن افراده بعض شیلری نهی وبعضیلرینی‌امرایده‌ن برقاعده موجود اولمادقجه برجمعیت موجود اولاز. بوقاعده ، وجدان افراد اهالی ، اجتماعی بر قوهٔ تأییدیه‌یی حائز اولماسنی ادراك ایتدیكی زمان‌قاعدهٔ حقوقیه‌اولور. بوقاعده‌یه ودستور حقوقینك‌صورتطبیقیه‌سنی تنظیم‌ایده‌ن قواعد تعاملیه ویامكتوبه‌یه مجبوری‌الرعایه‌لكلری قوتنی بخش ایله‌ین حس تساند وحس عدالتدر. بونظریه متعدد اعتراضلره هدف اولمشدر . بونك اهمیتی یوق . قاعدهٔ حقوقیه‌یی وضع ایدیورم وبونی انحلال قبول‌ایتمز برموضوعه اولارق ادعا وتأیید ایلیورم. مكتوب‌اولسون غیر مكتوب بولونسون، تعاملی یاخود موضوع، ساده‌جه‌ادراك اولنمش یاخود عیناً‌تصریح ایدلمش اولسون،قانون موضوعه‌مطابق‌بولونسون‌بولنماسین‌بونك‌حكمی یوقدر؛ قاعدهٔ‌حقوقیه برجمعیت اولونجه وجود بولور . هرجمعیت برلسانه ، اوزرنده دائمی ویا موقت برصورتده یاشادیغی اراضی‌یه ، عادات واخلاقه ، بردینه مالك اولدیغی كبی برحقوق آفاقیه‌یه‌ده مالكدر . جمعیت مفهومی ، طوغرودن طوغرویه حقوق آفاقیه یاخود قاعدهٔ حقوقیه مفهومنی استلزام ایلر .

بوجهت ادعا ایدلدكده، مع‌مافیه قاعدهٔ حقوقیه‌یی میدانه كتیره‌ن، اجتماعی برصورتده تنظیم ایدلمش برقوهٔ تأییدیه‌نك موجوداولماسی لازم كلدیكنه عائدوجدان اولدیغی‌وحقیقت

حالده بوقوۀ تاییدیه برفرق سیاسی اثری نمایان اولمغه باشلادیغی زمان موجود بولندیغی قبول ایدلمك شرطیله ، بوقاعدۀ حقوقیه ایله افرادك وضعیتنك نه اولدیغی بیلمك سوألی موضوع اولور . شو صورتله‌که موضوع بحث اولان مسئله حقیقت حالده شودر : قاعدۀ حقوقیه ایله بوقاعده‌نك اجتماعی قوۀ تأییدیه‌سی موجود اولدقده واولجه تعریف ایدیله‌ن وسائط انشائیه وطرق حقوقیه‌سی تنظیم ایدلدکده ، افراد ایچون بوندن تحصل ایده‌ن وضعیتك ماهیتی نه‌در ؟

پك اساسلی اولان اشبو مسئله‌یی حل ایتمه‌دن اول مدافعه ایتدیکم تزه تمامیله معکوس اولان مشهور بر نظریه‌یی تدقیق ایتمه‌مك امکانی یوقدر . مقصدم فردیت نظریه‌سندن بحث ایتمکدر . نظریۀ مذکوره دنیاده اوزون و شانلی بر تاریخه مالك اولمشدر . فردیت فکری ، زه‌نون نظریه (Stoïcisme) سنك سبب الهامی اولمش ، روما حقوقیوننك میدانه کتیردکلری کوزل بنای حقوقینك اساسنی تشکیل ایتمشدر . نظریۀ مذکوره قرون وسطاده تخفف ایدیور، همان همان سونیور ؛ فقط تمامیله فردیت مروجی بر حرکت وپاپا قتولکلکنك مطلقیتنه بر عکس العمل اولان پروتستانلق Reforme دوره‌سیله دها جانلی ودها قوتلی برصورتده تکرار تظاهر ایدیور .

اون آلتنجی عصر حقوقیونی نزدنده قوی افاده‌سنی بولمش اولان فردیت نظریه‌سی لوق Locke و اون یدنجی عصر فیلسوفلری طرفندن و بتخصیص نظریه‌سی فردی نقطۀ نظردن حرکت ایدوب اك تام بر مطلقیته واصل اولان ژان ژاق روسو ایله ، یکی تنوره و ایضاحات جدیده‌یه مظهر اولیور . الحاصل فردیت نظریه‌سی افادۀ قطعیه‌سنی اختلال دوره‌سی و باخصوص حقوق مدنیه وجزائیه ساحه‌سنده ناپولیون دوری هیئت قوانیننك صور اجرائیه‌سی بولندقلری ۱۷۸۹ حقوق بیاننامه‌لرنده بولیور :

« انسانلر حقوق مواجهه‌سنده حر ومساوی طوغارلر وحر ومساوی قالیرلر. هر جمعیت سیاسیه‌نك غایه‌سی ، انسانك طبیعی ومرور زمانله ساقط اولماز حقوقنك صیانتیدر ... هر انسانك حقوق طبیعیه‌سنك اجراسی، انجق جمعیتك اعضای سائره‌سنك حائز اولدقلری عینی حقوقی اجرا ایتمه‌لرنی تأمین ایده‌ن حدود ایله مقیددر » (۱۷۸۹ حقوق بیاننامه‌سی ماده ، ۱ ، ۲ و ٤)

ایشته برقاچ کلمه ایله بوتون نظریه بوندن عبارتدر . کوریلیورکه اشبو تلقی‌یه کوره انسان ، انسان اولمق اعتباریله ، حقوقه مالکدر ، بوحقوق جمعیته مقدمدر ، انسان

بونلری جمعیته کیررکن برابر کتیرر وانسانلر حقوقه مالك اولدقلری ایچون برقاعدۀ اجتماعیه موجوددرکه موضوعی وغایه‌سی اشبو حقوقی صیانته معطوفدر .

فردك بوحقوقی ، اراده‌سنه مخصوص اقتدارلردر ؛ حقوق مذکوره ارادت فردیه‌ده مرکوز اوصافدرلرکه اشبو ارادت ، ارادت نسانیه اولدیغی ایچون، اوکا عائددرلر. فردیت نظریه‌سی ، ادعالرینی شخص انسانینك طبیعتی اوزرینه ابتنأ ایتدیرمکده‌در. شخص انسانی حردر ، فردیت نظریه‌سنی دها ایی تمیز ایده‌ن ودها عمومی اولان برافاده ایله ، شخص بشر مختاردر . انسان بر فاعلیت مختاره‌یه مالکدر ؛ انسان بوفاعلیتی سربست انکشاف ایتدیرمك اقتدارینی حائزدر. بواقتدار برحقوقدر یعنی، ارادت انسانیه‌یه خاص مابعدالطبیعی برقدرتدر . انسان ، انسان اولدیغی ایچون اشبو اقتداره مالکدر . انسان ، فردی بر مخلوقدر ؛ انسان طبیعی و منزوی ، جمعیته داخل اولمش واوراده مختاریتنی وبو مختاریتك استلزام ایتدیکی اقتدارلری ، حقوقنی محافظه ایتمشدر .

مع مافیه ، انسان جمعیت داخلنده یاشادیغی ایچون ، عمومك حقوقنی محافظه ضمننده هر فردك حقوقنی تحدید ایده‌ن ، هر فردك مختاریتنی ، عمومك مختاریتنی تأمین ضمننده ، تنقیص ایله‌ین برحقوق تأسس ایتمشدر. ایمدی برقاعدۀ حقوقیه، برحقوق آفاقیه موجوددر، فقط تمامیله منبعث (dérivè) برصورتده موجوددر . حقوقك اساسی، شخص انسانینك اقتدار مخصوصی، مختاریتیدر؛ بوحقوق انفسیه ارادت فردیه‌نك اقتدار مابعدالطبیعیسیدر. حقوق آفاقیه یاخود قاعدۀ حقوقیه فردك حقوق انفسیه‌سی اوزرینه مؤسسدر. قاعدۀ حقوقیه، حقوق انفسیه‌یی صیانت ایتدیکی نسبتده حائز قیمتدر . قاعدۀ حقوقیه ، انجق هر فردك مختاریتنه وضع ایلدیکی تحدیدات دیکر افرادك مختاریتنی حمایه‌یه معطوف اولدیغی و تحدیدات مذکوره هر کس ایچون عینی بولندیغی زمان مجبوری الرعایه اولور . قاعدۀ حقوقیه ، برطرفدن هر فردك حقوق فردیه‌سنه عمومی رعایته اجبار و ، دیکر طرفدن ، هر فردك حقوق فردیه‌سنی عمومك حقوق فردیه‌سنی تأمین ضمننده تحدید ایده‌ر. بوصورتله حقوق انفسیه‌دن حرکتله حقوق آفاقیه‌یه واصل اولونیور ؛ حقوق آفاقیه ، حقوق انفسیه اوزرینه بنا ایدیلیور .

انسانلر عینی حقوق ایله تولد و عینی حقوقی محافظه ایتدکلرندن، نظریۀ مبحوثه بالجمله انسانلرك مساواتنی استلزام ایتمکده‌در. هر فردك حقوقنه حیات اجتماعیه‌نك مقتضی قیلدیغی تحدیدات عموم انسانلر ایچون عینی اولمالیدر ؛ زیرا اکر بو تحدیدات متفاوت اولورسه

عینی هیئت اجتماعیه افرادینـك جمله‌سی عینی حقوقه مالك اولمامش اولورلر . مساوات ، حقیقت حالده ، بر حقوق تشکیل ایتمز ؛ مع‌مافیه هرکس ایچون مجبوری‌الرعایه‌در . اکر قاعدهٔ حقوقیه بو مساواته خلل ایراث ایده‌رسه ، طبیعی اولارق ، عینی زمانده بعضیلرك حقوقنه‌خلل ایراث ایتمش اولور و ، بو صورتله ، قاعدهٔ حقوقیه اولمقدن چیقار .

دیکر طرفدن ، بو نظریه ، قاعدهٔ حقوقیه‌نك هر زمانده ، هرمملکتده و هر اهالیده دائما عینی اولماسـنی اسـتلزام ایده‌ر؛ فی‌الحقیقه ، قاعدهٔ حقوقیه هرزمان ، هر یرده وهر انسان‌ایچون عینی حقوق‌اولان ودائما بویله اولاجق اولان انسانك حقوق طبیعیهٔ فردیه‌سی اوزرینه مؤسس بولنمقده‌در . شبهه‌سز ، اهالیلر ، اشـبو حقوقك و بوندن منتج قاعدهٔ حقوقیه‌نك موجودیتی و شمولی حقنده آز ویا چوق بر وجدانه مالك اولمشلردر ؛ لکن بوکارغماً مفکوروی، مطلق، طبیعی حقوق موجود اولمشدر. جمعیات بشریه بوکا هرکون دهازیاده یاقلاشمقده‌درلر؛ بعضیلری‌الآن چوق‌اوزاقده،دیکرلری دهایقین‌بروضعیتده‌درلر.

حقوق محضه‌یه طوغرو اشبو حرکت صعودیه‌نك بعض توقف حتی رجوع دوره‌لری اولمشسه‌ده دائما باقیدر ؛ وکرهٔ ارضده موجود بالجمله اهالی بومشترك مفکوره‌یه طوغرو ایلروله‌مکده‌درلر. حقوقیونك وظیفه‌سی اشبو مفکورهٔ حقوقیه‌یی تحری ، واضع قانونك وظیفه‌سی‌ده اونی تحقیق وتعیین وقوهٔ تأییدیه‌سنی تأمیندر .

هیچ شبهه یوقکه ، ایلك دفعه اولارق ، اون یدنجی عصر اواخرنده « لوق » (Locke) اشـبو نظریهٔ فردیه‌نك عالمانه طرز افاده‌سنی ویرمشدر . « لوق » ، انسانلرك ایچنده یاشامش اولدقلری برحال طبیعی‌یی قبول ایدیور وبونلرك حال طبیعی‌یی ترك‌ایتمه‌لری هرجمعیته « مقدم‌اولان اموال ، املاك » وحقوق طبیعیه‌لرینك محافظه‌سی ایچوندر، دیور.

(Gouvernement civil, éd. française, 1691, chap, I, § 1 et chap. VIII § 1)

ژان ـ ژاق روسـونك (Jean-Jacques Rousseau) عقـد اجتماعیسی (Contrat social,§I.) شبهه‌سز تمامیله بونظریهٔ‌فردیه‌دن الهام المشدر. بوکا قناعت حاصل‌ایتمك ایچون برنجی کتابك برنجی بابنك سـطور مشهوره‌سنی تکرار ایتمك کافیدر : « انسـان سربسـت طوغمشـدر حال‌بوکه هریرده زنجیرلر التنده بولنمقده‌در » عقد اجتماعی ایله انسـان جمعیت مدنیه‌یی تولید ایدیور و « انسـانك عقد اجتماعی ایله غائب ایتدیکی شی ، حریت طبیعیه‌سی ایله بالتشبث‌واصل‌اوله‌بیله‌جکی هرشیئه عائدغیر محدودبرحقوقدر؛ احراز ایتدیکی شی ایسه حریت مدنیه و صاحب اولدیغی هرشـیئه تملك حقیدر . » الحاصـل ،

« هر فردك عقد اجتماعی ایله قدرتندن ، اموالندن ، حریتندن فراغت ایتدیکی یالکز بونلرك جمعیت ایچون لزوملی اولان اقسـامیدر ؛ شو جهتده قبول ایدلمه‌لیدرکه اشبو لزومی تقدیر ایده‌جك محضا حاکمدر (Souverain) . (کتاب ٢ ، باب ٦)

لکن یا کلمامالیدر وصوك جمله بوبابده‌تردد براقماز، ژان‌ژاق روسو فردیت‌طرفداریدر، فقط حریتیرور دکلدر. «روسو»نك عقد اجتماعی‌نظریه‌سی عمومه شامل اولمق‌وطوغرودن طوغرویه افاده ایدلمك شرطیله حاکم اولان ارادت عامه‌نك حدسز بر نفوذینی اسـتنتاج ایتمکده‌در . « حاکم ، محضـا حاکم اولدیغی ایچون ، دائما حاکم قالماسی لازمدر . »

(Le Souverain, par cela seul qu,il est est toujours ce qu'il doit être)

(روسونك‌مطلقیت‌طرفدارلغی حقنده آتیده‌اسمی‌مذکور مقاله‌یه‌مراجعت‌اولنه: J.-J. Rouss au,
Kant et Hegel, Revue du droit public 1918, p. '73 et 325 et tirage à part.

حقوق فردیه‌نك مروجی اولارق ، علی‌الاکثر ، حقوق طبیعیه و شخصیه مسلکی حقوقیونی اولان غروچیوس ، (Grotius) ، پوفه‌ندورف (Pufendorf) ، بورلاماکی (Burlamaqui) ارائه ایدلمکده ایسه‌ده بوتمامیله طوغرو دکلدر. شبهه‌سزکه بونلرانسانلره حقوق مکتسبه‌یه مخالف اولان حقوق طبیعیه طانیمشلردر ؛ لکن حقوقك عقلی واجتماعی بر قاعده‌اولارق بنفسه موجودیتنی وحقوق افرادك « قاعده ـ حقوق » ایله محدودوبونك اوزرینه‌مؤسس‌اولدیغنی قبول‌ایتمکده‌وبوصورتله‌نظریه‌لری‌دهازیاده‌حقوق اجتماعیه‌نظریه‌لرینه یاقلاشـمقده‌در . غروچیوس دیورکه : «اجتماعیلك یاخود جمعیتك عقل وادراکه‌موافق بر صورتده ادامه‌سی لزومی حقوق طبیعیه‌نك مصدریدر . »

Grotius, Le droit de guerre et de la paix traduction Bardèyrac, Bâle 1748, I.p.7. Pufendorf, Droit de la nature et des gens, traduction Barbeyrac, Amsterdam 1712.

بورلاماکی ، حقوقك، کلمه‌نك الك عمومی معناسیله ، « هر اداره ایده‌ن‌شی » اولدیغنی بیـان ایتدکدن صوکره علاوه ایدیور : « حقوق ، عقلك سـعادته وصول ایچون امین و مختصر بر چاره اولارق تلقی ایتـدیکی هر شـیدر . (Principes du droit naturel, Genèvé.1747 p.1 et 46)

حقوقی ، بوصورتله ، قاعدهٔ حقوقیه یاخود حقوق آفاقیه اولارق تعریف ایتدکدن صوکره « غروچیوس » و « بورلاماکی » اقتدار یاخود صلاحیت یاخود حقوق انفسـیه

اولارق تلقی ایدیلەن حقوقه واصل اولیورلر؛ حقوق انفسیه بونلرك فکرنده قاعدهٔ حقوقیه‌یه مستنددر. غروچیوس دیورکه: « ایضاح ایده‌کلدیکمز حقوقك معناسنی، منشأی بو حقوق اولان وطوغرودن طوغرویه اشـخاصه عائد بولنان دیکر مختلف بر معنای حقوق ایله مزج ایتمه‌ملیدر . بومعناده حقوق، شخصه مربوط برصفت معنویه‌درکه بو واسـطه ایله بعض شیلره مالك وبعض شیلری ایفا مشروع اولور . » بورلاماکی دیورکه : « حقوق اکثریا برصفت شـخصیه ، بر قدرت ، بر حرکت اقتداری ، بر صلاحیت اولارق تلقی اولنمقده‌در ... بومعنایه ، حقوقی ، انسـانك حریتنی وقوای طبیعیه‌سنی معین بر طرزده استعمال ایده‌بیلمه‌سی اقتداریدردیه تعریف ایتمه‌لیدر... فقط انسانك اشبو قواسنك وحریتنك استعمالنی عقلك تصدیق ایتمه‌سی لازمدر » ، یعنی « حقوق ـ قاعده » نك تصدیقی لازمدر، زیرا « حقوق ـ قاعده » عقله مسـتنددر . « بورلاماکی » ، بالاخره حقوق طبیعیه ایله حقوق مکتسبه‌یی بربرندن تفریق ایدیور ونظریه‌سی یالکز بوجهتدن برفردیت نظریه‌سی اولویور .

« حقوق طبیعیه ، دیور ، اصلاً واساساً انسانك مالك اولدیغی ، طبیعت انسانیه‌ده مرکوز وانسانك ، انسان اولدیغی ایچون، استفاده ایتدیکی حقوقدر ... حقوق مکتسبه، بالعکس، انسانك طبیعی اولارق استفاده ایتمه‌یوب کندی فعلیله استحصال ایتدیکی حقوقدر. بوصورتله، استبقای حیات حقی انسانك حقوق طبیعیه‌سندر؛ لکن حاکمیت یاخود بر جمعیت انسانیه‌یه امر ایتمك حقوق مکتسبه‌دندر »

ژان ـ ژاق روسوده فردیت نظریه‌سی طرفداریدر ؛ لکن اولجه‌ده بیان ایدلدیکی وجهله ، فردك تمامیله جمعیته تابعیتی نتیجه‌سنه ودولتك نفوذ فوق‌العاده‌سنه واصل اولویور .

مراجعت ایدیله‌جك دیکر آثار :

Bergbohm, Jurisprudenz und Rechtsphilosophie, I, das naturrecht der gegenwart .p,151 et s.;

Gierke , Johannis Altusius und die Entwicklung der naturrechtlichen Staatstheorien, 2e edit. 1902.

اون سکزنجی عصرك نصف اخیرنده صورت قطعیه‌ده بالخاصه بلاقستون طرفندن تصریح ایدلمش اولان فردیت نظریه‌سی (Blackstone. A analysis of the Law England 1754 et commentaires 1765) طرز افادهٔ قطعیه‌سنی ۱۷۸۹ حقوق بیاننامه‌سنده وتخصیص ۱ ، ۳ و ٤ نجی ماده‌لرنده بولمشدر. [مراجعت : ۱۷۹۳ حقوق بیاننامه‌سی، ماده ۱ و ۲ ؛ دوراختلال اوچنجی سنه بیاننامه‌سی ماده ۱ ؛ ـ ۱۸٤۸ قانون اساسیسی، مدخل.]

Beudant, Le droit individuel et l'Etat, 1891; Henry Michel, L'idée de l'Etat, 1896; — Schatz, L'individualisme, 1909; Hauriou, Droit public, 1910, p. 540 et . et 2e édition 1916 , p . 491 ets ; Esmein, Droit constitutionnel . 6e édition, 1914, p. 1085 ets; Duguit, The Law and the state, dans Harvard Law Review, nov. 1917, p 10 ets.

§ ۱٥ — فردیت نظریه‌سنه قارشی انتقادات

فردیت مذهبنك ، نظریه اعتباریله، قابل مدافعه اولمادیغی میدانه‌قویمق مشکل دکلدر: فعلیات نقطهٔ نظرندن هیچ مدافعه ایدیله‌مز. ایلریده، دولتك حقوق ایله تحدیدی مسئله‌سندن بحث ایتدیکمز زمان ، بونی ارائه ایده‌جکز. لکن ، بوکا رغماً ، بونظریه برنجی درجه‌ده بر واقعهٔ اجتماعیه تشکیل ایتمکده‌در . ناپولیون دوری مجموعهٔ قوانیننی الهام ایده‌ن بونظریه اولمشدر . هرنه‌قدر جمعیات متأخره صراحةً معکوس بر طریق تکامل تعقیب ایتمکده ایسه‌لرده پك چوق افکار منوره اصحابی فردیت نظرسیله مشبوعدرلر. بونظریه‌نك انسانلره بویوك خدمتلر ابراز ایتدیکی وعظیم بر ترقی میدانه کتیردیکی انکار ایدیله‌مز . اختلال کبیر دورنده ، دولتك اقتدارلرینك حقوق ایله تحدیدینی، ایلك دفعه اولارق، نظریهٔ مبحوثه صراحةً تأیید ایتمشدر؛ فقط بوکون، بو نقطهٔ نظردن بیله، قدرتسز اولارق تظاهر ایتمکده‌در. بونکله برابر ، اشبو نظریه بوراده محضا تلقیٔ نظری اولارق تنقید ایدیله‌جکدر . بوراده یالکز اونی نظریه اعتباریله غیر قابل قبول قیلان و فعلیاتده ایرکچ صورت قطعیه‌ده خراب ایلیه‌جك اولان بر قاچ اسباب قویه‌یی ارائه ایتمك کافیدر. شوراسی اعتراف ایدلملیدرکه، نظریهٔ مذکوره شایان حیرت بر صورتده ترتیب ایدلمشدر؛ اساسی قبول ایدیلنجه، بالجمله نتـایج مکمل بر منطق ایله و فکره خوش کله‌جك بر صـورتده صدور ایدییور . لکن اساسی اثبات ایدیله‌مه‌مشدر و اثبات ایدیله‌مز . فضله اولارق ، نفسنده ، غیر قابل حل بر تناقض مندمجدر ؛ بو تناقض میدانه چیقاریلنجه بوتون بنا منهدم اولور .

منزوی وحد ذاتنده اولارق تلقی اولنان، دیکر انسانلردن آیرلمش، واون سکزنجی عصرك افاده‌سی وجهله، حال طبیعیده بولنان انسانك، انسان اولدیغی ایچون طبیعت انسانیه‌سنه مخصوص بعض حقوقه مالك اولدیغی ادعاسی تمامیله قیمتدن عاریدر؛ طوغرودن طوغرویه هیچ بر دلیله مستند دکلدر. ادعای مذکور مخلوق انسانینك اصل واساسی حقنده تمامیله مابعدالطبیعی

بر قضیه‌دن عبارتدر . بویله بر ادعا ، اعتقادات مابعدالطبیعیه دورنده کافی کله‌بیلیردی ؛ لکن زمانمز کبی مثبت و فنی بر دورده بو ، کافی دکلدر . بوادعا ، تماميله لفظی برتعبیردن عبارتدر ؛ بر معتقده کافی کله‌بیلیر ، فقط تماميله قیمت فنیه‌دن عاریدر .

فضله اولارق ، واقعه‌لر و طوغرودن طوغرویه تدقیقه زمین تشکیل ایده‌ن انسانك طبیعت مادیه‌سنك استبانه‌سی ، ادعای مذکورك عکسنی ارائه ایتمکده‌درلر. بالجمله بشریات و اجتماعیات تدقیقاتی اثبات ایدیورلرکه انسان ، عضولری ، تشکیلات بدنیه وروحیه‌سی اعتباریله، منزوی یاشامامشدر، یاشایاماز، انجق جمعیت داخلنده یاشایابیلیر وجمعیت‌داخلنده یاشامشدر. علوم طبیعیه ساحه‌سنده‌یاپیلان ترقیاتك کافه‌سی‌بونی کیتدکچه قطعی بر وضوحله تعیین ایتمکده‌در . منزوی انسان طبیعیدن بحث اولناماز ؛ یالکز انسان اجتماعیدن بحث اولنابیلیر . دها طوغروسی یالکز جمعیت موضوع اولابیلیر . انسان ، جمعیتدن اول موجود دکلدر ؛ انسان جمعیت داخلنده و جمعیتله قائمدر. انسانلر موجود اولونجه‌جمعیات بشریه موجود اولمشدر. برانسان منزوی‌تصور ایتمك،موجود اولمایان برشیئی‌دوشونمکدن باشقه برشی دکلدر .

ادعا ایدیلیورکه ، انسان طبیعی یعنی ، دیکر انسانلردن آیری اولان انسان منزوی ، محضا انسان اولدیغی ایچون ، « هانری میشل »ك تعبیری وجهله «شخص انسانینك رفعت و وقار عالیسی طولاییسیله » بعض صلاحیتلره ، حقوقه مالکدر . ایمدی ، اشبو ادعا تماميله قیمتسزدر . طبیعی ، منزوی، دیکر انسانلره تابع اولمیارق سربست طوغان ومحضا اشبو حریت و استقلالدن متشکل حقوقه مالك اولان انسان بر مجردیتدر ، بر حقیقت دکلدر . واقعه اعتباریله ، انسان بر جمعیتك اعضاسی اولارق دنیایه کلیر ؛ انسان دائما جمعیت داخلنده یاشامشدر و انجق جمعیت داخلنده یاشایابیلیر و حقوقك اساسی حقنده هر نظریه‌نك نقطهٔ حرکتی ، شبهه‌سز ، انسان طبیعی اولمالیدر ؛ فقط انسان طبیعی ، اون سکزنجی عصر فیلسوفلرینك سربست و منزوی مخلوقی دکلدر؛ تساند اجتماعی رابطه‌لری داخلنده بولنان فرددر . دیمك اولیورکه ، ادعا ایدیله‌جك جهت ، انسانلرك حقوقاً حر و مساوی طوغدقلری دکل ، لکن بر جمعیت اعضاسندن اولارق دنیایه کلدکلری و ، بو یوزدن، حیات‌مشترکك‌انکشاف وادامه‌سنك استلزام‌ایتدیکی‌بالجمله‌ایجاباته تابع‌بولندقلریدر.

دیکر طرفدن ، فردیت اساسنك بر نتیجهٔ منطقیه‌سی اولان بالجمله انسانلرك مساوات مطلقه‌سی واقعه‌لره مغایردر . انسانلر، مساوی اولمق شویله طورسون، واقعهً بربرلرندن

تماماًفرقلیدرلروبو فرقلر جمعیات بشریه‌نك‌درجهٔ مدنیتی نسبتنده فضله اولورلر. انسانلره، مختلف صورتده ایفای معامله ایتمك مقتضیدر، زیرا مختلفدرلر؛ انسانلرك حالت‌حقوقیه‌لری همجنسلرینه‌نسبةً وضعیتلرینك‌صورت‌مترجمه‌سی اولدیغندن، هربری‌ایچون‌مختلف‌اولمالیدر. چونکه هربرینك عمومه قارشی اوینادیغی رول متفرقدر. منطقاً انسانلرك مساوات مطلقه وریاضیه‌سنی انتاج ایده‌ن برنظریه حقیقت حاله موافق دکلدر وددر ایدلمه‌لیدر .

فردیت نظریه‌سی ، مفکوروی، مطلق، هرزمانده وهرمملکتده عینی ، بعض زمانلر قسماً توقف‌وعارضه‌یه دوچار اولماسنه رغماً انسانلرك دائما یاقلاشدقلری برحقوق مفهومنه ایصال‌ایتمکده‌در. اشبو نتیجه دخی نظریهٔ مبحوثه‌یی رده سوق ایدیور، زیرا مفکوروی، مطلق برحقوق مفهومی خارج ازقندر . حقوق ، تکامل انسانینك برمحصولی ، بر حادثهٔ اجتماعیه‌درکه حادثات طبیعیه‌دن فرقلی اولمغله برابر، اونلردن فضله برمفکوره‌یه، برمطلقیته یاقلاشماز . براهالینك حقوقی دیکر اهالینك حقوقندن دها ایبدر ، دنیله‌بیلیر ؛ لکن بو، غایت نسبی بر مقایسه‌دن عبارتدر . بوافاده ، براهالینك حقوقی دیکرککندن دها زیاده مطلق برمفکورهٔ حقوقیه‌یه یاقلاشمشدر ، دیمك دکلدر . بوافاده یالکز برخلقك‌حقوقی، معین بر زمانده ، برخلقك احتیاجات و تمایلاتنه دیکرککندن دها زیاده توافق ایتمکده اولدیغی بیاندن عبارتدر .

الحاصل، فردیت‌نظریه‌سنی آتیده‌کی انتقادتماميله‌محووخراب‌ایده‌ر: نظریهٔ مذکوره‌نك اساسی حد ذاتنده، متناقضدر. دنیلیورکه انسان طبیعی، دیکر انسانلرله مناسباتی برطرف ایدیله‌رك انسان طبیعی صفتیله‌الناجق اولورسه، جمعیته‌داخل اولدیغی‌زمان برابرنده‌کتیردیکی حقوقی حائز اولارق دنیایه کلیر ؛ جمعیت اعضاسنك کافه‌سی ایچون مجبوری‌الرعایه اولان دستور حقوقینك اساسی بوحقوق طبیعیه اولدیغی ادعا ایدلمکده‌در. لکن بوحقوق‌انفسیه نه‌در ؛ زیرا انسانك حائز اولارق طوغدیغی البت حقوق انفسیه‌در . اشبو عینی بابده بونقطه اوزرینه تکلیف اولنان نظریات مختلفه کوریله‌جکدر . نظریاتك بربرندن فرقلری نه‌اولورسه اولسون ، جمله‌سی متفقاً تصدیق ایدیورلرکه حقوق انفسیه خارجنده تظاهر ایده‌ن براقتدار ارادتك دیکر اراداتی بعض شیلره رعایته مجبور ایتمه‌سیدر. حقوق انفسیه اوچ عنصری حاویدر : ایسته‌ین برمسندالیه (مسندالیه فاعل) ایسته‌نن برشی (مطلوب) وکندیسندن برشی ایسته‌نیلن بر مسندالیه (مسندالیه منفعل) . ایسته‌نیلن شی برطرف ایدیله‌رك ، طرز افادهٔ تعاملیه‌یه کوره ، دنیلمك لازمدرکه حقوق انفسیه‌فاعل برمسندالیه

sujet actif ایله منفعل برمسندالیهی sujet passif استلزام ایدر . بناءً علیه اگر انسان منزوی وهمجنسلرندن آیری اولارق آلناجق اولورسه ، حقوق انفسیه‌یه مالك اولاماز، حقوق ایله برابر دنیایه گلمز . انسان جمعیته ، مالك اولمادیغی وجمعیته داخل اولمقسزین حائز اولامیه‌جغی حقوقی گتیره‌مز . انسان، انجق جمعیته داخل اولدقدن صوکره، جمعیته داخل اولدیغی ایچون ، حقوقه مالك اولور ، زیرا اوزمان دیگر انسانلرله مناسباته گیره‌ر. اطه‌سنده بولنان روبنسون یالگز قالدقجه حقوقه مالك دگلدر ؛ حقوقی انجق دیگر انسانلرله تأسیس مناسبات ایتدیگی زمان احراز ایده‌ر. انسان ، اگر حقوقه مالك ایسه ، برجمعیته داخل اولدقدن صوکره وبرجمعیت اعضاسندن اولدیغی ایچون مالکدر. برجمعیت اجزاسندن اولمادقجه ، انسان بعض اقتدار فعلیلره مالك اولابیلیر ، حقوقه مالك دگلدر واولاماز، زیرا هر حقوقك مادهٔ اصلیه‌سی اولان ایکنجی عنصر ، منفعل مسندالیه، موجود دگلدر.

ایشته بوصورتله بوتون نظریهٔ فردانیه ییقیلیر . حقوق آفاقیه ، دستور اجتماعی ، وجودی ادعا اولنان حقوق انفسیه اوزرینه بنا ایدیله‌مز ، چونکه اگر بونلر موجود ایسه‌لر انجق حیات اجتماعیه‌دن وحیات اجتماعیه‌یه تطبیق اولنان دستوردن متولد اولمالری لازم گلیر . دستور اجتماعی فردك حقوق انفسیه‌سی اوزرینه مؤسسدر، دینلیور؛ حالبوکه بالعکس ، اگر انسان حقوق انفسیه‌یه مالك ایسه بونی انجق ، جمعیت اعضاسندن اولدیغی زمان احراز ایتمش اولابیلیر وبوصورتله انسان برقاعدهٔ حقوقیه‌یه تابع اولور، زیرا برجمعیتك موجودیتی، اعضاسی ایچون مجبوری الرعایه برقاعده‌نك موجودیتنی استلزام ایده‌ر. بوصورتله مسئله، جمعیت داخلنده یاشایان وجمعیت داخلنده یاشادیغی ایچون بوجمعیتك حقوق آفاقیه‌سنه تابع اولان فردك حقوق انفسیه تعبیر اولنان حقوقه مالکیتنی استلزام ایده‌جك بروضعیتده بولنوب بولنمادیغنی بیلمك کیفیتنه راجع اولور.

§ ١٦ دستوری قاعدهٔ حقوقیه نظرنده فردك وضعیتی

فردك وضعیت حقوقیه‌سی مسئله‌سنی حل ایچون هرایی اصول قاعده‌سی موجبنجه بونی اك ساده واك عمومی حدودینه ارجاع ایتمه‌لیدر. هرجمعیت اجتماعیه، محض موجودیتی اعتباریله، حقوق آفاقیه‌یه تابعدر، یعنی افرادك آز ویاچوق ادراك ایتدکلری وکندیلرینه بعض افعال ویامنهیاتی مجبوری قیلان وبرقوهٔ مادیه‌نك بالمداخله بونلره رعایتی تأمین ایله‌مه‌سی

مشروع تلقی ایدیله‌ن بعض قواعد موجوددر. بوجهتك تعین ایتدیگنی فرض ایدییورم . لکن شمدیلك اشبو قواعدی، بونلرك قوهٔ تأییدیه‌لرینی تنظیم ایده‌ن وسائطی برطرف ایده‌رك نظر ملاحظه‌یه الیورم؛ شمدیلك منحصراً دستوری قاعدهٔ حقوقیه‌یی نظر اعتباره الیورم. لکن بابده دستوری قاعدهٔ حقوقیه‌یه ویردیگم اساسی قبول ایتمه‌ینلره دیمش ایدم وتکرار ایده‌رم که : اشبو دستورك موجودیتنی برموضوعه اولارق قبول ایتمه‌لی ؛ اگر بوقبول ایدلمیه‌جك اولورسه هیچ برحیات اجتماعیهٔ مدنیه قابل دگلدر. خلاصةً ، فلسوفلرك طرز بیانی وجهله ، دستوری قاعدهٔ حقوقیه‌یی هرهیئت اجتماعیه‌ده ، اك بیوگنده اولدیغی گبی اك وضیعنده ، اك بسیطنده اولدیغی گبی اك معضلنده ، اك ابتدائیسنده و اك مدنیسنده، بذاته ولذاته موجود اولارق وضع ایدییورم .

اشبو دستور حقوقی ، هیئت اجتماعیه اعضاسنه بعض افعالی ایفایی امر وبعض شیلری ایفایی منع ایده‌ر . هردستور حقوقی برقاعدهٔ خط حرکت، برقاعدهٔ ارادتدر و،بناءً علیه، دائما برامر ویا برنهی صورتنده ودها ساده ودها طوغرو اولارق ، برعمل ویاامتناع امر مجبری اولارق تظاهر ایلر . هیئت اجتماعیه اعضاسندن هربرینك فاعلیتی بوصورتله تنظیم ایدلمشدر . وطبیعی اولارق عینی هیئتك دیگر اعضاسیله مناسباتنه عائد فاعلیتی ده عینی زمانده تنظیم ایدلمش اولور . دستور حقوقی ، اولجه‌ده گورلدیگی وجهله ، انجق ارادتك تظاهرات خارجیه‌سنه ویالگز دیگر افراده تعلق ایتدیگی تقدیرده تطبیق اولنور. پك چوق دفعه‌لر غایت طوغرو برطرز افاده ایله بیان ایدلدیگی وجهله قواعد حقوقیه ، انسانلرك بربرلریله مناسباتنه تطبیق اولنور وافراده دیگر افراد ایله مناسبتلرنده برطاقم وجائب فعلیه ویا منهیه امر ایده‌ر . مثلا، قاعدهٔ حقوقیه انسانه بردیگر انسانی قتلی، اوکا ایراث ضرری نهی ایده‌ر. انسانه دیگر برانسانه ابراز معاونت ایله‌مکی امر ایلر. قاعدهٔ حقوقیه برفعلیات ویا منهیات امرمجبری میدانه گتیرر وطبیعی اولارق بوراده دیگر افراده قارشی فعلیات ومنهیات موضوع بحثدر ؛ زیرا حقوق آفاقیه مناسبات فردیه‌نك تنظیمندن باشقه برشی دگلدر .

ایمدی ، عینی هیئت اجتماعیه افرادی بربرلرینه قارشی اویله بر وضعیتده بولنورلرکه اونلر ایچون مجبوری برطاقم وجائب متقابله موجوددر واگر بونلری نقض ایده‌جك اولورلرسه بینلرنده ، نظر اعتباره النان هیئتك واصل اولدیغی درجهٔ تکامله گوره ، مغلق ویا منتظم برعکس العمل حصوله گلیر ، اشبو عکس العمل آز چوق برانتظام ایله ترتیب

وتشكيل ايدلمش اولا بيلير؛ فقط شمديلك ، بوتشكيلاتی برطرف ايديورم . اشبو وجائبده مابعدالطبيعی هيچ برشی كورمه‌مه‌ليدر؛ بونلرده ساده‌جه هيئته منسوب اولمالری واقعه‌سندن طولايی هيئت اجتماعيه اعضاسنه احداث ايدلمش اولان وضعيتی كورمه‌ليدر . بووضعيت ، نظر اعتباره النان قاعده‌نك صفتنه كوره ، اقتصادی ، اخلاقی ويا خصوصی اولان فردك وضعيت اجتماعيه‌سيدر . بورادہ تماميله مثبت و مشخص (Concret) برشی موجود اولديغندن وجيبه مفهومی حقنده ميدانه كتيرلمش اولان متعدد نظريه‌لرك سببنی اكلايامیورم. فنأ بونظريه‌لر هيچ برقيمتی حائز دكلدرلر. فاعل ، درونی اعتقادنده وجيبه حقنده شو ويا بومفهومی حاصل ايده‌بيلير، بونی ، ارزو ايتديكی كبی ، فلان مابعدالطبيعی تلقی‌يه ، ياخود فلان اعتقاد دينی‌يه ربط ايده‌بيلير . اجتماعيون ايچون بوتون بونلر ، حد ذاتنده ، قيمتدن عاريدرلر . اجتماعيون يالكز انسانلره ، نقضی برعكس العمل اجتماعی حصوله كتيره‌ن بر قاعده‌يه موافق اولارق معين بر فاعليتی ، بر طرز حركتی تحميل ايده‌ن واقعه‌يی ، واقعهٔ اجتماعيه‌يی كوررلر. بوصورتله ، فردك وجائبی تعبير ايتديكمز شی فرده ياپيلان وضعيتدر، شوصورتله‌كه قانوناً كنديسنه منع ايدلمش برشيئی ايفا ايتديكی ياخود قانونا امر ايدلمش برشيئ اجرا ايتمه‌ديكی زمان، عليهنه برعكس العمل اجتماعی حاصل اولور . اشبو وجائب مسنداليهك ارادتنه هيچ بر صورتله طوقونماز ؛ اشبو ارادت علی حاله قالير . وجائب مذكوره طولابيسيله ديكرلرك ارادتی تزايد ايتمه‌ديكی كبی مجبور اولان فردك ارادتی‌ده تناقص ايتمز .

ايمدی ، قاعدهٔ حقوقيه ، هيچ شبهه يوق كه ، اشبو ايلك نقطهٔ نظره كوره نوعما بر صفت انفسيه‌يی حائزدر: اشبو وجائبك مسنداليهی اولان افراد انسانيه‌يه بعض مجبوريتلر تحميل ايده‌ر. لكن بو مجبوريتلر ، مسند اليهه مخصوص بر صفتی ، مسند اليهك ارادتنك بر غرضنی تشكيل ايتمزلر . بونلر عددلری و شمولاری اعتباريله مختلف اولابيليرلر ؛ بوكا رغماً مسند اليهك صفتی تحول ايتمز ؛ وضعيتی ، حقيقت حالده ، تعديل ايدلمش اولماز . مسند اليهك وضعيتی دائما بر هيئت اجتماعيه‌يه منسوب وبو جمعيتك دستور حقوقيسنه تابع بر فردك وضعيتی قالير . بو دستور تكامل ايده‌ر؛ هيئت اعضاسی اولان فرد دائما عينی وضعيتده قالير ؛ فرد اجزاسندن اولديغی هيئتك قانونته تابع بر مخلوق اجتماعيدر و بويله قالير. اثار سالفه‌مده فردك بو نقطه‌دن تماميله آفاقی بروضعيتده بولنديغنی افاده‌دن مقصدم بو ايدی .

دساتير اقتصاديه ويا اخلاقيه ايچون قبول ايديله‌ن شی ، دوستور حقوقی ايچون‌ده قبول ايدلمه‌ليدر. هيچ كيمسه‌نك ادعا ايتمك خاطرينه كلمز كه فرد، دساتير اقتصاديه واخلاقيه قارشوسنده ، موجوديتنك ، عرضی، ارادانتك مابعدالطبيعی بر تابعيتنی تشكيل ايده‌ن بر مجبوريت انفسيه ايله مكلف اولسون. معين بر هيئت اجتماعيه اجزاسندن اولان فرد ، بو واقعه طولاييسيله ، اشبو هيئتك ضبط وربط اقتصاديسی واخلاقيسی چارچيوه‌سنه داخلدر. بوساحه‌ده فرد ايچون بر مجبوريت انفسيه‌دن، ارادتك ديكر برارادته تابعيت مابعدالطبيعه‌سندن « قانت » ك (Kant) تعبيری وجهله « قطعی برامر مجبر » دن بحث اولنميور .

قاعدهٔ اقتصاديه و يا اخلاقيه ، بر قاعدهٔ حقوقيه اولديغی زمان ، حقيقت حالده ، صفتنی تبديل ايتمز ؛ يالكز فضله اولارق ، برنجی بابده ارائه ايدلديكی وجهله ، شووار كه كتلهٔ افرادك وجدانی قاعده‌يه رعايتی تأمين ايچون قوتك مداخله‌سنی مشروع تلقی ايده‌ر. اكر حقيقةً ، قاعدهٔ اجتماعيه تبديل صفت ايتمزسه فرد ايچون بوندن حصوله كله‌ن وضعيت دخی تبديل صفت ايده‌مز. فرد بزه دائما ساده‌جه ضبط وربط اجتماعی رابطه‌لری چارچيوه‌سی ايچنده تظاهر ايده‌ر . قاعدهٔ اقتصاديه ويا اخلاقيه انسانك موجوديتنك برعرضنی ، وتابعيتنی ، ارادتنك مابعدالطبيعی برمادونلغنی توليد ايتمز ؛ قاعدهٔ حقوقيه دخی بونلری توليد ايده‌مز .

بو صورتله ، مسنداليه منفعل يعنی فردك قاعدهٔ حقوقيه‌يه تابعيتی نقطهٔ نظرندن ، فرده ناصل بروجيبهٔ انفسيه تحميل ايديله‌بيله‌جكی، يعنی موجوديتنك بر عرضنی، ارادتنك ديكر بر ارادته تابعيتنی تشكيل ايده‌ن بر وجيبه تحميل ايديله‌بيله‌جكنی ادراك مشكلدر . بر هيئت اجتماعيه اعضاسی آفاقی بروضعيتده بولنيورلر ، زيرا بووضعيت ساده‌جه حقوق آفاقيه‌نك ، اشبو هيئت اجتماعيه دستور حقوقيسنك اونلره تطبيق نتيجه‌سيدر .

فاعلی نقطهٔ نظردن‌ده باشقه درلو اولاماز . حقوق انفسيه مسئله‌سی اصل بوراده تمامها موضوعدر . مباحث آتيه‌ده حقوق انفسيه ، نظريات مختلفه صاحبلرينك ديدكلری كبی ، حقوق انفسيه‌نك اصلی حقنده‌كی بی‌نهايه مناقشات وبونلرك هيچ برينك شايان قبول اولماديغی كوريله‌جكدر . ارائه ايديله‌جكدر كه حقوق انفسيه يا هيچ بر شی افاده ايتمز ياخودده بر شی افاده ايديورسه اوده ، بر شخصك فعل ارادتی بر موضوعه مالك وبرغايه ايله معين اولديغی زمان اوشخصك ارادتنك ديكر بعض ارادتلر ايچون مجبوری الرعايه اولمق اقتدار مخصوصيدر ؛ دها قيصه برافاده ايله ، حقوق انفسيه براقتدار

ارادتدرکه برارادت انسانیه‌نك اشبو اقتداره مالك ارادت انسانیه‌یه تابعیتی استلزام ایدر . حقوق انفسیه بوندن عبارتدر باشقه برشی اولاماز . یابویله‌در یاخودده هیچ برشی دکلدر .

ایمدی ، دستوری قاعدهٔ حقوقیه نقطهٔ نظرندن، افراد منفعتنه حقوق انفسیه یاخود وجائب انفسیه تولد ایتمه‌سی ادراك اولناماز . حقوق انفسیه‌نك موجودیتی اراداتك بر تابعیتی، برارادتك دیکر برارادته فائقیتنی، برفردك دیکر برفرده حقیقی برقدرتی استلزام ایدر. حقوق انفسیه‌نك موجودیتی ارادتك اساس صمیمیسنه تأثیرایدن برصفتی استلزام ایلر. حقوق انفسیه‌نك موجودیتی مافوق البشر برارادته‌منحصر اولارق ادراك اولنابیلیر؛ حقوق انفسیه ، سماوی بروجود طرفندن انسانه بخش ایدلمش صورتنده اکلاشیلابیلیر . « اوغوست قونت » ك دیدیکی کبی « حقیقی حقوق انجق جسمانی اقتدارلر ارادات مافوق الطبیعه‌دن صادر اولدقلری تقدیرده موجود اولابیلیر؛ سماوی بر صفت قبول ایتمه‌ین حالت مثبته‌ده فکرحقوق تمامیله مفقوددر .(Politique positive, éd t. 1890 I. p,361)

برهیئت اجتماعیهٔ انسانیه‌ده محضا جمله‌سی مساوی ارادات فردیه مشاهده ایدیورز . هانکی عنصر مثبتك برسلسلهٔ مراتب ارادات ، بونلردن بروبا دها زیاده‌سنك بر ویا دها زیاده‌سی اوزرینه فائقیتنی حصوله کتیره‌بیله‌جکی کوریله‌مه‌مکده وادراك اولنامامقده‌در. بر شخص انسانی‌یه ارادتی سائر بر ویا دها زیاده اشخاص انسانیه‌یه مجبوری‌الرعایه قیلاجق برصفت کیمك طرفندن بخش ایدیله‌بیله‌جکی کوریله‌مه‌مکده واکلاشیلامامقده‌در. بناءً علیه فردك ، قانون دستوری مواجهه‌سنده ناصل برحقوق انفسی صاحبی اوله‌بیله‌جکی ادراك اولنامامقده‌در .

قانون دستوری جمعیت داخلنده یاشایان انسانلره بعض حرکات ومنهیاتی مجبوری قیلار . هیئت اعضاسندن برفردك اشبو قاعده‌یه رعایتی واقعه‌سی دیکر افراد منفعتنه برنتیجه‌نك حصولنه بادی اولور . برانسان ایچون قتلدن ، سرقتدن امتناع ، ابرازمعاونت ایتمك واقعه‌سی طبیعی اولارق دیکر افرادك استفاده‌سنی موجب اولور . دیکر افرادك حیاته ، مالك اولدقلری شیئك محافظه‌سنه، معاونته برحق انفسیلری واردر دنیله‌بیلیرمی؟ اصلا. اشبوحقوق انفسیه‌یه مالك اولسه ایدیلر بونلرك ارادتلری فائق برارادت صورتنده دیکر برارادتدن قتل ایتمه‌مه‌سنی ، سرقته مجاسرت ایتمه‌مه‌سنی ، ابراز معاونت ایله‌سنی جبراً طلب ایده‌بیلیردی. ایمدی اشبوفائقیت ارادتی مافوق الطبیعه برقدرتك مداخله‌سی اولمقسزین، کورمك وادراك ایتمك ممکن دکلدر .

فرد ناصل ، مسنداليه منفعل اولارق ، کندیسنه بعض حرکات و منهیاتی مجبوری قیلان ضبطوربط اجتماعی رابطه‌لری چارچیوه‌سی داخلنده‌بولنیورسه فاعلی نقطهٔ‌نظردن‌ده عینیله اشبوضبط وربطه تابعدر. بوجهتدن دخی فردتمامیله آفاقی بر وضعیتده در؛ تحمیل اولنان وجائبك ایفاسندن مستفیداولور؛ وبو، حیات اجتماعیه‌نك، فردك هیئته «منسوبیتی» نتیجه‌سیدر . هیئتك قانونی ، ایکی نقطهٔ نظردن‌ده ، عمومه شاملدر ؛ افرادك وضعیتی طوغرودن طوغرویه دستورحقوقینك محض تطبیقندن متحصلدر. هیئتك حقوق آفاقیه‌سی کبی عمومی ودائمی اولان بووضعیت، قاعدهٔ مذکوره ایله برابر تحول ایدر؛ اشبو وضعیت بروضعیت آفاقیه‌در ، زیرا افراده تطبیقی صورتنده تلقی اولنان محض دستوردر . فضله اولارق ، دستور اقتصادی و اخلاقی‌نك وجائب انفسیه تولید ایده‌میه‌جکی کبی دستور حقوقی‌ده تولید ایده‌مز دنیلمش ایدی. بورادده علاوه ایدلمك لازمدرکه دستورحقوقی، دستور اقتصادی واخلاقی کبی، حقوق انفسیه دخی تولیدایده‌مز. برقاعدهٔ اجتماعیه برقاعدهٔ اقتصادیه ویا اخلاقیه‌اولارق‌قالدقجه فلان ویافلان فردك منفعتنه حقوق‌انفسیه تولیدایتدیکی هیچ کیمسه طرفندن ادعا اولنمامقده در . بونلرقاعدهٔ حقوقیه اولدقلری زمان حقوق انفسیه تولید ایدرلرمی ؟ مثبت وفنی برنقطهٔ نظردن ، هرقاعدهٔ اقتصادیه ویا اخلاقیه‌نك کتلهٔ افرادك بونلری مجبوری‌الرعایه قیلمق ایچون قوتك مداخله‌سنی مشروع تلقی‌ایتدیکی زمان قاعدهٔ حقوقیه اولدیغی ، طوغرو ایسه ـ که بونی‌اثبات ایتدم ظن‌ایدیورم ـ قاعدهٔ حقوقیه‌نك ناصل حقوق انفسیه تولید ایده‌بیله‌جکی ادراك اولنامامقده‌در . اولجه موجود اولمایان برحقوق اشبو قوهٔ مجبوریه‌نك‌قوتله تأییدی تولید ایده‌مز . اکر بویله اولسه‌یدی حقوق انفسیه قوتدن، دهاطوغروسی برقاعده‌یی مجبوری‌الرعایه قیلمق‌ایچون قوت‌استعمال ایدلمسی لزومی وجدان وادراکندن تولدایتدیکی فکری‌قبول‌اولنمالیدی. بوصورت تلقیده تناقص واردر ؛ زیرا اکر حقوق انفسیه موجود ایسه کیفیت بر عکس اولارق حدوث ایتمه‌لی ایدی ؛ قوت استعمالنی مشروع قیلان حقوق انفسیه‌نك موجودیتی اولمالیدی .

اشبو مناقشه‌یی دها ایلری کوتورمك لزومسزدر . مسئله‌نك عناصری غایت ساده‌در وصورت حلی‌ده بکا غایت بسیط اولارق کورونمکده‌در . انسان معین برهیئت اجتماعیه داخلنده‌در ؛ بوهیئتك موجودیتی ، مناسبات متقابله‌لرنده ، اعضا ایچون مجبوری‌الرعایه قواعد خط حرکتی استلزام ایدر ؛ بوقواعد طبیعی اولارق بعض‌حرکاتی وبعض‌منهیاتی امرایلر. بووجهله هیئت‌اعضاسنك هربرینه فاعلی وانفعالی نقطهٔ‌نظردن بروضعیت احداث

ایدلمشدر ؛ بووضعیت انسانلرك ارادتلرینه هیچ برتأثیر اجرا ایتمز ؛ ارادت هرنه‌ایدی ایسه اویله قالیر : دائرهٔ فاعلیتی هیئتك قانونی ایله متحول وهیئتك دستوریله تنظیم اولنمش برارادت فردیه . دستور حقوقی هیئتك قاعدهٔ حقوقیه‌سنی تشکیل ایده‌ر. اشبو قاعدهٔ حقوقیه افراده تطبیق اولنمق اعتباریله ، بعض وضعیات آفاقیه تولید ایده‌ر؛ بووضعیتلرده نه وجائب انفسیه نه‌ده حقوق انفسیه کورمك ممکن دکلدر ، زیرا وجائب و حقوق انفسیه برسلسلهٔ مراتب اراداتی استلزام ایده‌رکه بو، حقیقت‌حالده موجود دکلدر وانجق فناً شایان قبول اولامایان مابعدالطبیعی برمداخله‌نك قبولی صورتیله ادراك اولنابیلیر .

تعبیر آخرله ، حقوق آفاقیه‌نك حقوق انفسیه حالنه کیردیکنی انسانی برصورتده اثبات ممکن اولامامش واولامیاجقدر و ، دیکر طرفدن، حقوق انفسیه‌نك حقوق آفاقیه‌یه تقدمنی تصدیق ممکن اولمادیغندن حقوق انفسیه خیالی برفکردن عبارتدر. حقوق انفسیه موجود دکلدر .

برچوق مؤلفلر، بنی حقوق انفسیه‌نك موجودیتنی انکار صورتیله بوتون برمادهٔ حقوقیه‌یی قبول ایتمه‌دیکمدن طولایی اولدقچه شدید برصورتده مؤاخذه ایتمشلردر . موسیو «له‌وی» (M.Levy) دیورکه : « حقوق آفاقیه ایله حقوق انفسیه بربرلرینه مربوط ایکی مفهوم وعینی عدسك ، عدس حقوقینك جانبیندرلرکه بونکله حیات فعلیه مشاهده اولنور ؛ بونلرك هیچ بری قاعدهٔ حقوقیه اوزرینه، دها طوغروسی، نظام حقوقی اوزرینه برتفوق منطقی وتاریخی‌یی حائز دکلدر ؛ بونلر قاعدهٔ حقوقیه‌نك ، نظام حقوقینك محصوللری ، نتیجه‌لری اولارقده تلقی ایدیله‌مزلر ؛ یالکز دنیله‌بیلیرکه بونلر هیئت مجموعه‌لریله نظام حقوقی‌یی تشکیل ایده‌رلر یاخود دها طوغرو اولارق ، حقوق آفاقیه، حقوق انفسیه جانبندن کوریله‌ن نظام حقوقیدن باشقه برشی دکلدر .

[Contributio ad una théoria philosofica del ordine Giuridico, 1911, p. 282]

« می‌چه‌لی » (Miceli) حقوق انفسیه‌نك موجودیتنك انکار ایدیله‌بیله‌جکنی ادراك ایده‌میور ؛ « حقوق انفسیه‌نك ، قاعدهٔ مؤمنه اولمق اعتباریله کندینه مخصوص آفاقیلك سایه‌سنده دستوردن طبیعی اولارق صادر اولان براقتدار » اولدیغنی ادعا ایدیور ، « بواقتدار ، ارادته دستورك احکام وغایاتیله آهنکدار برصورتده حرکت ایتمه‌سی ایچون بخش اولنمشدر » دیبور .

[Lezioni di filosofica del diritto, 1910, III, p. 42; rapp. Petrone, il diritto del monda delle spirito, 1910].

موسیو ریشار (Richard) ١٩١٢ده «روووودوفیلوزوفی»ده یازمشدرکه: « خلاصةً حقوق انفسیه‌نك ردی فلسفهٔ حقوق ایچون مکتسب برنقطه اولارق تلقی ایدیله‌مز . دستور حقوقی وحقوق شخصیه نقیض مدعاسی Antithèse صراحةً واقعدر و، « می‌چه‌لی» و«له‌وی» نك ارائه‌ایتدکلری کبی، مطالبات ومدعیات تولیدا یتمدیکی تقدیرده قاعدهٔ حقوقیه‌نك ناصل تحقق ایده‌بیله‌جکی کوریله‌مز » .

La sociologie Juridique et la défense du droit subjectif; Revue de philosophie, LXXIII, Janv - Juin, 1912, p,246]

موسیو « آی‌یه » (Millet) ده شو مطالعه‌یی یوروتمشدر: «حقوقك جهت انفسیه‌سنی ساده‌جه انکار ایده‌ن موسیو « دوکی » نك اصولنده مندمج یاکلش حقیقیه‌جلکی میدانه چیقاردیغی ایچون موسیو « له‌وی » ایله همفکرز. اساساً ، بو ، حقیقتك بوتون برجانبنی انجق صنعی ولفظی اعواجلرله ادامه‌یه موفق اولنابیله‌ن برنظریه‌یه فدا ایتمکدن باشقه برشی دکلدر . برشخص حقوق آفاقیه‌یه موافق مدعیاتده بولندیغی ودولت وکیللری اشبو مدعیاته رعایتی تأمینه مجبور اولدقلری زمان بوشخصك برحقوق انفسیه‌یه مالك اولدیغنی بیانده نه‌محذور اولابیلیر ؟ اشبو تعبیر ارقاسنده غیراجتماعی وآنارشیك فردیتی میدانه قویمق وحقوق آفاقیه‌یه، حقوق اجتماعیه‌یه مقدم برحقوق انفسیه‌نك موجود اولامیه‌جغنی ادعا ایتمك کافی کله‌بیلیرمی . . . . » موسیو « آی‌یه » موسیو « له‌وی » نك حقوق انفسیه حقنده ویردیکی تعریفی‌ده قبول ایتمیور .

L' Incertitude de la philosophie du droit, Revue de Metaphysique et de morale XIX, 1911, p. 258 et s.

اشبو مختلف معارضه‌لر بزم ایچون اطمئنان بخش اولامیورلر . اولا ، شوراسی اکلاشیلمالیدرکه ، شمدیلك حقوق انفسیه‌نك موجودیتی مسئله‌سنی انجق دستوری قاعدهٔ حقوقیه‌یه نظراً ملاحظه‌یه آلیورم وقاعدهٔ حقوقیه‌یی، قواعد انشائیه‌یی وبونلرك دستورك تطبیقنی تأمین ایچون انسانلره ویره‌بیلدیکی وسائط حقوقیه‌یی برطرف ایده‌رك، حدذاتنده اولارق آلیورم ؛ شیمدیلك برارادت فردیه‌نك تظاهرندن حاصل اولاجق نتیجه‌لری‌ده برطرف ایدیورم. برفرد برطریق حقوقی‌یی تحریك ایتدیکی زمان حقوق انفسیه‌یه مالکدر

دنیله‌بیلیرمی ؟ برفعل مخصوص ارادتی متعاقب برارادت ایچون معین دیکر برارادت لهنه برشی ایفاسی مجبوریتی تولد ایتدیکی زمان ، اشبو ارادتك اوشیئك ایفا ایدلمه‌سنه بر حق انفسیسی واردر ، دنیله‌بیلیرمی ؟ بومسئله‌لر ایلروده (§§ ١٧ ، ١٨ ، ١٩ ، ٣٢) تدقیق ایدیله‌جکدر شمدیلك بوتون مسئله حقوقی ـ اجتماعی بردستورك موجودیتی بعض افراد ایچون ارادتلرینی دیکر افراده مجبوری قیلمغه خادم براقتدار فائق تولیدایدوب ایتمه‌دیکنی بیلمکدن عبارتدر . ایمدی ، اثبات ایتدیکمی ظن ایدییورم وبوظنمده ثبات ایدییورم‌که مسئله بوصورتله موضوع اولونجه انجق سلبی برجواب الابیلیر .

اصول‌حقوقینك بوتون برعنصرینی برطرف ایتمکله‌معارضه ایدلمکلکم طوغرو دکلدر . اعتراضده بلکه برتعبیر التباسی موجوددر . حقوق آفاقیه تعبیریله قاعدهٔ خط حرکت اولان حقوق مراد اولنمق عمومیتله معتبردر؛ حقوق انفسیه تعبیریله برارادتك‌دیکر برارادته کندیسنی مجبوری‌الرعایه قیلمق اقتدار مخصوصی مراد اولنمقده‌در . بن بو اقتداری انکار ایدیورم لکن بوتعبیردن حقوقك صفت فردیه‌سی مراد اولنمق شرطیله نظام حقوقینك مادهٔ انفسیه‌سنی انکار ایتمیورم ؛ بن انکار ایتمیورم و هیچ کیمسه انکار ایده‌مزکه دستور حقوقی عینی زمانده اجتماعی و فردیدر . دستور حقوقی منشـأی اعتباریله اجتماعیدر ؛ دستور حقوقی برهیئت اجتماعیه موجود اولدیغندن طولایی موجوددر وهر هیئت اجتماعیه برقاعدهٔ حقوقیه‌نك وجودینی استلزام ایده‌ر . فقط ، هیچ شبهه یوق‌که ، دستور حقوقی تطبیقاتی اعتباریله فردیدر ؛ یالکز ومنحصراً ارادات فردیه‌یه تطبیق اولنور؛ بونلره امر ویانهی اصدار ایده‌ر ؛ حرکتلرینك دائرهٔ‌شمولنی تحدیدایله‌ر؛ افرادك‌یکدیکریله مناسباتنی تعیین ایده‌ر. حقوقیون، دستور حقوقینك تطبیقات فردیه‌سنی برطرف‌ایده‌ر وبونك افراد ایچون احداث ایتدیکی وضعیتی مشاهده ایتمزسه هیچ شبهه یوق‌که وظیفه‌سنی اهمال ایتمش اولور . فقط ، اشبو وضعیتك دخی، هرشیدن اول ، صفت آفاقیه‌یی حائز اولدیغنی اثبات ایتدم ظن ایدیورم ، شومعنایه‌که وضعیت‌ده نفس دستور کبی عمومیدر ، اونکله برابر متحولدر ، ضبط وربط اجتماعینك انسانلره احداث ایتدیکی وضعیتدر وهیچ برارادت دیکر ارادته کندینی مجبوری قیلاجق براقتدار مخصوصه مالك دکلدر . برقاعدهٔ انشائیه ایله برفرده وسائط حقوقیه کشاد ایدلدیکی زمان کیفیت تبدل ایده‌رمی ؟ ایشته شمدی بونی تدقیق ایده‌جکز .

§ ١٧ ـ انشائی قاعدهٔ حقوقیه نظراً فردك وضعیتی

دستور حقوقی حدذاتنده ودستور مذکوری تحریك وسائطندن خارج اولارق النددقده ، تصدیقده تردد ایتمم‌که ، برحقیقت مادیه‌اولمقدن زیاده بررؤیت فکردن عبارتدر. کرك جمعیات ابتدائیه‌ده کرکسه جمعیات مدنیه‌ده تطبیقلری ایچون تعامل ویاقانون موضوع طرفندن تولید ایدلمش وسائط حقوقیه ایله محاط اولمیان دستورحقوقیلره تصادف ایتمك مشکلدر . روما حقوقنك « Lege imperfectae » لری ذکر ایدیله‌بیلیرسه‌ده بونلر پك نادر اولدقدن ماعدا قوهٔ مجبوریه‌لری‌ده هیچ اولمازسه بالواسطه تأمین ایدلمش ایدی . هرحالده ، قاعدهٔ دستوریه همان دائما ، اشبو قاعده‌دن منتج وجائب منفیه ویا مثبته‌یی طوغرودن طوغرویه ویا بالواسطه قوهٔ مجبوریه ایله تأییده خادم طرق حقوقیه میدانه کتیره‌ن وبعضاً پك بسیط بعضاً پك متکامل وپك عالمانه اولان برتشکیلات تولید ایله‌ین قواعد انشائیه ایله محاطدر .

« طریق‌حقوقی « Voies de droit » تعبیرینی برقاعده‌یه رعایتی‌تأمین ضمننده‌موضوع هرهانکی برواسطه‌یی، چاره‌یی‌بیان‌ایچون ممکن اولدیغی‌قدرواسع برمعناده استعمال‌ایدیورم. هیچ شبهه یوق‌که الك معناسی و الك قوتلیسی آقسیون کلمه‌سیدر Action (آقسیون : محکمه‌یه سوق ایتمك ، طریق قانونی)؛ لکن بو کلمه‌مختلف صفتلرله تظاهر ومختلف شرائط دائره‌سنده تطبیق اولنابیلدیکی کبی یکانه واسطهٔ حقوقیه‌ده دکلدر . جمعیات بشریه روما حقوقی مفهومی اولوب زمانمز حقوقنده یرایدنمش اولان « آقسیوق » ه واصل اولمادن چوق‌اول طرق حقوقیه‌یه مالك ایدیلر . پك مغلق و معضل اولان بوکونکی تشکیلات عدلیه‌مز آقسیوندن ماعدا دیکر طرق حقوقیه‌یی احتوا ایتمکده‌در، مثلا اعتراض دعوی اصول اجرا ، لازم‌الاجرا معاملات اداریه ، مختلف طرق مراجعات اداریه کبی . بنم اکلادیغم کبی طرق حقوقیه ، برقاعدهٔ حقوقیه‌یه طوغرودن طوغرویه ویا بالواسطه قوهٔ تأییدیه اعطاسنه خادم هردرلو طرق قانونیه ویا تعاملیه‌در. هر هانکی بر طریق حقوقی‌یی تحریك ایتمك امکانی ارائه ایچون آلمانلرله ایتالیانلر برکلمهٔ مخصوصه‌یه مالکدرلر . آلمانلر (Anspruch) ، ایتالیانلر pretesta کلمه‌لرینی قوللانمقده‌درلر . فرانسزجه بونلره معادل برکلمه موجود دکلدر . « Prétention » (دعوای استحقاق، ادعای‌حق) کلمه‌سی بونلره زیاده‌جه یاقلاشمقده ایسه‌ده‌تماماً عینی معنایی افاده‌ایتمیور. بناءً علیه اولجه اشارت‌ایتدیکم

طریق حقوق تعبیرینی استعمالده و برطریق حقوقی‌یی تحریك امكانندن، تعبیرك اك واسع معناسیله ، بحثده دوام ایده‌جكم .

بوجهت تعین ایتدكده ، قانون انشائی مواجهه‌سنده حقوق انفسیه مسئله‌سنك ناصل وضع ایدلدیكنی كورمك قولایدر. انشائی برقاعدهٔ حقوقیه برطریق حقوقی كشادایتدیكی زمان طریق مذكوری تحریك امكانه مالك اولان هرهانكی برارادت، حقوق انفسیه‌نك صاحبیدر ، دنیله بیلیرمی ؟ بوحالده ، حقیقی براقتدارك تولد ایتدیكی وبواقتداره مالك اولان ارادتی دیكر ارادتدن فرقلی قیلدیغی، بوكا دیكر ارادانك حائز اولمادقلری بر صفت مخصوصه ، خصوصی برقوت داخلیه بخش ایتدیكی ادعاایدیله‌بیلیرمی؛ حقوق انفسیه‌اوزرینه عندی وقبلی برتعریف ارائه ایتدیكم، بویله برتعریفك امكانی اولمدیغی وبوصورتله اثبات مدعامی سهیل وبلكه لزومسز قیلدیغم ، یولنده سرد اعتراض ایدلمش ایسه‌ده بوطوغرو دكلدر. اولجه‌ده بیان ایتدیكم وجهله، اكر حقوق انفسیه بعض ارادانك صمیمی براقتدار مخصوصی دكلسه ، لاشیدر . بوجهتك كله‌جك مباحثده حقوق انفسیه حقنده تكلیف اولنان مختلف تعریفلری تدقیق ایتدیكم زمان تماميله اثبات ایدیله‌جكنی ظن ایدیورم .

طریق حقوقینك كشادی حدذاتنده حقوق انفسیه‌نك موجودیتنی استلزام اتمه‌دیكنی اثبات ایچون حقوق انفسیه‌نك اك قانع واك حرارتلی مدافعلرینك بیله برطریق حقوقینك كشادی حقوق انفسینك موجودیتنی اسلزام ایتمه‌ین متعدد تقدیرلر موجود اولدیغی وبو حاللرده المان مؤلفلرینك تعبیرلری وجهله حقوق مكتسبه‌نك ضدی اولان قاعدهٔ حقوقیه‌نك انعكاسلری موجود بولندیغی حقنده متفق علیه اولدقلرینی نظردقته وضع ایتمك فائده‌لیدر. بوحالده برمسئله ظهور ایده‌ركه بونك اوزرنده مطابق قالمغه موفق اولنه‌مامقده‌در . قانون انشائینك حقیقی حقوق انفسیه‌می ، یوقسه ساده‌جه برحقوق آفاقیه انعكاسی‌می میدانه كتیردیكنی بیلمك ایچون قسطاس نه‌در؟ بومسئله حقنده جریان ایده‌كله‌ن بی‌نهایه مناقشات ، حقوق انفسیه مفهومنی برطرف ایتمك لزومی ونه‌قانون انشائینك نه‌ده قانون دستورینك برارادتك اقتدار مخصوصی اولان برحق انفسی میدانه كتیرمه‌دكلری حقنده اك بویوك بردلیلدر .

حقوق مكتسبه ایله ساده‌جه حقوق مترقبه (simples expectatives) فرقلری فرانسه‌ده برآرالق جاری برنظریه حالنه كیرمشدی . نظریهٔ مذكوره الآن بوكون حقوق مدنیه علماسی طرفندن غیرقابل مناقشه عد ایدلمكده‌در. علمای مبحوثه باخصوص بوندن

قوانینك ماقبلنه شامل اولمادیغنی ایضاح ایچون بحث ایتمكده‌درلر . پلانیول (Planiol)ی بوزمره‌ده‌ن استثنا ایتمك لازمدر.« پلانیول » دیيوركه: هیچ كیمسه شمدی‌یه‌قدر حقوق مكتسبه حقنده شایان‌ممنونیت برتعریف میدانه كتیره‌مه‌مشدر». (Droit civil, I, n· 221)

(Aubry et Rau) « اوبری‌ورو » حقوق مكتسبه یاخود حقیقی حقوق انفسیه میدانه كتیره‌ن قانونلرله ساده‌جه مترقبات حقوقیه وجوده كتیره‌ن قانونلری تعریفه خادم قسطاس عمومی‌یی تعیین ایچون دیيورلركه: «حقوق مكتسبه‌دن مراد نه‌اولدیغی حقنده صحیح برفكر ایدینمك ایچون حالت اشخاصك تابعیت وقرابت كبی مناسبات متشكله‌لریله مال‌موجودلرینه عائد فوائد وصلاحیاتی تفریق وبوصلاحیات وفوائدی‌ده طوغرودن طوغرویه قانوندن منبعث اولانلر ایله بر واقعهٔ انسانیه ایله حصول بولانلری ایروجه برتفریق تالی‌یه تابع طوتمالیدر. » محررین‌مشهورتین بواساسی‌تطبیق ایده‌رك علاوه ایدیورلر: « حالت‌اشخاصك اوصاف متشكله‌سی حقوق مكتسبه‌یی تشكیل ایده‌رلر . یالكز قانونك بخش ایتدیكی فوائد ایسه ساده‌جه مترقبات حقوقیه تشكیل ایله‌رلر . قوانین اساسیه ، تشكیلات وصلاحیات عدلیه قوانینی ، اصول محاكمات مدنیه و اصول محاكمات جزائیه قوانینی ، اشخاصك اهلیت حقوقیه‌سنی تنظیم ایده‌ن قوانین هیچ برحق مكتسب بخش ایتمزلر . »

(Droit civil, 4· éd. I. p. 90 et s.)

بونلر ساده‌جه برتعداددن وهیچ براثباتی حاوی اولمایان برادعادن عبارتدر.

بودری لاقانتنوری (Baudry-Lacantiner e) ده دخی دها واضح برفكره تصادف ایدیله‌مه‌مكده‌در:« حقوق مكتسبه یاخود ساده‌جه حقوقدن مقصد بزه بخش اولونمش ومال موجودمزه‌داخل فوائددر. »بوفكری حالت‌حقوقیهٔ اشخاصه‌تطبیق‌ایده‌رك‌عالم‌مؤلف‌دیيوركه: « حالت حقوقیهٔ‌اشخاص بر نوع حق تملك تشكیل ایده‌ركه حق تملكی حمایه ایده‌ن طرق قانونیه‌یه‌مشابه طرق قانونیه ایله‌حمایه اولنمشدر وبرشخصه عائد اولان حالت اوشخص ایچون برحق مكتسبدركه یكی برقانونك تطبیقی بونی اخلال ایده‌مز . »

(Droit civil, 2 édit. publié par Cheneaux, p. 34 et 35)

حقوق مدنیه مؤلفلرینك حقوق مكتسبه یاخود حقوق ایله ساده‌جه مترقبات‌حقوقیه بیننده‌كی بوفرقك میدانه كتیردكلری بالجمله تطبیقاتنی كوزدن كچرمك ممكن دكلدر . لكن اشبو تفریقك نه‌درجه ضعیف وغیر معین وبونك تطبیقاتنك شایان تنقید اولدیغنی ارائه ایچون محضا حالت‌حقوقیهٔ‌اشخاصدن‌مستخرج برمثال‌ارائه‌سی‌كافیدر. بومؤلفلر حالت حقوقیهٔ

اشخاصك هرشيدن اول برحق مكتسب تشكيل ايتديكنه و، بناءً عليه ، يكى برقانونك اولجه موجود برقانونك بخش ايتديكى حالتى تبديل ايليه‌ميه‌جكنده جملةً متفق بولنمقده‌درلر. ايمدى، بالعكس صريح ودائمى براجتهاد محاكم موجوددر وزمانمز وجدان حقوقيسنه يرلشمشدركه حالت حقوقيهٔ اشخاص حقنده بالجمله قوانين جديده، مقدم برقانون واسطه‌سيله برحالت اكتساب ايتمش اولان بالجمله اشخاصه شاملدرلر ؛ قانون جديد اولجه مكتسب حالتى تعديل ايده‌ر وبو ، قانونك ماقبلنه شامل اولديغى بيان ايديله‌مكسزين حادث اولور. مثلا : طلاق حقنده ١٧ تموز ١٨٨٤ و ١٨ نيسان ١٨٨٦ قانونلرى هيچ كيمسه‌نك اعتراضنى جلب ايتمكسزين اوتاريخلردن اول وصوكره ازدواج ايتمش اولان اشخاصك جمله‌سنه تطبيق اولنمشدر . بناءً عليه غير قابل فسخ ازدواج اصولى جارى اولديغى زمان عقد نكاح ايتمش اولان اشخاصك غير قابل انفساخ برصورتده عقد نكاح ايتمش اشخاص حالتنه برحق مكتسبلرى موجود دكلدى .

تابعيته عائد ٢٦ تموز ١٨٨٩ و١٢ تموز ١٨٩٣ قانونلرى ، بونلرك نشر واعلانلرندن صوكره دنيايه كله‌ن اشخاصه دكل فقط، اسكى قانون دورنده وقوانين جديدهٔ مذكوره‌نك نشرندن صوكره تولد ايدنلره‌ده شامل اولمشدر . « قودسيويل » ك ٣٤٠ نجى ماده‌سنى تعديل ايده‌ن وتحرئ ابوته مساعده ايله‌ين ١٦ تشرين ثانى ١٩١٢ قانونى، بوقانوندن اول ويا صوكره تولد ايتمش چوجوقلرك جمله‌سنه شاملدر .

لوران ، هوك (Laurent, Huc) دخى بعض قوانينك حقوق بخش ايتمه‌دكلرينى قبول ايتمكده وحقوق بخش ايده‌ن قوانين ايله منافع طانيانلر بيننده برفرق وجوده كتيريورلرسه‌ده اشبو فرقده ، اولكى كبى ، نه‌قوى نه‌ده صريحدر ؛ ديكر طرفدن ، ايلريده كوريله‌جكى، وجهله ، « ايه‌رينغ » ك بويوك نامنى طاشيان برنظريه‌يه كوره ، حقوق ، قانونك تصديق ايتديكى بر منفعتدن باشقه برشى دكلدر . (Laurent, Droit ciirl, I, N. 153; Huc, Dr. civ I, N· 60)

آلمان حقوقيونى‌ده بعض قوانينك حقوق انفسيه بخش ايتمه‌دكلرى فكرندن حركتله دهاعالمانه فقط عينى درجه‌ده صنعى حقوق آفاقيه‌نك انعكاساتى نظريه‌سنى ميدانه كتيرمشلردر. اشبو نظريه ، اساسى اعتباريله ، شوصورتله خلاصه ايديله‌بيلير : بالجمله حقوق آفاقيه قاعده‌لرى مستدالهك منفعتنه حقوق انفسيه‌نك موجوديتنى استلزام ايتمزلر . پك چوق قوانين هرهانكى بر مستداليهه هيچ برحق انفسى بخش ايتمزلر . لكن بوكا رغماً قوانين

مذكوره بعض اشخاص ايچون بعض نتايج توليد ايده‌رلر؛ ايشته حقوق انفسيه تشكيل ايتمه‌ين بونتايج حقوق آفاقيه‌نك انعكاساتيدر . (Réflexes du droit objectif) .

نظريه‌نك بانيسى اولان «ايه‌رينغ» ديوركه : « حقوق، حقوقاً مؤمن منافعدن عبارتدر. حقوق انتفاعك تأمينات حقوقيه‌سيدر . بالعموم منافع حمايهٔ حقوقيه‌يى استجلاب ايتمزلر ؛ بعض منافع موجوددركه حمايهٔ حقوقيه بونلره شامل اولاماز . دها فضله‌سى وار : منفعتمزى حمايه ايده‌ن هرقانون بزه برحق بخش ايتمز . مثلا ، بعض مؤسسات صناعيه منفعتنه حمايتكار حقوق وجوده كتيره‌ن برقانون، فابريقه صاحبلرينى مستفيد ايده‌ر، اونلرى حمايه ايده‌ر ، لكن اونلره هيچ برحق بخش ايتمز . بوواقعه‌يى ناصل تعريف ايتمه‌ليدر ؛ شو صورتله : بوراده محضا برفعل منعكس حقوقى موجوددر ؛ بوراده حقوقه پك زياده مشابهتى اولان بر مناسبت واردركه كمال اعتنا ايله حقوقدن تفريق ايدلمه‌ليدر . حقيقت حالده ، دولت كندى منفعتنه اولارق قوانين ماليه وضع ايديور ؛ لكن بومسئله‌ده دولتك منفعتى فابريقه صاحبلرينك منفعتى ايله توافق ايديور... فابريقه صاحبلرينك اشبو قانون رسومينك تطبيقنه برحقلرى يوقدر؛ قانون مذكورك تطبيقى فابريقه صاحبلرينك ارادتنه تابع دكلدر؛ بوبابده قرار اتخاذ ايده‌جك مأمورين عائده‌سيدر . » قوانين اداريه ويا جزائيه موضوع بحث اولدقده مسئله عينله جريان ايده‌ر؛ « بونلر بزى حمايه ايده‌رلر؛ فقط بوحمايه بزم بالخاصه مالك اولديغمز برحق شكلنده دكلدر . »

انعكاسات نظريه‌سى يه‌للينك (jellinek) طرفندن تكرار اله آلنارق توسيع وتكامل ايتديرلمشدر. بالاده كورلديكى وجهله « ايه‌رينغ »ك فكرنده حقوق عامه قوانينى (قوانين اساسيه ، اداريه ، جزائيه ، رسوميه) افراده حقوق انفسيه بخش ايتمه‌مكده ، يالكز بوحقوقى دولته ويرمكده ومنحصراً حقوق خصوصيه قوانينى افراده حقوق انفسيه بخش ايله‌مكده‌در . بالعكس « يه‌للينه‌ك » مسئله‌يى توسيع ايديور وآفاقى هرقاعدهٔ حقوقيه، حقوق عامه‌يه عائد اولسون ، حقوق خصوصيه‌يه متعلق بولونسون، اشخاص خصوصيه‌يه (افراد، جمعيات) حقوق انفسيه بخش ايده‌بيله‌جكنى وافراد خصوصيه منفعتنه حقوق انفسيهٔ عامه موجود اولديغى كبى حقوق انفسيهٔ خصوصيه‌ده موجود بولنديغنى تدريس ايديور . (يه‌للينه‌ك طرفندن ميدانه كتيريله‌ن بو حقوق انفسيهٔ عامه و خصوصيه بيننده‌كى فرق (§ ٥٩) ده تدقيق ايديله‌جكدر .)

ايمدى ، حقوق عامه‌يه عائد اولسون حقوق خصوصيه‌يه متعلق بولونسون، برقانونك

نه‌زمان برفرد خصوصی منفعتنه حقیقی حقوق انفسیه ونه‌زمان ساده برانعکاس حقوق آفاقیه حصوله کتیره‌جکی مسئلهٔ عمومیه‌سی موضوع اولور. «یه‌للینه‌ك» ه کوره بوایکی ساحه‌نك تعیینی، کرك نظریه کرکسه تطبیقات اعتباریله ، فوق‌العاده حائز اهمیتدر ؛ نظریه اعتباریله اهمیتلیدر ، زیرا اشبو کیفیت تعیین ، حقوق نظریهٔ عمومیه‌سنك الك اهمیتلی برمسئله‌سنه تماس ایتمکده‌در ؛ تطبیقات اعتباریله اهمتلیدر ، زیرا حقوق عامه ساحه‌سنده تعبیرات واصطلاحات صحیحه استعمالی بومسئله‌نك حقیقی برصورت حله ربطیله قطعی صورتده مقیددر.

« یه‌للینه‌ك » ه کوره بومسئله‌یی حل ایتمك ایچون شو نقطهٔ نظردن (ـ که حقیقت حالده پك محقدر) حرکت ایتمك اقتضا ایده‌ر: هر آفاقی قاعدهٔ حقوقیه غایات دولتی تأمینه خادم اولمالیدر؛ بوصورتله قاعدهٔ مذکوره منفعت جماعت ایچون وضع ایدلمش ، دیمکدر. آفاقی قواعد حقوقیه‌نك عینی زمانده غایات فردیه‌یه خادم اولملری لازم دکلدر ؛ حتی منافع خصوصیه ایله منافع مشترکه بیننده برتمامیٔ مخالفت بیله موجود اولابیلیر. لکن نظام حقوقی منفعت فردیه‌یه منحصر بعض قواعدی‌ده احتوا ایده‌رسه‌ده بومنافع فردیه‌نك استحصالی برمنفعت مشترکه صورتنده تظاهر ایتمه‌لیدر .

بوراسی تعیین ایدنجه فرض ایده‌لم‌که قانون ، منفعت مشترکه یولنده ، دولت عضولرینه برعملی یاخود برمجانبتی امر ایدیور . بوعملك یاخود بومجانبتك نتیجه‌سی ، نظام حقوقی حوزهٔ حقوقیه‌لرینی توسیع واونلره حقوق انفسیه بخش ایتمك فکرینی تعقیب ایتمکسزین بعض افرادی مستفید ایده‌بیلیر. ایشته بوکبی احوالده حقوق آفاقیه‌نك برتأثیر منعکسندن بحث اولنابیلیر . لکن حقوق انفسیه تولید ایده‌ن دساتیری ، حصوله کتیره بیله‌جکی انعکاس ایله ساده‌جه حقوق آفاقیه‌یی تشکیل ایده‌ن دساتیردن تفریقه خادم قسطاس نه اولابیلیر؟

یه‌للینه‌ك دیورکه : شکلی نقطهٔ نظردن اشبو قسطاسی تعیین مشکل دکلدر . برطریق حقوقی تحریکی امکانی اولمایان بالجمله احوالده ساده‌جه انعکاسات ایله حقوق آفاقیه موجوددر. اوحالده ، حقوق انفسیه ، انجق نظر اعتباره آلنان برفرد منفعتنه قطعی برتصدیق وطریق حقوقی کشادیله مؤمن برحمایهٔ حقوقیه بولندیغی زمان موجود اولابیلیر .

لکن یه‌للینه‌ك اشبو ساده‌جه شکلی قسطاس ایله مسئله‌نك تماماً حل ایدلمش اولامیاجغنی اعتراف ایدیور . ایمدی ، بعض احوالده علاقه‌داره برطریق حقوقی کشاد ایدیلوب ایدلمدیکی حقنده تردد حاصل اولابیلیر ؛ بوکبی احوالده مسئله انجق مادی برقسطاس

واسطه‌سیله حل وفصل ایدیله‌بیلیر. بوندن ماعدا، وضع ایدیله‌جك برقانونك نه‌کبی احوالده برحمایهٔ حقوقیه بخش ایتمسی لازم کلدیکنی بیلمك مسئله‌سی فوق‌العاده حائز اهمیتدر . قسطاس مادی انجق، حمایهٔ حقوقیه‌یه مستحق اولان برمنفعتی صریح ویاضمنی برصورتده تصدیقدن عبارت اولابیلیر . تصدیق صریح موجود ایسه عینی زمانده حمایهٔ حقوقیه‌ده موجوددر؛ بوتقدیرده شکلی ومادی قسطاس ممزوج بولنورلر . منفعتك یالکز ضمنی تصدیق موجود اولدیغی تقدیرده ، تنظیم ایدلمش حمایهٔ حقوقیه موجود دکلدر ؛ بوحالده قسطاس مادی‌یه کوره حقوق انفسیه موجوددر ، قسطاس شکلی‌یه کوره موجود دکلدر .

برنجی تقدیرده حقوق انفسیهٔ شکلیه، ایکنجی تقدیرده حقوق انفسیهٔ مادیه موجوددر؛ حقوق انفسیهٔ مادیه ایله حقوق آفاقیه انعکاسنی بربرندن تفریق ایتمك حقوقیون ایچون ، قسطاس مادی بولنمادیغی زمان ، فوق‌العاده مشکلدر . « یه‌للینه‌ك » تفریق اساسنی تعیینه تقرب ایتمکسزین مثاللر ارائه‌سیله اکتفا ایدیور ، مثلا ، دیور ، افرادك حقوقاً مساواتی اساسنی وضع، محاکم استثنائیه‌یی منع، اصول محاکمه‌نك وجاهی وعمومیلکنی اعلان ایده‌ن دساتیر ساده‌جه آفاقی برقاعدهٔ حقوقیه‌یی محتویدرلر ، حقوق انفسیه بخش ایتمزلر . حتی برمملکتك قوانینه کوره، افراد خصوصیه ، اشبو اساساته مغایر اولدقلرندن طولایی بعض قوانین ونظاماتك لغوینی استحصال ایچون وسائط حقوقیه‌یه مالك اولسه‌لر دخی حقوق انفسیه‌یه مالك اولدقلری ادعا ایدیله‌مز، زیرا برلغوی استحصال کیفیتی اونلره معین برمنفعت تأمین ایتمك نتیجه‌سنی ویرمز. اشبوطریق حقوقی خلقه‌عائد برطریق تشکیل ایده‌بیلیردی، لکن منفعت مشترکه‌یی تأمینه خادم اولوب اجراسی افراده ویرلمش برطریقدن باشقه برشی اولامازدی.

مؤلف مشهورك فکری ، فرانسز حقوقنك تجاوز اقتدار طولاییسیله مراجعتندن (Recousr pour exeés de pouvoir) بحث ایتمکدر. هیچ شبهه یوق‌که اشبو مراجعت هیچ بروجهله ، بونی استعمال ایده‌بیله‌جکلره حقوق انفسیه بخشنی استلزام ایتمز. مع‌مافیه شورای دولت ، وقتیله ، بوخصوصده طریق مراجعتك کشادینی استلزام ایده‌ن احواله کوره برفرق کوزتمکده ایدیسه‌ده بوصورت تلقی بوکون برطرف اولمشدر . وهردرلو احوالده مستدعینك مادی ، معنوی برمنفعتی اولمق کفایت ایتمکده‌در . هرنه قدر بعض قرارلرده الآن مستدعیلرك حقوقندن بحث ایدلمکده ایسه‌ده بوتعبیر بومجلس عالینك ملهم اولدیغی فکر عمومی ایله قابل تألیف دکلدر . بالاخره اشبو تجاوز اقتدار مسئله‌سندن عریض وعمیق بحث ایدیله‌جکدر .

يەللينەك برفردخصوصينك طرق ووسائط قانونيۀ عموميەيى اجرايە سوق امكانى بولنان احوالدە مثلا متضرر طرفك شكايت ياخود طوغرودن طوغرويە محكمەيە جلب صلاحيتى كبى احوالدە على العادە برحقيقت منعكسە كورمكدەدر . يەللينەكە كورە فرد خصوصينك مداخلۀ ادارييەيى استلزام ايتمەسى منفعت عامەيە مستند اولديغى تقديرندە على العادە برتأثير منعكس موجوددر. مثلا پك چوق مملكتلردە موجود اولان محتاجينە، مسنلرە، معلولينە قانوناً معين برمعاونت ، دولتك ياخود بلدەنك وجائب قانونيەسنك بر انعكاسيدر ، فقط معاونت مذكورەدن مستفيد اولانلر ايچون برحق انفسى تشكيل ايتمز . ياكلش برتعبير ايلە اشيا وخدمات عموميەيى استعمال حقى دخى ، اساس اعتباريلە، حقوق آفاقيەنك سادەجە تأثيرات منعكسەسيدر ؛ مؤلفە كورە ، بورادە دخى افراد خصوصيەنك اشيا و خدمات عموميەيى نەصورتلە استعمال ايدەبيلەجكلرى شرائطنى تعيين ايدەن قانونك برانعكاسى واردر.

مع مافيه يەللينەكە كورە ، افراد خصوصيە منفعتنە مادى و شكلى حقوق عامۀ انفسيە موجوددر وبونلرك اساسى، بالجملە قواعد حقوقيەنك منحصراً منفعت مشتركە لهنە موضوع اولمادقلرى نقطۀ نظر عموميسنە مستنددر . پك چوق حقوق عامە دساتيرى موجوددر كە غايەلرى عينى زماندە خدمت عموميە منفعتنك ومنافع فرديەنك تأمينيدر. برقاعدەنك منحصراً منفعت مشتركەيمى يوقسە عينى منافع فرديەيى دە علاقەدار ايتديكنى تعيينە صالح قسطاسە كلنجە بوشو مسئلەيە ربط ايدلمەليدر : فردە حقوق عامە قاعدەسنى كندى منفعتنە استعمال ايتديرەبيلمك صلاحيتى بخش ايدلمەلميدر.؟ مثلا، پك چوق حقوق عامە افعالى وجوددر كە بونلر انجق علاقەدارلرك طلبى اوزرينە اجرا ايديلير و انجق اشبو طلب وقوعندە اجرا ايدلمەليدرلر . بويلە برحالدە افراد خصوصيە لهنە يالكز بر حقوق آفاقيە انعكاسى موجود اولمايوب انفسى حقوق عامە دخى موجوددر. فقط يەللينەك حقوق آفاقيە انعكاسى نظريەسنك اشبو فرقى هرزمان واضح برصورتدە تعيينە قادر اولماديغنى اعتراف ايديور .

[Jellinek, System der objektiven öffenfichen Rechte, 1892, p. 63 et s. 2· edil. 1900, p. 69 ets.]

بومسئلە حقندە مراجعت ايدلمسى لازم كلان ديكر آثار :

[Y. Barthelmy. Essai d'une théorie des droits subjectifs des administrés, 1899; Demogue, les notions fondamentales du droit privé, 1911, particulièrement p. 1.63, 238-268, 320-383. Chouventkovitch, Les droits objèctifs publics des partic liers, thès Paris 1912.]

بالادەكى تشهير ارائە ايدەركە نظريەلرى على العادە غايت واضح ومعين اولانايەرينغ ويەللينەك بومسئلەدە غايت متردد كورينيورلر وغريب برصورتدە متموج وعندى نتايجە واصل اوليورلر .

اولجەدە بيان ايتديكم وجهلە بو، افرادە برحق انفسى بخش ايدەن قوانينى بويلە برحق بخش ايتميەن قوانيندن تفريق ايتمكە چاليشان اشبو نظريەلردەمركوز ضعيفلكى واساسسزلغى ارائەيە الذباهر بردليلدر. حقوق مكتسبە و سادەجە مترقبات حقوقيە فرانسز نظريەلريلە ، حقوق انفسيەيى حقوق آفاقيە انعكاساتندن تفريق ايدەن المان نظريەلرى عينى قيمتى حائزدرلر؛ كرك برنجيلر كركسە ديكرلرى برتفريق كورولتوسى ايچندە بوغولمقدە اولدقلرى كبى نقطۀ حركتلرينك ياكلش وصنعى اولديغى ارائەدن باشقە برنتيجەيە واصل اولامامقدەدرلر. ايكى شى بيننده برخط متوسط موجود اولاماز: ياهر انشائى دستور حقوقينك معين برمسنداليە ايچون حقوق انفسيە حصولە كتيرديكى وفرد اولسون، جمعيت بولونسون كشاد ايدلمش اولان برطريق حقوقىيى تحريك صلاحيتنە مالك اولانك حقوق انفسيەيە مالك بولنديغى قبول ايدلمەليدر ، ياخوددە انشائى دستور حقوقينك ، قاعدۀ حقوقيە كبى، كيم اولورسە اولسون هيچ كيمسە منفعتنە حقوق انفسيە توليد ايدەميەجكى تصديق قلنماليدر . اكر بوايكى شقدن برى انتخاب ايدلميەجك وحقوق مكتسبە ، سادەجە مترقبات حقوقيە وحقيقى وياشكلى حقوق انفسيە ، حقوق آفاقيە انعكاساتى فرقلرينك تحريسندە دوام ايديلەجك اولورسە غيرعقلى وعندى نتايجە واصل اولنمق ضروريدر .

فكرمە كورە ، يالكز بوايكى شقدن برينى ترجيح دكل فقط دها ايلرى كيدەرك انشائى برقاعدۀ حقوقيەنك ، قاعدۀ دستوريە كبى، حدذاتندە حقوق انفسيەنك موجوديتنى هيچ برصورتلە استلزام ايدەميەجكى تصديق اولنماليدر . اولجە بيان ايدلديكى وبالاخرە تكرار ايديلەجكى وجهلە نفس حقوق انفسيە مفهومى ، حقوقك حقيقةً مثبت هرتلقيسيلە باهر برتناقض حصولە كتيرمكدەدر. لكن شمديلك مشغول اولديغم بودكلدر، بن شمديلك مسئلەيى حقوق انفسيەيە بخش ايدلمكدە اولان صفتى برطرف ايتمك صورتيلە نظر تدقيقە اليورم.

قاعدۀ دستوريەنك حقوق انفسيە توليد ايدەبيلمەسنك ادراكى غيرقابل اولديغنى اثبات ايتدم ظننديەيم . ايمدى ، (§§ ٦ و ٧) دە كوسترلديكى وجهلە قواعد انشائيە ، انجق كنديلرينە اساس وقوام تشكيل ايدەن بردستورە مربوط اولمق شرطيلە برقيمت وقوتى حائزدرلر ؛ قواعد انشائيە، حد ذاتلرندە، قيمتى حائز دكلدرلر ؛ كندى كنديلرينە النەقدە

هیچ برقوته مالك دكلدرلر . محضا مربوط اولدقلری وتطبیقنی تأمینه خادم بولندقلری دستور طولاییسیله احراز قیمت وقوت ایدەرلر . ایمدی، اكر قاعدۀ دستوریه حقوق انفسیه تولید ایدەمیورسه ، قاعدۀ انشائیەده بونی تولید ایدەمز . قاعدۀ انشائیه بوتون قوتنی استحصال ایتدیكی اساسدن فضله برشی یاپاماز . برطرفدن دستورك بذاته حقوق انفسیه تولید ایتمدیكنی ادعا ، دیكر طرفدنده بردستوردن منتج وقوتنی تماميله اوندن‌الان قاعدۀانشائیەنك حقوق انفسیه‌تولید ایتدیكنی بیان ایتمك تماميله برتناقض میدانه كتیرمكدن باشقه برشی دكلدر .

دیكرطرفدن، برقانونك طرق ووسائط حقوقیه كشاد ایتدیكی زمان حقوق‌انفسیەنك موجود اولاجغنی ادعا ایتمك ، شبهەسز، غیرقابل قبول نتایجه ایصال ایدەر . سالف‌الذكر مؤلفلر وتخصیص « یەللینەك » بونی پك‌ایی اكلامشلردر ، زیرا بونلر ، قانون موضوع ، برصلاحیت قانونه یاخود شكلی برقانونه مغایر افعالی كأن‌لم‌یكن قیلمغه خادم طرق حقوقیه كشاد ایتسه دخی صلاحیته برحقدن ، اشكاله برحقدن مثلا محا كمەنك نشر واعلانه برحقدن بحث ایدیله‌میەجكی كبی اجرای عمومی‌یی تحریك‌حقندن دخی بحث ایدیله‌میەجكنی بیان ایتمكدەدرلر . بو ، غیرقابل اعتراضدر . مع‌مافیه ، منطقی اولمق ایچون ، بونی قبول ایتمك لازم‌كلیردی . اكر قاعدۀ انشائیه برحق بخش ایدیورسه بوحقی دائما بخش‌ایتمەلیدر، برصلاحیت ویا شكل قانوننك نقصندن‌متولد تجاوز اقتدار طولاییسیله طریق مراجعته‌مالك اولان برفرد خصوصینك حقوق انفسیه استعمال ایتدیكی ناصل قبول اولنامادیغی اكلاشیلامامقدەدر . طوغرودن طوغرویه محكمەیه جلب‌طریق قانونیسنی تحریك ایدەن برمتضررك‌طریق قانونیٔ مدنی‌یه مراجعت ایتدیكی زمان، برحق انفسی استعمال ایتمەمەسی اكلاشیلامامقدەدر .

موسیو ژ . بارتەلەمی (M· I, Barthéle.ny) اولجه ذكر ایدلمش اولان دوقتورا تەزنده تجاوز اقتدار طولاییسیله مراجعتك دائما برحق انفسینك موجودیتنی استلزام ایتدیكنی قوی برصورتده ادعا ایتمشدر . بوصورت تلقی مناقشاتی موجب اولمشدر ؛ مع مافیه مؤلف فكرنده تماميله منطقی ایدی ؛ غایت محق اولارق دیوردی‌كه : برطریق قانونی‌یه مالك اولندیغی زمان حقوق انفسیەیه مالك اولندیغی ، قوامی اولان حقوقسز طریق قانونی‌اولامیاجغی قبول اولنورسه ، اقتداری‌تجاوز طولاییسیله طریق مراجعتده برطریق قانونی ، قوی برواسطۀ حقوقیه اولدیغندن بومراجعتی استعمال ایدەبیلەجك

هرشخص برحق‌انفسی‌یه مالكدركه مراجعت بوحقك‌تطبیق وتأمیندن باشقه برشی‌دكلدر. غیر قابل رد برمنطق مندمج بولنان بوفكر شایان قبول دكلدر . نەدن بویله اولدیغی صراحةً سویلنەمدیكی حالده دخی‌هركس بونی اكلامقدەدر. بونك سبب حقیقیسی‌انشائی **اولسون** ، دستوری بولونسون ، قاعدۀ حقوقیەنك هیچ برصورتله حقوق انفسیه بخش ایدەمەمسی‌در. افراد خصوصیەنك قانون اونلره برطریق حقوقی كشاد ایتدیكی تقدیردەبیله حقوق انفسیەیه مالك اولمادقلری پك چوق احوال موجود اولماسندن هیچ اولمازسه، حقوق انفسیەنك موجودیتنی تشكیل ایدەن برطریق حقوقینك كشادی اولمادیغی‌استدلال اولونابیلیر وقوانین انشائیه طرق حقوقیه تولید ایتمكدن باشقه برنتیجه وشموله مالك اولمادقلرندن، هیچ برزمان حقوق انفسیه تولید ایدەمیەجكلری نتیجەسنه واصل‌اولنور؛ اشبو نتیجه آتیده مسرور تحلیل ایله تأیید ایدەجكدر .

§ ١٨ — جرائم جزائیه

بلا تردد قبول ایدلمكه شایاندركه اساسنی برقاعدۀ حقوقیەده بولان طریق حقوقی نجق برفرد طرفندن بوقاعدەیه مغایر برحركت ویا براستنكاف وقوعنده تحریك‌ایدیله‌بیلیر. حتی برقانون موضوع طرفندن تصریح ایدلمش اولسەلربیله ، عینی زمانده دستوری وانشائی اولان قواعد حقوقیه ، حد ذاتنده الندقلری زمان ، متعلق بولندقلری ارادات افراد اوزرینه هیچ برتأثیراجرا ایدەمزلر. افراد مذكورەنك ارادتلرینك صفت‌وشمولی هیچ برصورتله تبدل ایتمز ؛ افراد مذكوره اولجه « ایستەدكلری » كبی صوكرەده عینی صورتله ایستەیه‌بیلیرلر. قاعدۀ حقوقیه، برفعل ارادت، ارادت فردیەنك خارجی برتظاهری وقوعبولمادقچه برقاعدۀ معنویه حالنده قالیر .كلەجك مبحثده كوریله‌جكی وجهله قانوندن متحصل حقوق انفسیەیی قبول ایدەن مؤلفلرك بیله ، ارادت افرادك خارجی برتظاهری وقوعبولمادیغی‌تقدیرده یالكز قدرت‌اعتباریله حقوق‌انفسیەنك وجودینی‌قبول ایتمكدەدرلر. حتی‌تعبیری (Thermo-dynamique) دن الارق ارادتك براقتدار كامنندن (po:entiel) بحث ایدلمكدەدر . بو potentiel مفهومی Thermodynamique ده فائدەلی اولابیلیر ؛ حقوقدەهیچ برشی افاده ایتمز . برفعل ارادت ایفا ایدلمەدكچه قاعدۀ حقوقیه برقاعدۀ معنویه صورتنده موجود اولور ، هیچ برنتیجه حصوله كتیرەمز ، دیمك كافیدر .

ایمدی فرض ایده‌لم‌که بر ارادت خارجده نمایان اولدی، برفعل بر فرد طرفندن ایفا ایدلدی و ، بوحالده ، اشبو فعلی ایفا ایتمش اولان فردك له‌ویا علیهنه حقوق انفسیه تولد ایدوب ایتمیه‌جکی سوألنی کندی کندیمزه ایراد ایده‌لم . فرد قاعدهٔ حقوقیه‌یه قارشو حال استراحتده ، حال آرامده تلقی ایدلدکجه حقوق انفسیه کوریله‌مز . لکن ارادت فردیه فعلیاته کیریشنجه حقوق انفسیه وجود بولورمی؟ شوراسی‌دائما نظرملاحظه‌ده طوتمالیدرکه حقوق انفسیه یا هیچ برشی دکلدر یاخودده بعض افرادك بر اقتدار خاصی ، بر صفت مخصوصه‌سیدر . (مراجعت §§ ۲۱_۲۳)

تظاهر ارادتك قاعدهٔ حقوقیه‌یه مغایر ویا موافق اولدیغی حالمری آیری آیری تدقیق ایتمك اقتضا ایده‌ر. لکن دها اول قاعدهٔ حقوقیه‌یه نه‌مغایر نه‌ده موافق‌اولان بعض‌ارادات تظاهراتنك ، بعض افعال انسانیه‌نك موجود اولوب اولمادقلرینی ، آلمان حقوقیونك تعبیرلری وجهله ، حقوق نقطهٔ نظرندن حائز اهمیت اولمایان بعض افعال انسانیه‌نك (rechtlichirrelevant) بولنوب بولنمادیغنك بیلنمه‌سی‌لازمدر. مسئله‌نك فرانسز حقوقیونی طرفندن تدقیق ایدلدیکنی درخاطر ایده‌میورم . مع مافیه بر اساس اولارق دائما طرز افادهٔ آتیه‌یی ایلری سورمکده‌درلر : هرنهی ایدلمیه‌ن شی مأذون‌فیهدر ؛ بوندن استدلال اولونیورکه ارادت انسانیه‌نك بالجمله تظاهرات خارجیه‌سی ، قانوناً مساعده یاخود نهی ایدلمش اولسون ، حقوق داخلنده‌در. قاعدهٔ حقوقیه برفعله مساعده ایتمکله بونك‌ایفاسنه ممانعتی نهی ایتمکده‌در .

ظن‌ایدیورم‌که بوصورت تلقیده یاکلش برادراك مه‌جوددر وجمعیتده یاشایان‌انسانلرك حیاتنده، حقیقت حالده ، حقوقك حوزه‌سی خارجنده بی نهایه افعال موجوددر وبونلرك حقوق انفسیه‌می تشکیل یاخود ساده‌جه حقوق‌انفسه‌نك ایفاسنی‌می‌تولید ایتدکلرینی‌تحری عبثدر . بوفکر (§§ ٤ ده) ده بیان ایتدیکم مطالعاتك نتیجهٔ طبیعیه‌سیدر : ارادات فردیه‌نك بالجمله افعال خارجیه‌سی دساتیر اجتماعیه‌یه تابعدرلر ؛ لکن اشبو دساتیرك پك چوغی الآن دساتیر حقوقیه صفتنی احراز ایتمه‌مشلردر ، هیچ بر زمان ایده‌مه‌مشلر وایتمیه‌جکلردر . بونلر قواعد اقتصادیه ، اخلاقیه ویا تعاملیه تعبیر ایتدیکم قواعددر . قواعدمذکوره،دیمش‌ایدم،برهیئتك افکارعامه‌ده قوهٔ‌اجتماعیه‌استعمالیله‌مجبوری‌الرعایه‌لکلری تأیید ایدلمك لزومی ادراك اولندیغی زمان قاعدهٔ حقوقیه‌اولورلر . اشبو علامت ظاهریه حصول‌بولمادقجه قواعد مذکوره قواعد حقوقیه صفتنی‌احراز ایده‌مزلر وتطبیق‌اولندقلری

افعال‌ارادیه حقوقه‌تمامیله بیکانه‌درلر. بونلرك ایفاسنك برحقك تطبیقنی یاخود عدم‌ایفاسنك برحق انفسینك تولدینی باعث اولوب اولمیه‌جقلرینی سوأله لزوم یوقدر .

حقیقت حالده حقوقه بیکانه اولان افعالك نه‌کبی افعال اولدیغنی ارائه مشکلدر ، زیرا بونلر قواعد عرف وعادته تابع اولان‌همان حیات یومیه‌نك‌کافهٔ افعالیدر. اشبوحیات یومیه افعالنك مطلقا حقوقه بیکانه اولدقلرینی ادعا ایتمك ایسته‌میورم ، زیرا بعض احوال حدوث ایده‌بیلیرکه حقوقه دائما بیکانه قالماسی لازم کبی تلقی اولنه‌بیله‌جك بعض حرکاتك بعض افعالك قاعدهٔ حقوقیه طرفندن اله النارق قوهٔ جبریهٔ شدیده تحتنده نهی ایدلمه‌لرینی استلزام ایده‌ر .

ذاتاً بونقطه حقنده داها زیاده تطویل مقال فائده‌سزدر . حقوقه مغایر اولسون ، موافق بولنسون حقوقك نفوذی تحتنده بولنان افعالی نظر تدقیقه آلمالیدر . بونك‌ایچون افعال مادیه تعبیر ایتدیکم افعال ایله افعال حقوقیه بیننده بر تفریق حصوله کتیرمك پك زیاده حائز اهمیتدر . کله‌جك باب، منحصراً فعل حقوقی‌یه تخصیص ایدلمش اولدیغندن شمدیلك بوراده بونك یالکز عمومی بر تعریفیله اکتفا ایدیله‌جکدر . فعل حقوقی تعبیر ایتدیکم ، نظام حقوقیده تعدیلات اجرا ایده‌ن ارادتك هربرتظاهریدر . اشبو تعریف کله‌جك بابده ایضاح ایدیله‌جکدر. افعال مادیه نظام حقوقیده تعدیلات حصوله کتیرمه‌ین تظاهرات ارادتدر . حقوقه مغایر ویا موافق اولسونلر ، بونلرك‌ده تعدادی امکانسزدر . شمدیلك‌افعال مادیه‌نك‌قاعدهٔ حقوقیه‌یه مغایر اولانلرندن‌بحث‌ایده‌جکم؛ موافق‌اولانلرینی‌ده (§ ۲۰) ده تدقیق ایایه‌جکم .

فلان ویا فلان فعل‌ارادتك حقوقه موافق اولوب‌اولمادیغنی تعیین ایچون هم‌موضوعنی هم‌ده کندیسنی تعیین ایده‌ن غایه‌یی تدقیق ایتمك مقتضیدر. فعل‌ارادتك عناصر متشکله‌سنی تحلیل علم روح علماسنه عائد برکیفیت ایسه‌ده شیمدیدن کمال اعتنا ایله تفریق ایدلمه‌سی مقتضی ایکی عنصرموجود اولدیغنی سویلك موافق اولور، بوعنصرلرشونلردر: موضوع، غایه . اوچنجی‌بابده فعل‌حقوقی‌یی تدقیق‌ایده‌رکن بوبحثی‌تکرارمذاکره ایده‌جکم. شمدیلك فعل‌ارادتك موضوعی‌ایسته‌نیله‌ن‌شی، غایه‌سی ایسه‌برشیئك نه‌ایچون‌ایسته‌نلدیکیدر. برنجیسی « نه ؟ » سوالنه ایکنجیسی‌ده « نیچون ؟ » سوالنه جواب ویرمك‌صورتیله تعیین‌ایدیله‌بیلیر. برفعل ارادتك غایه‌سی زیاده‌سیله متحول اولابیلیر و (§ ۳۱) ده غایه ایله بالواسطه موضوع بیننده‌كی فرق کوریله‌جکدر . هرحالده ، هیچ شبهه یوقکه فعل ارادتك صفتی

اونی تعیین ایدەن غایەیە کورە تحول ایدەر : فعل کندینی تعیین وتقریر ایدەن سببە کورە حقوقە بیکانە ، موافق ویا مغایر اولابیلیر . لکن برفعل ارادتك صفت وقیمتی اونی تعیین ایدەن غایە ایلە تقرر ایدەر دیمك هم فاحش همدە تهلکەلی برخطا اولور. برفعل انجق، عینی زماندە موضوعی وغایەسی حقوقە موافق اولمق شرطیلە ، حقوقە موافق اولور . بعض افعال ، اونلری الهام ایدەن غایەلر نەاولورسە اولسون، موضوعلری اعتباریلە دائماحقوقە مغایردرلر لکن موضوعلری اعتباریلە حقوقە بیکانە اولان بعض افعال غایەلری اعتباریلە حقوقە مغایر اولابیلیرلر .

بوجهت اخطار ایدلدکدن صوکرە ، مادی بر تظاهر ارادت فرض ایدەلم کە بلا تردد هم موضوعە هم غایەیە ، یاخود بونلردن بری اعتباریلە دستوری وانشائی قاعدۀ حقوقیەیە یاخود، دها طوغرو اولارق، برطریق حقوقی‌یی حاوی بردستور حقوقی‌یە مغایراولسون. بوتقدیردە نە کبی برحال حادث اولور؟ بویلە برفعلك ایفاسی برحق انفسینك تولدینی استنتاج ایدەرمی؟ تصدیق ایدلمەلیدرکە قبلی اولارق حقوق آفاقیەیە واقع اولان بر نقضك برحق انفسی تولید ایدەبیلمەسنی، حقوقك برنقضی تأثیری فرد منفعتنە براقتدار حقوقی تولیدینی استنتاج ایدەن برتأثیر حقوقی اولماسنی قبول ایتمك مشکل کورونور. بلاتدقیق، همان بونك غیر منطقی اولدیغی ایچون امکانسز بولوندیغی جوابنی ویرمك محق اولمازمی .

شبهەسز ، بوزادە یالکز بر ظن غالب موجوددر . مع مافیە پك مقتدر علمادن بعضیلری بونی حقوق انفسیە علیهنە قوتلی بر دلیل اولارق کورمکدەدرلر . فی الحقیقە ، اکر قانون بذاتە حقوق انفسیە بخش ایتمزسە قانونك نقضنك بویلە برحقوقی بخش ایدەبیلمەسی قبول اولنەماز . بو، قانونە واقع اولان نقض طولاییسیلە طرق حقوقیەیی تحریك امکانك اشبو امکانی حائز اولان شخصك منفعتنە برحق انفسی تشکیل ایتدیکنی ادعا ایدەن نظریۀ تعاملیەیی کوکندن تخریبە کافی کبی کورنمکدەدر. لکن بوفکر صورت عمومیە وتعاملیەدە تدریس ایدلمکدە اولدیغندن بونی اساسلی برصورتدە مناقشە ایتمك لازمدر .

پك اسکی زماندن بری بالجملە اصول حقوقیە قاعدۀ حقوقیەیە وقوع بولان نقضلری ایکی قسمە تفریق ایتمکدەدرلر : جرائم جزائیە ، جرائم حقوقیە (Infraction civile) نە وقت جرائم جزائیە نە زمان جرائم حقوقیە موجوددر ؟ بو سؤالە ویریلەجك جوابی بورادە تحری ایتمیەجکم . جزائی ساحە ایلە حقوق مدنیە ساحەسی اراسندەکی فرق زمان ومکانە کورە دائما متحول اولمشدر . بوکون ساحۀ جزائیە توسعەمی میالدر ،

یوقسە تناقصەمی؟ بونلر پك اهمیتلی مسئلەلر اولمغلە برابر مناقشۀ حاضرە ایلە هیچ برمناسبتلری یوقدر . نظر اعتبارە النان اصول تشریعی هرنەاولورسە اولسون ، حقوقە مغایر فعلك آیری آیری برجرم جزائی وبرجرم حقوقی اولدیغنی تخمین ایدەلم.

برجرم جزائی ایقاع ایدیلنجە معین مأمورلر بونك فاعلنی تحری، مجرم علیهنە دلائلی تعیین ، مجرمیتنی تحقیق ، تجزیەسنی امر واجرا ایچون قانونە توفیقاً حرکت ایدەرلر. مقبول تعبیرە کورە ، برجرم ایقاع ایدلدکدە طرق قانونیە میدانە چیقار . بعض زمانلردە یالکز طریق خصوصی تولد ایدەر ایدی. حتی بوکون بیلە طریق خصوصی ویامدنی (civil) موجودر. کلەجك مبحثدە بوجهت تدقیق ایدیلەجکدر؛ شیمدیلك یالکز طرق عمومیەیی نظر اعتبارە الیورم . طرق عمومیەیی تحریك امکانی بر حق انفسی تشکیل ایدەرمی ؟ جرمدن اقدم حقوق انفسیە موجود دکلدی ؛ جرمدن صوکرە موجود اولابیلیرمی ؟ صورت قطعیەدە اولاماز جوابنی ویریورم .

اکر برحقوق انفسیە موجود ایدی ایسە، بوحقوقك مسند الیە منفعلی (sujetdassif) انجق جرمی ایقاع ایدەن اولابیلیر ایدی. مسند الیە فاعلی ایسە طرق عمومیەیی تحریك امکانە مالك اولان اولابیلیردی. بوصورتلە مجرم ایلە طرق عمومیەیی تحریك امکانە مالك اولان کیمسە اراسندە بررابطۀ حقوقیە اولمق لازم کلیردی ؛ اشبو رابطۀ حقوقیە مجرم ایچون تعقیباتە وجزایە تبعیت وجیبۀ حقوقیەسنی تشکیل ایدەر ایدی . ایمدی، هیچ شبهە یوقکە کیفیت بویلە دکلدر . مجرمك علیهنە ، اجرای تعقیبات ایدەن مأمورینك امرینە کندیسنی آمادە طوتمق وجیبۀ حقوقیەسنی طانیان تعاملی و مکتوب بر قانون موجود اولمادیغی کبی بویلە برنظریەدە موجود دکلدر . تعقیباتدن قورتولمغە سعی ایدەن مجرم بلکە اخلاقی برقاعدەیی نقض ایدەر ؛ هیچ شبهە یوقکە بوصورتلە بر وجیبۀ حقوقیەیی نقض ایتمش اولماز . مجرم ، بر جرم ایقاع ایتمش اولماسی واقعەسندن طولایی جزانك مدیونی اولماز ؛ جهت عدلیەیە مراجعتە مجبور دکلدر . اشبو مجبوریت انجق، حقوقی ساحەدە بر ارادت فردیە فعلی حقوقە توفیقاً واقع برمذکرە یاخود حکم صادر اولدیغی تقدیردە تظاهر ایدەر. بو حالدە بر فعل حقوقی مداخلە ایتمش اولیورکە بو فعلك صفاتی ونتایجی اوچنجی بابدە تدقیق ایدیلەجکدر .

اکر بر جرم جزائی‌یی متعاقب مجرم علیهنە بروجیبۀ انفسیە تولد ایتمزسە ، بر حق انفسینك ناصل تولد ایدەبیلەجکی اکلاشیلامامقدەدر . ذاتاً ، طوغرودن طوغرویە مسند

اليه‌واعلی جهتی تدقیق ایدلدکده اشبو ادعا اولنان حقوق انفسیه‌مسند الیهنك كيم اولا بیله‌جکنی بولمق پك مشکل اولدیغی ادراك اولنمقده‌در . اکر طرق قانونیه‌یی تحریك ایده‌ن ساده‌جه برفرد خصوصی ایسه بوكندی شخصی منفعتنه اولمقدن زیاده منفعت جماعت حسابنه اجرای حركت ایتمکده‌در. (§ ١٧) ده‌كورلدیکی وجهله حقوق انفسیه‌نك مروج خاصی اولان « یه‌للینه‌ك » بیله‌برفرد خصوصی طرق عمومیه‌یی تحریك ایتدیکی زمان برحق انفسی موجود دکلدر ، انجق ومنحصراً حقوق آفاقیه‌نك بر انعکاسی موجود اولابیلیر ، دییور . اکر جرمدن متضرر اولان شخص عامل اولا بیلیورسه ، بونك ارادتی قانوندن کندیسنه برقوت مخصوصه عطف ایده‌ن برصفت احرازایتمش اولماسندن دکل، فقط منفعت مشترکه‌نك برجزایی استلزام ایتمه‌سندن ومنفعت مشترکه حسابنه اشبو جزانك جرمدن متضرر اولان کیمسه طرفندن استجلابی مقبول اولماسندندر . اکر برتعقیب حق انفسیسی موجودایسه اشبو حقك یکانه صاحب ممکنی هیئت مشخصه‌در وحرکت ایده‌ن فردهیئتك مالك اولدیغی برحقی ایفادن باشقه برشی یاپماز .

تعقیبات برمأمور طرفندن اجرا ایدلدیکی زمان هیچ کیمسه ادعا ایتمزکه وجودی وهم اولنان تعقیب حق انفسیسنك صاحبی مأموردر؛ مأمور صلاحیتی داخلنده حرکت ایدر. ایمدی اثبات ایده‌بیله‌جکمی ظن ایدییورم که برینه مشابه تلقیلر اولان حقوق عامه‌ده صلاحیت، حقوق خصوصیه‌ده اهلیت،حقوق انفسیه‌تشکیل ایده‌مزلر. (مراجعت § ٣٠) حتی بوراده دخی ، اکر بر تعقیب حق انفسیسی موجود ایسه اشبو حقك مسند الیه فاعلیسی جمعیت مشخصه، وبو، دهاشوموللی برحقك، قدرت عمومیه‌نك حقوقنك مشتملاتندن بری اولا بیلیر . مسئله بوصورتله توسع ایدیور : جمعیت منفعتنه بر قدرت عمومیه حقوق انفسیه‌سی موجودمیدر و موجود اولا بیلیرمی ، مسئله‌سی موضوع اولور . تألیفات سالفه‌مده ادعا اولنان قدرت عمومیه حقوق انفسیه‌سنك تمامیله بر قضیهٔ فرضیه‌دن عبارت اولدیغنی اثبات ایتدم ظننده‌یم. ایلریده، دردنجی بابده، مسئله‌یی تکرار تدقیق ایده‌جکم ؛ اولزمان سویلنه‌جك سوزلرك شیمدیدن سردینی موافق کورمیورم .

طرق قانونیهٔ عمومیه‌نك تطبیقاتی ارقاسنده حقوق انفسیه‌نك موجودیتنی ادعا ایده‌ن نظریه‌ده ، اولجه متعدد دفعه‌لر اشارت ایتدیکم فکر انسانی‌یه خاص اولان ودائما تکامل فنی‌یه مانع تشکیل ایده‌ن بروتیره‌نك نتیجه‌سی تظاهر ایتمکده‌در؛ اشبو وتیره‌حواس ایله طوغرودن طوغرویه مشاهده اولنان علامات ظاهره‌نك ظهرینه غیر مرئی مابعدالطبیعی

بر جوهر اصلی وضعندن عبارتدر . اشبو وتیره فکر انسانینك بالجمله ساحه‌لرنده تطبیق اولنمشدر . طبیعتك علاماتی ظهرینه برموجد الهی، فکر علاماتی ارقاسنه برروح متفکر، حیات علاماتی ارقاسنه برجوهر حیاتی وضع ایدلمشدر . ایشته عینی وتیره‌یه اتباعاً قاعدهٔ حقوقیه ایله تنظیم ایدلمش اولان مناسبات اجتماعیه ارقاسنه حقوق انفسیه‌تعبیر اولنان اشبو مابعدالطبیعی جوهر وضع ایدلمك ایسته‌نیلیور. علوم طبیعیه‌وعلوم بدنیه ساحه‌سنده اشبو مابعدالطبیعی جوهرلر برطرف ایدلمشدر ؛ ارتق فنون اجتماعیه ساحه‌سنده‌ده بونلردن قورتولمق زمانی چوقدن کلمشدر.

برجرم وقوعنده ساده‌جه شوحال موجوددر : مجرمك توقیفی، محاکمه‌سی وتجزیه‌سی ضمننده بعض افرادك بعض افعال ایفا ایتمه‌لری قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق اولور . بعض اشخاص ، اولزمان قانوناً مادی ویاحقوقی بعض افعال ایفا ایده‌بیلیرلر . بواشخاص ایچون معین براهلیت ویا بر صلاحیت تولد ایده‌بیلیر ؛ لکن صلاحیت ویااهلیتك حقوق انفسیه تشکیل ایتدکلرینی یاخود دها طوغریسی بونلرك ارقاسنده دائمی وطبیعی برصورتده حقوق انفسیه موجود الدیغنی اثبات ایتمك لازمدر. ایمدی بواثبات شمدی‌یه قدر یاپیلامامشدر وشیمدیدن صکره‌ده یاپیلامایه‌جقدر . تجزیه حقوق انفسیه‌سی نامنده برادعا ایجاد ایدلمش ایسه‌ده بونك نه‌مسند الیه فاعلیسی نه‌ده مسند الیه منفعلی بولنامامقده‌در . بو، غایت ساده اولان بروضعیت مثبته‌نك سوزده برایضاحی اولوب لزومسز یره‌مشکلات احداثندن باشقه برایشه یارامامشدر .

§ ١٩ – جرائم حقوق مدنیه

اشبو تعبیری، قاعدهٔ حقوقیه‌یی نقض ایده‌ن و جرائم جزائیه‌دن اولمایان مادی هر بر فعلی ارائه ایچون غایت واسع بر معناده استعمال ایدییورم . بو صورتله مراد ایتدیکم « قود سیویل » ك ١٣٨٢ نجی ماده‌سی معناسنه جرائم حقوق مدنیه‌یی، شبه جرائمی ، ١٣٨٤ نجی وبونی تعقیب ایده‌ن ماده‌لرك بیان ایتدکلری مسئولیت حقوقیه‌یی منتج افعالی وحق تملکه ایراث ایدیله‌ن خللری بیاندر؛ آخرك ملکنه تجاوز ، اموال آخری عندی برصورتده حبسدر ؛ اشبو مختلف افعال حقیقت حالده، ادعا اولنان حقوق انفسیهٔ تملکه

دكل فقط تملكی حمایه ایدەن قانونه ایراث ایدیلەن خللردر . [حق تملكك صفت حقیقیەسی حقنده (§ ٤٣) ە مراجعت]

نظریهٔ تعاملیه یه كوره جرائم وشبه جرائم حقوقیه بر مصدر وجائیدر . هیچ شبهه یوق كه بوندن جرائم و شبه جرائم حقوقیەدن متضرر اولان شخص منفعتنه تعمیر وتضمینه بر حق انفسی تولد ایتدیكی فكری استخراج اولنور؛ اشبو حق انفسینك مسند الیه منفعلی جرمی ایقاع ایدەندر كه ایراث ایتدیكی ضرری تعمیر وتضمینه بر وجیبهٔ انفسیه ایله مكلفدر. اشبو تلقی ، روما حقوقندن انتقال ایتمش، «پوتیه» طرفندن استنساخ ایدلمش و نهایت « قود سیویل »ه كچمشدر . (ماده ١٣٧٠) ـ بالاده ذكر ایدیلەن صلاحیتدار مقاماته قارشی متحسس اولدیغم حرمته رغماً اشبو تلقینك عبث اولدیغنی بیانده تردد ایتمیه جكم ، زیرا حقوقه مغایر اولان بر فعل ، قانونك قدرت تامەسی واسطەسیله بیله ، حقوق تولید ایدەمز . فضـله اولارق ، حد ذاتنده عبث اولان اشبو تلقی « قود سـیویل » طرفندن متناقض تعبیرات ایله افاده اولنمشـدر . فی الحقیقه ١٣٧٠ نجی مادەده « هیچ بر مقاوله عقد ایدلمش اولمقسزین حصوله كلەن تعهداتدن » بحث ایدیلیور و بونلر میانده « مجبور كیمسەنك بر فعل شخصیسندن متولد و یا باشقه مقاولاتدن یاخودده جرائم وشبه جرائمدن متحصـل تعهدات »ده موجودر . ایمدی ، تعهد كلمەسی (بالجمله قاموسـلر بو خصوصده متفقدرلر) بر وعد عقدندن متحصل یاخود وحید الجانب بر وعد معناسنەدر. او حالده ، مارالذكر متنلره كوره ، جرائم وشـبه جرائم وحیدالجانب وعدلر تشكیل ایتمكدەدرلر كه شكل واساس اعتباریله سادەجه عبثدر .

پلانیول Planiol بونی واضحاً بیانده تراخی ایتمەمشدر. شوقدر كه فكرمه كوره اونكده طرز تلقیسی ، عبث بر طرف ایدلمك شرطیله ، عینی صورتله غیر قابل قبولدر . بو مؤلفه كوره جرم ویاشبه جرم وقوعنده وجائب و، بناءً علیه ، اوكا تطابق ایدەن حقوق انفسیه طوغرودن طوغرویه قانوندن تولد ایدەر: «بر مقاولەنك مفقودیتی حالنده بر مجبوریتك تولدی علتی آنجق قانون اولابیلیر . جرم وشبه جرم تعبیر اولنان احوالده اشـبو تولدی لازم قیلان ضرردر . » (Droit civil, II, No. 806—808)

اكر جرم وشبه جرم حقوقی تقدیرنده متضرر لهنه ، موضوعی ایراث ایدلمش اولان ضررك تضمین وتعمیری ومسند الیه منفعلی جرم ویاشبه جرمك عاملی اولان بر حق انفسی تولد ایتدیكی قبول ایدیلەجك اولورسه بونی تعریف ایچون پلانیول كبی بوراده طوغرودن

طوغرویه قانونك بر احداثی كورمكدن باشقه چاره یوقدر. لكن اووقت، مجرد بر قاعدەنك طرز افادەسی اولان قانونك كندی قوتیله ایكی فردك وضعیت متقابلەسـنی ناصل تبدیل ایلیەبیلەجكنی و بونلردن برینك ارادتنه معین بر صفت بخش ایدەبیلەجكنی تعریف ایتمك مسئلەسی قالیر. مسئله « پلانیول »ك یاپدیغی كبی سادەجه بر ادعا ایله حل ایدلمش اولماز . ذاتاً مسئله غیر قابل حلدر .

لكن شو سوأل وارد اولابیلیر: متضرر طرفك منفعتنه طرق حقوقیه تطبیقندن عبارت اولان حقوق انفسیه طانمدیغی تقدیرده متضرر طرفك حائز اولدیغی اشبو طرق قانونیه ناصل آكلاشیلابیلیر؛ جواباً دیرم كه اولجه اولدیغی كبی بورادەده حقوق انفسیه كورەمەمكدیم. هیچ كیمسەنك آخره ضرر ایراث ایدەمیەجكی دسـتور حقوقیسی نهی بر امردر ، هیچ بر صورتله حقوق انفسیه امتیازی دكلدر. بویله بر حق انفسی ، سالف الذكر امری افاده ایدەن « قود سیویل »ك ١٣٨٢ نجی مادەسی متنندەده حدوث ایدەمز : «بر انسـانك آخره ضرر ایراث ایدەن بر واقعەسی، قباحتیله ضرری احداث ایدەن كیمسەیی ضرر مذكوری تضمینه مجبور قیلار » قانونك اسـاسی نقض ایدلدیكندن طولایی اولجه موجود اولمایان بر حق انفسی میدانه كلەمز. بسیط بر واقعهٔ مادیه حقوق ساحەسنده بر تأثیر حصوله كتیرەمز. قانون نقض ایدلمش اولسون اولماسـین ، دائما بر قاعدهٔ مجردەدر ، فضله برشی دكلدر ؛ قانون، ارادتلره عائد بر قاعدەدر، اونلره كندی طبیعتلری ایجابنجه حائز اولمادقلری مابعد الطبیعی بر طاقم اوصاف ، اقتدار بخشنه ووجائب تحمیلنه قابلیتی حائز دكلدر .

جرائم جزائیەده اولدیغی كبی بورادەده پك ساده بر واقعه موجوددر . جرم ویا شبه جرم ایقاع ایدلدكده ، معین بر ارادتك ، علی الاكثر متضررك ارادتنـك ، قانونه توفیقاً ، قوته ذی الید بولنانلردن ضررك تضمین ایدلمسنك تأمینی طلب ایدەبیلەجكی بر شرط تحقق ایتمش اولور. بوراده بر ارادت منفعتنه تولد ایتمش یكی بر اقتدار موجود دكلدر. نه بو وضعیتدن اول نەده صوكره دها قوتلی، دها شموللی بر ارادت حصوله كلمز . یالكز شووار كه تعمیر وتضمینی استجلاب ایدەن متضرر، قانونه موافق بر فعل ایفا ایتمش اولویور. اولجەده قانونه موافق افعال ایفاسنه اقتداری موجود ایدی ؛ اشبو اقتداره معین بر ساحەده كندیلكندن مالك ایدی. بو اقتداره، شرطه معلق بر صـورتده مالك ایدی ؛ شرط تحقق ایدنجه اولجه مالك اولدیغی عینی اقتداری موقع تطبیقه وضع ایدەبیلیر؛ زیرا موقع تطبیقه وضع امكاننك تابع بولندیغی شرط تحقق ایتمش بولونور .

اولجه‌ده سویلدیکم کبی قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق برفعلك ایفاسی برحق انفسینك ایفاسی دیمك اولمادیغنی اثبات ایتدم ظن ایدیورم (§٢٠) . طرق عمومیه‌یی تحریك واقعه‌سی ، بوندن اوّلکی مبحثده کورلدیکی وجهله ، قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق برفعلك ایفاسی اولوب برحقك اجراسی دکلدر . تضمین وتعمیر یولنده طرق حقوقیه‌یی تحریك واقعه‌سی قانونه موافق برفعلك ایفاسندن عبارتدر ؛ برحقك اجراسنی تشکیل ایده‌مز . خلاصةً ، جرم ویا شبه جرم تضمینه برحق انفسی بخش ایده‌مز ؛ لکن بونلر بعض اراداتك ضررك تعمیر وتضمینی و یا ضرره نهایت ویرلمه‌سنی تأمین ایچون قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه‌نك تحریکی امکانه شرط تشکیل ایده‌رلر.

بوکا قارشی‌مقام عتابده دینیلیورکه: بوتون بونلر بیهوده‌در و کلمه‌لردن عبارتدر ، تعاملاً یاپلدیغی کبی جرم وشبه‌جرم‌حقوقی، برتضمین وجیبه‌سی و، بناءً علیه، تضمینه برحق انفسی تولید ایده‌ر دیمك دها ساده‌در. جواباً دیرم‌که ، فعلیاتده عینی نتایجه وصول اولونسه‌دخی نظریه اعتباریله یاکلش اولدیغی اثبات ایدلمش برتلقیده اصرار جائز دکلدر ، نظریه اعتباریله طوغری تلقیلری قبول ایتمك فوائد عظیمه‌یی باعثدر ودائما برزمان کلیرکه بونك فائدهٔ فعلیه‌سی تظاهرایده‌ر. دیکرطرفدن ، بزم واصل اولدیغمز نتیجه‌نك ساده‌جه لفظی اولدیغی بیان ایتمك‌ده یاکلشدر . بالعکس بوندن صوك درجه اهمیتلی نتایج فعلیه حصوله کلمکده‌در.

اولا بزم نتیجه‌مز، جرم‌حقوقی تقدیرنده، تضمین وتعمیره وجودی ادعا اولنان‌حقك مسند الیهنی تعیین ایتمك وتخصیص شوصوك زمانلرده سندیقالر طرفندن واقع اولان تضمینات مراجعاتنك شایان قبول اولوب اولمدیغنی بیلمك ایسته‌نلدیکی زمان قارشوسنده بولنیلان وبعضیلری غیرقابل اقتحام اولان بالجمله مشکلاتی برطرف ایتمکه مساعددر .

اکر ، تعاملی نظریه‌نك تدریس ایتدیکی کبی ، ضررك تضمینه برحق انفسی موجود ایسه ، بوحقك مسندالیه فاعلیسی یالکز جرمدن متضرراولان‌شخص اولابیلیر . ایمدی، قوانین موضوعهٔ جدیده واجتهاد حقوقیٔ محاکم جمعیتلر منفعتنه تضمین طرق حقوقیه‌سنك شایان قبول اولدیغنی تصدیق ایتمکده‌در . جمعیتلر ایچون ، جمعیت صفتیله ، برضرره دوچار اولدیلر دیمك امکانی یوقدر حتی بو ، شخصیت حقوقیه‌یی حائز اولمیان جمعیتلره‌ده تشمیل ایدلمکده‌در . ایشته ، متضرر اولان اشخاصك اراده‌لری اولمایان و، بناءً علیه ، وجودی ادعا اولنان حقوق انفسیه صاحبی بولنمایان بعض اراده‌لر طرفندن تحریك اولنان برطریق حقوقی مثالی. ایشته قوانین ونظاماته موافق برصورتده اجرا ایدلمش ضرروزیان

ادعاسی‌که متضرر اولان شخص تظاهر ایتمه‌مکده و، بناءً علیه، حقوق انفسیه‌ده موجود اولامامقده‌در ، زیرا بویله برحقك قوامی اولان مسند الیه بولنمامقده‌در . بعض احوالده قانون، حقیقتده سندیقالر، سندیقا اولارق، برضرره دوچار اولمادقلری حالده بونلره جرم طولاییسیله طرق حقوقیه‌یی تحریك حقنی بخش ایتمشدر .

مثلا ٥ اغستوس ١٩٠٨ قانوننك ایکنجی ماده‌سی موجبنجه ٢١ مارت ١٨٨٤قانونه توفیقاً زراعت وتجارت منافع عمومیه‌سنی مدافعه ایچون تشکل ایتمش اولان سندیقالر،اصول محاکمات جزائیه قانوننك‌مدعیٔ شخصیلره طانیدیغی عینی حقوقی اجرا ایده‌بیلیرلر. قانونك استعمال ایتدیکی «حقوق» کلمه‌سنه رغماً ، حتی جرمك متضرر اولان لهنه برحق تولید ایتدیکی قبول ایدلسه دخی حقوقدن بحث ایتمك ، هیچ شبهه‌سزکه، قابل دکلدر . بربایع مشتری‌یی‌مبیعك اوصافی واصلی حقنده الداتسه ، جرمدن متضرر اولان یالکز مشتریدر واکرجرم برحق تولید ایدیورسه ، بوحق یالکز مشتری‌یه عائداولمق لازم کلیر. سندیقا ، قانونك تطبیقنی استجلاب ایچون مداخله ایدیور ؛ واضع قانون سندیقایه قانونه توفیقاً معین برفعل ایفاسی صلاحیتنی ویریور؛ سندیقا بوصورتله مالك اولمادیغی ومالك اولامیاجغی برحقی استعمال ایتمیور . اولجه بیان ایدلدیکی وکله‌جك مبحثده‌ده کوریله‌جکی وجهله قانونه توفیقاً حرکت ایتمك ساده‌جه‌مادی برفعل اجرا ایدلسین یاخود برفعل‌حقوقی ایفاقلنسین، برحقك اجراسی دیمك دکلدر .

٢٩ تموز ١٨٨١مطبوعات قانوننك٤٧نجی ماده‌سنك ٣٠نجی ماده‌سیله توفیق ایدیله‌ن متنه کوره محاکمه ، بری وبحری اردولره ، هیآت متشکله‌یه وادارهٔ عمومیه‌لره اطالهٔ‌لسان حالنده تعقیبات آنجق مجلس عمومیلرك مذاکره‌سندن صوکره یاخود هیئت مجلسه مالك دکلسه هیئتك آمری یاخود ناظر طرفندن‌شکایت اوزرینه اجرا ایدیله‌بیلیر . بوراده‌شکایت طرق حقوقیه‌یی تحریك ایده‌ن شکایتدر، واکر طرق‌حقوقیه‌نك هرتحریك امکانی موجود اولدیغی زمان حقوق انفسیه موجود اولویورسه بوراده‌ده برحق اولمق لازم کلیر . لکن بوراده بوحقك صاحبی بیهوده آرانیلمقده‌در . فی‌الحقیقه ، اشخاص مشترکه‌نك موجودیتی ویا عدم موجودیتی حقنده هرهانکی نظریه قبول ایدیلیرسه ایدلسین هیچ‌بری محاکمك، اردونك ، ادارهٔ‌عمومیه‌لرك اشخاص حقوقیه اولدقلرینی قبول ایتمه‌مکده‌در . بومختلف هیئتلرك آمری اولان ناظر سردشکایت ایتدیکی وطریق حقوقی‌یی تحریك ایلدیکی تقدیرده جرمدن متحصل برحقی استعمال ایتدیکی طبیعی اولارق هیچ موضوع بحث اولاماز .

اکر جرم برحق تولید ایدیورسه بوحق ناظرك منفعتنه تولد ایده‌مز ، زیرا جرمدن متضرر اولان ناظر دکلدر. حقیقت حالده ، ناظریالکز صلاحیتنی اجرا ایدیور ؛ ایمدی، اولجه‌ده بیان ایدلدیکی وجهله ، برصلاحیتك اجراسی برحق اجراسی دکلدر (۳۰§) .

دیکر طرفدن ، اکر بنم نقطهٔ‌نظرم قبول ایدلمیه‌جك اولورسه تصرفدن متولد طرق حقوقیه‌یی آکلامق امکانی اولاماز . هرطریق حقوقی کشاد ایدلدیکی زمان برحق موجود ایسه ساده‌جه بروضعیت فعلیه‌دن عبارت اولان تصرفی مختل اولان متصرفك مطلقا طرق حقوقیهٔ تصرفیه‌یه اساس تشکیل ایده‌جك برحقه مالك اولماسی لازم کلیر . ایمدی ، تعریفی اعتباریله بیله ، تصرف ساده‌جه بر واقعه‌دن عبارتدر ؛ معین برفکر ایله برشیئی یدنده بولندیرمق واقعهٔ مادیه‌سندن باشقه برشی دکلدر. واقعه اولان تصرف حق اولان تملکك ضدیدر . تصرف برشیئی اوشیئك مالکی ایمش کبی قوللانمق امکانندن عبارتدر . حمایهٔ تصرفك اساسنی تعریف ایچون بالخاصه « ساوین‌یی » « وایه‌رینغ » طرفندن میدانه کتیرلمش اولان بی‌نهایه نظریات معلومدر . بو نظریاتك جمله‌سی بر واقعه‌دن عبارت اولان تصرفك حمایه‌سی ایچون بر طریق حقوقینك ناصل موجود اولابیله‌جکنی تعریف وایضاحه معطوفدرلر. اکر حقوق انفسیه مفهومنك تماماً برطرف ایدلمسی لزومی وطرق حقوقیهٔ مذکوره‌نك ارقالرنده حقوق انفسیه جوهر مابعد الطبیعیسنی تخمینه مجبور اولمقسزین موجود اولاجغی ادراك اولنمش اولسه‌یدی برچوق وقت ومرکب اضاعه‌سنه حاجت قالمازدی. بنم نقطهٔ‌نظرمله هرشی تنور ایدیور. تصرف حالنده حقوق انفسیه موجود دکلدر؛ اهمیتدن عاری اولوب بوراده تحریسنه لزوم اولمایان اسبابدن طولایی قاعدهٔ حقوقیه‌نك تصدیق ایتدیکی ساده بروضعیت واقعه موجوددر . اشبو وضعیته ایراث ایدیلن هرخلل ایقاع ایدیلن هرتشوش قاعدهٔ حقوقیه‌نك نقضی دیمکدرکه بو صورتله متصرفك حاکمه بالمراجعه دستور حقوقی‌یه خلل ایراث ایدیلوب ایدلمدیکنی تدقیق واوکا کوره برقرار اتخاذ ایتمه‌سنی طلب امکانك تمامیله مقید بولندیغی شرط حصوله کلمش اولور . اشبو نقطهٔ نظر قبول ایدلمیه‌جك اولور ایسه تصرف مسئله‌سی هیچ بروجهله آکلاشیلاماز برحالده قالیر.

الحاصل بوراده ذکر ایدلمه‌مه‌سی امکانی اولمایان دیکر برحال دها واردرکه حقوق انفسیه تلقیٔ خطا الودی محافظه ایدلدکجه حقیقی برچیقماز یوله سوق ایده‌ر .

پاپا اونجی « پی » نك فرانسه‌ده تتولیکلره ۹ کانون اول ۱۹۰۵ قانونی مفادینه توفیقاً دینی جمعیتلر تشکیل ایتمه‌لرینی نهی ایتمه‌سی اوزرینه ، نشر اولنان ۲ کانون ثانی

۱۹۰۷ قانوننك بشنجی ماده‌سی § ۱ شـو صورتله محرردر : « جماعات مذهبیه موجود اولمدیغی تقدیرده اجرای آیین مذهبیه‌یه تخصیص ایدلمش اولان مبانی ایله بونلری تفریش ایده‌ن اشیاء اجرای آیین دینیه‌لری ایچون ، مذهب منسوبیننه ومذهبه منسوب پاپاسلره براقیلاجقدر. » ایشته بومتنه کوره هیچ برجماعت مذهبیه تأسیساتی بولنمقسزین ، قتولیك کلیسالری ، اشیالریله برلکده ، دینك تطبیقنه تخصیص قلنمش قالیور. بوکون جاری برشکل المش اولان شورای دولت اجتهاد حقوقیـنه کوره اشـبو کیفیت تخصیصی تأمین ایچون قتولیکلره وپاپاسـلره طرق حقوقیه کشاد ایدلمش بولنیور ؛ بونلرك اشـبو تخصیصه مغایر حرکت ایده‌ن مأمورین علیهنه تجاوزاقتدار طولاییسیله حق مراجعتلری اولدیغی کبی محاکم عدلیه‌یه‌ده هردرلو وسائط حقوقیهٔ معتبره ایله مراجعت امکانلری موجوددر . بعضیلری مادامکه بو صورتله طرق حقوقیه کشاد ایدلمشدر قوهٔ جبریه‌سی بونلر واسطه‌سیله تأمین ایدلمش برحق انفسی موجوددر ، دیمشلردر. اشبو حق انفسی وبونك مسندالیهی تحری ایدلمش ایسه‌ده نه بریکنی نه ده اوته‌کنی بولمق قابل اولامامشدر ؛ زیرا اساساً ایکیسی‌ده موجود دکلدر. بوبابده جریان ایده‌ن مناقشاتی وتکلیف ایدیله‌ن متعدد صورحلیه‌یی تفصیلاً تشهیر امکانی یوقدر ؛ ذاتاً بونلر بربرندن اساسسز وغیر قابل مدافعه‌در . اشـبو حقوق انفسیه نه‌در؟ بعضیلری بونده برحق غله Usufruit ، دیکرلری برحق انتفاع ـ D.oit de jouissance ، برحق استعمال مشاهده ایتمك ایسته‌مشلردر ؛ بعضیلری ایسه کندیلرینی پك عالم یرینـه قویه‌رق بونی نوعی ذاتنه مخصوص sui generis بر حق اولارق توصیف ایتمشلردر . اشبو حقك صاحبی کیمدر ؟ بونی پك چوق تحری ایتمشلر ایسه‌ده بولمق قابل اوله‌مامشدر، زیرا بوراده نه برحق نه‌ده برمسندالیه حق موجوددر.

بوراده دخی بروضعیت قانونیه موجوددر. اشبووضعیت قانونیه‌یه خلل ایراث ایدلدیکی زمان قانونه مغایرحرکت ایفا ایدلمش دیمکدرکه بوصورتله بعض ارادات ایچون قانونه توفیقاً اشبو خللی ازاله ایتمه‌لری ضمننده مأمورین عمومیه‌نك مداخله‌سـنی استجلاب صورتیله حرکت امکانی حاصل اولور .

جرائم جزائیه‌ده اولدیغی کبی جرائم حقوقیه‌دن متولد طرق حقوقیه ایچون دخی اولجه برقاچ دفعه ایضاح ایدلدیکی وجهله (۱۸ §) فکرانسانیده مندمج براحتیاج دائمی اولان حواسك تمییز ایده‌بیله‌جکی واقعه‌لر ارقاسنده غیرمرئی مابعدالطبیعی برجوهرك موجودیتنی کورمك لزومی تظاهر ایتمکده‌در. بروضعیت قانونیه اخلال ایدلدیکی زمان بعض کیمسه‌لرك

مأمورين عموميه بالمراجعه مداخله‌لرينى طلب ايله‌دكلرى كورلمكده‌در ؛ بونلر مداخله ايتمه‌دكلرى زمان قانونه مغاير حركت ايتدكلرى ده مشاهده اولنيور ؛ بونلرى ايضاح ايده‌بيلمك ايچون ، مداخله ايده‌ن انسانك ، طرق حقوقيه صورت تطبيقيه‌سنى تشكيل ايده‌ن بر حقه مالك اولديغى تخيل ايدلمشدر . بو صورتله مسئله تعريف ايدلدى ظن اولنمشدر و بونكله اكتفا اولنارق عصرلردن برى ، طوغرو اولوب اولماديغى تدقيق ايدلمكسزين ، جرم و شبه جرم حقوقيدن متضرر ايچون ضررى تضمينه بر حق تولد ايتديكى تكرار اولنمقده‌در . اكر بر آز تأمل اولنسه‌يدى اشبو ادعانك حد ذاتنده متناقض اولديغى كوريله‌جكدى ، زيرا قانونك نقضى بر حق توليد ايده‌مز . حقيقت حالده جريان ايده‌ن وقايع تحليل ايديله‌جك اولورسه حقوق انفسيه‌يه مشابه برشى بولمق ، حقوق انفسيه‌نك يكانه تلقىء ممكنى اولان برارادت انسانيه‌يه مخصوص اقتدار بولمق امكانى يوقدر .

شيمدى‌يه قدر بر فعل ماديك نهى بر قانونى اخلال ايتديكنى نظر اعتباره الدم . شمدى ده امرى بر قانونى نقض ايده‌ن بر فعل مادى‌يى تدقيق ايتمك اقتضا ايديور . بوراده فعل بر امتناعدن عبارتدر . حقيقت حالده امرى قانون بر امتناعى ، بر حركت لاقيدى‌يى منع ايده‌ر . هر امرى قانون ، نهى بر قانونه منتج اولور و هر شى نهى قانونك وجودى حالنده جريان ايتديكى كبى وقوعبولور .

شوراسى قيده شاياندر كه بن بوراده ايلريده بيان ايديله‌جك تعبير وجهله ، يالكز قانون ماديدن يعنى بر دستور حقوقينك طرز افاده‌سنى تشكيل ايده‌ن و ، بناءً عليه ، عمومه شامل احكامى حاوى بولنان بر قانوندن بحث ايديورم . بوراده موضوع اولان معين بر ويا دها زياده اشخاصه مخصوص بر امر مجبر دكل ، فقط نظر اعتباره النان شرائط دائره‌سنده بولنان هر فرده عائد ، بناءً عليه ، غير معين بر سلسلهء افراده تطبيق اولنان بر امر مجبردر . بوندن شو نتيجه حاصل اولور كه اكر ، ادعا اولنديغى كبى ، بو قانون بر حق انفسى توليد ايده‌رسه بو حقك هانكى شخص عليهنه موجود اولاجغى تعيين ايديله‌مز ، زيرا قانونك هانكى شخص عليهنه تطبيق اولناجغى انجق نظر اعتباره النان حالده بولنان بر شخصك ، قانونك امر ايتديكى مكلفيتى ايفا ايتمه‌ديكى زمان معلوم اولابيلير . بوراده دخى حقوق انفسيه‌نك موجوديتى مسئله‌سى انجق قانونك نقضى حالنده موضوع اولابيلير . بو خصوصده ايكى قضيه تفريق ايدلمه‌ليدر .

قانون شرائط معينه داخلنده بولنان هر شخصى ، معين بر مدت ظرفنده ، بر فعل ايفاسنه

مجبور عد ايده‌ر ؛ مثلا بر بيان ، بر تأديه كبى . اكر مدت معينه‌نك حلولنده فعل ايفا ايدلمه‌مش اولورسه ، قانونه مخالفت ايده‌ن شخص عليهنه تعقيبات اجرا ايديلير كه جزائى ويا حقوقى ياخود هم جزائى هم حقوقى بر حكم اصدارينى انتاج ايلر . مدت حلول ايتمه‌دكجه ، حقك نره‌ده اولديغنى كوره‌ميورم . كشاد ايدلمش طرق و وسائط حقوقيه موجود دكلدر . مسند اليهه تحميل اولنان بر وجيبه موجود دكلدر ، زيرا انجق مدتك ختامنده فعل ايفا ايدلميه‌جك اولورسه قانون اخلال ايدلمش اولاجق . مادام كه وجيبه يوقدر ، او حالده حقوقك موجوديتى ده ادعا ايديله‌مز . ديكر طرفدن ، اشبو ادعا اولنان حقوقك مسند اليهنى تعيين پك مشكل اولور . على الاكثر ، « قانون امرى » حالنده بوندن منتج حقوق انفسيه ، صاحبى دولت اولان قدرت عموميه‌نك مشتملاتندن اولارق تلقى ايدلمكده‌در . ايمدى ، ايلريده اثبات ايديله‌جكنى ظن ايديورم كه نه قدرت عموميه حقى ناده بو مفروض حقه صاحب بر شخص دولت موجوددر .

وقتك حلولنده ، مكلفيت ايفا اولنماديغى تقديرده ، مسند اليهك امتناعى قانونى اخلال ايتمش اولور و وضعيت تماميله اولكينك عينى اولارق يعنى كيفيت اخلال جرم جزائى و جرم حقوقى كبى مثبت بر فعلدن منبعث اولان وضعيت مثللى تظاهر ايده‌ر . بالاده واقع اولان بيانات بوراده جاى تطبيق بولور .

ثانياً ، فرض ايديله‌بيلير كه قانون امر ايديلن فعلك ايفاسى ايچون بر مدت تعيين ايتمز ، لكن بر ارادت فرديه‌يه طوغرودن طوغرويه ويا بالواسطه مكلفيت محوله‌نك ايفاسنى تأمين ايچون مداخله‌يه مساعده اعطا ايده‌ر و عموميتله قانون بر ارادته ، ايلريده ايضاح ايده‌جكمز وجهله ، بر وضعيت حقوقيه تولدينى مشروط قيلان بر بيان ارادته مساغ ويرر . اشبو بيان ارادت وقوعبولمادقجه ، وجيبه موجود اولاماز ، بناءً عليه حقوق ده موجود اولاماز . مثلا قانون طوغرودن طوغرويه بر ويركو وضع ايتديكى زمان دولت منفعتنه بر استحقاق حق انفسيسى توليد ايتمز . دولت بر حقه مالك اولاماز چونكه والى طرفندن دفتر مكلفين تعيين و قابل اجرا بر حاله وضع ايدلمدكجه مكلفين ايچون هيچ بر مجبوريت تولد ايتمز و ، بيكانه قالمغله ، قانونه مخالف حركت ايتمش اولماز . وجيبه و حق مسئله‌سى انجق معين بر فعلك قانونه موافق بر صورتده ايفا ايدلديكى زمان موضوع اولابيلير ؛ او زمان فعل حقوقينك قيمت و تأثيرى مسئله‌سى حدوث ايده‌ر كه بو اوچنجى بابده تدقيق ايديله‌جكدر .

§ ٢٠ — دستور حقوقیه موافق افعال غیرحقوقیه

اولجه فعل مادی‌یی فعل حقوقی‌یه ضد اولارق ارائه ایتدم. فعل حقوقی کله‌جك بابده تدقیق ایدیله‌جك ایسه‌ده شیمدیدن بونی ، حقوق ساحه‌سنده بر تحول حصولی فکریله ایفا ایدلمش هرفعل دیه تعریف ایدیورم . بوراده یالکز تمامیله مادی افعالی نظر دقته الیورم وبونلری، موضوعلری وغایه‌لری اعتباریله ، حقوقه موافق فرض ایدیورم . اولجه ابیان ایتدیکمز وجهله هرفعل ، موضوعی وغایه‌سی اعتباریله تقدیر ایدلمه‌لیدر . موضوعی اعتباریله مشروع اولان برفعل، غایه‌سی غیرمشروع اولدیغی تقدیرده ، مشروع اولاماز. بو جهت خطار ایدلدکدن صوکره موضوعی وغایه‌سی اعتباریله مشروع برفعل ایفا ایده‌ن کیمسه‌نك، صاحبی اولدیغی برحق انفسی ایفا ایدوب ایتمه‌دیکنی بیلمك مسئله‌سی موضوع اولور. مسئله‌هر بریمزك هر کون ایفا ایتمکده اولدیغمز نامتناهی افعالدرکه شبهه‌سز اولارق حقوقه بیکانه دکلدرلر ؛ بالعکس بونلر قاعدهٔ حقوقیه طرفندن نظراعتباره آلنمش وحمایه ایدلمشلردر ؛ شومعنایه‌که اشبو فعلك ایفاسنه ممانعت ایده‌ن هرکیمسه قاعدهٔ حقوقیه‌یی نقض ایتمش، برجرم جزائی ویاحقوقی ایقاع ایله‌مش اولور . بوتقدیرده بوکبی افعالی ایفا ایده‌ن فرد ایچون برحق انفسی ایفا ایدیور دنیله‌بیلیرمی ؟

طریق عام اوزرندن یایا ، اسبسوار، بیسیقلتله ، اوتوموبیل ایله مرور ایده‌ن برشخص برحق انفسیمی ایفا ایتمکده‌در ؟ برمسئلهٔ سیاسیه ، فلسفیه ، دینیه‌یی مناقشه ایچون یاخود اجرای آیین دینی ضمننده اجتماع ایده‌ن افراد برحق انفسیمی ایفا ایتمکده‌درلر ؟ فکرینی غزته ویا کتاب ایله نشر ایده‌ن محرر برحق انفسیمی ایفا ایله‌ر ؟ تملك صورتیله براراضی‌یه متصرف اولان کیمسه اراضیٔ مذکوره‌یی زرع ایتسه‌یاخود اوزرینه بربنا انشا ایتسه برحق انفسیمی ایفا ایتمش اولور ؟ شوراسی بیلنمه‌لیدرکه بوسوألاری ایراد ایتدیکم زمان نظریات فردیه‌یی برطرف ایدیورم،زیرا بوسوألار نظریات مذکوره ایچون موضوع بحث بیله‌اولامازلر؛ اونلر بوصلاحیتلری نفس جمعیته مقدم وقاعدهٔ حقوقیهٔ اجتماعیه‌نك اساسی اولارق تلقی ایتمکده‌درلر. لکن اشبو نظریاتك غیرقابل مدافعه اولدیغی اثبات ایدلدی ظننده‌یم (١٥§) . ایمدی ، یالکز باقی قالان دستور حقوقیدرکه هرهانکی برفردك مرور وعبورینه ، دیکرلریله قونوشمق،مذاکره ومباحثه ویادعا ایتمك اوزره اجتماع ایله‌مه‌سنه، فکرینی نشر وملکی اوزرنده زرعیات وانشاآت اجرا ایتمه‌سنه حریتنی تقلیل ایده‌جك هرفعلی منع ایده‌ر. قاعدهٔ حقوقیه هیچ

برحق بخش ایتمز، یالکز، ساده‌جه برممانعت میدانه کتیرر. بوممانعت، بوندن استفاده ایده‌ن ایچون برحق انفسینك وجودینی استلزام وقانونك حدودی داخلنده اجرای حرکات ایتمك بوحقك صورت تطبیقیه‌سنی تشکیل ایده‌رمی؟ عینی سوأل مشروع برمعاملهٔ مادیه ایفا ایده‌ن مثلا برضابطه معاملهٔ مادیه‌سنه، برتوقیفه توسل ایده‌ن، بنا انشاسی وسائره کبی بالذات ویاخود بنا انشاسنی استجلاب وبونك صورت انشاسنه نظارت کبی بالواسطه برمعاملهٔ مادیه ایفا ایله‌ین مأمور ایچون‌ده موضوعدر . بوسوألره بلاتردد ، خایر جوابنی ویریرم؛ موضوعی وغایه‌سی اعتباریله مشروع برفعل مادی ایفا ایده‌ن هرهانکی برارادت برحق انفسی ایفا ایدیور صورتنده تلقی ایدیله‌مز . هرهانکی نقطهٔ نظردن تدقیق ایدیله‌جك اولورسه بومسئله‌ده حقوق انفسیه کورمك امکانی یوقدر .

قانونك ، قدرت تامه‌سیله برحق انفسی تشکیل ایده‌ن براقتدار بخش ایتدیکی قبول اولونسه بیله – که بونك امکانی اولمادیغنی اولجه اثبات ایتدم ، فقط بوراده ملاحظه‌مزك احتیاجی ایچون قبول ایدلمش فرض ایدیورم – ، هیچ شبهه یوقکه بوراده قانون بو حقی بخش ایده‌مه‌مشدر .

قانونه هرهانکی اساس ویریله‌جك اولورسه‌اولسون، قانون دائما بردستور حقوقینك، یعنی برامرك ویانهیك طرز افاده‌سیدر . بخش ایدیجی قانون موجود دکلدر واولاماز ؛ انجق امر ویانهی ایده‌ن قانونلر موجود اولابیلر . بوراده قانونك استعمال ایتدیکی طرز افاده هرنه اولورسه اولسون یالکز بالاده ذکر اولونان افعالك ایفاسنه ممانعت ایده‌جك هرهانکی برشخصه بر ممنوعیت موجوددر . محضا ممنوعیت واردر ؛ امتیاز موجود دکلدر ؛ بوحالده ، بعضیلرینه قارشی میدانه کتیریله‌ن ممنوعیتك دیکرلری لهنه ناصل برامتیاز تشکیل ایده‌بیله‌جکی اکلاشیلامامقده‌در .

اشبو افعال مادیه ، حدذاتلرنده ، هیچ برصفت حقوقیه‌یی حائز دکلدرلر . بونلر ساده‌جه برفاعلیت طبیعیه‌نك تظاهراتندن عبارتدرلر . بوصورتله تلقی اولوندقلرنده، بونلرك ایفاسی برحق مسئله‌سنی موضوع ایده‌مز. بونك دلیلی شودرکه ، برشخص ثالث طرفندن ممانعت وقوعبولمادیغی تقدیرده فعل ، مشروع غیرمشروع اولسون، عینی صورتله ایفا اولونور وعینی صفاتی ابراز ایده‌ر . برطریق عامدن یاخود خصوصی بریولدن مرور ایتدیکم زمان ایفا ایتدیکم فعل ، حدذاتنده، ایکی تقدیرده‌ده عینی صفتی حائزدر . متصرف یاخود تملك صورتیله صاحب ، برمالی عینی صورتله استعمال وبوندن استفاده ایده‌رلر .

مثاللر تعدد ایتدیریله‌بیلیر. افعال جائزه‌ومنهیه‌نك ایفاسی ساده‌جه برامکان فعلی نتیجه‌سیدر. حقوق مسئله‌سی انجق فعلی ایفا ایده‌ن، برشخص ثالث طرفندن ممانعته اوغرادیغی زمان موضوع اولور.

دائما شو فکر اساسی‌یه رجوع ایتمه‌لیدر : حقوق آفاقیه برامری ویا برنهیی احتوا ایده‌ر ؛ ایشته مسئله بوندن عبارتدر. ایمدی ، اکر برفرد موضوعی وغایه‌سی اعتباریله قاعدهٔ حقوقیه‌یه‌موافق برفعل مادی ایفا ایده‌رسه، آخره برضرر دخی ایراث‌ایتمش اولسه، قانونی نقض ایتمش اولماز. فقط بوبرحق اجرا ایتدیکی نتیجه‌سی دکلدر ، قانونی نقض ایتمه‌مش اولماسی نتیجه‌سیدر. قانون نقض ایدلمه‌مش اولدیغی تقدیرده نه توبیخه ، نه‌ده تضمینه لزوم یوقدر ، دیمك لازمدر. لکن شو ویا بوشکلده ، قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق برفعل ایفاسنه ممانعت ایده‌ن شخص دستور حقوقی‌یی نقض ایتمش اولور. بعض اشخاص طلبلری ایله طرق حقوقیه‌نك کشادنی میدانه کتیره‌بیلیرلر.

بوصورتله، مبحث سالفده‌تدقیق ایدلمش اولان جرائم جزائیه‌وجرائم حقوقیه‌ایقاع ایدیلوب برطریق حقوقی کشاد ایدلمه‌سی قضیه‌سنه رجوع ایدیورز. بوخصوصده بیان ایدیله‌ن فکرلر بوراده دخی تماماً جای تطبیق بولمقده‌در. مع‌مافیه ، شمولی شمدی دها ایی اکلاشیلابیله‌جك اولان بر ملاحظهٔ مهمه‌یی علاوه ایتمك مناسبدر. جائز برفعل ایفاسنه ممانعت کوره‌ن برشخصك منفعتنه وممانعتی ایفا ایده‌ن کیمسه علیهنه کشاد ایدیله‌ن طرق حقوقیه، برنجی شخص بوفعلی ایفا ایده‌رکن برحق استعمال ایتدیکنه بردلیلدر دنیله‌مز. فی‌الحقیقه مسئله یقیندن تدقیق ایدیله‌جك اولورسه کوریلیرکه اشبوطرق حقوقیه مسندالیهك فلان ویافلان فعلی ایفایه اقتدارینی حمایه ایتمز. یالکز اشبو فعلك ایفاسنه ایقاع ایدیله‌ن ممانعتی ترهیب ایله‌ر. طرق حقوقیه ، حقوقه موافق افعالی ایفاده هرهانکی برشخصه ایقاع ممانعتی منع ایده‌ن دستور حقوقینك مجبوری‌الرعایه‌لکنی تأیید ایله‌ر. طرق حقوقیه، وجودی ادعا اولونان برحق انفسینك دکل، فقط قاعدهٔ حقوقیه‌نك مجبوری‌الرعایه‌لکنی تأمین ایده‌ر. بونك دلیلی شودرکه برفعل ایفاسنی ارزو ایده‌ن کیمسه تدبیر احتیاطی اولارق طرق حقوقیه‌یه اولدن مراجعت ایده‌رك تظاهرات فاعلیه‌سنك تأمینی طلب ایده‌مز. اکر بوکیمسه حمایه ایدلمش براقتدار ارادت یاخود حمایه ایدلمش برمنفعت اولارق تلقی ایدیله‌ن حقوق انفسیه‌یه مالك اولسه‌یدی ، بومنفعت ویابواقتدار ارادت ناصل یالکز بری متضرر اولدیغی، دیکری ممانعت کوردیکی تقدیرده حمایه ایدیله‌جکی اکلاشیلامازدی. اکر، بالعکس، یالکز دستورنهیی‌نك

تقضلرینك طرق حقوقیه ایله تأدیب اولوندیغی فکری قبول اولونورسه هرشی تعریف ایدلمش اولور. بوندن منتج تأمینات هیچ بریرده مشاهده اولونامایان حقوق انفسیه‌یه‌دکل، فقط احکام قانونیه‌یه تطبیق اولونمقده‌در ، زیرا بو تأمینات انجق قانون نقض اولوندیغی تقدیرده تظاهر ومداخله ایتمکده‌در.

« تون » ك (Thon) دیدیکی کبی « طریق حقوقیدن منتج حمایه ، علاقه‌دارك قوهٔ ارادیه‌سنه دکل ، بالذات دستور حقوقی‌یه منعطفدر ؛ طریق حقوقینك تحریکی علاقه‌دارك اقتدار ارادتنك تطبیقی دکلدر؛ بو، یالکز برامر مجبر حقوقینك مجبوری‌الرعایه‌لکنی تأمینه معطوفدر. » (Rechtsnorm und objektives Recht 1878, p. 286)

— **حقوقی سوء استعمال** . — حریتك وحق ملکك اجراسنی برحق انفسی اجراسی اولارق تلقی ایده‌ن مذهب عنعنوی، حدذاتنده متناقض برنظریه‌یه ایصال ایتمشدرکه اساس مسئله‌نك یاکلشلغنه الك بویوك بردلیلدر. اشبو نظریه برخیلی زمان پك زیاده اعتباره مظهر اولمش اولان « حقوقی سوء استعمال » نظریه‌سیدر.

شواساس وضع ایدیلیورکه ، موضوعی اعتباریله مشروع اولان هرفعل برحق انفسی اجراسیدر ؛ بناءً علیه بوفعل آخره برضرر دخی ایراث ایله‌سه، فاعلی ضرری تضمین ایله مکلف طوتیلاماز. فقط، فعلیاتده مشاهده ایدلدی‌که بویله برنظریه ایله، عبث اولدقلری قدر غیرقابل قبول نتیجه‌لره واصل اولونمقده‌در. ایشته اوزمان شوصورت افاده‌تخیل ایدلمشدر: برحقك صاحبی، حق نه‌قدر واسع اولورسه اولسون، بونی سوء استعمال ایده‌مز واکر حقی سوء استعمال ایده‌رسه، بوصورتله ایقاع ایده‌جکی ضرری تضمینه مجبوردر. اشبو نظریه باخصوص وجودی ادعا اولونان حق ملك ایچون توسیع ایدلمشدر ؛ حق ملك الك اوسع، الك شموللی برحق اولارق ارائه اولونمش، حتی بوحق مطلق اولارقده توصیف ایدلمشدر. تملك صورتیله صاحب مال اولان حق ملکنی دخی سوء استعمال ایده‌مز ، دنیلمکده‌در.

لکن بواساس بوصورتله وضع ایدیلنجه ، حق ملکك سوء استعمالنی تشکیل ایده‌ن شیلرك ، نه‌اولدیغی تعیین خصوصنده عظیم مشکلات قارشوسنده قالنمشدر. بویوزدن بی‌نهایه وغیرقابل حل مناقشات ظهور ایتمشدر. زیرا مناقشات مذکوره‌نك اساسی حدذاتنده متناقض اولان نقطهٔ حرکته وضع ایدیله‌ن صورت ثابته‌در. فی‌الحقیقه، هم برحقه مالکیتدن، هم‌ده بونك سوء استعمالندن بحث ایتمك بربرینی متناقض ایکی فکر افاده ایتمکدر. اکثریا تکرار ایدلمکده اولان برطرز افاده‌یه کوره، حقوق سوء استعمالك باشلادیغی یرده

زائل اولور . اكر بوصوك طرز افاده طوغرو ايسه مشكلاتى حل ايده‌مه‌مكده‌در. زيرا سؤاستعمالك نه‌زمان باشلاديغنى وحقوقك نه‌زمان زائل اولديغنى صراحةً تعيين ايتمك اقتضا ايده‌ر . فضله اولارق، حقوقى برطرف ايتمكله مشكلات حل ايدلمش اولاماز، زيرا قانوناً جائز ويا ممنوع اولان شيلرى تعيين كيفيتى باقى قالير. لكن مادام كه مسئله بوصورتله حقوقك مفهوم مجردى ايچنده قاريشمش دكلدر وباخصوص حق ملك روماليلردن برى حائز اولديغى صفت مطلقيتدن تجريد ايدلمشدر، او حالده غيرقابل حل اولمقدن چيقار. مع هذا بعض «قود»لر حقوقك سؤاستعمالى اساسنى قبول ودرج ايتمشلردر. آلمان « قودسيويل » نك ۲۲۶نجى ماده‌سى ديوركه : «برحقك اجراسى آخره ضرر ايراثندن باشقه برغايه‌يه معطوف اولماديغى تقديرده جائز دكلدر » ؛ اسويچره « قودسيويل » نك اوچنجى ماده‌سى § ۲ ، ديوركه : «حقوقنى سؤاستعمال ايده‌ن هيچ كيمسه برحمايهٔ حقوقيه‌دن مستفيد اولاماز». حقوقى سؤاستعمالدن بحث ايده‌ن واضع قانونلرله حقوقيونك فكرلرى حقوق انفسيه تلقىٔ صنعيسى ايله محاط اولمشدر ، بعض افعالى، موضوعلرى اعتباريله حقوق آفاقيه‌يه موافق اولدقلرندن طولايى، برحقك استعمالى صورتنده تلقى ايتمشلر وبوصورتله اشبو افعال عينى موضوعى حائز اولمغله غيرمشروع برغايه‌ايله معين اولدقلرى تقديرده برحقك استعمالى اولارق قالاجقلرى فكرينه ذاهب اولمشلردر. مشروع برصورتده صاحب اولديغى براراضى اوزرينه بنا انشا ايده‌ن برشخص، تملك حق انفسيسنى استعمال ايديور كبى تلقى اولونمقده‌در. عينى شخص قومشوسنه ضرر ايراث ايتمك ايچون عرصه‌سى اوزرينه بنا انشا ايتمك حقنى استعمال ايتديكى زمانده حق ملكنى ايفاده دوام ايديور كبى تلقى اولونمقده‌در. بوصورت تلقى شايان قبول اولاماز. ايشته بومحذورى برطرف ايتمك ايچون حقوقى سؤاستعمال نظريه‌سى ميدانه چيقاريليور .

حقوقى سؤاستعمال موجود اولان احوالى تعيين ايچون تكليف اولونان مختلف نظريه‌لرى بوراده تشهيره محل يوقدر. الكصريح كورينه‌ن – صراحت اولابيليرسه – موسيو « ريپه‌ر » (Ripert) طرفندن محكمهٔ تميزك ۱۸ شباط ۱۹۰۷ قرارى زيرينه (D.1907.1.386) وموسيو « فه‌رون » (Ferron) طرفندن بوردو محكمه‌سنك ۱۴ كانون اول ۱۹۰۳ قرارى (S.1905.2.17) زيرينه علاوه ايديله‌ن نظريه‌لردر . بومؤلفلره كوره سؤاستعمال برفردك فاعليتنك ، حريتنك ، حق ملكنك حدندن فضله وفوق العاده توسيعى صورتيله آخرك فاعليتنك، حريتنك ، حق ملكنك على العاده انكشافنه مانع اولديغى تقديرده بدأ ايده‌ر . نتيجةً ، اشبو نظريه‌يه كوره حقوقى سوءاستعمال برحقك فوق المعتاد برصورتده تطبيقى در.

لكن بوصورتله على العموم حقوقك وباخصوص حق ملكك «معتاد اولان صورت تطبيقى» ايله «فوق المعتاد صورت تطبيقى»نك نه اولديغنى تعيين مسئله‌سى حل ايدلمش اولماز . شبهه‌سز ، بو پك آسان بركيفيت دكلدر ؛ حتى بونى تعيين ممكن دكلدر بيله دنيله‌بيلير . معتاد وغيرمعتاد فكرى اجتماعياتده « دوركهايم »ك نفوذينه رغماً ، هيچ برنتيجه‌يه ايصال ايده‌مز . حتى فكرمه كوره بو فناً ممكن دكلدر .

بوصورتله ، احتياطسزلقله صاپلمش اولان چيقماز يولدن انجق برفردك، موضوعى اعتباريله قاعدهٔ حقوقيه‌يه موافق برشى ياپديغى زمان برحق استعمال ايتديكى فكر باطلنى برطرف ايتمك صورتيله قورتلمق قابلدر . اكر موضوعى اعتباريله مشروع اولان بو فعل غايه‌سى اعتباريله‌ده مشروع اولسه ينه ، صاحبى فعلك فاعلى اولان برحقك استعمالى دكلدر . بوفعل ساده‌جه هم موضوعى همده غايه‌سى اعتباريله قاعدهٔ حقوقيه‌يه موافقدر ؛ اكر فعل مذكور موضوعى اعتباريله قاعدهٔ حقوقيه‌يه موافق اولمقدن چيقاجق اولورسه بونك برحق غيرمشروعك استعمالى اولديغنى بيان كيمسه‌نك خاطرندن كچمز ؛ بوتقديرده ساده‌جه فعل قاعدهٔ حقوقيه‌يه مغايردر دينلمكده‌در . فعل ، غايه‌سى اعتباريله حقوقه مغاير اولديغى تقديرده حقوقك استعمالى اولارق قالير دنيله‌مز ، فقط حقوقك غير مشروع برصورتده استعمالى حالنه كيرر دنيله‌بيلير . حقيقت بوتون ساده‌لكيله شودركه ، حقوقه موافق برصورتده حركت ايتمك برحق انفسى استعمالى دكلدر ، موضوعى، حدذاتنده ، حقوقه مغاير اولمايان ، لكن غايه‌سى غيرمشروع بولونان بوفعلى ايفا ايتمك قاعدهٔ حقوقيه‌يى نقض ايتمك ديمكدركه بو صورتله قانونى نقض كيفيتنه مربوط بالجمله نتايج تظاهر ايتمش اولور . حقوق انفسيه فكرى وكلمه‌سى برطرف ايديله‌جك اولورسه عينى زمانده هيچ برسبب وفائده‌يه مستند اولميارق ميدانه كتيرلمش اولان بالجمله مناقشات وايجه‌لكلرده برطرف ايدلمش اولور .

خلاصةً ، اكر برقاعدهٔ حقوقيه‌نك نقض ايدلديكى فرض ايديله‌جك اولورسه، صاحبى اشبو نقض اوزرينه معين بر طريق حقوقى‌يى تحريك ايده بيلن بر شخص بولونان حقوق انفسيه‌نك موجوديتنى كوره‌مه‌مكده‌يم . موضوعى وغايه‌سى اعتباريله حقوقه موافق بر فعل مادى فرض ايديله‌جك اولورسه اشبو فعلى ايفا ايده‌ن برمأمورك ، صاحبى اولديغى برحق انفسى‌يى استعمال ايتديكنى بيانده‌كى سبب وحكمتى ادراك ايده‌مه‌مكده‌يم . بو صوك تقديرده مأمور حقوقه موافق ويا مغاير برفعل ايفا ايتسين، عينى حال حادث اولور . فرق

انجق مأمورك فعالیتنه ممانعت ایدلدیکی تقدیرده تظاهر ایدەر. اکر ایفا ایدیلەن فعل، موضوعی وغایەسی اعتباریله حقوقه موافق ایسه بوفعله ایقاع ایدیلەن ممانعت حقوقه مغایردر وبوصورتله تولد ایدەن نتایج مضرەیی ازاله وتعمیر ایچون برطریق حقوقی کشاد ایدیلیر. (§§ ١٨ و ١٩) دە جرم جزائی اولسون جرم حقوقی بولونسون قاعدۀ حقوقیەیه مغایر برفعلدن طولایی طرق ووسائط حقوقیەیی تحریك امکاننده برحق انفسی موجود اولمادیغی کوسترلمش ایدی .

فلان شیئی یاپمغه حقم واردر؛ بودرجه عمومیتله منتشر بوفکر ودائما تکرار ایدیلەن بو ادعا نەایچون موجوددر ؟ هر یرده ، حقوقیونك آثارنده ، واضع قانونلرك قانونلرنده موجود اولوب حقیقت حالده هیچ بر یرده بولونمایان بو حقوق انفسیه مفهومی نەایچون موجوددر ؟ زیرا، اولجەده سویلەدیکم کبی حقوق عالمنده دائما مابعدالطبیعی طرز تفکر، دها طوغروسی، اعتقادی برطرز تفکر دوام ایده کلمکدەدر که حقوقیونی، واضع قانونلری، اجتماعی برصورتده حمایه ایدلمش فاعلیت ارقاسنه، اشبو کیفیت حمایەیی تعریف ایچون، مابعدالطبیعی عناصر وضعنه سوق ایتمکدەدر. فکر وارادت انسانیەنك تظاهراتی آرقاسنده تفکر ایدەن، ایستەین ، بیان ارادت ایدەن برعنصر تخیل ایدلمشدر : روح. حقوق انفسیه مفهومی ، روح مفهومنك توسیعندن عبارتدر . اشبو روحك فاعلیتی ، اجتماعی برصورتده حمایه ایدلدیکی زمان ، برصفت مخصوصه ایله تظاهر ایدەرکه ، اقانیم الٓهیه تشکیلی صورتیله الوهیته عطف ایدیلەن اوصافه برشکل اساسی ویرلدیکی کبی ، بوصفت مخصوصەیەده برشکل اساسی ویرلمك ، مادیلشدیرمك ایستەنلەسیدر . حقوق انفسیه ، روح انسانینك براقنومی یعنی انسانك ادعا اولونان اوصافندن برینك برشکل اساسییه ربطندن، مادیلشدیرلمەسندن باشقه برشی دکلدر .

بوبابده « چیتلمان » دیورکه : مناسبات حقوقیه هیچ بر صورتله وجودی (مادی) شیلر دکلدر ، لکن منحصراً صورت مستحضره (représentation) ده موجود شیلردر. مادەیی تجربۀ حساسه تابع قیلمق ایچون تطبیق ایتدیکمز عملیۀ فکریەیی، مماثلت طریقیله، حقوق وقاعدۀ حقوقیه مفهومنك تشکلی ایچون دخی تطبیق ایدیورز . حقوقی ، حقوق عالمنده موجود جوهرلر (substances) کبی تلقی ایدیورز. ماده عالمی ایچون اجساد نەدرجه حقیقی ایسەلر، حقوق عالمی ایچون دەبوجوهرلر اودرجه حقیقیدرلر. حقوقی، علیت مفهومنك تطبیقیله تولد ایدەر، زائل اولور وتحول ایلەر کبی ادراك ایدیورز. طرفمزدن تولید ایدلمش اولان علم حقوقه

روحی ومادی عالم حقیقی قانونی تطبیق ایدیورز. بوکا بناءً، علامات حقوقیه ایچون علتدن، تأثیردن بحث ایدیورز . » (Jahrbücher für die Dogmatik 1878,p.272.)

علم حکمت علماسنك ، بوصفته مستحق اولانی ، اجسادی حقیقت اولارق آلدقلری طوغرو دکلدر ؛ علاماتی مشاهده وتجربه ایتمکله اکتفا ایدەرلر . وبرتجربەنك متعدد دفعەلر طوغرولق تأمیناتیله تکرری حالنده ، معین برعلامتی عینی علامت تعقیب ایدەرسه بوندن ، عکسی اثبات ایدیلنجەیه قدر ، اشبو ایکی علامت بیننده برمناسبت دائمه موجود اولدیغنی استدلال ایدەرلر . لکن علم حکمت عالمی بوایکی علامت بیننده بر مناسبت علیت موجود اولدیغنی ادعا ایتمکدن اجتناب ایدەر؛ یاخود اکر علتدن بحث ایدەرسه شوفکردن باشقه برشی سویلەمك ایستەمز : ایکی علامت بیننده برمناسبت تعاقب موجوددر . حقوقیون ، چیتلمانك دیدیکی کبی حرکت ایدەر ، لکن بو خصوصده حکمتشناسدن فرقلی اولارق حرکت ایلەر ، وبوصورتله حرکتنده تمامیله حقسزدر . حقوقیون، برواقعۀ اجتماعیه ارقاسنده برجوهر تولید ایدیورلر، مخیلەلریله اشبو جوهرەوجود ویریورلر؛ فی الواقع بوجوهری ، قابل احراز، قابل انتقال وبعض علتلر طولاییسیله حصوله کلەن حقیقی برشی حالنه افراغ ایدیورلر، حتی بونك اساس صمیمنی تعیینه قدر واریورلر. بوصورتله، حقوقیون برطاقم مناقشات ومغالطات ایچنده پویان اولیورلر که کلەجك مباحثده بونلرك برخلاصەسی کوریلەجکدر . بوصورتله حرکت ایتمکله یا کلش بر یوله صاپلدیغی بوندن دها ایی ارائه ایدەن برشی اولاماز. حقوق انجق علوم دینیەدن موروث وتیرەلردن تبرئه ایدلدیکی تقدیرده بر فن مثبت اولارق حقیقةً تشکل ایدەبیلەجکدر .

§ ٢١ - ارادت نظریەسی

مادام که حمایۀ اجتماعیه ارقاسنده حقوق انفسیه تعبیر اولونان غیرمرئی اولمغله برابر حقیقی بر موجودیتی حائز بر عنصرك موجودیتی قبول اولونیوردی ، اوحالده اشبو عنصرك ماهیت صمیمیەسنك ، کنه حقیقیسنك نه اولدیغنیده تأمل ایتمك مقتضی ایدی . عظیم اجتهاداته، حیرت افزا اینجەلکلره رغماً بوخصوصده برصورت حلیەیه واصل اولونامامشدر. اشبو مسئلەیی حله اوغراشمق بوش یره چالیشمق اولدیغنك بر دلیل باهری ده بودر .

و يولده تكليف ايدلمش اولان بالجمله نظرياتی تفصيلاتيله تدقيق قابل دكلدر ؛ بونلرك مربوط اولدقلری اوچ تمايل عمومی‌يی ارائه ايتمك كافيدر . برنجيسی ، حقوق انفسيه‌ده بر اقتدار ارادت ، ايكنجيسی ، حمايه ايدلمش برمنفعت، اوچنجيسی عنصر منفعت وعنصر ارادتی ممزوج اولارق كورمكده‌در . بو صوك تلقی ، حقوق انفسيه‌يی حمايه ايدلمش بر منفعت ايله بونی تطبيق اقتدارينی حائز بر ارادت صورتنده كورمكده‌در .

ارادت نظريه‌سنك الك ايلری كلەن ممثلی مشهور « پانده‌كت » مؤلفی « ويندشايد »در. (Windscheid) . اشبو مؤلفه كوره ايكی مقوله حقوق انفسيه موجوددر .

برنجی مقوله‌يه عائد حقوق انفسيه ، افعال اولسون ، منهيات اولسون ، ارادت صاحبنك فاعليتنه ممانعت ايدەن بر ويا دها زياده اشخاصی معين بر طرز حركت ايفاسنه مجبور ايتمك اقتداريدر . نظام حقوقی ياخود حقوق آفاقيه ، « ويندشايد » ە كوره، اشبو اقتدارك صاحبنه ، نظام حقوقی طرفندن ميدانه كتيرلمش اولان امری استعمال ايتمكه ياخود ايتمه‌مكه، باخصوص اشبو اقتدارك تطبيقنه مخالفت ايدەن كيمسه عليهنه طرق حقوقيه‌يی استعمال ايدوب ايتمه‌مكه مساعده ايدەر . ايمدی ، دستور حقوقينك تعيينی ايچون اساس اولان اقتدار، اشبو اقتدار صاحبنك ارادتيدر. نظام حقوقی حائز اولديغی اقتدارندن صاحب ارادت منفعتنه فراغت ايتمشدر؛ دستورك تحقق ويا عدم تحققی بونك ارادتنه منوطدر؛ دستور بوصورتله صاحب ارادتك حقوقی اولور . حقوق آفاقيه‌نك معين برعنصری، برمسنداليه ارادتك حقوقی يعنی حقوق انفسيه اولور .

«ويندشايد» دوام ايله ديوركه ، حقوق انفسيه ديكر بر معنايه‌ده آلنمقده‌در ؛ مثلا صاحب ملكك مالنی هبه‌يه ، استحقاقنی آخره فراغه، بر هبهٔ ارثيه‌يی ابطاله حقی اولديغی بيان ايدلديكی زمان حق انفسينك معناسی باشقه‌در. بومثاللرده وبوكا مشابه پك چوقلرنده حقوق تعبيری برنجی مقوله حقوقی توليد ، اولجه مؤسس حقوقی حذف ويا تبديل اقتدارينی افاده ايلر . ويندشايدك آتيده‌كی تعريفی حقوقك ايكی قسمنی‌ده شاملدر : «حقوق انفسيه برقدرت ارادتدر .(Willensmacht) ياخود نظام حقوقی طرفندن بخش ايدلمش بر اقتدار ارادتدر (Willensherrschaft) » برنجی معناده حقوق انفسيه بر Willensmacht در ، زيرا بونك مسند اليهی ارادات مخالفه‌يی انقياده اجباره مخصوص قوهٔ ماديه‌يی تحريك صورتيله نظام حقوقينك تحقق قدرتنه مالكدر . ايكنجی مقوله

حقوق انفسيه بر Willensherrschaft در، زيرا بو ، بروضعيت حقوقيه توليدی، بردستور حقوقی‌يه وجود ويرمك اقتداريدر .

بالاده‌كی صورت انشائيهٔ منطقيه عتابدن آزاده كبی كورونمكده‌در . معمافيه غايت قوتلی اعتراضلره تصادم ايتمشدر . « ايه‌رينغ » اشبو نظريه‌نك الك عزمكار معارضی اولمشدر . « ايه‌رينغ » ك ادعاسنه كوره ، حقوق انفسيه‌نك تعريفی ارادت اوزرينه‌دكل، فقط منفعت اوزرينه مؤسس اولماليدر (§ ۲۲) وشو صورتله تعريف ايدلمه‌ليدر : « حقوقاً ، يعنی برطريق حقوقی ايله ، مظهر حمايه اولمش بر منفعت ». بوكا « ويندشايد » شو صورتله جواب ويريور : متعدد دفعه‌لر پك حقلی اولارق ، جوهر حقوقك منفعتده مندمج اولمايوب اشبو منفعتی حمايه ايچون نظام حقوقينك اتخاذ ايتديكی قرارده بولونديغی اخطار ايدلمشدر . شبهه‌سز نظام حقوقی شو غايه‌يی تأمين ايچون حقوق بخش ايدەر: حقوقی بخش ايتديكی كيمسه‌نك منافعنی حمايه . لكن حقوقك تعريفنده ، استهدافی ضمننده حقوق بخش ايدلمش اولان غايه‌نك مداخله‌سی دكل، فقط منحصراً بخش ايديلەن حقوقك اساسنی تشكيل ايدەن جوهر موضوع بحث اولماليدر .

ويند شايده كوره ، نظريه‌سنه قارشو سرد ايديلەن الك قوتلی اعتراض، برنجی مقوله حقوق انفسيه حقنده يعنی مخالفتلری مجبور انقياد ايدەن قدرت حالنده‌كی حقوق حقنده (Willensmacht) ويرديكی تعريفه قارشی سرد ايديلەن اعتراضدر ؛ فی الحقيقه پك محق اولارق دنيلمشدركه ارادت، حقوق انفسيه‌نك جوهر اصليسی اولاماز، زيرا بر اراده‌نك، نظر اعتباره آلنان حقوقه تابعيتی، حقوقك صاحبی اولان كيمسه‌نك ارادتنك مداخله‌سندن تماميله مستقلدر ، بناءً عليه حقوقك جوهر اصليسی صاحب حقوقك ارادت حقيقيه‌سندن مستقلدر وبو ارادتك مداخله‌سی اولمقسزين موجوددر . ديكر طرفدن ، بالذات ايسته‌مكه غير قادر پك چوق كيمسه‌لر حقوقه مالكدرلر وبيلميه‌رك حقوقه مالك اولمقده ممكندر ؛ ايمدی حقوق انفسيه برقدرت ارادتدر ديمك طوغرو اولاماز .

اشبو اعتراضه ويندشايد اولا شوصورتله جواب ويرمكه تشبث ايتمشدر: نظام حقوقی، برحقوق بخشنده [illegible] اصلينك، حقيقت حالده، صاحب حقوقك ارادتی دكل، فقط اشبو ارادتك برنوع مظروفی اولديغنی بيان ايدەر . بالاخره اشبو جوابك كافی اولماديغنی ادراك ايله اثرينك صوك تأليفنده اعتراض مذكوری شوصورتله برطرف ايتمكه چاليشمشدر: شو

فكردن حركت ايتمه‌ليدركه برنجی مقوله (Willens nacht) حقوق انفسیه‌نك جوهری اولارق تظاهر ايدەن ارادت، حقيقتده حقوق صاحبنك دكل، فقط نظام حقوقينك ارادتيدر. «معين اولان نظام حقوقينك ارادتيدر.»

غيرقابل اعتراضدركه اشبو جوابی ويرمكله ويندشايد بر تناقض حصوله كتيرمش، ارادت نظريه‌سنه وعينی زمانده حقوق انفسیه‌نك مفهومنی قبول ايدەن بالجمله نظرياته بويوك برضربه ايندیرمشدر. فی الحقيقه، اكر حقوق انفسیه‌نك جوهرينی تشكيل ايدەن ارادت، بعض احوالده، واضع قانونك ارادتی اولوب صاحب حقوقك ارادتی دكلسه، نيچون بالجمله احوالده عينی حال واقع اولاماسين؟ بعض احوالده حقوق انفسیه‌نك جوهرينی تشكيل ايدەن واضع قانونك ارادتی اولديغی تصديق ايديليرسه بوصورتله تماماً حقوق آفاقيه ساحه‌سنده بولونلديغی مستندالیهك حقوقنه هيچ برموقع بولونماديغی وانجق قرار قانونك نتيجه‌سی، حقوق آفاقيه‌نك برانعكاسی موجود اولديغی اعتراف ايدلمش اولمازمی. اكر بعض احوالده وجودی ادعا اولونان حقوق انفسيه، حقوق آفاقيه‌نك بر انعكاسی ايسه، نيچون دائما بويله اولماسين؟ اولجه‌ده كوسترلديكی وجهله (١٧§) حقوق انفسيه ايله حقوق آفاقيه‌نك انعكاسی خط فاصلنی تعيينه هيچ برزمان موفقيت الويرميه‌جكدر. Windscheid, Pandekten 7me edit,1891 I,p,87 ets)

ويندشايدك نظريه‌سی آلمانياده خيلی عتابه مستحق كورلمشدر. باخصوص «كه‌لزن» Kelsen ويندشايده قارشی غايت شديد وغايت واسع انتقادات سرد ايتمشدر. «كه‌لزن»ه كوره ويندشايد طرفندن، اثرينك صوك تأليفنده، بعض حقوق انفسيه‌يه عطف ايدلمش اولان صفت، حقوق انفسیه‌نك نظام حقوقی طرفندن مظهر حمايه اولمش بر قدرت ارادت صورتنده تعريفی ايله متناقضدر. فی الحقيقه، اكر حقوقك جوهرينی تشكيل ايدەن نظام حقوقی ارادتی ايسه بو، نظام حقوقی طرفندن تصديق وحمايه ايدلمش بر ارادت اولاماز. بويله بر ارادت مطلقا نظام حقوقی ارادتندن باشقه اولماليدر، زيرا نظام حقوقی كندی ارادتنی تصديق وحمايه ايتمك وضعيتنده بولونامياجغی كبی كندی ارزوسنی‌ده ارزو ايده‌مز.

ديكر طرفدن، اشبو تناقض برطرف ايدلسه‌ده، نظام حقوقی ارادتنك نه صورتله، لهنه حقوق آفاقيه‌نك مداخله‌سی واقع اولان كيمسه‌نك حقوق انفسيه‌سی اولابيله‌جكنی بيلمك مسئله‌سی موضوع اولور. بواعتراضه جواباً ويندشايد دييوركه، نظام حقوقی، ارادتنك مظروفنی، صاحب ارادت اولان شخصك ارادتندن استعاره ايدەر. لكن بوحالده،

حقوق انفسیه‌نك جوهری نظام حقوقی ارادتنك مظروفی دكل، فقط صاحب ارادتك ارادتنك مظروفيدر؛ ايشته بو صورتله يكی برتناقض حصوله كليور.

ونيد شايد ايكنجی مقوله حقوق انفسيه‌نك بر اقتدار ارادت (Willensherrschaft) اولديغنده وبونلرك اساسنی تشكيل ايدەن صاحب ارادتك ارادتی ايدوكنده شبهه امكانی اولماديغنی بيان ايديور. ونيدشايده ونظريه‌سنك مروجلرينه جواباً، اكر اشبو حقوق انفسيه موجود ايسه حقيقةً براقتدار ارادت اولابيلير، فقط بووجودی ادعا اولونان حقوق انفسيه موجود دكلدر، دينلمشدر. «كه‌لزه‌ن» دخی بونقطه‌ده ويند شايد نظريه‌سنی غايت شديد برصورتده تنقيد ايتمشدر؛ ونيد شايدك وفاتندن صوكره «پانده كت»ی (Pandekten) نشر ايدەن «كيپ»ده (Kipp) نظريۀ مذكوره‌يی ردوجرح ايله‌مشدر. بومؤلفلره كوره، كه پك حقليدرلر، يابووجودی فرض اولونان حقوق موجود دكلدر ياخودده، موجود ايسه‌لر، برنجی مقوله‌يه داخل اولماليری لازم كلير. ونيد شايد اشبو حقوقی «موضوعلری، برنجی مقوله‌يه عائد حقوقی توليد، تعديل، ابطال ايتمكه معطوف بروضعيت اولان حقوق» ديه تعريف ايتمكده‌در. ايمدی يقيندن تدقيق ايديله‌جك اولورسه بونلر صاحب اولونان حقوقك ساده‌جه صورت تطبيقيه‌سندن باشقه برشی دكلدرلر. تملك طريقيله بر ماله صاحب اولان كيمسه مالنی بيع ايتديكی زمان حق ملكدن فرقلی بر حق استعمال ايتمش اولماز؛ رأينی بيان ايدەن منتخب حق انتخابی استعمالدن باشقه برشی ياپماز. اشبو ايكنجی مقوله حقوق انفسيه برنجی مقوله‌يه عائد حقوقك صلاحيت حقوقيه‌سندن باشقه برشی دكلدر. «كه‌لزن» پك محقق اولارق ديوركه: «ونيدشايدك ايكنجی مقوله حقوق انفسيه‌يه ادخال ايتديكی افعاله عائد حقوق انفسيه بوافعالی ايفايه برحق تشكيل ايده‌مز. بر حقی احراز، آخره دور، ياخود ابطال، خلاصةً برحقه حق ياخود برحق اوزرينه حق حقوق مفهومنك زائد وحقيقتده امكانسز بر تضاعفندن عبارتدر وبو، منطقاً ارادتك ارادتی، درجه‌سنده غيرقابل ادراكدر.». [Kelsen, Hauptprobleme der Staatslehre, 1911, p. 585 ets. et p. 593.]

§ ٢٢ _ منفعت نظريه‌سی

منفعت نظريه‌سنی ميدانه چيقاران «ايه‌رينغ» _ (Ihernig) بونی «Esprit du

droif romain»ك دردنجی جلدنده Meulenære ترجمه‌سنده (صحیفه ۳۱۵ الخ) بالخاصه تذكار ایتمكده‌در .

ایهرینغ اولا ، كندی زماننده ، حقوق انفسیه‌یه علی‌الاطلاق ویریله‌ن تعریفی اخطار ایدیور . "Esprit du droit romain„ك برنجی جلدی ۱۸٦۵ ده انتشار ایتمش و Meulenære ك ترجمه‌سی ۱۸۷۷ده میدانه كلمشدر . اولزمان همان متفقاً : « حقوق قانون ایله تأمین ایدلمش امكان اجباردر » ؛ دینلیوردی ، یاخود بوكا مماثل بر طرزده افاده میدا كتیریلیوردی . قانت kant دخی عینی تعریفی ویریوردی؛ «حقوق واجبار ایتمك صلاحیتی عینی شیدر » .

بویله بر تعریف ، ایهرینغه كوره ، یالكز حقوق موضوعه‌یی نظر اعتباره الان حقوقیون ایچون كافی كله‌بیلیر ؛ لكن مسئله‌نك كنهنه كیدلمك ایسته‌نیلدیكی زمان بوتعریف كافی كله‌مز . فی‌الحقیقه ، اشبو تعریف حقوقك یالكز تظاهر خارجیسنك تعریفندن عبارتدر . لكن بونك ارقاسنده حقوقك محض جوهرینی كشف ایتمك لازمدر. ایهرینغ ، نظریه‌سنی تشهیر ایتمه‌دن اول ، « هه‌غه‌ل » ك Hegel نفوذینك، مشعور ویا غیر مشعور برصورتده ، آلمان نظریات حقوقیه‌سنك ناظمی اولدیغی و«هه‌غه‌ل» ك فلسفه‌سنه كوره ، حقوق آفاقیه اولسون حقوق انفسیه اولسون ، حقوقك جوهرینك ارادتده مندمج بولوندیغنی بیان ایدیور .

ایهرینغ دوام ایله دییوركه : بوتلقی حقوق آفاقیه ایچون قبول ایدیله‌بیلیر . حقوقك آفاقی معناده جوهرینی، بوجوهرك ارادت مشتركه اولدیغی بیاندن دهاواضح ودها صریح برشكل افاده ایله تعبیر ممكن دكلدر » فی‌الحقیقه، موضوعی وغایه‌سی هرنه اولورسه اولسون، حقوق آفاقیه‌نك جوهری كندی كندینه تعیین ایتمكدر، دها طوغروسی نفسنده برتحقق قوتی، بالجمله ارادات مخالفه‌یی انقیاده اجبار ایتمك اقتدارینی حائز اولماسیدر. حقوق آفاقیه، نوصفتله، انجق بونی مجبوری‌الرعایه قیلاجق اقتداری حائز برارادتدن صادراولمق شرطیله موجود اولابیلیر. حقوق آفاقیه‌یی احداث ایده‌ن بوارادت، حقوق آفاقیه قانون موضوع ایله افاده ایدلمش ایسه ، ارادت واضع قانون ، ارادت دولتدر ؛ حقوق آفاقیه تعاملی اولدیغی تقدیرده بو ارادت ، از چوق وجدان وادرا كه مالك اولان ارادت جماعتدر .

ایمدی حقوق آفاقیه‌نك جوهری ارادت عمومیه‌ده مندمج اولدیغی، اشبو ارادتك مظروفنی تعیینه احتیاج اولمقسزین ، افاده ایدیله‌بیلیر وبوكافیدر؛ زیرا حقوق آفاقیه‌یه صفت اصلیه‌سنی،

یعنی تحقیق قدرتنی حائز صفت اصلیه‌یی بخش ایده‌ن شی اشبو ارادت عمومیه‌نك صفتیدر. لكن حقوق انفسیه ایچون بویله دكلدر . ارادت، حقوق انفسیه‌نك جوهریدر دیمكله ارادت عمومیه‌نك ، حقوق آفاقیه‌نك اولدیغی كبی حقوق انفسیه‌نكده جوهری اولدیغنی بیان ایتمك ایستنیله‌بیلیر ، شومعنایه‌كه، بر مسندالیهك حقوقی ارادت عمومیه ایله حال مناسبتده قالمالیدر، اولصورتله كه حقوق انفسیه ارادت دولت وارادت شخص خصوصینك وحدت مشخصه‌سیدر، یاخود مشخصیت كسب ایتمش وبرشخص خصوصیده حیات بولمش ارادت عمومیه‌در ، دیمك ایسته‌نیله‌بیلیر . ایهرینغ دیوركه ، بوتون بونلر طوغرودر ؛ لكن اكر حقوق انفسیه بوندن عبارت ایسه ، حقیقت حالده ، حقوق آفاقیه‌دن فرقلی برموجودیته مالك دكلدر ؛ حقوق انفسیه ساده‌جه حقوق آفاقیه‌نك تطبیق نتیجه‌سندن ، حقوق آفاقیه‌نك انعكاسندن باشقه برشی دكلدر .

ایهرینغ دوام ایله دیوركه ، اكر حقوق انفسیه‌نك جوهری مسندالیهك ارادتیدر . دنیلمك ایسته‌نیلیورسه ، اكر حقوق انفسیه مسندالیهك اقتدار ارادتیدر یولنده تعریف ابدیلیورسه یالكز ناتمام دكل، فقط تمامیله یا كلش براصولك اساسی افاده ایدلمش اولیور. فی‌الحقیقه ، بواصول ، ارادتی هرحقوقك غایهٔ نهائیه‌سی حالنه افراغه وصلاحیت حقوقیه ایله صلاحیت ارادتی برلشدیرمكه ، حقوق انفسیه‌یی جوهر ارادتك معین برجزؤی حالنه افراغه ایصال ایده‌ر. ینه ایهرینغ دیوركه، اكر شخصیت وصلاحیت حقوقیه، صلاحیت ارادت ایله عینی شی ایسه‌لر نیچون بالجمله قوانین عالملك صبیلرك ومجنونلرك یالكز موجودیت ووجودلری جهتی اولان شخصیت انسانیه‌لرینی دكل ، فقط ارادته قادر اشخاص كبی اهلیت ملكیه‌لرینی‌ده تصدیق وحمایه ایتدكلری اكلاشیلاماز. قانون بونلرك اهلیت مستقبهٔ ارادتلری امكانی، برارادت تخمنی حمایه ایدیور جوابنی ویرمك قابل قبول وادراك اولمایان برقاچامق یولی اولور. « بوصورتله نه ارادت عمومیه یعنی ارادت نظام حقوقی ، نه‌ده ارادت مسندالیه ، حقوق انفسیه‌نك جوهرینی تشكیل ایده‌مزلر . »

«ایهرینغ»ك افاده‌سنه كوره حقوق انفسیه‌نك حقیقی جوهری مسندالیهك استفاده‌سنده، فائده‌سنده ، منفعتنده بولونمقده‌در . مسندالیه حقوق قانون طرفندن حقوقك فائده‌سی كندیسنه تخصیص ایدیله‌ن كیمسه‌در . حقوقك وظیفه‌سی اشبو فائده‌یی مسندالیهه تأمیندن عبارتدر . حقوق، حقوقی ارادت مجرده فكرینی تحقیق ایچون موجود دكلدر؛ بالعكس، منافع حیاتی تأمینه ، بونك احتیاجاتنه معاونته وغایه‌لرینی تعیین وتحقیقه خادمدر . حقوق

انفسیه‌نك جوهری ارادت (Willen) دكل فائده‌در (Genuss) . اكر حقوق انفسیه‌نك مادهٔ اصلیه‌سی منحصراً ارادت اولسه‌یدی غیرمشروع وغیر اخلاقی اولمایان هر مقاوله ، حتی هیچ برمنفعت تعقیب ایتمیه‌ن برمقاوله بیله برتأثیر حقوقی تولید ایده‌رایدی . ایمدی، كیفیت بویله دكلدر وپك‌چوق فیلسوفلر وحقوقیون، حقسز اولارق، اساس اعتباریله هر مقاوله‌نك برقیمت مجرده‌یی حائز اولدیغنی بیان ایتمشلردر . ایمدی حقوقك جوهری فائده ومنفعت قالیور . بورادە موضوع بحث اولان یالكنز نقدایله تقدیر اولونور منفعت دكلدر، باجمله اموال وكلمه‌نك الك واسع معناسیله باجمله منافع مادیه ومعنویه ، شخصیت ، حریت سیاسیه ، طبیعیه ، فكریه ، اخلاقیه ، فردك عائله‌ده وجمعیتده وضعیتی، منفعت كلمه‌سنده مندمجدر . هرحقوق انسانه برفائده تأمین ایتمك،حیاتنك جریان منتظمنه خادم اولمق ایچون موجوددر . حقوقك جهت تخصیصی انساندر . برحقوقك تطابق ایتدیكی منافع نه درجه مختلف اولورسه اولسون حقوق دائما واضع قانون‌طرفندن حمایه‌طلب ایده‌ن وحمایه‌یه‌مستحق اولان برمنفعتك افاده‌سیدر . بو ، حقوقك ایكنجی عنصرینی میدانه كتیركه بوعنصر حقوقك عنصر شكلیسی ، حمایهٔ حقوق ، طریق عدلیدر ، منفعت ، حدذاتنده ، انجق بروضعیت فعلیه تشكیل ایده‌ركه « حقیقت حالده وسائطه مالك اولان هركس بووضعیتی هرزمان صارصوب ییقابیلیر » . اشبو وضعیت انجق نظام حقوقی ویا حقوق آفاقیه بونی حمایه وتحققنی تأمین ایتدیكی زمان ثابت اولور . منفعتدن استفاده كیفیتی بوصورتله حقوق انفسیه‌یی تشكیل‌ایده‌ر. منفعتك امنیت حقوقیه‌سی یاخود حمایه ایدلمش استفاده‌سی حقوقك تشكلی ایچون الزم اولان عنصر شكلیسیدر . بوصورتله ، مشهور اولان شو تعریفه واصل اولنیور : « حقوق انفسیه حقوقاً حمایه ایدلمش منافعدر . »

(Ihering, Esprit du droit romain, traduction meulenaere 1877 IV, p. 326)

اشبو نظریه ، خصوصیله آلمانیاده ، متعدد وشدتلی انتقاداته سببیت ویرمشدر . « كەلزن » (Kelsen) مارالذكر اثرنده (صحیفه ٥٧١) پك زیاده اهمیت عطف ایتدیكی برتنقید سرایتمكده‌دركه‌سقولاستیك برصفتی حائز بولونماسی وحقوق انفسیه‌نك ممتنع‌الوصول اولان مفهومنه نفوذ ایدلمك ایستنلنجه ناصل صنعی محاكماته واصل اولوندیغنی ارائه ایتمه‌سی طولاییسیله بوراده تشهیری فائده‌دن خالی دكلدر . اساسلی وباشلیجه اعتراض، كەلزنه‌كوره، شوندن نبعان ایدیور : غایه عنصری ، مادی برعنصردر و ، دیكر طرفدن ، برطریق حقوقینك شایان قبول اولماسی تمامیله شكلی برعنصردر ؛ ایمدی شكلی برعنصر حقوقی ،

مادی برعنصر حقوقی اوزرینه تأسیس ایدیله‌مز ؛ بوراده اصولاً ومنطقاً بر امكانسزلق موجوددر .

فضله اولارق ، دنیلیوركه ، الفاظ فرقلری برطرف ایدیله‌جك اولورسه ، ایه‌رینغ ك نظریه‌سی حقوق طبیعیهٔ آفاقیه مروجلرینك قبول ایتدكلری نظریه ایله مساویدر . اشبو صوك نظریه‌یه كوره حقوق آفاقیه عمومك حریتنی حمایه ایچون ، حریت طبیعیهٔ افرادی تحدید ایده‌ر. حقوق آفاقیه هركسك حریتنی عمومك حریتی‌منفعتنه تحدید ایده‌ر. ایمدی، ایه‌رینغ ایچون حقوق انفسیه‌نك جوهرینی تشكیل ایده‌ن منفعت دائرهٔ حریت داخلنده بولونان هرشی اولدیغندن ، دیكرلرك حمایهٔ حریتی ، حقوق انفسیه‌سنی تشكیل ایده‌ر . بوتقدیرده حقوق انفسیه ، حقیقت حالده ، نظام حقوقی طرفندن بعضیلرك حریتنه وضع ایدلمش اولان تحدیداتك انعكاساتیدر. كەلزن پك محق اولارق دیوركه : « ایه‌رینغ حقوق طبیعیه‌نك حریت عنصرینی انفسیلشدیرمكدن باشقه برشی یاپمایور . » (صحیفه ٥٧٣)

ایه‌رینغ ایله حقوق ، مسندالیه حقوقك ، اجتماعاً حمایه ایدلمش منفعتیدر ، دیه‌جك اولورسه‌ق ، مسندالیهك منفعتی اولارق انجق، مسندالیهك‌منفعت تلقی‌ایتدیكی برمنفعتی‌ادراك ایتمك قابلدر ؛ زیرا منفعت تمامیله روحی بر شیدركه محضا هرفردك وجدانی بونی تقدیر ایده‌بیلیر . بناءً علیه روحی برمنفعت ، یعنی مسندالیه حقوقك وجدانی طرفندن منفعت اولارق سربستجه تقدیر اولونمش برعنصر موجود اولمادقچه حقوق انفسیه وحمایهٔ‌حقوقیه موجود اولاماز . ایمدی هیچ برقاعدهٔ حقوقیه ، حقوق انفسیه‌نك موجودیتنی برمنفعت روحیه‌یه تابع طوتماز و اونی تقدیر ایچون هیچ برصورتله بویله بردلیل ثبوتی‌یی استلزام ایله‌مز .

بوكا جواباً دینلیوركه، منفعت حقوقك‌عنصر مادیسی،جوهریسیدر دینلدیكی‌زمان‌نظر اعتباره النان‌معین برفردك وجدانیله تقدیرایدلمش برمنفعت مشخصه‌دكل، فقط‌عمومی،نظام حقوقینك‌تصدیق ایتدیكی وبوسببله‌حمایه‌یی‌قرارلاشدیردیغی برمنفعتدر،حقوقك‌صاحبلری‌ده اشبو منفعتله علاقه‌دار اولان اشخاصدرلر . اكر برمنفعت مشخصه و روحیه موضوع بحث اولسه‌یدی ، ارادت نظریه‌سنه رجوع ایدلمش اولوردی . اوحالده بوراده موضوع بحث‌اولان واضع قانونك نظر اعتباره الدیغی طوغرودن‌طوغرویه بعض اشخاصی‌علاقه‌دار ایده‌ن منفعتدر، عمافیه منفعت عمومیه اولمق اعتباریله واضع قانون ایچون مقنع‌اولمشدر.

بوکا اعادةً شو جواب سرد ایدیلیور : بوصورتله تلقی اولونان منفعت، فلان ویافلان قاعده‌یی تأسیسه واضع قانونی تقریر ایده‌ن غایه‌در. قاعدهٔ حقوقیه تمامیله مجرد برصورتده تلقی ایدلدیکی تقدیرده‌بیله واضع قانونك برغایه‌سی اولدیغی شبهه‌سزدر. وجدان مشترکده یاخود واضع قانونك فکرنده اشبو قاعده‌نك تحققنه خادم اولان برغایه‌نك موجودیتی شبهه‌سزدر. لکن بوغایه هیچ برصورتله برنتیجه حصوله کتیره‌مز ، دستور حقوقینك تولید ایتدیکی ادعا اولونان حقوق انفسیه‌نك جوهرینی تشکیل ایده‌مز . فی‌الحقیقه ، حقوق آفاقیه‌ده یالکز برشی حائز اهمیتدر ، اوده نظام حقوقینك افاده اولونمش ارادتیدر. اشبو ارادتی تعیین وتفسیر ایچون بونی تشکیل ضمننده مداخله‌ایده‌ن عناصر تحری ایدیله‌بیلیر وایدلمه‌لیدر. لکن عناصر مذکوره برنوع دلائل ثبوتیه اولوب اشبو ارادتك عناصر تشکیله‌سی دکلدرلر، بناءً علیه ، نظام حقوقیدن متولد حقوق انفسیه فرضیه‌سنك جوهری اولارق قبول ایدیله‌مزلر .

هرحالده ، اکر دستوری تحقیق وتعیین ایده‌ن غایه نظر اعتباره النمق اقتضا ایده‌رسه، بونده انجق نظام حقوقینك ارادتنك عناصر متشکله‌سندن یالکز بری مشاهده اولونابیلیر. بوصورتله ، منفعت عمومیه ، حقوق انفسیه‌نك جوهریدر ، یعنی نظام حقوقینك غایه‌سی اشبو جوهری تشکیل ایده‌ر، دیمك نظام حقوقینك ارادتنك برعنصری حقوق انفسیه‌نك عنصر اساسیدر ، دیمکدن باشقه برشی دکلدر . بوصورتله تکرار ونیدشایدك بالنتیجه ویردیکی وتمامیله غیرقابل قبول اولدیغی اثبات ایتدیکم (§ ۲۱) شکلیله ارادت نظریه‌سنه رجوع ایدلمش اولور .

ذاتاً « ایه‌رینغ » دیکر برنقطهٔ نظردن‌ده تکرار ارادت نظریه‌سنه رجوع ایتمکده‌در. ایه‌رینغ محقق ومعین برمنفعت مشخصه‌نك وعینی زمانده برحمایهٔ حقوقیه‌نك موجوداولدیغی وبوکا رغماً حقوق انفسیه‌نك موجود بولونمادیغی بعض احوال واقع ایدوکنی تصدیق مجبوریتنده‌در . مثال اولارق کمرك قانوننك تطبیقنده تجارك یاخود صنایع صاحبنك منفعتدار اولماسنی ارائه ایدیور . بویله بر قانونك تطبیقنی تأمین ایچون قوهٔ مجبره موجود اولمقله برابر تجار ویا صنایع صاحبی کمرك رسومنك استیفاسنی استلزام ایده‌جك حقوق انفسیه‌یه مالك دکلدرلر ؛ یالکز حقوق آفاقیه‌نك برانعکاسی موجوددر . ایه‌رینغ دیورکه: بویوله‌در ، زیرا تجار کمرك قانوننك تطبیقنی طلب ایچون هیچ بر طریق قانونی‌یه مالك دکلدر واکر برحمایهٔ حقوقیه موجود ایسه بو، علاقه‌دارك ارادتندن تمامیله مستقلدر . لکن

بوکا جوابا دیه‌بیلیرزکه ، اوحالده اکر علاقه‌دارك ارادتنه تابع اولمایان بر حمایهٔ حقوقیه موجود اولدیغی زمان حقوق انفسیه موجود اولیورسه، حقوق انفسیه‌یی ساده‌جه برمنفعتك حقوقاً حمایه‌سیدر دیه تعریف ایتمك طوغرو اولاماز ؛ حقوق انفسیه موجود اولابیلمك ایچون دیکر برعنصر دها لازمدرکه بوده مسندالیه حقوقك ارادتندن باشقه برشی دکلدر.

§ ۲۳ ممتزج ارادت ومنفعت نظریه‌سی

ارادت ومنفعت نظریه‌لرینه سرد ایدیله‌ن واردی مشکل اولان انتقادات مواجهه‌سنده بولونلنجه آلمانیاده وفرانسه‌ده حقوق انفسیه‌نك جوهرینك ممتزج منفعت وارادت اولدیغی اثباته تشبث اولونمشدر .

فرانسز حقوقیونی مسئله‌یی آز تعمیق ایتمشلردر . بونلر حقوق انفسیه‌یی صلاحیت لفظیله توصیف ایتمکله اکتفا ایتمشلردر؛ بوده ارائه ایدیورکه برنجی موقعی ارادت عنصرینه ویرمشلردر . یالکز « میشو » (Michoud) طوغرودن طوغرویه آلمان نظریه‌سندن ملهم اولارق برحقوق انفسیه نظریه‌سی تأسیس وتوسیعنه تشبث ایله‌مشدر . « میشو » یه کوره حقوق انفسیه‌نك اساس وجوهری ارادتده مندمج اولدیغی فکری طوغرو دکلدر. « میشو » ده « یه‌للینه‌ك « Jellinek) کبی ، ارادتك، حدذاتنده ، آنجق مظروفی اعتباریله موجود اولدیغنی ، حقوق آفاقیه‌نك حمایه ایده‌بیلدیکی شی حد ذاتنده ارادت دکل، لکن معین برمظروفی حاوی اولان ارادتدر. « میشو » دیورکه : «برشیئی ایسته‌مه‌دن ایسته‌مك قابل دکلدر ؛ حمایهٔ قانونیه‌نك موضوعی ایشته بو ایسته‌نیله‌ن شیدر ؛ وبویله اولماسی او شیئك یالکز ایسته‌نلمش اولماسندن دکل ، فقط واضع قانونك نظام و عدالت اوزرینه حاصل ایتدیکی مفکوره‌یه موافق اولدیغی ایچوندر. قانون، ارادتی دکل ، فقط اشبو ارادتك تمثیل ایتدیکی منفعتی حمایه ایده‌ر . »

بوصورتله منفعت حقوق انفسیه‌نك عنصر اساسیسنی تشکیل ایدیور . حقوقك مسند الیهی ، مشترك اولسون ویا فردی بولونسون او مخلوقدرکه حق اونك لهنه ومنفعتنه طانینمشدر. لکن بوصورت بیان ارادتك‌ده حقوقك بر عنصر اساسیسی اولمادیغنی افاده ایتمز. حقوق آنجق اونی استعمال ایده‌جك ، موقع تطبیقه وضع ایده‌جك برارادت بولونمق شرطیله موجود اولابیلیر . اشبو ارادت ، حمایه ایدلمش منفعت صاحبنك اولسون یاخود دیکر

برمسند الیهك بولونسون ، بونك اهمیتی یوقدر ؛ الویرركه حمایه ایدلمش منفعتی تحریكه‌قادر اولسون . نتیجه‌ده « میشو » حقوق انفسیه‌نك آتیده‌كی تعریفنی ویریور : حقوق‌انفسیه، بر انسانك یاخود هیئت انسانیه‌نك منفعتنی تمثیل ویا مدافعه ایچون قدرت عمومیه واسطه‌سیله بر اراده‌ته ، مصدق ، حقوقاً محمی بر منفعتدر ... حقوقك مسند الیهی ، صاحبی ، كندیسنی تمثیل ایده‌ن ارادت ، كلمه‌نك معنای مابعدالطبیعیسیله، كندیسنه عائد اولماسه دخی ، منفعتی بوصورتله حمایه ایدلمش اولان مخلوق مشترك ویا فردیدر . اشبو ارادتك اوكا عائدیتی اجتماعاً یاخود فعلاً مصدق اولماسی كافیدر . »

Michoud, La théorie de la personnalité morale et son application au droit Français, 1906-1907, 1. p. 99-105,

هرنه‌قدر میشو اعتراف ایتمیورسه‌ده نظریه‌سی طوغرودن دوغرویه ، میشونك‌ده دیدیكی كبی، (صحیفه ٤١) كندیسنه، كندیسنك‌اولمایان‌برنظربه عطف ایدیله‌ن (Bekker) به‌ككردن‌ملهمدر. به‌ككرك مسندالیهسز حقوقلرك و«مامالك-غایه» نك (Patrimoine- but) موجودیتنی قبول ایتدیكی سویلنمكده‌در . بو طوغرو دكلدر . « به‌ككر » دیوركه بر مسند الیه حقوقك نه اولدیغنی وكیمك مسند الیه حقوق اولابیله‌جكنی بیلمك ایچون حقوق انفسیه‌نك نه اولدیغنی بیلمك لازمدر. میشوده باشقه‌برشی سویله‌میور و« به‌ككر»، « میشو » دن فضله مسند الیهسز حقوق انفسیه‌نك وجودینی قبول ایتمیور ، « به‌ككر » یالكز حقوق انفسیه‌یی تشكیل‌ایده‌ن عناصری‌تعیینه‌وبوصورتله، برحق‌انفسینك مسندالیهی كیم اولابیله‌جكنی تعریفه سعی ایدیور .

به‌ككره كوره، هرحقوق انفسیه‌ده‌ایكی‌عنصر موجوددر : استفاده، منفعت(genuss) واستعمالی، حركتی ، منفعتی ، بوكا خلل ایراث ایده‌نه قارشی حمایه ایتمك ، بونی استعمال واداره ایله‌مك صورتیله، تمیه اقتداریدر؛ بوارادت عنصرینی به‌ككر Verfügung كلمه‌سیله افاده ایدیور . به‌ككرك مسند الیه حقوق نظریه‌سی بوندن منبعثدر . مسند الیه حقوق ، منفعت و ارادت عینی شخصده بولنورسه بسیطدر . اكر منفعت عنصری بونی تحریك ایچون ارادت عنصرینه مالك اولان‌شخصدن‌فرقلی بركیمسه‌ده ایسه، (Verfüger) ایله (Genüsser) مختلف كیمسه‌لر اولمغله برابر عینی مسند الیه حقوقی تشكیل ایده‌جكلرندن ، مركبدر .

پك تحری ایدیورسه‌مده میشونك نظریه‌سنك به‌ككرك نظریه‌سندن نره‌سی فرقلی اولدیغنی كوره‌میورم .

[Bekker, Zur Lehre von Rechtsubjekt, Jahrbücher für die Dgmatik, Iena, XII, 1873, p. 1 et s. — Bernatzik, Kritische Studien über die Begriff der Juritischen Personen. Archiv fur öffentliches Recht, V. 1890, p. 169 et s.]

حقوق انفسیه مفهومنی اك زیاده تعمیق ایده‌ن هیچ‌شبهه‌سزكه‌مدرس « یه‌للینه‌ك »در. مدرس شهیر بو مفهومی ، صوك اوتوز سنه‌لك حقوق عامه ادبیاتنده بر موقع ممتاز احراز ایتمش اولان وبرنجی تألیفی ١٨٩٢ ده، ایكنجی تألیفی‌ده ١٩٠٠ ده انتشار ایده‌ن (System der subjektiven öffentlichen Rechte) نام اثرنده تدقیق ایتمشدر . اثر،دولت نظریهٔعمومیه‌سی نقطهٔ نظرندن واسع برشمولی‌حاوی‌ایدی؛ آتیده‌كی مباحثمزده هرخطوه‌ده اساساتی اثر مذكورده ادعا اولونمش اولان نظریاته تصادف ایده‌جكز . مؤلف براثرده كرك حقوق عامه ساحه‌سنده ، كرك حقوق خصوصیه ساحه‌سنده تمامیله انفسی بر اصول تأسیس ایدیور ؛ لكن بوانفسی اصول، حقوق بشر بیانامه‌سنده محتوی و (§ ١٤) ده تشهیر ایتدیكم تعاملی نظریهٔ فردیه‌نك قطعیاً عكسیدر . اشبو نظریه‌یه « یه‌للینه‌ك » قدر قوتلی هجوم هیچ كیمسه طرفندن واقع اولمامشدر .

« یه‌للینه‌ك » ه كوره، فردك، محضا انسان اولماسی طولاییسیله، دولت ایچون مجبوری الرعایه حقوق انفسیه‌یه مالك اولدیغنی ادعا ایده‌ن فردیت نظریه‌سی غیرقابل قبولدر، زیرا سادجه حقوق عامه‌یی انكار ایتمك نتیجه‌سنه واصل اولیور . حقوق انفسیه حقوق آفاقیه‌یی تولید ایده‌مز . هرحقوق انفسیه برنظام‌حقوقینك، برحقوق آفاقیه‌نك، بردستور حقوقینك وجودینی فرض‌ایده‌ركه حقوق انفسیه بوندن تولد ایله‌ر. « انسانی‌حیات طبیعیه وتیره‌سندن ساحهٔ حقوقیه افعال و وضعیاتنه اعلا ایده‌ن حقوق آفاقیه اولمشدر . حقوق انفسیه‌یی عنصر ابتدائی ، تصدیقنه وحمایه‌سنه تطبیق اولونان دستوری نفسندن استخراج ایده‌ر تلقی ایتمك واقعه ایله حقوق اره‌سنده التباس حاصل ایتمكدن باشقه برشی دكلدر. »
(Systém, p. 8)

دیمك اولیوركه حقوق انفسیه، حقوق آفاقیه‌نك برتأسیسیدر؛ ایشته بوتون‌نظریه‌نك موضوعهٔ اساسیه‌سی بودر .

حقوق آفاقیه، بالذات کندیسیده قدرت (Herrschaft) حق انفسیسنك مسندالیهی اولان دولت طرفندن میدانه کتیرلمش برقاعده‌در که ارادت مسند الیهلرینه تطبیق اولونور. هرقاعدهٔ حقوقیه بردستور ارادتدر وحقوق آفاقیه‌ده ، برارادت طرفندن دیکر اراداتك فاعلیتنی، بینلرنده‌کی مناسباتی تنظیم، اشبو اراداتی بربرلریله متقابلاً تحدید ایله‌مك ایچون تأسیس ایدلمش بردستور واردر .

اشبو قاعده، حقوق انفسیه تولید ایده‌ر . لکن مادام‌که قاعدهٔ مذکوره بعض اراداتك فاعلیتنی دیکر بعضیلرینه قارشی تحدید ایدیور ، حقوق انفسیه آنجق قانونك اشبو اراداته طانیـدیغی اقتدارلردرکه بونلره قارشی دیکرلرك فاعلیتی تحدید ایدلمش اولور . بوتقدیرده حقوق انفسیه انجق دیکرلر ایچون مجبوری الانقیاد براقتدار ارادتدر وانجق براقتدار ارادت اولابیلیر، برحقه یالکز دیکر برمسند الیه حقوقه قارشو مالك اولونابیلیر. نه شخص خصوصی نه‌ده دولت برشیئه قارشو حقوقه مالك اولامازلر .

فردك حقوق انفسـیه‌سی ، دولتك حقوق انفسیه‌سی مثللو ، برارادته حقوق آفاقیه طرفندن بخش ایدلمش ودیکر برارادت ایچون مجبورالرعایه براقتدار ارادتدر . لکن اکر ارادت نظریه‌سی مروجلری کبی یالکز بونکله اکتفا ایدیله‌جك اولورسه حقوق انفسیه حقنده انجق پك ناقص برمفهومه مالك اولونابیلیر. حقوق انفسیه براقتدار ارادتدر. لکن ارادت انسانینك هرفعلنك برمظروفی واردر؛ یالکز برشی ایستنیله‌بیلیر، بناءً علیه، روحیات نقطهٔ نظرندن براقتدار ارادتك بنفسـه ، مطلق برصورتده ، نظام حقوقی طرفندن بخش اولونماسنی ادراك ایتمك ممکن دکلدر . نظام حقوقی انجق برشیئی ایسته‌مك اقتدارینی بخش ایده‌بیلیر .

برمسند الیهك اشبو «شی» ایله مناسبتی حقوق انفسیه بخش ایده‌ن هرقاعده‌نك مظروفنی تشـکیل ایده‌ر . حقوق انفسـیه تولید ایده‌ن نظام حقوقینك غایه‌سی بر مسـند الیهه اوشیئدن استفاده‌یی ممکن قیلمقدر . تعبیر آخرله ، نظام حقوقی برقاعده میدانه کتیردیکی زمان ، کلمه‌نك معنای عمومیسیله ، برخیر تعقیب ایده‌ر ، برخیر تأمینی ایسته‌ر . بوخیر (bien) معین بر مسند الیه ایله مناسباتنده تلقی ایدلدکده منفعت شـکلنه منقلب اولور . بو صورتله حقوق انفسـیه‌نك ایکنجی عنصری اولان منفعت یعنی بر مسـند الیه معینك وضعیتنه متعلق اولوب نظام حقوقی طرفندن تعقیب اولونان غایه تظاهر ایده‌ر .

یه‌للینه‌ك دیورکه ، غایه، بوصورتله، حقوق انفسیه‌نك عنصر اساسیدر. لکن بو، یکانه

عنصر دکلدر وایه‌رینغ‌ی تعقیباً ارادت عنصرینك برطرف ایدلمه‌سی خطا اولمشدر. اشبو عنصرك محافظه‌سی پك لازمدر . اقتدار ارادت برموضوعه ، برمظروفه مالك دکلسه هیچ برشی دکلدر ، بناءً علیه حقوق اولاماز . اونی تمیه ایده‌جك بر ارادتسز منفعت‌ده کندی کندینه حقوق اولاماز . حقوق آفاقیه طرفندن مصدق ومحمی برمنفعت آنجق اونی تمیه ایده‌جك ودیکر برارادت انسانیه ایله مناسبته کیریشه‌جك برارادت موجود اولدیغی زمان حقوق انفسیه اولور . حقوق آفاقیه، مسند الیهلره متعلق اولدقلری تقدیرده منفعت حالنه منقلب اولان خیرلری نظر اعتباره آلیر . لکن نظام حقوقی اشبو مسند الیهلرك اراداتنه تطبیق اولونور . بناءً علیه حقوق انفسیه ، انجق برارادتك ، نظام حقوقینك نظر اعتباره آلدیغی خیره تطبیق اولوندیغی زمان موجود اولور .

بالنتیجه «یه‌للینه‌ك» حقوق انفسیه‌یی به‌ککرك ومیشونك تعریفنه تماميله مشابه برصورتده تعریف ایدیور : « حقوق انفسیه ، برارادت انسـانیه اقتدارینك تصدیقی صورتیله حمایه ایدلمش برخیر ویا منفعتدر . » (System, p. 42) « یه‌للینه‌ك » بالاخره، بالاده‌کی محررلر کبی دیورکه : هرنه‌قدر ارادت عنصریله منفعت عنصری حقوق انفسیه مفهومنه منسوب ایسه‌لرده منفعتك متعلق اولدیغی شخص ایله منفعتی تمیه ایده‌ن ارادتك صاحبی عینی مخلوق بولونمادیغی واقع اولابیلیر ؛ وبو، مثلا صبیلر، شرکتلر، جماعتلر واوقاف کبی ارادته مالك اولمایان حقوق انفسیه مسند الیهلرینك ناصل موجود اولابیله‌جکنی ایضاح ایده‌ر .

« یه‌للینه‌ك »ك حقوق انفسیه‌یه دائر اولان نظریه‌سی مراق آور وانجه دیکر برنظریه ایله اتمام ایدلمشدر. اشبو نظریه حقوق انفسیهٔ عامه ایله حقوق انفسیهٔ خصوصیه‌نك تفریقنه معطوفدرکه فرانسزجه مقابللری بولونمایان کلمه‌لرله افاده اولونمقده‌در : (Wollendürfen et Wollenkönnen) . دردنجی بابده (§ ٥٩) بوجهت تکرار تدقیق ایدیله‌جکدر .

[Kelsen, Hauptprobleme der Staatsrechtlehre 1911, p. 567 ets. Miceli, Lezioni di filosofia del diritto. III. 1910, p. 42 ets.; A. Lévi, Contributo ad una teoria filosofia d:l ordino juridico, 1911 p. 277 ets.]

« می‌چه‌لی» (Miceli) حقوق انفسیه‌یی شوصورتله تعریف ایدیور : «حقوق انفسیه، حمایه ایدیله‌ن قاعده اولمق اعتباریله کندی کندینی آفاقی قیلمق خاصه‌سـنی حائز قاعده‌دن نبعان ایده‌ن ودسـتورك احکام وغایاتیله آهنکدار برصورتده حرکت ایتمك ایچون اراده‌یه بخش اولونمش اولان براقتداردر . » (صحیفه ٤٤)

موسيو آ . لەوى (A. Levi) نشريات سالفەمدە وباخصوص L'Etat, le droit objectif et la loi positive, 1901; Droit social et droit individuel, 2me édit.1911 نام آثارمدە يازدقلرمى شديداً تنقيد و بالخاصه شوصورتله ادارۀ كلام ايديور:

«مادام كه «دوكى» بالذات دولته فائق برقاعدۀ حقوقيەنك موجود اولديغنى ادعا ايديور، اوحالده بالذات دولت ايچون مجبورى اولان اشبو امرعالى وحيدالجانب بر امر عادى اولاماز ؛ بو ، بالعكس برمناسبت قاعدەسى يعنى لااقل ايكى مسند اليه بيننده‌كى مناسبات قاعدەسى و ، برمقتضاى منطق ، ذوى‌الجانبين برقاعده اولماليدر . اكر بويله ايسه مسند اليهلردن برينه معين برشيئى مجبورى قيلديغى كبى ديكرينەده بريكندن بوشيئى طلبه مساعده ايدەر، يعنى بوقاعده ، سادەجه بردستور دكلدر، فقط عينى زمانده بردستورى وبرادعايى احتوا ايتمكدەدر . اكر قاعدۀ حقوقيه ، « دوكى »نك ادعا ايتديكى كبى، تساند اجتماعى‌يه مربوط ، دولته بيله مقدم وفائق بر شى ايسه سادەجه بر حقوق آفاقيه اولاماز ، لكن عينى زمانده حقوق انفسيەيى‌ده احتوا ايتمەسى مقتضيدر، يعنى حقوق آفاقيەنك مظروفنه رعايت ادعاسنى‌ده حاوى بولونماليدر ، حقوق آفاقيه‌يه موافق اولان بو ادعا هرمسند اليه حقوقلك وظائف اجتماعيەسنى تطبيق حريتيدر . »

(Loc. cet. p. 279 et 281) Raopp. Richard, La sociologie juridiqne et la défense du droit sobjectif, Revue phylosophique 4XXIII, Janv- Juin 1912,p. 225 ets)

اشبو صورت تلقى‌يه اولدن جواب ويردم ظن ايديورم . اكر حقوق آفاقيەدن ، كلمەنك معناى معتاديله، فرد ايچون بروجيبه تولد ايتديكنى قبول ايتمش اولسەيدم موسيو «لەوى ايله موسيو « ريشار »ك تنقيداتى پك قوتلى اولوردى . لكن مسئله بويله دكلدر . (§ ١٦) ده ارائه ايتديكمى ظن ايديورم‌كه اكر دستور حقوقينك امرمجبرندن بحث اولونابيليرسه بو، يالكز شومعناده قابلدر : اكر مسند اليه، قانونك امر ايتديكى برشيئى اجرا ايتمز ياخود قانونك نهى ايلەديكى برشيئى ايفا ايدەرسه، عليهنه برعكس العمل اجتماعى حصوله كلير ؛ لكن بورادە تحدث ايدەن وضعيت، فردك اقتدار ارادتنى هيچ بر وجهله تنقيص ايدەمز و، بناءً عليه ، برديكرى لهنه متقابل برتزايد اقتدار حصوله كتيرمز .

§ ٢٤ — نتايج . — طرق حقوقيه

مسئلەيى برنتيجه‌يه ربط ايتمك زمانى كلمشدر . سبق ايدەن مطالعاتدن مستبان اولديغنه وره هرنەياپيلر ، هرنەدينيرسه حقوق انفسيەنك انجق براقتدار ارادت صورتنده تلقى ايدلمەسى لازم كلديكى تظاهر ايديور . شبهەسز ، يالكز ارادت نظريەسى قابل مدافعه‌دكلدر و،بوكون ، همان تماميله ترك ايدلمشدر . منفعت نظريەسى‌ده دها زياده قابل مدافعه دكلدر: حدذاتنده بومنفعت ، حقوق تشكيل ايدەمز؛ بالعكس حقوقه مخالف اولارق تظاهر ايدەر. حقوق انجق ، برمنفعتك اخلال ايدلديكى وبر ارادتك بونى مدافعه ايچون مداخله ايتديكى زمان تظاهر ايدەر . منطقاً ، حقوق انفسيەنك عناصر اصليەسنى تعيين ايچون منفعتله ارادتى مزج ايدەن نظريه‌يه واصل اولونمشدر. كوريليوركه هرنەياپيليرسه ياپيلسين، دائما حقوق انفسيه، انجق براقتدار ارادت موجود اولديغى تقديرده موجود اولابيلەجكى تصديق اولونمق مجبوريتى حاصل اوليور؛ حقوق انفسيه ، اكر موجود ايسه، برمسنداليه حقوقده ديكرلرنده موجود اولمايان ، ديكرلرينه كنديني مجبورى قيلان بر ارادتى، بر ارادتك ديكر اراداته فائقيتنى استلزام ايديور. اولجه ديمش ايدم‌كه : « مختلف نظرياتك تخالفى ظاهريدر ؛ زيرا حقوق انفسيەنك اساسى منحصراً اشبوحقوقلك صاحبنك منفعتى دخى اولسه بونك قيمت اجتماعيەسى انجق اشبومنفعتك ، صاحب حقوقلك ياخود ديكر برشخصك ارادتنك خارجده تمان اولماسيله تظاهر ايدەر، بوصورتله اجتماعاً حقوق انفسيه دائما براقتدار ارادت اولارق تلخيص اولونور .

(Traité de droit constitutionnel, . édt 1, 1911,i,p 2)

الحاصل ، حقوق انفسيه ، اكر موجود ايسه ، برشخص انسانينك معين برصفتندن باشقه برشى اولاماز . اكر بو، اساس صميميسنك معلوم اولديغى ادعا اولونان معين برمخلوق اولديغى ايچون انسانك طبيعةً حائز اولديغى برصفت ايسه، حقوق انفسيەيى اكلايابيليرم . بوتلقى‌يى قبول ايتميورم ، فقط اكلاماسى قولاى ومنطقيدر. اكر ، بالعكس نقطۀ حركت اولارق حقوق آفاقيه وضع ايديلەجك اولورسه ـ باشقه نقطۀ حركت قبول ايتمەنك امكانى اولماديغنى اثبات ايتدم ظن ايديورم ـ حقوق انفسيه ادراك اولوناماز برحاله كيرەر؛ اكلاشيلماز برحاله ومنطقى برامكانسزلق ايچنه كيرەر . فى الحقيقه، حقوق آفاقيەنك، دستور حقوقينك، بونلره ويرلمك ايستەنيلن اساسلر هرنه اولورسه اولسون، بعض انسانلرك ارادتنه طبيعتلرنده

مندمج اولمایان برصفت مخصوصه بخش ایده‌بیلمه‌سی، بعض انسانلرك اراده‌لرینی دیکرلرینك مالك اولمادقلری صفتلری حائز، برویا دها زیاده ارادته فائق قیله‌بیلمه‌سی ادراك اولونامaز.

اکر آلمان نظریه‌سیله دستورحقوقینك ارادت‌دولتك برایجادی‌اولدیغی قبول‌ایدلمیه‌جك اولورسه، ارادت انسانیه اولان ارادت دولت دیکر برارادت انسانیه‌یه براقتدار مخصوص (Köunen ou düren) دیکرارادت انسانیه‌نك‌مالك‌اولمادقلری برصفتی بخش ایده‌میه‌جکنده شبهه یوقدر. اکر بمله برابر قاعدهٔ حقوقیه‌نك برهیئت اعضاسنك برقاعده‌نك قوهٔ مجبره ایله تأییدی محق والزم اولدیغنی ازچوق واضح بر وجدان وادرا که قبول ایتمه‌لری نتیجه‌سی اولدیغی تصدیق ایدیله‌جك اولورسه قاعدهٔ حقوقیه‌نك بعض‌ارادت مسندالیهلرینه حقوق‌انفسیه نامیله تزیین ایدلمش براقتدار مخصوص، برفائقیت مفروضه بخش ایده‌بیلمه‌سی هیچ ادراك اولونامیاجق برحاله کیرر.

ذاتاً نظریات مختلفه حقنده‌کی ایضاحات سالفه ایله حقوق آفاقیه‌نك حقوق انفسیه حالنه مروری ایضاح یولنده بیهوده یره صرف اولونمش اولان جهد وسعی کورلدی. بیهوده یره ایضاحات تحریسنه صرف مقدرت اولونمش ایسه‌ده ممنونیتبخش ایضاحات بولونامامشدر، زیرا برحقوقك اوته‌کنه مروری‌واقع دکلدر، زیرابرقاعده‌نك موجودیتندن اشبو قاعده‌نك متعلق بولوندیغی ارادتك دائرهٔ فعالیتنی و اساس داخلیسنی تعدیل ایتدیکی استنتاج ایدیله‌مز. اکر حقوق انفسیه مفهومی ادامهٔ حیات ایده بیلمش ایسه بو، انجق اولجه بیان ایدلمش اولان اسبابه مبتنیدر. فکرانسانی کوردیکی شیلری‌مابعدالبیعی جوهرلر ایله تعریف وایضاح‌ایچون‌دائمی وغیرقابل‌مقاومت برتمایله مالکدر. خارجده نمایان اولان ارادات فردیه وبونلرك ایسته‌دکلرینی حمایه وتأمین‌ایچون قوهٔ مجبرهٔ عمومیه‌نك مداخله‌سی کوریلیور. بوندن، اشبوارادات فردیه‌نك کورولمه‌ین‌وبخش ایدیله‌ن‌حمایه‌یی ایضاح ایله‌ین وحقوق انفسیه تسمیه اولونان برصفت‌اساسیه‌یه مالك اولدقلری استدلال اولونیور. بالاده ذکر ایدیله‌ن نظریاتده « حقوق انفسیه‌نك جوهری » تعبیری دائمی‌صورتده تکرر ایتمکده اولدیغی نظر دقته چارپمشدر. مع‌مافیه، ارتق فن‌حقوقی، جواهر، اقانیم کبی تعبیرات بیغینلرندن قورتارمق زمانی کلمشدر. اجتهاد حقوقی الآن، قرون وسطاده اولدیغی کبی الهیاتك خدمتنده ظننی ویرمکده‌در.

جمعیت داخلنده یاشایان انسان دستور حقوقی، قاعدهٔ حقوقیه، حقوق آفاقیه، هرنه اولورسه اولسون، هرحالده برقاعدهٔ اجتماعیه‌یه تابعدر. اشبودستوروجدان افراد طرفندن

ساده‌جه ادراك ایدلمش اولسون، تصدیق‌وتحریکی تعاملده مندمج بولونسون، قانون‌مکتوب وموضوع طرفندن افاده وتأیید ایدلمش اولسون، اهمیتی یوقدر؛ اشبو دستور امری ویانهی‌در یاخود، ترجیح اولونورسه، منهیات ویا اعمال امرایده‌ر. نیچون منع ایده‌ر؟ نیچون‌امر ایده‌ر؟ حائز اهمیت دکلدر. نه‌صورتله امرایده‌بیلیر؟ نه صورتله نهی ایده‌بیلیر؟ بونك‌ده حکمی یوقدر. کیمه عائددر؟ معین برهیئتك اعضاسی اولان ناجمله افراده‌می یوقسه یالکز قوهٔ‌جبریهٔ عمومیه‌یی کاملاً ویا قسماً یدلرنده بولوندیرانلره‌می؟ قتلی، سرقتی منع ایده‌ن قاعده جمله‌یه شامل برقاعدهٔ منهیه‌میدر یاخود یالکز حاکمه متوجه برقاعدهٔ امریه‌میدر، یوقسه هم امری هم نهی‌میدر؟ مسئله بوراده‌ده دکلدر.

بوتون بونقاط برطرف ایدیلنجه دائما وجدان افرادك ادراك ایتدیکی، تعامل ویاقانون مکتوب ایله افاده اولنمش امری ویانهیی دستور حقوقی مواجهه‌سنده بولونیورز. تکامل اجتماعی مرحلهٔ حاضره‌سنده طبیعی اولان برقاعده‌نك قانون موضوع ایله افاده اولونمش قاعده فرضیه‌سنی الالم. برقانون وضع ایدلدیکی زمان، فعلیاتده، وجههٔ عائده‌سی اولان ارادات فردیه اوزرینه هیچ برتأثیر اجرا ایده‌مز. بونلرك صفتی تحویل وتعدیل ایدیله‌مز. اول ناصل ایسته‌یور ایدیسه‌لر ینه اویله‌جه ایسته‌رلر؛ ایسته‌مك قدرتلری نه تزاید نه‌ده تناقص ایتمشدر. بونلر دائما اول وصوکره عینی صفتله، عینی قوتله ارادت انسانیه قالیرلر. اولجه یازدیغم کبی: «حقوق آفاقیه، اونی تحقیق ویا تحریك ایده‌ن قانون موضوع کبی عمومی ومجرد برقاعده‌در؛ حقیقت حالده بوقاعده، حدذاتنده، هیچ کیمسه لهنه وعلیهنه نه‌حق نه‌ده وجیبه تولید ایده‌مز. (Droit constitutionnel,I,p.2) یه‌للینه‌ك دخی‌برارادت‌فردیه‌خارجده نمایان اولمادقجه یالکز برارادت‌کامنه (Volonté potentielle) موجوددر دیور (System,p.53). بوصورتله‌تلقی‌هیچ برشی دیمك‌اولمادیغنی‌اعتراف تشکیل ایتمزمی؟ (potentiel) مفهومی بعض حسابلره اساس تشکیل‌ایده‌ن برترمو - دینامیك Thermo-dynamique تعبیریدرکه فن اجتماعیده هیچ یری یوقدر.

حقوق انفسیه‌نك موجودیتی مسئله‌سی انجق برارادت قانونه‌موافق ویامغایر برصورتده خارجده نمایان‌اولدیغی، تظاهرایتدیکی تقدیرده موضوع اولابیلیر. برحق‌انفسی مسئله‌سی، قانونه‌موافق برصورتده‌ایفا ایدلمش برفعل، انجق قانونه مغایر صورتده حرکت ایتمه‌سی لازم‌کله‌ن برارادتدن متولد برممانعته تصادف ایتدیکی تقدیرده موضوع اولابیلیر. اوحالده حقوق انفسیه‌نك موجودیتی مسئله‌سی دائما انجق قانونی مخل بر فعل ارادت موجود

اولدیغی تقدیرده موضوع اولور . اوحالده بر ویا دها زیاده ارادتلر بر ترهیبه ، بر تضمینه ویاخود بر نقضه عائد طرق حقوقیه‌یی تحریك ایده‌بیلیرلر . ایمدی بومسئله تماميله بر طریق حقوقی‌یی تحریك امکاننك حقوق انفسیه‌یی تشکیل ایدییور کبی تلقی ایدیلوب ایدلمیه‌جکنی بیلمك مسئله‌سنه رجوع ایدر. بالاده‌ده بیان ایتدیکم وجهله طریق حقوقی تعبیرینی اخلال ایدلمش اولان حقوقه طوغرودن طوغرویه ویا بالواسطه هرهانکی بر شکلده قوهٔ تأییدیه ویرمکه خادم وسائطی افاده ایدن اك واسع معناسنده آلییورم .

بر طریق حقوقی‌یی تحریك امکاننده حقوق انفسیه کورمه‌نك عدیم‌الامکان اولدیغنی (§§ ۱۸ – ۲۰) ده ایضاحه غیرت ایتمش ایدم . طریق حقوقی دائما بر مأمور ویا مأمور کبی حرکت ایدن بر فرد طرفندن موقع تطبیقه قونلقده‌در ، زیرا طریق حقوقی قوهٔ جبریهٔ جمعیتی تحریك واسطه‌سندن باشقه برشی دکلدر . مأمور کندیسنه فلان وفلان شرائط دائره‌سنده حرکت ایتمه‌سنی امر ایدن قانونه توفیق حرکتدن باشقه برشی یاپماز؛ بناءً علیه مأمورك بر حق ایفا ایتدیکی کوریله‌مه‌مکده‌در ؛ مأمور محضا مجبور انقیاد اولدیغی قاعدهٔ امریه‌یی تطبیقدن باشقه برشی یاپمامقده‌در .

لکن، دینیله‌بیلرکه بر ترهیب ، بر تضمین ، بر فسخ استحصالی ایچون طریق حقوقی‌یی تحریك ایدن ، حرکت ایدن شخص خصوصی بر حق انفسی استعمال ایلر، بو حق انفسینك ایکی رکنی‌ده مشاهده اولونمقده‌در ، طریق حقوقی‌یی تحریك امکانی بخش ایدن اقتدار ارادت وتعقیبات جاریه‌نك ثمره‌دار اولماسندن کندیسی ایچون حاصل اولاجق فائده.

خایر ! مسئله بویله دکلدر . بوحالده دخی ، شرائط مسروده داخلنده حرکت ایدن شخص خصوصینك ، صاحب اولدیغی حقوق انفسیه‌یی تحریك ایتدیکی افاده ایدیله‌مز وایدلمه‌ملیدر . اکثریا ، حرکت ایدن شخصك کندی ایچون بر حق استدعا ایتمه‌دیکنی وهیچ شبهه‌سز هیچ بر حقی اولامیاجغنی اولجه کورمش ایدك . بوندن استدلال اولونورکه طریق حقوقی‌یی تحریك امکانی حق انفسی موجود اولدیغنه غیرقابل رد بر علامت دکلدر .

دیکر طرفدن، بر طریق حقوقی‌یی تحریك امکانی، حدذاتنده ، بر حق تشکیل ایتمز . فی‌الحقیقه ، بر دعوی اقامه ایدن یاخود طریق حقوقی‌یی تحریك ایله‌ین فرد ، ساده‌جه قانونه توفیقاً حرکت ایدر . ایمدی ، اولجه قانونه مغایر اولمایان بر فعل ایفا ایتمك بر حق ایفاسی دکلدر . یالکز قانونه موافق حرکت ایلدیکی زمان اشبو فاعلیته خلل ایراث ایدن هرشخص قانونی ناقض بر حرکتده بولونمش اولور. بناءً علیه بر فردقانونه موافق بر صورتده

محاکمه مراجعت ایتدیکی زمان ، دولت مأموری اشبو طریق حقوقینك نتیجهٔ قطعیه‌سنه دکین هرنه لازمسه اجرا ایتمیه‌جك اولورسه قانونی نقض ایتمش اولور. ایمدی مأمور مداخله‌یه وایجابك اجراسنه مجبوردر ، زیرا بویله حرکت ایتمیه‌جك اولورسه قانونی نقض ایتمش اولور . مأموری بوصورتله حرکته اجبار ایدن، مستدعینك، وجودی ادعا اولونان حقی دکل ، فقط ذات قانوندر. ایلریده تکرار کوریله‌جك بر تعبیره کوره مأمور دولت بر صلاحیت مربوطه (Compétence liée) اجرا ایدر. مدعیٰ علیهه کلنجه بوکا هیچ بر مجبوریت تحمیل اولونمامشدر . کندیسنی مدافعه ایده‌بیلیر یاخود مدافعه‌دن استنکاف ایله‌یه‌بیلیر . طریق حقوقی‌یه مراجعت ایتمه‌نك مدعیٰ علیهه قارشی بر حق استعمالی اولدیغی بیان ایدیله‌مز، زیرا استدعا اونك علیهنه هیچ بر مجبوریت تولید ایتمیور ومدعیٰ علیه حاکم حضورنده اثبات وجود ایتمه‌مکله هیچ بر حقوقی ، نه بر حقوق انفسیه‌یی نه‌ده بر حقوق آفاقه‌یی ، نقض ایتمیور .

لکن شبهه‌دن وارسته‌درکه ، اکثریا بر طریق حقوقینك موفقیتله اجراسی طریق حقوقی‌یی استعمال ایدن لهنه معین بر فائده، معین بر اقتصادی ثروت استحصالنی بادی اولور. مثلا مستدعی بر جرم حقوقیدن متضرر اولدی ؛ تضمین وتعمیر طلب ایدیور؛ اشبو تضمین وتعمیری استحصال ایتمك امکانی واردر . محکومیت قراری ویرلدیکی زمان بر فعل ارادت فردیه حاصل اولورکه کله‌جك مبحثده بونك نتایجنی تعیینه صرف غیرت ایده‌جکم. ایمدی، فردك بر تضمینی استحصال ضمننده طریق حقوقی‌یی تحریك امکانی، اشبو تضمینی استحصال امیدی بیله اولسه ، حدذاتنده ، اقتصاد نقطهٔ نظرندن معین بر ثروت تشکیل ایدر. بو بر مثالدر ؛ دها پك چوق مثاللر ایراد اولونابیلیر. شبهه‌سزدرکه ، اکثریا بو طریق حقوقینك کشادی معین بر شخصك معین بر ثروت استحصال ایتمه‌سنه خادم اولور. حتی بویله بر تقدیرده بیله حقوق انفسیه‌دن بحث ایدیله‌مز . بو تقدیرده علاقه‌دار بر حقوق صاحبیدر دنیله‌مز . علاقه‌دار ساده‌جه بر ثروت استحصالی امیدینه مالکدر وبوده، کلمه‌نك معنای اقتصادیسیله، حقیقةً بر ثروت تشکیل ایدر. بونی حقوق تسمیه ایتمك تماميله یاکلش بر تعبیر قوللانمقدن باشقه برشی دکلدر . صلاحیت قانونیه‌سنی آخره فراغ ایده‌جك اولورسه بر حق فراغ ایتمش اولماز ، فقط ساده‌جه معین ثروت ترك ایتمش اولور . حقوق کلمه‌سی ثروت کلمه‌سی یرینه قوللانلمشدر ؛ اشبو اثرك ایلریلرنده کوریله‌جکی وجهله صیق صیق واقع اولمقده اولان بو کلمه قاریشیقلغی پك چوق خطاره سبب تشکیل ایتمکده‌در.

بعض مؤلفلر حقوق انفسیه‌نك منحصراً برطریق حقوقی‌یی تحریك امكانندن عبارت اولدیغنی تدریس ایتمشلردر.

اشبو نظریه آلمانیاده بالخاصه « تون » (Thon) طرفندن شایان استفاده براثرده توسیع ایدلمشدر. (Rechtsnorm und subjektives Recht 1878) اشبو نظریه‌نك اساسلی جهتی شودر. ارادت جمعیتك افاده‌سی اولان حقوق آفاقیه انسانلر وارادتلری ایچون مجبوری الرعایه برچوق اساسلری، قواعد امریه‌یی محتویدر. اشبو دساتیر نقض ایدیله‌بیلیر. تنظیم ایدلمش برقوهٔ جبریه موجودرکه كرك افراده كركسه دولت عنصرلرینه یکی امر مجبرلردن عبارتدر. حقوق انفسیه‌یه كلنجه، بو، « تون »ك تسمیه‌سی وجهله (Anspruch)ده یعنی منحصراً، کلمه‌نك تماماً عمومی معناسیله، حقوق آفاقیه امر مجبرینه ایراث ایدیله‌ن نقضی ترهیبه خادم طریق حقوقی‌یی تحریك امكانندن عبارتدر. حقوق انفسیه‌نك اساسی، « تون »ك تعریفی وجهله، حمایهٔ حقوقیه‌یی تأمین ایچون بعض دولت عضولرینه (علی الاكثر محاكمه) متوجه امر مجبرلرك تطبیقنه مقتضی شرائطی تحقیق وتبیین ایچون نظام حقوقی طرفندن بخش ایدلمش قدرت (Macht) اولان (Anspruch) در. p.228

« تون » نظریه‌سنی مدافعه ایچون بالاده استفاده ایتدیکم پك مؤثر ایضاحاتیله حقوق انفسیه مفهومندن ارادت ومنفعت نظریه‌لرینك بونلره ویردكلری معنالرده، عنصر ارادت ایله عنصر منفعتی تمامیله برطرف ایتمك لازم كلدیكنی اثباته سعی ایدیور.

« تون »ك نظریه‌سنی اولجه رد و جرح ایتدم ظن ایدیورم. بوراده شو جهتك‌ده علاوه‌سی مناسبدركه، برطریق حقوقینك تحریكی، برارادتك تظاهرینی، خارجده نمایان اولماسنی استلزام ایده‌ر واكر، «تون»ك ادعا ایتدیكی كبی، حقوق انفسیه‌نك جوهری برطریق حقوقی‌یی تحریك اقتدارندن عبارت ایسه بو، بالنتیجه حمایه ایدلمش برمظروفی حائز برفعل ارادتدر و، بوصورتله اشبو نظریه « میشو »نك و « یه‌للینه‌ك »ك نظریه‌سنه حس اولوناجق درجه‌ده مشابهدر. دیكر طرفدن، طریق حقوقی آنجق حقوق آفاقیه‌نك نقضی حالنده موجوددر، واكر طریق حقوقی كندی باشنه حقوق انفسیه‌یی تشكیل ایدیورسه، حقوق آفاقیه‌نك نقضندن برحق انفسی تولد ایتدیرمكده منطقه تصادم ایده‌ن برشی واردر. حقوق آفاقیه‌نك حقوق انفسیه بخش ایتدیكی بردرجه‌یه قدر قبول ایدیله‌بیلیرسه‌ده، حقوق آفاقیه‌نك نقضندن حقوق انفسیه تولد ایده‌بیله‌جكی هیچ برصورتله ادراك اولونامامقده‌در.

فرانسه‌ده « ژوزه‌ف بارته‌له‌می» (Joseph Barthelemy) «تون»ك نظریه‌سنه مشابه بر نظریه‌یی ایضاح ایتمشدر. منور مسلكداشمز غایت مفید اولان « تهز » نده (Essai d'une théorie des droits subjectifs des administrés 1899)

حقوق انفسیه‌نك ماهیتی حقنده تكلیف اولونان متعدد نظریه‌لرك تدقیقندن، بونك، محاكمه مراجعت ایده‌بیلمك امكانی اولارق تعریف ایدلمه‌سی لازم كلدیكنی بیان ایدیور و، بناءً علیه، هرنه‌زمان برطریق حقوقی كشاد ایدلمش ایسه برحق انفسی موجود اولمشدر، دیور وعیناً شویله یازیور : « حقوق انفسیه، تحقق مسند الیهك امرینه ویرلمش برواسطهٔ حقوقیه ایله استحصال اولونان حقوقدر. اشبو واسطهٔ حقوقیه، محاكمه مراجعتدر. حقوق انفسیه‌نك صفت ممیزه‌سی مسند الیهك ارادتنك بر منفعت اوزرینه حائز اولدیغی قدرتدر. اشبو قدرت محاكمه مراجعت طریقیله اجرا اولونور.» (صحیفه ٢١ ـ ٢٢). مؤلف اشبو اساس اوزرینه بوتون برتجاوز اقتدار طولاییسیله طریق مراجعت نظریه‌سی وضع ایدیور. اشبو طریق مراجعتی، اصول اشكاله رعایت حقی، صلاحیت قانونلرینه رعایت حقی اولان حقوقك اجراسی اولارق ارائه ایله‌یور.

بالاده‌كی نقطهٔ حركتی قبول ایده‌ن موسیو «بارته‌له‌می» اداره اولونانلرك صلاحیته واشكاله رعایته برحقی اولدیغی نتیجه‌سنه دكل، فقط برصلاحیت ویااشكال قانونی نقض اولوندیغی تقدیرده علاقه‌دارلرك قانونك نقضی صورتیله ایفا ایدلمش برفعلك فسخنی طلب حق انفسیسنه مالك اولماسی نتیجه‌سنه واصل اولمالی ایدی.

تكرار اخطار ایتمك مناسبدركه، اكرحقوق انفسیه منحصراً برطریق حقوقی‌یی تحریك اقتدارندن عبارت اولسه‌یدی یالكز قوهٔ جبریهٔ تأییدیه قدرت مشتركه‌سنی تطبیق ایده‌ن دولته ویامأمورلرینه قارشی موجود اولابیلیردی. ایمدی وجودی ادعا اولونان اشبو حقوق بوصورتله موضوعسز قالمش اولوردی، زیرا مأمورین دولت، حقوقه ایراث ایدیله‌ن خللری برطریق حقوقی كشاد ایدلمش اولدیغندن دكل، فقط امری بر حكم قانونك بوتی اونلره تحمیل ایتمش اولماسندن طولایی تأدیب ایتمكده‌درلر.

ایتالیان حقوقشناسی « كیووندا » نك (Chiovenda) غایت مراق آور اولان نظریه‌سندن بحث ایتمك ایسته‌رم. بو مؤلف طریق حقوقی‌یی «ارادت قانونك تطبیقی شرطنی تحقیق وتعیین اقتدار حقوقیسی» اولارق تعریف ایدیور. بو صورت افاده‌دن طریق حقوقینك حقوقك قوهٔ مجبره‌سنی تأیید ایچون قدرت عمومیه مامورینته مداخله‌یه مساعده‌

ایدەن شرطك تحقیقی ایچون بعض کیمسەلرك حائز اولدقلری اقتدار اولدیغی اکلاشیلیر. طریق حقوقی ، « کیوەندا » یە کورە ، بر حق انفسینك اجراسیدر ، بونده تردد اولاماز . لکن برطریق حقوقی حق انفسیسی یالکز باشنەموجود اولاماز . بونك یاننده وبوندن فرقلی دیکر برحق انفسی دها موجودرکە طریق حقوقی بونكموقع اجرایەوضعی اولدیغی اکلاشلمقدەدر . فقطمسئلە بویله دکلدر . ایکیحقوقده بربرلرندن فرقلی اولارق عینی زمانده موجوددرلر .

« کیووەندا » دیورکه ، طریق حقوقی بذاته موجود بر حقدر و دائما بر قاعدەیه توفیق حرکت مجبوریتنده اولان برکیمسەنك قاعدۀ مذکورەیی اخلال ایتمەسی واقعەسندن تولدایدەر . طریق حقوقی اشبو قاعدەدن متولد حقوقدن فرقلیدر . بوایکی حقوق عینی زمانده موجود اولابیلیرلر لکن بربرلرندن آیری و فرقلیدرلر ؛ اصللری مختلفدر ؛ مختلف اصوللره تابعدرلر . ایکی حقوقك موضوعلریده مختلفدر . حقوقك موضوعی ، لهنه بر شی ایفا ایدلمەسی ؛ طریق قانونی حقوقنك موضوعیده دولت قوۀ جبریەسنك تحریکیدر .

(Chiovenda, Principi di diritto processuale,3ᵉ edit., 1912 P.29 ets.)

شبهەسز ، حقوق انفسیه مفهومی قبول اولوندیغی تقدیرده طریق حقوقینك محاکمه محول حقوق انفسیەدن باشقه برشی اولدیغی قبول ایتمك امکانی یوقدر؛ زیرا اکثریاطریق حقوقی‌یەبرحق انفسیسی بولونمایان برشخص طرفندن محاکمەمراجعتایدلدیکی واقعاولویور. دیکر طرفدن ، شبهەسزدرکه اکر طریق حقوقی حقوق انفسیه اولارق تلقی ایدیلیرسه کیووەندانك نظریەسی قبولاولونمالی واشبو مؤلفلەبرابر دیمەلیدرکه: معنای عمومیسیلەحقوق انفسیه وطریق حقوقی اصللری، مظروفلری‌وحتی بعضاً صاحبلری اعتباریله بربرندنفرقلی ایکیشیدر ؛ بوایکی حقوق برابربولونابیلیرلر فقطمختلف موجودیتلره مالکدرلر . نەمعنای عمومیسیله حقوق انفسیەنك نەده طریق قانونی حقوق انفسیەسنك موجود وللمادقلرینی اثبات ایتمشدم ظن ایدیورم .

کیووندانك نظریەسنی ایضاحاتمی تخریبایدەجك ماهیتده کورمیورم. یالکزشوراسنی علاوه ایدەرمکه کیووەندانك طریق قانونی حقنده ویردیکی تعریف : ارادتقانونك تطبیق شرطنی تحقیقاقتدار حقوقیسی، برحقوقتعریفی اولاماز. فیالحقیقه، برقانونكتطبیقنكمعلق اولدیغی شرطك تحقیقی اقتداری برحقك اجراسی دکلدر واولاماز . یوقسه، برجرمجزائی

ارتکاب ایدەن ایچون برحق اجرا ایدیور دیمك لازم کلیر ، زیرا مجرم قانونجزا ارادتنك اجراسنه مقتضی شرطك تحقیقی اقتدارینی اجرا ایتمش اولور .

هرحالده ، کیووەندانك نظریەسنی برطریق حقوقینك ، بونی تحریك ایچون برحق کوریلەمەدیکی حالده ، کشاد ایدلدیکی متعدد وضعیتلره تصادم ایدەن وطریقحقوقی‌یی دائما ومنحصراً اولجه موجود برحق انفسینك تحریکندن عبارت عدایلەین تلقیٔ تعاملینكبعض فکرلره ایراث ایلەدیکی اغتشاشه برمثال اولارق کورمکدەیم .

اشبو مسئلە ایله اهمیتلی وشایان استفاده برصورتده « ژاپیو » ده (Japiot) مشغول اولمشدر. (Revue trimestrielle de droit civil, 1918 p. 152) اکرعلمحقوقاشبوصنعی ویا کلش حقوق انفسیه مفهومندن قورتاریلاجق اولورسه بوتون بوترددلر ، بو تشوشلر ، بومبارزه ومناقشەلر، صنعی وانجه تفریقلر کندیلکلرندن زائل اولیویرر.

اوچنجی باب

فعل حقوقی

§ ٢٥ — عمومیتی اعتباریله فعل حقوقی

فعل حقوقی، حقوقده الڭ اساسلی بررول اوینار؛ مع مافیه بونی تحلیله تشبث ایتمش اولان حقوقیون پك نادردر. اشبو بوشلقدن بی نهایه مناقشه‌لر تولد ایتمشدر، مثلا فرانسه‌ده، عقودده علت، آلمانیاده، فعل ارادتك علت غائیهٔ حقوقی یوقسه یالڭز تأثیر حقوقی شرطیمی اولدیغنڭ بیلنه‌سی حقنده صوڭ کله‌ین منازعات هپ بویوزدن حدوث ایتمشدر.

فعل ارادینڭ ایلك آنی (وزنیت)، ایفا ایدیله‌جك یاخود ایدلمه‌یه‌جك اولان برتك فعلڭ تصوری دکل، فقط برویادها زیاده افعالڭ تصوریدر. روحیون غایت محق اولارق فعل اختیاری‌یه (Représentation) استحضار مخصوصی تقدم ایله‌ر دیمکده‌درلر. برحرکت اختیاری برصورتده ایفا اولونمق ایچون، عاملڭ اولجه بونی دوشونمش وعمل ایده‌جکنی بیلمش اولماسی لازمدر. برفعلڭ حصولنی تقریر وتعیین ایده‌ن، فعلڭ محض استحضاری، فعل اوزرینه حاصل ایدیله‌ن فکردر وبواستحضار نه‌درجه واضح وقوتلی اولورسه حصول فعل‌ده اودرجه سریع واودرجه قوتلی اولور. «مودسله‌ی» (Maudsley) ارادتی، برفاعلیت فکریهٔ محرکه (idéo-motrice)، فکرلر واسطه‌سیله برتحریکدر، دیه تعریف ایدیوردی. ایشته فعل ارادتی، مشعور ویا غیرمشعور برهیجاندن متحصل وفعلڭ استحضارندن تماميله متفاوت اولان «فعل منعکسه» دن تفریق ایده‌ن بودر.

تصور دائما مرکب برموضوعی حاویدر. الڭ بسیط حدینه تنزیل ایدلدکده تصورڭ مظروفی یالڭز برتك فعلی ایفا ایتمك ویا ایتمه‌مك واقعه‌سنه منحصر قالیر. موضوعی، یاپیلاجق ویا یاپیلمیاجق چوق ویا آز اوزون برسلسلهٔ افعال اولابیلیر. ارادت موجود اولابیلمك ایچون عامل بوشیلردن برنی یاپمغی ویا یاپمامغی انتخاب ایده‌بیلمه‌لیدر. روحیونڭ تعبیرلرینه

کوره، ارادت موجود اولابیلمك ایچون عینی زمانده بر «نهی» ده اولمالیدر (Inhibition). موسیو «مالاپه‌ر» (Malapert) دیورکه: «فعلڭ ایفا اولوناجغی آنده حس ایتمه‌لی‌یزکه بوفعل ایفا اولونمایابیلیردی یاخود بردیکر فعل تحقق ایده‌بیلیردی. ارادت عینی زمانده براقتدار فاعلیت وبراقتدار توقفدر... هر «ایسته‌رم» بر «ایسته‌مم» ی محتویدر. ارادت دائما، برمعنایه، برعدم ارادتدر.» Psychologie, p. 441 et 452

شوراسی بیلنمه‌لیدرکه بوصورتله ارادهٔ کلام ایله انسانڭ مابعدالطبیعی برصورتده عملده ویاعدم عملده سربست اولوب اولمادیغنی بیلمك مسئله‌سی حقنده وضعیت الیوم ظن اولونمامالیدر؛ بومسئله تماميله مابعدالطبیعی اولدیغندن بوراده یری یوقدر.

فعلڭ تصورندن صوکره ایکنجی وزنیت تظاهر ایده‌ر: انتخابه، قراره سوق ایده‌ن موازنهٔ اسباب. موسیو «ریبو» پك محق اولارق دیورکه: «ایسته‌مك، عامل اولمق ایچون انتخاب ایتمك دیمکدر.» موازنه مرکب اولان فعل ارادی ایچون الڭ مهم آنی تشکیل ایده‌ر.

مع مافیه، شوراسی‌ده نظر دقته آلنمالیدرکه پك چوق افعالده آن موازنه تظاهر ایتمز، تصور ایله اجرا بیننده هیچ برفاصله موجود دکلدر. عامل، فعلی دوشونور وهمان ایفا ایده‌ر. «ویلیام جه‌یمس» (Willaim James) دیورکه: برحرکتڭ صورت مستحضره‌سنی، برتردد اثری مشاهده اولونمایاجق درجه‌ده اشبو حرکت همان تعقیب ایده‌رسه حرکت فکریهٔ تحریکیه (Idéo-motrice) موجوددر... حرکت هیچ بر مخالفت وتردد اثری اولمایارق صورت مستحضره‌سنی تعقیب ایده‌ر، زیرا کرڭ اشبو صورت مستحضره، فکری یالڭز اولارق اشغال ایتدیکندن، کرڭ فکرده بولونان دیکر صور مستحضره اونکله حال اختلافه کیرمه‌مش اولدقلرندن دیکر صورت مستحضره ذهنده بوکا مخالفت ایتمز. (Psychologie, traduction française, 2me edit 1910. p. 56. de 565)

لکن بالعکس وجدان بربرینه مخالفت ایده‌ن متعدد فکر، متعدد حرکت صور مستحضره‌سی قارشیسنده بولونابیلیر. اوزمان موازنهٔ اسباب وجود بولور. وجدان حرکت ایتمه‌دن اول محاکمه ایده‌ر. دقت، موضوع ایله غایه اوزرینه جلب ایدیلیر: موضوع نه یاپیلاجغی ویاخود نه یاپیلمیاجغیدر؛ غایه ایسه نیچون یاپیلاجغی یاخود نیچون یاپیلمیاجغیدر. «مالاپه‌ر» دیورکه: «فی الحقیقه ایسته‌مك بیله‌رك حرکت ایتمك دیمکدر؛ یعنی یالڭز نه یاپدیغنی دکل، فقط نیچون یاپدیغنی‌ده بیله‌رك حرکت ایتمکدر.... اشبو موازنهٔ اسباب برطاقم صور محسوسه‌نڭ

سادەجه سيرينى تماشا ايتمك دكلدر ؛ موازنه، دقتك مداخلەسنى مجبورى قيلار ؛ دقت ايسه هر محتمل صورت حليەنك ايكى جهتنى دە بر برينى متعاقب نظر اعتبارە آلير.» (loc. cit. p. 445)

فعل حقوقى نظريەسندە اهميتلى بر صورتده استعمال ايدەجكمز ايكى عنصر: موضوع وغايه ، فعل ارادينك بو آن روحيسندە صراحةً تظاهر ايدەر. ايشته بو آندەدركه وجدان هر ايكيسنى دە نظر اعتبارە الير وارادت ، غايەسنى بالذات كنديسى توليد ايدەر.

فردك ارادەسنه ويرەبيلەجكى موضوع ، فاعليت شخصيەسنك كرك داخلى ، كرك خارجى بر تظاهرندن عبارتدر : فاعليت داخليه ، هر فعل اختيارىء دقت ؛ فاعليت خارجيه ، عالم خارجى اوزرينه بر حركت اجرا ايدەن اعضانك حركتى . فاعليت داخليه بر طرف ايديلەجك اولورسه كوريليركه فعل ارادينك ممكن اولان يكانه موضوعى ، فردك محض اعضاسنك بر حركتيدر . بو ، ارادتك بلا واسطه موضوعيدر . فرد بشر بر قوۀ محركۀ مخصوصەيه مالكدر، لكن بو قوت انجق كندى اعضاسى اوزرينه بر تأثيرى حاويدر. اشبو قوت حال عطالتدن فعل حالنه كيرەرك اعضانك حركتنى ميدانه كتيرمكله عين زمانده عالم خارجيده بر تحول حصوله كتيرر .

اشبو تحول فاعل طرفندن ايستەنيلمشدر . لكن ارادتنك بر موضوعنى تشكيل ايدەر . تحول مذكور فردك نظر اعتبارە الديغى نتيجەدر . لكن فاعل انجق اعضاسنك بر حركتنى ميدانه كتيرەبيلمشدر، فقط استحصال اولونان نتيجه فاعله اجنبى بر قانونك تطبيق اولونماسيدر، بو، بعضاً بر قانون طبيعت، بر قانون حكمت، بر قانون علم حيات بعضاده اجتماعى، اقتصادى، اخلاقى ويا حقوقى بر قانوندر . هر فعل ارادت، بو حالده، ايكى موضوعى حاويدر: بلا واسطه موضوع كه بلا واسطه ايستەنيلن حركت بدنيه ؛ بالواسطه موضوع كه عالم خارجيده فاعلك ارادتنك محصولى اولمايان بر تحول .

تعبير آخرله ، فردك بلا واسطه ايستەديكى وايستەيەبيلەجكى، فاعليت شخصيەسنك تظاهرى، كندى وجودينك بر حركتيدر؛ بو، ارادتنك بلاواسطه موضوعنى تشكيل ايدەر. لكن اشبو حركت انجق اوكا ، كلمەنك عمومى معناسيله ، بر عليت قانونى ايله مربوط معين بر تأثير حصوله كتيرمك ايچون بر واسطه اولارق ايستەنلمشدر . بالواسطه موضوع فاعل طرفندن ايستەنلمشدر، لكن ارادت واسطەسيله حصوله كلمەمشدر . اشبو موضوع ، ارادتك بلاواسطه موضوعنك تطبيقى نتيجۀ طبيعيه ولازمەسى اولارق ذات الحركه بر صورتده تحقق وتعين ايدەر .

غايۀ موجبەيه كلنجه، بونك، ارادتك بالواسطه موضوعى ايله التباسندن توقى اولونماليدر. غايه ، هر هانكى بر استحضارك « نەايچون » اساس فاعليت اولارق انتخاب ايدلديكيدر . حسيات ، احتساسات ، احوال روحيه وبدنيه كبى بى نهايه احوال والجاآت ، بعد الموازنه پاپيلان انتخابه تأثير ايدەبيليرلر . روحيون بونلرى « بواعث » (mobiles) ناميله توسيم ايدەرك حساسيت بحثنه ربط ايتمشلردر . اشبو اسبابك موازنه نتيجەسنه نفوذى شبهەسزدر؛ لكن بونك درجۀ شمولنى حقيقى بر صورتده تعيين مشكلدر ؛ اشبو شمول بى نهايه احوال والجاآته كوره تحول ايدەر . غايه ياخود غايۀ موجبه، بواعثدن صراحةً تفريق اولونور . غايه صميمى بر صورتده فعله مربوط اولارق تظاهر ايدەر؛ غايه فعله اصلدر. غايه بر صورتله حركت ايتمكله استحصالى ارزو اولونان نتيجۀ نهائيەدر، لكن، تكرار ايدييورم، بونى فعل ارادتك بالواسطه موضوعى ايله قاريشديرماملىدر. موضوع، بلا واسطه اولسون بالواسطه اولسون ، دائما مادى بر شيدر ، ياخود دها طوغريسى روحيات خارجنده بر حركت ، بر تبدل ماده ، بدنى، اقتصادى، حقوقى بر تحولدر . غايۀ موجبه ، بالعكس ، تماميله روحى بر شيدر . غايه ، فاعلك ذهننده ، بالواسطه وبلا واسطه موضوعلرى تحقيق صورتيله كندنده ويا ديكر بر فاعلده حصول بولمش ويا حصول بولاجق، ديكر بر ارادتك تحققى تأمين ويا تسهيل ايديلەجك معين بر وضعيتك تولدينى تأمين ايليەجكى حقندە حاصل اولان صورت مستحضرەدر. غايۀ موجبه ، موضوع كبى فاعله خارجى دكلدر . بالعكس فاعلك وجدانه داخلدر . بو ، بر صورت مستحضره، ياكلش اولسون طوغرى اولسون بر اعتقاددر : بر قوۀ محركەنك سوقيله فعل حالنه افراغ اولونمش بر حركت مادیەدن عبارت دكلدر .

بر فرد سرقت ضمننده قتل ايتمك ايستيور . ضربەيى ايندیرمك، ارادتنك بلا واسطه موضوعنى تشكيل ايدەر ؛ مقتولك وفاتى بالواسطه موضوع ؛ سرقت امكانى ايسه غايەدر. سرقت فعل ارادىء قتلك غايەسى ، غايۀ موجبەسيدر ؛ زيرا فاعلك ذهننده شو صورت مستحضره حاصل اولمشدركه قتل ايقاع ايدلديكى تقديردە سرقت قولايجه قابل تحقيق بر حاله كلير . بر فرد انتقام آلمق ايچون قتل ايديور . انتقام فعل قتلك غايەسيدر ، زيرا قاتل قتل صورتيله انتقام ارزوى اوليسنك تحقق امكانى استحضار ايتمشدر .

بواعث ياخود دواعىء سائقه ، حسيات، حساسيت ، احوال والجاآت متعدده ومختلفه كبى داخلى ويا خارجى واقعەلردركه فاعلك ذهننده مارالذكر وضعيتك استحضارينى اولدن توليد ايدەرلر . اشبو بواعث ، فعل ارادتك قيمت اجتماعيەسنى تعيين ايچون حائز اهميت

دكلدرلر . غايه‌و يا داعیٔ موجب ايچون بويله‌دكلدر؛ غايه، موضوع كبی، فعل ارادتك برعنصر اساسيسيدر و فعلك قيمت اجتماعيه‌سنی تقدير ايچون بيلنمه‌سی الزمدر. شبهه‌سز؛ موضوع دخی ، ارادتك عنصر اساسيسی اولمق اعتباريله ، فعلك قيمت اجتماعيه‌سنی تقدير ايچون لزوملی برعنصر اولارق قالير . لكن موضوع بالواسطه موضوع اولارق تقدير ايدلمه‌ليدر زيرا بلاواسطه موضوع همان دائما بيكانه‌در ، حائز اهميت دكلدر . بالواسطه موضوع اكثريا قصد (intention) تسميه اولونان شيدر كه فعل ارادتك اقسام متممه‌سندندر، فقط ، برآز اول كورلديكی وجهله ، غايه‌دن تماميله تفريق اولونور .

الحاصل ، موازنه قراره منتج اولور . تردد حالی بر طرف ايديلير ، فاعل كنديسنه معين بر استقامت چيزر . بو فعلی برصورتده ياپيلان انتخابدر ، ديكر برطرف ايديله‌ن ونوعما زائل اولان جهاتك ضررينه اولارق ، بر جهته عطف ايديله‌ن رجحاندر . ايشته بو انتخاب ، بو اتخاذ ايديله‌ن قرار دركه تعين ارادتی (اصطلاح انجمننجه مقبول اولان كلمه ارتياد وشيئه‌در .) تشكيل ايده‌ر (Volition) .

روحيون بو زمانده حصوله كله‌ن فعل روحينك صفت حقيقيه‌سنی موضوع مذاكره ايتمشلردر . مختلف افكار مسروده‌يی بوراده تكراره لزوم يوقدر . بوراده يالكز اولجه ذكر ايدلمش اولان بويوك آمريقالی فيلسوف « ويليام جه‌يمس » ك (William James) بو بابده ميدانه كتيرديكی عناصر تحليليه‌يی تذكار كافيدر. «ويليام جه‌يمس» قراری، ارادتك (كن)ی(fiat) تسميه ايديور. بو، فعلك صفت اراديه‌سنك اساسنی تشكيل ايده‌ن شيدر. ويليام جه‌يمس، حركتك حصوله كتيره‌جكی حساسيتلرك صور محسوسهٔ مقدمه‌سنك موازنه‌سی اثناسنده (Kinesthésique) حاسهٔ محركه‌يی حائز صور محسوسه‌نك فاعلك كوزی اوكندن كچدكلرينی ارائه ايديور. صوكره فيلسوفك(déclic) تسميه ايتديكی صورت محسوسه تظاهر ايده‌ر. اشبو صورت ، حاضر بولونسون ، اوزاق اولسون اهميتی يوقدر، هرحالده ارادتك (fiat) نی، قرارينی تحريك ايده‌ن بو صوك صورت محسوسه‌در .

مابعدالطبيعی حريت مسئله‌سی بوراده دخی موضوعدر. فاعل اوكنده بولونان جهات ايچندن سربستجه انتخاب ايده‌بيليرمی، يوقسه بالضرور كنديني آزاده قيلمق اقتدارينه مالك اولماديغی برطاقم عناصر ايله معينميدر؟ بو مسئله‌نك حلی اقتدار انسانی خارجنده‌در، چونكه تماميله بعدالطبيعی بر واديه عائددر . بونی تدقيقه احتياجمز يوقدر . شوراسنی سويله‌مك كفايت ايده‌ركه فاعل انتخاب ايتديكی شيئ وجداناً مدركدر و جريان احوالده سربستجه انتخاب ايديورمش كبی كورونمكده‌در .

الحاصل فعل ارادينك صوك آننه، اجرا دوره‌سنه واصل اوليورز. اجرا انجق فاعلك بدنی برحركتندن عبارتدر وانجق بويله اولابيلير . حتی اجرا داخلی اولديغی زمان بيله ذهنك بر سعيندن عبارتدر ؛ مثلا دقت متفكره‌مزی برنقطه‌يه ربط ايتديكمز زمان كبی . ارادتك موضوعی برتظاهر خارجی اولديغی زمان هيچ شبهه‌سزدركه اجرا دائما ومنحصراً فاعلك اعضاسنك برحركتندن عبارتدر . فاعل كنديني محرك ابتدائی اولارق تلقی ايده‌ر ؛ معين مقدارده قوهٔ محركه حصوله كتيرر واجرا يالكز ، اشبو قوهٔ محركه‌نك برقسمنك معين برجهته تحريكندن عبارتدر . اشبو قوتك فعل حالنه كچمه‌سی انجق فاعلك برحركت بدنيه‌سنی حصوله كتيره‌بيلير ، بونی بالاده تعين ارادتك بلا واسطه موضوعی ديه تعريف ايتمش ايدك. فاعل بوندن باشقه برشی حصوله كتيره‌مز. اجرا بالواسطه موضوعك تحققندن عبارت دكلدر. بالواسطه موضوع فاعلك قوت حصوله كتيره‌ن قدرتی خارجنده‌در. فاعل يالكز ، موتور كبی تلقی اولونان كندی ذاتی اوزرينه اجرای عمل ايده‌ر. ارادتك بالواسطه موضوعی ، فاعله اجنبی برقانونك، برقانون طبيعی، برقانون حكمت، برقانون روحی، اقتصادی، اخلاقی ويا حقوقينك تطبيقيله تحقق ايده‌ر. اشبو ملاحظه‌دن بالآخره صوك درجه اهميتلی برنتيجه استخراج ايده‌جكز .

اكثريا ، نتيجهٔ قطعيه فاعل طرفندن ايسته‌نلمشدر ، بو نتيجهٔ قطعيه فاعلك قصديدر دنيلمكده‌در . حقيقت حالده، بو طوغرو دكلدر. دنيله‌بيله‌جك شی شودركه، برحركت بدنيه تحريك ايتمك ايسته‌ديكی زمان فاعل ، بو يولده حركت ايتمكله كنديسندن تماميله مستقل برقانون طبيعينك تطبيقيله معين برنتيجه حصوله كله‌جكنی بيلير. ارادت اشبو نتيجه‌نك علت حقيقيه‌سيدر دنيله‌مز ودنيلمه‌مليدر . ارادت ، فاعلك بدننك اجزای متشكله‌سنی يرندن اويناتان برقوهٔ محركه‌در . فاعل طرفندن ايسته‌نلمش اولان بو يرندن اويناما انجق فاعلك ارادتی طرفندن حصوله كلمشدر ؛ بو علامت متقدمه علامت تاليه‌در ، بر قانون طبيعينك تطبيقله ذات الحركه اولارق حصوله كله‌ن نتيجه‌در .

اجرای تام تحقق ايتدكدن صوكره فاعلك، كنديسنه ياخود ديكرينه مقدم ويا مستقبل ديكر برارادتی سهولتله تعيين وتحقيقه خادم صورت مستحضره واسطه‌سيله كندنجه اولدن معلوم ومعين بروضعيت وجوده كلير ؛ اشبو صورت مستحضره فعل ارادتك غايه‌سيدر.

عموميتله ارادت اوزرينه مراجعت ايديله‌جك آثار :

[Roustan, Leçons de psychologie, p. 508 et s. Malapert, Psychologie, 1909, p. 437 et s.; William James, Précis de psychologie, trad. française, 1910, p 554 et s, ; Lapie, La logique de la volonté, 1902; Paulhan, La volonté ; Höffding, Le concept de la volonté, dans la Revue de métaphysique et de morale, Janvier 1907.]

§ ۲٦ — فعل ارادت اولارق فعل حقوقی

فعل حقوقینك برفعل ارادت اولدیغی نقطه‌سنده هرکس متفقدر . لکن هرفعل ارادتك برفعل حقوقی اولمادیغی حقنده‌ده عینی اتفاق موجوددر . برفعل ارادت موجود اولمایارق بعض تأثیرات حقوقیه‌نك حصول بولدیغی شبهه‌سزدر . مثلا ، تولد ، وفات ، برشیئك مادةً وقضاءً تخریب وضیاعی ، مربوط اولدقلری اغاچلردن میوه‌لرك قضاءً ایرلماسی غیراختیاری واقعه‌لردرکه بونلرك وقوعی تأثیرات ونتایج حقوقیه تولید ایده‌ر. فقط اوزمان افعال حقوقیه‌دن بحث اولوناماز؛ هرنه‌قدر ایکی کلمه متناقض کورونیورسه‌ده، بوکبی احوالده ، اولسه اولسه ، انجق واقعات حقوقیه موجوددر دنیله‌بیلیر .

فعل حقوقی حقنده ویریله‌بیله‌جکنی ظن ایتدیکمز الك ساده وعینی زمانده الك طوغرو تعریف شودر : فعلك حصوله کلدیکی زمان موجود اولان یاخود مستقبل برزمان معینده موجود اولاجق اولان نظام حقوقیده برتعدیل حصول بولماسی قصدیله مداخله ایده‌ن هرفعل ارادت فعل حقوقیدر .

اشبوتعریف وهلةً بربرنجی نقطه میدانه چیقارر. شاید فعل ایفا اولوندیغی زمان عاملك حقوق ساحه‌سنده تعدیلات حصولی قصدی موجوددکلسه، نتیجه‌سنده حقوق ساحه‌سنده برتعدیل حصـول بولان فعل ارادی برفعل حقوقی دکلدر . برجرم جزائی ویا حقوقی‌یه فعل حقوقی صفتی اطلاق اولوناماز، بونلر بر رفعل اختیاری ایسه‌لرده برتأثیر حقوقی حصول کلمه‌سیچون قصد ایله ایفا اولونمامشلردر . جرم، مجرم طرفندن برحکم جزائی استجلابی قصـدیله میدانه کتیرلمش اولان جرمك برفعل حقوقی تشـکیل ایدوب ایتمه‌دیکی نقطه‌سی مناقشه ایدلمشدر ، بومسئله ، اکلنجه صورتنده مناقشه ایدیله‌بیلیر ، باشقه صورتله دکل ، فعل حقوقی برفعل ارادت اولدیغندن فعل حقوقیده عمومیتی اعتباریله فعل ارادتك کچن

مبحثده تدقیق ایدلمش اولان بالجمله وزنیتلرینی و بالجمله عناصرینی بولمق لازمدر . لکن اشبوعناصرك فعل حقوقیده نه‌صورتله تظاهر وامتزاج ایتدکلرینی تحری ایله‌مك مقصیدر. فقط دها اول ، « نظـام حقوقیده حصوله کله‌ن تعدیلات » دن نه‌ا کلامق اقتضا ایده‌ر ؟ بوسؤال پك اهمیتلیدر، فعل حقوقی بوکبی تعدیلاتك حصول بولماسی قصدیله ارزو ایدلمش برفعل اولدیغندن، اشبو قصدك موضوعی یعنی ارزوی حقوقینك بالواسطه موضوعی انجق اشبو سوأله واضح برجواب ویرمکله اکلایابیلیرز .

نظام حقوقی‌یی (Ordonnancement ou ordre juridique) معین برهیئت اجتماعیه داخلنده‌کی انسانلر ایچون واجب الرعایه حالت اجتماعیه وبوکا مربوط وضعیـات حقوقیه اولارق تلقی ایدیورز . اشبو قواعدك محض اساسنی وماهیتنی معلوم فرض ایدییورز .

هر جمعیت ، کتلهٔ خلقك لزومنی وجداناً ادراك ایتدیکی وازچوق تمـام برصورتده تنظیم ایدلمش اجتماعی برقوهٔ جبریه آلتنده بولونان وافراد ایچون ایجابی وسلبی امرمجبرلر، امرلر ونهیلر تشکیل ایده‌ن دستوری وانشائی برمجموعهٔ قواعده تابعدر .

افراد ایچون وجائب تولید ایده‌ن حقوق آفاقیه‌در، شو معنایه وجائب‌که اکر افراد فاعلی ویاانفعالی طرز حرکتلریله دستور حقوقی‌یی نقض ایده‌جك اولورلرسه برقوهٔ جبریهٔ اجتماعیه‌نك تحت تأثیرنده قالاجقلردر .

بوجهت اخطار ایدلدکده، اولا، یکی برقاعده احداث وموجود برقاعده لغوویاتعدیل ایدلدیکی زمان، خلاصةً قاعدهٔ حقوقیه‌یه زائد ویاناقص برتعدیل وقوعنده ، موجودنظام حقوقی‌یه تعدیلات حصوله کلمش اولور . شمدیدن برایلك مقوله افعال حقوقیه نمایان اولور، بونلر قواعد حقوقیه‌ده برتعدیل حصول بولماسی قصـدیله یاپیلمش اولانلردر . بو مقوله افعالی «افعال ـ قواعد » (Actes-règles) تسمیه ایدیورز . بونلر تمامیله صفت آفاقیه‌یی حائزدرلر، زیرا بونلردن برویادها زیاده افرادك وضعیتلرینه هیچ برصورتله طوقونولمقسزین یالکز حقوق آفاقیه ساحه‌سنده تعدیلات حصوله کلیر .

حقوق عامه‌ده نظامات ، بر امتیازنامه‌نك شرائط نظامیه‌سی ؛ حقوق خصوصیه‌ده بر جمعیتك ویا شرکتك نظامنامهٔ اساسیسی، برمساعی مقاوله‌نامه‌سی احکامی« افعال ـقواعد»ك غایت واضح مثاللرینی تشکیل ایده‌ر .

حقوق آفاقیه‌نك بعض قواعدی ، شبهه‌سز اولارق، عمومی ومجرد اولمغله برابرهیئت اجتماعیه اعضاسنك لاعلی التعیین جمله‌سنه دکل، لکن یالکز بعض شرائط داخلنده بولونانلره

بالذات قاعده‌یه موافق برصورتده یاپلمش برفعل ایله معین اولانلره تطبیق اولونور . اولجه کندیسنه تطبیق اولونمامقده اولان بر دستور حقوقی‌یی اونك ایچون قابل تطبیق قیلمق صورتیله برفردی تقریر و تعیین ایدن هرفعل، برفرد ایچون اولجه مالك اولمادیغی برحالت نظامیه‌یی تولید ایدن هرفعل، یکی بر مقوله افعال حقوقیه عدادینه داخل اولور . بونلرك عقبینده موجود نظام حقوقی‌یه برتعدیل یاپلمش اولور، زیرا بر حقوق آفاقیه قاعده‌سی اولجه تطبیق اولونمادیغی برفرده بعدما تطبیق اولوناجقدر یاخود، معکوساً، اولجه تطبیق‌اولونان برقاعده تطبیق اولونمایاجقدر . فعل آفاقیدر، شومعنایه‌که حقوق آفاقیه‌نك بعض احکامنك تطبیقنه‌شرط تشکیل ایتمکدن باشقه برنتیجه ویرمه‌مکدر. لکن مادامکه نظر اعتباره آلنان دستورك برمسندالیه‌معینه‌تطبیقنه‌شرط تشکیل ایدیور، اوحالده‌بوفعلده برانفسیلك ده‌موجودر.

اشبو افعاله ، اساساً حقوق‌عامه علماسنك تعبیرات جاریه‌سی میانه داخل اولمش برنام ویره‌رك بونلری « افعال ـ شرائط » Actes-conditions تسمیه ایدیورم .

بومقوله افعال حقوقیه مثاللری حقوق‌عامه وخصوصیه‌ده مبذولاً موجوددر . مأمور تعیینی ، ولد طبیعی‌یی enfant naturel طانیمق ، نکاح ، احراز تابعیت کبیلری ذکر ایتمك کافیدر .

الحاصل، ایفا ایدیله‌ن برفعلك نتیجه‌سندن برفرد ایچون مخصوص ، مادی ، فردی ، موقت بر مجبوریت حاصل اولورکه قاعدهٔ حقوقیه طرفندن تولید ایدلمه‌مش اولدیغی کبی لاعلی‌التعیین برحقوق آفاقیه قاعده‌سنك تطبیقیله‌ده بوفرده‌تحمیل اولوناماز. ایشته‌بووضعیته اولجه یاپدیغم کبی شمدی‌ده « انفسی‌بروضعیت حقوقیه » تعبیرنی ویرمکده ثبات ایدیورم.

(Ct. l'Etat, le dro.t objectif et la loi positive, p. 160 et s.)

بوتقدیرده ایفا ایدیله‌ن‌فعل تمامیله انفسیدر . ایلریده بونعلك‌ده برقانونك معین‌برفرده تطبیق شرطیمی یوقسه وضعیت حقوقیهٔ جدیده‌نك علت فاعله‌سیمی اولدیغنی تحری صره‌سی کله‌جکدر . شمدیلك بوفعل ایفا ایدلدکده بر فرد ایچون بروجیبه تولد ایدرکه مصدرنی حقوق آفاقیه‌ده بولاماز وهر حالده شمولی حقوق آفاقیه ایله معین دکلدر. اشبو افعالی ساده‌جه افعال انفسیه تسمیه ایدیورز . ایلریده (§ ۳٤) ده کوریله‌جکی وجهله فعل انفسینك تمثالی عقددر .

ایمدی ، اوچ مقوله افعال‌حقوقیه موجوددر : افعال ـ قواعد ، افعال ـ شرائط ، افعال‌انفسیه . بونلرك جمله‌سی ایچون افعال‌حقوقیه مفهومی دائماعینی صورتده‌باقیدر: نظام

حقوقیده برتعدیل‌حصوله کلمه‌سی قصدیله افعال‌ارادت. تعریف‌وتعدادایدیله‌نلردن باشقه‌سنك حصول بولابیله‌جکنی کوره‌مه‌مکده‌یم . بونلرك کافه‌سنه تأثیرات‌حقوقیه(effets de droit) نام مشترکنی ویریورم . مؤلفین متأخره‌ده علی‌الاکثر تصادف ایدیله‌ن «حادثات حقوقیه» (Phenomènes juridiques) تعبیرنی استعمالدن حذر ایدیورم. اشبو تعبیر واضح‌دکلدر بونی عالم طبیعت واقعه‌لرینه صاقلامق دها مناسب اولور .

لکن کلمه‌نك وتفصیل ایدیله‌ن مختلف تأثیرات حقوقیه بیننده موجود تفاوتلرك اهمیتی یوقدر . اشبو تأثیراتك صفت مشترکه واساسیه‌سی قوهٔ جبریهٔ مشترکه تحتنده بریا دها زیاده افراده تحمیل اولنان یکی بروجیبه‌نك موجودتیدر. تأثیر حقوقی، برکیمسه برشیئ یاپدیغی یاخودیاپمادیغی زمان‌وجدان مشترك‌طرفندن مشروعینی تصدیق‌اولنان قوهٔ‌مشترکه‌نك مداخله‌سنه منجراولور . تأثیر حقوقی ، حقیقت حالده، قوهٔ جبریهٔ مشترکه‌نك تحریکیدر ومعین بردرجهٔ تکامله واصل اولمش جمعیتلرده متشکل قوهٔ اجتماعیه‌نك تحریکندن یاخود الویریشلی برتعبیره کوره،تعبیرك‌غایت‌عمومی‌معناسیله،برطریق حقوقینك کشادندن عبارتدر.

الحاصل ، فعل حقوقینك تعریفی آتیده‌کی ساده طرز افاده‌یه منجر اولور: برکیمسه برشیئ یاپدیغی یاخود یاپمادیغی زمان علیهنه ، وجدان مشترك طرفندن مشروع اولارق تصدیق قلنمش وبر تعامل ویاقانون مکتوب ایله افاده ایدلمش ویا ایدلمه‌مش یعنی قاعدهٔ حقوقیه طرفندن تصدیق اولنمش برطریق حقوقینك کشاد ایدلمه‌سی قصدیله ایفا ایدلمش برفعل ارادت.اشبو تعریفی خاطرده‌طوتالم؛ بوندن، ایلریده‌فوق‌العاده‌اهمیتلی‌نتایج استخراج ایدیله‌جکدرکه‌شیمدیدن‌مشاهده اولنمقده‌در؛ بونلر ایلریده‌توسیع ایدلمك شرطیله شوصورتله خلاصه ایدیله‌بیلیر: برفعل حقوقی موجود اولدیغی زمان تأثیر حقوقی‌یی، طریق حقوقینك کشادینی ، فعل‌ارادت اولان فعل حقوقی‌یه ربط ایده‌ن قاعدهٔ حقوقیه‌در .

اشبو تعریف نه‌دن طولایی فعل حقوقی ایچون فعل ارادتك مختلف آنلرینی تدقیق ایتمك لازم‌کلدیکنی‌ده ارائه ایدیور . اولا بونلرك تدقیقی بالاخره‌ده ، بعض احوالده ، مختلف مقوله‌لره‌عائدافعال حقوقیه‌یه کوره‌فرقلر وجوده کتیرمك لازم کلوب کلمیه‌جکنك تحریسی لازمدر .

§ ۲۷ — فعل حقوقیده تصور (Conception)

هرفعل ارادتك برنجی لحظه‌سی (وزیتی) ، اولجه‌ده کورلدیکی وجهله ، تصوردر . فکر ، ایسته‌مه‌دن اول ، ایسته‌یه‌بیله‌جکی یاخود ایسته‌میه‌جکی مختلف شیلری تخیل ایده‌ر؛ فلان ویافلان شیئ ایسته‌دیکی‌زمان حصوله کله‌جك تأثیرات‌حقوقیه‌یی تخیل ایله‌ر؛ تصورك صورت تشکلی بوراده‌ده هرفعل ارادتده‌کی صورت تشکلك تمامیله عینیدر ، تخیل‌ایدیله‌ن صورت محسوسه بوراده دخی هریرده اولدیغی کبی دائما ارادتك قوهٔ‌محرکه‌سیدر وصورت محسوسه نه‌درجه قوتلی اولورسه ارادتده اونسبتده سریع‌وقوی برصورتده تظاهرایده‌ر. مع‌مافیه ، شوجهت اشارت ایدلمه‌لیدرکه تصورك وظیفه‌سی بالجمله افعال حقوقیه‌ده عینی اهمیتی حائز دکلدر .

« افعال ـ شرائط » ده تصورك وظیفه‌سی ، قوهٔ ذهنیه‌نك وظیفه‌سی دیه‌بیلرز ، پك جزئیدر. فی‌الحقیقه ، تظاهر ایده‌ن وضعیت حقوقیه‌نك‌ساحه‌سی قاعدهٔ حقوقیه ایله اولدن معیندر ؛ قوهٔ عقلیه اشبو ساحه‌یی استحضار ایتمز ؛ علی‌الاکثر عقل بونقطه‌یه ارجاع نظر ایتمز ؛ ساده‌جه وضعیتك هیئت عمومیه‌سنی ، قانونك تولید ایتدیکی صورتده استحضار ایده‌ر ؛ عقل ، قانونك تطبیق ایدیله‌جکنی بیلدیکی ایچون نه‌جریان ایده‌جکنی تفصیلاتیله بیلمك احتیاجنده دکلدر ؛ عقلك دوشونجه‌سی اشبو وضعیتك ساحه‌سنی تعیین ایتمز ، ذاتاً بوکا قادرده دکلدر . قوهٔ ذهنیه غایت محدود برصورتده مداخله ایده‌ر . بوتقدیرده فعل حقوقی ، مثلا قرعه کشیده‌سی ، مناقصه کبی برعملیهٔ مادیه‌یه انحصار ایده‌ر . عقل ، وضعیتی ، حقوق آفاقیه ایله تعیین ایدلمش کبی استحضار ایده‌ر . عامل بیلیرکه اکر معین برشی ایستیه‌جك اولورسه وضعیت، قانونك تعیین ایتدیکی شمول ایله حصوله کله‌جکدر ، نه‌فضله نه‌ده اکسیك دیکربرشی حصول بولمیاجقدر؛ عاملك فکری بروضعیتك‌ساحه‌سنی، برقاعده‌نك معنا وشمولنی ، بروجیبه‌نك موضوعنی تعیین ایچون مداخله ایتمز .

فعل ـ قاعده‌ده‌فعل‌انفسی‌ایچون‌جریان‌حال‌تمامیله‌باشقه‌در. بوراده قوهٔ‌ذهنیه‌نك‌وظیفه‌سی ایله قراردن اول حصوله کله‌ن تصور ماده‌سی فوق‌العاده حائز اهمیتدرلر . بونلری تمامیله تعیین لازمدر ، زیرا اشبو تحلیل‌روحی تمامیله‌اجرا ایدلمه‌مش‌اولدیغندندرکه‌متعدد مناقشه‌لر ظهوره کلمشدر .

«فعل ـ قاعده»ده عامل‌برقرار اتخاذایتمه‌دن‌اول اراده‌سنك موضوعنی ونتائجنی تمامیله استحضارایده‌ر. بوراده عالم‌حقوقی‌یه یکی‌برقاعده تولیدی‌موضوع بحثدر؛ بونك موضوعنی، ساحه‌سنی ، احکامنی تحقیق ، تطبیق اولناجغی اشخاصی ، شرائط تطبیقیه‌سنی تعیین ایتمه‌لیدر . ارادت ، فعل مادی‌یی ، قاعدهٔ جدیده‌نك تولدینك حقوق آفاقیه واسطه‌سیله مربوط اولاجغی‌حرکت بدنیه‌یی تحریك ایده‌ر . لکن قاعده‌نك متنی تعیین وتحقیق ایده‌ن عاملك ارادتی دکل عقلیدر . عامل اشبو قاعده‌نك طرق حقوقیه ایله مجبوری‌الرعایه اولماسنی‌ایسته‌ر؛ ذاتاً اراده‌سنك بالواسطه موضوعنی تشکیل ایده‌ن‌ده بودر. لکن‌قاعده‌نك احکامنی تعیین ایده‌ن عاملك ارادتی دکل قوهٔ ذهنیه‌سیدر . شبهه‌سز ، حقوق آفاقیه ایله قوهٔ جبریه‌سی تأیید ایدلمش اولان قاعدهٔ جدیده‌نك تظاهرینی انتاج ایلیه‌جك فعل ارادی ایچون قوهٔ ذهنیه‌نك اشبو عملیه‌سی پك مقتضی برعملیهٔ ابتدائیه تشکیل ایده‌ر .

لکن تحلیل اشبو ایکی عملیه‌یی ایجه تفریق ایله‌ر . اشبو تدقیقاتده فائده‌دن عاری برطاقم اینجه‌لکلردن باشقه برشی یوقدر ، دنیلمه‌ملیدر . ایلریده کوریله‌جکی وجهله اشبو تحلیل روحینك میدانه کتیردیکی تفریق کیفیتی الآن متعدد مناقشاتی بادی اولمقده دوام ایده‌ن مسائلی بلا مشکلات حله خادمدر .

تحلیل روحی فعل انفسیده‌ده عینی فرقی‌میدانه چیقارر، وبونك اهمیت فعلیه‌سی برنجی درجه‌ده‌در . بوراده‌تظاهر ایده‌جك اولان برقاعده اولمادیغی کبی بروضعیت عمومیه‌ودائمه‌ده دکلدر؛ بوراده حصوله کله‌جك اولان‌خصوصی‌وموقت بروضعیت فردیه‌در. معین برشخص قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه تحتنده معین بر شیئی یاپمغه یاخود یاپمامغه مجبور اولاجقدر . اشبو مجبوریت اولدن موجود اولمادیغی کبی ایفا ایدلدکدن صوکره‌ده زائل اولاجقدر. موضوعی وعائد اولدیغی اشخاص اعتباریله برماهیت مخصوصه‌یی حائزاولان اشبومجبوریتك ساحه‌سی حقوق آفاقیه طرفندن دکل، فقط اشبو وضعیتك تولدینی بادی اولاجق فعلی‌ایسته‌ین فردك قوهٔ عقلیه‌سی‌طرفندن تعیین ایده‌ر؛ بوخصوصده مداخله ایده‌ن، عاملك ارادتیدر دنیله‌مز؛ عامل‌اشبو وضعیتك تولدینك مربوط اولاجغی‌حرکت مادیه‌یی ایسته‌ر، حتی اشبو وضعیتك قوهٔ تأییدیه‌سنی‌تشکیل ایده‌جك اولان‌طرق‌حقوقیه‌نك تولدنی‌ده ایسته‌رکه بو، اراده‌سنك بالواسطه موضوعنی تشکیل ایله‌ر . لکن وضعیتك ساحه‌سی اراده‌سنك موضوعی دکلدر، وضعیتك ساحه‌سی‌عاملك قوهٔ عقلیه‌سنك حاصل ایتدیکی استحضارك موضوعیدر. بوساحه

عاملك قوۀ ذهنیه‌سنك بر عملیه‌سیله تعین ایدر ؛ عامل بوكا سطحی صورتده وقوف كسب ایتمش ایسه‌ده ایسته‌دیكی شی بودكلدر .

تحلیل بورا‌ده‌ده ، فعل ـ قاعده ایچون منتج اولدیغی عینی نتیجه‌یه واصل اولور . اولجه اولدیغی كبی بورا‌ده‌ده تحلیلك ایصال ایتدیكی نتیجه برنجی درجه‌ده اهمیت فعلیه‌یی حائزدر . فی الحقیقه ، یكی بر قانونك بر وضعیت حقوقیۀ انفسیه‌یی تأمین ایدن طرق حقوقیه‌یی ناصل دائما تعدیله قادر اولابیله‌جكنی قولایلقله تعریف ایدر ؛ بویله بر قانون انجق حقوق آفاقیه‌نك بر فعل ارادته ربط ایتدیكی نتائجه متعلق اولابیلیر . بالعكس یكی بر قانون وضعیت انفسیه‌نك ساحه‌سنی تبدیل ایدمز ، زیرا اشبو ساحه ، حقوق آفاقیه‌نك نفوذی خارجنده قالان ، یاخود دها طوغروسی ، فرضیه اولارق خارجده قالماسی لازم كلن بو ساحه‌یه مداخله ایدن عاملك قوۀ ذهنیه‌سی ایله تعین ایتمشدر .

خلاصةً ، عامل ، ایسته‌مه‌دن اول ، نه ایسته‌یه‌جكنی یاخود نه ایسته‌میه‌جكنی ، اراده‌سنك موضوعنی ، حقوق آفاقیه‌نك اوكا تخصیص ایتدیكی تأثیراتی ، فلان ویا فلان ارادتی اظهار ایتدیكی زمان تولد ایده‌جك طرق حقوقیه‌یی استحضار ایدر ، وافعال ـ قواعد وافعال انفسیه ایچون ، قوۀ عقلیه ، قاعده‌نك شمول تطبیقنی وضعیتك ساحه‌سنی بالذات تعین ایدر . نه قاعده‌نك شمول تطبیقی ، نه‌ده وضعیتك ساحه‌سی ارادتك بر محصولی اولمایوب ذهنك بر تعیینیدرلر . « فعل ـ شرط » ه كلنجه ، بورا‌ده وضعیت حقوقیه‌نك ساحه‌سی اولدن قاعدۀ حقوقیه ایله معیندر وذهنك بونلره عائد رولی ، وظیفه‌سی غایت محدوددر . اشبو تفریقلره رغماً عاملك براولدیغنك و ، حقیقتده ، افعالنی مدرك وصاحب وجدان شخصك فاعلیتنك لایتجزی اولان صفتنی محافظه ایتدیكنك تكرارینی زائد كوریرم .

§ ٢٨ — فعل حقوقیده موازنۀ اسباب وقرار

عاملك [*] عقلنده ، تعریف ایدیلن مختلف صور محسوسه ، ارادتك « كن » ی (fiat de la volonté) اتخاذ قراری مندمج اولان « تتیك » صورت محسوسه‌سی (image declic) تظاهر ایدنجه‌یه قدر ، بربرینی ولی وتعقیب ایدرلر . تعین ارادت حادثۀ روحیه‌سی اجرا

[*] عامل كلمه‌سی فعل ارادتی ایفا ایدن شخص ، sujet مقابلی اولارق قوللانلمشدر .

ایدلمش اولور . فعل حقوقیده صورت جریان ، علی العموم فعل ارادت ایچون اولجه تعریف ایدلمش اولانك عینیدر . مع مافیه ، احوالك فعل حقوقیده ناصل دها خصوصی بر صورتده جریان ایتدیكنی ارائه ایچون بورا‌ده تكریر ایضاحات مقتضیدر .

عامل ، انتخابی اجرا وقرارینی اتخاذ ایچون بربرینی متعاقباً فعل ارادتك بلاواسطه موضوعیله بالواسطه موضوعنی نظر اعتباره آلدیغی كبی نه بالواسطه ویا بلاواسطه موضوعله نه‌ده باعث ویاداعیٔ سائقله قاریشدیرلماسی لازم كلن غایه‌یی یاخود باعث ویاداعیٔ موجبی‌ده نظر اعتباره آلیر . هر فعل ارادت ، اولجه‌ده كورلدیكی وجهله ، ایكی موضوعه مالكدر یاخود دها طوغروسی بالواسطه موضوع طوغرودن طوغرویه فعل ارادتك موضوعی اولمایوب قصدك موضوعی اولدیغنه كوره ، یالكز بر موضوعی حائزدر . موازنه‌ده عامل ارادتنك مختلف موضوعات ممكنه‌سنی وحقوق آفاقیه‌نك بونلره ربط ایتدیكی تأثیراتی اطرافیله تدقیق ایدر . مواد سائره‌ده اولدیغی كبی حقوق ساحه‌سنده‌ده ارادت انسانیه‌نك بلا واسطه موضوعی آنجق بر حركت بدنیه‌در . بو جهت اولجه عمومیتله فعل ارادت ایچون ارائه ایدلمش ایدی . فاعلیت مخصوصۀ انسانیه انجق بونی حصوله كتیره بیلیر ؛ انسان ذات الحركه بر مستحصل قوۀ محركه‌در . لكن اشبو قوۀ محركه یالكز انسانك كندی عضولرینی تحریك ایده‌بیلیر . اكر بر تأثیر خارجی حصوله كلیرسه ، بونك علت فاعلیه‌سی انسانك ارادتی دكلدر ؛ اشبو تأثیر ، معین تأثیری عامل طرفندن ایسته‌نلمش بر حركت بدنیه‌یه ربط ایدن بر قانون طبیعی‌یه توفیقاً حصول بولور . بو ، علوم طبیعیه عالمنده طوغری اولدیغی كبی عالم حقوقیده‌ده طوغرودر . حقوق آفاقیه ، اشبو قوۀ محركه‌نك خارجده نمایان اولماسنه بعض تأثیرات حقوقیه ، یعنی ، اولجه كورلدیكی وجهله ، هر تأثیر حقوقینك انجق بر طریق حقوقی كشادینه رجوع ایتدیكنه كوره ، یالكز بعض طرق حقوقیه‌نك كشادینی ربط ایده‌بیلیر . اشبو تأثیر حقوقی ، انجق كندیسنك بر حركتنی حصوله كتیره بیلن عاملك ارادتنك محصولی دكلدر .

تأثیر حقوقی ارادتك بلاواسطه موضوعی دكل ، بالواسطه موضوعیدر ، شو معنایه كه عامل ، فلان حركت بدنیه‌یی ایفا ایتدیكی وقت قاعدۀ حقوقیه‌نك اوكا بعض نتایج ربط ، بعض طرق حقوقیه كشاد ایده‌جكنی بیلیر . اوحالده عامل ، حین موازنه‌سنده ، اكر بر فعل بدنیه‌یی ایسته‌ر وایفا ایدرسه حقوق آفاقیه‌نك تطبیقیله ، معین بر تأثیر حقوقینك ، قوانین طبیعیه‌نك تطبیقیله حصوله كلن نتایج مادیه مثللو ، حصوله كله‌جكنی تأمل ایلر .

طوغرو برافاده ایله دییه‌بیلیرزکه، عامل اشبو تأثیر حقوقی‌یی ایستیور دیمك جائزاولمادیغی کبی فعل بدنیسنك نتایج مادیه‌سنی ایستیور دیمكده طوغری دکلدر . فی‌الحقیقه، نتایج حقوقیه ونتایج مادیه عاملك ایسته‌مك قدرتنك تماميله خارجنده‌درلر . یالکز عامل اشبو نتایجك حصول بولاجغنی‌بیلیر، زیرا فلان‌فعل ارادی ایفا ایدلدکده قانون‌طبیعتك برحرکت بدنیه‌یه بعض تأثیرلر ربط ایتدیکی وقانون حقوقینكده بعض طرق حقوقیه کشادایله‌دیکی عاملك معلومیدر .

بالاده‌کی مبحثده اولدیغی کبی بورادده بیان ایدیله‌ن ملاحظاتك ساده‌جه اینجه‌لکلردن عبارت اولدیغی ظن اولنمامالیدر . اشبو تحلیل ، حقیقت حالده ، بزه نظریاتده وبالخاصه آلمان نظریاتنده بی نهایه مناقشه‌لره سببیت ویرمش اولان بر مسئله‌نك حلی اساسنی بخش ایتمکده‌در ؛ اویله بر مسئله‌که فن حقوق ایچون، فلسفه‌ده معلومات (Connaissance) مسئله‌سی قدرحائز اهمیتدر؛ بومسئله، تأثیر حقوقینك علت فاعلیه‌سی (Cause efficeite) عاملك اراده‌تمی اولدیغنك ، یوقسه ، بالعکس ، حقوق آفاقیه‌ده‌می بولنمقده ایدوکنك بیلنمه‌سیدر . حقیقتده ، مسئله یاکلش وضع ایدلمشدر ، لکن بونی اولدیغی کبی، تعاملاً افاده اولندیغی صورتده اخذ ایدیورز . بالاده‌کی تحلیلی متعاقب صورت حلیه واضح بر صورتده تظاهر ایدەر. مادامکه عامل اراده‌تیله انجق کندینه مخصوص برحرکت بدنیه میدانه کتیره‌بیلیر ، برتأثیر حقوقی تولید ایده‌ن ، برطریق حقوقی کشاد ایده‌ن ، عاملك اراده‌تی دکلدر واولاماز . ایمدی ، تأثیر حقوقینك علت‌فاعلیه‌سی اراده‌ت‌اولمادیغنه کوره، «اراده‌ت نظریه‌سی» نامنده‌کی نظریهٔ مشهوره تماميله زیر وزبر اولور. بیان ایتدیکم شی بالجمله افعال حقوقیه ایچون، حتی افعال‌قاعده وافعال انفسیه ایچونده طوغرودر؛ فی‌الحقیقه، قاعده‌نك شمولی وضعیتك ساحه‌سی قوهٔ ذهنیه‌نك اثری اولوب اراده‌تك محصولی اولمادقلری بالاده ارائه ایدلمشدی .

عاملك قوهٔ عقلیه‌سی، موازنهٔ‌اسباب‌اثناسنده یالکز اراده‌تنك بلاواسطه وبالواسطه موضوعلرینی دکل، فقط واصل اولابیله‌جکی غایه‌یی دخی‌نظرتدقیقه آلیر . غایه یاخود داعیٔ موجب ، فعل اراده‌تك ، موضوعدن حتی بالواسطه موضوعدن دخی تماميله فرقلی بر عنصریدر . فعل حقوقیده دخی غایه یاخود داعیٔ موجب ، عمومیتله افعال ارادیه ایچون بیان‌ایتدیکم ماهیتده‌در، یعنی‌فعل حقوقی‌ایفا ایدیله‌جك اولورسه کندی ویادیکر برشخص ایچون مقدم ویامؤخر برارادتك تحققی تأمین ویاتسهیل ایده‌جك معین بروضعیتك تولدینی

حاکی قوهٔ عقلیه طرفندن مقبول صورت محسوسه‌در . قومار اویناماق ایچون استقراض ایدیورم : فعل اراده‌تمك بلا واسطه موضوعی آلدیغم پاره‌یی اعاده‌یه مجبور اولدیغمه دائر واقع‌اولان بیاناتمدر؛ بالواسطه موضوعی، علیهمه برطریق حقوقینك کشادایدلمه‌سی‌قصدی وغایهٔ موجبه ایسه، استقراض ایتدکدن صوکره قومار اویناماق وضعیتنده بولنمق امکانینك فکرمده حاصل اولان صورت محسوسه‌سیدر . تأدیهٔ دیون ضمننده استقراض ایدیورم ؛ غایهٔ موجبه بورجلرمی تأدیه ایتمك خصوصنده‌کی اراده‌تمك تحقق امکاننده بولناجغم حقنده حاصل‌ایتدیکم صورت‌مستحضره‌در . بویولده متعددمثاللر ایرادی ممکن‌ایسه‌ده لزومسزدر؛ یالکزشوراسی اینجه‌ایضاح ایدلمه‌لیدرکه ، فعل‌اراده‌تـکه بونك عامل فعل طرفندن متصور امکان تحقق اراده‌تنك غایهٔ موجبه‌سیدر ـ نظر اعتباره آلنان فعله مقدم اولابیلیر ، مثلا ، منتدارلغمی‌اظهار ضمننده برشی هبه ایدیورم؛ هبه‌نك‌غایه‌سی ذهنمده تظاهرایده‌ن اراده‌تمك برفعل مقدمنی تحقیق امکانیدر .

عمومیتی اعتباریله فعل اراده‌تك بر عنصر اساسیسی اولدیغنه هیچ کیمسه‌نك اعتراض ایتمدیکی غایهٔ موجبه ، حقوقی فعل اراده‌تك‌ده عنصر اساسیسیدر . عنعنه‌یه مربوط بعض حقوقیون بونی‌قبول ایتمیورلر؛ لکن موجود بالجمله اجتهاد حقوقی بونلرك نظریه‌لری علیهنه قیام ایتمکده‌در . بلکه غایهٔ موجبه تماميله پسیقولوژیك برعنصر اولدیغندندرکه پك چوق حقوقیونك غیرکافی تحلیللری خارجنده قالمشدر . غایه، بلاواسطه موضوع کبی برحرکت بدنیه‌دن، بالواسطه موضـوع کبی بر حرکت بدنیه‌یه برقانون آفاقیه طرفندن ربط ایدلمش برتأثیر طبیعی ویا حقوقیدن عبارت دکلدر ؛ عاملك فکرنده حاصـل اولان برصورت مستحضره‌در . بوعنصر اهمیت فوق‌العاده‌یی حائزدر، زیرابو، «صورت محسوسهٔ نهائیه»یی تشکیل ایده‌جك‌اولان‌وضعیت مستقبله‌نك وبونك حاصل ایده‌جکی امکانلرك اولدن محسوس برصورتیدر. اشبو صورت محسوسه‌نك عاملك فکرنده واضحاً‌حضوریدرکه اراده‌تك«کن» fiat نی، قراری تعیین ایده‌ر ، وبوصورتله ، اشبو عنصر بالواسطه موضوع ایله برفعلك قیمت حقوقیه واخلاقیه‌سنی تعیین ایچون ایکنجی عنصر اساسی‌یی تشکیل ایده‌ر .

غایه‌یاخود داعیٔ موجب یاننده اولجه‌ده بواعث ویادواعیٔ‌سائقه (Mobiles impulsifs) تسمیه ایتدیکمز اسباب تالیه وعارضیه موجوددرکه بونلر ، شبهه‌سز ، قرار ویاانتخابك حصولنه اشتراك ایده‌رلر ، فقط فعلك قیمت حقوقیه‌سی ایچون ایکنجی درجه‌ده اهمیتی حائزدرلر حتی‌بلکه‌ده هیچ براهمیتی حائزدکلدرلر. قوماراویناماق ایچون‌استقراض ایدیورم،

زیرا قاری سوەرم ، زیرا پارەیی پارە اولمق اعتباریلە سوەرم ، زیرا بورجم وار ، بونلر شبهەسزکە قرار اوزرینە تأثیر ایدەبیلەجك بواعثدرلر، بلکەدە فعلك اخلاقی صفتنی تعدیل ایدەبیلیرلر ، لکن ، اکثریا ، فعلك قیمت اجتماعیە وحقوقیەسی ایچون اهمیتسزدرلر .

§ ٢٩ — فعل — توقیدە اجرا

قرار درونی برقیمت اخلاقیەیی حائز اولابیلیر ؛ نەبرقیمت اجتماعیەیی ، نەدە برقیمت حقوقیەیی حائز اولاماز . قواعد اجتماعیە ، ساحۀ داخلیەدە جریان ایدەن واقعەلرە دکل، فقط منحصراً افعال خارجیەیە ، برعاملك دیکر افرادایلە مناسباتە کیریشدیکی افعالەتطبیق اولنور . قاعدۀ آفاقیە ، برمجموعۀ قواعد اجتماعیەدر، بناءً علیە، یالکز ارادتك تظاهرات خارجیەسنە تطبیق اولنابیلیر. مقررات صمیمیە، تعین ارادت حادثاتی هیچ برنتیجۀحقوقیە حصولە کتیرەمزلر . بوبرنقطۀ اساسیەدر واجرا ایتدیکم پسیقولوژیکی تحلیلك برنتیجۀ منطقیەسنی تشکیل ایدەر .

الآن بویوك بررواجە مالك اولوب فرانسز حقوق مدنیە معلملری طرفندن تدریس ایدلمکدە اولان برنظریەدە حقوقك، حدذاتندە آلنان ارادتی حمایەایتدیکی، ارادت خارجدە نمایان اولدیغی زمان، نظراعتبارە النماسی لازم کلەن شی، کیفیت تظاهراولمایوب ارادت داخلیە یعنی عاملك حقیقةً ایستەدیکی شیاولدیغی ادعا اولنمقدەدر. هیچ شبهە یوق کە «قودسیویل»ك ١١٥٦نجی مادەسی بوفکردن ملهمدر؛ مادۀمذکورە دیورکە : «مقاولاتدە عبارەلرك معنای لفظیلرینە باغلانمقدن زیادەطرفین عاقدینك قصد مشترکلرینك نەایدوکنی تحری لازمدر.» بویلە برتلقی ، طبیعی اولارق ، فردیت نظریەسندن منبعثدر . نظریۀ مذکورەیە کورە، مادامکە انسان طبیعتی اعتباریلە حقوقە ، براقتدارحقوقی‌یەمالکدر، اوحالدە ارادت انسانیەنك ساحۀ حقوقدە معین برقوۀ ایجادیەسی بولندیغی قبول ایدلملیدر . هیچ شبهە یوقکە اشبو نظریەدە ، تأثیر حقوقی حصولە کتیرەن محض ارادت انسانیەدر. تولد ایدەن وضعیت حقوقیەنك علت فاعلیەسی بالذات ارادتدر دنیلمك اقتضا ایدەر. ایمدی ، ارادت منحصراً فعل داخلیٔ ارادتدە، عامل طرفندن بعدالموازنە اتخاذایدلمش اولان درونی قراردەدر. بناءً علیە ، فعلی متعاقب وضعیت حقوقیەنك نتایج طریقیلە ساحەسنی تعیین ایچون ارادت داخلیەنك ساحەسنی تعیین ایتمك لازمدر .

لکن — بالادە اثبات ایلدیکمی ظن ایتدیکم کبی — اکر فردیت نظریەسی تلقیسنك منطقاً ، فعلاً ، اجتماعاً قابل مدافعە اولمادیغی ، حدذاتندە برتناقضە مستند بولندیغی ، غیرقابل قبول نتایجە ایصال ایتدیکی، دولتك قوی براساسلە تحدیدینە قادر اولمادیغی اثبات اولنمش ایسە انسانك یالکز کندی داخلندە ایستەدیکی وخارجدە نمایان اولمایان برشی ، حقوق نقطۀ نظرندن ، اوشیئی ایستەمەمش اولماسیلە مساویدر ؛ بوبرلاشیدر . ارادتك ، حقوق آفاقیەنك معین شرائط دائرەسندە بعض نتایج ربط ایتدیکی بر فعل اجرا ایلە خارجدە نمایان اولماسی لازمدر . درونی فعل ارادت دائما عینی ماهیتی حائزدر ؛ لکن خارجدە نمایان اولماسنە باعث اولان فعلك حقوق آفاقیە ایلە معین ووضعیت حقوقیەنك تولدی ایچون الزم بعض شرائطی جمع ایتمەسی مقتضیدر .

ارادت داخلیەنك اجراسی ، کرك برفعل حقوقی اولسون، کرك برفعل ارادت عادیە بولنسون ، اولجە ارائە ایدلدیکی وجهلە ، انجق عاملك برحرکت بدنیەسندن عبارت اولابیلیر . حقوق آفاقیە ، بوحرکت بدنیە برتأثیر حقوقی حصولی قصدیلە ایفا ایدلدیکی زمان تأثیر حقوقینك تظاهر ایتمەسنی تقریر ایدەر. قاتل اولدیرمك قصدیلە ضرب ایتدیکی زمان ، وفاتە سبب اولان قاتلك قصدی اولمادیغی کبی، اشبو تأثیری تولید ایدەندەعاملك قصدی دکلدر . وفات ، تأثیرك علتە مناسبتی طریقیلە ، اونی کیفیت ضربەربط ایدەن قانون طبیعینك تطبیقی ایلە حصول بولور ؛ طریق حقوقی، بونك کشادینی ، عینی علیت مناسبتی ایلە، برارادتك خارجدە نمایان اولماسنەربط ایدەن برقانون حقوقی‌ایلە کشادایدیلیر. عاملك ، فلان ویا فلان فعل مادی‌یی ایفا ایتدیکی‌زمان حصولە کلەجك تأثیرات حقوقیەنك تفصیلاتنی بیلمەسی مقتضی دکلدر ؛ بوتأثیراتك حصول بولاجغنی بیلمەسی کافیدر ؛ فعلی ایفا ایتدیکی تقدیردە تأثیرات حقوقیە حصولە کلەجکنی بیلمەسی کافیدر؛ بو، فعل ارادتك غایەسی دکلدر ؛ اولجەدە ارائە ایدلدیکی وجهلە ، تأثیر حقوقینك حصولی ارادتك غایەسنی دکل، فقط بالواسطە موضوعنی تشکیل ایدەر .

اولجە بیان ایدیلەن اسبابدن طولایی فعل ارادتك کیفیت اجراسی انجق عاملك برحرکت بدنیەسی اولاجغنە کورە ، برفعل حقوقی موضوع بحث اولدقدە اشبو حرکت بدنیە، مثلا، سادەجە برشیئك تبدیل مکانندن عبارت اولابیلیر، بالخاصە، کلمەیی مادی برشیئی برشخصك دیکر برینە تودیع ایتمەسنی بیان ایچون قوللانیلان معنای عمومیدە استعمال ایلە ، برتأدیە کبی تسلیم وتسلمدن عبارت اولابیلیر . اشبو حرکت بدنیە آخرك مالنی محافظەدن، مادۀ

ادارەدندە عبارت بولنابیلیر . بعضاً حقوق آفاقیه ایلە معین برشکل رسمیده بیان قصد مقتضیدر، زیرا بوکبی احوالده تأثیر حقوقی انجق معین اولان شکل استعمال اولنمق شرطیله حصول بولابیلیر . بونوع فعل حقوقینك تمثالی رومالیلرك « عهد » یدر (Stipulation) . طرفین متعهدین (Spondes-ne) و (Spondeo) کلمەلرینی تلفظ ایتدکلری زمان ، حقیقت حالده ، عاقدینك ارادتنك بلا واسطه موضوعنی تشکیل ایدەن شی معین الفاظك تلفظی اولابیلیردی ؛ ذاتا عاقدین طوغرودن طوغرویه انجق بونی ایستەیه بیلیرلردی . اشبو تلفظ کیفیتی برتأثیر حقوقی میدانه کلەسنی، عاقدیندن برینك داین دیکرینك مدیون اولماسنی قصد ایتمەلری کیفیتنك تظاهری ایدی . ذاتاً بویله بروضعیت حقوقیەنك تشکلی ، حقیقتده ، عاقدین طرفندن ایستەنلەمشدر ؛ بونی ایستەیەمزلردی، زیرا ایستەمك انجق برحرکت مادیه تولید ایدەبیلیر ؛ عاقدین یالکز وضعیت حقوقیەنك تولدی ایچون حقوق آفاقیەنك استلزام ایتدیکی شرطی تشکیل ایدەن طرز افادۀ رسمیەیی تلفظی ایستەیه بیلیرلردی ؛ حقوق آفاقیەنك تطبیقیله اشبو وضعیتك تولد ایدەجکنی بیلیورلردی ؛ بووضعیتك تولدینی قصد ایدیورلردی ؛ اشبو وضعیت حقوقیه عاقدینك ارادتنك انجق بالواسطه موضوعی اولابیلیردی .

حقوق متأخرەده شکل افادۀ رسمیه موجود دکلدر . بعضاً قانون ، قصدك برشکل رسمیده دکلسه بیله ، بعض شرائط دائرەسنده بر وثیقۀ محررەده تثبیتنی مقتضی قیلار . تحلیل بوتقدیردەده عینی فرقلری ارائه ایتمکدەدر. عامل، حقیقتده ، انجق وثیقۀ محررەنك تحریرینی ایستەر ؛ لکن بیلیرکه اشبو وثیقه تنظیم ایدیلنجه ، حقوق آفاقیەنك تطبیقیله ، بعض تأثیرات حقوقیه تولد ایدەجکدر ؛ بونلرك حصول بولماسنی قصد ایدەر ؛ بونلر ارادتنك محصولی دکل، فقط بالواسطه موضوعیدرلر .

علی الاکثر ، حقوق متأخرەده ، درونی تعین ارادتك اجراسی هرهانکی بر شکلده ، شفاهی ویا محرر، حتی براشارت ایله دخی موضوع ارادتك ، قصدك افادەسندن عبارتدر. بو وجهله ، بیان ارادت ، déclaration de volonté تعبیری بالذات فعل حقوقی‌یی ارائه ایدەن برتعبیر جاری حالنه کیرمشدر . بونقطه اوزرنده برآز توقف میقتضیدر .

« بیان ارادت (déclaration de volonté) دنیلورسەده بوکا « بیان قصد » (Déclaration d'intention) دیمك دها طوغری اولوردی . فی الحقیقه، عامل، برارادت بیان ایتمك ایستیور، یالکز بونی ایستیور؛ وبونی طوغرودن طوغرویه، بلاواسطه ایستیور؛ نظر اعتباره

الدیغی وضعیت حقوقیه‌یی تولیده واصل اولماسنی تأمین ایدەجك چاره اولدیغی بیلەرك ایستیور . اشبو « بیان »ك مظروفنه کلنجه ، بونی بیان صاحبنك قصدینی تشکیل ایدەن ارادتك بالواسطه موضوعی تشکیل ایتمکدەدر . احوال بورادە تمامیله، بیان ارادتك بر شکل رسمیده مثلا « عهد » شکلنده جریان ایتدیکی کبی جریان ایدەر . عامل بلاواسطه انجق برشیئی ایستەیه بیلیر : «عهد»ك استلزام ایتدیکی شکل افادەیی ، هرهانکی برشکلده معین بربیانی افادە ایتمك. لکن عامل، اشبو بیانی، حقوق آفاقیەنك بوشرط تحتندە معین بروضعیت حقوقیه تولید ایدەجکنی بیلەرك ایفا ایدەر .

فردیت نظریەسی تلقیسنده اشبو «بیان» تمامیله تالی بررول اوینار، زیرا اشبو نظریەیه کوره تشکل حقوقینك طوغرودن طوغرویه علت فاعلیەسی ارادت داخلیەدر . اشبو تلقینك غیرقابل مدافعه اولدیغی اولجه ارائه ایدلمش ایدی . ارادت داخلیه برفعل اجتماعی دکلدر ؛ بناءً علیه ارادت داخلیه عالم حقوقده هیچ برتأثیر اجرا ایدەمز. برتعین ارادت که خارجده نمایان اولماز ، حقوق نقطۀ نظرندن برلاشیدر . لکن ، دیکر طرفدن ، تأثیر حقوقی‌یی حصوله کتیرەن، رسمی اولسون اولماسین ، «بیان ارادت» در دیمکده طوغرو اولماز . « بیان ارادت » برواقعۀ مادیەدن ، مادەنك تبدل مکانندن ، بر حرکت بدنیەدن باشقه برشی دکلدر ؛ بناءً علیه نظام حقوقیده کندیلکندن بر تبدل احداثنه غیرقادردر. لکن ، بیان ارادت حقوق آفاقیەیه کوره برتأثیر حقوقینك حصول بولماسیچون برشرط تشکیل ایدەبیلیر واتیمکدەدر . نتیجةً ، عامل ، حقوق آفاقیەیه توفیقاً بر تأثیر حقوقینك تولدی شرطی اولان فقط بونك علت فاعلیەسی اولمایان بیان افادەیی ایستەر .

بونقطه، فردیت نظریاتنه صادق قالانلرك آتیدەکی اعتراضلرینه جواب ویرمکه مساعددر: اکر وضعیت حقوقیەنك تولد ایتمەسی ایچون بر بیان ارادت لازم ایسه ، حقیقی بر ارادته توافق ایتمسه بیله ، اشبو بیان ارادتك حصول بولدیغی هرزمان تأثیر حقوقی تولد ایدەجکدر ؛ بوصورتله، بشریتك ادوار ابتدائیەسنده موجود اولابیلمش وفقط جمعیات متأخره ایله غیرقابل تألیف اولان حقوق شکلیه ومادیەیه رجوع ایدلمش اولور .

بوصورت تلقیده محقق برخطا موجوددر؛ تأثیر حقوقی‌یی حصوله کتیرەن عاملك ارادتی دکلدر؛ لکن حقوق آفاقیه ، برفعل حقوقی‌یه برتأثیر حقوقی‌یی انجق عاملك عقلنده تأثیر حقوقینك برفعل خارجینك ایفاسنی تعقیب ایتمسی قصدی موجود اولدیغی زمان ربط ایدەر. حتی روما حقوقنده بیله تأثیر حقوقی، عهد الفاظنی انجق طرفین عاقدینك مطلوب ایله‌دینك

وجود بولاجغنی بیلدكلری و بویله اولماسی قصدینه مالك اولدقلری حالده كلمات معلومه‌یی تلفظ ایتدكلری زمان تعقیب ایدەر . روما حقوقیونی « عهد » ك استلزام ایتدیكی كلمات بوكا توافق ایدەن « رضا » Consente ı ent موجود اولمیارق تلفظ ایدیله‌جك اولورسه «عهد»ك موجود اولمایاجغنی بیانده تراخی ایتمیورلر . (Gaius, III, § 102)

فقط اكر حقوق آفاقیه تأثیر حقوقی‌یی انجق اشبو تأثیر حقوقینك حصول بولماسی قصدیله ایفا ایدلمش « بیان »ە ربط ایدەرسه ، تأثیر مذكورك انجق ، « بیان » ك شكل افادەسنده صراحةً ویاضمناً اشارت اولندیغی درجه‌ده حصول بولابیله‌جكنی ایجاب ایلامق لازمدر . اكر موضوع بحث اولان برشكل افادهٔ رسمیه ایسه ، بونده تردد یوقدر . اكر موضوع بحث اولان معین برشكل افادەیی استلزام ایتمه‌ین بر « بیان » ایسه صورت حل‌عینیدر . ارادت داخلیه نظام‌حقوقی‌یی تعدیله‌غیر قادردر . عامل‌طرفندن ایسته‌نیلدیكی حالده «بیان»ە داخل اولمیان شی ، داخلی ارادتك موضوعی حالنده قالیر و ، بناءً علیه ، حقوق نقطهٔ نظرندن غیر موجود عد اولنور . اكر بوشی «بیان»ده داخل دكلسه، بونك «بیان»ی ایفا ایدەن شخصك قصدنده موجود اولماسنك حكمی یوقدر، زیرا حقیقةً بونی ایسته‌دیكنی ادعا، مع‌مافیه تأثیر متقابلك حصول بولماسنی طلب ایدەمز.

شوراسی‌ده عینی صورتله‌علاوه ایدلملیدركه بر «بیان» ی متعاقب، واضح‌قیوداحترازیه موجود اولمادیغی تقدیرده ، قانون ویا تعامل ایله ایفا ایدیلەن « بیان » ە مربوط بالجمله تأثیرات حقوقیه ، « بیانی » ی ایفا ایدەن شخصك بونلرك كافه‌سنه واقف اولماسنه لزوم اولمقسزین، حصول‌بولور. قصدی‌وضعیت حقوقیه‌نك علت‌فاعلیه‌سی اولارق تلقی ایدەن‌ارادت نظریه‌سنده بوجهت غیرقابل ایضاحدر. بالادەكی تحلیل، بالعكس ارائه‌ایدەركه طبیعی‌اولارق بویله اولمالیدر . ارادت، وضعیت حقوقیه‌یی تولید ایتمز ؛ « بیان »ە تأثیرات ربط ایدەن قاعدهٔ حقوقیه‌در و ، بناءً علیه ، اكر هیچ بر قیود احترازیه درمیان ایدلمه‌مش ایسه «بیان»ی افادەایدەن شخصك، قانون‌ویاتعامل طرفندن بویله بر« بیان »ە ربط‌ایدلمش‌اولان بالجمله تأثیراتك حصول بولماسی قصدینه مالك اولدیغی مشروعاً مفروضدر. اشبو شخصك تأثیرات مذكورەنك جمله‌سنه واقف اولوب اولمامەسی حائز اهمیت دكلدر .

معكوساً ؛ « بیان » ی ایفا ایدەن شخصك ، قصدی ، لاعلی‌التعیین برسببدن طولایی « بیان » ە تمامیله تطابق ایتمه‌دیكنی ، « بیان » ك كندی مقصـودی اولمایان شیلری احتوا ایتدیكنی و ، بناءً علیه، بونلره تقابل ایدەن تأثیراتك‌حصول بولامامەسنی طلب‌وادعایه‌حقی

اولمقسزین ، تأثیر حقوقیتك دائما بیان ایدلمش اولان صورتده توفیقاً حصوله كلمه‌سی مقتضی اولدیغی بیان ایدلمه‌لیدر . شبهه‌سز « بیان » ك بر وضعیت حقوقیه‌نك تولدینه شرط تشكیل ایتمه‌سیچون بربیان قصدك موجود اولماسی لازمدر؛ تأثیر حقوقی انجق قصدك موجودیتی نسبتنده حصول بولابیلیر. قصد « بیان »دن دها واسع اولدیغی زمان، تأثیر حقوقی آنجق « بیان » ك ساحه‌سی نسبتنده تحقق ایدەر ، زیرا حقوق نقطهٔ نظرندن قصـد انجق بیان ایدلدیكی نسـبتده موجوددر . لكن عكسی طوغرو دكلدر . « بیان » انجق برقصده‌تقابل ایتدیكی نسبتده‌بروضعیت حقوقیه تولیدی‌شرطی اولابیلیر؛ بناءً علیه، عاملك‌برقصد متقابلی اولمادقجه بیان ایدیلەن شی ایچون برتأثیر حقوقی تولد ایدەمز .

مع‌مافیه ، منطقاً ونصفةً قبولی مجبوری اولان اشبو صورت حلیه، باخصوص آلمانیاده متعدد اعتراضلره هدف اولمشـدر . اشبو صورت حلیه‌یه پك آز الویریشـلی بولونماسی ، حیله‌یه‌یول آچماسی، آزناموسكار مدیونلره اثباتی مشكل تحدیدات فكریه سردیله دعوالرك الی‌الابد دوامنی استلزام ایتمسی محاذیرنی جامع اولمق خطاسی اسناد اولنمقده‌در . فضله اولارق بوصورت حلیه‌نك ، لاعلی‌التعیین برنقطه اوزرنده قصدحقیقیسنی برطرف ایتدیكی ورضاسنی افساد‌ایله‌دیكی محل‌برخطایی ایلری‌سوره‌بیله‌جك اولان‌سوءنیت‌صاحبی‌مدعی‌علیهی حمایه‌ایده‌جك ماهیتده بولندیغی سویلنیور. متعدد مناقشات حصوله كتیرمش اولان آلمان « قودسیویل » نك ١١٦ نجی ماده‌سی احكامی اشبو فكردن ملهم كبی كورنمكده‌در . مادهٔ مذكوره شودر : « بربیان ارادتی ، بیانی ایفا ایده‌نك بیان ایتدیكی شیئی ایسته‌مدیكنه كیزلیجه قیود احترازیه درمیان ایتمش اولمسی ، كأن‌لم‌یكن قیلماز ؛ بیان ارادت ، قیود احترازیه‌یه وقوفی اولان بركیمسه‌یه ایفا ایدیله‌جك اولورسه ، كأن‌لم‌یكندر . »

بومباحثه عائد بعض آثار اسامیسی :

Saleilles, Les obligatio s dans le code civil allemand; La déclaration de volonté dans le code civil allemand.

Planiol, Droit civil, Théorie générale de l'acte juridique. I, No. 244 ets,;
A. Colin et capitant, Droit civil français. I, 2em. édit. 1919. p. 60 ets.;
Gounot, Le principe de l'autonomie de la volonté en droit privé, 1909;
Dereux, De l'interprétation des actes juridiques, 1905; Etude des diverses conceptions actuelles du contrat, Revue critique, 1901, p. 513 ets; 1902,

p. 105 ets ; Hauriou et de Bézine, De la déclaration de la volontè en droit administratif, Revue trimestrielle de droit civil, 1903, p. 543 ets.; Demogue, Les notions fondamentales du droit privé, 1911, le chapitre intitulé : La technique de la volonté juridique, p. 186 ets.; Galliot, La déclaration de volonté dans les co trats, thèse Caen, 19o3 ; R. de la Grasserie, De la volonté comme source d'un droit, Revue trimestrielle de droit civil, 1902, p. 545 ets.; Tissier, De la déclaration de volonté, Revue bourguignonne de l'enseignement supérieur, 1903, I. p. 187 ets.; Dubreuil, Des mobiles dans les contrats, thèse, Lyon, 1909; Pierre Louis Lucas, volonté et cause, thèse Dijon, 1918; Savatier, Des effets et de la sanction du devoir moral en droit positif français, thèse Poitiers, 1916; Maury, Essai sur le rôle de la n tion d'equivalence en droit civil français, 2 v., thèse Toulouse, 1920.

En Allemagne, la litterature est extrémement abondante. On en trouvera l'indication détaillée dans Ennecreus, Rechtsgeschäft, 1889. Nous citeron, en ontre, Kohler, Ueber den Willen in privat Recht, Jahrbüches für die Dogmatık 1889, p. 166 ets.; Zitelmann, Irrtum und Rechtsgeschaft; Schlosslann, Der Vertrag, 1876; Windscheid, Willen und Willenserklärung, Archiv für die civilistische Praxis, 1880, p. 72 ets.

§ ۳۰ — اهلیت حقوقیه

شیمدی‌یه قدر فعل حقوقی‌یی ، فعل ارادت اولارق تدقیق ایتدم . بونك استلزام ایتدیکی عملیات داخلیه وخارجیه‌یی تحلیل وعاملنی مجرد اولارق نظر اعتباره الدم . لكن شبهه‌سزدرکه ، حقیقت حالده ، بالجمله افراد عینی اهلیت ادراکه وعینی وضوح ارادته مالك دکلدرلر ؛ دیکر طرفدن ، قاعدهٔ حقوقیه بالمداخله ، اصول و نظامی دائره‌سنده افعال حقوقیه ایفا ایده‌بیله‌جکلرله ایده‌میه‌جکلری تفریق ایدەر ، بعضاً ده بعض افراد ایچون ایفا امکانی برطاقم مساعده‌لره ، تصدیقلره تابع طوتار. بالجمله نتایجیله یالکز باشنه برفعل حقوقی

ایفا ایده‌بیله‌ن شخص ایچون تماماً اهلیت حقوقیه‌یه مالکدردنیلیر. بعض مساعده‌لره تابع اولارق برفعل ارادت ایفا ایده‌بیلن شخص ایچون‌ده محدود براهلیت حقوقیه‌یه مالکدر ، دنیلمکده‌در. اوحالده اهلیت ، برفعل حقوقی‌یی ایفا ایتمك اقتداریدر. حقوق عامه‌تعبیراتنده دهازیاده صلاحیت (Compétence) کلمه‌سی استعمال اولنمقده ایسه‌ده بوکلمه بعضاً اهلیتدن دهاواسع برمعناده قوللانلمقده‌در . فقط حقیقت‌حالده اهلیتCapacitéوصلاحیت کلمه‌لری ـ بو صوك کلمه محدود معناسنده النمق شرطیله ـ عینی فکری افاده ایده‌رلر ؛ بونلرك افاده ایتدکلری شیئك نه‌اولدیغی تدقیق ایدلمه‌لیدر .

وهلهٔ اولاده ، بوراده تمامیله حقوق انفسیه کورلمك لازم اولدیغی ظن اولنور . ایکنجی بابده‌ارائه ایدلدیکی وجهله ، اکر حقوق انفسیه موجود اولابیلیرسه انجق برارادت اقتدارندن باشقه برشی اولاماز . ایمدی ، بوراده هرشیدن اول ، براقتدار ارادت موجود کبی کورونمکده‌در ؛ هرنه‌قدر اولجه مطالعه ایتدیکمز قضیه‌لرده موجود اولماسه‌دخی هیچ شبهه‌سزکه بوراده حقوق انفسیه‌نك موجود اولدیغی ذهابی واردر . فی‌الحقیقه آلمانلرك «(Verfügung) اقتداری تسمیه ایتدکلری شی ، تردده محل اولمقسزین ، حقوق انفسیه‌دکلیدر؟

حقوق انفسیه مفهومنی حقوقیونك همان‌جمله‌سی قبول ایتمکده‌در؛ بونلر میانده معتبر برفعل حقوقی ایفاسی اقتدارینك حدذاتنده برحق انفسی تشکیل ایده‌میه‌جکنی بیان ایده‌ن «تون» (Thon) ایله بونك ذکر ایتدیکی «اونغه‌ر»ی (Unger) بیلیوزم . «اونغه‌ر» دیورکه : حقوق ، اکتساب حقوق ایچون برحق اولاماز ؛ یالکز حقوق ایله موضوع بر اکتساب اهلیتی موجوددر . نظام حقوقی ، شخص خصوصینك لاعلی‌التعیین برفعلنه معین برنتیجه ربط ایده‌ر . بوصورتله شخصه ماهیت حقوقیه‌یی حائز براقتدار (Können) ، امرمجبردولتك ساحهٔ فاعلیته کیرمه‌سی شرطنی کندی فعلیله تحقیق اقتداری بخش اولنمشدر. بوراده انجق مفروض برطاقم حقوق موجوددر ؛ موجود اولان یکانه شی نظام حقوقینك برشخصك طبیعی(Können)نك اجراسنه معین برتأثیر حقوقی ربط ایتمه‌سیدر؛ (Rechtsnorm

nnd subjektives Recht, p. 283

لکن «ونیدشاید» (Windscheid) ، «ایه‌رنیغ» (Ihering) ، «یه‌للینه‌ك» (Jellinek)وعموماً فرانسه حقوقیونی معتبر برفعل‌حقوقی ایفاسی اهلیتنده برنجی درجه‌ده برحق انفسی کورمکده‌درلر . (§ ۲۱)ده «ونیدشاید»ه کوره (Verfügung) اقتداری « برفعل حقوقی ایفاسی اقتداری) ایکنجی ، قوله‌حقوق انفسیه‌یی تشکیل ایتدیکی وبونلرك

بر اقتدار ارادت اولمادقلرینی ادعا ایتمك ممكن اولمادیغنی كورلمش ایدی. « یه‌للیتنه‌ك » ك نقطهٔ نظرنجه (Dürfen) ، حریت طبیعیه ساحه‌سنده بر تأثیر حقوقی حصولنی ایسته‌مك اقتداری ، (Können) ایسه ، برفعل ارادتك تأثیراتنی دولتك تصدیق وقوهٔ جبریه ایله تأیید ایله‌مه‌سنی ایسته‌مك اقتداری اولدیغنه كوره اشبو اهلیت حقوقیه ، (Dürfen) ویا (Können) صورتنده تلقی اولونسون ، تماماً برحق انفسیدر . (Sytem,p.44ets.)

فرانسه حقوقیونك قسم اعظمنه كلنجه بونلره ، علی‌الخصوص حقوق مدنیه‌جیلره ، شویله برسوأل ایراد ایدلسه بونلری حیرته دوشورمه‌مك امكانی اولاماز: مالنی بیع ایده‌ن صاحب ملك حق ملكنی‌می ایفا ایده‌ر ؟ برعقد حصوله كتیره‌ن فردعقد حریتی حقنی‌می ایفا ایده‌ر ؟ مطلوبنی آخره فراغ ایده‌ن داین حق طلبنی‌می استعمال ایده‌ر ؟ صلاحیتی داخلنده برفعل ایفا ایدن مأمور وكیلی ویا عضوی اولدیغی دولتك ویا شخص عمومینك صاحب اولدیغی برحقی‌می ایفا ایله‌ر ؟ اشبو سوأللره بالجمله حقوق مدنیه‌جیلر وعلی‌الاكثر حقوق عامه‌جیلر بلاتردد ، اوت ، بونده هیچ شبهه‌یه محل یوقدر، جوابنی ویره‌جكلری محققدر . مع‌مافیه بوجواب طوغرواولاماز. حقوق انفسیه مفهومنك حقیقتی قبول ایدلمش اولسه دخی، بوراده حقوق انفسیه موجود اولاماز .

(§§ ٢١ دن ٢٤)ه قدراجرا ایدلمش اولان تحلیلدن مستبان اولوركه، حقوق‌انفسیه برقوهٔ جبریهٔ تأییدیه تحتنده براقتدار ارادتك دیكر اقتدار اراداته كندینی مجبوری‌الرعایه قلماسندن، برارادت ایچون، بروضعیتی تأییدوتأمینه صالح‌طرق حقوقیه‌یی تحریك قتدارندن باشقه برشی دكلدر . اوحالده ، برفعل حقوقی‌یی معتبر برصورتده ایفا اهلیتنی حائز اولان برشخصك بونقطهٔ نظردن حقوق انفسیه‌یه مالك اولوب اولمادیغنی بیلمك مسئله‌سی، معتبر فرض‌اولنان برفعل حقوقی‌ایفا ایدلدیكی زمان ظهوره كله‌ن وضعیت حقوقیه‌یی تولید ایده‌ن فعلی‌ایفا ایله‌ین كیمسه‌نك ارادتی اولوب اولمادیغنی بیلمك مسئله‌سندن باشقه برشی دكلدر. ایمدی، مباحث سالفه‌ده عمومیتی اعتباریله فعل ارادتی وخصوصاً برفعل ارادت اولان‌فعل حقوقی‌یی تحلیل ایتدیكم اثناده اثبات ایتدیكمی ظن ایدیورم‌كه ارادت ، عاملك خارجنده حصوله كله‌ن برتأثیرك علت‌فاعلیه‌سی اولاماز . ارادت، عاملك برحركت بدنیه‌سنك میدانه كلمه‌سنه باعث اولان طبیعی برقوهٔ محركه‌در ، لكن بوندن باشقه برشی حصوله كتیره‌مز. ارادت ، عاملك بر حركت بدنیه‌سنك مستحصلیدر، باشقه برشی دكلدر . عاملك برتأثیر حقوقی حصوله كلمه‌سی قصدیله ایفا ایله‌دیكی ارادی برحركت بدنیه‌سنه معین برتأثیرحقوقی ربط ایده‌ن حقوق آفاقیه‌در .

الك‌متعال ممثللرینك اعترافلرندنده مستبان اولاجغی وجهله، فرانسز فنی‌الآن‌حقوقك فردیت تلقیسنه ، حاكمیت دولت نص خطاآلودینك ضدی اولارق ارائه ایدیله‌ن ودها آز خطا آلود اولمایان فردك استقلالی ، قدرتی نصنه تابع بولنمقده‌در . شبهه‌سزدركه، اكر ارادت انسانیه‌نك استقلالی اساسی نقطهٔ حركت اتخاذ ، اكر حقوق آفاقیه‌نك اشبو استقلالدن منبعث اولدیغی یعنی حقوق آفاقیه‌نك انجق اشبو استقلالی حمایه وتصدیق وتظاهراتنی قوهٔ جبریه ایله تأیید ایچون مداخله ایتدیكی قبول ایدیله‌جك اولورسه ، تأثیر حقوقی ، فعل حقوقیده تظاهر ایده‌ن ارادتدن تولد ایتمش اولور. اشبو فردیت تلقیسنده معتبر برصورتده برفعل‌حقوقی ایفاسی اقتداری شبهه‌سزومحقق برحق انفسیدر . فی‌الحقیقه، بوصورتله حقوق انفسیه ، تعریفی اعتباریله ، بر تأثیر حقوقی تولید ایده‌بیلمك اقتداری ، اشبوتأثیرحقوقی‌یی، تأثیرمذكوری‌حمایه ایچون مداخله‌سی مقتضی‌اولان قانونه‌بیله، مجبوری قیلمق‌اقتداریدر. بر چوق دفعه‌لر وباخصوص (§ ١٥) ده اشبو فردیت تلقیسنك غیرقابل مدافعه اولدیغنی اثباته فرصت الویرمشیدی . ایمدی ، ارادتك ، فعل حقوقیده بر تأثیر ایجادی‌یی حائز اولدیغنی ادعا امكانی یوقدر. اشبو تأثیر ایجادی انجق حقوق آفاقیه‌دن‌انبعاث ایده‌بیلیر؛وبوندن برسلسلهٔ نتایج حصوله كلیركه‌بوكتابك ایلریلرنده بونلرارائه‌ایدیله‌جكدر.

فعل‌حقوقینك ایفاسنی متعاقب حصوله كله‌ن وضعیت ،ساحه‌سی حقوق آفاقیه ایله‌معین بروضعیت اولدیغی تقدیرده، ویردیكم صورت‌حلیه محقق‌وغیرقابل‌رد اولارق تظاهر ایده‌ر؛ واولجه‌وضعیت آفاقیه تسمیه‌ایتدیكم بووضعیتك‌صفتنی(٣٢§)ده تعیینه‌صرف‌غیرت ایده‌جكم. فی‌الحقیقه ، شبهه‌سزدركه ، بوتقدیرده « بیان » ی ایفا ایده‌ن شخصك ارادتی ، وضعیتك ساحه‌سنی تعیین ایچون هیچ بررول اوینامامقده‌در . بوصورتله ، فعل بزه‌قانونك برویادها زیاده اشخاص معینه‌یه تطبیق شرطی اولارق واضحاً تظاهر ایده‌ر. لكن برفعل حقوقینك ایفاسنی متعاقباً حصوله كله‌ن وحصولنی بیان ارادتی ایفا ایده‌ن شخصك قصد ایتدیكی وضعیت اولجه وضعیت انفسیه تعبیر ایتدیكم بروضعیت حقوقیه اولدیغی تقدیرده‌ده عینی مطالعه درمیان ایدیله‌بیلیرمی ؟ بوتقدیرده ، وضعیتك ساحه‌سی قانون ایله دكل، فقط فعل حقوقی ایله معیندر ؛ اشبو وضعیتك عرضنی ومقیاسنی تعیین ایده‌ن فعل‌حقوقیدر. «ووند» (Wundt) ایله برلكده، تأثیرك علتی‌اولارق تلقی ایدیلن‌شی، اوتأثیرك عرضنی ومقیاسنی تعیین‌ایده‌ن‌عنصردر؛ دنیله‌مزمی؟ بوصورتله ، هرنه‌قدر ارادت، آفاقی بروضعیت‌حقوقیه‌نك

تشكلنه علت فاعلیه تشكیل ایده‌مز سه‌ده انفسی هرهانكی بروضعیت حقوقیه‌نك تولدینك علت فاعلیه‌سی اولور .

شبهه‌سز بومطالعه ظاهری برقوتی حائز كبی كورنمكده‌در . مع‌مافیه ، بكا طوغرو كورنمیور. نظردقتدن دور طوتمامالیدركه، هروضعیت حقوقیه‌نك عنصر اساسیسی برطریق حقوقینك كشادی ، اشبو وضعیته خلل طاری اولدیغی زمان قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه‌نك تحریكی امكانیدر . ایمدی ، برارادت فردیه‌نك اشبو امكانی تولید ایده‌بیلمه‌سی، قوهٔجبریهٔ اجتماعیه‌یی تحریك ایلیه‌بیلمه‌سی ادراك اولناماز. یالكزحقوق آفاقیه بونی یاپابیلیر؛ ارادت فردیه بوكا غیرقادردر . « تون » ك (Thon) طرز افاده‌سنه كوره، بوراده موضوع بحث اولان شی حقوقی امرمجبرك قوهٔتأییدیه‌سنك تحریكیدر. دستورحقوقی دیركه: اكراختیاری برصورتده بیان ارادت ، یاخود دیكر هرهانكی برفعل مادی‌یی معین بروضعیتك تشكل ایتمه‌سی قصدیله ایفاایده‌رایسه‌ك، بعض غایه‌وموضوع شرائطی ده انضمام ایتدیكی تقدیرده، اجتماعاً حمایه ایدلمش بروضعیت حصول بولاجقدر ، طرق حقوقیه كشاد ایدیله‌جكدر . ارادت فردیه‌نك ، هر وضعیت حقوقیه‌نك عنصر اساسیسی اولان اشبو حمایهٔ اجتماعیه‌یی كندی قوتیله تولیده قادر اولدیغی ادراك اولنابیلیرمی ؟

شبهه‌سز، وضعیت حقوقیه‌نك ساحه‌سی،مقیاسی حتی عرضی بیله ارادتی بیان ایده‌ن شخص طرفندن تعیین اولنور . لكن (§ ۲۷) ده اولجه ارائه اولندیغی وجهله بونده، حقیقت حالده ، برفعل ارادت دكل، برقوهٔ ذهنیه فعلی ، برتعین ارادت دكل برتصور موجوددر ، بروضعیت حقوقیه‌نك ساحه‌سنی عقل وشعور ایله تعیین هیچ بروجهله اشبو وضعیتك هرهانكی برعنصرینك تولدینی تشكیل ایده‌مز . انفسی وضعیت حقوقیهٔ تماملیه ، مقیاسی واعراضی بیان ارادت ایده‌ن شخصك برفعل ذهنیسیله بروجیبه ایفاسنی مجبوری قیلان قوهٔ جبریه امكانندن عبارتدر. لكن اشبو شخص بونلری تعیین ایده‌ركن حقوق ساحه‌سنده یكی برشی احداث ایتمش اولماز . عنصر جدید وضعیت جدیده‌یی تأیید ضمننده طرایق حقوقینك كشاد ایدلمه‌سیدر . ایشته بونك ایچوندركه فعل انفسی تقدیرنده بیله فعلك ایفاسنی متعاقب تولدایده‌ن وضعیتك علت‌فاعلیه‌سی شخص مذكورك ارادتیدر دنیلمه‌مه‌لیدر ودینیله‌مز . اوحالده عامل بونلری تعیین ایده‌ركن صاحبی اولدیغی حقوق انفسیه‌یی ایفا ایدیور دنیله‌مز .

شیمدیدن نظردقتی جلب ایتمك ایسته‌رم‌كه اشبو نظری‌نتیجه ایكنجی جلدده تفصیلاتیله تدقیق ایدیله‌جك اولان برقانون جدیدك ساحهٔ تطبیقنی تعیین ایچون همان اتفاق آرا ایله ویریله‌ن صورت حلیه‌یه موافق دوشمكده‌در . برقانون جدیدك ، وضعندن اول برفعل حقوقینك ایفاسنی متعاقباً تولدایده‌ن بروضعیت آفاقیه‌نك ساحه‌سنی تزییدویاتنقیص صورتیله دائما تعدیل ایده‌بیله‌جكی عمومیتله مقبولدر . فعل انفسی موجود اولدیغی تقدیرده قانون جدید عقل عاملك تعیین ایتدیكی صورتده وضعیتك ساحه‌سنی اعراضنی تعدیل ایده‌مز . لكن قانون جدید، اولجه قوهٔ جبریه‌سنی تأیید ایچون موجود بالجمله طرق حقوقیه‌یی تعدیل حتی لغو ایده‌بیلیر؛ قانون جدید تأجیلات تولید، صلاحیتلری تعدیل ایده‌بیله‌جكی كبی تقدیر ایتدیكی هردرلو تعدیلاتی ده ایفا ایده‌بیلیر . وضعیت حقوقیه‌نك حقیقی عناصر متشكله‌سی اولان اشبو عناصر قانون جدید طرفندن هرزمان تعدیل ویا لغو ایدیله‌بیلیرلر ، زیرا بونلری احداث ایده‌ن قانون اولمشدر .

§ ۳۱ — فعل حقوقینك موضوعی وغایه‌ی

هرفعل ارادتده بربلاواسطه موضوع، بربالواسطه‌موضوع، برده‌غایهٔ موجبه موجوددر. فعلك قیمت اخلاقیه وحقوقیه‌سنی تعیین ایده‌ن، بری‌مادی، دیكری پسیقولوژیك (روحی) اولان بوایكی عنصردر. فعل حقوقینك، بروضعیتك تشكلنه شرط اولابیلمه‌سی ایچون موضوع ایله غایه‌نك حاوی اولمالری لازم كله‌ن شرائطی ، طبیعی اولارق ، حقوق آفاقیه تعیین ایده‌ر . فعل ارادتك بلاواسطه موضوعی ، دائما عاملك شخص طبیعیسنك برحركت بدنیه‌سندن متشكل برفعل مادیدركه بعضاً برنقلدن، علی‌الاكثر بربیان شفاهی ویاتحریریدن عبارتدر . اكر برنقل ایسه ، فعلك بلاواسطه موضوعی ایله بالواسطه موضوعی بربرندن واضحاً تفریق اولنورلر . قاعدهٔ حقوقیه‌نك، بروضعیت حقوقیه‌نك تولدینی كندیلرینه ربط ایتدیكی سائر هرهانكی برفعل مادیٔ بدنی‌یی نظرملاحظه‌یه المق ده ممكندر. لكن بو، هیچ برزمان حدذاتنده حقوقه مغایر برفعل مادی اولاماز. بلاواسطه ایسته‌نلمش اولان فعل مادی، بروضعیت حقوقیه‌نك تولدینه وصول ایچون ، برمكلفیته متعلق بروجیبه‌نك تشكلنه برچاره اولارق ایسته‌نلمشدر . اشبو مكلفیتك موضوعی مشروع دخی اولسه ، اكر فعل ارادتك بلاواسطه موضوعی مشروع دكلسه ، وضعیت حقوقیه تولدایتمز . هم‌بلاواسطه موضوعك

همده بالواسطه موضوعك ایكیسنكده مشروع اولمالری مقتضیدر . مثلا ، طبیعی اولارق حقیقته‌مقارن اولمایان ومحضا بعض آلمان حقوقیونی كبی مسرودات سالفه‌نك شمولنی مشخص (Concret) برصورتده ایضاح ایچون شوفرضیه‌یی استعمال ایدیورم : برشخص، كندی علیهنه تضمین وتعمیر مجبوریتی احداث ایتمك قصدیله بردیكر شخصه برضرر ایراث ایتسه بوراده مشروع بر فعل حقوقی موجود اولاماز ، زیرا بریسنه برضرر ایراث ایتمك دائما غیرمشروع برفعلدر وحقوق آفاقیه ایله ممنوع برارادت موضوعیدر .

قاعدهٔ حقوقیه، برفعل حقوقینك تكونی ایچون بعض اصول شكلیه‌یی استلزام ایتدیكی زمان بلا واسطه موضوعی بیان رسمی تشكیل ایدر . اكر قاعدهٔ حقوقیه‌نك استلزام ایتدیكی رسمیت ایفا اولنمازسه، حتی بالواسطه موضوع ، قصدك موضوعی، مشروع دخی اولسه، معتبر برفعل حقوقی موجود اولاماز . معكوساً ، اكر بالواسطه موضوع غیرمشروع ایسه ، بیان رسمی، حقوق آفاقیه‌نك استلزام ایتدیكی شكل رسمیده ایفا ایدلمش اولسه دخی ، فعل حقوقی غیرمعتبردر ، زیرا فعلك بالواسطه موضوعی حقوق آفاقیه‌نك احكامنه موافق دكلدر .

حقوق آفاقیه معین برشكل رسمیده بربیانی استلزام ایتمه‌دیكی تقدیرده ، بلاواسطه وبالواسطه موضوعلر ، ارادتك موضوعیله قصدك موضوعی ، یكدیكرنده مزج اولورلر. « فعل ـ قاعده » تقدیرنده فعلك موضوعی امرایدلمش وجائب عمومیه‌نك موضوعیدر. فعل انفسی تقدیرنده فعلك موضوعی بیانی ایفا ایدركن عاملك دوشونجه‌سنده حصولنی قصد ایتدیكی وجائب مادیه ومخصوصه‌در. فعل حقوقینك موضوعنك مشروع اولوب اولمادیغنی بیلمك مسئله‌سنی حل ایچون فعلی متعاقباً وضعیت حقوقیه‌نك تولدی اوزرینه ایفا اولناجق مكلفیتی تدقیق ایتمك مقتضیدر. اكر اشبو مكلفیت حقوقه مغایر ایسه فعل حقوقینك موضوعی‌ده، بویوزدن، حقوقه مغایردر و، بناءً علیه، نفس فعل دخی حقوقه مغایردر. بوتقدیرده، بیان قصد فعل حقوقی ایله ممزوج اولور ؛ یاخود دها طوغروسی ، مادامكه فعل ارادتك بلاواسطه موضوعیدر ، اشبو فعله ارادتك بالواسطه موضوعنی یعنی قصدك موضوعنی خارجده اظهار ایتمك ایچون مداخله ایتدیكندن یالكز بیان قصددن بحث اولنابیلیر. ایشته بوسببدن طولاییدركه ، اصول الفاظده بیان ارادت تعبیری كیتدكجه فعل حقوقی‌یی ارائه ایچون استعمال اولنمقده‌در. ینه بوسببدن طولاییدركه بیان ارادتك موضوعندن وغایه‌سندن بحث اولنمقده‌در . اشبو اصول الفاظ ، بیانك فعل ارادت اولمایوب تعین ارادتك اجرای

داخلیسی وحقوق آفاقیه‌یه توفیقاً تأثیر حقوقینك حصول بولماسی ایچون عاملك ایسته‌دیكی چاره اولدیغنی ایچه اكلامق شرطیله ، محذوری داعی دكلدر .

عینیله ، بیان ارادتك غایه‌سندن بحث اولندیغی زمان بونك محض حقیقت اولمایوب انجق حقیقته مقارن برتعبیر اولدیغنی ایچه اكلامق لازمدر. عمومیتله فعل ارادتده اولدیغی كبی فعل حقوقیده دخی غایه یاخود داعیٔ موجب ، عاملك ، مستقبل ویا ماضی، كندیسنه یاخود بردیكره عائد، برفعل ارادت حقنده حاصل ایتدیكی صورت مستحضره‌دركه بونك تحققی ، نظراعتباره آلنان فعل حقوقینك ایفاسنی متعاقباً تولد ایده‌جك وضعیت حقوقیه ایله قابل اولابیله‌جكدر . غایه ، فعل حقوقینك موضوعندن ، حتی بالواسطه موضوعندن دخی تماميله فرقلیدر . موضوع ، بروضعیت حقوقیه‌نك تولدیدر . اكثریا دنیلمكده‌دركه برتأدیه ، نقل ویا بیان ارادت ایفا ایده‌ن برعامل ، اشبو فعللری بروضعیت حقوقیه‌نك حصوله كلمه‌سی غایه‌سنه بناءً ایفا ایده‌ر؛ بوصورتله وضعیت حقوقیه عاملك فعل ارادتیدر. بوصورت تلقیده تماميله ناقص برتحلیل واردر و«قودسیویل»ك ١١٣١-١١٣٣نجی ماده‌لری مناسبتیله مقاوله‌لرده علت اوزرینه یازیلان متعدد خطالرك منبعی‌ده بوتلقیدر . بالخاصه برچوق مؤلفلری ، علت یاغیر موجود یاخودده موضوع ایله ممزوج اولدیغندن ، علت مفهومنك اهمیتدن عاری اولدیغنی ادعایه سوق ایده‌نده بوتلقی اولمشدر. مقاولاتده علت مفهومی ایچون (٣٤§) ه مراجعت .

غایه یاخود داعیٔ موجبه فعل حقوقینك نه بلاواسطه، نه‌ده بالواسطه موضوعی دكلدر، زیرا غایه‌عقلك ساده‌جه براستحضارندن، فعلی ایفاایده‌ن شخصك عقلنك، كندندن ویادیكر برعاملدن صادر اولاجق دیكر برارادتك تحقق امكانی حقنده حاصل ایتدیكی صورت محسوسه‌دن عبارتدر . ارادتی تعیین ایده‌ن اشبو صورت محسوسه‌در . بوندن شو استنتاج ایدیلیر كه اكر اشبو اردتك موضوعی غیر مشروع ایسه عاملك عقلنده حاصل ایتدیكی صورت مستحضره ایله معین ارادت‌ده غیرمشروعدر. حقوقك نقضنی قابل قیلمق ایچون بروضعیت حقوقیه‌نك تولدینی حقوقا ایسته‌مك ممكن دكلدر . غیرمشروع برغایه ایله معین هرفعل حقوقی‌ده غیرمشروعدر . فعلك قیمتنی تعیین ایده‌ن منحصراً غایه‌در دنیلمه‌مه‌لیدر ؛ موضوعی اعتباریله غیرمشروع اولان برفعل، اونی تعیین ایده‌ن غایه هرنه اولورسه اولسون، اساسی اعتباریله غیرمشروعدر . لكن موضوعی مشروع اولان برفعل، اونی تعیین ایده‌ن

غايه غيرمشروع اولديغى تقديرده ، غير مشروعدر . حقوق متأخرەده غايەنك رولى كوندن كونه دها زياده اهميت اكتساب ايتمكدەدر .

قومار اويناماق ايچون استقراض ايديورم: اقراض ايديلەن مبالغى اعادەيه مديون اولمق قصديله اخذ ايديورم . فعل حقوقينك بلاواسطه موضوعى مبالغى تسلم ايتمكدر. بالواسطه موضوعى اعاده وجيبەسنك تولديدر ؛ غايه بكا اقراض ايديلەجك پارەيى الده ايتديكم زمان قومار اوينايەبيلەجكم حقنده فكرمده حاصل ايتديكم صورت مستحضرەدر . مستقرضك قومار اوينايابيلمەسى، ايچون هرهانكى برفعل غير مشروعى ايقاع ايدەبيلمەسيچون فاحش فائضله پاره اقراض ايديورم: فعل حقوقينك بلاواسطه موضوعى مبالغك مستقرضه نقلىدر؛ بالواسطه موضوع اعادەوجيبەسنك تولدى؛ غايه ايسه، غيرمشروع فعلى ايقاع ايدەبيلەجكى ايچون مستقرضك بكا تأديه ايدەجكى فاحش فائضلر حقنده ذهنمده تشكل ايدەن صورت مستحضرەدر. ايمدى غايەنكده ارادتك، فعل حقوقينك موضوعى اولديغى ادعا ايدلمەمليدر. غايه ، فعل حقوقىيى تشكيل ايدەن ارادتدن تماميله فرقلى ديكر برارادتك موضوعيدركه بوفعلى ايستەين شخصدن باشقه بركيمسەدنده صادر اولابيلير . بروكيل دولت انتقام حسيله برمأمورى عزل ايديور ومعاشندن ومأمور صفتنه مربوط فوائددن محروم ايديور. اكر بلاواسطه موضوعله بالواسطه موضوع نظر اعتباره الناجق اولورسه فعل، اصول ونظامى دائرەسندەدر ؛ فقط فعلى تعيين ايدەن غايه اعتباريله غيرمشروعدر . بو، اقتدارى سوء استعمال نظريۀ متأخرەسنك اساسنى تشكيل ايتمكدەدر ؛ نظريۀ مذكوره فعل حقوقيده مدت مديده مشاهده ايديلەمەمش اولان غايەنك اويناديغى رول نتايجندن عبارتدر وفرانسز حقوقنه خاص برشى دكل ايسەده شوراى دولتك اجتهاد حقوقيسيله هيچ بريرده اودرجه تمام واودرجه قوى وسائط انشائيه يه مظهر اولمامشدر .

ارادتك استقلالنى برنجى پلانه وضع ايدەن ، حقوق آفاقيەنك حد ذاتنده ارادت انسانيەيى تصديق وحمايه ايتديكنى ، اشبو ارادتك، حقيقت حالده، حاكميت دولته مخالف اولديغنى ادعا ايلەين نظريەيه كوره فعل حقوقيده غايەنك رولى ادراك اولناماز. شبهەسز ، قاعدۀ حقوقيه بلاواسطه موضوعى وبالواسطه موضوعى حقوقه مغاير اولان فعل حقوقىيى حمايه ايتمز، زيرا نفس ارادتى حمايه ايدەركن عينى زمانده برواقعۀ ماديه اولان غيرمشروع تظاهر ارادتىده محافظه ايتمەسى لازم كلير . قاعدۀ حقوقيه برقتل ويا برسرقت ايقاعنى تعهدى متضمن برفعلى تصديق ايتمز . لكن شخص انسانى مستقل اولديغندن ، اوندن صادر

اولان وتطبيق حقوقه مغاير برفعل ماديده مترجم بولنمايان هر فعل ارادت ، تعين ارادتى استلزام ايدەن صورت مستحضرۀ داخليه هرنه اولورسه اولسون ، حمايه ايدلمەليدر . ارادت، تعقيب ايتديكى غايه اعتباريله حمايه ايدلمز؛ ارادت، حد ذاتنده وبنفسه حمايه ايديلير، زيرا بر ارادت انسانيەدر . اقراض ويا استقراض ايديورم : درونى تعين ارادت برمبلغك تسليم وياتسلمندن عبارت اولان تماميله مشروع برفعل ايله خارجده تظاهر ايدەر . غير مشروع برشيئى ممكن قيلمق ايچون استقراض ويا اقراض ايتمش اولمامك حكمى يوقدر؛ فعل، حقوق طرفندن تصديق وقوۀ جبريه ايله تأييد ايديلەجكدر . برمأمور ، موضوعى اعتباريله صلاحيتى داخلنده بولنان برفعلى ايفا ايديور ، فعلى تعيين ايدەن باعثك حكمى يوقدر ؛ فعل معتبر اولاجق ؛ اوكا قارشى هيچ بر طريق مراجعت كشاد ايدلميەجك . اقتدارى سوء استعمال تعامله مربوط حقوقيونه فوق العاده برشى اولارق كورونمكده ومحكمۀ تمييز بوخصوصده غايت مغلق برفكره مالك بولنمقدەدر .

هر نه اولورسه اولسون ، اهليت ، بلاواسطه وبالواسطه موضوع ، غايه ياخود داعئ موجب فعل حقوقينك عناصر ثلثەسنى تشكيل ايتمكدەدرلر؛ بونلرك ناصل بربرلرينه مربوط بولندقلرينى ارائه ايتديكمى ظن ايديورم. اكر هرهانكى برسببدن طولايى اشبو اوچ عنصردن برى حقوق آفاقيه ايله حال مخالفتده اولورسه فعل حقوقى بر نقصان ايله معلولدر . اشبو نقصانك ماهيتى نەدر، نتايجى نەاولاجقدر؟ بونقصان بعض اشخاصك منفعتنه برحق انفسى بخش ايدەرمى ؟ ايشته بومسائل حقوق متأخرەنك اك مشكل مسائلى عدادينه داخلدرلر وبونلرك صورت حليەسى اساس عموميسنى تعيين آسان دكلدر . اشبو مشكلاته رغماً بوكا تشبث ايدەجكم ؛ لكن دها اول برفعل حقوقىيه مربوط وضعيات حقوقيەنك وتخصيص فعل قضانك صفتنى تعيين مقتضيدر . مفسوخيت بحثنك تدقيقى ايكنجى جلده براقلمقدەدر.

§ ٣٢ . — فعل حقوقىيه متوالى وضعيت حقوقيه

قاعدۀ حقوقيەنك تطبيقيله هرفردك قاعدۀ مذكورەنك امر ويا نهى ايتديكى شيئه مغاير هيچ بر حركت ويا فعل ايفا ايدەميەجك بر وضعيتده بولنديغنى ، بويله برفعلى ايفا وبويله بر طرز حركتده بولناجق اولورسه آزوياچوق متشكل برقوۀ جبريۀ اجتماعيەنك مداخله

ایتدیکنی ، آزویاچوق قوتلی برطریق حقوقینك کشادایدلدیکنی وفقط دستورحقوقینك یاخود قانونك تطبیقیله برحق انفسینك تولد ایتدیکی بیان‌ایدیله‌میه‌جکنی ایکنجی بابده‌اثبات ایله‌دیکمی ظن ایدیورم . برفعل حقوقی موجود اولدیغی تقدیرده احوال نه‌صورتله جریان ایدر ؟ بوتقدیره دخی حق‌انفسی موجود دکلدر دنیله‌بیلیرمی ؟ مسئله فوق‌العاده حائز اهمیتدر . اشبو مسئله علی‌العاده بر مسئلهٔ نظریه تشکیل ایتمز . بوکا ویریله‌جك صورت حلیه‌نك عموم‌عالم اجتماعی وحقوقی‌یه تأثیری واردر . بوجهت اکلاشلمامش اولدیغندندرکه مسند الیه حقوق (Sujet de droit) مسئله‌سی حقنده بی‌نهایه و تماميله بیهوده مناقشات حصوله کلمشدر . حقوق انفسیه صنعی وخطاآلود مفهومنك ادامه‌سنده اصرار ایدلمش اولدیغندندرکه حقوق موضوعه واجهاد حقوقیده ، مثلا فرانسه حقوق موضوعه‌سنده وقفك ممنوعیتی کبی ، عندی وبعضاً مشئوم قواعد ادامه ایدلمشدر . تکرار ایدیورم‌که بومسئله ساده‌جه برنظریهٔ حقوقیه ، بر صنعت حقوقیه ، معین بروضعیتك اجتماعاً حمایه‌سنه وصول ایچون وسائط تنظیمیه مسئله‌سی دکلدر ؛ اشبو مسئله حقیقی برصورتده حقوقك اساسنه تعلق ایتمکده‌در .

قاعدهٔ حقوقیه‌نك ساده‌جه تطبیق تقدیرنده حقوق انفسیه موجوداولمادیغی کبی برفعل حقوقینك ایفاسیله دخی موجود اولمادیغی ظننده‌یم . اولا ، اکر، اثبات ایتدیکمی ظن ایتدیکم کبی، حقوق انفسیه مفهومی مابعدالطبیعی برمفهوم ایسه و، بناءً علیه ، فن مثبت نقطهٔ نظرندن مقبول اولامیاجق ایسه، فعل حقوقی موجود اولسون‌اولماسین، بو فکرك طوغرو اولارق قالماسی مقتضیدر . اکر حقوق انفسیه ، برارادتك اقتداری ، واشبو ارادتك دیکرلرنده بولنمایان برصفت مخصوصه‌سی اولوب بوصورتله کندینی مجبوری‌الرعایه قیلان براقتدار کبی تلقی ایدیله‌میه‌جك ایسه، ساده‌جه‌عقلك هیچ برصورتله حقیقته توافق ایتمیه‌ن برمحصولندن، براسطوره‌دن، برموهومه‌دن، برجوهر ذاتیدن ، انسانك مابعدالطبیعی مخیله‌سنك بر محصولندن ، اسقولاستیق الهیاتك جواهر اصلیه‌سنك بر بعث‌بعدالموتندن باشقه برشی دکلدر. حقوق انفسیه، فعل‌حقوقی‌موجوداولسون اولماسین، بوندن عبارتدر.

دیکر طرفدن ، فعل حقوقیده تظاهر ایده‌ن ارادتك ، عالم حقوقیده ، بذاته، هیچ برتأثیر حصوله کتیره‌میه‌جکنی، مداخله ایده‌ن‌فعل‌حقوقی نه‌اولورسه اولسون، بیان‌ارادتك انجق قانونك تطبیقی شرطی اولدیغی و،بناءً علیه ، لسان جاریده فعل حقوقی تأثیری تعبیر اولنان شیئك ساده‌جه قانونك تطبیقی نتیجه‌سندن عبارت ایدوکنی واشبو تطبیقك برفعل

ارادت ایفاسنه تابع بولندیغی (§ ۲۹) ده اثبات ایتدیکمی ظن ایدیورم . فعل حقوقی موجوداولسون اولماسین قاعدهٔ‌حقوقیه‌ده محتوی امرویانهیك تطبیقندن باشقه‌برشی موجود اولاماز . ایمدی، اکر قاعدهٔ حقوقیه‌نك تطبیقی برحق‌انفسینك تولدینی انتاج ایده‌میه‌جکی اثبات ایدلدی ایسه ، بو، قاعدهٔ حقوقیه طوغرودن طوغرویه تطبیق اولونسون یاخود برفعل حقوقینك ایفاسی شرطیله هرهانکی بر شخصه تطبیق ایدلسین ، طوغرو اولارق قالیر . فعل حقوقی قانونك تطبیقنه شرط تشکیل ایدیور . قانون طوغرودن طوغرویه تطبیق اولندیغی زمان حقوق انفسیه تولید ایتمز ؛ قانون ، تطبیقنك تابع اولدیغی شرطك تحقق ایتمه‌سیله، تطبیق اولندیغی زمان دخی حقوق انفسیه تولید ایده‌مز .

بوصورتله اشبو نتیجهٔ عمومیه‌یه واصل اولنیورسه‌ده افعال‌حقوقیه مقوله‌لرینك هربرینی آیری آیری تدقیق ایتمك لازمدر . « افعال ـ قاعده » ایچون مشکلات موجود اولاماز. اسملرینك‌ده کوستردیکی وجهله بونلر ساده‌جه برقاعده‌نك شکل افاده‌سیدرلر . ایمدی ، عمومه شامل احکامی حاوی اولان قاعده حقوق انفسیه‌نك تولدینی انتاج ایتمدیکی ویالکز مثبت ویا منفی برامر مجبری محتوی اولدیغی اثبات ایدلدی ایسه ، قاعده ، معین بر هیئت اجتماعیه‌نك حقوق آفاقیهٔ عمومیه‌سنه داخل اولسون یاخود معین بر ماده اوزرینه ویا برهیئت تالیه ایچون واضحاً موضوع بولونسون، اثبات طوغروقالیر. قاعده، قاعدهٔ‌دستوریه یاخود قاعدهٔ انشائیه اولسون، تعامل ایله تظاهر ایتسین یاخود برمتنده محرر بولونسون، دائما عینی صفتی حائزدر .

لکن « افعال ـ شرائط » حقوق انفسیه تولید ایتمزلرمی ؟ بونی‌ده ظن ایتمیورم . اولجه‌ده کورلدیکی وجهله ، بونوع افعالك ایفاسنی متعاقب برشخصه اولجه تطبیق اولنمیان برقانون تطبیق اولنور . اشبو شخصه کلنجه ، بونك ایچون ساحه‌سی منحصراً حقوق آفاقیه ایله معین بی‌نهایه برسلسلهٔ اوامر دائمه ، بروضعیت عمومیهٔ دائمه ، برحالت تولد ایدر . اشبو شخصك یاپا بیله‌جکی برسلسلهٔ افعال موجود اولدیغی کبی یاپامیاجغی پك چوق افعال‌ده واردر . شخص مذکوره قارشو دیکرلرك یاپامیاجقلری افعال بولندیغی کبی یاپمغه مجبور اولدقلری شیلرده واردر . بوشخص ، هیئت اجتماعیه اعضاسنك جمله‌سنك مالك اولمادقلری برحالتی اکتساب ایدر ، زیرا اشبو اکتسابی برفعل حقوقیٔ آفاقی شرطنه تابعدر . لکن شخص مذکورك وضعیتی ، قانونك طوغرودن طوغرویه تطبیق ایله هیئت اجتماعیه اعضاسنك عمومنك حائز اولابیله‌جکی وضعیتك تماميله عینیدر. ایمدی،

(§§ ١٦ و ١٧) ده اثبات ایلدیکی ظن اولندیغی وجهله، اشبو وضعیت بر حقوق انفسیه هیئت مجموعه‌سی تشکیل ایده‌مز. حقوقی «بر فعل شرط»ه تابع اولان اشبو وضعیت قانونیه دخی بر حقوق انفسیه هیئت مجموعه‌سی تشکیل ایله‌یه‌مز.

معین بر هیئت اجتماعیه‌نك قاعدهٔ حقوقیه‌سی ، اشبو هیئتك بالجمله اعضاسنه ، تولدلری طولاییسیله یاخود رضالریله او هیئته داخل اولدقلری زمان ، بر وضعیت حقوق آفاقیه ، احضار ایده‌رکه بو، حق انفسی ایله تحلیل ایدیله‌مز. مثلا بر ولد غیر مشروعه مشروعیتی تصدیق ایدلمکله ، زوجتینه عقد نکاح ایله ، مأموره کیفیت نصبیله یاپلمش اولان وضعیت حقوق آفاقیه طوغرودن طوغرویه قاعدهٔ حقوقیه‌نك تطبیقیله ، هیئتك بالجمله اعضاسنه یاپیلمش اولان وضعیتك تمامیله عینیدر . اکر بوصوك وضعیت بر حق انفسی دکلسه ، مشروعیتی تصدیق اولونان ولدك ، عقد نکاح ایده‌ن زوجتینك ، مأمورك وضعیتی یاخود قاعدهٔ حقوقیه‌نك معین بر فرده کیفیت تطبیقندن منتج هرهانکی بر وضعیت عمومیهٔ دائمه دخی حقوق انفسیه تشکیل ایده‌مز . وضعیت مذکوره دائما آزچوق تام بر صورتده متشکل قوهٔ مجبرهٔ اجتماعیه ایله تأیید اولونمش مثبت ویا منفی بر اوامر مجبره هیئت مجموعه‌سنه منجر اولور .

لکن بر فعل حقوقیٔ انفسی موجود اولدیغی تقدیرده عینی صورت حلیه‌یه وصول ممکنمیدر ؟ بو تقدیرده وضعیت انفسیه تعبیر ایتدیکم بر وضعیت حقوقیه قارشیسنده بولونمقده‌در . اشبو وضعیتك تأثیر ایتدیکی اشخاصه، ایفاسنی استلزام ایتدیکی مکلفیتلره عائد ساحه‌سی فعلك فاعلنك ارادتیله دکلسه بیله فکرینك بر عملیه‌سیله تعیین اولونمشدر . اشبو ساحه حقوق آفاقیه طرفندن تعیین اولونمامشدر . دیکر طرفدن ، بو یولده بر وضعیت دائما ، بری قوهٔ مجبرهٔ اجتماعیه تحتنده بر مکلفیت ایفاسنه مجبور ، دیکری طریق حقوقی‌یی تحریك صورتیله اشبو مکلفیتك ایفاسنی طلب اقتدارینی حائز ایکی شخص بیننده بر مناسبته منجر اولور کبی کورونمکده‌در . هر فعل حقوقیٔ انفسی ، بری بر مکلفیت ایفاسنه مجبور اولان مسندالیه منفعل (Sujet passif) ، دیکری مکلفیتك ایفاسنی طلبه اهلیتی اولان مسندالیه فاعلی (sujet actif) اولمق اوزره ایکی شخص بیننده ، روما قانونی تعبیری وجهله، بر (Vinculum juris)در؛ مسندالیه فاعل بو اراده دیکر بر ارادت ایچون مجبوری الرعایه بر اقتدار ارادته مالك، بناءً علیه بر حق انفسی صاحبی کبی کورونمکده‌در. دنیله بیلیرکه ، اشبو حق انفسی حقیقی بر موجودیته مالکدر، زیرا صاحبی اشبو حقی فراغ ، هبه یاخود بوندن فراغت ایده‌بیله‌جکی کبی تعدیل وتجدید دخی ایده‌بیلیر . تعاملی نظریهٔ

حقوقیه‌نك، وجودینی غیر قابل مناقشه، کونشك ضیاسی قدر واضح تلقی ایتدیکی ومعارضه‌سی بیهوده کبی کورینه شی حق دیندر Droit de créance . مع‌مافیه ، قارئی اقناعه موفق اولامازسه‌م بیله ذهننده تعاملی طرز تلقی حقنده بر شبهه حاصل ایده‌بیله‌جکم امیدیله بوصورت تلقی‌یی تنقیده تشبث ایدیورم . اولا ، بر فعل حقوقیٔ انفسی‌یی متعاقباً تولد ایده‌ن وضعیت حقوقیهٔ انفسیه‌نك دائما بر مکلفیتی مدیون اولان مسندالیه منفعل ایله طلب ایتمك اقتدارینی حائز دیکر بر مسندالیه فاعل بیننده بر مناسبت اولدیغنی ادعا ایتمك طوغرو دکلدر . دها ١٩٠١ ده بو بابده دیوردم‌که : « خلاصهً، بر وضعیت حقوقیهٔ انفسیه ایکی مسندالیه بیننده بر مناسبت دکلدر ؛ وضعیت مذکوره بر فعل ارادت فردیه‌دن منتج ومعین بر ارادت فردیه‌نك معین بر حرکتی ایفایه طوغرودن طوغرویه ویا بالواسطه اجبار ایدیله‌جکندن وایسته‌نیله‌ن تأثیر مخصوص حقوقینك تحققنه هیچ کیمسه‌نك مانع اولامیاجغندن عبارتدر. اشبو تأثیر حقوقی‌یی ایسته‌ین شخص یاخود تأثیر مذکور لهنه ایسته‌نیله‌ن مخلوق، موضوع یاخود غایه ایله حرکتی ایفایه مجبور اولان کیمسه بیننده هیچ بر مناسبت یوقدر ؛ حرکته مجبور اولان کیمسه ایله بوندن استفاده ایده‌ن شخص بیننده هیچ بر مناسبت موجود دکلدر . موجود اولمایان بر مناسبتك طرفینی تحری‌یه لزوم یوقدر . » L'Etat, Le droit objectif et la loi positive ' 1901 , p . 183

شبهه‌سز ، وضعیت حقوقیهٔ انفسیه علی الاکثر ، بر شخصك معین بر مکلفیتی ایفا ایتمه‌سنی بر دیکرندن طلب ایتمه‌سی کبی ایکی مسندالیه اراسنده بر مناسبت صورتنده تظاهر ایده‌ر . لکن اکثریاده وضعیت انفسیه مکلفیتك ایفاسنی طلب ایده‌جك مسندالیه فاعل بولنمیارق موجود اولور . معین بر مکلفیتك حقوق آفاقیه طرفندن مشروع اولارق قبول وتصدیق ایدلمش بر منفعت مشترکه خصوصنده ایفا ایدلمش اولدیغی زمان دائما بویله‌در ؛ مثلا کلمه‌نك معنای عمومیسیله ، وقف وتخصیص تسمیه اولونان فعل حقوقی یعنی بر مقصد مشترکه بر ثروت تخصیصی مجبوریتنی تولیده عائد بر بیان ارادت موجود اولدیغی زمان احوال بوصورتله جریان ایده‌ر . غایت واضح بر صورتده معین بر مکلفیت ایفاسی امر مجبری کورلمکده‌در که بو، دولت وکیللری ایچون اشبو مکلفیتك ایفاسنی تأمین خصوصنده مداخله ایتمه‌لری امریدر؛ یعنی هر شخص ایچون اشبو تخصیصك تحققنه مانع اولونمامق ممنوعیتیدر. خلاصهً، بو تقدیرده ایجابی ویا سلبی بر اوامر مجبره سلسله‌سی کورولمکده‌در ؛ فقط هیچ بر یرده بر حق انفسی‌یه، اشبو مکلفیتك ایفاسنی طلب اقتدارینی حائز بر ارادته مالك بر مسندالیه

فاعل كوريله‌مه‌مكده‌در . موضوع بحث قضيه‌يه مماثل بالجمله قضايا ايچون مكلفيتك اجراسنى طلبه‌حقيقةً برحق انفسى‌صاحبى اولان برمسنداليه حقوق، برمخلوق حقيقى ياخود موهومك موجوديتنى‌تعيين ايچون غايت مضع بوتون برسلسلهٔ اصول تخيل‌ايدلمش اولديغنى غافل‌دكلم. لكن دردنجى بابده كوريله‌جكى كبى بوتون بونلر حقايق احواله تماميله‌اجنبى برطاقم لعبيات فكريه‌دن باشقه برشى دكلدرلر .

اكر وضعيت حقوقيهٔ انفسيه‌نك بزه ، برمكلفيتك ايفاسنه برحق انفسى مسنداليهى بولمق امكانى اولميارق تظاهر ايتديكى متعدد محال تطبيقيه‌لر موجود ايسه ، بروضعيت حقوقيهٔ انفسيه‌نك موجوديتى ايچون حقوق انفسيه‌نك وجودينه لزوم اولماديغى بيانه حقم واردر. مع‌مافيه دها ايلرى كيده‌رك برمسنداليه فاعل‌ايله‌برمسنداليه منفعلك مناسبتى‌شكلنده تظاهر ايده‌ن على العاده وضعيت قارشوسنده اخذموقع ايتمه‌ليدر . « پريموس » (زيد) ، « سه‌قوندوس » ه (عمروه) يوزفرانق وعد ايديور، سه‌قوندوس بووعدى قبول ايله‌يور. سه‌قوندوسك پريموسه قارشى بر حق انفسيسى ، بر حق دينى موجود اولماديغى افاده ايديله‌بيليرمى ؟ بونى ادعا بردعواى‌مجرده‌كبى تظاهر ايتمكده واحوال سه‌قوندوسك اشبو حقه مالك اولديغنى ارائه ايده‌ر كبى جريان ايله‌مكده‌در . مع‌مافيه ، اكر ظواهره باغلانميارق . تعميق مسئله ايديليرسه، حقوق انفسيه مفهومنك، اولجه موضوع بحث‌اولان فرضيه‌لرده اولديغى كبى بورادەده حقيقته توافق ايتمديكى افاده اولونامازمى ؟

شوقضيه‌نك حقيقتده معناسى نه‌در : سه‌قوندوس ، پريموسه يوزفرانق بورجليدر ؟ ساده‌جه شودركه سه‌قوندوس پريموسه يوزفرانقى تأديه ايتميه‌جك اولورسه ، حقوقى نقض ايتمش اولاجقدر . لكن هانكى حقوقى ؟ مداخله‌ايده‌ن برفعل حقوقيدن متولد برحقيمى؟ خاير، زيرا فعل حقوقينك حدذاتنده برتأثيرحقوقى حصوله كتيرميه‌جكنى، فعل‌حقوقينك انجق قاعدهٔ حقوقيه‌نك تطبيقنه شرط اولديغنى اثبات ايتدم ظن ايديورم . سه‌قوندوسك پريموسه يوزفرانق بورجلى اولديغنى افاده ايتمك ، ساده‌جه اكر تأديه ايتميه‌جك اولورسه تعهداتى ايفايى امر ايده‌ن قاعدهٔ حقوقيه‌يى نقض‌ايده‌جكدر ديمكدر. فعل‌حقوقى پريموسك ارادتنه سه‌قوندوسك ارادتنه فائق براقتدارى بخش ايده‌مز ، زيرابويله براقتداره پريموس طبيعةً مالك دكلدر. حقوق آفاقيه اشبو اقتدارى بخشه قادر دكلدر؛ برفعل ارادت‌فرديه بويله براقتدارى بخشه دها آز قادردر .

لكن ، دنيله‌بيليركه ، اكر سه‌قوندوس تأديه ايتمه‌مش ايسه وپريموس ايسترسه قوت

اجتماعيه‌يى تحريك ايده‌بيلير ، سه‌قوندوسى تأديه‌يه اجبار ايچون طرق عدليه‌يه مراجعت حقى واردر . شبهه‌سز ، لكن بونك معناسى نه‌در؟ داين اولان پريموس دولت وكيللرينى مداخله‌يه اجبار ايده‌جك برقدرت ارادته مالكدر دنيله‌بيليرمى ؟ فرديت نظريه‌سنده بوممكندر ، زيرا انسانك مابعدالطبيعى برصورتده دولته قارشى برحقى اولديغى ، حاكميت دولته ضد وحاكميت دولت ايچون مجبورى‌الرعايه اولان بر مختاريته مالك بولونديغى قبول اولونيور . لكن ؛ اكر بونظريه رد ايديله‌جك اولورسه ـ كه اولجه بونك غيرقابل مدافعه اولديغى اثبات ايدلمش ايدى ـ داينك ، دولت وكيللرينك ارادتنه فائق برارادته مالك اولماسى اكلاشيلامياجغى كبى مديونك ارادتنه فائق‌برارادته‌ده مالك‌اولماسى دها از ادراك اولونابيلير . دولت وكيللرى فعلده داخل دكلديلر ؛ فعل ناصل اونلر عليهنه برحق انفسى توليد ايده‌بيلير ! بورادە دخى مديون بالاختيار تأديهٔ دين ايتميوب داين طريق عدلى‌يه مراجعت ايتديكى زمان مكلفيتك اجراسنى تأمين ايچون قاعدهٔ حقوقيه دستورينك دولت وكيللرينه تحميل ايتديكى مداخله وجيبه‌سندن باشقه برشى يوقدر . دولت وكيلنى مداخله‌يه مجبور ايده‌ن موجوديتى ادعا اولونان حق‌داين دكلدر ، داين طلب ايتديكى زمان وكيلك مداخله‌سنى امر ايده‌ن قانوندر .

وضعيات سالفه مثللو، وضعيت حقوقيهٔ انفسيه دخى دائما افراده عائد آفاقى برمجموعهٔ اوامره انحصار ايده‌ر ؛ اشبو اوامر انفسى معناده وجائب ويا حقوق توليد ايتمزلر ، ارادتلر بيننده برمناسبت فائقيت ومادونيت تأسيس ايله‌مزلر، لكن بواوامر نقض‌ايدلديكى تقديرده ، بر شخصك طلبى اوزرينه ، حتى بعضاً رأساً دخى ، منتظم قوهٔ جبريهٔ اجتماعيه مداخله ايده‌ر . مع مافيه ، انجق بر فعل حقوقيدن صوكره تولد ايده‌ن وضعيت حقوقيهٔ انفسيه‌ده‌كى خصوصيت شودركه مكلفيتك موضوعى، ساحه‌سى وتحميل اولونديغى اشخاص فعلى ايفا ايده‌ن شخصك برفعل عقليسيله تعيين اولنورلر . لكن صرف عقلى اولان اشبو كيفيت تعيين ، دائما طوغرودن طوغرويه قاعدهٔ حقوقيه‌نك محصولى اولان و عاملك فعل عقليسيله معين حدود دائره‌سنده تطبيق اولونان تأثير حقوقينك علت فاعليه‌سى اولاماز .

اكر وضعيت حقوقيهٔ انفسيه‌ده برحقيقت وار ايسه ، بو، دائنك فرض اولونان حق انفسيسى اولماديغى كبى مديونك وجيبه‌سى‌ده دكلدر ؛ بوحقيقت ، ساده‌جه مكلفيتى ايفايه مديونى مجبور ايتمك ايچون داينك قوت عموميه‌يى تحريك امكانندن متشكل ثروتدر . عمومى برصورتده، اشبو وضعيت حقوقيهٔ انفسيه، حقيقت حالده ، برثروتك (مادى برشى،

برسعیك ایفاسی) فردی ویامشترك برغایهٔ معینه‌یه تخصیصیدر، اشبو كیفیت تخصیص برطریق حقوقی ایله تأمین ایدلمشدر ؛ حق دین تعبیر اولونان شی، حقیقت حالده ، اشبو تخصیص مكفلك تشكیل ایتدیكی برثروت مادیه‌در. بر استحقاقدن، برفراغ استحقاقدن بحث اولوندیغی زمان ، حقیقتده برمجازه بر استعاره‌یه توسل اولونمقده‌در. استحقاق (Créance) كلمه‌سی بروضعیتی ، برمناسبتی افاده ایچون مستعمل برتعبیر مجرددر . بر تجرید ، موجود اولمایان برشی فراغ ایدیله‌مز؛ فراغ ایدیله‌جك شی، اكر مدیون مكلفیتی ایفا ایتمزسه وكیل دولتك بالمداخله اونی اشبو مكلفیتی ایفایه طوغرودن طوغرویه ویابالواسطه مجبور ایتمه‌سی واقعه‌سیله مؤسس ثروتدر .

ایشته حقیقت محضه بودر . بونك خارجنده هرشی مجاز ، استعاره وموهومه‌در . اكر بوصورت قبول اولونمغله قالنسه ایدی ملهم اولمقده دوام ایتدكلری تلقیات مابعدالطبیعیلرك ادامه‌سی یوزندن پك‌چوق حقوقیونك الآن صاپلانوب قالدقلری غیرقابل اقتحام مشكلات برطرف ایدلمش اولور ایدی .

آلمان حقوقیوندن بینده‌ر (Binder) نتایجی بنم واصل اولدیغم نتایجه حس اولوناجق درجه‌ده یاقلاشان برنظریه تدریس ایتمكده ایسه‌ده قبول ایده‌میه‌جكم برنقطه‌دن حركت ایتمكده‌در . « بینده‌ر » ه كوره حقوق آفاقیه افراده، افراد اولارق ، تعلق ایتمز فقط یالكز دولت وكیللرینه عائددر. « بینده‌ر »ادعا ایدیوركه نه حقوق آفاقیهٔ مدنیه، نه‌حقوق آفاقیهٔ جزائیه افراد ایچون برامر مجبری محتوی اولمادیغی كبی بونلر ایچون بروظیفه‌ده تولید ایتمز ، آلمان تعبیری وجهله بر Sollen میدانه كتیرمز. فعل حقوقی معین برشخص ایچون بروظیفه ، بر Sollen تولدینه شرط اولاماز . بناءً علیه ، معین بر شخص علیهنه بر وجیبه موجوددر دینلدیكی زمان حقوق نقطهٔ نظرندن طوغرو برتعبیر استعمال ایدلمش اولماز . اخلاق نقطهٔ نظرندن ، بویله بر وجیبه موجود اولابیلیر ؛ حقوق نقطهٔ نظرندن موجود اولاماز . « بینده‌ر » دیوركه : « دین ، دها طوغروسی Leisten sollen صورتنده تلقی اولونان دین (relevante) برمفهوم حقوقی دكلدر... مجبوریت، وجیبه برمفهوم حقوقی دكلدر . نظام حقوقی طرفندن تولید ایدلمش وجیبه‌دن بحثی اعتیاد ایدندیكمز هر یرده ، حقیقتده ، باشقه برشی موضوع بحثدر . »

ایمدی ، بوكا توافق ایده‌جك بر حق انفسی موجود دكلدر . اكر مدیونه بر وجیبه محمول دكلسه داینده برحق انفسی‌یه صاحب اولاماز. داینله مدیونك وضعیتی تعبیر اولونان

احوالده یالكز بروضعیت فعلیه ، برشخصك برمكلفیتك ایفاسنه اجبار ایتمك ایچون قوت عمومیه‌یی تحریك ایده‌بیله‌جكی بر مسئولیت وضعیتی موجود در . وجیبه موجود دكلدر ، حق استحقاقده موجود دكلدر ؛ یالكز برطریق حقوقی كشادی امكانی ، قوهٔ جبریه ایله مكلفیتی تحقیق ایچون قوت عمومیه‌نك مداخله‌سی موجوددر ، وبو قوهٔ جبریه‌یی تحریك امكانی (Anspruch) در . بوراده حقوقدن بحث اولونماسی محضا طریق عدلی موجود اولدیغی ایچوندر ؛ حقوقك موجودیتنی استلزام ایدن طریق عدلی دكلدر؛ برطریق عدلی موجود اولدیغندن طولایی حقوق واردر دنیلمشدر . حقوق ، طریق عدلینك بر تعبیر وتعریفندن باشقه برشی دكلدر . « برطریق عدلی و بر اصول اجرا ایله ایفاسی مطلوب مكلفیت ایچون برمسئولیت تحقق ایتدیكی زمان برشخصك دیكر برشخصدن برمكلفیت طلب ایده‌بیله‌جكنی بیان ایدیورز . »

(Binder, Rechtsnorm, und Rechtspflicht, discours de prorectora 4 novembre 1911. p 4, 5, 8, 10, 13, 15

مدافعه ایتدیكم نظریه‌نك هانكی نقطه‌لرده « بینده‌ر » ك نظریه‌سنه توافق وهانكی نقطه‌لرده تخالف ایتدیكی كورلمكده‌در. « بینده‌ر» كمال صراحتله قاعدهٔ حقوقیه‌نك حقوق انفسیه‌یه منقلب اولدیغی ایضاح اولنمامش واولناماز اولدیغنی اثبات ایله‌مشدر . « مادامكه حقوق یالكز دساتیر حقوقیه‌نك انعكاساتیدر ومحضا برموجودیت مفروضه‌یی حائزدر اوحالده نظام حقوقی ناصل بوحقوقی بخش ایده‌بیلیر ؟ » (صحیفه ١٠) .

« بینده‌ر » كبی بن‌ده ، حتی داینله مدیونك وضعیتی دنیله‌ن وضعیت انفسیه تقدیرنده بیله ، ناصل برحق انفسی موجود اولابیله‌جكنی ادراك ایده‌میورم . لكن ، بر طرفدن قاعدهٔ حقوقیه امر مجبرینك افراده عائد اولامایوب محضا دولت وكیللرینه متعلق اولدیغنی قبول ایده‌مم . بونی قبول ایده‌مم ، زیرا بو صورتله قاعدهٔ حقوقیه‌نك دخی رد وانكارینه واصل اولونور. قاعدهٔ حقوقیه بكا وجدان هیئت اوزرینه مؤسس و، بناءً علیه، هیئتك بالجمله اعضاسنی ربط ایده‌ر كبی كورونمكده‌در . اكر قاعدهٔ حقوقیه منحصراً دولت وكیللرینه متعلق اولسه‌یدی مادونلرینه اوامر اصدار ایده‌ن مافوق وكیللرك برایجاد صنعیسی حالنه كیره‌ردی . تعبیر آخرله، قاعدهٔ حقوقیه دولتك محض ایجادی اولوردی ودولت ایچون مجبوری الرعایه اولمازدی . « بینده‌ر » بونی تصدیق ایله دیوركه : « اكر مسئله‌یی حقوق نقطهٔ نظرندن ادراك ، مابعدالطبیعی برنظریه‌نك توسعندن فراغت و اخلاقی جهتی تماميله

برطرف ایده‌جك اولورسه‌ق یالكز شو افاده امكانی قارشیسنده قالیرز: حقوق، مجبوری الرعایه‌لكی قوتنك اساسی دولتك قدرت حقیقیه‌سنده بولور، اشبو قدرت دولت‌حقوقك تأسسنه اودرجه لازمدركه حقوق و قدرت (Macht) بربرلرینه صیقی بر رابطه ایله تابعدرلر وارقاسنده برقدرت اولمایان حقوق قابل ادراك دكلدر . » (صحیفه ۱۳)

ملك . — اكثریا برفعل حقوقی متعاقب رومالیلرك (Dominium) بزم تملك تعبیر ایتدیكمز بر وضعیت تظاهر ایده‌ركه بونك صفت حقیقیه‌سنی تحری ایتمه‌مك قابل دكلدر .

اشبو وضعیت حقوقاً ، برشیئك تمامئ نفعنك برغایه‌یه كیفیت تخصیصنه دخل‌وتعرض واونی تصعیب ایده‌ن هرهانكی بركیمسه طرفندن صادراولان برفعلی برطرف ایتمك ایچون طرق حقوقیه‌نك تحریكی امكانیدر ، دیه تعریف اولونابیلیر. ذكر اولونان غایه فردی ویا مشترك اولابیلیر ؛ برنجی شقده ملك فردی ، ایكنجی شقده ملك مشترك موجود در ، دنیلمكده‌در . نظریهٔ عنعنویه، ملكی حقوق انفسیه‌نك تمثالی اولارق تلقی ایتمكده‌در . حق‌دین ایچون اولدیغی كبی بوراده‌ده برشیئك تمامئ نفعی برغایهٔ مشتركه‌یه تخصیص ایدلمش اولدیغی تقدیرده حق ملكك مسند الیهمنك كیم اولدیغی تعیین ایچون بی‌نهایه مشكلات حدوث ایتمشدر . هرنه‌قدر شایان اعتراض ایسه‌ده ، ملك تقدیرنده بر وضعیت حقوقیهٔ انفسیه موجود اولدیغی فرض ایتسه‌ك بیله ، داینك وضعیتنده ناصل برحق انفسی كوره‌میورسه‌م ، بوراده‌ده صاحب ملكك وضعیتنده برحق انفسی كوره‌میورم . دیكر طرفدن ظنمه كوره ، بوراده بروضعیت حقوق آفاقیه كورمك دها طوغرو اولور ؛ بو تقدیرده حقوق انفسیهٔ ملكیه موجود اولامیاجغی بدیهیدر .

ملكده بروضعیت حقوقیهٔ انفسیه كورمك ، ساحه‌سی مسند الیهك فعل متفكریله معین بروضعیت فردیه ایله مشخص، مخصوص وموقت بر وضعیت كورمكدن باشقه برشی دكلدر . حقیقت حالده ، انجق بروضعیت فعلیه موجوددر : برشیئك تمامئ نفعنی برغایهٔ معینه‌یه تخصیص كیفیتی . اشبو كیفیت تخصیص صورت حقیقیه‌ده موجود اولدقجه و غایه‌یی اداره ایده‌ن كیمسه غایه‌یه توفیقاً اوشیئی استعمال، فراغ واوندن استفاده امكان‌فعلیسنده بولوندقجه هیچ برحق تظاهر ایتمه‌مكده‌در. مالنی استعمال ایده‌ن، تارلاسنی بلله‌ین صاحب ملك برحق ایفا ایتمز. اكر صاحب ملك اولمامش اولسه‌یدی عینی حال‌واقع اولابیله‌جكدی. بر امكان فعلی موجوددر ، فقط برحق ایفاسی موضوع بحث دكلدر . حقوق مسئله‌سی انجق مالك استعماله برارادت اجنبیه طرفندن ممانعت ایقاع اولوندیغی تقدیرده سوضوع

اولابیلیر ؛ اشبو ممانعتی برطرف ایتمك لازمدر؛ فقط بواقتداره انجق قوهٔ‌جبریهٔ اجتماعیه‌یه ذای‌لید بولونانلر مالكدرلر . بو صورتله ، كشادی ، مالك قانوناً تخصیص‌اولوندیغی غایه‌یه توفیقاً استعماله ممانعتی هركسه نهی ایده‌ن قاعده‌نك نقضیله مشروط طرق حقوقیه تظاهر ایده‌ر . اشبو طریق حقوقینك مبدأ مولدی مالك غایهٔ قانونیه‌یه تخصیصی كیفیتنه مخالفت ایقاع اولونمادقجه تظاهر ایتمه‌ین موهوم ملك حق انفسیسی دكلدر. اشبوطرق حقوقی انجق كیفیت تخصیصه ایقاع ایدیله‌ن ممانعت مادیه‌دن تولد ایده‌بیلیر ؛ طریق حقوقی مصدرینی وقوتنی انجق اتیده‌كی امر مجبر نهی‌یی عمومه خطاب ایده‌ن قانونده بولابیلیر : برشیئك ، برمالك هرهانكی برغایه‌یه كیفیت تخصیصنه خلل ایراث ایتمه‌ییكز .

بوراده دخی، برشیئك كیفیت تخصیص قانونیسنه مغایرافعالی برطرف ایتمكه‌خادم طرق حقوقیه‌نك موجودیتی مشاهده بو ، مابعدالطبیعی برجوهرك وجودیله‌ایضاح ایدلمك‌ایسته‌نلدیكندندركه ملكك برحق انفسی اولدیغی افاده‌سی تخیل اولونمشدر. ملك، حقوق‌ایله‌حمایه ایدلمشدر؛ فقط برحق دكلدر؛ ملك برشیئدر، برنفعدر، برثروتدر. صاحب‌مال، برحقه‌مالك دكلدر، برشیئه‌مالكدر. صاحب‌ملك، یاممانعته‌تصادف ایتمكسزین‌مالك‌اولدیغی شیئی‌استعمال وبوندن استفاده‌ایده‌ر،بوتقدیرده قوهٔ جبریه مداخله ایتمز؛ یاخود،برممانعته تصادف ایده‌ر،بوتقدیرده ایسه ممانعتی برطرف ایتمك ایچون ، طلبی اوزرینه ، قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه مداخله ایله‌ر . ملك محضا مالك اولونان شیئدر. ایشته واضحاً بوسببدن‌طولاییدركه بالعموم مدونات‌قانونیه وروماحقوقنی تعقیباً « قودناپولئون » موهوم حق ملك ایله بونك موضوعی‌اولان شیئلری بربرنده مزج ایتمشلردر . نظریون برخطا موجود اولدیغی اخطار ایدیورلر. خایر ، محض حقیقت بودر . برارالق ملك ـ حقوق (propriété - droit) مفهوم مابعدالطبیعیسی میدانه كتیرلمك ایسته‌نلمشدر . حقوق بشر بیاننامه‌سی ملكك حقوق اولدیغی اعلان ایتمشدر. قودناپولئون ٥٤٤نجی ماده‌سنده ملكك اشیایی تمامیله مطلق‌برصورتده استعمال وبونلردن استفاده حقی اولدیغی بیان ایله‌مشدر . لكن حقایق احوال نظریه‌دن دهاقوتلی اولمش وقودناپولئونده بیله ، اصول مدنیه‌ده پك اساسلی اولان، اموال منقوله ایله اموال غیرمنقوله ، حقوق منقوله وحقوق غیرمنقوله فرقی میدانه كتیرلدیكی زمان اموال منقوله ملكیتی‌ایله‌اموال‌غیرمنقوله‌ملكیتی‌بونلر عدادینه ادخال ایدلمه‌مش وبونلر اوزرنده‌كی ملكیت طبیعةً منقول وغیرمنقول اشیا حالنه افراغ ایدلمشدركه بوصورتله ، وجودی ادعا اولونان حقوق، نفس اشیا ایله مزج ایدلمشدر ؛ ذاتاً حقیقت اولان‌ده بودر .

تون (Thon) پك محق اولارق دیمشدرکه : « برانسانك قوای معنویه‌سنی استعمال ، مالك اولدیغی برشیئی استعمال ، سؤ استعمال، تخریب امكان حقوقیسنی قبول ، حقوقك تلقئ اساسیسنه مغایراولور. دها فضله‌سی‌وار : اگر بویله بر(Du darfst) « یاپابیلیرسك »دن برحق انفسی استنتاج ایدیله‌بیلسه‌یدی ، نظام حقوقینك یالكز مساعده ایتمكله اكتفا ایتمه‌یوب ، مساعده ایدیله‌ن فعلی حمایه دخی ایتمه‌سی لازم كلیردی . شبهه یوق‌كه ، احوال بویله جریان ایتمیور . نظام حقوقی نفع ایله ونفعك « اكر » و « ناصل » ی ایله اشتغال ایتمه‌مكده‌در . نظام حقوقینك رولی اشخاص سائره‌نك غیرمشروع ممانعتلرینی برطرف ایتمكدر ونظام حقوقی نهیی ایله آخرك شخصیتنك ومالنك خللدن مصونیتنی افاده ایده‌رسه وظیفه‌سنی ایفا ایتمش اولور. » (Lac. cit. p. 293) .

اگر ملك، بروضعیت حقوقیهٔ انفسیه اولارق تلقی ایدلمه‌یوب بروضعیت حقوق آفاقیه، بروضعیت قانونیه ، یعنی ساحه‌سی وموضوعی حقوق آفاقیه ایله معین دائمی وعمومی بر وضعیت ، ملكیت طریقیله برشیئه صاحب اولان شخص وسائر بالجمله افراد ایچون امری ونهیی براوامرمجبره هیئت مجموعه‌سنی استلزام ایده‌ن بروضعیت اولارق تلقی ایدیله‌جك اولورسه حقیقته دها یقین قالمش اولور . بوحال ، حقوق متأخره‌ده ملكیتك وباخصوص سرمایه ملكیتنك احتوا ایتدیكی صفتدر : سرمایه صاحبی ، باخصوص حربدن‌بری ، كیتدكجه بروظیفهٔ اجتماعیه ایله مكلف برمستحصل اجتماعی اولارق تظاهر ایتمكده‌در ؛ اشبو وظیفهٔ اجتماعیه طوغرودن طوغرویه قانونك سرمایه‌داره تحمیل ایتدیكی برسلسلهٔ وظائفی استلزام ایده‌ر ؛ قانون ، عینی زمانده، سرمایه‌دارك وظیفهٔ اجتماعیه‌سنی ایفا ایده‌بیلمه‌سیچون افراد سائره‌یه‌ده برسلسلهٔ منهیات تحمیل ایله‌ر . اگر ملكیت برقاعدهٔ حقوقیه وضعیتی اولارق تلقی ایدیله‌جك اولورسه ، برحق انفسی موجودیتی قابل دكلدر . دیگر طرفدن ، اگر ملكیت برقاعدهٔ حقوقیه وضعیتی ایسه ، برثروت ، برحقیقت اقتصادیه اولمقدن چیقماز ، برحقیقت حقوقیه حالنه كیرمز . بوراده وسائر احوالده حقیقت حقوقیه اولارق یالكز قانونك افراده ودولت وكیللرینه توجیه ایتدیكی ، قوهٔ جبریه ایله مؤید اوامر ومنهیاتدن باشقه برشی یوقدر .

ملكیت، انفسی بروضعیت حقوقیه اولارق یاخود آفاقی بروضعیت حقوقیه صورتنده تلقی ایدلسین ، ملكی فراغ دنیله‌ن شی موجود اولمایان برحقی فراغ دیمك دكلدر . بو ، یالكز برشیئك تمامئ نفعنك كیفیت تخصیصنك تبدلی شرطی اولان قانوناً معین فعلدن وكی

تخصیصك حمایه‌سندن عبارتدر . روما حقوقنده ، ملكی فراغ تسمیه اولونان معامله‌ده رسمیتلرك وتسلیم وتسلمك وحقوق متأخره‌ده اشیای منقوله‌نك تسلیم وتسلمی واموال غیر منقوله‌ده « فراغ » ك (transcription) رولی انجق اشبو نقطهٔ نظر قبول ایدلمك صورتیله ادراك اولونابیلیر .

فراغ ملكی ، علت فاعلیه اولارق اجرای تأثیر ایده‌ن برفعل اراده‌ربط ایتمه‌ملیدر . اولجه فعل ارادتی فردیه‌نك نیچون بر تأثیر حقوقینك علت فاعلیه‌سی اولامیاجغی صورت عمومیه‌ده بیان ایدلمش ایدی. ملك ایچون بوفكر دهاواضح برصورتده تظاهر ایتمكده‌در. برفردك ارادتی، حدذاتنده، دستورحقوقی طرفندن موضوع اوامر ومنهیاتك مجبوری الرعایه‌لكنی تأیید ایچون قوهٔ جبریهٔ اجتماعیه‌نك مداخله‌سنی ایجاب ایده‌مز. ملكك، حقوق متأخره‌ده مقاوله تأثیریله یعنی طرفینك رضاسیله فراغ ایدلدیكی صورت جاریه‌ده بیان اولونمقده‌در . بوفكر تمامیله یا كلشدر . ذاتاً قودناپولئون علی‌الاطلاق اظهار ایدیله‌ن فكره مغایراولارق بونی افاده ایتمه‌یور . فی‌الحقیقه ٧١١ نجی ماده دیوركه : «اموالك ملكیتی... تأثیر ایجابات ایله اكتساب وفراغ ایدیلیر . » بوطرز تلقی مقاولات تأثیریله فراغ واكتساب طرز تلقیسندن دها خارق‌العاده‌در . لكن واضع قانونه افاده ایتمه‌دیكی فكری اسناد ایتمك مناسب اولماز .

بومبحثه عائد بعض آثار اسامیسی :

Auguste Comte , Système de politique positive , êdit, 1892 , I. p.156 ; Landry , L'utilité sociale de la propriété individuelle , 1900 ; Marguery , La droit de propriété et le régime démocratique. Hayem, Le dro.t de propriété et ses limites 1910 ; Rigaud , Le droit réel, thèse , Toulouse , 1912 ; Quéru, Système du droit réel et du droit personnel , thèse Caen , 1905 ; Morin , L'individualisme du code civil et la structure nouvelle de la vie économique, Revue de métaphysique et dc moral , septembre 1917 , p . 527 . La révolte des faits contre le code, 1920; Duguit, Les transformations générales du droit privé , 2e édit ., 1920 , p . 147 ets .

§ ٣٣ — وحيدالجانب فعل حقوقى. كثيرالجانب فعل حقوقى

شيمدى‌يه‌قدر فعل حقوقى‌يى حدذاتنده تحليل ايتدم؛ فعل حقوقينك مختلف وزيتلرينك برتك عاملده جريان ايتديكنى فرض ايتدم. تعبير جارى‌يه كوره، وحيدالجانب برفعل حقوقى‌يى نظر اعتباره آلدم. حقيقتده فعل حقوقى اكثريا اشبو ساده‌صفتله موجوددر، لكن اكثرياده دهامعضل برصفت ارائه ايده‌ر: ايكى ودها زياده ارادتلرك اشتراكى محصوليدر؛ فعل كثيرالجانبدر. بوزمين فعل حقوقينك نه‌زمان وحيدالجانب نه‌زمان كثيرالجانب اولديغى تحرى‌يه مساعد دكلدر؛ برتأثير حقوقى حصوله كلمك ايچون هانكى تقديرده فعل حقوقينك وحيدالجانب اولماسى كافيدر و، بالعكس، هانكى تقديرده كثيرالجانب اولماسى مقتضيدر. بوجهتك تعيينى، نظر اعتباره‌النان جمعيت داخلنده‌كى قاعدهٔ حقوقيه‌يه تابعدر. مبحث سالفده، حقيقتده، فعل حقوقى‌يى متعاقب ساحهٔ حقوقده حصوله كله‌ن تعديلاتك علت فاعليه‌سنك فعل ارادت اولماديغى، فعل ارادتك انجق قاعدهٔ حقوقيه‌يه توفيقاً فلان تأثير حقوقينك تولدينه شرط اولديغى ارائه ايدلمش ايدى. ايمدى، هانكى تقديرده وحيدالجانب، هانكى تقديرده كثيرالجانب فعلك تأثير حقوقينك شرطى اولاجغنى تعيين ايده‌ن حقوق آفاقيه‌در. بوجهتك تعيينى هر جمعيته كوره ومعين برجمعيتده واصل اولديغى تكامل حقوقى درجه‌سنه كوره تحول ايده‌ر. اوحالده اساس اعتباريله فعل وحيدالجانبدر ياخود كثيرالجانبدر دنيلمكه لزوم يوقدر. بوبابده براساس موجود دكلدر و موجود اولاماز. تكامل قانون اعظمنه تابع حقوق آفاقيه اساساتنه كوره، وضعيات حقوقيه بعضاً وحيدالجانب، بعضاً ده كثيرالجانب افعالى متعاقباً تظاهر ايده‌رلر.

معمافيه اوزون مدت حاكم اولمش اولان فرديت تلقيسنده منحصراً كثيرالجانب فعلك بر وضعيت حقوقيه‌يى توليد ايده‌بيله‌جكى و بونى‌ده انجق خصوصى بر ماهيتى حائز اولان كثيرالجانب برفعلك يعنى عقدك ياپابيله‌جكى برنص حالنده تلقى اولونمقده ايدى. ذاتاً، هيچ شبهه يوق‌كه، بواساسى افاده‌ايله فرديت نظريه‌سى اساسنه برآهنك منطق ايله توفيق حركت ايدلمش اوليوردى. نظريهٔ مذكوره، شخص بشرك مختاريتنى يعنى انسانك، دنيايه‌كليركن حقوقه مالك برشخصيتى بولونديغى، اساس وحدودينى سربست ارادتى تشكيل ايده‌ن برحوزهٔ حقوقيه‌نك مسنداليهى بولنديغى ادعا ايتمكده‌در. بناءً عليه اشبو حوزهٔ حقوقيه انجق

حوزهٔ مذكوره‌نك كنهنى تشكيل ايده‌ن سربست برفعل ارادتله تعديل ايديله‌بيلير؛ تزايد وياتناقص صورتيله انجق بوارادتك برفعليله تعديل اولونابيلير. ديكر طرفدن، مادام‌كه وضعيت حقوقيه انجق برى وظيفهٔ انفسيه ايله مكلف ديكرى برحق انفسى‌يه صاحب ايكى مسنداليه بيننده‌كى مناسبت صورتنده تلقى ايديليور وبرتأثير حقوقينك تولدى برى ايچون متزايد ديكرى ايچون متناقص اولارق ايكى مسنداليهك حوزهٔ حقوقيه‌سنك تعديلنى انتاج ايديور، اوحالده مطلقا بروضعيت حقوقيه‌نك تولد ايده‌بيلمه‌سيچون بوايكى مسنداليهك اشتراك اراداتى، ذوالجانبين برفعل، برعقد موجود اولماليدر.

اشبو نظريه‌مروجلرى ديورلردى‌كه؛ انجق دولتك برقرارحاكمى Décision souveraine موجود اولديغى تقديرده احوال باشقه صورتله جريان ايده‌بيلير. طبيعةً قدرت حاكمه‌يه مالك اولان دولت، وحيدالجانب برفعل ارادتيله افرادك وبالذات كنديلنك حوزهٔ حقوقيه‌سنى تعديل ايده‌بيلير. قدرت عموميه افعالى وحيدالجانبدرلر، وحيدالجانب اولدقلرى حالده تأثير حقوقى حصوله كتيرمه‌لرى محضاومنحصراً افعال قدرت عموميه اولدقلرندن طولاييدر. دولت قدرت حاكمه‌سيله، بعض شرائط موجود اولديغى تقديرده، معين برشخص عليهنه وجائب مخصوصه تحميل وديكرلرى لهنه حقوق انفسيه توليد ايده‌بيلير. لكن بواويله براقتداردركه بوكامنحصراً دولت مالكدر. افعال قدرت عموميه وقانونك احكام موضحه ايله وضعيت حقوقيه توليد ايتديكى احوال خارجنده يالكز كثيرالجانب فعل يعنى عقد، حقوق ساحه‌سنده تعديلات توليد ايده‌بيلير.

حقوق مدنيه فرانسز نظريه‌سنده الآن حاكم اولان اشبو صورت تلقى «پلانيول»ك (Planiol) «حقوق مدنيه» نام اثر نفيسنده افادهٔ واضحه‌سنى بولمشدر. اثر مذكورك بوجهته عائد اولان عبارهٔ اصليه‌سنى بوراده عيناً درجى موافق بوليورم: «حقيقت حالده بالجمله وجائب يالكز ايكى منبعدن ترشح ايده‌ر: عقد، قانون. عقدده ايجابى تشكيل ايده‌ن طرفينك ارادتى‌در؛ قوهٔ ايجاديه اشبو ارادتده مندمج اولديغى كبى ايجاب ساحه وموضوعنى تعيين ايدن‌ده اشبوارادتدر. واضع قانون انجق طرفينك توليد ايتدكلرى تأثيرك بر طريق عدلى بخش وتأييد صورتيله مجبورى‌الرعايه لكنى منهيات ومفسوحيات واسطه‌سيله حريتلرينه تحديدات تأسيسى صورتيله اونلره نظارت ايتمك ايچون مداخله ايده‌ر. برعقدك مفقوديتى حالنده، ايجابك تولدى علتى انجق قانون اولابيلير؛ مديون ارزو ايتديكى ايچون مجبور دكلدر؛ بونى دوشونمز بيله، ارزو ايتسه بيله ارادتى اونى ربط ايده‌مز،

زيرا ، بو صورتله ، مديونك ارادتى منفرد اولور ودائنك ارادتنه توافق ايده‌مزدى . اوحالده، اكر ايجاب موجود ايسه انجق واضع قانونك ارزوايتمش اولماسيله موجوددر. »

Droit civil , II. No. 807

هيچ شبهه يوق كه حاكم اولان نظريه بودر. مع مافيه، كرك اجتهاد حقوقى‌ده كرك نظريه‌ده بعض احوالده، قانونك سكوتى تقديرنده بيله مديونك وحيدالجانب فعل اراداتيله بر وجيبه‌نك تشكلنى قبوله ميال تشبثلر مشاهده اولونمقده‌در .

بزى پك ايلرى سوق ايده‌جك اولان اشبو مسئله‌يى مناقشه ايتمك ايسته‌مكسزين دنيله‌بيلير كه حقوق خصوصيهٔ متأخره‌ده شيمدى‌يه قدر عقد تلقى اولوندقلرى حالده، حقيقتده وحيدالجانب اولان و، بناءً عليه ،عقود حقوق عاديه‌سنى تطبيق ايتمه‌مك لازم كله‌ن متعدد افعال موجوددر ؛ مثلا « عقود التحاقيه » (Contrats d' adhésion) تسميه اولونان فعللر كبى. التحاقى عقد، حقيقت حالده، وحيدالجانب بر فعل كبى تظاهر ايتمكده‌در . بو فعل ايله بر شخص اولجه موجود بر قاعدهٔ حقوقيه‌يه اختياريله التحاق ايده‌ر، تابع اولور . عقدك ماهيتنى تعيين ايچون علاوه ايدلمش اولان « التحاقى » (adhésion) كلمه‌سى ده كوستريور كه بورا‌ده حقيقى بر عقد موجود دكلدر وبوكا عقود نظريهٔ عموميه‌سنى تطبيق ايتمكله خطا ايدلمكده‌در (Cf . Dreux Lescontrats d' adhésion , 1910 p 503 .

فرانسز نظريه‌سى طرفندن مدت مديده بر نص مقامنده تلقى ايدلمش اولان ديكر بر قضيه ايسه متعدد بيان اراداتلرك اشتراكى موجود اولديغى تقديرده عقدك موجود اولديغى بيان ايتمكدر . اكر ، دنيليور ، حقوق عامه ساحه‌سنده ، وحيدالجانب فعل تأثيرات حقوقيه حصوله كتيريورسه ، بونك سببى قدرت عموميه‌يى حائز بر شخص طرفندن صادر اولماسيدر . لكن ، حتى حقوق خصوصيه ساحه‌سنده قدرت عموميه ايلك صفده تظاهر ايتمه‌ديكى تقديرده بيله ، عقد تأثير حقوقى توليد ايده‌بيلير ، وبو ساحه‌ده اشتراك ارادات موجود اولديغى هرزمان عقد موجوددر .

تقريباً يكرمى بش سنه‌دنبرى افكار وواقعاتده مضاعف بر تكامل حصوله كلمشدر . هر تكاملده اولديغى كبى فكرلر واقعه‌لر اوزرينه و واقعه‌لر فكرلر اوزرينه اجراى تأثير ايتمشدر. حقوق نقطهٔ نظرندن، روما تلقياتنك تأثير مصرى تحتنده عصرلردنبرى موجوديتى الزم ولايتغير بر قضيه صورتنده ادعا اولونا كله‌ن اشبو قدرت عموميه‌نك قيمتنك نه اولديغى تامل اولونمشدر. وكورلمشدر كه اشبو مفهوم‌ده پك چوق زمانلر الزم ولايتغير اولارق تلقى

ايدلمش اولان سائر برچوقلرى كبى الزم ولايتغير دكلدر . حكمرانلردن وياوكيللردن صادر اولان وحيدالجانب فعلك ، عقبنده ناصل تأثيرات حقوقيه حصوله كتيرديكنى اكلامق ايچون قدرت عموميه موضوعه‌سنى قبول ايتمك فائده‌سز اولديغى ، قوهٔ ايجاديه كبى تظاهر ايده‌ن شى، قدرت عموميه فرضيه‌سيله دكل، فقط يالكز فعلك، موضوعى وغايه‌سى اعتباريله، داخلنده حصوله كلديكى هيئت اجتماعيه‌نك حقوق آفاقيه‌سنه توافقى ايله تعريف اولوناجغى مشاهده اولونمشدر. نتيجه طريقيله اكلاشيلمشدر كه حقوق عامه ساحه‌سنده قاعدهٔ حقوقيه‌يه موافق وحيدالجانب بر فعل عقبنده تأثيرات حقوقيه حصوله كليورسه ، بونك حقوق خصوصيه ساحه‌سنده‌ده بوصورتله جريانه هيچ بر مانع يوقدر . ايشته بو صورتله افراد خصوصيه بيننده‌كى مناسباتده شيمدى‌يه قدر عقدى تلقى ايدلمش وحقيقت حالده وحيدالجانب اولان و، بناءً عليه ، عقود حقوق جاريه‌سنك تطبيقى جائز اولمايان برچوق افعال موجود اولوب اولماديغنى تحرى‌يه واصل اولونمشدر.

ديكر طرفدن، كرك داخلى اولسون كرك خارجى بولونسون، حقوق عامه ساحه‌سنده ، اشتراك ارادات موجود اولديغى حالده برعقد موجود اولماديغى صراحةً حس اولونان متعدد فرضيه‌لر تظاهر ايتمشدر . مثلا، قانون ايكى قمارانك ياخود بر پارلامنتو ايله بر رئيس دولتك اشتراكندن صادر اولان مملكتلرده، قانونك ايكى قامارا بيننده ياخود پارلامنتو ايله رئيس دولت اراسنده منعقد بر عقد نتيجه‌سى اولديغى افاده اولوناماز . عينى صورتله ، بر قرار اتخاذ ايده‌ن بر هيئت اشتراك اراداتنده برعقد كوريله‌ميه‌جكى اكلاشيلير . الحاصل ، بلكه عقدى اولان بعض افعالده ، مثلا بر خدمت عموميه امتيازى، بر مأمور تعيينى كبى فعللرده عنعنوى شكلنده عقد كورمكله ياكلش بر يوله صاپلمش اولاجغى دقتلى بر تدقيق نتيجه‌سنده تظاهر ايده‌ر .

باخصوص حقوق عامه ساحه‌سنده اولجه سرد ايديله‌ن ملاحظات، حقوقيونى ، طبيعى اولارق، حقوق خصوصيه ساحه‌سنده اشتراك ارادات موجود اولمغله برابر كلمه‌نك عنعنوى ومدنى معناسيله عقد موجود اولمايان بعض احوال موجود اولوب اولماديغنى تحرى‌يه سوق واماله ايله‌مشدر. بوكبى احوالك موجود اولديغنى تصديق اضطرارنده قالنمشدر؛ لكن اعتياد اودرجه قوى، عنعنه فكرلرده اودرجه درين كوك صالمش ايدى كه بر مدت، هيچ اولمازسه فرانسه‌ده ، عقد مفهومى برطرف ايديله‌مه‌مش وهر اشتراك ارادات موجود اولان ياخود موجود كبى كورينه‌ن احوالده اشبو مفهوم وكلمه مختلف تعبيرات منضمه الحاقيله ادامه

ایدلمشدر ؛ اشبو تعبیرات منضمه‌نك عقد کلمه‌سیله متناقض اولدقلری بیله کوریله‌مه‌مشدر. « التحاق عقود » دن Contrats d'adhesion « عقود مشترکه »دن Contrats collectifs بحث اولونمقده‌در واولوناجقدر ، حالبوکه اشبو تعبیرات ایلریده کوریله‌جکی وجهله داخلی برتناقضی محتویدرلر .

لکن واقعه‌لر وفکرلر عنعنوی حقوقیونك مخالفتلرینه رغماً ایلروله‌مکده‌درلر وحقوق خصوصیه ساحه‌سنده ، حقوق عامه ساحه‌سنده اولدیغی کبی ، اشتراك ارادات موجود اولدیغی حالده‌عقد موجود اولدیغی‌افاده اولونامیاجق‌واولونماماسی لازم‌کله‌ن متعدد قضیه‌لرك بولوندیغنی آرتق تصدیق زمانی کلمشدر . مع مافیه ، یالکز منفی برنتیجه‌یه واصل اولمق کافی دکلدر؛ مثبت برصورت حل‌دخی بولمق مقتضیدر؛ بوجهت پك آسان دکلدر.مشکلات بالخاصه ، یاکاش‌اولارق ، عقد بولونمقسزین اشتراك ارادات موجود اولان بالجمله تقدیرلرك عینی عمومی مقوله‌یه ادخال ایدلمك ایسته‌نلمش اولماسندن انبعاث ایتمشدر .

دها عمیق برتحلیله توسل ایدلدکده کوریلیرکه، اشتراك اراداتك ، وحیدالجانب برفعل موجود اولمقسزین وحیدالجانب بیانات ارادت هیئت مجموعه‌سندن عبارت اولان تقدیرلری تفریق ایدلمه‌لیدر. یالکزاشبو فرضیه‌ده فعل مشترك acte collectifتعبیری قوللانلمالیدر ؛ زیرا آلمانجه‌ده مقابلی Gesamtakt اولان اشبو کلمه وحیدالجانب افعالك کثرتنی بحق افاده ایله‌مکده‌در .

دیکر طرفدن بعض احوالده حقیقةً برائتلاف ارادات ، کثیرالجانب بر فعل ، اکر ارزو ایدیلیرسه ، برمقاوله Convention موجوددر ، مع‌مافیه عقد موجود دکلدر . بوتقدیرده‌برصفت‌خصوصیتی حائزبرفعل حقوقی‌تظاهر ایدیورکه‌نه‌برعقددر نه‌ده‌وحیدالجانب برفعلدر . یه‌للینه‌ك ومتعدد آلمان حقوقیونی بونی Vereinbarung تسمیه ایدیورلر، بونك فرانسزجه Union (اتحاد) کلمه‌سیله عیناً افاده‌سی‌ممکن اولدیغندن کلمهٔ مذکوره‌نك‌قبولنی تکلیف ایده‌رم .

بو وجهله ، اوچ مختلف مقوله کثیرالجانب افعال تظاهر ایدیور . تمامیله معین اولان صفاتی‌کندیسنی فعل‌مشترکدن واتحاددن تفریق‌ایده‌ن عقد؛ برمقاوله اولوب هیچ برصورتله عقد اولمایان اتحاد ، بر مقاوله اولمایوب بربرینه متوافق وحیدالجانب بیانات ارادت هیئت مجموعه‌سی اولان فعل مشترك .

یکرمی‌بش سنه‌دنبری اشبو مسئله آلمانیاده وایتالیاده غایت واسع برادبیاته میدان ویرمشدر . فرانسه‌ده بومسئله آز تدقیق ایدلمشدر .

بیلدیکمه کوره آلمانیاده ، سرمایه‌سی اسهامه منقسم برشرکتك ویا برجمعیتك فعل تشکلنده برعقدك موجودیتنی‌کورمکله تمامیله خطاایدلدیکنی ایلك‌اول ارائه ایده‌ن «کیرکه» (Gierke) اولمشدر . اشبو مؤلف دیورکه : « برجمعیتك یاخود سرمایه‌سی اسهامه منقسم برشرکتك فعل تأسسی برعقد دکل ، فقط وحیدالجانب برفعل مشترکدرکه حقوق‌فردیه‌ده مثالی موجود دکلدر. عقد جمعیت مفهومی، برجمعیتك تأسسی‌ایچون نه‌درجه یاکلش ایسه بردولتك ویا برکلیسانك تشکلی ایچون‌ده اودرجه خطالیدر وحقوق خصوصیه جماعاتنه اساس تشکیل ایده‌میه‌جکی کبی حقوق عامه جماعاتنه‌ده اساس اولاماز . »

(Die Genossenschaftstheorie , 1887 , p. 133 et not 3 .)

« یه‌للینه‌ك » حقوق عامه‌ده اشتراك ارادات موجود اولدیغی حالده عقد بولونمایان پك چوق احوال موجود اولدیغنی ارائه ایتمشدر . اشبو مؤلفه کوره ، بوکبی‌احوالك جمله‌سنده دائما عینی وکندیی هم بر وحیدالجانب فعلدن هم‌ده عقددن تفریق ایده‌ن بر صفت مخصوصه‌یی حائز برفعل حقوقی موجوددر. « یه‌للینه‌ك » (Gesamtakf) و (Vereinbarung,) کبی عقدسز اشتراك ارادات موجود اولان ایکی مقوله احوال بولوندیغنی تصدیق ایتمه‌مکله خطا ایتمشدر . « یه‌للینه‌ك » ه کوره بالجمله احوالده براتحاد موجودر « اتحاد متعدد افعال ارادت فردیه ایله بر بیان ارادتك حاصل اولماسیدر . اشبو بیان ارادت مستقل اشخاصه یاخود برهیئتك عضولرینه عائد اولسون حقوقاً (Relevante) در . بالعکس عقد، مکلفیتلرك اجراسی ویاقبولی ایچون‌متعدد اشخاص بیننده برائتلافدر. «Vereinbarung» (اتحاد) مشترك برغایه خصوصنده براتحاد اراداتدر ؛ عقد ایسه منافع متخالفه‌نك یاخود متوافق اولمایان منافعك تطمینی ایچون اتحاد اراداتدر . »

(System der subjekiven öffentlichen Rechte 1892, p. 193 et 194)

١٨٩٩ ده تریپه‌ل (Triepel) عقدایله اتحادك تفریقنی توسیع وتوضیح ایتمش وعقدك عناصر ممیزه‌سی حقنده غایت طوغرو برتحلیل وجوده کتیرمشدرکه بوندن کله‌جك مبحثده استفاده ایده‌جکم . لکن بومؤلفده ، « یه‌للینه‌ك » کبی ، عقد خارجنده اشتراك ارادات

مختلف فرضیه‌لرینی تفریق ایده‌مه‌مشدر؛ فرضیات مذکوره‌نك جمله‌سنی اتحاد (Vereinbarung)ه ادخال و بونی حقوق دولك اساسی اولارق تلقی ایدیور. (Vœlkerrecht und Landesrecht 1899)

« اوریبو » (Hauriou) مواد اصلیه‌سی آتی‌یه درج اولونان بوتون بر نظریه‌یی (principes de droit public, 2e cdit. 1916 p. 236et s.) نام اثرنده ایضاح ایدیور.

« اوریبو » اولا، عقد موجود بولونمادیغی حالده بر اشتراك ارادات تظاهر ایده‌ن برچوق احوال موجود اولدیغنی غایت واضح بر صورتده ارائه ایدیور . نظریه‌سنه نقطهٔ حرکت اولارق پارلمنتو اصولیله اداره اولونان دول متأخره‌ده قانونك صورت تشکلنی الیور. بو دولتلره قانون ایکی قامارا ایله رئیس دولتك اشتراك اراداتندن متحصل اولدیغی حالده بوراده قامارلرله رئیس دولت بیننده بر عقد موجود اولدیغی ادعا ایدیله‌مز. او حالده، «اوریبو»یه کوره اشبو تقدیرده و بوکا مماثل احوال سائره‌ده وقوعات شو صورتله جریان ایتمکده‌در : تمثالی قابل اجرا قرار اولان فعل حقوقیٔ بسیط، مسندالیهندن تجرد ایده‌ر واجرا ایدلدیکی دها طوغروسی اجرایه ابتدار اولوندیغی زمان بر واقعهٔ حقوقیه اولور . ایکنجی فعل ارادت اشبو واقعهٔ حقوقیه‌یه بر فعل التحاقیدر «acte d'adhésion» الخ.« او حالده، حس اولونمقسزین، فعلك طرز افادهٔ اجرائیه‌سیله مظروفنك بر برندن آیرلماسی و بر اصول معامله حالنه کیره‌ن شکل اجرائینك الاستیقیتی طولاییسیله بر نوع فعل حقوقیدن دیکر بر نوع فعل حقوقی‌یه کچیورز . تمثالی، قابل اجرا قرار اولوب درونده هرشی قدرت اراده‌ته منجر اولان وحدت فعل، داخلی بر صورتده ارادت موجوده‌نك محض وحدتیله مستحصل بولونان فعل بسیطدن فعل مرکبه یعنی صورت وحدتی تمامیله خارجی بر صورتده بر رسمیت اجتماعیه یاخود بر اصول معامله ایله تحقق ایده‌ن و داخلده اصول معامله عامللری طرفندن الدن اله طولاشدیریلان بر نتیجهٔ حقوقیه‌یی محتوی بر عملیهٔ حقوقیه‌یه کچیورز . » (صحیفه ١٤٣)

اشتراك ارادات موجود اولدیغی حالده عقد بولنمایان هریرده احوال بو صورتله جریان ایده‌ر . بونلر اصول معامله‌یه تابع عملیه‌لرك تشکیل ایتدکلری افعال حقوقیهٔ مرکبه‌درلر. « اوریبو» بو قبیل افعال ایله عقد بیننده‌کی فرقی آتیده‌کی صورتله تعریف ایدیور: «بو قبیل احوالده « رضا » علاماتی موجوددر ، زیرا اشبو افعال متوالیه برطاقم قرارلردر ؛ لکن رضالرك مزج انفسیسی موجود دکلدر، زیرا قرارلرك هربری ، اولکیلره التحاق ایچون

انجق بونلر فعل حالنده ایکن دکل ، فقط واقعه حالنده بولندقلری زمان تصادف ایده‌رلر؛ مذکور قرارلر امتزاج حالنده بولنان بر ارادتی دکل، فقط تحقق ایتمش اولدیغندن طولایی تصلب ایتمش بر ارادتی محتویدرلر . عینی فعل انفسی‌یه رضالرك اشتراکی موجود دکلدر . لکن یکی رضالرك سکیلره ، آفاقی بر فعل حقوقی اولان عینی معامله‌یه مراجعتله کیفیت التحاقلری موجوددر . » (Loc.cit.,p149)

اکر « به‌رغسون» ك (Bergson) نظریه‌سنی اکدیران مغلق و مخیل طرز افاده‌لری برطرف ایدیله‌جك اولورسه، اوریبونك نظریه‌سی شو صورته منجر اولور: عقد، تك بر فعل حقوقیدر، زیرا ایکی ارادت بربرلرینه موافق و بربرلرینی منتسق اولدقلری کبی یکانه بر راسمهٔ حقوقیده امتزاج ایلمکده‌درلر . بالعکس ، تأثیر حقوقی بعضاً هر بری دیکرینك معتبر اولماسنه شرط اولان بر ارادتك متوالی بر سلسلهٔ بیاناتندن متحصلدر ؛ بو تقدیرده ، تأثیر حقوقی ، بربرلریله ائتلاف ایتمه‌مش اولان اراداتك وحیدالجانب بیانات متوالیه‌سی هیئت مجموعه‌سندن متحصلدر .

« اوریبو » تمامیله حقلیدر . مع مافیه ، «اوریبو»نك صورت تلقیسی بنی برطاقم قیود احترازیه درمیانه سوق ایتمکده‌در . اولا ، عقد حقنده‌کی تحلیلی شبهه‌سز غیرکافیدر . عقدك حقیقهٔ عناصر متشکله‌سنك نه‌لردن عبارت اولدیغی ، بونك ناصل اساس اعتباریله بر فعل انفسی اولدیغی و عقده اشتراك ایده‌ن اراداتك هر برینك ناصل مختلف بر موضوعه و بر غایه‌یه مالك اولدقلرینی کله‌جك مبحثده ارائه‌یه صرف غیرت ایده‌جکم . ثانیا «اوریبو»نك نقطهٔ حرکتی یا کلشدر . بوتون نظریه‌سی ارادت موجده (Willensmacht) موضوعه‌سی یعنی بر فعل حقوقینك مسند الیهنك ارادتی ، تأثیر حقوقینك علت فاعلیه‌سی اولدیغی موضوعه‌سی اوزرینه مؤسسدر؛ متعدد دفعه‌لر «قدرت ارادیه» دن، « ارادت موجده »دن بحث ایتمکده‌در . (صحیفه ١٤٣) . ایمدی ، بر فعل حقوقیده تظاهر ایده‌ن ارادت انسانیه‌نك بر قدرت موجده‌سی ، فعلی ولی ایده‌ن تأثیر حقوقینك علت فاعلیه‌سی اولمادیغنی اثبات ایتدم ظن ایدیورم . (مراجعت § § ٢٩ ، ٣٠) . الحاصل « اوریبو » نك نظریه‌سی اتحادی (Vareinbarung) یعنی بر ائتلاف ارادات موجود اولان ، «اوریبو»نك تعبیری وجهله ، رضالرك امتزاجی موجود اولمغله برابر عقد موجود بولونمایان احوالی اهمال ایتمکده‌در . بو کبی احوال ایله عقد بیننده‌کی فرقك آتیده‌کی مبحثده تظاهر ایده‌جکنی امید ایدیورم .

§ ٣٤ — عقد (Contrat)

نقطهٔ اساسیه عقدك نه‌اولدیغنی تماميله تعيين ایتمكدر . حقوقده پك چوق یا کلشلقلر فنا تعبيرات يوزندن تحدث ایتمكده‌در . آرتق عینی کلمه‌لری عینی شیلری تعریف ، متفرق کلمه‌لری‌ده متفرق شیلری ارائه ایچون استعمال ایتمك لزومی تعيين ایتمشدر . عقد کلمه‌سی برنوع کثیرالجانب فعلی ارائه‌ایچون ومنحصراً بونك ایچون استعمال اولونماليدر . اشبو کثیرالجانب فعل نوعنك صفاتنی تعيين ایله‌یوب عقد کلمه‌سنی منحصراً صفات مذکوره‌یی جامع فعله تخصیص ایله‌مه‌لیدر. بوخصوصده تحدث ایدن مناقشاته رغماً بو، باشاریلامایاجق برشی دکلدر . فی‌الحقیقه ، عقد روما حقوقنك ، حقوق مدنیهٔ متأخره‌یه کچمش وتماميله اصول انفسی‌یه موافق برایجادی اولدیغی اونوتماماليدر .

روما حقوقیونك عقد تلقیسی « Stipulation » (تعهد) شکل افاده‌سنده کسب مادیت ایدیوردی بوشکل افاده هرعقدك‌ادخال ایدیله‌جکی برنوع قالب ایدی. «غایوس»ك شومتنی معلومدر .

Verbis obligatio contrahitur ex interrogationc et responsu com quid dari fierive nobis stipulamur... Verbis obligation fit exinterragatione et responsione velut: dari spondes? spondeo) L. 11 § 7 De obligationibus et actionibus XLIV 7; institutes II § 15

و « پول »ك شو متنی :

Verborum obligatio constat, si intercentrahentes id agatur: si ego tibi dixero spondes? et tu reponderis, spondes nacitur obligatio) (L 3 § 2 Digeste De obligationibus et actionibus XLIY 7

بالاده‌کی شکل افاده ایله خارجده نمایان اولان ایکی ارادت ، تعبیر متأخره کوره ایکی بیان ارادت ، بربرلریله تماس ایدن ایکی ارادت تظاهر ایدیور ؛ ایکی فرد وجدان وادراکلریله بربرلریله‌ائتلاف واتحادایدیورلر. بونلردن‌بری دیکرینك‌داینی‌اولمق‌ایسته‌دیکنی، دیکری‌ده برنجینك مدیونی اولمق ایسته‌دیکنی بیان ایدیورلر ؛ بری دیکرینك داینی اولمق ایستیور ، چونکه دیکری اونك مدیونی اولمق ایسته‌دیکنی ظن ایدیور ؛ ایکنجی ، برنجینك مدیونی اولمق ایستیور ، زیرا دیکر طرفك داین اولمق ایسته‌دیکنی بیلیور .

ایکی ارادت توافق ایدیور ؛ بونکله برابر ایکیسنك‌ده موضوعلری مختلف اولدیغی کبی مختلف غایه‌لرله‌ده معیندرلر . ایشته بوصورتله عاقدین بیننده تماميله معین بررابطهٔ حقوقیه حصوله کلیور . عاقدین بیننده برتعهد ومنافع متخالفه موجوددر ؛ بری دیکری لهنه برمکلفیت ایفاسنه مجبوردر؛ دیکری‌ده اشبو مکلفیتك ایفاسنی طلب اقتدارینه مالکدر .

برفعل حقوقی انجق « تعهد » (Stipulation) دن عبارت اولان اشبو قالب داخلنه کیره‌بیلدیکی حالده عقد اولور . شونی دیمك ایسته‌یورم‌که عقد انجق بر فعل حقوقینك احکامی، نه‌درجه مرکب اولورسه اولسون، برویا متعدد « تعهد »لر چارچیوه‌سنه داخل اولابیلدیکی ، ایکی فرد طرفندن داینله مدیون رابطه‌سی ایسته‌نیلدیکی تقدیرده موجود اولابیلیر . اکر بویله اولمازسه عقد خارجنده برشی موجود اولور ؛ عقدك اشبو روما تلقیسی قرون وسطی واون التنجی‌عصر روماحقوقی مروجلری‌واون یدنجی وان‌سکزنجی عصرلرده‌ده بیوك‌حقوقیون وباخصوص «پوتیه» (Pothier) واسطه‌سیله‌حقوق متأخره‌یه انتقال ایله‌مش واوروپا وآمریقانك بالجمله قودلرنده افاده اولونمشدر.

« پوتیه » عقدی شو صورتله تعریف ایدیور : « طرفین عاقدین متقابلاً یاخود بونلردن یالکز برینك دیکرینه برشی اعطاسنی تعهد ایله‌دیکی مقاوله‌در » .

قودناپولیونده تقریباً عینی تعریف موجوددر: «عقد برمقاوله‌درکه بونکله برویا متعدد اشخاص دیکر برویامتعدد اشخاص لهنه برشیئی اجرا ایتمه‌یی و یا ایتمه‌مه‌یی تعهد ایدر » (ماده ١٠٠١) . آلمان قودسیویلی عقدی طوغرودن طوغرویه تعریف ایتمیورسه‌ده عقدك روما مفهوم عنعنویسنی اولدیغی‌کی ادامه ایتدیکی مختلف ماده‌لردن عیان اولمقده‌در. اولا شو جهته نظر دقتی جلب ایتمه‌لیدرکه آلمان قود سیویلی عقددن (Vertrag) انجق وجائب تأسیسی، اطفا وبافراغ حالنده بحث ایدیور؛ برحق‌عینی (droit réel) تأسیس وفراغنده (Einigung)(اتحاد) کلمه‌سنی استعمال ایدیور . دیکر طرفدن ١٥١ نجی ماده دیورکه : « عقد ایجابك قبولیله تمام اولور » و ٣٠٥ نجی ماده : خلافنه احکام قانونیه موجود اولمادقجه برفعل حقوقی ایله بر وجیبه مناسبتی تأسیس وبابونك مظروفنی تعدیل انجق عقدایله قابلدر، » دیور . ایمدی ، بر وجیبه مناسبتی تولیدی مقصدیله قبول‌ایدلمش برایجاب یعنی‌ایجابی عرض ایده‌نله‌قبول ایدن بیننده داینله‌مدیون مناسبتی موجوداولمادقجه عقد موجود اولامیور .

یکی دنیا قودلرندەدە عینی تلقی صراحةً افادە اولونمشدر. بونلردن یالکز اوچنی مثال اولارق ذکر ایدەجکم ؛ ارژانتینلی بویوك حقوق شناس « دالماسیو وەلەز ـ ساسفیلد » (Dalmatio Velez-Saasfield) طرفندن ١٨٦٨–١٨٧٠ دە میدانە کتیرلمش اولان آرژانتین جمهوریتی قود سیویلی عقدك مفهوم عنعنویسی حقندە غایت واضح بیاناتی محتویدر کە «عقوددن متولد وجائب» سرنامەسی آلتنە کچمشدر . عقدك صفتی معاقدین بیننده وجائب تولید ایتمکدر ؛ اکر طرفیندن بری دیکری لهنە بر وجیبە قبول ایدیورسە عقد وحید الجانبدر؛ وجیبۀ متقابلە حالندە عقد ذوالجانبیندر؛ ائتلاف، طرفیندن برینك ایجابی دیکرینك قبولی ایلە حاصل اولور . (code civil argentin art 2272 2272 et 2279)

« لوئیز یانا » قود سویلیندە تمامیلە قود ناپولئولدن اقتباس اولونمش بر عقد تعریفی موجوددر (١٧٦١ نجی مادە) . (ژەاورژی) قودندەدە تقریباً عینی تعریف کورلمکدەدر (٢٧١٤ نجی مادە) .

الحاصل، بالجملە ممالك حقوق مدنیە علماسی طرفندن ترویج اولونان عقد مفهومی بوندن عبارتدر . جملەسی عینی نقطەیە منجر اولان متعدد ومختلف تعریفلری بورادە درجە لزوم یوقدر . یالکز دائما قلاسیق اولان « اوبری ئەرو » Aubry et Rau نك اثرندن بر قسمنی نقل ایلە اکتفا ایلەیەجکم : «مقاولە بر منفعت حقوقیە مادەسی اوزرینە ایکی ویا دها زیادە اشخاصك ائتلافیدر . موضوعی وجائب تشکیلی اولان مقاولەیە بالخاصە عقد تسمیە اولونور . مقاولە عمومی ، عقد اونك مشتملاتندن خصوصیدر . » Cours de droit civil français. IV p2' 283

خلاصةً ، عقد، صفت ممیزەسی صراحةً تعین ایتمش بر فعل حقوقیدر. عقد بر ائتلاف اولیەیی استلزام ایدەن ایکی بیان ارادتدن متشکلدر. اشبو بیان ارادتلرك هر برینك دیکرندن فرقلی موضوعی واردر ؛ هر بری دیکری طرفندن تعیین ایدلمش اولدیغی ایچون دیکرندن فرقلی بر غایەیە مالکدر . هیئت عمومیەسیلە النقدە ، موضوعی، فعلك بینلرندە داین ایلە مدیون مناسبتی تولد ایدەن ایکی شخصی یاخود ایکی هیئت اشخاصی برلشدیرەن بر وضعیتك تولیدیدر . عقددن متولد وضعیتدە یالکز ایکی شخص یاخود ایکی هیئت اشخاص موجوددر ، بر هیئتدەکی اشخاصك کافەسی دیکر هیئتدەکی اشخاصە نسبتلە عینی وضعیتدە بولونمقدە وهر شخص یاخود هیئت اشخاص متفرق بر وضعیتدە و منافع متخالفەیی حائز بولونمقدەدر، زیرا بری داین دیکری مدیون ، بری داین اولمق ایستەمش دیکری مدیون اولمق ایستەمشدرلر .

الحاصل ، عقد ایکی شخص ارەسندە حصولە کلەن وموضوعی برینك علیهنە دیکرك لهنە وجائب تولیدی اولان بر ائتلافدر .

بوصورتلە ، وجائب و عقد مفهوملری بربرلرندە تمامیلە ممزوج بولونیورلر . شبهەسز وجائب عقد خارجندە اسباب سائرەدن دە تولد ایدەبیلیر. شبهەسز، عقد ، علت، وجائبدە تأثیر اولارق تظاهر ایدیور . لکن شوراسی دە شبهەسزدر کە وجائب تولید ایتمەین بر فعل عقد دکلدر . ایشتە بو سببدندر کە قود ناپولئون ویك چوق مؤلفلر عقد ووجائبی وبونلرە متعلق احکام وقواعدی عینی سرنامە التندە برلشدیریورلر. بو اصول هر نە قدر فنا ایسەدە ایضاحنی تاریخدە بولور وعقد و وجائب مفهوملرینك صمیمی و غیرقابل افتراق اتحادینی ارائە ایدەر.

بوجهت تعین ایدنجە ، شو نتیجە حاصل اولور کە عقد موجود اولمقسزین اشتراك ارادات موجود اولابیلیر و عینی موضوعی حائز وعینی غایە ایلە معین اشتراك ارادات ، مختلف موضوعلری حائز ، بری دیکریلە معین اشتراك ارادات موجود اولدیغی زمان عقد موجود دکلدر ؛ داینلە مدیون مناسبتی اولمایان بر وضعیتك تشکلنە باعث اولان مقاولە دخی عقد دکلدر .

عقد یوق ایسە نە واردر ؟ بونی ارائەیە صرف غیرت ایلەیەجکم. فقط بونك حکمی یوقدر . اساسلی اولان شی عقد موجود اولمادیغی وعقد مفهومی ادامە وبو فرضیەلرە عقدە متعلق قواعدك تطبیقندە اصرار ایدیلەجك اولورسە بویوك سقوط خیاللرە ایصال ایدەجك اولان بر یاکلش یولە صاپلمش اولاجغنی ادعا ایتمکدر .

عقدده موضوع و غایه . — عقددە موضوعك وغایەنك تعیینی اوزون وغایت شدید مناقشاتە سببیت ویرمشدر . اشبو مسئلە اوزرینە پك چوق یازی یازلمش ایسەدە اعتراف ایدلملیدر کە ظلمت بر طرف ایدیلەجك یردە بالعکس تزیید ایدلمشدر. فی الحقیقە اشبو مشکلات وظلمت ، عقد تقدیرندە عاقدیندن هر بری طرفندن ایفا ایدلمش، هر بری کندینە مخصوص موضوع وغایەیی حاوی بربرندن فرقلی ایکی فعل ارادت موجود اولدیغی کورلەمش اولماسندن نشئت ایتمکدەدر . عاقدیندن هر بری ، بر طرفدن ، بر عقد میدانە کتیرمك و ، دیکر طرفدن ، اشبو عقددە معین بر رول اوینامق ایستیور . ایمدی ، اولا بر عقد میدانە کتیرمك اولان برنجی فعل ارادتك موضوعنی وغایەسنی تعیین ایتمك لازمدر . ثانیاً عاقدیندن هر بری طرفندن صادر اولوب عقددە اوینامق ایستەدیکی رولە متعلق اولان

افعال ارادتك هر برينك موعنى وغايه‌سنى تعيين ايله‌مه‌ليدر . ايشته اشبو تفريق ياپلمامش اولديغندندر كه بعضاً علت عقد ، بعضاً علت مقاوله تسميه اولونان ياخود قودناپولئونك تعبيرى وجهله « مقاوله‌ده مشروع برعلت » نامى ويريله‌ن نقطه حقنده بوقدر مناقشات حدوث ايله‌مشدر. عينى زمانده علت فاعليه ياخود موجده وعلت غائيه ياخود غايه مفهوملرينى ارائه ايتديكندن طولايى التباسه محل ويره‌ن علت (Cause) كلمه‌سى استعمال اولناجق يرده غايه (But) كلمه‌سى قوللانلمالى و اولا برعقد ميدانه كتيرمك ايسته‌ين عاقدينك فعل ارادتنك بالاخره‌ده ، عقدده بررول اوينامق ايسته‌ين عاقدينك فعل ارادتلرينك موضوعى وغايه‌سى تعيين قلنمالى ايدى .

هرنه‌قدر منطق عكسنى استلزام ايده‌رسه‌ده، اولا عاقدينك هر برينك عقدده اوينامق ايسته‌دكلرى روله عائد فعل ارادتك موضوعنى وغايه‌سنى تحرى ايده‌جكم . عاقديندن هر برى ديورم ، زيرا عقده هر برى متفرق برموضوعى وغايه‌يى حائز وعاقديندن هر بريندن صادر اولان تماميله متفرق ايكى فعل ارادت موجود اولديغى اولجه ارائه ايدلمش ايدى. عينى زمانده فعل ارادتلردن برينك موضوعى وغايه‌سى ايله ديكرينك موضوعى وغايه‌سى بيننده بررابطهٔ مخصوصه موجود اولديغنى ارائه ايله‌مش ايدم . وحيدالجانب وذوالجانبين عقدلرك تمثالى اولان قرض ايله بيع آيرى آيرى تدقيق ايديله‌جك اولورسه بورابطه عياناً تظاهر ايدر .

قرضده ، بربرينى متعاقباً مقرض ايله مستقرضك روللرى نظر اعتباره النماليدر . مقرض ، مستقرضك مديون اولمق ايسته‌مسيچون مستقرض بهى توديع ايدرك داين اولمق ايسته‌ر . مستقرض بهى توديع ايتمك ارادتنك بلاواسطه موضوعيدر ؛ داين اولمق بالواسطه موضوعيدر ؛ « ديكرك مديون اولمق ايسته‌مه‌سى ايچون » عقدده مقرض رولنى اوينامق ارادتنك غايه‌سيدر . مستقرض‌ده كندى طرفندن، مقرضك كنديسنه مستقرض بهى تسليم ايتمه‌سى ايچون بونى اعاده وجيبه‌سى قصدين بيان ايتمك ايسته‌ر. اشبو وجيبه‌يه عائد بيان ارادتى ، ارادتنك بلاواسطه موضوعنى، اعاده جيبه‌سى ايسه بالواسطه موضوعنى تشكنل ايدر؛ مستقرض بهك تسلمى مستقرضك عقدده مستقرض رولنى اوينامق ارادتنك غايه‌سنى تشكيل ايله‌ر .

نهاية الامر، حقوق مدنيه قلاسيك نظريه‌سيله دنيله‌بيلير كه قرض عقدنده علت (Cause) مستقرض بهك توديعيدر . لكن (Cause) كلمه‌سنى غايه معناسنه آلمالى ومستقرض بهك

تسليمى مقرضك داين اولمق وباخصوص برقرض عقدى ميدانه كتيرمك ارادتنك دكل ، فقط منحصراً مستقرضك اعاده مجبوريتى ارادتنك غايهٔ موجبه‌سى اولديغنى تصريح ايتمه‌ليدر. فى الحقيقه قلاسيك نظريه قرضده يالكز مستقرضك وجيبه‌سنى نظر اعتباره المقله خطا ايديور، زيرا قودسيويل يالكز علت وجائبدن (cause de l'obligation) و وجائبده علتدن بحث ايده‌رك يالكز وجائبك تولدى ايچون علت موجود اولابيله‌جكى ظننى ويريور (ماده ١١٠٨ و ١١٣١) اونوتيليور كه اكر علت غايهٔ موجبه ايسه — كه باشقه برشى اولاماز — وجائب توليدينه معطوف اولسون براستحقاق توليدينه معطوف بولونسون هر فعل ارادت ايچون طبيعى اولارق برغايهٔ موجبه موجوددر. ديكر طرفدن، قلاسيك نظريه، موضوعى برعقد ميدانه كتيرمك اولان واشبو عقدده طرفينك هر برينك اوينامق ايسته‌دكلرى رولره عائد فعل ارادتدن تماميله فرقلى بولونان برفعل ارادت اهمال ايديله‌جك اولورسه حقيقتك پك ناقص برصورتده تحليل ايدلمش اولاجغنى مشاهده ايده‌مه‌مكده‌در .

اكر ذوالجانبين عقد اولان بيع مثالنى الاجق اولورسه‌ق تحليل عينى تفريقلرى ارائه ايده‌ر . برعقد بيع ياپمق ايستيورم . ايشته ايلك فعل ارادت . اشبو بيعده بايع رولنى اوينامق ايستيورم يعنى مشترينك بدل بيعى بكا قارشو مديون اولماسى ايچون مبيعى مديون اولمق قصديله بايع اولمق ارادتنى بيان ايتمك ايستيورم. بايع اولمق بيان ارادتى بلاواسطه موضوع ، مبيعى مديون اولمق قصدى بالواسه موضوع و « مشترينك بدل بيعى مديون اولماسى » ايسه بايعك فعل ارادتنك غايهٔ موجبه‌سيدر . اكر مشترى نظر اعتباره الناجق اولورسه عينى شى حاصل اولور. بلاواسطه موضوع مشترى اولمق بيان ارادتى؛ بالواسطه موضوع بدل مبيعك مديونى اولمق قصدى ؛ غايهٔ موجبه ايسه بايعك مبيعى مديون اولاجغى دوشونجه‌سيدر. بوصورتله مشترينك وبايعك ايكى فعل ارادتنك موضوع وغايه‌لرى اره‌سنده صيقى بر رابطه موجوددر . بوراده دخى قلاسيك نظريه ذوالجانبين عقدده عاقديندن برينك وجيبه‌سى ديكرينك وجيبه‌سنك علتيدر ديمكده پك حقليدر . اولجه اولديغى كبى بوراده دخى اشبو (Cause) كلمه‌سنى ادامه ايده‌رك غايه (but) كلمه‌سنى استعمال ايتمه‌ديكنه خطا ايتمكده‌در. تشوشات انجق بوصورتله برطرف ايديله‌بيلير . نظريه‌مز كوره ذوالجانبين عقدده عاقديندن هر برينك فعل ارادتنك غايه‌سنى تعيين مقتضى اولديغنى اكلايور ؛ لكن ذوالجانبين عقدده اولسون وحيدالجانب عقدده اولسون يالكز عقدده اوينانيلاجق روله عائد ارادتك دكل، فقط اشبو عقدى حصوله كتيرمك ارادتنك‌ده غايهٔ موجبه‌سنى تعيين لزومنى اكلايامامشدر .

بالعکس اجتهاد حقوقی بونی اکلامش یاخود دها طوغروسی غیراختیاری برصورتده، مارالذکر تفریق حصوله کتیرمشدر . لکن شوراسـنیده سویله‌ملی که اجتهاد حقوقی بر تحلیل حقوقی اجراسنه مجبوریت حس ایتمه‌مشدر . اسباب نصفت وفعلیاتله معین اولارق اجتهاد حقوقیٔ محاکم عاقدیندن برینك، عقدی حقوقه مغایر برغایه‌ایله اجرا ایتدیکی برچوق احوالده، عقدی کأن لم‌یکن عد ایتمشدر .

اثرك فرانسزجه اصلنك ۲۸۹-۲۹۲ صحیفه‌لرنده بوخصوصه دائر اسامیٔ آثار موجو در.

§ ۳۵ — وحیدالجانب بیاناتك کثرتی

یاخود

فعل مشترك

عصری احتیاجات فعلیه، بویوك تجارت وبویوك صناعتك توسعی، بحری وبری نقلیات وعمران مستملکات تشبثاتنك تشکلی، حربدن اول پك فعال وحربدن صوکره خارق العاده وسعت کسب ایتمش اولان جمعیت وسندیقا حرکتی کبی احوال، عددی کیتدکجه زیاده‌لشه‌ن آنونیم شرکتلرك و جمعیتلرك تولدینه سببیت ویرمشلردر. فرانسز اصطلاحاتیله مختلف اسملرله توسیم ایتدیکمز اشبو تأسیسات حقوقیه، اساس اعتباریله، عینی صفتی حائزدرلر. تأسیسات مذکوره، مسندالیهلری بربرلرینی طانیمان یاخود پك آز طانیان وهرحالده بربرلریله مذاکره‌یه ویریشمه‌مش اولان بیانات ارادات اشتراکندن متشکلدرلر . اشبو مسندالیهلر مشروع فرض اولونان برغایه‌یه وصول ایچون برمقدار معین ثروت وفاعلیتی شرکتك ویا جمعیتك حین تشکلنده تولد ایده‌ن برقاعده‌یه توفیقاً اورته‌یه قویارلر؛ بالجمله شریکلر طرفندن قبول ایدیله‌ن ومعنای مادیسیله قانونك بالجمله صفتلرینی حائز بولونان اشبو قاعده‌یه نظامنامهٔ اساسی نامی ویرلمکده‌در . (Statuts)

بوراده ایضـاحنه لزوم اولمایان احوال والجاآت تاریخیه‌دن طولایی فرانسز حقوقی شرکتلری (Sociétés) وجمعیتلری (Associatiosn) تمامیله خارجی برقسطاس ایله تفریق ایتمکده‌در . شرکت، شریکلر منفعتنه نمادار برغایه‌یه وصول ایچون ثروت وفاعلیتلری تشریك ایتمکدر . جمعیت، تمتعسز یعنی کرك شریکلر کرکسه جمعیته یابانجی اشخاص منفعتنه نقدله

تقدیر اولونامایان غایه‌یه وصول ایچون ثروت وفاعلیتلرك تشریکیدر. بوصوك تقدیرده جمعیته وقفه عائد بر عنصر قاریشـدیرلمش اولویور . مراجعت (§ ٤۲) . تعقیب ایدیله‌ن غایه نه اولورسه اولسون حکمی یوقدر ، الویرکه تمتعسز اولسون و ، طبیعی اولارق ، قانونه مغایر بولونماسین . شرکتله جمعیت بیننده‌کی فرق وشرائط جمعیت ۱ تموز ۱۹۰۱ قانوننك ۱ و ۳ نجی ماده‌لرنده صراحةً تعیین اولونمشدر .

جاری اولان فکره کوره شرکتلرك و جمعیتلرك عقد تشکیل ایتدکلری بیان ایدلمکده‌در. حقوق تجارت اوزرینه اثر یازان مؤلفلرك قسم اعظمی آنونیم شرکتلری عقدلر میانه ادخال ایتمکده و بونقطهٔ نظردن بوشرکتلری قولکتیف شرکتلردن تفریق ایتمه‌مکده‌درلر. ۱۹۰۱ قانوننك برنجی ماده‌سی جمعیتك برمقاوله اولدیغی بیاندن صوکره صحت ومرعتنك عقود وجائبنه تطبیق اولونان احکام عمومیهٔ حقوقیه‌ایله تنظیم اولوندیغی علاوه ایتمکده‌در. فضله اولارق قانون مذکورك سرنامه‌سی « عقد جمعیته متعلق قانون »در اشبو خطای محض شایان تأسف نتایجه منجر اولویور. آنونیم شرکتله جمعیت، مقاوله ویا عقد بولونمقسزین اشتراك اراداتك موجودیتنی ارائه ایده‌ن ایکی تأسیس حقوقی مثال باهرینی تشکیل ایتمکده درلر . ارادتك کثرتنی حاوی ایکی تأسیسات حقوقیه‌نك مثال باهرینی ارائه ایتمکده‌درلر ؛ یالکز ارادات مشترکه‌نك وحیدالجانب کثرت بیاناتندن یکی هیئتك برقاعدهٔ آفاقیه‌سی ، حقیقی بر قانون مادیسی تشکل ایده‌رکه بوکا نظامنامهٔ اساسیلر طرفندن معین شرائطی حاوی هر شخص وحیدالجانب بربیان موخرایله تابع اولدیغی بالافاده التحاق ایده‌بیلیر . سرمایه‌سی اسهامه منقسم شرکت ایله جمعیتك هیچ برصورتله عقد تشـکیل ایتمه‌دکلرینی اثبات ایچون بونلرك دورهٔ احضاریله حین تشکللرینی تفریق ایتمه‌لیدر .

احضار دوره‌سی ، هیئتك تأسـیسنی دوشونمش اولانلرك هیئتك نه‌صورتله تشـکیل ایدیله‌جکی ، هر برینك دیکرلریله مناسـباتی، هیئتك تشکلندن صوکره هر برینك درعهده ایده‌جکی وظیفه وهیئته کتیره‌جکی ثروت ویا فاعلیتك مقـداری حقنده مداولهٔ افـکار ایله‌دکلری زماندر. ایشته بودوره‌ده متشبثلر بیننده حقیقی عقدلر حصوله کلدیکی شبهه‌سزدر. بربرلرینی طانیان ، برابرجه مذاکره ایده‌ن ومتقابلاً تعهداته کریشـه‌ن اشخاص بیننده مقاولات وائتلافاتك موجودیتی محققدر . عقـد حقنده اولجه ویردیکمز تعریفك بالجمله عناصرینی مجتمع بولیورز . غایت صریح وواضح بروضعیت حقوقیهٔ انفسیه تولد ایدیور .

عقود مذکوره ، بالذات کندی ایچون یاپلمش عقدك شرطی درجه‌سنده معتبر، بعض

تفرعاته عائد فرقلر مستثنا اولمق اوزره اجتهاد حقوقينك و اكثر دول متأخره‌نك بخش ايتديكی شمولی حاوی اولمق اوزره ، آخر ايچونده تعهداتی محتوی بولونا بيلير .

شيمدی بيان ايتديكمز افعالدن هيچ بری ، نه‌درجه واضح نه‌درجه واسع اولورسه اولسون، شركت ويا جمعيت كبی برهيئتك فعل تشكيلی اولاماز، يالكز بوافعالك وجوديله برصفت مخصوصه‌يی حائز اشبو تأسيسات حقوقيه موجود دكلدر . حتی اكثريا ، اشبو افعال عقديه‌نك تأثيراتی عاقدينك قصدنده، ارزو اولونان هيئتك تشكلی شرط مؤخر ويا مفسدينه تابعدركه بوده افعال مذكوره‌نك بوتشكله مقدم وبوندن تماميله فرقلی اولدقلرينه بردليل باهردر .

اشبو ائتلافات نهايت‌بولونجه هيئتك مؤسسلری عمومه مراجعت ايده‌رلر . مراجعت واقعه‌يه مماشاةً مختلف جهاندن كلمش اولان بر مقدار معين اشخاص معين زمان ومكانده اثبات وجود ايده‌رلر . متشبثلر اولدن بر نظامنامهٔ اساسی لايحه‌سی يعنی آتيده‌كی درت نقطه‌يی، اساس اعتباريله ، تعيينه متعلق قواعدی ، احكام عموميه‌يی احضار ايله‌مشلردر . ١-تشكل ايده‌جك هيئتك غايه‌سی ؛ ٢ - نامی ؛ ٣ - مركز اجتماعی ؛ ٤ - هيئتی‌اداره ايده‌جك عضو وياعضولرك تشكلی؛ بعضاده شريكلر طرفندن هر سنه ويرلمه‌سی مقتضی حصه . آزچوق اوزون برمذاكره‌دن صوكره نظامنامهٔ اساسی آرايه وضع اولونارق قبول ايديلير وبوصورتله جمعيت تشكل ايده‌ر ؛ نظامنامهٔ اساسينك هيئت مجموعه‌سنه رأی‌ويره‌ن بالجمله اعضا جمعيتك اعضای مؤسسه‌سی اولورلر .

اشبو تقديرده اشتراك ارادات اولديغنده شبهه يوقدر . بربرينه توافق ايده‌ن بيانات ارادتك كثرتی‌ده غير قابل اعتراضدر. لكن عقد بولونماسی كيفيتنه كلنجه بونی رد ايده‌رم. اولا ، نظامنامهٔ اساسی‌يی قبول وتصديق ايده‌ن مختلف ارادات بيننده تماس وارتباط حاصل اولمامشدر . بونلردن بری ديكرينك قبول ايتديكی ايجابده بولونمامشدر. بربرلرينی طانيمقسزين محل ملاقاته كلمش اولان مختلف اشخاص برينی ديكرلرينه قارشی مجبور ايده‌ن برمناسبت‌حقوقيه توليدی غايه‌سيله بربرلريله تماسه كيرمه‌مشلردر. ديكر برشخصك وياهيئت اشخاصك وضعيتنه ضد ومخالف بروضعيتده بولونان برشخص ويا هيئت اشخاص موجود دكلدر . جمله‌سی عينی وضعيتده‌درلر . جمله‌سنك بيانات ارادتی عينی موضوعی حائز وعينی غايه‌يه معطوفدر . نظامنامهٔ اساسی‌يی قبول وتصديق ايده‌ركن ارالرنده برداين ومديون مناسبتی توليدی ايچون تعاطیٔ موافقت ايتمه‌مشلردر . بونلردن بری ، ديكرينك داين

اولمق ارادتيله معين اولارق بر مجبوريت تحتنه كيرمك ايسته‌ميور . اشخاص مذكوره‌نك جمله‌سی ، بالعكس ، عينی شيئی ايسته‌يورلر : قبول وتصديق ايتدكلری نظامنامهٔ اساسی‌يه كوره برجمعيتك تشكلی؛ بوتون بيانات ارادت، تصديق وقبول اولونان نظامنامهٔ اساسينك جمعيته ويرديكی غايه‌دن باشقه برشی اولمايان ، عينی غايه ايله معيندرلر .

جمعيتك تشكلندن صوكره ، شركا بيننده وجائب ايفا اولونور اولونماز زائل اولماسی لازم كله‌ن برداين ايله مديون مناسبت فرديه‌سی كوريليورمی ؟ خاير ، برشريكك ديكر برشريك عليهنه برداين وضعيتنی تأييد ايچون برطريق عدلی‌يه مالك دكلدر . مشاهده ايديله‌ن شی ، تشكل ايده‌ن هيئتك حقيقی برقانونی اولوب يالكز شركا وجمعيتك اداره عضولری ايچون دكل ، فقط جمعيتله تأسيس مناسبات ايليه‌جك اشخاص ايچونده قابل تطبيق اولان نظامنامهٔ اساسی ايله تنظيم اولونمش بروضعيت دائمه در.

نظامنامهٔ اساسی ، جمعيتك اعضاسی اولملری اعتباريله ، شركانك قانون دائميسيدر . نظامنامهٔ اساسی اعضايه برطاقم وجائب تحميل ايده‌ركه الك عموميسی حصهٔ سنويه‌نك تأديه‌سيدر . شريك بلكه بونقطهٔ نظردن داين اولان جمعيتك مديونيدر . لكن ، اكر جمعيتله جمعيت اعضاسی بيننده اشبودايناله مديون وضعيتی موجود ايسه نظامنامهٔ اساسينك قبول وتصديقنه مقدم جمعيتله اعضا بيننده برعقددن متحصل اولاماز ، زيرا او اثناده جمعيت تشكل ايتمه‌مش ايدی ، موجود دكلدی. فضله اولارق اكر اعضا جمعيتك مديونی ايسه برقانونه تبعاً‌مديوندر وارزوسنه رغماً قانون‌ايله دينی‌تزييد ايديله‌بيله‌جك اولان مكلفك ويركو مديونی اولديغی وضعيته مشابه بروضعيت داخلنده بولونمقده‌در . نظامنامهٔ اساسی‌يه توفيقاً حصهٔ اشتراكك مقداری اعضانك اكثريتی طرفندن تزييد ايديله‌بيلير؛ تماميله قانوناً مقرر تزييد ويركويه مكلفك مجبورانقياد اولديغی كبی، مخالف اعضا دخی اشبوكيفيت تزييده انقياده مجبوردرلر . اكر عقد موجود اولمش اولسه‌يدی بويله اولمازدی . اعضا يالكز اوسنه‌يه مخصوص حصهٔ‌اشتراكی‌تسويه ايتدكدن صوكره جمعيتدن چكلمك‌امكاننه مالكدر.

نظامنامهٔ اساسی اعضايه تطبيق اولونور وبونلری حقيقی بر حقوق جزا اولان ضبط وربط حقوقنه تابع طوتار. نظامنامهٔ اساسی‌حقيقی جزالر ترتيبنی وبونلری حقيقی برمحكمه كبی حكماً اصدار ايده‌جك عضولری تعيين ايده‌بيلير . جمعيت اعضاسی اولارق ، شريك، جمعيتك غايه‌سنه طوغرودن طوغرويه ويا بالواسطه ايراث خلل ايده‌جك ، فاعليتنه نقيصه ويره‌جك وحيثيتنی اخلال ايليه‌جك هيچ برشی ياپاماز . بوكبی افعال نظامنامهٔ اساسينك

تعیین ومثلا برجزای نقدی ایله یاخود الکاغیر جزا اولان جمعیتدن اخراج کبی برجزا ایله تجزیه ایده‌جکی جرائم ضبط وربطدرلر . بوصورتله حرکت ایده‌ن جمعیتلر پك چوقدر . بو ، جمعیت اعضاسی ایچون مجبوری‌الرعایه حقیقی برحقوق جزا تشکیل ایده‌ن هیئتك نظامات ضبط وربطیدر. بوصورتله، کوریلیورکه ، منفعتلری مخالف ایکی مسندالیه حقوق آراسنده برداینله مدیون مناسبتی تولید ایده‌ن و معین برفعل حقوقی اولان عقددن پك اوزاق بولونیورز .

نظامنامهٔ داخلی ، اشخاص ثالثه‌یه دخی تطبیق اولونور . اشخاص ثالثه ایله جمعیت نامنه یاپیلاجق بالجمله افعال، نظامنامهٔ اساسی‌یه توفیقاً ایفا ایدیلیر. نظامنامهٔ اساسی اشخاص ثالثه طرفندن سند اتخاذ ایدیله‌بیله‌جکی کبی بونلر علیهنه‌ده استعمال اولونابیلیر. جمعیتك اداره عضولرینك اهلیتلرینی ، دها طوغروسی صلاحیتلرینی نظامنامهٔ اساسی تعیین ایده‌ر و اکر اشبو عضولر صلاحیتلرینی تجاوز ایتمشلرسه فعلك فاسدلکی اشخاص ثالثه طرفندن طلب ایدیله‌بیلیر .

نظامنامهٔ اساسی جمعیتك غایه‌سنی تعیین ایده‌ر . جمعیتك اداره عضولری انجق اشبو غایه‌یه موافق برصورتده حرکت ایده‌بیلیر وغایه‌یه مغایر فعل فاسددر . اساسنی جمعیتك نظامنامهٔ اساسیسنده بولان فعلك اشبو فاسدلکی اشخاص ثالثه طرفندن استعمال ایدیله‌بیله‌جکی کبی اونلر علیهنه‌ده استعمال اولونابیلیر .

اشخاص ثالثه ایله اجرا ایدیله‌بیله‌جك برعقدك صحتنك بونلرك عاقد اولمادقلری برعقد مقدم ایله تعیین اولوناجغی ادراك اولونابیلیرمی ؟ اصلا . بویله برحال عقد مفهومیله تناقض تشکیل ایده‌ر . آخر نامنه اجرا ایدلمش برتعهددن بحث اولونمامالیدر . بوراده موضوع بحث اولان برشخص ثالث لهنه برحق دین تولیدی دکل، فقط اشخاص ثالثه ایله یاپیلاجق مستقبل عقدلرك تابع اولاجغی برقاعده‌در. برجمعیتك تشکلی ونظامنامهٔ اساسیسنك قبول وتصدیقی ایچون عقد مفهومنی ادامه ایتمك بوندن متحصل وضعیتی کثیف برظلمت ایچنه آتمقدن باشقه برشی دکلدر. بالعکس، اکر نظامنامهٔ اساسیسنك قبول وتصدیقی یکی هیئتك قاعدهٔ حقوقیه‌سنك، قانوننك تأسیسی اولدیغی وعقدله هیچ برمناسبتی بولونمادیغی اکلاشیلاجق اولورسه هرشی تعریف ایدیلیر وهرشی پارلاق بروضوح کسب ایله‌ر .

لکن بوتقدیرده بالاده ارائه ایتدیکم مسئله موضوع اولور . برعقد تشکیل ایتمه‌ین اشبو اشتراك ارادات، عینی زمانده فعل عقدیدن و وحیدالجانب فعلدن کندیسنی تمیزایله‌ین

برماهیت مخصوصه‌یی حائز برفعل حقوقی تشکیل ایده‌رمی ؟ بو اشتراك ارادات اولجه ارائه ایدلمش اولان و آلمانلرك (Vereinbarung) تسمیه ایدوب طرفمدن اتحاد Union نامنك ویرلمه‌سی تکلیف اولونان فعل حقوقی‌یی تشکیل ایده‌رمی ؟

بونی ظن ایتمیورم و بوراده منحصراً آرالرنده هیچ بر رابطه موجود اولمقسزین وحیدالجانب بیانات ارادتك کثرتی ، مشروع برغایهٔ مشترکه ایله معین اولدقلری ایچون صحتلری قانوناً مصدق وحیدالجانب افعالك کثرتی موجود اولدیغی مطالعه‌سنده‌یم. عقدده‌ده وحیدالجانب افعال ارادت موجوددر، لکن برینك ارادتی دیکرینك ارادتیله معین اولدیغندن طولایی بونلر بیننده صیقی بررابطه واردر. کله‌جك مبحثده تدقیق ایدیله‌جك اولان اتحادده دخی ارالرنده برائتلاف حصوله کله‌ن وحیدالجانب ایکی فعل ارادت بیننده صیقی بررابطه موجوددر . حقیقتده ، برجمعیتك نظامنامهٔ اساسیسنك قبول وتصدیق کیفیتنده بیان‌رأی ایده‌نلر بیننده هیچ برائتلاف موجود دکلدر ؛ بونلرك ارادتلری بیننده بررابطه یوقدر . ارادتلرینك عینیتی وتوافقی موجوددر . جمله‌سی عینی غایه ایله معین اولارق عینی شیئی ایستیورلر . یالکز وحیدالجانب بیانات ارادت کثرتی موجود در . برصفت معینه‌یی حائز برصفت فعلیه واردر ، متعدد وحیدالجانب بیانات موجوددر ؛ لکن بیاناتك اشبو کثرتی، اشبو عینیتی ، اشبو توافقی ، صفتلرینی تبدیل ایده‌جك ماهیتده کورونمیورلر. فعل‌مشترك (Gesamtakt) تعبیری اشبو وضعیته تمامیله توافق ایدیور کبی کورونمکده‌در. اشبو بیانات ارادتك عقبنده جمعیتك قانونی اولان یکی برقاعدهٔ حقوقیه‌نك ، اعضانك اکتساب ایتدکلری بروضعیت حقوقیهٔ آفاقیه‌نك تظاهرینی مشاهده ایدیورز . ایشته بوصورتله فعل مشترك عینی زمانده هم بر « فعل ــ قاعده » هم‌ده بر« فعل ــ شرط » در ؛ لکن « فعل ــ قاعده » صفتی شبهه‌سزکه فائق اولاندر .

[شورای دولت غایت واضح برصورتده جمعیاتك نظامنامهٔ اساسیلرینه قاعدهٔ حقوقیه صفتنی طانیمقده‌در. (Recueil, 1918, p. 305)

کیرکه‌نك نظریه‌سی — مؤلفك شهرتندن طولایی اشبو نظریه‌سنی سکوت ایله کچیشدیره‌میه‌جکم . کیرکه کلمه‌نك غایت عمومی معناسیله هرهانکی بر اشتراکی بر هیئتك (المانجه‌ده Verband یاخود Verein) فعل تشکلیسنك کندیسنی عینی زمانده عقددن ووحیدالجانب فعلدن تفریق ایده‌ن بروضعیت مخصوصه‌یی حائز اولدیغی تدریس ایتمکده‌در . برلین دارالفنونی معلمنه کوره اشترا کی هیئتلرك فعل تشکلی یالکز وحیدالجانب

بیانات ارادتك كثرتندن عبارت دكلدر ؛ فعل مذكورده بوصفت موجوددر ؛ فقط بوندن باشقه دیكر برصفت دها واردر . وحیدالجانب بیانات ارادت ، ارادتلری بربرلریله تماسسز ، منزوی برحالده بواقیرلر . بالعكس ، برهیئت تشكل ایتدیكی زمان ارادتلر براثر مشتركه اشتراك ایده‌رلر ، برحیات مشتركه‌ده مزج اولورلر . عقد موجود دكلدر ، زیرا عقد، حصوله كله‌ن ائتلاف ایله ایكی ارادتی استلزام وبونلری بربرینه مخالف قیلار ؛ اشبو ارادتلر استقلاللرینی محافظه ایده‌رلر وعقدك تعلق ایتدیكی وضعیتده بربرینه مخالف روللره مالكدرلر . بالعكس ، بوتقدیرده شریكلرك ارادتلری بربرلرینه مخالف دكلدرلر ؛ جمعیتك غایه‌سی اولان‌عینی‌غایه‌یه خادمدرلر؛ جمعیتك تشكلی وایشلمه‌سی اولان‌عینی‌شیئی ایسته‌رلر؛ بربرلرینه مخالف دكلدرلر ، زیرا عینی غایه‌یی تأمین ایچون شریك بولونمقده‌درلر . ارادات مذكوره جمعیتك غایه‌سی نقطهٔ نظرندن تشكل ایتمش اولان جمعیتك ارادت واحده وجدیده‌سنده مزج وزائل اولمغه متمایلدر .

كیركه دیوركه : « برهیئتك فعل تأسیسی برعقد دكل ، فقط حقوق فردیه‌ده مثلی اولمایان وحیدالجانب برفعل مشتركدر . شركت عقدی مفهومی بردولت یاخود بركلیسا تأسیسی ایچون نه‌درجه غیرصحیح ایسه برهیئت تشكیلی ایچون‌ده عینی درجه‌ده غیرصحیحدر ونه حقوق خصوصیه‌ده نه‌ده حقوق عامه‌ده شایان قبول دكلدر . بو ، حال‌تشكلده اولان شخص مشتركك توسع وتمزج ای ه‌رك فعل تأسیسده تأید ایده‌ن ارادنیدر . بناءً علیه جمعیتك تأسسی ، ذهنه تبادر ا یكی ایلك دقیقه‌دن اتمام كاملنه قدر برتك فعل اولارق تلقی ایدلمه‌لیدر ؛ ظهوره كله‌ن ' بعد افعال فردیه، تك اولان مركزه استناداً غیرمستقل عناصر صورتنده فعل مشتركده‌مح یدرلر؛ بناءً علیه، اشبو فعل مشترك‌برواسطهٔ‌اشترا كدر. لشكل ایده‌ن جمعیت بر وحدت اولارق تأسس ایتمك ایچون بر وحدت اولارق تظاهر ایتمه‌لیدر . (Genosseschaftstheorie 1887 p. 135 ets.,)

كیركه‌یی اشبو وادیده تعقیب ایتمك بنم ایچون قابل دكلدر . برلین معلمنك مروجی اولدیغی جمعیتلرك شخصیتی مسئلهٔ مشهوره‌سنی مذاكره زمانی هنوز ورود ایتمه‌مشدر . (٤ نجی بابه مراجعت) . یالكز شوراسنی سویله‌مكله اكتفا ایده‌جكم كه بو مابعدالطبیعی تلقی جداً فنی هرحقوق نظریه‌سندن اخراج ایدلمه‌لیدر. بوتلقی‌دخی حقوق اتفسیه مفهومی كبی قطعیاً قیمتدن عاری واجتهاد حقوقینك آرتق تخلیص ایدلمه‌لری لازم كلدیكنی دفعاتله بیان ایتدیكم جواهر اصلیه‌اسقولاستیك سانحه‌لرینك مصرانه دوامندن باشقه‌برشی دكلدر.

كیركه‌نك قضیهٔ منفیه‌سی: « برهیئتك فعل تأسیسی برعقد دكلدر » تماماً تحقق‌ایتمشدر. بونی اثبات ایتدیكمی ظن ایدیورم . لكن دها ایلری كیدلمه‌لیدر . تدقیق ایله مستبان اولان شیدن اوته‌یه هیچ برادعاده بولونماملیدر . ایمدی ، واقعه اولارق ، عددی معین بعض افرادك مشروع برغایهٔ مشتركه تعقیب ایتمك ایسته‌دكلرندن بر نظامنامهٔ اساسی قبول وتصدیق ایتدكلری كورولیور . بوحالده نه‌عقد نه‌ده اتحاد موجود دكلدر . موجود اولان شی یالكز قانون مملكت طرفندن مشروع طانمش برغایه تعقیب ایده‌ن برهیئتك حقوق آفاقیه‌سنی تولید ایله‌ین وحیدالجانب بیانات متعدده‌در. نظامنامهٔ اساسی‌یی قبول وتصدیق ایده‌ن مستقبل شریكلر اجتماعنك بیان رأینده، قرار اتخاذ ایده‌ن‌هرهانكی براجتماعك بیان رأیندن فضله برشی یوقدر . تشریك مساعی ایده‌ن وحیدالجانب ارادات موجود ایسه‌ده بربرلریله ائتلاف ایده‌ن ارادات موجود دكلدر . اجتماعك ارادتندن انجق استعاره طریقیله بحث ایدیله‌بیلیر. حقیقت حالده ، اشبو اجتماعی تشكیل ایده‌ن افرادك اراداتی موجوددر، و ، تقدیره كوره، اجتماعك اكثریتی ویا كافه‌سی بریولده اعطای آرا ایتدیكی زمان قاعدهٔ حقوقیه‌نك تطبیقیله برتأثیر حقوقی حصوله كلیر . بوندن فضله برشی كورمك ، اجتماعك ارادتنك تشكلندن، حتی تولد ایله‌جك یاخود تولد ایتمش اولان برهیئتك دخی ارادتندن بحث ایتمك ، « اوریو » كبی تصلب ایتمش ارادتدن ، یكی رضالرك اسكیلرله یكوجود اولماللرندن ، كیركه كبی ممزوج مخلوق اجتماعی ارادتندن بحث ایله‌مك تماميله حقیقتدن بری تعبیرات لفظیه استعمالندن باشقه برشی دكلدر .

§ ۳٦ — اتحاد Vereinbarung

هرعقد (Contrat) برمقاوله (Convention) در، فقط برچوق مقاوله‌لر موجوددركه عقد دكلدرلر ، ایشنه ، آلمانلرك Vereinbarungen تعبیر ایتدكلری وفرانسزجه اولارق Union (اتحاد) تسمیه‌سنی تكلیف ایتدیكم بونوع مقاوله‌لردر. ایكی‌ویادها زیاده‌اشخاص مناسباته كیریشوب معین برنقطه اوزرنده ائتلاف حاصل ایده‌رلر ؛ لكن اشبو ائتلاف عقبنده بروضعیت حقوقیهٔ انفسیه ، فردی وموقت بردائنله مدیون مناسبت مخصوصه‌سی تظاهر ایتدیكی مشهود اولاماز ؛ بالعكس ، بر قاعدهٔ دائمه‌نك، یاخود بر وضعیت حقیوقیهٔ آفاقیه‌نك ، بر حالتك (Status) تظاهری مشاهده اولونور . اشبو وضعیتده عقدموجود

اولدیغی بیان ایدیله‌مز . فعلك جهت خارجیه‌سی عقدیدر ، اساسی دکلدر . عقد ، تعریفی اعتباریله ، عقبینده بر وضعیت انفسیه تولد ایده‌ن بر فعل انفسیدر . حالبوکه بوراده یا برفعل ـ قاعده ، بر فعل ـ شرط یاخودده بو ایکیسنی بردن جامع برفعل قارشیسنده بولونیورز . دیکر طرفدن ، اولجه کورلدیکی وجهله ، عقدده ، عاقدین مختلف روللر اوینامقده ومتخالف وضعیتلرده بولوندقلرندن، بونلرك هر برینك عقدی حصوله کتیرمك ایچون ایفا ایتدکلری فعل ارادتله عقدده اوینامق ایسته‌دکلری روله عائد فعل ارادتی تفریق ایتمك مقتضیدر . موضوع بحث اولان مقاوله ، بالعکس ، محضا بر قاعده‌نك یاخود بر وضعیت قانونیه‌نك تولدی شرطی اولدیغی ایچون، مقاوله‌یی یاپمق ارادتیله مقاوله‌ده اوینانلمق ایسته‌نیله‌ن روله عائد ارادت بیننده‌کی فرقی ارامغه لزوم یوقدر . عاقدین عینی شیئی ایسته‌یورلر ؛ ارادتلرینك غایه‌سی منفرد اولابیلیر، فقط موضوعی دائما عنیدر : عینی بلاواسطه موضوع ، مقاوله‌نك قبول ایدلدیکنی بیان ایتمك ؛ عینی بالواسطه موضوع ، مقاوله‌نك مشروط لهی اولدیغی قاعده‌نك یاخود وضعیت قانونیهٔ آفاقیه‌نك تولدی .

اشبو تحلیلك بخش ایتدیکی فائده‌یی اکلامق ایچون ، مختلف افعال حقوقیه انواعنی حین تدقیقده برطرفدن افعال آفاقیه اولان افعال ـ قاعده ، افعال ـ شرائط ایله دیکر طرفدن افعال انفسیه فرقنی ارائه ایچون واقع اولان افاداته مراجعت ایدلمك اقتضا ایده‌ر (§ § ۲۶ و ۳۲). فضله اولارق ، اکر اتحاد افعالنك عقد اولمادقلری و بونلرك عقبینده بر قاعده ویا بروضعیت تولد ایتدیکی اکلاشیلاجق اولورسه ، عینی زمانده بونلره مربوط تأثیرات حقوقیه‌نك مقاوله‌یه اجنبی متعدد اشخاصه ناصل تعلق ایده‌بیلدکاری‌ده اکلاشیلیر؛ اکر حقیقی عقدلر موضوع اولسه‌یدی تأثیرات مذکوره عقدلره اجنبی اشخاصه تعلق ایده‌مزدی . ایشته بوجهت اکلاشلمامش اولدیغندندر که حقوق خصوصیه وعامه‌ده برچوق مشکلات تحدث ایتمشدر ، اکر عقد ایله اتحاد تفریق ایدلمش وغیرکافی تدقیق نتیجه‌سنده، متعدد تقدیرلرده ، یالکز اتحاد بولونان یرلرده عقد کورلمه‌مش اولسه‌یدی اشبو مشکلات برطرف ایدلمش اولوردی .

طبیعی اولارق بوراده حقوق عامه‌یه ، یاخود حقوق خصوصیه‌یه عائد اولوب بر عقد اولمایوب بر قاعده‌نك یاخود بر « حالت » ك تولدینه شرط تشکیل ایده‌ن اتحاد موجود اولان بالجمله احوالی تفصیلاتی ایله تدقیق ایده‌جك دکلم .

حقوق خصوصیه‌ده نکاح بونوع افعالك بارز برنمونه‌سیدر . نکاحی بر عقد اولارق

تلقی ایتمك هیچ شبهه یوقکه بر خطادر . شبهه‌سز ، نکاح بر مقاوله‌در ، لکن بر وضعیت قانونیهٔ آفاقیه‌نك تولدینه شرط اولان بر مقاوله‌در ؛ اشبو وضعیت ، ازدواج ایتمش اولان کیمسه‌لرك وضعیت قانونیه‌سی ، حالت حقوقیه‌سیدر . ویالکز زوج ایله زوجه‌یه دکل ، فقط بالجمله افراده راجع نتایجی حاوی ، تأثیراتی وشمولی قانوناً معین ، دائمی بروضعیتدر . بو صورتله ، علی الاکثر تصادف ایدیله‌ن آتیده‌کی صورت تفکرك نه‌درجه یاکلش اولدیغی‌ده میدانه چیقار : نکاح بر عقددر و ، بناءً علیه ، سربستجه میدانه کتیرلمش یکی برعقد منطقاً اسکیسنی کأن لم یکن قیلابیلیر . بوتقدیرده قانونك رضای متقابل ایله طلاقی قبول ایتمه‌مسی عبثدر . شبهه یوق که قانون بوصورتله طلاقی قبول ایده‌بیلیردی؛ فقط قبول ایتمه‌مه‌سی عبث دکلدر . نکاح بروضعیت عقدیه‌یی تولید ایده‌ن برعقد دکلدر ؛ نکاح بر وضعیت قانونیه تولدینه شرط اولان بر مقاوله‌در . وقانون منطقاً اشبو وضعیت قانونیه‌نك تعدیلی ویا ازاله‌سی ایچون شرطی ایسته‌دیکی کبی تعیین ایده‌ر وقانونك زوج ایله زوجه‌نك رضای متقابلنك غیرکافی اولدیغنی بیان ایتمه‌سی غیر منطقی دکلدر .

حالت اجتماعیهٔ متأخره‌ده پك صیق تصادف ایدلمکده اولان وفعل اتحاده غایت صریح وغایت اهمیتلی برمثال تشکیل ایده‌ن برفعل موجوددر که بوکا یاکلش اولارق « اشغال عقد مشترکی » (Contrat collectif de travail) نامی ویرلمکده‌در . بوکا اشغال مقاوله‌ٔ مشترکه‌سی نامنی ویرمك دها مناسبدر (Convention collective de travail) ؛ ذاتاً بوتعبیر ۲۸ مارت ۱۹۱۹ قانونی طرفندن قبول اولونمشدر؛ عقد ومشترك کلمه‌لری بربرینی متناقض ایکی کلمه اولدیغی کبی بوکلمه‌لرله توسیم ایدیله‌ن فعل‌ده نه بر عقددر ، نه‌ده بر اشغال عقدیدر . بوفعلده بر اشتراك ارادات بولوندیغی شبهه‌سزدر؛ حتی بر ائتلاف ارادات، بر مقاوله موجود بولوندیغی‌ده شبهه‌دن وارسته‌در . لکن اصلا برعقد موجود دکلدر .

اشبو مقاوله‌ٔ مشترکه، علی الاکثر، بر تعطیل اشغاله نهایت ویرمك یاخود بونك ظهورینه مانع اولمق غایه‌سیله ، برطرفدن ، سرمایه‌داران منافعی ممثللریله، دیکر طرفدن، عمله منافعی ممثللری بیننده موضوع بحث صنایعده عمله استیجاری نه‌کبی شرائطله وقوعبولابیله‌جکی وبالخاصه اجرتلرك مقداری ، وساعات مساعی مدتی کبی شرائطی تعیین ایچون حصوله کله‌ن ائتلافدر. تعبیر آخرله، اشغال عقد مشترکی تسمیه اولونان شی موضوع بحث اولان صنایعده عقود فردیهٔ اشغالك نه‌صورتله میدانه کتیریله‌جکنه متعلق قاعدهٔ عمومیه‌یی، قانونی تعیین ایده‌ن مقاوله‌در .

بو تقدیرده، برمقاوله موجود اولدیغی انکار ایدیله‌مز . صنایعك سرمایه‌دارانی منافعی ممثللریله عمله‌سی منافعی ممثللری بربرلریله تماســه ومذاکره‌یه کیریشیرلر . علی الاکثر منافع مذکوره مسلکی سندیقالرك عضولری طرفندن تمثیل ایدیلیرلر . ائتلاف حصولنی متاقب مقاوله‌ٔ مشترکه احکامنی تنظیم ایده‌ن بوممثللردر . لکن اشبو مقاوله، حدذاتنده تلقی ایدلسین یاخود اوکا متعلق اولان تأثیر حقوقی نقطهٔ نظرندن تلقی اولونسون ، هیچ بر صورتله برعقد (Contrat) دکلدر .

برعقدده عاقدیندن هربری مختلف برشی ایسته‌دیکی کبی مختلف برغایه ایله‌ده معیندر : بریسی ، دیکری مدیون اولمق ایسته‌سین دیه، داین اولمق ایسته‌ر و متقابلاً دیکری‌ده ، برنجیسی داین اولمق ایستـه‌سین دیه مدیون اولمق ایستـه‌ر . بالاده موضوع بحث اولان تقدیرده طرفین عینی شیئی ایسته‌یورلر : موضوع بحث مسلکده بعدما شرائط مساعی‌یی تنظیم ایده‌جك اولان برقاعدهٔ عمومیه‌نك، برقانونك تولدی . طرفین عینی غایه ایله‌معیندر : موضوع بحث مسلك سرمایه‌دارلریله عمله‌سی بیننده تحدث ایتمش ویا ایتمك اوزره بولونان براختلافی حل ایتمك، استقبالده تولد ایده‌بیله‌جك اخلافاتك ممکن مرتبه اوکنی المق وبعدما عقودفردیهٔ اشغالك صورت تعاطیسنه عائد قانونی وضع ایله‌مك .

اشغال مقاوله‌ٔ مشترکه‌سنه متوالی وضعیته کلنجه بونده هیچ برصورتله برداینله مدیون وضعیتی، برمکلفیتی ایفا مجبوریتنده بولونان برشخصله بونك ایفاسنی طلب ایده‌بیله‌جك دیکر بر شخص آراسنده وجائب مناسبتی کورمك ممکن دکلدر . تکرار ایدیورم ، بوراده بعدما موضوع بحث مسلکه منسوب سرمایه‌داران ایله عمله بیننده حصوله کله‌جك مناسبات عقدیه‌یی تنظیم ایده‌جك اولان قاعدهٔ عمومیهٔ دائمه‌دن ، معنای مادیسیله، حقیقی برقانوندن باشقه برشی کورولمه‌مکده‌در؛ طرفیندن هر برینك مقاوله‌ٔ مشترکه ایله موضوع قاعده‌یه مغایر اولارق یاپیلمش اولان هراستیجاری فسخ اقتدارینی حائزدر .

عنعنه‌یه مربوط حقوقیون ، اشغال مقاوله‌ٔ مشترکه‌سنك عاقد هیئتلر بیننده حقیقی وجائب تولید ایتمه‌دیکنی ، اکر وجائب حصوله کلیورسه بونلر ، مقاوله‌ٔ مشترکه احکام عمومیه‌سنه توفیقاً عقود فردیه تعاطیسنه مجبور اولان سرمایه‌داران ایله عمله‌یه عائد وجائب اولدیغنی تصدیق اضطرارنده قالمشلردر . لکن ادعا اولونان بویله برعقددن اشبو عقده تمامیله اجنبی اشخاص علیهنه برمجبوریتك ناصل تولد ایده‌بیله‌جکنی ایضاح ایچون دوچار مشکلات اولمقده‌درلر. بوراده دخی، عنعنوی نظریات ایله قابل تعریف اولمایان پك چوق قضیه‌لرده

اولدیغی کبی ، آخرنامنه تعهد ، (Stipulation pour autrui) وکالت ویا تمشـیت امور فکرلرینی مداخله ایتدیره‌رك حل مشکلات ایدلمك ایسته‌نیلمشدر . لکن بوتشبثلر بیهوده اولمشدر . آخر نامنه‌تعهدده ، عقدده عاقد اولان طرفندن برینك برشخص ثالث منفعتنه برمکلفیت ایفا ایده‌جکی قرارکیر اولمشدر . مقاوله‌ٔ مشترکه‌ده بویله برشی یوقدر . مقاوله‌یه اجنبی برشخصك لهنه بر مکلفیت ایفاسی تعهدی موجود دکلدر ؛ یالکز بالاخره یاپیلان عقدك معین بر قاعده‌یه تابع اولاجقلری فلان وفلان احـکامی محتوی بولوناجقلری تقرر ایتمشدر . بو تقدیرده آخر نامنه تعهددن پك باشقه برشی موجود اولدیغنی محض حقیقت اولارق تلقی ایتمکده‌یم . وکالت وتمشیت امور مفهوملرینی دخی ایلری سـورمك ممکن دکلدر ؛ وکالت وتمشیت امور ، برشخصك دیکر برشخص طرفندن حواله ایدلمش یاخود طوغرودن طوغرویه اوشخص نامنه معین بر فعل حقوقی ایفا ایتمه‌سنی استلزام ایده‌رلر. موضوع بحث مقاوله‌ٔ مشترکه تقدیرنده بونلردن اثر یوقدر . منافع مشترکه‌یی تمثیل ایده‌ن هیئت اشخاص، بعدما عقود فردیه‌نك مقاوله‌ده مصرح قانون حقیقی‌یه توفیقاً یاپیلاجقلرینی معین بریومیه تأمین ایده‌جکلرینی ومعین مقدارده سـاعات مساعی وضع ایایه‌بیله‌جکلرینی بینلرنده قرارلاشدیررلر . مؤکك، وکیلك، مدیر امورك ، اموری اداره اولونان شخصك نره‌ده اولدقلری بیهوده ارانیلیر. وکیلك ویامدیر امورك وکیل نامنه ویااموری اداره اولونان شخص نامنه اجرا ایدلمش فعلك هانکیسی اولدیغی بیهوده یره تحری ایدیلیر .

اکر وکالت وتمشیت امور فکری تمامیله برطرف ایدیله‌رك طرفین عاقدین هیئتلری بیننده حصوله کله‌ن برائتلاف ایله برقاعدهٔ عمومیه‌نك، کلمه‌نك معنای مادیسیله برقانونك وضع ایدلدیکی وبوقانونك، براشغال عقدفردیسی میدانه کتیردکلری زمان طرفین هیئتلرینك هر بری اعضاسنه تطبیق اولوناجغی قبول ایدیله‌جك اولورسه هرشی کسب وضوح ایده‌ر. بوندن اولکی مبحثده بر هیئتك قانون داخلیسنك ناصل تولد و تشکل ایدوب هیئتك بالجمله اعضاسنه تطبیق اولوندیغنی کورمش ایدك؛ شیمدی بین الجمعیات برقانونك، تعبیر معذور کوریلیرسه، بین الملل برقانونك، یعنی بینلرنده روابط عقدیه تأسس ایتدیکی زمان متفرق ایکی هیئت اعضاسنه تطبیق اولونان برقانونك تشکلنه شاهد اولیورز . مقاوله‌ٔ مشترکه‌نك اشبو قانونی، یکی برمقاوله‌ٔ مشـترکه قانونی ایله فسخ ویا تعدیل ایدلمه‌دکجه، هیئتك بالجمله اعضاسنه حتی مقاوله‌ٔ مشترکه‌نك حین حصولنده هیئته داخل اولمایانلرینه بیله تطبیق اولونور. فکرمه کوره، ، هیئتلردن بری اعضاسی چکلسه‌لر دخی قانون مقاوله‌یه تبعیتدن قورتولامازلر. لکن ، اشـغال مقاوله‌ٔ مشترکه‌سنك تمامیله بو

صفتی حائز اولابیلمسی، مسلکی ایکی هیئتك حقیقی قانون بین‌الجمعیاتی تشکیل ایده‌بیلمه‌سی ایچون اشبو هیئتلرك نظر اعتباره آلنان صناعتك سرمایه‌دارانك وعمله‌سنك همان مجموعنی جمع ایدن سندیقالرك تشکیلی واسطه‌سیله صیقی بر تشکیلات تامه اکتساب ایله‌مه‌لری مقتضیدر. یکرمی سنه‌دنبری و بالخاصه محاربه‌دن بری مسلکی سندیقالرك ترقیات خارق‌العاده‌سنه رغماً بونلرك تشکیلاتی اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سنك مسلکی ایکی هیئتك دواملی ولایتغیر برقانون حقیقیسی اولاجق درجهٔ تکامله بلکه الآن واصل اولامامشدر. شوراسنی‌ده علاوه ایتمه‌لیدرکه، مع‌التأسف محاربه‌دن بری مسلکی منافعه اجنبی عناصر سندیقالرك فاعلیتنه داخل اولارق مقاصد سیاسیه و بعضاً اختلالیه ایله بونلری مقاصد طبیعهٔ مسلکیه‌لرندن تجرید سعی ایتمکده‌درلر. اشغال عقد مشترکی حقنده بالاده اشارت اولونان اختلافلری ووقتسز اولدیغنده شبهه اولمایان ۲۵ مارت ۱۹۱۹ قانوننك بوشلقلرینی و نقائصنی بوحال تعریف وایضاح ایده‌بیلیر.

اشبو ۲۵ مارت ۱۹۱۹ قانوننك بوراده تفسیری موضوع بحث اولاماز. ایلك قرائتده قانون مذکورك بالاده ایضاح اولونان فکری تماميله تحقیق ایده‌مه‌دیکی تظاهر ایده‌ر. قانونك محررلری حقیقتی مشاهده ایتمشلر، فقط بونی مشاهده ایتمکله قالارق نتایج لازمه‌یی استنتاج ایده‌مه‌مشلردر. اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سنك برعقد اولمادیغنی، بوندن، مقاوله‌ده اولدیغی کبی، وجائب مخصوصه وفردیه تولد ایده‌میه‌جکنی وبونك بالاخره حصوله کله‌جك عقودی تنظیم ایده‌جك حقیقی بر قانون تولید ایده‌جکنی حس ایتمشلرسه‌ده حقوق مدنیه عنعناتیله مشبوع اولدقلرندن عقد مفهومنی ادامه ایله‌مشلردر؛ عقد مشترکدن تولد ایده‌ن و، عقددن حصوله کلن علی‌العاده وجائب فردیه کبی، عاقدین ایچون مجبوری الرعایه اولان وجائب فردیه‌دن بحث ایتمشلردر. وکالت فکرینی دائمی صورتده ایلری سورمشلر وبووجهله مقاوله‌نامه آنجق مسلك اعضاسی طرفندن مقاوله‌یه واضع‌الامضا اشخاصه ویرلمش وهرزمان استردادی قابل علنی ویاخفی بروکالت طولاییسیله تأثیر حصوله کتیره‌بیله‌جکی فکرینه ذاهب اولمشلردر. فکرلرده‌کی بوتموج، بربرینه مخالف بو ایکی مفهومك مزجی پارلمنتویی نابموسم، تطبیقی مشکل وعلاقه‌داران ایچون مفید اولمقدن زیاده مزعج بر قانون میدانه کتیرمکه سوق ایتمشدر. شوراسی شایان شکراندرکه زمانمزده، مناسبات مسلکیه ساحه‌سنده، حقوق قدرتلی برصورتده بنفسه تشکل ایتمکده‌در وتعاملك برآتیٔ قریبده استعمالدن ساقط اولارق طوغمش برقانون احکامنی کریده براقاجغنده شبهه یوقدر.

قانون جدیدك بوغیر صریح ومتموج صفتی برنجی ماده‌سنده تظاهر ایتمکده‌در. اشبو ماده‌نك برنجی بندنده، «شرائط اشغاله عائد عقد» تعبیری حقنده قید احترازی درمیان ایدلمك شرطیله، اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سی حقنده نسبةً طوغرو بر تعریف ویردکدن صوکره واضع قانون دیورکه: «اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سی طرفندن هر برینك دیکرینه قارشو تعهداتی و بالخاصه مارالذکر مقاوله‌نك موضوعی اولان اشغالك نوعی حقنده مقاوله ایله مربوط اشخاصك بربرلریله یاخود اشخاص ثالثه ایله حصوله کتیردکاری فرد ویاطاقم اعتباریله اشغاله عائد عقودك تابع اولمالری لازم کله‌ن بعض شرائطی تعیین وتحدید ایده‌ر.» ایمدی، اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سی طرفیندن برینك دیکرینه قارشو برتعهدینی تولید ایتمز؛ سرمایه‌داران هیئتی، عمله هیئتنه قارشو بر مکلفیت ایفاسنه مدیون اولمادیغی کبی متقابلاً عمله هیئتی‌ده سرمایه‌داران هیئتنه قارشی بر مکلفیت ایفاسنه مدیون دکلدر. بو، او درجه دوغرودرکه واضع قانون مقاوله‌یی حصوله کتیره‌ن هیئتلردن برینك دیکرینه قارشو تعهداتنه برمثال ذکر ایتمك ایسته‌دیکی زمان «بالخاصه مؤخراً حصوله کله‌جك فرد ویاطاقم اعتباریله اشغاله عائد عقودك تابع اولاجغی بعض شرائط»ی ذکر ایدیور. بالاخره یاپیلاجق فرد ویا طاقم اعتباریله اشغاله عائد عقوده کچمه‌سی مقتضی شرائطك نه‌صورتله مقاولهٔ مشترکه‌ده علاقه‌دار طرفینی مکلفیت اجراسنه مجبور قیلاجق تعهداتی تشکیل ایده‌بیله‌جکنی بردرلو ادراك ایده‌میورم.

قانونك ایکنجی ماده‌سی‌ده عینی صورتده مشکل‌الادراکدر. بوماده دیورکه: «عکسنه احکام موجود اولمادیغی تقدیرده، اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سی ایله مربوط اشخاص، اشخاص ثالثه ایله مناسبتلرنده مقررشرائط اشغاله رعایته مجبوردرلر.» فی‌الحقیقه، علاقه‌دار هیئتلرك بالاخره حصوله کتیره‌جکلری عقود فردیهٔ اشغاله مقاولهٔ مشترکه‌ده معین یومیه شرائطنی درجه مجبور اولمالری محضا اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سی صفتنك برنتیجه‌سیدر. بونی قانونه درج ایتمکله واضع قانونك اشغال مقاولهٔ مشترکه‌سنك بر فعل. قاعده اولدیغنی تصدیق ایتدیکی آکلاشیلیور. لکن قانون «احکام مغایره اولمادیغی تقدیرده» دیورکه بوصورتله احکام مغایره بولوندیغی تقدیرده مقاولهٔ مشترکه‌ده معین شرائط منحصراً مقاوله‌یه اشتراك ایده‌نلره تطبیق اولوناجق دیمکدر. فقط بوحالده براشغال مقاولهٔ مشترکه‌سی موجود اولماز. کثیرالعدد سرمایه‌دارلرله عمله بیننده حصوله کله‌ن کثیرالعدد اشغال عقود فردیه‌سی موجود اولور.

اکر قانونك تحلیلنه دوام اولونسه هر ماده‌سنده بونلره مماثل تناقضلره تصادف اولونور .

۱۹۱۹ و ۱۹۲۰ ده حربی بالجمهوریه تعقیب ایده‌ن اشغالك تموجات وتشکیلاتی دوره‌سنده متعدد اشغال مقاولات مشترکه‌سی میدانه کلمشدر. بونلرك الك اهمیتلیلرندن بری، هیچ شبهه یوق که، صناعات معدنیه، میخانیکیه والکتریقیه اتحادی ایله معادن عمله‌سی هیئت متحده‌سی (féderation) ممثللری بیننده منعقد اولاندر . اشبو مقاوله تدقیق ایدیله‌جك اولورسه صناعت معدنیه‌ده اشغالك حقیق بر تنظیمی، یومیه‌لره، هفته ایچنده ساعات مساعینك تقسیمنه وشرائط مختلفهٔ سائرهٔ اشغاله عائد حقیق برقانون احکامنك عینی برسلسلهٔ احکام کوریله‌جکدر.

اشغال مقاولهٔ مشترکه سی (V. le texte de la convention, Le Temps, 29 nai 1919.) اوزرینه یازلمش آثار چوق ایسه‌ده بعضیلرینك اسامیسی فرانسزجه متنده ویرلمش اولمغله اورایه مراجعت اولونماسی مترجم طرفندن رجا اولونور. (صحیفه ۳۱۲)

حقوق عامهٔ داخلیه وحقوق بین الملل متعدد «مقاوله ـ قانون» مثاللرینی حاویدر. بونلری بوراده تدقیق امکانی یوقدر . دولتلر بیننده پك چوق معاهدات، قوانین بین الملل تأسیسی صورتیله حقوق دولك بر منبع مهمنی تشکیل ایله‌مکده‌درلر . حتی بعض مؤلفلر مقاوله ـ قانونلرك (vereinbarungen) حقوق دولك یکانه مصدری اولدیغی فکرنده درلر . بالخاصه تریپه‌ل (Triepel) اشبو نظریه‌یی تدریس ایله‌مکده‌در (Volkerrecht und Landesrecht p. 63 ets.) بن بوفکرده دکلم . بین الملل قانونك یکانه مصدر حقیقیسنك نه اولدیغی (۱۳§) ده ارائه‌یه صرف غیرت ایتدم. لکن بین الملل «مقاوله ـ قانون»ك حقوق دولك تحقیق چارهٔ جدیه‌سی اولدیغنده شبهه ایدیله‌مز وبونی علی العاده عقود عدادینه ادخال صورتیله عینی قواعدی تطبیق ایتمك ایسته‌نیلیرسه عظیم ومهلك خطالره معروض قالینیر. دیکر طرفدن «معاهدات ـ قوانین» یاننده بعض حقیقةً صفت عقدیه‌یی حائز معاهده‌لر موجودرکه بونلری برنجیلردن کمال اعتنا ایله تفریق مقتضیدر. لکن بوراده بو جهتك مطالعه‌سی امکانی یوقدر.

حقوق عمومیهٔ داخلیه‌ده اتحاد یاخود Vereinbarung مهم برموقع اشغال ایتمکده‌در وبوراده‌ده بو جهت اکلاشلمامش اولدیغندن بی نهایه مناقشات حدوث ایتمش وعلی الخصوص خدمت عمومیه امتیازینك ومأمور تعیینتك ماهیتی حقنده شدید معارضه‌لر حصوله کلمشدر. بوافعال اشبو اثرك ایکنجی جلدنده تدقیق ایدیله‌جکدر .

خدمت عمومیه امتیازینك برمقاوله ماهیتنده اولدیغی اعتراض قبول ایتمز. لکن اشبو مقاوله دخی مرکب برماهیتی حائزدر : عینی زمانده هم بر«مقاوله ـ عقد»، هم بر «مقاوله ـ قانون»در . یاخود ، تعبیر آخرله ، بربرندن پك فرقلی ایکی مقوله احکامی محتویدر: احکام عقدیه ، احکام نظامیه . احکام عقدیه ، امتیازی بخش ایده‌نله صاحب امتیازه ، بربرلرینه مثلا امتیازی بخش ایده‌ن ایچون مخصصات نقدیه اعطاسی یاخود منافع تأميناتی ، صاحب امتیاز ایچون معین مقدارده برمبلغ یاخود تقسیم تمتع کبی بعض مکلفیتلر ایفاسی وجائب معینه‌سنی تأسیس ایده‌ر. بالعکس امتیازی بخش اولونان خدمت عمومیه‌نك ایشلتمه شرائطنی تعیین ایده‌ن بالجمله احکام اشبو خدمتك قانون حقیقیسنی تشکیل ایده‌ر. مقاوله‌نك بوقسمنده عقدی هیچ برشی موجوددکلدر. بوراده اوصاف وماهیتی تمامیله معین براتحاد (Vereinbarung) موجوددر . عقود حقوق عادیه‌سی بورادن تمامیله تجرید ایدلمه‌لیدر وامتیازی بخش ایده‌نله صاحب امتیاز بیننده تکون ایده‌جك اختلافات ، خدمت عمومیه‌نك ، بونی استعمال ایده‌ن اهالینك منافعنه اوفق برصورتده بلا انقطاع تدویر ایدلمه‌سنك تأمینی فکر اساسیسنه مستند متفرق قواعد ایله حل وفصل ایدلمه‌لیدر . تمامیله شکله عائد فقط غایت الویریشلی وطوغرو برقسطاس، احکام عقدیه ایله احکام نظامیه‌یی قولایلقله تفریقه مساعددر. خدمت عمومیه طوغرودن طوغرویه تدویر اولونمش اولسه‌یدی وجودلری ادراك اولونامیاجق اولان بالجمله احکام ، شرائط عقدیه‌در ، مثلا منافع تأميناتی ، اداره طرفندن صاحب امتیازه ویریله‌ن مخصصات نقدیه ، صاحب امتیاز طرفندن ویریله‌ن مبلغ معین یاخود تقسیم تمتع کبی . بالعکس، خدمت عمومیه طوغرودن طوغرویه اداره طرفندن تدویر اولوندیغی تقدیرده خدمت عمومیه‌نك بالفعل قانون حقیقیسنی تشکیل ایده‌ن احکامك موجودیتی ادراك اولونورسه بونلر احکام نظامیه‌درلر ، مثلا برتیموریولی امتیازی موضوع بحث ایسه بونك ایشلتمه اصولنه ، تره‌نلرك عدد وسرعتنه ، تعرفه‌لره ، تأمین امنیت شرائطنه، عمله‌نك یومیه‌سنه متعلق احکام کبی. اشبو احکام، خدمت عمومیه‌نك حقیق قانونی مقامنده‌درلر ، اودرجه‌ده‌که اکر امتیازی تفتیش ایله مؤظف وکیل اشبو قانونك تطبیقنی تأمین ایچون مداخله‌دن امتناع ایده‌جك اولورسه قانونك نقضی اساسنه استناداً هر علاقه‌دارك اشبو علنی ویاضمنی امتناع علیهنه تجاوز اقتدار طولاییسیله مراجعت طریق عدلیسنه توسله اهلیتی واردر .

ایکنجی جلدده بوندن بحث ایدیله‌جکدر .

[Conseil d'Etat, 21 décembre 1906, recueil, p. 961, avec les conclusions

de M. Romieu et S., 1907, 3. 33, avec une note de M. Hauriou; 15 novembre 1907, recueil 1907, p. 820, avec les conclusions de M. Tessier; Revue de droit publie, 1909. p. 48, note de M. Gèze.]

شورای دولت، خدمت عمومیه امتیازینك على العاده بر عقد صورتنده تلقی ایدلمه‌سی لزومی فکرینه بیکانه قالمامشدر . شورای دولتك بو علاقه‌سی، صاحب امتیازلرك خدمات عمومیه‌یی ، محاربه‌دن اول تنظیم ایدلمش شرطنامه‌لره تبعاً تدویر ایده‌میه‌جکلری حقنده ویردیکی قرارلرله ثابتدر ؛ بوکا سبب اولارق حربك انتاج ایتدیکی غیرقابل تأمل تزاید مصارفاتی ارائه ایتمشدر. لکن شورای دولت احکام عقدیه‌ایله احکام نظامیه بیننده‌کی فرق حقنده واضح بر نظره مالك اولامامشدر . ویردیکی صورت حلیه، اساس اعتباریله، شایان قبول اولابیلیر، لکن استعمال ایتدیکی افاده‌لر مظلم ومعلقدر؛ پك کوچلکله اکلاشیلابیله‌ن عقدی وخارج ازعقد کبی بعض تفریقلره صاپمشدر ؛ فضله اولارقده ادارهٔ فاعله‌نك وظیفه‌سنه تجاوز وابتدائی بر محکمهٔ اداره اولان پره‌فه‌کتور (ولایت) مجلسنك استقلالنه خلل ایراث ایتمك صورتیله محکمهٔ استیناف وظیفه‌سی خارجنه چیقمشدر. بوردوهواغاری مسئله‌سنده ٢٦ مارت ١٩١٦ ده صادر اولان شورای دولت قراری مقررات مبحوثه‌نك تمثالنی تشکیل ایله‌مکده‌در .

هیچ شبهه یوقکه مأمور تعیینی دخی اتحاده (Vereinbarung) بر مثال تشکیل ایتمکده‌در . ایکنجی جلدده وظیفهٔ عمومیه‌یی (Fonction publique) تدقیق ایتدیکم زمان مأمور تعییننك صفت حقوقیه‌سی حقنده بعضیلرینك وحیدالجانب فعل اولارق تلقی ایتمه‌لری طولاییسیله تحدث ایده‌ن معارضات ومناقشات کوریله‌جکدر . حقیقتده مأمور تعیینی نه بر عقددر، نه‌ده وحیدالجانب بر فعل. اشبو بی‌نهایه مناقشه‌لر مأمور تعیینی بر مقاوله اولمغله برابر بر عقد اولمادیغی جهتنك اکلاشلمامش اولماسندن و ، دیکر طرفدن، قدرت عمومیه‌نك ایلری سوروله‌سندن، وجودی اولمایان حقوق عمومیه عقدندن بحث ایدلمه‌سندن تحدث ایتمشدر .

مأمور تعیینی ، شبهه‌سزکه ، وحیدالجانب بر فعل دکلدر ، زیرا لااقل ایکی ارادتك ، تعیین ایده‌ن وتعیین اولونان کیمسه‌لرك ارادتلرینك وجودینی استلزام ایله‌ر. نه‌زمان حقیقةً تعیین مأمور فعلنك موجود اولدیغی ایلریده تحری ایدیله‌جکدر ؛ اشبو زمانك تحقیق حقنده مباحثه ایدیله‌بیلیر ؛ لکن اشبو زمانك تعیین ایدیله‌ن مأمورك علنی ویا ضمنی

قبولندن صوکرا حاصل اولابیله‌جکنی تصدیق ایتمه‌مك امکانی یوقدر . اشبو کیفیت تعیینده بر عقد موجوددر دینله‌مز، زیرا اداره ایله مأمور بیننده بر دائنله مدیون مناسبتی حصوله کلمز. مأموره بر حقوق آفاقیه وضعیتی ویرلمشدر. حصوله کله‌ن اشتراك ارادات اشبو وضعیت قانونیه‌نك تولدینه شرط تشکیل ایده‌ر. مأمور تعیینی صفت ممیزه‌سی عیان بر « فعل - شرطدر » بونك مقاولوی بر فعل اولدیغنی انکار ایتمیورم ؛ فقط بر عقد دکلدر . بو کیفیت تعیین بر اتحاددر ، بر « Vereinbarung » در. ایکنجی جلدده کوریله‌جکی وجهله کیفیت تعیین تجاوز اقتدار طولاییسیله مراجعت طریق عدلیسنه سببیت ویره‌بیلیر؛ اشبو طریق حقوقی بر حقوق آفاقیه طریقیدرکه عقود ایچون شایان قبول دکلدر . واکر تعیین بر عقد اولسه ایدی بونك علیهنده‌ده شایان قبول اولماماسی لازم کلیردی .

سائر پك چوق حقوق عامه و خصوصیه افعالنده عقدك موجود اولمایوب یالکز بر قاعده‌نك ویا آفاقی بر وضعیت حقوقیه‌نك تشکلنه شرط تشکیل ایده‌ن بر اتحاد ارادات بولوندیغنی، تحلیل ارائه ایده‌بیلیر. بعضاً، خدمت عمومیه امتیازی ایچون ارائه ایلدیکی کبی، عینی فعلده مواد عقدیه ومواد اتحادیه برلکده موجود اولابیلیرلر. تمامیله عقدی یاخود مواد عقدیه‌نك داها فضله بولوندیغی بعض افعالده اتحاد صفتنه طوغری بر تکامل مشهوداولمقده‌در. بو، دفعاتله میدانه چیقارمق ایسته‌دیکم حقوقك سوسیالیست نقطهٔ نظرینه طوغرو تکامل عمومیسنك بر نتیجه‌سیدر. قارئینی (Les transformations générales du droit privé, 1912 et 2me edit., 1920) نام اثرمه مراجعه سوق ایچون مساعده‌لرینی طلب ایله‌رم.

دردنجی باب

مسند الیه حقوق

§ ٣٧ – مسندالیه حقوق مفهوم عمومیسی

مسندالیه حقوق (sujet de droit) تعبیری حقوق لسان متأخرینه کچمشدر. تعبیر مذکور التباساته سبیت ویره‌جك اولدیغندن بونك معناسنی تصریح مقتضی کورولمکده‌در.

علی العاده مستعمل معناسنه کوره، مسندالیه حقوق تعبیری حقوق انفسیه صاحبی اولابیله‌ن هر عنصری (ممکن اولدیغی قدر واسع اولان عنصر کلمه‌سنی بالخاصه استعمال ایدییورم) ارائه ایده‌ر. مسندالیه حقوق مسئله‌سی، حقوق انفسیه صاحبی اولابیلمك ایچون بر عنصرك نه‌کبی شرائطی جمع ایتمه‌سی لازم کلدیکنی، حقوق آفاقیه‌نك اشبو شرائطی عندی برصورتده تعیین ایدوب ایتمیه‌جکنی، یاخود بالعکس، حقوق آفاقیه‌نك احکامی هر نه‌اولورسه اولسون، برعنصرك صاحب حقوق اولابیلمه‌سی ایچون طبیعی ومجبوری برصورتده الزم اولان بعض شرائطك موجود اولوب اولمادیغنی بیلمك مسئله‌سیدر.

اکر مسندالیه حقوق تعبیرینك حقوق انفسیه صاحب ممکنی معناسندن باشقه بر معناسی اولماسه‌یدی منطقی اولمق ایچون اشبو تعبیری برطرف ایتمکلکم لازم کلیردی، زیرا حقوق انفسیه‌یی رد وانکار ایتدیکمدن طولایی مسندالیه حقوق مسئله‌سی، طبیعی اولارق، بنم ایچون موضوع بحث اولامازدی. فی‌الحقیقه، واقعهً، مدعا حقوق انفسیه صاحبی اولارق آلنان مسندالیه حقوق نقطهٔ‌نظرندن اشبو مسئله موضوع اولاماز. مسندالیه حقوق مفهومی حقنده تحدث ایده‌ن نهایتسز مناقشات تمامیله فائده‌سز وبی لزوم اولور. اکر مناقشات مذکوره‌یی نظر اعتباره الارق بعض ایضاحات حصر ایدیورسه‌م بونلرك حقوق انفسیه تلقیسنك هیچ‌لکنه‌یکی واك باهر بردلیل تشکیل ایتمکده اولدقلرندندر.

لکن مسندالیه حقوق تعبیری اکثریا حقوق آفاقیه قواعدینه تابع موجوداتی تعیین

ایچون دخی استعمال اولونابیلیر واولونمقده‌در؛ مسند الیه حقوق تعبیری، بومعناده قبول اولوندقده – که انجق بو معناده قبول اولونابیلیر – مسند الیه حقوق مسئله‌سی واضحاً وضع اولونور وصورت حلی ده ساده‌لشیر. فی‌الحقیقه، ارض اوزرنده حقوق آفاقیه قواعدینك تعلق ایده‌بیله‌جکی یکانه مخلوق ذی‌شعور برارادته مالك انسان فردیدر. (§ ١)ده بیان ایدلدیکی وجهله قاعدهٔ حقوقیه بعض شیلری ایفایی امر ویا نهی ایده‌ن بر هیئت مجموعهٔ قواعددر، کلمه‌نك معنای عمومیسیله، برهیئت مجموعهٔ قواعد امریه‌در. قواعد مذکوره، طبیعی اولارق، انجق ذی شعور اراداته تطبیق اولونابیلیرلر. ایمدی انجق فرد اولارق آلنان انسان برارادت مشعور بهایه مالکدر، یاخود دهاطوغروسی انسان‌فردی خارجنده روی زمینده ارادت مشعور بهایی حائز سائر مخلوقاتك‌ده موجود اولدیغنی ادعا ایده‌میز. بناءً علیه، اکر طوغرودن طوغرویه قابل مشاهده حقیقت داخلنده قالمق ایسته‌نیرسه انساندن ماعدا افعالنی وجداناً مدرك سائر مسند الیه حقوقینك موجود اولمادیغنی ادعا ایتمك مقتضیدر. بونك خارجنده هرادعا بر فرضیه‌در وحقیقیه نظریهٔ حقوقیه‌سی طرفندن برطرف ایدلمه‌لیدر.

قوانین حقوقیه غایه قانونلریدر، یعنی عقیبلرنده اجتماعاً تأمین ایدلمش تأثیرات حصوله کلمك ایچون بعض افعال اراداتك حائز اولملری لازم‌کله‌ن، محض غایه‌ایله بالواسطه‌موضوعی محتوی، کلمه‌نك معنای واسطه‌سیله غایه‌یی تعیین ایده‌ن قوانیندر. ایمدی، قوانین حقوقیه انجق‌اونلری تعیین وتحقیق ایده‌ن غایات ارادات مشعور بهاسنه‌تطبیق اولونورلر. وقوفزه کوره منحصراً فرد مسند الیه حقوق اولابیلیر، زیرا غایاتی وجداناً مدرك بر ارادت صاحبی اولان یالکز فرددر. بناءً علیه، افعالنه صاحب وافعالنی وجداناً مدرك یالکز انسان فردیدر. بوطرزده برادعا ایلك حمله‌ده بعض تعریضلره هدف اولورکه بونلر وهلهٔ اولاده‌جدی کبی کورونورلر؛ فقط دهایقیندن تدقیق ایدلدکلرنده کندیلکلرندن برطرف اولورلر.

اولا، سن ویا برمعلولیت ذهنیه طولاییسیله افعالنی وجداناً مدرك اولمایان انسانك حقوقك حکمندن خارج اولمادیغی ومسند الیه حقوق اولدیغی محقق ایکن یالکز برارادت مشعور بهایه مالك انسانك مسند الیه حقوق اولابیله‌جکی ناصل ادعا ایدیله‌بیله‌جکی سوألی وارد اولمش وعلاوه ایدلمشدرکه بلکه بونلر ایچون حقوق جزائیه مسند الیهی دکلدرلر دنیله‌بیلیر، لکن بونلرك حقوق خصوصیه مسند الیهی اولدقلرنده شبهه یوقدر؛ بوکبی

انسانلر شایان حرمت وحقوق آفاقیه‌نك حمایه ایتدیکی ملکی منافعه مالکدرلر ؛ اوحالده حقون آفاقیه نقطهٔ نظرندن بیله مسند الیه حقوقیدرلر .

دهافضله اولارق دنیلیورکه مقاصدمشروعه تعقیب ایده‌ن هیأت انسانیه حقوق آفاقیه طرفندن تصدیق ایدلمشدر ؛ حقوق آفاقیه بونلرك تعقیب ایتدکلری منافع وغایاتی حمایه ایده‌ر . بناءً علیه ، هیئآت انسانیه‌نك ، بوصفتله ، مسند الیه حقوقی اولمادقلرینی افاده ایتمك ممکن دکلدر . بونلردخی قاعدهٔ حقوقیه‌یه تابعدرلر وفردی انسانلرکبی حقوق آفاقیه مسندالیهی درلر . بوکا بناءً ، منحصراً افعالنی وجداناً مدرك انسان فردینك حقوق آفاقیه مسند الیهی اولدیغی طرز افاده‌سی تمامیله یاکلشدر . جنینك ، معتوهك ، مجنونك ، هیئآتك حقوق انفسیه مسند الیهی اولمادقلری قبول ایدلسه بیله ، بونلرده انسان فردیلر کبی حقوق آفاقیه مسند الیهلریدرلر ، زیراطوغرودن طوغرویه بونلره متعلق برقواعد حقوقیه سلسله‌سی موجوددرکه بونلرك منافعنی حمایه ایده‌ر ، یاخود دها طوغروسی قوانین مذکوره ، انسان فردی‌یه متعلق برچوق قواعد حقوقك برمنفعت فردیه‌نك حمایه‌سنی تشکیل ایده‌ن غایه‌ایله معین اولدقلری مثللو ، بونلرکده منافعنك حمایه‌سندن عبارت اولان غایه ایله معیندرلر .

ایمدی ، بوصورتله یالکز افعالنی وجداناً مدرك انسان فردینك مسند الیه حقوق اولدیغی ادعا ایله حقوقك شمولی غریب برصورتده تحدید ایدلمش اولاجغی بیان ایدیله‌بیلیر کبی کورنمکده‌در . سنی ویامعلولیتی طولاییسیله شعوردن محروم انسان و ، کلمه‌نك تمامیله عمومی معناسیله ، قاعدهٔ حقوقیه طرفندن مشروع اولارق طانمش برغایه تعقیب ایده‌ن هرجمعیت ، هروقف کبی برهیئت عنصرینك ، برعنصر مشترکك دخی هم حقوق انفسیه هم حقوق آفاقیه مسند الیهی اولاجقلری شبهه‌سزدر ، دنیلمکده‌در .

بنجه بوصورت تلقی‌یی قبول ایتمك ممکن دکلدر . افعالنی وجداناً غیر مدرك انسانك ، صبی ویامجنونك حقوق آفاقیه ایله حمایه ایدلمش منافعی اولدیغی انکار نیتنده دکلم . حقوق آفاقیه ایله حمایه ایدلمش منافع مشترکه‌نك موجود اولدیغی‌ده انکار ایده‌جك دکلم . لکن اشبو حمایه‌نك صبی ویامجنونك ، مشروع برغایه ایله مؤسس برعنصر مشترکك حقوق انفسیه صاحبی اولدقلری وبوصورتله حقوق آفاقیه‌نك حکمی تحتنه کیردکلری بیان ایدلمکله حقیقته قارشی کیدلمش اولاجغی مطالعه‌سنده‌یم . غرامون قانونی (Loi Grammont) کبی حیواناته سوء معامله‌یی تجزیه ایده‌ن بعض قوانیندن حیوانك ، بعض خصوصاتده ، برمسندالیه حقوقی اولدیغی نتیجه‌سی استخراج ایدلمش اولدیغی معلوممدر . لکن ، بوحقیقةً غیرقابل ادعادر .

وظن ایتمم‌که حقوق‌منتسبی عنوانه لایق برکیمسه بونی ادعایه تشبث ایتمش اولسون . بوتلقی ، صبینك ، مجنونك وجمعیتلرك مسندالیه حقوقی اولدقلرینی ادعا درجه‌سنده غیرقابل قبولدر .

بونلرك حقوق انفسیه صاحبی اولمادقلری شبهه‌سزدر ، زیرا حقوق انفسیه‌نك موجود اولمادیغنی وانسان فردینك دخی حقوق انفسیه مسندالیهی اولمادیغنی اثبات ایتمش ایدم . لکن بونلر حقوق آفاقیه مسندالیهی دخی دکلدرلر . بونلره متعلق حقوق آفاقیه قواعدینك موجودیتی شبهه‌سزدر ، لکن یالکز شو معنایه‌که بعض قواعد اشخاص ثالثه‌یه صبینك ، مجنونك ، جمعیتك منافعنی مخل هردرلو افعالی نهی ایده‌ر . بی‌شعور عنصره عائد قاعدهٔ حقوقیه ، حقیقت حالده ، اشبو عنصره دکل ، فقط اشخاص ثالثه‌یه توجه ایده‌ر . فضله اولارق بوقاعدهٔ حقوقیه صبینك ، مجنونك یاخود جمعیتك منفعتنی اداره ایله مکلف ، تعبیر معتبره کوره ، صبی‌یی ، مجنونی ، جمعیتی تمثیل ایده‌ن و ، نظریاته کوره وکیل ویاعضو دینله‌ن ، انسان فردی‌یه‌ده تطبیق اولونور . شمدیلك شوراسنی بیان کافیدرکه وجداناً ادرا کدن محروم برشخصك یاخود برهیئتك منافع فردیه‌سنی حمایه ایده‌ن قاعدهٔ حقوقیه یالکز کرك اشخاص ثالثه ، کرك قاصرینك ویا جمعیتك ممثللری کبی ذی‌شعور افراده توجه ایده‌ر . ادعام شیمدی‌یه قدر اوصاف کامله‌سیله باقیدر . حقوقده امر وبانهی ایده‌ن قواعددن باشقه‌برشی موجود دکلدر . اشبو قواعد انجق ارادات مشعور بهایه متوجهدرلر . ایمدی ، یالکز ، تام‌العقل انسان فردی برارادت مشعور بهایه مالکدر .

مع‌مافیه بوصورتله ادارهٔ کلام ایله متین برصورتده یرلشمش کبی کورینه‌ن نظریه‌لره قارشی کیتدیکمدن بوبابده بعض توسیعاته کیریشمك الزمدر .

نظریات مذکوره‌یی اك ایی افاده ایتمش اولان «میشو» (Michoud) ، ایلری سوردیکم اصول فنیه‌نك برآز غیرکافی اولدیغی مطالعه‌سنده‌در . «میشو» دیورکه ، فی‌الحقیقه فعل حقوقی‌یی ایفا ایده‌ن دائما برشخص انسانیدر ، لکن عینی برشخص بیك‌درلو شرائط مختلفه دائره‌سنده ، کندی ایچون ، مأموری اولدیغی دولت ایچون ، بلده ایچون ، ولایت ایچون ، مؤسسهٔ عمومیه ایچون ، اداره ایتدیکی جمعیت ایچون ، وکیلی بولوندیغی شخص ثالث ایچون ، برفعل حقوقی ایفا ایده‌بیلیر . کندی حسابنه برعقد میدانه کتیرمه‌دیکی هرتقدیرده تأثیر حقوقی کندی ایچون دکل ، فقط برسلسلهٔ افراد سائره ایچون تحقق ایده‌ر . « شخصیت فکرینه مراجعت ایدلمکسزین وعقدك اسناد ایدیله‌بیله‌جکی مسندالیه حقوقی تعیین قلنمقسزین بواشخاص ناصل تعیین ایدیله‌بیلیر ؟ »

تعبیر آخرله میشو بر تأثیر حقوقینك اسناد اولوناجغی بر مسندالیه حقوقی موجود اولمادقجه تأثیرمذ کورك حصول بولابیلمه‌سنی ادراك ایده‌میور. بر فرد، ذاتنه مخصوص اولمایان بر غایه ایچون بر فعل حقوقی ایفا ایتدیکی زمان اشبو غایه‌نك قوامی اولان معین بر مسندالیه حقوقینك موجود اولماسی لازمدر.

حقیقت حالده بو، دائما عینی فکر باطلك دوامیدر: حقوق انفسیه بولونمقسزین بر تأثیر حقوقی، یعنی بر حمایهٔ اجتماعیه ادراك ایدیله‌میور و اگر حقوق انفسیه موجود ایسه بوكا بر مسند الیه لازمدر. ارادت فردیه‌نك تأثیر حقوقینك علت فاعلیه‌سی اولدیغی واگر اشبو تأثیر حقوقی، مداخله ایده‌ن مسندالیه ارادت ایچون حصول بولامیورسه دیگر بر مسندالیهك تمثیلی لازم کلدیکنی، بالذات کندی غایه‌سی ایچون حرکت ایله‌دیکی زمان تأثیر فعلك مربوط اولدیغی بر مسندالیه موجود اولدیغی ایچون اجنبی بر غایه ایچون حرکت اولوندیغی زمانده بر مسندالیهك موجودیتی مقتضی ایدوکنی ظن ایتمك خطاسنك نتیجه‌سیدر. ایمدی، نقطهٔ حرکتك یا کلش اولدیغی اثبات ایتدیکمی ظن ایدیورم. فرد کندی غایه‌سی ایچون برشی ایسته‌دیکی زمان مسند الیه حقوقی اولمدیغی کبی اجنبی بر غایه حسابنه برشی ایسته‌دیکی زمانده مسندالیه حقوقی دکلدر، بیان ارادتی معین بر وضعیت حقوقیه‌نك تولدینه علت فاعلیه دکلدر، فقط یالکز وضعیت مذ کوره‌نك تولدینه شرطدر؛ اجنبی بر غایه ایله بیان ارادت وقوعنده دخی کیفیت عینیدر (۲۹ §).

فردك بالذات کندی غایه‌سی ایچونمی، یوقسه اجنبی بر غایه ایچونمی وهانکی غایه ایچون ایسته‌دیکنی بیلمك مسئله‌سنه کلنجه، بنم کبی: فرد، فلان ویا فلان غایهٔ اجنبیه ایچون ایسته‌مشدر، یاخود میشو کبی: فلان ویا فلان شخص حقوقی‌نك ممثلی اولارق ایسته‌مشدر، دنیلسین بونی بیلمك، فعلیاتده، مشکل بر کیفیت د ... در. بونك ایچون بیان ارادتك صورت افاده‌سنی بیلمك کافیدر. اگر بیان ارادت هیچ بر قید مخصوصی محتوی دکلسه بیان ارادتی ایفا ایده‌نك بالذات کندی نامنه حرکت ایتدیکی تخمین اولونور. فعلك ایفاسنك مستند اولدیغی غایه، هرهانکی بر شکلده اولورسه اولسون، فعلیاتده شبهه براقمیان بر یانده معیندر. مثلا، بر بلده امینی Le maire d'une commune ویا بر جمعیت مدیری، هیچ برشی سویله‌مه‌مش ایسه‌لر، کندی غایه‌لری ایچون حرکت ایتمش عدایدیلیرلر. اگر بیان، امین ویا مدیر صفتیله حرکت ایتدکلرینی افاده ایدییورسه فعل بلده‌یه ویا جمعیته عائد بر غایه یولنده ایفا قلنمشدر و فعله متوالی وضعیت بلده‌نك ویا جمعیتك غایه‌سنی حمایه‌یه معطوف طرق

حقوقیه ایله حمایه ایدلمشدر. شخص بلده یاخود شخص جمعیت حقوق انفسیه‌یی حائز مسندالیه حقوقیدرلر دیمك لایعد وبی‌نهایه مناقشاته سببیت ویره‌ن تشوشاتی تزیید ایتمکدن باشقه برشی افاده ایتمز.

نه‌نظریات نه‌ده فعلیات اعتباریله مسند الیه حقوقی نظریه‌سی هیچ بر فائده‌یی مستلزم دکلدر. « اوریو (Hauriou) »، « بره‌تله‌می » (Berthelemy) کبی مشهور مؤلفلر وفکری مدعا قدرت عمومیه حقوقی ایچون بر طرف ایتمش کبی کورونیورلر؛ (بو جهت بشنجی بابده تدقیق ایدیله‌جکدر) فقط اکثریت مؤلفین ایله فکر مذکوری امواله عائد وضعیتلر ایچون ادامه ایله‌دکلرینی جای سوأل بولویورم.

§ ۳۸ – مسند الیه حقوق اولان انسان فردی

مسند الیه حقوق اولان، منحصراً ودائما، شعورینه مالك، افعالنی وجداناً مدرك انسان فردیدر.

حقوق انفسیه مفهومنك بر حقیقته توافق ایتدیکی قبول ایدیلیرسه، هر نه‌صورتله تلقی ایدیلیرسه ایدلسین، انسان فردی مسند الیه حقوقدر. حقوق انفسیه « ایه‌رنیغ » کبی اجتماعاً حمایه ایدلمش بر منفعت اولارق تلقی ایدلدیکی تقدیرده، حمایه‌یه صالح وبو صورتله حمایه ایدلمه‌سی مقتضی منافع فردیه‌یه مالك اولان انسان حقوق انفسیه مسندالیهی‌در. اگر، ارادت نظریه‌سی مقتضاسنجه، حقوق انفسیه حمایه ایدیله‌ن بر اقتدار ارادت اولارق تلقی ایدیله‌جك اولورسه، بر ارادت مشعور بهایه مالك اولان انسان مسند الیه حقوقدر. الحاصل، ارادت عنصری ایله منفعت عنصری امتزاج ایتدیریله‌رك حقوق انفسیه، ارادت واسطه‌سیله قابل تحریك منفعت شکلنده قبول ایدیله‌جك اولورسه افعالنی وجداناً مدرك انسان فردی هم منافعه، هم‌ده اشبو منافعی تحریکه قادر بر ارادته مالکدر. حقوق انفسیه هرهانکی صورتله تلقی ایدیله‌جك اولورسه اولسون افعالنی وجداناً مدرك انسان فردی مسند الیه حقوقدر، واولجه‌ده بیان ایتدیکم کبی، بوتون معناسیله مسندالیه حقوق انسان فردیدر.

اساساً، منافع فردیه‌نك حمایهٔ اجتماعیه‌سنك ناصل تعریف وتعبیر ایدلدیکنك اهمیتی

يوقدر : كرك فرديت نظريه‌سيله اشبو منافع ، حقوقاً حمايه ايدلمش مستقل ارادت فرديه طرفندن ايسته‌نلمش اولديغندن طولايى صيانت ايدلمش منافع اولارق؛ كرك تساند نظريه‌سيله، بالجمله اشخاصك منافعى بيننده محض رابطهٔ اجتماعيه‌يى تشكيل ايده‌ن صيقى بر مربوطيتك موجوديتندن طولايى منافع فرديه‌نك حمايه ايدلمش اولديغى و منافع فرديه‌يى حمايه ايتمكله بالنفس كنديني حمايه ايده‌جك اولان جمعيتك منافع مذكوره‌يى حمايه‌يه مجبور بولونديغى قبول ايدلمش اولسون ، حائز اهميت دكلدر . مسئله‌يه هرهانكى جهتدن ارجاع نظر ايديله‌جك اولورسه اولسون، شو فكره واصل اولونوركه انسان فردى، حمايه ايدلمش منافعى تحريك ايده‌ن بر ارادتدر و، بناءً عليه ، تردده محل اولمايارق، حقوق انفسيه مسند اليهى در .

انسان فردينك حقوق آفاقيه مسند اليهى اولديغى ده عينى درجه‌ده محققدر ؛ قواعد حقوقيه انسان فردى‌يه تطبيق اولونور وانجق انسان فردى‌يه تطبيق اولنا بيليرلر . اشبو نقطه ايلريده تكرار مذاكره ايديله‌جكدر (§§ ٣٩ و ٤٠)

انسان افعالنى وجداناً مدرك اولديغى ، واحوال، هرهانكى برصورتله حركت ايدوب ايتمه‌مكده سربست ايمش كبى جريان ايتمكده بولونديغى جهتله، هرقاعدهٔ اجتماعيه منحصراً انسانه توجه ايده‌ر. ايمدى، قواعد اخلاقيه وقواعد اقتصاديه كبى قواعد حقوقيه ده انسانه توجه ايله‌ر. ايلريده تكرار بو مسئله‌يه رجوع شرطيله شمديدن ادعا ايده بيليرم كه، اوامر مجبرهٔ حقوقيه منحصراً شعورينه مالك انسان فردى‌يه متوجه اولا بيليرلر، حقوق آفاقيه مسند اليهى يالكز انساندر وشعورينه مالك هر انسان حقوق آفاقيه مسند اليهيدر . جمعيت داخلنده ياشاديغندن وانجق جمعيت داخلنده ياشايابيله‌جكندن هر انسان روابط اجتماعيه داخلنده بولونمقده‌در. هر جمعيت انسانيه بالمجبوريه ، جمعيتك حقوق آفاقيه‌سنى تشكيل ايده‌ن هيئت اجتماعيه اعضاسندن هر فرد وجدانى‌يه تطبيق اولونان بر ضبط وربط اجتماعى‌يه تابعدر . انجق افعالنى وجداناً مدرك بر فرد حقوق آفاقيه مسند اليهيدر ، زيرا يالكز افعالنى وجداناً مدرك بر فردك بر قوهٔ ذهنيه‌يه وبر ارادته مالك اولديغى ادعا اولونابيلير . انسان فرديدن ماعدا موجودات سائره‌يه بر قوهٔ ذهنيه وبر ارادت عطف ايتمك ظريف استعاره‌لر وطنان جمله‌لر توليدندن باشقه بر ايشه يارامامز .

لكن مار الذكر ادعا سكوت ايله كچيشديريله‌ميه‌جك معارضه‌لره تصادف ايتمكده ومناقشاته سببيت ويرمكده‌در .

اولا ، داخلنده ، تماميله صاحب وجدان وادراك اولدقلرى حالده مسنداليه حقوق

اولمايان برچوق انسانلر بولونان ، اولدقجه مترقى احوال حقوقيه موجود اولديغى، وبالخاصه غايت متكامل برحالت حقوقيه‌يه واصل اولمش اولان يونان وروما جمعيات قديمه‌سنده اولديغى كبى ، اسيرلكى قبول ايده‌ن بالجمله جمعيتلرك بو ميانده بولونديغى بيان ايديله‌مزمى؟ عموماً شوصورتله ادارهٔ لسان اولونمقده‌در: اسير هر نه‌قدر شعورينه مالك ، افعالنى مدرك فردى برمخلوق انسانى ايسه‌ده مسنداليه حقوق دكلدر .

اشبو قضيه ، هر نه‌قدر پك منتشر ايسه‌ده طوغرو دكلدر . اولا ، اسيرك برحقوق آفاقيه مسند اليهى اولماديغنى افاده ايتمك طوغرو دكلدر. اسيره بوتون برحقوق جزا تطبيق اولونمقده ايدى ، اودرجه‌ده‌كه عينى جرائم ايچون ، بر اسير ويا سربست بر انسان طرفندن ايقاع اولونديغنه كوره ، جزالر تخالف ايديوردى . پاتريارقال عائله تشكيلاتنده اسير، عائله اجزاسندن معدود ايدى، رئيس عائله‌نك ضبط وربط اقتدارينه، عائله‌نك حقوق آفاقيه‌سنه تابع ، بناءً عليه مسنداليه حقوق ايدى. «ژيرار» (Girad) اشبو وضعيتى پك اى ميدانه چيقارمشدر ؛ اسيرك بر اشيا كبى معامله كورديكنى بيان ايتدكدن صوكره ديوركه: اسيرك برمخلوق انسانى اولماسنه مانع دكلدر ، اسير ايله ديكر اشياى ملكيهٔ خصوصيه بيننده اساسلى بر فرق موجوددركه اسيرك Alieni juris صنفنده‌كى تحت نفوذده بولونان چوجوقلرك وضعيت حقوقيه‌لرينه تابع بولونماسيدر.... اسيرك اشبو شخصيتى نتايجى‌اك اسكى زمانلردن برى قبول اولونمشدر . » (Droit romain ,1906,p.93)

اكر حقوق انفسيه مفهومى حقيقت اولارق قبول ايديليرسه مادامكه اسيره حقوق آفاقيه مسنداليهى صفتى تصديق ايديليور ، اوحالده عينى زمانده حقوق انفسيه مسنداليهى اولديغى ده تصديق اولونمق مجبوريدر. فى الحقيقه، اولجه‌ده ايضاح ايلديكى وجهله (§ باب ٢) حقوق انفسيه ، حقوق آفاقيه‌نك يا اساسى ياخود ده نتيجه‌سيدر . اكر حقوق انفسيه قاعدهٔ حقوقيه‌نك اساسى اولارق تلقى ايديله‌جك اولورسه ، اسيرك محضا حقوق انفسيه صاحبى اولديغى ايچون حقوق آفاقيه داخلنده بولونمقده اولديغى قبول اولونماليدر.

روما حقوقى مؤلفلرى وبالخاصه بالاده ذكر اولونان «ژيرار»، اسيرك بر شخصيته مالك اولديغى وبو سببدن طولايى بعض قواعد حقوقيه‌يه تابع بولونديغنى افاده ايتمكله بو فكرى تأييد ايديورلر . اسيرك شخصيتى اولديغى وبو صورتله حقوق آفاقيه‌يه تابع بولونديغى بيان ايتمك حقوق انفسيه مسنداليهى اولديغى بيان ايتمكدن باشقه برشى دكلدر . اكر ، بالعكس حقوق انفسيه‌نك قاعدهٔ حقوقيه‌دن تولد ايتديكى قبول ايديليرسه

مادامکه اسیر بعض قواعد حقوقیه ایله حمایه ایدلمشدر ، اشبو کیفیت حمایه اونك ایچون حقوق انفسیه تشکیل ایدەر و ، بناءً علیه ، حقوق انفسیه مسندالیهی اولور . « ژیرار » کبی عینی زمانده قواعد حقوقیه وقواعد دینیه اولان مذهب قواعدی اسیرك، عائلهمراسم دینیهسنه اشترا کنی قبول ایتدکلدی بیان ایدیلهجك اولورسه، عینی زمانده اشبو قواعدك اسیرك مراسم دینیهیه اشترا کنی تصدیق ایتدکارینی و، بناءً علیه ، اسیری حقوق انفسیه مسندالیهی اولارق تلقی ایلهدکارینی افادهدن باشقه برشی اولاماز . عینیله ، عائله رئیسنك نفوذینك سؤاستعماللرینه قارشیاسیر حمایه ایدلمشدر ومجازاتشدیدهایله انجق حقیقی برحکم موجود بولوندیغی تقدیرده تجزیه ایدیلهبیلهجکدر دیمك اسیرك حقوق انفسیه مسندالیهی اولدیغی بیاندن باشقه برشی دکلدر .

فقط بونقطه اوزرنده اصرار ایتمیهجکم. حقوق انفسیه مسندالیهی اولارق تلقیایدیلهن اسیرك طوغرودن طوغرویه بوصفتنی اثبات ممکن دکلدر . شوسبلهکه حقوق انفسیهنك حقیقیلکنی اثبات ایتمك ممکن دکلدر . اسیرك انسان اولارق قاعدهٔ حقوقیه مسندالیهی اولدیغی، حقوقك نفوذی تحتنده بولوندیغی، بعض شیلرك کندیسنه حقوقاً ممنوع وبعضیلرینك مساعد اولدیغی ، دها طوغروسی دیکر افراده ، فعللری اسیره متعلق اولدیغی تقدیرده، ممنوع بولوندیغی ارائه ایلهمك کافیدر .

تامالشعور هرانسان، طبیعتی وتعریفی اعتباریله، حقیقةً برمسندالیه حقوقدر و مسند الیهحقوق اولماق امکانی یوقدر . لکن اشبوادعا مفهومیه (Conceptualisme) تعبیریله توصیف ایدیلهبیلهجك بعض نظریاته تصادم ایدییور؛ اساس اولارق اتخاذایتدیکم حقیقیهمسلکنك ضدی اولارق ارائه ایدیلهبیلهجك اولان اشبو نظریات بو کون بالخاصه « سالهی » ك (Saleilles)ك آثار حقوقیهسندن ملهم اولارق فرانسز مکتبی نزدنده اولدقجه مرغوب بولونمقدهدر .

کرك عالم اجتماعیده، کرك عالم طبیعتده حقیقی اولارق، یالکز طوغرودن طوغرویه تدقیق ایله استبانه ایدهبیلدیکم شیلری قبول ایدەرم وبو صورتله استبانه ایتدیکم هرشیئی حقیقیاولارق تصدیق ایدەرم. حقیقی اولارق یالکزقابل مشاهدهاولان شیلر موجوددر. وهرقابل مشاهده اولان شی حقیقیدر . هرهانکی برفنك موضوعهٔ مقتضیهسی ایشته بودر. لکن دها ایلریسنه کیدلهملیدر . انسانك بنفسه ووجداناً حرکت ایتدیکی ، ذاتالحرکه وذی شعور برموتور اولدیغی وانسان روابط اجتماعیه داخلنه طوتلمش اولدیغندن، طبیعی

اولارق، اجتماعی برقوهٔ تأییدیه تحتنده بعض شیلری نهی وبعضیلرینی امرایدەن یعنی نقضی آزچوق متکامل برصورتده متشکل برعکسالعمل مشترك حصوله کتیرەن قواعد اجتماعیه موجود بولوندیغی مشاهده ایدیلیور . اوحالده انسانك حقوق آفاقیه مسندالیهی اولدیغی، بر مخلوق اجتماعی اولمق اعتباریله ، اجتماعاً مؤمن وقوهٔ تأییدیهسی آز چوق منتظم بعض قواعد اجتماعیهیه تابع بولوندیغی بیان ایدیلهبیلیر . مسند الیه حقوقك اشبو مفهومی بکا غایت ساده، مشخص وحقیقت حاله موافق کورونمکده وصور ثابتهلری ، ظنمه کوره ، آفاقی برصورتده حقیقی برشی افاده ایتمکدهدرلر .

سالهی (Saleilles) و طرفدارلری بالعکس دیورلرکه : اوت بر حقیقت حقوقیه موجوددر وحقوقیونك وظیفهسی بونی تعییندر ؛ لکن حقیقت حقوقیه ، حقیقت طبیعیه ایله عین نوعدن دکلدر . حقیقت حقوقیه دنیلهن شیده بر عنصر مخصوص موجوددرکه حقیقت طبیعیهده بولونماز ، حقیقت حقوقیهنك مادهٔ اساسیهسی اولان بو عنصر ، عنصر مفهومیت نامیلهتوسیم اولونابیلیر. تعبیر آخرله،حقیقت حقوقیهیی تشکیل ایدەن، حواسمزك بلا واسطه تدقیقیله مشاهده ایتدیکمز شیلر دکل ، فقط فکر ایله تخیل ایلهدکلریمزدر. حقیقت حقوقیه ، علم حکمت ویا علم حیات حادثاتی کبی مشاهده اولونان بر واقعه دکلدر. حقیقت حقوقیه تمامیله ذهنیدر؛ بالذات حقوقدهعقلك برفهمیدر. وحقیقت حقوقیه احوال اجتماعیهیی بعض تقدیرلرده اجتماعاً حمایه ایدلمش بر وضعیتك موجودیتی اولارق طانهجق برصورتده فهم وادرا کدر. محضاعقل بونوع بروضعیتیطانیدیغیزمان حقوق انفسیهوحقوق انفسیه مسند الیهی موجوددر ، دنیلهبیلیر . ایمدی ، مسندالیه حقوق ، حقیقت طبیعیهده موجودیتی تدقیق ایله مستبان اولمش ذیحیات بر مخلوق اولارق دکل ، فقط یالکز بر حقیقت مفهومیه کبی حقیقةً موجود بر وضعیتك یاننده اخذ موقع ایدەن قوهٔ عقلیهنك ایجادکردهسی اولارق موجوددر .

« سالهی » دن استنساخ ایتدیکمز آتیدهکی مقطوعهلرده مؤلف مشهور دیورکه : شخصیت برحقیقتدر، فقط برحقیقت حقوقیهدر ، شومعنایهکه محضا اوکا حاکم اولان بعض مجرد مفهوملره توفیقاً موجوددر . شخصیت ، مالك اولابیلدیکمز مفهوملردن مستقلاً موجود اولان تماماً طبیعی برمخلوق کبی دکلدر . حقیقت حقوقیه، بر حقیقت خارجیه ایله عقلك بر فهم وادرا کی، برتصورذهنی ونظری مناسبتنك تأسسنی استلزام ایدەر . نظام طبیعی ایله واقعهلر آراسنده عقلمزك یتیشهمیهجکی بعض مناسبات موجوددر . نظام حقوقی

قوانيننه كلنجه، بونلرده‌كى مناسباتى وجدان حقوقى تأسيس ايدر؛ بونلر طبيعتده موجود دكلدرلر. بونلرى عقل، عندى برصورتده دكل، فقط عقلك ووجدانك معطيات (Données) اساسيه‌سى تأثيريله توليد ايلر. طبيعت، عضوى دخى اولسه، بنفسه حقوق ايله مناسبته كيريشه‌ن مخلوقات توليد ايتمز. بومناسبت هرشيدن اول عقلك برايجاديدر . . . »

Saleilles, De la personnalité juridiqne, 1910, p. 567.

بوصورت تلقى قبول ايدلدكده شو نتيجه حاصل اولوركه، حقيقت طبيعيه‌ده مسنداليه حقوق موجود دكلدر. شخصيت حقوقيه ومسنداليه حقوقى عينى معنايى افاده ايدرلر. بو، تماميله عقلك ايجاد ايتديكى برشيدر. افعالنى وجداناً مدرك، فلان ويافلان شيئى ايسته‌ديكنى فهم ايدن، برارادت مستقله اولديغنى اكلايان، سربست ايمش كبى حركت ايله‌ين انسان، انسان فردى، طبيعى برصورتده شخص حقوقى، مسنداليه حقوقى دكلدر. انجق عقل، شخص حقوقى، مسنداليه حقوقى اولديغنى فهم ايتديكى زمان شخص حقوقى بوصفتلرى حائز اولور. مسنداليه حقوقى عقلك محض فهم وادراكيدر، مسنداليه حقوقى بوصورتله ومحضا بوصورتله برحقيقت حقوقيه‌در. اوحالده، فرد انسانينك كنديسى دخى، حدذاتنده برفرد انسانى صفتيله برمسنداليه حقوق دكلدر؛ اودخى انجق عقلك فهميله مسنداليه حقوق اولابيلير: فردانسانى منحصراً عقل انسانينك حقوقه دائر حاصل ايتديكى مفهوم طولاييسيله برمسنداليه حقوقدر. « حتى اشخاص حقيقيه‌دن بحث ايتديكمز زمانبيله، اشبو شخصيت حدذاتنده، برنظام طبيعت واقعه‌سى اولارق موجود اولاماز. الك ساده تحليل بزه كوسته‌رير كه بو، عقل انسانينك حقوق حقنده ايدينديكى فهم وتلقى‌يه تابع قوهٔ ذهنيه‌نك ايجاد كرده‌ى برعنصردر. » ايمدى، هرشخصيت حقوقيه‌ده ذهنى بر ايجاد عنصرى موجوددر، دنيله‌بيلير. و، اكر موهومه دنيله‌ن شى بوايسه بوندن، هرشخصيت حقوقيه‌نك، حتى برشخص انسانى دخى اولسه، بالخاصه شخص انسانى ايسه، برشخصيت موهومه اولديغى استنتاج ايديله‌بيلير. (مارالذكر اثر، صحيفه ٥٦٨ و ٥٧٣)

« ساله‌ى »ك اثرينك اشبو قسمنده « هه‌غل »ك تأثيرى پك يقيندن مشاهده اولونمقده‌در. اشبو آلمان فيلسوفى: « عقلى اولان هرشى حقيقتدر، حقيقى اولان هرشى عقليدر. » ديور. « ساله‌ى »ك نظريه‌سى‌ده اساس اعتباريله عينى فكردن ملهمدر. انسان مسنداليه حقوقدر، لكن اشبو مسنداليه حقوق صفتى تماميله عقلك بر فهميدر. اعتياد ايله بو اونوتولير؛ فقط حقيقت بو مركزده‌در. بوفكرك طوغرولغى اثبات ايدن

شى مسنداليه حقوق اولمايان انسانلرك موجود اولماسيدر: اسيرلر؛ ونه‌وجدانه ونه‌ده ارادته مالك اولمايان انسانلر موجوددركه مسنداليه حقوقدرلر: صبيلر، مجنونلر.

اسيرك مسنداليه حقوق اولماديغى افاده طوغرو اولماديغنى ارائه ايتمش ايدم، كله‌جك مبحثده صبيلرله مجنونلرك مسنداليه حقوق اولدقلرينى افاده‌نك دخى طوغرو اولماديغنى ارائه ايليه‌جكم، شيمديلك حقوقى بررؤيت عقل، شكلى برمنطق صورت انشائيه‌سى حالنه صوقان اشبو مفهوميهٔ مطلقه عليهنه شدتله قيامه كنديمى مجبور عد ايدرم. شبهه‌سز، اجتماعى واقعه‌لر علم حكمت و علم حيات واقعه‌لريله عينى مقوله‌دن دكلدرلر. شبهه‌سز، واقعات طبيعت مناسباتنه تطبيق اولونان عليت قوانينى، جمعيت داخلنده ياشايان انسانلره تحميل اولونان قوانين غايت، قواعد اجتماعيه، اخلاقيه، اقتصاديه، حقوقيه ايله عينى مقوله‌دن دكلدرلر. لكن، بوتون بونلر شمدى‌يه قدر متعدد دفعه‌لر ضبط وربط اجتماعى تسميه ايتديكم شيئك نفس جمعيتدن غيرقابل انفكاك برحقيقت اولماديغنى اثبات ايده‌مز. اشبو ضبط وربطى انكار ايتمك واقعهٔ اجتماعيه‌يى انكار ايتمكدر. ايمدى، اشبو ضبط وربط اجتماعى انجق افعالنى وجداناً مدرك افراد انسانيه‌يه تطبيق اولونور وبونلرك جمله‌سنه تطبيق اولونور، زيرا جمله‌سى، نظر اعتباره النان هيئت اجتماعيه‌نك اعضاسيدرلر. ضبط وربط هيئت اجتماعيه‌نك برارادت مشعوربها ايله متصف بالجمله اعضاسنه تطبيق اولونور، اولصورتله‌كه اكر بونلردن برى ضبط وربطك عليهنه قيام ايده‌جك اولورسه بوكا قارشى بذاته برعكس العمل مشترك حصوله كلير. ايشته برهيئت اجتماعيه اعضاسندن تام الشعور هرانسان مسنداليه حقوقدر، بو هيئتك قاعدهٔ حقوقيه‌سنه تابعدر، دنيلديكى زمان مراد اولونان، بالاده‌كى فكردر. باشقه برشى مراد اولونمايور وبونى سويله‌مكله، برطاشك معين برسرعتله ومعين برقانونه تبعاً سقوط ايتديكى بيان ايدلديكى زمان كبى، برحقيقت خارجيه افاده ايدلمش اولور. اشبو ايكى شقده‌ده، هيچ شبهه يوقكه، عقلك برعمليه‌سى موجوددر؛ لكن بوعمليهٔ عقليه مختلف مرتبه‌ده دكلدر. افاده اولونان حقيقت، حقيقت اولارق مختلف واديدن دكلدر.

عالم خارجينك حقيقتى انكار اولونابيلير؛ يكانه حقيقت عقلدر دينيله‌بيلير. لكن، اكر عالم خارجينك حقيقتى قبول اولوناجق اولورسه، اكر عقل انسانى بوحقيقتى ادراك ايدر وطانيرسه، حقيقت حقوقيه، عينيله حقيقت طبيعت كبى، برحقيقت خارجيه‌در. برفرد انسانينك ضبط وربط اجتماعى‌يه تبعيتى مشاهده‌سنده، برطاشك معين برقانونه تبعاً سقوطى مشاهده‌سى قدر وعينى درجه‌ده حقيقلك موجوددر.

حقيقت شودركه مسند اليه حقوق مسئله‌سنی تعميق ايتمك ايسته‌ين بالجمله حقوقيون، حقوق انفسيه مفهوم خطا آلودی مواجهه‌سنده بولونمشلردر. بالجمله مشكلات بونلرك اشبو غيرحقيقی مفهومی ادامه ايتمك اصرارلرندن انبعاث ايتمشدر . عنعنوی فرديجيلر ، فردك شخصنه مربوط ، انسان اولمق اعتباريله مالك اولديغی حقوق ايله طوغديغی وبونلری جمعيته كتيروب محافظه ايتديكنی افاده ايتمشلردی . لكن بونلره حقوقه مالك اولان يالكز انسانلر اولماديغی، جمعيتلركده حقوقه مالك اولدقلری مقام معارضه‌ده سرد ايدلمش ايدی. فرديجيلر بونی انكار ايتديلر وانكار ايتمكه مجبور ايديلر؛ ياخود دها طوغروسی هيئتلرك، دولتك قدرت عاليه‌سيله اونلره بخش ايتديكی حقوقدن باشقه حقوقه مالك اولامياجقلرينی ودولت ارزو ايتديكی زمان بوحقوقی استرداد ايده‌بيله‌جكنی ، بونلرك منحصراً قانونك قدرت فائقه‌سی ايله، برموهومهٔ قانونيه‌ايله مسنداليه حقوق ، اشخاص حقوقيه اولدقلرينی ادعا ايتمشلردر . لكن فرديجيلره شوجواب‌ويرلدی : اكرهيئتلرك شخصيتنك برموهومهٔ قانونيه اولديغنی ادعا ايدرسه‌كز ، صبينك ومجنونك ادعا اولونان شخصيتی ايچون‌ده عينی شی سويلنمه‌ليدر ، زيرا هر حقوق ، صوك تحليلده ، بر اقتدار ارادتدر وصبی ومجنون نه‌وجدانه نه‌ده ارادته مالك دكلدرلر؛ بناءً عليه طبيعی اولارق مسنداليه حقوق اولامازلر. اشبو دليل جداً بردليل مسكت ايدی .

ايشته بوسببدندركه، «ساله‌ی» ونظريه‌سی مروجلری شوصورتله‌ادارهٔ كلام‌ايتمشلردر. مسنداليه‌حقوق‌دائما برموهومه‌در، شومعنايه‌كه بوتماميله قوهٔعقليه‌نك برايجاديدر. مسنداليه حقوق برحقيقت حقوقيه‌در، يعنی تماميله مفهومی برحقيقتدر . بوفكر ، ذی‌شعور انسان فردينك شخصيت حقوقيه‌سی ايچون طوغرو اولديغی كبی صبينك ، مجنونك ، هيئاتك شخصيت حقوقيه‌لری ايچون‌ده طوغرودر. هرنه‌زمان اجتماعاً حمايه‌سی لازم كلن بروضعيت تظاهر ايدرسه ، عقل حقوق انفسيه توليدی وعقلاً اشبو وضعيتك برحقوق انفسيه تشكيل ايتديكنی افاده ايچون مداخله ايدر . حقوق انفسی توليد ايدلمش اولديغندن عقل مشغله‌سنه دواملە حقوق انفسيه‌يه قوام تشكيل ايده‌جك برده مسنداليه حقوق ايجاد ايلر .

بوتون بونلر ، حقيقت حالده ، يالكز برلعب عقليدن يعنی لاشيدن باشقه برشی دكلدرلر و « ساله‌ی » ك ايضاحات وتوسيعاتی حقوق انفسيه ومسنداليه حقوق تلقيلرينك واهيلكنی پك مكمل برصورتده ارائه ايتمكده‌در .

بوصورتله ، نقطهٔ حركتمزه عودت ايتمش اوليورز . عقل انسانی تدقيق ومشاهده واقعه‌لرينی دائما مابعدالطبيعی جوهر اصليلر ايله تعريف ايتمك ايسته‌مشدر . اجتماعاً حمايه ايدلمش‌وضعيت ارقاسنه، برقاعدهٔ خط‌حركتك اجتماعی قوهٔ تأييديه‌سی ارقاسنه مابعدالطبيعی اولان حقوق انفسيه جوهرينی وضع ايتمش وبوايلك جوهری تخيل ايتدكدن صوكره بر ديكرينی ايجاد ايتمه‌سی لازم كلمشدركه اوده برنجی‌يه دستك اولمق اوزره مسنداليهدر . بوصورتله، بالدفعات عليهنه‌قيام ايتديكم بومابعدالطبيعی‌مغلقيت كتله‌سی تزييدايدلمشدر. حقيقت ماديه‌نك افاده‌سندن باشقه برشی اولماديغندن طولايی ساده وواضح اولان‌شيئی افاده‌ايده‌لم: افعالنی وجداناً مدرك هرانسان بعض شيلری ايفايه وبعض شيلری عدم ايفايه مجبوردر . اكر اشبو قاعده‌يی نقض ايده‌جك اولورسه عليهنه آز ، چوق متشكل برعكس‌العمل اجتماعی حصوله كلير ؛ ايشته انسان بومعنايه مسند اليه حقوقدر ، حقوق آفاقيه مسند اليهدر ، يعنی اجتماعی بر قوهٔ تأييديه تحتنده منسوب اولديغی هيئتك قواعدينه تابعدر ، دنيلمكده‌در .

§ ٣٩ — صبی ومجنون مسند اليه حقوق دكلدرلر .

اشبو طرز افاده قارئينه ، شبهه‌سزكه ، غريب بر صورتده متجاسر بر دعوای مجرده كبی كورونه‌جكدر . مديد ومتفكر برتدقيقدن صوكره يازديغم بوطرز افاده‌نك صحتنی اثبات ايده‌بيله‌جكمی ظن ايديورم . صبی ايله مجنونك مسند اليه حقوق ، دها طوغروسی ، حقوق انفسيه مسند اليهی اولمادقلرينی ادعا ايتمك فكری حقوقيوندن هيچ برنده موجود اولمامشدر . لكن مبحثده تدقيق ايدلمش اولان اسير برطرف ايديله‌جك اولورسه، افعالنی وجداناً مدرك اولسون، اولماسين ارادتنه حاكم بولونسون ، بولونماسين مسند اليه حقوق اولمايان هيچ بر انسان موجود دكلدر . صبی ايله مجنونك حقوق ملكيه ومعنويه‌سی بالجمله قوانين موضوعه وتعامليه ايله تصديق اولونمشدر ؛ بناءً عليه ، صبی ايله مجنونك حقوق انفسيه مسند اليهی اولدقلری غير قابل اعتراضدر ، دنيلمكده‌در .

بوجهت بوصورتله وضع ايدلدكدن صوكره، بونی ايضاح ايچون‌انواع نظريه‌لر ايجادی لازم كلمشدر . اولا ، حقوق انفسيه عقل وارادتدن محروم انسانك صاحب اولابيله‌جكی برشائيت حالنه قونولمشدركه بو« ايه‌رنيغ » طرفندن مدافعه ايديلن « حقوق — منفعت »

نظریه‌سیدر . بالاخره ، حقوقك ایفاسیله بوندن استفاده شقلرینی تفریق ایتمشلر وعقلدن محروم انسانك حقوقدن استفاده ایده‌بیله‌جکنی ، فقط بونی اجرا ایده‌میه‌جکنی بیان ایتمشلردر . تقریباً عینی‌شی اولان حقوقدن استفاده (Genuss) وتمثیل موهومه‌سیله‌ممتزج حقوقی استعمال (Verfügung) صورتیله دیکر بر تفریق میدانه‌کتیرلمشدر . صبی ومجنونك مسند الیه حقوق صفتنی حائز اولدقلری ، مسند الیه حقوق اولارق عقل حقوقیونك ادراك ایتدیکی هر عنصرك ، ارادته مالك اولسون ، اولماسین ، مسند الیه حقوق اولدیغی ادعا ایده‌ن نظریون طرفندن تأیید اولونمشدر . بونلرك مسندالیه‌حقوق اولمالری فکری ، حقوقك ایکی‌عنصر متشکلی اولان استفاده ایده‌ن عنصرله ایسته‌ین‌وحرکت ایده‌ن‌عنصرك بربرندن تجردی امکانی‌قبول ایده‌ن نظریونجه‌ده بونلر آراسنده برتمثیل رابطه‌سی بولونمق شرطیله ، تصدیق ایدلمکده‌در . استفاده ایده‌ن صبی و مجنون ایله حرکت ایده‌ن ممثل قانونیلری بیننده‌کی وضعیت بالاده‌کی اساسه توافق ایتمکده‌در .

هرشیدن اول اشبو نهایتی کلمز مناقشاتك تکرار خاطره کتیرلمه‌سی مقتضی ایدی . (بونلری احداث ایتمش‌اولان حقوقیونك نفوذی طولاییسیله بونلرك ایلریده تکرارتدقیقی لازمدر) ؛ مناقشات مذکوره دخی کوستریورکه ، عقلدن محروم انسانك بیله مسند الیه حقوق اولابیله‌جکنی محض حقیقت اساسی اولارق وضع ایتمکله خطا ایدلمکده‌در ، زیرا بوجهت ادعا اولوندیغی‌درجه‌ده محقق‌وبدیهی اولسه‌یدی ، بوقدر مناقشاته سببیت ویرمه‌مسی لازم کلیردی . هرنه دنیلیرسه دنیلسین ، بو ، قضیهٔ جاریه‌نك طوغرولغی علیهنه غایت‌قوی برحکم قبلیدر .

افعالنی وجداناً غیر مدرك انسانك حقوق آفاقیه مسند الیهی اولمادیغی بکا هر دورلو اعتراضدن بری کبی کورونمکده‌در . نظردقتدن هیچ برزمان دور طوتولمامالیدرکه قواعد حقوقیه قوانین غایتدرلر ، ارادته توجه ایده‌رلر ومثبت ویامنفی برامر مجبری محتویدرلر . برامر مجبر ، آنجق برارادت مشعور بهایه توجه ایده‌بیلیر . شبهه‌سز ، وجائب حقوقیه‌نك انفسی ارادته تأثیر ایده‌میوب فاعلیت ارادته برتحدید تشکیل ایتدیکنی ، شومعنایه‌که اکر مسند الیه قاعده‌یی نقض ایده‌رسه علیهنه بنفسه بر عکس‌العمل اجتماعی حصوله کلدیکنی ارائه‌یه صرف غیرت ایتمش ایدم . ایمدی ، بر قاعدهٔ حقوقیه برصبی ویا برمجنون طرفندن نقض ایدلدیکی زمان بونلر علیهنه‌هیچ برعکس‌العمل اجتماعی حصوله کلمز وبو حال صبینك ویامجنونك مسند الیه حقوق اولمادیغنه الکباهر بردلیلدر .

الآن تکامل حقوقینك قدمهٔ ابتدائیه‌سنده بولونان جمعیتلرده ، هیئتك قانونه مغایر اولارق اجرا ایدیله‌ن جرم نه‌قدر بویوك اولورسه اولسون ، عقلدن محروم انسان علیهنه هیچ بر عکس‌العمل حصوله کلمز . یوکسك بر تکامل حقوقی‌یه واصل اولمش جمعیتلرده ، قوانین وتعاملك جمله‌سی هرزمان قانون جزا ویامدنی‌یی نقض ایده‌ن صبی‌ایله مجنون علیهنه جزائی وتضمینی هیچ برطریق حقوقی‌یی تصدیق ایتمه‌مشلردر . قانون جزانك ٦٤ نجی ماده‌سنی ذکر ایتمك کافیدر : « فعلك ایقاعی اثناسنده مظنونك حال‌جنتده اولدیغی اثبات ایدلدیکی تقدیرده نه‌جنایت نه‌جنحه موجود اولاماز . » حقوق مدنیه مؤلفلرینك جمله‌سی عقل‌وشعوردن محروم فردایچون‌جرائم وشبه‌جرائم حقوقیه‌نك مسئولیت تولیدایده‌میه‌جکی خصوصنده متحدالرأیدرلر . حال جنتده بولونان یاخود برعلتدن طولایی قوای عقلیه‌سی ساقط اولمش برانسان ویاخود عقل وشعور ایله الآن متصف اولمایان بر صبی طرفندن ایقاع ایدلمش افعال غیر مشروعه نه بر جرم نه‌ده بر شبه جرم تشکیل ایده‌مزلر . و،بناءً علیه، فاعللری علیهنه هیچ برمسئولیت تولید ایله‌یه‌مزلر . »

(Baudry-Lacantinerie, Droit civil, 11. édit., I. p. 428-429)

بومحض حقیقت وبدیهیدر ، دنیلمکده‌در . شبهه‌سز ؛ فقط بو حالده حقوق انفسیه مفهومی طوغرو اولارق تلقی ایدلسه بیله ، عقل وشعوردن محروم اولان انسانك حقوق انفسیه مسند الیهی اولمادیغی اثبات ایتمك مشکل دکلدر . دنیلیورکه : بویله بر انسان ، حمایه ایدلمش اولدیغندن طولایی حقوق انفسیه مسندالیهیدر ، و ، قوانین متأخره‌ده ، منافع مادیه ومعنویه‌سنه ایراث ایدیله‌جك هرهانکی بر خلله قارشی قویاً حمایه ایدلمشدر ، ایشته محضابوحمایه ، صاحبی اولدیغی حقی تشکیل ایتمکده‌در .

ایشته اصل انکار ایتدیکم جهت بودر . ذکر اولونان اشبو حمایه حقیقی برصورتده موجوددر ؛ لکن صبی ویا مجنون ایچون بر حق تشکیل ایتمز . بوحمایه ، عقل وشعوردن محروم فردك منافع مادیه ومعنویه‌سنی‌مخل هرهانکی برفعلده بولونماسنی دیکر انسانلره منع ایده‌ن برسلسلهٔ منهیاتدن عبارتدر . حقیقتده موجود اولان شیلردن فضله برشی کورمکه نه‌لزوم وار ؟ صبی‌یی ویا مجنونی متضرر ایتمك ممنوعیتی ، عمومه متوجه منفی برامر مجبر : حقیقت حالده بوندن‌باشقه برشی موجود دکلدر. مسندالیه حقوق اولانلر وعقل‌وشعوردن محروم هرفردك منافع معنویه‌ومادیه‌سنه ضرر ایراث ایدلمه‌مه‌سی ممنوعیت عمومیه‌سی‌حقوق آفاقیه طرفندن کندیلرینه مجبوری قیلنانلر افعالنی وجداناً مدرك سائر بالجمله انسانلردر .

مجنونك ، حقوق انفسیه مسندالیهی اولدیغنی تخیله حاجت قالمقسزین ، حمایه‌سنی تأمینه بوصورت کافیدر . شعوری مفقود فرد ، سوء معاملاته قارشی « غرامون » قانونی ایله حمایه ایدلمش اولان حیواناتدن فضله مسندالیه حقوق اولاماز .

لکن اشبو واقعه‌نك مشاهده‌سیله اکتفا اولونمایارق ، نام‌لرینه افعال حقوقیه ایفا اولوندیغی وبونلرك، بالذات کندیلری ایفا ایتمش کبی، تأثیرات حقوقیه حصوله کتیردکلری ایچون صبینك ومجنونك مسندالیه حقوق اولدقلرینی تصدیق ایتمك مقتضی ایدوکی درمیان قلنمقده وعلاوه ایدلمکده‌درکه عقل وشعوردن محروم شخص نامنه طرق حقوقیه تحریك ایدیله‌بیلیر وبونلر بالذات شعورسز شخص طرفندن ایفاایدلمش کبی نتایج حصوله کتیررلر؛ بوتون بوشیلر انجق شعوردن محروم فردك حقوق انفسیه صاحبی اولدیغنی تصدیق ایتمکله اکلاشیلابیلیر ؛ یالکز شعوردن محروم فرد ارادت مشعوربهایه مالك بر فرد طرفندن تمثیل ایدلمشدر .

نه درجه عمومی اولورسه اولسون، بوصورت تلقی طوغرو دکلدر ؛ بونی اثبات پك آساندر . فی الحقیقه ، خطا ، ارادت نظریه‌سنی قبولده اصراردن وبرفعل حقوقیده تأثیر حقوقی‌یی حصوله کتیره‌ن ، فعلی ایسته‌ین شخصك ارادتی اولدیغی ، وحقوق انفسیه‌یی اشبوقدرت مستحصله تشکیل ایتدیکی حقنده علی العموم منتشر اعتقاددن ایلری کلمکده‌در. بوندن ، طبیعی اولارق شونتیجه‌یی استخراج ایدیورلرکه هرنه‌زمان برفعل حقوقی عقیبنده بوفعلدن علاقه‌دار اولان برشخصه متعلق نتایج حصوله کلیرسه بوشخص مسندالیه حقوقیدر وبعض حقوقه صاحبدر .

اوچنجی بابك (§ ٢٩) ده تأثیر حقوقینك فعل حقوقیدن متحصل اولدیغنی افاده طوغرو اولامیاجغنی ویالکز تأثیرحقوقینك فعل‌حقوقی‌یه مسندالیه‌اولدیغنی بیان‌ایتمك لازم کلدیکنی، ارادت‌فردیه‌نك بنفسه‌برتأثیر حقوقی تولیدینه غیرقادر بولوندیغنی، ارادتك‌یالکز قاعدهٔ حقوقیه‌نك بعض نتایج ربط ایتدیکی بربیان قصد تحریك ایده‌بیلدیکنی و، بناءً علیه لاعلی التعیین برشخصه تعلق ایده‌ن برتأثیر حقوقینك شخص مذکورك علاقه‌دار اولدیغی برفعله متوالی بولونماسندن اشبو شخصك بر حقوقه مالك اولماسی استنتاج ایدیله‌میه‌جکنی ارائه واثبات ایلدیکمی ظن‌ایدیورم. صبی ومجنونك، عقیبنده منافع معنویه ومادیه‌لرینه‌متعلق بعض نتایج حصوله کلن برفعل حقوقیده علاقه‌دار اولمالری هیچ برصورتله حقوق‌انفسیه صاحبی اولدقلرینی اثبات ایده‌مز ؛ بو ، یالکز شونی اثبات ایده‌ر : قاعدهٔ حقوقیه ،

نظراعتباره آلنان شعورسز فردك منافع معنویه ومادیه‌سی ایچون برشخص ثالث طرفندن برارادت مشعوربها بیانی وقوعبولدیغی زمان اشبو نتایجی تولید ایله‌ر .

فعل حقوقیده تأثیر حقوقی‌یی تولید ایده‌ن، بیان ارادتی ایفا ایده‌ن شخصك ارادتی اولدیغی فکری اودرجه ذهنلرده کوکلشمشدرکه برفعل حقوقی‌عقیبنده شعورسز برشخصه متعلق برتأثیر حقوقی حصوله کلدیکی زمان علی العموم‌شعورسزك ارادت کامنه‌سی volonté potentielle ، وصینك ارادت فاعله‌سیله تمثیل اولونمشدر، دنیلمکده‌در. اوزون اوزادی‌یه توسیع ایدیله‌ن اشبو تمثیل مفهومی برموهومه ، یاخودده « ساله‌ی » نظریه‌سنه کوره ، عقلك برعملیه‌سیله بوشکل حقوقی بروضعیت فعلیه‌یه موافق اولدیغی‌ایچون حقیقت تشکیل ایده‌ن برمفهوم حقوقی اولارق تلقی ایدلمکده اتفاق آرا موجوددر .

اشبو تمثیل مفهومی بنی دائما قوی برصورتده دوچار مشکلات ایتمشدر . مساعیٔ مدیده‌دن صوکره تمامیله بیهوده‌اولدیغنی وبوسبوتون برطرف ایدلمك اقتضاایتدیکنی نهایت اکلامغه موفق اولدم. تمثیل مفهومی‌دخی، برآزاول بحث ایدیله‌ن‌وفعل حقوقینك‌عقیبنده حصوله کله‌ن برتأثیر حقوقینك علت موجبه‌سی فعل مذکورده تظاهر ایده‌ن مسندالیهك اداره‌سی اولدیغندن عبارت اولان یاکلش فکرك برمحصولیدر . فی الحقیقه ، اشبو تلقیده اکر فعلده علاقه‌دار فرد ارادتدن محروم ایسه وفعل حقوقی بوکا متعلق تأثیرات حصوله کتیریورسه ، فعل حقوقی‌یه اشتراك ایده‌ن ارادت اشبو تأثیری شعورسزك ارادتی ایمش کبی حصوله کتیردیکنی تصدیق مقتضیدر . باشقه درلو تأثیر حقوقی غیرقابل ایضاح اولوردی ؛ ایشته تمثیل موهومه‌سی بوسببه بناءً تخیل اولونمشدر .

« ساله‌ی » ه کوره تمثیل کیفیتی برموهومه دکل برحقیقت حقوقیه‌در ، بناءً علیه ، تمامیله مفهومی (Conceptuelle) برحقیقتدر . بو ، برکلمه‌دن باشقه برشی دکلدر . واقعه اعتباریله ، تأثیر حقوقینك علت‌موجبه‌سی هیچ بروقت فعل حقوقی‌یه‌اشتراك ایده‌ن فردك ارادتی دکلدر . تمثیلی تخیل ، تمامیله فائده‌سز ایدی وبونی ایضاحه صرف غیرت ایتمك تمامیله بیهوده‌در . قاعدهٔ حقوقیه‌نك بخش ایتدیکی اهلیتی استعمال ایده‌ن برمسندالیه ، موضوعی وغایه‌سی اعتباریله عقل وشعوردن محروم برفردك‌منافع مادیه ومعنویه‌سنه موافق برفعل حقوقی ایفا ایتدیکی زمان ، اشبو منافعه توافق‌ایده‌ن تأثیرات حقوقیه حصوله‌کلیر، زیرا منافع‌مذکوره مشروعاً حمایه‌ایدلمشلر وشرائط مسروده دائره‌سنده ایفا ایدلمش وبالاده ذکر اولونان موضوع وغایه‌یی حاوی بیان ارادته‌قاعدهٔ‌حقوقیه بعض نتایج ربط ایتمشدر.

تمثیلدن بحث ایتمك بیهوده‌در ؛ شعورسزك ، تمثیل واجرایه حائز اهلیت برارادت طرفندن تمثیل ایدلمش حقوقندن‌ده بحث ایتمك فائده‌سزدر. بونلر «ساله‌ی» ایچون پك معزز برطاقم رؤیت عقلیه‌لردرکه هرشیئی تشویش واغلاق ایتمکده‌درلر. حقیقت غایت ساده‌در. قابلیت قانونیه‌سی مترقی برمملکتده ، قانون معین بر شخصی ، قاصرك منافعنی دائمی بر صورتده اداره ایله مکلف قیلدیغی زمان صبینك ویا مجنونك ممثل قانونیسندن بحث ایدیله‌بیلیر. لکن اشبو ممثل تعبیری معین برشخصه ویرلمش اولان صلاحیت قانونیه ودائمه صورتنده اکلاشیلمالیدر؛ مجنونك منفعتنه برحقوق انفسیه‌نك تصدیق یاخود برارادت کامنه‌نك برارادت فاعله طرفندن صورت تمثیلی استلزام ایتمه‌ملیدر.

افعال حقوقیه ایچون واقع اولان بیانات مسروده، محاکمه مراجعت طرق حقوقیه‌سی ایچون‌ده عیناً قابل تطبیقدر . دنیله‌بیلیرکه ، عقل وشعوردن محروم فرد حقوقه مالکدر، زیرا ممثل‌قانونیسی‌اونك نامنه‌محاکمه مراجعت وتمثیل واسطه‌سیله حقوقنك حکماً تصدیقنی استحصال ایلیه‌بیلیر . بوکا اولجه، طریق حقوقی‌یی، تحریك ایدلمش حقوق صورتنده تلقی یا کلش اولدیغنی، طریق حقوقینك، وجودی ادعا اولونان حقوق انفسیه‌دن تماميله فرقلی بولوندیغنی ، طریق حقوقینك صورت عمومیه‌ده طوغرودن طوغرویه قاعدهٔ حقوقیه‌نك تطبیقیله کشاد ایدلدیکنی، برطریق حقوقی کشادینك هیچ برصورتله حق‌انفسی وجودینی استلزام ایله‌مه‌دیکنی ارائه ایتدیکم زمان ، جواب ویرلمش ایدی. بناءً علیه ، برشعورسزك ممثل قانونیسنك بونك منفعتنه بر طریق حقوقی‌یه توسل ایتمه‌سندن ، شعورسزك برصاحب حقوق اولاجغی نتیجه‌سی استخراج ایدیله‌مز . کرك حقوق آفاقیه ، کرك بروضعیت حقوقیهٔ انفسیه‌یه مغایر برامتناع یاخود برعمل وقوعی حالنده ، بعض شرائطك اجتماعیله بعض منافعك حمایه‌سی ایچون حقوق آفاقیه طرفندن برطریق حقوقی کشاد ایدیلیر . بو ، هیچ بروجهله اشبو منافعدن مستفید اولان شخصك حقوق انفسیه‌یه مالك اولماسنی استلزام ایده‌مز . « کیووه‌ندا » (Chiovenda) کبی طریق حقوقینك حدذاتنده برحق انفسی اولدیغی قبول ایدیله‌جك اولورسه ، حق مذکورك صاحبی ، منفعتی نامنه حرکت ایدیله‌ن کیمسه دکل ، فقط طریق حقوقی‌یی محاکمه‌ده اجرا ایده‌ن کیمسه اولمق لازم‌کلیر . لکن بوطریق حقوقینك برحق مخصوص اولدیغی تلقیسی حد ذاتنده یا کلش وبیهوده‌در . (مراجعت ١٧ §) . طریق حقوقی‌یی اجرا ایده‌ن ، حقوق آفاقیه‌نك نقضنی تأدیب یاخود معین بروضعیتی حمایه ایچون عضو قضائی‌یه مداخله‌یی امر ایده‌ن قاعدهٔ حقوقیه‌نك

تطبیقنه شرط تشکیل ایله‌ین برفعلی ایفا ایده‌ر ؛ هیچ برکیمسه‌نك نه‌وکیلیدر ، نه ممثلی ؛ قاعدهٔ حقوقیه‌نك تعیین ایتدیکی شرائط دائره‌سنده ، یعنی قاعدهٔ حقوقیه‌نك حاکمه طلب وقوعنده محاکمه ایتمه‌سنی امر ایتدیکی شرائط دائره‌سنده حرکت ایتمه‌سی کافیدر .

اشبو مبحثه سرنامه اولان قضیه هرنه‌قدر دعوای‌مجرده کبی کورونورسه کورونسون بوصورتله اثبات ایدلمش اولیور ظننده‌یم . ذاتاً ، مادام‌که حقوق انفسیه ، مروجلرینك قسم اعظمنك اعترافلریله ، هیچ برحقیقته توافق ایتمه‌ین عقلك بر ایجاد محضیدر ، اوحالده آنجق حقوق آفاقیه مسندالیهلری موجود اولابیلیر وصبی ایله مجنون ارادت مشعوربهادن محروم اولدقلرندن حقوق آفاقیه مسندالیهلری اولامازلر، بونلر هیچ برصورتله مسندالیه حقوق دکلدرلر ، دیمك کافیدر .

اشبو مبحثك بدایتنده صبینك ومجنونك شخصیت‌حقوقیه‌لری مسئله‌سنه‌دائر پك‌چوق تألیفات موجود اولدیغنی ونه‌ایچون موجود اولدیغنی بیان ایتمش ایدك . اشبو مسئله ایله مشغول اولمش اولان باشلیجه مؤلفلرك بیان ایتدکلری افکاره عائد بعض معلومات آتی‌یه درج اولونمشدر .

الك مشهور ممثلی « ویندشاید » (Windscheid) اولان ارادت نظریه‌سی (٢١ §) ، اکر حقوق انفسیه براقتدار ارادت ایسه (Willensmacht) ارادت مشعوربهادن محروم اولان فردك ناصل حقوق انفسیه‌یه مالك اولابیله‌جکی اکلاشیلامادیغی ، حالبوکه صبی ومجنونك حقوقه مالك اولدیغی غیر قابل اعتراض اولدیغی یولنده‌کی اعتراض قارشوسنده خیلی مشکل بروضعیتده قالمشدر . اولجه‌ده بیان ایتدیکم وجهله ، « ویندشاید » جواب اولارق ، حقوق انفسیه‌نك مادهٔ اصلیه‌سی اولان ارادت ، نظام حقوقینك ارادتی اولوب صاحب حقوقك ارادت حقیقیه‌سی اولمادیغنی افاده ایده‌بیلمشدر . (Pandekten, 7. édit., 1891, I. p. 87) لکن اشبو جواب ایله اقتدار ارادت اوزرینه مؤسس بوتون حقوق انفسیه نظریه‌سی خراب اولور ویالکز حقوق آفاقیه قالیر . صبی ایله مجنون ، حقوق انفسیه‌یه مالك دکلدرلر ؛ مسندالیه حقوقی دکلدرلر ؛ یالکز بونلرك منافعنه خلل ایراثنی منع ایده‌ن بر حقوق آفاقیه قاعده‌سی واردر ؛ ایشته بنم‌ده مدافعه ایتدیکم بوندن باشقه برشی دکلدر .

ارادت نظریه‌سنك صوك مدافعلری ، حقیقتده برایضاح اولمیان ، آتیده‌کی ایضاحی ویریورلر . بونلر ، حقوق انفسیه‌نك ، ارادت بر اقتدار کامن حالنده بولونسون ، یاخود

حال فاعلیته کیرسین ، برارادتك معین برصفتی اولدیغنی ادعا ایدیورلر . صبی ، مجنون برارادته مالکدرلر ؛ بوارادت شبهه‌سز دها یتشمك اوزره‌در فقط بر ارادت حقیقیه‌در . وهرنه‌قدر یتشمك اوزره اولسه‌ده ینه معین برصفتی ، بعض صلاحیتلری حائز اولابیلیرکه بونلر ، حقوق آفاقیه ایله حمایه ایدلدکلری تقدیرده ، حقوق انفسیه‌اولورلر . ایمدی صبی ایله مجنون مسندالیه حقوق اولابیلیرلر. ته‌رمودینامیك ایچون‌فائده‌لی اولابیلیرسه‌ده حقوق ایله تنظیم‌ایدلمش مناسبات‌افرادده یری‌اولمایان اقتدارکامن مفهومنك Potentiel مداخله‌سنه مراجعت ایده‌ن اشبو ایضاح تماميله شکله عائددر .

«اییه‌رینغ» ، حمایه ایدلمش منفعت اولان‌حقوق انفسیه نظریه‌سنی الهام ایده‌ن وارادت نظریه‌سنی شدتله رده سوق ایله‌ین، شبهه‌سز صبی‌ایله مجنونك وضعیت حقوقیه‌سی اولمشدر. « اییه‌رینغ » دیورکه : « اکر شـخصیت واهلیت حقوقیه ، اهلیت ارادت ایله عینی شی ایسه‌لر دنیانك بالجمله مدونات قانونیه‌سی (استثنا تشکیل ایده‌ن موجود دکلدر) صبیلرده ومجنونلرده نه ایچون شخصیتك يالكز وجود وحیات کبی تماميله انسانی دکل ، فقط‌بعض خفیف تعدیلات استثنا ایدیله‌جك اولورسه ، ارادت اهلی اولان اشخاصه بخش ایدیله‌ن عینی اهلیت ملکیه‌یی (Capacité - patrimoniale) ده بخش ایدیور ؟ قانون بونلرك مستقبل اهلیت ارادتلری امکانی حمایه ایتمکده‌در ، بولنده جواب ویرمك غیرقابل مدافعه برقاچامق یولیدر . »

(Esprit du droit roma n, traduction meulenære IV. p. 319)

اییه‌رینغ فکرینی تعقیب ایله دیورکه : حقوق ، حمایه ایدلمش بر منفعت انسـانیه‌در وصبی ومجنونلر حمایه‌یی مستلزم منافعه مالکدرلر ؛ حتی ، وضعیتلری اعتباریله، خصوصی بر حمایه‌یی استلزام ایده‌ن منافعه مالکدرلر . بناءً علیه ، حقوقه مالکدرلر ؛ مسـند الیه حقوقدرلر . حقیقی مسند الیه حقوق ، منافعی اقدار ایده‌بیله‌ن شخص مشعور بهدر ، زیرا يالكز شـخص مشعوربه بر ارادته مالکدر ، دنیلمه‌ملیدر ؛ فی‌الحقیقه اصل صاحب اهلیت ایسـته‌مکی (Vouloir) دکل ، فقط استفاده ایتمکی (Profiter) ادعا ایده‌ندر ؛ بوراده حقیقی مسند الیه حقوق صبی ایله مجنوندر . (Loc-cit., p. 323)

(§ ٢٣) ده کورلدیکی و (§ ٤١)ده کوریله‌جکی وجهله ، « میشو » ، هرنه‌قدر بونی رد ایدیورسـه‌ده ، حقوق انفسیه ومسـند حقوق حقنده « به‌ککر » (Bekker » طرفندن توسیع ایدیله‌ن فکرلره پك‌تقین برصورت تلقی‌درمیان ایتمکده‌در . حقوق‌انفسیه

برمنفعت ، برکار ، استفاده‌لی بر وضعیتدر ؛ لکن عینی زمانده اشبو منفعتی اقداره واشبو وضعیتی تبیینه قادر برارادت مشعور بهایی استلزام ایدر . « به‌ککر » ك تعبیری وجهله هر حقوق انفسـیه‌ده بر Genuss وبر (Verfügung) موجوددر . عینی مخلوق بو ایکی عنصری‌ده حاوی اولابیلیر ؛ بومخلوق برارادت مشعـور بها ایله متصف انسان فردیدر . بو صفتله حقوق انفسیه مسند الیهدر . بالعکس ، عقل وشعوردن محروم انسان ، صبی ، مجنون ، استفاده ایده‌ن ، صاحب منفعت اولان عنصردر . بر اردت معقوله ایله متصف ممثل قانونیسی ، حرکت ایده‌ن ، منفعتی اقدار ایله‌ین ، وضعیتك حمایه‌سـنی استحصال ایچون مداخله ایده‌ن عنصردر . ایمدی بوراده ، بو ایکی عنصرك اجتماعنده شـبهه‌سز مرکب بر شی موجوددر ، لکن حقیقةً بر مسـندالیه حقوقدر . اشبو ایکی عنصری توحید ایله‌ین وبونی مرکب اولمغله برابر برتك مسندالیه یاپان رابطه‌یه کلنجه ، بو ، عقلك بر فهمی اولمغله برابر بر حقیقت حقوقیه اولان کیفیت تمثیلدر ، زیرا کیفیت تمثیل بر حقیقت فعلیه‌یه موافقدر وبونی برشکل حقوقی‌یه بورومکده‌در . « ساله‌ی » جمعیتلرك انفسیت حقوقیه‌لرینك برموهومه اولمایوب برحقیقت اولدیغنی اثبات‌مشغله‌سی تحت تأثیرنده اولارق دیورکه : « شـیمدی بیلیورزکه ، شخصیت فکرینك احتوا ایتدیکی حصهٔ افتکاریت مثلا بر جمعیته ویا بر وقفه تطبیق اولوندیغی زمان برمجنونه وباخصوص برصبی‌یه تطبیق اولوندیغی زماندن حس اولونه‌جق درجه دها آزدر . اکر بری برموهومه ایسـه دیکری ایکی‌قات موهومه اولور ؛ لکن بریکی بر حقیقت حقوقیه ایسه برنجیسی‌ده بطریق الاقوی برحقیقت اولور . » (La personnalité juridique,p.574)

صبی‌ایله مجنونك انفسیت حقوقیه‌سنی تعریف ایچون تکلیف اولونان نظریه‌لر قیصه‌جه تشهیر اولوندقدن صوکره ، بونلرك حقوق انفسـیه‌نك عدم موجودیتنك بر تظاهر باهری اولدیغنی تکراره حقم اولمازمی ؟ یاحقوق انفسـیه يالكز بر منفعتدر دیمه‌لیدر ؛ فقط کورلدی‌که حقوق انفسیه بوندن‌عبارت اولاماز؛ یاخود حقوق انفسیه‌نك براقتدار ارادت اولدیغنی‌قبول ایتمه‌لیدر، بوحالده عقل وشعوردن محروم مخلوق بواقتداره مالك اولمادیغندن مسندالیه حقوق اولاماز؛ یاخودده مفهومیه نظریه‌لرینی قبول ایتمه‌لیدر، فقط بونلر تماميله برلاشیدر . بالذات « ساله‌ی»ك دیدیکی کبی، اکر جمعیتلر حقیقةً انفسیت حقوقیه‌یه مالك دکلسه‌لر ، بطریق الاقوی صبیلر ومجنونلرده مالك دکلدرلر . بن‌ده علاوه ایدیورم‌که اکر

صبیلر ومجنونلر حقوق انفسیه مسند الیهلری دکل و اولامازلرسه، بطریق الاولی اوامر مجبره‌سی یالکز ارادت معقوله‌یه، متوجه اولابیله‌ن حقوق آفاقیه مسند الیهلری دخی دکلدرلر و اولامازلر.

§ ٤٠ — مسند الیه حقوق اولارق تلقی ایدیله‌ن جمعیت Association

« Association » (جمعیت) کلمه‌سنی غایت واسع بر معناده استعمال ایدیورم ، زیرا دیکر بر کلمه بولامیورم . آلمانجه‌ده « Verein » کلمه‌سی دها طوغرو اولوردی ؛ فقط فرانسزجه‌ده بونک مترادفی موجود دکلدر . جمعیت کلمه‌سندن ایسته‌ر بنفسه ، ذات الحرکه اولارق ، غیر معین بر زمانده تشکل ایتمش اولسون ، ایسته‌ر ارادی ، وجدانی بر صورتده بر زمان معینده بعض اشخاص طرفندن تشکیل ایدلمش بولونسون ، معین بر غایه ایچون تشکل ایتمش هر هیئتی مراد ایدیورم .

بنفسه هیئتلردن بحث ایتدیکم زمان، اولا، اعضاسی صیدشکاری و حرکات جدالیه‌یی اداره ایده‌ن بر رئیسک رشیمی نفوذی تحتنده مجتمع ابتدائی « هورد » لردن عالمانه و معضل بر تشکیلاته مالك بویوك دول ملیهٔ متأخره‌یه وارنجه‌یه قدر بالجمله تشکیلات سیاسیه‌یی نظر اعتباره الیورم . بوندن ، دها واسع بر تشکیلات سیاسیه داخلنده بنفسه تشکل ایتمش هیئآت محلیه‌یی و بالخاصه بلده، شهر، بورغ، پارواس، ولایت، جماعات اهالی‌یی و، عمومی بر صورتده ، بالجمله جماعات روحانیه و جمعیات مسلکیه‌یی دخی مراد ایدیورم .

فضله اولارق ، معین مقدارده افراد طرفندن بر غایهٔ معینه تعقیبی ضمننده ، معین بر زمانده ، ارادی بر صورتده تشکیل ایدلمش هیأتی ده نظر اعتباره الیورم . جمعیت کلمه‌سی (Association) بو نوع هیئتلره دها خصوصی بر صورتده تطبیق اولونور . بوراده تشبث ایتدیکم تدقیقات ایچون فرانسه‌ده قانون طرفندن وضع اولونوب نظریه طرفندن قبول ایدلمش اولان Association ایله جمعیت بیننده‌کی فرقی تمیزه محل یوقدر؛ اشبو فرقه کوره Association (جمعیت) تمتعی تقسیم غایه‌سندن باشقه بر غایه ایله تشکل ایتمش ، Société (شرکت) ایسه اعضا بیننده تمتع نقدی‌یی تقسیم غایه‌سیله میدانه کتیرلمش بر هیئتدر . (١ تموز ١٩٠١ قانونی ، ماده ١)

بوتون بو هیئتلر، بو جمعیتلر ایچون ، بویوك دولت ملیه ایچون اولدیغی کبی ابتدائی کوچوك

هورد ایچون ، قدرتلی بر جمعیت ، زنکین ، صناعی ویا تجاری بر شرکت ایچون اولدیغی کبی برقاچ اعضادن مرکب وضیع بر هیئت ایچون ده عینی جمله‌رله عینی مسئله موضوعدر و عینی صورت حلیه‌یه مربوطدر : جمعیت بر مسندالیه حقوقمیدر ؟

عنعنوی فردیت نظریه‌سنده منفی جواب ویرلمکده‌در ؛ بو نظریه‌یه کوره باشقه درلو جواب ویرمك قابل دکلدر . فردیت تلقیسنه کوره یالکز انسان حقوقه مالکدر ، زیرا بر ارادت مستقله ایله متصف اولان مخلوق یالکز انساندر . عینی سببله، قانونه انجق انسان تابع اولابیلیر . حقوق انفسیه بر اقتدار ارادتدر ؛ قاعدهٔ حقوقیه بر قاعدهٔ اراداتدر . یالکز بر مسندالیه ارادت ، مسندالیه حقوق اولابیلیر ، حقوق انفسیه و حقوق آفاقیه مسندالیهی اولابیلیر . او حالده ، منحصراً انسان فردی مسندالیه حقوقدر ؛ شرکتلر ، جمعیتلر طبیعی بر صورتده ، مسندالیه حقوق دکلدرلر و اولامازلر . نظریهٔ فردیه بونلردن یالکز بر دانه‌سنی استثنا ایدیور ، او ده بلده، دولتدر. نظریهٔ مذکوره‌یی بو استثنایه سوق ایده‌ن « عقد اجتماعی » (Contrat social) نظریه‌سنك تأثیریدر . « روسو » نك ، عقد اجتماعی تأثیریله بر « مشترك بن » بر ارادت عمومیه تشکل ایتدیکنی تدریس ایله‌دیکی معلومدر . « عقد حصوله کلدیکی آنده بوفعل جمعیت ، هر عاقدك شخصی یرینه مجلسده موجود آرا نسبتنده اعضادن مرکب بر هیئت معنویه و مشترکه حصوله کتیریر؛ بو هیئت ، اتحادینی ، « مشترك بن » لکنی ، حیات و ارادتنی فعل مذکوردن استخراج ایده‌ر . دیکر بالجمله اشخاصك اتحادیله تشکل ایده‌ن بو شخص عمومی مقدمابلده بوکون ایسه جمهوریت یاخود هیئت سیاسیه نامنی المقده‌درکه بوکا اعضاسی طرفندن ، منفعل Passif اولدیغی زمان ، دولت و فاعل (Actif) اولدیغی زمان ، حاکم Souverain نامی ویرلمکده‌در (Contrat social, liv. I. chap. II)

بویوك بر جمعیت اولان دولت ، بو نظریه‌ده ، طبیعی اولارق ، بر مسندالیه حقوقدر . بو جمعیت حقیقةً بر وجدان و بر ارادته مالکدر، کافه‌سی حاکمیت افادهٔ مشترکه‌سنده ممتزج بر طاقم حقوق صاحبیدر و ارادات وجدانیه قواعدی اولان قواعد حقوقیه‌یه تابع اولابیلیر . لکن اشبو صفتی حائز اولابیله‌ن یکانه جمعیت ، آنجق جمعیت دولتدر. سائر هر درلو هیئت، بر اجتماع اشخاصدن عبارتدر، فقط اشخاص مشکله‌سی خارجنده بر شخصیت متفرقه‌یی حائز دکلدر. اشبو شخص حقوقی ، مسند الیه حقوقی صفتنی آنجق حاکمیتی حائز دولتك ذی قدرت بر فعلیله کندیسنه بخش اولونمق شرطیله حائز اولابیلیر ؛ بو صورتله قانون ایله ایجاد ایدلمش

اولان اشبو شخصیت تماميله موهومدر؛ حقيقتده موجود دكلدر وموجود اولاماز . بو، فن انشائی حقوقينك برايجاديدر؛ بوشخصيت برموهومه‌دركه بونك تأثيريله احوال، جمعيت برشخص حقيقی ايمش كبی جريان ايده‌جكدر .

ايشته خلاصةً اشخاص موهومه (Personnes fictives) نظريهٔ مشهوره‌سی بوندن عبارتدر . نظريهٔ مذكوره « ساوين‌يی » (Savigng)نك تأثيريله پك‌چوق زمانلر فرانسه وآلمانيـاده همان متحداً تدريس ايدلمش والآنده متعدد فرانسز حقوق مدنيه مؤلفلری طرفندن مدافعه ايدلمكده بولونمشدر . اشبو نظريه ، سياسی اقتدارلرك هيئت مشتركه‌يه قارشی دائما اظهار ايتمش اولدقلری مخاصمه‌يه تماميله توافق ايتمكده‌ايدی . نظريهٔ مذكوره بوكبی هيآتی دولتك معاملات عنديه‌سـنه تابع قيليوردی ؛ بو حال نظريهٔ مذكوره‌نك ، اوزون مدت حائز اولديغی وبعض محافلده الآن حائز اولمقده بولونديغی نفوذی ايضاحه كافيدر . شـوراسی اعتراف ايدلمه‌ليدركه بونظريه ، برصفت ، ارادتك بر اقتداری اولان حقوق انفسيه تلقيسنه كوره اك‌منطقی برنظريه ايدی . ايلريده كوريله‌جكی وجهله، هيئت اعضاسی اولان افرادك ارادتندن فرقلی بر موجوديت حقيقيه‌يه مالك برارادت مشتركه‌نك موجوديتنی تعيينه تشبث اولونمش ايسه‌ده بو برلعب عقلدن باشـقه برشی دكلدر . جمعيتلر بنفسه مسنداليه حقوق دكلدرلر؛ اوحالده ماهيتلری اعتباريله ، نه‌حقوق انفسيه نه‌ده‌حقوق آفاقيه مسنداليهی دكلدرلر .

فرديت نظريه‌سنك نتيجهٔ منطقيه‌سی بومركزده ايدی . لكن ، بعضاً جمعيتلرك تمثيل ايتدكلری منافع، تعقيب ايتدكلری غايه‌برنجی درجه‌ده براهميت اجتماعيه‌يی حائز اولدقلرندن وبوصفتله اجتماعاً حمايه‌يی مستلزم بولوندقلرندن، واضع قانونك بالمداخله، ماهيتی اعتباريله، برمسنداليه حقوق اولمايان جمعيتك حقيقةً بر مسنداليه حقوقی ايمش كبی معامله كورمه‌سنه موهوم برمسنداليه حقوقی اولماسنه قرار ويره‌بيله‌جكنی قبول ضرورتی حاصل اولمشدر . بوصورت تلقی تماميله منطقی اولديغی كبی حقوق‌انفسيه مفهومنه دخی پك‌اويغون كليوردی . يالكز، بويله‌برصورت‌حليه دولتك معاملات عنديه‌سنی تصديق، افرادك‌فاعليت مشتركه‌سنی حكومتلرك‌اقتدار كيفيلرينه تابع قيلمق‌نتيجه‌سنه منجر اوليوردی. بويله برصورت‌حليه‌نك ادامه‌سی،عصرلردنبری قوياً كمال بولمش هيئتلرك‌تشكل ، ادامهٔ حيات واجرای‌فاعليت‌ايتديكی آلمانيا وانقلاب كبيرك‌بالجمله هيات عتيقه‌يی‌امحا ايتمك ايسته‌مه‌سنه رغماً‌مدهش برعكس‌العمل حصوله كتيره‌ن ودروننده قرق سنه‌دنبری فوق‌العاده واسع بر جمعيت تشكلی حركتنك

تظاهر ايدوب محاربه‌دنبری هركون دها زياده تأيد ايتمكده اولان فرانسه كبی مملكتلرده قابل دكلدی . اشبو موهوم شخصيت مشتركه نظريه‌سـنك ادامه‌سی ، تحولات اقتصاديه تأثيريله بيكلرجه شريكی وميليونلرجه سرمايه‌يی جمع‌ايده‌ن واقتصاداً‌حمايه‌سی مقتضی،اهميت فوق‌العادهٔ اجتماعيه‌يی حائز منافع مشتركه‌يی تمثيل ايله‌ين قدرتلی تجاری شركتلرك تشكلنه صحنه اولان ممالك متأخره‌ده، طبيعی اولارق، قابل اولامازدی . ديكر طرفدن، برمنفعتك اجتماعاً حمايه‌سی ، بروضعيتك اجتماعاً تكفلی آنجق اشبو منفعتك ووضعيتك آرقاسـنده برحقوق انفسيه موجود اولديغی تقديرده قابل اولابيله‌جكی حقنده‌كی شبهه‌سز ياكلش، فقط مصر وعنود اولان جمعياتك‌طبيعی برصورتده وواضع قانونك مداخله‌سی اولمقسزين‌حقوق انفسيه وحقوق آفاقيه مسند اليهلری اولدقلرينی تصديق مجبوريتی حاصل اولمشدر . لكن بونی اثباته موفق اولمق ايچون ايكی چاره موجود ايدی: يا جمعيتك ، اعضای متشـكله‌سی ارادانندن فرقلی حقيقی برارادت مخصوصه‌يه‌مالك اولديغی تصديق ايدلمه‌لی ايدی ؛ ياخودده حقوق انفسيه ومسنداليه حقوق حقنده‌يكی برتعريف وجوده كتيرمه‌لی ومسنداليه حقوق ايله مسند اليه ارادتی توحيد ايتمه‌لی ايدی .

اشـبو ايكی قضيه‌نك هربرينی اثبات ايچون فرانسـه‌ده و آلمانياده فوق‌العاده مصنع اينجه‌لكلر استعمال ايدلمشدر ؛ لايعد اصوللر تكليف ايدلمشدركه بونلرك بوراده ذكرينه لزوم اولماديغی اعتقادنده‌يم . اشـبو اصوللر ، ارائه ايتديكم ايكی فكردن برينه مربوط بولونمقده‌در . يا « كيركه » (Gierke) ايله جمعيتك صحيحاً‌برارادت حقيقيه‌يه مالك‌اولديغی ادعا ايدلمكده ؛ ياخود « به‌ككر » (Bekker) و« ميشو » (Michoud) ايله مسنداليه حقوقينك مركب برتشكله مالك اولابيله‌جكی،شوصورتله‌كه جمعيت تشكل ايدنجه مسنداليه حقوقينك ايكی عنصر متشـكلی يعنی استفاده ايده‌ن عنصر ايله ايسـته‌ين عنصری احتوا ايتديكی قبول اولونمقده‌در . بو صوك فكر كچن مبحثده ارائه ايدلمش اولان « ساله‌ی » (Saleilles)ك مفهوميه نظريه‌سيله امتزاج ايتمكده‌در .

« كيركه»، نظريه‌سنك اساسنی «به‌زه‌له‌ر» (Bcsele:)دن اقتباس‌ايتمشدر .« كيركه»ده « به‌زه‌له‌ر » كبی ، هيئتك شخصيت حقوقيه‌سی آلمان حقوق قديمنك بنفسه برايجاديدر . ديور . بو سـببدن طولايی نظريه‌سی ، اك‌مشهور ممثلی « ساوين‌يی » اولان روما موهومه نظريه‌سنه مخالف اولارق‌جرمن نظريه‌سی تسميه اولونمشدر . جرمن‌نظريه‌سنك منحصراً تعقيب ايتديكی اصول ادعا طريقنه مستنددر . اشبو نظريه ايچون هيئتلرك ارادت وعمل

اهليتلری، شخصيتلرنده وشخصيتلريله موجود برحقيقتدر . حقوق، هيآتك شخصيتلرينی تصديق ايدر ؛ لكن قانون بونی، شخصيت هيآتی تك اولارق موجود برارادت مشتركك قوامی اولارق تلقی ايتديكی ايچون ياپار . « كيركه » ، فرد كبی هيئتی‌ده حركات خارجيه قوهٔ توليديه‌سی اولارق مؤسس برارادت صورتنده تلقی ايتمكده‌در : بوجهت ، انفسيت حقوقيه‌نك نقطهٔ اساسيه‌سيدر . « فرد كبی هيئتك‌ده ايسته‌مك وحركت ايتمك اهليتنی ، اهليت حقوقيه صفتنی حقوقدن احراز ايدر؛ فقط بواهليت حقوقدن تولد ايتمز. حقوق بواهليتی اولدن موجود بولور؛ بونی تصديق وفاعليتنی تحديد ايلر. » (Genossenschaftstheorie 1887, p. 608)

اشبو نظريه، بوراده قيصه‌جه خاطره كتيريله‌جك وايكنجی جلده تكرار كوريله‌جك اولان عضويت حقوقيه نظريه‌سيله اتمام اولونمقده‌در . هيئت مشتركه‌نك عضوی هيئتك قانون داخليسنه توفيقاً، هيئتك ارادتنی افاده، حركت اقتدارينی ايفا ايله‌ين فرد وياهيئت افراددر؛ جمعيتك عضولری وكيللری دكلدرلر ، زيرا وكالت بری مؤكل ديكری وكيل اولمق اوزره ايكی شخصيتی استلزام ايدر . ايمدی ، بوراده يالكز برتك شخصيت، هيئت متشكله‌نك يعنی عضولری واسطه‌سيله ايسته‌ين وحركت ايده‌ن هيئتك شخصيتی موجوددر . هيئت، عضولری خارجنده برشخص حقوقی اولارق موجود دكلدر؛ عضولری موجود اولمقسزين، هيئت حقوقاً هيچ برشی دكلدر ؛ وعضولرده، يالكز بوصفتله حقيقت حقوقيه‌يه، جمعيتدن فرقلی برشخصيته مالك دكلدرلر .

اوحالده، بوصورتله آكلاشيلان وتشكل ايده‌ن جمعيت برمسند اليه حقوقيدر : قانون موضوع بونك اهليتنی، اشخاص فرديه‌نك اهليتنی تحديد وتوسيع ايتديكی كبی ، تحديد و توسيع ايده‌بيلير ؛ لكن جمعيت ، حقوق موضوعه‌دن اول موجود و حقوق ايچون مجبور الرعايه‌در؛ جمعيت عينی زمانده حقوق انفسيه وحقوق آفاقيه مسند اليهيدر. حقوق آفاقيه قواعدی اشخاص فرديه كبی اشخاص مشتركه‌يه طوغرودن طوغرويه تطبيق اولونور. مثلا مسئوليت حقوقيه‌دن طولايی برجمعيت عليهنه طوغرودن طوغرويه تعقيبات اجرا ايديله‌بيلير . جمعيتك عضولری حقوق آفاقيه‌يه مغاير برفعل ايفا ايتدكلری تقديرده، حقوقی نقض ايده‌ن، عضو صفتيله حركت ايله‌ين افراد دكل، بالذات شخص جمعيتدر ومسئوليت مخصوصه‌سی طوغرودن طوغرويه موضوعدر . اشبو نتيجه حدغايه‌سنه قدر كوتورلمكده‌در. فرانسز معتبران مؤلفيندن موسيو « مه‌ستر » (Mestre) دوقتورا تزنده اشخاصك

مسئوليت جزائيه‌سنی‌ده قبول ايتمكده‌در . (Thèse, Paris, 1899)

جمعياتك ارادت حقيقيه‌لری نظريه‌سی ايله بر آز معدل اولارق عضويت نظريه‌سی « يه‌للينه‌ك » طرفندن‌ده تدقيق ايدلمشدر . دولتك عضولرينی تدقيق ايتديكمز زمان بوصوك نظريه‌يه ايكنجی جلدده تكرار كله‌جكز . اشبو نظريه‌لر بيننده‌كی اختلافلرك اهميتی يوقدر ؛ بونلر ذاتاً تفرعاته متعلقدرلر . ميدانده « كيركه » نك شوصورتله تلخيص ايتديكی فكر اساسی قالمقده‌در : « ارادت وحركت جماعت ، حقوقاً معين عضو خارجی طرفندن افاده اولونديغی تقديرده مؤثر بر صورتده ساحهٔ حقوقده نمايان اولان جمعيتده مندمج شخصيتك فاعليت حياتيه‌سی صورتنده تظاهر ايدر . »

(Loc.cit.,p.624) Rapp. Zitelmann,Begriff und Wesender sogennanten juristichen Personen 1873.]

بوماهيتده‌كی تلقيلر مناقشه ايديله‌مزلر . بونلر بررؤيت عقلدن باشقه برشی دكلدرلر . شوراسی‌ده واركه اكر «ساله‌ی» ايله برابر حقيقت حقوقيه‌نك ساده‌جه عقلك معين بروضعيته متعلق بررؤيتی ياخود، دها طوغروا ولارق، عقلك وضعيات معينه‌يه، براحتياج معينه موافق برفن انشائی حقوقی تشكيلاتی توليدينه خادم برفهمی اولارق قبول ايديله‌جك اولورسه ، جمعيتلرك حقيقت شخصيه‌سی نظريه‌سنك غايات مشروعه‌يه موافق منافع مشتركه‌نك حمايه‌سی احتياج متأخرينه تماميله توافق ايتديكی ادعا ايديله‌بيلير . وعلاوه دخی ايديله‌بيليركه اكر دولت ايچون اعضانك ارادات مشتركه‌سی، شخصيت مشتركه‌نك قوامی اولان «مشترك بن»لكنی توليد ايده‌بيليورسه عينی شيئك دولتدن ماعدا بويوك ، كوچوك هر جمعيت ايچون واقع اولماسی لازم كلديكی دخی ادعا ايديله‌بيلير . اكر ، ديورم ، مركزی هيئت سياسيه‌نك شخصيت حقيقيهٔ حقوقيه‌سی قبول ايديليرسه ، بونك داخلنده تشكل ايده‌ن هيئات تاليه‌نك شخصيتی نه‌ايچون قبول ايدلمه‌مليدر ؟

مع مافيه، جمعيتلرك ، جمعيت اولارق، حقيقی برصورتده، مسند اليه حقوقی اولدقلرينی ادعا ايده‌ن برنظريه قبولنه مجبور اولسه‌يدم ، آلمانياده « به‌ككر » طرفندن وضع ايديلوب ميشو طرفندن اله آلنان وتوسيع وتوضيح ايديله‌ن وصبی ايله مجنون بحثنده برقاچ كلمه ايله طرفمزدن تشهير اولونان نظريه‌يی قبول ايدر ايدم . كيركه‌نك نظريه‌سی كبی « به‌ككر » ك و « ميشو » نككی‌ده اساس اعتباريله « ساله‌ی » ك مفهوميه نقطهٔ نظرينی قبولی استلزام ايتمكده‌در .

ماالذكر نظريه ديوركه: مسنداليه حقوقينك نه‌اولديغنى تعيين ، برشخص معنوينك نه‌اولديغنى تعيين ديمك دكلدر . برهيئتك مسنداليه حقوقى اولديغنى‌اثبات ايچون شخصيت معنويه عناصر متشكله‌سنه ، وجداناً ايسته‌مك و حركت ايتمك اقتدارينه مالك اولديغنى اثبات ايتمك لازم‌دكلدر . منحصراً بونك حقوق انفسيه صاحبى اولمغه قادر اولديغنى‌اثبات ايتمك لازمدر و، بناءً عليه ، حقوق انفسيه نه اولديغنى تعيين لازمدر . به‌ككر وميشو ديورلركه (§§ ٢٣ و ٢٤) ايمدى ، حقوق انفسيه ايسته‌نيلمش برمنفعت، بونى‌اقتداره قادر برارادتله برابر برمنفعتدر؛ خلاصةً حقوق انفسيه‌ده ايكى عنصر موجوددر ، منفعت واستعمال‌اقتدارى؛ اولجه‌ده كورلديكى وجهله‌به‌ككر بونلره (Genuss) و (Verfügung) نام‌لرينى ويريور .

بناءً عليه ، مسنداليه حقوق مركب وايكى عنصرى احتوا ايتمكده‌در، استفاده ايده‌ن عنصر وحركت ايده‌ن ، ايسته‌ين عنصر ؛ « به‌ككر » بوعنصرلرى (Genüsser) و (Verfüger) تسميه ايتمكده‌در ، ترجيح ايديليرسه ، بوعنصرلر منفعتدن استفاده ايده‌ن ايله بونى موقع تطبيقه وضعه حائز اهليت صاحب ارادتدر. اكثريا ، بوايكى عنصرك برشخصده، افعالنى‌وجداناً مدرك برفرد انسانيده برلشديكى واقعدر ؛ اوزمان بوفرد هم منفعت نقطهٔ نظرندن هم‌ده استعمال نقطهٔ نظرندن مسنداليه حقوقيدر ؛ عينى زمانده منفعتدن استفاده‌ايده‌ن‌وبونى مدافعه‌يه قادر اقتدار ارادت‌صاحبى بولونان يالكز اوفرددر. لكن ، بالعكس ، عينى برحق ايچون ايكى عنصرك متفرق اولديغى‌ده واقعدر ؛ بوتقديرده منفعت عنصرى ايله ارادت عنصرى متفرق دسته‌كلره استناد ايده‌رلر ؛ طبيعى اولارق اجرائى عنصر افعالنى تماماً وجداناً مدرك برفرد انسانيدر؛ بالعكس منفعتك برمسنداليه ارادته مربوط اولماسى مقتضى دكلدر ، يالكز ، تعقيبى حقوق آفاقيه ايله نهى اولونمامش برغايه‌يى تمثيل‌ايتمه‌سى لازمدر . بو،انجق برمنفعت انسانيه اولابيلير، فقط هرهانكى‌برمنفعت انسانيه اولابيلير، برشيمك، برصبينك، برمجنونك ياخود هرهانكى برهيئتك منفعتى‌اولابيلير. موضوع بحث اولان دائما برمنفعت انسانيه‌در ، زيرا حقوق انجق منافع انسانيه‌يى حمايه ايده‌ر . لكن بومنفعت حركته ومنفعتى اقتداره حائزاهليت مسنداليه‌ارادتله برلشه‌بيله‌جكى كبى اوندن آيرى دخى اولابيلير .

منفعتدن استفاده ايده‌ن، مسنداليه حقوقى اولماديغى كبى‌صاحب ارادت‌ده مسنداليه حقوقى دكلدر . صاحب حقوق عينى زمانده منفعتدن استفاده ايده‌ن ايله صاحب ارادتدر،

بوايكى صفت برمخلوقده برلشمش اولسون ياخود آيرلمش بولونسون اهميتى يوقدر. منفعت عنصرى ايله ارادت عنصرى ارادته قادر برتك مخلوقده مجتمع اولماديغى تقديرده مسنداليه حقوقى ايكى متفرق عنصردن متشكلدر ، فقط بونلر وجدان حقوقينك ادراك ايتديكى و، احواله كوره ، مسنداليه حقوقى‌يى توليد ايده‌ن ارادت عموميه‌نك ياخود ارادت خصوصيه‌نك ايجاد ايتديكى ومناسبت تمثيليه تسميه ايديله‌بيلن برمناسبتله توحيدايدلمشلردر. مؤلفك انكارينه رغماً ، ميشونك نظريه‌سى « به‌ككر » ك نظريه‌سندن پك جزئى فرقلرله آيرلمقده‌در. اشبو نظريه بيوك وكوزل‌اثرينك آتيده‌كى‌سطرلرنده‌تماميله تلخيص ايدلمشدر: «ايمدى، حقوق انفسيه‌يى‌شوصورتله تعريف ايده‌بيليرز: برشخصك ويابرهيئت اشخاصك اونى تمثيل ويا مدافعه ايچون برارادته طانمش‌قدرت واسطه‌سيله حقوقاً حمايه‌ايدلمش منفعتى حقوقك صاحبى ، حتى بو منفعتى تمثيل ايده‌ن ارادت ، كلمه‌نك معناى مابعدالطبيعيسيله ، بالذات كنديسنه عائد اولماسه دخى ، منفعتى بوصورتله حمايه ايدلمش اولان شخص مشترك ويافرديدر. قانونك اجتماعى‌واقعه‌لرى تفسيردن‌عبارت اولان وظيفه‌سندن‌انحراف ايتمكسزين ارادتى كنديسنك كبى تلقى ايده‌بيلمه‌سى ايچون اشبو ارادتك اجتماعاً وفعلاً اوكا بخش ايدلمش اولماسى كافيدر . (Théorie de la personnalité morale, p. 104, 105)

بوصورتله ، « به‌ككر » كبى ، « ميشـو » ده حقوق انفسيه‌ده ايكى عنصر كوريور . منفعت وبونى اقتدار ايده‌ن ارادت ؛ بوايكى عنصر عينى مخلوقده مجتمع اولابيلير، بوحالده بومخلوق شبهه‌سز مسنداليه حقوقيدر . بالعكس بوعنصرلر آيرى اولابيليرلر ؛ بوتقديرده « ميشويه » كوره ، اكر منفعتى اقتدار ايده‌ن صاحب ارادت منفعتدن مسفيد اولانك ممثلى اولارق تلقى ايديليورسه مستفيد اولان شخص مسنداليه حقوقيدر . ايكى نظريه اراسنده يكانه فرق شودر: « به‌ككر » ايچون مسنداليه حقوقى منفعتدن استفاده ايده‌ن‌ايله صاحب ارادتدن متشـكل مركب برعنصردر ، حالبوكه ميشـو ايچون ، صاحب ارادت طرفندن تمثيل ايدلمك شرطيله منفعتدن استفاده ايده‌ندر . بو ، برتفرعات فرقيدر واساساً ، تماميله شكله عائد برفرقدر . ميشو ، فضله اولارق ، نظريه‌سنه اولجه برنبذه بحث ايدلمش اولان عضويت نظريه‌سنى‌ده كيركه‌دن استعانه ايله انطباق ايله‌مشدركه هيچ برشى ايضاح ايتمه‌دن يكى برطاقم تشوشات حصولنه بادى اولمشدر .

[Bekker, Zur Lehre vom Rechts-ubjekt, Jahrbücher für die Dogmatik, XII. 1873, p, 1 ets.; Rapp. Bernatzik, Kritische studien üb r die Begriff der

jurist schen Persone,i. Archiv des öffentlich n Rechts, V. 1890. p. 169 ets]

« فەررارا » نك (Fe.rara) «میشو» نك نظریەسنە قارشی سرد ایتدیکی غایت شدید انتقاداتە « میشو » پك ناقص برصورتدە جواب ویرمش کبی کورونمکدەدر . « فەررارا » میشوی تمامیلە برمنطق صنعیلکنە استناد ایلەمکلە معاتب طوتیور. شبهەسز ، حقوق آفاقیە ارادت مجردەیی دکل ، لکن بر شیئی ایستەین ارادتی حمایە ایدەر . بوندن یالکز حقوق انفسیە قانوناً حمایە ایدلمش برمنفعتك تطمیننە متوجە قوۂارادت اولدیغی استخراج ایدیلیر. حقوقك تعریفندە منفعت وارادت عنصرلرینی عناصر اساسیە اولارق قبول ایلە ارادتك مسندالیهدن باشقە برشخصدە موجود اولابیلەجکنی بیان ایتمکدە تناقض واردر . بوصورتلە ارادت عنصری برطرف ایدیلەرك « ایەرینغ » ك منفعت نظریەسنە رجوع ایدیلیور .

[Ferrara, Les personne juridiche, Droit civil italien, publié sous la di-r.ction de Pasquale Fiere, VII. 2e partie, p. 234 ets.]

میشو جواباً دیورکە ، ارادت ، حقوق ا سیە **ایچون** برعنصر اساسیدر ، فقط ینە برعنصر تالیدر ، اساس فیالاصل منفعتدر وبو ، **اراتك** صاحب حقوقدن باشقە برمخلوقدە ناصل بولونابیلەجکنی ایضاح ایدەر (Loc. cit , II. p. 425) .

اساس اولان برعنصرك عینی زماندە تالی اولماسنی اکلایامادیغم کبی میشونك جوابندە مصیب بولمامقدەیم، زیرا صاحب حقوق، حقوقدن استفادە ایدەن، برارادتە مالك اولسون اولماسین ، دائما برفرد یاخود برهیئت افراد اولماسنی استلزام ایدەر کبی کورونمکدەدرکە اکثریا ، وباخصوص وقف تقدیرندە ، اشبو فردی تعیین ممکن دکلدر . بەککر ایلە ، مسندالیەحقوقك، مسندالیەارادت ایلە منفعتدن مستفید اولان عنصردن متشکل برعنصر مرکب اولدیغنی افادە ایتمك دها موافقدر .

هرحالدە ، بوتون بونظریەلرە کورە، منفعت مشترکەیی اقدار ایلە مکلف و، میشویە کورە ، جمعیتی تمثیل ایدەن برارادت موجود اولدیغی تقدیردە جمعیت حقیقةً مسندالیە حقوقیدر . بونظریەلرە کورە هیئت ، برموهومە اولارق دکل ، فقط حقیقةً برمسندالیە حقوقیدر وکلمەنك معنای مابعدالبیعیسیلە برشخصیت معنویە دکل ، فقط معنای حقوقیایلە برشخصدر . یالکز ، بونظریەلرك قارشوسنە چیقان غیرقابل اقتحام مشکلات ، منفعتدن مستفید اولان ایلە ارادت صاحبی اراسندە تأسس ایدەن مناسبت داخلیەیی ، میشونك دیدیکی کبی ، مناسبت تمثیلیەیی ، ایضاح کیفیتدر . بونی ایضاح مشکل ، حتی غیرقابلدر ،

زیرا « بککەر » و « میشو » ایکیسیدە ، **جمعیتی** علاقەدار ایدەن فعلە متوالی تأثیرات حقوقیەنك علت فاعلیەسنك حرکت ایدەن کیمسەنك ارادتی اولدیغنی قبول ایدیورلر . « بەککر » Genusser (استفادە ایدەن) ایلە Verfüger (استعمال ایدەن) ك برتك مسندالیە حقوق تشکیل ایتمەلری ایچون بوایکی عنصر بیننده وجودی مقتضی مناسبتك تولیدی کیفیتنی دولتك قادر مطلق اولان قرارینە عطف ایدیور . « میشو » دە مناسبت تمثیلیەیی ، « بر هیئتی مشروع اولارق طانیمق ، تعقیب ایتدیکی منفعتك حمایەیە مستحق اولدیغنی قبول دیمك اولاجغندن ، بوصورتلە جمعیتك شخصیت حقوقیەسی ضمناً طانمش اولاجغنی ، لکن بونك ایچون بری منافع افرادن آیری برمنفعت ودیکری اشبو منفعتی شیل ومدافعە ایدە بیلەجك برارادتی حصولە کتیرمکە قادر تشکیلات اولان وحقوق انفسیەدە تظاهر ایدەن ایکیعنصرە مرادف ایکی شرطك مقتضی » اولدیغنی بیان صورتیلە ایضاحە تشبث ایدیور . (Loc. cit.,p. 112)

بوصورتلە کوریلیورکە، هرنەقدر ماهرانە اولورسە اولسون، اشبو نظریەلرك منافعك ، میشونك دیدیکی ، « حقوق انفسیە مرتبۂ عالیەسنە اصعاد ایدلمکسزین » اجتماعاً حمایە ایدیلەبیلەجکلری اکلاشیلامادیغندن تأسیس ایدلمش اولدقلری مشاهدەسنە رجوع ایدلمکدەدر . نەایچون سادەجە ، برغایۂ مشروعە ایلە معین برفعل ایفا ایدەن ایستەمك اهلیتنی حائز هرفردك، غایە کندیسنە اجنبی دخی اولسە ، غایە کندی حقوق فردیەسندن فرقلی برغایۂ مشترکە دخی اولسە، ینە حقوقاً معتبر برفعل ایفاایتدیکنی افادە ایتمەلیدر ؟ نەایچون جمعیتك صاحب اولدیغی حقوقی ، تمثیل طریقیلە ایفا ایتدیکی ایلری سورلمەلیدر؟ نەایچون رسمی بر تعبیر استعمالیلە منفعت مشترکەنك حقوق انفسیە مرتبۂ عالیەسنە اصعاد ایدلدیکنی افادە ایتمەلیدر ؟ نەایچون سادەجە ، حقوق آفاقیە طرفندن مشروع طانمش بر غایۂ مشترکە ایچون ایستەین کیمسەنك فعلی اجتماعاً حمایە ایدیلەجك برفعلدر . دیمەمەلیدر؟ نەایچون فکرك محض تفهماتی اولان حقوقانفسیە، مسندالیە حقوقی، تمثیل کبی تعبیرلرك مداخلەسنە مراجعت لزومنی حس ایتمەلیدر؟ بوتون بونلر برطاقم بیلزوم مشکلات تشکیل ایتمکدەدرلر . بوراسی بیان ایدلدکدن صوکرە « بەککر » ایلە « میشو » نك نظریەلرینك فوقالعادە ماهرانە انشا ایدلمش اولدقلرینی معالممنونیە بیان ایدەرم .

« بەککر » ایلە « میشو » نك نظریەلرینك بربرلرندن پك جزئی فرقلرلە آیرلدقلرینی ارائە ایتدیکمی ظن ایدیورم . معمافیە ، میشو بوجهتی قبول ایتمەیور . بومؤلفە کورە

« بەككر » ، « بنيتز » (Binz) كبی « ملك – غايه » ياخود مسنداليهسز حقوق نظريەسی ناميله معروف نظريەيی مدافعه ايتمكدەدر . شبهەسز بو خصوصده « ميشو » خطا ايديور . اولا ، هيچ كيمسه ، حتی « بنيتز » بيله مسنداليهسز حقوق موجوديتنی قبول ايتميور ؛ بونی قبول برترهه ، برعبث تشكيل ايدەردی . قبول ايديلەن شی كه بن ده كندی حسابمه بونی قبول ايديورم ، حقوق انفسيه بولونمقسزين و ، بناءً عليه ، مسنداليه حقوق موجود اولمقسزين حمايه ايدلمش بعض وضعيتلرك موجود اولديغيدر . مسنداليهسز حقوق موجوددر دنيلمه يور ؛ حقوق موجود دكلدر ، بناءً عليه ، مسنداليه حقوقده موجود دكلدر ، دنيلمكدەدر . لكن ، « بككر » ك نظريەسی بو مركزده دكلدر . يالكز مقالەسنك سرنامەسنی اخطار ايتمك كافيدر : (Zum Leher vom Rechtssubjekt) حقوق انفسيه و مسنداليه حقوقی مفهومنی ايلك صفده طوتيور كه بوندن مقصدی حقوق انفسيه و مسنداليه حقوقنك ماهيت حقيقيەسنك نه اولديغنی تعيين‌در .

« اوريو » (Hauriou) ، اسرارانكيز وتصوفله مالی برلسان ايله جمعياتك شخصيت حقوقيەسی نظريەسنی توسيع وشوصورتله خلاصه ايديور : « مشخصيت درامی ايكی پردەدر : برنجی پرده ، برفرديت آفاقيەنك ، عضولره متوازن ترتيبات داخليه يه مالك ، فقط تاريخاً ايلری كيدەن وجود اولديغی ايچون ، الآن اوشعلهٔ انفسيەدن وارسته برذات الحركهٔ اجتماعينك تشكلی ؛ ايكنجی پرده ، مادهٔ اصليهٔ انفسەنك استحضار وتظاهريدر . شخصيت معنويه ، نهاية الامر ، عينی زمانده برمسنداليه معنوی وبرتملك اهليتی اولارق هيئت اعضاسنك ارادت مشتركەسنده تحقق ايتمك ايستەين فعل جمعيت فكريدر . »

Principes du droit pub e lic,2 édit., 1916, p41ets., particulierèment p.37 etp.107)

اشبو اسرارانكيز طرز افادەلردن استدلال ايتديكم شودر : حمايه ايديلەجك منافع مشروعه ومنافع فرديه ياخودده منافع هيئاً تدر ؛ وضعيات فرديه ، وضعيات مشتركه موجوددر . كرك بونلری ، كرك اوتەكيلری حمايه ايچون حقوق انفسيه فكری حصول بولمشدر وبوكا قوام اولمق ايچون برمسنداليه ايجادی اقتضا ايتمشدر وبوصورتله مسنداليه حقوقی ، شخص حقوقی تلقيسنه مراجعت ايدلمشدر . منفعت فرد ايچون اشبو تلقی قولايلقله تشكل ايتمشدر ، زيرا فرد برشخصيت انفسيه اولارق سهولتله تظاهر ايتمشدر . وضعيات ومنافع مشتركه ايچون تلقیٔ مذكور دها صعوبتلی برصورتده تشكل ايتمشدر ؛ فقط تشكل ايتمشدر ؛ اشبو

تلقی توسع ايديور وهرمتشكل مؤسسه شخصيت انفسيەيی احراز ايديور . بوشخصيتك برحقيقت طبيعيه يه توافق ايدوب ايتمەمەسنك اهميتی يوقدر ؛ بو برحقيقت حقوقيەدر ، زيرا مؤسساتك مشخصيت انفسيەسی خارجنده برحيات مناسبت وبر رابطهٔ حقوقيه موجود اولاماز .

« اوريو » ، « سالەی » كبی ، قبول ايدەميەجكم بر « مفهوميهٔ حقوقيه » تحت تأثيرنده بولونمقدەدر . بوصورت تلقی توسيعات ادبيه يه ، مشعشع استعارەلره زمين تشكيل ايدەبيلير ؛ فقط قيمت فنيەدن تماميله وارستەدر .

§ ٤١ — جمعيت برمسنداليه حقوق دكلدر .

پك چوق افكار منوره اصحابی ، اجمال ايديلەكلەن نظرياتی قبولدن استنكاف ايتمكدەدرلر . فی الحقيقه ، نظريات مذكورەنك جملەسی تماميله مفهوميه نظرياتيدرلر وشخصيت حقوقيه تلقيسنك ، حمايه ايدلمەسی مقتضی بعض وضعياتك وبعض منافع مشتركەنك حمايەسنه تقابل ايتديكی ايچون برحقيقت اولديغی فكرينه مستنددلر . تماميله مفهومی اولديغی حالده حقيقيه اولديغی ادعا اولونان اشبو مسلكه قارشی پك حقلی اولارق اعتراض اولونمقدەدر . « كيركه » كبی جمعيت ، حد ذاتنده ، طبيعی اولارق ، بروجدانه وبرارادەيه مالك برشخصدر ؛ ياخود « بەككر » و « منشو » كبی ايستەين برعنصر طرفندن تمثيل ايدلمش استفاده ايده برعنصر موجود اولديغی زمان مسنداليه حقوق موجوداولور دنيلسين بونلر برروٴيت عقلدن باشقه برشی تشكيل ايدەمزلر . بوكبی تلقيلر ، حقوقك جدی برنظريهٔ حقيقيەسنه كافی كلەمزلر . بوسببدن طولايی باشقه برشی تحری ايدلمشدر ؛ فقط حقوق انفسيه و ، نتيجه طريقيله ، مسنداليه حقوق مفهومی ادامه ايدلمك ايستەنلدكجه ممنونيتبخش هيچ برشی بولونامامشدر . باشقه درلو اولمق امكانی ده يوقدر . فی الحقيقه ، حقوق انفسيه مفهومی ، « اوكوست قونت » ك تعبيری وجهله ، ياكلش وغير عقليدر و ، بناءً عليه ، مطلقا برحقوق انفسيه مسنداليهی ميدانه كتيرمك ايستەمكله بالمجبوريه ياكلش و غير عقلی نتايجه منجر اولونيور . منفعت نظريەسنك موجدی اولان « ايەرينغ » بيله اشبو اعتراضدن قورتولامامشدر .

« ايەرينغ » ، حقوق انفسيەيی حمايه ايدلمش برمنفعت اولارق تلقی ايدەرك هيئتلرك

مالك اولدقلری ادعا اولونان حقوقدن منحصراً هیئتك اعضاسی اولان افرادك استفاده ایتدكلرینی اخطار ایدیور ودیوركه : « هیچ شبهه یوقكه ، شخص حقوقینك مالی اولان حقوقدن ، هیئتك اعضاسی منفرداً مستفیددر . بوعارضی برتأثیر دكلدر ؛ مناسبتك محض غایه‌سیدر. اعضای منفرده منفعت حقوقیه‌نك مخصص الیهدرلر . » ایمدی ، «اییه‌رینغ» ك نظریه‌سنده مسندالیه حقوق ، حقوقی تشـكیل ایده‌ن منفعت محمیه‌نك مخصص الیهدر . اوحالده مسندالیه حقوق ، هیئت دكل، فقط هیئتك اعضای منفرده‌سیدر . اییه‌رینغ بونی صراحةً بیان ایتمكده‌در . « حقیقی مسندالیه حقوق ، حدذاتلرنده هیئتلر دكلدرلر ؛ بونلرك منفرداً الـمش اعضالریدرلر؛ هیئتلر، اعضالرینك عالم خارجی‌ایله مناسبات حقوقیه‌لرینی اظهار ایتدكاری شكل مخصوصدن باشقه برشی دكلدرلر . (Loc. cit., IV. p. 341)

لكن كورولیوركه ، « اییه‌رینغ » منفرداً الـمش وهیئتك اعضاسی اولان افرادك حقوق هیئتك مسندالیه حقیقیلری اولدیغنی صراحةً بیان ایتدیكی حالده‌ینه شخص حقوقیدن بحث ایتمكده‌در ؛ هیئتلری اشخاص حقوقیه اولارق توصیف ایتمكده‌در . بو صورتله « اییه‌رینغ » محقق برتناقضه دوشمكده‌در : یاهیئتك مسندالیه حقوقی افراد اعضای هیئتدر، بوتقدیرده هیئتك شخصیت حقوقیه‌سندن بحث اولونمامالیدر ؛ یاخودده ، هیئت برشخص حقوقیدر ، اوحالده ، طبیعی اولارق ، حقوق هیئتك صاحبی بو شخص حقوقیدر ؛ بوتقدیرده ، اشبو حقوقك حقیقی صاحبلری هیئتك افراد اعضاسیدر دیمه‌مك لازم كلیر . فی‌الحقیقه، بویوك حقوقشناس بر چیقماز یوله كیرمشدر . « اییه‌رینغ » احوالك ، هیئتك ادعا اولونان حقوقنك صاحبی‌هیئت ایمش كبی جریان ایتدیكنی‌تصدیق مجبوریتنده قالمشدر . اكر حقوق هیئتك صاحبلری هیئت‌اولمایوب‌ده هیئتك‌اعضاسی اولسه‌یدی احوالك باشقه درلو جریان ایتمه‌سی لازم كلیردی : اعضانك هربری منفرداً حركت ایتمه‌لی‌واونلر علیهنه‌ده آیری آیری حركت ایدلمه‌لی ایدی. بالعكس ، منافع هیئتی‌حمایه ایده‌ن طریق حقوقی بالذات هیئت نامنه كشاد ایدیلیر؛ طریق حقوقی هیئتی‌تمثیل‌ایده‌نلر طرفندن تحریك ایدیلیر وهیئت علیهنه ، دها طوغروسی هیئتی تمثیل ایده‌نلر علیهنه اقامه اولونور .

« اییه‌رینغ » بوتناقضی پك‌ایی تشخیص ایتمشدر. بونی‌ایضاح ایچون ملاحظات فعلیه‌دن طولانی كثیرالعدد حقوق مسندالیهلری ، وحدت مسندالیه حقوق موجود ایمش كبی تلقی ایدیلیر ، دیمكله اكتفا ایدیور . بوخصوصده‌كی فقره‌لرك ذكری فائده‌دن‌خالی‌دكلدر، زیرا بونلر نظریه‌لری بویوك برنفوذه مالك مؤلفلری الهام ایتمشلردر. « اییه‌رینغ » یازیوركه:

« ملاحظات فعلیه ، منافع مشترکه‌نك ، اعضای منفرده طرفندن دكل، فقط صنعی بروحدت شخصیه طرفندن تمثیل اولونمش اعضای جمعیتك مجموعی‌طرفندن تعقب اولونماسنی استلزام ایتمكده‌در . شـبهه‌سز ، بوصورتله هرجزؤ حقوقه برجزؤ طریق حقوقی تقابل ایتدیكی حقنده‌كی حقوق خصوصیه‌شكل‌جاریسندن تباعد ایدلمكده‌در، لكن اشبوحقوقی‌طرز افاده تحتنده مخفی معنای حقیقی‌یی و غایهٔ مناسبتی یاكلش تفسیر و هیئتك اعضای منفرده‌سنه هرهانكی برحقوقی ردایتمك ایچون ارادت نظریه‌سنك‌دفعاتله عتاب ایتدیكمز، مبالغه‌كارلغی لازمدر . شخص حقوقی ، بوصفتدن ، استفاده‌یه نااهلدر ؛ نه‌منافعی اولابیلیر ، نه‌غایاتی. اوحالده شخص حقوقی ، حقوقه مالك اولاماز ، زیرا حقوق انجق مخصص‌الیهنه واصل اولدیغی یعنی علاقه‌دارلره مفید اولابیلدیكی تقدیرده موجوددر ... اكر برهیئت اعضاسنی بربرلرینه ربط ایده‌ن مناسبتك محض طبیعتی بونلره مال مشـتركی منفرداً اسـتعمالی منع ایدیورسه ، اكر اكثریتك نظامنامهٔ اساسی‌یه توفیقاً اتخاذ ایتدیكی قرارلر عمومك ارادتنی باغلیورسـه ، شریكلرك حقوق فردیه‌لری ، حتی اساسلری اعتباریله بیله ، حقوق عادیه شكلندن تباعد ایده‌رلر ، فقط ینه حقوقدرلر . » (Loc.cit·,340-342) .

تعبیر آخرله، شركا، منفرد برصورتده حقوق هیئتك صاحبیدرلر ؛ فقط دكل ایمشلر كبی معامله اولونور ؛ وفعلیاتده حقوق هیئته صاحب اولان، حركت ایده‌ن وعلیهنه‌حركت اولونان هیئتدر . بناءً علیه، حقوق موضوعه، عددی كثیر اولان برشیئك وحدت كبی ، هرشریكك كثیر اولان حقوقنك، هیئتك وحدت‌حقوقی ایمش كبی معامله كورمه‌سی ایچون حقوق‌موضوعه‌نك‌مداخله‌سنه لزوم‌كورولمكده‌در . بوتون‌بوانجه‌لكلر یرینه، «ساوین‌یی»نك نظریه‌سنده اولدیغی كبی ، بر موهومه میدانه كتیرمك ایچون حقوق موضوعه‌نك مداخله ایتدیكنی افاده ایتمك دهامناسب اولوردی . «ساوین‌یی» وطرفدانی دیورلردی‌كه : شخص هیئت‌موجود دكلدر، فقط برغایهٔ هیئت‌موجوددر؛ غایهٔ‌هیئتك‌حقوقاً حمایه ایدیله‌بیلمه‌سیچون حقوق‌موضوعهٔ آفاقیه، برموهومه دلالتیله، برشخصیت هیئت وجوده كتیریر. «اییه‌رنیغ» دیوركه : حقیقت حالده ، حقوق هیئت موجود دكلدر ؛ هیئتلر حقوق انفسـیه‌یه مالك اولامازلر ؛ یالكز فردلر بو حقوقه مالك اولابیلیرلر ؛ حقوق آفاقیه ، قدرت مطلقه‌سیله هیئتك اعضاسنك اشبو حقوقك بالذات هیئتك‌حقوقی ایمش كبی‌تلقی ایدلمه‌سنی تقریرایده‌ر.

ایكی‌نظریه‌ده‌ده موهومه‌دن‌باشقه‌برشی‌یوقدر. موهومه اولدقدن‌صوكره «ساوین‌یی»نك كنی ترجیح ایده‌رم . « اییه‌رنیغ »ده « ساله‌ی » كبی : بو بر موهومه دكلدر ، فقط فن

حقوقك بر مفهوميدر وحقوقاً حمايه‌سى مقتضى بر احتياجه تقابل ايتمكده‌در ؛ بر حقيقت حقوقيه‌در ، ديه‌بيلير . لكن « ساوين‌يى » وطرفدارانى‌ده عينى شيئى افاده ايده‌بيليرلر . بونى افاده ايتميورلر ، بلكه دها محويتلى وآز عالمدرلر . مفهوميه مسلك حقوقيسى يكى احداث اولونمشدر ؛ فقط ، بلكه مدافعلرينك خبرى اولمقسزين‌ده تماميله « هه‌غل » ك فلسفهٔ حقوقيه‌سندن ورود ايتمكده‌در .

حقوق انفسيه مفهومى ادامه ايدلدكجه وهيئتلرك منافع و حركاتنك حمايه‌سنى ، مسند اليهى بيهوده يره آرانيلان حقوق انفسيه‌نك موجوديتيله ايضاح ايتمك ايسته‌نيلدكجه دائما مغليت وتناقض ايچنده قاليناجغنى هيچ برشى‌بالاده‌كى مسروداتدن دهااِيى اثبات ايده‌مز .

« ايه‌رنيغ » ك نظريه‌سى بوكون متعدد فرانسز مؤلفلرى وبالخصوص پارس مشاهير معلمينندن پلانيول (Planiol) ايله « بەرته‌له‌مى » (Berthélemy) طرفندن مدافعه ايدلمكده‌در . برنجيسى ، هيئتلرك شخصيت حقوقيه‌سنى قبول ايده‌ن‌بالجمله نظريه‌لرى‌شدتله رد ايديور و«بوموهوم مخلوقلر ، بوسيپرتيزم ايله مشغول اولانلرك كندى شخصيتلرندن استخراجنى تخيل ايتدكلرى كوكبى وجودى خاطره كتيره‌ن بو انسان خياللرى » ديه توصيف ايتدكدن صوكره ، شخص معنوى تعبيرندن ، آيرى بركتله حالنده ملك فردى مجموعهٔ قوانينى خارجنده بولونان اموال‌مشتركه‌يى مراداتيمه‌ليدر، ديور . (Droit civil,I,n 675 et 676.)

بەرته‌له‌مى ، پلانيولك نفوذينى ذكر ايده‌رك عينى نظريه‌يى مدافعه ايديور . « اكر مشتركاً صاحب ملك ايسه‌ك ، احوال برتك شخص ، شخص معنوى، ايمشز كبى جريان ايده‌جك وقوانين‌ده اوصورتله تطبيق اولوناجقدر . بوصورتله آكلاشيلان موهومه، اشبو وضعيت مخصوصه‌يه عائد قواعد حقوقك‌صورت تطبيقنى دها ساده برصورتده تعريفه صالح برطرز، براصول اولارق تظاهر ايده‌ر . خلاصةً ، شخصيت معنويه‌ملك مشترك‌قواعدينى ايضاح ايچون برچاره‌دن باشقه برشى دكلدر . » (Droit alminístratif,8e edit.,p.28)

قاپيتان (Capitant) وآمبرواز قوله‌ن (Ambroise Colin) اشبو صورت تلقى‌عليهنه غايت‌شموللى انتقادات سرد ايتمكده‌درلر . مادامكه هيئت اعضاسى هيئتك موضوعى‌اولان اشيادن‌استفاده‌ايتميورلر اوحالده اشبواعضانك هيئت‌حقوقنك‌وبالخصوص حقوق‌ملكيه‌سنك صاحبى اولدقلرينى ادعا ايتمك مشكلدر ، ديورلر . بوايكى مؤلف ، حقوق هيئت اولارق يالكز حقوق ملكيه‌نك موجود اولديغنى ظن ايتمه‌نك خطا اولديغنى علاوه ايله ، حقوق

ملكيه‌ايله هيچ برعلاقه‌سى اولمايان پك‌چوق حقوقك موجود اولديغنى وبناءً عليه بونلرك ملك مشترك فكريله تعريف ايديله‌ميه‌جكنى ، ارائه ايديورلر . اولجه هيئتك ضبط وربط حقى تسميه ايتديكم ، هيئتك‌بالجمله اعضاسى‌ايچون مجبورى‌الرعايه برقاعدهٔ جزا وضعى‌حقنى ارائه ايتمك كافيدر . « قوله‌ن » و« قاپيتان » پك‌حقلى اولارق ديورلركه : بوتون هيئت ، اموال مشتركه‌دن عبارت دكلدر ؛ اموال مذكوره يالكز هيئت طرفندن تعقيب اولونان غايه‌يه وصول ايچون برچاره تشكيل ايده‌رلر . هيئت بعضاً ، برمال مشتركه مالكيتله تلفيق اولنامياجق وبعضيلرى تماميله معنوى وفكرى اولابيله‌جك منافعى‌ده تمثيل ايده‌ر . بوكبى منافعك يكانه مدافعى ، ممثلى جمعيتدر . » (Droit civil, I.2e édit.,1919,p.664)

ايلريده كوريله‌جكى وجهله « ايه‌رنيغ »ك « پلانيول »ك و «بەرته‌له‌مى»نك نظريه‌لرى موسيو«وان‌درهووه‌ل»(Vander Heuvel)و«واره‌ى‌رسوميه‌ر»(Vareil'es Sommières)ك نظريه‌لرى كبى ، اوقافى تعريفدن تماميله عاجز اولملرى نظريات مذكوره‌نك غيرقابل قبول اولدقلرينى اثباته كافيدر . بوصوك مؤلفلر ادعا ايديورلركه ، نظريهٔ جاريه‌يه كوره شخص معنوينك حقوقى اولارق قبول‌ايديله‌ن حقوق، حقيقت حالده، شركانك حقوقيدر . اموال مشتركه‌نك حقيقى صاحبلرى شركادر ؛ يالكز بونلر اشبو حقوقك تطبيقى امرنده اصول مشخصيت تعبير اولونابيله‌جك بر اصول مخصوصه تابعدرلر . هيئتك اشخاص ثالثه ايله مناسباتنده احوال شركا اموال مشتركه‌يه مالك برتك‌شخص تشكيل ايديورمش كبى جريان ايده‌ر . موسيو «واره‌ى ـ سوميه‌ر » ديوركه : هيئت نه‌برشخص حقيقى ، نه‌ده برشخص معنويدر ؛ هيئتده شريك افراد خارجنده بر شخص موجود دكلدر . مراد اولونان معنا ايجه آكلاشيلمق شرطيله موهومه‌دن بحث اولونابيلير . « موهومه‌نك فائده‌سى موجود بر وضعيتى آلارق بونى ظريفانه تلخيص ...، مغلق بر وضعيتك ايضاحنى تسهيل ، فنه وتدريسه خدمت ايتمكدر . »

بوجهتى پك‌اِيى آكلايامادم . اِيى برتشهير طرزنى آكلايابيليرم، فقطاِيى برتفهم‌طرزينك نه‌اولديغنى ادراك ايده‌ميورم . فى‌الحقيقه ، اِيى ويا فنا برطرز تفهم يوقدر ، موجود اولان يالكز طوغرو ويا ياكلش، حقيقته موافق ويامغاير تفهمدر. ايمدى ، موسيو « واره‌ى ـ سوميه‌ر»ك ديديكى كبى ، هيئتك شخصيت معنويه‌سى تلقيسى حقيقته مغاير ايسه ياكلشدر؛ اوحالده، ياكلش اولديغى بيلينه‌ن برشيئك‌طوغرو اولارق قبوليله‌اِيى برطرزتفهم اولابيلمه‌سنى

بردرلو آكلايامايورم . اكرهيئتك شخصيتى موجود دكلسه بونى موجود عد ايتمكله فنك ناصل ترقى ايتديريله‌جكنى ده آكلايامايورم. (Vareielles-Sommierè,Les personnes morales,. 1922, spécialement p.225; Vender Henvel, De la situation des associations sans but lucratif.)

عينى نظريه آلمانياده « مويره‌ر » (Meurer) طرفندن ايضاحات واسعه وبويوك برقوتله ميدانه كتيرلمشدر . بومؤلف ديوركه: « حقوق جمعيت اصولى، حقوق طرفندن بروحدت كبى معامله كوره‌ن كثرت هيئتدر وكثرتدن خارج بروحدت حقيقيه اولمامغله برابر حقوق نقطهٔ نظرندن وحدت قيمتنده‌در . برشيئى ديكر برشيئك اشكاليله تلقى ايتمكدن عبارت اولان بوطرز ، موهومه طرز اساسيسى‌در . موهومه ، ورادە، موجود اولمايان برمسند اليهى موجود فرض ايتمكدن عبارت دكلدر؛ بالعكس بركثرت مسنداليه موجوددر وبونلره مشتركاً تعقيب ايتدكلرى غايه‌منفعتنه اولارق برشخص بروحدت فرديه ايمشلركبى اجراى حركات ايتديريلير . » (Die Juristischen Personen 1901,p.19)

اشبو مختلف نظريات اوزرينه بعض تفرعاته كيريشمش اولمامك سببى اولا ، اولجه‌ده بيان ايتديكم كبى مؤلفلرينك بويوك نفوذه مالك اولملرى ، ثانياً‌ده ، بالنتيجه ، جمعيتك شخصيت حقوقيه‌سنى و، بوصورتله ، جمعيتك، جمعيت صفتيله ، حقوق انفسيه‌يه مالكيتنى ناصل انكاره منجر اولدقلرينى اثبات وارائه‌در . جمعيتك ، جمعيت صفتيله ، حقوقاً حمايه ايدلمه‌سى مقتضى بر وضعيته مالك اولديغنى وجمعيت‌ده بوصورتله آنجق بر مسنداليه حقوقى تشكيل ايتديكى تقديرده حمايه ايديله‌بيله‌جكندن ، جمعيتك حقوق انفسيه‌يه مالك اولديغنى وبرمسند اليه حقوقى بولنديغنى ادعا ايده‌ن نظريه‌يى آكلايابيليرم . لكن ، جمعيت حقوقه مالك دكلدر ، يالكز شركايه عائد حقوق موجوددر ، فقط بونلره جمعيته عائد ايمشلركبى معامله اولونور ، ديمكى قطعياً آكلايامايورم .

بوصوك تلقى تماميله بر عدم انسجامدن باشقه برشى دكلدر . منطقى اولمق لازمدر : اكر بوحقوق ، جمعيتك حقوقى كبى معامله كوريبورسه حقيقةً جمعيتك حقوقى اولماسى لازمدر . لكن، دنيليور، جمعيت، جمعيت اولارق، موجوددكلدر وحقوقه مالك‌اولاماز. اوحالده ، اشبو حقوقه جمعيتك حقوقى صورتنده معامله ايتمه‌ييكز . حقيقت شـودركه ، اشبو نظريات، بزم كبى، جمعيتك حقوق انفسيه‌سى مفهومنى وبوصورتله مسند اليه حقوقى مفهومنى بر سوق طبيعى ايله رد وانكاره ، غايه مفهومنى مسند اليه حقوقى مفهومى يرينه

اقامه‌يه منجراولويورلر . حقوق جمعيت موجود دكلدر؛ لكن تعقيب ايتديكى غايه‌موجوددر؛ اكر بوغايه مشروع ايسه حقوق آفاقيه طرفندن حمايه‌ايديلير؛ ديمه‌ليدر . ايشته دنيلمه‌سى لازم‌كله‌ن شى بودروغايت ساده‌در . بونك خارجنده، تشوشات وموهومه‌لر ايچنه‌دوشولور. نه‌ايچون برعصردنبرى بونقطه اوزرينه ييغينلرجه تشريحات‌وتنقيدات سرد ايدلمش اولديغنى جداً آكلاياميورم .

لكن بزه، مسند اليهسز حقوق،صاحبسز اموال ايجاد ايديورسكز، بو قابل دكلدر ، بو مجنونانه بر حركتدر دينليور . بن مسـند اليهسز حقوق ايجاد ايتميورم ، چونكه ذاتاً حقوقك موجود اولديغنى انكار ايديورم . كلمه‌نك انفسى معناسيله حقوق موجود دكلدر. جمعيتلر،هيئتلر موضوع بحث‌اولديغى‌زمان‌حقوق‌هيچ موجود اولاماز.عددى‌معين اشخاص مشترك برغايه تعقيبى ايچون برلشيورلر واشبو غايه‌نك تعقيبنه معين مقدارده ثروت‌تخصيص ايديورلر . ايشته سزه متشكل برهيئت؛ بوهيئتى ، كلمه‌نك عمومى معناسيله، جمعيت تسميه ايديورم . يوقاريده (§ ٣٦)ده ارائه ايتمش‌ايدم‌كه جمعيت تشكل ايده‌رايتمز بويكى هيئتك قاعدهٔ حقوقيه‌سى تولد ايده‌ر وهيئتك غايه‌سنى وبوغايه‌يه متعلق بالجمله قواعدى تعين ايله‌ر. بوندن شونتيجه اسـتخراج ايديليركه، قاعدهٔ عموميهٔ حقوقيه‌يه موافق اولان و، فرضيه اولارق مشروع عدايله‌ديكم، جمعيتك‌تعقيب ايله‌ديكى غايه ايله معين بولونان هرفعل‌حقوقى، هر هانكى بر فعل حقوقينك معتبر اولماسى ايچون اولجه بيان ايديله‌ن شرائطى حاويدر . عينى زمانده شـو نتيجه‌ده استخراج ايديليركه ، جمعيتك مشروع غايه‌سـيله معين وقاعدهٔ حقوقيه‌يه موافق هرفعلى تأييد وتنفيذ ايچون برطريق حقوقى كشاده‌در .

جمعيت، حقوق انفسيه‌يه مالكدر ؛ احوال حقوق انفسيه‌يه مالك ايمش كبى، برمسند اليه حقوقى ايمش كبى جريان ايده‌ر ، ديمكه نه‌سبب واردر ؟ جواباً، زيرادها اوريشليدر، دينليور، و، حقيقت طبيعيه‌يه موافق اولمامغله برابرمشروع برصورتده‌حمايه ايدلمه‌سى‌مقتضى بروضعيتك تحققنى تأمين ايده‌ن بروتيرهٔ فنيه‌نك حقيقتى اولان برتفهم برمجرديت اولوب بر موهومه اولماديغى ، علاوه ايديليور . غريبى شوكه بو صورتله هرشى تسهيل ايدلمش ظن اولونويور ! فكرمجه بالعكس هرشى پك بيهوده يره‌اغلاق ايديليور . لكن انسان، وبالخاصه حقوقيون ، واقعه‌لرى مابعدالطبيعى جوهر اصليلرله ايضاح ايتمك فكر مصرندن تجرده موفق اولاميارق اجتماعى غاياتى وطريق حقوقى كشاديني آنجق غايات‌مذكوره‌يى حقوق، وجمعيتى مسـنداليه حقوقى ياپمقله يعنى موجود اولمايان شـيلرى تخيل صورتيله ايضاح

ایله‌مکده‌درلر . شــوراسی‌ده طوغرودرکه ، تشهیر ومذاکره ایتدیکم صوك نظریه‌لرده موهومه‌یی حداصغریسنه تنزیله موفق اولونمشدر. بونی تماميله وقطعی برصورتده اورتادن قالديرا بيله‌جك فسكه‌يی ایتدیرمکی نه‌قدر ارزو ایده‌رم .

بومباحثی نتیجه‌لندیرمك ایچون علاوه ایده‌رم‌که هرهانکی درجه‌ده اولورسه اولسون عنعنوی اولسون ، « ساله‌ی » و « واره‌ی ـ سومیه‌ر » ککی کبی یکی اصولده بولونسون، موهومه فکرینی مداخله‌ایتدیره‌ن نظریه‌لرك کافه‌سی حریت‌جمعیت نقطهٔ‌نظرندن فوق‌العاده تهلکه‌لیدرلر . فی‌الحقیقه ، عندیاته میال واضع قانونه بر استنادکاه تشکیل ایتمکده‌درلر ؛ واضع قانون ، مادام‌که حقیقتده جمعیت،حدذاتنده، اهلیت حقوقیه‌یی حائزدکلدر، اوحالده جمعیتك ومنافع‌جمعیتك تصدیقنك آنجق قانونك برقرار عندیسیله قابل اولابیله‌جکنی‌افاده ایده‌بیلیر . موهومه شــخص جمعیتك تولدینه عائد اولسون ، یاخود حقیقت حالده کثرت اولان شیئك وحدت اعتبار ایدلمسنه متعلق بولونسون قانون موضوع واضعی دائما اشبو شخصیتی ویاوحدتی انجق کندیسی تولید ایده‌بیله‌جکنی وتولید ایتدیکی شیئی هرزمان امحا ایله‌یه‌بیله‌جکنی بیان ایده‌بیلیر .

بوجهته اطمئنان حاصل ایتمك ایچون ۱۷۸۹ مجلس‌ملیسنك برحرکتنی خاطره‌کتیرمك کافیدر : حق ملکك غیرقابل نقض اولدیغی اســاسنی رسماً اعلان ایتدکدن برقاچ کون صــوکره ، ۱۷۸۹ مجلس ملیسی ۲ تشرین‌ثانی‌ده ، برقرارنامه ایله کلیســایه عائد اموالی ملیلشدیرمشدر . اشبو قراره براساس حقوقی ویرلمشــدر ، شویله‌که ملك فردی غیرقابل نقضدر ، زیرا اشخاص حقیقیه وطبیعیه‌یه عائددر . لکن اموال جمعیات وجماعات ایچون بویله دکلدر ، زیرا جمعیات وجماعات تماميله قانونك ایجاد کرده‌لریدر . بو قرارك مضبطه محرری « توره » (Thouret) دیورکه : « بوخصــوصده افراد ایله جمعیات ، حقوقلری اعتباریله فرقلیدر . افراد قانوندن اول موجوددر ، مالك اولدقلری حقوقی طبیعتدن استحصال ایله‌مشلردر؛ بوحقوق‌دائمی وغیرقابل اسقاطدر؛ حق ملك بومیانده‌در. بالعکس هرهیئت انجق قانون ایله موجود وقانونه تابع بولوندیغندن ، قانون بونلری تعدیل وامحا ایده‌بیلیر . » (Monit‹ ur, rémipression,II.p,84)

جماعات مذهبیه علیهنه‌صادر اولان ۱ تموز ۱۹۰۱ و ۷ تموز ۱۹۰۴ قانونلریله جماعات مذکوره‌نك اموالی عینی فکره تبعاً غصب ایدلمکه تشبث اولونمشدر .

اولکی مبحثده ذکر وتشهیر ایدلمش اولان « به‌ککر » و « میشــو » نك نظریه‌سی‌ده

اشبو عتابدن خارج دکلدر. فی‌الحقیقه اشبو نظریه‌یه کوره، جمعیتك موجود اولماسی ایچون ارادت عنصرینك منفعت عنصرینی تمثیل ایدیور صورتنده تلقی ایدلمه‌سی مقتضیدر. ایمدی دنیله‌بیلیرکه اشبومناسبت تمثیله‌یی منحصراً قدرت‌مطلقه‌سیله واضع قانون احداث ایده‌بیلیر واحداث ایتدیکی بر شیئی ارزو ایده‌رسه حذف ایله‌یه‌بیلیر . اعتراض واقع بنم نظریه‌مه تعلق ایده‌مز، زیرا قانون غایت، بوتون حیات اجتماعیه‌یه حاکم‌اولان بویوك قانوندر وغایه، تمثیلنی تأمین ایچون واضع قانوندن بر چارهٔ فنیه احداثی طلبنه حاجت قالمقسزین ، واضع قانون ایچون‌ده مجبوری‌الرعایه‌در ؛ حالبوکه رد وجرح ایتدیکمز بالجمله نظریات ، هرهانکی برشکلده ، واضع قانونك مداخله‌سنه مراجعت ایتمکده‌در . بنم نظریه‌م خارجنده واضع قانونك مداخله‌ســنه لزوم کوســترمه‌ین ، یالکز « کیرکه » نك حقیقت مشخصهٔ هیئآت نظریه‌سیدرکه‌شبهه‌سز اولارق فن‌مثبت نقطهٔ‌نظرندن غیرقابل قبولدر . اوحالده ، مشاهده واقعه‌لرینه وحقیقیه مسلکنه جداً موافق اولان بنم غایت ساده نظریه‌م باقی قالمقده‌در .

بونظریه شوصورتله تلخیص ایدیله‌بیلیر: مشروع برغایهٔ مشترکه تعقیبی ایچون انسانلر برلشدکلری زمان ، اشبو غایه‌یه متعلق افعال بر طریق حقوقی کشــادی صورتیله حقوقاً حمایه ایدلمه‌لیدرلر. بونك ایچون جمعیتك حقوق‌صاحبی برشخص، مسندالیه‌حقوقی اولدیغنی فرض ایتمکه لزوم یوقدر . موضــوعی حقوقه موافق ومشروع برغایه ایله معین هرفعلك اجتماعاً حمایه ایدلدیکنی وتأثیرات حقوقیه‌نك مدعا حقوق صاحبی برشخصك‌ارادتیله دکل، فقط تطبیقی ، موضوع وغایه‌سی اعتباریله‌حقوقه موافق‌برفعل ارادتله مقید قاعدهٔ حقوقیه ایله حصوله کلدیکنی اکلامق کافیدر .

اکثریا ، «به‌ککر» و« بنتز » « اموال ـ غایات» تسمیه اولونان نظریه‌نك مروجلری اولارق ارائه ایدلمکده وبنم نظریه‌ملده اشبو نظریه‌نك بر توسیعندن عبارت اولدیغی‌افاده اولونمقده‌در . «به‌ککر»ه تعلق ایده‌ن جهتك طوغرو اولمادیغنی بیان ایتمش ایدم . «بنتز»ه کلنجه ، بو مؤلفك بر طاقم مغلق فقره‌لری ذکر ایدلمکده‌درکه بونلردن بعض موالك ، شخص مسند الیهی بولونمقسزین ، جوهر حقوقی کبی تلقی ایدیله‌جکنی قبول ایتدیکی استدلال اولونابیلیر . (Pandekten,3e edit,I.p.222.III.p.453) بوراده یالکز مسندالیه حقوقی عمومی نقطهٔ نظردن تدقیق ایدلمش اولدیغندن دولتك شخصیتی مسئله‌سنی بالخاصه ایکنجی جلدده تدقیق ایده‌جکم .

§ ٤٢ _ اوقاف

ومسئله‌دن بعض توسیعات ایله بحث ایدیشمك سببی، مسندالیه حقوقی مفهوم جاریسنك نه‌درجه بیهوده ، صنعی ویاکلش اولدیغنی بوندن دها ایی ارائه ایده‌بیله‌جك فعل حقوقی موجود اولماماسیدر . اولا ، اوقافدن مراد نه‌در ؟

وقف، طبیعی اولارق مشروع فرض ایتدیکم برغایهٔ معینه‌یه برارادتك برمقدار ثروت تخصیص ایتدیکی فعلدر . بونوع بر فعل ایفا ایدلدیکی زمان ایکی سؤال وارد اولابیلیر : ١ _ بو فعل عقلاً ، حقوق نقطهٔ نظرندن معتبرمیدر ؟ ٢ _ اشبو فعل معتبر فرض اولوندقده ، بر ثروتك برغایهٔ معینه‌یه کیفیت تخصیصی ناصل حمایه ایدیله‌جك وناصل موقع تطبیقه وضع اولوناجقدر ؟

برنجی سؤال . — فعل وقف، حدذاتنده، منطقاً حقوق نقطهٔ نظرندن معتبرمیدر ؟ مسند الیه حقوق نظریهٔ عنعنویه‌سنه کوره منفی جواب ویرمك لازم کله‌جکی شبهه‌دن آزاده‌در . اکر فعل تخصیص ایفا اولوندیغی زمان ثروت مخصصه‌یی قبول ایده‌جك اوکا قوام تشکیل ایده‌جك بر مسندالیه حقوقی موجود دکلسه بر غایهٔ معینه‌یه تخصیص ثروث قابل دکلدر . برفعل حقوقینك حصوله کتیردیکی تأثیرات حقوقیه ، « میشو »نك تعبیری وجهله ، بر شخص حقوقی‌یه ، اسناد اولنابیلمه‌لیدر ، یوقسه تأثیرات حقوقیه‌نك موجود اولابیله‌جکی ادراك اولوناماز . بناءً علیه ، اکر غایه، فعل تخصیصدن اول موجود برمسند الیه حقوقیده تشخص ایتمه‌مش ایسه حقوقاً بر ثروت بر غایه‌یه تخصیص ایدیله‌میه‌جك . اوحالده ، وقف حدذاتنده غیرموجود برفعلدر .

حقوق مدنیه عنعنوی مسلك فردیسنك تدریس ایتدیکی فکر بو مرکزده‌در . قلاسیك اولمش اولان اثرنده « بودری_لاقانتینوری» (Baudry-Lacantinerie) دیورکه: « تأسیس ایدلمك ایسته‌نیله‌ن مؤسسه‌یه ویریله‌ن هبهٔ ارثیه ، عموماً معتبر فکره کوره ، « قودسیویل »‌ك ٩٠٦ نجی ماده‌سنك تطبیقله ، کأن لم یکن عد ایدیلیر ؛ مادهٔ مذکوره موصی لهك هیچ اولمازسه موصی‌نك حین وفاتنده رحم مادره دوشمش اولماسنی استلزام ایتمکده‌در . فی الحقیقه، مؤسسه، موصینك حین وفاتنده شخص حقوقی اولارق موجود دکلدر ؛ آنجق بالآخره منافع عمومیه‌دن عد ایدلدیکی زمان موجود اولابیله‌جکدر ؛

بناءً علیه ، موصی‌نك حین وفاتنده رحم مادره دوشمه‌مش برشخصه تشبیه ایدلمه‌لیدر .»

Précis de droit civil, III,11e ed t.,p.590

اشبو صورت حل ، هیچ شبهه‌یوق‌که ، شخص حقوقی نظریه‌سیله ممتزج فردیت نظریه‌سنه کوره غیرقابل اعتراضدر . اکر برثروتك برغایه‌یه وقف وتخصیصی انجق غایهٔ مذکوره‌نك تشخص ایتمه‌سیله حقوقاً حمایه ایدیله‌بیله‌جکسه ، اکر تأثیراتی برشخصه اسناد اولونمق شرطیله برفعل حقوقی موجود اولابیله‌جکسه وا کرشخص هیئت انجق برموهومهٔ قانونیه ایله موجود اولابیله‌جکسه ، پك طبیعی اولارق، ارادت واقف معتبر دکلدر وفعل وقف، حدذاتنده ، غیرموجوددر. صورت حلیه هرهانکیسی اولورسه اولسون،شخصیت حقوقه‌یی قبول ایده‌ن بالجمله نظریات ایچون عینیدر .

« ایه‌رینغ » ، « مویره‌ر » (Meurer) ، پلانیول، « به‌رته‌له‌می » ایله مسندالیه حقوقی مخصص له انسانلرك کثرتی اولدیغی حالده برقرار قانونی ایله بر وحدت ایمش کبی معامله ایدلمه‌سی قبول ایدیله‌جك اولورسه‌دخی، فعل تخصیصك اصلاً معتبر اولدیغی ینه اکلاشیله‌ماز. فی الحقیقه، بلکه مؤسسه ساحهٔ تطبیقه کیردیکی زمان مسندالیه حقوقی اولانلر بوندن استفاده ایده‌نلردر دنیله‌بیلیر . لکن ساحهٔ تطبیقه کیرمه‌دن اول بوندن هیچ کیمسه استفاده ایتمز ؛ بناءً علیه، مسندالیه حقوقی کوریله‌مز. برخسته‌خانه تأسیسی ایچون برمیلیون فرانق تخصیص ایتدیکم زمان ، اشبو مبلغی قبول ایده‌جك مسندالیه حقوقینك الآن موجود اولمایان خسته‌خانه‌ده تداوی ایدیله‌جك اولان خسته‌کان مفروضك هیئت مجموعه‌سی اولاجغنی ادعا ایتمك جدیتله قابل تألیف دکلدر . برموزه تأسیسی ایچون برمیلیون فرانق ویرسه‌م ، وقفك مختص لهلری اولان مستقبل زیارتجیلرك مسندالیه حقوق اولدقلرینی ادعا ایتمك‌ده عینیله جدی برمطالعه اولاماز. دیکر طرفدن اشبو نظریه‌ده مسندالیه حقوق، برقانونك قراری ایله برتك شخص اولارق تلقی ایدیله‌ن مختص لهلرك کثرتیدر. بناءً علیه وحدت شخصیت حقوقیه انجق برقرارقانونی ایله موجوددر؛ بورادہ‌ده، هرنه‌قدر نظریهٔ جاریه‌ده‌کی موهومه‌دن دها آز واسع ایسه‌ده ، ینه برموهومه موجوددر . ایمدی، فعل وقف ایفا ایدلدیکی زمان قانون الآن مداخله ایتمه‌مش وموهومه میدانه کتیرلمه‌مشدر؛ بناءً علیه وقفی قبول ایده‌جك، اکر ترجیح ایدیلیرسه وقفه قوام اولاجق بر شخصیت ، اصول جاریه‌ده اولدیغی کبی ، بوراده‌ده الآن موجود دکلدر .

« بەککر » و « میشو » نك نظریەسیدە عینیلە بویلەدر. بونلرە کورەمسندالیە حقوقی دائما براستفادە ایدەن عنصرلە برایستەین عنصردن متشکلدر. فردمشعوربە بوایکی عنصری جمع ایتمکدەدر ؛ لکن بونلر تفریق ایدیلیر ومعمافیە بر تك مسـندالیە حقوقی تشـکیل ایدەبیلیرلر . ارادت عنصرینك ، قاعدۀ حقوقیەنك تطبیقیلە ، منفعت عنصرینك ممثلی کبی تظاهر ایتمەسی کافیدر ؛ وقفدە بوایکی عنصر موجوددر . میشو دیورکە: « وقفك اساسی، جمعیت کبی، تجمع انساندر. وقف ایچون بوتجمع مختص لهلركیعنی وقفدن استفادە ایدەن کیمسەلرك تجمعیدر . حقوقاً حمایە ایدلمش منفعت اولان حقوق انفسـیەنك صفت اولیە واصلیەسی مختص لهلردە مندمجدر . ایکنجی عنصرە یعنی حقوقك اجراسنە مقتضی ارادتە کلنجە بو ، وقفی ادارە ایچون احداث ایدلمش اولان عضویتدە مندمجدر ... »

بناءً علیە ، اشبو نظریەدە مسندالیە حقوق آنجق مختص لهك منفعتی ، اونی ادارە ایلە مکلف بر عضویت طرفندن تمثیل ایدلدیکی تقدیردە موجوددر . ایمدی ، فعل وقف ایفا ایدلدیکی زمان اشبو عضویت الآن موجود دکلدر . عضویت مذکورە آنجق وقف تنظیم ایدلدیکی زمان موجود اولاجقدر . اوحالدە ، بوآندن اول مسندالیەحقوق موجود دکلدر ؛ وفعل وقف ایفا ایدلدیکی یعنی معین برمال برغایەیە تخصیص ایدلدیکی زمان، بونی قبول ایدەجك برمسند الیە حقوق موجود دکلدر . ایمدی ، مادامکە « میشـو » هرفعل حقوقی بر مسند الیە حقوقە اسناد ایدلمەلیدر دیمکدن خالی قالمایور ، کە بو ، ظنمە کورە تأثیرات حقوقیە آنجق بر مسـند الیە حقوقە مربوط اولمق شرطیلە ادراك اولونابیلیر ، دیمکدن باشقە برشی دکلدر ، فعل وقفك تأثیر حقوقی تولید ایتمەسی آکلاشیلاماز ، زیرا بو فعل ایفا ایدلدیکی زمان مختص بهی قبول ایدەجك بر مسندالیە حقوق موجود دکلدر . منطقاً موهومۀ قانونیە یاخود « مویەر »ك ، « پلانیول »ك ، « بەرتەلەمی »نك، «وارەی-سومیەر »ك نظریەسی کبی« میشو » و « بەککر » ك نظریەسی ایچوندە وقف باطلدر .

فعل وقفك قیمت حقوقیەسی «بەزلەر» ، «کیرکە» و«چیتلمان»ك جرمن نظریەسندەدە قابل ادراك دکلدر . بر غایۀ مشـترکە ایلە معین جمعیت اعضاسـنك ارادت فردیەلرینك اتحادندن محض جمعیتك ارادتی اولان برارادتك تولدی ادعا ایدیلەبیلیرسەدە ، بونی وقف ایچون ادعاایتمك ممکن دکلدر. اتحادی ووقفك شخصیت مشترکەسنی تشکیل ایدەجك ارادتك مسندالیە فردیلرینی بولمق قابل دکلدر . بوسببدندرکە « کیرکە » و « چیتلمان » ، موفق

اولامقسزین ، وقفك صاحب ارادت شخصیتنی ایضاحە تشـبث ایتمشلردر . بوایکی مؤلف ایچون وقفك شخصیت حقوقیەسنك اساسنی تشکیل ایدەن ارادت ، وقفك غایەسنی تعیین ایلەین واقفك ارادتیدرکە مسندالیهندن آیریلیر و ، وقف باقی قالدقجە ، مسندالیهی ارتحال ایتسەدە ، باقی قالیر .

شـبهەسزکە بوصورت تلقی هیچ برحقیقتە توافق ایتمەین برروٴیت ذهندن عبارتدر . لکن ، احتیاجات محاکمە نقطۀ نظرندن ، برلحظە تمامیلە مخیل اولان اشـبو تلقی‌یی قبول ایدەرم وادعا ایدەرمکە بونظریەدە دخی ، اولکیلردە اولدیغی کبی ، فعل وقفك ، اساس اعتباریلە، قیمت حقوقیەسنی ایضاح ممکن دکلدر. فی‌الحقیقە ، واقفك ، کندیسندن آیریلوب وقفك قوام حقوقیسی اولان ارادتنك برعنصر واسطەسیلە وقفك مسندالیهی اولارق موجود اولابیلمەسیچون ، فعل وقفك تحقق ایتمش اولماسی لازمدر . وقف تحقق ایدنجەیە قدر ، حقیقت حالدە، وقف موجود دکلدر ؛وقفدن برعنصر ارادت الآن آیرلمامشدر؛بناءً علیە، وقفی قبول ایدەجك برمسندالیەحقوقی موجود دکلدر. شخصیت وقف، انجق واقفك اردا‌تی خارجدە نمایان اولدیغی زمان موجود اولور؛لکن اشبو ارادت خارجدە نمایان اولدیغی زمان الآن اموالی اخذ وقبول ایدەجك شخص وقف (Personne-fondation) موجود دکلدر . اوحالدە فعل وقف باطلدر . اوقافك حقیقت مشخصەسی نظریەسیلەدە، اولکی نظریەلردە اولدیغی کبی ، فعل وقفك صحتنی ایضاح ممکن دکلدر. مادامکە بروقفك معتبر اولماسی ایچون بونی اخذ وقبول ایدەجك بر مسندالیە حقوقینك وجودی لازم وبو مسندالیە انجق وقف حصولە کلدکدن صوکرە موجوددر ، اوحالدە وقف موجود دکلدر .

معمافیە، مشروع برغایە ایچون ایفا ایدلمش افعال وقفیەنك حقوقاً معتبر اولماسی واجتماعاً حمایە ایدلمەسی لازمدر. حریت اوقاف مجبوری الرعایەدر . هرهانکی برارادت، مشروعیتی، صفت اجتماعیەسی غیرقابل اعتراض اولان بر غایەیە برمقدار ثروت تخصیص ایتدیکی زمان بوارادتك باطل اولماسی ، کیفیت تخصیصك تحقق ایدەمەمسی وحمایە ایدلمەمەسی شایان قبول اولاماز . عنعنوی حقوقیونك ادلۀ باطـلەلری بوکا مانع اولاماز . وجدان حقوقی بویلە برصورت حلیە علیهنە قیام ایتمکدەدر. اك تأخر ایتمش فکرلی حقوقیون بیلە بونی قبولدە مضطردرلر . بوجهتی بعضاً غایت واهی برصورتدە بالخاصە « مدنی برصورتدە تلقی ایدیلەن شخص یعنی موصینك یاخود واهبك فکرندە ادراك اولونان شخص »دیەرك تعریف ایتمکدەدرلر. (Baudry-Lacantinerie, 11e édit., III, p. 591) شـبهەسزکە بونلر جدیتلە قابل تألیف

دكلدرلر . بوتون بوانجه‌لكلر برطرف ایدلسین وساده‌جه وطوغروجه دنیلسین كه : قاعدهٔ حقوقیه نقطهٔ نظرندن اهل‌اولان برارادت برغایهٔ مشروعه‌یه برمقدار ثروت تخصیصنی افاده ایتدیكی تقدیرده، حقوقاً معتبر وطرق حقوقیه‌ایله حمایه‌ایدیله‌جك بروضعیتك تولدینه شرط تشكیل‌ایده‌ن برفعل‌موجوددر؛ اشبو ثروت مختص‌لهی‌بولاجق وكیفیت‌تخصیص تصدیق وحمایه ایدیله‌جكدر . بوثروتی اخذ وقبول ایده‌جك برمسندالیهك موجود اولوب‌اولمادیغنی بیلمكه نه‌لزوم وار . موضوعی حقوقه موافق، مشروع برغایه‌ایله معین برفعل ارادت موجوددر؛ بوفعل تخصیص، وقف تسمیه اولونان اجتماعاً حمایه‌ایدلمش بروضعیتك حصولنه عقلاً ومنطقاً شرط تشكیل ایتمه‌لیدر وبووضعیت،طبیعی برصورتده، ارقاسنده مدعابر سندالیه حقوقینك موجود اولوب اولمادیغنی تحری‌یه لزوم اولمقسزین تشكل ایده‌ر .

قانون موضوع واجتهاد حقوقیٔ محاكم حقوق مدنیه نظریاتجیلرینه رغماً ، برشخص حقوقی و مسندالیه حقوقی بولمق امكانی اولمایان غایات مشروعه‌یه تخصیص ثروتی معتبر عد ایتمك صورتیله متعدد افعال وقفیه‌یی تصدیق وقبول ایتمشدر .

قوانینمزك متعدد متنلری موجود اولمایان مسندالیهلره هبه وهبهٔ ارثیه‌یی نظر اعتبار المشلردر ؛ اشبو هبه وهبهٔ ارثیه برغایه‌یه كیفیت تخصیصدن باشقه برشی دكلدر وبوتخصیص كیفیتی ، بوصفتله ، حمایه ایدلمشـدر . بوراده قانونك مقررات حاكمه‌سی موجوددر وبو ، هرتأثیر حقوقینك وهرفعل حقوقینك مربوط اولماسی لازم كله‌ن مسـندالیه حقوقینك موجودیتی لزومی علیهنه بردلیل تشكیل ایتمز ، دنیله‌مه‌ملیدر . فی‌الحقیقه، اكر برتخصیص ثروتك ، بونی اخذ وقبول ایچون حقیقی ویاموهوم برمسندالیه حقوقی موجود اولمقسزین صحیح برصورتده ایفاسی حقوقاً وعقلاً ممكن دكل ایدیسه قانون ، قدرت مطلقه‌سـنه رغماً بویله برتخصیصی معتبر قیلامامالیدی. موضوع بحث اولان مقررات‌قانونیه شخصیت‌حقوقیه اولمایان برعنصره یاپلمش عطیه‌یی صراحةً نظراعتباره الیورلر واشـبو عطیه‌یی اخذ وقبول ایچون موهوم برشخص میدانه كتیرمیورلر .

اولا ، ٤ شباط ۱۹۰۱ قانوننك برنجی ماده‌سنی ذكر ایده‌جكم: «شخصیت حقوقیه‌یی حائز اولمایان خدمات ملیه‌یه اهدا ایدیله‌ن هبه وهبهٔ ارثیه‌لره رئیس جمهورك امرنامه‌سیله مساعده ایدیلیر .» ایشته مختص‌بهی اخذ وقبول ایچون مسندالیهی اولمایارق یاپیلمش برهبه. بوكاقارشی سرد اعتراض ایدیله‌مز ، زیرا قانون صراحةً عطیه‌نك شـخصیت حقوقیه‌سی اولمایان برخدمته اهدا ایدلدیكنی بیان ایدیور. نظریهٔ انفسیه‌طرفدارانی بونی ایضاح ایچون

دیورلركه : عطیه مختص‌له خدمته استعمال اولونمق‌وظیفه‌سیله شخص دولته‌اهدا ایدلمشدر. بوصورتله هیـچ برشی ایضاح ایدلمش اولمایور؛ زیرا بووظیفه‌نك مسندالیه فاعلی اولمق لازم كلیركه اوده شخصیت حقوقیه‌سی اولمایان‌وعطیه اهدا ایدلدكدن صوكره‌ده اولمایاجق اولان خدمتدر.فعلیاتده، بوصوتله‌اهدا ایدلمش‌اولان ثروت، استقراض‌داخلی‌اولارق دولت‌حسابنه قید اولونور، فقط فائضلری مختص‌له خدمته تأدیه اولونور . اكر مختص‌له مسندالیه دولت ایسه كندی كندینه تأدیه ایده‌جك دیمكدر ؛ عینی زمانده داین ومدیون اولاجقدركه بویله برحال نظریهٔ انفسـیه‌یه كوره دخی برعبث تشكیل ایده‌ر . فی‌الحقیقه بوندن تقریباً یكرمی سنه قدر اول شورای دولت اعضاسندن موسیو « لیون » (Comptabilité de faitdu repertoire de droit administratif de Bequet نام مقاله‌سنده باجمله خدمات دولتك شخصیت حقوقیه‌یه مالك اولدقلرینی ادعاایتمش ایسه‌ده، بونظریه ، مؤلفنك‌نفوذینه وصورت مدافعه‌ده‌كی مهارته رغماً برطرف ایدلمشدر .

٥ نیسان ۱۸۸٤ بلدیه قانوننك ۱۱۱ نجی ماده‌سـنك ۳ نجی بندی « بربلده‌نك شعبه حالنده برشخصیت معنویه‌یه مالك اولمایان برقریه‌سنه ویامحله‌سنه اهدا ایدیله‌ن عطیه » نك معتبر طانماسنی نظر اعتباره الیورم . ایشته موهوب لهی اولمایان برهبه، موصی لهی‌اولمایان برهبهٔ ارثیه ، مختص‌لهی اولمایان بركیفیت تخصیص، ساده‌جه برتأسیس‌غایه ، دهاطوغروسی برثروتك برغایه‌یه ساده‌جه تخصیصی . بودری-لاقانیتنوری (Baudry-Lacantinerie) بومتنه بناءً ، عطیه‌نك حقوق مدنیه اعتباریله رشـیم حالنده یعنی عطیه‌یی اهدا ایده‌نك ذهننده رحم‌مادره دوشمش برچوجوغه مشابه اولارق تظاهر ایتمش برشـخصیته اهدا ایدلدیكنی بیان ایتمشدر . (Loc.cit.,III,p.591)

اون سـنه‌دنبری ، برغایه‌یه تخصیص ایدلمش اموالی اخذ وقبول ایده‌جك مسـندالیه بولونمقسزین ، متعدد اوقاف عمومیه موجوددر . تخصیص ، مؤسس طرفندن ایسته‌نیله‌ن غایه‌یه توفیقاً ثروتی اداره‌یه مأمور عضویت موجود اولمادن‌اول ایفاایدلمشدر. بوكبی‌احوال ۱۳ نیسان ۱۹۰۸ قانونیله معدل ۹ كانون‌اول ۱۹۰۵ قانوننك ٥ نجی ماده‌سنك ، قتولیك جمعیات مذهبیه‌سنك عدم تشكلی اوزرینه ، تطبیقیله حصـوله كلمشـدر . قانون ، جمعیت مذهبیه موجود اولمادیغی تقدیرده كلیسا اموالنك ، كلیسانك بولوندیغی دائره مؤسسات خیریه‌سنه دور ایدیله‌جكنی افاده ایدیور . ایمدی ، نه‌برمؤسسهٔ خیریه ، نه‌ده برخسته‌خانه موجود اولمایان برچوق بلده‌لرده دور معامله‌سی،موجود اولمایوب بالاخره احداث ایدلمش

اولان مؤسسات خیریه نامنه ایفا ایدلمشدر . ایمدی برمسندالیه حقوقی‌یه مربوط اولمایان برغایه‌یه تخصیص کیفیتی وارد اولیور ؛ زیرا ادعااولونان مسندالیه حقوقی، معامله‌ٔ دوریه‌دن صوکره احداث اولونیور. مثاللر پك‌چوقدر . بالخاصه ۲۲ و ۳۰ مارت ۱۹۱۰ تاریخلی امرنامه‌لره مراجعت اولونابیلر .

عمیق برصورتده حقوق مدنیه وفردیت تلقیاتیله مشبوع اولان اجتهاد محاکم دخی واقعه‌لر حضورنده سرفرو ایتمکه و منحصراً تأسیس غایات ، آلمان تعبیرینه کوره (zweckssatzung) یعنی عطیه اهدا ایدلدیکی زمان عطیه‌نك مختص‌لهی اولان برمسندالیه حقوقینك موجودیتی ، پك بیوك برخلوص نیتله دخی تحری ایدلسه ، بولونمق امکانی اولمقسزین برغایه‌یه اموال تخصیصی اولان موهوباتك معتبر اولدیغنی تصدیق مجبوریتنده قالمشلردر .

بوبابده اك مفید قرار ، محکمهٔ تمیزك ۱۲ مایس ۱۹۰۲ قراریدرکه مونپه‌لیه محکمهٔ استینافنك قرارینی تصدیق ایله برموصینك موصی‌لهلرینی بر اختیارلر خیراتخانه‌سی احداثیله مکلف قیلارق بوخصوصه اموالنك اونده طقوزینی تخصیص ایتمه‌سنی تصدیق ایدیور . اشبوقرار علیهنه ، اشبو تخصیص کیفیتنده موصینك حین وفاتنده موجود اولمایان برمؤسسه لهنه ، حقوق مدنیه‌جیلرك تعبیری وجهله، غیرمعین برشخص لهنه وبناءً علیه، هبه‌یی اخذ وقبول ایده‌جك برمسندالیه حقوقی موجود اولمادیغندن طولایی باطل برهبه موجود اولدیغی ادعا ایدلمشدر . بوندن اوتوز سنه‌اول محکمهٔ تمیزده بوفکرده بولونیورایدی . بالعکس ۱۹۰۲ حکمی « اشبو هبه حدذاتنده مشروع وبر منفعت عمومیه مؤسسه‌سی اولمغه قادر ، فقط بوصفت کندیسنه بخش ایدیلنجه‌یه قدر برمؤسسهٔ خصوصیه اولارق قالاجق برامر خیر تشکیلنه خادم اولدیغندن » هبه‌نك صحتنی تصدیق ایدیور .

(S.,1905,I,132 avec les conclusions de M.le procureur général Baudouin et une note de M.Levy Ulmann)

آقاده‌می ده‌غونقور (Académie des Goncourt) مسئله‌سنده پارس محکمهٔ استینافنك ۱ مایس ۱۹۰۰ تاریخلی قرارینی‌ده تدقیق ایتمه‌لیدر . قرار مذکورك الك‌اهمیتلی مطالعه‌سی شودر : « موصینك قراری ، شبهه‌سز ، ثروتنك تأسیسنی تأمین ایتمك ایسته‌دیکی جمعیته کچمه‌سی اولدیغندن وحین وفاتنده، بوجمعیت حائزاهلیت اولمادیغندن، شومعنایه‌که موصیدن اخذوقبول ایده‌میه‌جکندن، لکن قانوناً احداث ایدلدیکی تقدیرده اموالی موصیدن دکل،

فقط بالذات موصی‌لهدن قبول ایلیه‌بیله‌جکندن ... » بو متلاشی وغیر صحیح طرز تحریر حکامك ذهننده اسکی تلقینك الآن بقاسنی ارائه ایدەر ؛ لکن نظریاتدن دها قوتلی اولان واقعه‌لر کندیلرینی مجبوری الرعایه قیلیورلر وحاکملر ، کندیلرینه رغماً کبی، حقیقی بر فعل وقفك صحتنی ، یعنی اخذ وقبول ایچون برمسند الیه حقوقی بولونمقسزین برثروتك بر غایه‌یه تخصیصنی تصدیقه مجبور اولیورلر . (S., 1905, II 781)

ایکنجی سوأل . — فعل وقف حدذاتنده معتبر اولمغله ، وقف ناصل تنظیم ایدیلیر وتشکل ایتمش وقف بر مسند الیه حقوقی ، بر شخص حقوقیمیدر ؟ ثروتك غایه‌یه کیفت تخصیصی ناصل حمایه ایدیله‌جك ؟ ایشته ایراد ایتدیکم ایکنجی سوأل بودر .

اکر واقف طرفندن بر غایهٔ معینه‌یه تخصیص ثروتك آنجق وقفك بر شخص حقوقی، برمسندالیه حقوقی اولماسی شرطیله حمایه‌ایدیله‌بیله‌جکی ادعا ایدیلیرسه وقفك قوهٔ عمومیه‌نك مداخلهٔ کیفیه‌سی اولمقسزین موقع فعله قونیلا بیله‌جکنی قبول ایتمك مشکلدر . لکن مباحثده هیئتلرك شخصیت حقوقیه‌لری اوزرینه قبول‌ایدیله‌ن نظریه هرنه‌اولورسه‌اولسون، قوهٔ عمومیه‌نك مداخله‌سی اولمقسزین وقفك شخص اولارق تشکلنی تعریف مشکل ایدوکی ارائه ایدلمش ایدی . شخص موهوم نظریه‌سنده بوبدیهیدر . مختص‌لهلرك کثرتی وقفك شخص واحدی حالنه افراغ ایده‌ن نظریه‌ده دخی عینیدر . «به‌ککر» و«میشو»نك نظریه‌سیله برجمعیتك اعضاسنك کندیلرینی یاخود دها طوغروسی منفعت مشترکه‌یی تمثیل ایده‌ن برعضویت تشکیل ایده‌بیلمه‌لری وبوصورتله اعضانك دلالتیله برمسندالیه حقوقینك موجودیتنه مقتضی عناصرارادتك تشکل ایتمه‌سی آکلاشیلیر . وقفك عضوتمثیلیسنی بالذات واقف تعیین ایتمش ایسه «به‌ککر» و« میشو»نك نظریه‌سی بردرجه‌یه‌قدر کافی کلیر . لکن اکثریا واقع اولدیغی وجهله واقف بوبابده هیچ برفکر بیان ایتمه‌مش ایسه، طبیعی‌اولارق کیفی اولاجق اولان قوهٔ عمومیه‌نك مداخله‌سی اولمقسزین عضو تمثیلینك ناصل تشکل ایده‌بیله‌جکی آکلاشیلاماز . «کیرکه» و«چیتلمان»ك نظریه‌سی‌ده عینی‌نتیجه‌یه منجر اولور . فعلیاتده ، اکثریا بیان ایدیله‌ن فکره رغماً ، آلمان قود سیویلی فعل وقفی حد ذاتنده معتبر عد ایدیورسه‌ده بونك موقع تطبیقه وضعی ایله صورت اجراسنی تأمین ایده‌جك تشکیلات ایچون قوهٔ عمومیه‌نك مداخله‌سنی استلزام ایتمکده‌در . فی‌الحقیقه ۸۰ نجی ماده دیورکه: « اهلیت حقوقیه‌یی حائز بروقف تأسیس ایتمك ایچون فعل وقفدن ماعدا وقفك مرکزی هانکی دولت متحده‌نك حوزه‌سنده بولوناجق‌ایسه اودولتك تصدیقی مقتضیدر.

اگر مرکز دول متحده‌دن برینك حوزه‌سنده بولونمیاجق ایسه « بوندسرات »ك تصدیقی ایجاب ایده‌ر . » ١٩٠٨ ده تدقیقات حقوقیه جمعیتی طرفندن قلمه آلنوب ١٩١٩ ده معاونت عمومیه اداره‌سی طرفندن قبول اولونان لایحه‌دخی تأسیسات وقفیه‌نك موقع تطبیقه وضع اولونماسی ایچون قوهٔ اداریه‌نك تصدیق و تأییدینی مقتضی قیلمقده در. شوراسی‌ده بیان ایدلمه‌لیدر که لایحهٔ مذکوره بر قرار عندی‌یه قارشی تأمینات میدانه کتیرمکده‌در . (ماده ٥ ـ ٩)

تأسیسات وقفیه‌یی مسندالیه حقوقی اولارق تلقی ایده‌ن نظریاتك نه‌کبی برصورت حلیهٔ حکمرانی‌یه واصل اولدقلری عیاناً کورلمکده‌در . مسند الیه حقوق مفهومنی برطرف ایدیکز، هرشی صوك درجه‌ده ساده‌له‌شیر . برفعل وقف ایفا ایدیلیور ، برخسته خانه، برخیراتخانه مثلا محتاجینه معاونت کبی برغایهٔ مشروعه‌یه ، حائز اهلیت بر ارادت طرفندن برثروت تخصیص قلنیور . فعل معتبردر . مؤسسهٔ وقفیه تنظیم واداره ایدلمه‌لیدر . اگر واقف قواعد تشکیلیه‌یی و اصول اداره‌یی تعیین ایتمش ایسه ارادتی تطبیق اولونمالیدر . قوهٔ عمومیه‌نك اعطا ویا رد ایده‌جك هیچ بر مساعده‌سی یوقدر . قوهٔ عمومیه یالکز صورت تنظیم و اصول اداره‌نك واقفك ارادتنه موافق بولونماسنی تأمین ایچون مداخله ایتمه‌لیدر . اداره‌یه مأمور افرادك ایفا ایده‌جکلری افعال حقوقیه، غایهٔ وقفه موافق بولونمق شرطیله معتبردرلر .

اگر واقف مؤسسهٔ وقفیه‌نك صورت تنظیم و اداره‌سنی تعیین ایتمه‌مش ایسه قوهٔ عمومیه مداخله ایتمه‌لیدر، حتی مداخله ایتمه‌مزلك ایده‌مز بیله. قوهٔ عمومیه، نه‌یه یارایاجغی بیلنه‌مه‌ین برشخصیت حقوقیه‌یی کیفی برصورتده بخش ویارد ایچون مداخله ایتمیه‌جکدر . قوهٔ عمومیه، قاعدهٔ حقوقیه‌یه تبعاً ، موضوعی وغایه‌سی اعتباریله قاعدهٔ حقوقیه‌یه موافق برفعل ارادت حصوله کلدیکی ایچون منتظماً تولد ایده‌ن بر وضعیتك تحققنی تأمین ضمننده مداخله‌یه مجبوردر . هرمملکت قوانین موضوعه‌سی تأسیسات وقفیه‌نك تنظیم واجراسنی تأمینه‌اصلح عد ایله‌دیکی فنی طرز انشائی‌یی میدانه کتیریر. وضعیت بوصورتله حمایه ایدیلیر؛ وبرمسندالیه حقوقی میدانه کتیرمك ایچون هرهانکی برنظریه‌یی تخیل تماميله بیهوده‌اولور.

برآتیٔ قریبده فرانسز واضع قانوننك واقعه‌لرك تضییقی تحتنده تأسیسات وقفیه‌نك سربستیٔ تامنی تصدیق وارائه ایتدیکم صورت حلیه‌یی ضمناً اولسون تتویج ایتمکه مجبور اولماسی تعجبی موجب اولمایاجقدر . بالاده ، معاونت عمومیه هیئت عالیه‌سنك قبول ایتدیکی لایحه‌ده اداره طرفندن واقع‌اولاجق عندی ردلره قارشی تأمینات وضع ایتدیکنی بیان ایتمش ایدم. دیکر طرفدن، ملسکی سندیقالرك اهلیت حقوقیه‌سنك توسیعی حقنده‌کی ١٢ مارت ١٩٢٠ قانونی بووادیده قطعی برآدیم آتمشدر: «مسلکی سندیقالر اهلیت حقوقیه‌یی حائزدرلر . محاکمه‌ده بالذات اثبات وجود وبلا مأذونیت ، ثمن مقابلنده وبلا ثمن اموال منقوله وغیر منقوله احراز ایده بیلیرلر . » بر فرانسز قانونی ایلك دفعه اولارق بر هیئته مساعده‌یه لزوم اولمقسزین بلاثمن تملك اهلیت حقوقیه‌سنی بخش ایتمکده‌در . مادامکه ١٨٨٤ قانوننك متلعق اولدیغی سندیقالره بواهلیت ویرلمشدر ؛ ١٩٠١ قانوننك متعلق بولوندیغی جمعیتلره‌ده بخش ایدلمه‌مه‌سیچون هیچ برسبب کوریله‌مه‌مکده‌در . شبهه‌سز بونلر سربستیٔ تأسیس وقف دکلدر؛ لکن جمعیتلرك بلاثمن احراز ملك ایده‌بیلملری سربستیٔ تامیدر که تأسیس وقف سربستیٔ عمومیسنه طوغرو محقق برباشلانغیچدر .

§ ٤٣ ـ نتایج

اشبو بابك بدایتنده بیان ایتدیکم قضیه‌یی تعریف واثبات ایتدم ظن ایدیورم : آنجق حقوق آفاقیه مسند الیهی موجوددر وحقوق آفاقیه مسندالیهی موجود اولابیلیر ؛ مجرد افعالنی وجداناً مدرك انسان فردی مسند الیه حقوقی اولابیلیر . حقوق ، فلان یاخود فلان شیئی امر ویانهی ایده‌ن برهیئت مجوعهٔ قواعددر؛ امرونهی یالکز ارادات مشعور بهایه، بناء علی ذلك، منحصراً افعالنی وجداناً مدرك افرادانسانیه‌یه متوجه اولابیلیر. دیکر هرهانکی برنقطهٔ نظر، خلاصه‌سنی ارائه ایتدیکم بی نهایه مناقشاته، انشاآت صنعیه‌یه ایصال ایده‌ر . مسندالیه حقوقیدن، شخص حقوقیدن بحث ایتمك ساده‌جه افعالنی وجداناً مدرك انسانك دیکر انسانلرله مناسباتنده آز ، چوق منتظم برقوهٔ تأییدیه تحتنده کندیسی ایچون مجبوری الرعایه اولان ومنسوب اولدیغی هیئت اجتماعیه‌نك قاعدهٔ حقوقیه‌سنی تشکیل ایده‌ن قواعده تابعدر ، دیمکدن باشقه برشی دکلدر .

حقوق انفسیه مسندالیهی موجود دکلدر، زیرا حقوق انفسیه غیرحقیقی برمفهومدر. بر حقوق انفسیه نظریه‌سی تأسیسی ایچون میدانه کتیریله‌ن فوق العاده اینجه‌لکلر ، مفهوم مذکورك هیچلکنی ارائه‌یه باهر بردلیلدر . فضله اولارق، اشبو حقوق انفسیه مسندالیهی

اوزرینه الکعالمانه تألیفات وجوده کتیرنلردن پك چوغی مدافعه ایتدیکم منفی صورت حلیه‌یی مؤید دلائل اولارق آلمغه حقلی اولدیغم بعض اعترافاتده بولونمقده‌درلر .

« ساله‌ی » متعدد دفعه‌لر شخصیت حقوقیه مفهومنك بر حقیقت طبیعیه دکل ، فقط ساده‌جه بر حقیقت حقوقیه‌یه توافق ایتدیکنی، حمایه‌یی مستلزم وضعیاته تطابق ایده‌ن ساده‌جه عقلك بر تفهمی اولدیغنی بیـان وافاده ایتدیکی اوله‌جه کورلمش ایدی . متوفی مسـلکداشم ایچون بوتون بونظریاتك بویوك بر اهمیتی یوقدر . ساله‌ی دیورکه : « نظریات ساحه‌سنده یالکز بر طاقم سوء تفهملرله آیرلدیغمزی ظن ایدیورم . اشبو سوء تفهملری ازاله ایچون کلمه‌لر اوزرینه آکلاشمق کفایت ایده‌جکدر ؛ بن کندی حسابمه بوکا صرف غیرت ایتدم. قریب ظن ایتدیکم بر زمانده زمین بوتون بو مناقشات نظریه‌دن تطهیر ایدیله‌جك اولورسه حقوق موضوع ساحه‌سنده ترقیات فکریه واخلاقیه‌نك وعدل ونصفتك استلزام ایتدیکی صورت حلیه‌یی، نظریهٔ محضه ایله تشویش ذهن ایتمه‌دن ساحهٔ حقوق موضوعه‌ده تحقیقدن باشقه بر وظیفه‌مز قالماز . » (Loc.cit.'p.693) تعبیر آخرله ، « ساله‌ی »ه کوره شخصیت حقوقیه‌یه متعلق بوتون بونظریه‌لر حائز اهمیت دکلدرلر . هرنه‌زمان احتیاجات اجتماعیه‌نك وعدالتك حمایه‌سنی استلزام ایتدیکی بر وضعیت مواجهه‌سنده بولنیلاجق اولورسه ، اشـبو حمایه‌نك قاعدهٔ حقوقیه طرفندن تصدیق وتنظیم ایدلمه‌سی مقتضیدر . بو حالده ، حقوقه صاحب بر شخص حقوقی موجوددر دنیلیور ؛ لکن بو ، تمامیله شکلی بر تعبیردن باشقه برشی دکلدر . شخص معنوی ، شخص حقوقی ، مسند الیه حقوقی و « ساله‌ی »ك بیان ایتدیکی مفهومی حقیقت حقوقیه تعبیرلری بر طرف ایدیله‌جك اولورسه بو مؤلفك نتایجی بنمکیلردن نه‌صورتله فرقلی اولابیله‌جکنی کوره‌میورم .

مرسیو دوموغ (Demogue) دیورکه : «مسندالیه حقوقی مفهومنده هیچ اولمازسه الویریشلی بر کلمه موجود اولدیغنی ظن ایدیورز ... مسند الیه حقوقی نظریه‌سی فوق العاده بر اهمیتی حائزدر ، زیرا، فن بوتون اصول قواعدینی شخصیت اساسی اوزرینه انشا ایتمش، بالجمله مناسبات اجتماعیه حقوق ایله تحلیل وبالجمله حقوق ایسه مسند الیه اولارق اشخاصه ربط ایدلمش اولدیغندن ، بوراده فن انشائی حقوقینك اساساتندن بری موضوع بحثدر.

Les notions f ndamentales du droit privé, 1911 p. 322

موسیو « دوموغ »ك بالاده‌کی فقره‌سنی ذکردن مقصدم بونی وبالخاصه زیاده‌سیله قابل اعتراض اولان « بالجمله مناسبات اجتماعیه حقوق ایله تحلیل ایدلمش » جمله‌سنی مناقشه دکل

یالکز فن انشائی حقوقینك اساساتندن بری اولان مسند الیه حقوقی مفهومنك الویریشلی بر کلمه اولدیغی اعترافنی میدانه چیقارمقدر؛ بوطرز افاده‌دن مراد، طبیعی اولارق، شخصیت حقوقیه‌نك حدذاتنده موجود اولمادیغنی، بونك یالکز صنعت حقوق، واضع قانون طرفندن احتیاجات اجتماعیه و حس عدالت طولاییسـیله اجتماعاً حمایه‌سی مقتضی بعض وضعیتلرك حمایه‌سی ایچون ایجاد ایدلدیکنی بیاندن باشقه نه اولابیلیر .

اکر «ساله‌ی» و«ده‌موغ» ایله شخص حقوقینك حقیقیلکی بر طرف ایدیله‌رك بونده یالکز بر طرز انشائی کوریله‌جك اولورسه، بوحالده مسئله یالکز حقیقةً وضعیاتك آنجق حقوق انفسیه ومسند الیه حقوقی مفهومنك مداخله‌سـیله‌می اجتماعاً حمایه ایدیله‌بیله‌جکنی بیلمکه منحصر قالیر . ایمدی ، بر وضعیتی آکلامق وحمایه‌سنی تحقیق وتعیین ایله‌مك ایچون بو مضاعف مفهومك مداخله‌سنه مراجعتك تمامیله لزومسز اولدیغنی، کیفیت حمایه، قوامی اولاجق حقوق انفسیه‌نك وجودینی استلزام ایتمکسزین، دائما بر طریق حقوقینك کشادیله مترجم بولوندیغنی اثبات ایتدیکمی ظن ایدیورم .

دیکر طرفدن، حقوق انفسیه، شخصیت حقوقیه، مسندالیه حقوقی موجود اولمقسزین حقوقاً تصدیق ، اجتماعاً حمایه ایدلمش بعض وضعیتلرك موجودیتنی هرکس قبوله مجبور اولمشدر . « اوریو » ، « بـه‌رته‌له‌می» کبی الکعالم حقوق عامه استادلرینه کوره قوهٔ عمومیه وضعیتی ، قدرت عمومیه موضوع بحث اولدیغی زمان احوال بو صورتله جریان ایده‌ر ؛ حقوق انفسیه، مسندالیه حقوقی مفهومی آنجق مناسبات ملکیه، تجارت حقوقیه‌ده تظاهر ایده‌ر . «بـه‌رته‌له‌می» دیورکه : « شخصیت معنویه مفهومی قوهٔ عمومیه افعالنه بیکانه‌در... اداره طرفندن ایفا ایدیله‌ن قوهٔ عمومیه افعالی، بر شخصیت حقوقیه‌یی استلزام ایتمز، افعال مذکوره بر شخصیت حقوقیه نامنه ایفا ایدلمز.» Droit adminitratif, 12ᵃ edit., 1916, p. 42 اوریو دیورکه : « مشخصیت حقوقیه‌دن استفادهٔ انفسـیه ، تطبیقاتده ، طرز موجودیته وتشکیلاتك ضدی اولارق حیات مناسبت تسمیه ایده‌بیله‌جکمز شیئه انحصار ایده‌ر . . . هرنه‌وقت دولت ، آخرله مناسبتده اولدیغی صورتده تلقی ایدیله‌جك اولورسه شـخصیت حقوقیه مفید بر صورتده استعمال اولونور ؛ دولت ، تشکیلات داخلیه‌سی اعتباریله نظره آلندقده شخصیت مذکوره هیچ بر شیئه یاراماز . شخصیت حقوقیه هرفرده خاص اولان اوصافك ترکیبیله ، آخرله حیات مناسبتی تسهیله مخصوص بر فن انشائی حقوقی طرزیدر. اداره، آفاقی وضعیات حقوقیه‌یی تعیین ایچون قدرت صفتنی طاقینارق تبعه‌یه خطاب ایتدیکی،

وتبعه ایچون مجبوری الرعایه ، لازم الاجرا مقررات اتخاذ ایله‌دیکی زمان ، حقوق اداره‌نك بوتون بر ساحه‌سی موجوددر که بو ساحه‌ده دولتك شخصیت انفسیه‌سنك بر رول اوینایه بیلمه‌سی پك شبهه‌لیدر . » (Droit public, 2ᵉ édit., 1916, p. 61, 67)

(Praité de droit administratif) لك صوك تألیفنده اوریبو نحکم اقتدارینك استقلالنی قبول ایدیور . (T.136)

اکر حقوق انفسیه ، مسند الیه حقوقی بولنمقسزین صفت حقوقیه‌یی حائز اولدقلری تصدیق اولونان وضعیات موجود ایسه بالجمله وضعیات حقوقیه ایچون نه‌دن بویله اولماسین ؛ ایکی شقدن بری ، یادائما حقوق انفسیه و بر مسندالیه حقوقی واردر یاخودده هیچ بر زمان بونلر موجود دکلدر . واصل اولدیغم نتایج لهنه « ژه‌نی » نك نفوذینی استشهاد ایده‌بیلیرم . بو مؤلف پك محق اولارق دیورکه : « اشخاص معنویه نظریه‌سنه کلنجه ... ، بونك تماميله صنعی اولان صفتنك هیچ بر لزوم آفاقیه‌یه مستند اولمادیغی ، وبالخاصه یکی بر شکل بخش ایتدیکی وضعیتلرك ، شخصیت حقوقیه‌نك مداخله‌سندن اول وضعیات حقوقیه اولارق تصدیق ایدلمش اولدقلری نظر اعتباره آلناجق اولورسه ، کندی باشنه بر دلیل باهر تشکیل ایتمزمی ؟ شخصیت حقوقیه‌نك ، همان هیچ برینی حل ایده‌مکسزین ، احداث ایده‌کلدیکی مشکلات عدیده‌ٔ مواجهه‌سنده ، بو وضعیتك حقوق موضوعه اجتهادینه جدی بر عنصر ترقی بخش ایتمش اولدیغی داعیٔ شبهه‌در . »

[Gény, Méthode d'interprétation et sources en droit Public positif, 2ᵉ édit., 1919, I p. 137-

ایتالیاده و آلمانیاده برنجی درجه‌ده حقوقشناسان عینی نتایجه واصل اولویورلر . هولده‌ر (Holder) اثرینك متعدد فقراتنده ، فکرینه کوره ، شخصیت معنویه مفهومنك بر انشاء فنی طرزندن ، بر استعاره‌دن باشقه برشی افاده ایتمه‌دیکنی ، بیان ایتمکده‌در .

(Naturlische und juristische personen 1905, p. 206)

بینده‌ر (Binder). مسندالیه حقوقی مفهومنی تماميله ردوانکار ایتمکدن پك اوزاق دکلدر : « نظریاتك اك بویوك خطاسی ، مسندالیه حقوقی مسئله‌سنی دائما نوعما مادیلشمش بر شکلده مسندالیه حقوقینك حاملی (Träger) و ، بناءً علیه ، مسندالیهی و موضوعی عالم مادیده موجود ایکی شی اولارق ، بری دیکرینی حامل ایکی متفرق مخلوق کبی وضع و ارائه ایتمك اولمشدر . ایمدی مسئله بویله دکلدر ؛ مسندالیه مطلقا بر مخلوق حقیقی دکلدر . هر مناسبت حقوقیه

بر رابطه مناسبتیدر و مادام که مسندالیه حقوق مفهومی مناسبت حقوقیه مفهومی طرفندن ویرلمشدر او حالده مسندالیه حقوقی‌ده انجق بر رابطه‌دن باشقه برشی اولاماز . اکر مسندالیه حقوقی‌یی افاده ایچون تحلیلی بر محا که میدانه کتیرمك ایسته‌ر ایسه‌ك اشبو مفهوم حقوق انفسیه مفهومندن ، اساس اعتباریله ، فرقلی اولاماز ، زیرا مسندالیه حقوقینك موجودیتی حقوق انفسیه‌نك موجودیتندن آیریلاماز . بناءً علیه ، شو تعریفدن ماعداسنه واصل اولمق ممکن دکلدر : مسندالیه حقوقی اولمق حقوق انفسیه تسمیه ایتدیکمز حقوق ایله معین رابطه داخلنده بولونمقدر .

Binder, das Problem der juristischen Persönlichkeit, 1909, p.48;49 et 50

الحاصل ، پك مشهور بر ایتالیان حقوقشناسی ، « موسیو فه‌ررارا » ، (Ferrara) شخصیتك ، کرك فرد ایچون کرکسه هیئت ایچون اولسون ، نظام حقوقینك بر محصولی اولوب بر واقعهٔ طبیعیه اولمادیغنی تدریس ایتمکده‌در . شخصیت ، اولا انسانه ، بر ارادت یاخود بر مرکز منافع اولدیغی ایچون دکل ، فقط حقوقك انسانلر بینده‌كی رابطه‌لری تنظیمدن عبارت بولوندیغی ایچون تطبیق اولونور . انسان حیات حقوقیه‌ده وحدت اساسیه‌در . اشبو تنظیم هیئتلره ، جمعیتلره واوقافه‌ده تطبیق اولونور ؛ و اشبو هیئتلره ، اعضاسنك بالجمله تحولاتی آراسنده بر انفسیت واحده تصدیقی ، جمعیتك و یا وقفك غایه‌سنه وصول ایچون اك موافق بر چاره‌در . لکن بو صورتله تشکل ایده‌ن شخص حقوقی ، حد ذاتنده ، بر مخلوق دکل ، بر شکل حقوقیدن عبارتدر . بو ، بعض هیئات انسانیه علامتنك قاعدهٔ حقوقیه‌دن استحصال ایتدکلری بر طرز تنظیم ، بر و تیرهٔ توحیددر . بوراده اولدیغی کبی سائر یرلرده دخی وظیفهٔ حقوق ، دستوریدر .

Ferrara, Le personne juridiche, dans le t.VII, 2ᵉ partie, du droit civilitalien, publié par Pasquale Fiore p, 360, 362 et 368·)

بو مختلف مؤلفلرك واصل اولدقلری نتایجی بورایه درج ایتمکدن مقصدم مسندالیه حقوقی‌یی رد وانکار ایدیشمك ظن اولنابیله‌جکی درجه‌ده واهی اولمادیغنی اثباتدر ؛ زیرا ، اشبو رد وانکار هرحالده بر شکل تحتنده بو عالم حقوقیونك واصل اولدقلری نتایجده محتوی بولونمقده‌در . یالکز اونلر بونی آچیقدن آچیغه افاده‌یه جسارت ایده‌میورلر . بونلرك حسن نیتلرندن هر نه صورتله اولورسه اولسون شبهه ایدیورم ظن اولونماسین ؛ بونلر ، اوزون بر تعامل ایله ، انفسیت حقوقیه ایله اودرجه مشبوعدرلر که بر دنبره بوندن قورتولامیورلر . شبهه‌سز ، « اوریبو » تأسیس ایتدیکی انشاء مثبتك ، شخصیت حقوقیه‌نك نه عمیق بر صورتده

مادیه ایله ارادتلرینی مجبوری الرعایه قیلمق امکان فعلیسنده بولونان آزچوق متعدد برکتلهٔ انسانیه کوریلور؛ برکتلهٔ انسانیه که دیکرلرینه امر ایدەرکبی کورینیرلر واوامر ظاهریەلرینك اجراسنی ، حین حاجتده ، قوهٔ مادیه استعمالیله مجبوری قیلابیلیرلر .

عناصر بسیطەسنه تنزیل ایدلدکده، متفقاً تفاوت سیاسیه نامی ویریلەن شی بوندن عبارتدر. بو امر ایدەر کبی کورینەن و، هرحالده، دیکرلرینی ارادتلرینه رعایته مجبور ایتمك قابلیتنده بولونان افراد حکمرانلردر (اداره ایدەنلر). بونلرك امر ایدەر کبی کوروندکلری وبرقدرت جبریەیه رعایته مجبور قیلدقلری افراد ایسه اداره اولونانلردر . بو صورتله ، دنیلەبیلیرکه بیوك ، کوچك ، ابتدائی ، مدنی، همان بالجمله تجمعات انسانیەده ، اداره ایدەنلرله اداره اولونانلر بیننده برتفاوت موجوددر و، اساساً، قدرت سیاسیه تسمیه اولونان شی بو تفاوته منجر اولور .

اشبو تفاوت سیاسیه، هرزەده موجود اولورسه ، حد ذاتنده عینی ، غیرقابل تقلیل برصفتی حائزدر . بررئیسه یاخود بر اختیارلر کتلەسنه عائد اولان قبیله داخلنده ، رهبانه یاخود-عائله رئیسلرینه عائد اولان بلدەده یاخود، آزچوق مغلق ، آزچوق عالمانه متشکل پارلمنتو، مجلس، قومیسیون، قرال، ایمپراطور، قونسول، نائب، رئیس کبی هیآت ویا افراده عائد اولان متأخر ممالك کبیره داخلنده نظر اعتباره آلنسین ، قدرت سیاسیه دائما عینی مرتبەده برواقعهٔ اجتماعیەدر . بردرجه فرقی موجوددر ؛ ماهیت فرقی یوقدر .

هرنه قدر ابتدائی ویامعضل ومتکامل اولورسه اولسون ، بر جمعیت معینه داخلنده بر تفاوت سیاسیه موجود اولدیغی تقدیرده ، کلمەیی اك عمومی معناسنده استعمال ایدەرك ، دولت موجوددر دنیلەبیلیر. دولت کلمەسی کرك اداره ایدەنلری یاخود اقتدار سیاسی‌یی ، کرك درونده اداره ایدەنلرله اداره اولونانلر تفاوتی و، بناءً علیه، برقدرت سیاسیه موجود اولان محض جمعیتی افاده ایدەر، بعضاً لطیفه طرزنده، دولتك، جلادك بالطاسی، ژاندارمانك قلیجی اولدیغی افاده ایدلمشدر . جلادك بالطەسی ژاندارمانك قلیجی ، تعریفی اعتباریله ، دولتی تشکیل ایدەن قدرت جبریەنك علاماتی اولارق تلقی ایدیلەجك اولورسه، تعبیر تمامیله طوغرودر. هرهانکی برجماعت معینەده برقدرت مجبره موجود اولدیغنی مشاهده ایدەرسەك دولت موجوددر ، دییه بیلیرز ودیەلی‌یز . عمومیتله ، تعبیرات متأخرەده، دولت کلمەسی درونده‌کی تفاوت سیاسیه معین بر درجهٔ انکشافه واصل اولمش جمعیاتی افادەیه حصر ایدلمکدەدر . فی الحقیقه دولت کلمەسی بو معنای محدودیله استعمال ایدیلەبیلیر . لکن بو ،

میدانه چیقارمغه سعی ایتدیکم مشاهدهٔ بدیهیەیی جرح ایدەمز . درونده حائز اولدیغی قدرت مجبرەیی دیکرلرینه واجب الرعایه قیلدیغی کوریلەن هر برجمعیت انسانیەده بر قدرت سیاسیه ، بردولت موجوددر دنیلمەلیدر . ایستەنیلدیکی قدر اوغراشیلسین ، بر قبیله رئیسنك قدرتیله بر رئیس دولتدن، ناظرلردن وقامارالردن مرکب برحکومت متأخرەنك قدرتی آراسنده ، ماهیتی اعتباریله ، هیچ برفرق بولمق ممکن دکلدر . تکرار ایدیورز ؛ بردرجه فرقی واردر، فقط ماهیت فرقی موجود دکلدر. ایکی تقدیردەده واقعهٔ اجتماعیه عینیدر.

بردولتك موجود اولماسیچون قدرت مجبره غیر قابل مقاومت اولمالیدر . بو افادەدن شونی مراد ایدیورم که، قدرت مجبره، آنجق هیئت داخلنده کندیسنه مخالفت ایدەجك وارادتنك تحققنه قوت ایله مانع اولاجق برقدرت رقیبەیه تصادف ایتمەدیکی تقدیرده ، بر قدرت دولت اولابیلیر . اکر بوقدرت رقیبه موجود اولوبده ، بر زمانده، اولجه موجود قدرته مخالفت ایدەجك اولورسه ، بو قدرت ، قدرت دولت حالندن چیقار . اکر ایکی قدرت عینی درجەده اولورلر و بربرلرینی تعدیل ایدەرلرسه ، بو حال دوام ایتدیکی مدتجه، دولت موجود اولماز ، لکن ، کلمەنك معنای اشتقاقیسیله برآنارشی موجود اولورکه ممتنع المقاومه بر قدرت تشکل ایدنجەیه قدر دوام ایدەر .

شو جهت آکلاشلمالیدرکه ، شمدیلك اشبو قدرت مجبرەنك مشروع ، برقاعدهٔ حقوقیەیه تابع وبونکله مقید اولوب اولمادیغنی تحری ایتمیورم ؛ اشبو قدرتك مصدرینك نه اولدیغنی دخی آرامیورم . قدرت مجبرەیی اولدیغی کبی وهمان بالعموم جمعیات انسانیەده مشاهده ایتدیکم صورتده آلیورم. بونی، حقیقتی غیرقابل اعتراض اولارق مشاهده ایتدیکم برواقعه اولارق آلیورم. سادەجه برواقعەیی تعریف ومشاهده ایتدیکم ایچوندرکه دولت ایچون ویردیکم تعریف حقنده بکا توجیه ایدیلەن بالجمله تنقیدات کندیلکلرندن ساقط اولورلر . دولت سیاسی، اقتصادی، حقوقی نقطهٔ نظرلردن هانکیسیله نظر اعتباره آلنیورسه، دولت ایچون اونقطهٔ نظره کوره مختلف برتعریف میدانه کتیرمك لازم کلدیکی ادعا اولونمشدر. مثلا « یەللینەك » اجتماعی مفهوم ایله حقوقی مفهومی تفریق ایدیور . زایدلر (Seidler) دولتی علامت اجتماعیه وتفهم حقوقی اولارق ایکی صورتله تعریف ایدیور . « نەسمەن » دولتك، برملتك مشخصیت حقوقیەسی اولدیغنی افاده ایدیور . « اوریو » اشبو تعریفك طوغرو فقط ناتمام اولدیغی فکرندەدر ؛ بومؤلف دیورکه : دولت، ملتك، عناصر ملتك مرکزیت سیاسیه، اقتصادیه وحقوقیەسنه متابع واصول مدنیەنك تولیدی ضمننده تحقق ایتمش مشخصیت حقوقیەسیدر . (Droit public 2e édit., 1917, p. 304)

اثرینك عینی یرنده « اوریو » نی، كافهٔ تأسیسات سیاسیه‌ده عینی خطوط مشترکه ومثلا اداره ایده‌نلرله اداره اولونانلر بیننده برتفاوت موجود اولدیغی بهانه‌سیله، جمله‌سنی عینی صره‌یه قویمقله معاتب طوتیور وعلاوه ایدیور : « بو اصول عقیمدر ، زیرا هر رعنا اصول فنی قواعدینه‌كوره تفریقی لازم‌كله‌ن شیلرك تفریقنه مانع اولمقده‌در» . بو عتابی قبول ایده‌م ، زیرا بالجمله مؤسسات سیاسیه‌یی عینی صره‌یه وضع ایتمیورم ، زیرا بوراده دولتك احتوا ایده‌بیله‌جكی اشكال مختلفه‌یی نظر ملاحظه‌یه آلمیورم و زیرا ، عالم دوستم نه‌دیرسه دیسین، دره‌بكلك دورینك «بارونی» سیله عصری بویوك جمهوریات انامیه‌یی مزج ایتمیورم. یالكز دیورم‌كه: همان بالجمله هیأت انسانیه‌ده ، فعلیاتده ، عینی علامت، ضعیفلر ایله اداره ایده‌نلر تسمیه ایتدیكم دها قوتلیلر آراسنده موجود برفرق مشاهده اولونمقده‌در ، اداره ایده‌نلر ، فعلیاتده قدرت مجبره‌لرینی واجب‌الرعایه قیلابیلیرلر ، اشبو واقعه ، عنعنوی كلمه ایله ، واقعهٔ دولت تسمیه اولونور و اشبو قدرت مجبره ، ۱۹۲۰ ده فرانسز جمهوریتی عضولری طرفندن ایفا ایدلسین یاخود اون ایكنجی عصر دره بكلكنك « بارون » ی طرفندن تطبیق اولونسون ، اساس اعتباریله عینی ماهیتی حائزدر ؛ واقعه، حد ذاتنده، عینیدر ، زیرا ساده‌جه بردها زیاده قوت واقعه‌سندن عبارتدر .

بو قوت واقعه‌سی، زمان ومملكته كوره، مختلف شكلرده تظاهر ایده‌ر . بویوك جمعیات متأخره‌ده ، ازمنهٔ قدیمه‌ده حائز اولمادیغی ، برصورت ظاهره بخش ایده‌ن بعض صفحات مخصوصه‌یه مالك اولابیلیر . واقعهٔ قوت ، قاعدهٔ حقوقیه مواجهه‌سنده بولونور و قاعدهٔ حقوقیه‌نك بودهازیاده قوته‌ذی‌الید اولانلره قارشی وظیفه‌سنك نه‌اولدیغی تعیین‌لازم كلیر. بو نقطهٔ نظردن دولت برصورتله تعریف ایدیله‌بیلیر ودولت صفت حقوقیه‌سندن، دولت حقوقیه‌دن ، اقتصادی نقطهٔ نظردن دولتدن یعنی دولتك عالم اقتصادیده اوینایه‌بیله‌جكی و اویناماسی لازم‌كله‌ن رولدن بحث ایدیله‌بیلیر . واقعهٔ قوتك ، داخلنده بولوندیغی جمعیتده ناصل تظاهر ایتدیكی، اونی تعیین وتبیین ایده‌ن عناصر اجتماعیه‌نك نه‌لردن عبارت اولدیغی تحری ایدلمك لازمدر. اشبو كیفیت تحری سوسیولوغ حقوقیونه ترتب ایده‌ن بر وظیفه‌در وبو اثر بالخاصه بوتتبعه حصر ایدلمشدر. ینه شوجهت محقق قالیركه، دائما حد ذاتنده عینی اولان غیرقابل تقلیل واقعه، برقدرت سیاسیه‌نك، بردولتك، یعنی داخلنده تكون ایتدیكی هیئت اعضاسی ایچون مقاومت ایدیله‌میه‌جك صورتده مجبوری الانقیاد برقدرت مجبره‌نك موجودیتی واقعه‌سندن باشقه برشی دكلدر .

«ترایچكه» (Treitschke)نك "Der Staat ist Macht„ دولت قدرتدر جمله‌سی اكثریا ذكر ایدلمش وبوطرز افاده علیهنه قوتلی هجوملر واقع اولمشدر . بو هجوملر ومعارضه‌لر حقلی اولارق یاپیلمشدر ، زیرا « ترایچكه » بونی یازمغله بر واقعهٔ اجتماعیه‌نك مشاهده‌سنی افاده دكل، فقط آلمان حكمرانلرینك ملهم اولابیله‌جكلری فاعلیت اساسنی مراد ایتمشدر: بو اساس،داخلده‌ااستبداد، خارجده‌ضبط وتسخیروغضبدن باشقه‌برشی‌دكلدر. آلمان‌مؤلفنك قضیه‌سی، واقعه مشاهده‌سی اولارق ، تمامیله طوغرودر .

دولتك اشبو صفت اصلیه واساسیه‌سی « ایه‌رینغ » طرفندن غایت واضح بر صورتده بیان ایدلمش اولان فقره‌یی ، المان حقوقشناسنك بوكاربط ایتمك ایسته‌دیكی نتایج اوزرینه قیود احترازیه درمیانیله ، بوراده ذكر ایتمك فائده‌دن خالی دكلدر . « دولتك صفتی ، معین براراضی داخلنده موجود دیكر هرارادته فائق برقدرت اولمقدر . دولت موجود اولابیلمك ایچون ، اشبو قدرت برقدرت مادیه (Macht) یعنی نظراعتباره النان اراضی اوزرنده موجود دیكر هر قدرته فعلاً فائق برقدرت اولمالیدر . دولتك كافهٔ شرائط سائره‌سی مادی بر قدرت عالیه اولماسی شرطنه راجع اولور . بو شرط حصول بولمادقچه دیكرلری نابموسم اولورلر ، زیرا بونلری ایفا ایچون دولت موجود اولمالیدر ودولت‌انجق قدرت مسئله‌سی حل اولوندیغی تقدیرده موجود اولور. قدرت مادیه‌نك مفقودیتی دولتك معصیت فانیه‌سی ، شایان رحم اولمایان، جمعیتك نه‌عفو نه‌ده تحمل ایده‌میه‌جكی بركناهیدر. جبر ایتمك قدرت مادیه‌سنی حائز اولمایان بردولت، حدذاتنده ، بر تناقص تشكیل ایده‌ر . خلقلر دولت قدرتنك ، آتیلانك قامچیسی ، روما قیصرلرینك جنتی كبی الك فنا اداره‌سنه تحمل ایتمشلردر ؛ اكثریا ، ایاقلری آلتنده توزلر ایچنده بدمست برحالده بولوندقلری مستبدلری قهرمان اولارق تبجیل ایتمشلردر، خلقلر بویله برقدرت انسانیه‌نك ایلك قربانی كندیلری اولدقلرینی اونوتارق قاصیرغه كبی اوكنده بولونان هرشیئی ده‌ویرمه‌سنه تحمل ایله‌مشلردر . جنت حالنده بیله استبداد بر شكل دولت اولارق موجوددر ، لكن آنارشی یعنی جبر ایتمك مفقودیتی برشكل دولت دكلدر .»

(Der Zweck im Recht, I. 1880, p. 311)

دولتی تشكیل ایده‌ن واقعه‌نك حقیقیلكنی دها مؤثر تعبیرات ایله افاده ایتمك قابل دكلدر. شیمدی واقعهٔ مذكوره‌نك تولید ایله‌دیكی‌مسائل حقوقیه‌یی تدقیق‌ایتمك مقتضیدر. وجدان انسانی‌یه موضوع اولان ایلك‌مسئله اشبو جبرایتمك قدرتنك، بونی حائز اولانلر

ایچون، برحق انفسی اولوب اولمادیغنی بیلمك کیفیتیدر . اکر قدرت عمومیه‌نك بو وصفی تصدیق اولونورسه موضوع اولان ایکنجی مسئله اشبو حق انفسیلنك مصدرینك نه اولدیغنی بیلمك کیفیتیدر . اکر غیرقابل مقاومت قدرت مجبره برحق انفسی ایسه بونك مسندالیهی کیمدر وبوحق انفسی‌یه برحد موجودمیدر ؟ ایشته عصرلردنبری حله موفق اولنامایارق مناقشه ایدیله‌ن اوچ مسئله . بونلر ، حاکمیتك مصدرینه، صاحبنه وحدودینه عائد مسائل ثلثهٔ مشهوره‌یی تشکیل ایتمکده‌درلر .

§ ٤٥ . — قدرت عمومیه برحق انفسیمیدر ؟

برحقوقشناس ایچون مسئله‌نك موضوع بیله اولماماسی ، فی الحقیقه ، اجبار قوتنك حقوقدن خارج بولونماماسی وحقوقك نفوذی تحتنه کیرمه‌سیچون ، مصدرینی ، صاحبنی وشمولنی تعیین اقتضا ایده‌ن برحق انفسی اولماسی لازم کلیر کبی کورونمکده‌در. مع مافیه، مسلکدن برحقوقشناس اولدیغم حالده ، بوتون حقوق عامه اصولنی ، حقوق انفسیه حالنده قدرت عمومیه‌نك عدم موجودیتی اوزرینه بنا یه تشبث ایدیورم ؛ وبکا قارشی سرد ایدلمش اولان متعدد معارضه‌لره رغماً بوکا موفق اولدیغمی ظن ایتمکده اصرار ایدیورم . اشبو اثری میدانه کتیرمکدن مقصدم ، واقعه‌لره توافق ایده‌ن، غیرقابل حل بر سلسلهٔ مسائلی برطرف ایله‌ین وباخصوص عینی زمانده دولتك حقوق ایله محدودیتنه قوی براساس بخش ایده‌ن یکانه صورت تلقینك بو اولدیغنی تکرار ایضاحه تشبثدر .

قدرت مجبره، بوخصوصده تفکره ابتدار اولوندیغی کوندنبری مشروع کورونمشدر. پك اسکی اوائلده قدرت جبریه‌نك حیات وتکامل هیئت ایچون فائده‌لی اولدیغی وبونسز هیئتك تفسخ ایده‌جکی یاخود دیکر برهیئت طرفندن بلع ایدیله‌جکی اکلاشیلمشدر . مفید اولماسی طولاییسیله مشروع اولدیغی، هیئت اعضاسی اولان افراد ایچون اطاعت وجیبه‌سی مجبوری بولوندیغی و ، رد تقدیرنده، قوت یدنده بولونانلرك اطاعته اجبار ایچون مشروع برصورتده قوتی استعمال ایده‌بیله‌جکلری نتیجه‌سی ویرلمشدر . بوصورتله فکر انسانینك، بوکتابده اکثریا مصادف اولدیغمز وانسانی کوردیکی شیلری غیرمرئی ومخیل مابعدالطبیعی برجوهر ایله تعریف ایتمك تمایل طبیعیسنه تبعا ، حکمرانلرك قوهٔ جبریه ایله ارادتلرینی

مشروع برصورتده اداره اولونانلره مجبوری قیلابیلمه‌لری ، قدرت عمومیه‌نك ارقاسنده اوکا شخصیت وحیات بخش ایده‌ن برقدرت عمومیه حق انفسیسی موجودیتنه عطف ایدلمکده‌در. وعصرلردنبری ، اشبو مسئله اوزرینه حقوقشناس ذهنیتیله دوشونلدیکی زماندنبری قدرت عمومیه‌نك برحق اولدیغی افاده وبونك صاحبنك تعیینینه، بلاموفقیت ، سعی ایدلمکده‌در . سیاسی واقعه‌لر تدقیقنه حقوقشناس ذهنیتی ادخال ایدلدیکی زماندنبری ، دیدم ؛ فی الحقیقه، بوفکره مالك اولمایان یونانیلر قدرت عمومیه حقوقندن بحث ایتمه‌مشلردر؛ «آریستوت» ك «پولتیق» نده هیچ برجمله‌یه تصادف ایدیله‌مزکه فیلسوفك ذهننده قدرت عمومیه‌نك حقوق انفسیه اولدیغنه دلالت ایتسین .

بالعکس ، رومالیلر (Imperium) ی حقیقی برحق انفسی اولارق تلقی ایتدکاری ظن اولونمقده‌در. هرحالده، اسکی فرانسه حقوقیونی، حقوق انفسیه اولارق Imperium ای روما حقوقندن استحصال وبونی (Dominium) اساسی اوزرینه بنا ایتمشلردر . اشبو تلقینك افکار متأخره‌ده دوامی وبونی برطرف ایتمك ایچون چکیله‌ن مزاحم ، مذکور حقوقشناسانك بوکا ویرمش اولدقلری غایت متین بنیه‌دن طولاییدر .

الحاصل ، دنیلیورکه برقدرت مجبره‌نك موجود اولدیغی شبهه‌سزدر ؛ لکن اشبو قدرت مجبره‌نك ارقاسنده براقتدار ، برحق ، غیرمقید امرلر اصداری حقی، انجق بالذات کندینی تحدید ایده‌بیله‌ن برارادت اقتداری، برارادتك کندی ساحهٔ فاعلیتنی بالذات تحدید اقتداری موجوددر. بومختلف تعریفلر بوحقه عطف ایدیله‌ن صفت اساسیه‌یی میدانه چیقاررلر: بالذات صاحبنك تعیین وتحدید ایده‌جکی امرلر اصداری اقتداری ؛ عینی زمانده ، صادر اولان امرلرك اجراسنی تأمین ایچون غیرقابل مقاومت برقدرت جبریه‌یی موقع تطبیقه وضع ایتمك اقتداری .

اشبو غیرمقید امرلر اصداری اقتدار مدعاسی مختلف نامارله توسیم ایدلمش ومختلف نامارله افاده اولونان شیلر بینده موجود اولابیله‌جك فرقلری تعیین ایچون اوزون اوزادی‌یه مباحثه‌لر جریان ایتمشدر . الك ساده‌سی بوکا اقتدار سیاسی نامنی ویرمکدر. بو، اصطلاح متأخره کچمش اولان (Imperium) کلمه‌سیله‌ده تسمیه ایدیله‌بیلیر . آلمانلر الویریشلی برکلمه‌یه مالکدرلر ، (Herrschaft) تحکم اقتداری . الحاصل غریب برنصیبه مالك ومتعدد وبی نهایه مناقشاتی بادی اولمش اولان برکلمه‌ده حاکمیت کلمه‌سیدر . بوکلمه بالذات اقتدار سیاسی‌یی‌می ، یاخود برنوع اقتدار سیاسی‌یی‌می افاده ایدر ، یاخودده

يالكز بعض اقتدار سياسيلره مخصوص بر صفتميدر ؟ دها طوغرو افاده ايله ، حاكميت برحقميدر، ياخود اقتدار سياسي‌يي حائز براراده‌تميدر؟ ارادت ملت حاكميتندن بومعناده‌مي بحث اولونمقده‌در ؟ اوتوز سنه‌لك حقوق عامه تدقيقاتندن صوكره ، حاكميت كلمه‌سنك معنا وشمولي حقنده جريان ايده‌ن بالجمله مناقشاتك تماميله عبث اولديغنه ، حاكميت، اقتدار سياسي، اقتدار تحكم تعبيرلرينك مترادف اولدقلرينه وعيني معنايه قدرت عموميه تعبيرينك‌ده استعمال ايديله‌بيله‌جكنه قانع قالديغمي افاده ايده‌بيله‌جكمي ظن ايديورم . مع‌مافيه، قدرت عموميه تعبيرني صورت مشرعه‌ده مداخله ايده‌ن قوهٔ مجبره‌يي افاده‌يه حصر ايتمك مناسب اولور ، زيرا ادعا اولونديغي وجهله بوقوت حق انفسي اولان حاكميتك ، اقتدار تحكمك ياخود اقتدار سياسينك موقع تطبيقه وضعني افاده ايتمكده‌در وبو اوچ كلمه‌ده تماميله عيني معناده قوللانلمقده‌در .

بوصورتله آكلاشيلان قدرت عموميه، حقيقةً ، صاحبيله اساسنك تعين ايدلمه‌سي لازم كله‌ن برحق انفسينك تظاهريميدر ؟ هيچ شبهه يوق كه مباحث سالفه‌ده حقوق انفسيه مفهومنك غيرحقيقي و، بناءً عليه، فن مثبت واديسنده غيرقابل قبول اولديغنه حصر ايتديكم توسيعاته كوره، هرنه‌نام ويريليرسه ويريلسين قدرت سياسيه ارقاسنده برحق كورمكه راضي اولامام. بعض انسانلرك ديكر بعض انسانلره برقدرت مجبره‌يي مشروع برصورتده تحميل ايتمه‌لرندن برنجيلرك بريكيلره قارشي برحقه مالك اولمالري استنتاج ايديله‌مز. حقوقك انجق براقتدار ارادت ، برديكري ايچون ، بوصفتله ، مجبوري الرعايه براقتدار ارادت اولديغني اولجه كورمش ايدك . ايمدي بر انسانك ارادتنك ، محضا ارادت انسانيه صفتيله ، ديكر برينك ارادتنه فائق اولابيله‌جكنك اثباتي نه‌بوراده، نه باشقه يرده ، حتي بوراده باشقه يردن دها آز قابلدر . اكر حاكميت ، حق انفسي اولارق موجود ايسه بو، برقدرت فائقه طرفندن بخش يدلمه‌مش برحق اصليدر ، زيرا حاكميته فائق برقدرت موجود دكلدر . بر فردك مختاريتنك برحق اولديغي اثبات ايديله‌ميه‌جكي كبي حاكميت دولتك‌ده برحق اولديغي اثبات ايديله‌مز . حقوق انجق برارادت فائقه‌نك مداخله‌سيله قابل ايضاحدر . اكر حاكميت ، فرده فائق برارادت ايسه فرده حقوق توجيه ايده‌بيلير. لكن حاكميتك برحق اولماسيچون حاكميته فائق برارادت لازمدر ؛ ايمدي ، محض تعريفي اعتباريله، يريوزنده حاكميته فائق برارادت موجود دكلدر . حاكميت انجق مافوق الارض برقرار ايله برحق اولابيلير . وبوصورتله هردرلو تدقيقات فنيه‌يه اجنبي اولان تلقيات روحانيه‌يه رجوع ايدلمش اولور .

ايشته ، فن مثبت ساحه‌سنده موضوع اولامياجغي ايچون غيرقابل حل اولان حاكميتك مصدري مسئله‌سي اوزرينه عصرلردنبري دوام ايده‌ن لايعد مناقشات بوندن نشأت ايتمكده‌در.

مع مافيه ، حاكميتك ساده‌جه برواقعه اولوب، حقوق اولماديغي حقنده‌كي ادعام اشبو اثرك ايلريلرنده تصادف ايده‌جكمز متعدد اعتراضاته هدف اولمشدر ، لكن شمديدن بونلردن ايكيسني نظر اعتباره آلمق فائده‌دن خالي دكلدر .

ممكن اولديغي قدر مسلك حقيقيه داخلنده قالمغه، مابعدالطبيعي هرمفهومي برطرف ايتمكه جهد ايديورم ؛ «حاكميت ـ حقوق» مفهومني ادامه ايتمه‌نك مابعدالطبيعي برمفهومي ادامه ايتمك ديمك اولديغني ادعا ايديورم وبومفهومي ، بو سببدن طولايي قطعيت واصرار ايله برطرف ايديورم. لكن «اوريو» بني ، بر واقعه اولان اقتدار سياسي‌يي رد ايتديكمدن طولايي جداً حقيقيه مسلكي داخلنده قالمامغله معاتب طوتيور . « اقتدار سياسي واقعه‌سنك بر موجوديت آفاقيه‌يي حائز اولوب اولماديغي حقنده تردد حاصل اولور . موسيو دوكي اقتدار سياسينك مطلقا شخص دولتك برارادت انفسيه‌سي اولديغني تخمين ايدييور. لكن اقتدار سياسينك ياخود كل اجتماعينك اجزاء اوزرينه عكس العمل سياسيسنك آفاقي واقعه‌لر اولديغني و، اولجه اثبات ايتديكمز كبي، اقتدارك قوتله مزج اولماديغني پك اعلا ادعا ايتمك ممكندر . بناءً عليه ، مابعدالطبيعهٔ حقوقيه بهانه‌سيله اشبو واقعه‌لري اورتادن قالديرمغله موسيو «دوكي» كنديسني حقيقيه‌جي اولارق ارائه ايتمش اولمايور . »

Droit administratif, 9 éd 1919, p. 28

آكلاشمق لازمدر . هيچ برواقعه‌يي رد ايتمكه جهد ايتديكم واقع دكلدر . بونلردن بعضيلري نظردقتمدن قاچمش اولابيلير ، بونقطه اوزرينه اعتراف قصوره آماده‌يم . لكن قدرت عموميه ارقاسنده حقوق انفسيه‌نك موجود اولديغني بيان ايتمك ، مابعدالطبيعي برمفهوم ادخال ايتمك ديمكدر ، زيرا حقوق انفسيه مفهومي ، هرنه دنيليرسه دنيلسين، مابعدالطبيعي برمفهودر ؛ اشبو حقوقه مستنداً اولارق كيم ويريليرسه ويرلسين ، اهميتي يوقدر . « اوريو » اقتدار سياسي، قدرتدن فرقليدر وعيني زمانده برواقعه‌در . دييور. نه واقعه‌سي ؟ « بكل اجتماعينك اجزا اوزرينه عكس العمل سياسيسي » ، ياخود « رأس الماله تحويل ايدلمش قوتك تأثير ايله، طريق اجرائيده مصروف اولمقعزين، حركت ايتمه‌سيدر» (صحيفه ٢٨) . رأس الماله تحويل ايدلمش برقوت كبي تلقي ايديله‌ن تأثير ايله حركت ايده‌ن اقتدار ، شبهه‌سزكه برواقعه‌در وبن بوني هيچ برصوتله انكار ايتمه‌دم . تردد قبول ايتمزكه

حكمرانلرك اللرنده غیرقابل مقاومت براجبار قدرتی اولوب بونی كندیلرندن صادر اولان امرلره اطاعت ایدلمه‌دیكی تقدیرده موقع فعله قویمالری واقعه‌سی اكثریا قدرت جبریه‌نك مداخله‌سی اولمقسزین اطاعت ایدلمه‌لرینی انتاج ایده‌ر. لكن بو، صراحة برقدرت واقعه‌سیدر. قدرتك تولید ایله‌دیكی خوفدر، بو، واقعه اولارق موجود اولان قدرت جبریه‌نك ارقاسنده صورت تطبیقیه‌سی بولوندیغی حقوق انفسیه‌نك وجودینی اثبات ایتمز. «اوریو» بونی، فرانسز واجنبی سائر حقوق عامه مؤلفلرندن فضله اثبات ایده‌میور؛ وبونی، غایت پارلاق وفقط قابل تفرس برفكر استخراجنه موفق اولامادیغم ایكی صحیفه‌یه رغماً اثباته موفق اولامامشدر.

دیكر اعتراض «ئه‌سمه‌ن» طرفندن واقع اولمشدر واعتراف ایده‌رم‌كه بكا پك تأثیر ایتمشدر. ئه‌سمه‌ن دیوركه: حق حاكمیتك رد وانكاری غایت واضح برنتیجه ویرركه اوده قوتك تحكمنی، یالكز قوتك حكومتلر احداثی حقنی ادعا ایتمكدر. بو ادعا، حقوق یرینه واقعه وضعندن باشقه برشی دكلدر.»

(Droit constitutionnel, 6e édit., revue par. J. Barthelemy, 1914, p. 42)

جواباً دیورم‌كه، بالعكس، حقوق عامه‌یی قوی براساس اوزرینه بنا ایده‌جك، قدرت دولته حقیقةً تحدید حقوقی كتیره‌جك یكانه چاره حق حاكمیت مفهومنك برطرف ایدلمه‌سیدر. فی‌الحقیقه، حق حاكمیت یاهیچ برشی دكلدر یاخودده حاكم اولارق امر ایتمك یعنی غیرمشروط امرلر اصدار ایتمك، برارادتك انجق كندی كندینی تحدید ایتمه‌سی حقیدر. ایمدی، اكر حق حاكمیت بو ایسه، بونك حذف ایدلمكسزین، ناصیل تحدید ایدیله‌بیله‌جكنی كوره‌میورم. «ئه‌سمه‌ن» بونی بالذات تصدیق مجبوریتنده قالمشدر. فی‌الحقیقه، حاكمیت دولتك، شخص انسانینك حقوق فردیه‌سیله صیق برصورتده تحدید ایدلدیكنی ادعا ایتدكدن صوكره فرده، تعدی واستبداده قارشی مقاومت حقنی انكار ایدیور. «ئه‌سمه‌ن» فرده یالكز تجاوزی وتدافعی مقاومت حقنی دكل، فقط مقاومت منفعله حقنی دخی رد ایدیور. ۱۷۸۹ و ۱۷۹۳ حقوق بیانامه‌لرینك تعدی‌یه مقاومتك سائر حقوق انسانیه‌نك نتیجه‌سی اولدیغنی اعلان ایله‌دكلرینی اخطاردن صوكره «ئه‌سمه‌ن» دیوركه: «بونلر ماضی‌یه عائد خطالردر؛ سندیقا حقوقی بیله دها آز تهلكه‌لیدر.»

(Loc. cit., p. 108).

دولتك حقوق انفسیه‌سی حالنده حاكمیتك رد وانكاری، قوتك قدرت فوق‌العاده‌سنه ایصال ایتدیكنی ویالكز حق حاكمیتك تصدیقی بونتیجه‌یی برطرف ایده‌جكنی ادعا ایده‌ركن

«ئه‌سمه‌ن»، حاكمیتك، دولتك حق انفسیسی اولدیغنی اصل ادعا ایده‌ن نظریونك آلمان حقوقیونی اولدیغنی وبونلرك بوواسطه ایله دولتك قدرت خارق‌العاده‌سنه، داخلده حدسز براقتدار مالكیتنه وخارجده ارادت تحكم وضبط وتسخیرینه براساس حقوقی ویرمكه جهد ایتدكلرینی اونوتیور. شوراسی‌ده واركه «ئه‌سمه‌ن» بنم نظریه‌مك برمجردیت جرمانیه اولدیغنی ادعا ایدیور وبوصورتله طوغرودن طوغرویه آلمان نظریاتندن ملهم بولوندیغنی مراد ایلیور.

(Loc. cit., p. 45).

بوفكری شدتله رد ایده‌رم. بالعكس، بنم نظریه‌م آلمان نظریاتنك ضدی و «دولت، حقوق آفاقیه وقانون موضوع، ۱۹۰۱» نام اثرمده ایلك دفعه اولارق میدانه قویدیغم بونظریه «یه‌للینه‌ك»ك كتابنه ردیه اولارق یازلمش ایدی (Jellinek, System der öffentlichen subjektiven Rechte 1892). آلمان حقوق عامه نظریه‌سی تماميله انفسیدر. بونظریه‌یه كوره قدرت عمومیه، مسندالیهی شخص دولت اولان برحق انفسیدر. بنم نظریه‌م تماميله آفاقیدر. حق انفسی اولارق تلقی ایدیله‌ن قدرت عمومیه‌یی رد وانكار ایدیورم؛ مسندالیه حقوقی اولارق تلقی ایدیله‌ن شخصیت دولتی رد وانكار ایدیورم؛ دولته، موضوعی وشمولی حقوق آفاقیه ایله معین قدرت فعلیه‌طاتیورم ویالكز بوصورتله دولتك حقوق ایله تحدیدینك قوتلی اساسلر اوزرینه بنا ایدیله‌بیله‌جكنی ادعا ایدیورم.

مساعده‌لریله قارئیندن تألیفات مقدمه‌مه و تخصیص (The Law and state, Harvard Law Review, nov. 1917) نام تدقیقه مراجعتلرینی رجا ایده‌رم.

ذاتاً، معقول مؤلفلر بوخصوصده یاكلمامشلردر. بالخاصه «اوریو» دیوركه: «بوتون حقوق عامه‌نك انفسی اولدیغنه دائر آلمان نظریه‌سنك قطعی ادعاسنه موسیو دوكی شودیكر ادعای قطعی ایله مقابله ایدیور: بوتون حقوق عامه آفاقیدر. موسیو دوكی قوتی حسیات احرارانه ومشروطیت پرورانه‌سندن استحصال ایدیور؛ زیرا المانلرك „Herrschaft“ نظریه‌سی تماميله اداری وغیراحرارانه‌در. (Revue générale de droit, Juin-Août, 1914, p. 386)

نظریه‌م حقنده یازمق لطفنده بولوندیغی مقاله‌ده موسیو «داوی» (Davy) دیوركه: قسماً محق اولوب ایلریده تدقیق ایده‌جكمز تنقیدات میاننده «ئه‌سمه‌ن»ك دوكی‌یه توجیه ایتدیكی شوتنقیدی اكلامغه موفق اولامادق: «حاكمیتك رد وانكاری قوتك تحكمنی انتاج ایده‌ر.»

اشبو مؤلفلرك بودرجه واضح بیاناتی اوزرینه اصراره لزوم كورمیورم؛ «ئه‌سمه‌ن»ك تنقیدی بكا تعلق ایده‌میور.

بناءً علیه ، حقوق انفسیه اولارق تلقی ایدیله‌ن اقتدار سیاسینك رد وانكارینی ، و ، تعریفی اعتباریله ، برقدرت آمره اولدیغی جهتله ، حاكمیتك رد وانكارینی هرزماندن زیاده ادامه ایدیورم ؛ باخصوص كه بو حقوقك نه‌صورتله تولد ایتدیكنی ایضاح ، حاكمیتك مصدری مسئله‌سی تعبیر اولونان مسئله‌یی حل ایتمك عدم امكاننده بولونمقده‌در . اشبو مسئله عصرلردنبری مناقشه ایدلدیكی حالده ممنونیتبخش برصورت حلیه‌یه اقتران ایتدیریله‌مه‌مشدر . وابدی برصورتده نتیجه‌سز اولاق مناقشه‌ده دوام اولوناجقدر ، زیرا مسئله سادەجه ، ارادۀ جزئیه مسئله‌سی كبی غیرقابل حلدر .

§ ٤٦ — حاكمیتك مصدری مسئله‌سی

بومسئله ، بعض انسانلرك قوت ایله دیكر انسانلره اراده‌لرینی مجبوری الرعایه قیلمالری حقنك ناصل ایضاح اولونابیله‌جكی مسئله‌سیدر ؛ مسئله ، هانكی تعبیر ایله وضع ایدیلیرسه ایدیلسین ، دائما بو سؤاله منجر اولور . دولتك مصدرندن یاخود حاكمیتك مصدرندن بحث اولونسون ، اهمیتی یوقدر . ایضاح ایدلمه‌سی اقتضا ایده‌ن شی ، معین برهیئت انسانیه داخلنده ناصل بعض افرادك ، اراده‌لرینی مشروع برصورتده دیكر افراده مجبوری الرعایه قیلدقلری ، غیرقابل مقاومت براجبار قدرتنی تحریك ایده‌بیلدكلری ، بونی تحریك ایده‌بیله‌جكلری احوالی تعیین ایده‌بیلمه‌لری ، برجمعیت معینه داخلنده ناصل بعض اراداتك كندی كندیلرینی تحدید امتیازینه مظهر اولدقلری . دیكر اراداته غیر مشروط امرلر اصدار ایده‌بیلدكلری كیفیتلریدر .

اشبو مسئله‌نك عصرلردنبری مذاكره ایدلدیكنی و ، مع مافیه ، صورت حلیه‌نك برخطده بیله ایلریله‌مه‌دیكنی بیان ایتمش ایدم . بونك سببی مسئله‌نك غیرقابل حل اولماسیدر . فی الحقیقه ، بونی حل ایتمك ایچون جسمانی بعض اراده‌لرك دیكر بعضیلرینه فائق براصلدن اولدقلرینی اثبات ایتمك اقتضا ایده‌ر . لسان جاریده امردن بحث اولونابیلیر ؛ لكن تأمل اولوناجق اولورسه كوریلیر كه برامر موجود اولمق ایچون مطلقا امر ایده‌ن اراده‌نك ، امرك توجه ایتدیكی اراده‌لر اوزرینه برماهیت فائقیتی اولماسی لازمدر . اشبو فائقیت براراده انسانیه منفعتنه ، دیكر براراده انسانیه اوزرینه موجود اولاماز . فی الحقیقه ، براراده انسانیه‌نك دیكر براراده انسانیه‌یه

فائق اولدیغنی ادعا ایچون هیچ بردلیله مالك دكلز . حتی مشترك دخی اولسه (اكر ارادات انسانیۀ مشتركه‌نك موجودیتی قبول ایدیلیرسه) هیچ براراده‌نك براراده انسانیۀ فردیه‌یه فائقیتنی بزه افاده ایتدیره‌جك بربرهانه مالك دكلز .

ایشته بونك ایچوندركه ، بعض انسانلره قدرت آمریه صفتنی بخش ایده‌ن براراده فوق البشری مداخله ایتدیرمكله طبیعی ومنطقی برصورتده تشبث ایدلمشدر . كله‌جك مبحثده كوریله‌جكی وجهله بالجمله نظریات روحانیه ، منطقی وطبیعی اولان اشبو فكره تقابل ایتمكده‌درلر ؛ مختلف طرز افاده‌لرینه رغما نظریات مبحوثه‌نك كافه‌سی ، حاكمیتی ، برقدرت فوق البشرك مداخله‌سیله ایضاح ایتمك صفت مشتركه‌سنی حائز درلر .

بونظریه‌لرك هیچ برجهت فنیه‌سی موجود اولمادیغی شبهه‌دن وارسته اولدیغندن بونلری مناقشه بیله ایده‌جك دكلم . لكن حقیقتی سویله‌مك لازم كلیرسه ، یكانه منطقی اولانلر بو نظریه‌لردر . حاكمیت دولتی ، بشری برصورتده ایضاح ایتمك امكان خارجنده‌در . ایلریده كوریله‌جكی وجهله ، انامی نظریاتك غیر قابل اصلاح نقصانی ، حاكمیتی بشری برصورتده ایضاح ایتمك ایسته‌مه‌لریدر ؛ و ، وسائط مثبته ایله بشری برصورتده براراده حاكمه‌نك موجودیتنی ایضاح عدم امكان قطعیسی ، بزمكی كبی ، ساده‌جه حاكمیت سیاسیه‌یی ردوانكار ایده‌ن نظریه‌لرك حقیقیلكنه بردلیل بارزدر .

حاكمیت دولتی برقدرت مافوق البشرك مداخله‌سی اولمقسزین ایضاح عدم امكانی هرنوع موضوع اعتقاد دینی‌یه بیكانه اولدقلری حالده قدرت حاكمۀ دولتی ایضاح ایچون بالذات دولتی الوهیت درجه‌سنه ایصال ایده‌ن فیلسوفلرك نظریه‌لرینك سببی ارائه ایده‌ر . بونلر ، اقتداری بخش ایده‌ن برالوهیتدن طوغرودن طوغرویه بحث ایتمیورلر ، فقط بالذات دولتی برنوع اله درجه‌سنه ایصال ایدیورلركه بوصفتله اراده‌نی مجبوری قیلابیلیور . «هه‌غه‌ل»ك الوهیت دولت نظریه‌سی معلومدر : « دولت ، دنیاده اللهك سیریدر » و « دولت روی زمینده ، نفسنی ادراك ایده‌ن بر روحدر ؛ یر یوزنده تحولات اشیانك یعنی روحانیتك تحققیدر . دولتك افراد اوزرینه نامحدود اقتدارینك اساسنی تشكیل ایده‌ن ، دولتده مندمج بو الوهیتدر . افرادبیله موجودیت معنویه‌لرینك تمامیٔ تحققنی انجق دولتك اشبو روحانیتنده بولابیلیرلر . بوصفت روحانیته هردولت مالكدر : ایی ویافنا ، ایی ویافنا تنظیم ایدلمش بردولت بولونابیلیر ، بونك حكمی یوقدر . بردولت موجود اولونجه بونده دائما برعنصر الوهیت موجوددر .

بردولت نه درجه فنا ، نه‌درجه بوزوق اولورسه اولسون ، دائما بردولتدر ؛ موجودیتنك جهت مثبته‌سنی دائما محافظه ایده‌ر ؛ دائما فکر معنوینك حقیقتیدر ؛ دائما الهیدر .

(Philosophie des Rechts, VIII. des Œuvres complètes, p. 319 et 320).

عینی فکر « قانت » (Kant) ده دخی عینی صراحتله بولونور . بر مملکتده الآن حاکم قوتك مصدر ابتدائیسنی تحقیق و تدقیق ایتدکدن صوکره ، تبعه‌دن بری امرلرینه مخالفت ایتمك ایسترسه ، اشبو قوتك قانونی ، تبعه‌یی تجزیه ، اعدام وخارج ازحقوق عدایتمك ایچون هردرلو حقه مالکدر ، دیدکدن صوکره کونیغسبرغلی فیلسوف دیورکه : « فعلی نقطهٔ نظردن شبهه بیله ایتمك و ، بناءً علیه ، برلحظه‌بونك تأثیرینی تعویق ایله‌مك برجنایت تشکیل ایده‌ن بودرجه مقدس ، بودرجه لایتغیر برقانون انسانلردن دکل ، فقط عالی ولایخطی بر واضع قانوندن صادر اولمش کبی کورونمکده‌در ؛ و ، هر درلو قوت ونفوذك اللهدن صادر اولدیغی حقنده‌کی قاعدهٔ کلیه‌نك افاده ایتدیکی مفهوم بوفکری افاده ایده‌ر . اشبو قاعدهٔ کلیه ، تشکیلات مدنیه‌نك اساس تاریخیسنی ارائه ایتمز ؛ مصدری هر نه اولورسه اولسون ، الآن موجود اقتدار تشریعی‌یه اطاعت ایدلمك اقتضا ایتدیکنه دائر اولان عقلك مبدأ فعلیسنك برفکرینی افاده ایده‌ر . دولت داخلنده حاکم اولانك تبعه‌سنه قارشی یالکز حقوقی اولوب وظائفی اولمادیغی حقنده‌کی قضیه‌ده بوفکردن منبعثدر . » (Doctrine du droit, traduction Barni, p.177et178)

حاکمیت دولتك بشری برصورتده ایضاحی عدم امکانی ، مختلف طرز افاده‌لرینه رغماً جمله‌سی حاکمیت سیاسیه‌نك ، اوزرنده اجرای نفوذ ایتدیکی جمعیته عائد اولدیغی فکرینه منجر اولان نظریات صافیهٔ انامیه‌نك ، برآرالق ، اکتساب ایتدکلری اسطورهٔ دینیه صفتنی دخی اعلام ایده‌ر . «توقویل» (Tocqueville) «دورسابق واختلال» (L'ancien régime et la révolution) نام اثرنده الك معتنا مبحثلردن برینی « انقلاب کبیر سیاسی براختلال ایکن ناصل دینی براختلال صورتنده حرکت ایتدی » سرنامه‌سیله توسیم ایله‌مشدر . بوکا مختلف سببلر ارائه ایدیور . باشلیجه سبب شودرکه ، اختلالی یاپان انسانلر حاکمیت ملیه پرنسیپنی برعقیدهٔ دینیه اولارق تلقی ایدیورلردی . اکثریا ، انقلاب کبیر قراللرك حقوق روحانیه‌سنی ، خلقلرك حقوق روحانیه‌سیله تبدیل ایتمشدر ، دنیلمکده‌در . بوبیان عمیق برصورتده طوغرودر . قرالیت طرفدارلری قرالك حاکمیتنی ناصل براعتقاد دینی ایله ادعا ایدیور ایدیسه‌لر ، اختلال کبیرده ، ملتك حاکمیتنی عینی اعتقاد دینی ایله ادعا ایتمشدر .

حاکمیت ملیه برنوع اسطورهٔ دینیه حالنه کیرمشدر ؛ وعالمده حائز اولدیغی فوق‌العاده نفوذی بوصفته مدیوندر . حرب اعلان ایدلدیکی زمان ، هیچ شبهه یوقکه ، حاکمیت ملیه اسطوره‌سنه اعتقاد تماماً سونمك اوزره ایدی . جریان ایتمش اولان وقایع عظما ایله تکرار نشوونما بولوب بولمادیغی سوألی وارد اولابیلیر . بن بونی ظن ایتمیورم .

حربی متعاقب مختلف معاهده‌لرده‌کی ائتلافات بین‌الملیه‌نك اساسی اولارق ارائه ایدیله‌ن ملیتلر پرنسیپی ، حاکمیت ملیه اساسندن تماماً آیریدر . ملیت کلمه‌سیله ، حقیقتده ، عینی لسانی تکلم ایتدیکندن طولایی عینی عرقدن اولدیغی فرض اولونان برخلقدن باشقه‌برشی مراد اولونماز . دیکر طرفدن ، مشروع برصورتده مؤسس حکومت اولارق یالکز نظر اعتباره آلنان هیئت اجتماعیه طرفندن منتخب برمجلس طرفندن احداث ایدیله‌نلرك موجود اولابیله‌جکنی لایتغیر براساس اولارق قبول ایتمکله ، متفقین هیئت عالیه‌سی حاکمیت ملیه اساسنی وقتیله معتقدلر طرفندن ادراك اولونان شکلده تطبیق ایتمك ایستیورکبی کورنمکده‌در . لکن بوصورت افاده‌نك ، هیآت جدیدهٔ سیاسیه‌یی الآن موجود حکومات ایچون مجبوری القبول برصورتده تعیین غایه‌سیله مناسبات دولیه‌ده مقبول برقاعدهٔ فعلیه‌نك بیانندن عبارت اولارق تلقی ایدیلوب ایدلمیه‌جکی ده جای سوألدر . فضله اولارق قریباً متفقلرك فعلاً تشکل ایدوب انقیاده مجبور ایتدکلری ملتلرك بیان رأیله تصدیق ایدلمه‌مش اولان حکومتلرله تأسیس مناسباته مجبور اولمالری ممکندر .

لکن بونلر غایت معضل بر طاقم مسائلدرکه ، هرنه‌اولورسه اولسون ، بوراده بیان ایتدیکم حقیقتدن هیچ برشی تبدیل ایده‌مزلر ؛ شویله‌که ، انسان دائما حاکمیتك مصدری مسئله‌سنه ، بشری برصورتده ، ممنونیتبخش برصورت حل ویره‌میه‌جکنی ادراك ایده‌رك یاحاکمیتك صادر اولدیغی برقدرت عالیه‌نك مداخله‌سنه مراجعت یاخودده بالذات حاکمیته برنوع روحانیت بخش ایله‌مشدر . برنجی فکره بالجمله نظریات روحانیه مربوطدر ؛ حقیقی برعقیدهٔ دینیه کبی معتقدلری ومظلوملری اولان حاکمیت ملیه عقیده‌سی ایکنجی فکردن صادر اولور .

٤٧ § . — نظریات الهیه

بوصورتله اقتدار سیاسی‌یی برقدرت مافوق‌الارضك روی زمینده مداخله‌سیله ایضاح

ایتمك ومشروع قیلمق ایستەیەن بالجملە نظریاتی تعیین ایدیورم . اشبو نظریاتك جملەسنك غیرقابل اصلاح برنقصانی بولوندیغی بالادەکی بیاندن استدلال اولونور: بونلرك جملەسی فن خارجندەدرلر ، زیرا مابعدالطبیعی قوتلرك مداخلەسنی فرض ایتمکدەدرلر . بویلە اولمغله برابرشایان نظردقتدرلر، چونکه بونلرفکرسیاسی تاریخندە مهم برعامل تشکیل ایتمکدەدرلر. مع مافیە برالتباسە محل ویرمەمك ایچون بونلرك جملەسنی ایکی زمرەیە تفریق ایدەرك موسیو «دووارەی ـ سومیەر» کبی، بونلردن برینە مافوق الطبیعە حقوق الهیە نظریاتی ، دیکرینەدە حکمت ربانیە حقوق الهیە نظریاتی نامرینی ویریورم .

مافوق الطبیعە حقوق الهیە نظریاتی . — Doctrnies du droit divin surnaturel

اشبو نظریات برقدرت فائقەنك ، جناب حقك ، یالکز حدذاتندە اقتدار سیاسی‌یی ایجاد ایتمکلە اکتفا ایتمەیوب ، مثلا برخاندان کبی ، برمملکتدە اشبو اقتداری حائز اولاجق شخصی ویااشخاصی‌دە ارائە ایلەدیکنی تدریس ایدەرلر . اشبو نظریە بعضاً قتولیکلرك برنظریۀ مستمرەسی اولارق کوسترلمش ایسەدە بو فکردە برپا کلشلق واردر : قتولیکلر اقتدارك «حدذاتندە» جناب حقدن صادراولدیغی «Omnis potestas aDeo» تدریس ایتمشلردر؛ لکن بونلر ایچون معین برمملکتدە، برزماندە ، استحصال ایلەدیکی صفات مشخصەیی حائز اقتدار، برایجادبشردر ومشخص اقتدار سیاسی خلقدن صادر اولور .

(Commentaires des sentences de Pierre Lombard, liv. II, dist. 44 (quest. 2, art 2) نام اثردەاعزەدن طوما دیورکە: اقتداردە اوچ عنصر موجوددر: اساس ، طرز واستعمال ؛ اساس اقتدار خالق کائنات اولان جناب حقدن صادر اولور ؛ اقتدارك طرزی‌ایلە استعمالی انسانلردن صادردرواقتدارك مصدر بشریسی خلق، اهالیدر. عزیز طوما (Somme theologique) نام اثرندە عینی فکری بیان ایدیور .

اشبو متنلرك بربرلریلە مقایسەسندن سن طومانك فکری تمامیلە عیان اولمقدەدر : اقتدارك اساس فی الاصلی ، حد ذاتندە اقتدار ، (Forma prelationis) جناب حقدن صادر اولور ؛ لکن اقتدار فعلی ، عارضی اشکالیلە حقوق بشرە عائدر وخلقدن صادر اولور . ایشتە بویوك قتولیك روحیات علماسنك نظریۀ مستمرەلری بوشکلدەدر . عینی نظریە ، اون التنجی عصر نهایتلرندە واون یدنجی عصر ابتدالرندە بالارمەن (Ballarmin) و «سوآرەس» (Suarés) دە دخی کورولمکدەدر. « بالارمەن » دیورکە : « نظرملاحظەیە

الکزکە ، اقتدارك طوغرودن طوغرویە مسندالیهی خلقدر . فی الحقیقە ، اقتدار حقوق الهیەدندر ؛ فقط حقوق الهیە اشبو اقتداری هیچ برانسانە ، شخصی برصورتدە ، بخش ایتمەمشدر ؛ خلقە ویرمشدر . فضلە اولارق ، حقوق موضوعە خذف ایدلمش اولدیغندن جملەسی مساوی برهیئت بشریە میاندە برینی حاکم اولوب اوتەکنك اولماماسیچون هیچ برسبب موجوددکلدر ؛ ایمدی اقتدار، خلقە عائدر. الحاصل، جمعیت انسانیە برجمهور کامل اولمالیدر؛ بناءً علیە کندینی محافظەوصلحی اخلال ایدەنلری تجزیەیەقدرتی حائز بولونمالیدر..»
De membris ecclesiæ, liv III, de laicis chp IV . (édit . Vivés , III , p . 11)

« سوارەس » دخی اقتدارك بالواسطە جناب حقدن وبلاواسطە اهالیدن صادر اولدیغی تدریس ایدیور : «اقتدار ، طبیعت اشیا اعتباریلە طوغرودن طوغرویە جماعتەدر ؛ اقتدار مشروع برصورتدە بعض انسانلرك « حاکم برپرنسك یدینە تجەبیلمەسیچون ، بونی رضای اهالیدن استحصال ایتمش اولماسی مقتضیدر ...»

(De legibus, liv. III. chap. II. § 2. naples, 1852, I. p. 169; rap. liv. III. chap., III § § 5 et 6, et chap., IY. § 1, p. 165-168)

پاپا «اون اوچنجی لئون»ك مختلف مقرراتی، مصدر اقتدار اوزرینە بوتون برنظریەیی محتویدر . (Diuturnum) محررۀ عمومیەسنك (Eneyclique) برفقرەسنی‌ورادە ذکر ایتمك زحمتە دکر، زیرا «اون‌اوچنجی‌لئون»ك ، هرنەقدر اهالی حکمرانلری تعیین ایدەبیلیرسەدە اونلرە اقتدار بخش ایدەن اهالی اولمادیغی وبواقتدارك اونلرە طوغرودن طوغرویەطرف ربانیدن بخش‌ایدلدیکی فکرندە اولدیغی‌ارائە ایتمکدەدر : «متعدد متأخرین، عصر سابقدە کندیلرینە فیلسوف نامنی ویرمش اولانلرك اثرینە اقتفاءً ، تمامیٔ قدرتك اهالیدن صادر اولدیغی ادعا و، بناءً علیە، جمعیت داخلندە اقتداری موقع فعلە قویانلرك بونی کندی‌قوت مخصوصەلری اولارق دکل، فقط اهالی‌طرفندن کندیلرینە، ینە ارادت ملیەایلە نزع ایدلمك شرطیلە ، بخش ایدلدیکنی بیان ایتمکدەدرلر . امر ایتمك حقنك ، بونك اساس طبیعی ومقتضیسی اولارق، جناب حقدن صادر اولدیغنە قانع‌اولان قتولیکلرك حسیاتی برعکسدر. شو جهتك اخطاری اهمیتلی کوریلیرکە امور عمومیەنك ادارەسنە ریاست ایدەنلر ، بعض احوالدە، قتولیك عقائدینەمخالف اولمقسزین، خلقك‌ارادت‌ومحاکمەسیلە انتخاب‌ایدیلەبیلیرلر؛ لکن اشبو انتخاب حکومتی تعیین ایدەرسەدە ادارە ایتمك قوتی بخش ایتمز ، اقتداری وکالةً تفویض ایتمز ، یالکز اشبو اقتدارلە متصف شخصی تعیین ایدەر .

(Lettres apostiques de léon XIII. Paris, I. p. 143)

عینی تحریرات عمومیه‌ده بر آز دها ایلریده، اقتدار حکومتك، بونی یدلرنده بولوندیرانلره طوغرودن طوغرویه طرف الهیدن تفویض ایدلمش اولدیغنی اثبات ایچون اون اوچنجی لئون دیورکه : « بیوك براهمیتی حائز اولان دیکر برملاحظه دها . امور عمومیه‌یی اداره ایده‌نلر ، اطاعتی اوشرائط دائره‌سنده طلب ایتمه‌لیدرلرکه رد مطاوعت ، تبعه ایچون ، بر معصیت تشکیل ایده‌بیلسین . ایمدی هیچ برانسان موجود دکلدرکه ، حدذاتنده وبالذات بررابطه ایله ارادهٔ جزئیه‌یه مالك همجنسلرینك وجدانلرینی زنجیربند ایتمکه قادراولابیلسین. انجق صانع رواضع قوانین جهان اولان جناب حق بو نوع بر قدرته مالکدر ؛ قدرت مذکوره‌یی موقع تطبیقه وضع ایده‌نلر بونی جناب حقدن استحصاله وخالق مطلق نامنه استعماله محتاجدرلر . (Ibid., p. 248)

بو فکر اولجه ذکر ایتدیکمز « سه‌ن‌طوما دا کن » وسواره‌س »ك نظریه‌سیله تناقض تشکیل ایده‌ر کبی کورونمکده‌در . «سواره‌س» خلاصه طریقیله: « اقتدار بالواسطه جناب حقدن وبلاواسطه اهالیدن صادر اولور » دیوردی . مع مافیه ، « اون‌اوچنجی لئون »ك ١٨٩٢ده فرانسز قاردینااللرینه خطاباً جمهوریته ارتباط ایتمه‌لری لزومنه دائر اصدار ایله‌دیکی مکتوبده (Diuturnum) محررهٔ عمومیه‌سنده‌کی فکرلری ترك ایله «سن‌طوما» و«سواره‌س»ك نظریه‌سنی تدریس ایدوب ایتمه‌دیکی جای سوألدر . فی‌الحقیقه، اشبو مکتوبده پاپا دیورکه: « بر آز تأمل اولونسون : هر نه‌قدر اقتدار جناب حقدن صادر اولورسه‌ده بوندن ، تعیین الهینك دائما وطوغرودن طوغرویه اقتدارك نه‌صورت انتقالنه، نه‌اکتساب ایتدیکی اشکال اضافیه‌یه، نه‌ده بونك مسندالیهی اولان اشخاصه نفوذ وتأثیر ایده‌جکی استدلال اولونامز. مختلف ملتلرده اشبو صور واشکالك تلونی بونلرك مصدرینك صفت بشریه‌سنی بدیهی درجه‌ده ارائه ایده‌ر . (Lov. cit. III. p. 125) .

« Le Sillon. »ی محکوم ایده‌ن ٢٥ آغستوس ١٩١٠ تاریخلی مکتوبنده « اونجی پی» (PieX) ، محررهٔ عمومیه‌دن مستخرج نظریه‌یی تشدید ایتمکده و دموقراسی‌یی قطعی بر صورتده محکوم ایتمکده‌در . بو پاپا دیورکه : « (Le Sillon) اساس اولارق قوهٔ عمومیه‌نك اهالیده بولونوب بورادن حکمرانلره ویرلدیکنی بیان ایدیور ، مع‌مافیه شو صورتله‌که قوهٔ عمومیه ینه اهالیده قالیور . ایمدی ، اون اوچنجی لئون تحریرات عمومیه‌سنده اشبو نظریه‌یی قطعی صورتده رد ومحکوم ایتمشدر ، (بوراده دیوتوریومك

اولجه ذکر ایدلمش ایلك قسمی محرردر .) شبهه‌سز « سییون » (Le Sillon) اولا اهالی‌یه وضع ایتدیکی قوهٔ عمومیه‌نك جناب حقدن صادر اولدیغنی بیان ایدیور ، فقط اولصورتله‌که آشاغیدن یوقاری‌یه صعود ایدیور . . . لکن وکالتك ماهیتی یوقاردن آشاغی‌یه اینمك ایکن ، اشاغیدن یوقاری‌یه چیقارمه‌نك غیرطبیعی اولدیغندن ماعدا « اون‌اوچنجی لئون » قتولیك نظریه‌سنك تفلسف خطاسیله امتزاجنی اولدن ردایتمشدر . (بوراده ماالذکر تحریرات عمومیه‌نك ایکنجی قسمی محرردر .) فضله اولارق ، اکر اهالی اقتدارك ذی‌الیدی اولارق قالیورسه قوهٔ عمومیه نه‌اولیور؟ برکولکه بر اسطوره. نه‌قانون وار ، نه‌اطاعت . (LeSillon) بونی تصدیق ایتمشدر ، زیرا حیثیت وشرف انسانی نامنه سیاسی، اقتصادی ومفکوره‌وی استقلال ثلثه‌یی طلب ایله‌یور .» (La Croix, 30 Aout 1910)

مافوق‌الطبیعه حقوق الهیه نظریه‌سی، بالخاصه فرانسه‌ده اون یدنجی واون سکزنجی عصرلرده ایضاح ایدلمشدر. اولا شواسکی طرزافاده تظاهر ایتمکده‌در : « فرانسه قرالی، قرالیتنی انجق جناب حقدن وقلیجندن استحصال ایده‌ر.» اشبو طرزافاده قرال وحقوقیونی طرفندن پاپالق مقامنك ادعالرینه قارشی سرد ایدلمشدر . دیکر طرفدن، قراللرك تتوج مراسمنی استشهادی سوه‌رلردی . اشبو مراسم بعض روحانیون ایچون سکزنجی تقدیس مقامنده والوهیتك شخص قرالی‌یه قدرت آمریه‌یی بخش ایتدیکی علامت خارجیه اولارق تلقی ایدیلیردی . حقوق الهیه نظریهٔ صافیه‌سی اتم افاده‌سنی اون دردنجی لوئی‌یه عطف اولونان محررات ایله اون بشنجی لوئینك بر امرنامه‌سنده بولمشدر . اون دردنجی لوئینك «خاطره‌لرنده» قراللرك حائز اولدقلری قوت ، قدرت مطلقهٔ الهیه‌نك بر وکالتی صورتنده کوسترلمکده‌در؛ اقتدارك مصدری اهالی دکل، جناب حقدر . وقراللر، کندیلرینه احسان ایتدیکی اقتداردن یالکز جناب حقه قارشی حساب ویرمکه مجبوردرلر .

(Mémoires de Louis XIV, edit., Dreyss 1860, II, p. 336)

اون بشنجی لوئینك کانون‌اول ١٧٧٠ امرنامهٔ مشهورینك مدخلنده شو سطرلر اوقونیور: « ناجمزی یالکز جناب حقدن استحصال ایتدك . قانون وضع ایتمك حقی . . . بلاتقسیم وبلاقید وشرط منحصراً بزه عائددر . . . »

موسیو « ایتیه » (Hitier, les doctrines de l'absolutisme 1903,p. 26) پك محق اولارق اشبو متنلره ایکنجی کیومك « قوبله‌نج »ده ١٨٩٧ ایلولنده ایراد ایله‌دیکی برنطق تشبیه ایتمکده‌در : « برنجی کیوم مقدس برصورتده محافظه ایتمکلکمز لازم کله‌ن برخزینه‌یی

بزه ارائه ویوکسك برصورتده شعله‌دار ایتمشدر: لطف وعنایت حقه مستند قرالیت، اغر وظائفی، مزاحمی وبلاانقطاع مشاغلیله وعینی زمانده محضاخالقه قارشی مدهش مسئولیتلریله برقرالیت؛ اشبو مسئولیتلردن پرنسی هیچ برناظر، هیچ برمجلس مبعوثان، هیچ براهالی تخلیص ایده‌مز.» ٢٦ اغستوس ١٩١٠ ده ایمپراطور ایکنجی کیوم کونیغسبرغده ایراد ایله‌دیکی برنطقده عینی فکرلری تکرار ایله‌مشدر: «بیوك پدرم، بوراده، بالذات کندی حقیله پروسیا قرالی تاجنی تکرار باشنه وضع ایتمشدر؛ بوصورتله بردفعه دها صریح برصورتده ارائه ایتمشدرکه بوتاج کندیسنه پارلمنتولر، مجالس ملیه یاخود آرای اهالی ایله ویرلمش اولمایوب لطف وعنایت الهی طرفندن بخش ایدلمشدر، بوسببدن کندیسنی جناب حقك انتخابکرده‌سی برواسطه اولارق تلقی ایدیور وبوصفتله نائب وحکمدار وظائفنی ایفا ایدیوردی. اشبو تاج ایله مزین اولدیغی حالده قرقسنه اول، ایمپراطورلق تاجنی احراز ایچون مجادله‌یه کیریشدی. کندیمی جناب‌حقك برواسطه‌سی عد ایده‌رك زمانه‌نك طرز تلقیسنه‌اهمیت عطف‌ایتمیه‌رك فعالیتمی‌وطنك ترفیه‌وتکامل صلحپرورانه‌سنه وقف وتخصیص ایتمکده‌یم. فقط بوخصوصده مملکت داخلنده هرکسك اشتراك مساعیسنه محتاجم.» (Le Temps, 25 Août 1910) بالاده ذکر ایتدیکمز اون‌بشنجی لوئینك کانون‌اول ١٧٧٠ امرنامه‌سنده‌کی مدخل ایله مشابهت نظردقته چارپاجق درجه‌ده‌در. اشبو نطق آلمانیاده بیوك برهیجان وبعض غزته‌لر طرفندن شدتلی اعتراضلر جلب ایله‌مشدر. شونی‌ده بیان ایتمه‌لی‌که برقاچ کون صوکره ایکنجی کیوم «مارینبورغ» ده (Marienburg) ایراد ایله‌دیکی دیکر برنطقده کونیغسبرغده‌کی بیاناتی ایضاح وبعض کونا تعدیل ایتمشدر.

«٣ اغستوس ١٩١٤ یالانی» نام اثرك محرری ایکنجی کیومك خط دستیله بربیانامه‌سنك فوطوغرافی ایله النمش برصورتنی نشر ایتمشدر. کیوم تشرین‌اول ١٩١٦ تاریخلی بوبیانامه‌سنه شو کلمه‌لرله ابتدار ایدیور: «قرال حقوق‌الهیه‌یه مربوط اولدیغندن یالکز جناب حقه قارشی حساب ویرمك مجبوریتنده‌در. افعال وحرکاتی انجق بو نقطهٔ نظردن تعیین ایتمه‌لیدر.»

(La politique tirée de l' écrture sainte; et Cinquième avertissement sur les lettres du ministrc Jurieu.) نام‌اثرلرنده «بوسوئه» مافوق‌الطبیعه‌حقوق‌الهیه نظریه‌جیسی اولارق تلقی ایدلمکده‌در.

حالبوکه بوتلقی پك طوغرو دکلدر. شبهه‌سز اشبو اثرلرده آتیده‌کی کبی قضیه‌لر موجوددر: جناب‌حق قراللری وناظرلرنی تأسیس اونلر واسطه‌سیله اهالیلر اوزرینه اجرای حکم ایده‌ر... حکمدارلر جناب حقك ارض اوزرنده ناظرلری وقائممقاملری کبی حرکت ایده‌رلر. (Politique liv. III art. II 1e proposition)

شبهه‌سز، (V° avertissement) ده «بوسوئه»، «ژوریو» نك اقتدارك مصدری اهالی اولدیغی حقنده‌کی نظریه‌سنه شدتله هجوم ایدیورسه‌ده بیوك خطیب حاکمیت اهالی فکرینه مهم برموقع عطف ایتمکده‌در. بالخاصه یازیورکه: «... قراللر، یا بررضای اهالی‌ایله یاخود سلاح قوتیله تأسس ایده‌رلر.» قرالیتدن ماعدا سائر اشکال حکوماتده موجوددر؛ تاریخلر بزه متعدد جمهوریتلر ارائه ایده‌رلرکه بونلردن بعضیلری بالجمله خلق طرفندن اداره اولنورلردی. و، الحاصل،: «بوکبی ایمپراطورلقلر، هرنه‌قدر شدید، حقسز ومستبد ایسه‌لرده، زمان ایله وخلقلرك رضاسیله مشروع اولابیلیرلر.»

حکمت ربانیه حقوق‌الهیه نظریاتی. (Doctrines du droit divin providenciel) —

موسیو «دوواره‌ی ـ سومیه‌ر» دیورکه: «اشبو نظریاتده، جناب حق، اقتدارك مسند الیهی، ارادتنك مافوق‌الطبیعه برتظاهریله تعیین ایتمز، فقط حادثات و شئونه وارادات انسانیه‌یه مقدرقیلدیغی استقامت طولاییسیله تعیین ایله‌ر.» بوصورتله تلقی ایدیله‌ن حقوق الهیه نظریه‌سنده اقتدار منحصراً جناب حقدن صادر اولور؛ لکن اقتداره صاحب‌اولان انسانلر بونی وسائط بشریه‌ایله حائزدرلر. اشبو وسائط دائما حاضر وناظر اولان حکمت ربانیه‌نك ادارهٔ غیرمرئیه‌سنده جریان ایده‌ر. حکمت ربانیه حقوق الهیه نظریه‌سی کچن عصر بدایتلرنده ایکی شهرتشعار ممثله مالك اولمشدر: «ژوزه‌ف دومه‌ستر» (Joseph de Maist.e) و «بونالد» (Bonald). اشبو نظریه، فکر حاضر تاریخنده اشغال ایتدیکی اهمیتلی مقامی بو ایکی ذاته مدیوندر.

«ژوزه‌ف دومه‌ستر» دیورکه: فوق‌الطبیعه برقدرتك طوغرودن طوغرویه مداخله‌سی اولمادقجه، حکومتلرك تولدینی ودوامنی ایضاح ایتمك ممکن دکلدر. حکومتلری تشکیل ایده‌ن وحدت ملیه‌ده بومداخله پك عیاندر؛ مداخله، نه یاپدقلرینی بیلمه‌یه‌رك عینی غایه‌یه خادم اولان اراداتك کثرتنده دخی عیاندر، بوده کوستررکه بونلر ساده‌جه «مأمور»درلر؛ قدرت فوق‌الطبیعه‌نك بلاواسطه مداخله‌سی باخصوص، عارضی تعبیر ایتدیکمز بوتون او

حادثات احوالی ، بزم جنتلرمزی ، جنایتلرمزی ، نظامی ادامه و اکثریا تأسیس ضمننده استعمال ایده‌ن فعل حکمت آساده عاناً تظاهر ایده‌ر . »

(Soirées de St Pétersbourg, 3e entretien, édit Paris, 1872 I p. 207 Rap Considérations sur la France, chap. VI Paris, 1885' p. 81.)

« بونالد » ك نظریه‌سی « ژ . دومه‌ستر »ك نظریه‌سنه مشابهدر وجمله آتیه‌ده تمامیله محتویدر : « اقتدار ، بونی اجرا ایده‌ن انسانك الوهیتدن مرئی بر صورتده صادر اولمش بر امرایله تعیین اولوندیغندن دکل، فقط جناب حقك صانعی اولدیغی نظام اجتماعی قواعد طبیعیه واساسیه‌سی اوزرینه مؤسس اولدیغیچون مشروع‌در ؛ قوانین مذکوره علیهنه هرنه‌ایفا ایدیلیرسه، «بوسوئه»نك دیدیکی کبی، کأن‌لم‌یکن‌در ونقض تقدیرنده انسان‌بونلره احوال وحادثاتك غیرقابل مقابله مقاومت قوتیله تکرار رجوع ایده‌ر . »

(Borald, Législation primitive. discours préliminaire, 5 édit. 1857, p.4 Cons. le beau livre de Moulinié. Bonald Par.s 1917.

صریحدرکه ، بو مختلف نظریه‌لر هیچ بر شیئی ایضاح ایتمه‌مکده‌درلر وفوق‌الطبیعه برقوهٔ مشعور بهانك دنیاده مداخلهٔ مستمره‌سی اعتقادی اوزرینه مؤسس بولوندقلرندن، طبیعی‌اولارق، مذاکره ومناقشهٔ فنیه‌خارجنده قالیرلر . لکن شوراسنك نظردقته آلنماسی اهمیتلیدرکه ، اکثریا ظن اولوندیغنه بر عکس اولارق ، نظریات مذکوره ، بالضروره ، مطلقیتی استنتاج ایتمزلر . بالطبع ، مافوق‌الطبیعه حقوق الهیه نظریه‌سی ، رئیس دولتك اقتدارینی طوغرودن طوغرویه جناب حقدن استحصال ایتدیکنی و یالکز جناب حقه قارشی مسئول اولدیغنی ادعا ایتمکله هردرلو توازن‌واعتدال اقتدارینی برطرف ایتمکله‌ایصال ایدیور . اشبو نظریه‌ده جناب حقك انتخابکرده‌سی اولان حکمدارك قدرت مطلقه‌سنی تحدیده صالح یالکز قواعد معنویهٔ دینیه مشاهده اولونمقده‌در. لکن حکمت ربانیه‌حقوق الهیه نظریه‌لری خلق ممثللرینك مداخله‌سیله حکمرانلرك مسئولیت مؤثره‌سنی تثبیت‌ایده‌ن قواعد بشریه‌نك موجودیتیله تحدید ایدلمش بر حکومتله هیچ‌ده غیرقابل تألیف دکلدرلر . حتی نظریات مذکوره بر مملکتده مؤسس اولوب نظام و صلحی تأمین ایده‌ن ، شکلی قرالیت، ایمپراطورلق ، جمهوریت ، اولسون هرحکومتی قبول ایدیورلر . «اون‌اوچنجی لئون»ك تدریسی بومرکزده‌در : « برمملکتده براقتدار تشکیل ایدیلوب موقع فعله وضع ایدیلنجه منفعت عمومیه اشبو اقتداره مربوطدر وبوسببدن طولایی اقتدار مذکوری

اولدیغی کبی قبول ایتمك مقتضیدر . ایشته بوسببدن طولایی وبومعناده فرانسز قتولیکلرینه دیدك‌که : جمهوریتی قبول ایدیکز، اوكا رعایت ایله‌یکز ، محض قدرت اللهك ممثلی اولمق اوزره اوكا تابع اولوکز . »

§ ٤٨ .ـ نظریات انامیه

نظریات انامیه (ده‌موقراتیقیه)نك هرحالده نظریات احرارانه اولدیغی‌ظن اولونمامالیدر. عمومیتله منتشر اولان اشبو خطادن کمال اعتنا ایله‌توقی ایدلمك مقتضیدر . اقتدارسیاسینك مصدرینی، اشبو اقتداره تابع جمعیتك ارادت مشترکه‌سنه وضع ایده‌ن واقتدار سیاسینك، اداره ایتدیکی جمعیت طرفندن مؤسس بولوندیغی ایچون و محضا بونك ایچون ، مشروع اولدیغنی تدریس ایله‌ین بالجمله نظریاته، نظریات انامیه نامنی‌ویریورز . ایمدی اشبونظریه‌لر، اك مشهور ممثللرندن ایکیسی نزدنده، « هوبس » و«ژان ژاق روسو»، قدرت سیاسیه‌نك فائقیت‌فوق‌العاده‌سنه وفردك تمامیله‌وغیرمحدود برصورتده تابعیتی‌نتیجه‌سنه واصل‌اولیورلر.

شوراسی‌ده اشارت ایدلمه‌لیدرکه ، اشبو نظریه‌لر هیچ برصورتله حکومتك شکل جمهوریسنی استلزام ایتمزلر . بالذات « روسو » نك اثبات ایتدیکی کبی اقتدار سیاسینك مصدری اهالی اولدیغنی قبول ایده‌ن نظریه ، بالجمله اشکال حکومت ایله قابل توفیقدر ، واك ایی شکل حکومت ، تطبیق اولوندیغی جمعیتك وضعیتنه اك مطابق اولاندر . اون طقوزنجی عصر ایکی فکر سیاسی اوزرینه یاشامشدر: هر اقتدارك اهالیدن صادر اولدیغی اساسنی تأمین وطوغرودن طوغرویه اهالی طرفندن منتخب برپارلمنتو تأسیس ایتمکله هرشیئك خلاص اولدیغنی ظن ایتمشدر؛ دیکر طرفدن، جمهوریتك ده‌موقراسی‌یه مقتضی برشکل اولدیغنی **اعلان ایله** حریتك غیرقابل تخریب اساسات اوزرینه بناایدلدیکی فکرینه دخی ذاهب اولمشدر . حادثات بوظنلرك ایکی خطا تشکیل ایتدیکنی واکر معاملات عندیه‌سنه قارشی تأمینات جدیه اتخاذی مقتضی بر حکومت وارسه اوده خلق حکومتی اولدیغنی، زیرا الك‌زیاده کندیسنی قادر مطلق ظن ایتمکه میال بوحکومت بولوندیغنی بدیهی برصوتده ارائه واثبات ایله‌مشدر .

نظریات انامیه تاریخندن دها مراق‌آور برتاریخ موجود دکلدر . فی‌الحقیقه ، تاریخ

مذكورده، اقتدار سياسى‌يى تماميله مثبت برصورتده حقلى كوسترمك وفردك حريت ماديه، فكريه ودينيه‌سنى عنديات سياسيه‌يه قارشى حمايه ايچون عقل بشرك جهد و سعيى هر يردن دها عيان برصورتده مشاهده اولونمقده‌در. نظريات انامیه بعضاً مطلقيت اداره نتيجه‌لرينه واصل اولمشلرسه‌ده، اصللرنده وتوسيعاتلرنده، هدفلرى استبداده قارشى برسد چكمك اولمشدر. بوراده بواوزون تاريخك برقاچ كلمه ايله انجق مراحل اساسيه‌سى ارائه ايديله‌بيله‌جكدر.

ادوار عتيقه مسئله‌يى موضوع بحث ايتمه‌مشدر. يونانك وروماك محررين سياسيه‌سى، نه افلاطون، نه اريسطوت، نه پيلوت، نه چيچه‌رون هيچ برى اقتدار سياسينك مشروع اولوب اولماديغى ومصدرينك نه‌اولديغى تأمل ايتمه‌مشلردر. بونلر اقتدار سياسى‌يى برواقعهٔ مقتضيه اولارق آلمشلر وحكومتك شرائط فعليه‌سى اوزرينه ايراد مقال ايتمشلردر، ياخود افلاطونك (R·publique نام اثرنده ياپديغى كبى، مفكوروى بر بلده‌نك پلاننى تعيين ايله‌مشلردر. مسئله‌يى وضع ايله اصول منطق دائره‌سنده حله سعى ايتمش اولمق مزيتى قرون وسطانك روحانيت نظريونه راجعدر. اون‌ايكنجى واون‌اوچنجى عصرلر نظريهٔ روحانيه‌سى فكرك ملجأى اولمشدر؛ قوته قارشى كله‌ن وانسانلرى اطاعته مجبور ايتمك ايچون نه كبى برصفتى حائز اولديغى قوتدن صوران بو نظريه اولمشدر.

(§ ٤٧) ده اسقولاستيك نظريهٔ روحانيه‌نك مسئله‌يى ناصل حل ايتديكى كورلمشيدى. حدذاتنده اقتدار جناب حقدن صادر اولور، مشخص اقتدار خلقدن كلير؛ غائيت مخصوصه‌سى ايچون اقتدارى امر ايده‌ن خلقدر. بوطرز افاده‌نك نتيجه‌سى شودركه اكر اقتداره ذى‌اليد اولان اونى اهالى ايچون استعمال ايتمزسه برمستبددر وخلق اونى خلع ايده‌بيلير. سن‌طوما داكن ديوركه: حكومت مستبده محق دكلدر، زيرا خير عموميه دكل، فقط حكمرانك خير خصوصيسنه خادمدر .... ؛ ايشته بونك ايچوندركه بوطرز بر حكومت عليهنه تشويق ايديله‌ن اغتشاش بر اختلال دكلدر . . . . اختلالجى اولان دها طوغروسى مستبد حكمراندر.

Somme théologique, 2e part.e de la 2e partie, quest. 42, art. 2, N° 3, édit. Lachat VIII. p. 200)

بوراده، طرفينه وجائب متقابله تحميل ايتمكده وطرفيندن برى وجائبنى ايفا ايتمه‌ديكى

تقديرده خلق عقدى نقض ايده‌ن پرنسدن اقتدارى نزع ايده‌بيله‌جكندن خلق ايله پرنس بيننده قابل فسخ ذوى الجانبين برعقد فكرى تظاهر ايتمكده‌در.

(Cf. Chénon, Théorie catholique de la s uveraineté nat.onale 1898, p. 9,16 ets.)

حاكميت خلق فكرى روحانيت نظريوننك اثرلرنده يالكز نظريات اعتباريله تأييد اولونمامشدر؛ فرانسه «ئه‌تاژه‌نه‌رو» لرنده (صنوف اهالى مجلسى) فعلاً دخى بيان ايدلمشدر. دها قرال «ژان» ك مجلسلرنده (١٣٥٥ - ١٣٥٦) اقتدار سياسينك خلقدن صادر اولديغى ادعا ايديليور. برعصر صوكره سكزنجى شارلك صاوتى اثناسنده «تور» شهرنده انعقاد ايده‌ن مجلسده (١٤٨٤) فكر انامى «فيليپ‌پو» نك (Philippe Pot) نطق مشهورنده صراحت كامله ايله بيان ايدلمشدر: «اوحالده، قرال اداره‌يه غيرقادر اولديغى زمان فرانسه‌ده جريان امورى تنظيم ايده‌جك قدرت نره‌ده‌در؟ هيچ شبهه‌يوق كه بووظيفه نه پرنسه اعاده ايديلير، نه‌ده پرنسلر مجلسنه؛ لكن اقتدارى بخش ايتمش اولان خلقه رجوع ايلر.»

(Journal d: Jehan de masselin, Documents inédits sur l'hi-toire de Franc , 1835, p. 18 Cf. Picot, Histoire des Etats-G néraux.)

اون‌آلتنجى عصرده فكر انامى توسع تامنى بولمشدر. فكر مذكور، بوعصرده، صره ايله وعينى قناعتله، الجأ زمانه كوره، پروتستان محررلر وقتوليكلر طرفندن مدافعه ايدلمشدر. قرالك حمايه‌سنى اميد ايتدكلرى مدتجه اقتدار قرالينك مدافعلرى اولان پروتستانلر «سه‌ن ـ بارته‌له‌مى» (Saint-Barthè emy) وقوعاتندن صوكره اقتدار مذكور عليهنه شديداً هجوم ايديورلر. بواثناده، مؤلفلرى (Monarc maques) تسميه اولونان و پروتستانلرك الهاميله ميدانه كلمش اولان برسلسلهٔ تأليفات موجوددر وبونلرده اقتدارك مصدرى خلق اولديغى شدتله تأييد ايدلمش، خلق ايله پرنس بيننده حصوله كله‌ن عقدك شرائطى دقيق برصورتده تحرير ايدلمش واشبو عقدى نقض ايده‌ن پرنسك خلعنه، خلقك حق رسماً بيان وادعا اولونمشدر.

بوفكرلره عائد فرانسزجه متنده بعض اسامى كتب موجوددر. (صحيفه ٤٢٦)

اوچنجى هانرينك قتلندن صوكره، پروتستانلر كنديلرندن اولان ولى‌عهده مظاهرت ايچون نظريات انامیه‌يى ترك ايديورلر؛ بواثناده (Ligue) محررلرى اك شديد خلق اداره‌سنك

حرارتلی مدافعی کسیلیورلر . اشبو حالت روحیه‌نك اك زیاده صفت ممیزه‌یی حائز اثری سه‌ن ـ بونوا پاپاسی « بوشه »نك (Boucher) (De justa abdicatione Henrici tercii) نام کتابی اولمشدر . مؤلف بوکتابنده هراقتدارك خلقدن صادر اولدیغی، خلقك، پرنسلرینی تعیین ایتمکله اقتدارندن فراغت ایتمه‌دیکنی ، عقدی نقض ایتدکلری تقدیرده بونلری خلع ایده‌بیله‌جکنی تأیید واوچنجی هانرینك ژاق قله‌مان طرفندن کیفیت قتلنی مدافعه ایده‌رك قتل مستبد حقنده بوتون برنظریه میدانه کتیریور .

(Cf. sur tous ces points, Labitte, La démocratie chez les prédicateurs, 2e édit 1865.)

(Ligue) طرفدارلری ایچون اشبو نظریه‌لر برر سلاح مجادله تشکیل ایدیوردی . فقط «ماریانا»نك ١٦٠٣ تاریخنده یازدیغی (Mariana, De rege et regis institutione) نام اثر مشهورنده بر فکر متفهمك تشهیر دستوریسنی احتوا ایتمکده‌درلر . قتل مستبد بواثرده تام برنظریه زمینی تشکیل ایله‌مکده‌در .

لکن مبحثده، اون التنجی عصر نهایتلرنده واون یدنجی عصر اوائلنده « بالارمه‌ن» (Ballarmin) و«سواره‌س»ك (Suarès) اقتدارك خلقدن صادر اولدیغی ، تابعیت میثاقی نامیله خلق ایله پرنس بیننده برعقد حصوله کلدیکنی تدریس ایله‌دکلری بیان ایدلمش ایدی. لکن سواره‌س، اشبو میثاق ایله خلقك، قدرتی تماماً پرنسك یدینه فراغ ایده‌بیله‌جکنی تدریس ایتمکده ایدی . هرنه‌قدر اقتدار جمعیت بشریه‌نك برملك طبیعیسی حالنده‌ایسه‌ده، جمعیتده غیرقابل فراغ برصفتله دکل، فقط رضای جمعیتله موجوددر ...، اقتدار جمعیتدن آیریلابیلیر ودیکر برمسند الیهه دور ایدیله بیلیر . » اوحالده، اون‌یدنجی واون سکزنجی عصرلرده مسئلهٔ حاکمه، حاکمیت خلقك قابل فراغ اولماسی اولمشدر ؛ بوتلقی، هرهانکی برشکلده، قدرت سیاسیه‌نك مصدرینی خلقه ویره‌نلرك کافه‌سنك فکرنده برنجی صفده تظاهر ایتمشدر . مع‌مافیه ، حاکمیتك غیرقابل فراغ اولدیغی طرفدارلرینك مطلقا نتایج احرارانه‌یه واصل اولدقلری ظن اولونمامالیدر. حاکمیت خلقك اشبو غیرقابل فراغ صفتنی ژوریو (Jurieu) دن وروسودن دها قطعی برصورتده هیچ کیمسه تأیید ایتمه‌دیکی حالده بونلردن فضله‌ده هیچ کیمسه فردی ، ارادت جمعیتك حدسز قدرتنه تابع قیلمامشدر .

اون یدنجی عصرده « هوبس » و « ژوریو » ، نظریات انامیه‌نك باشلیجه ممثللری

عد ایدیله‌بیلیرلر . ایکیسی‌ده مطلقیته واصل اولیورلر : بریسی پرنسك مطلقیتنه ، دیکری خلقك مطلقیتنه . ایکیسی‌ده عینی قیمتده‌در .

« هوبس » بلده‌یی، اعضاسنك رضاسی اوزرینه تأسیس ایتمکده‌در. لکن بوفیلسوفه کوره، متعدد اراداتك عینی غایه‌یه اشبو تمایللری آسایش ومدافعهٔ دائمه‌یی محافظه‌یه کافی دکلدر ؛ بونك ایچون عمومك ارادتی بر«تك» ارادت تشکیل ایتمه‌لیدر . کوریلیورکه،دها اوزمان ، ژان ژاق روسونك « مشترکین »ی انانیت مشترکه وارادت عمومیه‌سی فکری طوغمشدر . هوبس علاوه ایدیورکه : اشبوتك ارادت ، انجق هرشخص کندی ارادتی بر دیکرك ارادتنه برتك آدامك یاخود بر مجلسك ارادتنه تابع قیلدیغی تقدیرده موجود اولابیلیر ، اولصورتله‌که بو آدامك ویا مجلسك آسایش مشترك ایچون الزم اولان شیلره عائد ایستیه‌جکی هرشی عمومك وهرشخصك ارادتی ایمش کبی تلقی ایدلسین . هربلده‌ده ، ارادتنه هر کسك کندی ارادتی تابع قیلدیغی بو آدام یاخود بو مجلس قدرت تامه‌یه صاحبدر. بو(Sommum imperium) بوصورتله، هرفردك، اقتدار وقوتی تمامیله بوآدامه یاخود بومجلسه دورایتمش اولماسندن متحصلدر و، بناءً علیه ، اقتداری حدسز اولمالیدر .

(De Cive, et spécialement chap. . . et VI.)

اکثریا «ژوریو» «هوبس»ه معارض اولارق ارائه ایدلمشدر . « ژوریو »نك نظریات سیاسیه‌سی نظریات احرارانه‌صفتنی اصلا حائز دکلدر. ژوریوطرفندن (Lettres pastorales) ده و (Les soupirs de la France esclave 1690) ده اوزون و آغیر بر صورتده تشهیر ایدیله‌ن فکرلر شو صورتله تلخیص ایدیله‌بیلیرلر : هر جمعیت سیاسیه ، خلق ایله پرنس بیننده ، میثاق تابعیت یاخود میثاق حاکمیت اولارق ، حصوله کلمش بر عقدك وجودینی استلزام ایده‌ر ؛ لکن خلق دائما بخش ایتدیکی اقتداری ، بونی سوء استعمال ایده‌ن پرنسدن نزع ایتمك حقنه مالکدر . خلق، پرنسك عقدی نقض ایدوب ایتمه‌دیکنی ، صفت حاکمیتله تقدیر ایده‌ر؛ خلق پرنسی، ارزو ایتدیکی زمان خلع ایده‌بیلیر ، زیرا «جمعیتلرده، افعالنی معتبرقیلمق ایچون حقلی اولمغه احتیاجی اولمایان برقوت موجود اولمالیدر ؛ ایمدی، بوقوت انجق خلقده‌در . » (XXIIIe lettre pastorale, p. 418)

[Rapp. Bossuet, Ve Avertissement, spécialement le paragraphe intitulé : Principes de la politique de M. Jurieu et leur absurdité.— Cons. R. Lureau, Les doctrines politiques de Jurieu, thèse Bordeaux, 1904.]

«لوق» (Locke) قدرت سیاسیه‌یی ، بوكا تابع اولانلرك رضاسیله ایضاح ایتمكده‌در . بر جمعیته داخل اولمق ایچون حال طبیعتدن چیقان هر كس ، جمعیته كیردیكی غایاته مقتضی بوتون قوتی عددجه دها زیاده اولان اعضا یدینه تسلیم ایتمش كبی تلقی اولونمالیدر . »

(Le gouvernement civil, chap. VII, § 5, édit. franç. 1691, p. 128)

لكن شوراسی‌ده اشارت ایدلمه‌لیدركه «لوق» ، اقتدار سیاسینك ، انسانك مالك اولدیغی ، جمعیت داخلنده محافظه ایتدیكی ویالكز بر پرنسك دكل ، فقط خلق طرفندن منتخب واضع قانونلرك اقتدارینه قارشی دخی ابراز ایده‌بیله‌جكی حقوق طبیعیه ایله تحدید ایدلدیكنی صراحةً تأیید ایله‌مشدر . «بر جمعیت سیاسیه‌یه داخل اولمانك سببی اموال مخصوصه‌یی محافظه ایتمك وبعض اشخاصی انتخاب و قوهٔ تشریعیه ایله توظیف ایتمه‌نك غایه‌سی ، عموم جمعیته عائد اولان شیلرك حمایه ومحافظه‌سنه خادم قوانین ونظاماته مالك اولمقدر ... ایمدی ، هر نه زمان قدرت تشریعیه جمعیتك اشبو قاعدهٔ اساسیه‌سنی نقض ایده‌جك اولورسه وخلقك حیات حریت واموالی اوزرینه بر اقتدار مطلقه مالك اولمغه یاخود بو اقتداری دیكر برینه بخش ایتمكه تشبث ایله‌یه‌جك اولورسه ، اشبو تشبثاته معكوس غایات ضمننده خلقك كندیسنه ویردیكی اقتداری تماميله غائب ایدر (Ibid., Chap. XVIII. § § 13 et 14, p. 284 et 285)

لوقك بو سطرلرنده ، دولته مقدم وفائق ودولتك قدرت تشریعیه‌سنی تحدید ایدن حقوق فردیهٔ طبیعیه فكری مشاهده اولونمقده در . اشبو فكر بالاخره حقوق بشر بیاننامه‌سنه تماميله زمین تشكیل ایتمشدر .

ژان ژاق روسو ، عصرلردن بری افاده اولونمش اولان فكرلری ، هر نه قدر اكثريا خطیبانه ایسه‌ده ، كوزل بر لسان ایله افهام ایتمشدر . «عقد اجتماعی» محررینك منابعی هانكیلری اولدیغی حقنده اوزون مناقشه‌لر حصوله كلمشدر . بوكا هیچ ده لزوم یوق ایدی ، زیرا روسو اوزون مدتدنبری هر كسجه معلوم اولان نظریه‌لری خلاصه ایتمكدن باشقه برشی یاپمامشدر .

Sur l'histoire des doctrines politiques auxquelles se rattache le contrat social cons. surtout Gierke. Johannes Althusius und die Entwicklung der naturrechtlichen staatstheorien. 2e édit., 1902.

جمعیت ، انسانلر استقلال طبیعیلرندن فراغت ایدوب مقابلنده امنیت استحصال

ایتدكاری بر عقد ایله تولد ایتمشدر . اشبو عقددن بر هیئت معنویه ومشتركه ، بر «مشترك بن» ، بر ارادت عمومیه تولد ایتمشدر. (Contrat social, liv. I. chap. IV.) حاكمیتی حائز اولان ، «مشترك بن» در . اشبو ارادت عمومیهٔ حاكمه غیر قابل تجزی وغیر قابل فراغدر. غیر قابل فراغ اولماسی طولاییسیله ، قابل تمثیل دكلدر . ایمدی ، ارادت عمومیه ، قانونی بالذات وضع ایده‌جكدر ، یاخود واضع قانون طرفندن احضار ایدیله‌جك اولان قانونلر انجق خلق طرفندن تصدیق اولوندیغی تقدیرده موجود اولاجقدر . خلق بر حكومت تأسیس ایتمه‌لیدر ؛ لكن خلق ایله حكومت بیننده عقد موجود دكلدر. حكومت ارادت عمومیه‌نك مأموری (Commis) در. بو حكومت ، مملكتلره كوره ، انامی ، آریستوقراسی (Aristocratique) یاخود قرالی اولابیلیر . فرد منفعتنه ، اقتدار حكمداره هیچ بر تحدید موجود دكلدر . زیرا حكمدار افراد خصوصیه‌دن متشكل اولدیغندن افراد خصوصیه منفعتنه مغایر منفعته مالك دكلدر واولاماز ؛ بناءً علیه ، قدرت حاكمیه ، تبعه‌یه قارشی هیچ بر تأميناته محتاج دكلدر ، زیرا وجودك بالجمله اعضاسنه ضرر ایراثی ممكن دكلدر و ، ایلریده كوره‌جكمز كبی خصوصی صورتده هیچ برینه ضرر ایراث ایده‌مز . حكمدار ، حكمدار اولمق صفتیله دائما تماميله حكمدار اولمالیدر » (Liv. I. chap. 7). روسو دوام ایله دیوركه : « فضله اولارق ، فراغ بلاقید وشرط ایفا ایدلدیكندن ، اتحاد ، ممكن اولدیغی درجه‌ده كاملدر واعضادن هیچ برینك برشی طلب واستدعایه حقی یوقدر ؛ زیرا اكر افراد خصوصیه‌ده بعض حقوق باقی قالاجق اولسه ، بونلرله عموم بیننده اتخاذ قرار ایده‌جك هیچ بر آمر بولونامیاجغی جهتله ، هر بری نوعما كندی حاكمی اولاجغندن ، بو صفتی هر شیئه تشمیل ادعاسنده بولونور ؛ حال طبیعی باقی قالیر و جمعیت بالطبع مستبد ویا بیهوده اولور. » (chap. IV)

بالاده ذكر ایتدیكمز برقاچ جمله ، حقوق انسانیه بیاننامه‌سنك «عقد اجتماعی» دن ملهم اولدیغی ادعایه جسارت ایده‌نلرك افاداتنك نه درجه یاكلش اولدیغی ارائه‌یه كافیدر.

(V. notamment Jeanet, Histoire de la science politique II. p. 456. 3e édit. Tchernoff, Montesquieu et J. J. Rousseau, 1903, p. 4).

حقوق انسانیه بیاننامه‌سی «عقد اجتماعی» ایله طبان طبانه ضددر . ژ . ژ . روسو ژاقوبن نظریاتنك پدریدر ؛ فردك دولت طرفندن تماميله بلعنه خادم مطلقیت نظریه‌لرینك باباسیدر .

[Cons. l'édition du Contrat Social, par Dreyfus - Brisac, Paris 1891 ; Espinas, la philosophie sociale au XVIIIe siècle, p. 392 ; Liepman, Die Rechtsphilosophie des J. J. Rousseau 1898 ; Rod, l'affaire J. J. Rousseau 1906 ; Jules Lemaître, J. J. Rousseau, 1907 ; Bonnard, Lesidées politiques de J. J Rousseau, Revue du droit public 1907, p. 785 ; H. Rodet, Le contrat social et les idées politiq es de J. J Rousseau, 1909 ; Duguit, J. J. Rousseau, Kant et Hegel, tirage à part de la Revue du droit public 1918.]

ژ.ژ. روسـونك نظریه‌سی ایله مابلی (Mably) نك نظریه‌سی تقریب ایدلمه‌لیدر . مابلینك نفوذی انقلاب کبیر اثناسنده پك بیوك اولمشدر .

Cons. notamment, de la législation ou principe des lois ; Les entretiens de Phocion; Des droits et devoirs des citoyens. Cf. Gelineau, Les doctrines sociales et politiques de Mably, thèse Bordeaux, 1908; Michoud. Les théories sociales et politiques de Mably, Grenoble, 1902.]

§ ٤٩ — نظریات انامیه‌یه قارشی انتقادات

قیصه‌جه بالایه‌درج ایتدیکمز نظریاتك مادهٔ اصلیه‌سی بوکونکی فرانسه‌نك سیاسی مدونات قانونیه‌سنه کچمشدر ، و ١٧٨٩–١٧٩١ قوانیننك ایکی ماده‌سی بونك خلاصه‌سنی صراحةً افاده ایله‌مشدر : « اساس حاکمیت اصلاً ملتده مندمجدر . هیچ برهیئت ، هیچ برفرد ملتدن صراحةً صادر اولمایان برقوتی اجرا ایده‌مز » (١٧٨٩ حقوق بیاننامه‌سی ، ماده ٣) « حاکمیت ، وحید ، غیرقابل تجزی و فراغ اولدیغی کبی مرور زمانله ساقط اولماز . حاکمیت ملته عائددر ؛ خلقك هیچ برقسمی وهیچ برفرد حاکمیتك اجراسنی تمسه‌یه‌مز . » (١٧٩١ قانون اساسیسی ، ٣ ، ماده ١) احکام مذکوره ، بر مکتب سیاسی ایچون ، الهام‌الهی موادی مثللو لایتغیر نصوص حالنه کیرمش وهیچ شبهه‌یوق که حقوق‌سیاسیه‌مزك الآن براساس مثبتنی تشکیل ایتمکده‌بولونمشدر . بوکا رغماً ، هیچ برنصی قبول ایتمه‌دیکمزدن احکام مذکوره‌نك قیمتنی مناقشه ایده‌جکز . ایمدی ، بو قیمتك هیچلکی وحاکمیت ملیه

نصنك بیهوده برفرضیه و ، فضله اولارق ، بی‌لزوم برموضوعه اولدیغنی ارائه مشکل دکلدر .

اولا ، حاکمیت جماعت ، جماعتك ، بوجماعتی تشکیل ایدن افرادك شخصندن ، ارادتندن فرقلی برشخصیته بر ارادته مالك اولماسنی استلزام ایدر . ایمدی ، بو اثبات ایدیله‌مه‌مشدر و ایدیله‌مز . بر « مشترك بن » ك ، برشخص مشتركك موجودیتنی تأسیس ایچون ، « هوبس » ، « روسو » وعینی فکری قبول ایده‌نلرك کافه‌سی عقداجتماعی فرضیه‌سنك دلالتنه مراجعت ایتمشلردر . لکن بوبیهوده برفرضیه‌در . جمعیتی ، عقد ایله ایضاح ایتمه‌نك بر دور باطل اولدیغی اولجه اثبات ایدلمش ایدی ، زیرا ، عقدفکری عقل‌انسانی‌یه ، انجق جمعیت داخلنده یاشادیغی زمان تبادر ایده‌بیلمشدر . دیکر طرفدن ، هیئت اجتماعیه‌نك بالجمله اعضاسی بیننده برعقد ضمنی موجود اولدیغی فرض ایدلسه دخی ، بوندن بر ارادت عمومیه ومشترکه ، بر « مشترك بن » تولد ایده‌مز . عقداجتماعی ایله برجمعیتك اعضاسی عینی شیئی ایستیورلر ؛ لکن اشبو اشتراك ارادتدن ، اعضانك ارادت فردیه‌لرندن فرقلی برارادتك تولد ایتدیکی ثابت اولاماز .

اشبو ارادت مشترکه‌نك موجودیتی قبول ایدلسه دخی ، بونکله مشروع بر صورتده کندینی افراده مجبوری‌الرعایه قیلابیله‌جکی اثبات ایدلمش اولماز ، قدرت سیاسیه‌نك جماعات مشخصه‌یه عائدیتی قبول ایدلسه بیله ، بونکله ، اشبو قدرتك مشروعیتی اثبات ایدلمش اولماز . ارادت جماعت ارادت فردیه‌یه فائقدر ، دینیلیور . نیچون ؟ مشترك اولسه دخی ، هیئتك ارادتی برارادت انسانیه‌دن باشقه برشی اولاماز ، برارادت انسانیه‌نك دیکر برارادت انسانیه ایچون مجبوری‌الرعایه اولابیله‌جکی اثبات ایدلمیور . انقلاب کبیرك ، قراللرك حقوق‌الهیه‌سی یرینه خلقك حقوق‌الهیه‌سنی اقامه ایتدیکی بیان اولونیور ، بوطوغرودر ، زیرا جماعتك ، جماعت اولدیغی ایچون ، امر ایتمك اقتدار مشروعنه مالکیتی ادعاسی قراللرك حقوق‌الهیه‌سی ادعاسی درجه‌سنده مابعدالطبیعی واعتقادی برادعادر .

ژ.ژ.روسو مشکلی شوصورتله حل‌ایتدیکی ذهابنده بولونمشدر : « الحاصل ، هرشخص کندینی عمومه ویردیکندن هیچ کیمسه‌یه ویرمش اولماز . » بوافاده‌نك محض سفسطه اولدیغنی کورمیه‌جك کیمسه وارمیدر ؟ حقیقت حالده ، هرنه یاپیلیرسه یاپیلسین ، وجودی ادعا اولونان بوارادت عمومیه انجق براکثریت واسطه‌سیله افاده اولونور ، وقدرت عمومیه امر ایتمك اقتداری ، ارادتنی براقلیته مجبوری‌الرعایه قیلان براکثریته عائددر . ایمدی ، اتحاد آرادن براکسیك دخی اولسه ، براکثریتك ، ارادتی مشروع برصورتده مجبوری قیلمق

اقتدارينه مالكيتى اثبات ايدلميور وايديله‌مز . بر اكثريته تصديق اولونان امر ايتمك قدرتى برلزوم فعلى تشكيل ايده‌بيلير ؛ فقط براقتدار مشروع اولاماز .

ژ.ژ. روسو اشبو اعتراضى اولدن درپيش ايتمكدن خالى قالمامشدر . عقد اجتماعى مؤلفى ديوركه : « انسانك ناصل هم سربست ، هم‌ده كنديسنك اولمايان ارادته توفيق حركته مجبور اولديغى صوريليور . مخالفلر ناصل هم سربستدرلر هم‌ده روى رضا كوسترمه‌دكلرى قوانينه تابعدرلر ؟ سؤال فنا ايراد اولونمشدر . تبعه ، بالجمله قوانينه ، مخالفتنه رغماً وضع ايديله‌نلره بيله ، حتى بونلردن برينى نقض ايتديكى تقديرده كنديسنى تجزيه ايدنلره دخى راضى اولور . بالجمله اعضاى دولتك ارادت مستمره‌سى ، ارادت عموميه‌در ، بوواسطه ايله اعضا ، وطنداش وحردرلر . خلق مجلسنده برقانون تكليف ايدلديكى زمان ، اونلردن صوريلان شى تكليفى قبول ايدوب ايتمه‌دكلرى ياخود رد ايدوب ايتمه‌دكلرى دكل ، فقط ، كنديلرينك اولان ارادت عموميه‌يه موافق اولوب اولماديغى كيفيتيدر ؛ هركس رأينى ويرمكله بوبابده فكرينى بيان ايدر وآرانك حسابندن ارادت عموميه‌نك افاده‌سى استحصال اولونور ، ايمدى ، بنم فكرمه برعكس اولان فكر تفوق ايتديكى تقديرده ، بو ، بنم يا كلمش اولديغمدن وارادت عموميه ظن ايتديكم شيئك ارادت عموميه اولماديغندن باشقه برشىء اثبات ايتمز . » (Contrat social, liv. IV. chap., II) سفسطه حدى تجاوز ايديور ؛ وروسونك بوكبى شيلرى يازمغه مجبور اولماسى مدعاسنك هيچلكنى اثباته كافيدر .

ملاحظات مسروده موسيو « ئه‌سمه‌ن » ك حاكميت مليه اساسنك حقيقتنى اثبات ضمننده ايلرى سورمك ايسته‌ديكى طرز محاكمه‌يى اولدن رد ايده‌ر كبى كورونمكده‌در . عالم مسلكداشمز يازيوركه : « حاكميت مليه يالكز عقل وادراك وحقوق افراد اوزرينه مؤسس دكلدر ؛ حاكميت مليه عينى زمانده غيرقابل اعتراض ومجبورى الرعايه واقعهٔ اجتماعيه‌نك موافق وطوغرو يكانه تفسير حقوقيسيدر ... كيفيت اطاعت . . . انجق افكار عموميه‌نك رضاسيله استحصال اولونابيلير . . . . حاكميت مليه‌يى تصديق ، تشكيل و اوكا اطاعت ، افكار عموميه‌يه برقيمت حقوقيه ، برقوهٔ قانونيه ويرمك ديمكدر . (Droit constitutionnel (6e édit., 1914, p. 286 ets. بوطرز محاكمه بزه قناعت بخش ايتميور . هيچ شبهه يوقكه برزمانده ، هرملتده افكار عموميه تسميه اولونان شيئى تشكيل ايدن برمقدار افكار مشتركه موجوددر ورأس كارده بولونانلر افكار عموميه ايله مؤتلفانه حركتلرى نسبتنده مظهر اطاعت اولورلر . لكن بونكله ، عندى برصورتده معين برهيئت منتخبين اكثريتى واسطه‌سيله

افاده اولونان ارادت مليهٔ حاكمه‌نك موجوديتى هيچده اثبات ايدلمش اولماز ؛ بو ، يالكز رأس كارده بولونانلرك افكار عموميه‌يه موافق برصورتده حركت ايتمك مجبوريتنى ارائه ايده‌ر . افكار عموميه انشا حقوقيسى ميدانه كتيرلمك بهانه‌سيله حقيقيلكدن وقيمتدن عارى مابعدالطبيعى برجوهر ميدانه كتيريليور .

حاكميت مليه پرنسيبى يالكز اثبات ايدلمه‌مش واثبات ايديله‌مز براساس دكلدر ، عينى زمانده بيهوده‌در . برمملكتده قدرت عموميه‌يه ممكن اولديغى قدر فضله مقدارده افرادك اشتراكنده خير وعدل اولديغنه هركسدن زياده بن ذاهبم وترقينك اول امرده قابليت فكريهٔ عموميه‌يى تزييدده وقدرت عموميه‌يه عددى دائما متزايد افرادى اشتراك ايتديرمكده اولديغى قناعتنده‌يم . خلاصةً ، تنظيم وتشكيل ايدلمش آراى عموميه هردولتك تمايل ايتمه‌سنى ارزو ايتديكم مفكوره‌در . اوحالده اكر قابليت مليه اساسنك نتيجهٔ لازمه ومنطقيه‌سى آراى عامه اولسه‌يدى اساس مذكورك مدافعه ايدلمه‌سنى اكلايابيليردم .

ايمدى حال بويله دكلدر . فى الحقيقه ، اشبو تلقيده حاكميت ، ارادات فرديه‌نك يكونى دكلدر . حاكميت مليه ، ارادات فرديه‌نك ، ايچنده اريدكلرى ، نوعما غائب اولدقلرى برارادت عموميه‌در . روسو (liv. III. chap. I) ده ، اكر دولت ١٠,٠٠٠ تبعه‌دن مركب ايسه بونلردن هربرى قوهٔ حاكميه‌نك اون بيكده برقسمنه مالكدر ، ديديكى زمان كندى فكرينه قارشى برتناقض حصوله كتيريور . زيرا غيرقابل تجزى اولديغنى ادعا ايتديكى حاكميتى موجود تبعه مقدارنده جزؤلره آييريور ؛ « مشترك بن » ك حاكميتك صاحبى اولديغنى ادعا ايتدكدن صوكره اونى تبعه‌نك يكوننه تقسيم ايدلمز برمال اولارق ارائه ايديور . حقيقت منطقيه شودركه ، حاكميت مليه نظريه‌سنده حاكميته مالك اولان شخص مشتركدر وفرد اولارق تبعه الك اوفاق برقسمنه بيله مالك دكلدر ؛ اوحالده حاكميته اشتراكه هيچ برحقلرى يوقدر . بناءً عليه ، منطق نقطهٔ نظرندن ، آراى عامه حاكميت مليه اساسندن منبعث دكلدر ، حاكميت مليه اساسندن منتج اولان يكانه نتيجه ارادت مليه‌يى اظهار ايده‌جك الك اسلم طريقك بولونماسيدر ، فقط بوچاره‌نك آراى عامه اصولى اولديغى محقق ومثبت دكلدر . بو فكر اودرجه طوغرودركه ١٧٨٩ مجلسى ايكى درجه‌لى آراى محدوده اصولنى وضع ايتديكى زمان علنيت رسميه ايله قبولنى اعلان ايتديكى حاكميت مليه اساسنى نقض ايتديكنى برلحظه بيله خاطره كتيرمه‌مشدر . حتى قونوانسيون دخى موقع تطبيقه وضع ايدلمه‌مش اولان ١٧٩٣ قانون اساسيسنده آراى عامه‌يى وضع ايتدكدن صوكره جمهوريتك اوچنجى سنه‌سى قانون اساسيسنده ايكى درجه‌لى آراى

محدوده‌یی تأسیس ایتدیکی زمان حقوق بیاننامه‌سنك ١٧ نجی ماده‌سنده « حاكمیتك اساس اعتباریله وطنداشلرك هیئت مجموعه‌سنده مندمج » اولدیغی عینی قوتله قبول واعلان ایتمكدن خالی قالمامشدر . سكزنجی سنه قانون اساسیسی واضعلری حق انتخابی تماماً لغو ایتمش اولدقلری حالده « انقلابك ، بونی تأسیس ایده‌ن اساساته مستند اولدیغی » بیان ایتمشلردر. ایمدی ، خلق حاكمیتی نصی عمومك قدرت سیاسیه‌یه اشتراكنه بیله براساس قوی ویرمكه موفق اولامامقده‌در .

روسونك « هرشخص كندینی عمومه ویردیكندن هیچ كیمسه‌یه ویرمش اولماز » ، و« ارادت عمومیه‌یه اطاعتی ردایده‌ن هرشخص بوتون هیئت طرفندن اطاعته اجبار ایدیلیر ، بوایسه سربست اولمایه اجبار ایدیلیر دیمكدن باشقه برشی دكلدر » سفسطه‌لری پك چوق اذهانه ، برملتك حاكمیت ملیه اساسنی اعلان ایتدیكی كون حریتنی فتح ایتدیكی و ،باخصوص آرای عامه ایله منتخب ممثللرك هرشیئی یاپابیله‌جكلری و ،هرنه اولورسه اولسون ، ارادتلرینی مجبوری قیلاجقلری وبونلرك ، «ژوریو»نك دیدیكی كبی « افعالنی معتبر قیلمق ایچون عقلی اولمغه احتیاجی اولمایان » قوتی تشكیل ایتدكلری خطای مشئومنی یرلشدرمشدر . بونلرك طوغرو اولمادیغنی ادعا و تأیید ایتمك حائز اهمیتدر . فردی ، قراللرك حقوق الهیه‌سی اساسنه مستند قرالیتك استبدادینه قارشی حمایه ضمننده میدانه كتیرلمش اولان انقلاب الك مشروع برشی اولمشدر . بونك یرینه ، خلقك حقوق الهیه‌سی اساسنه مستند استبداد انامی‌یی تأسیس ایتمكدن بغایت توقی اولونمالیدر . آكلاشیلمالیدركه خلق مجلسلرینك استبدادینه قارشی ، قراللرك استبدادینه قارشی اتخاذ ایدیله‌ن تأمینات تدابیرندن دها فضله‌سنك آلنماسی مقتضیدر . حقسز برشی ، خلق ویا ممثللری طرفندن دخی امر ایدلمش اولسه ، بونی برپرنس امر ایدیورمش قدر حقسز قالیر . حاكمیت خلق نصی ایله بوجهتك اونوتولماسنه زیاده‌جه میل كوسترلمكده‌در .

ذاتاً ، حاكمیت نظریه‌سنك اشبو انتقادی یكی برشی دكلدر . اون طقوزنجی عصرك الك بیوك متفكری اولان « سه‌ن‌سیمون » ایله « اوغوست قونت »ك فكرلری بوانتقادی تقویه ایچون ذكر ایدیله‌بیلیر .

«سه‌ن سیمون» دیوركه : «ارادت خلق ایله حاكمیت تعبیری انجق ، عنایت الهیه ایله حاكمیته ضد اولمق اعتباریله برشی افاده ایده‌ر ... بوایكی متقابل نص انجق بر موجودیت متقابله‌یه مالكدرلر . بونلر ، ره‌فورم (Réforme) دورندن بری غربی آوروپانك هرطرفنده

دره‌بكلك اساسات سیاسیه‌سنه قارشی جریان ایتمش اولان مابعدالطبیعی مجادله‌نك بقایاسیدرلر. كلیسا هیئتنك مابعدالطبیعی نظریاتی ، بوكا قارشی مجادله‌یه مخصوص حقوقیونك نظریات مابعدالطبیعیه‌سنی میدانه كتیرمشدر .

Du régime industriel, 1ere lettre au roi, œuvres complétes, édit- Dentu 1869, V. p. 210, 221.)

اوغوست قونت بوكا تمامیله مشابه بر فكر درمیان ایدیور ودیوركه » : آثار فلسفیه میدانه كتیردیكم اوتوز سنه‌دنبری حاكمیت خلقی عبثه ایناندیرمق ایچون میدانه كتیرلمش برشی ومساواتی منحوس بریالان اولارق تلقی ایتمكده‌یم ... خلاصةً ، اشبوقانون (سیاست مثبته قانونی) عندیات روحانیه‌یی وعندیات مابعدالطبیعیه یاخود حاكمیت خلقی عینی تأثیر ایله برطرف ایده‌ر .

Systeme de politique positive édit. 1895, IV appendice, p. 103

بوكون ، حاكمیت خلق علیهنه بعض فرقه‌لر طرفندن حقیقی بر دعوا اقامه ایدلمشدر . حرب اثناسنده توالی ایده‌ن هجوملر بوكون هرزماندن زیاده بر شدتله تكرر ایتمكده‌در . اكر بوهجوملر مثلا « آقسیون فرانسه‌ز » كبی برسیاسی فرقه‌نك هجوملرندن عبارت اولسه‌یدی بوندن بحثی بیله زائد كوروردم . لكن بومعارضه‌لر جبروشدتلرینه ، اختلالی سوء تصدلرینه رغماً ، حرب اثناسنده برآز اغرلامش وفقط بوكون كوزه چارپاجق درجه‌ده سرعت كسب ایتمش اولان تحولات سیاسیه اساسنی تشكیل ایتدیكنده شبهه ایدلمك قابل اولمایان سندیقا حركتیله متساویاً ایلریله‌ر بر صورتده تظاهر ایدنجه بزی مشغول ایده‌جك ماهیتی حائز اولمالری لازم كلیر . اشبو اثرك ایكنجی جلدنده ، الك زیاده قوته ذی الید اولانلرك امر ایتمك حقنه مالك اولمایوب خدمات عمومیه‌نك دائمی و تمادار تدویرینی تأمین وظیفه‌سیله مكلف اولمالری طولاییسیله دولت متأخره‌نك امر ایده‌ن برحاكمیت ملیه دكل ، فقط اداره ایده‌ن برخدمات عمومیه هیئت متحده‌سی اولمغه میال اولدیغنی ارائه ایده‌رك دولت حاضره‌نك صفحات وعناصرینی تفرعاتیله تدقیق ایده‌جكم زمان بو بحثی تكرار مذاكره ایله‌یه‌جكم . اوزمان ، اركان سیاسیه‌نك وواضع قانونك مهارت صناعیه‌سنك ، قوهٔ سیاسیه اولارق تشكله متمایل مملكتك مختلف قوای اقتصادیه‌سنك بر اصول تمثیلیه‌سنی وضع وتأسیس اولدیغنی ارائه‌یه صرف ماحصل مقدرت ایلیه‌جكم . سندیقا حركتی بعضاً یولنی شاشیروب تمایلات اختلالجویانه ایله تظاهر ایده بیلیر ، ممثللرینی حقیقی جنایاته سوق ایلیه‌بیلیر ؛ فقط

بوحركتك ، دها ١٩٠٨ده بيان ايتديكم وجهله ، مختلف صنوف اجتماعيه‌يه بر بنيهٔ معينه بخش ايتمكه ميال عميق وغيرقابل مخالفت برحركت اولديغنه اعتقادم واثقدر . ظن ايتمكده مصرم‌كه بوحركت ، قريب برآتيده تشكيلات سياسيه‌مزده عميق برتحولى انتاج ايده‌جكدر.

ئه‌سمه‌ن «حقوق اساسيه» نام‌اثرنده ، تعبيرى وجهله ، سنديقا نظرياتنه پارلاق صورتده موافقتمدن بحث ايديور وديوركه : « بونظريه‌لر يڭى دكلدرلر ، فقط جمعيت سياسيه ايچون بغايت تهديدكار اولدقلرى كبى دولتى‌ده فعليات وحقوق نقطهٔ نظرلرندن تخريبه متمايلدرلر.» « ئه‌سمه‌ن » دوام ايله پرودمك ، سنديقا نظرياتى تسميه‌ده اتحاد ايديله‌ن افكارك موجدى اولديغنى اثبات ايچون بومحررك جمله‌لرينى اوزون اوزادى‌يه ذكر ايديور .

بن بوكا هيچ برصورتله اعتراض ايتمه‌دم ؛ لكن ، «ئه‌سمه‌ن»ك بياناتنه رغماً ، بو ، افكار مذكوره‌نك ياكاشلغنه بر دليل تشكيل ايده‌مز . ديكر طرفدن ، سنديقا تشكيلاتى نه ايچون نه‌بر فرقهٔ سياسيه‌در نه‌ده برنظريه . سنديقا حركتى ، حكمدارى وژاقوبن دولت مفهومنك ازاله‌سنك عينى‌زمانده‌علتى‌ونتيجه‌سى اولان شمول فوق‌العاده‌يى حائزبرواقعه‌در. « ئه‌سمه‌ن » ، توازن اجتماعينك انجق حاكميت ملت مشخصه ايله موجود وبونك خارجنده يالكز آنارشى‌وبارباراق حكمفرما اولابيله‌جكنى ظن‌ايتمكده‌در . بوصورت تلقى‌فى هيچ برقيمتى حائز دكلدر . بوتون مسئله ، حاكميت مليه‌نك برحقيقتمى يوقسه ساده‌جه بر تصور عقليدن عبارتمى ، حاكميت مليه‌يه اعتقادك الآن برقوت اجتماعيه‌مى ، يوقسه حقوق الهيه‌يه اعتقاد كبى ئولمش بر فكرمى اولديغنى وصنوف اجتماعيه‌نك تشكل ايتمك ، كنديلرينه معين بربنيهٔ حقوقيه ويرمك ، كنديلرينى تنسيق ايتمك تمايلنده اولوب اولمادقلرينى بيلمك كيفيتيدر.

اكر واقعه‌لر بومركزده ايسه‌لر ، بزم ظنمزه كوره مشاهده بومركزده اولدقلرينى ارائه ايتمكده‌در ، حاكميت‌مليه‌يه وبوكامستند اشكال‌دولته اعتقادك ازاله‌سى اطرافنده دوكوله‌جك كوز ياشلرى جريان احوالى تبديل ايده‌مزلر وانجق ، انسانلردن دهاقوتلى اولارق حصول بولمقده اولان تكامل دائره‌سنده حركت ايدلمكله بر نتيجهٔ مفيده استحصال ايديله‌بيلير .

لكن ، ديكر طرفدن ، عميق برصورتده اعتقاد ايتمكده‌يم‌كه سنديقا اصولنك قطعى‌صورتده تطبيقنى تسريع بهانه‌سيله محرك واختلالجيلرك تعطيل اشغالاره سببيت ويرمه‌لرى ، ملتى آچ براقمغه واعلان افلاسه سوقه چاليشمه‌لرى ، سنديقا حركتنه نافع اولمق واونى تسريع ايتمك شويله طورسون ، بالعكس ، بوكا مانع اولمقده ، مدافعه ايتمك ايسته‌دكلرينى ادعا ايله‌دكلرى اشخاص ايچون ئولوم وسفالت احداث ايله‌مكده‌در . دها ١٩٠٨ده ديوردم‌كه : « سنديقا

حركتى ، حقيقت حالده ، بورژوازى‌يى ازمك ، استحصالات وسائط واداره‌سنى فتح ايتمك ايچون عمله‌طرفندن اعلان ايدلمش برحرب دكلدر ؛ سنديقا تشكيلات‌اختلاليه‌سى نظريونك ادعا ايتدكلرى كبى ، اقتدار و ثروتى كندنده تمركز ايتديرمك و بورژوازى صنفنى ازمك ايچون عمله صنفنك كندى نفوذ وقوتى وجدانه مالك اولماسى دكلدر . بو ، دها واسع ، دها ثمره‌بخش ، دها انسانى ديه‌بيله‌جكم بر حركتدر . بو حركت ، بر واسطهٔ حرب اجتماعى دكلدر ؛ بالعكس ، ظن ايديورم‌كه ، غايت قوتلى برواسطهٔ صلح واتحاددر. سنديقا تشكيلاتى حركتى ، يالكز عمله صنفنك برتحولى اولمغله قالمايوب بالجمله‌صنوف اجتماعيه‌يه شامل وبونلرى آهنكدار بر دولت حالنده تنسيقه‌ميالدر ... اشبو حركتك تحول دولت ايله‌ناصل قابل تأليف اولديغنى ارائه مشكل دكلدر . شبهه‌سز ، بوكونكى كنجلرك ادراك ايده‌جكلرى برآتيده ، فرق سياسيه‌نك تمثيل نسبيسى يانندە منافعك تمثيل مسلكيسى ، يعنى سنديقالر وسنديقالر هيئآت متحده‌سى حالنده تشكل ايتمش مختلف صنوف اجتماعيه‌نك تمثيلى تنظيم ايدله‌جكدر . . . طبيعى اولارق حاكميت مليه وقانون عدد طرفدارلرى اشبو اصلاحاتى شديداً رد ايتمكده‌درلر . مثلا ، موسيو ئه‌سمه‌ن ، حاكميت مليه اساسنك ، تمثيل منافع تسميه اولونان اصولى منطقاً برطرف ايتمكده اولديغنى بيان ايتمكده‌در ... لكن واقعه‌لر انسانلردن دها قوتلى اولاجقلردر . »

(Droit social et droit individuel, p. 120, 129 et 130)

[Sur la quest on ‹e la sonveraineté :ationale , on lira ut lement Guy Gr.nd , Le procès de la démocratie , 1912 , où l'on tro\era un exposé complet des diverses doctrines en opposition avec le prnicipe demccratique de la souveraineté du peuple ; Caudeau , La fauss · démocratie . 1913 ; Lagardelle , La démocratie Mouvement socialiste 1912, II, p. 321 et 1913. I, p. 13; Sergio Ponunzio, Syndicalisme et souveraineté, meme Revue 1913, II, p. 59; Lyris . La démocratie nouvelle , 1917 ; Berthélemy, Le fond ment de l' autorité pollitique Revue de Droit public . 1915 , p. 682 ;; Maxime Leroy, Pour gouverner. 1918, Harold I.Laski, Autority n the m.dern State. yale University press, 1917 .

§ ۵۰ — حاكمیتك مسندالیهی مسئله‌سی

اکر قدرت عمومیه براقتدار ایسه ، اکر قدرت عمومیه‌نك ارقاسنده برحق انفسی مادۀ اصلیه‌سی موجود ایسه ، برکلمه ایله ، اکر حاكمیت حق‌انفسی ایسه بوحقك صاحبنی تعیین ایتمك اقتضا ایده‌ر ؛ بوالزمدر . یوقسه ، دولت حقنده تأسیس ایدلمك ایسته‌نیله‌ن بوتون‌حقوقی‌صورت‌انشائیه‌لر ییقیلیر . بوصورتله، اولجه عمومی برنقطۀنظردن تدقیق‌ایدلمش اولان‌مسندالیه حقوقی مسئله‌سی بالخاصه دولت‌ایچون ومشكلات‌مخصوصه ایله تظاهرایده‌ر.

اکر مسندالیه حقوقی مسئله‌سی عمومی نقطۀنظردن غیرقابل حل‌ایسه ، دولت ایچون عینی درجه‌ده غیرقابل حل‌اولدیغی کندیلکندن اکلاشیلیر ؛ حتی ، ممکن ایسه ، دولت ایچون دها زیاده غیرقابل حلدر . فی‌الحقیقه ، عمومیتی اعتباریله حقوق انفسیه‌نك ماهیتی حقنده ، حمایه ایدلمش برمنفعتمی یوقسه براقتدار ارادتمی اولدیغی ، یاخود عینی زمانده ایکیسی‌ده اولدیغی تقدیرده منفعت عنصرینك‌می یوقسه ارادت اقتدارینك‌می فائق اولدیغی اوزرینه معارضه ایدیله‌بیلیر . اشبو اینجه مناقشات وساطتیله، ارادتسز مسندالیه حقوقیلرك موجودیتنی ارائه‌یه ساعی غایت‌مصنع نظریات تأسیس ایدیله‌بیلیر. لکن، حقوق صورتنده تلقی ایدیله‌ن حاكمیته کلنجه ، بوکبی دقیق واینجه‌اویونلره کیریشمك امکانی یوقدر. حقوق صورتنده حاكمیت انجق اقتدار ارادت اولارق ایضاح اولونابیلیر . حتی حاكمیتك بالذات ارادت اولدیغی دخی افاده اولونمقده‌در.هیچ‌شبهه یوقکه ، حاكمیت، برارادتك اقتداری ، حقی ، غیرمقید امرلر اصداری حقی ، برارادتك منحصرا بالذات کندینی تحدید حقی دیه ایضاح ایدلمك، بونقطۀ نظره کوره، دها معقولدر . هرحالده ، بوکبی بر حقك مسندالیهی انجق برمسندالیه ارادت اولابیلیر .

ایمدی ، مطلقا وهرحالده ، حق حاكمیتك مسندالیهی ، حاملی (Träger) یاپیلمق ایچون ارادت مشعور بهایی حائز برمخلوق بولمق‌اقتضا ایتمکده‌در. بو ، اوقدر قولای‌برایش دکلدر ؛ حتی غیرقابلدر بیله . فی‌الحقیقه، بوخصوصده تکلیف ایدلمش‌اولان بالجمله نظریات غیرقابل اقتحام معارضات نظریه‌یه تصادم ایتمش وغیرقابل قبول نتایجه واصل اولمشلردر ؛ اودرجه‌ده‌کی بوکون حقیقی برنظریه یوقلغی قارشیسنده بولونمقده‌در .

حق حاكمیتك مسندالیهی مسئله‌سنی حل ایچون بربرینی متعاقب اوچ صورت تلقی تکلیف وتحقیقنه تشبث اولونمشدر . اولا ، دینلمشدرکه : مسندالیه حق‌حاكمیت ، فعلاً قدرته ذی‌الید اولان یعنی ، نظریون روحانیه طرفندن پرنس ، طرفمزدن حكمرانلر ، آلمان نظریه‌سی‌طرفندن (Herrscher) تسمیه اولونان ایمپراطور، قرال، پارلمنتو کبی فردویا هیئت افراددر . اشبو نظریه‌نك ایسته‌ر ایسته‌مز حكمرانلرك مطلقیتنه منجر اولدیغی اکلاشلمشدر . بوکون بونظریه تمامیله خراب اولمشدر .

انقلاب کبیر ، ژان‌ژاق روسوئی تعقیباً برحاكمیت ملیه نظریه‌سی تأسیس ایتمشدرکه بوکا فرانسز نظریه‌سی نامی‌ویریله‌بیلیر. هیچ شبهه یوقکه بونظریه، الآن موضوع حقوق عامه‌مزك اساسنی تشکیل ایتمکده‌در. نظریۀ مذکوره طوغرودن طوغرویه دولت ملکیه تلقیسندن منبعثدر . اولجه قراله عائد اولارق تلقی ایدیله‌ن حقوق حاكمیتك نوعما قرالك یرینی آلان ، ملت مشخصه‌یه‌عائد اولدیغی بیان ایدلمشدر. حاكمیت، ملتك محض ارادتیدر، وحاكمیت عینی زمانده برحقدر ، زیرا ملتك بوارادتی ماهیتی اعتباریله برارادت رقیبه‌یه تصادف ایتمکسزین امرایتمك اقتدارینه مالکدر . یالکز ملت ، صاحبی اولدیغی حقوق حاكمیتی بالذات اجرا ایتمز . ملت ، حق‌حاكمیتك اجراسنی ، کندی نامنه وبالذات ملت اجرا ایدیورمش کبی عینی تأثیرایله اجرا ایده‌ن هیئآت ویاافراده توکیل ایله‌ر. اشبونظریه معارضات نظریه‌یه وغیرقابل اقتحام مشكلات فعلیه‌یه مصادف اولمشدر ؛ معمافیه ، اعتیاد سائقه‌سیله طرز افاده‌لرده الآن باقیدر ، فقط واقعه‌لرده موجود دکلدر .

الحاصل ، اون‌طقوزنجی عصر نهایتنده ویکرمنجی عصر بدایتنده آلمان حقوقیونی ، فرانسز نظریه‌سندن عیاناً تفریق اولونان برنظریه تأسیس ایتمشلردر . بوحقوقیونه کوره حاكمیتك صاحب ابتدائیسی ملت دکل، فقط بالذات دولتدر. دولت ، « هه‌غه‌ل » ك طرز افاده‌سی وجهله، حدذاتنده وکندی ایچون موجود، تك، غیرقابل تجزی برهیئت اولارق وضع ایدیلیور ، و ، ملت، اولکا وحکومت، حاكمیتك صاحب اولیسی اولان دولتك غیر قابل انفکاك عناصر انفسیه‌سی اولارق تلقی ایدیلیور ؛ حق‌حاكمیتك مسندالیهی اولان یالکز ومنحصراً دولتدر . اشبو نظریه آلمان نظریه‌سی تسمیه اولونابیلیر ، زیرا بوکون متحداً بالجمله آلمان حقوق عامه علماسی طرفندن قبول ایدلملکه برابر، هیچ شبهه یوقکه ، حرب‌عمومینك حدوثی اثناسنده آلمان ذهنیتنی تشکیله خادم و ، بوصورتله ، حربك حدوثنه بالواسطه سبب اولمشدر .

§ ٥١ دولت ملكيه نظريه‌سى

اوروپا و آمريقا اهالئ متمدنه‌سنك ايچنده ياشادقلرى مفهوم حقوقيلرك اكثريسى كبى قدرت عموميه مفهومى‌ده روماليلرك برايجاديدر. شبهه‌سز، روماليلر، ايلك دفعه اولارق قرون وسطاده تظاهر ايده‌ن حاكميت كلمه‌سنى بيلميورلردى. لكن، روماليلرك فكرنده برآمرلك حقوق فائقه‌سى، بذاته ومحضا قدرت اولديغى ايچون مجبورى‌الرعايه برقدرت غايت واضح برصورتده موجوددر. حقوقشناس براهالى اولان روماليلر پره‌نسيپا دورينك بدايتنده بونى، حقوقى صورانشائيه‌يه ربط ايتمشلردر. قدرت‌عموميه برحقدر. روما خلقى بوحقك صاحبيدر، لكن بونى برانسانه دورايده‌بيلير. l'imperiun ايله خلق بوحقى پرنسه‌حواله ايديور. اشبو قدرت عموميه ايكى‌صفت اصليه‌يى محتويدر، la potestas و impériun بو ايكى صفت تلخيصاً impérium كلمه‌سيله افاده ايديليور؛ لكن خلق (imperium) و (potestas) ه مالك ايسه‌ده بونى Lex regia قاعدۀ قانونيه‌سيله پرنسه حواله ايديور.

شئونك تحولات طبيعيه‌سيله ايمپه‌ريوم وپوتستاس، محضا متصف اولديغى ايمپراطورلق صفتى طولاييسيله، بالذات ايمپراطورك، صاحبى اولديغى برحق صورتنده تلقى ايديليور. ارتق ايمپه‌ريوم، ايمپراطورك خلقه وكالت طريقيله ايفا ايتديكى بر حق اولمقدن چيقيور وكنديسنه خاص برحق اوليور. بويولده تكامل اوچنجى عصر نهايتلرنده «ديوقله‌سيه‌ن» و «قونستانته‌ن» زمانلرنده حصول تامنى بولمشدر. هرنه‌قدر دردنجى عصرده ژوستينيه‌ن انستيتوتلرى (Institutes de Justinien) الآن Lex regia دن بحث ايديورلرسه‌ده، بو، ماضينك بريادكارى، ومهارتدن عارى برصورتده «اولپيه‌ن» ك متندن اقتباس ايدلمش برتعبيردن عبارت قاليور. شوراسى محققدركه روما ايمپراطورى، قانونى ارادت ذاتيه‌سيله وضع ايديور، زيرا ايمپراطور، حقوق قدرت عموميه‌نك (Inperium et Potestas) نه يعنى، محضا كندى ارادتى اولديغى ايچون، ارادتنى ديكرلرينه مجبورى‌الرعايه قيلمق اقتدارينه مالكدر.

دره‌بكلك دوره‌سنده، بومفهوم تماميله زائل اولمايور. باربارلرك صدمه‌سيله غرب ايمپراطورلغنك سقوطندن، شارلمانيك موقتا احيا تشبثندن صوكره اوروپا جمعيتى براصول

عقدى اوزرينه تشكل ايتمكه تشبث ايديور. دره بكلكى اصولنده سه‌نيور برحق فائق، بر imperium طولاييسيله امرايده‌ن بر پرنس دكلدر؛ بالذات كنديسنك بعض تعهداتنه مقابل تابعندن بعض وظائفك ايفاسنى طلب ايده‌ن برپرنسدر. بودورك متنلرنده ايمپه‌ريوم كلمه‌سندن هيچ براثر كورلمه‌مكده ايسه‌ده صفت مميزه‌يى حائز concordia كلمه‌سنه تصادف ايدلمكده‌در؛ اشبو كلمه، بالجمله انسانلرى، الك قدرتليلرينى والك ضعيفلرينى برلشديره‌ن وجائب متقابلۀ عقديه‌يى افاده ايتمكده‌در. مع‌مافيه، ايمپه‌ريوم مفهومى تماميله‌زائل اولمامشدر. آلمانياده ايمپراطور لهنه، فرانسه‌ده قرال منفعتنه ادامه اولونمقده‌در. دره‌بكلك عالمنده قرال، دائما «قاضئ اعظم» اولارق تلقى ايدلمكده‌در. قراليت نفوذى هيچه منجر اولديغى زمانلرده بيله، انسانلرك ذهننده «قرالك عدالت واسطه‌سيله اسايشى تأمين ايله مكلف اولديغى» وبوصفتده قراله براقتدار بخش ايده‌ن بروظيفه موجود بولونديغى فكرى دوام ايتمكده‌در.

قرالك اشبو عدالت واسطه‌سيله اسايشى عموم منفعتنه تأمين وظيفه واقتدارى الآن دوام‌ايتمكده اولان رومافكرلرى اوزرينه دره‌بكلك مؤسساتنك ماهرانه ترتيبيله قراليت نظريه‌سى حقوقيونك، وقتيله روما ايمپراطورلرينك مالك اولدقلرى مثللو، ايمپه‌ريومى فرانسه قرالى منفعتنه تكرار تأسيس ايتمه‌لرى ايچون اساسلى برعامل تشكيل ايتمشدر. ايمپه‌ريومه مالك اولان، شخص فردى اولارق، بالذات قرالدر؛ ايمپه‌ريوم قرالك ماليدر وقرالك قدرتى حقنده ميدانه كتيريله‌ن حقوقى صورت انشائيه ملك فردى اساسندن اقتباس اولونمشدر. ملكده، ناصل مالكك مال اوزرينه حق مطلقى موجود ايسه ايمپه‌ريومده عينيله قرالك حق‌مطلقيدر. ملك ناصل برحياتلر بيننده ويا وراثت طريقيله قابل دورايسه ايمپريومده مقاولات ايله فراغ و وراثت طريقيله احراز اولونابيلير. ايشته دولت ملكيه تلقيسى بوصورتله تشكل ايتمش و، برزمانده، بوتون اوروپاده نفوذى جارى اولان اشبو تلقى، حقوق متأخره اوزرنده متعدد تأثيرلر براقمشدر.

اشبو قدرت عموميه مفهوم ملكيسنى الك‌ايى ايضاح ايتمش‌اولان دورسابق حقوقيونك بعض فقراتنك بورايه درجنى فائده‌دن‌خالى كورميورم. اولا لووازو (Loyseau) اون‌يدنجى عصر بدايتلرنده (Traité des offices) نام‌اثرنده ديوركه: «قرال حقيقى بر (officier) صاحب وظيفه‌در؛ زيرابالعموم قدرت عموميه‌نك تمامئ ايفاسنى حائزدر؛ وحقيقى برسه‌نيوردر

زیرا کاملاً قدرت عمومیه یه تملك ایتمکده‌در... بالجمله قراللر چوقدن بری قدرت حاکمیت حق‌ملکنی مرور زمانله اکتساب ایتمشلردر...»

لووازو Trait: des seigneuries نام‌اثرنده عینی‌فکری تکرار موضوع‌بحث وایضاح ایدیور : « معنای عمومیسیله، (سه‌نیوری) حق‌ملك‌صورتنده قدرت‌دیه تعریف ایدیلیر... قدرت وظیفه‌لر وسه‌نیوریلر ایچون مشترکدر ؛ حق‌ملك وظیفه‌لر ایله سه‌نیوریلری تفریق ایده‌ر ؛ وظیفه‌لرك قدرتی مأموریت یاخود اجرا اعتباریله اولوب سه‌نیوریلرك قدرتی کبی حق‌ملکه مستند دکلدر . » بعده ، لووازو ایکی سه‌نیوری‌یی ایکی نوعه تفریق ایدیور : عمومی سه‌نیوریلر وخصوصی سه‌نیوریلر . « عمومی سه‌نیوری ، عمومی تسمیه ایدلمشدر زیرا آمرلکی قدرت‌عمومیه‌یی استلزام ایده‌ر وانجق برشخص عمومی‌طرفدن ایفا اولونور. عمومی سه‌نیوری imperium، potestas وdominatioتسمیه اولونور وبزم طرفمزدن بونلره تحکم وساده‌جه سه‌نیوری نامی ویریلیر . »

ایمدی مادامکه ایمپه‌ریوم برسه‌نیوری‌در اوحالده برحق ملکدر، زیرا تعریفی اعتباریله هرسه‌نیوری برملکدر . مع‌مافیه شوراسی‌ده بیان ایدلمه‌لیدرکه لووازو دخی سه‌نیوری‌یی عمومی وخصوصی اولارق ایکی‌یه تفریق ایدیور : « خصوصی سه‌نیوری‌یه تابع اولان قوللدر ؛ عمومی سه‌نیوری‌یه تابع اولان تبعه‌در » دیور .

بوتون بونظریه‌دوما (Domat) طرفندن تکرار تدقیق وغایت‌صریح برجمله‌ده تلخیص ایدیلیور : « برحکمدارك قوت و نفوذی مندمج اولان واورادن عموم هیئته انتشار ایده‌ن ایلك موقع حکمدارك بالذات شخصیدر . »

صاحبی قرال اولان وحق ملك اولارق تلقی اولونان اشبو قدرت‌عمومیه اون‌التنجی عصردن اعتباراً حاکمیت نامیله توسیم اولونیور . بدایتده ، حاکمیت قراللك بالذات قدرتی دکلدی . حاکمیت بعض‌سه‌نیوریلرك وباخصوص قرالی‌سونیوریلرك برصفت‌مخصوصه‌سندن عبارت ایدی . Souverain (حکمدار) کلمه‌سنك مصدری کبی کورینه‌ن اسکی لاتین لسانڭ ایکی کلمه‌سی (Supremitas ، Superanus) دیکر بر سه‌نیوری‌یه تابع اولمایان بر سه‌نیورینك صفتنی افاده ایده‌ر ایدی . لکن اون التنجی عصرك بدایتندن اعتباراً اشبو کلمه منحصراً قرال سه‌نیوریلکنه تطبیق اولونمقده‌در ؛ وبر آز صوکره، اشبو کلمه قرال سه‌نیوریلکنك صفتنی دکل ، بالذات سه‌نیوریلکی افاده ایتمکه باشلامشدر . اون التنجی عصرك نصف‌اخیرنده حاکمیت کلمه‌سنی ایلك‌دفعه اولارق بومعناده استعمال ایده‌ن «بودن»

(Bodin) اولمشدر . «بودن» ، کلمهٔ مذکوره‌یی : « برجمهوریتك قورت مطلقه ودائمه‌سی » دیه‌تعریف ایدیور ودیورکه « حاکمیتك صفات ممتازه‌سندن برنجیسی والك اساسلیسی عمومیتی اعتباریله جمله‌یه وخصوصیتی اعتباریله هر شخصه قانون وضع ایتمکدر وبونی کندینه فائق مساوی ویا مادون هیچ بررضایه محتاج اولمقسزین اجرا ایتمکدر » (Les six liv:es

(De la Répu:lique, liv. I chap. VII et XI, édit. franç. lyon 1593)

بو، حاکمیتك ، دها اوزمان ویرلمش، تعریف متأخرندن باشقه برشی دکلدر . بوکون حاکمیت ، اوزرنده و یاننده رقیب برارادته تصادف ایتمکسزین بالذات کندینی تحدیدایتمك اقتدار ارادتی اولارق تعریف‌ایدیلیور. «لوبره»(Lebret, De la Souveraineté du roi نام اثرنده حاکمیتی اولا دره بکلك دورنده‌کی معنای اصلیسیله استعمال ایدیورسه‌ده بالاخره بونقطهٔ نظری ترك ایدیور وحاکمیت بومؤلف ایچونده ، « بوده‌ن » کبی، قرالك صاحب اولدیغی اقتدارك هیئت مجموعه‌سی حالنه کیریور .

بوصورتله اون‌یدنجی واون‌سکزنجی عصرلرده حاکمیت‌ایبدن‌ایی‌یه‌امر ایتمك‌حقی‌اولارق تلقی ایدلمکده‌در . قرال بوحقك صاحبیدر . بو، حق‌ملکك حائز اولدیغی بالجمله اوصافی حاوی بر حقدر . قرال بو حقه ، مالك اولدیغی املاك اوزرنده‌کی حقوقی کبی مالکدر . حاکمیت برملکدر؛ تك‌وغیرقابل تجزی اولان حاکمیت، بعض‌اسباب مخصوصه طولاییسیله، غیر قابل فراغ قیلنمشدر و ١٧٧٠ امرنامه‌سی وجودی ادعا اولونان قوانین اساسیه‌دن منبعث‌هیچ برتحدیدك موجود اولمادیغنی‌ادعا واعلان ایله‌مکده‌در. حاکمیت قرالیه، بالخاصه، اردت قرالیه‌نك طوغرودن طوغرویه افاده‌سی اولان وضع قوانینده تظاهر ایده‌ر .

١٧٨٩ - ١٧٩١ قانون اساسی واضعلری، حق حاکمیتی دورسابق حقوقیونك‌میدانه کتیردکلری صورتده آلیورلر ؛ لکن قرالی بو حقدن اسقاط ایله اونی ، بالجمله صفات وخواصیله شخص حقوقی اولارق تلقی‌ایدیله‌ن ملته‌بخش ایدیورلر؛ بوصورتله، ناصل اولجه قرال بو حقه مالك ایدیسه ، شمدی‌ده عینی وجهله ملت مالك اولمالیدر . سالف‌الذکر قانون اساسی واضعلری ، تعامل حقوقی‌یی ادامه ایتدیرمك وفیلسوفلرك و خصوصیله ژان ژاق روسونك تدریس ایتدکلری اساس انامی‌یی مشروطیت اداره ایله‌موقع تطبیقه قویمق صورتیله مضاعف برمزیت احراز ایتمشلردی .

ملك نظریه‌سی بوصورتله زائل اولیوردی . یاواش‌یاواش اوروپانك بالجمله ممالکنده‌ده ترك اولونیوردی ؛ اشبو فکر امریقایه هیچ کیرمه‌مش ایدی . اون طقوزنجی عصر

نهایتلرنده بو فکرك بعض آلمان نظریونی طرفندن احیاسـنه تشبث ایدلدیکنی اولجه بیان
ایتمش ایدم. بونلردن برینك نفوذینه رغماً نظریهٔ مذکوره نفس آلمانیاده دخی غایت شدید
انتقاداتی استلزام ایتمشدر .

پرنسك حق ملکی اولارق تلقی ایدیلەن حاکمیت نظریەسنی احیا ایچون الك شایان دقت
جهدی صرف ایدەن آلمان حقوقشناسی ، ١٨٧٣ ده نشر ایتدیکی (Grundzüge einer
allegemeinen Staatslehre) نام کوچك بر اثریله باویەرالی سەیدەل (Seydel) اولمشدر .
سەیدەل، اثرینك مدخلنده، حقیقیه مسلکنك زمانمزك الك بارز بر صفت ممیزەسی اولدیغنی
و، بناءً علیه، حقیقیه مسلکنی بالجمله شعبات فنونه اولدیغی کبی، فن حقوقەده ادخال ایتمك
مقتضی ایدوکنی بیان ایدیور ودیورکه: حقیقیهٔ حقوقیەیه طوغرو ایلریلەمك اقتضا ایدەر،
«ایەرنیغ»ك (Der Kampf im Recht) نام اثرنده یاپدیغی کبی ایلری کیتمك مقتضیدر؛
یاکلش بر مفکورویهٔ حقوقیەنك ایصال ایتدیکی خطالی نتایج موجوددرکه بونلر برطرف
ایدلملیدر . موهومەلر تعدد ایدیور، بونلری رد ایتمەلیدر؛ بونلردن بری ده حقوق قدرتك
(Herrechaft) مسندالیهی یاپیلمق ایستەنیلەن شخصیت دولتدر . حقیقت حالده، دولت
بر مسـند الیه حقوقی دکلدر . قدرت عمومیه حقوقنك انجق بر صاحبی اولابیلیر ، اوده
پرنسدر، حکمرانلردر . دولت آمرلك حقوقنه صاحب برشخص دکلدر؛ دولت سادەجه
بر واقعه امریدر . دولتك موجود اولماسی ایچون ایکی عنصر مقتضیدر : اولا ، اولکا
وافرادی ؛ ثانیا، بونلره تحکم ایدەن برارادت فائقه . دولت ارادت آمریه دکلدر . دولت
اشبو ارادتدن فرقلیدر ؛ (Herrscher) ك (حکمدار، پرنس) ارادتی دولته توجه ایدەر.

بو صورتله ، « سەیدەل » ە کوره قدرت فائقهٔ آمریەیه ذی الید اولان و سـەیدەلك
(He rscher) تسمیه ایتدیکی فرد ویا افرادك حقوق انفسیەسی اولان اشبو قدرت فائقەنك
موضوعی افراد واراضیدر . دولت ارادته مالك دکلدر؛ دولت برمسندالیه حقوقی دکلدر.
سەیدەل دیورکه : « دولتك شـخص اولارق تلقیسی ، دولتك عضویت اولارق تلقیسی
درجەسـنده یاکلش وغیر قابل مدافعەدر . اشـبو ایکی تلقیده عفو ایدیلەمز بر قصوری
حاویدرلر ، زیرا برصورت محسوسه ، سادەجه برمقایسەدن عبارت اولان شیلری فلسفه
وحقوق اساس فنیسی حالنه افراغ ایدیورلر . » (Loc. cité. p. 5.)

«سەیدەل»ك نظریەسنك قسم منفیسنی تمامیله قبول ایدەرم «سەیدەل»ك شخصیت دولتك
برصورت محسوسه، برموهومه اولدیغنی وبودرجه نحیف براساس اوزرینه براصول حقوقی

تأسیس ایدیلەمیەجکنی بیانده پك زیاده حقی واردر . لکن قدرت آمریەیی برحق انفسی
وپرنسی ده بو حقك صاحبی یاپماسنی قبولده معذورم . بونلری اولجه توسیع وارائه ایدلمش
اولان اسباب عمومیەدن طولایی قبول ایدەمم : نەقدرت عمومیه حق انفسیسی نەده حقوق
خصوصیه حق انفسیسی اولارق حقوق انفسـیه موجود دکلدر . نظریەنك قسم مثبتنی
قبول ایدەمم ، زیرا بو قسم، بالضرور ومنطقاً پرنسك مطلقیتنه منجر اولور . دور سابقك
مطلقیت قرالیەسی ، ملك نظریەسـنك عینی زمانده تاریخی و منطقی بر محصولی ایدی .
« سەیدەل »ك ملك نظریهٔ جدیدەسی الك تام برمطلقیته ایصال ایتمکدەدر وکندیسنی الهام
ایدەن مخفی وفقط مقنع فکرك بو نتیجەیه وصول اولوب اولمادیغی سوألی وارد خاطر اولمقدەدر.
عیناً مترجم آتیدەکی سطرلر «سەیدەل»ك نظریەسنی تلخیص ایتمکدەدرلر : « Herrschaft
سادەجه قدرت دولت واقعەسـندن عبارتدرکه بوندن حقوق انبعاث ایدەر . . . حقوق
دولته مقدم دکلدر، لکن مصدری اعتباریله دولتدەدر . ایمدی حقوق، ارادت آمریەنك،
(Herrscher)ك ارادتنك، دولتك هیئت انسانیەسنه امر ایتدیکی مقرراتك هیئت مجموعەسندن
باشقه برشی دکلدر. حقوقك مصدری، بوصورتله (Herrscher)ك ارادتیدر . (Herrscher)
سز ، (Herrscher) ە فائق ویا مسـاوی حقوق اولماماسی غیر قابل زوال بر حقیقتدر ؛
یالکز (Herrscher) طولاییسیله حقوق موجوددر.» (Loc. cit. p. 13 et 14)

ایشته صریح برطرز افادەکه درجهٔ شمولی ونتایجی حقنده شبهه وترددە محل براقماز.
بو نظریه، حقوق عامەنك قطعی صورتده ردوانکارینی انتاج ایدیور . لکن بوحال، قدرت
عمومیەیی حکمرانلرك برحق انفسیسی اولارق تلقی ایدەن هر نظریەنك منطقی برنتیجەسیدر.
بوحال ، قدرت عمومیەنك تحدیدینی حقوقاً تأسـیس ، انجق قدرت عمومیەیه حق انفسی
صفتنك ردی و حاکمیت مفهومنك برطرف ایدلمەسی ایله ممکن اولابیلەجکنی شـمدیدن
ارائه ایتمکدەدر .

[De la Doctrine de Seydel , rapprochez celle de Bornhak , Preussisches Staatsrecht . I. 1888. et Allgemeine Slaatslehre, 1898 .]

§ ٥٢ _ فرانسز نظریەسی

فرانسز نظریەسی حقوقی طرز انشـائینك بر مودەلیدر . اکر نقطهٔ حرکت قبول

ایدیله‌جك اولورســه ، استدلالاتك قوتی کندینی قبول ایتدیریور وفکره خوش کلیور. لکن نقطهٔ حرکت یاکلشدر وبو یوزدن بالجمله استدلالات هیچه منجر اولیورلر .

نقطهٔ حرکت روسودن استعاره ایدلمشدر . عقد اجتماعی تأثیریله، هر جمعیت انسانیه، حدذاتنده، بر وجدانه، بر «مشترك بن»ه ، بر ارادته مالکدر؛ کلمه‌نك معنای مابعدالطبیعیسیله بر شــخصدر . عقد اجتماعینك اشبو ادعایی احتوا ایده‌ن فقرهٔ مشهوره‌سی اولجه ذکر ایدلمشیدی. بونی بوراده تکرار ایتمك لازمدر ، زیرا ، کرك آلمانیاده ، کرك فرانسه‌ده شخصیت دولتی قبول ایده‌ن بالجمله نظریات طوغرودن طوغرویه بو فکردن انبعاث ایتمکده‌درلر.

روسو دیورکه: «اکر عقد اجتماعیدن اصلی واساسی اولمایان شیء اخراج ایدیله‌جك اولورسه شــو فقراتله تلخیص ایدیلیر : هر بریمز شخصنی وبوتون قدرتنی ارادت عمومیه‌نك ادارهٔ فائقه‌سی آلتنده اورتایه قویار واعضادن هر بری هیئت مجموعه‌نك لایتجزی بر قسمی اولارق تلقی ایدیلیر. اشبو فعل جمعیتك حین ایفاسنده هر عاقدك شخص خصوصیسی یرینه، مجلسك مالك اولدیغی آرا نسبتنده اعضادن متشکل معنوی ومشترك بر هیئت حصوله کلیرکه وحدتنی، «مشترك بن» لکنی ، حیاتنی وارادتنی اشبو عینی فعلدن استحصال ایله‌ر . »

(Contrat social, liv. I. chap. IV)

بو تقدیره کوره ، هیئت بر شخصدر ، ملتك نه اولدیغی بالاخره تعیین ایتمك شرطیله، بر هیئت ملیه فرض ایدیله‌جك اولورسه، بو هیئت بر شخصدر. هیئتك شخصیتی عقد اجتماعینك بر نتیجه‌سیدر ، زیرا عقد اجتماعیدن هر شخصیتك عناصر متشکله‌سی اولان « مشترك بن » ایله ارادت تولد ایتمشدر . ملت، حقیقی بر شخصدر ، ملتك شخصیتی نه بر موهومه نه‌ده بر مجردیتدر، لکن بر حقیقت مثبته، اونی تشکیل ایده‌ن افرادك شخصیتندن فرقلی بر حقیقت شخصیه‌در . ملت، افرادك وجداننده فرقلی تك ومشترك بر وجدانه ، افرادك اراداتندن فرقلی ، تك ومشترك وعمومی بر ارادته مالکدر .

اشبو ارادت عمومیه، محضا ارادت عمومیه اولماسی طولاییسیله، افراد ایچون مجبورالرعایه‌در. افراد ایچون مجبوری الرعایه اولدیغندن طولایی ارادت حاکمه‌در . شــخص ملت حاکمیتك صاحبیدر . اشبو حاکمیت طولاییسیله « هیئت سیاســیه‌نك نقض ایده‌میه‌جکی بر قانون موجود دکلدر ؛ لکن کندندن بر قسمنی فراغ ایده‌مز ؛ دیکر هر هانکی بر حاکمه تابع اولامازه» و ، « ارادت عمومیه‌یه اطاعتی رد ایده‌ن هر شخص بوتون هیئت طرفندن اطاعته اجبار ایدیلیر . » (Contrat social, liv. I, chap. VII)

حاکمیت ، ارادت عمومیه‌در یاخود، عینی معنایه کله‌ن ، حاکمیتی حائز اولان، ارادت عمومیه اولماسی طولاییسیله ، ارادت ملیه‌در . بناءً علیه ، اکر حاکمیت فراغ ایدیله‌جك اولور ایسه ارادت ملیه‌ده ، بو سببله ، حذف ایدلمش اولور . ایمدی ، حاکمیت غیر قابل فراغدر، و، ارادت اولدیغی ایچون، هر ارادت کبی ، غیرقابل تجزیدر . حاکمیت، ماهیتی وتعریفی اعتباریله غیرقابل فراغ وغیرقابل تجزیدر . « حاکمیت غیرقابل فراغ اولدیغی عینی سببله، غیرقابل تجزیدر ؛ زیرا ارادت یا عمومیدر یا دکلدر ؛ ارادت یا هیئت خلقك یاخودده بر قسمنك ارادتیدر . برنجی شقده ، بیان وافاده اولونان بو ارادت بر فعل حاکمیتدر وقوهٔ قانونیه‌یی حائزدر ؛ ایکی شــقده یالکز بر ارادت خصوصیه‌دن ، بر فعل اداره‌دن، اعظمی اولارق بر قرارنامه‌دن عبارتدر . (عقد اجتماعی ، کتاب ٢ ، باب ٢)

حاکمیتك صاحبی شــخصیت ملت اساسی، یاخود دها ساده اولارق ، تك وغیر قابل تجزی حاکمیت ملیه اساسی ، اولدیغی کبی دور اختلال متون اساسیه‌سنه کچمشدر . ١٧٨٩ ، ١٧٩١ ، ١٧٩٣ و اوچنجی سنه بیاننامه‌لرینك و قوانین اساسیه‌نك پك معلوم اولان فقراتنی خاطره کتیرمك کافیدر . « اساس حاکمیت اصلاً ملتده مندمجدر . هیچ بر هیئت ، هیچ بر فرد ملتدن صراحةً صادر اولمایان بر قوتی اجرا ایده‌مز . » (١٧٨٩ حقوق بیاننامه‌سی ، ماده ٣) « حاکمیت وحید، غیرقابل تجزی وفراغ اولدیغی کبی مرور زمانله ساقط اولاماز . حاکمیت ملته عائددر؛ خلقك هیچ بر قسمی وهیچ بر فرد حاکمیتك اجراسنی بنفسه‌یه مز. » (١٧٩١ قانون اساسیسی قسم ٣ ماده، ١) (١٧٩٣ قانون اساسیسی ماده ٧ واوچنجی سنه قانون اساسیسی ماده ٢ ؛ ١٨٤٨ قانون اساسیسی ماده ١٨)

ژان ژاق روسو ایچون حاکمیتك غیر قابل فراغ اولماسی، توکیل ایدیله‌مه‌مسی نتیجهٔ منطقیه‌سنه منجر اولیوردی . روسویه کوره، حاکمیته مالك اولان خلقك ، کندیسنه تمثیل ویرمه‌سی حاکمیتنی فراغ ایتمك دیمکدر . « حاکمیت ، ارادت عمومیه‌نك اجراسندن عبارت اولدیغندن هیچ بر صورتله فراغ ایدیله‌مز و بر مخلوق مشــترك اولان حکمدار انجق کندی طرفندن تمثیل ایدیله‌بیلیر . اقتدار دور ایدیله‌بیلیر فقط ارادت دور ایدیله‌مز . » (عقد اجتماعی ، کتاب ٣ ، باب ١)

بناءً علیه، ارادت عمومیه‌نك طوغرودن طوغرویه افاده‌سی اولان قانونی انجق خلق وضع ایده‌بیلیر . خلق ، حاکمیت ملیه‌نك تمثیلی صفتنی حائز اولمایان بر حکومت تأسیس ایده‌بیلیر.

« حکومت ، تبعه ایله حکمدار بیننده مناسبات متقابله‌لری ایچون مؤسس و قوانینک تطبیق واجرا وحریت مدنیه وسیاسیه‌نك ادامه‌سیله مکلف برهیئت متوسطه‌در . » (عقد اجتماعی ، کتاب ٣ ، باب ١) اشبو نقطه‌ده انقلاب کبیر دوری قوانین اساسیه‌سی روسونك نظریه‌سنی تعقیب ایتمه‌مشدر . اشبو قوانین ، هرنه‌قدر حاکمیت ملیه غیر قابل فراغ ایسه‌ده ، توکیل ایدیله‌بیله‌جکنی ، وکالتك ، فراغی استلزام ایتمه‌دیکنی ، زیرا حاکمیتك وکیللری حکمدار خلق حضورنده مسئول اولوب وکالتلرندن طولایی حساب ویرمکه مجبور اولدقلرینی قبول ایتمشلردر .

١٧٩١ قانون اساسیسنده بوخصوصده وضوح تامه‌یی حاوی برماده موجود ایدی . بوماده دیوردی که : « بالجمله اقتدارلر ملتدن صادر اولمقده‌در . ملت بونلری انجق وکالت طریقیله اجرا ایده‌بیلیر . » (باب ٣ ، ماده ٢) اشبو وکالت تمثیلی انتاج ایدیور ، بوندن شو معنا چیقار که خلقك وکیللری اونك نامنه ایسته‌رلر ، اونك ارادتنی افاده ایده‌رلر ، بناءً علیه ، ارادت حاکمه‌یی افاده ایله‌رلر و هرنه‌قدر بالذات خلق اتخاذ قرار ایتمه‌یوب ممثللر اتخاذ قرار ایدیورلرسه‌ده ، احوال ، بالذات خلق بیان رأی ایتمش کبی جریان ایتمه‌لیدر .

بارناو ، (Barnave) ١٠ اغستوس ١٧٩١ ده دیمش ایدی که : « قانون اساسینك احداث ایله‌دیکی وظائف نظام وحدودی دائره‌سنده ، ممثلی ساده‌جه برمأمور دولتدن تفریق ایده‌ن شودرکه ممثل ، بعض احوالده ، ملت ایچون ایسته‌مکله مکلفدر ، حالبوکه مأمور دائما انجق ملت ایچون اجرای حرکت ایتمکله مؤظفدر . » هیئت تمثیلیه عضولرینك کیملر اولدیغنی بیلمك نقطه‌سنه کلنجه بو ، دیکر بر مسئله‌در و ، حقیقت حالده ، ایکنجی درجه‌ده برمسئله‌در . برعضو تمثیلیمی ، یوقسه متعدد تمثیل عضولریمی موجود اولمالیدر ؟ هیئت عمومیه‌سیله حاکمیت اساس اعتباریله برقالمق شرطیله ، عینی زمانده متعدد عضولره توکیل ایدیله‌بیلیرمی یاخود متعدد عناصره تقسیم ایدیله‌رك ، بو عناصردن هربری آیری برعضوه توکیل قلنابیلیرمی ؟ بوتون بو مسائل ١٧٨٩–١٧٩١ ده ، حتی اوزماندن بری دائما مناقشه ایدلمشدر ، فقط بوراده یری یوقدر . ایکنجی جلدده اقتدارلرك تفریقی مسئله‌سنی تدقیق ایده‌جکز .

خلاصةً ، انقلاب کبیر دوری و ١٨٤٨ قوانین اساسیه‌سنده افاده اولوندیغی وجهله ، فرانسز نظریه‌سنده ملت حاکمیتك صاحب اصلیسیدر . ملت ، شخصیتك بالجمله خواصیله ، وجدان وارادتیله ، برشخصدر . شخص ملت ، حقیقت حالده ، دولتدن فرقلیدر ؛ ملت دولته مقدمدر . دولت ، انجق ملت بولونان یرده موجود اولابیلیر وملت ، حتی دولتك

ارتق موجود اولمادیغی ویاخود الآن تشکل ایده‌مه‌دیکی زمان دخی باقیدر . دولت انجق ، ملت بر ویا متعدد تمثیل عضولری تشکیل ایتدیکی ، بر شخصی یاخود بر هیئتی یاخودده هرایکیسنی بردن ارادتنی اظهار وافاده ایله مکلف قیلدیغی زمان تظاهر ایده‌ر . بو صورتله حاکمیتك صاحب اصلیسی اولان ملت ایله ممثللری اراسنده حقیقی برعقد وکالت موجوددر ؛ اشبو وکالت هرهانکی برائرهٔ انتخابیه طرفندن ویرلمش دکل ، فقط عموم ملت طرفندن ویرلمشدر ومسئولیتی وحساب ویرمکی انتاج ایده‌ر . اوحالده ، دولت ، مسئول وکیللری طرفندن تمثیل ایدلمش ملت حاکمه‌در . حاکمیتی حائز اولان دولتدر دنیلمکده‌در . لسانی تسهیل ایچون بوصورت افاده ممکندر ، لکن ، تمامیله طوغرو دکلدر . حاکمیتك صاحبی شخص ملتدر . اشبو حاکمیت ، حدذاتنده ، اصلی اعتباریله وغیر قابل ازاله برصورتده ، حتی ملت کندینه ممثللر تعیین ایتمه‌دن وممثللری وارایکن یوق اولدیغی زمان بیله موجوددر . دولت ، انجق ملتك ممثللری تشکل ایتدیکی زمان موجود اولور . ممثللر زائل اولورسه دولت زائل اولابیلیر ؛ لکن ملت ، ملت اولارق بولوندقجه ، حکمدار اولارق باقیدر .

ایشته نظریه بوشکلده‌در . شبهه یوق که ، اشبو مبحثك بدایتنده دیدیکم کبی ، استدلالاتنك قوتی طولاییسیله فکره خوش کلیور . نظریهٔ مذکوره دنیاده بویوك بررغبته مظهر اولمش وبوکون دخی بویوك برتأثیر اجرا ایتمکده بولونمشدر . نظریه اولارق ، فعلاً ، براهمیت فوق العاده‌یی حائزدر ؛ بونی انکار ایتمك بداهتی انکار دیمکدر . بوسطرلری یازدیغم زمان متعدد ملتلر بونظریه نامنه حریتلرینی استدعا ، حاکمیتلرینی اجرا حقنی ادعا واشبو حاکمیتی اجرا ایچون کندیلرینه ممثل تعیین ایده‌رك دولت حالنه کیرمك ایستیورلر . حرب عمومیده ، مدنیت معنویه‌نك وحقوقك ظفری ، پولونیالیلره ، چه‌قوسلوواقیالیلره ، یوغوسلاولره حکمدار ملتلر اولارق تحقق ایتمه‌لرینی وکندیلرینه ممثللر تعیینیله دولت اولارق تشکل ایتمه‌لرینی بادی اولمشدر .

لکن بوتون بونلر ، ملت مشخصه‌یی حاکمیتك صاحب اصلیسی اولارق تلقی ایده‌ن نظریه‌نك فناً طوغرولغنی اثبات ایده‌مز . هیئتلری ، بونلری تشکیل ایده‌ن افراددن فرقلی برشخصیته مالك اولارق تلقی ایده‌ن بالجمله نظریات کبی ، شخصیت ملت نظریه‌سی ده طوغرو دکلدر . ملتلرك برحقیقت اولمادقلرینی ادعا ایتمیورم . اخیراً یاشادیغمز والآن یاشامقده اولدیغمز احوال ووقایع ، ملتلرك حقیقی برشی اولدقلرینی پارلاق برصورتده اثبات ایتمشدر ؛ لکن بواحوال ، ملتلرك مسندالیه حقوقی اولمغه قادر شخصیتلر اولدیغنی اثبات

ایتمه‌مشدر وایده‌مز . بونی قبول ایتمك ایچون ایمان ایتمك لازمدر كه بوكا رضا كوستره‌مم . (مراجعت § ٥٠) .

دیكر طرفدن، ملتك قدرت عمومیه، حاكمیت حقنك صاحب اصلیسی، ملتی دولتدن فرقلی اولارق تلقی ایده‌ن فرانسز نظریه‌سنه‌قارشی آلمان‌حقوقیونی منطق حقوقی نظرندن محق اولدقلری شبهه‌دن ازاده اولان شدید انتقادات سرد ایتمشلردر .

بونلر اولا ، دیورلركه : وكالت طریقیله تمثیل فكری قبول ایدیله‌جك اولورسه بونك تحقق ایتمه‌سی ایچون ، وكالت ویرلدیكی زمان ، ایكی شخص حقوقی لازمدر : بری وكالتی ویره‌ن، دیكری‌ده وكالتی قبول‌ایده‌ن. ایمدی، اكر قدرت عمومیه وكالتی برشخصه ویریله‌جك اولورسه ، بردرجه‌یه قدر بوایكی شخصك موجودیتی افاده اولونابیلیر ؛ لكن وكالت برمجلسه ویریله‌جك اولورسه عینی افاده‌ده بولونمق امكانی یوقدر . فی‌الحقیقه ، اشبو مجلس انجق بعدالانتخاب والتشكل موجود اولابیلیر ؛ انجق اوزمان قبول ایده‌بیلیر ، زیرا انجق اوزمان بر وكالت قبول ایده‌بیله‌جك برشخص حالنه كیره‌ر . ایمدی وكالت تمثیلیه فرانسز نظریه‌سنده ، هرنه‌قدر الآن موجود دكلسه‌ده وكالت حین انتخابده ویرلمكده‌در . اوحالده وكالت ، وكالت ویرلدیكی زمان موجود اولمایان بروكیله‌ویرلمش اولیور. بناءً علیه، وكالت ، وكالت ویرلدیكی زمان موجود اولمایان برمجلس منفعتنه حصول بولاماز .

دیكر طرفدن ، آلمان حقوقیونی حاكمیتك صاحب اصلیسی اولان شخص ملت نظریه‌سنی شدیداً تنقید ایتمشلردر ؛ بونلر دیورلركه : بو نظریه دولتده ، حقیقی برصورتده طرز انشائیٔ حقوقی میدانه كتیرمكه مانع اولان برثنائیت تأسیس ایدیور ، بونظریه ایله دولتده ایكی شخص موجود اولیور : برطرفدن ملت ، دیكر طرفدن ممثل ؛ بونلرك ایكیسی‌ده شخص حاكمدر ؛ اوحالده ، هرحقیقی برحقوق‌عامه نظریه‌سنی عدیم‌الامكان قیلان تشوشات ظهوره كلیور ؛ برطرفدن ملت ایله ممثللری بیننده دیكر طرفدن‌ده تبعه ایله ملت بیننده تولد ایده‌ن وملت ممثللرینك كندی آرالرنده‌حصوله كله‌ن مناسباتی تعیین ایتمك اقتضا ایده‌ر . بوتون بونلر ایچندن چیقلماز وهرحقوق‌عامه نظریه‌سنی عدیم‌الامكان قیلان تشوشاتدن عبارتدرلر .

شوراسی‌ده بیان ایدلمه‌لیدركه آلمان حقوقیوننده قسم اعظمی فرانسز نظریه‌سنی تنقیده وجدانی اولسون ، غیروجدانی بولونسون، سوق‌ایده‌ن فكر، شبهه‌سز، بونظریه‌نك هرنه‌اولورسه اولسون، حكمرانلرك قدرت مطلقه‌لرینی تحدید ایچون اولدقجه قوی برنقطهٔ

استناد تشكیل ایتمه‌سی اولمشدر ، زیرا بو نظریه‌یه كوره حكمرانلر یالكز ملتك موقت ، دائما مسئول وكیللریدرلر؛ و، دیكر طرفدن، اشبو نظریه، وقایع جاریه‌نك اثبات ایتدیكی كبی بالجمله مستدعیات ملیه‌یه‌غایت موافق برزمین‌تشكیل ایله‌مكده‌دركه بوتون بوشیلری آلمان حقوقیونی قبول‌ایده‌مزلر . بوسببدن ناشی، بوتون مناقشات وانتقادات جهدلرینی فرانسز نظریه‌سی علیهنه توجیه ایله‌مشلردر . آلمان نظریونی تنقیداتنك قسم منفیسی جدی ادله اوزرینه مؤسسدر ، لكن جرح وتخریب ایتدكلری نظریه‌نك یرینه اقامه ایچون حقوقی برطرز انشائی میدانه كتیرمك ایسته‌دكلری زمان عدم موفقیت تامه‌یه دوشمشلر و مدافعه ایتدكلری اصول فرانسز نظریه‌سندن دها زیاده شایان تنقیددر . كله‌جك مبحثده بوجهت نظر اطلاعه وضع ایدیله‌جكدر .

«اوریبو» حاكمیت ملیه، تمثیل وشخصیت دولت حقنده یكی برنظریه میدانه كتیرمكه تشبث ایتمشدر. Recueil de l' académie de legislation de Toulouse, sous le titre Etudes constitutionnelles, la Souveraineté nationale)

فقط نظریه‌سی نجه متموج وسحابی اولدقدن ماعدا ١٧٨٩ قانون اساسی‌واضعلرینك تأسیس ایتدكلری نظریه‌نك بنیهٔ قویه‌سنه مالك دكلدر . اكر حاكمیت ملیه اساسی قبول ایدیله‌جك ایسه ١٧٨٩ آداملرینك طرز انشائیلرینی قبول ایله اكتفا ایله‌مك مرجحدر . «اوریبو» بونی مقبول برصورتده تعدیل ایله‌مش اولمقدن پك‌اوزاقدر .

§ ٥٣ _ آلمان نظریه‌سی

فرانسز نظریه‌سی، قدرت عمومیه‌یعنی‌حاكمیت حقوقنك‌مسندالیهی اولان شخص ملتك بوحقوقك اجراسنه كندیسنك ممثللری اولان حكمرانلری‌توكیل‌ایتدیكنی تدریس‌ایدیور. آلمان نظریه‌سی، ملت ایله ممثللرینی تفریق ایتمه‌یور . نظریهٔ مذكوره حاكمیتك‌یكانه‌صاحب اصلیسی دولت اولدیغنی ادعا ایله‌یور . فیلسوفلرك دیدكلری كبی آلمان نظریه‌سی دولتی « وضع » ایدیور وبونی ، وحدت لایتجزاسنده، قدرت عمومیه‌نك، حاكمیتك صاحبی حالنه افراغ ایدیور . دولت ، وحید وغیر قابل تجزی اولمغله برابر اوچ عنصردن متشكلدركه بوعنصرلر دولتك شخصیتنی تشكیله خادمدرلر ؛ عناصر مبحوثه شونلردر : بر اولكا ،

برملت وبرحكومت . اشبو مركب بنيه‌يه رغماً ، دولت ، وحيد ولايتجزادر ؛ بر مسنداليه حقوقيدر وحقوقى ، قدرت عموميه يعنى (Herrschaft) در. بوحالده دولت انشأ حقوقيسى وحدت وساده‌لكيله تظاهر ايدر . يالكز برتك شخص دولت موجوددر ؛ يالكز آمر اولان شخص دولت ايله اوكا تابع اولان مسنداليه حقوقيلر بيننده مناسبات تولد ايدر . حكمرانلر ملتك ممثللرى دكلدرلر ؛ دولتك عضولريدرلر ؛ عضو اولارق شخصيتلرى يوقدر ؛ بر فرد انسانينك حواسى عضولريله مناسبت حقوقيه موجود اولماديغى كبى دولت ايله‌بوعضولر بيننده‌ده هيچ برمناسبت حقوقيه موجود دكلدر . دولت بوعضولر خارجنده برلاشيدر ؛ ودولتك عضولرى اولان افراد انجق دولتك اجزاسندن اولدقلرى ايچون عضودرلر . الحاصل ، دولت بر اولكا اوزرنده قرار قيلمش و حكومت اولارق تشكل ايتمش هيئت مليه‌دركه‌بوصفتله‌موجود عينى‌زمانده‌وحيد ومركب برمسنداليه حقوقى‌وبوصفتله، تعريفى اعتباريله ، صاحبى اولديغى حقوق انفسيه اولان قدرت آمريه ايله متصفدر .

تفرعاته متعلق بعض فرقلرله حربك عرفه‌سنده آلمان حقوق‌عامه علماسى طرفندن تدريس ايدلمكده اولان اشبو نظريه‌نك بانيسى حقوقشناس « كه‌ربه‌ر » (Gerber) در. ذاتاً « كه‌ربه‌ر » بردولت نظريهٔ حقوقيه‌سى تأسيس ايتمكه تشبث ايدن‌ايلك آلمان حقوقشناسى اولمشدر . (Grundzüge des deutchen staatsrechts) نام اثرينك ايلك‌تأليفى ١٨٦٥ ده انتشار ايتمشدر . اوچنجى وصوك تأليفى ايسه ١٨٨٠ ده نشر اولونمشدر . « كه‌ربه‌ر »ك كتابى آلمانياده بويوك برتأثير حصوله كتيرمشدر . بوكتاب نشر اولونديغى زمان آلمانياده الآن قدرت عموميه‌يى پرنسك برحق ملكيسى اولارق تلقى ايدن دولت ملكيه نظريه‌سى تدريس اولونيوردى . « كه‌ربه‌ر » شديد برصورتده اشبو تلقى عليهنده بولونيور . دولتى ، پرنسدن فرقلى برشخص حقوقى اولارق وضع ايديور ؛ دولتى مسنداليه حقوقى ياپيور . قدرت آمريه‌نك صاحبى ، بوصورتله تلقى اولونان، دولت اولديغى ادعا ايديور . دولت متشكل برشخص حقوقيدر ، پرنس ، حتى ملت دخى دولتك عضولريدرلر .

« كه‌ربه‌ر »ك ، آلمان حقوق‌عامه نظرياتى اوزرينه تأثيرى اودرجه بويوك اولمشدركه اثرينك صفت مميزه‌يى حائز فقراتى بوراده عيناً درجى فائده‌دن خالى بولميورز. بوسطرلرده «هه‌غه‌ل»ك ، فقط برحقوقشناس طرفندن تحليل ايدلمش «هه‌غه‌ل»ك تأثيرى عيان برصورتده كوريله‌جكدر . « كه‌ربه‌ر » ديوركه : « برخلق، حيات مشتركنك نظام‌حقوقيسنى دولتده بولور. دولتده، خلق اخلاقى برصورتده وحيدهيئت اولارق حقوق‌مفهومنه واصل‌اولور.

دولتده، برخلق منافع مشتركه‌سنك حمايه وتطمينى‌ايچون الك‌اساسلى واسطه‌يى تحرى ايدر وبولور . خيرمشترك ايچون بالجمله قواى معنويه‌سنى استعمال امكاننى بخش ايدن تشكيلاتى دولتده بولور . دولت ، برخلقك حيات مشتركه‌سى ايچون برشكل حقوقيدر ، وبو شكل حقوقى عالم بشريتك نظام معنويسنك اصلى وابتدائى انموذجنه منسوبدر . دولتك تدقيق حقوقيسى اولاشو واقعه‌يى ارائه ايدركه خلق‌دولت واسطه‌سيله وجدان‌اجتماعى وياحقوقى‌يه وارادت قابليتنه واصل اولور ، تعبير آخرله ، دولتده، خلق مشخصيت حقوقيه‌يه واصل اولور . خيرمشتركك تحقق معنويسنه سائق اولان بالجمله قواى خلقى حمايه واظهار ايتديكى ايچون دولت ، نظام حقوقينك الك‌عالى شخصيت حقوقيه‌سيدر . دولتك ارادت قابليتى الك زنكين حقوق‌ساحه‌سنى اكتساب ايتمشدر. دولتك‌قدرت ارادتى،امرايتمك قدرتيدركه قدرت دولت تسميه اولنور . »

(Grnndzüge des deutschen staatsrecht. 3e édit. 1880. p. 1 - 3).

اشبو مبحثك بدايتنده بيان ايتديكم كبى دولتى ، دولت اولارق ، قدرت آمريه‌نك يكانه صاحبى اولارق تلقى ايدن فكر ، قرق سنه‌دن‌برى حقوق‌عامه اوزرينه نشرياتده بولونان آلمان حقوقيونى طرفندن همان‌متحداً قبول‌ايدلمكده‌در والك‌صريح،الك‌تام افاده‌سنى مدرس « يه‌للينه‌ك » ك غايت واسع وغايت يوكسك اولان اثرنده بولمشدر . « يه‌للينه‌ك »، قدرت عموميه‌نك صاحبى شخصيت دولت نظريه‌سنى شمدى‌يه قدر مثلى كوريلمه‌مش برنقطهٔ توسعه ايصال ايله‌مشدر . اشبو نظريه قضاياى آتيه‌ده تلخيص ايديله‌بيلير .

دولت ، دولت اولديغى ايچون موجوددر . دولت ، شخص اولارق ، ملتدن ، افراددن ، اولكادن فرقليدر ، مع‌مافيه برهيئت مليهٔ ارضيه‌در وملت افراددن متشكلدر . « هيئت حقوق اولارق ، دولت برخلقك براراضى اوزرنده مؤسس وامر ايتمك قدرت اصليه‌سنى حائز ياخود، بوكون مستعمل تعبيراتى استعمال‌ايله، دولت‌اصلى برقدرت آمريه‌يى حائز برهيئت ارضيه‌در .

(Allgemeine Staatslehre, 1900. p. 161. 2e édit. 1905. p. 163).

شخص حقوقى اولان دولتك متصف اولديغى قدرت آمريه ، حق انفسيدر ، يه‌للينه‌ك بونى ، آلمانياده جارى تعبيره كوره ، (Herrschaft) تسميه ايديور . بو ، مخالفت قبول ايتمز برقدرتدر . دولت غيرمقيد امرلر اصدار ايدر وقوهٔ مجبره‌يى بتمامها اجرا ايده‌بيلير . « Herrschen » كلمه‌سى غيرمقيد بر صورتده امر ايتمك و قوهٔ مجبره‌يى بتمامها

اجرا ایده‌بیلمك معناسنی ویرر ؛ بوبر (Staatsgewalt) قدرت ارادتدرکه انجق کندی کندینی تحدید ایده‌بیلیر وایشته بو ، حاکمیتدر . » ایمدی ، حاکمیت ، قدرت دولتك برصفتیدر ؛ مع‌مافیه ، « یه‌للینه‌ك » ه کوره قدرت دولت بوکا هرزمان مالك دکلدر، فقط همان هرزمان مالکدر .

اشبو قدرت عمومیهٔ حاکمه ، دولتك انجق کندی ارادتیله بالذات کندینی تحدیدحقی اولدیغندن ، کندی حرکاتنك وکندیسنه تابع اولان افراد حرکاتنك ساحه‌سنی ارزو ایتدیکی صورتده تنظیم ایده‌بیلیر. ایمدی، دولت، دیکر هیچ برارادتك اداره ومراقبه‌سی اولامامقسزین ، کندی ارادتیله حقوق آفاقیه احداث ایده‌بیلیر .

(Loc. cit. p. 188 ets., 2e édit. 1905. p. 290 ets.)

اکر دولت ، دولت صفتیله ، اشبو غیرمقید قدرت حقوقیه‌نك صاحبی ایسه ، اقتدار دولته تحدیدات حقوقیه تعیینی قابل دکل کبی کورونمکده‌در و (§ ٥٥) ده کوریله‌جکی وجهله آلمان نظریه‌سی ، حقیقت حالده ، غیرقابل حل برمسئله مواجهه‌سنده بولونمشدر .

« که‌ربه‌ر » ك و « یه‌للینه‌ك » ك بالاده ذکر اولونان اثرلرندن ماعدا اشبو آلمان نظریه‌سی حقنده مراجعت ایدیله‌جك آثار شونلردر :

Jellinek, System der subjektiven öffentlichen Rechte. 2e edit. 1905; Rehm, Staatsrecht, 1899; G. Meyer, Staatsrecht, 1899; Schmidt, Allgemeine staatslehre 1900 - 1903 ; Hatschek, Allegemeine staatsrecht, 1908 ; On trouvera un exposé critique intéressant de ia questlon dans l'ouvrage du professeur hollandais Krabbe, Die Lehre der Rechtssouveränität, 1906. p. 197 ets.

La doctrine italienne, d'une manière gènerale sent la doctrine allemande sur ce point, Cons. le grand traité de droit public, publié sous la direction de Mr Orlando. Cf. cependant Carmelo Caristia Dubbi ed incertezze del diritto publico moderno, Rivista di diritto publico, 31 Aaût 1914. 1er partie, p. 348,

« ئه‌سمه‌ن » دولتی «ملتك مشخصیت حقوقیه‌سی، قوهٔ سیاسیه‌نك مسنداليه وقوامی» دیه تعریف ایدیور وعلاوةً دیورکه ، « اداره ایتدیکی مناسبات نقطهٔ نظرندن ، طبیعی اولارق ، نه‌فائق ، نه‌ده رقیب برقدرت طانیمایان بوقوت ، حاکمیت تسمیه اولنور . » (6e édit. 1914, p. 1) اشبو تعریف هم آلمان هم‌ده فرانسز نظریه‌سیله قابل تألیفدر . « ئه‌سمه‌ن » بوایکی نظریه‌یی بربرندن آییران فرقی ادراك ایده‌مه‌مش کبی کوورنمکده‌در .

§ ٥٤ – اشبو مختلف نظریه‌لره قارشی انتقادات

بالذات حکمرانلری قدرت عمومیه‌نك صاحبی اولارق تلقی ایده‌ن نظریه بوکون همان متحداً ترك ایدلمشدر . دولت ملکیه تلقیسنك اون سکزنجی عصر نهایتلرینه قدر اوروپا دولتلرینك حقوق داخلیه وحقوق مللنده حائز نفوذ اولدیغی (§ ٥١) ده بیان ایدلمش ایدی . اشبو تلقی ١٨١٥ ویانه معاهده‌نامه‌لرینك پك‌چوق موادنده کورولمکده ایسه‌ده اون‌طقوزنجی عصرده همان تمامیله‌زائل اولمشدر . مع‌مافیه ، تلقیء مذکورك بعض تأثیراتی حرب‌عمومی‌یه قدر دوام ایتدیکی افاده ایدیله‌بیلیر. ١٩١٩ وه‌رسای معاهده‌سی‌بونك زوال تامنی اکمال ایتمشدر. فرانسه‌ده ، حقوق داخلیه‌ده دولت ملکیه تلقیسی ١٧٨٩ دن اعتباراً تمامیله حذف ایدلمشدر. آلمانیاده واوستریا ایمپراطورلغنده، برچوق نقاطده ؛ حقوق‌عامهٔ موضوعه‌ده ادامهٔ حیات ایله‌مشدر ، لکن وسطی‌ایمپراطورلقلرك مغلوبیتی اوزرینه ١٩١٨ انقلابی ایله زائل اولمشدر .

فنی نقطهٔ نظردن قدرت عمومیه‌نك حق‌ملك صورتنده تلقیسی، صوك‌اللی‌سنه ظرفنده انجق پك آز مؤلفلر طرفندن مدافعه ایدلمشدر؛ بونلردن اك مشهوری، (§ ٥١) ده بیان ایتدیکم کبی باویه‌رالی « سه‌یده‌ل » در . حتی آلمانیاده دخی « سه‌یده‌ل » ك نظریه‌سی‌همان منزوی قالمشدر . فی‌الحقیقه اشبو نظریه ، اقتداره ذی‌الید اولانلرك بلاقید وشرط قدرت مطلقه‌لرینی تصدیقه‌ایصال ایدیوردی. آلمان نظریونك، پرنسلرك مطلقیتنه براساس حقوقی بخش ایتمکه ، خفی ویا جلی تمایل عمومیلرینه رغماً « سه‌یده‌ل » ك نظریه‌سی زیاده‌جه سرت کورونمشدر . اشبو نظریه‌نك مدافعه ایتمك ایسته‌دیکی امره‌فائدلی اولمقدن زیاده مضر اولدیغی‌ادراك اولونمشدر. حکمرانلرك قدرت مطلقه‌لرینی‌حقوقاً تأسیس ایتمك ایچون ، اقتدار دولتك تحدید حقوقیسنه طوغرو غیرقابل اعتراض ومقاومت تمایلات اخیره‌یی ، هیچ اولمازسه جعلی برصورتده تطمین ایده‌جك دهاجوال برنظریه بولمق لازم کلیوردی . بوسببدن طولایی « سه‌یده‌ل » ك نظریه‌سی، انتشارینی متعاقب آلمانیاده شدیداً تنقید ایدلمش واوزماندن‌بری همان‌همان طرفدارسز قالمشدر .

١٨٧٤ ده « کیرکه » توبینغه‌ن مجموعه‌سنده « سه‌یده‌ل » ك حقیقیه‌اولدیغنی ادعا ایله‌دیکی نظریه‌سنه قارشو شدید ومکمل برمقاله نشر ایتمشدر . (Zeitschrift fürdie gesammte

اشبو مقاله « حقوق عامه اساساتی ویکی حقوق عامه نظریاتی » سرنامه‌سیله نشر اولونمشدر (Staafswissenschaften, 1874, p. 153 ets.) . « کیرکه » بو مقاله‌ده بعضاً خطیبانه الفاظ ایله دولته قارشی قدرت حقوقی مدافعه ایتمکده ومغلق بر طرزده حقوق طبیعیهٔ فردیه نظریه‌سنه پك یاقلاشان بر نظریه توسیع ایله‌مکده‌در. «کیرکه»نك بو نظریه‌سندن (§ ٥٥) ده تکرار بحث اولوناجقدر .

هر نه قدر دولت ملکیه نظریه‌سی بوکون همان تماميله برطرف ایدلمش ایسه‌ده، بالعکس شخصیت حقوقیهٔ دولت نظریه‌سی، هیچ شبهه یوق که، بالجمله ممالکده حائز تفوق بر نظریه‌در. حتی دنیله‌بیلیر که کندیسیله غیرقابل توفیق بر سلسلهٔ واقعاته متصادم اولدیغی حالده ملی وبین‌الملل حقوق عامه‌ده تأثیر فائقنی حس ایتدیرمکده‌در .

اشبو نظریه، دولت نظریهٔ مابعدالطبیعیسی تسمیه اولونابیلیر، زیرا، قدرت عمومیه‌یی بر حق انفسی اولارق تلقی ایدیور وهر حق انفسی بر تلقیٔ مابعدالطبیعیدر . دیکر طرفدن، مدعا قدرت عمومیه حقوق انفسیه‌سنه مسند الیه اولارق مدعا بر شخصیت ویریور ؛ بو شخصیت، فکر بشرك تخیلیله میدانه کلمش بر جوهر مابعدالطبیعی اولان شخص دولتدر. آلمان نظریه‌سیله فرانسز نظریه‌سی آراسنده نقطهٔ حرکت فرقی ارائه ایدلمش ایدی ، برنجیسی ، شخص دولتی ، حد ذاتنده ، حقوق حاکمیتك صاحب اصلیسی اولارق ، ایکنجیسی ایسه ملتی، حاکمیتك صاحبی اولارق تلقی ایدیور. فقط ملت بو حقی بر ویا دها زیاده عضو تمثیلیلره توکیل ایله‌یور ودولت حاکمیت ملیه‌نك تنظیم وتشکیلندن حصوله کلیور. هر نه قدر ایکی نظریه‌نك نقطهٔ حرکتلری بربرندن فرقلی ، هر نه قدر تماميله فعلی بر نقطهٔ نظردن صورت تطبیقلری وبا خصوص دولتك معاملات عندیه‌سنه قارشی آلناجق تدابیر تأمینیه اعتباریله‌ده فرقلی ایسه‌لرده، ایکی مسلکك دخی طوغرودن طوغرویه واصل اولدقلری نتایج عینیدر؛ هر ایکیسنده‌ده ، وحید ولایتجزی اولان حاکمیتك صاحبی، وحید ولایتجزی اولان شخص حقوقیٔ دولتدر ، دولت بر اراضی اوزرنده ساکن ومتشکل هیئت ملیه‌در وشخص حقوقی اولان دولت حق حاکمیتك صاحبیدر .

قدرت عمومیه‌نك یعنی حاکمیتك حقیقةً حقوق انفسیه اولدیغی قبول ایدیله‌جك اولسه دخی، بو نظریه‌لر مسند الیه حقوقی مسئله‌سنی حل ایدیورلرمی ؟ هیچ بر وجهله؛ بالعکس، تزیید مشکلاتدن باشقه بر شیئه خادم اولمیورلر .

اولا، بو نظریه‌لر، دردنجی بابده، عمومی بر صورتده مسند الیه حقوقی مسئله‌سی تدقیق

ایدلدیکی زمان ارائه ایتدیکمز عدم امکانلره متصادم اولمقده‌درلر . کورلمش ایدی که بر عنصر مشترکدن وحتی بر ارادت مشعور بهایه مالك اولمایان بر فردن بر مسند الیه حقوقی میدانه کتیرمك ممکن دکلدر . هیئتلرك قبلی بر صورتده شخصیت عضویه ومشعور بهاسنی ادعا ایدن نظریه استثنا ایدیله‌جك اولورسه هیچ بر نظریه جمعیتلرك شخصیتنی، طوغرودن طوغرویه بر موهومه احداث ایدن یاخود کثرت اولان بر شیئك وحدت اولارق تلقی ایدیله‌جکنی، یاخودده ارادتی حائز اولمایان بر منفعت عنصرینی تمثیل ضمننده بر عنصر ارادتك مداخله‌سی ممکن اولاجغی قرارینی ویرن قانون موضوع واضعنك مداخله‌سی خارجنده ایضاح ایده‌میور . هیئت دولت اولسون ، سائر بر هیئت اولسون ، بر جماعتك، محضا جماعت اولدیغی ایچون ، شخصیتی وبو صفتله ، بر وجدان وبر ارادته مالك اولدیغی ادعاسی، قبلی وتماميله مابعدالطبیعی بر ادعادر که مثبت بر فنده قبولی حائز اولاماز ؛ اشبو اثرك ایکنجی جلدنده تکرار تصادف ایده‌جکمز بو مسئله‌یی بوراده موضوع مباحثه ایتمیه‌جکم. لکن، اکر دولتك شخصیت مشترکهٔ طبیعیه‌سی قبول ایدلمیه‌جك اولورسه، دولته، دیکر نظریه‌لرك هیچ بری تطبیق اولوناماز ؛ نه عنعنوی موهومه نظریه‌سی ، نه میشونك، نه‌ده وحدت اولارق تلقی ایدیلن کثرت نظریه‌سی دولته تطبیق اولوناماز . فی الحقیقه ، اشبو نظریه‌لره کوره شخصیتی تشکیل ایدن عنصرك تحقق وتعینی ایچون دولتك مداخله ایتمه‌سی لازمدر . ایمدی ، دولت، شخص اولارق موجود اولمادن مداخله ایده‌مز ، زیرا آنجق اوزمان قدرت عمومیه‌نك صاحبی بر دولت موجود اولور . ایمدی، دولت، شخص اولارق آنجق اشبو عنصر شخصیت دولت طرفندن احداث اولوندیغی تقدیرده موجود اولور . لکن دولتك ، موجود اولمادن اول ، اشبو عنصری احداث ایتمه‌سی ممکن دکلدر . بناءً علیه ، شخصیت دولت موجود اولاماز . بوراده اویله بر دور باطل واردر که ایچندن قورتولونماسی قابل دکلدر .

میشو بونی تیقندن خالی قالمامش و بو چیقمازدن تخلص یولنی بیهوده یره تحری‌یه تشبث ایله‌مشدر . اولا، « میشو » بالذات ، موهومه قلاسیق نظریه‌سنه اعتراض ایدیور . دولتدن صادر اولان قانون ، دولته شخصیت حقوقیه بخش ایده‌مز ، زیرا، وضع قانون ایچون دولت ، شخصیته مالك اولمالیدر . « دولتی میدانه کتیرن قانون دکلدر ؛ دولته ، مالك اولدیغی حقوق فائقه‌یی، بناءً علیه، شخصیتی بخش ایدن قانون دکلدر؛ قانون دولتك محض نتیجه‌سیدر . (Loc cit. I, p. 27)

بن ده میشویه دیرم‌که : شخص دولتك ، آنجق کندیسنی تمثیل ایده‌ن عضولری واسطه‌سیله‌حرکت ایده‌بیلدیکنی‌ادعا ایدیورسکز ؛ ایمدی اشبوعضولری وصفت‌تمثیله‌لرینی تأسیس ایده‌ن دولتدر ؛ دولت بونی، آنجق کندیسنی تمثیل ایده‌ن عضولره مالك‌اولدیغی تقدیرده ایفا ایده‌بیلیر . تعبیر آخرله ، تمثیل‌ده برموهومه‌در ودولت بونی آنجق کسب موجودیت ایتدیکی زمان ، یعنی آنجق عضولر واسطه‌سیله صورت تمثیله‌سی موهومه‌سنی میدانه کتیردیکی زمان ، احداث ایده‌بیلیر . میشو ، جواباً ، دیورکه : اعتراض معتبر دکلدر؛ عضو، شخص معنوینك جزؤ اصلیسی اولارق تلقی ایدیلیر؛ عضو شخص معنوی طرفندن تولید ایدلمز؛ عضو، تولدینی حصوله کتیره‌ن وعینی زمانده تشکلنی تعیین ایله‌ین قوای اجتماعیه ایله، شخص معنوی ایله عینی زمانده تولدایده‌ر .(Loc. cit., I. p. 136)

بوکا جواب اولارق دیرم‌که: اکر شخص معنوی ، تولدی اثناسنده کندیسنی طبیعی برصورتده تمثیل ایده‌ن عضولرله برابر بذاته میدانه کلیورسه ، شخص معنوی ، « کیرکه » و« کیرکه » مکتبنك قبول ایتدکاری شخص طبیعی ، برمخلوق مشترك ، خلاصةً ، شخص طبیعیٔ هیئتدن باشقه برشی دکلدر . میشونك بوتون او عالمانه نظریه‌سی لزومسز اولویور ؛ « کیرکه » ایله، دولت ، هرهیئت کبی وجدان وارادات فردیه‌دن فرقلی بروجدان وارادت ایله طبیعةً متصف برشخص طبیعیدر ، دیمك کفایت ایده‌ر . برشق متوسط بولمق قابل دکلدر : یا هرهیئت وتخصیص هیئتلرك الك قدرتلیسی، فقط حقیقةً برهیئت اولان دولت طبیعی اولارق وجدان وارادته مالك برشخص ، برمسند الیه حقوقیدر ؛ یاخودده دولت طبیعةً برشخص دکلدر، بوتقدیرده هیچ برصورتله‌شخص اولاماز ، زیرا کسب موجودیت ایتمه‌دن ، کندی کندینه شخصیت بخش ایده‌مز .

اکر دولتك، حاکمیتك طبیعةً صاحبی‌اولدیغی‌قبول ایدیله‌جك اولورسه بوتون‌برمنطقی وفعلی عدم امکان‌سلسله‌سنه تصادم ایدیلیر .

اولا، اکر دولت برشخص حاکم ایسه، دائما بوصفتی حائزدر . حاکمیت آنجق‌بالذات کندینی تحدید ایده‌ن ارادتك صفتیدر، دنیلمشدر . اکر دولت صفت حاکمیتی حائز ایسه ارادتی دائما ومنحصراً بوصفتی حائزدر . اوحالده، دولت دائما برشخص حاکم اولارق مداخله ایده‌ر . مناسبات بین‌الملیه‌یی برطرف ایده‌رك ، دولت ایله دیکر برشخص بیننده تکون ایده‌ن مناسبات حقوقیه ، دائما ایکی شخص غیر مساوی آراسنده‌کی مناسبتدرکه بونلرك بری حاکم دیکری غیرحاکم، بری فائق وآمر، دیکری مادون وتابع‌در. ایمدی،

واقعه اعتباریله ، دولتك بو صفتله تظاهر ایتمه‌دیکی پك چوق مناسبات حقوقیه موجود اولدیغنه هیچ کیمسه اعتراض ایتمه‌مکده‌در . دولت ایله بر فرد خصوصی بیننده تکون ایده‌ن مناسبات حقوقیه ، هیچ شبهه‌یوقکه ، ایکی مساوی شخص بیننده‌کی مناسباتدن باشقه برشی دکلدر ؛ وحقوق متأخره‌ده بوقبیل مناسباتك عددی ، شبهه‌سز هرکون تزاید ایتمکده‌در . اوحالده ، تعریفی وماهیتی اعتباریله برشخص حاکمك ، بعض زمان، بوصفتی غائب‌ایدوب کندیسنی‌تمامیله برشخص خصوصی‌کبی اداره ایتمه‌سی ناصل ایضاح ایدیله‌بیلیر. بونی ایضاح طبیعةً خصوصی برشخصك ، بعض زمان، برشخص عمومی اولماسی واقعهٔ معکوسه‌سنی ایضاح درجه‌سنده مشکلدر. دولت نظریهٔ مابعدالطبیعیه‌سی مروجلری بو تنقیدك قدرتنی تیقن ایتمشلردر . بو صورتله مناقشات باشلامش وحقوقیونك دائما تخیلاته آچیق فکرلری بوراده دخی‌متعدد اصوللر ایجاد ایله‌مشدر .

بونلردن الك‌اسکیسی ، دولتده، برطرفدن قدرت عمومیه شخصیتی ، دیکر طرفدن ، شخصیت مالملکیه یاخود مالیه یاخود قیصه‌جه خزینه اولمق اوزره ایکی شخصیت تفریق ایده‌ن اصولدر . اشبو نظریه خیلی مدت آلمانیاده بویوك بر رواجه مظهراولمشدر .

فرانسه‌ده ، هرنه قدر علناً افاده و اوزون اوزادی‌یه توسیع ایدلمه‌مش ایسه‌ده ، صوك زمانلره قدر پك چوق حقوقیونی و بتخصیص حقوق مدنیه علماسنی الهام ایله‌مکده ایدی ؛ بوندن ماعدا ، نظریهٔ مذکوره روما حقوقنك بعض متونه مستند کبی کورونمکده ایدی . لکن بواصولك وحدت دولتله تمامیله غیرقابل‌توفیق اولدیغی، دولتده غیرقابل قبول برثنائیت حصوله کتیردیکی کورولمش و، دیکرطرفدن، تمامیله ملکی‌اولدیغی حالده قدرت عمومیه‌نك تظاهر ایتدیکی پك‌چوق افعال دولت موجود اولدیغی، بناءً علیه، دولتك شخصیت ملکیه‌سنك، قدرت عمومیه شخصیتنه ضد اولارق ارائه ایدیله‌میه‌جکی آکلاشیله‌شدر .

میشو ، اشبو ثنائیت تلقیسنه قارشی پك محقق اولارق شدیداً سرد اعتراض ایتمشدر : « قدرت عمومیه اولان دولت ایله حقوق خصوصیه شخص معنویسی اولان دولت وحید وعینی مسند الیه حقوقی‌یی تشکیل ایده‌رلر . اکر بونلر ، کرك دولتی ایکی شخصیته آییرمق صورتیله، کرك ، عینی نتیجه‌یه واصل اولان، فکر دولتی بو تظاهراتدن یالکز برینه تحدید ایده‌رك ، عندی برصورتده تفریق ایدیله‌جك اولورسه غیر قابل قبول نتایجه واصل اولونور . مثلا ، قدرت عمومیه‌یی حائز دولتك ، شخص خصوصی اولان

دولتك ایفا ایتدیكی افعالدن یاخود معكوساً شخص خصوصی اولان دولتك قدرت عمومیه‌یی حائز دولتك ایفا ایتدیكی افعالدن مسئول اولمادیغنی افاده ایتمك لازم كلیر .... شبهه‌سز ، بعض نقاط نظردن دولتده ، شخصیتك ایكی جهه‌سنی تفریق ایتمك فائده‌لی اولابیلیر ... لكن اكر دولتك بالجمله افعالی برتك شخصیتك افعالی اولوب یالكز ، دولتك متفرق عضولری وتظاهرات مختلفه‌سی اولدیغی اساسی ادامه ایدلمیه‌جك اولورسه ممنونیتبخش هیچ برنظریهٔ حقوقیه‌یه وصول امكانی یوقدر . (Loc. cit., I. p. 271 - -276)

آلمانیاده ، « هاچه‌ك » (Hatscheck) دولتك خزینه شخصیتی تلقیسنك زوالنی پك‌ای ارائه ایتمشدر ؛ فی‌الواقع بونظریه بوكون آلمانیاده‌هان تماماً زائل اولمشـدر . بوكا تعجب ایدیله‌مز زیرا تلقیٔ مذكور دولتك قدرتنی تنقیص ایده‌جك ماهیتده ایدی. دولتك شخصیت حاكمه‌سنك وحدتی ولایتجزالغی ادعا ایدلمك صورتیله، دولت برفعل ملكی یاخود برفعل آمری ایفا ایتسون ، حاكمیت دائما بوتون كمالیله تظاهر ایده‌جكندن ، حقوقیون ، مطلقیت نظریه‌لرینه ظاهری براساس حقوقی ویره‌بیلمك ایچون دها اساسلی برقوته مالك اولورلر . آلمان قودسیویلنك برچوق ماده‌لرینك، بتخصیص جمعیتلرك مسئولیتنه عائد ٣١ نجی ماده‌سی احكامنك مماثلت طریقیله خزینه‌یه‌ده تطبیق اولوناجغنی افاده ایدن ٨٩ نجی ماده دولتك خزینه شخصیتنی تصدیق ایتمكده اولدیغندن آلمان حقوق‌عامه نظریه‌سی طرفندن خزینه شخصیتی مفهومنك ترك ایدلمه‌سی جداً شایان مراقدر .

(Hatscheck, Die rechtliche Stellung des Fiscus in bürgerlichen Gesetzbuch, 1899)

لكن مسئله اولدیغی كبی باقیدر و ، شبهه‌سز ، بونی حله قادر اولاجق دولتك ایكی جهه‌لی شخصیتی فكری دكلدر. بوصورت تلقیده مغلق برطرز افاده موجوددر. شوراسی باقیدركه، اكردولت ماهیتی اعتباریله برارادت حاكمه‌ایسه، ایفا ایتدیكی فعل هرنه‌اولورسه اولسون، دائما ارادت حاكمه اولارق تظاهر ایدر . طبیعتی اعتباریله حاكم اولان اشبو شخصك ناصل بعضاً برقدرت عمومیه جهه‌سی، بعضاًده برشخص خصوصی جهه‌سی ارائه ایده‌بیله‌جكنی ادراك ایده‌بیلمك بنم ایچون تماميله عدیم الامكاندر .

ایشته بوسببدندركه بعض محررلر شخصیت دولتك آنجق ، « به‌رته‌له‌می »نك تعبیری وجهله ، تمثیث، « اوریو » نك تعبیری وجهله ، مناسبت حقوقیه طولاییسیله موجود اولدیغنی افاده‌یه سوق واماله ایدلمشلردر . شبهه یوقكه اوریوشخصیته « به‌رته‌له‌می » دن

زیاده برموفع بخش ایدیورسه‌ده هرحالده بونی تقلیلدن خالی قالمیور . (§ ٥٠) ده ارائه اولوندیغی وجهله‌بو فراغت، شخصیت دولت نظریهٔ عمومیه‌سی ایچون پك تهلكه‌لی براعتراف تشكیل ایتمكده‌در . اوریو ١٩١٠ ده (Principes du droit public) نام اثرینك ایلك تألیفنده دیوردی كه : دولتك شخصیت حقوقیه‌سنی قبول ایدیورز؛ لكن ، عینی زمانده اشـبو مشخصیتك شمول فعلیسنك محدود اولدیغنی‌ده قبول ایدیورز ، یعنی بعض افعالده دولتی برشخص اولارق تلقیده فائده واردر ، بعض احوالده‌ده، بالعكس دولتی ساده‌جه برملت داخلنده مؤسس وبراقتدار تحكم ایله متوازن وضعیاتك هیئت عمومیه‌سی اولارق تلقی ایتمكده فائده موجوددر. (صحیفه، ١١٠-١١٤و٦٣٩)

میشویه كوره ، اشبو تحدیدات محق كورونمه‌مكده‌در . بوكا رغماً «اوریو» ، اثرینك ١٩١٦ده انتشار ایده‌ن ایكنجی تألیفنده اولكی فكرینی ادامه ایدییور ودیوركه: «بالذات شخص حقوقیده ایكی عنصر تفریق ایتمك اقتضا ایده‌ر : برطرفدن، علامات تشكیلاتك مربوط اولدیغی مؤسسهٔ سیاسیه‌نك فردیت آفاقیه‌سی، دیكر طرفدن، مناسبت علامانك مربوط اولدیغی شخصیت انفسیه . » (صحیفه ٤٥) . لكن اشبو تحدیدات تلخیص حقوق اداره (Précis de droit administratif) نام اثركوك تألیفنده آرتق موجود دكلدر . اوریو بو اثرنده دولته تطبیق پك مناسـب اولان بر شـخصیت معنویه تعریفی ویریور . برشخص معنوی هیئت اولارق تنظیم ایدلمش برتشبث مشتركدركه سرمایهٔ صلاحیتی وعضولرینك اقتدار ارادتنی تصاحب ایده‌رك عینی زمانده معنـای اصلی و طبیعیسنی وحریت داخلیه‌یی احراز ایتمش وبوصورتله برمسندالیه اولمشدر.» (طقوزنجی تالیف، ١٩١٩، صحیفه ١٢٤)

هرنه دنیلیرسه دنیلسین، دولتك شخصیت حاكمه‌سی ادعاسی نه‌درجه مهارتله میدانه كتیریلیرسه كتیریلسین، یالكز برآز اول بیان ایتدیكم تناقضلره‌دكل، فقط، ابرازایدیله‌كلن خارق العاده اینجه‌لكلره رغماً اشبونظریه ادامه ایدیله‌جك اولورسه، تماميله غیرقابل ایضاح وضعیات فعلیه‌یه دخی تصادم ایده‌ر . مناطق اعتباریله عدم مركزیت وبالآخره عریض وعمیق تدقیق ایده‌جكمز هیئت متحده (féderalisme) اصولی هرنه یاپیلیرسه یاپیلسین ، دولتك وحید ولایتجزی شخصیت حاكمه‌سی تلقیسیله برتناقض مطلق حالنده بولونور.

قدرت عمومیه برشخص هیئتك صاحب اولدیغی حقوق اولارق تلقی ایدلمكده‌اولدیغندن عدم مركزیت ، آنجق حاكمیتك امتیـازاتندن بعضیلرینه، بعض هیأت محلیه‌نك صاحب اولدقلرینی قبول ایده‌ن براصول اولارق ادراك اولونابیلیر . فرانسز بلده‌سی (Commune)

بر هیئت محلیه‌نك عدم مركزیتنه غایت واضح بر مثال تشكیل ایده‌ر . بلده‌نك انضباط اقتداری ، ویركو وضع وطرح اقتداری ، استملاك اقتداری كبی حقیقی قدرت عمومیه حقوقنه مالك اولدیغی بیان ایدلمشدر . بلده‌نك بو وضعیتی هرنه‌دنیلیرسه دنیلسین، شخص دولتك وحید ولایتجزی حاكمیتی تلقیسیله صورت قطعیه‌ده متناقضدر . دولتك، بالاختیار حاكمیتنك بر قسمنی ترك ایتدیكی وبونی دائما استرداد ایده‌بیله‌جكی بیان ایدلمشدر . فقط بو، بخش ایدلمش اولان امتیازك دوامی مدتجه، دولت‌ملیه اراضیسی اوزرنده‌دولت‌خارجنده قدرت عمومیه‌ایله متصف وحاكمیت صلاحیاتنك بعضیلرینی حائز وشخصیت حاكمه‌دولتك برجزؤی اولارق برشخصك موجودیتنه مانع‌دكلدر . ایمدی، بوحال، شخصیت حاكمه‌نك وحدت ولایتجزالغیله عیان برتناقض تشكیل ایتمكده‌در . اشبو مباینتی حل ایچون ، عدم مركزیتی حائز هیئتلرك صلاحیات حاكمیتك صاحب حقیقیلری اولمایوب ، حاكمیت اصلی اعتباریله وحید ولایتجزی اولارق شخصیت دولته عائد قالمق اوزره ، یالكز حاكمیتك اجراسنه مالك اولدقلری بیان ایدلمشدر . بو، تماميله لفظی برمحاكمه‌دن باشقه برشی‌دكلدر. حقیقت حالده، هیئآت محلیه صلاحیات حاكمیتی بالذات اجرا ایده‌مزلر . اوحالده، دولت هیئآت محلیه‌یه بخش ایدلمش كبی كورینه‌ن صلاحیاتك صاحبی قالیورسه، اشبو صلاحیاتی اجرا ایده‌ن مأمورین محلیه‌هیئآت محلیه‌نك‌دكل، فقط‌دولتك وكیللری‌اولورلر . بوصورتله نظریونك ویرمك ایسته‌دكلری معناده عدم مركزیت موجود اولاماز .

سیاسی‌هیئت متحده اصولنه كلنجه،بو، دولتك وحید ولایتجزی شخصیت حاكمه‌سنك محض انكاریدر . ئه‌سمن‌ده داخل اولمق اوزره بعض محررلر دولت ملیه‌نك شخصیت حاكمه‌سیله اودرجه منومدرلركه تناقضك فرقنه‌بیله وارامامشلردر . (حقوق‌اساسیه آلتنجی تألیف ، صحیفه ٦) ئه‌سمن شوصورتله افادهٔ مرام ایله اكتفا ایدیور : « دولت متحده ، (L'Etat féderatif) هرنه‌قدر حقیقی بروحدت ملیه‌یه‌توافق ایدیورسه‌ده ، حاكمیتی تجزی ایدیور . بو دولت ، هربری ، اساس اعتباریله ، حاكمیت داخلیه‌سنی محافظه ایده‌ن دول خصوصیه‌دن متشكلدر . لكن ، دول خصوصیه اهالیسنك یكونندن متشكل تمامیٔ ملت دول مذكوره‌دن بالتجرد ، بر دولت هیئت مجموعه‌سی یاخود بر دولت متحده تشكیل ایده‌ر ... حاكمیتك بعض‌صفاتی تشكیلات اساسیه واسطه‌سیله دول خصوصیه‌دن آلنارق دولت متحده‌یه بخش ایدلمشدر . » (صحیفه ٦) .

كندی مملكتلری ایچون براهمیت مخصوصه ایله موضوع اولدیغندن طولایی ، آلمان

واسویچره محررلری مسئلهٔ مذكوره‌یی دها جهه‌دن تدقیق ایتمشلردر ؛ وبونی حل‌ایچون ثمره‌سز قالان ، برجهد فوق‌العاده ابراز ایله‌مشلردر . بو نظریه‌لرك باشلیجه‌لرینی ایكنجی جلدده تدقیق ایده‌جكم . بونلردن الك مهارتلی كورینه‌نلر آلمانیاده « كیركه » و فرانسه‌ده « لوفور » (Le Fur) طرفندن میدانه كتیریله‌نلردر . اشبو نظریه‌نك تدریساتنه كوره ، دولت متحده‌ده، دولت وحیده‌ده اولدیغی كبی، یالكز بردولت، یالكز برملت، برشخص حاكم موجوددركه دولت متحده اولارق تشكل ایتمش ملتدر . لكن بو محررلره كوره دولت متحده برهیئت دولدر . اعضا دولتلر ، دولت متحده شخصیت حاكمه‌سنی تشكیله اشتراك ایده‌رلر ؛ بونلر ارادت دولتك تشكلنه ، بناءً علیه ، یالكز حاكمیتك اجراسنه دكل، فقط محض جوهرك تشكلنه دخی اشتراك ایده‌رلر (ایشته صفت ممیزه‌یی حائزاولان جهت بو نقطه‌در) .

حقیقت حالده ، بوتون بونلر بر لعب عقلدن و حقیقت احواله تماميله اجنبی محاكماتدن عبارتدر . حاكمیتك مادهٔ اصلیه‌سی نه‌در ؟ بونك نه‌اولدیغنی ایضاح ایده‌بیله‌جك كیمسه موجود دكلدر . دورانقلاب فرانسز قوانین اساسیه‌سی محررلری دولت‌متحده اصولنك، حاكمیت ملیه‌نك وحدت لایتجزاسی صفتنك محض انكاری اولدیغنی ایجه آكلامشلردی . هرهانكی بردولت متحده تمایلنه قارشی‌بغض وعداوتلری سائقه‌سیله‌حاكمیتك و جمهوریتك وحدت لایتجزاسی اساسنی رسمیت تامه ایله افاده واعلان ایله‌مشلردی . حاكمیته مالك اولان ملتدر ... خلقك هیچ بر قسمی حاكمیتك اجراسنی بنسه‌یه‌مز . » (١٧٩١ قانون اساسیسی، باب ٣ ، ماده ١ .) « مجلس‌ملی فرانسز جمهوریتنك وحید ولایتجزی اولدیغنی بیان ایده‌ر . » (٢٥ ایلول ١٧٩٢ قرارنامه‌سنی)

قدرت‌عمومیه حق‌انفسیسی مسندالیهی اولارق‌تلقی ایدیله‌ن شخصیت دولت نظریه‌سنی قبول ایله‌ین‌محررلرك اسكی‌سقولاستیك تعبیراتنه‌مراجعته مجبور اولدقلرینی‌و، قرون وسطی روحانیونی مثللی، بركتلهٔ مابعدالطبیعی ایله‌تدقیق حقوقی‌یی اشغال واشكال‌ایله‌مكدن‌باشقه برشی یاپمادقلرینی نظر تدقیقه وضع ایتمه‌دن اول اشبو مبحثه خاتمه ویرمك ایسته‌مدم . «لوفور» «دولت متحده» نام اثر نفیسنك‌همان هرصحیفه‌سنده ، حاكمیتك جوهر اصلیسندن بحث‌ایدیور ودیوركه: فرق‌اصلی، حاكمیتك جوهراصلیسیله، صورت تطبیقیه‌سی آراسنده‌كی تفاوتدر . (صحیفه ٥٩٦) « ئه‌سمن » هردقیقه، حاكمیتك محمولرندن بحث ایدیور ؛ ایمدی هرمحمول، اوكاقوام تشكیل ایده‌جك برجوهر اصلی‌یی‌استلزام ایده‌ر وسقولاستیك الهیاتده

وسپینوزانك فلسفه‌سنده محمول ایله جوهر اصلی مفهوملرینك اشغال ایتدكلری موقع هركسجه معلومدر. «اوریبو» «حقوق عمومیه»سنك ایكنجی تألیفنده متمادیاً جوهر اصلی ومحمول مفهوملرینی تكرار ایدیور.

بو محررلرك آثاری مطالعه اولوندیغی زمان انسان كندینی حقوقك الهیاتك خادمی اولدیغی قرون وسطی دورنده ظن ایدیور. جوهر اصلی، محمول، بومعناسز تعبیراتدن آرتق تخلیص گریبان زمانی كلمشدر.

اوله‌بیان ایتدیكم فكری ادامه ایده‌بیله‌جكمی ظن ایدیورم. تكرار ایدیورم: حقوق حاكمیتك صاحبی مسئله‌سی حل ایدلمش بركیفیت اولمادیغی كبی حل ایدلمه‌سی ده قابل دكلدر. اتخاذ ایدیله‌جك یكانه خط حركت شوندن عبارتدر: عكسی اثبات ایدیلنجه‌یه قدر حق حاكمیت موجود دكلدر واكر حق حاكمیت موجود اولا بیلسه دخی بوكا صاحب اولاجق برمسند الیه موجود دكلدر.

٥٥ — حاكمیتك حدودی مسئله‌سی

حاكمیت دولتك احداث ایتدیكی بوصوك مسئله، اكر قابل ایسه، دیكرلرندن دها زیاده غیر قابل حلدر. بومسئله‌یی، حل ایچون توسل اولونان بالجمله تشبثات هیچه منقلب اولمشدر. معمافیه، برصورت حل بولمق كمال مبرمیتله تحت وجوبده‌در؛ زیرا، عكس تقدیرده، فردك دولت طرفندن ازیلمه‌سی، فردك هیئت طرفندن تماميله بلعی محققدر. معهذا، جزئی برتأمل ایله امكان حل موجود اولمادیغی سهولتله اكلاشیلیر.

فی الحقیقه، اكر حاكمیت، تعریفی اعتباریله، بر ارادتك انجق بالذات كندینی تحدید حقی ایسه، بو ارادت برقاعدهٔ حقوقیه ایله تحدید ایدیله‌مز، زیرا، اكر تحدید ایدیله‌جك اولورسه، اشبو قاعدهٔ حقوقیه‌یی تجاوز ایده‌مز؛ زیرا بوصورتله برنقطه كلیركه بوندن اوته‌سی ایچون بالذات كندی كندینی تحدید ایتمز وبر ارادت حاكمه اولمقده دوام ایده‌مز. مسئله‌یی حله وصول ایچون تشبث ایدیله‌ن بالجمله جهد وسعیلر عقیم قالمشدر، زیرا شوقیاس مقسم مواجهه‌سنده بولونلمشدر: یا دولت حاكمدر و، بوصورتله، یالكز كندی ارادتیله كندینی تحدید ایده‌جكندن اونی تحدید ایده‌ن برقاعدهٔ امریه‌یه تابع اولاماز؛ یاخود دولت، كندینی تحدید ایده‌ن بر قاعدهٔ امریه‌یه تابعدر، بوحالده، حاكمیتی حائز دكلدر.

معمافیه، فردیت نظریه‌سی مروجلری مسئله‌یی حل ایتدكلرینی ظن ایتمكده‌درلر. انسانك حقوق فردیهٔ طبیعیه‌یه مالك اولدیغنی، تولد ایده‌ركن بونلری دنیایه برابر كتیردیكنی، جمعیتده بونلری محافظه ایله‌دیكنی وبوحقوقك دولت ایچون مجبوری الرعایه اولدیغنی ادعا ایتمكده‌درلر؛ دولت بوحقوقه دوقوناماز یاخود دها طوغروسی بونلری تحدید ایده‌بیلیرسه بونی انجق حقوق عمومك حمایه‌سنه مقتضی هرشخصك حقوقنك تحدیدی درجه‌سنده یاپابیلیر. بواساسی، دور انقلاب قوانین اساسیه‌سنك وحقوق بیانامه‌لرینك غایت واضح برصورتده وضع ایتدیكی معلومدر. متنلر پك معلومدر؛ باشلیجه‌لری شونلردر: ١٧٨٩ حقوق بیانامه‌سنك دردنجی ماده‌سی: «حریت، آخره ضرر ایراث ایتمه‌ین هرشیئی یاپابیلمكدر؛ ایمدی، هرانسانك حقوق طبیعیه‌سنی اجرایه یالكز دیكر اعضای جمعیته عینی حقوقك استفاده‌سنی تأمین ایده‌ن تحدیدات موجوددر. اشبو تحدیدات انجق قانون ایله تعیین اولونابیلیر.» ١٧٩١ قانون اساسیسنك مدخلی دیوركه: «اقتدار تشریعی قانون اساسی ایله تأمین ایدلمش وبوفصلده ذكر ایدیله‌ن حقوق طبیعیه ومدنیه‌نك اجراسنه ضرر ایراث ومانع احداث ایده‌ن هیچ برقانون وضع ایلیه‌مز.»

فردیت تلقیسنك قیمتی اوزرینه تكرار تطویل مقاله حاجت قالمقسزین بونی طوغرو تلقی ایتسه‌ك دخی، حاكمیتك تحدیدی مسئله‌سنی حله مطلق برصورتده غیر قادر اولدیغنی ارائه آساندر، شوسببله‌كه دولتك تجاوز ایده‌میه‌جكی تحدیداتی تعیین ایده‌ن، بالذات دولتدر؛ داخلنده حقوق فردیه‌یه دوقونابیله‌جكی تحدیداتی تمامیٔ حاكمیتله تعیین ایده‌ن بالذات دولتدر. تعبیر آخرله، فردیت نظریه‌سنده حاكمیت دولته، حقیقةً برحاكمیت اولان فردك مختاریتی ارائه ایدیلیور. فردك مختاریتی برحاكمیتدر، زیرا بومختاریت، فردك فاعلیت مخصوصه‌سنك سربست تظاهرینه كیمسه‌نك مانع اولاماسی حقیدر. ایمدی، ایكی حاكمیت، ایكی مساوی قوت بربرینه مخالف اولارق قارشی‌یه وضع ایدیلیور؛ بونلرك تركب وتوافقی عدیم الامكاندر. یابونلر موازنه تشكیل ایده‌جكلردر؛ بوتقدیرده، استراحت، عدم فاعلیت، هیچلك حاصل اولاجقدر؛ یاخودده، بونلردن بری دیكرینه كندینی مجبوری الرعایه قیلاجقدر؛ بوحالده‌ده رعایته مجبور اولان طرف حاكمیتی حائز اولمق صفتندن تجرد ایده‌ر. بوصورتله یا حاكمیت دولتك ازاله‌سی حصول بولور، یعنی، آنارشی؛ یاخود، فردك مختاریتنك ازاله‌سی حاصل اولور، یعنی، استبداد. ایشته بوسببدن طولاییدركه فردیت نظریه‌سنك یا بر «شتیرنر»ك (Stirner)، بر «باقونین»ك (Bakounine) آنارشیسنه

یاخودده ژان‌ژاق‌روسو ، « قانت » ، « هه‌غه‌ل » وبزه دها یقین اولان « ئه‌ســه‌ن » ایله استبداد تامه منجر اولدیغنی اولجه بیان ایتمش ایدم . بونی اثبات ایتمك صورتیله فردیت نظریه‌سنك حاكمیت دولتك تحدیدی مسئله‌سنی حله تماميله غیرقادر اولدیغنی ارائه ایله‌مك مشكل بركیفیت دكلدر .

روسو ، قانت وهه‌غه‌ل فردك مختاریتنك بالجبوریه حاكمیت دولتده بلع ایدلدیكنی مشاهده ایتمشلردر . بوكا رغماً ، مختاریت فردی ادامه مقصدیله ، مختلف اشكالده، فردك شخصیتنك تمامیتنی دولتده بولدیغی، انسانك ،منسوب اولدیغی دولتك قدرتی‌نسبتنده‌كسب فردیت ایتدیكی سفسطه‌سنی توسیع ایتمشلردر. بویله‌لكله هم فردیت اصولی هم‌ده حاكمیت دولت ادعاسی‌ایضاح ایدلمش اولیور. لكن، بوصورتله، بالذات روسودن استعاره ایتدیكم تعبیره كوره ، پازار یرلرنده‌كی حقه‌بازلره یاقیشـیر برمهارتله ، فردك مختاریتنی ، مختاریت مذكوره‌محـافظه وحتی‌تقویه ایدیلیورمش‌كبی‌كورونه‌رك، تماميله فدا ایتمكدن باشقه برشی یاپیلمش اولمیور .

اكر ، عقد اجتماعینك یالكز ایكنجی كتـابنك دردنجی بابی مطـالعه ایدیله‌جك اولورسـه ، روسـونك حقوق فردك اقتدار حاكمهٔ دولتی حقیقةً تحدید ایتدیكنی قبول ایله‌دیكی فكرینه ذاهب اولونور. فی‌الحقیقه سرنامه‌سی « اقتدار حاكمك حدودی » اولان بوبابده روسودیوركه :« هرشخصك، میثاق اجتماعی ایله قدرتندن ، اموالندن ، حریتندن فراغ ایتدیكی شی یالكز بونلرك استعمالی جمعیته لزوملی اولان اقسـامی اولدیغی قبول اولونمقده‌در . » لكن ژان‌ژاق روسو همان علاوةً دیوركه: « شوراسی قبول ایدلمه‌لیدركه اشبو لزومی تقدیر ایچون یكانه حكم حكمداردر.» عقداجتماعینك برنجی كتابنك دردنجی بابنده روسو دیوركه : « میثاق اجتماعی احكامنك كافه‌سی یالنكز برتك حكمه‌منجراولور: هرشریكك بالجمله حقوقیله كندیسنی جمعیتك هیئت عمومیه‌سنه فراغی .... فضله اولارق كیفیت فراغ بلاقید وشرط ایفا اولوندیغندن اتحاد ممكن اولدیغی درجه‌ده تامدر وهیچ برشریكك طلب ایده‌جكی هیچ برشی یوقدر ، زیرا فردخصـوصیده هرهانكی برحق باقی قالمش اولسـه بوفرد ایله عموم بیننده امر ایده‌جك هیچ برآمر بولونمادیغندن ، هركس بعض نقاطده كندی حاكمی اولاجغندن ، حال‌طبیعی باقی‌قالیر و جمعیت ، بالطبع یامستبد، یابیهوده اولور . » برنجی كتابك یدنجی بابنده : « شـوراسی نظر مطالعه‌یه آلنمالیدركه هربرشـخصك تلقی اولندیغی ایكی مختلف مناسبت سـببیله بالجمله تبعه‌یی حكمداره قارشی

مجبور ایده‌بیله‌ن مذاكرهٔ عمومیه، اسباب معكوسه‌دن طولایی، حكمداری كندی كندینه قارشی مجبور قیلاماز و ، بناءً علیه ، حكمدارك نقض ایده‌میه‌جكی برقانونی كندینه مجبوری‌الرعایه قیلماسی هیئت سیاسیه‌نك طبیعتنه مغایردر . . . هیئت خلق ایچون هیچ‌بر قانون اساسی ، حتی میثاق اجتماعی بیله ، موجود دكلدر واولاماز . » روسو، بوافاده‌سیله نقطهٔ حركتی یعنی حاكمیت ملیه ، یاخود اولجه‌ده كوستردیكی وجهله ، اسـاساً عینی شی اولان ، حاكمیت دولت اساسی ایله مطلق برمنطق داخلنده بولونمقده‌در . لكن مختاریت فرد اساسنی‌ده قورتارمق مقتضی اولدیغندن روسو ، « قانت » ایله« هه‌غه‌ل »ك‌ده بالاخره ملهم اولدقلری شمدی‌یه قدر مثلی كورلمه‌مش برسفسطهٔ ماهرانه ایله بونی ایفایه تشـبث ایدیور . ظنمه كوره بوحال ، نظریهٔ فردیه‌نك حاكمیت دولتی تحدید ایچـون برعدم امكان ایچنده بولوندیغنه الڭ‌بارز بردلیلدر .

جنوره‌لی فیلسوف‌دیوركه : حاكمیت دولت، مختاریت فردی‌حال اصلیسنده ابقا ایده‌ر فی‌الحقیقه ، دولت ، ارات مشتركه‌دن باشـقه برشی دكلدر ؛ ایمدی ، افراد ، ارادات فردیه‌نك یكونندن متشكل ارادات مشتركه‌یی تولید ایده‌ن عقداجتماعی واسطه‌سیله اشبو ارادت مشـتركه‌یه اطاعت ایتمكله انجق كندی كندیلرینه اطاعت ایتمش اولیورلر . اشبو ارادت مشتركه نه‌درجه قدرتلی اولورسه، بالذات افرادده اودرجه قدرتلی اولورلر ؛ زیرا ارادت مشتركه منحصراً ارادت فردیه‌دن متشكلدر. ارادت مشتركه‌نك یعنی‌ارادت دولتك حدسز حاكمیتنی ادعا ایتمك ، فردك بلا قید وشرط مختاریتنی ادعا ایتمكدن باشـقه برشی دكلدر . فردك مختاریتی دولتك حاكمیتنده تحقق ایده‌ر وبوحاكمیتله متساویاً ایلریله‌ر . »

اشبو سفسطه‌یه عقد اجتماعینك هر صحیفه‌سـنده تصادف اولونور بر « لایت موتیو » مثابه‌سـنده‌در . بو بابده ذكر ایدیله‌جك جمله‌لر پك چوق ایسـه‌ده بالخاصه صفت ممیزه‌یی حائز اولانلرشونلردر : «حكمدار، افراد خصوصیه‌دن مركب اولدیغندن بونلرك منافعنه مغایرمنافعه مالك دكلدر واولاماز؛ بناءً علیه، قدرت حاكمیت، تبعه‌یه‌قارشی هیچ برتأمیناته لزوم كوسترمز، زیرا وجودك بالجمله اعضاسنه مضر اولمق ایسته‌مه‌سی‌امكان خارجنده‌در . (برنجی كتاب ، یدنجی باب) « هر فرد ، انسان اولارق وطنداش صفتیله مالك اولدیغی ارادت عمومیه‌یه مغایر ویاغیرمشابه برارادت مخصوصه‌یه مالك اولابیلیر ... میثاق اجتماعی بیهوده بر طرز افاده حالنه كیرمه‌مك ایچون ضمناً شو تعهدی محتویدر ... هر كیم ارادت عمومیه‌یه اطاعتی ردایده‌رسه عموم‌هیئت طرفندن اجبار ایدیله‌جكدر ، بوده ، اطاعتی رد

ایده‌ن کیمسه حر اولمغه اجبار ایدیله‌جکدر ، دیمکدن باشقه برشی دکلدر . » (کتاب ۱ ، باب ۸) « بنم رأیمه مخالف رأی تفوق ایتدیکی زمان ، بو ، بنم یا کلش اولدیغمدن واراده عمومیه ظن ایتدیکم شیئک اراده عمومیه اولمادیغندن باشقه برشی افاده ایتمز . اکر خصوصی رأیم تفوق ایتمش اولسه‌یدی ، ایسته‌دیکم شیدن باشقه برشی یاپمش اولاجقدم ، ایشته اوزمان حر اولماز ایدم . » (کتاب ٤ ، باب ۲)

بوندن آکلاشیلان شودرکه انسان آنجق منفعل برصورتده اراده عمومیه امرلرینه تابع اولدیغی تقدیرده سربست اولیور . دولتک قدرت مطلقه‌سی حریت فردیه‌یی تشکیل ایدیور. ایشته نظریهٔ فردیه‌نک صوڭ سوزی وایشته حاکمیت دولتی صورت تحدیدی. «قونوانسیون»، جائز اولدیغی بیان ایتدیکی حاکمیت نامنه مملکت اوزرینه قانلی براستبداد تحمیل ایتدیکی زمان ، بو اصولک احکام منطقیه‌سی داخلنده حرکت ایدیوردی و ۱۷۹۳ حقوق بیاننامه‌سنده علنیت رسمیه ایله وضع ایتدیکی فردیت اساساتی هیچ بر صورتله نقض ایتمه‌دیکنی ادعا ایده‌بیلیردی . فرانسه‌ده، انقلابدنبری بربرینی، ولی ایده‌ن حکومتلرک اکثریسی، افعال عندیه ویا مستبده‌لرینی محق کوسترمک ایچون فردیت نظریه‌سنی استشهاد ایتمشلردر . مذهبی قونغره غاسیونلره قارشی ۱۹۰۱ و ۱۹۰٤ غصب قانونلرینک واضعلری باشقه بر افاده‌ده بولونمیورلردی : بونلری طاغتمق اموال واشیالرینی ضبط ، اعضاسنک اقامتکاهلرینه تجاوز ایتمك صورتیله بونلری حر اولمغه اجبار ایدیورز، دیورلردی. « والده‌ك روسو » نك ۲۱ کانون ثانی ۱۹۰۱ ده مجلس مبعوثانده ایراد ایتدیکی نطق بونی «صراحةً ارائه ایده‌ر . بو صورتله کوریلیورکه نظریهٔ فردیه ، فعلیات ونظریات اعتباریله ، حاکمیته حقیقی تحدیدات تأسیسنه غیر قادردر .

فضله اولارق ، اکر مسئله دها زیاده تعمیق ایدیله‌جك اولورسه ، آلمانیانك طرز تفکر متأخرینی میدانه کتیرمکه خادم اولان بالجمله نظریات فلسفیه‌نك تأسسنه سبب اولان فردیت نظریه‌سی اولمشدر . دولته قارشی حقوق موجود اولمادیغی ، فردك موجودیتنك تحقق آنجق دولتده ودولت واسطه‌سیله وجود بولدیغی، بناءً علیه ، دولتك قدرتی نه‌قدر فضله اولورسه فردك مختاریتی‌ده اودرجه یوکسك اولاجغنی بیان ایده‌ن روسونك فردیجیلکی « قانت » و « هه‌غه‌ل » ك فردیجیلکنی الهام ایتمشدر .

روسو کبی «قانت» ك فکرینه کوره‌ده دولت، معین مقدارده انسانلرك قوانین حقوقیه تحتنده اتحادیدر . بوندن ، اقتدار تشریعینك آنجق ارادت مشترکهٔ خلقه عائد اولدیغی

استنتاج اولونور . اشبو اقتدار حدسزدر . لکن ، روسو کبی وهمان عینی تعبیرات ایله ، قانت ده اقتدار تشریعینك اشبو قدرت کامله‌سنه رغماً، مختاریت فرد تمامیله باقی قالیر وحتی جمعیتك قدرت سیاسیه‌سنه تابعیتی طولاییسیله تقویت بولوردیور : «انسان دولت داخلنده فطرةً مجبول اولدیغی حریت خارجیه‌سنك برقسمنی برغایهٔ معینه‌یه فدا ایتمشدر، دنیله‌مز. لکن ، برتابعیت منتظمه‌ده یعنی برحالت حقوقیه‌ده ، عمومیتی اعتباریله حریت تامه‌سنی بولمق ایچون وحشی حریتندن تمامیله فراغت ایتمشدر، زیرا اشبو تابعیت بالذات کندی ارادت تشریعیه‌سندن انبعاث ایتمکده‌در. (Doctrine du droit, traduction Barni. p. 169)

قانت بونکله اکتفا ایتمیور . بوفیلسوفه کوره قدرت دولت حقیقةً الهیدر وبوصفتله انسانلرك اطاعت واحترامنه کندینی مجبوری قیلار . فی‌الحقیقه قانت ، قانون دولتدن بحث ایله دیورکه : « اودرجه مقدس وغیرقابل نقض اولان وفعلیات نقطهٔ نظرندن بونی یالکز انکار ایله‌مك وبناءً علیه تأثیرینی بر دقیقه بیله تعلیق ایتمك بیله بر جنایت تشکیل ایده‌ن ویله برقانون انسانلردن دکل، عالی ولایخطی برواضع قانوندن صادر اولمش کبی کورونمکده‌در وهرقوت جناب حقدن انبعاث ایده‌ر قضیه‌سنك افاده ایتدیکی شی بودر . قانون مذکور تشکیلات مدنیه‌نك اساس تاریخیسنی ارائه ایتمز؛ لکن عقل واذعانك برصورت تفکرینی، یاخود برمبدأ فعلیسنی افاده ایده‌رکه اوده الآن موجود اقتدار تشریعی‌یه، اصلی هرنه اولورسه اولسون، اطاعت ایتمك لازم اولدیغیدر . بوندن‌ده شوقضیه حصوله کلیرکه دولتده آمر، تبعه‌سنه قارشی یالکز حقوقه مالکدر وهیچ بروجیبه ایله مکلف دکلدر . »

.(Loc. cit. p. 177 - 178)

ایشته بزه مختاریت فردیه‌نك بویوك فیلسوفی اولارق تقدیم اولونان بر ذاتك واصل اولدیغی نتیجهٔ سیاسیه بودر . بونك اوزرینه فردیت تلقیسنك فعلیات و نظریات اعتباریله حاکمیت دولتك تحدیدحقوقیسنی تأسیسه غیرقادر اولدیغنی ادعاده حقلی اولونمازمی؟ حقوق اساسیهٔ فردیه‌نك فرانسز معلم معروفی اولدیغی متفق علیه اولان « ئه‌سمه‌ن » ك‌ده عینی صورتله قانون موضوعك قدرت کامله‌سی نتیجه‌سنه واصل اولدیغی ، قانتك بالاده‌کی نتیجه‌سنه یاقلاشدیریلاجق اولورسه اثبات مدعامز برقات دها تقویه ایدلمش اولور .

عالم مدرسك نظریهٔ فردیه‌یی بلاقید وشرط قبول ایتدیکی واساس اعتباریله حاکمیت دولتك، دولته مقدم ودولت ایچون مجبوری‌الرعایه حقوق طبیعیهٔ فردیه‌نك وجودیله حقوقاً محدود اولدیغی فکرنده بولوندیغی شبهه‌دن آزاده‌در . « ئه‌سمه‌ن » ، حاکمیتك تحدیدی

مسئله‌سنی واضحاً مشاهده ووضع ایتمشدر : فی‌الحقیقه ، دیورکه : « حاکمیت بالطبع ، غیرمحدود و ، بناءً علیه ، دولتك حقوقی حدسز ... کبی کورونمکده‌در . هیچ شبهه‌یوق‌که یونان وروما تلقیسی بومرکزده ایدی ؛ بالعکس ، ازمنهٔ متأخره‌نك الكمؤسس والك‌نمادار فکرلرندن بری فردك ، حقوق‌دولته‌فائق‌ومقدم‌حقوقه مالك‌اولدیغیدر ... شمدیلك ، بواساس قبول‌ایدیلنجه ، بونك‌بالجمله‌نتائجیله‌حقوق‌اساسیه‌نك‌مادهٔ‌اصلیه‌سنی‌تشکیل‌ایتدیکنی‌تصدیق‌ایتمك کفایت ایده‌ر . »
(Droit constitutionnel, 6e édit., 1914. p. 29. 30)

لکن « ئه‌سمه‌ن » ك فکرنده اشبو تحدیدات ، برطرفدن غایت محدود ، و ، دیکر طرفدن ، تماميله نسبی ، فعلی اولمقدن زیاده نظریدر . قدرت عمومیه‌نك حقوق فردیه ایله تحدیدی ، « ئه‌سمه‌ن » ایچون ، دولته ، فرد منفعتنه بعض مکلفیات موضوعه ایفاسی ایچون برمجبوریت تولیدینه قدر کیتمز ؛ دولت یالکز حقوق فردیه‌یه خلل‌ایراث ایده‌جك هیچ برشی یاپمامغله مکلفدر ؛ لکن فرد ، دولتدن دها فضله برشی طلب ایده‌مز . دیکر طرفدن ، حقوق فردایله دولتك اقتدارینك اشبو تحدید منفیسنه رغماً ، فردك هیچ بروجهله حتی آشکار برصوتده حقوقنی نقض ایتسه دخی ، قانونه رعایتی رد ایتمك حقی اولاماز . ئه‌سمه‌ن ، فرده ، تضییق واستبداده قارشی مخالفت حقنی رد ایدیور . یالکز تجاوزی وتدافعی مقاومت حقنی دکل ، فقط انفعالی مقاومت یعنی مختاریتنی مخل اولدیغنی بیلدیکی برقانونی بالاختیار اجرادن استنکاف حقنی دخی ردایدیور . « دیکر برخطاده ، دیور ئه‌سمه‌ن ، وطنداشك شدت فعلیه ایله عصیان ایتمکسزین وجدانی جریحه‌دار ایده‌ن مملکتی قانونلرینه تبعیتی رد ایده‌بیله‌جکنی بیان ایتمکدر . بر وطنداشك ایلك وظیفه‌سی ، خصوصیله قوانیندن حسیاتی رنجیده ایده‌نلرك افکار عمومیه‌یی قازانمق صورتیله دائما تعدیل ویا لغو ایتمك امیدی اولان سربست مملکتلرده ، مملکتی قوانینه رعایت ایتمکدر . وقتیله هوبس مارالذکر خطایی تصویب ایده‌نلرك اللرندن کلدیکی مرتبه جمعیت بشریه‌یی تخریب ایتدکلرینی بیان ایتمش‌ایدی . » (Loc. cit.p. 1109)

معلم‌شهیر بوصورتله مطلقیت سیاسیه‌نك مروج معروفی اولان هوبسك واصل اولدیغی عینی نتیجه‌لری قبول ایدیور واثبات مدعاسی‌ایچون اونك نفوذینه استناده اجتسار ایله‌یور . ایشته فردیت نظریه‌سنك فعلاً ایصال ایده‌جکی حال . بو نظریه‌نك ، دولتك اقتدارلرینی تحدید مسئله‌سنی حله غیرقادر اولدیغی ادعایه حقلی اولدیغم بونکله‌ده ثابت اولور .

اکر اقتدار دولت حاکم ایسه حدودسزدر واکر حاکم دکلسه اقتدار دولت دکلدر .

زیرا باخصوص « یه‌للینه‌ك » و « لاباند » کبی آلمان محررلرینك سعی وغیرتلرینه رغما دولت اقتدارلرینه مالك اولوب حاکم اولمایان بردولت ایله دولت اولمایان فقط امرایتمك اقتدارینه مالك بولونان برهیئت اراسنده‌کی فرقی تعیین امکان خارجنده‌در . هرنه‌یاپیلیرسه یاپیلسین‌دائما شوقیاس مقسم مواجهه‌سنده بولونمقده‌در : یا حاکمیت تحدید ایدلمشدر ، بوحالده دولت یوقدر ؛ یاخود ، حاکمیت غیرمحدوددر ، بوحالده‌ده حریت فردیه موجود دکلدر .

بعض حقوقیون حدنهائی‌یه قدر کیتمکده تردد ایتمه‌مشلردر ؛ بونلر ، دولتك اقتدارینه اخلاقی ، اقتصادی بعض تحدیدات موجود اولابیلیرسه‌ده تحدیدات حقوقیه موجود اولامیه‌جغنی ادعا ایله‌مشلردر . (§۵۱)ده کورلدیکی‌وجهله آلمانیانك بویوك حقوقشناسلرندن بری ، « سه‌یده‌ل » ، Herrscher (حکمدار) ك یانده یاخود فوقنده برحق اولامیاجغنی وحقوقك منحصراً Herrscher واسطه‌سیله موجود اولابیله‌جکنی نشروتدریس ایتدیکنی بیان ایتمش ایدك . بوفکر « لاباند » (Laband) طرفندن قطعی برصورتده افاده اولونمامش ایسه‌ده « المانیا ایمپراطورلغی حقوقی » نام اثرنی (Droit de l' Empiré allemand, Trad. fr. 1900) الهام ایتدیکنده شبهه یوقدر . بوفکر ، الیوم آتنه دارالفنونی معلمی اولان موسیو « ساریپولوس » طرفندن « تمثیل نسبی » نام « ته‌ز » نده تدقیق ایدلمشدر . موسیو « ژه‌ز » ك (jéze) آثار ومساعیٔ نفیسه‌سنك اشبو فکردن ملهم اولدیغنی بیان ایدرسه‌م خطا ایتمش اولمیاجغمی ظن ایده‌رم . موسیو « ژه‌ز » برقاچ دفعه‌لر ، بکا قارشی سیاسی واخلاقی نقطهٔ نظرله حقوقی نقطهٔ‌نظری قاریشدیردیغمی مقام عتابده سرد ایتمشدر ؛ هیچ شبهه‌سزکه « ژه‌ز » ك بوفکری انجق برتحدید اخلاقی وسیاسی موجود اولابیله‌جکی حالده اقتدار دولته برتحدید حقوقیدن بحث ایتمش اولمغله خطا ایتدیکمی بیاندن عبارتدر .

پك‌زیاده تأسفله‌مشاهده ایتمکده‌یم‌که (Contribution à la Théorie générale del'Etat) نامی‌التنده ۱۹۲۰ ده‌نشرایتدیکی اثرنفیسده موسیو « قاره‌دومالبه‌رغ » (Carré de Mallerg) دخی عینی نقطهٔ‌نظری قبول ایدیور . فی‌الحقیقه ، بومحرر دیورکه : « تشکیل قوانین هرهانکی شرائطه تابع طوتیلیرسه‌طوتلسین ... محقق برنقطه اولارق مشاهده ایتمه‌لیدرکه کرك قانون اساسی ... ، کرك قوانین ، ارادت دولتك اثری اولوب مصدرلری منحصراً دولتك بالذات کندینی تحدید ایتمك اقتدارنده‌در . نظام‌حقوقی ودولت حاکمه تشکیلات اساسیه‌سی بالذات ارادت مخصوصهٔ‌دولته‌مستنددر ؛ اشبو تشکیلاتدن یاخود نظام حقوقیدن منتج تحدید قدرتی

دخی بعینه ارادت مذکورەدن منبعثدر . بذاته تحدید (Auto-limitation) نظریەسی ایشته بومعناده محق وحقیقت واقعاته موافق اولارق تلقی ایدنمەلیدر.» (p. 233 et 234)

الحاصل ، انکلترەده دخی ، پارلمنتونك حاکمیت تشریعیەسی نظریهٔ عنعنویەسی ، حقیقت حالده ، دولتك اقتدارینك تحدید حقوقیسز تصدیقندن باشقه برشی دکلدر . « دیسەی » (Dicey, Introduction au droit Constitutionnel anglais, trad. fr. 1902) نام اثر مشهورنده بوفکری عریض وعمیق توسیع ایلەمشدر . دیسەی ، قانونی ، پارلمنتونك ایستەدیکی شی دیه تعریف ایدەرك قانونه فائق و ، بوصورتله ، دولتك اقتدارلرینی تحدید ایدەبیلەجك هرهانکی برقاعدەیی رد ایدیور .

لکن بوتقدیرده ، صراحةً اقرار ایتمەلیدر ، حقوق عامه موجود دکلدر . اکر دولت حرکتنی تعیین وتحدید ایدەن حقوقه تابع دکلسه ، بوتون حقوق عامه بناسی منهدم اولور . خدمات عمومیەیی تنظیم ایچون دولت طرفندن اتخاذ ایدلمش بعض احکام موجود اولابیلیر؛ لکن بواحکام قواعد حقوقیه قیمتنی حائز دکلدرلر . بونلر حکومتلرك ارزولرینه کوره متمادیاً تعدیل وتبدیل ایدیلەبیلەن نظامات عادیەدن عبارتدرلر . آلمانیانك بیوك حقوق عامه حقوقیونی بونی اکلامشلر ودولت حاکمه قدرتی اساسنی ، حقوق عامەنك موجودیتله تألیف ایتمك ایچون ماهرانه وفقط ، حقیقت حالده ، برکوز بویاماسندن عبارت اولان دولتك قدرت مطلقەسنی ینه اولدیغی کبی ابقا ایلەین برنظریه تخیل ایتمشلردر . اشبو نظریه دولتك بذاتها تحدیدی نامیله معروف اولان نظریەدر .

نظریهٔ مذکورەنك اساسی «ایەرینغ» طرفندن حقوقده غایه (Der zweck im Recht) نام اثر مشهورینك برنجی جلدنده ۱۸۸۰ده وضع ایدلمشدر . بوتون برفلسفی وحقوقی اصول نظریەیه مربوط اولان وبوراده تشهیری ممکن اولمایان اشبو نظریەنك نتایجی شونلردر : «ایەرینغ » ه کوره قواعد حقوقیه آنجق دولتك بو صفتی بخش ایتدیکی وقوهٔ مجبره ایله تطبیقنی تأسیس ایلەدیکی قواعددر . تعبیر آخرله ، قانونی تولید ایلەین یالکز دولتدر . لکن، اکر حقوقی تولید ایدەن دولت ایسه ، حقوقه تابع اولاماز . وحقوق ایله تحدید ایدیلەمز ؟ ایەرینغ ، جواباً ، اولور، دیور . بوناصل ممکندر؟ دولتك قوهٔ مجبرەیی حائز قدرتی حقوقه ناصل تابع اولابیلیر وحقوق ایله نەصورتله تحدید ایدیلەبیلیر ؟ اشبو قدرت دولت حقوق مرتبەسنه ناصل صعود ایدیور ؟ ایەرینغ جواباً : بذاته تحدید واسطەسیله بالنفس کندیسنه برقاعدەنی مجبوری الرعایه قیمغله ، دیور .

ایەرینغ یازیورکه : « دولت حقوق ایله مقید اولمالیدر . آنجق بو صورتله قاعدەنك تطبیقندن تصادف برطرف ایدلمش اولور ، عندیات یرینه مساوات ، امنیت ، مشروعیت قانون تظاهر ایدەر. حقوقی ویاقانونی برتحمکدن (Herrschaft) بحث ایتدیکمز زمان نظر ملاحظەیه آلدیغمز جهت بودر . حقوقدن، حقوق حقنده حاصل ایتدیکمز مفهومه یعنی دولت حقوقیەنك بروظیفەسی اولان حقوق مفهومنه موافق اولماسنی ایستەدیکمز زمان بوجهتی تأمل ایدیورز . حقوق ، کلمەنك تام معناسیله ، قانونك ذوی الجانبین برصورتده مجبور الرعایه قوتیدر ، قدرت دولتك ، کندی یاپدیغی قانونه بالنفس تابعیتیدر.»

(Loc. cit.. p. 344)

نیچون دولت، بوصورتله، بالاختیار کندینی حقوقه تابع قیلیور ؟ ایەرینغ جواباً : سادەجه، حقوقه تبعاً حرکت ایتدیکی تقدیرده دها ای اطاعت ایدیلەجکنی آکلادیغی ایچون، دیور . ایەرینغ نتیجه اولارق دیورکه : «بوصورتله، حقوق قوتك لایقیله آکلاشیلمش برسیاستیدر، موقت، کچیجی حرص ومنفعت سیاستی دکل، فقط کنیش واوزاق کوروجی استقبال وغایه سیاستیدر . »

« یەللینەك » بو نظریەیی تکرار اله آلارق اوکا تمامیله حقوقی بر شکل ویرمشدر . اولا، دولتك ، بالذات تأسیس ایتدیکی حقوق ایله مقید اولماسنی قبول ایتمك عدیم الامکان اولدیغنی بیان ایدیور . اکر دولت حقوقاً مقید اولماسەیدی ، بوندن ، برفرد خصوصی یاخود برمأمور ایچون حقوق اولارق تظاهر ایدەن شیئك دولت ایچون حقوق اولماماسی لازم کلیردی . بویله بر تضیه ، منطقی بر صورتده آنجق انحنا قبول ایتمز بر نظام روحانی اساسلری اوزرینه تأسیس ایدیلەبیلیردی. ایمدی، دولت، روی زمینده جناب حق دکلدر. بناءً علیه بالذات وضع ایتدیکی قانونه تابعدر، کندی تأسیس ایتدیکی حقوق ایله محدوددر؛ فاعلیتی حقوقه تابعدر . دولت بالذات کندی محاکمی حضورنده قابل محاکمەدر ؛ محاکم مذکوره ، قانونی بر فرد خصوصیه تطبیق ایتدکاری مثللی دولتەده تطبیق ایتمەلیدرلر . دولت ، قانونی تعدیل ، لغو و تبدیل ایدەبیلیر ؛ فقط قانون موجود اولدقچه ، دولت قانونه تابعدر ومحاکم قانونی دولته تطبیق ایتمەلیدرلر .

بوصورتله، دولت قانونه تابع اولیور و، مع مافیه ، حاکمیتی باقی قالیور . حاکمیت ، برارادتك آنجق بالذات کندینی تحدید ایتمك خصوصنده حائز اولدیغی اقتداردر . دولت، بالاختیار حقوقه تابع اولمغله، بالاختیار کندینی تحدید ایدیور ، (بذاتها تحدید ایلەیور ،

(Il s' auto-limite) دولت کندینی بذاتها تحدید ایتمکله ارادتی بالذات کندینی تعیین ایدیور. و، بناءً علیه، حاکمیتی حائز قالیور. بوصورتله ، دولت، حائز حاکمیت قالدیغی حالده حقوقه تابع اولویور ؛ حقوقه تابعیتی حاکمیتنی اسقاط ایتمه‌یور .

بر آزاول، موسیو « قاره‌دومالبه‌رغ »ك اشبو « بذاته تحدید » نظریه‌سنی محق وحقیقت واقعاته موافق بولدیغنی بیان ایتمش ایدم . بومحرر علاوةً : « اشبو نظریه بالخاصه «یه‌للینه‌ك» طرفندن توضیح وتوسیع ایدلمشدر » دیور . اوحالده ، آلمان حقوقشناسنك نظریه‌سنی صراحةً قبول ایدیور .

هیچ شبهه یوق که اشبو «تحدیدبذاته» نظریه‌سنده حقیقی برحقه‌بازلق مهارتی موجوددر. اختیاری برتابعیت ، برتابعیت تشکیل ایده‌مز . اکر حقوقی وضع وتأسیس ایده‌ن یالکز دولت ایسه واکر هر ایسته‌دیکی زمان تبدیل ایله‌یه بیلیرسه دولت ، حقیقی بر صورتده ، حقوق ایله مقید دکلدر . بو صورتله حقوق عامه‌یه ویرلمك ایسته‌نیله‌ن اساس ، غریب بر صورتده ناریندر . اقتدار دولتك ، آنجق دولت ایسته‌دیکی ایچون وبالدات کندیسنك تعیین ایتدیکی نسبتده حقوق ایله محدود اولماسی مطلق وحدسز براقتداره تماميله مشابهدر. بالاده حقه‌بازلق مهارتندن بحث ایتدم ؛ بونظریه‌یی سفسطه نامیله توسیم ایتمك بلکه دها نازکانه بر معامله اولور . هرحالده ، آنجق ظاهری بر عقل ایله دولتك حقوق ایله محدود اولدیغی ادعا ایدیله‌بیلیر . ایشته دولتك حقوق ایله تحدیدی مسئله‌سنی حل وادیسنده بوتون فن حقوق متأخرك جهد وغیرتنك انتاج ایتدیکی ثمره بوندن عبارتدر .

مع مافیه ، تماميله محق اولمق ایچون شوراسنی‌ده بیان ایتمه‌لیدرکه « یه‌للینه‌ك» نظریه‌سنی تشهیر ایتدکدن صوکره عذاب وجدان حس ایتمشدر. فی الحقیقه، بونظریه‌نك حقوق عامه‌یی تأسیسه کافی اولوب اولمادیغنی ، حقیقی بر صورتده دولته فائق وقوت مخصوصه‌سیله دولت ایچون مجبوری الرعایه بر حقوقك موجود بولونوب بولونمادیغنی تأمل ایدیور . اثرینك بعض فقراتنك مطالعه‌سندن «یه‌للینه‌ك» ك بو فکری قبول ایتدیکی استدلال اولونیور، لکن «یه‌للینه‌ك» بوفائق حقوقك اساس وشمولنك نه‌دن عبارب اولدیغنی بیان ایتمیور .

(Dans le livre de jellinek, Allgemeine Staatslehre, 1900, lire spéciale - ment p. 302-306 et 323 331)

هرنه‌قدر آلمانیا حقوقشناسلرینك همان کافه‌سی دولتك حدسز قدرت مطلقه‌سنی تصدیقه

واصل اولویورلرسه‌ده ، بونلرك الك شهرتشعارلرندن بری اولان « کیرکه » دولتك تحدیدات حقوقیه‌سنی تأسیس ایچون شایان ستایش برجهد وغیرت ابراز ایله‌مشدر . لکن نظریه‌سی ، بونی ایضاح ایچون استعمال ایتدیکی تعبیرات غایت مغلق اولمغله برابر ، اساس اعتباریله فردیت نظریه‌سندن باشقه برشی دکلدر . بونظریه علیهنه متوجه اولان غیرقابل رد اعتراضات وتحدید دولته ناصل غیرقادر اولدیغی اولجه کورلمش ایدی . « کیرکه »نك فکرینی الك ایی ایضاح ایده‌ر کبی کورینه‌ن فقره شودر : « موجودیت انسانیه یالکز حیات نوع بشرده حل ایدلمه‌یوب عینی زمانده کندی کندینه برغایه دخی تشکیل ایتدیکندن فردی، دولته قارشی برعنصر اصلی ، بذاته موجود وغایه‌سنی بالذات حامل برعنصر اصلی اولارق تلقی ایتمه‌لی‌یز . فرد ، ذاتنك یالکز برقسمی ایچون، اعضای دولت صفتیله ، دولته تابعدر . موجودیتنك مظروف متباقیسی حیات مشترك دولتدن تماميله مختاردر وحریت فردیه‌سنك موضوعنی تشکیل ایتمکده‌در . فردك موجودیت فردیه وموجودیت دولتیه‌سی حیاتك مختار ایکی ساحه‌سی کبی بربری یاننده موجوددلر ؛ بری دیکرندن خارج بقا بولاماز وبری دیکرینك متممیدر ؛ لکن بوکا رغماً ، هر برینك غایه‌سی طوغرودن طوغرویه کندنده مندمجدر . »

هرنه‌قدر بو صورتله برفردی برساحهٔ مختاره موجود اولویورسه‌ده « کیرکه »، اساس اعتباریله اجتماعی اولان قاعدهٔ حقوقیه‌نك ، فاعلیت فردیه‌یی صیقی برصورتده تحدید ایتدیکی فکرنده‌در : « حیات اجتماعیه ، ارادات افراد بر قاعدهٔ امریه‌یه تابع اولمقسزین موجود اولاماز ... حیات اجتماعیه ، اراداتك یالکز کندی نفسلریله آهنکدار اولماسنی دکل ، فقط بالجمله اراداتك بربرلری بیننده دخی آهنکدار اولماسنی استلزام ایده‌ر ، وبو صورتله تلقیٔ حقوق تولد ایله‌ر . »

بوجهت موضوع اولونجه ، دولت ایله حقوقك مناسباتی مسئله‌سی تظاهر ایده‌ر . دولت حقوق ایله محدودمیدر ؟ « کیرکه » مسئله‌یی شو صورتله وضع ایدیور وجواب ویریور : « حقوق ایله دولت بیننده ماهیت مخصوصه وصمیمه‌یی حائز برامتزاج موجوددر. حقوق دولتده مرکوزدر. حقوق دولتدن تولد ایتمه‌دیکی کبی، دولتده حقوقدن تولد ایتمه‌مشدر. لکن ، هرایکیسی‌ده ، هرنه‌قدر اسباب موجودیت مخصوصه‌یی حائز ایسه‌لرده ، بربرلری واسطه‌سیله تکامل ایتمکده‌درلر ... بوکون دولت حقوقی تشکیل ایده‌ن بر عضو اولارق تحرك ایدیور . لکن، بوصورتله ، دولت حقوقك نه مصدر اصلیسی ، نه‌ده تشکلی عضو

يكانه‌سيدر . حقوقك مصدر ابتدائيسی ، دها زياده ، برموجوديت اجتماعيه‌نك وجدان مشتركنده متمركزدر . بر شيئك حقوق اولديغی وجدانی ، قاعدهٔ حقوقيه اولارق تحقق وتعين خارجيسنه وصول ايچون ، بر افادهٔ اجتماعيه ايله كسب ماديت ايتمكه محتاجدر . اكثريا ، اشبو افاده دولت واسطه‌سيله واقع اولور ؛ دولتك وظيفهٔ اساسيه‌سی ، برخلقك وجدان حقوقيسنی قانونده افاده ايتمكدر . دولتدن باشقه عضويت اجتماعيه‌لرده حقوق افاده ايده‌بيليرلر . حيات حقوقيه وحيات دولتيه ، حيات اجتماعيه‌نك ايكی مختار جهتيدر . قدرت ، دولتك شرط عقليسيدر ، اودرجه‌ده‌كه تمامیٔ قدرتسز دولت ، دولت دكلدر ؛ حقوق مفهومی ايچون قدرت خارجيه وسائطنك موجوديتی بيكانه‌در و قدرتسز وطرق حقوقيه‌سز حقوق ، دائما حقوقدر . »

On trouvera la citation et le déveoppement des idées qui y sont exprimées dans l'article publié par Gierke en 1874, en réponse à Seydel sous le titre le fondement du droit public et les nouvelles théories du droit public dans zeitschrift für die gesammte Staatswrissenschaften, Tübinguen 1874 spécialement p. 152, 179 et s.

Pour l'exposé des doctrines allemandes et françaises relative à la formation de l'Etat par le droit, je demande au lecteur la permission de le renvoyer à mon étude the Law and the State. Numero spécial de la Harvard law Review , nov . 1917 . et dont certaines partis ont été publiées dans la Revue du droit public . 1918 et : Jean Jaacque Rousseau , Kaut et Hegel (tirage à epart); La doctrine allemande de l'auto- limitation (tirge à part)

التنجی باب

دولتك حقيقه نقطهٔ نظرندن تلقيسی

§ ٥٦ . — نظريهٔ مابعدالطبيعيه‌نك عدم اقتداری

قدرت عموميه‌نك حق انفسی اولديغی ادعا ايدلمك صورتيله تماميله غيرقابل حل برسلسلهٔ مسائل تولدينه ميدان ويرلديكنی باب سالفده ايضاح ايتديكمی ظن ايديورم . اساس ادعا غيرقابل حلدر . بوكا ويريله‌ن نام هرنه اولورسه اولسون ، تماميله وساده‌جه مابعدالطبيعی بر مفهومك افاده‌سندن باشقه بر شی دكلدر . لكن ، قدرت عموميه‌نك حقيقةً حقوق انفسيه اولديغی برثانيه‌جك قبول ايدلسه دخی غيرقابل حل بوتون برسلسلهٔ مسائل مواجهه‌سنده بولونيلير .

حاكميتك مصدری ايضاح ايديله‌مز يعنی بر قدرت عموميه حقنك سبب موجوديتی وكنديسنی ناصل محق قيلديغی اثبات ايديله‌مز . بو خصوصده ويريله‌ن ايكی ايضاح بربرندن دها صنعی ودها خياليدر . قدرت عموميه جناب حقك ياخود خلقك ايجاديدر ديمك عينی درجه‌ده وعينی قيمتده يعنی صفره مساوی قيمتده‌در ، ديمكدن باشقه برشی دكلدر ، زيرا بونلرك ايكيسی‌ده بربرندن غير قابل اثباتدر . مع مافيه ، هرحالده برنجيسی ايكنجيسندن دها منطقيدر ، زيرا حكمرانلرك ارادتی مظهر توجه الهی اولديغندن ، بويوزدن اداره اولونانلرك اراداتنه فائقيتی آكلاشيلا بيلير . بالعكس ، جمعيت مشخصه‌نك برارادتی اولديغی قبول ايدلسه دخی اشبو ارادت دائما بر ارادت انسانيه اولديغندن ارادات فرديه‌يه ناصل فائق اولابيله‌جكی آكلاشيلاماز ، زيرا هرايكيسی‌ده ارادت انسانيه‌در وبر ارادت انسانيه‌نك ديكر برارادت انسانيه‌يه فائقيتی اثبات ايديله‌مز . ژان ژاق روسونك و«قانت»ك اشبو ارادت مشتركه ، افراد ايچون مجبوری الرعايه‌در ، زيرا ارادت فرديه‌نك يكوننددن مركبدر وبوصورتله هرفرد اوكا اطاعت ايتمكله بالذات كنديسنه اطاعت ايتديكندن هيچ كمسه‌يه اطاعت ايتمش

اولماز ، دیمك صورتیله یوروتدكلری محاكمه تمامیله بر سفسطه تشكیل ایده‌ر ، زیرا ، اكر بویله اولسه‌یدی، ارادت مشتركه موجود اولمازدی، لكن برارادات فردیه یكونی موجود اولوردی و ، بوصورتله ، موجودیت ومشروعیتی تأسیس ایدلمك ایسته‌نیله‌ن محض قدرت عمومیه‌نك رد وانكارینه واصل اولونمش اولوردی. تخصیص شوراسی بیان ایدلمه‌لیدركه، حاكمیتی ارادت خلق ایله ایضاح ایتمك ادعاسنده بولونانلر، اكثریتك اقلیت اوزرینه فائقیتنی ادعا ایدیورلر وهیچ بروجهله اكثریتك اقلیته امر ایتمك حق اولدیغنی، حتی آرای عمومیه‌دن براكسیكنك بیله ، مخالفه امر ایتمك حق بولوندیغنی تعین واثبات ایده‌میورلر . روسونك اكثریت، اقلیته كندینی مجبوری الاطاعه قیلنمغله اقلیتی تشكیل ایده‌نلری حر اولمغه اجبار ایده‌ر یولنده‌كی سفسطهٔ تحقیرآمزی بالاده ذكر ایدلمش ایدی .

دولت نظریهٔ مابعدالطبیعه‌سی یالكز حق حاكمیتك صورت تشكل ومشروعیتنی ایضاحدن عاجز دكلدر ، لكن بوحقك صاحبنی ، مسندالیهنی دخی تعین ایده‌مه‌مكده‌در. باب سابقده بربرندن عندی ، بربرندن صنعی اولارق تخیل ایدلمش اولان بالجمله اصوللری كورمش ایدك . « كیركه » وبوكا تابع مكتب ایله، دولت برهیئت متشكله اولوب، بوصفتله طبیعی برصورتده ، بروجدان وبرارادته مالكدر ، دنیلسین ؛ فرانسز قلاسیك مكتبی ایله دولت ، حكومتی طرفندن تمثیل ایدلمش ملتدر، دنیلسین؛ « میشو » ایله ، دولت ، ارادت عضولری طرفندن تمثیل ایدلمش برمركز منافعدر ، دنیلسین ؛ « اوریو » ایله ، دولت ، عضوحكومت اوزرینه مسندالیه معنوی اولان ملت طرفندن اجرا ایدلمش تملك نتیجه‌سیدر، دینلسین؛ یاخوددها باشقه هرهانكی برطرزافاده تخیل ایدلسین بوكون آرتق هیچ كیمسه‌نك ایناناماماجغی برطاقم موهومه‌لر تولیدندن ، مجردیتلر افاده‌سندن ، خیالات مابعدالطبیعه ایجادندن باشقه برشی یاپلمش اولماز .

الحاصل ، دولت نظریهٔ مابعدالطبیعه‌سنك افلاسی ، حاكمیته تحدیدات تعیننده‌كی عدم اقتداری كورلمكله‌ده عیان برصورتده تظاهر ایدیور . بوجهت ، نظریهٔ مذكوره‌نك تخریبنی اتمام ایتمكده‌در .

فی الحقیقه، اكرنظریهٔ مذكوره، اقتدار سیاسینك تحدید حقوقیسنه حقیقةً قوی برتمل تأسیس ایده‌بیلمش اولسه‌یدی ، متصادم اولدیغی نظری عدم امكانلر ، تناقضلر بردرجه‌یه قدر قبول ایدیله‌بیلیردی ؛ حالبوكه بوخصوصده‌كی عدم اقتداری غایت واضح و عیاندر . مشخصیت جمعیتك حاكمیتی وضع اولونوب فرد بوحاكمیته قارشی اقامه اولونیور. اكرفردك

مختار اولدیغی وفردك بومختاریتی دولتك فاعلیتنی تحدید ایتدیكی بیان ایدیلیرسه ، دولتك حاكمیتی حذف ایدلمش اولیور . اكر ، بالعكس ، دولتك حاكمیتی تام برصورتده ادامه ایدیله‌جك اولورسه، فردك مختاریتی ازاله ایدلمش اولیور. ژان‌ژاق روسو، قانت وهه‌غه‌ل ایله فردك مختاریتی دها قوتلی بردولت داخلنده یاشامقله دها فضله اولور ، دیمك مدهش برسفسطه‌دن عبارتدر . « ایه‌رینغ » ، « یه‌للینه‌ك » و« قاره‌دومالبه‌رغ » ایله ، دولت حقوق ایله محدوددر ، زیرا اشبو تحدیدی دولت بالذات كندینه مجبور قیلار ، دیمك ، استعمال اولونان تعبیرات عالمانه‌یه رغماً ، ساده‌جه برلطیفه كولقدن باشقه برشی دكلدر ، زیرا كندی كندیسنه احداث ایدلمش وارزو ایدلدیكی زمان وصورتده برطرف ایدیله‌بیله‌جك بر وجیبه، بر وجیبه اولاماز .

ایمدی ، حسابی كورلدكده ، دولت نظریهٔ مابعدالطبیعیسی هیچه منجر اولیور . مع‌مافیه ، نظریهٔ مذكوره لهنه سكوت ایله كچیشدیریله‌میه‌جكم بعض دلائل سرد ایدلمشدر.

اولا ، دولتك برشخصیته ، براقتدار آمریه‌یه مالكیتی برر واقعه‌در وحقیقه‌لك ادعاسنده بولونان برنظریه‌بونلری اهمال ایتمه‌مه‌لیدر، دنیلمشدر. بالخاصه « اوریو» دیوركه: « پك اعلا ادعا ایدیله‌بیلیركه اقتدار سیاسی یاخود هیئت اجتماعیه‌نك اجزاء اوزرینه عكس العمل سیاسیسی مادی واقعه‌لردر ... مابعدالطبیعهٔ حقوقیه بهانه‌سیله بوواقعه‌لری برطرف ایتمك صورتیله دوكی حقوقیوندن اولدیغنی اثبات ایتمه‌مشدر.» Droit administratif, 9e édit., 1919 p. 28

جواباً ، اولا، دیرم‌كه اقتدار سیاسینك هیئت اجتماعیه‌نك اجزاء اوزرینه عكس العملی صورتنده ناصل تعریف ایدیله‌بیله‌جكنی اكلامادم . لكن تعریفك اهمیتی یوق . خایر ، واقعه اولان ، برطرفدن اشبو اقتدار سیاسینك موجودیتنه اعتماددر ، و ، دیكرطرفدن، بر هیئت معینه‌ده حكومت تسمیه اولونان بعض افراده قوت استعمالیله ارادتلرینی مجبوری الرعایه قیلمق امكاننك ویرلمش اولماسیدر. ایمدی ، بن بوواقعه‌لری انكاردن پك اوزاغم؛ بن بونلرك موجودیتلرینی دائما ادعا ایتدم ؛ بالجمله تدقیقات سالفه‌م بونلردن ملهم اولدیغی كبی بوتون بواثری‌ده الهام ایده‌ن اوواقعه‌لرك تصدیقی كیفیتیدر . دیكر طرفدن ، حكمرانلرك اقتدارلرینه اعتقاد ، بروكالت الهیه اساسنه مستند اقتدار اولسون ، مصدرینی ارادت خلقدن الان براقتدار بولونسون ، بواعتقاد برنجی درجه‌ده برتفاوت سیاسیه عاملی اولمش وحكمرانلر منفعتنه عامل قدرتلرك الڭ باشلیجه‌لرندن برینی تشكیل ایتمشدر. لكن وجودینی

انکار ایتدیکم شی اشبو اعتقادك موضوعیدر. تاریخ بشرده، الڭ عمیق تحولات اجتماعیه‌نك عاملی ، اکثریا ، اعتقادات باطله اولمشدر وهرزمان دکلسه بیله پك چوق دفعه‌لر بو عامل ، اعتقادات باطله اولمشدر . بو اعتقاداتی مشاهده وتدقیق، بونلرك ناصل تکامل اجتماعی عاملی اولدقلرینی ارائه ایتمك ، لکن موضوعلرینك هیچ بر حقیقته مستند اولمادقلرینی اثبات ایله‌مك ، واقعه‌لری ردوانکار دیمك اولاماز، بالعکس بو صورتله حرکت منحصراً حقیقیه اصولی قواعدینه توفیق حرکتدر . واقعهٔ اجتماعیه اولان اعتقاددر . اعتقادك موضوعی ، اکثریا اولدیغی کبی ، یاکلش اولابیلیر؛ بونی ارائه ایتمك حقوقیونه واجتماعیونه ترتب ایده‌ن بر وظیفه‌در .

اقتدار سیاسی‌یه کلنجه ، اوریو « اقتدار رأس الماله تحویل ایدلمش بر قوت اولوب طریق اجرائیده صرف ایدلمکسزین حرکت ایده‌ر » دیمکله بونك موجودیتنی اثبات ایده‌بیلمش اولسون . واقعه ، بر دها زیاده قوت واقعه‌سیدر . دائما بویله اولمشدر ؛ اشبو دها زیاده قوت ، قوهٔ مجبره افعال مادیه‌سیله یاخود القاء ایله‌دیکی خوف ایله ، فعل مادی اجراسنه احتیاج اولمقسزین ، کندینی مجبوری قیلار . اشبو خوف دائما بر دها زیاده قوت واقعه‌سیدر وبونی اهمال ایتدیکمی ظن ایتمیورم، زیرا بالجمله توسیعاتمك نقطهٔ حرکتنی بو واقعه تشکیل ایتمکده‌در .

الحاصل ، بن بر آنارشیست اولمقله اتهام ایدلدم . اوریو ، بنی کرسی آنارشیستی دیه توصیف ایدیور. جواباً دیمش ایدم که آنارشیستلك قوهٔ جبریهٔ سیاسیه‌نك هر فعلنك مشروعیتنی انکار ایتمکدر؛ قدرت حکمرانیه، اصلی اعتباریله مشروع اولامایوب انجق تعقیب ایتدیکی غایه اعتباریله مشروع اولابیله‌جکنی ، قدرت حکمرانیه‌نك یالکز و منحصراً حقوق اجتماعیه‌یه موافق بر صورتده اجرا ایدلدیکی تقدیرده مشروع اولارق کندینی مجبوری الرعایه قیلابیله‌جکنی افاده ایتمك آنارشیستلك تشکیل ایده‌مز . اوریو اعادهٔ جواب اولارق ؛ هر شی اکلاشمق مسئله‌سندن عبارتدر و فضیلت مخصوصهٔ حقوقیه‌یی حائز اولمیان حکمرانلرك اراده‌تی ، اداره اولونانلرك اراده‌تندن فرقلی بر ماهیته مالك اولمادیغی یولنده تلقی ایده‌ن ، اقتدارك اصلنه معطوف مشروعیتنی محتوی بولونمیان بر نظریه‌یی بر آنارشیست نظریه‌سی اولارق تلقیده دوام ایده‌جکنی » بالبیان بو بابده دها زیاده تطویل کلام ایتمیه‌جکنی ، افاده ایدیور.

بن ده دها زیاده اصرار ایتمیه‌جکم . ارزو ایدیلیرسه آنارشیستم ، کلمه‌لردن قورقوم یوقدر . نظریه‌م آنارشیستمی ایمش ؛ بو صفتی قبول ایده‌رم و اکر فن حقوقی الآن

تشویش وتغلیط ایده‌ن مابعدالطبیعی مفهوملردن ابدیاً تخلیصه خادم اولابیلیورسه نظریه‌می ادامه ایده‌رم . اکر ایسته‌نیرسه نظریه‌م آنارشیست اولسون ؛ الویرر که دیکر هرهانکی بریندن زیاده دولتك اقتدارینی تحدیده وافعال حکومتك معنا وشمولنی تعیین ایده‌ن حقیقی بر قاعدهٔ حقوقیه تأسیسنه موفق اولابیلسین ؛ آنارشیست دیه توصیف اولونان نظریه‌مك واقعات اجتماعیهٔ حاضره‌یه یکانه توافق ایده‌ن نظریه اوندقدن ماعدا ، مارالذکر مطلوب مضاعفی استحصاله یکانه قادر اولدیغنی وحکمرانلرك مقررات مشروعه‌لرینه اطاعتی ، معنا ومظروفدن خالی قوت پرنسیپنك ادعا وتصدیق رسمیلرندن دها زیاده تأمین ایله‌دیکنی اثبات ایده‌بیله‌جکمی امید ایتمکده‌یم .

§ ٥٧ . — دولتك تشکل طبیعیسی

توسیعات مسروده، قدرت سیاسیه‌نك محق اولدیغنه دائر بر اثبات فلسفی میدانه کتیرمك ایسته‌ین نظریه‌لرك هیچلکنی ارائه ایتمشدر. حقیقت شودرکه، قدرت سیاسیه، حد ذاتنده نه مشروع ، نه ده غیرمشروع هیچ بر صفتی حائز اولمایان بر واقعه‌دن عبارتدر؛ اجتماعیونك شکلنی تعیین وعناصرینی ارائه ایله مکلف اولدقلری بر تکامل اجتماعی محصولیدر . اشبو تکاملی بر تفصیل بوراده تدقیق ممکن اولاماز ؛ لکن تکامل مذکورك ادوار اساسیه‌سی ارائه والڭ فعال عواملی تعیین ایدیله‌بیلیر .

دولت تسمیه اولونان هیئآت اجتماعیه‌نك کافه‌سنده، الڭ ابتدائی والڭ ساده‌لرنده اولدیغی کبی الڭ مدنی والڭ معضللرنده دخی ، دائما بر واقعه مشاهده اولونمقده‌در ، دیکرلرندن دها قوتلی انسانلر اراده‌لرینی دیکرلرینه مجبوری قیلمق ایسته‌رلر وقیلارلر . اشبو هیئآت معین بر اولکا اوزرنده ساکن اولسونلر ، اولماسینلر ، دیکر هیئآت طرفندن تصدیق ایدلمش بولونسونلر ، بولونماسینلر ، یکنسق یاخود متفرق بر تشکیلاته مالك اولسونلر ، حکمی یوقدر، واقعه دائما عیناً موجوددر : دها قوتلیلر دها ضعیفلره اراده‌لرینی مجبوری قیلارلر. بو دها زیاده قوت غایت مختلف صور واشکالده تظاهر ایتمشدر: بعضاً تمامیله بر قوت مادیه، بعضاً بر قوهٔ معنویه ودینیه، بعضاً فکری بر قوت، بعضاً اقتصادی (اکثریا بو قوت فائقدر) بر قوت اولمشدر. قال مارقس مکتبنك تدریس ایتدیکی کبی قدرت اقتصادیه، قدرت سیاسیه‌نك

یکانه عاملی اولمامشدر، لکن هیچ شبهه یوقکه تأسیسات سیاسیه تاریخنده برنجی درجه‌ده بررول اویناشمدر. الحاصل، بودها زیاده قوتی اکثریا، وبوکون هریوده، هیئآت اجتماعیهٔ متشکله قوتنك قعودینه انتظاراً، عدد قوتی تشکیل ایتمکده‌در.

بوصورتله، بالجمله ممالك وازمنه‌ده، مادةً، دیناً، اقتصاداً، معناً، فکراً ویاعدداً دها قوتلی اولانلر اراده‌لرینی دیکرلرینه مجبوی قیلمق ایسته‌مشلر و فعلاً مجبوری قیلابیلمشلر در. حکمرانلر فعلاً دها قوتلی اولمشلر و دائما اولاجقلر در. اکثریا، حکمرانلر تابعلرینك اشتراك مساعیسیله، بو دها زیاده قوتی مشروع قیلمغه‌سعی ایتمشلردر؛ لکن انجق بربرندن صنعی وهیچ کیمسه‌یی الداتماماسی لازم کله‌ن ایکی ایضاح ایجاد ایده‌بیلمشلردر. اکثریا، کندیلرینی، روی‌زمینده برقدرت فوق‌الطبیعه‌نك وکیللری اولارق کوسترمشلردر. نظریهٔ روحانیه، اعتقاد عمیق ادوار وممالکنده بویوك برقوتی حائز اولمشدر؛ نظریهٔ مذکوره، ایقاع ایدلمش‌اولان بالجمله شدت واستبدادی محق‌کوسترمکه الویریشلی بروسیله تشکیل ایله‌مشدر. لکن، زمانمز کبی، اعتقادات دینیه‌نك کوشه‌دیکی دورلرده بونظریه غیرکافی کلمشدر. فضله اولارق، اولجه‌ده بیان ایدلمش اولدیغی کبی، هرفکر مثبت صاحبی ایچون بوتلقی مباحثه زحمتنی بیله دکمز.

بوصورتله، ارادت اجتماعیه موهومه‌سی تخیل اولونمشدر: امرایده‌ن رئیس، قرال، ایمپراطور، حامی، رئیس حکومت، مذاکره ایده‌ن ویانظام ویره‌ن رئیسلر، برپارلمنتو یاخود براجتماع خلق اکثریتی، محضا ارادت مشترکه اولدیغی ایچون کندیسنی ارادات فردیه‌یه مجبوری قیلان ارادت مشترکه‌نك عضولریدرلر دنیلمکده‌در. فکرانامینك نظریهٔ الهیه درجه‌سنده بوش اولدیغی وخلقك حقوق الهیه‌سنك قراللرك حقوق‌الهیه‌سندن دها حقیقی اولمادیغی برآزاول کورولمش ایدی.

حقوق‌الهیه، ارادت‌اجتماعیه، حاکمیت‌ملیه تعبیرلری، حکمرانلرك تبعه‌لرینی آووتمق واکثریاده کندیلری آووتمق ایسته‌دکلری برطاقم قیمتسز کلمه‌لردن، برطاقم سفسطه‌لردن عبارتدر. هیچ شبهه‌یوقکه، بوتلقیات، بعض دورلرده، اذهان خلقه عمیق برصورتده نفوذ ایتمشدر؛ بوصفتله، مدققك اهمال ایده‌میه‌جکی اجتماعی واقعه‌لر تشکیل ایتمکده‌درلر؛ لکن اجتماعیونك ایجه‌واقف اولدیغی صنعی‌نشوونمالردن عبارت اولان بوفکرلردن غیرقابل اعتراض واقعهٔ صافیه‌یی میدانه چیقارمق مقتضیدر؛ بوواقعه، اداره ایده‌نلرله (حکمرانلرله) اداره اولونانلر بیننده‌کی تفاوت مثبته، بعض کیمسه‌لرك دیکرلرینه، قوهٔ جبریهٔ مادیه ایله

مؤید امر ویرمك امکانی، معین برکتلهٔ اجتماعیه طرفندن امتیاز حالنده حائز اولدقلری مادی قوهٔ جبریه؛ دها ضعیفلرك ضعفیتنه تحکم ایده‌ن دها قوتلیلرك قوتیدر.

اشبو تکاملك بعض اساسلی خطوطنی ارائه فائده‌دن خالی دکلدر. دورقهایم ایله عشیرتی (Horde) جمعیت ابتدائیه‌نك‌انموزج محتملی اولارق تلقی ایده‌جك اولور ایسه‌ك (Division du travail social, p. 189) بالمجبوریه تحصل ایتمش اولان تفاوت؛ جنس اوزرینه مؤسس اولان فرق اولمشدر. لکن اداره ایده‌نلرله اداره اواولونانلر بیننده‌کی تفاوت ابتدائیه حقیقةً جنس تفاوتنه توافق ایده‌ن فرقمی اولمشدر؟ بونی امین برصورتده ادعا ایتمك ممکن دکلدر. اداره ایده‌نلرله اداره اولونانلر بیننده‌کی فرق‌دها زیاده، جمعیت صغیره داخلنده بعض اعضانك دیکرلرینه خدمات مبروره ابراز ایتدکلری، باخصوص بعض اعضانك، هرهانکی برسبب طولاییسیله، اولادینه ویا اقرباسنه انتقالی مقبول، فوق‌الارض برقدرت فائقه‌ایله متصف اولارق تلقی ایدلدکلری زمان‌کسب وضوح ایتمشدر. آثار سوسیولوژیقیه‌ده مذکور لایعد واقعه‌لر، بوصورتله، کتلهٔ افراد ایله، هرهانکی برصفتله، دیکرلرینك مالك اولمادقلری مادی، معنوی، یاخود دینی برقوتله متصف اولان کیمسه ویا کیمسه‌لر بیننده تفاوتك طبیعی اولارق حصوله کلدیکنی ارائه ایتمکده‌درلر. موضوع بحث فرق عشیرتده‌می یوقسه ساده‌جه قبیله ویاقبیله اساسنه مستند کوچوك کتلهٔ اجتماعیه‌لرده‌می حصوله کلمشدر؟ بوجهت قطعیتله افاده ایدیله‌مز. واقعه‌لر بویوك برتمکین وجدی برفکر تنقید ایله تدقیق ایدلمه‌لیدر. لکن کرك کثرتلری کرك تدقیقاتك وضوحیله بوکون معلوم اولدقلری شکلده، اشبو واقعه‌لر انسانك پك اسکی زمانلرندن‌بری مارالذکر قوتلیلرایله ضعیفلر بیننده‌کی‌فرقدن متحصل براقتدارسیاسی مفهومنه مالك اولمش‌اولدقلرینی ادعا ایده‌بیلمه‌مزه مساعد کورونمکده‌درلر.

(Cons. surtout Herbert Spencer, principes de sociologie; édit. française III, p. 311 ets. et M. Letourneau, Evolution politique, rapporte beoucoup de faits intéressants. mais qu'il ne faut admettre qu'avec réserve.)

شوراسی‌ده اشارت ایدلمه‌لیدرکه، فضله‌اولارق بودهازیاده‌قوت، اکثریا تحمیل‌اولوندیغی دهاضعیفلر طرفندن بالاختیار قبول‌ایدلمش واکثریادها ضعیفلر دهازیاده قوته‌مالك‌اولانلرك امرلرینه کندیلکلرندن اطاعت ایتمکده کندیلری ایچون فائده کورمشلردر. لکن بوحال

اولجه‌بیان ایتدیکمز قضایایی تبدیل ایده‌جك ماهیتده دکلدر. اشبو بالاختیار اطاعت کیفیتی رؤسا ایچون بردها زیاده قوت سببی اولمشدر. امرایده‌نلرله، اداره اولونانلرك بعضیلری، حتی جمله‌سی عینی شیئی ایسته‌سه‌لر دخی امرایده‌نلرك دها زیاده قوتلی اولدقلرندن طولایی امرایتدکلری دکیشمز؛ دها زیاده قوت، اداره اولونانلرك قبول اختیاریلریله تزاید ایده‌ر وعدم اطـاعت تقدیرنده بوقوت افراد اوزرینه تطبیق اولونور. وجدان فردی طرفندن تیقن ایدیله‌ن دائما برقوۀ مجبره اقتداریدر وفعلاً موجود اولان‌ده بودر.

اصلاً آری وسه‌میت جنسلرینه منسوب اولان اهالینك قسم‌اعظمنده عائله رئیسـنك نفوذی‌تحتنده‌عائله، برزمانده، تاریخی ومدت دوامی مختلف اولمق‌اوزره، هیئآت‌اجتماعیه‌نك شکل عمومیسی اولمشدر. ارکك افراد عائله‌دن الکمسنی، مذهب عائله‌نك رئیسی اولارق طانندیغی، جنسیتی، سنی، جدلك صفتی طولاییسیله برنفوذ واعتبار مخصوصله متصف اولارق تلقی‌ایدلدیکی جهتله‌هیئت عائله‌نك رئیس‌طبیعیسیدر، اوکوچك دولتك حکمرانیدر؛ افراد عائله ایسه اداره اولونانلردر واداره ایده‌نلرله اداره اولونانلر بیننده‌کی‌تفاوت بـه‌دیهی اولارق منحصراً، حائز اولدیغی وضعیت وصفت طولاییسیله، اقربادن ارکك واك مسن اولانك حائز اولدیغی قوت فائقه‌یه مربوطدر.

بدایتده بلدۀ عتیقه، عائله‌لرك اجتماعندن مرکب اولمش اولسه کرکدر؛ قوۀ مجبره قدرتی یاخود قدرت سیاسیه طبیعی اولارق عائله رئیسلرینك هیئت‌مجموعه‌سنه عائداولمشدر. رومادە وپك چوق یونان بلده‌لرنده اقتدار، فعلاً، عائله رئیسلرینه عائد ایدی: بدایتده روما «سه‌ناتو» سی عائله رؤسـاسنك اجتماعندن عبارت ایدی. حتی، قرالیت دورنده بیله، فائقیت سه‌ناتویه‌عائد ایدی؛ قرالیت، بوفائقیته مستحق اولدیغی‌اهمیتی عطف‌ایتمه‌دیکی ایچون سقوط ایتمشدر. رؤسای عائله مشترکاً الکزیاده قوتی حائز اولانلردر، زیرا هربری کندی عائله‌سنده اك زیاده قوتی حائز بولونمقده‌در. بونلرك اقتداری، اصلی اعتباریله، محق‌عدایدیله‌مز؛ متصف اولدقلری شی اعتبار ومادی، معنوی، دینی قوته مستند براقتدار فعلیدر. علی‌الاکثر بلده‌ده قدرت، اعتقادات دینیه‌نك ممثل طبیعیلرینه، برهیئت رهبانه عائددر؛ بوبردینی اریستوقراسینك تفوقیدرکه مجبوری‌الرعایه اولان‌دها زیاده قوتدن باشقه برشی دکلدر.

اکثریاده، باخصوص روما وآتنه‌ده، ثروتك فرد طرفندن تملکی معتبر اولدیغی زمان، دهازنکین‌اولانلر دهاقوتلی اولمشلر وبوصورتله فوق‌العاده صاحب قدرت برثروت

اریستوقراسیسی تشکل ایتمشدر. اشبو ثروت اریستوقراسیسنك تشکل طبیعیسی، روما وآتنه تاریخ داخلیسنی دولدیران زنکینلرله فقیرلر اراسـنده نهایتسز مجادلاتی اسـتلزام ایتمشدر. اشبو مجادلات، مختلف ومتعدد دورەلر نتیجه‌سنده، ثروت اریستوقراسیسنك تناقص تدریجیسنی وتفوق سیاسینك فقیرلره یعنی عدداً دهازیاده اولانلره دورینی حصوله کتیرمشدر. برده‌موقراسی حکومتی، اریسـتوقراسی حکومتنك مقامنه قائم اولمشـدر. بوصورتله حصوله کله‌ن، اریستوقراسی اصولنده اولدیغندن فضله، برارادت مشترکه‌نك تظاهری دکلدر؛ قدرت سیاسیه ینه دها زیاده قوتی حائز اولانلرده‌در، لکن بودفعه عدد اعتباریله دهاقوتلی اولانلرده‌در. ادوارمختلفه‌ده بودهازیاده قوت آزچوق وجدان واختیار ایله قبول ایدلمشدر؛ لکن بوقبول، هرهانکی سببله حصول‌بولمش اولورسه اولسون، دها زیاده قوتك صفتنی تبدیل ایده‌مه‌مشدر.

[Cons. Fustel de Coulange, La cité antique; Giraud, La propriété en Grèce 1893; Platon, La démocratie et le régime fiscal à Athènes, à Rome et de nos jours, 1899; A. Croiset, Les démocraties antiques, 1909; Hermann, Lehrbuch der griechischen Rechtsalterthümer, édit. Thaleim, 1884; Mom-msen, Droit public romain, édit. française, 1889, VI. 2e partie, p. 341 etc.]

ملتده دخی تفاوتلر حصولبولمش والآن‌ده بولمقده‌در. ملتده بعضاً حکمران اولان عسکری بررئیسدرکه، بوصفتله دها زیاده قوتی حائزدر. دره‌بکلك اصولندن تولد ایده‌ن عسکری حکمدارلق، برزمانده، اوروپانك باجمله ملتلرنده حائز تفوق ایدی. بونلردن متباقی اولارق دوام ایده‌کلمکده اولانلرده مظفر ده‌موقراسیلرك ضربه‌لری آلتنده ازاله ایدلمشلردر. اون‌یدنجی واون سکزنجی عصرلرده پك‌چوق پرنسـلر وباخصوص فرانسه قرالی، اولجه‌کورولدیکی وجهله، کندیلرنی اهالیلرینه محضا جناب‌حق طرفندن اقتدار ایله متصف قیلنمش صورتنده کوسترلرلردی.

انقلاب کبیر ایله فرانسه‌ده تفوق سـیاسی، حقیقت حالده، براکثریت خلقه دکل، فقط بورژوا وصاحب ملك براریسـتوقراسی‌یه کچمشدر. اکر مجلس ملینك ایکی درجه آرای عامه ایله انتخابنی مبین ۱۰ اغستوس ۱۷۹۲ قرارنامه‌سیله، انتخابات سیاسیه ایچون طوغرودن طوغرویه آرای عامه‌یی وضع ایده‌ن و فقط تطبیق اولونمایان ۱۷۹۳ قانون

اساسیسی استثنا ایدیله‌جك اولورسه ، انقلاب دورینك بالجمله قوانینی حق انتخابی یالکز مکلفینه یعنی منحصراً صاحب ملك اولانلره بخش ایتمکده وبو صورتله تفوق سیاسی‌یی برصنف خلقه‌تأمین ایله‌مکده ایدی؛ بوصنف خلق، اولجه قراللرك حقوق‌الهیه موهومه‌سنه مراجعتلری کبی ، حاکمیت ملیه موهومه‌سنه بالمراجعه ، حائز اولدیغی اقتدار فعلی‌یی مشروع قیلمغه تشبث ایله‌مشدر . (اولار(Aula d)ك ۱۹۰۱ده منتشر «فرانسز انقلابی تاریخ سیاسی» نام اثرینه مراجعت اولونماسی .) بر آرالق ایمپراطورلق استبدادیله تحقق ایتمش اولان اصحاب املاك قدرتی ۱۸۱٤ دن اعتباراً ۱۸۱۷ ، ۱۸۲۰ و ۱۸۳۱ قانونلری ایله تکرار اکتساب تفوق ایده‌رك ۱۸٤۸ اختلالنه قدر جاری اولمشدر . منحصراً برصنفك تفوقنی ظاهری برمشروعیت ایله‌تزیین ایچون «مملکت‌قانونیه» pays légal تعبیر ماهرانه‌سی احداث اولونمشدر .

۱۸٤۸ ده حق انتخاب ، حقوق سیاسیه‌دن اسقاط ایدلمه‌مش یکرمی بر یاشنده رشید بالجمله افراد ذکوره بخش ایدلمشدر . آرای عامه ایله ، نهایت‌الامر ، ملتك وحید و اجتماعی ارادتنك حقیقةً تظاهر ایتدیکی کوریلیورمی ؟ خایر . عدداً دها فضله اولانلر دها قوتلی اولویورلر ؛ اکثریتی حائز اولانلرك اراده‌سنی کوریور ایسه‌كده ملتك ارادهٔ وحیده‌سنی کوره‌میورز ؛ و، آرای عامه‌نك تطبیق اولوندیغی ممالکده بیله، دولت واقعه‌سنك، دها زیاده قوتلیلر عدداً دها فضله اولانلر اولمق اوزره، ساده‌جه قوتلیلر ایله ضعیفلر بیننده‌کی تفاوت واقعه‌سندن عبارت بولوندیغنی بیان ایتمك طوغرو قالیر .

دها ایلروسی وار، فرانسه‌کبی طوغرودن طوغرویه آرای‌عامه اصولنی تطبیق ایده‌ن ممالکده، فعلیاتده دها زیاده‌قوته وبویوزدن قدرت سیاسیه‌یه مالك اولانلر عدداً دهازیاده اولانلر دکل ، فقط ، حقیقت حالده براقلیت مالکدر ، و،بوصوتله ، بوراده دخی قدرت سیاسیه‌یه مالك اولان ارادهٔ عمومیه اولمایوب برهیئت افراد اولدیغنی بیان ایتمك صورت قطعیه‌ده طوغرودر . مثلافرانسه‌ده، قرق‌میلیون نفوس اوزرندن هیئت انتخابیه‌نك تقریباً اون‌برمیلیوندن مرکب اکثریت عددیه‌سی، اراده‌لرینی متباقی یکرمی‌طقوز میلیون‌فرانسزه مجبوری قیلیور؛ وبزهرشیئی ای‌طرفندن ارائه‌ایله هیئت انتخابیه‌ده پك بویوك براکثریتك تشکل ایتدیکنی تخمین ایدیورز . ذاتاً ، عددلره استناداً ، نه درجه کوچك بر اقلیتك ارادهٔ ملیه نامیله تزیین ایدیله‌ن اراده‌یی تمثیل ایتدیکی اثبات ایدلمشدر .

مع‌مافیه شوراسی طوغرودرکه اکثرممالکده وبتخصیص فرانسه‌ده ، قدرت عمومیه

هیئت انتخابیه‌نك اکثریت عددیه‌سی مالکدر و شبو قدرت کتلهٔ خلق طرفندن مشروع اولارق عمومیتله قبول وتصدیق اولونمشدر؛ فقط بوحالدن قدرت مذکوره‌نك مسند الیهی مارالذکر اکثریت اولدیغی معناسی چیقارلماملیدر . بوجهت اولجه اثبات ایدلمش ایدی .

حتی فردیت نقطهٔ نظرندن فرق دخی دنیله‌بیله‌جك اولان اشبو عدد فرقی یاننده ، حال حاضرده ، هیچ شبهه‌سز زمانمزك ائك‌اهمیتلی وخاصهٔ ممیزه‌یی حائز واقعه‌سنی تشکیل ایده‌ن بر حرکت اجتماعیه حصول بولمقده‌در، بوحرکت اجتماعیه متفقاً « سندیقا حرکتی » Mouvement Syndicaliste نامیله توسیم اولونمقده‌در . حربدن اول باشلامش، مخاصمات دوره‌سنده طبیعی ومجبوری‌اولارق تخفف ایتمش اولان‌سندیقا حرکتی، مصالحه‌دن‌بری یکی برشدتله نمایان اولمقده بولونمشدر. شبهه‌سز، بوکون الآن برآز مغلقدر. حرکت‌مذکوره‌یی، کندی منفعتلرینه، تحت‌انحصاره آلمق ایسته‌ین فرق‌سیاسیه حب‌جاه واحتراصاتیله اکثریا تحریف ایتمشلردر . بعضاً اختلالجویانه‌حتی‌مغایر اجتماعیت‌تمایلات ایله‌نمایان اولمقده‌در.بوتون بونلره رغماً سندیقالیزمك برتشکیلات‌سیاسیه‌عنصری اولدیغنی وبوکون‌مهم‌اولمغله برابر آتیٔ قریبده اساسلی برقدرت‌سیاسیه عنصری تشکیل ایده‌جکنی ظن‌وتخمینده دوام‌ایتمکده‌یم. هیچ‌شبهه یوق‌که، عمله وسرمایه‌داران سندیقا قوتلری برر قوهٔ اقتصادیه‌درلر . لکن‌ایشته الك‌زیاده بوسببدن طولاییدرکه قوای سیاسیه‌حالنه انقلابه طوغرو کیتمکده‌درلر . اولجه‌ده بیان‌ایتدیکم وجهله، قدرت اقتصادیه یکانه قدرت سیاسیه عنصری دکلدر ؛ لکن باشلیجه عنصرلرندن بریدر و تشکیلات سیاسیه قوای اقتصادیه‌یه توافق ایتمه‌دیکی تقدیرده موقت وساقط اولور .

سندیقا حرکتی اختلالی سندیقالیزم نظریونك ادعالری وجهله ، عمله طرفندن « بورژوازی » یی ازمك، وسائط وادارهٔ استحصالیه‌یی فتح ایتمك غایه‌سیله تشبث ایدلمش بر جدال دکلدر . سندیقا حرکتی ، بعضلرك دیدکلری کبی ، عمله صنفنك اقتدار وثروتی کندنده تمرکز ایتدیرمك و بورژوازی‌یی ازاله ایتمك ایچون کندی قوتنی ادراك ایتمش اولماسی کیفیتی دکلدر . فرانسه‌ده بوکون جاری اولان بر تعبیری استعمال ایله ، سندیقا حرکتی بربولشه‌ویست حرکتی‌دکلدر . بعضیلری حرکت مذکوره‌یه بو وصفی عطف‌ایتمك آرزو ایتمکده‌درلر . لکن‌واقعه‌لر آرزولردن دهاقوتلی اولاجقلردر . عمومی‌تعطیل‌اشغال تشبثات جانیانه‌سنه قارشی وجدان ملینك قیام‌ایتدیکی ومملکتك ۱۹۱۸ده دشمن‌خارجی‌یی مغلوب ایتدیکی صورتده دشمن داخلی‌یی‌ده مغلوب ایتدیکی کوریله‌ن مایس ۱۹۲۰ ده

جریان ایتمش اولان حادثات، مارالذکر بیاناتی بلغامابلغ اثباته کافیدر .توقفلره، مصادمه‌لره، شدتلره ورجوعلره رغماً سندیقا حرکتنك تمامیله مصلحانه ، غایت عمیق ، غایت واسع و کثیرالنتایج اولدیغنی ظن ایتمکده‌یم . سببیت ویره‌بیلدیکی شورشلره رغماً بر واسطهٔ جدال وتجزیٔ اجتماعی دکل ، بالعکس بر صلح واتحاد چارهٔ قویه‌سیدر . سندیقا حرکتی منحصراً عمله صنفنك تحول وانقلابندن عبارت دکلدر . هرنه‌قدر سندیقا تشکیلاتی عمله صنفی ایچون دها مترقی ایسه‌ده بالجمله صنوف اجتماعیه‌یه شامل اولمقده ایدوکنده شبهه‌یوقدر؛ ظن ایدیورم‌که سندیقا تشکیلاتی بالجمله صنوف اجتماعیه‌یی آهنکدار بر دسته حالنده تنسیق ایده‌جکدر .

فی‌الحقیقه، سندیقا تشکیلاتی، مختلف صنوف اجتماعیه‌یه، یعنی تقسیم اشغال اجتماعیده برمماثلت مشاغل وعینی زمانده دها صیقی براشتراك منافع ایله ذاتاً متحد اولان هیئآت افراده معین بربنیهٔ حقوقیه ویرمکه میال اولارق تلقی ایتمه‌لیدر . صنوف اهالی بیننده‌کی مجادلاتك، صنوف مذکوره نه‌درجه متجانس ونه‌درجه حقوقاً محدود ایسه‌لر، اودرجه‌دها آز شدید اولدیغی تاریخاً مستبان اولابیلمشدر . بوصورتله، صنوف مختلفه بیننده برتناسق حصوله کلیرکه مجادلات اجتماعیه‌یی حد اصغری‌یه تنزیل ایده‌ر وهیئتی داخلنده‌کی فردی ، دیکرصنفلرك مطالباتنه وبراقتدار مرکزینك استبدادینه قارشی قویاً حمایه ایله‌ر . فرانسه‌ده انقلاب کبیر ایله صنوف عتیقه،صناعت جماعات‌عتیقه‌سی حذف ایدلمشدر . بونلر آرتق ایفای خدمات‌ایده‌مه‌ملری طولاییسیله زواله‌محکوم ایدیلر وایلك نفحهٔ اختلال‌ایله زائل اولمشلردر. اولزمان غیر متشکل کتلهٔ افراد هیچ بر سلاح مدافعه‌یی حائز اولمقسزین ، پك متعدد معتقدلری اولان حاکمیت ملیه نصی اوزرینه استناد ایتدیکندن طولایی فوق‌الحد صاحب قدرت اولان ومنزوی، غیرقادر برکتلهٔ افراد، برغبار بشر اوزرینه مقابله‌سز تحکم ایده‌ن بردولت قارشیسنده بولونمشدر .

سندیقا تشکیلاتی اشبو بی‌شکل کتله‌نك تنظیمی و جمعیت ملیه‌ده قوی و ملتصق ، بنیهٔ حقوقیهٔ معینه‌یی حاوی وذاتاً مشغلهٔ اجتماعیه ومنفعت مسلکیه ایله متحد انسانلردن مرکب هیئآتك تشکیلیدر . بوصورتله سندیقا هیئتی طرفندن فردك بلعی حصوله کله‌جکی افاده ایدلمه‌مه‌لیدر. انقلاب کبیرك‌بویوك خطاسی، روسودن ملهم‌اولارق، هردرلو هیئآت تالیه‌یی محو ومنع ایتمك ایسته‌مه‌سی اولمشدر ، فکرنده‌یم . انسان نه‌درجه اجتماعیله‌شیرسه بشریتی اودرجه تزاید ایده‌ر، دییه‌بیلیرم . ژان ـ ژاق روسو، قانت وهه‌غل کبی، منسوب

اولدیغی دولت نه‌درجه حائز نفوذوقدرت اولورسه انسان اونسبتده حراولور، دیه‌یورم . مقصدم‌یالکز فردنه‌قدرعدداً فضله‌هیآت اجتماعیه‌یه منسوب اولورسه فاعلیت فردیه‌سنك‌ده او نسبتده قوی اولاجغی بیاندن عبارتدر . انسان ، طبیعتی اعتباریله ، بر مخلوق اجتماعی اولدیغندن، فاعلیتی آنجق برهیئت داخلنده تطبیق ایدیله‌بیله‌جکندن، نه‌قدر متعدد هیئآت وجمعیاته انتساب ایده‌رسه فاعلیتی‌ده اونسبتده واسع وثمره‌دار اولور . عائله کوندن کونه نظامنی‌غائب ایتمکده، بلده منتسق برهیئت اجتماعیه‌حالندن چیقمقده اولدیغندن، یکرمنجی عصر آدامی حیات مشددهٔ اجتماعیه‌یی آنجق مسلکی سندیقالرده بولابیلیر .

بوراده برتکامل اجتماعی حرکتی وارکه بالجمله صنوفه شامل اولمقده‌در . شمدیلك بعض تشوشاتك، بعض شدت وشورشلرك حصول بولماسی شایان استغراب اولاماز. لکن بونلر مختلف عناصر اجتماعیه‌نك وباخصوص استحصالاتك تشکلنه طوغرو بر جهد متمادی اولان برحرکتك وجههٔ توجهی ایله خاصهٔ ممیزه‌سنی تبدیل ایتمزلر . عمله سندیقالری ، مال صاحبلری سندیقالری ، صنوف مختلفه‌دن مأمورین جمعیتلری ، بومختلف هیئتلرك اتحادی، مساعیٔ فکریه اربابی اتحادی، زراعی جمعیتلر، اورتاتجاران وصناعیون جمعیتلری، سرمایه‌داران سندیقالری ، بوتون بوهیئتلر بوکون بلکه غیرمنتظم برصورتده تشکل ایدیورلر، لکن جمله‌سی بیله‌رك ویابیلمیه‌رك تکامل‌اجتماعی هدفی اولان عینی‌هدفه طوغرو ایلرولمکده‌درلر. شوراسی نظردقتدن دورطوتمالیدرکه، حرکت‌الآن حال‌ابتدائیده‌در. هرهانکی جهه‌دن کلیرسه کلسین ، اسباب شورشه قارشی مجادله ایدلمه‌لیدر ، لکن ، محض حرکته مخالفت ایدلمه‌مه‌لیدر ، زیرا بالجمله مخالفتلر کسرایدیلیر وعمومك ضررینه اولارق حرکتك جریان طبعیسنی تحویل وتغلیط ایتمکدن باشقه برشیئه یاراماز .

بوحرکت نه‌قدر دوام ایده‌جکدر ؟ بونك انتاج ایلیه‌جکی بنیهٔ اجتماعیه نه‌اولاجقدر ؟ شمدیلك بومسئله‌لره جواب ویرمك مشکل وبلکه‌ده عدیم‌الامکاندر. سویلنه‌بیله‌جك برشی وارسه اوده سندیقا حرکتنك برنجی‌درجه‌ده حائزاهمیت برواقعهٔ اجتماعیه اولدیغی، صنوف اجتماعیه‌نك برصورت تشکلنی احضارایتدیکی، مختلف صنوف اجتماعیه‌یه معین بربنیهٔ حقوقیه ویرمکه، بونلری تنسیق وبلکه‌ده برسلسلهٔ مراتبه تابع قیلمغه ، هرحالده بینلرنده متقابل برسلسلهٔ اقتدار ووظائف تولدینه معطوف برجهد ایدیکیدر .

دیکر طرفدن ، عمله سندیقالرینك ، مال صاحبلری سندیقالرینك ، سرمایه‌داران

جمعيتلرينك ، شهرلرده‌كی متوسط تجاران وصناعيون هيئتلرينك ، زراعی سنديقالرك اليوم تسليم ايدلمه‌مه‌سی قابل اولمايان قوهٔ اجتماعيه عناصری و ، بناءً عليه ، قوهٔ سياسيه عناصری تشكيل ايتمكده اولدقلری وبوتشكيلاتی هرقوهٔ سياسيه نظراعتباره المغه مجبور اولديغی وعكس تقديرده حالت اجتماعيه‌يه تماميله عدم مطابقت ايتمش اولاجغندن قوتسز وغيرقادر قالاجغی ظننده‌يم. ذاتاً اشبو تطابق سياسی بالذات، وتعبير جائزايسه، ذات الحركه برصورتده حصوله كله‌جكدر . بوكا مانع اولمغه چاليشمق تدبيرسزجه برحركت اولور . الآن طرز تعامل اوزره ، افرادك اكثريت عدديه‌سی حاكميتی اولارق تلقی ايديله‌ن حاكميت مليه‌دن بحث ايدلمكله تماميله حقيقت اجتماعيه خارجنده بولونمش اولاجغی فكرنده‌يم . عدد قدرتی ياننده ديكر برقدرت اجتماعيه يوكسلمشدركه اوده‌سنديقا هيئتلری قدرتيدر؛ و«مارق سانيه» (Marc Sangnier) ٢١ مايس ١٩٢٠ ده مجلس مبعوثانده ايراد ايله‌ديكی نطقده افرادك تمثيل سياسيسی ياننده هيئآت اجتماعيه‌نك تمثيل سياسيسنی‌ده تنظيم زمانی ورود ايتمش اولديغنی بيان ايتمكده ، شبهه‌سز ، پك حقلی ايدی .

شوراسنی‌ده علاوه ايتمه‌لی‌يم كه قوای اجتماعيه ايله تشكيلات سياسيه بيننده‌كی اشبو عدم توافقه رغماً ، بعض سنديقالر ، ١٩٢٠ سنه‌سی مايسنده اولديغی كبی ، خدمات عموميه تعطيل اشغالی حصوله كتيرمك جنايتنی ارتكاب ايله‌دكلری تقديرده ، الآن دها زياده قوته ذی‌اليد اولان حكمرانلر اشبو تشبثلری شكست ايتمك وظيفه‌سيله مكلفدرلر. اكر افكار عموميه‌نك ، وجدان عامه‌نك مظاهرتنه مظهر ايسه‌لر ، مارالذكر تاريخده اولديغی كبی بوكا موفق اولورلر . شايد موفق اولامازلرسه ، خدمات عموميه‌نك ايفاسنی تأمينه غيرقادر اولدقلرندن آرتق قوته ذی‌اليد اولمادقلری اكلاشيلير؛ بناءً عليه، ارتق حكمران صفتندن ساقط اولورلر . حكومت حاضره ، دشمن داخلی‌يه قارشی تماميله قيام ايتمش اولان افكار عموميه‌نك مظاهرتيله ١٩٢٠ مايسی تعطيل اشغالی تنكيل ايتمشدر. لكن وظيفه‌سنی اتمام ايتمه‌مشدر؛ زيرا سنديقالرك تمثيل ايتدكلری قوهٔ اجتماعيه واقتصاديه عناصری وضعيتلرينه مطابق برتمثيل سياسی‌يی استحصال ايدنجه‌يه‌قدر شورشلرك بتكرار حصولی امكانی برطرف ايدلمش دكلدر.

Jouhaux, le syndicalisme et la C. GT., 1920, Léon Duguit, Droit social et d oit individuel, 2e édit. 1912 (une troisiéme édition est sous presse) ; la repésentation syndicale au Parlement, Revue politique et parlementaire, Juillet 1911 (tirage à part).

§ ٥٨ . — حكمرانلر

ضعيفلر ايله قوتليلر بيننده‌كی اجتماعی تفاوت، هرهانكی شكلی اكتساب ايده‌رسه ايتسين، بوتفاوت حصول بولديغی زمان دولت موجوددر. لكن بابده خلاصةً ارائه ايدلمش اولان بالجمله مذهبلر تماميله بيهوده‌درلر . ساده‌جه برواقعه موجوددر ؛ ايشته حقوقيون ، صور متعدده‌سيله، فقط اساسنك عينيت دائمه‌سيله بوواقعه‌يی نظراعتباره آلماليدرلر؛ برطاقم افراد معين برهيئت داخلنده ، دها زياده قوته ذی‌اليددرلر ؛ اوزمان بوهيئت دولت اولارق تشكل ايتمشدر دنيلير .

اشبو دها زياده قوت طبيعی بر صورتده تشكله ميالدر . ادوار وممالكه كوره آز و يا چوق مكمل برتشكيلات احراز ايده‌بيلير. بعضاً دها زياده قوتليلر بودها زياده قوتی بالذات اجرا ايده‌رلر. بعضاً ، ايلريده تفرعاتيله تدقيق ايده‌جكمز تمثيل سياسی شأنی حصوله كلير؛ فائقيت سياسيه‌يه ذی‌اليد اولان عناصر اجتماعيه وظائف دولتی بالذات ايفا ايده‌ميه‌جك درجه‌ده كثير برعدددن مركب اولدقلری زمان، اشبو شأن بذاته حصول بولور . اوزمان عددی محدود افراد و بعضاً برتك فرد، فائقيته ذی‌اليد اولانلرك مقامنه قائم اولرق قدرت سياسيه‌يی ، بالذات بوكا ذی‌اليد اولانلر مداخله ايديورمش كبی ، مجبوری الرعايه قيلمغه موفق اولورلر .

دها زياده قوتك تشكلی متفرق صورايله تظاهر ايده‌ر وبرخلقك تأسيسات سياسيه‌سنی تشكيل ايله‌ر : تأسيسات مذكوره‌يه، فائقيت بركيشی‌يه منحصر ايسه تأسيسات حكمداريه، برهيئته عائد ايسه تأسيسات اريستوقراسيه، اكثريته عائد اولديغی تقديرده تأسيسات انامیه (ده‌موقراسيه) نامی ويريلير . مختلف عناصر فائقيت بر مملكتده، عينی زمانده موجود وممزوج اولابيلير. بوصورتله ، طبيعةً مركب تأسيسات سياسيه تظاهر ايده‌ركه حكومات مختلطه نامنی آليرلر ؛ بونلر بواثرك ايلريلرنده تدقيق ايديله‌جكدر .

اشبومختلف ومركب تأسيساته رغماً واقعهٔ سياسيه، اولجه‌ده بيان ايتمش اولديغم كبی ، دائما عينيدر . برهيئت معينه داخلنده اراده‌لرينی قوتله ديكر اعضايه مجبوری الرعايه قيلان بر ويا متعدد افرادك موجوديتی بوواقعه‌يی تشكيل ايده‌ر ؛ بوصورتله دولت موجود اولور؛ بوافراده اداره ايده‌نلر ، حكمرانلر نامنی ويريورم.

بر حكمرانلر قوهٔ مجبره ايله ارادهلريني ديكر افراده مجبوري قيلمق حقوق انفسيهسنه صاحبميدرلر ؟ خاير . بو حقوقي نرهدن آلمش اولابيليرلر ؟ تخمين ايدهرمكه بوكون آرتق وكالت الهيهدن بحثه جسارت ايديلهمهمكدهدر . ديكر طرفدن ، عقد اجتماعي ووكالت اهالي ايضاحاتنك، نظريات الهيه ايضاحاتنه بويوك بر رجحان كوسترهمديكني بالاده اثبات ايدهبيلديكمي اميدايديورم . شوراسي ايجه آكلاشلماليدركه، حكمرانلر، اداره اولونانلره ارادهلريني مجبوريالرعايه قيلمق ، امر ويرمك حقوق انفسيهسنه مالك دكلدرلر . بونلرك ارادهلري اداره اولونانلرك ارادهلرندن فرقلي دكلدر . قدرت حكمرانيه برفرده ، برصنفه هيئت اجتماعيه اعضاسنك اكثريت عدديهسنه ، هيئآت تاليهيه عائد اولسون برواقعهدن ، برقدرت فعليهدن باشقه برشي دكلدر . اكثريتله تكرار ايتديكم شو حقيقتي كيمسه ردوجرح ايتمهمش وايدهميهجكدر : برارادهٔ انسانيهٔ فرديه ويا اجتماعيه ، حدذاتنده ، ديكر ارادات انسانيهيه كنديني مجبوريالرعايه قيلاماز . حقوق انفسيه مفهومي ، حدذاتنده، غيرحقيقي برمفهومدر . بومفهوم، متصف اولدقلري قدرت فعليه طولاييسيله، ديكرافرادك ارادهلرينه فائق برارادهٔ آمريه وحاكمهحالنه كيرهن براقتدار ارادت مخصوصه صاحبي اولدقلري ادعا اولونان افراده تطبيق اولونمق ايستهنلديكي زمان ، ممكن ايسه ، دها زياده غيرحقيقي اولمقدهدر .

لكن حكمرانلر ، ديكرلري كبي افراددرلر ؛ بناءً عليه ، نظر اعتباره آلنان هيئت اعضاسنك كافهسي كبي اونلرده بو هيئتك حقوق آفاقيهسنه تابعدرلر . هرهانكي اساسه استناد ايتديريلهجك اولورسه اولسون ، حقوق آفاقيه برجمعيت معينه اعضاسنك كافهسي ايچون مجبوريالرعايه اولان ، بينلرندهكي، حتى بونلرله هيئآت سائره بينندهكي مناسباتي تعيين ايدهن قواعد هيئت مجموعهسندن عبارتدر . بوكا ضبط وربط اجتماعي نامني ويرمش ايدم . هرقاعدهٔ اجتماعيه برقاعدهٔ حقوقيه دكلدر ؛ قاعدهٔ اجتماعيه ، برنجي بابده تعيينه صرف مقدرت ايلهديكم معين برزمانده قاعدهٔ حقوقيه حالنه كيرهر . قاعدهٔ حقوقيه حالنه كيرهن قاعدهٔ اجتماعيه، هيئت اجتماعيه اعضاسنك كافهسنه، اداره ايدنلره واداره اولونانلره، عموماً تطبيق اولونور . قاعدهٔ حقوقيهنك حكمرانلره تطبيق اولونماماسي ايچون هيچ برسبب موجود دكلدر . تعريفي اعتباريله ضبط وربط اجتماعي قاعدهسي اولديغي ايچون ، زنكينلره وفقيرلره ، بويوكلره و كوچوكلره ، قوتليلره و ضعيفلره ، حكمرانلره و اداره اولونانلره مساوي برصورتده عموماً تطبيق اولونماليدر .

مسئلهٔ حقوق اوزرينه اشبو تدقيقاتك تابدايتندنبري دولتك طبيعي ومقتضي برصورتده حقوقه تابعيتني ناصل مؤسس بولديغمز بورادە آكلاشيليور . دولت برمجرديت محضهدر. حقيقت شودر : قدرت دولتي تطبيق ايدهن افراددر ؛ بونلر ، سائر بالجمله افراد مثللي، نفوذ حقوقه تابعدرلر، وبوصورتله دولتك حقوقه تابعيتي وقدرت دولتك تحديدي مسئلهسي كنديلكندن حل ايدلمش بولونور .

هرارادهٔ انسانيه كبي، برارادهٔ حكمرانيهده تظاهر ايتديكي، حقوقه موافق بلاواسطه بر موضوع ايله بالواسطه برموضوعي حائز وصورت تظاهرنده مشروع بر غايه ايله معين اولديغي تقديرده، تماميله اداره اولونان افرادن برينك ارادهسي ايمش كبي، برتأثير حقوقي حصول بولور . بيان ارادت ايدهن براپمپراطور ، برقرال ، برقونسول ، بررئيس جمهور دخي اولسه ينه آنجق برانساندر وبوبيان ارادت ، حد ذاتنده ، ساحهٔ حقوقده، الكعادي تبعهنك ارادتندن فضله برقوهٔ ايجاديهيه مالك دكلدر . اكر ، بوبيان ارادت ، اولجه تدقيق ايتديكمز كبي، اوني برفعل حقوقي حالنه افراغ ايدهن شرائط مجتمع ايسه بوصفتي احراز ايدهر ؛ بعض تأثيرات حقوقيه حصوله كلير . تأثير حقوقينك نه اولديغني اولجه ايضاح ايلهمش ايدم . لكن تأثيرات حقوقيهنك حصول بولماسنك سببي بيان ارادتك بر رئيس دولت طرفندن صادر اولمش اولماسي دكلدر. ذاتاً ، (§ ٢٩) ده اثبات ايدلديكي وجهله، حقيقت حالده ، ارادت هيچ بر زمان تأثيرات حقوقيه علت موجبهسي دكلدر و ، اولسه دخي، ادارهايدهن بركيمسهدن صادراولديغي زماناداره اولونان بركيمسهدن صادراولديغندن دهابويوك برخاصيت ايجاديهيي حائزاولاماز . ارادههرايكي تقديردهده برانساندن صادر اولمش اولور وارادهنك تأثيرينك افراده كوره تحول ايتديكي اثبات ايديلهمش وايديلهميهجكدر.

ايمدي ، حكمرانلردن صادر اولان بر فعلك اداره اولونانلر ايچون مجبوريالاطاعه اولماسي، امرايتمك حق انفسيسيله متصف برارادهٔ فائقهدن صادر اولديغي ايچون دكل، فقط، قرضيه اولارق ، موضوعي وغايهسي اعتباريله ، نظراعتباره النان جمعيت حقوق آفاقيهسنه موافق اولديغندندر . حق حاكميت موجود دكلدر. بوصورتله ، اولجهكورولديكي وجهله ، عموميتله حقوقك مسنداليهي مسئلهسي موضوع اولماديغي كبي ، عريض وعميق مباحثه ايدلمكده اولان حاكميتك صاحبي مسئلهسيده موضوع بحث اولاماز . مستبان اولان ، موجود اولان يكانه شي، جملهيه متوجه اولان ، حقوق آفاقيهيه موافق هرتظاهر ارادهيه رعايتي مجبوري قيلان قاعدهدر. حقيقت حالده، نيچون باشقهشي ارانلمقدهدر؟ حقوق انفسيه،

حاکمیت ، حقوقك مسندالیهی کبی مخیل برطاقم جوهرذاتیلر احداثنه نه لزوم واردی ؟ بوتون بونلر واقعه‌لرك ساده‌جه تدقیق ومشاهده‌سی مواجهه‌سنده نابدید اولمقده‌درلر .

قاعدهٔ حقوقیه‌نك حکمرانلرك فاعلیتنه نه کبی شیلر تحمیل ایتدیکنی بیلمك مسئله‌سی قالیر . هرحقوق آفاقیه، جمعیت اجتماعیه اعضاسنك جمله‌سنه، مناسبات متقابله‌لرنده تطبیق اولونان امر مجبرلرك هیئت مجموعه‌سیدر . برهیئتك ، حکمرانلره متعلق حقوق آفاقیه‌سی بر طرفدن حکمرانلره ، دیکر طرفدن حکمرانلرله مناسبتلرنده اداره اولوناتلره متوجه براوامر مجبره هیئت مجموعه‌سنی محتویدر. اشبو اوامر مجبره‌یه موافق اولارق ایفا ایدلمش هرفعل حکمرانی مشروع اولور . اکر برفعل مادی ایسه علیهلرینه هیچ برمسئولیتی انتاج ایده‌مز ؛ اکر برفعل حقوقی ایسه، اوچنجی بابده ایضاح ایدیله‌ن طرزده، برطریق حقوقی کشادینه سبب اولور. فعل، تماميله برفردن صادر اولمش کبی ، برفعل ـ قاعده، برفعل ـ شرط یاخود برفعل انفسی اولابیلیر . بوفعله ، مثلا قانون ، فعل نظامی ، فعل قدرت عمومیه ، تمشیت اموال ، فعل اداره کبی نامار ویریله‌بیلیر . بو تعبیراتك اهمیتی یوقدر. حکمرانلرك افعال مختلفه‌سی، بلکه افعال‌قضائیه تعبیر اولوناتلر مستثنا اولمق اوزره جملةً اولجه تعداد ایتدیکمز صنوفدن برینه‌داخلدرلر. فعل حقوقی ماهیتی اعتباریله نه‌ایسه اویله قالیر ، و ، بردفعه دها تکرار ایدیورز ، ساده برفردن یاخود هرهانکی برعنوان ایله مزین برحکمراندن صادراولماسیله تبدیل صفت ایده‌مز ؛ نه‌ایسه اودر، نه‌ایسه‌اوقالیر.

شمدی ، حکمرانلره متعلق اوامر مجبرهٔ حقوقیه‌نك موضوعنی تعیین مقتضیدر . بونقطه حقنده عینی زمانده عمومی وواضح بر صورت افاده میدانه کتیرمك مشکلدر . فی‌الحقیقه، بوامرمجبرلرك موضوعی ازمانه، نظراعتباره النان هیئت اجتماعیه‌نك درجهٔ‌مدنیت وانکشافنه کوره‌بی نهایه‌متحولدر. مسئله علی‌الاکثر شوصورتله وضع ایدلمکده‌در: دولتك غایات ووظائفی نه‌لردر ؟ قاعدهٔ حقوقیه‌نك حکمرانلره هانکی شیلری امرایتدیکی، هانکی شیلری مساعده ایله‌دیکی یاخود، دهاطوغروسی، هانکی اسباب طولاییسیله قاعدهٔ‌حقوقیه اداره اولوناتلره اطاعتی امرایتدیکی وحکمرانلره هانکی شیلری نهی ایله‌دیکی اکلاشلمق قیدیله مسئله‌نك بوصورتله وضعنده محذور یوقدر . سؤال واقعه جواب اولمق اوزره پك چوق صورثابته تکلیف ایدلمش ایسه‌ده بونلرك کافه‌سی عمومی اولمق وبویوزدن ، مغلق وناتمام بولونمق خطاسیله معلولدرلر .

فکرمه کوره، حکمرانلرك ساحهٔ حرکتنی تعیینه خادم فکراساسی افرادك هربرینك

ساحهٔ فاعلیتنی تعیینه خادم فکر اساسینك عینیدر. برقیمت اجتماعیه‌یی حائزبرغایه ایله معین اولوب موضوعی غیراجتماعی اولمایان‌برفعل، برفرد طرفندن ایفا ایدلدیکی زمان مشروعدر. عینی فعل برحکمران طرفندن اجرا اولوندیغی زمان‌ده مشروع اولماسی لازم‌در . یالکز شوجهت هیچ برزمان نظردقتدن دور طوتلمامليدرکه، هیئت اجتماعیه داخلنده دهازیاده قوته فعلاً ذی‌الید اولان حکمران بوقوتی، تقسیم اشغال اعتباریله‌تساند اجتماعینك عناصر حقیقیه‌سی وترقیٔ اجتماعینك‌عوامل اساسیه‌سی‌اولان تشبثات وفاعلیت فردیه‌یی امحایه‌استعمال ایده‌مز . اولصورتله‌که ، اکر حکمرانلر فاعلیت وتشبثات فردیه‌یی بلالزوم تحدید ایچون مداخله ایده‌جك اولورلرسه غیراجتماعی برایش کورمش و، بناءً علیه ، حقوقه مغایر برفعل ایفا ایله‌مش اولورلر . بوصورتله فاعلیت حکمرانیه ایله فاعلیت فردیه‌نك توافقی مسئله‌سنه تماس ایتمش اولیورم‌که بو، طبیعی اولارق، جف‌القلم حل‌ایدیله‌بیله‌جك برمسئله‌دکلدر. لکن بوکا ویریله‌جك صورت حل هرنه اولورسه اولسون ، بیانات مسروده‌م اولدیغی کبی باقی قالیر . حکمرانلرك ساحهٔ فاعلیتلرنده حقوقه موافق برصورتده ایفا ایدلمش اولان هرفعل مشروعدر . اکر ایفا ایدیله‌ن‌فعل برفعل مادی ایسه حکمران علیهنه هیچ برعکس‌العمل اجتماعی حصول بولماز ، اکر برفعل حقوقی ایسه ، بونك تطبیقنی تأمین ایچون برطریق حقوقی کشاد ایدیلیر . بونی ادراك ایچون حکمرانلرك حاکمیت حق‌انفسیسنه صاحب اولدقلرینی یاخود ، دولت مشخصه‌نك ، سوزده صاحب اولدیغی حاکمیت حق‌انفسیسنی اجرا ایتدکلرینی تخیل لزومسزدر .

قدرت سیاسیه برواقعه اولدیغندن ، حقوق مفهومی تحصل ایده‌رایتمز اکلاشلمشدرکه اشبو قدرت سیاسیه‌نك امرلری انجق حقوقه موافق اولدقلری تقدیرده مشروعدرلر وقدرت سیاسیه طرفندن قوهٔ‌جبریهٔ مادیه استعمالی انجق حقوقك مطاعلغنی تأمینه معطوف اولمق شرطیله مشروعدر . بوفکر بالخاصه میدانه چیقارلمغه شایاندر . هیچ کیمسه‌نك دیکرلره امرایتمکه حقی یوقدر : نه برایمپراطور ، نه برقرال ، نه برپارلمنتو ، نه‌برا کثریت خلق ارادتلرینی،صرف ارادت اولارق، مجبوری‌الرعایه قیلامازلر ؛ بونلرك فعللری اداره اولوناتلر ایچون انجق حقوقه موافق اولدقلری تقدیرده مجبوری‌اعایه اولورلر . بناءً علیه ، اکثریا مناقشه ایدلمکده اولان ، غایهٔ دولتك ، یاخود دها طوغروسی قدرت سیاسیه‌نك نه‌اولدیغنی بیلمك مسئله‌سی آتیده‌کی صورتله‌حل اولونور: قدرت‌سیاسیه‌نك غایه‌سی‌حقوقی تحقیقدر ؛ قدرت سیاسیه ، حکم حقوقی تأمین ایچون یداقتدارنده بولونان هرشیئی یاپمغه

حقوقا مجبوردر. دولت، قوت اوزرینه مؤسسدر؛ لکن بوقوت، حقوقه موافق برصورتده اجرا ایدلدیکی تقدیرده مشروعدر. «ایه‌رینغ» کبی حقوق، قوتك سیاستیدر دیمه‌یورم، لکن قدرت سیاسیه‌نك حقوقك خدمتنه وضع ایدلمش قوت اولدیغنی بیان ایدیورم.

عصرلرك تحولیله اشکال بیانده تحول ایتمکله برابر اساس دائما عینی قالمشدر. اون برنجی عصردن بری، کلیسانك تأثیریله، جناب حقك پرنسلری حق وعدلك حکمنی انفاذ ایچون تأسیس ایتدیکی فکری عمیق برصورتده اذهانه نفوذ ایله‌مشدر. موسیو «لوشه‌ر» (Luchaire) قاپه‌ت خاندانی قرالیتی اقتدارینك، اساس اعتباریله، بو اعتقاده مستند اولدیغنی پك پارلاق برصورتده ارائه ایتمشدر: «جناب حق قراللری انسانلره توزیع عدالت وبالخصوص تأمین صلح وآسایش ایچون احداث بیورمشلردر و بونلر، قراللرك برنجی و اك اساسلی وظیفه‌لریدر.»

(Histoire des institutions monarchiques de la France, sous les premiers capetiens, 1883, I. p. 40-42.)

شبهه‌سز، قرالك اشبو وجائبی، کندی ایله تبعه‌سی بیننده منعقد برعقده ابتنا ایتدیریلیوردی. لکن بونك حکمی یوقدر. خاطرده طوتیلاجق اساسلی شی، فرانسز دولتی بزه متشکل ومتفرد، فقط الآن عناصر ابتدائیه‌سنده اولارق تظاهر ایتدیکی، دول کبیرهٔ متأخره حال تکاملده بولوندقلری زمان مدقق نظردقتنه چارپان برشی موجوددر؛ حکمران اولان قراله حقوقاً، برطرف ایده‌میه‌جکی، بروظیفه ترتب ایدیور: عدالت واسطه‌سیله صلح وآسایشی تأمین ایتمك وجیبه‌سی. بالاخره اشکال حکومت تبدل ایدیور؛ قرالیت زائل اولیور، انتظام وآسایش، صلح، عدالت تلقیلری تحول ایدیور، ضرری یوق؛ حکمرانلرله اداره اولونانلر فرقنك حکمت وجودی اولان واقعه دائما اولدیغی کبی باقیدر.

حقوق بیاناتی محررلرینك‌ده نظر اعتبارده طوتدقلری یکانه غایهٔ حقوق بو اولمشدر. «هر جمعیت سیاسیه‌نك غایه‌سی غیرقابل انفکاك حقوق طبیعیهٔ بشرك حمایه‌سنه معطوفدر» (١٧٨٩ حقوق بیاننامه‌سی، ماده ٢). «غایهٔ جمعیت رفاه وسعادت مشترکه‌در. حکومت انسانه غیرقابل انفکاك حقوق طبیعیه‌سندن مستفید اولماسنی تأمین ایچون تأسیس ایدلمشدر.» (١٧٩٣ بیاننامه‌سی، ماده ١).

محررین متأخره، عمومیتی اعتباریله اوچ غایهٔ دولت تفریق ایتمکده‌درلر. اك زیاده مستعمل تعبیراته مراجعتله بونلری شوصورتله خلاصه ایده‌بیلیرز؛ دولت اوچ غایه تعقیب

ایتمکده‌در. اولا، بالذات کندی موجودیتنی ادامه؛ ثانیاً تحقیق حقوق؛ ثالثاً، حرث، یعنی رفاه عمومینك ومدنیت فکریه ومعنویه‌نك تکاملی.

اکر مسئله‌نك کنهنه نفوذ ایدیله‌جك اولورسه بو مثلث غایه برتك غایه‌یه راجع اولور: تحقیق حقوق. فی الحقیقه، اکر دولت یاخود دها طوغروسی، قدرت عمومیه‌یه ذی الید اولان حکمرانلر حرثك تکاملنی تأمینه، ترقیات مادیه، فکریه واخلاقیه‌یه تشریك مساعی‌یه مجبور ایسه‌لر، بو تشریك مساعی‌یه حقوقی تحقیقه مجبور اولدقلری ایچون مجبوردرلر؛ زیرا قاعدهٔ حقوقیه، بالجمله افراده اولدیغی کبی، حکمرانلره‌ده آتیده‌کی ایکی وجیبهٔ عمومیه‌یه راجع اولان امری ونهیی مکلفیات تحمیل ایتمکده‌در: تساند اجتماعی‌یه مغایر هیچ برشی یاپمامق وممکن اولدیغی مرتبه تساند اجتماعینك تحققنه تشریك مساعی ایتمك. ایمدی، تساند اجتماعینك تحققنه تشریك مساعی ایتمك، حرثه خادم، مدنیتك ترقیسنه ساعی اولمقدن باشقه برشی دکلدر وعینی زمانده حقوقك تحقیقنه‌ده سعیدر، زیرا، برطرفدن، بوصورتله حرکتله قاعدهٔ حقوق تطبیق ایدلمش اولیور، دیکر طرفدن، حقوق بنفسه تساند اجتماعیدن تولد ایدیور. مارالذکر محررینك بیان ایتدکلری ادامهٔ موجودیت غایه‌سی دخی عینیله برغایهٔ تساند یعنی برغایهٔ حقوقدر. فی الحقیقه، دولتك محافظهٔ موجودیتندن بحث اولوندیغی زمان، هیچ شبهه یوقکه دوشونیله‌ن شی داخلنده قدرت سیاسیه بولونان جمعیتك محافظه وتکامل تدریجیسیدر. ایمدی هر جمعیتك عنصر حیاتیسنك تساند اولدیغی اثبات ایدلمش ایدی. دولت حیاتنی ادامه‌یه مجبوردر، دیمك، تساند اجتماعی‌یه، بناءً علیه، اشبو تساندن تولد ایده‌ن حقوقه تشریك مساعی ایتمکه مجبوردر، دیمکدن باشقه برشی دکلدر.

بوندن باشقه، صور افاده‌لر، اشکال دولتلر حائز اهمیت دکلدر. دولت برقرالیت مطلقه، برقرالیت محدوده یاخود برجمهوریت انامیه اولسون، واقعهٔ اجتماعیه دائما عینی اولارق موجوددر؛ واقعهٔ مذکوره اداره ایده‌نلرله اداره اولونانلر بیننده‌کی تفاوتدن، اداره ایده‌نلر ایچون اداره اولونانلر لهنه معین بروظیفه‌نك مجبوری الرعایه اولماسندن عبارتدر. اشبو وظیفه، زمان ومکانه کوره آزویاچوق واسع اولمشدر؛ فقط دائما ضبط وربط وعدالته یعنی حقوقك تحقیقنه راجع اولمقده‌در. وقتیله، عدالت واسطه‌سیله انتظام وصلحدن بحث اولونیوردی. انقلاب دورنده حقوق فردیه‌نك تأمینی صورتیله رفاه وسعادت مشترکه‌دن بحث اولونمشدر. بوکون تعاوندن، حمایهٔ اشغالدن، حرثدن، تعلیم وتدریسدن

توسع ثروتدن ، استحصالات اقتصادیه‌دن بحث اولونمقده‌در . طرز افادهٔ قدیم : « عدالت واسطه‌سیله انتظام وصلح » ، ادراکی قولای وپك طوغرو بر تعبیر ایدی . وظیفهٔ مجبوریه دائما اساس اعتباریله بوندن عبارتدر یعنی اساساً تحقیق حقوقه معطوفدر .

§ ٥٩ . – حقوق عامه وحقوق خصوصیه

عصرلردن بری حقوق عامه حقوق خصوصیه‌نك ضدی اولارق کوسترلمکده‌در . حقوق عامه ، دولته تطبیق اولونان ، دولتك تشکیلاتنی تعیین ودیکر اشخاص ایله مناسباتنی تنظیم ایله‌ین هیئت قواعددر . دها روماليلر زماننده اولپیه‌ن (Ulpien) و «ژوستینیه‌ن» طرفندن افاده اولونمش اولان فرق مذکور بطریق التعامل بزه‌قدر واصل اولمشدر . فرق مذکور محررین قدیمه‌مز طرفندن کوزه‌دلمش ومحررین متأخره‌نك کافه‌سی طرفندن قبول ایدلمشدر . مواد حقوقیه‌نك تکثر فوق العاده‌سی اوزرینه دوقتورانك ایکی‌یه تفریقی فاکولته‌لرجه مقتضی کورولدیکی زمان حقوق عامه و حقوق خصوصیه تفریق ایدلمك صورتیله حل مسئله ایدلمشدر و ١٨٩٧ دن بری بر حقوق عامه بر ده حقوق خصوصیه مدرسلکی مسابقه‌سی موجوددر .

هیچ شبهه یوقکه، اکر حاکمیت وشخصیت حاکمهٔ دولت مفهوملری قبول ایدیله‌جك اولورسه حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه‌نك اشبو تفریقی پك اساسلیدر . فی الحقیقه ، حقوق عامه ، حاکم بر شخصه ، حقوق خصوصیه غیر حاکم اشخاصه تطبیق اولونور ؛ وحقوق عامه ایچون بر مسئله موضوع اولورکه بو، حقوق خصوصیه ایچون موضوع دکلدر ؛ اشبو مسئله، لکن بابده بیان ایدیله‌ن بر شخص حاکمك حقوقه تابعیتی، حاکمیت دولت ایله حاکمیت دولتك حقوقاً تحدیدیدر . اشبو مسئله مواجهه‌سنده حقوق عامه‌نك اساسنك حقوق خصوصیه‌نککنك عینی اولوب اولمادیغی وحقوق عامه‌نك طرز تشکل و تکاملنك حقوق خصوصیه‌نك تشکل وتکاملنك عینی بولونوب بولونمادیغی تأمل ایدیله‌بیلیر .

اکر حاکمیتك بر حق اولارق موجودیتی قبول ایدیله‌جك اولورسه ، حقوق انفسیهٔ خصوصیه‌نك ماهیتنك دخی حقوق انفسیهٔ عامه‌نك یعنی حقوق انفسیهٔ حاکمیتك و ، کرك طوغرودن طوغرویه کرکسه بالواسطه، بوکا مربوط بالجمله حقوقك ماهیتندن فرقلی اولماسی

لزومی تظاهر ایدر . بوندن شو نتیجه چیقارکه ، الك باشده دولت اولمق اوزره حق حاکمیتدن منتج بر حقه صاحب بالجمله اشخاص ، بو صورتله، طبیعی اولارق ، حقوق انفسیهٔ خصوصیه‌یه صاحب اولان اشخاصك حائز اولمادقلری بر صفته مالك اولورلر .

الحاصل، اکر دولت، قدرت آمریه حقی اولان حاکمیته صاحب بر شخص ایسه، اکر عمومی صفتنی الآن، نوعما دولتك شعبه‌سی کبی وحاکمیته آز چوق علاقه‌دار اولان حقوق انفسیهٔ عامه صاحبی اشخاص حقوقیه موجود ایسه ، دولتله بر طرفدن بو مقوله اشخاص عمومیه، دیکر طرفدن اشخاص خصوصیهٔ فردیه ویا مشترکه بیننده تولد ایده‌ن مناسبات، اشخاص خصوصیه بیننده تولد ایده‌ن مناسباتدن تمامیله متفرقدر . بو مناسبات غیر مساوی اشخاص بیننده‌کی مناسباتدر ، بونلردن بری دیکرینه قارشی بر فائقیتی حائزدر ، حال بوکه حقوق خصوصیه مناسباتی دائما بری دیکرینه قارشی هیچ بر فائقیتی حائز اولمایان مساوی اشخاص بیننده‌کی مناسباتدر . اکر بویله اولسه‌یدی، منطقاً شو نتیجه استخراج ایدیلیردی که حقوق عامه افعال حقوقیه‌سی ، حقوق خصوصیه افعال حقوقیه‌سیله عینی صفاتی حائز اولمازلردی وبو صورتله ، مثلا ، حقوق عامه عقودی وحقوق خصوصیه عقودی موجود اولوردی وبونلردن برینه تطبیق اولونان قواعد دیکرینه تطبیق اولونامازدی .

بو وجهله، حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه بیننده عمیق وتام بر تفریق موجود اولوردی. بو ایکی حقوق عینی اساسی حائز اولمازلردی ؛ طرز تشکللریله صورت تکامللری مختلف اولوردی ؛ مختلف صفاتی حائز وکمال اعتنا ایله بربرندن تفریقی مقتضی حقوق انفسیهٔ عامه وحقوق انفسیهٔ خصوصیه موجود اولوردی . اشخاص حقوق عامه واشخاص حقوق خصوصیه موجود اولوردی وبالذات دولت ، بلکه بعضاً بر شخص حقوق عامه بعضاً ده بر شخص حقوق خصوصیه اولوردی؛ دولتك هانکی صفتله حرکت ایتدیکنی و، عمومیتی اعتباریله، بر شخص حقوق عامه قارشیسنده‌می، یوقسه بر شخص حقوق خصوصیه قارشیسنده‌می بولونولدیغنی دائما تحری اقتضا ایده‌رایدی . الحاصل، بربرندن اییجه فرقلی وقواعد متفرقه‌یه تابع ایکی نوع افعال حقوقیه موجود اولوردی : افعال حقوق عامه، افعال حقوق خصوصیه.

بو نظریه آلمانیاده پك زیاده حائز نفوذدر . الك معتبر آثارك وحقوق عامه اوزرینه یازیلان صوك تألیفاتك ، مثلا « غاربه‌ر » « لاباند » « یه‌للینه‌ك » ، «اوتومایه‌ر» کبی علمانك کتابلرینك ملهم اولدقلری نظریه بودر . بو محررلرك حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه

بیننده‌کی تفاوت مطلقه‌یی تأسیسدن مرادلری اقتدار مرکزینك قدرت تامه‌سنه موافق انشاآت حقوقیه میدانه کیرمك اولدیغی کورونمکده‌در . بو تمایل بالخاصه «لاباند»ك «آلمانیا ایمپراطورلغی حقوق عامه‌سی» نام اثر کبیرنده کوزه چارپاجق درجه‌ده واضحدر .

پك متأسفم که فرانسز مکتبنك الك متفرد ممثللری ده بو طریقی التزام ایتمشلردر . حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه بیننده برفرق مطلق فکری «اوریيو»نك (حقوق اداره) نام اثرینه حاکم بولونمقده‌در . اشبو فکر « میشو » نك « شخصیت معنویه نظریه‌سی » نام اثرنده موجود اولدیغی کبی، مدرس «لارنود»ك مختلف تألیفات وتدریساتی ده الهام ایتمکده‌در . فرق مذکور فکری شورای دولت قرارلرنده دائما مشاهده اولونمقده اولوب خدمات عمومیه امتیازاتی ومأمور تعیینی مسائلنده صیق صیق حقوق عامه‌عقدندن بحث اولونمقده‌در.

[Sur la séparation du droit public et du droit privé, cons. spécialement Larnaude, Revue du droit public, 1902, I. p. 5; Le droit public, sa conception sa méthode , dans le livre intitulé Les méthodes juridiques , leçons faites au College libre des sciences sociales, 1902, p. 1 et s. (tirage è part); von Schenk Die Angrenzung des öffentlichen und privaten Rechts, östereichiche zeitschrift des öffentlichen Rechts , 1914 p. 62 ; Layer , Zur Lehre vom offentliche rechtlichen Vertrag, 1916 compte rendu dans Zeitchrift des öffentlichen Recht, Vienne, I, 1916 p. 76 et s.)

بویله برتلقی‌یه قارشی نه‌درجه شدتله اعتراض ایدلسه سزادر فکرنده‌یم . بو تلقی حقیقت واقعاته مغایر وبالخصوص بالمجبوریه، هیچ اولمازسه ظاهراً، دولتك قدرت تامه‌سنه براساس حقوقی بخش ایتمکده‌در . بو نقطه‌دن حصوله کتیره‌جکی نتایج فوق الحد تهلکه‌لیدر . شوراسی محققدرکه، حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه‌نك فرق مطلق نظریه‌سنك حربك عرفه‌سنده آلمانیاده بویوك برنفوذ وتأثیره مالك اولماسی قدرت تامه‌ٔ دولتك انشاء حقوقیسنك تأسیسنی تسهیل ایتدیکندندر .

شخصیت دولتی انکار ایدیورم؛ بناءً علیه، برشخصیت مشترکهٔ حاکمه ایله بونك اراده‌سنه منقاد تبعه بیننده‌کی مناسباته تطبیق اولونان برقاعده‌نك، افراد خصوصیه بیننده جاری مناسباته تطبیق اولونان قاعده‌دن اساس وموضوعی اعتباریله فرقلی بر قاعده‌نك موجودیتنی ادراك

ایده‌مم . دولت شخص حاکمنك شعبه‌لری مثابه‌سنده اولاجق حقوق عامه اشخاص حقوقیه‌سنك موجودیتنی ده عینی صورتله ادراك ایده‌مم . حکمرانلرك ، اداره اولونانلردن باشقه بر اصلدن افراد اولمالرینی بردرلو آکلامایورم . بونلر دیکرلری کبی افراددرلر ، اونلر کبی تساند اجتماعی رابطه‌لری ایچنده اولوب ، جمعیتك دیکر بالجمله اعضاسی مثللی ، برزمانك انسانلرینك اشبو تساند حقنده مالك اولدقلری وجدان اوزرینه مؤسس قاعدهٔ حقوقیه‌یه تابعدرلر . حکمرانلر ایچون مجبوری الرعایه اولان قاعدهٔ حقوقیه، اداره اولونانلر ایچون مجبوری الرعایه اولان قاعدهٔ حقوقیه‌نك عینیدر . حکمرانلر ایله اداره اولونانلر بیننده‌کی مناسباته واداره اولونانلر آراسنده‌کی مناسباته آنجق برتك وعینی قاعدهٔ حقوقیه تطبیق اولونابیلیر .

ذاتاً، قاعدهٔ حقوقیه‌یه هرهانکی اساس بخش ایدیله‌جك اولورسه اولسون ، تساند اجتماعی وجدانی یاخود فردیت تلقیسی اوزرینه تأسیس ایدلسین ، هرحالده جریان حال بو مرکزده‌در . بو صوك تقدیرده ، تعاملی ویا موضوع قاعدهٔ حقوقیه حکمرانلر وافراد خصوصیه ایچون مجبوری الرعایه‌در، زیرا حقوق فردیه‌نك حمایه‌سنه معطوفدر وبو نظریه‌ده حقوق عامه وحقوق خصوصیه قواعدی عینی اساس اوزرینه مبتنیدر . حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه‌یه آنجق حقوقی دولت ایجاد ایتدیکی فکری قبول ایدلمك شرطیله متفرق برر اساس ویریله بیلیر . بو تقدیرده حقوق خصوصیه‌نك اساسی دولتك تبعه‌سنه ویردیکی امر اولارق، حقوق عامه‌نك یکانه اساسی ده دولتك کندی قدرتنه کندی ارادهٔ مخصوصه‌سیله کتیردیکی تحدیدات اولدیغی قبول ایدلمك مجبوریتی حاصل اولور . فی الحقیقه ، بو صورتله، حقوق عامه وحقوق خصوصیه متفرق اساسلر اوزرینه مبتنی اولابیلیرلر . لکن بو نظریه‌یی رد وجرح ایتمکه موفق اولدیغمزی ظن ایدیورز (§ ١٦)

اکثریا دنیلیورکه : حقوق عامه تدقیقاتنی اداره ایده‌جك فکر، حقوق خصوصیه تدقیقاتنی الهام ایده‌جك فکرك عینی دکلدر . حقیقت حالده، بو افاده ایله نه دیمك ایسته‌نلدیکنی آکلایامیورم . ظن ایدیوردم که تدقیق حقوقه کتیریله‌جك فکر ، فکر عدالتدر . هیچ شبهه یوق که حقوق خصوصیه بو فکر ایله تدقیق ایدلمه‌لیدر . عجبا حقوق عامه‌یی باشقه برفکر ایله‌می تدقیق ایتمك لازمدر دنیلمك ایسته‌نیور ؟ بونی ظن ایتمم . حقوق عامه تدقیقنده استعمال اولوناجق اصول ، حقوق خصوصیه تدقیقنده تطبیق اولوناجق اصولدن فرقلیدر دخی دنیلمکده‌در . بو قضیه ، بنجه ، قضیهٔ سالفه درجه‌سنده غیرقابل

تفهمدر. حقوق بر فن اجتماعیدر، و فنون اجتماعیه اصولی، بر اصول تدقیق واستبانه‌درکه قوی برعنصر تحری اولان قضیهٔ استدلال ایله ممزوج اولمالیدر. پك چوق زمان اول اسکی قلاسیك منطق، اشبو اصولی، وقتیله فنون اخلاقیه وسیاسیه تسمیه اولونوب بوکون فنون اجتماعیه نامنی ویردیکمز فنونه تطبیق اولونمق اوزره ارائه ایتمشدر. هرنه‌قدر اسم تبدل ایتدی ایسه‌ده نفس الامر عینیله باقیدر. بالجمله فنون اجتماعیه تدقیقاتی ایچون اولدیغی کبی، حقوق عامه وحقوق خصوصیه تدقیقاتی ایچون‌ده برتك اصول موجوددر. اکر حقوق خصوصیه وحقوق عامه‌یه ایکی آیری اصول تطبیق اولوناجق اولورسه بونلردن برینك ایی دیکرینك فنا اولماسی لازمدر.

حقوق عامه وحقوق خصوصیه عینی صورتله تشکل وتکامل ایده‌رلر؛ برنجی بابده حقوقك تشکل وتکاملی، تعاملك، اجتهاد حقوقینك، قانون مکتوبك وظیفه‌لری حقنده اولجه سرد اولونمش اولان مطالعات حقوق عامه وحقوق خصوصیه ایچون‌ده عینی صورتله طوغرودر.

حقوق عامه تکامل قانون کیرینه تابعدر. ابتداءً وجدان فردیلرده موجود وبالآخره خارجده نمایان اولمغه میالدر. اولا خارجده تعامل ایله نمایان اولمشدر. تعامل بزم تلقیمزه کوره، برایجاد حقوق کیفیتی دکل، فقط برکیفیت استبانه‌در. تعاملی «ساوین‌یی» و«پوختا» کبی بروجدان خلق ایجادی اولارق تلقی ایتمه‌ملیدر. حقوق یالکز برمحیط اجتماعیده تشکل وتوسع ایده‌بیلیر؛ جمعیت داخلنده یاشایان افرادك مناسباتنی تنظیم ایده‌ر، لکن، هرحالده، بر وجدان فردی ایجادیدر، واجتماعی اولان حقوقك کیفیت استبانه‌سی وقوهٔ تاییدیه‌سیدر. تعامل، الآن غیرکامل والك اول نمایان اولان برکیفیت استبانه‌در. معین برطرز حرکت برمدت تعقیب ایدلدکده، هرنه‌زمان عینی وضعیت حدوث ایده‌رسه برقاعده اولور وبوقاعده برقاعدهٔ تعاملیه‌در. بونی قاعدهٔ حقوقیه حالنه افراغ ایده‌ن تعامل دکلدر، فقط بوبرقاعدهٔ حقوقیه‌درکه تعامل واسطه‌سیله خارجده تظاهر ایده‌ر.

بالذات تعامل دخی مختلف صورتلرده مستبان اولور. مناسبات خصوصیه‌ده، دها زیاده طرفینك مقاولاتنده وباخصوص باصمه‌قالب تعبیر اولونان احکام مقاولاتده واجتهاد محاکمده تظاهر ایده‌ر؛ بونلر شبهه‌سز، حقوقی تولید ایتمزلر، فقط تعاملی استبانه‌یه الك صحیح والك واضح برواسطه تشکیل ایده‌رلر. حقوق عامه‌نك تظاهری اولان تعامل حکمرانلر ویا وکیللر طرفندن برمدت فکر تعقیب ایله تطبیق اولونمش مقرراتده، بیاناتده وفعلیاتده تظاهر ایده‌ر.

مثلا هرنه قدر انکلتره‌ده حقوق اساسیه‌نك بویوك برقسمی تعاملی ایسه‌ده بو، قوای عمومیه طرفندن سنه‌لرجه تعقیب اولونمش اولان فعلیاتك برمحصولی اولان تعامل ایله مستبان اولمشدر. فرانسه‌ده، حقوق اساسیه‌ده، تعامل دها اهمیتسز برموقع اشغال ایتمکده‌در؛ مع مافیه، بوکتابك ایلریلرنده کوریله‌جکی وجهله، ساحه‌سی اولدقجه وسعتی حاوی بولونمقدن بری دکلدر. حقوق عامه‌نك برقسمی اولان حقوق اداره که بوقسمده حقوقك تعامل ایله مستبان اولمش اولان حصه‌سی پك مهم وتعاملك تشکلی عامل اساسیسی اجتهاد حقوقی وباخصوص شورای دولتك اجتهاد حقوقیسدر. (مراجعت § ١١)

جمعیات اخیره‌مز، حقوقك تکامل عمومیسنده، حقوقك دولت طرفندن صادر اولان قانون موضوع ایله افاده‌سی دوره‌سنه واصل اولمشدر. اولجه‌ده بیان اولوندیغی وجهله دولتك باشلیجه وظیفه‌سی قاعدهٔ حقوقیه‌یی تحری، تقریر ونشر واعلان ایدلمش برصورت ثابته ایله مستبان قیلمق وعینی زمانده بونك تطبیقنی تأمین ایچون احکام تفصیلیه ویا نظامیه (قوانین انشائیه) میدانه کتیرمکدر. بوکون حقوق عامه، حقوق خصوصیه کبی، افاده‌سنی هرشیدن اول مکتوب وموضوع قانونده بولمقده‌در. متأخر جمعیات مدنیه‌نك کافه‌سی حقوق تشریعیه دوره‌سی تسمیه ایدیله‌بیله‌جك بردوره‌یه، یعنی حقوقك مستبان قیلندیغی طرز اساسینك دولت طرفندن یاپیلمش قانون موضوع بولندیغی دوره‌یه واصل اولمشلردر. بوکون حقوق آفاقیه دها زیاده قانون موضوع حالنده تظاهر ایتمکده‌در وبو، حقوق عامه وحقوق خصوصیه، ایچون‌ده عینی درجه‌ده صحیحدر. مع مافیه، قانون موضوع تمامیٔ حقوق دکلدر؛ تمامیٔ حقوق عامه اولمادیغی کبی تمامیٔ حقوق خصوصیه دخی دکلدر. حقوقك افادهٔ تشریعیه‌سی یاننده تعامل مهم بررول اوینامقده دوام ایتمکده وقواعد تعاملیه قواعد تشریعیه یاننده اخذ موقع ایتمکده‌درلر. قانون مکتوب ایله قاعدهٔ تعاملیه بیننده برسلسلهٔ عمل وعکس العمل حصوله کلمکده‌درکه بوراده انجق بونی ارائه ایله اکتفا مجبوریتنده‌یز. اکثریا قانون مکتوب تعامل ایله مستبان اولمش برقاعده‌یه دها واضح برافاده بخش ایتمشدر. بعضاً دخی قانون مکتوبك بعض موادی بلکه وضع ایدلدکلری زمان نظر اعتباره النان وضعیته تمامیله تطابق ایتمه‌دیکی حالده، بعض فعلیاتك تأسسنه سبب اولمش وبونك تطبیق متعدد ومتعاقبی برقاعدهٔ حقوقیه‌نك تولدینه باعث اولمش اولور، بوصورتله قاعدهٔ حقوقیه، نوعما واضع قانون طرفندن، اولدن تثبیت ایدلمش دنیله‌بیلیر. (مراجعت § ١٢)

پك چوق ممالکده حقوق عامه ایکی صنف قوانین ایله مستبان اولمقده‌درکه بونلردی بری

قوانین اساسیه ، دیکری قوانین عادیه تسمیه اولونمقده‌در . کلمه‌نك معنای عمومیسیله ، بالجمله تشکیلات سیاسیه قوانیننه شامل اولان قوانین اساسیه ایله بوراده بحث ایتدیکمز قوانین بیننده التباس حصوله کتیرمه‌مك ایچون بونلره قوانین اساسهٔ متصلبه نامی ویرلمکده‌در. فرانسه، آمریقا وده‌ها پك چوق ممالك قوانین اساسهٔ متصلبه اصولی تحتنده یاشامقده‌درلر. بالعکس انکلتره یالکز برصنف قوانین طانیمقده‌در . اشبو قوانین اساسیه وقوانین عادیه تفریقی تمامیله صوریدر . تفریق مذکور، بعض قوانینك برشکل مخصوص ایله، برعضو مخصوص طرفندن ایفا ایدلدیکی وعلی العاده واضع قانون طرفندن نه تعدیل نه ده لغو ایدیله‌میه‌جکی خصوصنه رجوع ایده‌ر. علی العاده، قوانین اساسیهٔ مذکوره دولتك وجائب عمومیه‌سنه ، تشکیلات سیاسیه‌سنه متعلق احکامی محتویدرلر . لکن قوانین مذکوره‌نك موضوعلری حائز اهمیت دکلدر، بونلرك صفت مخصوصه‌لری منحصراً بونلری وضع ایده‌ن عضوك صفتنه مربوطدر. ایکنجی جلدده دها اوزون برصورتده قوانین اساسیهٔ متصلبه وقوانین عادیه بحثی تکرار تدقیق ایدیله‌جکدر .

حقوق عامه اشخاصی ایله حقوق خصوصیه اشخاصی بیننده‌دخی فرق موجود دکلدر. یالکز اشخاص فردیه‌نك حقوق آفاقیه مسندالیهی اولابیله‌جکلرینی اثبات ایله‌دیکمی ظن ایدیورم . اشخاص مذکوره دائما عینی ماهیتی حائزدرلر ؛ دائما ، جمله‌سی عینی ماهیتده ارادت انسانیه‌درلر . قواعد حقوقیه ، دولته عطف ایدیله‌ن بیلمم هانکی موهومه‌یه ویا مجردیته تطبیق اولونمازلر، لکن، واقعةً، قدرته ذی الید اولان افراده تطبیق اولنورلر. اداره اولوناناٰر کبی ارادهٔ فردیه مسندالیهی اولان حکمرانلر باشقه برصورتده مسندالیه حقوق دکلدرلر. حقوق عامه اشخاص مشترکه‌سی، حقوق خصوصیه اشخاص مشترکه‌سندن دها زیاده موجود دکلدر . منفعت مشترکه غایه‌لری تعقیب ایده‌ن افراد موجوددر ؛ ارادت فردیه تظاهراتی موجوددر . ایمدی ، حقوق مسندالیهی اولارق فرد واردر والا فرد موجوددر .

بوصورتله کوریلیرکه انفسی حقوق عامه ایله انفسی حقوق خصوصیه‌نك تفریقی‌ده موضوع بحث اولاماز. انفسی حقوق عامه موجود اولمادیغی کبی انفسی حقوق حصوصیه‌نك‌ده موجود اولمادیغنه قانعم ؛ بناءً علیه ، بونلری تفریقه احتیاج مس ایتمز . لکن فرض محال اولارق حقوق انفسیه موجوددخی اولسه‌یدی جمله‌سی، بلاتفریق عینی صفتی حائز اولوردی. اکر حقوق انفسیه موجود ایسه البت معین برشیدر و، حقوق عامه‌ده‌ده حقوق خصوصیه‌ده‌ده

بوعینی شیدر . ایکنجی بابك (§§ ۲۱ – ۲۳) ده ایضاح ایتدیکم مناقشاتدن مستبان اولدیغنه کوره ، حقوق انفسیه بعضیلرینه کوره حمایه ایدلمش منفعت ، دیکرلرینه کوره ، اقتدار ارادت اولدیغی ایچون حمایه ایدلمش براقتدار ارادت، دیکر بعضیلرینه کوره‌ده منفعتی تمیه‌یه خادم اولدیغی ایچون حمایه ایدلمش براقتدار ارادت یاخود منفعتی تمیه‌یه اقتداری اولان برارادت طرفندن موقع اجرایه وضع ایدلمش منفعت اولمق اوزره تعریف ایدلمکده‌در . اشبو تلقیاتك هرهانکیسی قبول ایدیلیرسه ایدیلسین حقوق انفسیه‌نك، حقوق عامه وحقوق خصوصیه ساحه‌لرنده مختلف ماهیتلری حائز اولابیله‌جکنی ادراکه موفق اولامیورم .

مع مافیه، بعض محررلر انفسی حقوق عامه ایله انفسی حقوق خصوصیه بیننده بر فرق تعیینه صرف غیرت ایتمشلردر . بوخصوصده اك اهمیتلی تشبث شبهه‌سز «یه‌للینه‌ك» طرفندن (Sytem der subjektiven öffentlichen Rechte) نام اثر مشهورنده اجرا ایدلمشدر . اشبو اثرده صرف ایدیله‌ن اینجه لکلره ومهارتلره رغماً حقیقی برتفریق حصوله کتیرمکه موفق اولونامامشدر ؛ وبو تشبثك بوصورتله عقیم قالمش اولماسی انفسی حقوق عامه ایله انفسی حقوق خصوصیه بیننده هیچ برفرقك موجود اولمادیغنه اك بارز بردلیل تشکیل ایتمکده‌در.

« یه‌للینه‌ك » ك نظریه‌سنی بوراده تفصیلاتیله ضبط ایتمك قابل دکلدر ؛ لکن بونك اس الاساسنی بیلدیرمك فائده‌دن خالی دکلدر. «یه‌للینه‌ك»ك حقوق آفاقیه‌یی عمومی برصورتده ناصل تعریف ایتدیکی تخطر اولونور : حقوق انفسیه ، برمنفعتدرکه بونی تمیه ایچون بر ارادهٔ انسانیه‌یه مصدق اقتداری طرفندن حمایه ایدلمشدر. «یه‌للینه‌ك» اقتدار ارادتی حقوق انفسیه‌نك عنصر صوریسی ومنفعتی‌ده عنصر مادیسی اولارق توصیف ایدیور. انفسی حقوق خصوصیه‌یی انفسی حقوق عامه‌دن آییران فرق منحصراً عنصر صوری‌یه یعنی اقتدار ارادته مربوطدر. تعبیر آخرله ، حقوق انفسیه، انفسی حقوق خصوصیه یاخود انفسی حقوق عامه اولدیغنه کوره عینی ماهیتی حائز اقتدار ارادت دکلدر. اشبو فرق، امکان حقوقی (Dürfen) ایله اقتدار حقوقی (Können) بیننده‌کی تفریق اوزرینه مؤسسدر . امکان حقوقی طبیعی بر اقتدار ارادتدرکه بونی تصدیق ایده‌ن وبوکا حیات ویره‌ن قانوندر . اقتدار حقوقی ایسه، حقوقاً حمایه ایدلمش بعض افعالی، مثلا برطریق حقوقی‌یی موقع اجرایه وضع ایتمك، بعض معاملات مادیه‌یی ایفا ایتمك کبی افعالی اجرا ایده‌بیلمك امکانیدر .

بو جهت وضع ایدیلنجه ، انفسی حقوق خصوصیه ، دائما بر فرد خصوصینك دیکر برفرد خصوصی ایله مناسبتنی فرض ایتدیکندن مطلقا بر (Dürfen) ی یعنی قانوناً مصدق

برامكان طبیعی‌یی وعین زمانده مطلقا بر (Können) ی یعنی قانوناً مصدق امكان طبیعی‌یی موقع تطبیقه وضع ایتمك اقتدارینی محتویدر . بالعكس ، انفسی حقوق عامه ، یالكز بر اقتدار حقوقی‌یی (Können) محتویدر. ارقاسنده قانوناً مصدق برفاعلیت طبیعیه‌یی حاوی دكلدر ؛ منحصراً حقوق آفاقیه طرفندن تولید ایدلمش براقتدار ارادتدر . مثلا ، دولت بروطنداشه حق انتخابی بخش ایتدیكی زمان اوكا براقتدار ویریوركه بو ، طبیعی برصورتده كندیسنه عائد اولمایان حق انتخابدر. انتخاب عملیه‌سنه شتراك اقتداری منحصراً نظام حقوقی ارادتیله تولید ایدلمشدر . بورادە بر اقتدار حقوقی ، بر (Können) موجوددر ؛ وبونك آرقاسنده قانوناً مصدق برامكان طبیعی، بر (Dürfen) یوقدر .

خلاصةً ، «یه‌للینه‌ك»ه كوره واونك تعبیراتی وجهله ، انفسی حقوق خصوصیه ، بر (Können) طرفندن تأمین ایدلمش بر (Dürfen) در ؛ انفسی حقوق عامه ایسه آرقاسنده (Dürfen) بولونمایان بر (Können) در .

Jellinek, System der subjektiven Rechte, 1892, p. 43 ets., 1905, p. 48 ets.

اساساً پك اطرافلی اولان «اوریبو»نك اثرنده حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه فرقنه متعلق برنظریهٔ عمومیه‌یه مصادف اولامادم . لكن « اوریبو » ، كندی تعبیری وجهله ، حقوق حقیقیهٔ عمومیه (droit réel public) یه دائر بوتون برنظریه میدانه كتیرمشدر . عمومیتی اعتباریله حقوق حقیقیه‌نك نه اولدیغنی بیلمك پك مشكلدر ، حقوق حقیقیهٔ عمومیه‌نك نه اولدیغنی بیلمك برقات دها مشكلدر . اكر حقوق حقیقیه برشی ایسه ، بونك موضوعی معین بر ثروتدر و صاحب حقوقك اشبو ثروتدن استفاده ایتمسنه مخالفت ایده‌ن هرشخصه قارشی موقع تطبیقه وضع ایدیله‌ن حقوقدر . اكر حقوق حقیقیه بوندن عبارت ایسه، دائما عینیدر . «اوریبو»یه كوره ، حقوق حقیقیهٔ عمومیه ایله حقوق حقیقیهٔ خصوصیه بیننده‌كی فرقی تشكیل ایده‌ن برنجیلرك دائما موقت اولوب ایكنجیلرك موقت اولماماسی ایمش .

اكر قضیه طوغرو ایسه ، حقوق حقیقهٔ عمومیه ایله حقوق حقیقهٔ خصوصیه بیننده ماهیت اعتباریله برفرق تأسیس ایتمز . یالكز برمدت فرقی، بونلرك زائل اولمالرینی استلزام ایده‌ن اسبابه عائد برفرق موجوددر . لكن هیچ برصورتله بونلرك دائماعینی قالان ماهیت ذاتیه‌لرینه تعلق ایده‌مز . دیكر طرفدن ، مادامكه طرفین دائما حقوق حقیقیه‌نك موقت برصورتده بخش ایدلمش اولدیغنی تقریرایده‌بیلیرلر اوحالده پك چوق حقوق حقیقیه موجوددركه

حقوق خصوصیه اولمغله برابرینه موقتدرلر . بوندن ماعدا كندی تعبیرلری وجهله برشخص عمومی طرفندن اعطا ایدلمش اولان حقوق حقیقیه امتیازاتنك هیچ اولمازسه معین برمدت ایچون غیرقابل استرداد اولماسنه وبناءً علیه، كلمه‌یه عموماً ویریله‌ن معناده، غیرموقت بولونمالرینه هیچ برمانع یوقدر .

[Cf. Hauriou, droit adminitratif, 9ª édit., 1919, p. 722 et 791;

§ ٦٠ . — حقوق عامه افعالی وحقوق خصوصیه افعالی

حقوق عامه افعالی ایله حقوق خصوصیه افعالنی تفریقه‌ده هیچ بر لزوم یوقدر . مع مافیه ، اك زیاده افعال حقوقیه طولاییسیله حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه بیننده بر فرق اساسی تأسیس ایدلمك ایسته‌نلمشدر . اكر ، بزم كبی ، حاكمیت مفهومی بر طرف ایدیله‌جك اولورسه، فرق مذكور موجود اولاماز . لكن، حاكمیت مفهومی ادامه ایدلسه ودخی بوفرق موجود اولماز . شوراسی آشكاردركه ، حاكمیت مفهومی برطرف ایدیلنجه حقوق عامه افعالی ایله حقوق خصوصیه افعالنك موجودیتی قبول ایدیله‌مز، زیرا حكمرانلر وكیللری دیكرلری كبی انساندرلر ، بونلرك ارادتلری افراد خصوصیه ارادتندن فرقلی دكلدرو ، بناءً علیه ، بونلردن صادر اولان افعال ، افراد خصوصیه افعالیله عینی صفتی حائزدر .

لكن ، ادعا ایدیوركه ، حاكمیتك موجودیتی تصدیق ایدلدیكی تقدیرده بیله فرق مذكور موجود دكلدر . فی الحقیقه ، برفعل حقوقی ماهیتنك، صادراولدیغی ارادتك ماهیتی طولاییسیله، تحولی ایچون تأثیر حقوقینك علت موجده‌سی اشبوفعلده بیان اولونمش اولان رادت اولماسی لازم كلیر . ایمدی، (§§ ٢٩ و ٣٠)ده بویله اولمادیغنی، برفعلی متعاقب حصوله كله‌ن وضعیت حقوقیه‌نك، تمامیله حقوق آفاقیه‌نك برتطبیقندن عبارت اولدیغنی ، بیان ارادتك یالكز حقوق آفاقیه‌نك تطبیقی شرطی بولوندیغنی ، بعضاً وضعیتك ساحه واعراضنی تعیین ایتدیكنی ، لكن بوتعیینك بیان ارادت ایده‌نك اراده‌سندن دكل، فقط قوهٔ ذهنیه‌سندن صادر اولدیغنی تماماً ایضاح ایتدیكمی ظن ایدیورم . حقوق عامه افعالنی تمیز ایده‌ن صفت، حاكمیتی حائز یاخود هیچ اولمازسه حاكمیتك صلاحیتنه اشتراك ایله‌ین

برارادتدن صادر اولور دیمه‌مه‌لیدر . بو، افعال مذکوره‌نك صفات ذاتیه‌سنی تبدیل ایده‌مز، زیرا ارادت مذکوره بونلرك تأثیراتنی تولید و ، بناءً علیه ، صفتلرینی‌ده تعیین ایتمز .

بیانات مسرودهم، اکثریا تکرار ایدلمکده اولوب ، نوعما تعامل حالنه کیرمش اولان وحقوق عامه افعالنك ، اساس اعتباریله، وحیدالجانب وحقوق خصوصیه افعالنك ، اساس اعتباریله، عقدی اولدقلرینی افاده ایله‌ین قضیه‌یی‌ده برطرف ایله‌مکه مساعددر . بو افاده ایله نقطهٔ حرکت شوفکر اولیورکه ، حقوق عامه فعلنی ایسته‌ین ارادت، حاکمیتی حائز اولدیغندن یاخود حاکمیتك صلاحیاتنه اشتراك ایتدیکندن ، بو صفتله ، قوت ذاتیه‌سیله کندیلکندن بروضعیت حقوقیه احداث ایده‌بیلیر، حالبوکه بالعکس، افراد خصوصیه اراداتی وحیدالجانب برصورتده بروضعیت حقوقیه تولید ایده‌مز ، شخص ثالث حقنده برمجبوریت احداث ایلیه‌مز ووضعیات حقوق خصوصیه آنجق برعقددن تولد ایده‌بیلیر .

بو صورتله محاکمه یوروتمکله اونوتیلیورکه افراد خصوصیه بر وضعیت حقوقیه تولید ایده‌ن برعقد دخی میدانه کتیرسه‌لر، بووضعیت دائما برطریق حقوقی کشادندن عبارتدر، بوده قوته ذی‌الید اولان حکمرانلر یعنی دولت ایچون، لزوم حالنده، اشبو وضعیتك تحققنی تأمین ضمننده مداخله مجبوریتنی استلزام ایلر . ایمدی ، اکر دولت حاکم ایسه ووضعیت حقوقیه‌نك علت فاعلیه‌سی شخص خصوصینك اراداتی ایسه، بوارادتك، قوت ذاتیه‌سیله ، عقدویاساده‌جه وحیدالجانب برفعل موجود اولسون، دولت علیهنه بومجبوریتی ناصل تولید ایتدیره‌بیله‌جکی آکلاشیلاماز . بو ، یالکنز دولت اولدن ، افراد خصوصیه بیننده‌کی عقدلری قوهٔ تنفیذیه ایله تحقیق ایده‌جکنی بیان ایتمش اولدیغی تقدیرده آکلاشیلیر؛ لکن دولت پك اعلا وحیدالجانب افعالی‌ده قوهٔ تنفیذیه ایله حمایه ایده‌جکنی بیان ایده‌بیلیر وافرادك حقوق آفاقیه ایله معین شرائط دائره‌سنده ، عقیبلرنده برطریق حقوقی کشاد ایدیله‌ن وحیدالجانب افعال ایفا ایتمه‌لرینه هیچ برمانع یوقدر . شونی‌ده علاوه مقتضیدرکه، دولتك اولجه عقدلری و وحیدالجانب افعالی تنفیذ ایده‌جکنی قبول ایتمك ، تأثیر حقوقی‌یی تولید ایده‌ن طرفینك اراداتی دکل ، فقط ارادت دولت و، بناءً علیه، حقوق آفاقیه‌نك ارادت دولتدن صادر اولدیغنی قبول ایده‌ن نظریه‌یه کوره ، حقوق آفاقیه اولدیغنی افاده ایتمکدر .

دولتك ، حقوق آفاقیه طرفندن معین شرائط دائره‌سنده ، افعال عقدیه ایفاسنه‌ده هیچ برمانع یوقدر . دولت ، ایسته‌ر وحیدالجانب افعال، ایسته‌ر افعال عقدیه ایفا ایتسین، بونلره مربوط وضعیاتك علت فاعلیه‌سی دائما حقوق آفاقیه اولاجقدر . حکمرانلر، حقوق

متأخره‌ده ، پك چوق وحیدالجانب افعال ایفا ایتمکده‌درلر و بونلری برقدرت حاکمیه‌نك عضولری اولدقلری ایچون دکل ، فقط برمنفعت مشترکه غایه‌سی تعقیب ایتدکلرندن ایفا ایدیورلر وبویوزدن حقوق آفاقیه وحیدالجانب بیاناته اساس اعتباریله تأثیرات حقوقیه ربط ایتمکده‌در. برغایهٔ دولت دائره‌سنده ایفا ایدلمش بالجمله افعال عینی صفتی حائزدرلر. بونلردن هیچ بری قیمت وقوتنی حاکمیتدن استخراج ایتمز، زیرا حاکمیت موجود دکلدر وحاکمیت موجود اولسه دخی افعاله برصفت مخصوصه بخش ایده‌مز .

بوصورتله ، پك چوق زمان بویوك برنفوذی حائز اولمش واشبو اثرك ایکنجی جلدنده تکرار کوریله‌جك اولان، قوت ویاقدرت عمومیه افعالی ایله افعال تمشیت بیننده‌کی فرقده لزومسزلغنه بناءً، برطرف ایدلمش اولور. اکر ارزو ایدیلیرسه، بالجمله حقوق عامه افعالنك افعال تمشیت اولدیغی وقوت ویاقدرت عمومیه افعالی موجود اولمادیغی بیان ایدلسین ، بنجه بونك اهمیتی یوقدر . حائز اهمیت اولان شی افعال حقوقیه‌نك ، حکمرانلردن، وکیللرندن یاخود افراد خصوصیه‌دن صادر اولسون ، جمله‌سنك عینی صفتی حائز اولدیغنك قبول ایدلمه‌سیدر؛ زیرا بونلر دائما برارادت انسانیه‌دن صادر اولورلر وبونلره مربوط تأثیر حقوقی‌یی ایجاد ایده‌ن حقوق آفاقیه‌در. افعال حقوقیه، احواله کوره کثیرالجانب یاخود وحیدالجانبدر؛ بونلرك هر برینك اهمیت متقابله‌سی حقوق آفاقیه‌نك واصل اولدیغی درجهٔ تکامله کوره تحول ایده‌ر . بلکه بوکون تمایل افراد خصوصیه طرفندن ایفا ایدیله‌ن کثیرالجانب افعال عددینك تقلیلنه وحکمرانلر طرفندن ایفا ایدیله‌ن کثیرالجانب افعال عددینك تزایدینه طوغرودر . فقط بوتمایل سرد ایدیله‌ن مطالعاتی هیچ برصورتله تبدیل ایده‌جك ماهیتی حائز دکلدر.

مسرودات آنفه عینی زمانده، آلمان حقوقیونی طرفندن بلیغ برمنطقله وضع ومباحثه ایدلمش اولان دولتك ناصل عقودیله مربوط اولابیله‌جکی مسئلهٔ مدعابهاسنك‌ده موضوع بحث اولامیاجغنی ارائه ایتمکده‌در . شبهه‌سزدرکه ، اکر دولت حاکمیتی حائز ایسه واکر حاکمیت ، انجق بذاته تحدید اقتدار اراداتی اولارق ایضاح ایدیلیرسه دولتك، حقوق داخلیه عقدی اولسون یاخود حقوق ملل عقدی بولونسون، ناصل برارادت اجنبیه‌نك اشتراك ایتدیکی برعقد ایله محدود بولونابیله‌جکی اکلاشیلاماز. فرانسز محررین نادره‌سندن مسئله‌یی، حقوق داخلیه‌ده تیقن ایله‌ینلر بونی ، اکر دولت حاکمیتك اجرا اولوندیغی ساحه خارجنده مداخله ایتمك ایسترسه ، انجق عقد واسطه‌سیله یاپابیلیر دیه ایضاح ایدیورلر. لکن بونلره جواباً ، اکر دولت حاکمیتی حائز ایسه ، بو ، شخصیتنك لازم غیرمفارقی برصفتدر، بوندن تبری ایده‌مز،

دائما برشخص حاکم قالیر وعقدلرله ناصل مربوط اولابیله جکی ایضاح ایدیله مز، دنیلمکده در. آلمان حقوقیونی بو تقدیرده ده تحدید بذاته نظریه سنه مراجعت ایتمشلردر. بونلر دیورلر که، دولت عقدلریله مجبوریت آلتنه کیرر، زیرا قانون ایله حاکمیت تامه سنی تحدید ایتدیکی کبی، عقد ایله ده تحدید ایتمکه بالذات راضی اولور. دولت بالذات کندینی تحدید ایتمکله کندی واسطه سیله کندینی تحقیق ایدیور؛ دولت ارادتنی بذاتها تحدید ایتمکله، بذاتها کندینی تحقیق وتعیین ایله یور؛ ایمدی، عقده رغماً ینه برارادت حاکمه اولارق قالیور.

تحدید بذاته ایضاحی عقد ایچون، قانون ایچون اولدیغندن دها ایی دکلدر. اکر، دولت قانونه انجق ارزو ایتدیکی ایچون وایسته دیکی نسبتده مربوطدر دیمک؛ دولتك حقوقه تابعیتنی تصدیق دکلسه، دولتك عقده انجق ارزو ایتدیکی ایچون، ایسته دیکی نسبتده وایسته دیکی مدتجه مربوط اولدیغنی بیان ایتمك، دولتك وجائب عقدیه سنی تصدیق دیمك اولاماز. فضله اولارق بو، کچن مبحثده شدتله رد ایتدیکم برنظریه نك نقطهٔ حرکتنی تشکیل ایتمکده در، نظریهٔ مذکوره دولتك، احواله کوره بعضاً برینی بعضاً دیکرینی ایفا ایتدیکی حقوق خصوصیه عقدلریله حقوق عامه عقدلرینی تفریقه متعلقدر. اشبو فرق آلمان وفرانسز محررلرندن پك چوغی طرفندن قبول اولونمشدر. لکن دولتك یاپدیغی حقوق عامه عقودیله حقوق خصوصیه عقودینی تفریق ایده جك قسطاسی هیچ برصورتله میدانه کتیرمه مکده درلر. دیکر طرفدن، بو فرق، دولت حقوق عامه عقودیله، حقوق خصوصیه عقودیله مربوط اولدیغی صورتده مربوط دکلدر، دیمکدن باشقه برشی افاده ایده مز. بو نتیجه هیچ بر وجهله شایان قبول اولاماز. بو ده حقوقیون طرفندن حکمرانلرك حقوق فائقهٔ حکمدارییه مالکیت خصوصنده کی مدعیاتنه ظاهری برقیمت حقوقیه بخش ایتمك ایچون ایجاد ایدلمش نظریه لردن بریدر. اکر حقیقی برعقد موجود ایسه و (§ ٣٤) ده تعیین ایدلدیکی وجهله عقدك بالجمله صفاتنی جامع بولونیورسه، فعلك، حقوق عامه یه می یوقسه حقوق خصوصیه یه می عائد اولدیغنی تحری یه لزوم یوقدر؛ فعلك صفاتی دائما عینیدر وعینی قالیر؛ فعله مربوط نتائج دائما عینیدر وعینی قالیر. بونك خارجنده هرهانکی بر صورت حل، بالمجبوریه عندیاته سوق ایلر.

شونك ده علاوه سی حائز اهمیتدر که هر نه قدر برفعل حقوقی، حکمرانلر طرفندن یاخود افراد خصوصیه طرفندن ایفا ایدلمش اولسون، برصفت معینهٔ داخلیه یی حائز اولوب بونی دائما محافظه ایده رسه ده، بعض قوانین موضوعه یه کوره مأمورك وتعقیب ایدیله ن غایه نك

صفتنه کوره متحول برصورت تنظیمیه یه تابع اولماسی ده ممکندر. لکن بو صورت تنظیمیه فعلك صفت داخلیه سنی وبوکا مربوط تأثیرات حقوقیه یی تبدیل ایده جك برماهیتده دکلدر. مثلا فرانسه ده فعلك برغایهٔ حقوقیه، تجاریه ویا اداریه اولدیغنه کوره مختلف محاکمه صلاحیت بخش ایده ن حقوق انشائیه، فعلك صفت داخلیه سنی هیچ برصورتله تبدیل ایتمز، ومحاکم، صفات وتأثیرات مختلفه یی حائز افعالدن متولد اختلافلری محاکمه ایتدکلری بهانه سیله مختلف اقتدارلر ادعاسنده بولوناماز لر. بو برملاحظه در که بعضاً شورای دولت بونی اونوتمغه شایان تأسف برتمایل کوسترمکده در. بالآخره بو مسئله دن تکرار بحث اولوناجقدر.

§ ٦١. — حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه بیننده تفاوت حقیقیه

مع مافیه، حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه بیننده کی عنعنوی وقلاسیق تفریقی ادامه ایتمك مقتضیدر.

اولا، جمعیات متأخره ده ساحهٔ حقوق او درجه توسع ایتمشدر که بو وادیده تقسیمات یاپمق لازمدر. حقوق متأخره قواعد متعدده سنی صره واصول ایله مطالعه ایچون بو تقسیم برشرط مبرمدر. لکن فکرك ایفا ایتدیکی بالجمله تفریقلر کبی حقوق ساحه سنده یاپیلاجق اولانلرده برآز صنعیدرلر و بالضروره متقابلاً بربرلریله علاقه دار قالیرلر. اك آز صنعی اولان ینه حقوق عامه ایله حقوق خصوصیه نك تفریق عنعنویسیدر. یالکز بوکا، کچن مبحثده اعطا ایدلمك ایسته نلدیکنی ارائه ایتدیکم شمول ووسعتی ویرمه ملیدر. بونلری آییران فرقك نه دن عبارت اولدیغنی واضح برصورتده تعیین ایتمه لیدر. ظن ایدیورم که، بو فرق منحصراً حقوقك کیفیت تنفیذیه سنه متعلقدر. مع مافیه، بو صورتله تقلیل ایدلمش اولدیغی حالده دخی تفریقده کی منفعت برنجی درجه ده حائز اهمیتدر. بو جهت ایضاحاته محتاجدر.

حقوق عامه دولته تطبیق اولونان قواعد حقوقك هیئت مجموعه سیدر. فکرمه کوره، دولت برمجردیتدر؛ حقیقت ایسه حکمرانلردر، یعنی برهیئت معینه داخلنده قدرت مجبرهٔ مادیه یه ذی الید اولان افراددر. حقوق عامه مطالعه ایدلدیکی، ساحه سی تعیین وحقوق خصوصیه دن تفریق ایدلمك ایسته نلدیکی زمان، نظردقتدن اصلا دور طوتلماماسی لازم کله ن شی بودر.

حقوق‌عامه‌نك بربرنجی قسمی طوغرودن طوغرویه ومنحصراً حکمرانلره، حکمران اولملری طولاییسیله ، تطبیق اولونان قواعدك هیئت مجموعه‌سنی احتوا ایده‌ر . بو قسم ، حکمرانلرك حرکاتنی ، بونك ساحه‌سنی وحدودلرینی، نه‌یاپا بیله‌جکلرینی ، نه‌یاپامیاجقلرینی ونه‌یاپملری لازم کلدیکنی تعیین ایله‌ر . ایشته بالاده، حاکمیتی حائز بر دولته ناصل تطبق اولونابیله‌جکلری ایضاح ایدیله‌مدیکنی بیان‌ایتدیکم‌قواعد بونلردر . بونلرك موجودیتلری وقوهٔ مجبوریه‌لری، حقیقیه تلقیسنده بالعکس آسان برصورتده آکلاشیلیر، زیرا حکمرانلر دیکرلری کبی افراددرلر ؛ قدرت حاکمیه‌یه مالك دکلدرلر ونظراعتباره آلنان هیئتك‌بالجمله اعضاسی کبی بوهیئتك نظام حقوقیسنه تابعدرلر .

حقوق عامه‌نك اشبو برنجی قسمنه، مقبول تعبیری استعمال ایله ، دولتك تشکیلاتنی تعیین ایده‌ن قواعد دخی داخلدر . جاری اولان بوتعبیر ، حقیقه مذهبنه کوره‌ده محافظه ایدیله‌بیلیر؛ فقط بوندن برشخص مشترکك تشکیلاتی دکل، لکن‌یالکزقوهٔ حکمرانیه‌نك، بوکا ذی‌الید اولانلر طرفندن نه صورتله اجرا ایدلدیکی یاخود بر مملکت داخلنده‌موجود فائقیت‌سیاسیه عناصرینك ناصل‌تمثیل ایدلدکلری موضوع بحث ایدوکنی آکلامق‌شرطدر. بوکون کیفیت تمثیل قدرت حکمرانیه‌نك همان هریرده اکتساب ایتدیکی شکل اولوب بو خصوصه دائر متعدد حقوق عامه قواعدی وضع اولونمشدر .

دیکر طرفدن، برنجی درجه‌ده حکمرانلر یاخود تمثیل صورتیله حکمرانلر ، بوکون هرحکومتدن انتظار اولونان تمامیٔ فاعلیتك ایفاسـنی تأمین ایچون ، طبیعی بر صورتده ، وکیللر تعیننه مجبور اولمشلردر . ایمدی، وکیللرك کیفیت تأسیسنی، وکیللرله حکمرانلرك مناسباتنی ، مختلف صنوف وکیللرینی ، بونلرك وضعیتلرینی، حکمرانلره وسعت تبعیتلرینی تعیین ایچون متعدد قواعد تشکل ایتمشدر .

خلاصةً ، حقوق عامه‌نك بو برنجی قسمی ، حکمرانلرك فاعلیتنك وسعتنی ، قوای حکمرانیه‌نك تمثیلنی، وکیللرك وضعیتنی ، وکیللرك بینلرنده وحکمرانلرله مناسباتنی تعیین ایده‌ن قواعدك هیئت مجموعه‌سنی محتویدر .

حقوق‌عامهٔ داخلیه‌نك بوبرنجی قسمی اکثریا حقوق اساسیه نامیله توسیم اولونمقده‌در (اساسیه کلمه‌سی غایت واسع معناده آلنمق وقوانین اساسیهٔ متصلبه‌یی‌ارائه ایچون‌قوللانیلان محدود معنایه منحصر اولمامق لازمدر) اشبوحقوق اساسیه تعبیری، ایشته شیمدی ارائه ایتدیکم‌التباسدن طولایی، فنادر . مع‌مافیه، کوندن کونه‌عادت‌حالنی آلمق اوزره اولدیغندن

بن‌ده بوعادته توفیق حرکت ایتمش اولمق ایچون تمامیله حقوق عامه‌نك بو برنجی قسـمنك تدقیق ومطالعه‌سنه منحصر اولان بوکتابه سرنامه اولارق بوتعبیری محافظه ایتدم .

حقوق‌عامهٔ داخلیه‌نك بوبرنجی قسمنی‌توسیم ایچون حقوق عامهٔ تنظیمیه یاخود عضویه (Droit public organique) تعبیرینی تکلیف ایتمش ایدم . لکن تصدیق ایده‌رم‌که بو تعبیر الآن فرانسه تعبیرات حقوقیه‌سـنده حق تابعیت اکتساب ایده‌مه‌مشدر و ، دولتی برعضویت طبیعیه‌یه تشبیه ایده‌ن یاکلش مذهبلری ، قسماً اولسون ، قبول ایتدیکم ظننی ویره‌بیله‌جکی ملاحظه‌سیله تعبیر مذکوردن مع‌الممنونیه فراغت ایدیورم .

پك‌چوق‌محررلر، عمومیتی اعتباریله‌حقوق‌عامه یاخودمبادیٔ حقوق‌عامه ایله‌طوغرودن طوغرویه حقوق اساسیه‌یی تفریق ایتمکده‌درلر . حتی ، پارس حقوق فاکولته‌سنده ایکی کرسیٔ تدریس واردرکه بری مبادیٔ حقوق عامه کرسیسی ، دیکری مقایسه‌لی حقوق اساسیه کرسیسیدر؛ سیاسی دوقتورانك برنجی امتحانی ایچون، ٨ اغستوس ١٨٩٨ قرار نامه‌سی‌نامزدلره مبادیٔ حقوق‌عامه‌ایله حقوق‌اساسیه‌بیننده برحق ترجیح بخش‌ایتمکده‌در . اعتراف ایده‌رم‌که حقوق عامهٔ عمومیه ایله حقوق اساسیه بیننده موجود اولابیله‌جك‌فرقی کوره‌مه‌مکده‌یم . حقوق اساسیه مطالعه‌سنك فرانسه‌ده وممالك اجنبیه‌ده حقوق اساسیهٔ متصلبه صفتنی حائز بعض متنلرك تفسیرینه انحصار ایتمه‌سنی هیچ کیمسه دوشونمه‌مکده‌در. اوحالده، یاحقوق اساسیه هیچ برشی دکلدر، یاخودده دولتك بنیهٔ داخلیه‌سنه وحقوقنك تحدیدینه، وجائبنك وسعتنه و تشکیلاتنه عائد قواعدك هیئت مجموعه‌سنی محتویدر. مبادیٔ حقوق عامه درسنده تخصیص نظریات عمومیه تدقیق ایدلمکده وحقوق اساسیه صنفنده‌ده بالخاصه تأسیسات موضوعه‌نك توصیفی‌مطالعه‌سنه صرف غیرت اولونمقده‌در، دنیله‌بیلیرمی ؟ اوحالده، بوبرموضوع مسئله‌سی دکل، فقط‌یالکز براصول مسئله‌سندن عبارتدر . ایمدی، ظن ایدیورم‌که تأسیسات موضوعه‌نك تدقیق و مشاهده‌سی اوزرینه مبتنی اولمایان نظریات عمومیه هیچ مثابه‌سنده‌در ، ومعکوساً ، بعض عمومی فکرلره ربط ایدلمه‌ین تأسـیسات موضوعه‌نك تدقیق ومطالعه‌سی هیچ برمنفعت بخش ایتمیه‌جکی کبی هیچ بر جهت فنیه‌سی دخی اولاماز . اشبو تعبیرات واصول مسائلی اوزرینه دها زیاده اصراه لزوم یوقدر .

حکمرانلرك کندی بینلرنده و وکیللریله مناسـباتنه تطبیق اولونان قواعدی تدقیق مقتضیدر . حقوق‌عامهٔ داخلیه‌نك بوایکنجی قسمنك نه‌درجه واسع اولدیغی، وساحه‌سنك حکمرانلرك ایفاسـنی تأمین ایتمه‌لری لازم کله‌ن فاعلیتلرك و بونلره تقابل ایده‌ن خدمات

عمومیه‌نك كیتدكجه تزایدیله نه‌درجه وسعت كسب ایتدیكی وهله‌ٔ اولاده مشاهد اولور .

فاعلیت دولتك اشبو تزاید متمادیسی بعضیلری طرفندن تنقید وتأسف ، دیكرلری طرفندن‌ده تصدیق وتشویقی موجب اولمقده‌در . بو تزاید، مناقشات‌شدیده‌یه میدان‌ویرمش والا آن‌ده ویرمكده بولونمشدر . مناقشات مذكوره بنجه لزومسز و بیهوده‌در : بوراده ، غیرقابل مقاومت بر واقعه واردر ، بو واقعه استبانه ایدلملی واولدیغی كبی آلنمالیدر . واقعهٔ مذكوره، عددی دائما متزاید قواعد حقوقیه‌نك تشكلنی انتاج ایتمكده‌در . انسان‌متأخرك موجودیتنده هیچ بردقیقه یوقدركه حكمرانلرله یاخود وكیللریله تماسده بولونماسین . بو دائمی تماس،قسم اعظمی مكتوب، بعضیلری تعاملی اولمق اوزره حقوق عامه‌نك بوایكنجی قسمنی‌تشكیل ایده‌ن لایعد قواعد حقوقیه‌نك تولدینه‌باعث اولمشدر. هیئت مجموعهٔ قوانین، اجتهاد حقوقیٔ متأخر وباخصوص فرانسز اجتهاد حقوقیسی پك‌صیق وكمال اعتنا ایله بو خصوصده مداخله ایتمشلردر ، زیرا معاملات عندیه تهلكه‌سی اك زیاده فرد ایله دولتك بوتماس دائمیسنده تظاهر ایتمش و ممكن اولدیغی قدر بونك اوكنه كچمك لزومی حس اولونمشدر .

حقوق عامه‌نك بوقسمنك ساحهٔ واسعه‌سی طولاییسیله بوراده‌ٔ برایكنجی تقسم یاپمق لازمدر . بكالك منطقی كله‌ن ، دولتك ایكی وظیفه‌سنك وظیفهٔ اداریه ایله وظیفه قضاسنك تفریقنه راجع اولان تقسیمدر . قوهٔ مجبرهٔ تنفیذیه ایلریده‌ارائه اولوناجغی وجهله، حقیقت حالده،برصفت مخصوصهٔ حقوقیه‌یی حائز دكلدر؛ قوهٔ‌مجبره، افعال‌اداریه ویاافعال قضائیه‌نك قوت واسطه‌سیله اجراسنی تأمیندن عبارتدر ؛ بناءً علیه، بوكا حقوق عامه‌نك‌معین‌برقسمی تطابق‌ایده‌مز . وظیفهٔ اداریه‌نك اجراسنه حقوق اداره‌تقابل‌ایده‌ركه افعال اداریه تأثیراتنه وخدمات عامه‌نك ایفاسنه تطبیق اولونان قواعدك‌هیئت مجموعه‌سنی احتوا ایله‌ر . زمانمزده اهمیت فوق‌العاده اكتساب ایده‌ن ، حقوق عامه‌نك بوقسمیدر ؛ زیرا دولت ، حیات اجتماعیه‌نك صناعت، تجارت ، تدریس، سرمایه واشغال مناسباتی كبی باجمله ساحه‌لرینه‌پك صیق وپك فعال مداخله‌سنی ، افعال اداره‌یه واسطه‌سیله تحقیق‌ایله‌ر . دولت ، وظیفه‌سنی ایفا ایچون محتاج اولدیغی عظیم سرمایه‌لری افعال اداریه ایله تدارك واداره ایله‌ر ؛ دولت ضعفایه ، بدبختلره ، معلولینه معاونت و حمایت وظائفنی‌ده افعال مذكوره ایله ادا ایله‌ر ؛ بوكون بوصولك‌وظائفك دولته عائدیتی عموما مقبولدر . حقوق اداره‌نك ساحه‌سی‌اودرجه

واسعدركه بوندن حقوق مالیه ، حقوق صناعیه كبی قسملر فك ایدلمشدر ؛ قریباً تعاون عمومی هیئت قوانیننك‌ده فك ایدیله‌جكنی امید ایده‌رم .

حقوق عامه‌نك صوك تقسیم تالیسی‌وظیفهٔ قضایه تقابل ایده‌ر ووظیفهٔ قضانك‌اجراسنه تطبیق اولونان جمله قواعد حقوقیه‌یی احتوا ایله‌ر . فرانسه‌ده وظیفهٔ قضانك تشكیلات مخصوصه‌سنه وجهت اداریه مأمورینه بخش ایدلمش اولان غایت واسع صلاحیت قضائیه طولاییسیله حقوق قضانك مهم برقسمی اختلاف اداری (Coutentieux administratif) نامی‌تحتنده حقوق اداره‌یه عائد بولونمقده‌در . پك‌چوق ممالك اجنبیه‌ده‌بواصول‌جاریدر . بوكارغماً ، حقوق قضایی ، حقوق عامه‌نك برقسم تالیسی صره‌سنه كیرمك منطقی اولدیغی فكرنده‌یم . فعلیاتده حقوق‌عامه‌نك بوقسمنك موادحقوقیه وجزائیه‌ده محاكمه ایده‌ن‌دولتك مداخله‌سنه تطبیق اولونان وقوانین متأخره مدوناتنك حقوق اصول محاكمات و حقوق جزا كبی ایكی بویوك شعبه‌سنی تشكیل ایده‌ن وهرایكیسی‌ده ضبط وربط وتدریس متفرقه تابع ، لكن منطقاً حقوق عامه‌یه عائد اولان قواعدی محتوی اولدیغی نظر ملاحظه‌یه آلننجه ، بوتفریق تالینك سببی آكلاشیلیر .

بیانات‌مسروده‌دن‌مستبان‌اولیوركه‌حقوق‌عامه‌یی، بری‌وظیفهٔ‌اداریه‌یه دیكری‌وظیفهٔ‌قضایه تقابل‌ایده‌ن‌ایكی قسمه‌تفریق‌ایدیورم. وظیفهٔ‌تشریعیه‌یه‌تطابق‌ایدوب،طبیعی برصورتده،حقوق تشریعیه نامنی آلابیله‌جك‌اولان‌حقوق عامه‌نك براوچنجی‌قسمنی نیچون ارائه ایتمه‌دیكم‌سوأل ایدیله‌بیلیر . بونك‌سببی‌ساده‌در . ایكنجی جلدده‌وظیفهٔ تشریعیه‌نك طبیعتی‌تفصیلاتیله تدقیق ایدلدیكی زمان كوریله‌جكدركه دولت ، قانونی وضع ایتدیكی زمان ، حقوق آفاقیه‌نك یعنی عمومی ومجرد برقاعده‌نك صورت ثابته‌سنی میدانه كتیرر ، بو فعلدن هیچ برانفسی وضعیت حقوقیه تولدایتمز. موجود اولمایان وضعیاته تطبیق اولوناجق‌قاعده یوقدر. ایمدی، واضع قانون صفتیله دولته تطبیق اولونان باجمله قواعد ، اولجه‌ده كوریلدیكی كبی ، دولته یاخود دها طوغروسی حكمرانلرك وضعیت وفاعلیتنه‌تطبیق اولونان باجمله قواعدی احتوا ایلیه‌ن حقوق اساسیه‌یه داخلدر .

عمومیتله دنیلمكده‌دركه حقوق‌عامه یالكز دولتك حقوقی دكل ، فقط دولتدن ماعدا دیكر عمومی اشخاص مشتركه‌نك‌ده حقوقیدر . واشخاص مشتركهٔ عمومیه ایله اشخاص مشتركهٔ خصوصیه‌یی بربرندن تفریقه صالح قسطاسك نه‌اولدیغی بیلمك مسئله‌سی عریض

وعميق مناقشه ایدلمکده‌در . موسیو « میشو » بومسئله‌یه اوزون وشایان استفاده صحیفه‌لر تخصیص ایتمشدر ، فقط ممنونیتبخش برنتیجه‌یه واصل اولامامشدر .

(Théorie générale de la pe sonnalité morale I. 1900, p. 200 ets.)

مشخصیت‌دولتی رد وانکار ایتدیکم کبی‌وجودی ادعا اولونان اشبو اشخاص مشترکهٔ عمومیه ویا غیر عمومیه‌یی‌ده رد وانکار ایدیورم . بناءً علیه ، حوق عامه ، عینی زمانده دولتدن ماعدا اشخاص عمومیه‌نك‌ده حقوقیدر دییه‌میه‌جکم . حقیقی اولان برشی وارسه اوده، دول متأخره‌نك فوق‌العاده معضل بربنیه‌یه مالك‌اولدقلری، حکمرانلرك وکیللرینك بربرندن پك‌مختلف‌وضعیات‌مختلفه‌ده بولوندقلری، بووکیللرك‌طوغرودن‌طوغرویه‌حکمرانلره تابع وکلای مرکزیه اولابیله‌جکلری، فقط بعضاًده عدم مرکزیت یاخود هیئآت متحده وکیللری اولوب ، بویوزدن ، بروضعیت مخصوصه‌ده بولونابیله‌جکلریدر ؛ وکیللرك بوصوك وضعیتنی تعریف وایضاح ایچون ، حقسز اولارق، عدم مرکزیت اصولیله اداره اولونان دول وحیده‌لرده‌کی بلده‌لر ودول متحده‌ده‌کی اعضا دولتلر کبی هیئآت عمومیهٔ تالیه‌نك عضولری اولدقلری بیان ایدلمشــدر . اشبو تالی شخصیت مشترکه‌لر دولتك ادعا اولونان شخصیت مشترکه‌سندن فضله بر حقیقتی حائز دکلدرلر .

دیکر طرفدن، وظائفی پك‌متعدد وپك مختلف اولان دول متأخره‌ده بعضاً، برخدمت عمومیه یاخودمعین خدمات عمومیه هیئتلرینه اموال‌مخصص وبونلر برادرهٔ مختاره‌یه مالکدر. بوراده، فکر جاری‌یه وتعبیرات معتاده‌یه رغماً، اشخاص ملکیه موجود دکل، فقط‌یالکز برتخصیص مخصص وبناءً علیه ، بر قواعد مخصــوصه هیئت مجموعه‌سی موجوددرکه بونلرده حقوق عامه‌یه تابعدرلر .

حقوق‌عامه ایله حقوق خصوصیه فرقنك اســاساً ومنحصراً نه‌دن عبارت اولدیغنی ارائه ایچون مارلذکر تفریقلری میدانه کتیرمك الزم‌ایدی . ایضاحاتی تسهیل ایچون‌دولتدن بحث ایده‌جکم فقط قارء لطفــاً تخطر ایتمه‌لیدرکه ، بنم ایچون ، دولت ، حکمرانلردر . هرنه اولورسه اولسون ، دولت ، محض تعریفی اعتباریله، معین برمملکتده موجود قدرت مجبره‌یی تحت انحصارنده بولوندیرمقده‌در . ایشته بوسببدندرکه دولت، حکمرانلردن ماعدا شخصیات‌سائره‌یه تطبیق اولونان قواعد حقوقیه‌نك قوهٔ تنفیذیه‌سنی تأمین ایده‌بیلیر وتأمین ایتمه‌لیدر . لکن حقوق‌عامه ، دولتك ، حکمرانلرك حقوقیدر ؛ بناءً علیه ، دولته قارشی

اجرا اولوناجق حقوق عامه‌نك طوغرودن‌طوغرویه برقوهٔ تنفیذیه‌سی طرزی‌تفهم‌اولوناماز.

دولته تحمیل اولونان وجائبی تولید ایده‌ن بالجمله حقوق عامه احکامی ، قوهٔ مجبره‌نك صاحبی اولان دولت طوغرودن طوغرویه بونلری کندی علیهنه اجرا ایده‌میه‌جکندن ، قوهٔ مجبره ایله بلاواسطه تایید اولونامازلر . بوندن شو استدلال اولونورکه ، کلمه‌نك اولجه ایضاح‌ایدیله‌ن واسع معناسیله، حقوق اساسیه احکامی طوغرودن‌طوغرویه برقوهٔ‌تنفیذیه‌یی حاوی دکلدرلر. فقط بوندن، بعضاً بیان ایدلدیکی وجهله، حقوق اساسیه قواعدینك‌حقیقی قواعد حقوقیه صفتنی حائز اولمادقلری اســتنتاج ایدیله‌مز . برقاعده‌نك ، قاعدهٔ حقوقیه اولماسی ایچون بلاواسطه قوهٔ تنفیذیه الزم‌دکلدر. برقاعده‌نك نقضی برعکس‌العمل‌اجتماعی‌یی انتاج ایتدیکی‌زمان قاعدهٔ حقوقیه موجوددر. بالذات «اینه‌رینغ» دییورکه قاعدهٔ‌حقوقیه‌نك موجود اولماسی ایچون برقوهٔ مجبرهٔ روحیه‌دن منتج برقوهٔ تأییدیه بولونمـاسی کافیدر . (Der zweck im Rechte, I. p. 368) « یه‌للینه‌ك » ك فکرینه کوره قواعد حقوقیه ، تامین ایدلمش قواعددر . بوطرز قوهٔ تأییدیه یاخود تأمینات ، دولتك وجائبنی تحدید وتشکیلات داخلیه‌سنی تعیین ایده‌ن قواعد اســاسیه ایچون شبهه‌سز موجوددر . بناءً علیه قواعد مذکوره ، هرنه قدر قوهٔ مجبره ایله طوغرون طوغرویه تأیید اولونامیورلرسه‌ده ، ینه قواعد حقوقیه‌درلر. بوعدم امکان طولاییسیله‌درکه قدرت‌عمومیه‌ایله متصف انسانلرك حقوق اساسیه‌یی نقض‌ایتمه‌لری تهلکه‌سنی حداصغری‌یه تنزیل ایچون بعض چاره‌لر تحریسنه توسل اولونمشــدر. صنعت ســیاسیه طرفندن تخیل اولونان مختلف چاره‌لر بالاخره تدقیق ایدیله‌جکدر: اقتدارلرك تفریقی، دیوان عالیلر تشکیلی. فقط بوچاره‌لر نه‌قدرماهرانه‌اولورسه اولسون، حقوق اساسیه‌نك قطعی برقوهٔ تنفیذیه‌سنی تأمین ایده‌مزلر. ایشته بو سببدندرکه پك محق اولارق ، برزمان کلیرکه قوانین اساسیه‌نك بونی تطبیق ایده‌ن انسانلرك خلوص نیتندن باشقه قوهٔ تأییدیه‌سی اولاماز دنیلمشدر .

حقوق اســاسیه قواعدی کبی ، حقوق‌عامهٔ اداره قواعدی‌ده وضــعیت حقوقیه‌نك تحققنی تأمین ایچون استعمال اولونابیله‌جك چاره‌لردن برصفت مخصوصه احراز ایده‌رلر . فرضا ، وضعیت حقوقیه دولته برمجبوریت تحمیل ایتسه حقوقك مســند الیه فاعلی دولته قارشی بر طریق اجرائی مجبره مالك دکلدر ؛ آنجق دولتك مداخله‌ســیله براجرای مجبره مراجعت ایده‌بیلیر ، و دولت کندی علیهنه قوهٔ مجبرهٔ مادیه‌یی استعمال ایده‌مز . بوندن، عینی‌زمانده برحقوق قضیه‌سی وبرواقعه استبانه‌سی اولان شوقاعده ظهور ایتمشدر : هیچ

كيمسه دولته قارشى طريق اجرائىٔ مجبره مالك دكلدر . بوقاعده مختلف صور ايله محق كوسترلمكه سعى ايدلمشدر ؛ مثلا ، دنيلمشدركه ، دولت دائما مستقيم و معتبر اولديغندن دولته قارشى طريق اجرائىٔ مجبره احتياج يوقدر ؛ ياخود ، دولته قارشى طرق اجرائيه استعماليله خدمات عموميه‌نك تدويرينه حائل اولمق برشخص خصوصىيه عائد اولاماز . شبهه‌يوقكه بونلر طوغرودر . لكن ، اساسلى اولان شى شودركه ، دولت قوۀ مجبره‌يى تحت انحصارنده بولونديرديغندن ، كندى عليهنه استعمال ايله‌يه‌مز وبو صورتله وضعيت حقوقيه برصفت مخصوصه احراز ايلر .

اكردولتك انفعالى رولى حائز اولديغى فرض ايديله‌جك اولورسه ، ينه‌محض ماهيتى طولاييسيله ، بر وضعيت مخصوصه‌يى حائز اولور . صاحب استفاده اولديغى بر وضعيت حقوقيه‌يى قوت ايله اجرايه وضع ايتديرمك ايسته‌ين بر شخص خصوصى بو خصوصده دولته مراجعته مجبوردر ، اكر بو وضعيتك موجوديتى وشمولى مختلف فيه ايسه اجرايى تامين ايچون قوت استعمالى آنجق وضعيت مذكوره‌نك موجوديت وشمولنى تصديق ايدن واصول ونظامى دائره‌سنده دولتدن صادر اولان بر قرار قضائينك مداخله‌سيله ممكندر .

بروضعيت حقوقيه‌نك صاحب استفاده‌سى اولان وعينى زمانده بونى تحقيق ايچون قوۀ ماديه‌يه‌ده مالك اولان دولت ، مسند اليه منفعلك اعتراضاتنه رغماً بالذات و طوغرودن طوغرويه قدرت مجبره‌يى استعمال ايده‌بيلير . اجبار ايتمك قدرتنى حائز اولان دولت اجراى ابتدائى امتيازينه (Privilège du préalable) مالكدر . دولتك غايه‌سى حقوقى تحقيقدر ؛ وكندى منفعتنه بروضعيت حقوقيه‌نك وجودينى ادعا ايتديكى زمان اجراى ابتدائى امتيازينى حائز اولديغنى تصديق ايتمك تماميله مشروع اولور . طبيعى اولارق ، علاقه‌داره ، دولت طرفندن ايفا ايديلن فعله قارشى اعتراض حقى وحتى وكلاى عموميه طرفندن حقسز اجراآته قارشى تضمينات استحصالى امكانى ويرلمليدر .

خلاصةً ، حقوق عامه ايله حقوق خصوصيه‌يى تفريق محقدر . لكن بوتفريقه حائز اولماديغى شمولى ويرمه‌مليدر . حقوق عامه وحقوق خصوصيه عينى فكر وعينى اصول ايله تدقيق ومطالعه ايدلمه‌ليدر . قوانين حقوق عامه و قوانين حقوق خصوصيه عينى اساسه مستنددرلر . حقوق عامه افعال حقوقيه‌سى ايله حقوق خصوصيه افعال حقوقيه‌سى عينى عناصردن متشكل واساساً عينى صفتى حائزدرلر . لكن حقوق عامه‌نك قوۀ تنفيذيه‌سى ايله حقوق خصوصيه‌نك قوۀ تنفيذيه‌سى عينى شرائطله موجود دكلدرلر ؛ بر حقوق عامه

وضعيتنك تحققى ، برحقوق خصوصيه وضعيتنك تحقق ايتديكى صورتده استحصال اولوناماز . حقوق عامه ايله حقوق خصوصيه بيننده‌كى فرق يالكز بوندن عبارتدر ، فقط پك اهليتليدر .

§ ٦٢ — حقوق عموميۀ بين‌الملل

حقوق عموميۀ بين‌الملل (حقوق ملل ، حقوق دول) ، بربرلريله مناسباتنده دولتلره تطبيق اولونان قواعد حقوقيه‌نك هيئت مجموعه‌سيدر . اكر شخصيت وحاكميت دولت مفهومى قبول ايديله‌جك اولورسه ، حقوق عموميۀ بين‌الملل ايله حقوق عامۀ داخليه بيننده‌كى فرق عميق وهلهٔ اولاده مشاهده اولونور . حائز حاكميت شخص دولت كنديسنه تابع اولان افراده فائقدر وحقوق عامۀ داخليه حاكم برشخص مشتركك تشكيلاتنى تعيين ايدن وبوشخصك تبعه‌سيله مناسباتنه تطبيق اولونان هيئت مجموعۀ قواعددر . بناءً عليه ، غير مساوى اشخاص آراسنده‌كى ، حاكميت وآمريتى حائز برشخص ايله تابع اشخاص غير حاكمه بيننده‌كى مناسباتى تنظيم ايدر .

بالعكس ، حقوق عامۀ ملل ، حاكميتى حائز شخصيتلرك ، دولتلرك ، بناءً عليه ، مساوى شخصيتلرك مناسباتنى تنظيم ايلر . حقوق عموميۀ مللده ، برقاعدۀ حقوقيه وضع وتحميل ايدن برارادۀ فائقه تظاهر ايتمز . قاعدۀ حقوقيه‌يه رعايتى ، اصول ونظامى دائره‌سنده تنظيم ايدلمش قوۀ مجبره‌يى قوت ايله مجبورى الرعايه قيلاجق بر قدرت فائقه دخى تظاهر ايتمز . ديكرلرندن دها قوتلى دولتلر موجود اولابيلير وموجوددر ودها ضعيفلره ارادتلرينى جبراً مجبورى الاطاعه قيلابيليرلر . لكن اشبو ارادتك حقوقه موافق اولديغنه دائر هيچ برتأمينات موجود دكلدر ، واشبو قدرت ماديه برقدرت حقوق ، يعنى حقوقك قوۀ تنفيذيه‌سنى تأمين ايچون تنظيم ايدلمش برقدرت اولارق دكل ، فقط بر قدرت فعليه اولارق تظاهر ايدر .

بوشرائط داخلنده حقوق دول موجود اولا بيلوب اولامايه‌جغى سوألى طبيعى اولارق وارد اولمشدر ؛ حربدن اول ، عموميتله ، مثبت جواب ويرلمكده ايدى . لكن حقوق عموميۀ دول موجود اولمغله برابر تقرر ايتمش بر موجوديته مالك اولماديغى‌ده متفق عليه ايدى . حقول دوله ويريلن اساسه كلنجه ، پك چوق زمينلرده اولديغى كبى ، بورادة‌ده فرانسز نظرياتى تلقيلريله آلمان نظرياتى تلقيلرى بيننده برمباينت موجود ايدى .

فرانسز حقوقشناسانی حقوق مللی ، حقوق داخلیه‌یی اوزرینه بنا ایتمکده اصرار ایتدکلری فردیت مفهومنه حس اولوناجق درجه‌ده مشابه ؛ بر تلقی اوزرینه بنا ایتمکه تشبث ایتمشلردی . دنیلیوردی‌که ، بالجمله انسانلر مساوی و مختار اولدقلری کبی بالجمله دولتلرده مساوی وحاکمدرلر . بالجمله دولتلر ، داخلده وخارجده ، فاعلیت حاکمه‌لرینی سربستجه اجرا ایده‌بیلیرلر . دولتلر ، دولت اولارق ، موجودیتلرینی سربستجه توسیع ایده‌بیلیرلر . وبو، حاکمیتلرینك تظاهرات خارجیه‌سنك محض نتیجه‌سیدر . دولت حائز حاکمیتدر ؛ خارجده و داخلده مختلف صورتده نمایان اولان بر تك حاکمیت موجوددر . لکن بوحاکمیت ایکی ساحه‌ده‌ده سربستجه تظاهر ایتمه‌لیدر . وعینیله فرد مختارك، مادی، فکری ، معنوی فاعلیات مختلفه‌سنی سربستجه اظهار ایتمکه حقی واردر . لکن ، فردك، فاعلیت مختاره‌سنی اجراده ، دیکرلرك مختاریتنه رعایته مجبور اولدیغی کبی دولت‌ده حاکمیت مختاره‌سنی ایفاده دیکر دولتلرك حاکمیت مختاره‌سنه رعایته مجبوردر . هرفردك حقوق طبیعه‌سی دیکرلرك حقوقی ایله محدود اولدیغی کبی هر دولتك حقوق حاکمیتی‌ده دیکر دولتلرك حقوق حاکمیتی ایله محدوددر . حربك عرفه‌سنده لسان جاری‌یه کچمش اولان برتعبیره کوره ، هردولت مالك اولدیغی حقوق اصلیه‌یی، دول سائره‌نك حقوق اصلیه‌سنه رعایت شرطیله ، ایفا ایده‌بیلیر .

بوجهت آکلاشیلدقدن صوکره، حقوق آفاقیهٔ مللك، حاکمیت‌دولت حقوق‌انفسیه‌سی اوزرینه ناصل بنا ایدلدیکی عیاناً‌مشاهده ایدیلیر . دنیلیوردی‌که، حقوق آفاقیهٔ داخلیه‌نك هرشخصیت مختاره‌نك دیکرلرك حقوقنه رعایت مجبوریتی اوزرینه مبتنی اولدیغی کبی حقوق آفاقیهٔ مللده هردولت حاکمه‌نك دیکر دول حاکمه‌نك حقوق اصلیه‌سنه رعایت مجبوریتی اوزرینه مبتنیدر . و ، علاوه ایدیلیوردی‌که ، بوصورتله آکلاشیلان حقوق آفاقیهٔ دول بالجمله مدنی ملتلرك وجداننده مرکوزدر و صورت افاده‌سنی تعامل بین‌الملل ایله کیتدکجه تعدد ایده‌ن مقاولات دولیه‌ده بولمقده‌در . مقاولات بین‌الدولیه آفاقی حقوق دولك مصدر حقیقیسیدر ، لکن بونلر حقوق دولك اساسنی تشکیل ایتمزلر ؛ حقوق دولك اساسی منحصراً دولتلرك حقوق طبیعیهٔ اصلیه‌سنده بولونمقده‌در .

اشبونظریه ممثللری شومعارضه‌یه مصادف اولویورلردی: حقوق عمومیهٔ دول موجود دکلدرواولاماز، زیرا تنظیم‌ایدلمش طوغرودن‌طوغرویه برقوهٔ‌تنفیذیه‌موجوددکلدروموجود اولاماز. دیکرلری جواباً‌دییورلردی‌که: حقوق‌عامهٔ‌داخلیه‌دخی، حقیقت‌حالده، طوغرودن

طوغرویه‌متشکل بر قوهٔ تنفیذیه‌یه مالك دکلدر ؛ حقوق‌عامه داخلیه بوقوهٔ تنفیذیه‌یه مالك اولاماز، زیرا دولت قوهٔ مجبره‌نك انحصارینی حائز اولدیغندن ، اشبو قوهٔ مجبره‌یی کندی علیهنه‌اجرا ایده‌مز ، بویله اولمقله برابر حقوق عامهٔ داخلیه‌نك موجودیتی انکار ایدلمیور . دیکر طرفدن ، دولتلرك ، حقوق دولك مؤثر بر قوهٔ تنفیذیه‌سنی تنظیم ایچون ائتلاف ایتمه‌لرینه هیچ بر مانع یوقدر ؛ شبهه‌سز الآن پك ناقص فقط اهمال ایدیله‌میه‌جك برتجربه ۱۹۰۷ ده ایکنجی لاهی قونفرانسنده میدانه کتیرلمشدر . الحاصل بعض قواعد حقوق قوهٔ جبریهٔ مادیه ایله طوغرودن طوغرویه تنفیذ ایدلمکسزین موجود اولابیلیرلر . قواعد حقوقیه یالکز قوهٔ مجبرهٔ مادیه ایله تنفیذ ایدلمش قواعد دکل ، فقط عینی زمانده تماميله‌روحی برقوهٔ تنفیذیه‌ایله تأمین ایدلمش قاعده‌لردر . بومعنوی قوهٔ تأییدیه بر قاعده‌یه قاعدهٔ حقوقیه صفتنی بخش‌ایتمکه کافیدر. ایمدی، شبهه‌سز ناتمام فقط‌حقیقی‌اولان بوتأمینات روحیه‌نك قواعد حقوق ملل ایچون موجود اولدیغنده تردد ایدیله‌مز .

L'auteur français qui a le mieux mis en relief cette doctrine, qui cst proprement une doctrine française, est M. Pillet, dans sa belle étude. Les droits fondamentaux des Etats, Revue génerale de droit internation. V. 1898, p. 66 et s. (tirage à part). Cons. aussi Nys, Le droit international, les principes, les faits, trois vol. in-8e, 1912; Despagnet, Droit international public, édition de Bœck, 1910. p. 216 et s. Cf. Cavallieri, Idiritti fondamentali degli stati nella societa internationale 1906.

فرانسز نظریه‌سی ، بوصورتله، داخلی حقوق عامه‌یی افرادك لایتغیر حقوقی اوزرینه بنا ایتدیکی مثللی ، حقوق عمومیهٔ دولی‌ده دولتلرك حاکمیتی حقوق اصلیه‌سی اوزرینه تأسیس ایدیوردی ؛ آفاقی‌حقوق‌بین‌المللی دولتلرك‌حقوق انفسیه‌سی اوزرینه بنا ایدیوردی. آلمان نظریه‌سی ، حقوق عامهٔ داخلیه‌یی ، وحیدالجانب بر فعل ایله کندینی بذاتها تحدید ایده‌ن دولت حاکمه‌نك بر ایجادی اولارق وضع ایتدیکی کبی ، حقوق عمومیهٔ بین‌المللی‌ده برمقاوله ، براتحاد، آلمان‌تعبیری وجهله بر (Vereinbarung) ایله کندیلرینی بذاتها تحدید ایده‌ن متعدد دولتلرك برایجادی اولارق وضع ایدیوردی . (§ ۳٦)

دولت ، دیوردی ، حائز حاکمیتدر ، یعنی دولت بر ارادته مالکدرکه آنجق کندی

کندینی تحدید ایدەر . اکر بو ارادت محدود ایسە، آنجق کندی کندینی تحدید ایتمشدر. دولت حاکمە، تبعەسی ایلە مناسباتندە بالاختیار حقوق عامەیە تابع اولور ، وحیدالجانب بر فعل ایلە کندینی بذاتها تحدید ایدەر ؛ دولت بو صورتلە حاکم قالمغلە برابر حقوق داخلیەیە تابع اولور . متعدد دولتلر، بربرلریلە مناسباتلرندە، مقاولوی بر تحدیدە تابع اولابیلیرلر. وبو صورتلە بر حقوق عمومیۀ بین‌الملل تولد ایدەبیلیر ؛ دولتلر بو حقوقە تابع اولورلر ؛ زیرا بوکا بینلرندە ائتلاف حاصل ایتمشلردر وبالاختیار کندیلرینی تحدید ایلەمشلردر . بو صورتلە حقوقە تابع اولمغلە برابر حاکمیتلرینی محافظە ایدەرلر. دولتک کندی کندینی تحدید ایتمەسی حقوق عمومیۀ دولیەنک‌دە حقوق عامۀ داخلیەنک‌دە اساسنی تشکیل ایتمکدەدر : حقوق عامۀ داخلیە ایچون وحیدالجانب، حقوق عمومیۀ بین‌الملل ایچون مقاولویدر ؛ لکن هر حالدە اساسی منحصراً « تحدید بذاتە »در .

قوۀ مجبرۀ مادیە ایلە تنفیذ ایدیلەمدیکندن طولایی حقیقی بر صورتدە حقوق بین‌الملل موجود اولامایەجغی حقندەکی اعتراضە کلنجە، بو اعتراض آلمان حقوقیوننden پک چوقلرینی دوشوندیرمکدە ایدی . شبهەسز، دیورلردی، دولتلر مناسبتلرینی بامقاولە تنظیم ایدەبیلیرلر، لکن بونلر دولتلری جداً ربط ایدەجک حقیقی قواعد حقوقیە تشکیل ایتمزلر ؛ دولتلر، بونلرک خارجنە چیقابیلیرلر وبو صورتلە حرکتلرندن طولایی حقوقی نقض ایتدکلری ادعا ایدیلەمز. مع مافیە، بعض آلمان حقوقیونی ، وبالخصوص «یەللینەک» بونک حقوق بین‌المللە حقیقی حقوق صفتنی رد ایچون بر سبب تشکیل ایدەمیەجکنی تدریس ایتمکدە ایدی، زیرا بر قاعدەنک قاعدۀ حقوقیە اولماسی ایچون تنظیم ایدلمش بر قوۀ مجبرۀ مادیە ایلە تنفیذ اولونماسنە لزوم یوقدر ؛ بو قاعدەنک تطبیقنک، موقع اجرایە وضع اولونابیلمەسنک تأمین ایدلمش اولماسی کافیدر . ایمدی ، حقوق بین‌الملل ایچون تأمینات مقتضیە موجوددر : « صاحب قدرت دولتلرک مناسباتی ، دولت آداملرینک ، پارلمنتولرک، مطبوعاتک ، نقاط نظرلرندن تظاهر ایدەن فکر، حقوق بین‌الملل ایچون اهمیتی انکار ایدیلەمیەجک تأمینات تالیە تشکیل ایتمکدەدر.»

[Sur le fondement du droit international dans la doctrine allemande avant la guerre, Cons. Jellinek, Allgemeine staatslehre, 1900, p. 339 et s. ; Triepel, Völkerrecht und Landesrecht, 1899 ; Heilborn, Grundsbegriffe des Völkerrechts, 1re partie, du tome I de Handbuch des Völkerrechts, publié

par Stier-Sombo, 1912; Grosch, der Zwang im Völkerrecht, cahier 273 des Abhandlungen aus des Staat-und Verwaltungsrecht publiés par Frie et Fleichsmann, Breslau 1912 — Cf. Diena, Considerazione critiche sul concetto dell'assoluto e completa separazione fra il diritto internazionale e l'interno, Revista di diritto publico, 1913, p. 321.]

حقوق بین‌المللک، آلمان وفرانسز تلقیاتی اولان، بو ایکی تلقی، کرک نظریات اعتباریلە کرک فعلیاتدە ، بری دیکری درجەسندە غیرقابل مدافعە ایدی ، زیرا ایکیسی‌دە شایان قبول اولمایان نتایجە واصل اولویورلردی .

اولا ، شبهەسز، بشنجی بابدە ارائە ایتدیکم کبی ، حق حاکمیتک مسند الیهی اولارق تلقی ایدیلەن دولتک شخصیت وحاکمیتی فرضیات مابعدالطبیعەسی قارشیسنە چیقان بالجملە عدم امکانلرە متصادم اولویوردی . مع مافیە ، بر لحظە ایچون، مناسبات بین‌الملليەدە حاکمیت، دیکر شخص حاکم مواجهەسندە بولوندیغندن طولایی حاکمیتدن مختاریتە منقلب اولدیغی خصوصنە نظر دقتی جلب ایتمک شرطیلە، فرضیۀ مذکورەیی قبول ایدیورم. لکن استعمال اولونان تعبیرلرک اهمیتی یوقدر . بالادە اساسی خاطرە کتیرلمش اولان تلقیاتک ، بر دولتک دیکر دولتلرلە مناسباتندە مختاریتنک یاخود حاکمیتنک تحدید حقوقیسنی ایضاح ایدەبیلوب ایدەمدکلرینی تحری مسئلەسی دائما باقیدر . ظن ایدیورم کە بو ایضاح قابل دکلدر .

فرانسز نظریەسندە دولتک حقوق اصلیەسنک موجودیتی ادعا ایدلمکدەدر ، لکن بو موجودیت اثبات ایدلمەمکدەدر . محاربەدن اول ادعا ایدلدیکی کبی بو کوندە هر زماندن زیادە ، ملتلرک مستقل دولت حالندە تشکلە ودولتلر ایچون استقلاللرینک تصدیق ورعایت ایدلمەسنە حقلری اولدیغی ادعا ایدلمکدەدر. لکن بو حق اثبات ایدلمەمکدە وحتی بر ملتک نە اولدیغی حقیقی بر صورتدە تعیینندە دخی اتفاق ایدیلەمەمکدەدر . بو خصوصدە ورسای معاهدەسی پک نحیف بر اساس اوزرینە مبتنی کبی کورونمکدەدر . لکن شمدیلک مسئلە بو رادە دکلدر. مسئلە ، مختاریت فردک حاکمیت دولتە تقابل واونی تحدید ایتدیکی مثللی دیکر دولتلرک حاکمیتنە تقابل واونی تحدید ایدەجک حقوق اصلیۀ دولک موجود اولوب اولمادیغنی بیلمکدر. ایمدی دولتک ادعا اولونان حقوق اصلیەسنک هانکی اساس اوزرینە تأسیس ایدیلەبیلەجکنی ادراک ایدەمیورم . دولتلرک حقوقە مالک اولابیلمەلری ایچون اولا بونلرک مسند الیە حقوقی اولدقلرینی تعیین ایتمک لازمدر. ایمدی بونک هیچ بر صورتدە تعیین ایدیلەمیەجکنی،

انفسيت حقوقيه‌نك قيمتسز برفرضيه اولديغنی اثبات ايتديكمی ظن ايديورم. اكردولت برشخص دكلسه حقوقه مالك اولاماز.

لكن، احتياجات مباحثه ضمننده، دولتلرك شخص اولدقلرينی و حقوق صاحبی اولابيله‌جكلرينی قبول ايدهلم. بو صفتله دولتلرك، ديكر دولتلرك حاكميتنی تحديد ايده‌ن حقوق انفسيه‌يه صاحب اولدقلری نيچون وناصل ادعا ايديله‌بيلير؟ بونی آكلاياميورم. شبهه‌يوقكه، نظريهٔ فردانيه‌ده انسانلرك محضا انسان اولدقلری ايچون حقوقه صاحب اولدقلری ادعاايدلديكی كبی حركت ايدلمك صورتيله‌دولتلرك محضا دولت اولدقلری ايچون حقوقه صاحب اولدقلری بيان‌ايدلمكده‌در. لكن بوادعانه برنجی شقده‌نه‌ده‌ايكنجی‌شقده‌هيچ برقيمتی حائز دكلدر. ديكر طرفدن، نظريهٔ فردانيه مثللی، دولتلرك حقوق اصليه‌سی نظريه‌سی دخی برقياس باطل اوزرينه مبتنيدر. فی‌الحقيقه، هرهانكی بر شخصيتك حقوق انفسيه‌يه مالك اولابيلمه‌سی ايچون ديكر شخصيتلرله مناسبتده اولماسی مقتضيدر، برقاعدهٔ آفاقيه‌يه تابع برجمعيت موجود اولماليدر. بر شخصيت منزوی قالدقچه، حقوقه صاحب اولاماز. انسان، همسنجلری جمعيتنه داخل اولوركن حقوق فرديه كتيره‌مز، زيرا منزوی‌اولديغی زمان‌حقوقه مالك‌دكلدر وآنجق جمعيته داخل اولديغی زمان بوجمعيته تطبيق اولونان‌قاعدهٔ حقوقيه طولاييسيله ملك اولور. عينيله دولتلرده، ديكردولتلرله مناسبتلرنده حقوق اصليه كتيره‌مزلر، زيرا انجق ديكر دولتلرله مناسباته كيريشدكدن، برجمعيت دوله داخل اولدقدن صوكره، بوجمعيت دول حقوق آفاقيه‌يه تابع اولديغندن طولايی حقوقه مالك اولورلر. ايمدی، حقوق آفاقيهٔ بين‌الملل، دولتلرك حقوق اصليهٔ انفسيه‌لرينك موجوديتيله ايضاح ايديله‌مز، زيرا بو حقوق آنجق بر حقوق آفاقيهٔ بين‌الملله تابع بر جمعيت دولك وجوديله موجود اولابيلير.

دولتلرك حقوق اصليه‌لری، حقيقت حالده، انسان فردينك غيرقابل فراغ حقوق طبيعيه‌سندن باشقه برشی دكلدر، انقلاب دوری قوانين اساسيه‌مزك وبياننامه‌لرمزك، تصديق ايتدكلری كبی، هرجمعيت سياسيه‌نك غايه‌سی بشرك غير قابل انفكاك حقوق طبيعيه‌سنك حمايه‌سی اولديغندن، بو صورتله دولتلرك حقوقی‌ده طوغرودن طوغرويه حقوق افراد اوزرينه مستندر، دينلمه‌ميلدر. بو فكر، شبهه‌سز، فرانسز انقلاب كبيرينك تلقيسی ايدی، انقلاب، دول مليه‌نك، ديكر دولتلر ايچون مجبوری‌الرعايه حقوقه

مالك اولدقلرينی تصديق ايديوردی، زيرا، هرجمعيت سياسيه، بشرك حقوق طبيعيه‌سنی حمايه وظيفه‌سيله مكلف اولديغندن حقوق اصليهٔ دولتی ادعا ايتمك، حقيقت حالده، فردك غيرقابل انفكاك حقوق طبيعيه‌سنی ادعا ايتمكدن باشقه برشی دكلدی. تحليل نهائی اولارق، اشبو تلقيه كوره، حقوق عموميهٔ دول، حقوق عامهٔ داخليه كبی، فردك ال اوزاديله‌ماز حقوق انفسيه‌سی اوزرينه مؤسسدر. جمعيته، دولته مقدم حقوق انفسيهٔ فردك غيرقابل ادراك اولديغنی، فردك حقوق طبيعيهٔ انفسيه‌سنی تصديق برقياس باطل بولونديغنی اولجه ادعا ايتمش ايدم. بناءً عليه دولتلرك حقوق اصليه‌لرينك موجوديتنی حقوق طبيعيهٔ افرادك موجوديتی اوزرينه بنا ايتمك هيچ برشيئی اثبات ايتمك ديمك دكلدر، زيرا اشبو حقوق فرديه‌نك موجوديتنی اثبات ايتمك مقتضيدركه بوكا موفق اولونامامقده‌در.

اوحالده، آفاقی برحقوق عموميهٔ بين‌المللك‌طوغرودن طوغرويه وجودينی اثبات ايتمك لازمدر. بالاده، اشبو مبحثده، آلمان نظريه‌سنك بونی، دولتلرك بعض قواعده صريح ويا ضمنی رضای اختياريلريله ايضاح ايتدكلرينی ارائه ايتمش ايدم؛ اشبو اتحاد عقديلری ايضاح ايچون استعمال ايتدكلری [Vereinbarung] كلمه‌سی عمومی برشمولی حاوی‌وعينی زمانده مقاولات ضمنيه‌يه و مقاولات صريحه‌يه تطبيق اولونابيلمكدر. دولتلر اشبو مقاولات ضمنيه و صريحه ايله، حاكميتلرينه بعض تقليلات اختياريه‌يه موافقت ايتمكده‌درلر؛ اشبو تحديداتك هيئت مجموعه‌سی، آفاقی حقوق عموميهٔ بين‌المللی تشكيل ايتمكده‌در وبوحقوقه تابع دولتلرك حاكميتی باقيدر، زيرا تقليلات مذكوره دولتلرك‌ارادتلريله‌حصول بولمقده‌در، كندی‌كندينی‌تحديدايده‌ن برارادت ايسه‌حائزحاكميتدر، چونكه ارادت، كندی كندينی تحديد ايده‌ن برارادت اورق باقيدر. لكن شوراسی محققدركه، اكر حقوق عموميهٔ دول، دولتلرك رضای اراديلرندن باشقه براساسه مالك دكلسه، حقيقی برحقوق اولاماز. انجق ميدانه كتيره‌نلرك كنديلری ايچون موجود اولان وكندی اختيارلريله تابع اولدقلری بر قاعده، اكر مقاولات طرفينی ايچون مجبوری بر امری بنفسه حائز بر قاعدهٔ متقدمه‌يه مربوط دكلسه، قاعدهٔ حقوقيه اولاماز. حتی بالذات « يه‌للينه‌ك » بيله، بوتون‌حقوق بين‌المللی صريح ويا ضمنی (Vereinbarung)اوزرينه بنا ايده‌ن آلمان نظريه‌سنی شدتلی ومحق برصورتده تنقيد ايتمكده‌در. « يه‌للينه‌ك » ديوركه: « بويله بر تلقی ايله بوتون حقوق ملل معلقده قالير. [Vereinbarung] لره يكانه قوت

بخش ایده‌ن بر نظام بین‌المللك موجودیتی، بالمقابله، دیکر بر Vereinbarung اوزرینه تأسیس ایدیله‌مز . » (Allgemeine Staatslehre, 1200, p. 339) .

اوحالده ، حقوق بین‌المللك اساسنی نه‌صورتله تلقی ایتمك لازمدر؟ « بین‌الملل دستور حقوقی » سرنامه‌سیله (§ ١٣) ده توسیع ایتدیکم فکر ایله ، مختلف هیآت انسانیه اعضاسی بیننده ر ابط تساند موجود اولدقده ، عینی زمانده اشبو تساند اوزرینه مبتنی، بو مختلف هیآت اعضاسی ایچون واجب‌الرعایه قواعد حقوقیه دخی موجود اولور . اکر هیآت مذکوره بی‌شکل اولارق ، یعنی داخلنده هیچ بر تفاوت سیاسیه موجودی بولونمیارق تخمین ایدیله‌جك اولورسه، هیچ شبهه یوق‌که قواعد مذکوره اشخاص اولارق تلقی ایدیله‌ن هیآته‌دکل، فقط طوغرودن طوغرویه بالذات هیئتلرك اعضاسنه تطبیق اولونور. هیئت داخلنده اداره اولونانلر ایله‌اداره ایده‌نلر بیننده بر تفاوت صوله‌کلدیکی زمان، دساتیر بین‌الجمعیات هیآتی تشکیل ایده‌ن اعضایه تطبیق اولونمایوب، شخص مشترك تشکیل ایتدکلری ادعا اولونان اشبو هیأتلره تطبیق اولوندیغی نه‌دن بیان ایدلمه‌لیدر؟ حصوله کلن فرق سیاسی بونلر بیننده حصوله کله‌جك هرهانکی بر فرقدن فضله ، هیئتك هیچ بر شیئنی تبدیل ایده‌مه‌مشدر ، اوکا متصف اولمادیغی شخصیت حقوقیه‌یی بخش ایده‌مه‌مشدر ؛ ایمدی، حقوق بین‌الجمعیات ، ساده‌جه ، هیئتلر اعضاسنی یکدیکرینه برلشدیره‌ن تساند رابطه‌لری طولاییسیله مختلف هیآت اجتماعیه اعضاسنه تطبیق اولونان قواعدك هیئت مجموعه‌سیدر . مقبول اصطلاحه کوره ، بوهیئتلر تشکیلات سیاسیه‌یی حائز اولدقلری زمان حقوق بین الجمعیات ، حقوق دول نامنی آلیر، لکن عینی صفاتی محافظه ایده‌ر، عینی اساس اوزرینه مبتنیدر . حقوق دول ، هرحقوق کبی افراده متوجه و اساسی افراد بیننده تساند یاخود ترجیح ایدیلیرسه ، بوتساند حقنده ، برزمانده ، حاصل اولان وجدان افرادده بولونان اوامری محتویدر .

لکن حقوق عمومیهٔ بین‌الملل بعض اوامر مجبره‌یی محتوی بولونمقده‌درکه، بونلر باخصوص حکمرانلره متوجهدر . بو جهت قولایلقله اکلاشیلیر . حکمرانلر معین بر مملکتده دها زیاده قوته‌ذی الید اولانلردر؛ قوتلرینی، حقوقك طرز افاده‌سنه وتأییدینه وخدمات عمومیه‌یی تنظیمه یعنی حیات مشترك ایچون بالخاصه حائز اهمیت فاعلیتلرك تدویرینی تأمین یولنده استعمال ایتمه‌لیدرلر ، اکر بین‌الملل دساتیر حقوقیه موجود ایسه بونلری مشاهده و قوهٔ تأییدیه‌لرینی تنظیم ایچون مناسباته کیریشمك حکمرانلره ترتب ایده‌ن بر وظیفه‌در . اکر

بوتساند بین‌الجمعیات موجود ایسه، داخلی تساند اجتماعیه‌نك خدمات عمومیهٔ داخلیه تولیدینی مقتضی قیلدیغی کبی ، بوده بین‌الجمعیات خدمات عمومیه تولیدینی مقتضیدر . اشبو خدمات عمومیهٔ بین‌الجمعیاتی تولید ، تنظیم واداره علاقه‌دار هیئتلر حکمرانلرینه عائددر . اکر عصری حقوق دول تفصیلاتیله تدقیق ایدیله‌جك اولورسه قولایلقله مشاهده ایدیلیرکه بین‌الملل خدمات عمومیه تولید و تدویری متأخر حقوق دولك باشلیجه موضوعنی تشکیل ایتمکده‌در : وه‌رسای معاهده‌سنك تولیدینه تشبث ایتدیکی جمعیت ملل رشیمی ، حقیقت حالده ، بر مدافعهٔ مشترکه خدمت عمومیه‌سنك تجربه موده‌لندن باشقه برشی دکلدر .

اوحالده، بین‌الملل دساتیر، حاکمیتی حائز دول مشخص‌یه دکل ، فقط دولتلرك اعضاسی اولان افراده وبتخصیص حکمرانلره متوجهدر. زیرا، محض وضعیتلری طولاییسیله تساند بین‌المللی تحقیق ایده‌بیله‌جك موقع عالیده بولونانلر حکمرانلردر . علی‌الاکثر استعمال ایدلمکده اولان بر تعبیره کوره ، حقوق بین‌المللك مسندالیهلری دولتلر دکل، فقط دولتلرك اعضاسی اولان افراددر . یالکز بوصورتله حقوق بین‌الملله بر اساس قوی بخش ایتمك ممکندر .

لکن اشبو تلقی‌یه قارشی آتیده‌کی اعتراض سرد ایدلمکده‌در؛ بوتقدیرده، حکمرانلرك تبدلنه رغماً باقی قالان وجائب عقدیه‌نك دائمیتی ، و مقاولات بین‌الملیه‌نك یالکز بونلره وضع امضا ایده‌ن حکمرانلره دکل، خلفلری ایچون‌ده ناصل واجب‌الرعایه اولدیغنی ایضاح ایتمك ممکن دکلدر . وجائب عقدیه‌نك دائمیتی الزم وغیرقابل اعتراضدر ؛ اکر مقاولاتك طرفینی شخصیتلری حکومتلرك تبدلاتنه رغماً باقی قالان اشخاص حقوقیه ، مسندالیه حقوقی اولارق تلقی ایدیله‌ن دولتلر اولدیغی قبول ایدلمیه‌جك اولورسه، اشبو دائمیت تماميله غیرقابل ایضاح برحال کسب ایده‌ر .

اعتراض قوتدن عاریدر؛ فی‌الحقیقه، اعتراض مذکور دائماً مصر اولان شو فکر ایله معیندرکه بر مقاوله‌نك عقبینده تولد ایده‌ن وضعیتك علت فاعلیه‌سی محض مقاوله‌در و، بوصورتله، بر دولت رعایته مجبور اولمق ایچون ، بالذات ارادت دولتك ، ممثللری اولان حکمرانلر و سطه‌سیله افاده ایدلمش اولماسی مقتضیدر . لکن اوچنجی بابده (§ ٢٩) ده ، هرهانکی بر فعل حقوقی‌یی ولی ایده‌ن وضعیت حقوقیه‌نك علت موجوده‌سی بیان ارادت اولمایوب بونك ، حقیقت حالده، انجق بر دستور حقوقینك تطبیقنه شرط تشکیل ایتدیکی اثبات ایدلمش ایدی . بو جهت

خاطره کتیریلنجه ، حکمرانلر بر مقاوله‌ٔ بین‌الملليه‌یه وضع امضا ایتمکله ، مقاوله قوتیله دکل ، فقط بالذات کندی قوتیله ، بالجمله قواعد حقوق بین‌الملل کبی ، علاقه‌دار جمعیتلرك لاحق و مستقبل حکمرانلرینك کافه‌سنه تطبیق اولوتان بر حقوق بین‌الملل قاعده‌سنك تطبیقنی تقیید ایده‌رلر. حقوق عامهٔ داخلیه‌ده اولدیغی کبی ، حقوق عمومیهٔ بین‌الملله‌ده ، حقوق انفسیه و انفسی مسندالیه حقوقی تلقیات عتیقهٔ فردانیه‌سی ادخال ایدلمك ایسته‌نلمشدر ، حالبوکه حقیقت حالده نظام حقوقی دائما ارادات افراد ایچون واجب الرعایه و بالخاصه خادم اولدقلری تساند عناصرینك تحققنی تأمین ایده‌جك موقعده بولونان افراده متوجه دساتیرك هیئت مجموعه‌سندن عبارتدر . نظام حقوقیده اجرا ایدیله‌ن هر هانکی بر تحولك بر مسند الیهك ارادتی تأثیری اولدیغی خطاسنده اصرار ایدلمش و بو سببدن طولایی دولت ، حقوق داخلیه مسندالیهی یاپیلدیغی کبی ، حقوق بین‌الملل مسندالیهی حالنه دخی وضع ایدلمشدر . لکن ، مادام که موجود نظام حقوقیده اجرا ایدیله‌ن تحولاتك علت فاعلیه‌سی حقوق آفاقیه‌در و بیان ارادت فردیه بونك تطبیقنه شرط تشکیل ایتمکده‌در ، او حالده دولتك انفسیت داخلیه‌سنی تولیده هیچ بر لزوم اولمادیغی کبی بین‌الملل انفسیت حقوقیه‌سنی‌ده احداثه هیچ بر احتیاج یوقدر . بین‌الملل قواعد حقوقیه‌نك یالکز دولتلره دکل ، بالذات افراده دخی تطبیق اولوندقلری یولنده حقوق بین‌المللـه ویردیکم اساس و اوصافك و یالکز بونلرك ، تمایلات حقوق حاضره ایله قابل توفیق اولدیغنی اثبات آساندر ، مثلا افرادك مسئولیتی موضوع بحث اولدیغی احوال کبی . پك چوق افکار منوره اصحابی ، دولتلرك شخصیت بین‌الملليه‌لرینی ادامه ایتمکله برابر افرادك‌ده حقوق بین‌الملل مسند الیهی اولدقلرینی قبول ایدیورلر ، لکن بو ، تلقیٔ عتیقه طوغرودن طوغرویه عمیق بر خلل تشکیل ایتمکده‌در . تعاملی بر صورتده تدریس ایدلدیکی کبی اکر حقوق بین‌الملل ، اشخاص حاکمه اولان دولتلرك یکدیکریله مناسبتلرنده حائز اولدقلری حقوق ایسه ، بونك عینی زمانده مختلف هیآت اجتماعیه‌یه منسوب افرادك‌ده حقوقی اولماسی ادراك اولوناماز . اکر حقوق بین‌الملل بو صوك سجیه ایله تظاهر ایدیورسه ، بو حقوق دخی افراده و منحصراً افراده متوجه امر مجبرلرك بر هیئت مجموعه‌سیدر .

فضله اوله‌رق ، حرب عمومی اثناسنده عیاناً تظاهر ایده‌ن بو حرکت تمایلی دلیل اولارق ذکر ایدیله‌بیلیر . اون سکزنجی عصردن بری ، روسوی تعقیباً حربك دولتلره تابع افراد بیننده دکل ، فقط دولتلر آراسنده موجود اولدیغی ، حربك ، حقوق بین‌المللك دولتلره

تحمیل ایتدیکی وجائبه بر قوهٔ تنفیذیه بخش ایتمك ایچون مداخله ایله‌دیکی ادعا ایدلمکده ایدی . دنیلیوردی که ، حقوق بین‌الملل ناصل انجق دولتلره تطبیق اولونیورسه حربده عیناً ، افراد اراسنده دکل ، فقط دولتلر بیننده موجوددر . تمامیله صنعی اولان اشبو تلقی واقعه‌لرك حقیقتی قارشوسنده مقاومت ایده‌مه‌مشدر و ظهور یافته اولان عظیم و مدید بر حرب اوزرینه بو موهومه زائل اولمش و حربك دولتلرك ادعا اولونان شخصیتلری اراسنده بر اختلاف دکل ، فقط حقیقةً افراد بیننده بر مجادله اولدیغی تظاهر ایتمشدر .

الحاصل و بالخصوص حقوق بین‌المللك اشخاص حاکمه اولان دولتلره متوجه اولدیغنی ، و عمومك منفعتی ایچون هر دولتك حاکمیتنی تحدید ایله‌دیکنی ادعاده اصرار ایتمك ، حقیقت حالده ، حقوق دولی استناد ایده‌جکی بالجمله اساسلردن محروم ایتمکدر ، زیرا ادامه ایدیله‌ن حاکمیت مفهومی هر درلو تقلیلی بر طرف ایده‌ر .

اشبو حاکمیت فکرینی ادامه ایتمك حکمرانلرك مدعیات عندیه‌لرینه ، حکمه مراجعتی ردلره ، مقاولات تحکیمیه‌یه درج ایدیله‌ن بالجمله قیود تحدیدیه‌یه ظاهری بر مشروعیت ویرمکدن باشقه بر شی دکلدر ؛ حاکمیت فکرینی ادامه ایتمك ، حریص و فتوحاتجو حکومتلره فتوحات حربلری احداث ایتمك ایچون وسیله ویرمکدر : زیرا مارالذکر ردلری ، تحدیدلری تعرضلری مشروع کوسترمك ایچون ، هیچ بر نقیصه کوتوره‌میه‌ن حاکمیت موهومه‌سنی ایلری سورمك ممکندر .

دولتك شخصیت و حاکمیتنی ادامه صورتیله ، «یه‌للینه‌ك» کبی حقوق بین‌المللك حقیقتنه دائر تعبیرات ظریفه میدانه کتیریله‌بیلیر ، و یه‌للینه‌ك ایله برابر حقوق بین‌المللك ، هر حقوقك اساسنده و بالخصوص حقوق عامهٔ داخلیه‌ده اولدیغی کبی ، بر اساس روحی‌یه مالك اولدیغی بیان ایدیله‌بیلیر . لکن بالضروره ، قدرت منطق و قوت وقایعله تجاوزی حربك مشروعیتنی دخی تصدیقه واصل اولونور ؛ فی الحقیقه « یه‌للینه‌ك » دیور که : « اکر حقوق بین‌المللـه رعایت موجودیت دولتله حال اختلافده بولوناجق اولورسه ، قاعدهٔ حقوقیه ترك موقع ایده‌ر ، زیرا ، حقوق عامهٔ داخلیه مناسباتنك تدقیقی بزه کوستردیکی کبی ، دولت هر درلو قاعدهٔ حقوقیهٔ خصوصیه‌دن دها یوکسك بر موقع اشغال ایتمکده‌در . دولتلر حقوق بین‌الملل ایچون دکل ، حقوق بین‌الملل دولتلر ایچون موجوددر (Allgemeine Staatslehre. 1900, p . 340)

بو فکرلر شخصیت دولت تلقیسیله تمامیله منطقیدر . دولت حاکمه بالاختیار حقوقه ، حقوق

داخليه وحقوق بين‌الملله تابع اولابيلير؛ لكن هرزمان منفعتی ايجاب ايتديرديكی تقديرده قاعدهٔ حقوقيه‌نك تطبيقندن كنديسنی آزاده قيلابيلير وبومنفعتك تقديری كنديسنه عائددر. هرنه‌ياپيلیرسه ياپيلسين ، حاكميت دولت ايله بونتيجه‌يی برطرف ايتمك امكانی يوقدر.

حلی غيرقابل مسائلك حدوثنه ، بی‌نهايه وبيهوده مناقشاته سبب تشكيل ايده‌ن ودائما داخلده كيفی وعندی معاملاته وخارجده تجا زكارانه وفتوحاتجويانه براساسه مستند اولان بوتون بوكهنه شخصيت وحاكميت دولت تلقياتنی ارتق تماميله دفع وطرد ايده‌لم وديه‌لم كه حكمرانلر ديكرلری كبی افراددرلر وديكر افراد مثللی اجتماعی و بين‌الجمعيات برتساند وترابط اساسنه مستند قواعد حقوقيه‌يه تابعدرلر ؛ بو قواعد حقوقيه حكمرانلره وجائب تحميل ايده‌ر وبونلرك فعللری ، وجودی ادعا اولونان برشخص حاكمدن صادر اولديغی ايچون دكل ، فقط منحصراً قاعدهٔ حقوقيه‌يه موافق اولديغی زمان مشروع و اطاعتی واجب‌الرعايه اولور .

ايشته بالجمله تدقيقات آتيه‌نك ملهم اولاجغی فكر اساسی بوندن عبارتدر .

برنجی جلدك نهايتی.

فهرست

	صحيفه
مترجمك افادهٔ مرامی	٣
مؤلفك ايكنجی تأليف حقنده افادهٔ مرامی	٧

برنجی باب

قاعدهٔ مفرقه

§ ١ —	حقوق مسئله‌سی	١٢
§ ٢ —	انفس تلقيلر	١٣
§ ٣ —	دستور اجتماعی	١٨
§ ٤ —	دستور اجتماعينك اوصاف مميزه‌سی	٢١
§ ٥ —	دستور اجتماعينك موضوعی .	٢٤
§ ٦ —	دستور حقوقی	٢٩
§ ٧ —	دستوری قواعد حقوقيه وانشائی قواعد حقوقيه	٣٧
٨ —	اجتماعيلك حسی و عدالت حسی	٤٤
§ ٩ —	دستور حقوقينك قوامی	٥٢
§ ١٠ —	دستور حقوقينك واجب‌الرعايه‌لكی قوتی	٥٧
§ ١١ —	تعامل و اجتهاد حقوقی	٦٣
§ ١٢ —	قانون مكتوب	٧٢
§ ١٣ —	بين‌الجمعيات دستور حقوقی	٨١

ایکنجی باب

وضعیت حقوقیه

صحیفه

§ ١٤ — فردیت نظریه‌سی ٩١

§ ١٥ — فردیت نظریه‌سنه قارشی انتقادات ٩٧

§ ١٦ — دستوری قاعدهٔ حقوقیه نظرنده فردك وضعیتی ١٠٠

§ ١٧ — انشائی قاعدهٔ حقوقیه‌یه نظراً فردك وضعیتی ١٠٩

§ ١٨ — جرائم جزائیه ١١٩

§ ١٩ — جرائم حقوق مدنیه ١٢٥

§ ٢٠ — دستور حقوقی موافق افعال غیرحقوقیه ١٣٤

§ ٢١ — ارادت نظریه‌سی ١٤١

§ ٢٢ — منفعت نظریه‌سی ١٤٥

§ ٢٣ — ممتزج ارادت ومنفعت نظریه‌سی ١٥١

§ ١٤ — نتایج طرق حقوقیه ١٥٧

اوچنجی باب

فعل حقوقی

§ ٢٥ — عمومیتی اعتباریله فعل حقوقی ١٦٦

§ ٢٦ — فعل ارادت اولارق فعل حقوقی ١٧٢

§ ٢٧ — فعل حقوقیده تصور ١٧٦

§ ٢٨ — فعل حقوقیده موازنهٔ اسباب وقرار ١٧٨

§ ٢٩ — فعل حقوقیده اجرا ١٨٢

§ ٣٠ — اهلیت حقوقیه ١٨٨

صحیفه

§ ٣١ — فعل حقوقینك موضوعی وغایه‌سی ١٩٣

§ ٣٢ — فعل حقوقی‌یه متوالی وضعیت حقوقیه ١٩٧

§ ٣٣ — وحیدالجانب فعل حقوقی. کثیرالجانب فعل حقوقی ٢١٠

§ ٣٤ — عقد ٢١٨

§ ٣٤ — وحیدالجانب بیاناتك کثرتی یاخود فعل مشترك ٢٢٤

§ ٣٦ — اتحاد ٢٣١

دردنجی باب

مسند الیه حقوق

§ ٣٧ — مسند الیه حقوق مفهوم عمومیسی ٢٤٢

§ ٣٨ — مسندالیه حقوق اولان انسان فردی ٢٤٧

§ ٣٩ — صبی و مجنون مسندالیه حقوقی دکلدرلر ٢٥٥

§ ٤٠ — مسند الیه حقوق اولارق تلقی ایدیلەن جمعیت ٢٦٤

§ ٤١ — جمعیت بر مسندالیه حقوق دکلدر ٢٧٥

§ ٤٢ — اوقات ٢٨٤

§ ٤٣ — نتایج

بشنجی باب

دولت مسئله‌سی

§ ٤٤ — دولت بزه ناصل تظاهر ایدەر ٢٩٩

§ ٤٥ — قدرت عمومیه بر حق انفسیمدر؟ ٣٠٤

§ ٤٦ — حاکمیتك مصدری مسئله‌سی ٣١٠

§ ٤٧ — نظریات الهیه ٣١٣

صحيفه

§ ٤٨ — نظريات انامیه ٣٢١
§ ٤٩ — نظريات انامیه‌یه قارشی انتقادات ٣٢٨
§ ٥٠ — حاكميتك مسند اليهی مسئله‌سی ٣٣٦
§ ٥١ — دولت ملكيه نظريه‌سی ٣٣٨
§ ٥٢ — فرانسز نظريه‌سی ٣٤٣
§ ٥٣ — آلمان نظريه‌سی ٣٤٩
§ ٥٤ — اشبو مختلف نظريه‌لره قارشی انتقادات ٣٥٣
§ ٤٥ — حاكميتك حدودی مسئله‌سی ٣٦٢

آلتنجی باب

دولتك حقيقيه نقطهٔ نظرندن تلقيسی

§ ٥٦ — نظريهٔ مابعدالطبيعه‌نك عدم اقتدارى ٣٧٥
§ ٥٧ — دولتك تشكل طبيعيسی ٣٧٩
§ ٥٨ — حكمرانلر ٣٨٩
§ ٥٩ — حقوق عامه وحقوق خصوصيه ٣٩٦
§ ٦٠ — افعال حقوق عامه وافعال حقوق خصوصيه ٤٠٥
§ ٦١ — حقوق عامه ايله حقوق خصوصيه بيننده تفاوت حقيقيه ٤٠٩
§ ٦٢ — بين الملل حقوق عامه ٤١٧
نتايج عموميه ٤٢٦

بعض فرانسزجه كله‌لرك مقابللرى

A

Abstraction	مجرديت
Abstrait	مجرد
A contrario	خلاف طريقيله
Actif	فاعل
Action	فعل ، عمل ـ طريق عدلى
Amnistie	عفو عمومى
Analogie	مماثلت ، مشابهت ، تمثل
Analogue	مماثل ، مشابه
Antécédent	مقدم
Aphorisme	وجيزه
Arbitraire	عندى
Argument	دليل
Artifice	صنيعه
Assimilation	مماثلت ، تمثيل ، استمثال
Association	جمعيت ، تشكيل جمعيت
Attribut	محمول ، صفت
Auto-limitation	تحديد بذاته
Autonomie	مختاريت
Autorité	سلطه ، نفوذ

B

Bilatéral	ذوالجانبين
Biologie	علم الحيات
But	غايه
But déterminant	غايهٔ موجبه
But visé	غايهٔ مترقبه

C

Caractère	سجيه ، صفت
Caractéristique	وصف مميز ، صفت مميزه
Catégorie	مقوله
Cause	علت
Cause efficiente	علت فاعليه
Centralisation	مركزيت
Cercle vicieux	دور باطل
Cohérent	منسجم
Collaboration	اشتراك مساعى
Collectif - Collectivité	مشترك ، جماعت
Commun (e)	مشترك
Communauté	جماعت ، اشتراك
Commutative (justice)	عدالت تعويضيه
Complexe	مركب ، معضل
Concept	مفهوم
Conception	تصور ، تفهم ، تلقى
Conceptionnisme	ادراكيه (مسلكى)
Conceptualisme	مفهوميه (مسلكى)
Concret	مشخص
Condition	شرط ، قيد
Condition suspensive	شرط مؤخر
Condition résolutoire	شرط مسقط
Confus	ملتبس
Confusion	التباس
Conscience	وجدان ، شعور

Consensus قبول عامه ، اجماع امت
Conséquent تالی
Contentieux اختلاف، مسائل مختلف فیها، قضا
Contenu مظروف، محوی
Contrat عقد
Contrat social عقد اجتماعی
Convention مقاوله
Corps وجود ، هیئت
Corvée آنغاریه
Criterium قسطاس ، معیارصدق

D

Décentralisation عدم مرکزیت
Déduction استدلال
Délibération مذاکره، موازنۀ اسباب
Dérivé متفرع ، منبعث
Déterminant موجب ، معین
Détournement de pouvoir اقتداری سؤاستعمال
Différent متفاوت ، مباین ، مختلف
Dilemme قیاس مُقَسِم
Distributive (justice) عدالت توزیعیه
Doctrine مذهب (کتابده اکثریا نظریه دیه ترجمه ایدلمشدر)
Dogme نص
Domaine publique اموال امیریۀ عمومیه
Données مُعطیات
Droit objectif حقوق آفاقیه
Droit subjectif حقوق انفسیه
Droit de propriété حق ملك
Déconcentration عدم تمرکز

E

Effet تأثیر ، نتیجه
En soi et par soi بذاته و لذاته
Entité جوهر ، جوهری ، (عین ثابت)
Équité نصفت
Equivoque ابهام ، مشکوك ، مشکك
Esprit روح ، عقل ، قوۀ عقلیه
Essence ذات ، ماهیت ، اصل
Essentiellement بحسب‌الماهیه ، اصلاً
Etat دولت
État حالت
Etat unitaire وحید دولت
Etat fédéral دولت متحده
Excès de pouvoir اقتداری تجاوز
Exception اعتراض ، استثنا ، مستثنا
Expropriation استملاك
Extrinsèque خارجی ، غیر ذاتی

F

Facteur عامل
Fait واقعه
Fiat کُن

Formation تشکل ، تکون
Formel صوری، شکلی
Former تشکیل ایتمك
Formule صورت ثابته

G

Gouvernants حکمرانلر ، اداره ایده‌نلر
Gouvernés اداره اولونانلر
Gouvernement حکومت
Grâce عفو خصوصی

H

Hétérogène غیر متجانس
Hiérarchie سلسلۀ مراتب
Homogène متجانس
Hypothèse فرضیه

I

Inaliénable غیر قابل فراغ
Idéal مفکوره ، غایۀ کمال
Idéalisme افتکاریه (مسلکی)
Idée فکر ، فکرت
Indivisible لایتجزی
illusion وهم ، وهم حواس
Image صورت محسوسه
Imagination مخیله
Immédiat بلا واسطه ، متصل ، طوغرودن طوغرویه
Impératif امری
Imperium امر مجبر
Imprescriptible مرور زمانله ساقط اولماز ـ مرور زمانه غیر تابع
Individualisme فردانیه (مسلکی)
Initiative populaire تکلیف قانون تشبث عامه‌سی
Intelligence ذهن ، قوۀ ذهنیه
Intention قصد ، نیت
Interdépendance ترابط
Intrinsèque داخلی ، ذاتی
Introspection مراقبۀ ذاتیه ، مراقبه بالذات
Intuitif حس تحدسی
Intuition حس تحدس

J

Jugement حکم ، قرار ، اعلام
Jurisprudence اجتهاد حقوقی
Justice distributive عدالت توزیعیه
Justice commutative عدالت تعویضیه

K

Kinesthesique حاسۀ حرکیه

M

Majeure (la)	كبرى
atérialisme	ماديه (مسلكى)
Matérialisme historique	ماديهٔ تاريخيه (مسلكى)
Matériel	مادى
Matière	ماده
Métaphorique	مجازى ، استعارى
Mineure (la)	صغرى
Mobiles	بواعث
Mobiles impulsifs	بواعث سائقه
Mobiles déterminants	بواعث،اسباب موجبه
Mode	عَرَض ، طرز
Moment	آن ، وزيت
Motifs	دواعى
Mysticisme	تصوف
Mythe	اسطوره

N

Négatif	منفى ، سلبى
Norme	دستور
Notion	مفهوم

O

Objet	موضوع ، منبى عليه ، مقصد
Objectif	آفاقى
Obligation	مجبوريت ، وجيبه
Obligatoire	مجبورى ، مجبورى الرعايه ، واجب الرعايه
Opinion	رأى
Ordonnancement ou Ordre juridique	نظام حقوقى
Organe	عضو
Organisation	تعضو، تشكيلات، تنظيمات
Organisme	عضويت
Origine	مصدر ، منشأ

P

Par soi	لذاته
Paradoxe	غريبه ـ قضيهٔ منحرفه
Passif	منفعل ، متحمل
Patrimoine	ماملك
Pensée	دوشونجه
Phénomène	حادثه
Plébicite	آراى عامه‌يه مراجعت
Plurilatéral	كثير الجانب
Polémique	مناقده
Positif	مثبت ، موضوع ، ايجابى
Positivisme	اثباتيه (مسلكى)
Postulat	موضوعه
Potentiel (pouvoir)	(اقتدار) كامن
Pouvoir	اقتدار

Principe	مبدأ ، اساس
Principes	قواعد اخلاقيه
Prise à partie	اشتكا عن الحكام
Privilège du préalable	امتياز ابتدائى
Procédé	وتيره ، طرز
Processus	وتيره
Proposition	قضيه ، تكليف
Propriété	ملك
Puissa ce	قدرت

Q

Question préjudicielle	مسئلهٔ مستاخره

R

Raison d être	حكمت وجود
Rationnel	عقلى
Réalisme	حقيقيه (مسلكى)
Receva ilité	شايان قبول
Recours	مراجعت ، طريق مراجعت
Réel	حقيقى
Referendum	تصديق عامه‌يه مراجعت
„ consultatif	استشارى } تصديق عامه‌يه مراجعت
„ facultatif	اختيارى } تصديق عامه‌يه مراجعت
Règle de droit	قاعدهٔ حقوقيه
Représentation	تمثيل، صورت مستحضره
Réquisition	استموال

S

Sanction	قوهٔ تنفيذيه
Société	جمعيت ، شركت
Solidarité	تساند
Solidarité social	تساند اجتماعى
Solidarité intersocial	تساند بين الملل
Sophisme	سفسطه
subj ctif	انفسى
Substratum	صفت اصليه ، جوهر اساسى
Sujet	تابع ـ سبب ، علت ، وسيله ـ موضوع بحث اولان ماده ـ افعالى طولاييسيله نظر اعتباره آلنان شخص ـ واسطه‌سيله بر شى ياپيلابيلير اولان شخص .
Sujet de droit	مسنداليه حقوقى
Support	قوام ، دستك ، مسند
Syllogisme	قياس
Synallagmatique	ذوالجانبين
Synshèse	تركيب

T

Tec nique	تكنيك (فن ، فن عملى)
Téléologie	مبحث الغايات
Théorie	نظريه
Tierce opposition	اعتراض الغير
Type	انموذج ، تمثال

U	
Un·e	وحید ، تك
Union	اتحاد
Un·té	وحدت
Unitaire	وحید
Unilatéral	وحیدالجانب

V	
Veto	حق رد
Veto populaire	حق رد اهالی
Voie de droit	طریق حقوق
Volition	ارتیاد ، شیئه ، تعین ارادت
Volonté	ارادت
Volontaire	ارادی ، اختیاری

معارف وکالت جلیله‌سی حسابنه مطبعهٔ عامره‌ده

دردست طبع بولنان آثار

کوچك آسیا ـ ایکنجی جلد	شارل تکسیه ـ علی سعاد بك
اجتماعی تقسیم عمل	مدحت بك
قانت فلسفه‌سی	محمد امین بك
هندسهٔ تحلیلیه	شکری بك
لطفی پاشا تاریخی	لطفی پاشا
تورك تاریخی	رضا نور بك
تاریخ عمومی ـ برنجی جلد	دارالفنون ادبیات مدرسه‌سی مدرس ومعلملرندن بر هیئت طرفندن ترجمه ایدلمشدر
موغول تاریخی ـ برنجی وایکنجی جلدلر	مصطفی رحمی بك
مرعش تاریخی	بسیم آتالای بك
عثمانلی مؤلفلری (۳ جلد)	طاهر بك
روح القوانین ـ ایکنجی جلد	حسین ناظم بك
اورخون آبده‌لری	نجیب عاصم بك
دول اسلامیه	خلیل بك
مکتب وجمعیت	عونی بك
یازی رهبری	اسماعیل حقی بك
جوجوق رهبری	ابراهیم علاءالدین بك
قاموس ریاضیات	مرحوم صالح ذکی بك
تاریخ مصاحبه‌لری	عبدالرحمن شرف بك
آثار نقشیه	حلیل بك
تربیه مصاحبه‌لری	شکیب بك
استانبول تاریخی ـ ایکنجی جلد	ضیا بك
«ئه‌سمن‌نك» حقوق اساسیه‌سی ـ برنجی جلد	احمد رشید بك
حقوق اساسیه ـ ایکنجی جلد	ادهم بك